RIBNICA PRI BREŽICAH

Alenka Tomaž, Irena Lazar, Danilo Breščak

118/2

Arheologija na avtocestah Slovenije

RIBNICA PRI BREŽICAH

ROMULA, RIMSKA CESTA IN GROBIŠČE

Alenka Tomaž, Irena Lazar, Danilo Breščak

118/2 Ribnica pri Brežicah
Zbirka: Arheologija na avtocestah Slovenije

Uredniški odbor
Barbara Nadbath, glavna in odgovorna urednica
Bojan Djurić, strokovni svetovalec
Tomaž Fabec, pomočnik glavne urednice
Nives Zupančič, oblikovalka zbirke in likovna urednica
Vanja Celin, tehnična urednica
Matija Črešnar, član
Milan Sagadin, član
Maša Saok.ra, članica
Katharina Zanier, članica
Bernarda Županek, članica

Izdajatelj
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Zanj
Jernej Hudolin, generalni direktor

Avtorji
Alenka Tomaž
Univerza na Primorskem,
Fakulteta za humanistične študije
Titov trg 5, SI-6000 Koper
alenka.tomaz@fhs.upr.si

Irena Lazar
Univerza na Primorskem,
Fakulteta za humanistične študije
Titov trg 5, SI-6000 Koper
irena.lazar@fhs.upr.si

Danilo Breščak
Vorančeva ulica 11, SI-8000 Novo mesto
danilo.brescak@gmail.com

Ostali avtorji
Monika Zorko
Univerza na Primorskem,
Fakulteta za humanistične študije
Titov trg 5, SI-6000 Koper
monika.zorko@upr.si

Ana Kovačič
Ana Kovačič, Poslovne storitve s. p.
Mucherjeva 8, SI-1000 Ljubljana
radohova@gmail.com

Katarina Šmid
Univerza na Primorskem,
Fakulteta za humanistične študije
Titov trg 5, SI-6000 Koper
katarina.smid@fhs.upr.si

Alenka Miškec
Numizmatični kabinet, Narodni muzej Slovenije
Prešernova 20, SI-1000 Ljubljana
alenka.miskec@nms.si

Recenzentki
Ivana Ožanić Roguljić
Institut za arheologiju
Jurjevska ulica 15, HR-10 000 Zagreb

Maja Janežič
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
Center za preventivno arheologijo
Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Lektorica
Tanja Žuvela, s. p.

Oblikovanje in prelom
Nives Zupančič

Tehnična priprava publikacije
Vanja Celin, Nives Zupančič

Računalniška obdelava in priprava slik
Alenka Tomaž, Monika Zorko, Aleš Ogorelec

Fotografije – terenski posnetki
Franci Aš, Gregor Sečen

Načrt najdišča
Aleš Ogorelec, Monika Zorko, Alenka Tomaž

Geodetske izmere
Dunja Gerić, Aleksandra Bugar, Matic Bratkovič, Želimir Pavlovič, Dejan Krneta, Dragan Jambrec

Risbe predmetov
Janja Tratnik Šumi, Anđelka Fortuna Saje

Fotografije predmetov
Franci Aš, Aleš Ogorelec, Gregor Sečen

Ljubljana, 2024

Spletna izdaja

Vse edicije zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije so brezplačne.
http://www.zvkds.si/sl/knjiznica/saas-e-knjige

Vse raziskave je omogočil DARS, d. d.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 225700099
ISBN 978-961-7169-71-3 (PDF)

Vsebina

1 **Uvod** **5**

2 **Geografski, geološki in hidrološki oris območja grobišča na lokaciji Ribnica pri Brežicah** **8**

3 **Arheološki oris prostora s poudarkom na rimskem obdobju** **11**
3.1 Prostor Dolenjske in Posavja v rimski dobi 11
3.2 Prometne povezave in rimska cesta Emona–Neviodunum–Siscia 12
3.3 Oris poselitve 12
3.4 Rimska grobišča neviodunskega agra – izbor 13
3.5 Zgodovina raziskav na območju najdišča Ribnica pri Brežicah 15

4 **Metodologija in potek raziskav s poudarkom na prostoru rimske ceste in zahodnega grobišča** **22**

5 **Rezultati raziskav** **31**
5.1 Faze najdišča Ribnica pri Brežicah in stratigrafija na območju rimske ceste in zahodnega grobišča 31
5.2 Rimska cesta 49
5.3 Zahodno grobišče Romule 54
5.4 Interpretacija ostalih kontekstov, ki so povezani z grobiščem 149
5.5 Razprava in interpretacija zahodnega grobišča 154

6 **Zaključek oziroma sklep** **169**

7 **Viri in literatura** **171**

8 **Katalog arheoloških kontekstov in gradiva**
Alenka Tomaž, Irena Lazar, Ana Kovačič, Monika Zorko **183**
8.1 Katalog arheoloških kontekstov, vezanih na rimsko cesto s katalogom gradiva 184
8.2 Katalog arheoloških kontekstov, vezanih na zahodno grobišče, z gradivom 190
8.3 Katalog rimskodobnih arheoloških kontekstov, plasti in gradiva na območju grobišča, ki niso povezana z grobiščem 654

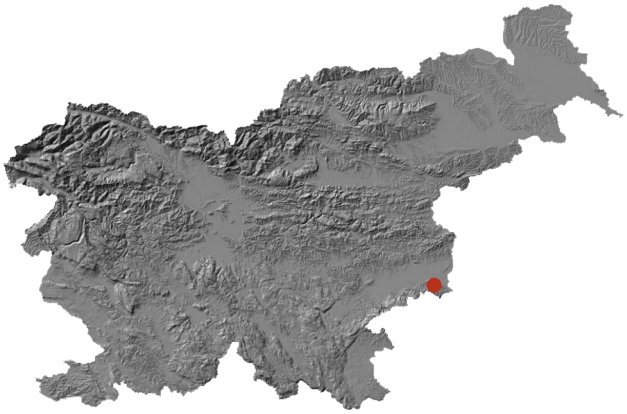
Priloga 1: Preglednica arheoloških kontekstov po fazah najdišča *Alenka Tomaž, Monika Zorko* **672**
Priloga 2: Preglednice pridatkov po grobovih *Alenka Tomaž* **680**
Priloga 3: Seznam okrajšav in opisi evidentiranih fakturnih skupin keramike z območja zahodnega grobišča Romule *Ana Kovačič* **694**
Priloga 4: Pregled opisov oblik keramičnega posodja iz grobov *Alenka Tomaž, Ana Kovačič, Monika Zorko* **698**

1 Uvod

Arheološko najdišče Ribnica pod Mokricami pri Brežicah (Petru 1969b, 20), lahko tudi Ribnica pri Jesenicah na Dolenjskem (Petru 1975, 259) oziroma tudi Ribnica pri Brežicah, kot se je ime najdišča uveljavilo v času arheoloških raziskav ob gradnji avtocest (2001–2004), je kot območje rimske obcestne postaje *Romula* v Registru kulturne dediščine RS vpisano kot Ribnica pri Brežicah – Arheološko najdišče Romula, EID 9335 (RKD). V arheološki stroki je bila *Romula* deležna veliko pozornosti, predvsem zato, ker dolgo časa ni bila znana njena natančna lokacija. Postavljali so jo nekam na polje med Mokricami in Jesenicami, druga možna lokacija pa so bile Prilipe pri Čatežu pri Brežicah. Kot lokacija rimske postaje *Romula* je najdišče Ribnica pri Brežicah znano iz sredine 20. stoletja, ko so bili med zaščitnimi arheološkimi izkopavanji ob gradnji ceste Ljubljana–Zagreb odkriti temelji vrste antičnih objektov in grobišče ob rimski cesti *Emona–Siscia*[1] (**sl. 1–3**).

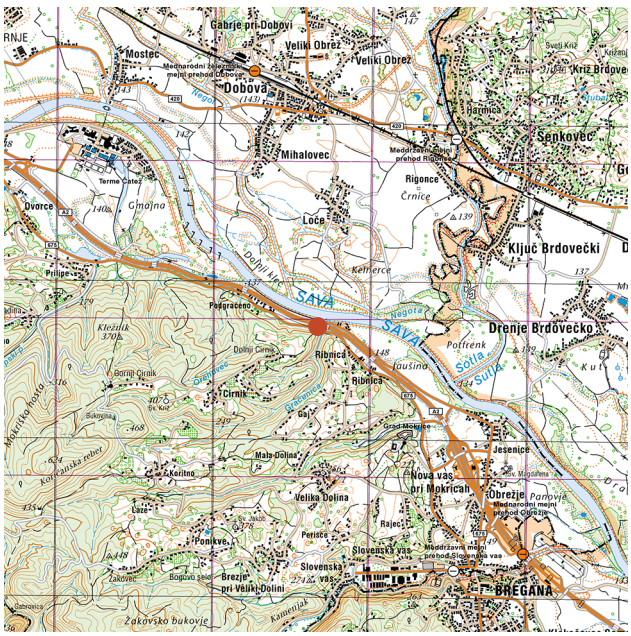
Na najdišču je bilo zaradi predvidene izgradnje novega avtocestnega odseka Krška vas–Obrežje, ki naj bi drastično posegel v samo območje najdišča, izpeljano sosledje predhodnih postopkov arheoloških raziskav, s pomočjo katerih je bila določena velikost območja zaščitnih arheoloških izkopavanj (59.000 m^2),[2] ki so potekala med novembrom 2001 in julijem 2004[3]. Obsežne arheološke raziskave so ponudile izjemne rezultate, ki so ne samo potrdili, ampak v veliki meri tudi dopolnili in obogatili dosedanje poznavanje preteklosti območja (Breščak 2003; Breščak 2006).

Izsledki arheološke raziskave med novembrom 2001 in julijem 2004 so pokazali, da je bilo območje najdišča poseljeno oziroma vsaj uporabljano že v času prazgodovine, in sicer od zgodnjega eneolitika dalje. Tako zgodnja poselitev območja niti ni presenetljiva, saj gre za strateško izjemno pomembno lego, kjer se Gorjanci najbolj približajo koritu reke Save. Območje je bilo nadalje poseljeno oziroma uporabljano tudi v mlajših obdobjih prazgodovine, najštevilčnejše so

1 Geografski položaj najdišča na DMR 100; ©GURS.

ostaline bronaste dobe. Vsekakor pa najobsežnejše ostaline na najdišču sodijo v rimsko obdobje. Odkriti in raziskani so bili obsežen del naselja s številnimi izjemnimi arhitekturnimi ostalinami in pripadajočo infrastrukturo, razmeroma dobro ohranjene ostaline rimske ceste (*via publica Emona–Siscia*) ter obsežno grobišče z več kot 130 grobovi, locirano zahodno od naselja (**sl. 4**). Posamezne odkrite ostaline stavb in infrastrukture pa sodijo še v srednji in novi vek.

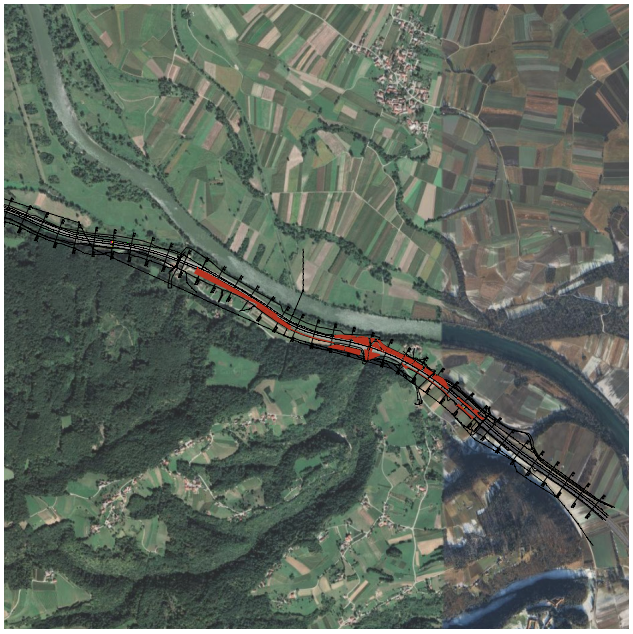

2 Lokacija najdišča na geografski karti; vir: https://ipi.eprostor.gov.si/jgp/data. Merilo 1 : 100 000.

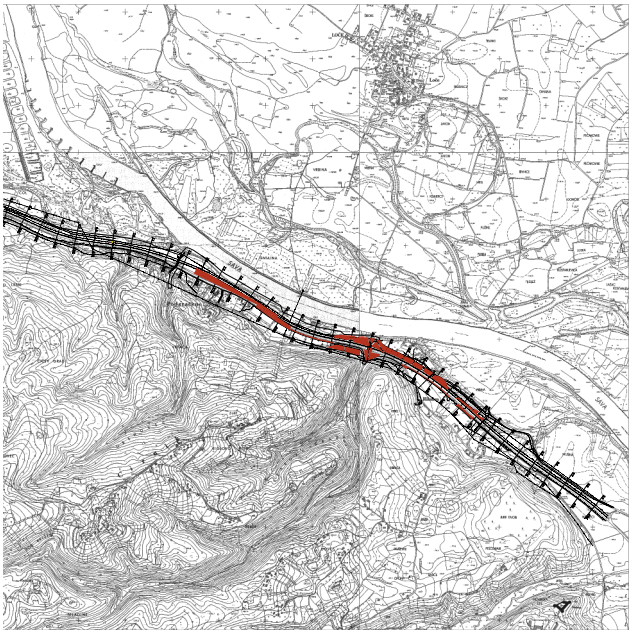
1 T. i. vzhodna nekropola *Romule*.

2 Tica, Mušič in Djurić 2000.

3 Investitor: DARS d.d., Ulica XIV. divizije 4, Celje; pogodbi DARS št. 410/2001, ZVKD SLO, OE Novo mesto št. PA–18/2001 in DARS št. 616/2004, ZVKD SLO, OE Novo mesto št. PA–26/2004.

3a Položaj najdišča na digitalnem ortofoto posnetku, podlaga: ©Google Satellite, ©DARS. Merilo 1 : 40 000.

3b Najdišče z bližnjo okolico na topografski karti; podlaga TTN5000, listi I220300, I220400, I221300 in I221400, ©DARS. Merilo 1 : 40 000.

V pričujočem zvezku „Ribnica pri Brežicah – *Romula,* rimska cesta in grobišče[4]" predstavljamo rezultate raziskav na območjih odkritja ostalin rimske ceste (*via publica Emona–Siscia*) in zahodnega grobišča Romule[5].

Ostaline rimske ceste *Emona–Siscia* so bile na Ribnici pri Brežicah odkrite na več lokacijah znotraj območja izkopavanj med letoma 2001 in 2004, npr. ob naselbinskih ostalinah v sektorjih III, VI, VII in XVI, kakor tudi vzdolž ostalin grobišča v sektorjih V, XXIII, XXIV, kar je omogočilo rekonstruiranje njenega poteka v skupni dolžini 770 m.[6]

Zahodno grobišče Romule[7] je ležalo na njivskih površinah druge savske terase, južno od stare trase magistralne ceste Ljubljana–Zagreb in tudi pod njo (**sl. 5**). Najprej so bile v letu 2002 odkrite ostaline grobišča v sektorju V, glavnina zahodnega grobišča Romule pa je bila raziskana v juliju 2004 (sektorji XXI, XXII, XXIII, XXIV), ko so se arheološke raziskave razširile tudi pod traso nekdanje magistralne ceste Ljubljana–Zagreb[8]. Posamezne ostaline (npr. ustrine), ki jih ravno tako povezujemo z obstojem zahodnega grobišča Romule, pa so se nahajale še v sektorjih VI in VII, raziskanih v letu 2002. Ostaline grobišča so ležale na območjih današnje parc. št. 2023[9], k. o. Velika dolina.

Vodja arheoloških izkopavanj na najdišču Ribnica pri Brežicah je bil skozi ves čas trajanja projekta Danilo Breščak, univ. dipl. arheol. Na območjih odkritja rimske ceste so izkopavanja v sektorjih vodili A. Jovanović, univ. dipl. arheol., S. Čaval, univ. dipl. arheol., L. Grahek, univ. dipl. arheol., in Đ. Los Čandrlić, univ. dipl. arheol., s skupinami strokovnih sodelavcev in delavcev. Na območju grobišča, v sektorjih XXI–XIV, je bil namestnik izkopavanj mag. U. Bavec, univ. dipl. arheol., delovno skupino pa so sestavljali še: S. Čaval, univ. dipl. arheol., A. Bugar, univ. dipl. arheol., in S. Olić, univ. dipl. arheol., s strokovnimi sodelavci ter delavci, zunanjo strokovno ekipo pa dr. P. Leben Seljak, mag. T. Verbič, dr. V. Vidrih Perko in dr. I. Lazar.[10]

Strokovni nadzor nad potekom arheoloških raziskav je opravljal mag. Uroš Bavec, ZVKD Slovenije, OE Novo mesto. Za potrebe strokovne presoje posameznih segmentov arheološke raziskave je bila po potrebi sklicana komisija najdišča v sestavi: dr. Bojan Djurić, mag. Uroš Bavec, dr. Jana Horvat in Danilo Breščak (Breščak *et al.* 2004).

4 V pričujoči knjigi bo govora predvsem o zahodni nekropoli Romule s posameznimi sklici na vzhodno nekropolo, ki jo je raziskoval Peter Petru v sredini 20. stoletja (Petru 1969b, 5-82).

5 Uvodna poglavja, kjer so podrobno razdelane teme, kot so geografski, geološki in hidrološki oris območja, metodologija del in potek raziskave na celotnem najdišču, so na široko predstavljena v zvezku Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025), v tem zvezku pa predstavljamo le specifične okoliščine, vezane na območje raziskav grobišča in ceste.

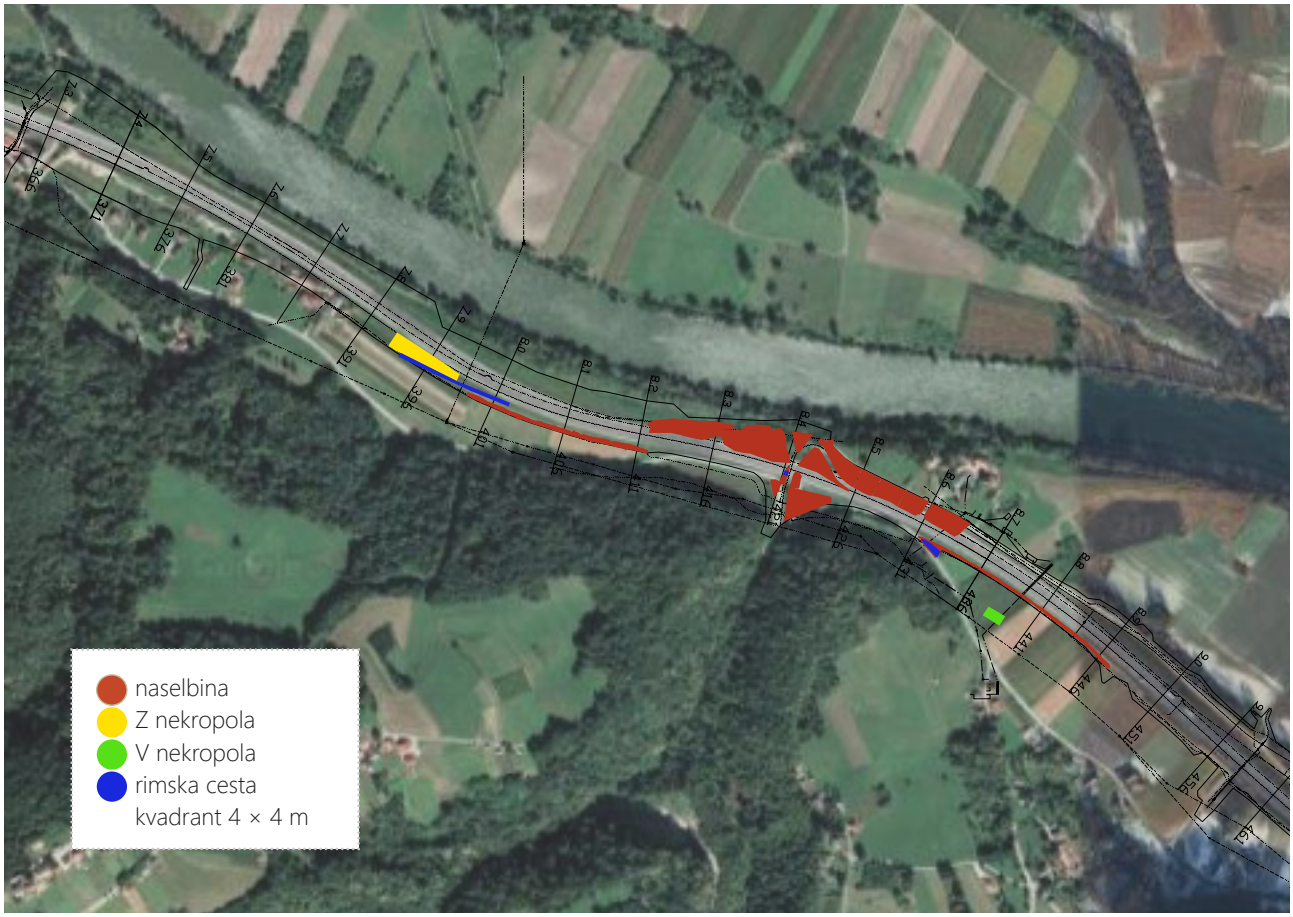
6 Poglavji 5.2 in 9.1.

7 Poglavji 5.3 in 9.2.

8 Ostaline v sektorjih XXI, XXII, XXIII in XXIV.

9 V času izkopavanj pa so bila to zemljišča na parc. št. 1094/2, 5; 1096/2, 3; 1099/1–3; 1100/1; 1102/2; 1914, k. o. Velika Dolina (Breščak *et al.* 2004).

10 Natančen seznam vseh vodij izkopavanj po sektorjih in sodelavcev strokovne ekipe je dostopen v zvezku Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

4 Lokacija naselbine, rimske ceste, zahodnega in vzhodnega grobišča na digitalnem ortofoto posnetku, podlaga: ©Google Satellite. Merilo 1 : 10 000.

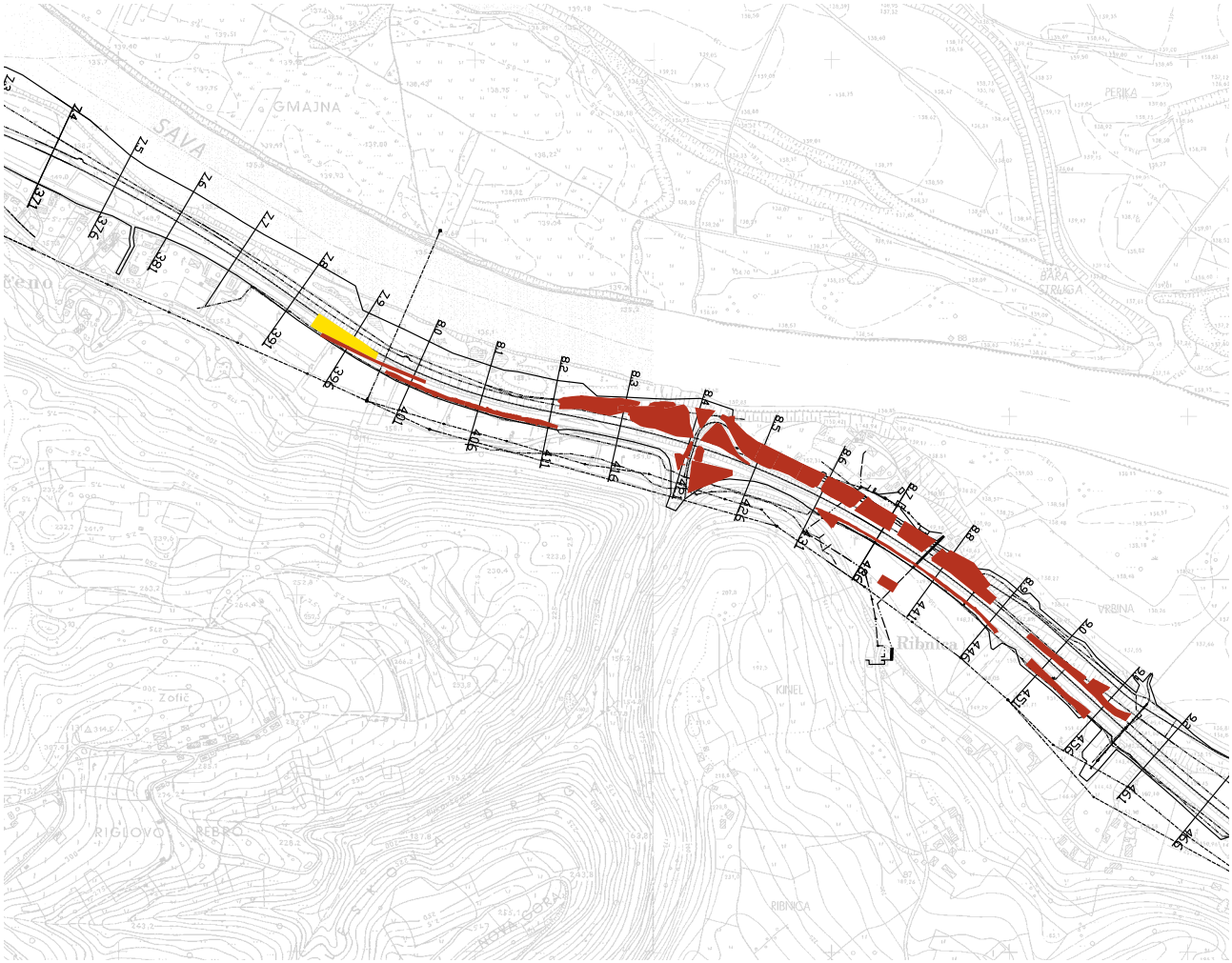
5 Aeroposnetek najdišča z oznako območja zahodnega grobišča Romule.

2 Geografski, geološki in hidrološki oris območja grobišča na lokaciji Ribnica pri Brežicah

Arheološko najdišče Ribnica pri Brežicah se nahaja v jugovzhodnem delu Slovenije, na platoju nad koritom reke Save, med vasema Ribnica pri Jesenicah in Podgračeno, severno in južno od trase nekdanje magistralne ceste Ljubljana–Zagreb, tako rekoč na južnem robu Krške kotline oziroma Krško-Brežiškega polja (**sl. 6**).[11]

Locirano je na najožjem delu med reko Savo in skrajnim severnim pobočjem Gorjancev, prostor pa je še dodatno razgiban zaradi Gračenice, hudourniškega potoka, ki priteče izpod Cirnika, med hriboma Kincelj in Škofljančeva gabrina (**sl. 7**). Gračenica se izliva v reko Savo in je zaradi hitrega teka znižala del druge savske terase znižala skoraj na višino prve. Predvsem v njenem spodnjem toku je izoblikovala mikro-relief, na katerem je bil na blagih pobočjih kasneje zgrajen osrednji del rimske naselbine.

Potok Gračenica je v rimskem obdobju igral izjemno pomembno vlogo za ta prostor, saj je tekel tako rekoč čez centralni del naselbine *Romula*, prečiti pa ga je morala celo

6 Lokacija najdišča z zarisanim območjem zahodnega grobišča Romule; podlaga TTN5, lista I221300 in I221400, ©GURS, ©DARS. Merilo 1 : 10 000.

11 Natančen geografski, geološki in hidrološki oris širšega območja in mikrolokacije najdišča je dostopen v zvezku Ribnica pri Brežicah – prazgodovina (Tomaž 2025).

7 Pogled na centralni del naselbine in potok Gračenica, ki se izliva v Savo.

rimska cesta *via publica Emona–Siscia*. Ob neposrednem izlivu Gračenice v Savo se je izoblikoval tudi blag vršaj, za katerega se je dlje časa predvidevalo, da bi bil odlična točka za pristanišče,[12] predvsem iz razloga, ker je bil v rimski dobi vodni promet zelo pomemben in veliko cenejši od kopenskega, zato bi bilo povsem logično, da bi rimskodobni prebivalci Romule zaradi ugodne lege ob Savi, in ne nazadnje tudi v zavetju Gorjancev to možnost tudi izkoristili. Lokacija pristanišča do sedaj ni bila potrjena.[13]

Glavnino pobočja nad vasema Ribnica pri Jesenicah in Podgračeno sestavlja triasni dolomit, prisoten pa je še miocenski litotamnijski apnenec (Verbič 2001). Oba sta bila pogosto najdena v obliki lomljenca v arheoloških ruševinah ali strukturah na celotnem območju najdišča.

Z dolomitnega pobočja Cirnika se proti severu oziroma proti reki Savi izteka potok Gračenica, katerega erozijska moč je prebila vse litostratigrafske enote med dolomitom in najnižjo, holocensko savsko teraso. Ob visokem pretoku je potok nosil predvsem prodnato-peščen tovor. Ti sedimenti so se pokazali na številnih arheoloških profilih v sektorjih, ki se nahajajo na območju preboja.[14] Prepletanje različnih geoloških, geomorfoloških in antropogenih procesov je bilo na tem delu najdišča zelo intenzivno (Verbič 2001). Večina izkopnih polj sektorjev[15] na najdišču pa se nahaja na srednje pleistocenski savski terasi (tako imenovana druga savska terasa ali plato), ki je sestavljena iz peščenega proda. Terasa je položena ali rahlo razgibana in leži poprečno 15 m nad ravnjo Save. V ježi terase je na številnih mestih opazna dolomitna osnova, kar pomeni, da debelina srednje pleistocenskega prodnatega zasipa ne presega 5 m (Verbič 2001).

Na vznožju pobočja Cirnika se na tej terasi nabira pobočni, tako imenovani koluvialni sediment, katerega površina je na enem mestu izravnana (tako imenovana antropogena terasa). Gre za območje, ki je ležalo izven območja gradnje AC in je ostalo neraziskano[16] (Breščak *et al*. 2004). Z gradnjo magistralne ceste, ob kateri je bila izvedena tudi

12 Znani so podatki o plovnosti *Savus fluvius* iz Emone do Nevioduna, kjer je bilo ugotovljeno pristanišče. Da bi pristanišče lahko bilo tudi v Romuli govori dejstvo, da se pri Čatežu, torej približno 5 km pred Ribnico, reka Krka izliva v Savo, ki tukaj postane bolj vodnata.

13 Potencialno območje njegove lokacije ni bilo zajeto v arheoloških raziskavah. Več o tem v zvezku Ribnica pri Brežicah – *Romula*, območje Petričev grič (v pripravi), glej tudi Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

14 Sektorji: I, III, IV, XI in XII (Breščak *et al*. 2004).

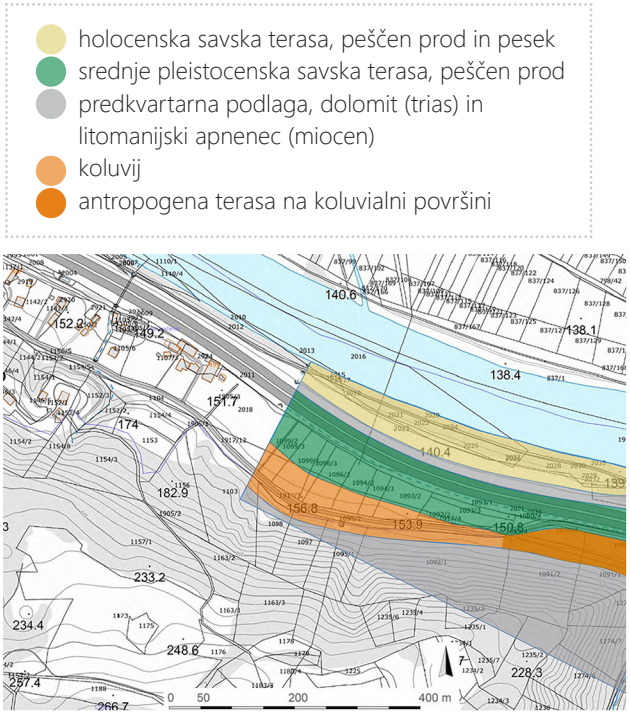
15 Sektorji: II, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XVI, XVII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII in XXIV (Breščak *et al.* 2004; Verbič 2001; Verbič 2004).

16 Po rezultatih intenzivnih arheoloških pregledov in izkopavanj s konca petdesetih let, ki je zajelo njeno severno robno območje, je bila ta površina intenzivno poseljena (Breščak *et al*. 2004).

prestavitev lokalne ceste Čatež–Mokrice, je bila ta površina delno uničena, zemljeni material pa je bil skupaj z najdbami večinoma odrinjen na pobočje proti prvi savski terasi. Pred stoletjem, ko je imela Sava še svoj naraven tok, je bila prva, najnižja holocenska terasa ob njej poplavna ravnica (Verbič 2001).

Vzhodno od današnjega izteka Gračenice je teren nekoliko dvignjen.[17] Verjetno gre za ostanek nekdanjega vršaja potoka Gračenice. Večini geoloških profilov na najdišču pa manjka zgornji del tal, kar zaradi številnih gradbenih posegov ni presenetljivo (Verbič 2001; Verbič 2004).

Izkopna polja sektorjev V in XXI–XXIV najdišča Ribnica pri Brežicah, na katerih so se nahajale ostaline zahodne nekropole in večjega odseka dokumentirane rimskodobne ceste (**sl. 8**), so ležala na drugi savski terasi oziroma srednji pleistocenski terasi. Slednjo sestavlja peščen prod (glinasta osnova in deloma prepereli nekarbonatni prodniki), ki ga je predvidoma nasula Sava na mezozojsko podlago, ki jo sestavljata dolomit in dolomitiziran apnenec. Debelina tega arheološko sterilnega horizonta ne presega 2,0 m. Prod na obravnavanem terenu ni nikjer ohranjen v originalni obliki in je v celoti preperel. Karbonatni prodniki so popolnoma raztopljeni. Resediment istega horizonta je nastal višje na pobočju, ter se je posipal in izpiral navzdol. Izrazit je na robu terase in predstavlja tudi arheološko sterilno plast (Verbič 2004). V ta resediment so bile večinoma vkopane grobne jame. Na to prodnato osnovo je bila kasneje naložena peščeno-meljasta plast, ki mestoma predstavlja tudi podlago, na kateri je bila zgrajena rimska cesta. Ta je bila zgrajena izključno iz dolomitnega drobljenca, ki je bil zelo dostopna surovina, saj dolomit izdanja neposredno ob vznožju hriba, južno od najdišča[18] (Verbič 2004).

8 Izsek simulacije geološke karte na območju zahodnega grobišča, povzeto po: Verbič 2001.

17 Sektorji VIII, IX, X in XI–XV (Breščak *et al.* 2004, Verbič 2001; Verbič 2004).

18 Več o zgradbi ceste je dostopno v ločenem poglavju v nadaljevanju tega zvezka.

3 Arheološki oris prostora s poudarkom na rimskem obdobju

3.1 Prostor Dolenjske in Posavja v rimski dobi

Postopno vključevanje območja jugovzhodnih Alp v Rimski imperij je trajalo skoraj dvesto let. V času Cezarjevega prokonzulata v Galiji tostran Alp (*Gallia Cisalpina*) oziroma Galiji na južni strani Alp in Iliriku (med letoma 59 in 49 pr. n. št.) je bilo to področje vojaško in upravno reorganizirano (Horvat 2015, 273). Južni del današnjega slovenskega prostora, ki so ga v času mlajše železne dobe naseljevali keltski Tavriski, in z njim današnja Dolenjska, sta bila vključena v rimsko interesno območje in osvajanje nekoliko kasneje kot zahodni del našega ozemlja. Oktavijanovi ilirski vojni v letih 35–33 pr. n. št. je sledila priključitev Noriškega kraljestva in nato osvojitev področja Panonije med letoma 14–9 pr. n. št. Kmalu zatem je bil zatrt še panonsko-dalmatinski upor (l. 6–9) in ni presenetljivo, da je bila v tem času gostota prisotnosti rimske vojske na tem ozemlju zelo visoka. O tem nenazadnje pričajo tudi vojaški tabori in utrdbe, ki so bili na področju Dolenjske raziskani v zadnjih desetletjih (Horvat 2015, 278, Fig. 3), pri čemer velja posebej izpostaviti Obrežje in Čatež pri Brežicah (Mason 2003a; Guštin 2002; Guštin 2015).

Tem dogodkom so seveda sledile upravne spremembe v organizaciji tega prostora. Ustanavljanje novih mest in naselij je hkrati pomenilo tudi počasen, a nezadržen zaton avtohtonih naselij ter skupnosti (Horvat 2015, 274).

Tavriski so se doselili na območje današnje Štajerske in Dolenjske konec 4. stoletja pr. n. št. O njih poročajo tudi antični viri (Polibij, Strabon, Livij, Plinij) – šlo je za skupino več keltskih plemen, v kateri so glavno vlogo igrali Tavriski (Lovenjak 1998, 14). Njihova moč je v času 1. stoletja pr. n. št. začela upadati. Okoli leta 60 pr. n. št. so bili poraženi v spopadu z Dačani, končni udarec pa je prišel z Oktavijanovo osvajalno vojno v letih 35–33 pr. n. št. in nadaljnjih že omenjenih korakih osvajanja tega prostora za časa njegove vladavine kot cesarja Avgusta (Šašel Kos 1997, 33–42).

Oblikovanje province Panonije je sledilo najkasneje v času vlade cesarja Vespazijana, do takrat pa je bila Panonija nekakšno vojaško območje (Spodnji Ilirik), ki je v uradnih dokumentih poznano kot Ilirik (Šašel Kos 2010, 221). Urbanizacija Panonije se je tako začela pod Vespazijanom, ki je osnoval prve kolonije in municipije (Šašel Kos 2010, 218). S tem je bil celoten panonski prostor, skoraj generacijo kasneje kot noriški, upravno in formalno vključen v Rimski imperij.

Plinij st. sredi 1. stoletja omenja tudi pleme Latobikov, ko našteva plemena oziroma ljudstva na območju Save in Donave, vendar njihove poselitve ne opredeljuje natančneje. Na osnovi poimenovanja municipija Neviodunum (*Municipium Flavium Latobicorum Neviodunum*) in Pretorija Latobikov (*Praetorium Latobicorum*), pa lahko območje tega plemena povežemo prav z Dolenjsko oziroma s področjem mestnega območja Nevioduna (Lovenjak 1998, 15).

Po formalni ustanovitvi province Panonije je postala cesta Akvileja–Emona–Siscija glavna komunikacija, ki je v obe smeri povezovala novo osvojena območja, še posebej pa osrednji italski oziroma apeninski prostor z novimi vzhodnimi provincami in Balkanom. Poleg večjih avtonomnih mest, ki jih je povezovala cesta na območju današnje Dolenjske (*Emona–Neviodunum–Siscia*), poznamo na osnovi antičnih itinerarijev in seveda rezultatov arheoloških raziskav več manjših rimskih naselij, ki so ležala ob tej cesti in s svojimi nalogami in uslugami nudila podporo tako državni upravi in vojski kot vsemu ostalemu prebivalstvu, ki je potovalo in živelo vzdolž te prometnice. Med večjimi mesti, kot so bile kolonije in municipiji, je ležalo več obcestnih postaj, kot lahko razberemo na antičnih zemljevidih. Te so z ustreznimi razdaljami (za en dan poti) in infrastrukturo omogočale omenjene premike in potovanja ter nenazadnje tudi delovanje rimske poštne službe (*vehiculatio*), katere dokončno obliko delovanja je po reformah uredil cesar Avgust (Šašel Kos 1997, 20). Glavne postojanke med Emono in Neviodunom oziroma Romulo, sodeč po navedbi na Tabuli Peutingeriani, so: *Acervone (Acervo)–Ad Protorium (Praetorium Latobicorum)–Crucio (Crucium)–Neviodunum* (Šašel 1975, 76).

3.2 Prometne povezave in rimska cesta Emona–Neviodunum–Siscia

V rimskem času sta bili glavni prometni žili na Dolenjskem reka Sava (lat. *Savus*) in glavna rimska cesta (*via publica*) *Aquileia–Emona–Neviodunum–Siscia*. Da je bil za Rimljane vodni promet izjemno pomemben in neprimerno cenejši kot kopenski, pričajo mnoge primerjave. Rečni promet je bil npr. 4,9-krat dražji kot morski, a še vedno precej cenejši kot cestni; ta je bil namreč kar 56-krat dražji od pomorskega (Elliott 2017, 3–5). Kljub temu je bila rimska cestna mreža glavni element gospodarskega, upravnega in trgovskega povezovanja imperija.

Rimska cesta *Emona–Neviodunum–Siscia*, ki je v rimskem času vodila skozi področje današnje Dolenjske, je bila prvotno *via militaris*. To pomeni, da jo je v času osvajanja zahodnega Balkana osnovala, trasirala in v veliki meri najbrž tudi gradila rimska vojska za svoje osvajalske pohode in druge potrebe (oskrba, kurirska služba, komuniciranje med tabori ipd.; Šašel 1977, 459, 466). Kdaj natančno je bila cesta zgrajena, zaradi pomanjkanja epigrafskih najdb ni mogoče reči. V času vlade cesarja Avgusta je bil ta del današnje Dolenjske vključen v Ilirik, posebno vojaško območje, osnovano pred nastankom oziroma ustanovitvijo samostojne province Panonije. Glede na politično dogajanje v imperiju in strateške razloge oziroma potrebe pa je mogoče sklepati, da je bila cesta trasirana in zgrajena že v avgustejskem obdobju. V tem obdobju je bilo na tem območju brez dvoma prisotnih dovolj vojaških enot oziroma rimskih legij, ki so predpogoj za izvedbo tako obsežnega in zahtevnega gradbenega podviga. Najprej so bile na tem področju prisotne vojaške enote vključene v Oktavijanovo vojno v Iliriku (l. 35–33 pr. n. št.), nato so bile angažirane v času Tiberijevega delovanja v Iliriku med letoma 15–9 pr. n. št. in nazadnje še v času panonsko-dalmatinskega upora v letih med 6–9 n. št. (Lovenjak 1997b, 90).

Da so v tej zgodnji fazi rimske ceste na našem ozemlju res gradile enote rimske vojske, nenazadnje izpričuje rimski zgodovinar Tacit, ki opisuje upor treh rimskih legij v Navportu (*Nauportus)* po Avgustovi smrti leta 14. Kot zapiše, so bili pred izbruhom upora nekateri oddelki rimske vojske poslani v Navport, da bi gradili ceste in mostove ter opravljali druga dela (Lovenjak 2006, 175; Tacit, *Annales* I,20). Po vzpostavitvi civilne uprave je bilo to prej izjema kot pravilo.

Vojaško dogajanje in prisotnost rimskih vojaških enot na tem prostoru potrjujejo nedavno odkriti vojaški tabori. Na območju Ljubljane sta bila na desnem bregu Ljubljanice raziskana dva zaporedna vojaška tabora. Eden je bil opuščen na začetku 1. stoletja, drugi pa v času Tiberijeve vlade (Hvalec *et al.* 2009). Vzdolž glavne poti do južne Panonije in Siscije pa si sledijo še pohodni tabor v Čatežu pri Brežicah, Sv. Urh (Guštin 2002; Istenič 2009) in v letih 2001–2003 raziskan vojaški tabor na Obrežju, ki se je razprostiral na 6,9 ha in je datiran v avgustejsko obdobje (Mason 2003c, 202).

Trasa ceste *Emona–Nevidounum–Siscia*, ki je igrala glavno vlogo v teh zgodovinskih dogodkih, je potrjena z zemljevidi in antičnimi itinerariji, pa tudi *in situ*, skozi številne arheološke raziskave. Rimska cesta na območju današnje Dolenjske oziroma njen potek in posamezni odseki, je poznana in ugotovljena na podlagi vidnih ostankov trase in prav tako na podlagi ohranjenih miljnikov, ki jih do danes poznamo skupaj 27 (Lovenjak 2006, 177; Lovenjak in Bavec 2006).

Na področju Ribnice je bila cesta prvič ugotovljena že leta 1958, ob gradnji magistralne ceste Ljubljana–Zagreb, ko je bila odkrita in delno raziskana vzhodna nekropola rimske naselbine Romula, ki se je v ozkem pasu raztezala ob rimski cesti (Petru 1969b).[19]

3.3 Oris poselitve

Trasa osrednje rimske komunikacijske poti, ki je na našem prostoru povezovala Emono s Siscijo, je gotovo tekla po starejši trasi, ki je tu v prazgodovini potekala v smeri vzhod–zahod in povezovala centre dolenjske halštatske skupine s panonskimi ljudstvi in ostalim Balkanom sredi 1. tisočletja pr. n. št. (Križ 2003, 15). Potek poti je skozi tisočletja ostal bolj ali manj enak, z manjšimi odkloni glede na trenutne potrebe graditeljev ali njihove gradbene možnosti.

Pomembna rimska prometna žila je v času 1. stoletja pospeševala romanizacijo tega prostora, čeprav je del Dolenjske, predvsem na bolj odmaknjenih območjih, še dolgo odražal lokalne, avtohtone elemente pretežno keltskega življa.

Poleg glavnih urbanih centrov, ki so se razvili v obliki avtonomnih mest, in bili že večkrat izčrpno obravnavani (glej: Scherrer in Šašel Kos 2003), velja izpostaviti vsaj glavne obcestne postaje vzdolž rimske prometnice, ki so bile pomembne tako za logistiko rimske uprave kot za širjenje rimskih vplivov, kajti njihova slika se je v zadnjih desetletjih nekoliko natančneje izrisala.

Osredotočili se bomo na epigrafsko izpričane obcestne postaje med Emono in Romulo, katerih navedbe poznamo iz Antoninskega itinerarja (*It. Ant. 274,4*), rokopisa s konca 3. stoletja, ki je nastal na predlogi iz časa cesarja Antonina Karakale, in Tabule Peutingeriane.

19 Več o raziskavah P. Petruja v Ribnici sledi v nadaljevanju.

Tabula Peutingeriana (*Tab. Peut. IV,3*), srednjeveška kopija antične karte iz 4. stoletja, ki je dobila ime po nekdanjem lastniku Peutingerju iz Augsburga, navaja na cesti med Emono in Siscijo naslednje kraje in razdalje: *Emona–XVIII–Acervone–XIIII–Ad Protorium –XVI–Crucio–XVI–Novioduni–X–Romula–XIIII–Quadrata–XIIII–Ad Fines–XX–Siscia* (Lovenjak 2006, 176; Šašel 1975).

Rimsko mesto *Municipium Flavium Latobicorum Neviodunum* je ležalo na območju današnjega Drnovega pri Krškem in je bilo kot avtonomno mesto osrednje središče obravnavanega prostora od konca oziroma zadnje četrtine 1. stoletja dalje. Kot priča njegovo ime, je nastalo v obdobju vladavine Flavijcev, najverjetneje v času vlade Vespazijana (69–79), na prostoru, ki ga je poseljevalo keltsko pleme Latobikov. Čeprav prostor rimskega mesta danes ni pozidan, območje do danes ni bilo sistematično raziskano. Razdrobljene podatke posamičnih raziskav preteklega in sodobnega časa ter podatke, ki nam jih nudi epigrafika, je v svoji knjigi zbral Milan Lovenjak (Lovenjak 1998), dopolnjuje pa ga še članek iz leta 2003 s topografskim orisom mesta (Lovenjak 2003, 93). Sodeč po napisih je bila tudi v Neviodunu močna beneficiarska postaja (Šašel Kos 1998).

Pomen mesta sta zaznamovala lega ob reki Savi in državni cesti. Mestno ozemlje je obsegalo večji del današnjega Posavja, Dolenjske in Bele krajine. Območje mesta naj bi bilo veliko ok. 200 × 200 m in se je raztezalo med ledino Groblje, staro strugo Save, robom današnje vasi Drnovo in vaškimi pašniki na jugu. Mestni ager je bil natančno izmerjen in razdeljen na kvadratne parcele. Ostanki centuriacije so še danes prepoznavni z letalskih posnetkov. Vodovod do mesta je bil speljan iz vasi Izvir pod Gorjanci. Arheološki ostanki pričajo tudi o močni lončarski in opekarski proizvodnji na zahodnem robu mesta. Grobišča Neviodunа, ki so ležala ob mestnih vpadnicah, so bila v veliki meri izkopana v 19. stoletju, nekaj manjših posegov v zadnjih desetletjih pa je vezanih na izgradnjo avtocest (Vojaković in Novšak 2022; Miškec in Pflaum 2007). Med gradivom izstopajo predvsem poslikane grobnice (Petru in Petru 1978).

Med ostalimi naselji kot prvo postajo od Emone v smeri proti Siscij Tabula Peutingeriana navaja obcestno postajo *Acervone* na razdalji 18 rimskih milj od Emone in 46 milj od Nevioduna. Pri vasi Malo Hudo v Občini Stična je bil najden miljnik (86 – Šašel 1975, 85) z označeno razdaljo 44 milj od Nevioduna, postavljen v letih 139–140. Razdalja odgovarja dejanskemu stanju; zato Šašel umešča Acervo na območje Drage in omenja še ruševinski sklop poleg Starega trga pri Višnji Gori (Šašel 1975, 88). Lokalizacijo postaje sta prva postavila že Premerstein in Rutar (Premerstein in Rutar 1899, 22). Današnji podatki jo postavljajo v Stransko vas pred Ivančno Gorico (Lovenjak, 2006).

Naslednja postaja za Acervom je bila *Praetorium Latobicorum oziroma Ad Protorium* kot navaja Tabula Peutingeriana. To je bila rimska obcestna in beneficiarska postaja na območju današnjega Trebnjega, o kateri pričajo epigrafski spomeniki in jo potrjujejo rezultati arheoloških raziskav. Oddaljena je bila 14 milj od postaje *Acervo* in 16 milj od postaje *Crucium*, naslednje v smeri proti Siscij (*Tab. Peut. IV, 2*). Na širšem območju so bili odkriti tudi trije miljniki, ki pa nimajo ohranjenih napisov (Bavec 2020, 367). Gradbeni napis v naselju izpričuje obstoj svetišča dolihenskega Jupitra (Šašel 1993, 35). Zadnja izkopavanja so odkrila hiše z obrtniškimi delavnicami, ki so bile nanizane ob tlakovani cesti (Bavec 2020, 369, sl. 4). V večji meri raziskano in poznano je zahodno grobišče naselbine, ki se je raztezalo na območju Pristave v Trebnjem, ob nekdanji cesti v smeri proti Emoni (Bavec 2020, 380; Josipovič 2002; Slabe 1993).

Crucium je bila cestna postaja oziroma naselbina, ki naj bi bila po navedbah itinerarijev oddaljena od Pretorija Latobikov 16 rimskih milj; enako oddaljena naj bi bila tudi od Neviodуna (Šašel 1975, 76, 80–81). Razprave o njeni lokaciji segajo še v 19. stoletje, ko so jo locirali od Hrasta pri Jugorju v Beli krajini do Vinjega Vrha (Pirkovič 1968, 8–10). Izkopavanja leta 2002 so na območju Dolgih njiv odkrila del rimskodobne naselbine z grobiščem, datirane v 3. in 4. stoletje (Mason 2006, 192; Križ 2003, 15). Naselje se je raztezalo v dolžini 1000 m in je ležalo med reko in strmim pobočjem na obeh straneh potoka. Položaj najdišča, pisni viri, arheološke najdbe in onomastika identificirajo najdišče Dolge njive/Draga s pripadajočim grobiščem kot rimsko poštno postajo *Crucium* (Mason 2006, 193).

3.4 Rimska grobišča neviodunskega agra – izbor

Na območju Dolenjske so bila v večji ali manjši meri izkopana oziroma raziskana številna grobišča, ki na eni strani pripadajo municipiju *Neviodunum* in ostalim obcestnim naseljem oziroma postojankam, na drugi pa gre za manjše podeželske enote ali le za posamične najdbe. Prav slednje kažejo na relativno gostoto poselitve. Kljub relativno številnim grobiščem je le nekaj dovolj velikih ali ustrezno objavljenih za dobre primerjave. V tem orisu omenjamo le najpomembnejša oziroma tista, ki so nam služila za primerjavo nekropol v Romuli.

Neviodunska grobišča so ležala ob mestnih vpadnicah. Ob glavni cesti *Emona–Siscia* sta se razprostirala zahodno in

vzhodno neviodunsko grobišče (Lovenjak 2003). Zahodno je dokumentirano od Velike vasi do Nevioduna (Petru in Petru 1978, 17; ANSl 1975, 255). Vzhodno grobišče je ležalo od Nevioduna po trasi glavne ceste proti Mrtvicam in Vihram (Petru in Petru 1978, 18; ANSl 1975, 255). Na obeh so bili odkriti žgani in skeletni grobovi, arhitekturno izstopajo zidane grobnice, številne med njimi so bile tudi poslikane.

Največje je bilo zahodno grobišče ob cesti Emona–Siscija. Na tem grobišču, datiranem v čas med 1. in 4. stoletjem, so prevladovale grobnice iz lomljenega kamna, manj je bilo pokopov v kamnitih skrinjah, konstrukcijah iz tegul in zidanih grobnic. Slednje so bile v več primerih tudi poslikane, kar se je ohranilo v dokumentaciji Ivana Pečnika, sina Jerneja Pečnika, ki jo hrani Narodni muzej Slovenije. Z drnovskih grobišč poznamo tudi največ hišastih žar (Lovenjak 2003, 102).

V mesto sta vodili vsaj še dve lokalni vpadnici. Jugozahodna je vodila iz smeri Kostanjevice na Krki proti Velikemu Podlogu in v *Neviodunum*. Ob njej so bili odkriti posamezni grobovi v Velikem Podlogu in na območju Goric (Pečnik 1892a, 30; Pečnik 1892b, 223; Petru in Petru 1978, 21; ANSl 1975, 254; Tica *et al.* 2004; Tica *et al.* 2005, 48). Ob jugovzhodni vpadnici pa je bilo v letu 2003 odkritih 20 grobov, ki so pripadali jugovzhodni neviodunski nekropoli (Vojaković in Novšak 2022).

Za območje Drnovega, kjer je večino grobov izkopal Jernej Pečnik, glede na podatke manjka okoli 3000 grobov, ki jih je izkopal slednji.[20] Čeprav je večino najdb pošiljal v muzej v Ljubljani in le redke dragocenejše kose na Dunaj, se je osredotočal predvsem na izstopajoče oziroma dragocene kose, zato je dokumentacija o legi in grobnih celotah zelo okrnjena (Lovenjak 2003, 102). Dodatno so se v muzeju zaradi tipoloških pristopov Müllnerja izgubile številne grobne celote (Petru 1969b, 7). Zato je bilo mogoče najdbe objaviti le brez izvornega konteksta, kar sta storila Peter in Sonja Petru (Petru in Petru 1978). K neviodunskim grobiščem spada tudi najdišče Vihre (Petru 1960, 63). V Veliki vasi pri Krškem je Pečnik ob cesti prav tako izkopal več sto rimskih grobov zahodne neviodunske nekropole, med drugim tudi edikule oziroma zidane grobnice. Kasnejše sonde so potrdile neustrezen način njegovih izkopavanj (Petru *et al.* 1966, 479; Maver 2004). Grobovi so bili na Drnovem odkriti tudi med izkopavanji leta 2003 – jugovzhodna nekropola (Djurić 2003, 129). V zadnjem času so bila izvedena izkopavanja rimskih (Tica 2022, 129; Vojaković in Novšak 2022) in poznorimskih grobov (npr. Stemberger Flegar in Vinder 2020).

Drugo večje in bolje raziskano grobišče je Pristava v Trebnjem[21] oziroma (zahodna) nekropola Pretorija Latobikov. Enako kot v Neviodunu je največje grobišče ležalo ob cesti Emona–Siscija. Pred drugo svetovno vojno je bilo izkopanih 24 grobov, nato pa v sedemdesetih letih še 111 grobov zahodne nekropole (Slabe 1993, 5 in tam citirana literatura; Bavec 2020). O večjem številu grobov piše že tudi Pečnik, domnevno naj bi šlo za več sto grobov (Pečnik 1904). Objavljeni grobovi so datirani od prve polovice 1. do 4. stoletja, prevladujejo pa pokopi med drugo polovico 1. in prvo polovico 3. stoletja. Glede na obliko oziroma arhitekturo grobov prevladujejo preprosti pokopi in pokopi v grobnice, zložene iz kamnov, redkejše so zidane grobnice, izstopajo tudi značilne žare (Slabe 1993, 9–10). Med pridatki najdemo poleg lokalnih izdelkov značilne kakovostne uvožene predmete, npr. steklo in bronaste posode. Kot zanimivost velja poudariti, da na tem grobišču, kljub nekaterim lokalnim elementom in posebnostim, kot so prej omenjene žare, ne najdemo hišastih žar.

Eno obsežnejših grobišč poznamo na območju Novega mesta. Mednje štejemo poznolatensko-rimska grobišča Novo mesto: Ljubljanska cesta in Okrajno glavarstvo (Božič 2008), ter Novo mesto II (Knez 1992). Dva dodatna grobova je objavil Knez (Knez 1969), najdišče Mačkovec z več kot 100 grobovi, datiranimi v 2. in 3. stoletje (Murko *et al.* 2012, 40; Mason *et al.* 2008) pa še čaka polno objavo.

Verdun pri Stopičah je grobišče blizu Novega mesta, ki prav tako še ni bilo v celoti objavljeno in ovrednoteno. Izkopavanja v letih 1983–1991 so odkrila grobišče iz časa od sredine 1. stoletja pr. n. št. do tretje četrtine 3. stoletja (Breščak 1990a; Breščak 2015, 76, sl. 2). Na njivah s toponimom Za cesto na Verdunu je bilo izkopanih 254 žganih grobov. Prevladujoč način pokopa (75 %) so grobovi v preprosti grobni jami brez posebne konstrukcije, 11 % je grobov v kamnitih skrinjah, 9 % grobov ima konstrukcijo iz suhega zidu, 5 % pa je zidanih grobnic. Kamnite grobne konstrukcije so značilne za čas od sredine 1. stoletja n. št. naprej (Breščak 2015, 76). V celoti je objavljenih 13 grobov z vojaško opremo, ki sodijo v čas med sredino 1. stoletja pr. n. št. in sredino 1. stoletja (Breščak 2015, 75).

Mihovo je obsežno večperiodno grobišče z več kot 400 grobovi, od katerih precejšen del pripada poznemu latenu in zgodnjemu rimskemu obdobju (Božič 1990). Zaradi zgodovinskega spleta okoliščin je večina najdb končala na Dunaju. Z analizo grobišča in gradiva sta se ukvarjali dve doktorski disertaciji (Šribar 1964; Windl 1975).

20 Podrobnejši pregled nekropol Nevioduna podaja Lovenjak (2003).

21 Grobišče je bilo objavljeno kot Pristava pri Trebnjem (Slabe 1993); danes je Pristava del mesta Trebnje in ne več ločen zaselek.

Dobovo, Dolnje Prapreče, Drago pri Beli Cerkvi, Globodol, Strmec nad Belo Cerkvijo, Zloganje in Žubino lahko štejemo med srednje velika grobišča. Grobne celote iz Globodola in Dobove so bile objavljene že leta 1969 (Petru 1969b; Petru 1969c). V Dobovi je bilo najdenih 48 grobov, ki so datirani v 1. stoletje in prvo polovico 2. stoletja n. št. Del zgodnje rimske nekropole je bil uničen ob gradnji železnice. Na grobišču je bilo dokumentirano tudi večkrat uporabljeno sežigališče oziroma ustrina (Petru 1969b, 8, 20).

Globodol je grobišče s 44 dokumentiranimi grobovi in precej slabo ohranjeno dokumentacijo. Gre za eno najzgodnejših sistematičnih izkopavanj na Dolenjskem. Drobne najdbe kažejo na to, da so tu pokopavali predvsem v prvi polovici 2. stoletja (Petru 1969c, 95).

Draga pri Beli Cerkvi je (najverjetneje) pripadala naselbini in cestninski postaji *Crucium*, ki se je raztezala vzdolž rimske ceste (Križ 2003, 19). Podeželsko grobišče z 28 grobovi je bilo obdano z obzidjem in bilo verjetno v uporabi med 1. in 4. stoletjem. V tem času je živela tudi bližnja naselbina. Na grobišču najbolj izstopa osrednja grobna parcela s kamnitim zidom, ki omejuje parcelo (Križ 2003, 30). Grobne konstrukcije so sicer narejene iz lomljenih kamnitih plošč, s polico, na kateri so stali pridatki ali žare. Odkrite so bile tudi okrogle zidane grobnice (Križ 2003, 23, sl. grob 10; 63). Nekaj je preprostih vkopov, kjer je žganina raztresena po grobni jami ali shranjena v žari. Na grobišču je bilo med drugim odkritih 14 hišastih žar (Križ 2003, 15–37). Grobni pridatki so pretežno lokalne izdelave. Nekoliko izstopa le grob 21 z zlatim nakitom in pozlačenimi odlomki bele gline (Križ 2003, 67: 21.17).

V Strmcu nad Belo Cerkvijo naj bi Pečnik izkopal najmanj 52 grobov na več planih grobiščih iz časa poznega latena in zgodnjerimskega obdobja. Predmeti so bili poslani v različne muzeje (Ljubljana in Dunaj), zato je ohranjenih le nekaj (Dular 1991).

Na Zloganju so leta 1979 našli 24 grobov, ki so datirani v 1. in 2. stoletje (Breščak 1990b, 103). Kataloška objava gradiva še manjka.

Žubinsko grobišče je kopal predvsem Pečnik. Izkopanih je bilo okoli 50 grobov (Maver 2004). Dodaten grob je bil najden pri sondiranju leta 1989 (Breščak 1990c, 187).

Manjša grobišča z do 15 grobovi so relativno pogosta. Andreja Maver je že obravnavala naslednja manjša grobišča: Brod (pri Novem mestu), Bršljin, Cerov Log, Dvorec (pri Brežicah), Gazice, Gomila (pri Raki), Gorenja Straža pri Novem mestu, Dolnje Prapreče, Gradec nad Podbočjem, Grmovlje, Groblje pri Prekopi, Hom pri Rakovniku, Ločna pri Novem mestu, Malo Črnelo, Malo Mraševo, Orehovica (pri Šentjerneju), Otočec, Petrušnja vas, Ravno Brdo, Regerča vas, Rodine pri Trebnjem, Ruhna vas, Straža pri Šentrupertu in Veliki Kamen (Maver 2004).

K tem lahko prištejemo še nekaj grobišč, poznamo pa tudi več posamičnih pokopov. Deset grobov je bilo raziskanih na Dobravi pri Višnji Gori in jih je v svoji diplomski nalogi obravnavala Neža Žitko (Žitko 2013). Na Mrzlem Polju pri Ivančni Gorici so odkrili sedem grobov in štiri kurišča. Gre za preproste grobove z žarami, podobnimi tistim iz Trebnjega. Izpostavljena je tudi keramika na površinah med posameznimi grobovi (Jerin in Nabergoj 2003, 191–192). Pet grobov je bilo odkritih na Pijavškem (Ciglar in Vinder 2020); glede na najdbe gre verjetno za del grobišča rimske vile, datiranega v 1. in 2. stoletje n. št.

3.5 Zgodovina raziskav na območju najdišča Ribnica pri Brežicah

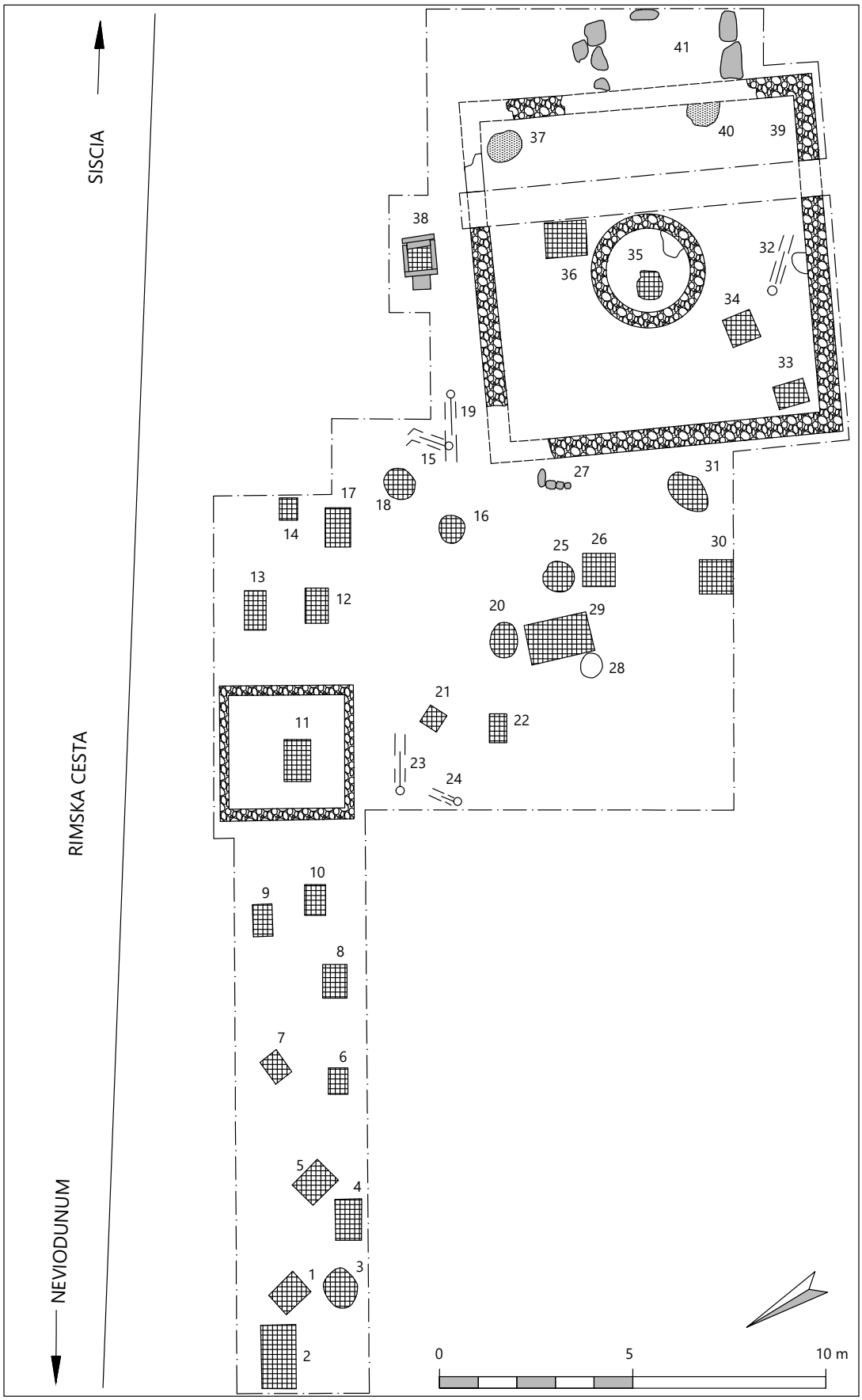
Že dolgo pred terenskimi raziskavami med letoma 2001 in 2004 so v okolici Ribnice pri Jesenicah na Dolenjskem in Podgračenega prihajali na dan številni arheološki predmeti, ki jih lahko povežemo z rimsko naselbino *Romula* in njenim grobiščem. Najstarejše informacije podaja Pečnik v objavi na začetku 20. stoletja (Pečnik 1904, 118, 193).

Epigrafske najdbe, ki izvirajo z naselbinskega območja Ribnice in njene nekropole, se omenjajo že od začetka 20. stoletja. Med pomembnejšimi sta predvsem žrtvenik, ki je bil vzidan v gradu Mokrice in je danes izgubljen[22], ter rimski meč, ki je prav tako izgubljen.

Napisi in nagrobniki z območja Romule so vključeni v korpuse epigrafskega gradiva, med njimi AIJ (253), ILJug II (1116, 1117, 1118, 1119, 1120) in ILSl 1 (54, 74, 79, 97, 98, 99), pri čemer še niso upoštevane najdbe z zadnjih izkopavanj. Pri hiši v Podgračenem št. 1 so leta 1958 našli podnožje rimskega nagrobnega spomenika in odlomek napisa iz peščenca. Spomenik je bil preprost, obrobljen z dvakratno profilacijo, napis pa je bil le deloma ohranjen (ILSL 79; Lovenjak 1998, 170–171). Neposredno ob najdišču nagrobnika je bil odkrit 4,0 m dolg zid iz lomljenca. Na njivi med staro cesto, blizu Cola pri Podgračenem, parc. št. 1129 in 1130, je bila najdena rimska stavba, ki je bila uničena že pred prihodom arheologov na teren (VS 7, 1960, 337, t. 1: 9, 10; t. 3: 5, 6).

Nagrobnik Tiberija Klavdija Evdija je dal postaviti osvobojenec Tiberij Barbij Primus (ILSl 74; Lovenjak 1998, 162–163) in izvira iz 1. stoletja. Del drugega nagrobnika pa je bil najden

22 Pod zaporedno številko 62 (Lovenjak,1998, 136).

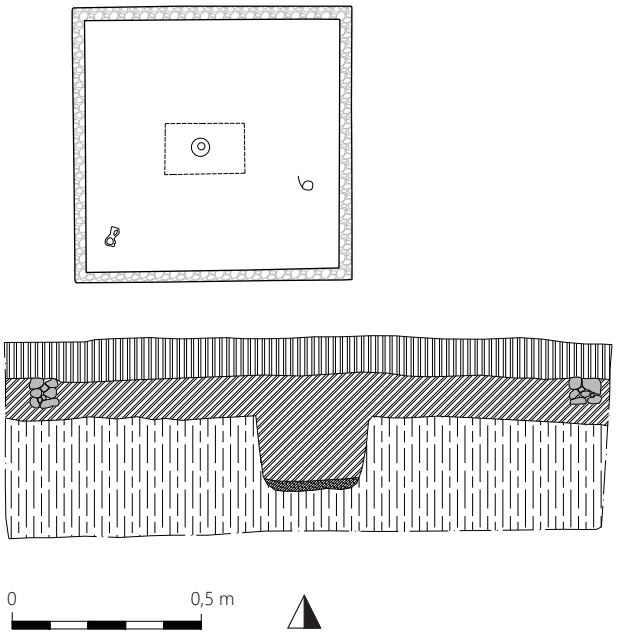
9 Načrt arheoloških raziskav Petra Petruja z vrisanim vzhodnim grobiščem Romule in potekom rimske ceste (*via publica Emona–Siscia*) (povzeto po: Petru 1969, t. 25).

leta 1958 v Podgračenem (ILSL 79; Lovenjak 1998, 170–171), leta 1961 pa še deli treh nagrobnikov na njivi K. Zanjug (ILSl 97–99; Lovenjak 1998, 201–203). Dva od njih kažeta izredno kakovostno izvedbo črk (Lovenjak 1998, št. 97 in 98, 201–202), vsi pa so zelo fragmentarno ohranjeni. Vsi omenjeni nagrobniki najverjetneje izvirajo iz zahodne nekropole Romule.

Z načrtnimi in sistematičnimi raziskavami v okolici Romule so pričeli med trasiranjem za gradnjo ceste Bratstva in enotnosti v letih med 1958–1960.

Na območju vzhodne nekropole sta lastnika parcel Katarina Zanjug in Henrik Požgaj[23] v letih 1956–57 odprla večjo površino okoli zidane grobnice 35. Z dovoljenjem lastnikov je bila v letu 1958 nato na tem mestu izkopana sonda velikosti 4 × 23 m, na parc. št. 1050/3, k. o. Podgračeno. Ob tem je bilo odkritih 14 grobov (Petru 1969b, 22). Ekipa Petra Petruja je tudi v letu 1959 nadaljevala z arheološkimi izkopavanji na isti parceli, le nekoliko južneje, na območju v velikosti 10 × 9,5 m. Odkrili so 17 novih grobov[24] (Petru 1969b, 22). Leto kasneje, 1960, so se izkopavanja v obsegu 10 × 11 m vršila na njivi Henrika Požgaja, na parc. št. 1050/5, k. o. Podgračeno. Izkopno polje se je dotikalo vzhodne stranice predhodnih izkopavanj. Na tem delu je bilo odkritih še dodatnih deset grobov, ki so bili večinoma že izropani[25] (**sl. 9**). Severno od vzhodnega grobišča Romule so bile odkrite tudi ostaline rimske ceste *Neviodunum–Siscia* (Petru 1969b, 20) (**sl. 9**).

Vzhodna nekropola Romule je obsegala skupno 41 evidentiranih in raziskanih, večinoma žganih grobov. Med njimi je bilo le pet grobov skeletnih[26] (grobovi V15, V19, V23, V24 in V32[27], **sl. 9**, **11**). Grobovi, ki so ležali najbližje ostankom rimske ceste *Neviodunum–Siscia*, so bili postavljeni v dve skoraj pravilni vrsti (grobovi št. V1–V18). Bili so žgani, grobne jame pa večinoma pravokotnih oblik (**sl. 9**). Grob št. V11 je bil obdan z zidom, ohranjene višine 0,30–0,40 m, katerega notranja površina je merila 3,76 × 3,68 m. Zgrajen je bil iz manjših lomljencev peščenjaka in le rahlo vezan z malto (Petru 1969b, 25). Grob je bil vkopan v sredini ograjenega prostora, imel je pravokotno obliko, močno ožgane stranice in do 0,08 m debelo plast žganine (Petru 1969b, 26) (**sl. 10–11**). Preostali evidentirani grobovi so bili v prostoru postavljeni dokaj neurejeno, južno od zgornjih dveh vrst. Večinoma so bili žgani in z grobnimi jamami različnih oblik. Med njimi so bili neurejeno postavljeni tudi štirje skeletni grobovi (grobovi V15, V19, V23, V24) (**sl. 9**).

10 Tloris in presek groba V11 (povzeto po: Petru 1969b, t. 24).

V jugovzhodnem delu Petrujevega izkopnega polja je bila odkrita in raziskana večja grobna parcela (Petru 1969b, t. 25) pravokotne oblike, z zidanimi obodnimi zidovi s temelji. Pravokotni do kvadratni zid grobne parcele je bil grajen iz lomljenega rjavo rumenega peščenca, v katerega je bilo vzidanih tudi nekaj kosov rečnih oblic. Zid db. 0,50 m je bil postavljen na temelje, v katerih so bile rečne oblice pogostejše, nad stopnico pa je bil grajen le s kamni peščenjaka (Petru 1969b, 29). Zid je bil grajen na način, da se je na južno stranico naslanjala zahodna stranica, med njima pa je bila vidna rahla špranja. V jugozahodnem vogalu zidu grobne parcele se je nahajal obdelan kamen. Na posameznih delih obodne zidne konstrukcije grobne parcele so bile ohranjene plasti ometa (Petru 1969b, 29).

V grobni parceli je v preprosti grobni jami ležalo šest žganih grobov kvadratne, pravokotne in tudi nepravilne okrogle oblike (grobovi V33, V34, V36, V37, V39 in V40). En žgan grob pa se je nahajal v okrogli zidani grobnici (grob V35), ki je bila zgrajena z dvojnim vencem kamenja, pri čemer je bil glavni zid grajen iz velikih kosov lomljenega peščenca, drugi pa iz drobirja peščenca (Petru 1969b, 28) (**sl. 14**). Zid je bil premazan s plastmi ometa (Petru 1969b, 28). En grob je bil skeleten (grob V32) (**sl. 9**, **11**).

23 Na prve najdbe sta sicer naletela že pred tem v petdesetih letih 20. stoletja (Petru 1969b, 22).

24 Na seznamu P. Petruja so to grobovi s številkami 15–31 (Petru 1969b, 22).

25 Na seznamu P. Petruja so to grobovi s številkami 32–41 (Petru 1969b, 22).

26 Glej preglednico osnovnih parametrov grobov, odkritih med izkopavanji v letih 1958–1960 (**sl. 11**) (povzeto po: Petru 1969b).

27 Grobovi vzhodne nekropole so označeni s številko, ki jim je bila dodeljena med Petrujevimi izkopavanji (Petru 1969b) in oznako V (vzhod).

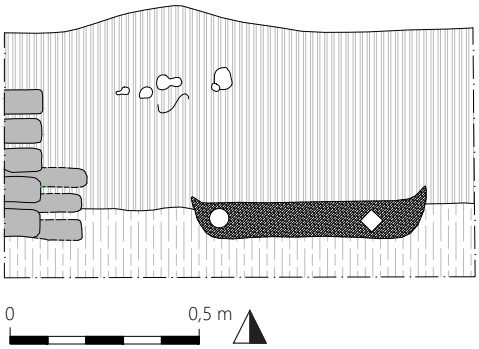
Grob	Oblika groba	Vrsta pokopa	Pridatki	Časovna opredelitev
1	preprosta pravokotna grobna jama, prekrita s ploščami peščenca	žgan	fragmenti stekla, drobci keramike, novec	1. polovica 2. stoletja
2	preprosta pravokotna grobna jama, prekrita z napisnim kamnom	žgan	zdrobljena steklena žara, oljenka, lonček, keramičen kozarec, skledica, krožnik, nožič, igla, prstan, dva novca	1. polovica 2. stoletja
3	preprosta grobna jama, nepravilne okrogle oblike	žgan	keramičen kozarec, kozarec iz temnozelenega stekla, novec	1. polovica 2. stoletja
4	preprosta pravokotna grobna jama, ob straneh ožgana rdeče	žgan	dve fibuli, balzamarij in dva novca	2. polovica 2. stoletja
5	preprosta, skoraj kvadratna, grobna jama, ob straneh ožgana rdeče	žgan	/	
6	preprosta, skoraj kvadratna, grobna jama, visoko vkopana	žgan	oljenka, balzamarij, dno steklenega kozarca	2. polovica 1. stoletja
7	preprosta pravokotna grobna jama, ob straneh ožgana rdeče	žgan	dva enoročajna vrča in skleda	1. polovica 2. stoletja
8	preprosta pravokotna grobna jama, prekrita s krovnimi ploščami	žgan	dva vrča, lonec, delno ohranjen balzamarij	2. polovica 1. stoletja
9	preprosta pravokotna grobna jama	žgan	dva delno ohranjena balzamarija, drobci keramike	2. polovica 1. stoletja
10	preprosta pravokotna grobna jama	žgan		
11	skoraj kvadratna grobna jama, ograjena z manjšim zidom, narejenim iz peščenjakovih lomljencev in le rahlo vezan z malto (**sl. 3.3**)	žgan	fragmentirana steklenica, keramičen vrč, keramična posoda	
12	grobna jama, v pravem kotu obdana z večjimi ploščami peščenjaka, dno groba je prekrivala plošča peščenjaka	žgan	skleda, fragmentirana bronasta fibula in kasnoantični novec (?)	1. polovica 3. stoletja
13	preprosta pravokotna grobna jama	žgan	keramični kozarec	1. polovica 3. stoletja
14	kvadratna grobna jama, obdana z večjimi lomljenimi ploščami peščenca	žgan	keramičen vrček in lonček	1. polovica 1. stoletja
15	pokop v smeri sever-jug, z glavo na jugu, oblika grobne jame ni definirana	skeleten F	zlat prstan, dva zlata uhana, zlata verožice, bronast gumb, četvero rdečih posod, dva pladnja (manjši ležal ob večjem), vrč in krožnik	2. polovica 3. stoletja
16	plitva grobna jama, obložena s kamni	žgan	drobci in odlomki keramičnih posod	
17	zelo plitko vkopana grobna jama, nepravilne oblike, obložena s kamni	žgan	/	
18	grobna jama, obložena s kamni	žgan	/	
19	grobna jama ni definirana, skelet je ležal neposredno nad vretenčnimi kostmi in glavo groba 15.	skeleten	novec (ležal v višini ramen), železna pasna spona (ležala pod mandibulo)	2. polovica 3. stoletja
20	nepravilna okrogla oblika grobne jame	žgan		
21	morda pravokotna grobna jama (ni bila definirana), nekoliko globlje vkopana kot drugi	žgan	/	
22	grobna jama, prekrita s kamenjem, poslavljenim v pravokotnik, močnejša plast žganine	žgan	drobci lepa in sive čaše	
23	grobna jama je bila obdana s kamenjem, ki so ležali nametano ob robu jame	skeleten	drobci sive lončene posodice	
24	vkopan tik za grobom št. 23, nekoliko globlje	skeleten O	oljenka, Loeschcke IX, rdečerjava glazirana čaša z barbotinskim okrasom in vrček, ogrlica iz steklenih in jantarnih jagod	

Opomba
grob je bil v sredini ograjenega prostora, imel je pravokotno obliko in močno ožgane stranice
Okostje je bilo položeno v zemljo v nenavadnih okoliščinah, glava je bila med obema femurjema skeleta št. 19. med maksilo in mandibulo je bil zataknjen večji okrogel kamen. Desna roka je bila upognjena v komolcu in obrnjena proč od telesa. Leva roka je bila iztegnjena ob telesu, prsti pa položeni preko medenice in femurja, tako da se je zlat prstan zakotalil pod bederno kost. Ob glavi je bila odkrita zlata verižica z nataknjenimi zelenimi jagodami, ter s še dvemi uhani z vdetim modrim in zelenim očescem.
grob je bil odkrit pri poglabljanju in razširjanju groba št. 15
prekopan
žganina na meji med humusom in subhumusom

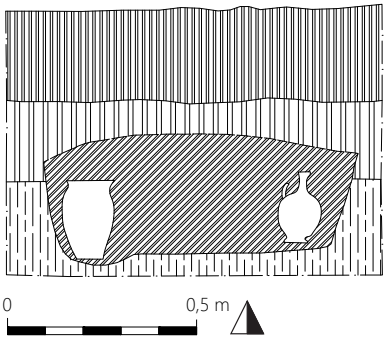
Na zunanji strani grobne parcele, ob njeni vzhodni stranici, se je nahajal še grob 41, od katerega pa se je ohranilo samo na kup naloženo kamenje (Petru 1969b, 30) (**sl. 9**).

Več grobov vzhodne nekropole Romule je bilo po navedbah Petruja poškodovanih, praznih ali prekopanih, kot so npr. grobovi V21, V28, V34, V36 in V39–V41 (**sl. 11**).[28] Med ohranjeni žganimi grobovi pa so prisotne naslednje oblike, kot jih je interpretiral Petru: grob s preprosto grobno jamo (npr. grobovi V3, V6, V13, V20, V25, V26, V29 in V33 (**sl. 12**)), grob s preprosto grobno jamo – *bustum* (verjetno grobovi[29] V4, V5, V7, V9 in V10), grob z grobno jamo, obloženo s kamenjem (npr. grobovi V16, V17, V18, V27), grob z grobno jamo, prekrito s kamenjem (npr. grobovi V22, V31 (**sl. 13**) in V37), grob z grobno jamo obloženo s ploščami peščenjaka (npr. grob V14), lahko tudi z dodatno poličko (npr. grob V38 (**sl. 15**)), grob s preprosto grobno jamo prekrito s ploščo ali napisnim kamnom (npr. grobovi V1, V2, V8 in V12), in grob z zidano grobnico (grobova V11 in V35).

Skeleti so bili praviloma pokopani v preprostih grobnih jamah (**sl. 11**) (npr. grob V24), v nekaterih primerih obdanih

12 Izris tlorisa in preseka groba V33 (povzeto po: Petru 1969b, t. 23, zgoraj desno).

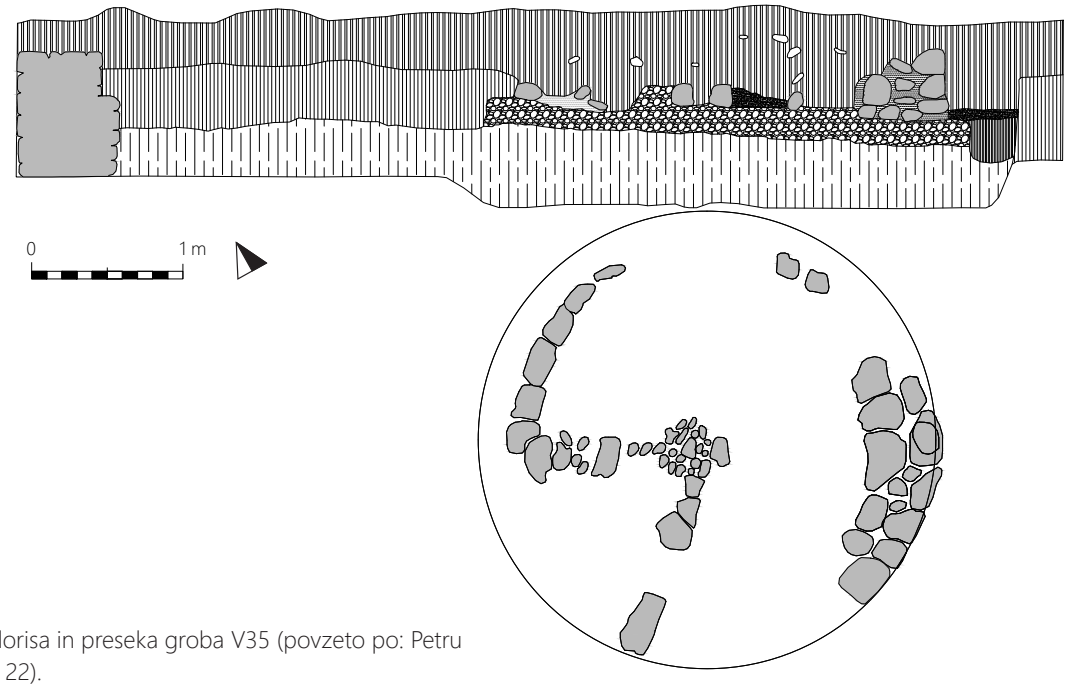
13 Izris tlorisa in preseka groba V31 (povzeto po: Petru 1969b, t. 23, zgoraj levo).

28 Pri nekaterih grobovih oblika grobne jame ni definirana (npr. grob V30) (Petru 1969b, 28).

29 Petru zabeleži ta način pokopa le opisno, npr. ob straneh ožgano rdeče (Petru 1969b, 24).

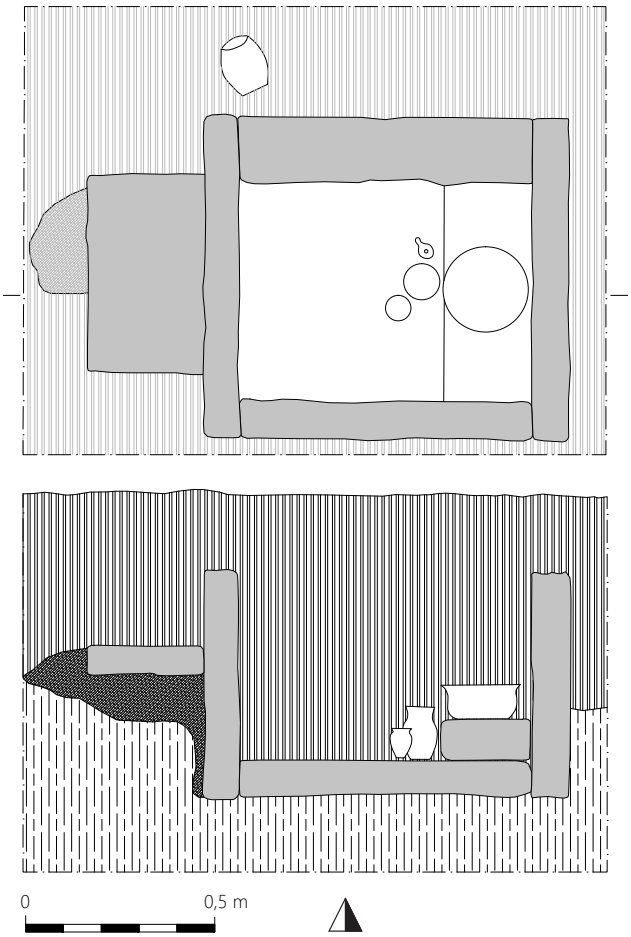
25	nepravilna okrogla oblika, v vogalu večji kamen	žgan	/	
26	preprosta grobna jama, žgana	žgan	steklena skodela, jantarjeva paleta, tri samostrelne fibule z gumbom na loku, balzamarij, steklena čaša, steklen gumb	
27	pravokoten grob, obdan s kamenjem	žgan	čaša gubanka	1. polovica 2. stoletja
28	neizrazita, morda že uničena grobna jama	žgan	/	
29	preprosta pravokotna grobna jama	žgan	/	
30	oblika grobne jame ni definirana	žgan	slabo ohranjen novec, nedefiniran	
31	grobna jama ni definirana, nad grobom veliki kamni (sl. 3.6)	žgan	fragmentirane posode, žara, vrč in slabo ohranjen novec	
32	plitka grobna jama, spodnji del skeleta je bil prekrit s kamenjem	skeleten, F	novec, bronasta zapestnica	
33	pravokotna oblika grobne jame, nad jamo masivne kosti goveda skupaj s črepi tegul in fragmentirane posode na nogi (sl. 3.5)	žgan	črna posoda (?), novec	
34	oblika grobne jame ni definirana	žgan	fragmenti posod, del hišaste žare	
35	osrednje mesto v grobni parceli, zidana grobnica okroglega tlorisa, premera 2,90 m, zgrajena z dvojnim vencem kamenja, pri čemer je glavni zid grajen iz lomljenega peščenca in leži na zidu iz 0,20 m debelega peščenčevega drobirja (sl. 3.4), močne plasti ometa	žgan	drobci stekla, kadilnice, hišaste žare in poškodovana fibula, pokrov kamnite žare	
36	preprosta pravokotna grobna jama (?)	žgan	atipični drobci	
37	grobna jama ni bila določena, zaznan izrazit kup žganine 120 cm od severa piramidalno naloženo kamenje	žgan	živalske kosti, dva fragmentirana vrča, čaša, kupa (pod piramidalno naloćenim kamenjem)	1. polovica 2. stoletja
38	grob, obložen s pravokotno postavljenimi lomljenimi peščenimi ploščami s polico iz peščene plošče; pred grobom je bila stopnička iz plošče peščenjaka (sl. 3.7)	žgan	rdeča keramična skleda z vpraskanim napisom PRIMVLA, oljenka, siva kupa, in čaša gubanka, pod ploščo odlomki lonca s kanelurami, pred grobom žebelj, južno od groba ležal novec	2. polovica 2. stoletja
39	prazen	žgan	/	
40	prazen	žgan	/	
41	prazen	žgan	/	

11 Grobni konteksti vzhodnega grobišča Romule (povzeto po: Petru 1969b, 20–30).

14 Izris tlorisa in preseka groba V35 (povzeto po: Petru 1969b, t. 22).

	novec je bil odkrit v grudi žganine, zato ni zanesljivo, da je pripadal temu grobu
	severno od groba je ležala gomila nametanih govejih kosti, pod njimi posoda z metličastim ornamentom, sestav pridatkov dvomljiv, ker se ne ve, ali gre za najdbe iz groba
	prekopan
	deloma poškodovan z vkopom H. Požgaja 1956/57
	prekopan

15 Izris tlorisa in preseka groba V38 (povzeto po: Petru 1969b, t. 23, spodaj levo).

s kamenjem (npr. grobova V23 in V32). V dveh primerih oblika grobne jame ni bila opredeljena (grobova V15 in V19) (**sl. 11**) (Petru 1969b), vendar lahko sklepamo, da je šlo za grobove v preprosti grobni jami.

Na osnovi pridanih novčnih najdb in ostalih kronološko izpovednih pridatkov, kakor tudi razporeditve grobov na samem grobišču, je Petru odkriti del vzhodnega grobišča Romule razdelil na dva sklopa. Prvega so mu predstavljali v pravilnih razmikih in vrstah razporejeni grobovi od V1 do V18, ki so ležali v bližini rimske ceste (Petru 1969b, 40). Drugi skupini grobov pa naj bi pripadli grobovi znotraj obzidane grobnice št. V11 in ob okrogli zidani grobnici št. V35 (Petru 1969b, 40).

Zgodnji grobovi, z izjemo groba 26, naj bi se nahajali v prvi vrsti. Na osnovi vrednotenja grobnih pridatkov je Petru kot najzgodnejši grob vzhodne nekropole Romule označil grob V14 in ga datiral v prvo polovico 1. stoletja. Temu so se v nadaljevanju pridružili grobovi V6, V8 in V9, ki jih je datiral v drugo polovico 1. stoletja, ter nato grobovi 2. stoletja, pri čemer je grobove V1, V2, V3, V7, 27 in V37 postavil v prvo polovico, grobova V4 in V38 pa v drugo polovico 2. stoletja. Pokopi tretjega stoletja so, kot kaže, nekoliko redkejši. V prvo polovico 3. stoletja je Petru umestil grobova V12 in V13; pokopavanje na vzhodni nekropoli Romule naj bi se zaključilo v poznem 3. stoletju, s pokopom v grobovih V15 in V19, ki sta medsebojno povezana (Petru 1969b, 41).

Med drobnimi najdbami, odkritimi med izkopavanji vzhodnega grobišča Romule, naj izpostavimo le najdbo zlatega nakita iz groba 15 (Petru 1969b, t. 20; Lazar 2004a, 77, kat. št. 89), steklen kvadratni lonec z žigom na dnu in pa skledo iz groba 38, na kateri je bil vpraskan napis *PRIMULA* (Petru, 1969b, 29, sl.15). Ostali grobni pridatki sodijo med dokaj pogoste grobne pridatke tudi na drugih grobiščih. Med njimi so pečatne oljenke, različne keramične čaše, sklede, vrčki in lončki, stekleni balzamariji, stekleničke (Petru, 1969b, 20–30, t. 16–24) in drugo.

4 Metodologija in potek raziskav s poudarkom na prostoru rimske ceste in zahodnega grobišča

Arheološka izkopavanja na najdišču Ribnica pri Brežicah sodijo med večja izkopavanja projekta Arheologija na avtocestah Slovenije, tako po obsegu raziskanega območja in velikosti strokovne ekipe, kakor tudi času trajanja.

Terenska arheološka dela so potekala v petih izkopavalnih fazah in bila izvedena v skupno 270 terenskih delovnih dneh.[30] Skupna strnjena dolžina raziskanega območja je znašala ok. 1740 m, s posameznimi individualnimi manjšimi sondami, ločenimi od osrednjega izkopnega polja pa celo prek 2 km. Širina izkopnega polja je na južni strani variirala med 4 in 7 m, na severni pa med 20 in 40 m. Najširši pas raziskav je bil v središčnem delu izkopnega polja, in sicer na širšem na območju Grajskega potoka, kjer je pokrival 122 m široko izkopno polje. Sam potek izvedbe izkopavanj se je prilagajal procesu odkupa zemljišč, velikosti strokovne terenske ekipe in zahtevnosti raziskav na posameznih odsekih celotnega izkopnega polja.

Zaradi lažjega poteka raziskovanja je bilo izjemno veliko območje najdišča, ki je bilo predvideno za raziskave, razdeljeno na 25 sektorjev. Med njimi jih je bilo 24 označenih z rimskimi številkami od I do XXIV, zadnji pa je bil poimenovan „Petričev grič"[31] (**sl. 18**).

Zahodno grobišče Romule je bilo najprej odkrito ob izkopavanjih v letu 2002, in sicer v sektorju V na njivskih površinah druge savske terase, južno od stare trase magistralne ceste Ljubljana–Zagreb. Ob njem je bil odkrit tudi precejšen segment ostalin rimske ceste (*via publica Emona–Siscia*). Posamezne ostaline (npr. ustrine), ki jih ravno tako povezujemo z delovanjem zahodnega grobišča Romule, pa so se nahajale še v sektorjih VI in VII. Glavnina ohranjenih ostalin zahodnega grobišča Romule je bila odkrita v juliju 2004, ko so se arheološke raziskave razširile tudi pod traso nekdanje magistralne ceste Ljubljana–Zagreb, to je v sektorjih XXI do XXIV. Na območju grobišča so bili vsi sektorji nadalje razdeljeni v mrežo kvadrantov velikosti 4 × 4 m (**sl. 19**).[32]

Ostaline rimske ceste *Emona–Siscia* so bile odkrite vzdolž zahodnega grobišča Romule v sektorjih XXIII in XXIV, pa tudi ob naselbinskih ostalinah, četudi v tem delu v nekoliko manjšem obsegu, v sektorjih III, VI, VII in XVI.[33]

Arheološke raziskave na območju zahodnega grobišča so potekale v letih 2002 in 2004 na območju odkritja rimske ceste v sektorjih naselbine pa tudi v letih 2001 in 2003.

Raziskave v posameznih sektorjih so izvajale standardne strokovne ekipe,[34] sestavljene iz arheologa, dveh tehnikov in 10 do 16 delavcev.

V vseh sektorjih, z izjemo Petričevega griča, je bila uporabljena stratigrafska metoda arheološkega izkopavanja ob strojni odstranitvi ornice in travne ruše. V primeru, ko so izkopavanja potekala pod staro magistralno cesto Ljubljana–Zagreb, se je strojno odstranilo tudi cestni tampon z asfaltno prevleko v sektorjih XXI do XXIV. Tej metodologiji se je sledilo skoraj v celoti, z manjšimi odstopanji. Na območju sektorja V je bila na primer uporabljena metodologija vzorčenja površine s pomočjo daljših sond širine 2,0 m, ki so omogočale prečno preverbo stratifikacije na vsakih 20 m vzdolž celotnega sektorja. Glede na ohranjenost struktur, meritev in najdb se je sproti odločalo za dodatne sonde. Kjer so se ohranile rimskodobne strukture (cesta, grobovi), so se raziskave vršile tudi na prostoru večjih vzdolžnih sond. Sondi 4 in 5 sta bili tako povezani s prečno sondo 14, sondi 8 in 12 pa s prečno sondo 15. V teh primerih so bile vrhnje plasti do rimske odstranjene strojno, v nadaljevanju pa je sledil ročni izkop. Skupno je bilo na območju izkopanih 22 sond ter celotno območje med sondama 14 in 17, ker so se tam nahajale rimskodobne plasti z ostalinami. Podobno je bila tudi v sektorjih VI in VII za potrebe definiranja stratifikacije najprej uporabljena metoda vzorčenja s sondami, v nadaljevanju pa je bilo raziskano celotno izkopno polje.

30 Več o samem poteku del in fazah dela je dostopno v zvezku Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

31 Več o sektorski razdelitvi najdišča, lokaciji in značilnostih sektorjev je dostopno v zvezku Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

32 Za sektorje XX–XXIV je bila vzpostavljena enotna koordinatna mreža.

33 O tem podrobneje v nadaljevanju.

34 Seznam vseh sodelujočih arheologov in sodelavcev strokovnih tehničnih ekip je dostopen v uvodu zvezka Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

16 Pomoč sodelavcev restavratorske ekipe ZVKDS pri dvigovanju najdb iz grobov.

Vsi evidentirani arheološki konteksti so bili dokumentirani ob odkritju, vmes, med samim postopkom čiščenja in ob njegovi odstranitvi.[35] V določenem obsegu je bila uporabljena tudi metoda mokrega sejanja, predvsem v primeru polnil vkopov in polnil grobov. Pri izkopavanjih grobnih kontekstov so zaradi zahtevnejših posegov pri dvigovanju grobnih najdb sodelovali tudi sodelavci iz restavratorske ekipe ZVKDS (**sl. 16**). Slabše ohranjeni predmeti so bili prepeljani v restavratorske delavnice za potrebe konserviranja, ostale najdbe pa so bile procesirane po standardnem postopku.[36]

Grobni konteksti so bili označeni z zaporednimi številkami (od 1–136),[37] posamezni elementi grobov pa z oznakami posamičnih stratigrafskih enot.

Sistem dokumentacije[38] je bil enoten v vseh sektorjih najdišča, z izjemo sektorja XIX,[39] in je za posamezen arheološki kontekst vključeval opisno, fotografsko in grafično dokumentacijo, kakor tudi geodetsko izmero (**sl. 17**).

Na območju sektorjev, kjer so se ohranile ostaline grobišča, je bila pogosto uporabljena tudi metoda izdelave georeferencirane segmentne fotoskice, kar je nadalje omogočilo izrisovanje posameznih detajlov grobne arhitekture v vektorski obliki. Na takšen način so bile dokumentirane vse zaporedne faze in medfaze izkopavanj posameznih arheoloških kontekstov.

Drobno arheološko gradivo, ki je bilo odkrito ob izkopavanjih grobišča na Ribnici pri Brežicah, je bilo na terenu opremljeno z označevalnimi listki, z vsemi potrebnimi informacijami o kontekstu njihovega odkritja in oznako posebne najdbe (PN). Vse grobne najdbe so bile namreč opredeljene kot posebne najdbe, zato smo z njimi ravnali po postopku, predvidenem za posebne najdbe, ostale najdbe pa so bile procesirane enako kot vse preostale najdbe na najdišču.[40]

Celotna dokumentacija je bila za čas trajanja izkopavanja računalniško obdelana, ker je omogočilo večjo preglednost, nujno potrebno za tako obsežno in dolgotrajno izkopavanje.[41]

17 Geodetska ekipa.

35 Več o metodologiji izkopavanja je dostopno v zvezku Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

36 Glej v nadaljevanju.

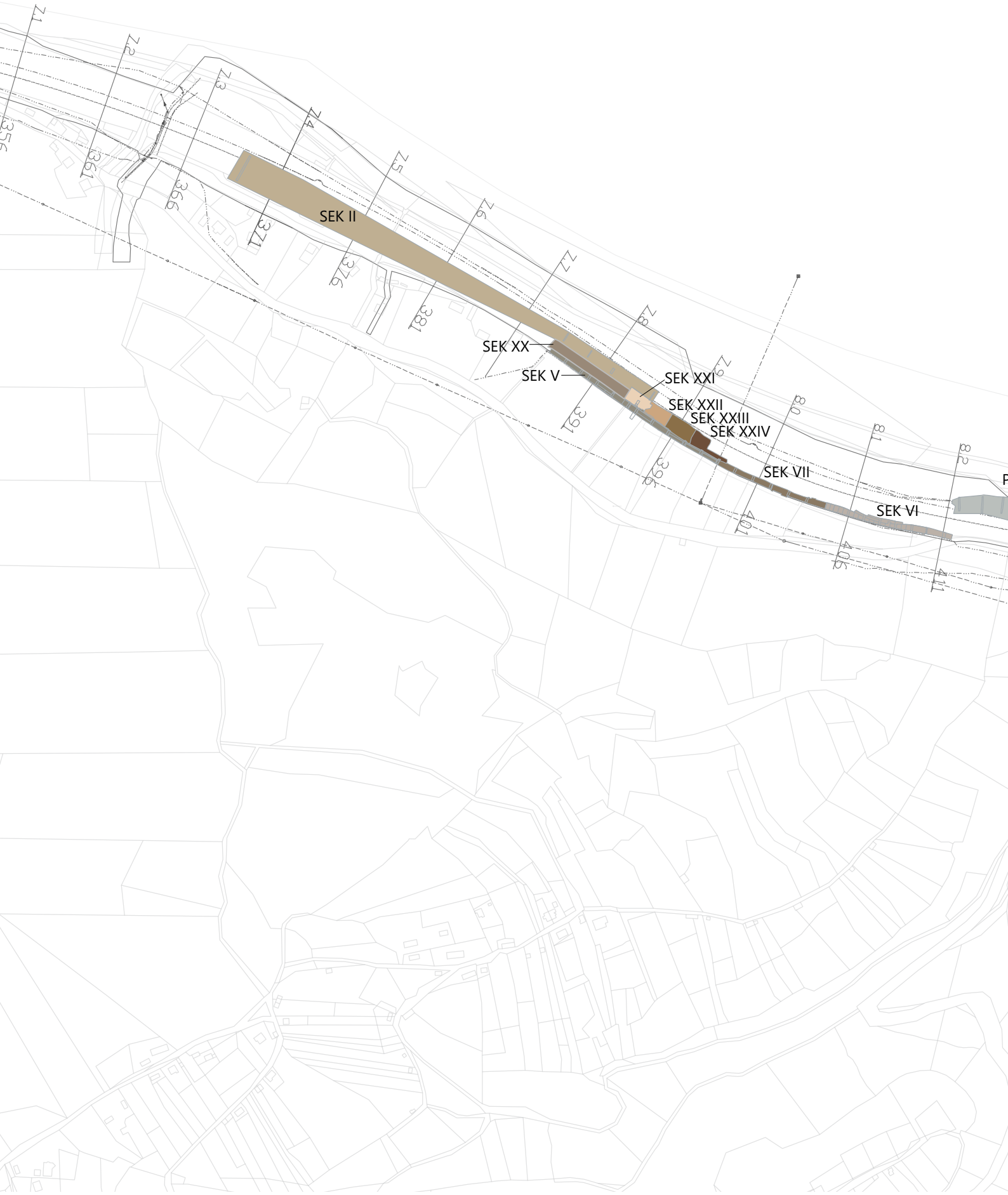
37 Nekateri izmed grobov so bili zaradi pomanjkanja grobnih elementov anulirani že med izkopavanji, nekateri pa v procesu poizkopavalne obdelave gradiva. En kontekst je bil kot grob označen naknadno.

38 Več o dokumentacijskih postopkih na Ribnici je dostopno v zvezku Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

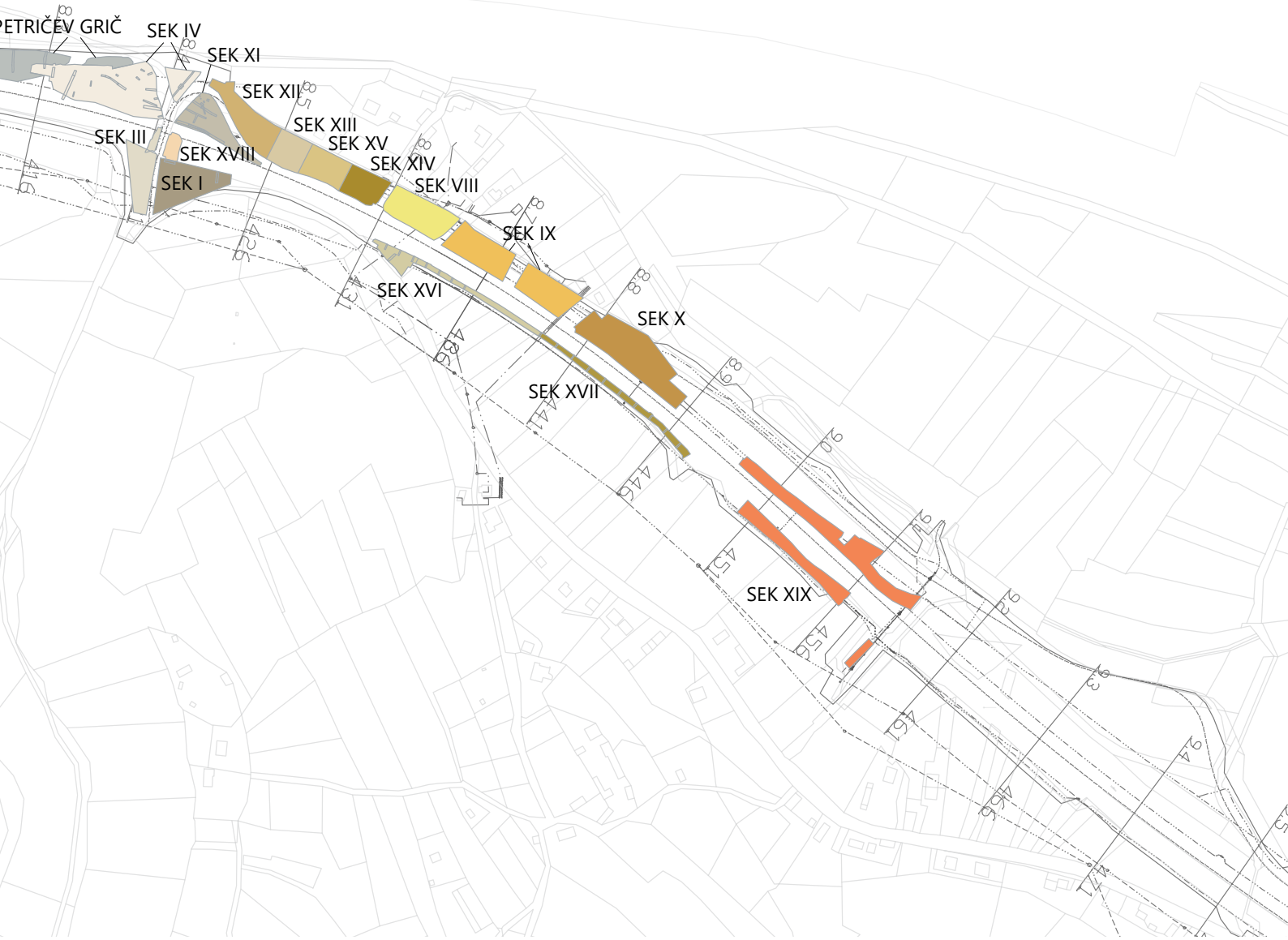
39 Več o načinu dokumentiranja v sektorju XIX je dostopno v zvezku Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

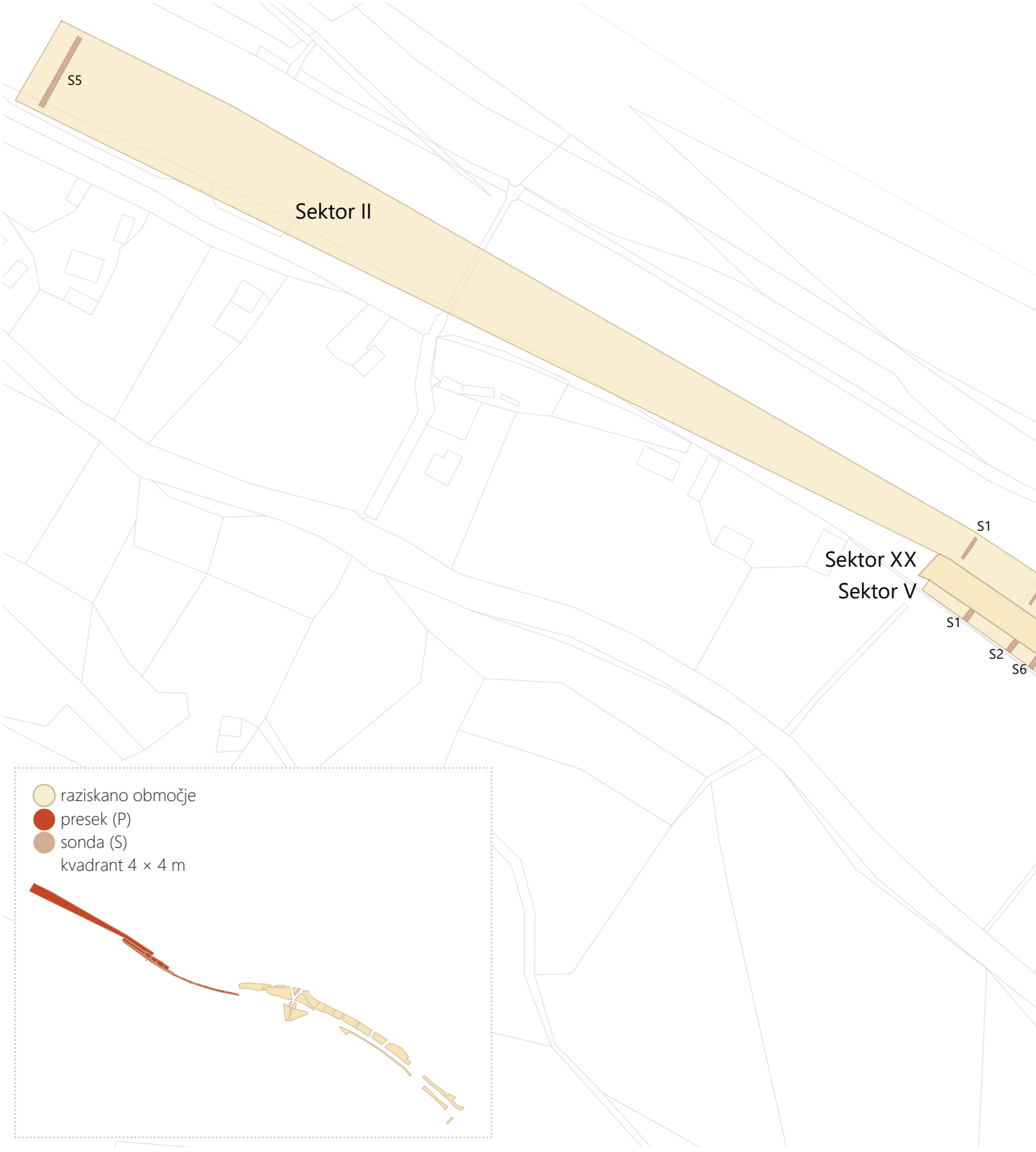
40 Za natančen procesogram obdelave drobnega arheološkega gradiva z izkopavanj glej poglavji Potek raziskave in metodologija dela v zvezkih Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025) in Ribnica pri Brežicah – *Romula*, območje Petričev grič (Tomaž *et al.* 2025a), kjer je nadrobno predstavljen potek obdelave drobnega gradiva z izkopavanj v Ribnici pri Brežicah. Za primarno obdelavo arheoloških najdb je skrbela posebna strokovna delovna skupina, sestavljena iz več specialistov. Vsa imena sodelavcev so navedena v uvodnem poglavju zvezka Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

41 Zaradi številčnosti ekipe in s tem raznolikih pristopov k izpolnjevanju dokumentacije na terenu so arheološki podatki, s katerimi razpolagamo po posameznih sektorjih Ribnice, zelo raznoliki, tako po vsebini, kakor po zaznanih podrobnostih. Zaradi te okoliščine opisi arheoloških kontekstov v katalogih struktur niso povsem poenoteni. Ravno tako sta lahko umanjkala tudi fotodokumentacija ali izris na načrtu. Hkrati velja izpostaviti še dejstvo, da je bila poizkopavalna obdelava arhiva najdišča opravljena skoraj dvajset let po začetku izkopavanj na Ribnici, kar je dodatno oteževalo delo.

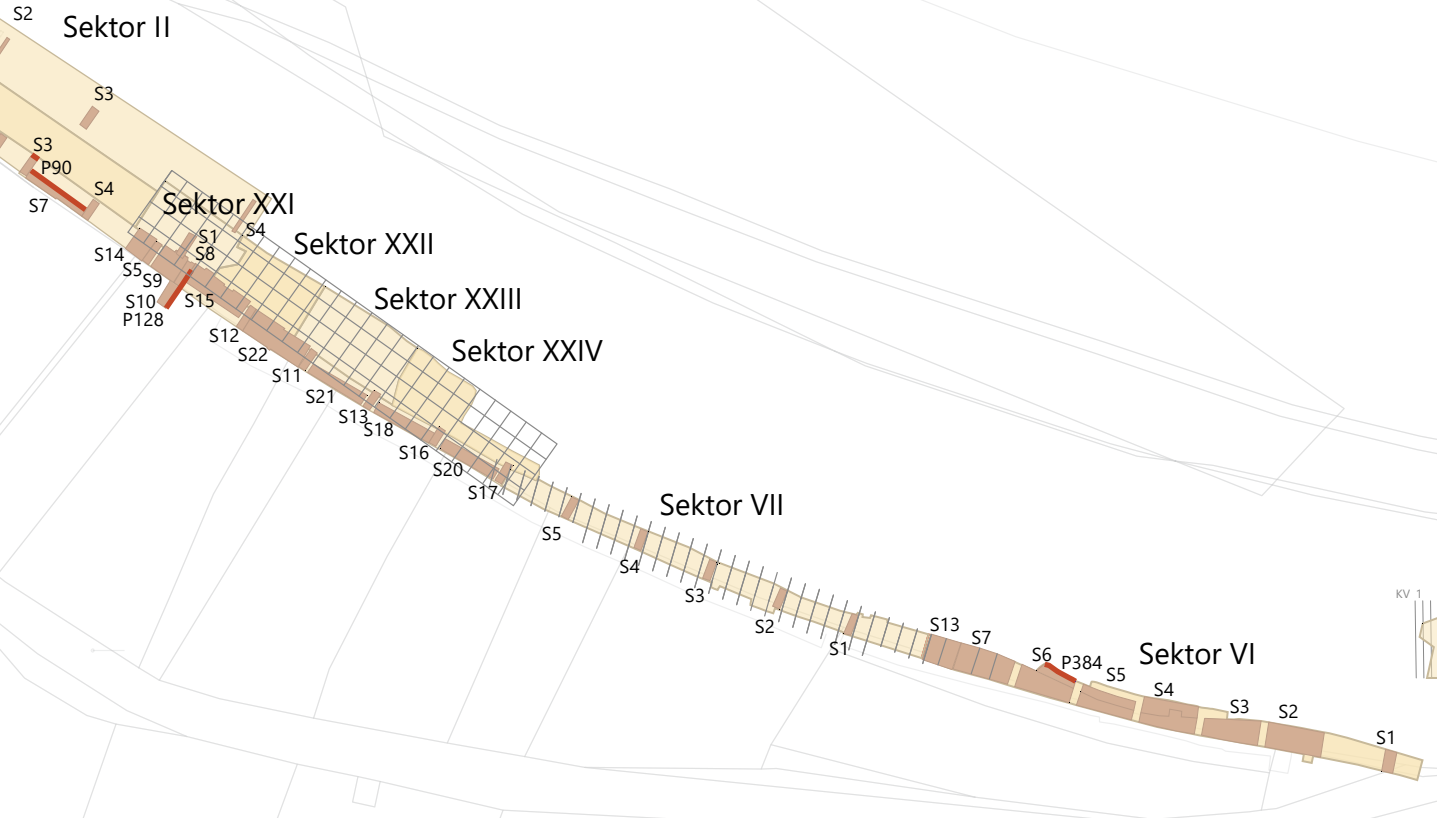

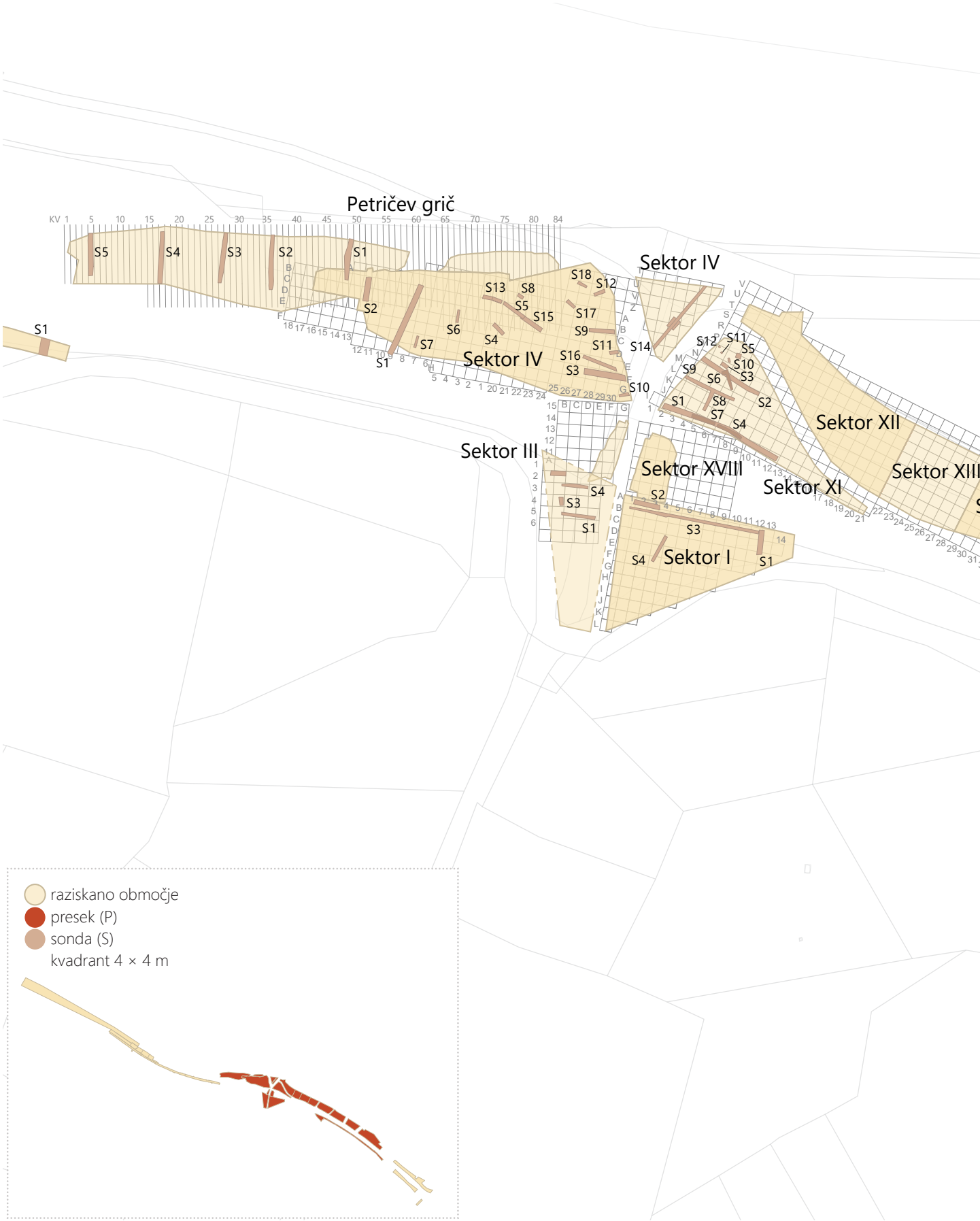
18 Položaj sektorjev I do XXIV in območja Petričevega griča. Merilo 1 : 5000.

PETRIČEV GRIČ
SEK IV
SEK XI
SEK XII
SEK XIII
SEK XV
SEK XIV
SEK VIII
SEK III
SEK XVIII
SEK I
SEK IX
SEK XVI
SEK X
SEK XVII
SEK XIX

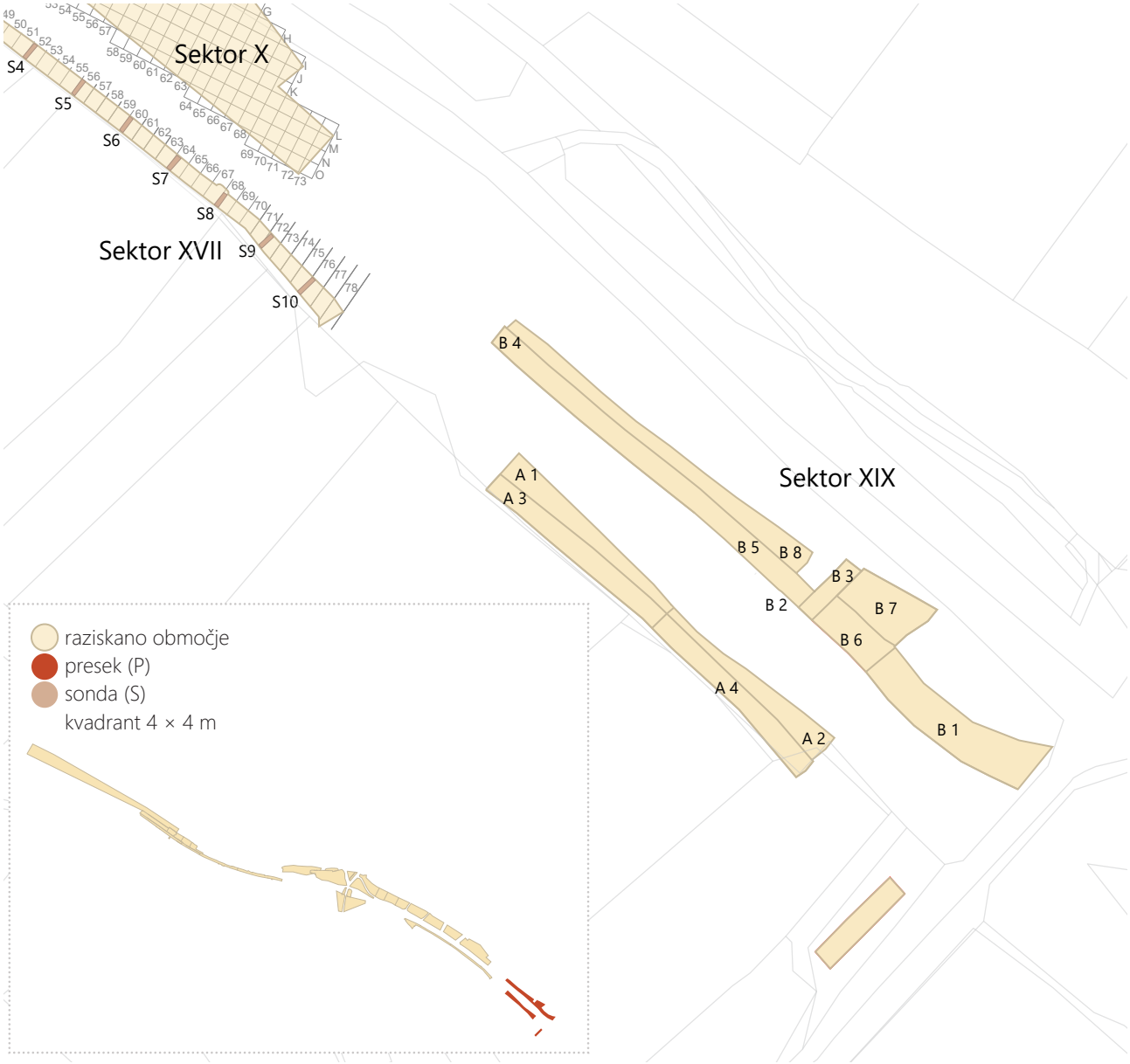
19a Meje sektorjev in mreža kvadrantov na zahodnem delu najdišča z vrisanimi lokacijami predstavljenih sond in presekov. Merilo 1 : 2000.

Sektor II
S2
S3
S3
P90
S7
S4
Sektor XXI
S1
S4
S14
S8
Sektor XXII
S5
S9
S10
P128
S15
Sektor XXIII
S12
S22
Sektor XXIV
S11
S21
S13
S18
S16
S20
S17
Sektor VII
S5
S4
S3
S2
S1
S13
S7
S6
P384
S5
Sektor VI
S4
S3
S2
S1
KV 1

19b Meje sektorjev in mreža kvadrantov na osrednjem delu najdišča z vrisanimi lokacijami predstavljenih sond. Merilo 1 : 1750.

Sektor XV
Sektor XIV
Sektor VIII
Sektor IX
Sektor IX
Sektor XVI
Sektor X
Sektor XVII
S1
S2
S3
S4
S5
S6
S7
S8
S9
S10

19c Meja sektorja XIX in mreža kvadrantov. Merilo 1 : 1750.

5 Rezultati raziskav

Rezultati arheološke raziskave na območju zahodnega grobišča in rimske ceste so bili bogati in izjemno izpovedni zato so še dodatno osvetlili sam potek trase rimske ceste *Emona–Siscia* ter obseg, lego in prostorsko strukturiranost zahodnega grobišča Romule. V nadaljevanju najprej predstavljamo interpretirane faze najdišča in interpretacijo stratifikacije, prepoznane na območju grobišča, torej v sektorjih V, XXI, XXII, XXIII in XXIV (poglavje 5.1).[42]

Sledi opis ostalin in v njih odkritega drobnega materiala, ki jih povezujemo z rimsko cesto *Emona–Siscia* (poglavje 5.2).

V nadaljevanju predstavljamo obsežen pregled arheoloških ostalin z interpretacijo v njih odkritega gradiva, ki jih povezujemo z ostalinami zahodnega grobišča Romule (poglavje 5.3), in pregled interpretacije ostalih kontekstov z gradivom, povezanih z zahodnim grobiščem (poglavje 5.4).

5.1 Faze najdišča Ribnica pri Brežicah in stratigrafija na območju rimske ceste in zahodnega grobišča

Faze najdišča Ribnica pri Brežicah

Na arheološkem najdišču Ribnica pri Brežicah je bilo skupno evidentiranih in kot takih opredeljenih skoraj 3300 arheoloških kontekstov.[43] Na osnovi stratigrafske lege in interpretacije v njih deponiranega gradiva jih je bilo mogoče umestiti v šest glavnih faz najdišča: **faza 1** – prazgodovinske ostaline, **faza 2** – ostaline rimske dobe, **faza 3** – ostaline zgodnjega srednjega veka, **faza 4** – ostaline srednjega veka, **faza 5** – ostaline novega veka, **faza 6** – recentne ostaline (**sl. 20**).

Vsaka izmed faz ima lahko tudi več podfaz. Še posebej razvejane so podfaze rimskega obdobja, več podfaz pa je bilo zaznati še v prazgodovinskem obdobju, srednjem in novem veku, medtem ko so bile ostaline recentnih posegov (**sl. 20**) vezane predvsem na izdelavo magistralne ceste v letu 1958, tedanje preurejanje lokalnih cest, urejanje brežine savske terase in recentno uporabo prostora.

Faza 1 ima opredeljene tri podfaze: **1a**, **1b** in **1c**, pri čemer so v **fazi 1a** združene ostaline eneolitskega obdobja, v **fazi 1b** ostaline bronaste dobe ter v **fazi 1c** ostaline latenskega obdobja. V glavnem so v vseh treh prazgodovinskih podfazah prisotne le ostaline vkopanih jam in nepovezanih jam za stojke, v **fazi 1b** pa še ostaline dveh vodnjakov in ostanki prazgodovinskih plasti.[44]

Tudi ostaline rimskega obdobja (**faza 2**) sodijo v tri osnovne podfaze (**2a**, **2b** in **2c**), pri čemer **faza 2a** združuje ostaline, ki sodijo v čas pred izgradnjo zidane arhitekture v naselbini.

Faza 2a tako vključuje ostaline palisade v sektorju XIV, ostaline lesenih objektov v sektorjih XI in XIV, ostaline apnenic v sektorju VII, sistem jarkov v sektorju XV ter ostaline številne drugih vkopanih jam in nepovezanih jam za stojke, kakor tudi ostaline plasti, ki so se odložile na območju naselja. Prav tako sodijo v **fazo 2a** ostaline evidentirane rimske ceste, nastanek ustrin v sektorjih VI in VIII in nekatere plasti in strukture, ki so se ohranile na območju grobišča (**sl. 20**).[45]

V **fazo 2b** sodijo ostaline, ki so vezane na čas izgradnje in uporabe prostora večine zidanih objektov na Ribnici. V **fazo 2b** sodijo ostaline kovaške delavnice, ostaline 14 zidanih zgradb[46] s pripadajočimi ostalinami uporabe prostora,

42 S posameznimi odkritimi ostalinami tudi v sektorjih VI in VII (en grob in ostaline ustrin).

43 Dodeljenih je bilo sicer 3286 številk stratigrafskih enot. Za celotno najdišče je bil en sam sistem številčenja odkritih stratigrafskih kontekstov, zato je v praksi prišlo do situacije, da nekatere številke SE niso bile niti dodeljene, na dokumentacijski ravni pa so bili številnim kontekstom dodeljene tudi črke, ki so označevale dodaten element SE-ja. Natančen popis dodeljenih SE arheološkim kontekstom, kakor tudi izločenih in nedodeljenih številk SE, je dostopen v prilogi 1.

44 Glej prilogo 1.

45 Glej prilogo 1.

46 Kot zgradbe so v našem primeru opredeljene ostaline, katerih stene imajo zidano konstrukcijo, ki je zamejevala določen prostor, in so bile prekrite s streho (po SSKJ je zgrádba -e ž (á) 1. objekt, ki ima navadno stene in streho) (https://fran.si/iskanje?View=1&Query=zgradba). Lahko so različnih tlorisnih oblik, od kvadratnih do pravokotnih, lahko pa tudi bolj kompleksnih, kot npr. zgradba 1 v sektorju I ali pa zgradba 13 v sektorju XV.

ostaline dveh zidanih in treh lesenih objektov[47] ter izjemno številne ostaline vkopanih jam in jam za stojke, ostanki kurišč in ognjišč ter ostaline številnih plasti,[48] ki so nastale z uporabo celotnega območja najdišča Ribnica (**sl. 20**).

Faza 2c v prvi vrsti združuje ostaline, ki so nastale z opuščanjem naselja, in nekatere objekte, ki so v času **faze 2c** še bili v uporabi (na primer zgradba 15 v sektorju III ali pa lesen objekt 6 v sektorju XI). V to fazo sodijo predvsem ruševinske plasti, nekateri jarki z zapolnitvami ter zapolnitve hudourniške paleostruge 3.[49] Ostaline grobišča so opredeljene v vse tri podfaze (**sl. 20**).

Prostorsko so se ostaline, ki jih lahko na osnovi stratigrafske pozicije in v njih odkritega gradiva opredelimo v različne faze najdišča, ohranile različno (**sl. 21**). Prazgodovinske ostaline **faze 1** so se ohranile v sektorjih III, VIII, IX, X, XV, XVII, XIX in XX. Rimskodobne ostaline **faze 2a** so se ohranile v vseh sektorjih Ribnice, razen v IX, X, XIII, XVIII, XIX in XX (**sl. 21**). **Faza 2b** je izpričana v vseh sektorjih, razen v sektorjih X, XII in XVIII; ostaline rimskodobne **faze 2c** pa so se ohranile v sektorjih I, III–VII, XI–XVI, XVIII, XXI–XXIV (**sl. 21**). Zgodnjesrednjeveške ostaline **faze 3** so sicer zelo skromne, ohranile pa so se le v sektorju IX (**sl. 21**). Ostaline, ki jih časovno lahko pripišemo srednjemu veku (**faza 4**), so prostorsko zelo omejene in se vežejo le na območja sektorjev XI in XII. Nekoliko pogostejše in tudi bolj razpršene so novoveške ostaline, ki so bile zaznane v sektorjih I–V, IX in XVIII–XX (**faza 5**). Recentni posegi in plasti **faze 6** pa so prisotni v vseh sektorjih raziskanega dela Ribnice pri Brežicah (**sl. 21**).

Stratigrafija na območju rimske ceste in zahodnega grobišča Ribnice

Zahodno grobišče Ribnice je bilo odkrito vzdolž rimske ceste v sektorjih V, XXI, XXII, XXIII in XXIV, posamezne ostaline pa še v sektorjih VI in VII. Najbolje je bila stratifikacija plasti na območju ostalin rimske ceste zahodnega grobišča zaznana v sektorjih V, XXI, XXII, XXIII in XXIV, saj so bile tam raziskane večje, odprte površine.

Območje zahodnega grobišča je ležalo na drugi savski terasi. Geološka osnova je bila evidentirana v različnih predelih obravnavanega območja, predvsem pa je bila dokumentirana v vsakem sektorju ločeno, tako da je skupna interpretacija stratigrafije omogočila precej koreliranja in povezovanja med posameznimi sektorji.[50]

Geološka podlaga celotne druge savske terase je bila na skrajnem zahodnem delu izkopnega polja opisana kot zbita plast rumeno-sive ilovice s prodniki, lahko tudi kot plast mastne in vlažne ilovice z večjimi in manjšimi preperelimi prodniki, kot ilovnata plast s preperelimi prodniki (limonasti gomolji) ali kot plast, sestavljena iz zbitih prodnikov, peska in prsti, rumeno rjave barve in podobno.[51] V sektorju XXIV je bila označena kot SE 3944 = SE 3964, v sektorju XXIII kot SE 3081[52], v sektorju XXII kot SE 3718 in SE 3719, v sektorju SE XXI kot SE 3601[53], v sektorju V kot SE 405, SE 432 in SE 948 ter v sektorju VII kot SE 1503 = SE 1507, SE 884 in SE 1580 (priloga 1) (**sl. 22**, **sl. 23a–b**).

Nad prodnato osnovo druge savske terase so se odložile večinoma rumenorjave zbite mastne ilovice, lahko pomešane s posameznimi prodniki, kot npr. plast SE 3905 v sektorju XXIV, pa zbita, kompaktna meljasto-peščena ilovica, rumenorjave barve plast SE 3866 v sektorju XXIII ali rumeno rjava peščeno-meljasta plast SE 3602 v sektorju XXI (priloga 1).[54] V sektorju V lahko kot takšno štejemo SE 404 = SE 423,[55] vlažno in mastno zemljeno ilovico, rumeno rjave barve, ki je ležala nad prodnato geološko osnovo SE 405. V sektorju VII so bile to plasti: SE 816,[56] SE 1528,[57] SE 1549[58] in SE 1574,[59] ki je bila enaka kot SE 704 v sektorju VI. Slednja, to je plast zbite in mastne ilovice, sivo rumene barve, ki je vsebovala

47 Kot ostaline zidanih ali lesenih objektov so opredeljene tiste ostaline, za katere upravičeno predvidevamo, da so bile grajene, vendar niso zgradbe, kakršne so opredeljene v prejšnji točki, ampak nekaj, kar je zgrajeno, narejeno za zadovoljevanje določenih potreb, opravljanje določene dejavnosti (po SSKJ; https://fran.si/iskanje?View=1&Query=objekt).

48 Glej prilogo 1.

49 Glej prilogo 1.

50 V sektorju V so bile določene štiri različne geološke osnove: v sektorju VI ena, v sektorjih XXI–XXIV sta bili določeni po dve različni geološki osnovi, v geološko bolj razgibanem sektorju VII pa sedem (glej prilogo 1; in prvi zvezek publikacije Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025)).

51 Za natančne opise geoloških plasti glej prvi zvezek publikacije Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025). Obseg informacij v opisih se lahko zaradi različnih izkopavalcev zelo razlikuje, ampak v osnovi gre za plast prodnikov in rumene, rjave oziroma sive ilovice, plast, ki tvori t. i. osnovo druge savske terase.

52 Slednja je bila zaradi recentnih posegov (predvsem izgradnje magistralne ceste 1958) v veliki meri poškodovana in so se predvsem v njenem vrhnjem delu nahajale še posamezne vrinjene najdbe v sekundarni legi.

53 Tudi SE 3601 v sektorju XXI je bila zaradi recentnih posegov v veliki meri poškodovana in so se predvsem v njenem vrhnjem delu nahajale še posamezne vrinjene najdbe v sekundarni legi.

54 Glej tudi prvi zvezek publikacije Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

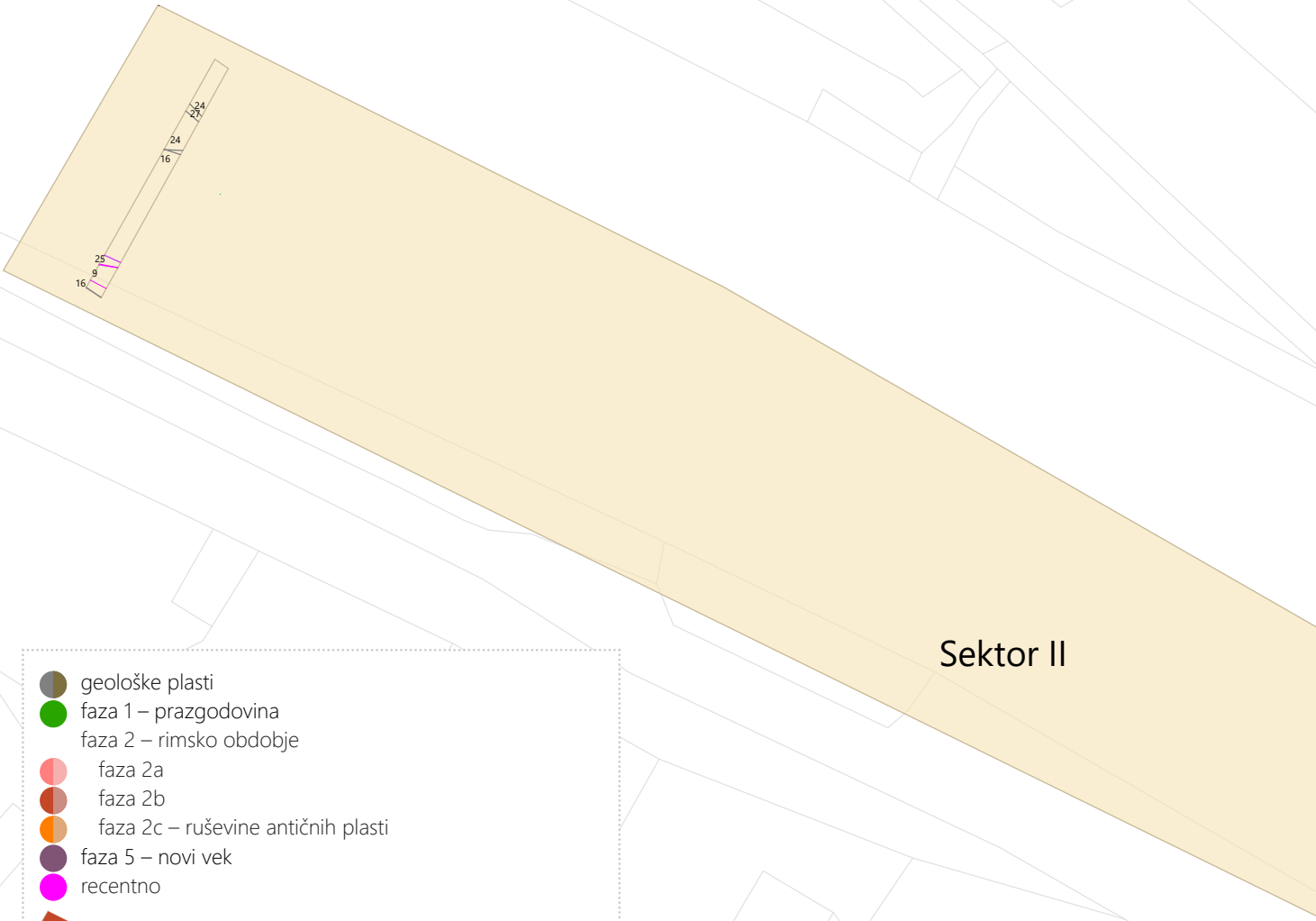
55 V njej so se sicer nahajale tudi še posamezne vrinjene najdbe v sekundarni legi.

56 Plast mastne prsti temne rumeno-rjave barve.

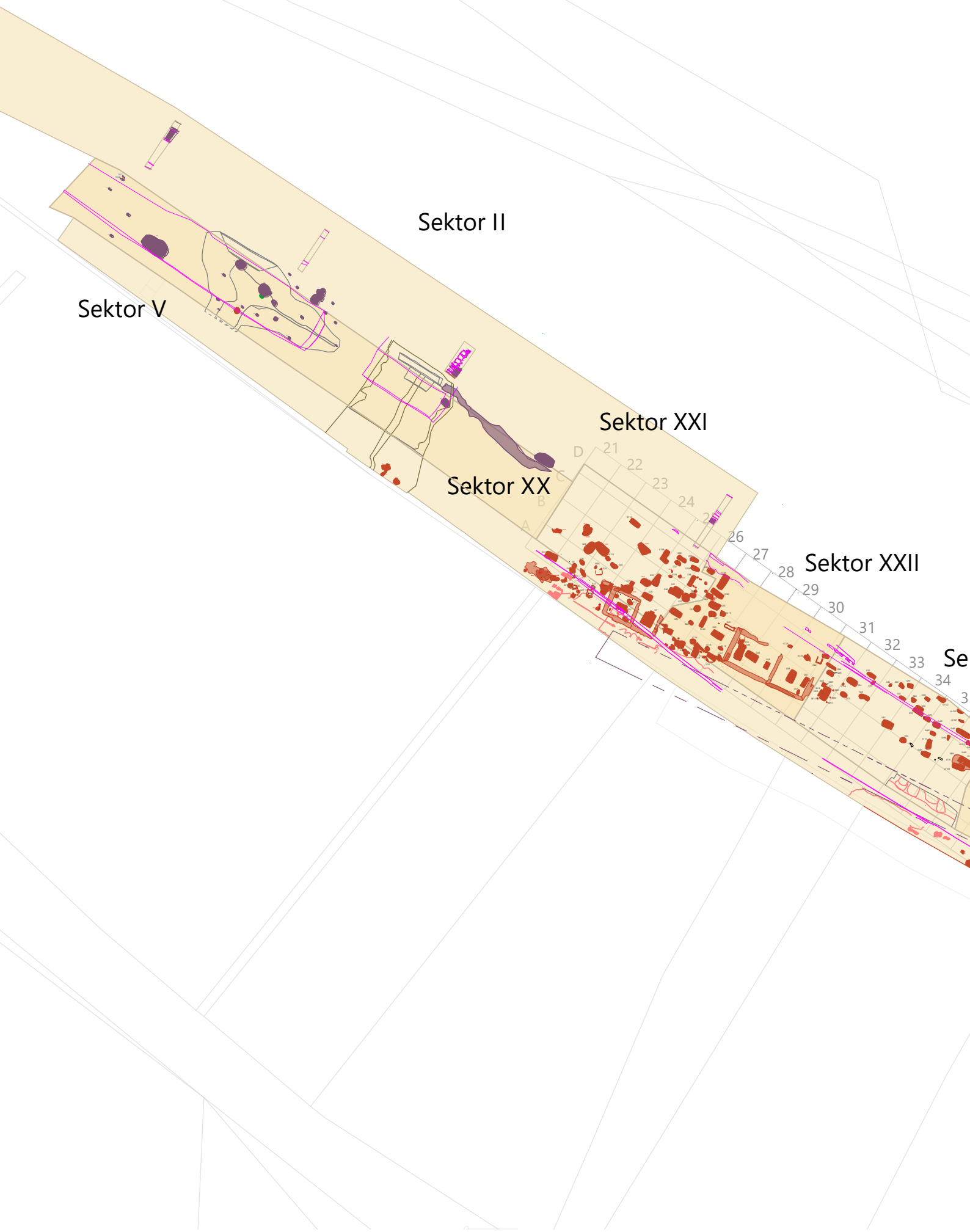
57 Plast zbite do mastne prsti rumeno-rjave barve.

58 Plast mastne prsti svetlo-rjave barve.

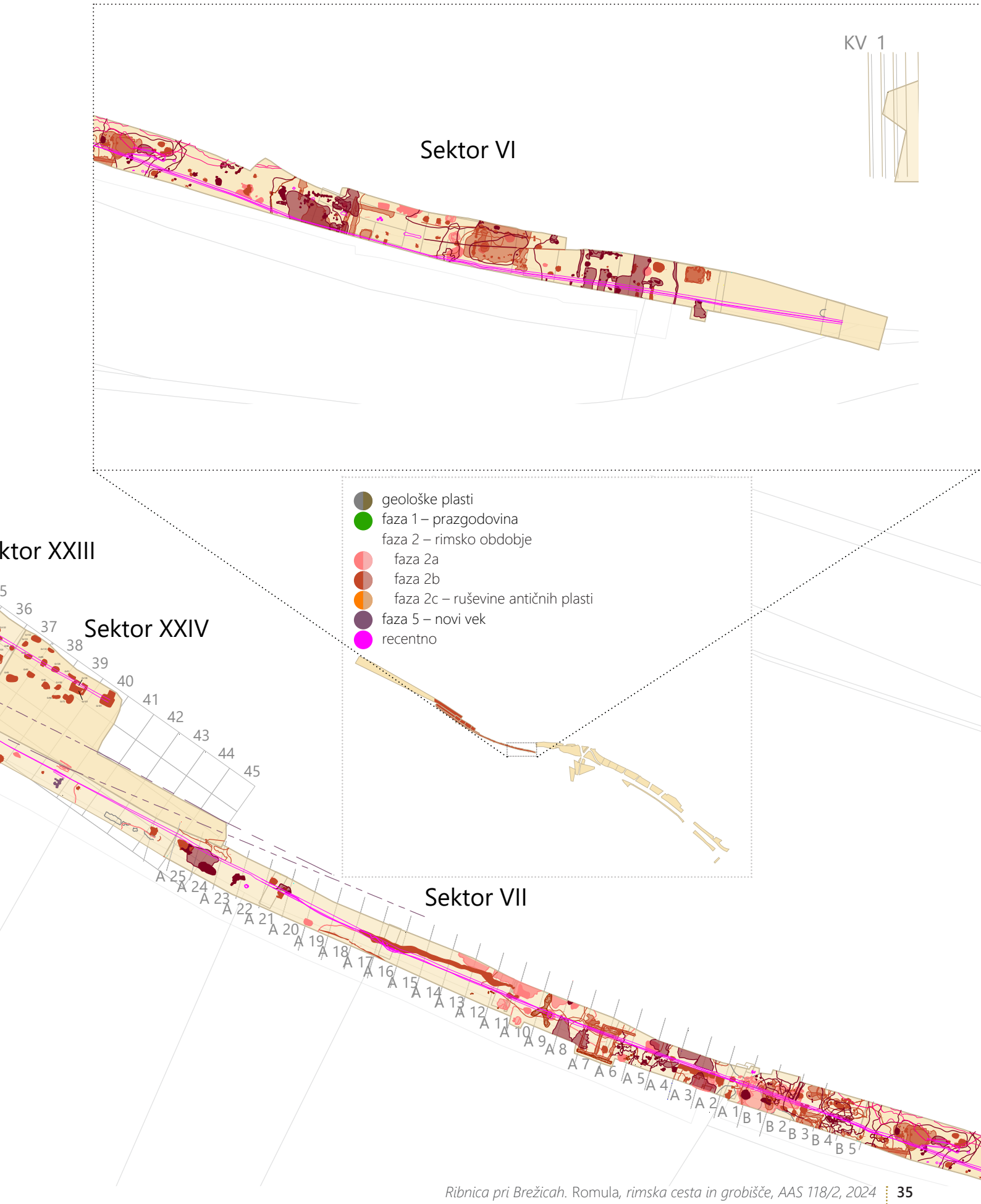
59 Plast mastne svetlo-rjave ilovice.

20a Kompozitni načrt: sektor II. Merilo 1 : 750.

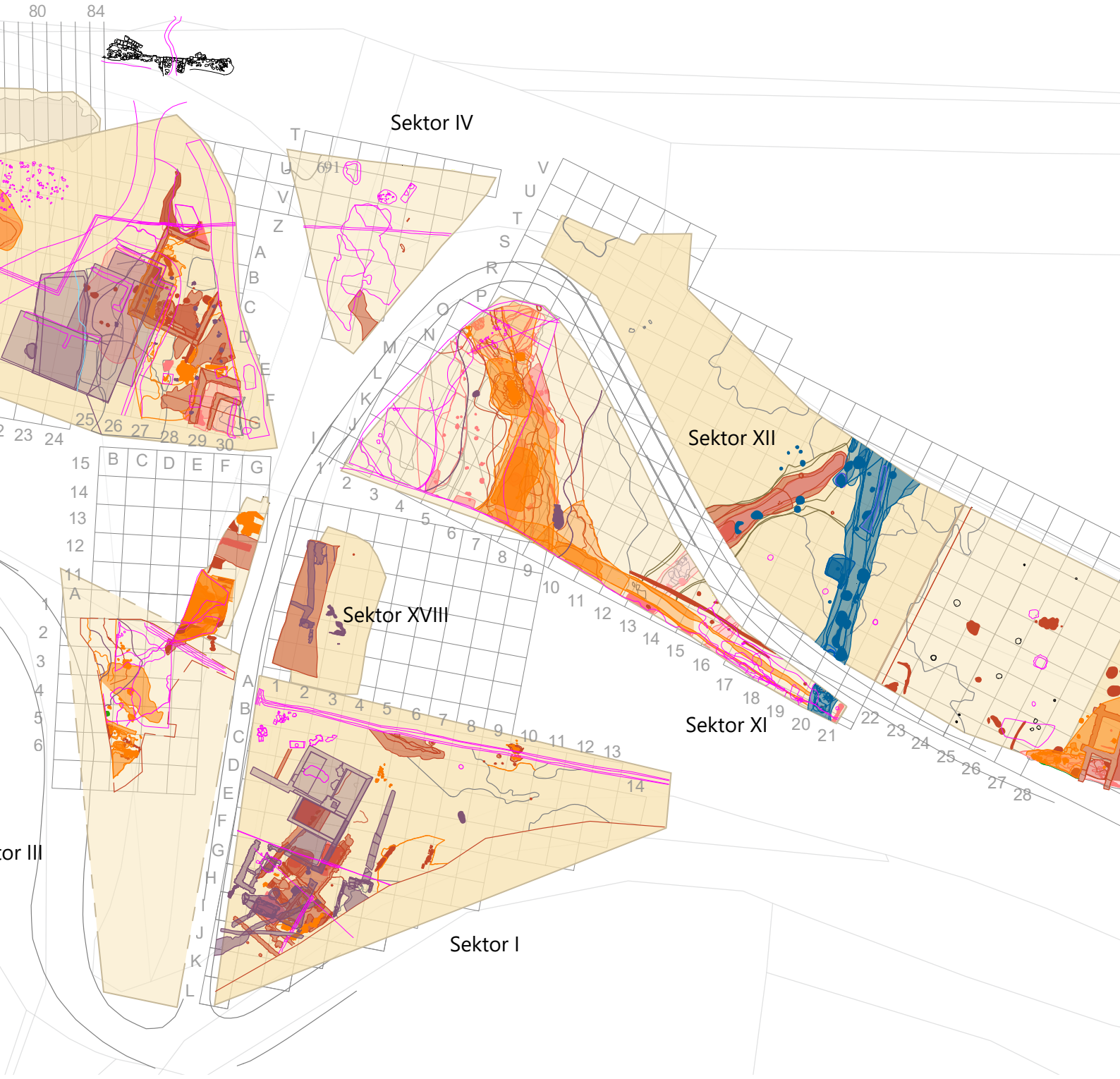

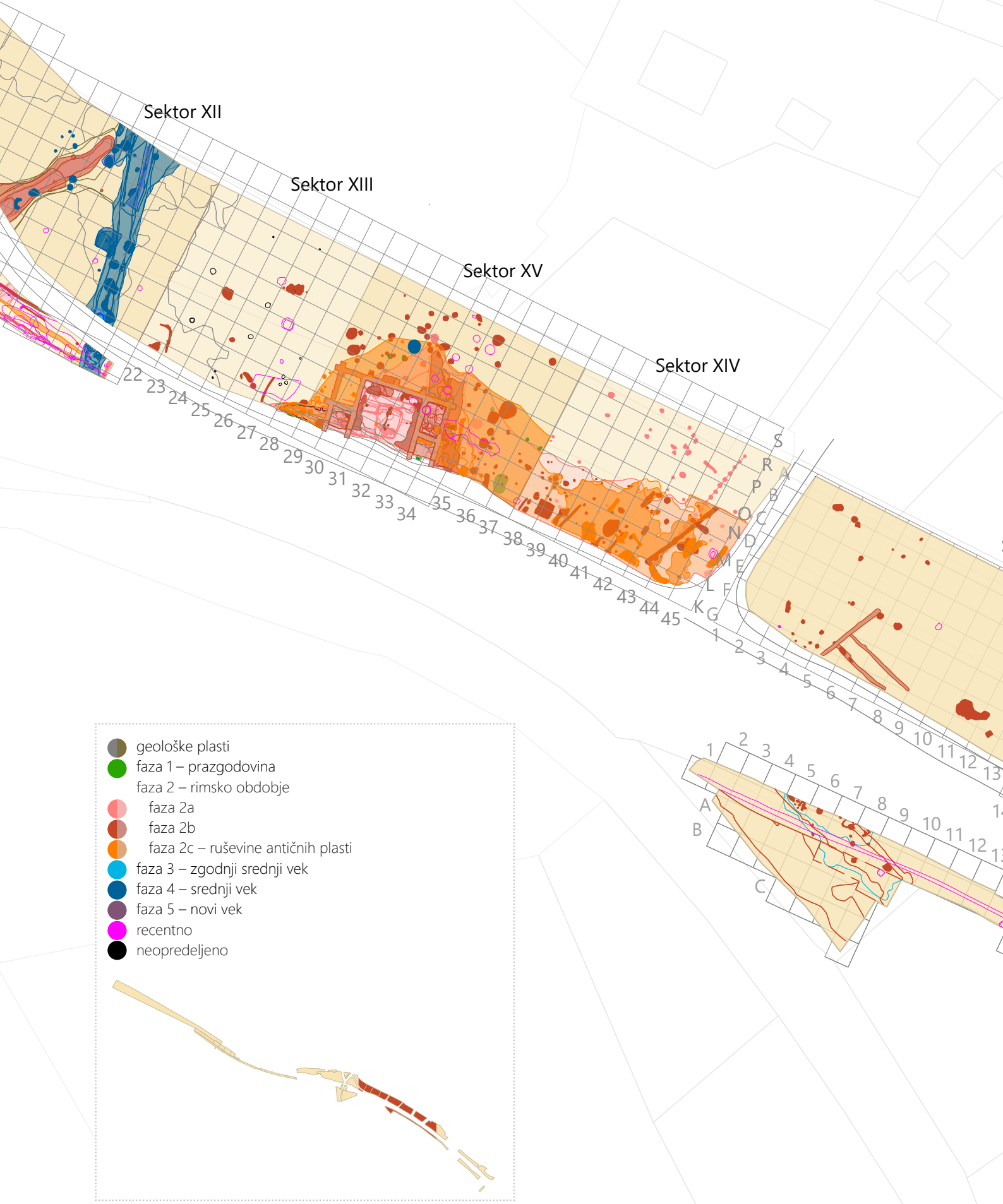
20b Kompozitni načrt: sektorji III, V–VII, X–XIV. Merilo 1 : 750.

KV 1
Sektor VI
geološke plasti
faza 1 – prazgodovina
faza 2 – rimsko obdobje
faza 2a
faza 2b
faza 2c – ruševine antičnih plasti
faza 5 – novi vek
recentno
ktor XXIII
Sektor XXIV
5
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
Sektor VII
A 25
A 24
A 23
A 22
A 21
A 20
A 19
A 18
A 17
A 16
A 15
A 14
A 13
A 12
A 11
A 10
A 9
A 8
A 7
A 6
A 5
A 4
A 3
A 2
A 1
B 1
B 2
B 3
B 4
B 5

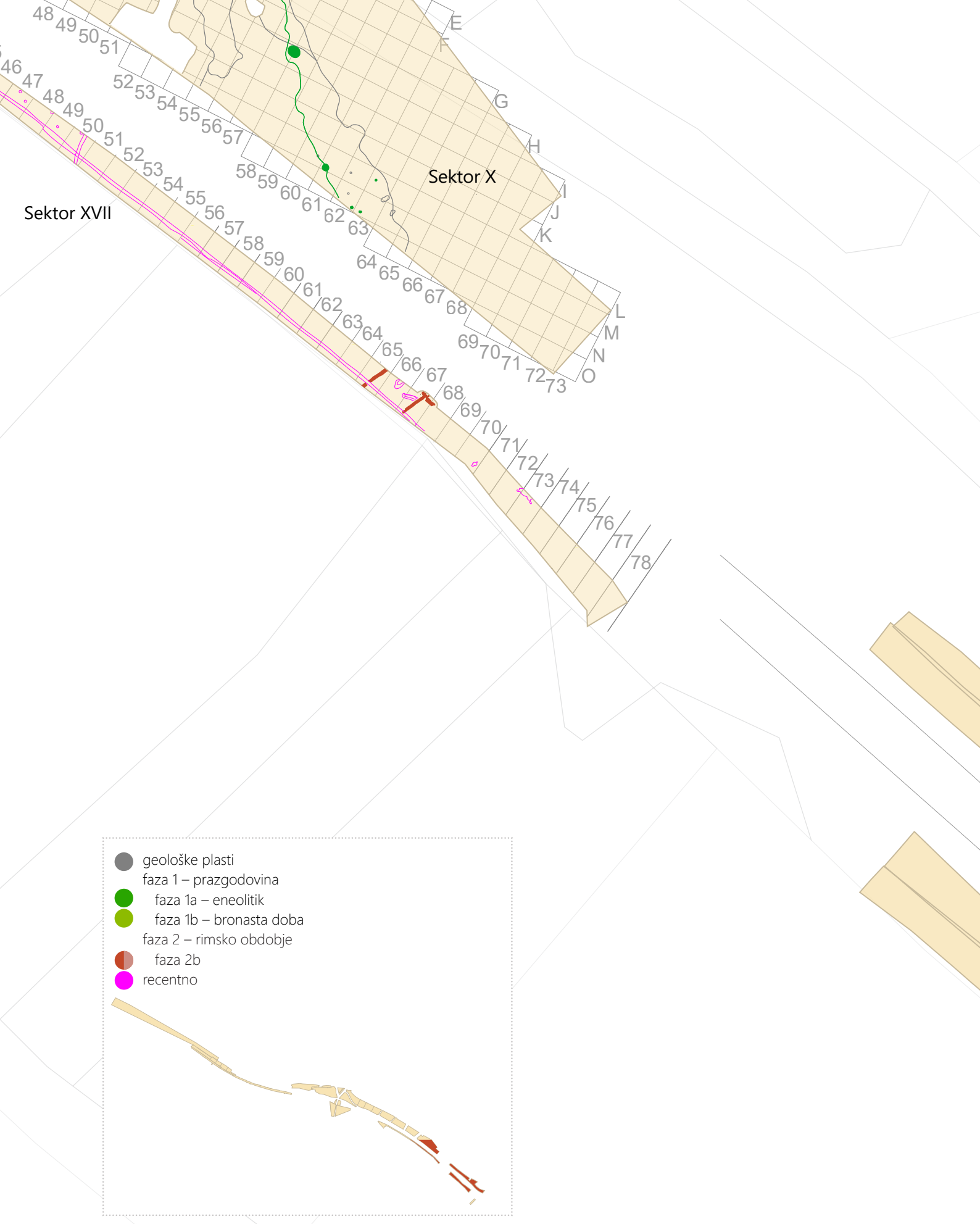
20c Kompozitni načrt: sektorji I,III, IV, XI, XII, XVIII, Petričev grič. Merilo 1 : 750.

Sektor IV
Sektor XII
Sektor XVIII
Sektor XI
Sektor I
tor III

20d Kompozitni načrt, sektor VIII, IX, XII–XVI. Merilo 1 : 750.

Sektor VIII
Sektor IX
Sektor IX
Sektor XVI
A
B
C
D
39

20e Kompozitni načrt, sektorji XVIII, X in XIX. Merilo 1 : 750.

Sektor XIX

21 Pregled prisotnosti ostalin po fazah v posameznih sektorjih.

droben prod in prodnike, je v sektorju VI tudi edina plast, definirana kot geološka osnova. V njej so se sicer – podobno kot še tudi v nekaterih drugih primerih – v sekundarnem kontekstu sicer nahajale posamezne vrinjene najdbe (predvsem prazgodovinske keramike in sileksov) (**sl. 22, sl. 23a**).

Območje zahodnega grobišča Ribnice, natančneje njegov zahodni rob, sta razbrazdali še dve hudourniški paleostrugi, ki sta potekali v smeri jugozahod–severovzhod, verjetno z obronkov Gorjancev, preko sektorjev V in XX. Gre za paleostrugi z razlitvenim bazenom na severu (**sl. 22**). Nastali sta zaradi slabo prepustne geološke podlage na tem delu izkopnega polja. Njun nastanek lahko verjetno umestimo v čas prazgodovine, saj je bila hudourniška paleostruga 1, glede najdb, že v času prazgodovine deloma zapolnjena z zbito in zelo vlažno, zemljeno peščeno ilovico (SE 409).[60]

Kasneje, v rimskem obdobju[61] in v novem veku, pa sta[62] bili hudourniški paleostrugi povsem zapolnjeni.

Na geološko osnovo so se v nekaterih predelih območja zahodnega grobišča Ribnice odložile temno rjave do rjave plasti mastne do fine ilovice oziroma peščene ilovice,[63] morda nekdanja hodna površina oziroma nekdanji humus, na katerem so zgradili rimsko cesto oziroma v katerega so bili vkopani nekateri grobovi. Deloma pa so bili grobovi vkopani neposredno v geološko osnovo.

60 Glej tudi prvi zvezek publikacije Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

61 Hudourniška paleostruga 1 (sektor V: SE 414, SE 415; sektor XX: 3503a); hudourniška paleostruga 2 (SE 3503b) (glej tudi četrti zvezek publikacije Ribnica pri Brežicah – *Romula*, naselbina (Tomaž *et al.* 2025b) in peti zvezek publikacije Ribnica pri Brežicah – Zgodnji srednji, srednji in novi vek (Tomaž in Mileusnić 2025).

62 Hudourniška paleostruga 1 (sektor V: SE 421; sektor XX: 3504a): hudourniška paleostruga 2 (SE 3504b).

63 Na primer sektor V (SE 403, SE 427, SE 944, SE 950), sektor XXII (SE 3708), sektor XXIV (SE 3904, SE 3919, SE 3936).

Najstarejše rimskodobne ostaline struktur na območju osrednjega dela grobišča so vezane na nastanek ceste[64] in posameznih jam oziroma leč prodnikov, ki sodijo v fazo 2a,[65] glavnina njih pa je bila odkrita na območjih sektorjev VI in VII, kjer so se nad geološko osnovo oziroma tudi v posameznih predelih ohranile plasti mastne do fine ilovice rjavih do rumenih tonov, ki morda predstavljajo nekdanjo hodno površino (na primer SE 710 v sektorju VI ali SE 1510 v sektorju VII). V njih so bile vkopane ustrine[66] oziroma tudi drugi konteksti, ki so neposredno vezani na funerarne dejavnosti, pa tudi številne apnenice,[67] jame,[68] jame za stojko,[69] kurišče[70] in deli nepovezanih struktur.[71] Na območjih sektorjev VI in VII so te ostaline večinoma že vezane za naselbinske aktivnosti, ki so se na tem delu razvijale po opustitvi prvih grobiščnih kontekstov, zato bodo nadrobneje predstavljene v četrtem zvezku publikacije Ribnica pri Brežicah – Romula, naselbina (Tomaž *et al.* 2025b).

Stratigrafsko gledano so se nad najstarejšimi rimskodobnimi ostalinami nahajale tiste, ki jih uvrščamo v naslednjo, najaktivnejšo fazo Ribnice (faza 2b). Na območju sektorjev V, XXI, XXII, XXIII in XXIV mednje sodijo plasti (sektor XXII: SE 4048), številne vkopane jame,[72] kurišče (sektor V: SE 927), nepovezane kamnite strukture (sektor V: SE 903, SE 904; SE 935; SE 936; SE 939; sektor XXIII: SE 3828), jame za stojke (sektor V: SE 932a/SE 932; Sektor XXI: SE 3682/SE 3683; SE 3684/SE 3685) idr. Stratigrafsko gledano, v najmlajšo rimskodobno fazo sodijo le redke ostaline, med njimi jama SE 4105/SE 4106 v sektorju XXIII.[73]

Nad grobovi in drugimi rimskodobnimi ostalinami so se v sektorju V odložile plasti naplavinskega nastanka (SE 402b, SE 402a (= SE 91 = SE 907), SE 402), ki so vsebovale premešane rimskodobne in novoveške najdbe, zaradi česar sklepamo, da so v takšni obliki nastale v času novega veka.

Kot zadnje v stratifikaciji na območju grobišča se pojavljajo ostaline, ki jih povezujemo z recentnimi dejavnostmi. Najštevilčnejše so bile ostaline magistralne ceste Ljubljana–Zagreb,[74] ki se je gradila ob koncu petdesetih let 20. stoletja in je bila ob začetku izkopavanj med letoma 2001 in 2004 še aktivna. V glavnem gre za različna nasutja, tampone in odtočne kanale. Poleg tega so bile evidentirane tudi ostaline posameznih jam za stojke (sektor VII: SE 1597/SE 815; SE 1600/SE 1522, SE 1531), jarkov (sektor V: SE 941a/SE 941) in jam neznane namembnosti (sektor VI: SE 772A/SE 772; sektor XXI: SE 3700/SE 3699) ter tudi vkop za jamo za prometni znak (sektor VI: SE 770A/SE 770), kamnita konstrukcija SE (sektor VII: SE 1560) in nasutje (sektor V: SE 966). Vrhnje premešane plasti, na tem območju najdišča so predstavljale SE 3701 v sektorju XXII, SE 4127 v sektorju XXIII, SE 3901 in SE 3902 v sektorju XXIV ter SE 401 v sektorju V, SE 701 in SE 702 v sektorju VI, SE 801 = SE 823 v sektorju VII; v sektorju XXI pa so bile na vrhu stratifikacije ostaline magistralne ceste Ljubljana–Zagreb. Čez celotno izkopno polje grobišča pa je potekal tudi recentni vkop za jarek za PTT-napeljavo,[75] ki je predstavljal najmlajši poseg na najdišču in je poškodoval precej grobov ter tudi grobno parcelo.

Grobovi zahodnega grobišča Ribnice so bili, kot rečeno, vkopani bodisi v geološko osnovo, bodisi v plasti peščene ilovice, ki bi lahko bile nekdanja hodna površina, prekrivale pa so jih bodisi novoveške premešane plasti, lahko pa neposredno tudi ostaline magistralne ceste iz petdesetih let 20. stoletja oziroma ornica. Stratigrafsko gledano njihova

64 Sektor V (SE 411 = SE 433, SE 964, SE 967; SE 445; SE 905; SE 431; SE 437; SE 441, SE 440), sektor VI (SE 777; SE 766; SE 773; SE 779; SE 800), sektor VII (SE 1524; SE 1565); sektor XXIII (SE 3860; SE 3861–SE 3865), sektor XXIV: SE 3903.

65 Sektor V (SE 408; 938a/SE 938), sektor XXII (SE 3741/SE 3742).

66 Sektor VI: ustrina 1 (SE 778), ustrina 2 (SE 747/SE 745), ustrina 3 (SE 785, SE 790, SE 784), ustrina 4 (SE 295, SE 298), ustrina 5 (SE 293/SE 294); sektor VII: ustrina 7 (SE 1587/SE 1591), ustrina 8 (SE 900/SE 1501) in ustrina 9 (SE 1543/SE 1544).

67 Sektor VII: SE 1594/SE 1584, SE 1586; SE 1592/SE 1588, SE 1595; SE 1583; SE 1515; SE 1576/SE 1577, SE 1579, SE 1566.

68 Sektor VI: SE 718A/SE 718, s starejšo jamo SE 753A/SE 753, SE 740A/SE 740; sektor VII: SE 1561/SE 1562; SE 1598/SE 1593.

69 Sektor VI: SE 728A/SE 728.

70 Sektor VI: SE 744.

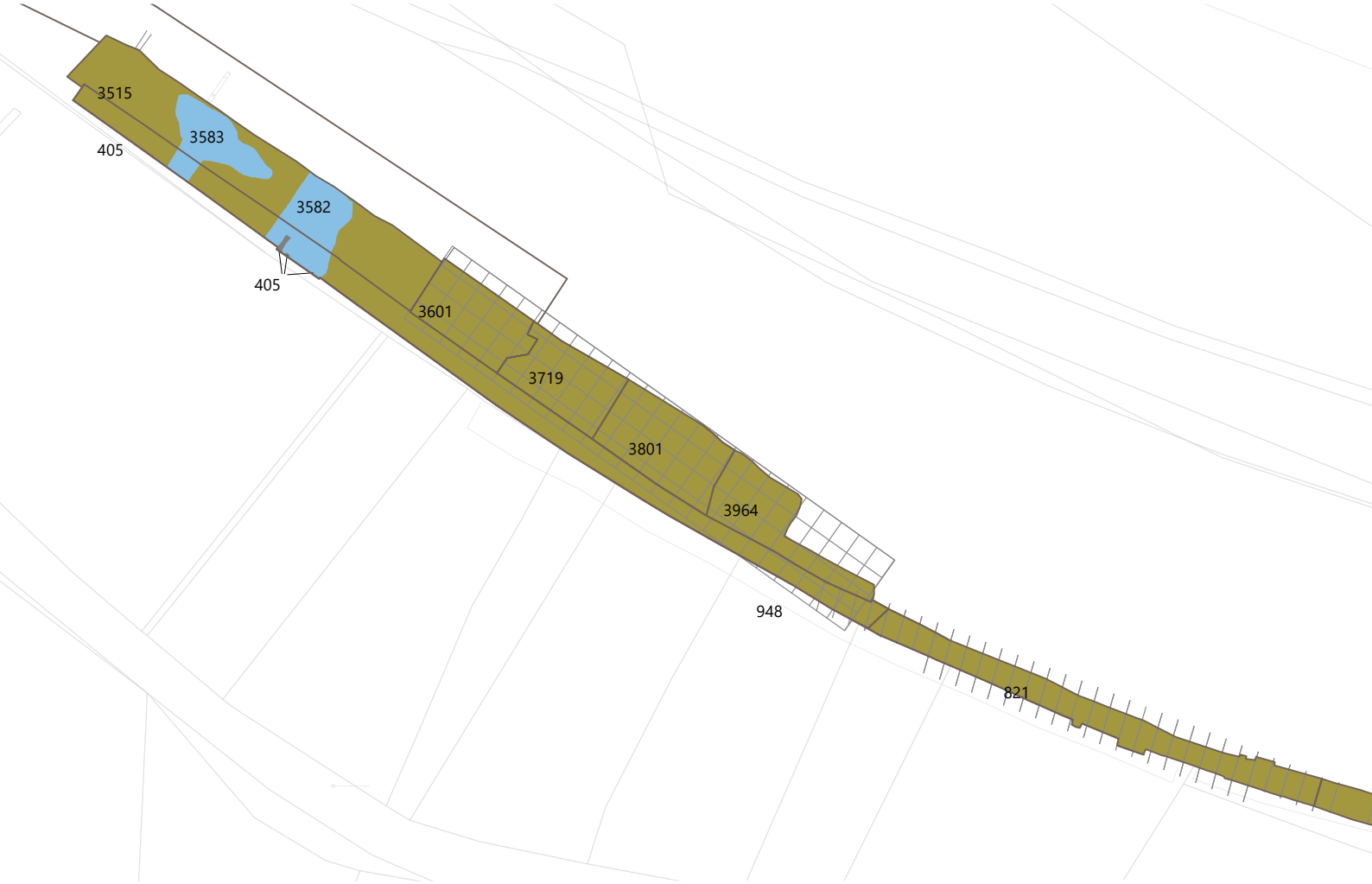
71 Sektor VII: SE 820; SE 1578; SE 811; SE 812.

72 Sektor V: SE 413a/SE 413, SE 912a/SE 912, SE 924a/SE 924, SE 925, SE 937a/SE 937, SE 940a/SE 940, SE 943a/SE 943; SE 947a/SE 933/SE 947; SE 952a/SE 952, SE 956; sektor XXI: SE 3631/SE 3632; SE 3639/SE 3640; SE 3619/SE 3620; SE 4117/SE 4118; SE 4130/SE 3681; sektor XXIII: SE 3898/SE 3899; SE 4115/SE 4116; sektor: SE 3918/SE 3919.

73 Podrobni opisi arheoloških kontekstov so dostopni v tem zvezku (Katalog arheoloških kontekstov) v četrtem zvezku publikacije Ribnica pri Brežicah – *Romula*, naselbina (Tomaž *et al.* 2025b) in petem zvezku publikacije Ribnica pri Brežicah – Zgodnji srednji, srednji in novi vek (Tomaž in Mileusnić 2025). Indeks z vsemi popisanimi arheološkimi konteksti s sklicem na zvezek publikacije, v kateri je natančno predstavljen kontekst, je dostopen v prilogi 1.

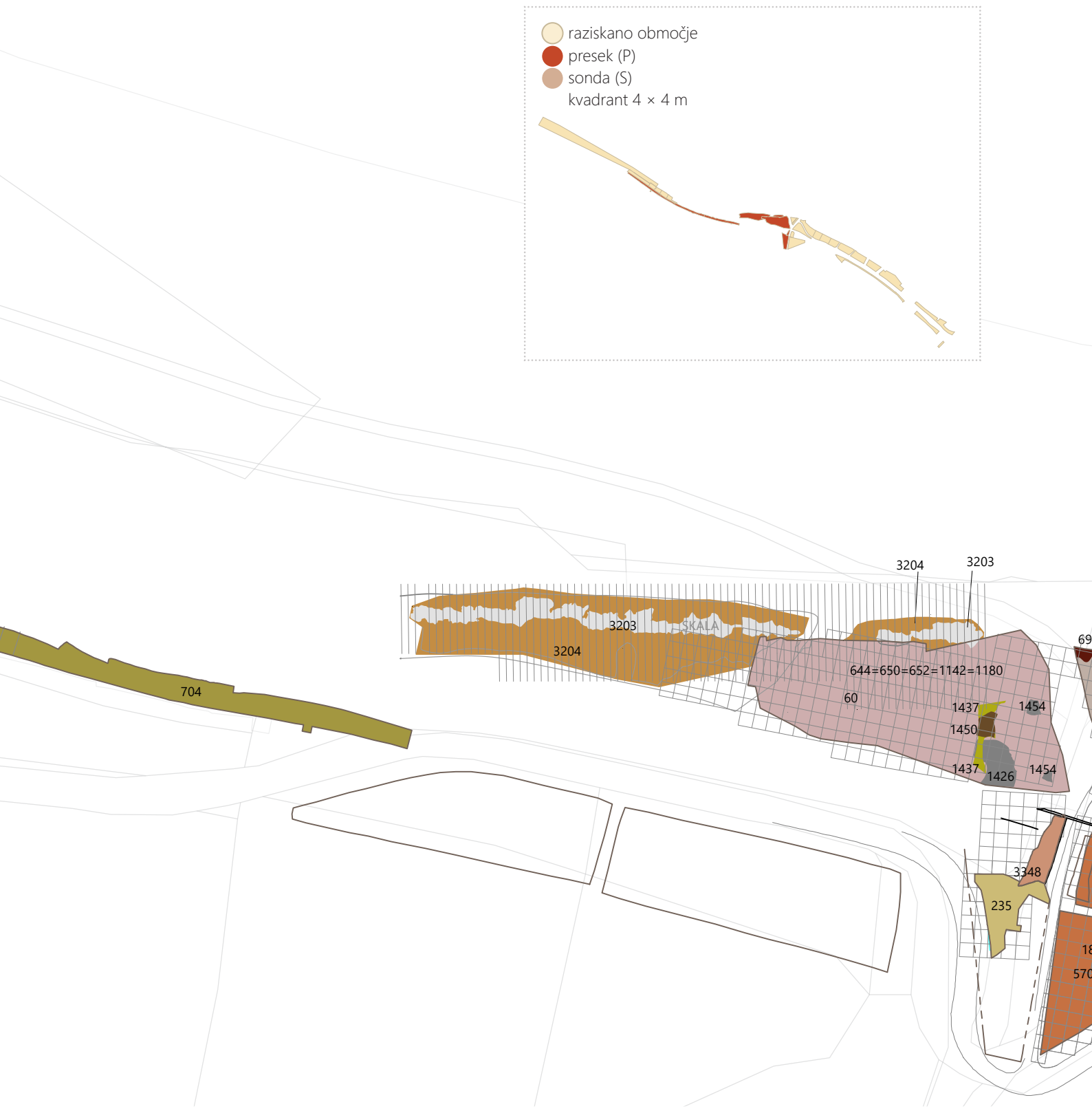
74 Sektor VI: SE 292, SE 292A, SE 292B, SE 292C, SE 292D, SE 292E; SE 749; SE 774; SE 775; Sektor XXI: SE 4131, SE 3659, SE 3660; Sektor XXII: SE 3739; SE 3740; SE 4058; Sektor XXIII SE 4126, SE 4125; SE 3804 (SE 3851, SE 3852); SE 3824/SE 3825; Sektor XXIV: SE 3906; SE 3911; SE 3912/SE 3965; SE 3942 (glej tudi zvezek publikacije Ribnica pri Brežicah – Zgodnji srednji, srednji in novi vek (Tomaž in Mileusnić 2025)).

75 Sektor V: SE 406a/SE 407/SE 410/SE 412/SE 406; sektor VI: SE 703A/SE 703; sektor VII: SE 802/SE 803, SE 822.

22a Kumulativni načrt geoloških plasti na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 1500.

umestitev v določeno fazo najdišča ni bila nedvoumna, zato jih umeščamo v faze od 2a do 2c, podrobneje pa so časovno večinoma opredeljeni le tisti, ki omogočajo datacijo glede na priložene pridatke.

raziskano območje
presek (P)
sonda (S)
kvadrant 4 × 4 m
3204
3203
3203
ŠKALA
3204
644=650=652=1142=1180
60
1437
1454
1450
1437
1426
1454
704
3348
235
69
18
570

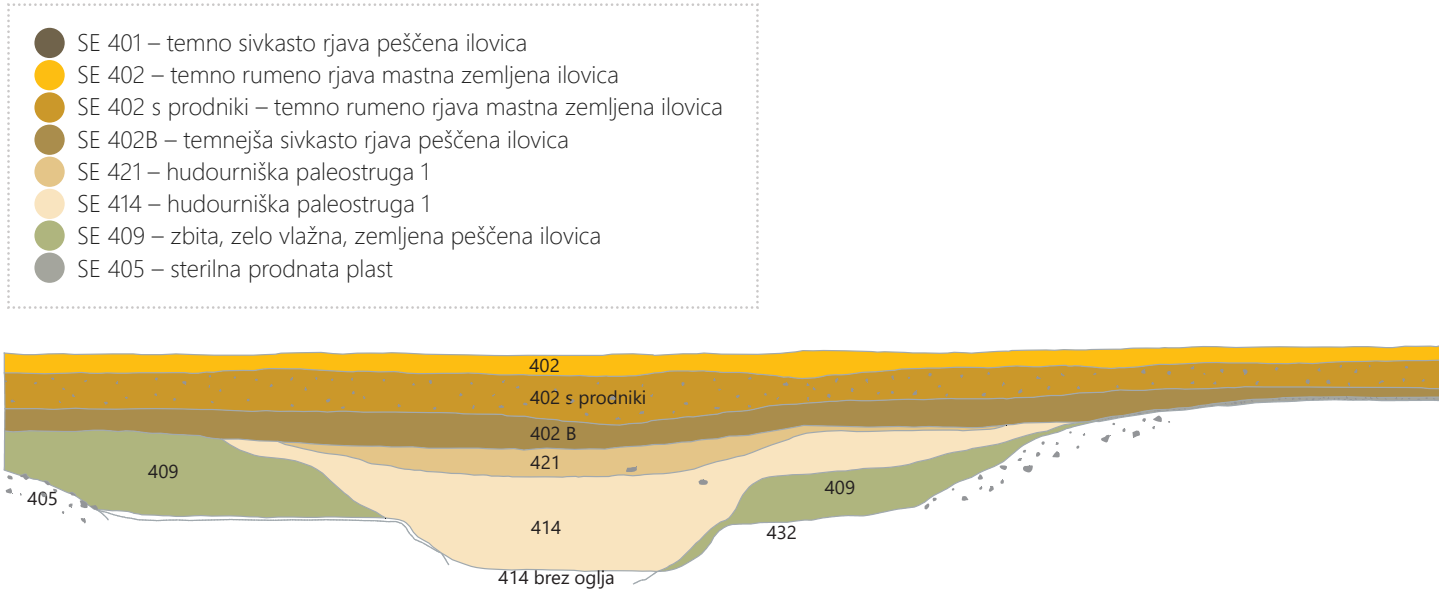

22b Kumulativni načrt geoloških plasti na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 1500.

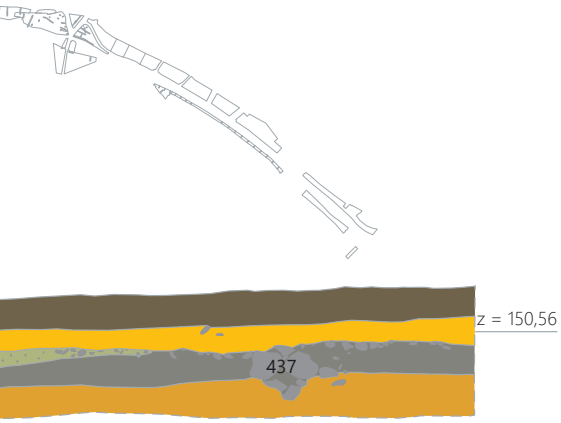

1215
neizkopano
neizkopano
1251
1251
1252
1251
neizkopan
1278
1280
1264
1268
1272
2707

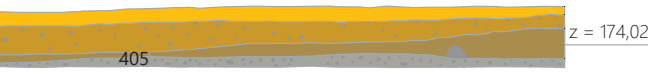

23a Stratifikacija na območju zahodnega grobišča Ribnice v sektorju V. Merilo 1 : 75.

23b Presek hudourniške paleostruge 1. Merilo 1 : 75.

5.2 Rimska cesta

Ostanki jedra nekdanje rimske ceste *Emona–Siscia* so bili v letu 2002 odkriti na skrajnem zahodnem delu najdišča Ribnica pri Brežicah, pri vasi Podgračeno. Odkrite ostaline rimske ceste so sekale izkopno polje rahlo diagonalno v smeri jugozahod–severovzhod, nato pa so se izgubile pod magistralno cesto, ki je na tem delu potekala ob robu savske terase. Rekonstrukcija trase ceste zahodno od raziskanega dela je pokazala, da je cesta z zahoda tekla proti Romuli skozi vas Podgračeno in po njivskih površinah vzhodno od vasi. Ostanke ceste v vasi Podgračeno in na njivah vzhodno od nje je sicer v letih 1958–59 v dnevniku izkopavanj omenjal že Peter Petru (Breščak *et al.* 2004).

Ostanki rimske ceste z njeno erozijo so bili v tem predelu Ribnice odkriti v sektorjih V, VI, VII, XXIII in XXIV, južno od raziskanega zahodnega grobišča Romule. Med izkopavanji so se v posameznih sektorjih ohranili različno in bili v postopku dokumentiranja opredeljeni tudi kot različne stratigrafske enote. V polnem preseku so ostaline nekdanje rimske ceste najbolj strnjeno potekale skozi osrednji del sektorja V v skupni dolžini 37 m, skozi sektor XXIII v dolžini 30 m in skozi sektor XXIV v dolžini 45 m, njeni erozijski ostanki pa so bili vidni še v južnih presekih zahodnega dela sektorja V ter v sektorjih VI in VII[76] (**sl. 20**).

Na območju sektorja V so bile ostaline rimske ceste dokaj dobro ohranjene, označene kot SE 411 – zbita svetla olivno zeleno siva plast širine 6,0 m in debeline do 0,20 m, sestavljena iz peska, srednje velikih prodnikov, drobirja in lomljencev velikosti do 20 cm (**sl. 23a**). V njeni strukturi je bila v sondah 13 in 15 zaznana tudi pribl. 0,40 m široka plast drobirja (SE 438) debeline do 0,18 m, ki bi morda lahko predstavljala bodisi popravilo ceste ali le različno tehniko gradnje. SE 411 je bila sprva označena kot ostalina jedra rimskodobne ceste, pozneje pa je bilo iz njenega preseka razvidno, da gre za ostalino jedra cestišča kakor tudi njegovo erozijo, ki je segala na obe strani cestnega jedra (SE 964),[77] ki ga približno na sredini predeljujejo trije večji kamni (SE 967) (**sl. 24a**, **sl. 24b**). Med temi eden sega nekoliko nad površino ceste (SE 964), druga dva pa sta v njeni strukturi. Na površini cestišča je bila v sondi 12 zaznana še ok. 0,40 m široka linija lomljencev, velikosti 17 × 18 cm (SE 436), ki bi lahko delovala kot pomoč pri odvodnjavanju, a gre lahko tudi v tem primeru za popravilo ceste.

76 Natančni opisi stratigrafskih kontekstov, povezanih z rimsko cesto, so dostopni v poglavju 8.1 v tem zvezku.

77 SE 964 je bila sicer naknadno označena kot cestno jedro, sestavljeno pretežno iz drobnejših belih karbonatnih prodnikov (poglavje 8.1 v tem zvezku).

24a Presek cestišča (SE 411) rimske ceste v sektorju V.

24b Pogled na ostaline SE 411, cestišča rimske ceste v sektorju V.

24c Pogled na površino očiščenega (SE 411) cestišča rimske ceste v sektorju V.

Na vrhu SE 411 so bile odkrite tudi posamične najdbe, med njimi fragmentirani deli noše (**G4**–**G6**), deli železne pločevine (**G7**) in drugih železnih predmetov (**G8**) ter odlomek sigilatne sklede (**G9**).

Ob cestišču (SE 411/SE 964/SE 967) sta bili ob njegovem severnem in južnem robu dokumentirani še dve krajši utrditvi oziroma robnika (SE 445 in SE 905), ki sta bila grajena iz lomljencev velikosti od 20 × 20 cm do 40 × 40 cm. V SE 445 se je med ostalimi lomljenci nahajal tudi obdelan kamen (**G10**).

Na določenih predelih pa so se ob ostalinah rimskodobnega cestišča (SE 411/SE 964/SE 967) ohranili tudi izdanki erozijskih nasutij (SE 431)[78] in zapolnitve naravnih kotanj ob cesti (SE 437 in SE 441/SE 440),[79] v katerih so se nahajali: odlomek prazgodovinske keramike (**G17**), deli sigilatne

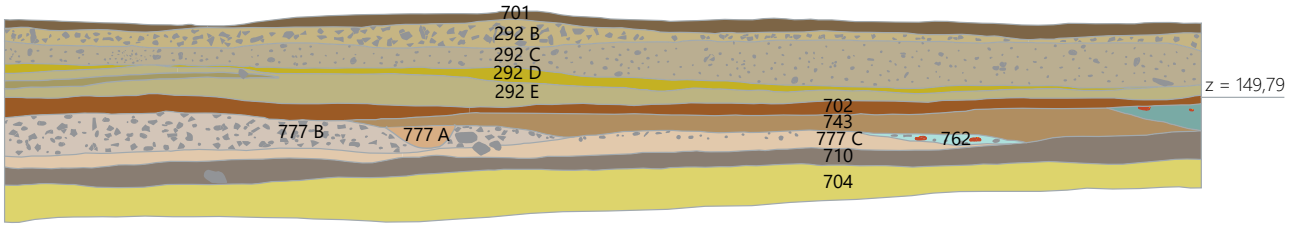

24d SE 411 z očiščeno kolesnico, v sektorju V.

78 V njem sta bila deponirana dva večja železna žeblja (**G11**–**G12**).

79 Glej poglavje 8.1 v tem zvezku.

SE 701 – temno rjava kompaktna ilovica, ornica/ruša
SE 292 B – nasutje grušča, magistralna cesta
SE 292 C – nasutje proda, magistralna cesta
SE 292 D - nasutje rumene ilovice, magistralna cesta
SE 292 E – nasutje sive ilovice, magistralna cesta
SE 702 – temno rjava kompaktna ilovica
SE 743 – rjava kompaktna ilovica
SE 762 – sivo svetlo rjava peščena ilovica
SE 777 A – odtočni jarek ob rimskodobni cesti SE 777
SE 777 B – plast proda in grušča, posutje z rimskodobne ceste SE 777
SE 777 C – plast mivke, posutje z rimskodobne ceste SE 777
SE 710 – sivo rjava mastna ilovica
SE 704 – sivo rumena mastna ilovica

25 Stratifikacija plasti v sektorju VI, iz katere je razviden delen presek ostalin cestišča ceste Emona–Neviodunum–Siscia. Merilo 1 : 60.

skodelice (**G13**) in sigilatne sklede (**G14**), odlomek ustja lonca tipa Auerberg (**G16**) in del pločevinastega traku s krožno perforacijo (**G15**).

Gledano proti vzhodu sta bila v letu 2004 pod nekdanjo magistralno cesto Ljubljana–Zagreb odkrita še en del rimske ceste in ob njej nadaljevanje zahodnega grobišča Romule. V sektorju XXIII so se ostaline ceste vidno ohranile le ob južnem robu izkopnega polja v obliki peščene in drobnoprodnate tanke, zbite plasti lokalnega dolomitnega drobljenca temne rumenorjave barve (SE 3860), v širini ok. 4,0 m. Ob in na njej so bile zaznane krožne oziroma polkrožne koncentracije večjih kamnov lokalnega dolomitnega lomljenca (SE 3861–SE 3865), ki jih lahko razumemo kot robno utrditev cestišča.[80]

V sektorju XXIV pa so se ostaline rimskodobnega cestišča ohranile kot drobljiva siva plast, širine 5,0 m, sestavljena iz peska in drobnih kamnov dolomitnega drobljenca (zdrobljena dolomitna kamnina) (SE 3903), debeline 0,15 m. Cestišče je bilo zgrajeno iz lokalno dostopne surovine, dolomita, ki je izviral izpod vznožja hriba, neposredno južno od lokacije.

Še bolj vzhodno, v izkopnih poljih sektorjev VI in VII, pa so bili odkriti erozijski ostanki rimske ceste in v enem delu tudi njen južni rob. V sektorju VI so bile ostaline rimske ceste oziroma enega od njenih nasutij označene kot SE 777[81] (**sl. 25**), kar je predstavljala kompaktna svetlorjava plast z veliko grušča in proda debeline 0,35 m, ob njej so bili ob južnem robu v preseku dokumentirani še odtočni jarek (SE 777A) ter plasti posutja s ceste (SE 777B, SE 777C). Dokumentirana je bila le v dolžini 4,20 m in širini 1,50 m. Erozijo s ceste so predstavljale tudi plasti proda in mivke (SE 766), proda in peščene ilovice (SE 733), plast mivke (SE 779) in sekundarna erozija mivke (SE 800) iz plasti proda in mivke SE 766. Erozije z rimske ceste so bile različnih nepravilnih oblik, dolžin (med 5,6 m in 24 m) in širin (med 0,35 m in 4,5 m), kakor tudi debelin; te so znašale med 0,15 m in 0,35 m.[82]

V sektorju VII pa so bile ostaline rimske ceste vidne kot peščena plast peska in ilovice (SE 1565),[83] ki jo je na dva dela razdelila tanka linija proda (SE 773). Na njej je bil odkrit del kroglaste ploščice iz bronaste pločevine z okrasom vrezanih koncentričnih krogov (**G19**). Na drugem delu so bile ostaline ceste zaznane kot nepravilna struktura iz prodnikov, velikosti 3,0 × 5,0 cm (SE 1524), ki bi lahko predstavljala bodisi južni rob ceste debeline 0,10 m, ali njeno erozijo. V njej je bila deponirana dobro ohranjena bronasta fibula tipa Almgren 70/73 s profiliranim lokom in pravokotno nogo (**G18**).

80 Glej poglavje 8.1 v tem zvezku.

81 Natančni opisi stratigrafskih kontekstov, povezanih z rimskodobno cesto, so dostopni v poglavju 8.1 v tem zvezku.

82 Glej poglavje 8.1 v tem zvezku.

83 V sektorju VI je bila označena kot SE 779.

Oba konteksta sta bila v tem predelu najdišča dokumentirana v dolžini pribl. 5,0 m, njuna širina pa je variirala med pribl. 2,0 m in 0,05 m.

Proti osrednjemu in vzhodnemu delu najdišča oziroma osrednjemu delu rimske naselbine, se je plato zgornje savske terase nadaljeval do mesta, na katerem se iz južne smeri proti Savi, s pobočja Cirnika, izteka potok Gračenica. Erozijska moč tega hudourniškega potoka je prebila naravno položen plato terase, po katerem je tekla rimska cesta. Na mestu preboja teren pada proti potočni strugi (višinska razlika med ravnjo terase in ravnjo potoka je poprečno 8 metrov), potem pa se spet rahlo dvigne do višine terase. Območje preboja Gračenice je predstavljal tudi prostor osrednjega dela rimske naselbine (sektorji I, III, IV, XI).

Na tem delu najdišča so bile v letu 2004, v sektorju III, odkrite ostaline rimske ceste (SE 3344) z odvodnim kanalom (SE 3356/SE 3350),[84] ohranjene le v skupni dolžini 4,13 m. Ostaline izkazujejo, da je bila rimska cesta na tem delu široka 6,0 m, prodnato nasutje pa je bilo v osnovi debelo približno 0,50 m, pri čemer je bilo ohranjenih le spodnjih 0,10 m, saj je bila glavnina nasutja žal odstranjena že pri pripravljalnih gradbenih delih. Cestišče (SE 3344) je bilo zgrajeno iz zelo zbitih prodnatih in peščenih plasti nasutja, približno enake db. Opažena debelina in zbitost plasti sta verjetno predvsem posledici bližine potoka ter poplav, zaradi katerih bi lahko bila cesta v času življenja rimske naselbine večkrat nasipana in utrjevana. Lahko pa je njena db. tudi posledica nivelacije same ceste zaradi njene lege na pobočju doline Gračenice. Na vrhu SE 3344 so bili odkriti močno fragmentirani deli noše (**G1**), del železnega klina (**G2**) in novec (**G3**), datiran v prvo polovico 1. stoletja. Ob obeh robovih cestišča je bil dokumentiran še odvodni jarek vzdolž cestišča (SE 3356), pravokotne tlorisne oblike in pravokotnega preseka, zapolnjen z zbitimi prodniki, peskom in peščeno ilovico (SE 3350). Poudariti velja, da je tu cesta tekla skozi osrednji del naselbine in je morda bila tudi zato bolj redno vzdrževana.

Na mestu, kjer se teren iz kotline Gračenice rahlo dviguje na višino platoja savske terase in se hribovje Kinclja približa južnemu robu lokalne in magistralne ceste, sedanji cesti nekaj časa tečeta vzporedno in se nato razdvojita; lokalna cesta rahlo zavije proti jugu, magistralna cesta pa ohranja svojo smer zahod–vzhod. Na mestu razdvajanja obeh cest, magistralne in lokalne, v sektorju XVI, so bile odkrite ostaline daljšega odseka rimske ceste (SE 2633) z njeno erozijo (SE 2656) (**sl. 26**). Ostaline ceste (SE 2633), ki so potekale v smeri SZ–JV, so bile na tem mestu raziskane v skupni dolžini 30,80 m. Jedro ceste je bilo široko ok. 6,0 m, z erozijskimi ostanki pa je merilo 6,55 m. Cesta je bila na tem delu grajena kot prodnato nasutje, premešano s peskom, debeline 0,15 m (SE 2633).

26 Pogled na ostaline SE 2633 v sektorju XVI.

Na posameznih predelih so bile pod SE 2633 zaznane še posamezne koncentracije proda in kremenčevega peska (SE 2660, SE 2657, SE 2661), pri čemer je SE 2660 predstavljala plast gosto zbitega, zaobljenega proda različnih velikosti, dolžine 1,80 m in debeline 0,10 m. SE 2657 je predstavljala plast lečastega profila, sestavljeno iz oglatega dolomitnega in kremenčevega peska drobne velikosti, dolžine 3,50 m in debeline 0,20 m. SE 2661 pa je predstavljala plast gosto zbitih kamnov povprečne velikosti 8 × 4 cm, med katerimi se je nahajal tudi oglat dolomitni in kremenčev pesek drobne velikosti (dolžine 3,50 m in debeline 0,20 m).

Ostanki cestišča (SE 2633) so bili sicer bolj skromno ohranjeni, z vidnimi sledovi oranja na površini, pod njim pa se je nahajala do 0,20 m debela plast močno zbitih oglatih kamnov (SE 2661), pomešanih s peskom (SE 2657), ki je najverjetneje služila kot trdna podlaga za cesto. Ostaline rimskodobne

84 Na mestu, kjer naj bi cesta prečkala potok Gračenica, ni bilo ohranjenih ostalin ne rimske ceste ne mostu. Odsek je bil namreč zelo poškodovan zaradi recentnih posegov (ostanki mlina, kanal za odvodnjavanje, nasutje za magistralno cesto Ljubljana–Zagreb, podvoz za odcep lokalne ceste, ki vodi k hišam vasi Ribnica severno od magistralne ceste, in novodobno betonsko ogrodje za preusmeritev potoka Gračenica).

ceste, dokumentirane v sektorju XVI, predstavljajo najvzhodnejši dokumentiran odsek ceste, ki je vodila od osrednjega dela naselbine proti vzhodnemu grobišču Romule.

Iz rekonstrukcije cestne trase proti vzhodu je vidno, da je cesta prečkala osrednji del njivskih površin v vasi Ribnica. Na tem območju so bila leta 1958 izvedena zaščitna arheološka izkopavanja, pri katerih so bile odkrite in deloma raziskane tako ostaline rimske ceste kakor tudi vzhodna nekropola Romule (Kolšek in Petru 1958–1959, 303; Petru 1969b).

5.2.1 Gradivo

V kontekstu ostalin rimskodobne ceste je bilo odkritega relativno malo drobnega arheološkega gradiva, kar velja za kontekste v vseh sektorjih. Večinoma so to netipični odlomki keramike ali gradbenega materiala, drobci železa in kremenovih lusk, lahko tudi delci živalskih ostankov[85] ali rastlin (npr. v SE 440).

Med tistimi najdbami, ki jih lahko malo natančneje opredelimo, so bili na površini rimskodobnega cestišča ali v njegovih erozijskih plasteh odkriti deli bronastih izdelkov noše oziroma osebnih predmetov (**G1**, **G4**–**G6**, **G18**), deli drugih bronastih izdelkov (**G19**) in trakaste pločevine, morda okova (**G15**), železni žeblji ali kline (**G2**, **G8**, **G11**–**G12**) ter fragment ukrivljene železne pločevine (**G7**), v sektorju III pa je bil na vrhu SE 3344 odkrit tudi as Gaja Agripe (*Caius Agrippa*; RIC 50) (**G3**), datiran v prvo polovico 1. stoletja.

Med bronastimi izdelki noše naj izpostavimo močno profilirano fibulo (**G18**) z gumbom, vrste Almgren 70/73e, ki ima na gornji strani loka profiliran gumb, prav tako pa nogo fibule zaključuje profiliran, rahlo navzgor zasukan gumb. Lok fibule je okrašen z drobnimi vrezi. Tovrstna oblika fibule je bila prisotna tudi v grobu 7 zahodne nekropole Romule (v nadaljevanju), sicer pa je ta različica fibule razširjena na vzhodnem in jugovzhodnem alpskem območju (Gugl 1995, 16) in bila v uporabi skozi daljše časovno obdobje. Najzgodnejše različice sodijo v poznoflavijski in trajanski čas, a jih najdemo še vse do tretje četrtine 2. stoletja (Gugl 1995, 17, opomba 77). Preostale bronaste najdbe pa so preveč fagmentirane, da bi lahko o njih povedali kaj več. V primeru različnih odlomkov bronastih igel (**G1**, **G4**–**G6**) lahko domnevamo, da gre za fragmentirane igle fibul, četudi lahko z vso gotovostjo kot takega predelimo le primerek **G5**, kjer je ohranjen še del peresovine.

V primeru perforirane tanke bronaste pločevine (**G15**) bi nemara lahko predvidevali, da gre za del okova, morda z neke opreme ali česa podobnega, medtem ko bi del kroglaste ploščice iz bronaste pločevine z vrezanim okrasom koncentričnih krogov (**G19**) lahko bil del kakšne aplike ali falere oziroma okrasa konjske opreme.

Keramično gradivo, odkrito v kontekstih rimskodobne ceste, je sicer zelo skromno, med njim pa izstopajo odlomki sigilatnega posodja (**G9**, **G13**–**G14**). V zasipu naravne kotanje ob cesti (SE 440), v sektorju V, je bil odkrit odlomek ustja z ostenjem sigilatne skodelice z rebrom Consp. 34 (**G13**), aretinske proizvodnje, okrašene z rozeto (tip R30). Ta vrsta rozete se pojavlja tako na aretinskih kot na poznopadskih skodelicah (Schindler Kaudelka, Fastner in Gruber 2001, 75). Skodelice z rebrom Consp. 34 se pojavljajo od poznotiberijskega do flavijskega obdobja (Conspectus 1990, 112). So priljubljena oblika 1. stoletja in jih najdemo na več rimskih najdiščih tega časa v Sloveniji.

V istem kontekstu (SE 440) je bil odkrit še odlomek prstanastega dna, najverjetneje sklede (**G14**) galske proizvodnje, v kontekstu samega cestišča SE 411, v sektorju V, pa prstanasto dno in del ostenja sigilatne sklede (verjetno Drag. 37), južno galske proizvodnje (**G9**). V zadnjih desetletjih 1. stoletja[86] je namreč južno galska produkcija skled tipa Drag. 37 (Dragendorff 1895) povsem zasenčila izdelavo pred tem popularnih oblik Drag. 29, saj so bile primernejše za transport. Posodje južno galskih delavnic je na prostoru Panonije postalo priljubljeno še zlasti na prehodu iz 1. v 2. stoletje (Hajdu 2018, 448).

Poleg odlomkov sigilatnega posodja sta bila v kontekstu ceste odkrita še odlomek mandljasto odebeljenega ustja in dela ostenja lonca grobe keramike tipa Auerberg (**G16**) ter tudi odlomek prazgodovinske lončenine (**G17**). Odlomek ustja lonca tipa Auerberg (**G16**) se je nahajal v drugi zapolnitvi naravne kotanje ob cesti (SE 441). Lonci Auerberg, ki imajo tesne morfološke sorodnosti in distribucijo z latenskimi grafitnimi lonci, so razširjeni med avgustejsko dobo in prvimi petindvajsetimi leti 2. stoletja na širokem območju, ki poteka od Bavarske preko Slovenije do velikega dela severovzhodne Italije[87] (Donat 2013, 223) in Liburnije – Crikvenica (Konestra in Rosić 2016). Prvi primerki se pojavljajo že v najzgodnejših fazah Štalenske gore (Schindler Kaudelka in Zabehlicky-Scheffenegger 2007, 23). Ta tip lonca je bil najverjetneje uvožen z vzhodno alpskega območja, lahko pa bi bil proizveden tudi v lokalnih delavnicah (Donat 2013, 223).

Odlomek ostenja posode z manjšo krožno apliko, izdelan iz lončarske mase z večjimi železovimi delci (**G17**), odkrit v drugem polnilu obcestne kotanje (SE 441) v sektorju V, glede

85 Kot npr. v sektorju III v SE 3344, kjer so bili identificirani ostanki *Bos taurus*, *Aves*, *indet.* sp., ali pa v SE 441 v sektorju V (*indet.* sp.).

86 Verjetno nekje med letoma 85 in 90 (Gabler 2012, 119).

87 Dober pregled razprostranjenosti najdemo v Ardis, Mantovani in Schindler Kaudelka 2019.

na fakturo in okras sodi v čas poznega neolitika. Prisotnost prazgodovinske lončenine v rimskodobnem kontekstu sicer ni nepričakovana, saj je bilo na območju celotnega območja najdišča najdenih precej odlomkov prazgodovinske lončenine v sekundarnem kontekstu,[88] kar kaže na to, da je bilo območje najdišča v prazgodovini verjetno naseljeno gosteje, kot to izkazujejo ohranjene prazgodovinske ostaline, in da je rimska poselitev območja povsem uničila veliko prazgodovinskih kontekstov.

Kot del konstrukcije SE 445 je bil odkrit tudi fragment obdelanega kamna (G10).

5.2.2 Zaključek

Ostaline rimske ceste *Emona–Neviodunum–Siscia*, odkrite na najdišču Ribnica pri Brežicah, kažejo, da je bila nekdanja rimska cesta na tem delu grajena kot prodnato nasutje in je imela tipičen profil rimskega cestišča – v osrednjem delu je bila napeta in se proti robovoma tanjšala. Jedro ceste je bilo široko v povprečju 6,00 m, debelina nasutja pa ni presegala 0,20 m.[89]

Čeprav je bila cesta deloma erodirana, se je njena raven na območju grobišča ujemala z ravnjo vkopov rimskih grobov vzdolž nje. Iz tega lahko sklepamo, da cesta ni bila bistveno debelejša v času njene uporabe oziroma obstoja. Cesta je od južnega proti severnemu robu visela v povprečju za 0,20 m, zato je bilo več erozijskih ostankov najdenih severno od ceste. Na posameznih mestih je bil severni rob ceste utrjen z večjimi kamni. Cesta je bila pretežno grajena iz lokalno dostopne surovine, dolomita, ki je izviral izpod vznožja hriba, neposredno južno od lokacije, in na posameznih delih iz drobnih, belih, karbonatnih prodnikov. Ponekod pa je bila sestavljena iz proda in zaplat drobirja. Na vzhodnem delu tega območja so bili deli prodnatega nasutja uničeni, ostali so le večji kamni; to bi lahko bila posledica delovanja hudournika z bližnjega pobočja.

Ostaline rimske ceste, odkrite ob naselbinskih ostalinah v sektorjih III, VI, VII in XVI, kakor tudi vzdolž ostalin zahodnega grobišča v sektorjih V, XXIII in XXIV, so omogočile rekonstrukcijo njene trase na območju Ribnice pri Brežicah v skupni dolžini 770 m.

Kot že zapisano, je bila rimska cesta *Emona–Neviodunum–Siscia*, ki je v rimskem času vodila skozi področje današnje Dolenjske, prvotno *via militaris*. To pomeni, da jo je v času osvajanja zahodnega Balkana osnovala, trasirala, in v veliki meri najbrž tudi gradila, rimska vojska, za svoje osvajalske pohode in druge potrebe (Šašel 1977, 459, 466). Kdaj natančno je bila cesta zgrajena, zaradi pomanjkanja epigrafskih najdb ni mogoče reči. V času vlade cesarja Avgusta je bil ta del današnje Dolenjske vključen v Ilirik, posebno območje, osnovano pred nastankom oziroma ustanovitvijo samostojne province Panonije. Glede na politično dogajanje v imperiju in strateške potrebe pa je mogoče sklepati, da je bila cesta zgrajena že v avgustejskem obdobju. V tem času je bilo na tem območju brez dvoma prisotnih dovolj vojaških enot oziroma legij, ki so predpogoj za izvedbo tako zahtevnega gradbenega podviga. Najprej so bile to enote vključene v Oktavijanovo vojno v Iliriku (35–33 pr. n. št.), nato v času Tiberijevega delovanja v Iliriku med letoma 15 do 9 pr. n. št. in nazadnje še v času panonsko-dalmatinskega upora v letih med 6 do 9 n. št. (Lovenjak 1997b, 90).

Glede na stratigrafsko lego in datacijo najdb na celotnem območju naselbine Romula, lahko izgradnjo vsaj dela ceste datiramo v prvo polovico 1. stoletja, verjetno pa je sledila že neki starejši, erodirani poti oziroma trasi. Domnevamo lahko, da je bila rimska cesta v uporabi skozi celotno obdobje obstoja naselbine (med 1. in 3. stoletjem), glede na sledove srednjeveške poselitve pa morda tudi kasneje.

5.3 Zahodno grobišče Romule

Odnos do smrti, verovanje in rituali ob smrti v rimskem svetu…

Izkazovanje žalosti in žalovanje ob smrti bližnje osebe sta odraz osebne navezanosti in odnosa do pokojnika, po drugi strani pa tudi pričakovan obred ali navada, ki ju človeštvo na različne načine goji že od pradavnine. Način, kako se to izraža oziroma ohranja skozi arheološki zapis, pa se tako skozi arheološka obdobja kot v posameznih kulturah seveda razlikuje. Iz rimske dobe imamo ohranjenih precej pisnih in tudi ikonografskih virov, ki nam pričajo o teh navadah, ritualih in tradiciji. Dojemanje smrti kot nekaj temačnega in nedoumljivega, kakor je to značilno za sodobnega človeka, z antičnim razumevanjem nima veliko skupnega. Rimske obredne prakse kažejo, da se Rimljani v vsakdanjem življenju niso izogibali vprašanjem o svoji ali tuji smrti (Šterbenc Erker 2002, 8).

88 Glej Ribnica pri Brežicah – Prazgodovina (Tomaž 2025).

89 Debelejše nasutje ceste je bilo odkrito le v sektorju III (SE 3344), katerega debelina naj bi bila 0,50 m (glej zgoraj). Vendar je treba poudariti, da je bila glavnina cestnega nasutja odstranjena pri pripravljalnih delih (ohranjenih je bilo samo 0,10 m debeline), zaradi česar povsem natančna debelina ni znana; po drugi strani pa – če upoštevamo samo mikrolokacijo terena (na pobočju doline Gračenice), kakor tudi njeno pozicijo v središču naselja – je mogoče, da je ocenjena debelina točna, pogojena pa predvsem z nivelacijo same ceste na brežini oziroma z večjimi morebitnimi popravki zaradi središčne lege.

Rimski obredi so posamezniku omogočali, da se je soočil s smrtjo skupaj z družbeno skupino, katere del je bil. Z ritualnimi pravili in modeli govorjenja o smrti pri pogrebu je posameznik lahko polno in javno izrazil svojo žalost ter žaloval skupaj z udeleženci pogreba. Izrazi žalovanja so bili v antičnem Rimu vidni in slišni za vse prisotne (Šterbenc Erker 2002, 12).

V kontekstu smrti in z njo povezanih ritualov ter navad v rimski družbi je treba na eni strani najprej izpostaviti rimsko verovanje oziroma odnos do življenja po smrti in s tem povezan način pokopavanja, na drugi strani pa seveda različne pogrebne navade, rituale in kult mrtvih. Jedro rimske religije so bila žrtvovanja, zažiganje kadil, vsakdanji pozdravi bogovom, skratka ritualno delovanje. Rimljani so bili prepričani, da jim bodo bogovi stali ob strani, če bodo z njimi redno vzdrževali stike v teh obredih (Šterbenc Erker 2002, 13).

Rimljani so, tako kot že pred njimi Etruščani in Grki, verovali, da duša umrlega preživi in preide v življenje po smrti, pisni podatki o tem pa pretežno izvirajo šele iz 1. stoletja pr. n. št. (Toynbee 1971, 34). Seveda so se med njimi našli tudi skeptiki, kot so bil npr. stoiki in epikurejci, vendar njihov odnos ni naletel na splošno sprejeto odobravanje ali sprejemanje takratne družbe.

Vera ali prepričanje, kje naj bi se nahajal svet mrtvih, sta bila precej raznolika. Rimski pisec Vergilij je bil prvi, ki je povzel grško mitološko sliko podzemlja in njegovo delitev na tri območja: limbo, tik za vrati Hada oziroma podzemlja, kamor so odšle duše otrok in vseh prezgodaj umrlih, pekel, ki je bil namenjen kriminalcem, in nebesa ali Elizij, kjer so heroji, rešeni vseh skrbi in bolečin, za večno uživali v nekdanjih zemeljskih radostih. Vendar je taka predstava ostala bolj na literarni ravni in večine prebivalstva ni preveč zanimala oziroma je ni vzela za svojo.

Zgodnje rimsko prepričanje o tem, kje naj bi prebivali mani oziroma duše umrlih po opravljenem pokopu, žal ni natančno zabeleženo, verjetno pa je, da naj bi bilo to pod zemljo ali blizu mesta pokopa. Drug vidik pa je prepričanje, da je bil grob tisti prostor, kjer naj bi duše v nekem smislu, ali vsaj ob določenih priložnostih, bivale. S tem naj bi bila povezana tudi oblika spomenikov in mavzolejev, ki so posnemali hiše, da bi se tako umrli oziroma duše umrlih tam počutili kot doma (Toynbee 1971, 38).

Po pisanju Plinija (*NH* 7,187) naj bi bil skeletni pokop najstarejša oblika pokopavanja pri Rimljanih, iz zakona dvanajstih plošč pa je jasno, da so v 5. stoletju pr. n. št. uporabljali oba načina, žgan in skeletni pokop. Za obdobje pozne republike Lukrecij tudi piše, da so bili v uporabi trije načini pokopa, kremacija, balzamiranje in inhumacija (Toynbee 1971, 39 in op. 100).

Za pokop so Rimljani uporabljali izraz *funus*. Vključeval je vse, kar se je z umrlim dogajalo od ure smrti do zadnjih svečanosti po pokopu. Na družbeni lestvici so bili poleg običajnega pokopa navadnih državljanov opredeljeni še *funus translaticum* (za premožne), *funus militare* (za pripadnike vojske), *funus publicum* (za osebe, ki so služile državi oziroma opravljale zanjo pomembne službe in dolžnosti) in *funus imperatorium* (za cesarja in člane njegove družine).

Ob tem velja seveda izpostaviti, da ohranjeni literarni in ikonografski viri v največji meri pričajo o najvišjih oziroma predvsem enem sloju rimske družbe, zatorej ohranjenih podatkov in vedenja o praksah aristokracije seveda ne moremo razširiti na vse sloje prebivalstva.

O slovesu od umrlega v domači hiši nam pišejo različni viri, vključevalo pa je zbiranje bližnjih ob smrtni postelji, poljub, zapiranje oči in klicanje imena umrlega ter lamentacije. Sledila je priprava trupla, pri čemer so umrlemu v usta položili kovanec za plačilo brodniku Haronu ob prevozu preko reke Stiks. Pri teh ritualih so imele pomembno vlogo ženske; njihovo žalovanje je bila ena od obrednih dolžnosti do pokojnika, ob stiku s smrtjo in med obredi pa so se po takratnem verovanju neposredno onesnažile s smrtjo. Imele so namreč tesen stik s pokojnikom, kot je poljub na usta, zapiranje oči, umivanje in preoblačenje ter v nadaljevanju pobiranje kosti iz pepela (*ossilegium*), ko je grmada dogorela. Veja ciprese pred vhodom in zaprta vrata sta bili znamenji za mimoidoče, da je gospodinjstvo onesnaženo in vanj ne smejo vstopati osebe, ki so morale ostati ritualno čiste. O vlogi družine in predvsem žensk v tem obredju več in podrobneje piše Darja Šterbenc Erker (Šterbenc Erker 2002).

Delitev vlog med moškimi in ženskami je moškim prepovedovala onesnaženje, da so še naprej lahko opravljali obrede v imenu skupnosti, ženskam pa je bilo po zaključenih obredih zapovedano poleg simbolnega tudi fizično očiščenje (Šterbenc Erker 2002, 18). Tako v obredih rojstva kot smrti je očiščevala voda.

Čeprav so vsi ti obredi slabo ikonografsko dokumentirani, velja omeniti primer upodobitve izpostavitve umrlega na parah v hišnem atriju ter ostalih obredov in pogreba, na reliefu družine Haterijev s konca 1. ali začetka 2. stoletja, ki je bil odkrit na Vii Labicani južno od Rima in mu sodobni raziskovalci priznavajo dokumentarno vrednost (Strong in Brown 1976, 66).

Vse te priprave, povezane s pogrebom in pokopom, ki so lahko trajale tudi do sedem dni, so bogate družine pogosto

poverile profesionalnim združbam, kot so bili *libitinarii* in njihovi pomočniki *pollinctores*, za revne pa so poskrbeli *vespilliones* (Toynbee 1971, 45).

Pogrebni sprevod ali *pompa*, ki so ga spremljali sorodniki, prijatelji in drugi povabljeni, se je po tradiciji najprej odvijal ponoči, ob spremljavi bakel, kasneje pa tudi podnevi, ohranili pa so uporabo bakel. Spremljali so ga lahko specializirani najeti glasbeniki (*tibicines*, *tubiceni*, *cornicines*) in seveda tudi najete naricalke oziroma objokovalke (*praeficae*). Kako je izgledal in potekal pogrebni sprevod, je upodobljeno na poznanem nagrobnem reliefu iz Amiterna, datiranem v avgustejski čas (Abruzzo, Muzej v Aquili).

Ritualne dolžnosti do pokojnika so Rimljanom velevale, do so morali udeleženci pogreba javno kazati žalost in bolečino ob smrti. Pulili so si lase, praskali obraz, se tolkli po prsih, si trgali obleko, se valjali v prahu in se posipali s pepelom. Vse to žalovanje so spremljali še kriki, stoki, petje žalnih pesmi in ritmizirano recitiranje lamentacij. Nekateri avtorji naj bi žalovanje žensk označili za pretiravanje, eksces, vendar moški v izražanju svoje bolečine niso prav nič zaostajali za njimi, kot pričajo viri (Šterbenc Erker 2002, 60).

V znak žalosti so vsi v povorki nosili toge temnosive barve (*toga sordida*), moški so pustili, da jim zraste brada, ženske pa so hodile z razpuščenimi lasmi. V obdobju žalovanja so člani družine prenehali z vzdrževanjem higiene, ker jim je bilo prepovedano, da se kopajo, striżejo, češejo, striżejo nohte in celo preoblačijo. Družina umrlega je bila označena kot *familia funesta*, kar ni pomenilo samo užaloščena in nesrečna, ampak tudi umazana in nečista.

Udeleženci pogrebnega rituala so spremljali pokojnika pri prehodu v onostranstvo in po verovanju Rimljanov so bili tako izpostavljeni najhujšemu viru onesnaženja – smrti. Zato se je morala družina pri pogrebu oziroma po njem očistiti tega onesnaženja. V pogrebnem ritualu je očiščevalec navzoče poškropil z vodo, nato pa je bila izrečena sklepna beseda *ilicet* – »lahko odidete«. To je zadostovalo za tiste udeležence pogreba, ki niso bili del družine (Šterbenc Erker 2002, 32).

Za družino umrlega je bilo zelo pomembno natančno in strogo sledenje obredom. Če recimo pogrebni obred ni bil pravilno opravljen, je morala družina boginjama Cereri in Telus darovati svinjo, da se je očistila tega madeža smrti (Šterbenc Erker 2002, 29). Dnevi, v katerih se družina ni udeleževala javnih prireditev ali se posvečala vsakdanjim opravilom, so trajali en rimski teden in so se končali deveti dan s pogrebno pojedino družinskih članov na grobu (*cena novemdialis*).

Seveda pa so tudi skozi leto potekali prazniki, ko so je skupnost udeleževala in obeleževala kult mrtvih ter z njim povezanih praznovanj, prav tako pa so posamezniki izpolnjevali želje pokojnih iz njihovih oporok ali volil v pogrebnih klubih oziroma združenjih. Prinašanje vrtnic, hrane in pijače, pa tudi prižiganje luči, so bila najpogostejša darila. Vrtnice naj bi bile obljuba večne pomladi v življenju onkraj, kot sporočajo tudi nagrobni epitafi (Toynbee 1971, 63).

V februarju so potekale parentalije, ki so bile zaznamovane s čaščenjem manov (duhov) umrlih prednikov, praznik je uvedla velika vestalka 13. februarja. V tem času naj bi se duhovi umrlih vračali na zemljo. Večidel so praznovanje opravljali v družinskem krogu, šlo je za neke vrste obnavljanje pogrebnega obreda (Grošelj 2006, 35). Parentalije so trajale do 21. februarja in se zaključile s praznikom *feralia*, ob katerem so družine na grobove svojih bližnjih prinesle skromne darove (venec cvetja, mleko, olje, kri črnih živali, malo soli na odlomku posode ipd.).

Maja so sledile lemurije (9., 11. in 13. maj), ko naj bi se lemuri (ali larve), nevarni in lačni duhovi nepokopanih prednikov, vračali v hiše in plašili žive. Najstrašnejši naj bi bili isti, ki so umrli mladi. Obred na ta praznik je opravil *pater familias* tako, da je opolnoči bosonog vrgel za hrbet črn bob, da bi s tem odkupil sebe in svojo družino. Zaropotal je z bronastim predmetom in prosil sence, naj odidejo iz njegove hiše. Če je bila naloga pravilno opravljena, se lemuri niso vračali nadlegovat prebivalcev hiše (Šterbenc Erker 2002, 120).

Na oba praznika so bila svetišča zaprta in obe obdobji sta bili neprimerni za poroke.

Po opravljenih pogrebnih svečanostih in z njimi povezanih ritualih, je sledilo polaganje ostankov umrlega v pripravljeni grob. Ti so bili seveda različni: enojni, družinski, znotraj grobne parcele ali izven nje, vse je bilo odvisno od statusa pokojnega in njegovih zmožnosti oziroma premoženja. Bogate in vplivne družine so si postavljale mavzoleje, pogrebne gaje ali grobnice oziroma zakupile različno velike grobne parcele, katerih velikost je bila označena na posebnih stelah, kar poznamo npr. iz ohranjenih kamnov in napisov v Akvileji in Pokrajinskem muzeju v Kopru. Pri tem so seveda pomembno vlogo tudi nagrobni napisi, ki so naslavljali mimoidoče, izpostavljenost lokacije in obiskanost prostora, na katerem je stal spomenik. Na ta način so ga lahko videli oziroma obiskali številni mimoidoči in s tem dodatno zagotovili vidnost in stalno pozornost spomeniku, pokojnemu in družini. Obiskovalci so namreč z obiskom prav tako ohranjali spomin (*memoria*) na pokojnika, kar je bil pomemben vidik rimskega pogrebnega kulta (Carroll 2011, 48).

Večina prebivalstva pa takih stroškov izpostavljanja ni zmogla ali morda ni imela družine, ki bi zanje poskrbela, zato so se nekateri združevali v pogrebne klube oziroma združenja, kamor so redno prispevali denar za namen pogreba (Carroll 2011, 44). Taka združenja so lahko organizirale tudi različne obrtne skupnosti ali celo verski kolegiji. Ta skupnost je nato ob smrti posameznika poskrbela zanj in za njegov dostojen pokop.

Rimski zakon je izrecno prepovedoval pokope znotraj pomerija, mestnega območja. Grobišča so se tako razvila vzdolž cest in poti, ki so vodile v mesta oziroma naselja ali iz njih. Grobovi so se lahko vrstili na eni ali obeh straneh ceste, med seboj so bili pomešani bogati in preprosti grobovi, med grobne parcele in zidane grobnice pa so bili stisnjeni skromni grobovi, ki so bili navzven komaj označeni. Še danes ohranjeni primeri tovrstnih nekropol so npr. vidni na Apijski cesti v Rimu, v Akvileji, v Ostiji je nekropola Isola Sacra (Toynbee 1971, 82), pri nas pa poznamo npr. rekonstruirane grobnice in ostanke grobnih parcel v Šempetru (Kolšek 1977; Kolšek 1997).

Do danes ohranjeni nagrobni spomeniki, pa naj gre za stele, edikule, mavzoleje ali ostanke pogrebnih gajev, so seveda odraz premožnih družbenih slojev in izkazujejo njihov pomen, pomen prednikov, tradicije in vloge oziroma moči v družbi. Pri nas so najlepši primer tega rekonstruirane grobnice v Šempetru, kjer so bili poleg ostalih pokopani edil, župani in premožne družine iz bližnje Celeje (Klemenc *et al.* 1972). Bogastvo nagrobnih spomenikov, reliefi s svojimi zgodbami in nagrobni napisi še danes jasno sporočajo kdo so bili ti posamezniki in kakšen status so imele njihove družine (Kolšek 1997; Kastelic 1998). S tem, ko jih omenjamo, na nek način tudi mi še danes ohranjamo živ spomin nanje.

5.3.1 Ostaline zahodnega grobišča Romule

Na skrajnem zahodnem delu arheološkega najdišča Ribnica pri Brežicah – *Romula*, na njivskih površinah pri vasi Podgračeno, so bili v ozkem pasu južno od magistralne ceste Ljubljana–Zagreb, odkriti ostanki zahodnega grobišča Romule. Prvi del nekropole je bil odkrit in raziskan v letu 2002 v sektorju V. Območje tedaj odkrite nekropole se je širilo proti severu in vzhodu, zato so se raziskave nadaljevale v letu 2004 na območju (**sl. 27**), ki je nekdaj ležalo pod magistralno cesto Ljubljana–Zagreb, v sektorjih XXI–XXIV (**sl. 28**).

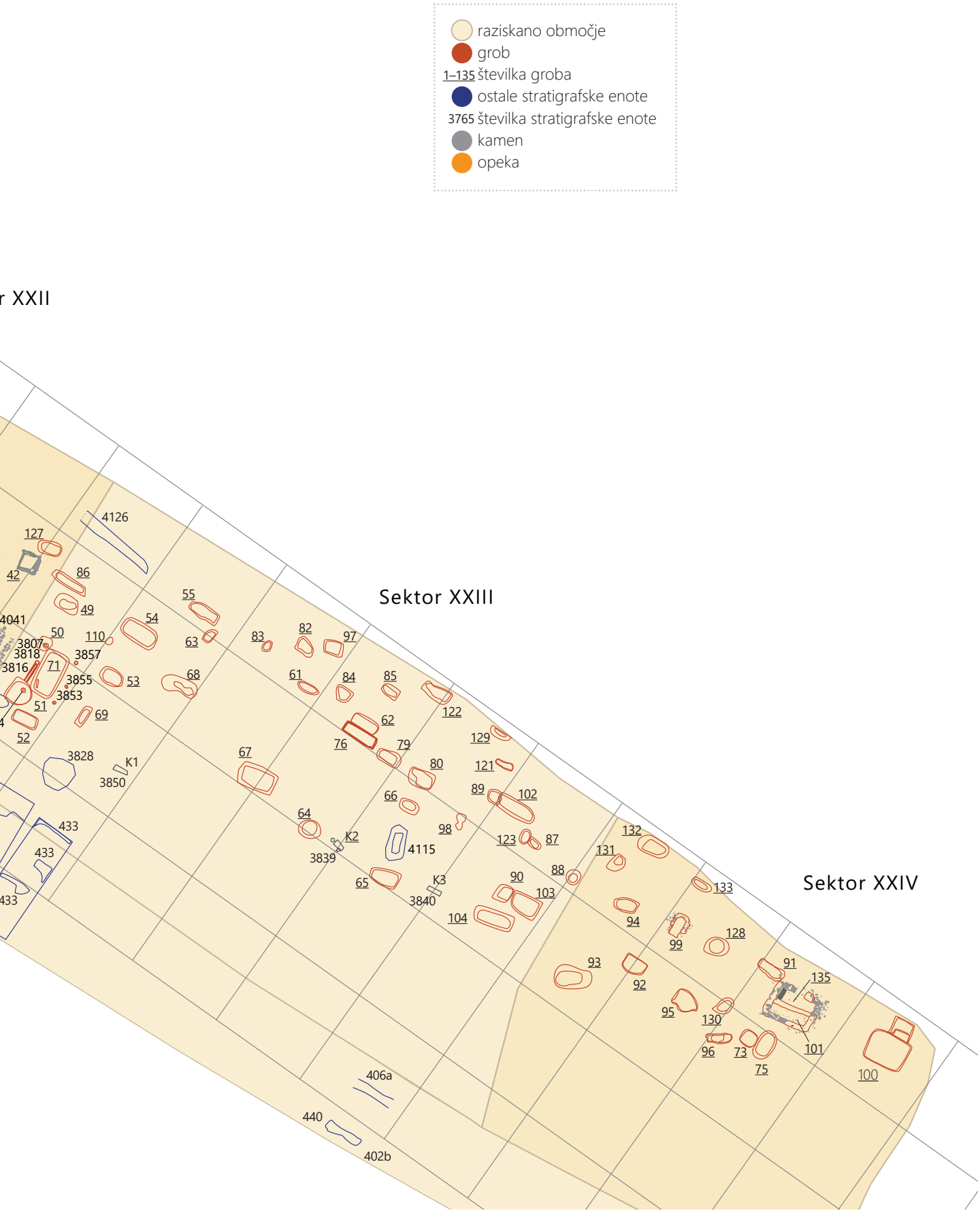
Zahodna nekropola Ribnice se je razprostirala severno od ostalin rimske ceste *Emona–Neviodunum–Siscia* (glej poglavje 5.2). Z raziskavami med letoma 2002 in 2004 ni bila v celoti raziskana, saj je bilo izkopno polje vezano izključno na območje predvidenih gradbenih posegov. Morebitni del grobišča južno od rimske ceste je ležal izven meja izkopnega polja. Podatkov o tem, ali se je na drugi strani ceste prav tako razprostiralo grobišče, zaenkrat nimamo. Glede na dosedanje stanje raziskav pa bi lahko predvidevali, da se je grobišče nadaljevalo tudi na tem predelu, prav tako pa ni izključeno njegovo nadaljevanje bolj proti jugozahodu

27 Pogled na izkopno polje v času izkopavanj v letu 2004.

28 Kumulativni načrt ostalin na območju zahodnega grobišča Ribnice pri Brežicah. Merilo 1 : 250.

raziskano območje
grob
1–135 številka groba
ostale stratigrafske enote
3765 številka stratigrafske enote
kamen
opeka
r XXII
Sektor XXIII
Sektor XXIV
4126
127
42
86
49
4041
50
110
54
55
63
83
82
97
3807
3818
3816
3857
71
3855
53
68
61
84
85
3853
51
69
52
62
122
129
76
79
80
121
67
3828
K1
3850
89
102
66
64
98
K2
4115
123
87
3839
433
433
433
65
K3
3840
90
103
88
104
132
131
133
94
99
128
93
92
91
135
95
130
96
73
75
101
100
406a
440
402b

pod današnjimi njivskimi površinami.[90] Arheološke raziskave med letoma 2002 in 2004 so sicer nakazovale, da bi lahko bil dosežen zahodni rob grobišča, saj je bilo zahodno od roba zaznano območje, kjer ni bilo več evidentiranih pokopov. Vendar pa spričo dejstva, da je bilo na tem prostoru, v sektorjih V in XX, zaznano intenzivno poplavno delovanje, ne gre izključiti možnosti, da se je grobišče nadaljevalo tudi zahodno od hudourniških paleostrug 1 in 2 (**sl. 20**).

Celotno območje zahodnega grobišča je bilo precej razvlečeno, njegov osrednji del pa je bil precej oddaljen od centralnega dela naselbine. Na tem mestu je treba izpostaviti še dejstvo, da se je en grob (136) nahajal povsem ločeno od preostalega zveznega dela zahodnega grobišča, na začetku sektorja VI, nedaleč od osrednjega dela naselbine.[91] Poleg njega je bila odkrita še zanimiva konstrukcija iz kamnov (SE 707), nekakšna osnova za postament, ki bi lahko bila del grobne arhitekture. Med njima in osrednjim delom zahodnega grobišča je bilo evidentiranih še devet ustrin oziroma prostorov kremacije (ustrine 1–9). Glede na njihovo stratigrafsko lego smemo zaključiti, da je bilo celotno območje zahodno od osrednjega dela naselbine sprva dejansko predvideno za območje grobišča, vendar se je zaradi pomanjkanja prostora v fazi širitve naselbine pokazalo, da je treba prostor pokopavanja prestaviti bolj zahodno, za dobrih 240 m.[92] Območje kjer se je najprej pokopavalo in opravljalo kremacije,[93] pa je bilo v naslednji fazi najdišča uporabljeno za razvoj bivanjskega oziroma gospodarskega dela naselbine[94] (**sl. 20**, **28**). Raziskana dolžina celotnega območja, kjer so se nahajali grobovi, torej prve in druge faze grobišča, je znašala 336 m, največja širina pa do 16 m. Med grobom 136 in prvim naslednjim grobom je razdalja znašala 240 m, skrajna meja zaznanih pokopov pa torej kar 336 m. Ustrine so se nahajale v vmesnem prostoru, razpršeno. Od groba 136 so bile oddaljene najmanj 32 m in največ 200 m. Od začetka glavnega dela grobišča so bile najbližje ustrine oddaljene 46 m, najbolj oddaljene pa 207 m.

Zahodno grobišče je od ceste *Emona–Neviodunum–Siscia*[95] ločil do 1,50 m širok pas, ki je bil sčasoma prekrit s posutjem iz ceste,[96] debelim do 0,10 m. Posutje je bilo premešano z drobci opeke, lončenine in cestnimi erodiranimi prodniki.

Na zahodnem grobišču Romule je bilo evidentiranih 131 grobov, štiri grobne parcele in devet ustrin oziroma prostorov kremacije (**sl. 20**, **28**). Grobne parcele in grobovi oziroma njihova lega so bili zvečine usmerjeni glede na rimsko cesto, ki je potekala rahlo diagonalno čez njive vasi Podgračeno, v smeri jugozahod–severovzhod, in je v poševni liniji prečkala območje sektorja V.

Grobne parcele

Osrednji del grobišča so zavzemale štiri večje grobne parcele (A, B, C in D), gledano od zahoda proti vzhodu (**sl. 20**, **28**). Grobni parceli A in B sta ležali neposredno druga ob drugi in bili povezani s skupnim sredinskim zidom. Enako sta bili zidani tudi sicer nekoliko večji parceli C in D, ki ju je prav tako povezoval oziroma ločeval skupni sredinski zid. Vse štiri grobne parcele so bile grajene vzdolž poteka rimske ceste.

Grobni parceli A in B

Na zahodnem delu raziskanega grobišča sta ležali grobni parceli A in B, pravilne, skoraj kvadratne oblike. V dolžino sta skupaj merili 9,70 m, njuna širina pa je v najbolj ohranjenem delu znašala 4,90 m.

Ograjo grobne parcele A so sestavljali štirje kamniti zidovi (SE 425, SE 3612, SE 3613 in SE 3614).[97] Južni del je zamejeval kamnit zid, v obliki skoraj pravilnega nezaključenega kvadrata (SE 425), sestavljen iz manjših in srednje velikih lomljencev velikosti do 27 × 23 cm, vezanih z nekaj malte. Zid je zamejeval južno stranico ograje grobne parcele, hkrati pa del vzhodne in del zahodne stranice. Zahodno stranico ograje nadalje dopolnjuje zid SE 3613, na vzhodni strani pa krak zidu SE 425 dopolnjuje zid SE 3614.[98] Severno stranico

90 V sektorju V: SE 411 = SE 433, SE 964, SE 967 (v povezavi z njimi SE 438, SE 436), v sektorju XXIII SE 3860 s SE 3861–SE3865 in SE 3909 v sektorju XXIV.

91 Pribl. 221 m od potoka Gračenice, ki nekako predstavlja centralni del najdišča.

92 Razdalje med posameznimi strukturami so merjene v zračnih linijah.

93 S sicer izjemno skromno ohranjenimi ostalinami.

94 Kar je razvidno tudi iz stratigrafije območja. Ustrine se, stratigrafsko gledano, v sektorjih VI in VII nahajajo pod ostalinami zidanih objektov in so večinoma vkopane v geološko osnovo. Deloma jih prekrivajo plasti naplavinskega značaja, na katerih so bili kasneje zgrajeni objekti.

95 Številne najdbe, ki jih je lastnik njive našel pri oranju in ob hiši, ter najdba podstavka nagrobnega kamna na vzhodnem delu vasi Podgračeno, govorijo v prid tezi, da se je grobišče raztezalo tudi zahodneje od leta 2004 izkopanega območja.

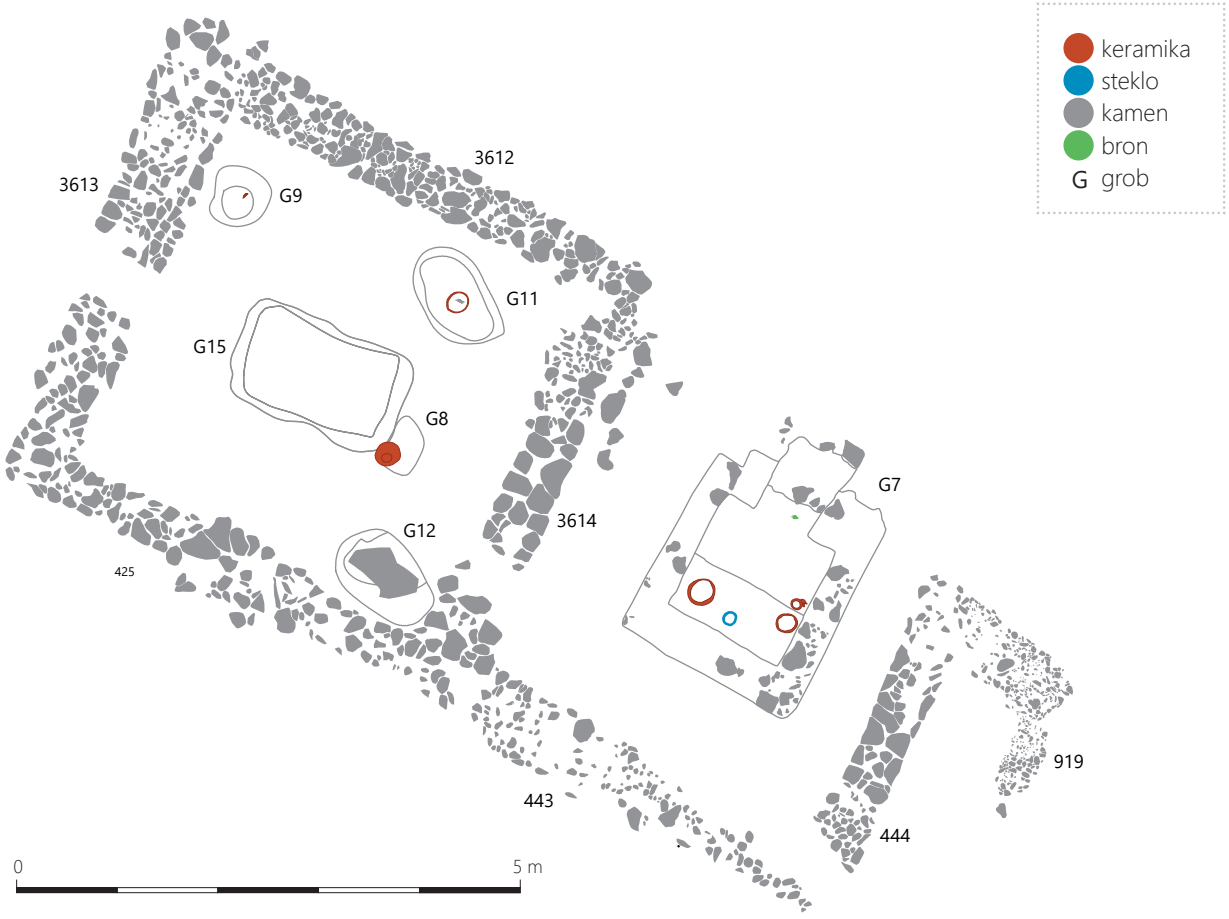
96 Sektor V: SE 411 = SE 433, SE 964, SE 967 (v povezavi z njimi SE 438, SE 436), sektor XXIII: SE 3860 s SE 3861–SE3865, sektor XXIV: SE 3909).

97 Natančni opisi stratigrafskih kontekstov, vezanih na območje grobišča, so dostopni v Katalogu arheoloških kontekstov in gradiva (poglavje 9).

98 Med izkopavanji sektorja V je bil južni zid z delom vzhodne in delom zahode stranice enotno označen kot SE 425. Ob izkopavanjih v letu 2002 je bil zidu zahodne stranice dodeljen SE 3613, zidu vzhodne stranice pa SE 3614. Skupaj s SE 3612 in SE 425 sestavljata skoraj pravilno zidan kvadrat grobne parcele A. Zahodni krak SE 425 je tako enak SE 3613, vzhodni krak SE 425 pa SE 3614.

29a Fotoskica grobnih parcel A in B.

29b Tloris grobnih parcel A in B s pripadajočimi grobovi. Merilo 1 : 75.

ograje grobne parcele je zamejeval zid SE 3612.[99] Na vzhodno stranico grobne parcele A, ki si ga je delila z grobno parcelo B,[100] se je naslanjal južni zid slednje (SE 443). Na njeni vzhodni strani je ograjo zamejeval še zid SE 444, na katerega je bil na vzhodni strani vezan še manjši zidec, viden kot strnjena plast peska, kamenja in malte (SE 919). Severna stranica ograje grobne parcele B ni bila zaznana (**sl. 29a**).

Zidovi grobne parcele A so bili grajeni pretežno iz srednje velikih in manjših lomljencev litotamnijskega peščenjaka in apnenca,[101] povezani z nekaj malte. Zidova grobne parcele B sta bila ravno tako iz tovrstnih lomljencev in še prodnikov, ki so bili povezani z nekaj malte. Vsi zidovi grobnih parcel A in B so bili zgrajeni neposredno na vrhu peščeno-meljaste plasti (SE 3602 – geološka osnova). Glede na potek zidov in njihove medsebojne povezave lahko sklepamo, da so bili štirje zidovi, ki so obkrožali parcelo A, starejši. V višino so bili ohranjeni največ do 0,30 m (primer SE 425, do dve vrsti kamnov).[102] Zidovi parcele so bili različnih širin; npr. š. SE 425 je znašala pribl. 0,50 m z razširitvijo na 0,95 m v sredinskem delu. Š. severnega zidu (SE 3612) je znašala pribl. 0,50 m, š. vzhodnega zidu (SE 3613) med 0,65 m in 0,84 m, š. zahodnega zidu (SE 3614) pa 0,46 m. Površina grobne parcele A je znašala 14,51 m², površina grobne parcele B pa 14,99 m². Okoli zidov ograje grobne parcele A je bilo na dveh mestih zaznano tudi tlakovanje iz prodnikov[103], notranjost pa je zapolnjevala zbita plast rjave peščeno-meljaste ilovice (SE 3615) (**sl. 29b**).

Znotraj parcele A je bilo vkopanih pet žganih grobov. Centralni grob 15, s pokopom tipa *bustum*, je bil najnižje vkopan, in sicer v sterilno prodnato plast (SE 405 in SE 423). Severno od njega, blizu zidu parcele, sta bila vkopana grobova z žarama (grobova 9 in grob 11). Grob 8, tudi pokop v žari, je ležal ob jugovzhodnem robu groba 15 in je bil vkopan nekoliko višje od ostalih. Grob 12 pa je ležal ob jugovzhodnem vogalu parcele, prekrit s plastjo kamnov (**sl. 29a**, **29b**).

Na južni zid ograje grobne parcele A, na njegovi vzhodni strani, je bil, kot rečeno, dograjen južni zid ograje grobne parcele B (SE 443), ki je bil zelo slabo ohranjen. V dolžino je meril 4,0 m, v širino od 0,15 do 0,78 m v višino pa od 0,5 do 0,10 m. Vzhodni zid ograje grobne parcele B (SE 444) je bil ohranjen v dolžini 3,90 m in je meril v širino od 0,35 m do 0,60 m. Oba zidova sta bila grajena iz drobnih prodnikov in manjših lomljencev z nekaj malte. Jugovzhodni vogal parcele oziroma stik med vzhodnim in južnim zidom je bil prav tako poškodovan zaradi recentnega vkopa.[104] Vzhodni zid grobne parcele A (SE 3614) je bil skupen za obe parceli, severni zid ograje grobne parcele B pa ni bil zaznan. Njegovo odsotnost bi lahko razložili na dva načina; bodisi s tem, da ograja grobne parcele B enostavno ni imela severne stranice (v prid temu govorijo posamezni indici), ali da je bila ta odstranjena zaradi recentnih posegov. Pri natančnem ogledu strukture sredinskega zidu (SE 3614) in glede na njegove poškodbe v severnem delu, tik ob stiku z zidom SE 3612, bi lahko sklepali, da je bil severni del ograje grobne parcele B poškodovan s kasnejšimi posegi; vendar temu ne pritrjujeta dve opažanji. Zdi se namreč, da je poškodba, zaznana na sredinskem zidu SE 3614, vidna tako na vzhodni kot zahodni strani zidu in ne samo na vzhodni strani, kot bi pričakovali. Hkrati je zahodni zid ograje grobne parcele B (SE 444) tudi nekoliko krajši od preostalih, na njegovi vzhodni strani pa je dozidan še manjši zidec SE 919,[105] za katerega se zdi, da zaokrožuje del zidu SE 444 (**sl. 20**, **28**). Povsem mogoče je, da ograja grobne parcele B ni bila na vseh štirih straneh obdana z zidovi.

V grobno parcelo B (**sl. 30**) je bila postavljena le zidana kamnita grobnica 1 groba 7, v kateri je bilo pokopanih več oseb. Vkop za grobnico in vzhodni zid parcele B sta

30 Pogled na grobno parcelo B in zidano grobnico 1 oziroma grob 7.

99 V primeru zidu SE 2612 grobne parcele A je bila zaznana tudi ruševinska plast SE 3616 iz večjih in manjših apnenčastih kamnov enake sestave kot pri zidu SE 3612, ki ga je prekrivala v njegovem severozahodnem delu.

100 Vzhodni zid ograje grobne parcele A predstavlja tudi zahodno stranico ograje grobne parcele B.

101 Lomljeni litotamnijski peščenjak in apnenec, iz katerih so bili zgrajeni zidovi vseh štirih grobnih parcel, sta bila pridobljena v kamnolomu zahodno od vasi Podgračeno, ki je bil očitno v uporabi že v rimskem času (Verbič 2004, 3).

102 Zidovi so bili na splošno slabo ohranjeni. Videti je bilo, da so več pozornosti pri gradnji namenili zunanjim frontam zidov. Dodatno pa so bili zahodni in vzhodni zid ograje grobne parcele A (SE 3613, SE 3614) ter vzhodni zid ograje grobne parcele B (SE 444) poškodovani z recentnim vkopom za telefonski kabel (SE 406a/SE 407/SE 410/SE 412/SE 406).

103 SE 930 in SE 426 = SE 926 (tudi v zvezi s SE 931).

104 SE 406a/SE 407/SE 410/SE 412/SE 406.

105 Lahko bi šlo tudi za starejšo strukturo, vendar tega na osnovi rezultatov terenskega izvida ne moremo potrditi.

poškodovala tlak (SE 954), katerega funkcije ni bilo mogoče natančno določiti. Najverjetneje ga lahko razumemo kot hodno površino, podobno kot prodnat tlak[106] v grobni parceli A in ob njej (**sl. 29a**, **29b**, **30**).

Grobna parcela A je bila nekoliko večja in je v notranjosti merila 3,80 × 4,15 m, grobna parcela B pa je znotraj zidov merila 3,55 × 3,60 m. Zaradi števila in načina pokopov bi lahko sklepali, da gre v obeh primerih za družinsko grobno parcelo.

Grobni parceli C in D

Nekoliko bolj proti vzhodu sta ležali grobni parceli C in D. Tudi ti dve grobni parceli je povezoval skupni sredinski zid (SE 4039 s temeljem SE 3749). Za razliko od grobnih parcel A in B, sta bili grobni parceli C in D dokaj pravilne pravokotne oblike in sta v dolžino skupno merili 15,10 m. Grobna parcela C je bila sicer nekoliko večja in je znotraj zidov merila 7,20 m. Parcela D, ki je ležala na vzhodni strani parcele C, pa je merila 5,60 m.

Glede na stratigrafske kazalce je bila najprej zgrajena grobna parcela D, na njen zahodni zid pa je bila prislonjena še grobna parcela C (**sl. 31a**, **31b**). Ograja grobne parcele D je imela ohranjena dva zidova s temelji: zahodni zid 4039 s temeljem SE 3749[107] in južni zid SE 4038 s temeljem (SE 4040), medtem ko se je vzhodna stranica ograje grobne parcele ohranila le v obliki temelja (SE 4041). Severni temelj z zidom ograje grobne parcele D ni bil ohranjen. Uničen je bil ob gradnji magistralne ceste leta 1958. Temelji grobne parcele D so bili ožji od temeljev parcele C in so v širino merili 0,50 m, od zidov pa sta bila, kot omenjeno, ohranjena le večji del južnega zidu in južni del zahodnega zidu. Zidovi so bili široki 0,45 m, v višino so bili ohranjeni do 0,30 m. Na zunanji strani vzhodnega temelja (SE 4041) je bila zaznana razširitev; ob širini temelja je bil ta razširjen še za pribl. 0,50 m. Razširitev se je začela 1,0 m od jugovzhodnega vogala temeljev, njena ohranjena dolžina je znašala 2,00 m (**sl. 31a**, **31b**). Lahko bi predstavljala temelj za nekdanji vhod v grobno parcelo ali za nekakšno oznako grobne parcele. V vogalnem stiku južnega zidu z vzhodnim je bil vzidan obdelan kamen iz peščenjaka, na katerem so bili vidni sledovi dleta. Površina notranjosti grobne parcele D je v času uporabe znašala dobrih 25 m².

Znotraj grobne parcele D je bilo vkopanih pet grobov: štirje žgani (grobovi 56, 59, 60 in 105) in skeletni (grob 57). Skeletno je bil pokopan otrok, skoraj še dojenček (star do 1,5 leta) (glej prispevek Leskovar in Lisić v zvezku Ribnica pri Brežicah – Analize). Med žganimi grobovi je bil eden prekrit s kamenjem (grob 105), drugi je imel kamnito ploščo na dnu (grob 56), tretji je imel konstrukcijo grobne skrinje iz opek (grob 60), eden pa je bil tipa bustum (grob 59).

Grobno parcelo C so poleg sredinskega zidu (SE 4039) s temeljem (SE 3749), ki je dejansko sestavni del grobne parcele D, zamejevali še južni zid SE 3706 s temeljem SE 3716 ter zahodni (SE 3750) in severni temelj (SE 3765), zidova slednjih se žal nista ohranila. Grobna parcela C je v dolžino merila 8,5 m, v širino pa 6,30 m. Temelji so bili široki od 0,50 do 0,80 m. Ohranjen je bil le zid nad zahodnim temeljem, širok 0,40 m. Pri severnem temelju, katerega ohranjena dl. je znašala 4,90 m, je bilo dobro ohranjeno le južno, notranje lice, zunanje je bilo večinoma uničeno. Površina notranjosti grobne parcele C je v času uporabe znašala 34,60 m².

Znotraj grobne parcele C je bilo vkopanih pet grobov: trije žgani (grobovi 44, 58 in 72; od tega dva tipa *bustum* – grobova 44 in 58) in dva skeletna, ki sta bila v pravokotni skrinji iz tlakovcev (grobova 78 in 34).

Zahodno od grobne parcele C sta od jugozahodnega in severozahodnega vogala proti zahodu, v isti smeri kot severni in južni zid obeh grobnih parcel, potekala še dva zidova (SE 3751 in SE 3715) (**sl. 20**). Oba sta se naslanjala na zahodni temelj grobne parcele C (SE 3750) in sta bila izredno slabo ohranjena. Na južnega izmed obeh zidov (SE 3715) se je približno 1,20 m zahodno od vogala grobne parcele C naslanjal grob 21, zid pa se je nadaljeval še naprej proti zahodu za pribl. 0,7 m. Severni zid (SE 3751) je bil na dolžini 40 cm uničen z vkopom za grob 45 (skeletni pokop v pravokotni skrinji iz tegul). Na drugi strani groba zidu ni bilo več. Za oba zidova (SE 3715) lahko sklepamo, da gre za ostanek nekdanje grobne parcele, ki je bila bodisi uničena ali pa opuščena.

V grobnih parcelah so bili grobovi različnih oblik in vrst pokopov, tudi različnih usmeritev, bodisi vzporedno z rimsko cesto bodisi prečno na njo. Večina grobov v grobnih parcelah je, z izjemo treh,[108] žganih, grobne konstrukcije pa se precej razlikujejo med seboj. V grobnih parceli A so bili locirani pretežno žgani grobovi s pokopi v žari (grobovi 8, 9, 11), v preprosti grobni jami s položenim kamnom preko groba (grob 12) ali v obliki bustuma (grob 15). Grobna parcela B je bila namenjena samo zidani grobnici 1 in grobu 7, v katerem je bilo pokopanih več pokojnikov.

V grobni parceli C so se ohranili ostanki petih grobov, od tega so bili trije žgani (grobovi 44, 58 in 72; od tega dva tipa bustum – grobova 44 in 58) in dva skeletna v pravokotni

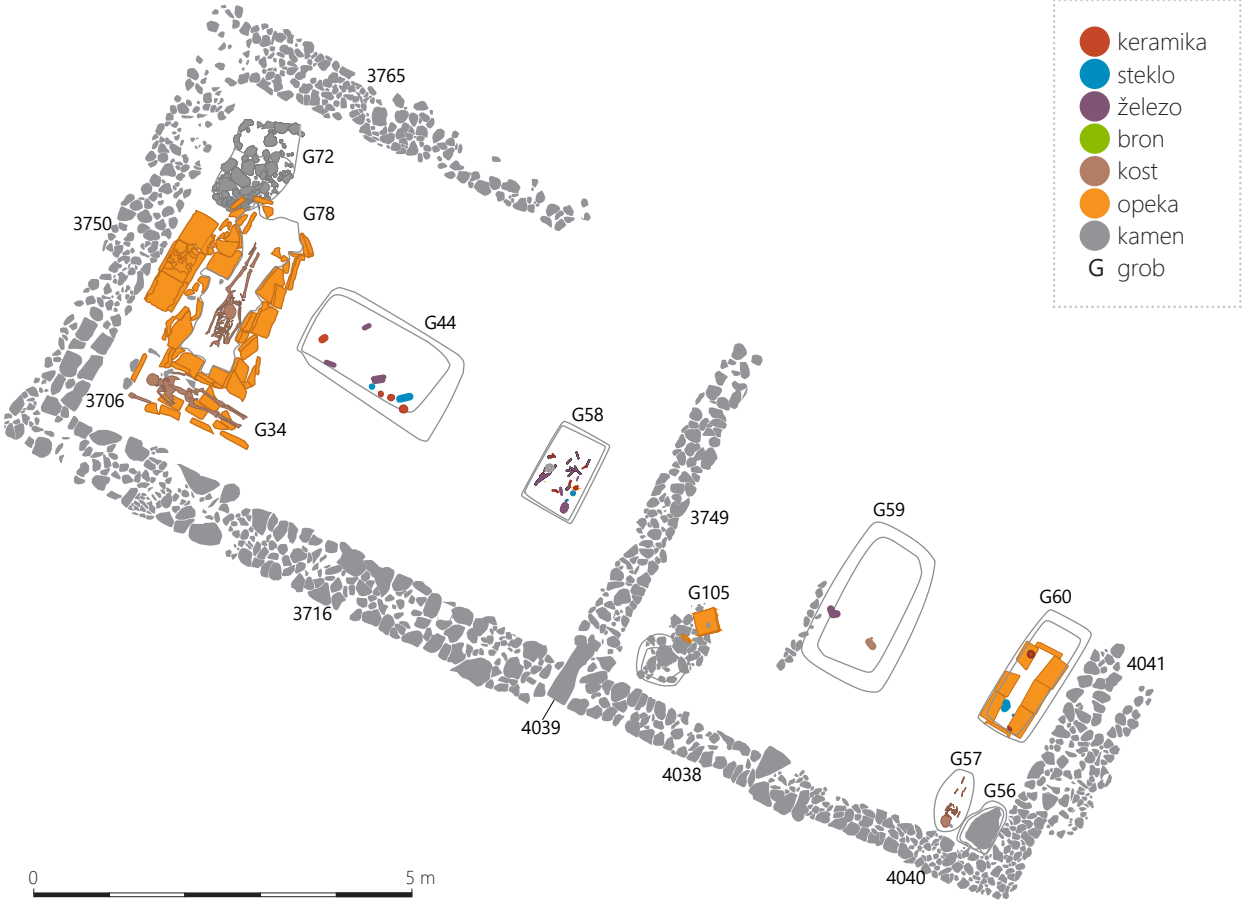
106 Glej prejšnjo opombo.

107 Ta je hkrati predstavljal tudi sredinski zid obeh grobnih parcel.

108 Skeletni so le grobovi 57, 78 in 34.

31a Fotoskica grobnih parcel C in D.

31b Tloris grobnih parcel C in D s pripadajočimi grobovi. Merilo 1 : 100.

skrinji iz tlakovcev (grobova 78 in 34). V grobni parceli D pa je bilo vkopanih pet grobov, od tega štirje žgani (grobovi 56, 59, 60 105) in en skeletni (grob 57). Med žganimi grobovi je bil eden prekrit s kamenjem (grob 105), drugi je imel na dnu kamnito ploščo (grob 56), tretji je bil grajen v obliki skrinje iz opek (grob 60), en grob pa je bil tipa *bustum* (grob 59). Iz opaženega sledi, da vrsta groba in pokopa nista bili prostorsko vezani na posamezno grobno parcelo, saj se pojavljata brez vnaprej določenega reda, naključno in nepovezano.

V več primerih je bilo okoli grobnih parcel zaznano tudi neke vrste prodnato tlakovanje. Okoli zidov ograje grobne parcele A je bilo na primer na dveh mestih zaznano tlakovanje iz prodnikov,[109] tlak pa je bil zaznan tudi v grobni parceli B (SE 954). Ostanke slednjega lahko najverjetneje razložimo kot dele nekdanje hodne površine, na katerih so se ohranile tudi posamezne najdbe (npr. **G22**). Notranjost grobnih parcel je bila zapolnjena z različnimi zasutji, ki so ravno tako vsebovala posamezne najdbe in so na mesto odložitve najverjetneje prišle z uporabo prostora. Med njimi naj izpostavimo SE 3717, ki se je nahajala znotraj grobne parcele C. V povezavi z njo je tudi SE 3731, rjavočrna plast ilovice z ogljem in najdbami (**G32**–**G42**), SE 4037 z območja grobne parcele D (**G43**–**G45**). Posamezne najdbe so bile odkrite tudi med samimi konstrukcijami zidov (npr. v zidu SE 425 (**G20**–**G21**)).

Pogled na tloris zahodnega grobišča kaže večjo gostoto grobov na območju grobnih parcel od A do D oziroma na vzhodnem delu zahodne nekropole (z izjemo devastacije)[110], zahodno od grobne parcele D pa so grobovi v prostoru bolj razpršeni.

Izven grobnih parcel so bili grobovi razmeščeni neorganizirano, vendar lahko opažamo trend, da je bila večina grobov postavljena v vzdolžni smeri, vzporedno s potekom ceste (na primer grobovi 16, 40, 28, 25, 46, 47, 37, 38, 77, 108, 43 120, 35, 45, 32, 34, 44, 52, 53, 54, 55, 82, 61, 76, 62, 85, 122, 67, 65, 68, 79, 80, 104, 103, 93, 94, 132, 133, 91 idr.), precejšen del grobov pa je ležal tudi prečno na potek ceste (na primer grobovi 75, 130, 99, 71, 51, 60, 59, 58, 78, 72, 117, 134, 124, 39, 30, 109 idr.).

109 SE 930 in SE 426 = SE 926 (tudi v zvezi s SE 931).

110 Severno od grobnih parcel C in D je bil pri gradnji magistralne ceste leta 1958 teren močno znižan, celo do te mere, da je bila večina grobov odstranjenih oziroma uničenih. Podobno situacijo opažamo tudi vzhodno od parcel A in B.

5.3.2 Tipologija grobov na nekropolah Romule

Pregledi in tipologije grobov so poznani za različna posamezna grobišča ali območja provinc rimskega imperija. Jocelyn Toynbee je pred nekaj desetletji pripravila obsežen pregled pogrebnih navad in grobne arhitekture za območje rimskega imperija (1971), za Veliko Britanijo lahko omenimo objavo Philpotta (1991), za Germanijo različne študije kölnskih nekropol (Boeselager 2012) itd. Za območje nekdanje Jugoslavije je študijo rimskih nekropol zgodnjega cesarstva pripravil Srejović (1965, 49), nekaj deset let nazaj pa je pregled nekropol severne Hrvaške, torej neposrednega sosedstva, pripravil Gregl (1997). Slednje tako v oblikah kot v gradivu izkazujejo največ sorodnosti z nekropolama Romule (Gregl 1997, 23).

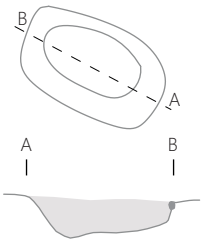
Za območje Slovenije omenimo pregled grobne arhitekture severnih emonskih nekropol (Plesničar Gec 1972, 11), prav tako pa študijo Gabrielle Kremer, ki je v svojem delu o monumentalni grobni arhitekturi Norika upoštevala tudi najdbe iz Slovenije, s posebnim poudarkom na Šempetru in agru Celeje (Kremer 2001, 27, 317). V naši interpretaciji in opredelitvi grobov se zaradi lokalnih značilnosti raziskanega dela nekropole v glavnem opiramo na študije vezane na območje Dolenjske in bližnjega sosedstva.

Tipologije grobov z dolenjskih nekropol so v preteklosti pripravili različni avtorji. Eno prvih je objavil Tone Knez (Knez 1968). Grobove je opredelil v deset oblik: 1. preprost žgan grob, 2. grob v žari ali žarni grob, 3. s kamnitimi ploščami obložen grob, 4. s ploščami obložen in predeljen grob, 5. grob s kamnito oblogo, 6. pravokoten zidan grob, 7. ovalen zidan grob, 8. pravokotna zidana grobnica, 9. okrogla zidana grobnica, 10. skeleten grob (Knez 1968, 222–232). Še kasneje, v osemdesetih letih 20. stoletja, je nadrobno tipologijo dolenjskih grobov pripravil tudi Danilo Breščak (Breščak 1985, 33–60).

Glede na število odkritih grobov zahodne nekropole Romule, na kateri so bili odkriti tako žgani kot skeletni grobovi, je bilo mogoče oblikovati tipologijo oblik grobov, ki se pojavljajo tako pri žganih kot skeletnih pokopih. Opredelimo lahko tri osnovne oblike grobov: a – preprosta grobna jama, b – grobna jama s konstrukcijo, c – zidana grobna konstrukcija. Med žganimi grobovi smo opredelili sedem oblik, med skeletnimi grobovi pa tri oblike grobnih konstrukcij oziroma načinov pokopov.

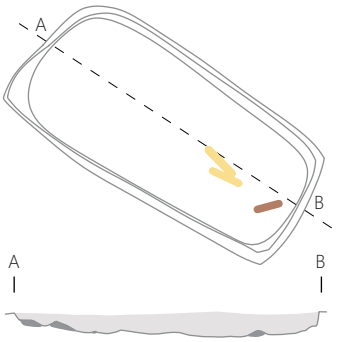
V predstavljeno tipologijo zaradi preglednosti in primerjave celote vključujemo tudi grobove vzhodne nekropole.

Žgani grobovi
Oblika Ža
Preprosta grobna jama
Oblika Ža1: preprost pokop v jami
Grobovi: 2, 6, 12, 20, 22, 23, 27, 29, 30, 33, 37, 38, 48, 49, 50, 51, 53, 55, 56, 61–66, 68, 69, 72, 74, 77, 80, 82–94, 96–99, 103, 105–107, 110, 111, 114, 115, 119, 121, 122, 129, 130, 131, 133

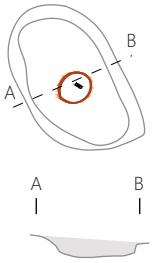
Grob 66

Oblika Ža2: pokop bustum
Grobovi: 15, 16, 25, 26, 28, 32, 35, 39, 41, 43, 44, 46, 52, 54, 58, 59, 67, 71, 73, 75, 79, 100, 104

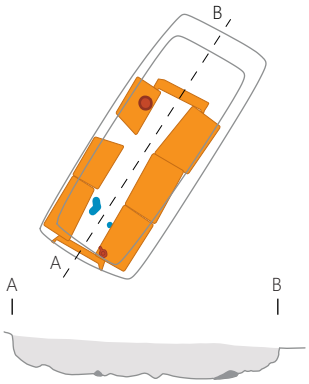
Grob 25

Oblika Ža3: pokop v žari
Grobovi: 8, 9, 11, 17, 31, 92, 95, 128, 132

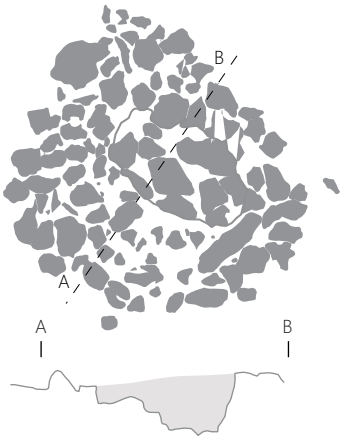
Grob 11

Oblika Žb
Grobna jama s konstrukcijo
Oblika Žb1: grobna jama s skrinjo iz opek
Grob: 60

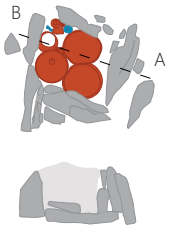
Grob 60

Oblika Žb2: s kamenjem obložena grobna jama
Grobovi: 4, 14, 18, 21, 136

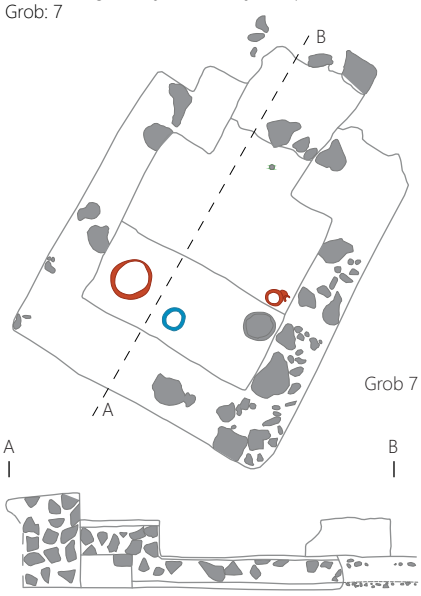
Grob 21

Oblika Žb3: s kamnitimi ploščami obdana grobna jama
Grobovi: 1, 2, 19, 24, 42

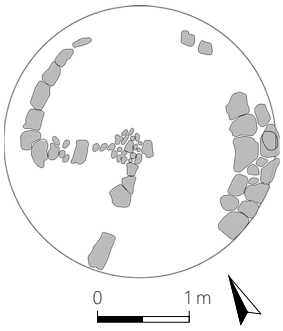
Grob 1

Oblika Žc
Zidana grobna konstrukcija
Oblika Žc1: grobna jama s skrinjo iz opek
Grob: 7

Grob 7

Oblika Žc2: okrogla zidana grobnica
Grob: vzhodna nekropola – grob 35

Vzhodna nekropola, grob 35

32a Preglednica oblik žganih grobov.

Oblike žganih grobov:

- oblika Ža – preprosta grobna jama,
- oblika Ža1 – preprost pokop v jami,
- oblika Ža2 – bustum,
- oblika Ža3 – pokop v žari,
- oblika Žb – grobna jama s konstrukcijo,
- oblika Žb1 – grobna jama s skrinjo iz opek,
- oblika Žb2 – s kamenjem obložena grobna jama,
- oblika Žb3 – s kamnitimi ploščami obložena grobna jama,
- oblika Žc – zidana grobna konstrukcija,
- oblika Žc1 – pravokotna zidana grobnica,
- oblika Žc2 – okrogla zidana grobnica (**sl. 32a**).

Oblike skeletnih grobov:

- oblika Sa – preprosta grobna jama,
- oblika Sa1 – preprost pokop v jami,
- oblika Sb – grobna jama s konstrukcijo,
- oblika Sb1 – grobna jama s skrinjo iz opek,
- oblika Sc – zidana grobna konstrukcija,
- oblika Sc1 – pravokotna zidana grobnica (**sl. 32b**).

Na zahodni nekropoli Romule se poleg posamičnih pokopov v opredeljenih grobnih oblikah pojavljajo tudi pokopi dveh ali več oseb v enem grobu, ki so lahko tako žgani kot skeletni.

Oblike žganih grobov[111]

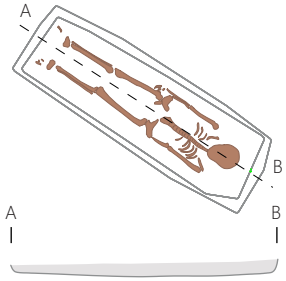
Oblika Ža – preprosta grobna jama

Ža1 – preprost pokop v jami

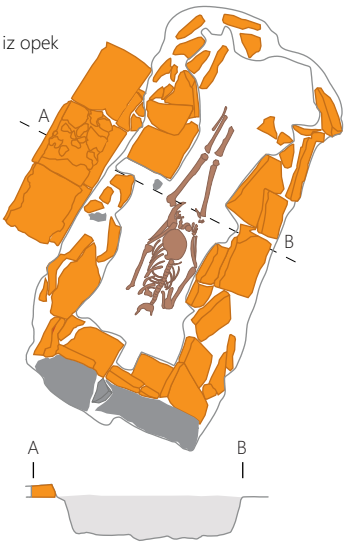
Opis: v grobno jamo različnih oblik je bila položena žganina pokojnika s pridatki (**sl. 33a–33e**), ki so bili pobrani z grmade in so bili zato uničeni oziroma poškodovani v ognju. Pokojnik je bil sežgan na ustrini, ki je lahko ležala v sklopu grobišča ali izven njega. Na vrh groba so bili pogosto dodatno položeni nekateri pridatki, v največ primerih keramična posoda s hrano. Ponekod so bili robovi vkopa grobne jame rahlo ožgani, kar je posledica prenosa žganine v grobno jamo z ustrine. Nekateri grobovi imajo na dnu grobne jame položen kamen (grob 56) (**sl. 33c**), v primeru groba 30 pa je bilo dno jame oblikovano s poličko (**sl. 33b**). Prav tako se je pri nekaterih grobovih ohranil kamen, ki je pokrival grobno jamo (grobovi 72, 83, 93, 105) (**sl. 33e**). Tak kamen je najverjetneje služil kot zunanja oznaka položaja groba oziroma grobov, a se je zaradi poškodovanosti gornjih plasti grobov ohranil samo v omenjenih primerih. Na zahodni nekropoli Romule je bilo dokumentiranih največ grobov tega tipa (grobovi 3, 6, 20, 22, 23, 27, 29, 33, 37, 38, 48, 49, 50,

111 Natančni opisi posamičnih grobov so dostopni v poglavju 9.2.

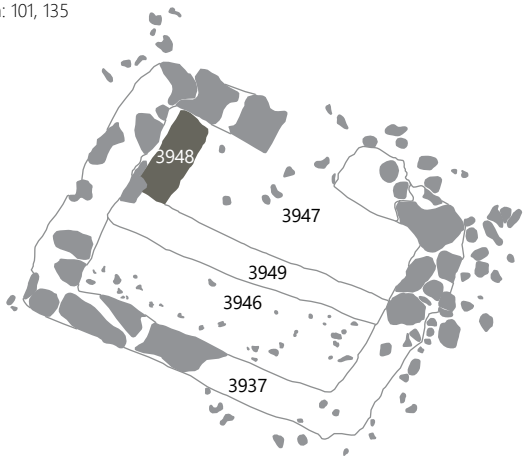
Skeletni grobovi
Oblika Sa
Preprosta grobna jama
Oblika Sa1: preprost pokop v jami
Grobovi: 36, 40, 47, 57, 70, 76, 102, 108, 109, 112, 113, 116, 117, 120, 123–127, 134

Oblika Sb
Grobna jama s konstrukcijo
Oblika Sb1: grobna jama s skrinjo iz opek
Grobovi: 34, 45, 78

Oblika Sc
Zidana grobna konstrukcija
Oblika Sc1: pravokotna zidana grobnica
Grobova: 101, 135

32b Preglednica oblik skeletnih grobov.

33a Primer preprostega žganega pokopa v jami: grob 29.

33b Primer preprostega žganega pokopa v jami: grob 30.

33c Primer preprostega žganega pokopa v jami s kamnom na dnu: grob 56.

33d Primer preprostega žganega pokopa v jami: grob 65.

33e Primer preprostega žganega pokopa v jami s kamnom na vrhu polnila: grob 83.

51, 53, 55, 56, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 72, 74, 77, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 103, 105, 107, 110, 111, 114, 115, 119, 121, 122, 129, 130, 131, 133). Na vzhodni nekropoli pa je bilo odkritih 23 grobov te oblike.

Ža2 – bustum

Opis: pokojnik je bil sežgan na mestu pokopa, konstrukcija pogrebne grmade je bila postavljena nad grobno jamo, zato so stranice groba pogosto močno ožgane (**sl. 34a–34d**). Pri pokopu tipa bustum so grob po sežigu zagrebli, zato je na dnu navadno veliko žganine, kosti in v ognju uničenih pridatkov. V grobovih najdemo poleg sežganih pridatkov z grmade tudi druge, nepoškodovane pridatke, ki so bili vanje položeni po sežigu pokojnika.

V dveh primerih tovrstnega pokopa so se na zahodni nekropoli Romule ohranili ostanki stojk, ki kažejo na položaj pogrebne grmade nad grobno jamo, in sicer pri grobovih 39 in 71 (**sl. 34b**).

Grob 39 je imel grobno jamo pravilne, pravokotne oblike z zaobljenimi vogali. Stene so bile delno ožgane. Na dnu jame sta bila vidna dva manjša okrogla vkopa za stojke. Na vzhodni strani groba, izven grobne jame, so bile še po tri stojke, vzporedne z ožjima stranicama groba.

Grob 71 je imel prav tako grobno jamo pravilne pravokotne oblike. Stene so bile delno ožgane, dno pa je prekrivala 0,20 m debela plast žganine (**sl. 34b**). Polnilo je predstavljala rjava ilovica, premešana z žganino in sežganimi kostmi. Izven groba so bile vzdolž daljših stranic vkopane po tri stojke, ki so očitno nosile leseno konstrukcijo pogrebne grmade.

V grobu 15, ki je bil osrednji grob grobne parcele A in prav tako sodi med pokope tipa bustum (**sl. 34a**), so bili najdeni trije železni klini, ki niso sodili med grobne pridatke. Domnevamo lahko, da so bili klini tudi v tem primeru del konstrukcije grmade ali pogrebnega rituala. V polnilu so bili najdeni

34a Primer žganega pokopa tipa bustum: grob 15.

34b Primer preprostega pokopa tipa bustum z ostalinami vkopov za stojke lesene grmade: grob 71.

34c Primer preprostega žganega pokopa v jami: grob 67.

34d Primer preprostega žganega pokopa v jami: grob 104.

tudi odlomki dveh oljenk (**G233**, **G234**), jantarne stekleničke z ročaji (**G237**) in keramike (**G235**), za katere lahko domnevamo, da so bili razbiti ob grobnem ritualu za pokojnika.

Na zahodni nekropoli so bili dokumentirani naslednji grobovi tipa bustum: 15, 16, 25, 26, 28, 32, 35, 39, 41, 43, 44, 46, 52, 54, 58, 59, 67, 71, 73, 75, 79, 100, 104. Na vzhodni nekropoli je bilo odkritih pet grobov tega tipa (grobovi V2, V4, V5, V7, V11).

Ža3 – Pokop v žari

Opis: v ovalno ali okroglo grobno jamo je bila na dno položena žganina, nanjo pa keramična posoda, ki je vsebovala sežgane kosti umrlega. Grobni pridatki so bili lahko položeni v žaro ali poleg nje v grobno jamo. V enem primeru (grob 17) je bila na dno grobne jame položena kamnita plošča, na katero so postavili žaro.

Na zahodni nekropoli so bili dokumentirani naslednji grobovi tega tipa: grobovi 8, 9, 11, 17, 30, 31, 92, 95, 128 in 132 (**sl. 35**). Na vzhodni nekropoli niso odkrili grobov tega tipa.

35 Primer žganega pokopa v žari: grob 9.

Oblika Žb – grobna jama s konstrukcijo

Žb1 – grobna jama s skrinjo iz opek

Opis: v grobno jamo, v kateri je bil sežgan pokojnik, so na žganino poševno položili opečne tegule, da so se stikale na vrhu in oblikovale dvokapno streho. Po ena tegula je bila postavljena tudi na obeh krajših stranicah, tako da je grob dobil videz hiše. Na stiku tegul je bil ohranjen en sam imbrex. Opečna konstrukcija je bila krajša od grobne jame. Grob v skrinji iz opek je na nekropoli posebnost, saj gre za pokop tipa bustum, nad katerim je bila zgrajena konstrukcija iz opek.

Na zahodni nekropoli je bil dokumentiran en tovrsten pokop (grob 60) (**sl. 36**), na vzhodni nekropoli pa grobov tega tipa ni.

36 Primer grobne jame s skrinjo iz opek: grob 60.

Žb2 – s kamenjem obložen grob (z lomljenci)

Opis: v pravokotno grobno jamo je bila na dno položena kamnita plošča oziroma dve plošči. Stene grobne jame so bile obložene z manjšimi kamni, različno velikimi lomljenci. Kamni so bili položeni v tehniki suhozida ali mestoma vezani z malto. Žganina s sežganimi kostmi je bila raztresena po dnu groba, nanjo so bili položeni pridatki.

Grob 14 je imel v notranjosti poličko na zahodni stranici (**sl. 37**). V grobu 18 je bila ob južni stranici tudi neke vrste neravna polička, vendar je bil namen konstrukcije morda drugačen in gre za poličko za pridatke. Oba groba sta bila brez sledov žganine. Najverjetnejša razlaga za povsem prazen grob je, da je bil pripravljen, a ne uporabljen za pokop, morda pa bi ga lahko interpretirali tudi kot kenotaf. Na zahodni nekropoli so bili dokumentirani naslednji grobovi tega tipa: 4, 14, 18, 21, 136. Na vzhodni nekropoli niso odkrili tovrstnih grobov.

37 Primer s kamenjem obložene grobne jame: grob 14.

Žb3 – grob v skrinji iz kamnitih plošč

Opis: v kvadratno grobno jamo, obloženo s štirimi kamnitimi ploščami in pokrito s kamnito ploščo, so bili položeni sežgani ostanki pokojnika v žari in ostali grobni pridatki. Plošče navadno niso vezane z malto. Nekateri grobovi te oblike imajo tudi kamnito poličko. Na zahodni nekropoli je bilo dokumentiranih pet grobov tega tipa: 1, 2, 19, 24, 42 (**sl. 38a–b**). Na vzhodni nekropoli so odkrili štiri grobove tega tipa.

38a Primer groba v skrinji iz kamnitih plošč: grob 2.

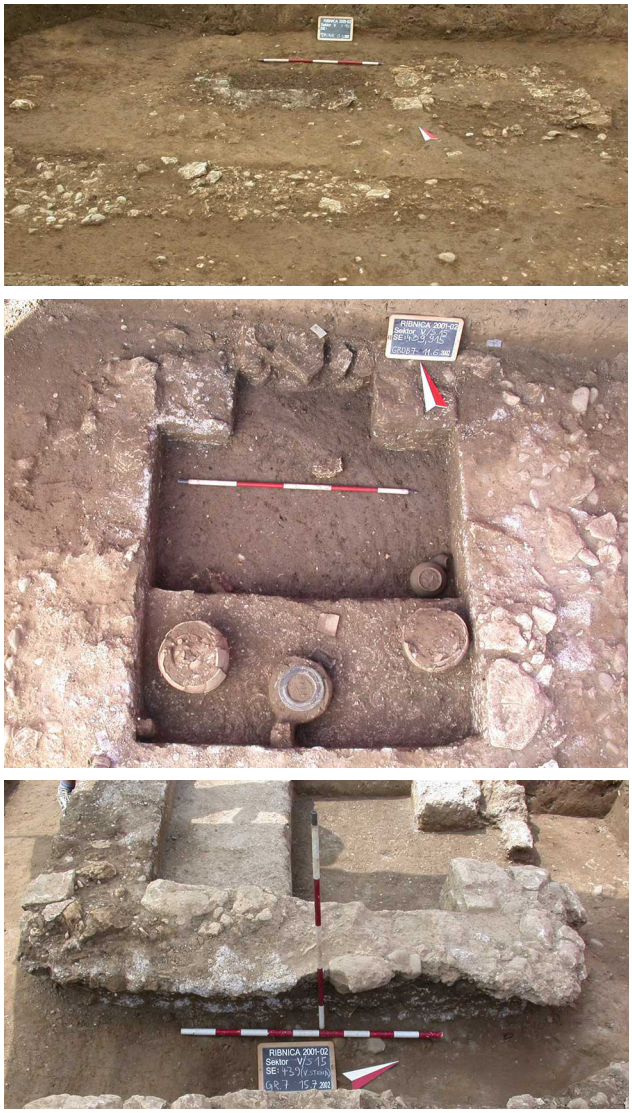

38b Pogled na grobova 1 in 2 ob odkritju.

Oblika Žc – zidana grobna konstrukcija

Žc1 – pravokotna zidana grobnica

Opis: grobnica je bila zgrajena iz obdelanih lomljencev, vezanih z malto (obodni zidovi in dno).[112] Notranje stene zidov, dno in polička so bili ometani oziroma zaglajeni z malto. Na zahodni nekropoli se pojavljata dve različici pravokotne zidane grobnice, enoprostorska grobnica in grobnica deljena na dva vzdolžna prostora. Odprtina širine 60 cm, ki je služila kot vhod v grobnico, je bila ohranjena pri grobu 7 in bila postavljena na severni strani oziroma cestni strani. Zaprta je bila z zaporo iz lomljencev. Tudi dohod k vhodu grobnice je bil tlakovan, položen iz lomljencev in proda. Na zahodni nekropoli je bil odkrit en grob tega tipa na grobni parceli B (grob 7) (**sl. 30, sl. 39**), enako tudi na vzhodni nekropoli (grob 11).

39a–c Primer zidane grobnice 1: grob 7.

112 Analiza malte vzorcev iz groba 7 je pokazala, da vsebuje agregate različnih zrnavosti, komponente pa so večinoma lokalnega značaja (Rižnar 2021).

Žc2 – okrogla zidana grobnica

Opis: grobnica je bila zgrajena z dvojnim vencem kamenja iz velikih kosov lomljenca in zavzemala osrednje mesto v ograjeni grobni parceli. Tako v okrogli zidani grobnici kot na vogalih grobne parcele, ki je bila grajena iz peščenca, v temeljih pomešanega z rečnimi oblicami, so naleteli na ostanke plasti ometa. Plast ometa je bila bolj izrazita oziroma debelejša v grobnici.

Na zahodni nekropoli niso bili odkriti grobovi tega tipa, poznan pa je en primer z vzhodne nekropole (grob V35).

Oblike skeletnih grobov

Oblika Sa – preprosta grobna jama

Sa1 – preprost pokop v jami

Pokojnik je bil pokopan v pravokotni ali ovalni grobni jami, s priloženimi pridatki (**sl. 40**). Pri polaganju pridatkov v skeletnih grobovih ni bilo nekega opaznega pravila razporeditve predmetov, jih je pa bilo manj kot v žganih grobovih.

Na zahodni nekropoli so bili odkriti naslednji grobovi tega tipa: 12, 36, 40, 47, 57, 70, 76, 102, 106, 108, 109, 112, 113, 116, 117, 120, 123, 124, 125, 126, 127, 134. Na vzhodni nekropoli, za primerjavo, je bilo dokumentiranih pet tovrstnih grobov.

40 Primer skeletnega groba v preprosti grobni jami: grob 124.

Oblika Sb – grobna jama s konstrukcijo

Sb1 – grobna jama s skrinjo iz opek

Pokojnik je bil položen v pravokotno grobno jamo, ki je bila obložena z opečnimi tlakovci ali pa je bila skrinja sestavljena iz strešnih opek (**sl. 41**). Dva groba sta imela konstrukcijo sestavljeno iz tlakovcev. Ob izkopavanju so bili tlakovci prelomljeni ali le delno premaknjeni s prvotnega mesta. Tlakovci so služili tudi kot pokrov groba, a je bilo le malo ohranjenih ali pa so zdrsnili na stran oziroma izven groba. Oba groba (34, 78) sta ležala v grobni parceli C. Skeletni grob v skrinji iz tegul (grob 45) je imel stranice grobne jame tesno obložene z desetimi tegulami, dno pa je bilo obloženo s štirimi tegulami. Skelet je ležal v smeri V–Z, z glavo na vzhodu. Kot

41 Primer skeletnega groba v preprosti grobni jami: grob 78.

blazina pod glavo skeleta je služila iz malte narejena manjša klančina oziroma naklon. Grob je bil pokrit s štirimi tegulami.

Na zahodni nekropoli so bili dokumentirani naslednji skeletni pokopi v skrinji iz opek: grobovi 34, 45, 78. Na vzhodni nekropoli grobovi tega tipa niso bili dokumentirani.

Oblika Sc – zidana grobna konstrukcija

Sc1 – pravokotna zidana grobnica

Grobnica je bila zgrajena iz obdelanih lomljencev, vezanih z malto. Razdeljena je bila na dva vzdolžna prostora; v severnem delu je bila ohranjena kamnita polička iz večjega kamnitega kvadra. Na sredini severne stranice je bila pribl. 0,5 m široka odprtina, ki je služila kot vhod v grobnico. Pokop v prostoru s kamnito poličko je bil žgan, pokop v južnem prostoru pa je bil skeleten (večkratni pokop). Južni prostor grobnice s skeletnimi pokopi je meril 1,90 m × 0,60 m in imel globino 0,10 m. V njem so bili štirje pokopi, dva ženska in dva moška skeleta.

Na zahodni nekropoli je bila na skrajnem zahodnem delu grobišča dokumentirana ena grobnica tega tipa, z dvema grobovoma (zidana grobnica 2: groba 101, 135) (**sl. 42**). Na vzhodni nekropoli Ribnice grobovi tega tipa niso bili dokumentirani.

42 Primer zidane grobnice 2: grobova 101 in 135.

5.3.3 Gradivo

Noša in osebni predmeti

Med predmeti osebne noše so zastopani bronasti, jantarni[113] in koščeni izdelki. Izpostavimo lahko predvsem fibule in igle, ki se pojavljajo tako v kovinski kot koščeni izvedbi, elemente skrinjic za nakit ter nakitne predmete, kot so prstani, zapestnice in ogrlice ter amuleti.

Kovinski pridatki

Fibule

Čeprav je bilo na zahodni nekropoli odkritih preko 130 grobov, je število fibul, priloženih v grobove, relativno skromno. Tudi njihova ohranjenost je različna, saj gre pretežno za žgane grobove. Zato lahko obravnavamo le dovolj dobro ohranjene fibule ali njihove dele, na osnovi katerih je mogoče najdbe primerno natančno opredeliti po obliki in jih tudi ustrezno časovno umestiti.

Največkrat se pojavljajo noriško-panonske dvogumbaste fibule. V grobu 7 so bile priložene štiri noriško-panonske dvogumbaste fibule, dve ohranjeni v celoti (**G124–G125**) (**sl. 43**), dve pa le delno (**G126–G127**). Delno ohranjena fibula te vrste je bila najdena še v grobu 29 (**G446**). Obliko lahko opredelimo kot tip Almgren 236g (Garbsch 1965, 26). Značilnost oblike sta dva gumba na loku, spirala ima navadno osem navojev, noga fibule je trikotno predrta na gornjem delu, okrasa ni (Gugl 1995, 25). Dolžina fibul je navadno med 3 in 12 cm. Oblika je bila v uporabi skozi daljše časovno obdobje; najzgodnejše različice sodijo v poznoflavijski in trajanski čas, a jih najdemo še vse do tretje četrtine 2. stoletja (Gugl 1995, 17, opomba 77). Njihova razprostranjenost je značilna za jugovzhodno Panonijo in južnonoriška najdišča, območje Caput Adriae (Buora 2007, 246, fig. 10), najdemo pa jih tudi v Reciji in Trentinu (Garbsch 1965, 29) ter na Dunaju (Schmid 2010, 28).

V grobnih kontekstih fibule pogosto najdemo v paru. Te zaponke so namreč značilne predstavnice noriško-panonske

43 Noriško-panonska dvogumbasta fibula iz groba 7 (**G125**).

113 Obravnavani ločeno v poglavju Jantarni pridatki.

ženske noše, saj so jih ženske nosile v paru, pripete na ramenih, o čemer pričajo tudi številne upodobitve na nagrobnih spomenikih (gl. Garbsch 1965, Taf. 1, 6, 7). Na najdiščih Norika in Panonije najdemo za fibule tipa Almgren 236 številne primerjave (Garbsch 1965, 31–32), saj so bile v uporabi skozi vse 1. stoletje. Novejše najdbe kažejo, da posamične primerke tipa 236g najdemo še tudi v času Trajana in Hadrijana (Gugl 1995, 26). To potrjujejo tudi konteksti petovionskih grobišč, kjer se fibule te vrste pojavljajo še v prvi tretjini 2. stoletja (Istenič 1999, 58).

V grobu 7 je bila priložena tudi močno profilirana fibula vrste Almgren 70/73e (**G191**), ki ima na gornji strani loka profiliran gumb, prav tako pa nogo fibule zaključuje profiliran, rahlo navzgor zasukan gumb. Ta različica fibule je razširjena na vzhodnem in jugovzhodnem alpskem območju (Gugl 1995, 16), najdemo jo tudi na območju Dunaja (Schmid 2010, 23, Taf: 4: 34–36). Oblika je bila v uporabi skozi daljše časovno obdobje, najzgodnejše različice sodijo v poznoflavijski in trajanski čas in jih najdemo še vse do tretje četrtine 2. stoletja (Gugl 1995, 17, opomba 77).

V grobu 95 (**G1145**) je bila priložena močno profilirana fibula tipa Almgren 73, ki je enodelna. Klasične močno profilirane fibule imajo lok v obliki črke S, plastično oblikovan gumb na loku (viden na obeh straneh) ter profiliran in trnasto zaključen gumb na nogi (Riha 1979, 73). Fibula iz groba 95 ima primerjave v ptujskih grobovih 79, 269 in 464 (Istenič 1999, 61) ter v Augstu (Riha 1979, 74). Glede na primerjave so bile tovrstne fibule v uporabi v poznoflavijskem obdobju in še v prvi tretjini 2. stoletja (Istenič 1999, 61).

Močno profilirana fibula v grobu 121 (**G1313**) ima lok D-preseka, na katerem je profiliran gumb, ki ne sega pod lok; dokaj visoka noga kvadrataste oblike se zaključuje s profiliranim gumbom s trnom na koncu. Spirala fibule ima osem navojev. Gre za eno najkasnejših različic močno profiliranih fibul vrste Almgren 84. Primerjave ji najdemo na Ptuju (grobovi 111, 532 in 732; Istenič 1999, 62). Fibula ima med drugim identične primerjave tudi med gradivom Siscije (Koščević 1980, tab. 16: 110, 113) in avtorica ugotavlja, da gre za lokalne izdelke proizvodnje v Sisciji (Koščević 1980, 22). Jobst je v svoji tipologiji te fibule datiral v čas od druge polovice 2. stoletja dalje (Jobst 1975, 41), Remza Koščević pa njihovo proizvodnjo in uporabo pripisuje celotnemu 2. stoletju in še začetku 3. (Koščević 1980, 22), kar nakazujejo tudi prej navedeni ptujski grobovi.

V grobu 64 je bila priložena trobasta fibula (**G888**); ta oblika je poznana tudi kot panonska trobasta fibula. Emilie Riha te fibule, opredeljene kot tip Almgren 85, umešča v skupino 3.4. (Riha 1994, 73). Oblika te fibule se je razvila iz močno

44 Kolenčasta fibula s polkrožno ploščico nad peresovino in trikotnim presekom loka iz groba 22 (**G303**).

profiliranih fibul, najpogosteje pa jih najdemo v Podonavju, medtem ko so najdbe na območju Norika in Panonije redkejše (Riha 1994, 73; Schmid 2010, 26). Pretežno je ta oblika fibul datirana v 2. stoletje, edina najdba iz Augsta pa sodi v kontekst druge polovice 2. in prve polovice 3. stoletja.

Kolenčasta fibula s polkrožno ploščico nad peresovino in trikotnim presekom loka je bila priložena v grobu 22 (**G303**) (**sl. 44**). Fibule so dobile ime po značilno kolenčasto upognjenem oziroma oblikovanem loku, druga izrazita značilnost pa je še ploščica nad peresovino, ki je lahko polkrožna ali pravokotna in različno velika. Prav tako se na njej večkrat pojavljajo okras volčjega zoba in krožcev ali celo perforacije, kot lahko vidimo v objavah z izborom fibul s pravokotno ploščico (Buora 1990, 178, fig. 2 in 3; Ciglenečki 1990, t. 5 in 6). Spiralna konstrukcija teh fibul je vedno dvodelna, pri nekaterih tipih je celo zaprta v šarnir (Gugl 1995, 34). Po Jobstovi tipologiji lahko fibulo iz groba 22 opredelimo kot tip 13d, ploščica je majhna in ne pokriva peresovine, prav tako je brez okrasa (Jobst 1975, 66). Noga je dokaj ozka in visoka ter ravno odrezana. Fibula te različice sodi med zelo pogoste najdbe, saj jo najdemo od Britanije do Porenja in obdonavskih provinc (Gugl 1995, 36; Schmid 2010, 33). Po obliki ji je povsem sorodna fibula iz groba 35 (**G541**), ki se od prve razlikuje le po profiliranem gumbu na zaključku noge. Ta oblika fibul je s številnimi primerki zastopana na najdiščih obmejnih kastelov ob rimskem limesu, zato so te vrste fibul označili tudi kot vojaške fibule (Böhme 1972, 52). Novejše objave postavljajo čas uporabe v hadrijansko-antoninski čas, vendar je točno datiranih kontekstov malo (Schmid 2010, 37 in op. 317). Na kastelih gornjegermansko-recijskega limesa so kolenčaste fibule vodilna oblika druge polovice 2. stoletja, na prehodu v 3. stoletje pa počasi izginejo iz uporabe (Böhme 1972, 19). Za noriško-panonsko področje Gugl (Gugl 1995, 35) predlaga datacijo v

antoninsko-severski čas (138–235), saj se fibule pojavljajo še v prvih desetletjih 3. stoletja.

Prstani

Bronast prstan v obliki ključa je bil priložen v grobu 7 (**G179**). Prstani-ključi se pojavljajo v več različicah in so razširjena oblika nakita. Srečamo jih tako v civilnih kot vojaških naselbinskih kontekstih (Koščević 1991, 41). Glede na obliko žal niso zelo ozko časovno omejeni. Najdbe iz Augsta glede na velikost kažejo, da so jih nosili tako moški kot ženske (Riha 1990, 39). Manjše velikosti so bile brez dvoma ženski prstani, lastnice naj bi jih uporabljale za odklepanje skrinjic z nakitom in podobno, lahko pa bi prstan s ključem simboliziral tudi vlogo ženske kot gospodarice hiše (Riha 1990, 41). Najdba polizdelka iz Augsta (insula 31) kaže, da so v mestu to obliko prstanov morda izdelovali od konca 1. stoletja in v 2. stoletju (Riha 1990, 41).

V več grobovih na zahodnem grobišču Ribnice so bili priloženi pečatni prstani, izdelani iz železa, brona in zlata. Železen prstan iz groba 11 ima gemo iz jaspisa (**G207**), pri delno ohranjenem železnem prstanu iz groba 35 (**G542**) pa gema manjka. Sorodne najdbe iz Slovenije je pred leti zbrala Kristina Mihovilić. Podobne železne prstane poznamo iz Celja, datirani so v drugo polovico 1. stoletja (Mihovilić 1979, t. 1: 20, 21). V istem grobu je bil priložen tudi srebrn prstan iz žice s povezanima koncema v obliki zanke (**G540**) (**sl. 45**). Preprosti prstani iz žice, kot je naš, se pojavljajo že od 1. stoletja dalje (Koščević 1991, 33).

45 Srebrn prstan iz žice s povezanima koncema v obliki zanke iz groba 35 (**G540**).

V grobu 59 je bil priložen bronast pečatni prstan z gemo iz kalcedona, ki ima vrezano podobo Viktorije, ki piše na ščit (**G837**). Viktorija je prikazana v profilu, oblečena je v hiton. Levo nogo ima pokrčeno in piše na ščit, ki je naslonjen na dvignjeno koleno leve noge. Prstan in gema sta glede na primerjave datirana v 1. in 2. stoletje (Nestorović 2005, 27, tab. 2, 9).

V grobu 100 pa sta bila priložena preprost prstan iz kamna (**G1160**) in zlat pečatni prstan z gemo iz oniksa, na kateri je vrezana Methe (**G1168**) (**sl. 46**). Slednja predstavlja personifikacijo pijanosti. Bila je zelo priljubljen motiv na pozno italskih in zgodnje imperialnih gemah (Spier 1992, 81, št. 180).

46a–b Zlat pečatni prstan z gemo iz oniksa, na kateri je vrezana podoba Methe, personifikacije pijanosti (**G1168**).

Prikazana je v profilu levo, preko ramen ji pada dolg plašč. V rokah drži čašo, ki jo dviguje k ustom. Številne primerjave motiva, ki naj bi slonel na helenističnem prototipu, morda celo sliki iz Epidavra, ki je bila delo Pausija (Pavzanij 2,27,3), so poznane npr. iz zbirk Neaplja, Pompejev in zbirke J. P. Getty (Spier 1991, 81, s cit. literaturo).

Zlati pečatni prstan po obliki sodi med zgodnje izdelke, značilne za konec 1. stoletja (Mihovilić 1979, t. 1: 37, 38, Nestorović 2005, 29), medtem ko gemo Aleksandra Nestorović umešča v 2. stoletje (Nestorović 2005, 29). Glede na motiv in njegov izvor pa lahko domnevamo, da je morda nastala že v 1. stoletju.

Pečatni prstani, ki so v grobovih Romule zastopani z več primeri, sodijo med najpogostejše oblike prstanov. Njihova uporaba je bila dolgotrajna, v tem času pa se je njihova oblika spreminjala glede na velikost ploščice z gemo in obroč prstana. Najstarejši prstani iz časa republike imajo D-presek obročka, glava z gemo je visoka in zelo izrazita. V nadaljevanju se obroček in ležišče geme združita, ploščica geme postane širša, kar je značilno za prstane 1. stoletja. V naslednjih stoletjih je odprtina prstana oziroma oblika obročka vse bolj ovalna, konec 2. in v 3. stoletju pa na prstanu opazimo izrazito razširjena in poudarjena ramena (Koščević 1991, 38). Po obliki so prstani iz grobov zahodne nekropole klasični pečatni prstani konca 1. in 2. stoletja.

Obeski

Med grobnimi pridatki izstopata dva zlata obeska, najdena v grobu 67. Zlat obesek v obliki dvoročajne čaše na nogi je bogato filigransko okrašen, na vrhu pa ima zanko za obešanje (**G920**) (**sl. 47**). Povsem enake primerjave temu obesku ne poznamo, zelo podoben zlat obesek pa je bil najden na Ptuju, v bogatem skeletnem grobu na Potrčevi cesti.[114] Obesek je bil del ogrlice iz podolgovatih pravokotnih zlatih in gagatnih jagod (Lubšina Tušek 2010, 302; Lubšina Tušek 2016). Zlat obesek v obliki amfore je poznan v zbirki RGZM

114 Zahvaljujemo se dr. Maji Janežič, ki nas je opozorila na najdbo in nam posredovala podatke.

47 Zlat obesek v obliki dvoročajne čaše na nogi je bogato filigransko okrašen, na vrhu pa ima zanko za obešanje, grob 67 (**G920**).

(Deppert-Lippitz 1984, 16). Telo obeska je filigransko okrašeno, dodani pa sta mu še dve granatni jagodi (Deppert-Lippitz 1984, 16, Taf. 14, 31 desno). Visoko kakovostno izdelani obeski brez dvoma kažejo na oblikovno sorodnost z izdelki helenistične tradicije. Obesek iz zbirke v Mainzu je datiran v 2. oziroma 1. stoletje pr. n. št., obesek s Ptuja pa je bil priložen v skeletnem grobu, ki po ostalih pridatkih sodi v 2. ali 3. stoletje (Lubšina Tušek 2016). Pri tem gre najverjetneje za prežitek ali dediščino starejšega časa, ki je bila kot osebna lastnina priložena v grob pokojnici.

Prav tako lahko navedemo še nekaj sorodnih izpeljank, izdelanih iz zlata oziroma zlate pločevine. V Menandrovi vili v Pompejih so našli zlato iglo, ki se zaključuje z dvoročajno čašo na nogi (Schenke 2003, 192, Taf. 5: 7). Čaša je manj bogato okrašena, po obliki pa je sorodna našemu obesku. Drug primer je zlat obesek iz Akvinka v obliki kraterja, ki je okrašen s pokončnimi kanelurami (Facsády 2009, 116, kat. 241). Datiran je v 3. stoletje.

Drugi obesek v grobu (**G921**) (**sl. 48**) predstavlja votel cilindrični tulec iz zlate pločevine. Imel je eno samo zanko za obešanje. Tulci te oblike so bili na obeh straneh zaprti, a se je ena stran lahko odprla. Gre za značilno kapsulo za amulete, ki so jo tako odrasli kot otroci nosili na verižici okrog vratu. Imele so lahko eno ali več (dve ali tri) zank za obešanje, odvisno od velikosti in teže amuleta. V njih so

48 Votel cilindrični tulec iz zlate pločevine z zanko za obešanje iz groba 67, *in situ* (**G921**) – desno.

nosili koščke tekstila, zrn ali sadežev, ki naj bi imeli zdravilne oziroma varovalne lastnosti za lastnika (Zahlhaas 2003, 48, kat. 60). Večje število teh najdb različnih oblik in velikosti poznamo npr. iz Akvinka. V vseh primerih gre za zlate kapsule, ki imajo dve do tri zanke za obešanje, navadno je njihova površina gladka, v enem primeru pa narebrena (Facsády 2009, 116, kat. 234–238), prav tako lahko navedeno podobno najdbo iz zbirke v Mainzu (Deppert-Lippitz 1984, 13, Taf. 7: 18). Enake najdbe v srebrni izvedbi, brez okrasa, pa poznamo iz grobov v Viminaciju (najdišče Pirivoj, gr. 304). Na tem najdišču so našli več primerov teh amuletov v grobovih tako v zlati kot srebrni izvedbi, slednji pa so bili pretežno priloženi v otroških grobovih (Milovanović 2018, 128, fig. 31).

Kapsule za amulete so začeli uporabljati od 3. stoletja dalje in jih najdemo na več najdiščih širom rimskega imperija. Na nekaterih se celo pojavljajo napisi v čast božanstvom (Facsády 2009, 68, gl. op. 12 za primerjave).

Uhani

Med najdbami in nakitnimi izdelki izstopa tudi zlat uhan iz groba 100. Izdelan je iz zlate žice in oblikovan v košarico, okras dopolnjujejo drobne slonokoščene jagode (**G1215**) (**sl. 49**). Filigranska izdelava priča o mojstrskem zlatarju, izdelek je brez dvoma prišel iz ene od zlatarskih delavnic v Italiji. Med našim gradivom uhan nima primerjave, pa tudi na drugih najdiščih mu nismo našli povsem ustrezne primerjave. Lahko bi sklepali, da je bil izdelan po naročilu, saj precej odstopa od klasičnih in razširjenih tipov uhanov rimske dobe.

49 Uhan iz zlate žice, oblikovan v košarico. Okras dopolnjujejo drobne slonokoščene jagode, grob 100 (**G1215**).

Da so bili edinstveni izdelki zlatega nakita prisotni predvsem v večjih središčih, kjer je bila kupna moč velika in prebivalstvo bolj premožno, kažejo najdbe zlatega nakita iz Akvinka. Med njimi najbolj izstopa prav tako iz zlate žice izdelan uhan v psevdofiligranski tehniki v obliki rozete, kombiniran z jagodami (Facsády 2009, 123, kat. 284). Pripadal je grobni celoti iz druge polovice 2. oziroma prve polovice 3. stoletja. Grobna celota iz Romule sodi v 2. stoletje.

Ogrlica

Vse vrste okrasja, ki so ga Rimljani nosili okrog vratu, so splošno poimenovali *monile*. To so bile predvsem različne ogrlice, kombinirane iz okrasnih kamnov, stekla in kovinskih členov. Za bolj dragocene in elegantne izvedbe ogrlic pa je bil v veljavi izraz *hormoi* (Milovanović 2018, 111). Le v enem grobu zahodne nekropole (grob 101) so bili ohranjeni spiralasti členi, zavojki in zanke za zapiranje, ki smo jih lahko rekonstruirali kot dele zlate ogrlice (**G1386**). V grobu so bile najdene tudi jagode različnih oblik (kvadratne in okrogle), ki bi lahko bile kombinirane v ogrlici. Podobno, a bolj preprosto izdelano zlato ogrlico, kombinirano z zelenimi steklenimi jagodami, poznamo iz groba 15 z vzhodne nekropole, ki jo je spremljal zlat poročni prstan z reliefom sklenjenih desnic – *dextrarum iunctio* (Petru 1961, 229; Lazar 2004a, 77, kat. 89).

Ostanke ogrice iz groba 101 bi lahko primerjali z odlično ohranjeno ogrlico iz Pompejev, kjer so enaki zlati členi dopolnjeni z zelenimi jagodami in obeskom (Schenke 2003, 191, Taf. 2: 4).

Okrasne igle

Odlomki bronastih igel so pogoste in značilne najdbe v rimskih naselbinah (Dular 1979; Deimel 1987, 69–72; Riha 1990, 95–98), manj oziroma malo pa jih najdemo kot grobne pridatke v zahodni nekropoli Romule. Večinoma so slabo ali delno ohranjene, zato jih lahko le malo upoštevamo pri opredelitvi in časovni umestitvi.

Številne upodobitve iz rimske dobe (freske, reliefi, portreti) prikazujejo uporabo bronastih igel kot lasnic za pripenjanje las ali olepševanje umetelnih pričesk, pritrjevanje pokrival ali oblačil. Uporabljale so se v cesarskem obdobju, tako rekoč po vsem imperiju, brez izrazitih regionalnih razlik. Igle lasnice so izdelovali iz plemenitih materialov, npr. zlata, srebra, slonovine, gagata, največ pa iz brona in različnih kosti. Z iglami so ženske na glavo pritrjevale tudi različne tančice ali okrase (Dular 1979; Riha 1990, 95–98). Za noriško-panonski prostor so še posebej značilna avbam podobna pokrivala, mdr. upodobljena na več nagrobnih reliefih (Garbsch 1965; Kremer 2001; Migotti 2020). Na današnjem slovenskem prostoru naj bi bila pokrivala značilna tudi za poznorimski čas; v nekaterih skeletnih grobovih po legi igel lahko sklepamo, da so si z njimi spenjali oblačila, predvsem vrhnje dele kot so ogrinjala ipd. (Čaval 2013, 199, sl. 3; Giovannini, Tasca 2016; 60).

V grobu 20 je bila najdena bronasta igla s kijasto glavico (**G298**). Neokrašene kijaste igle so izdelovali skozi celotno rimsko obdobje iz različnih materialov, v Augstu pa so npr. najpogostejše v plasteh med sredino 2. in sredino 3. stoletja, kar na nek način sovpada z modo bogatih in zapletenih pričesk (Riha 1990,112–113, tip 12.27; Gostenčnik 2005, 89–90, 100–101).

V grobu 28 sta se ohranili glavici dveh bronastih igel. Igla **G386** ima majhno čebulasto glavico in jo lahko opredelimo kot tip 12.11 po Emilie Riha (Riha 1990, 102, taf. 44, 1445–1450). Več primerjav za podobne igle najdemo tudi med gradivom muzejev v Ennsu in Linzu (Ruprechtsberger 1979, 42). Ta oblika igle je precej pogosta in široko datirana v srednje in pozno cesarstvo (Riha 1990, 102).

Druga igla iz istega groba (**G385**) se zaključuje s profilirano oziroma sestavljeno glavico, kot jih poimenuje Ruprechtsberger (Ruprechtsberger 1979, 43, no. 365–369), ki jih glede na najdbe v Noriku datira v čas od 2. in 3. stoletja dalje (Ruprechtsberger 1979, 145).

Samo deloma je ohranjen odlomek igle s tordiranim vratom v grobu 101 (**G1385**). Najdba je žal na obeh koncih odlomljena, zaradi tega težko sklepamo, ali gre za iglo s tordiranim gornjim delom oziroma vratom (tip 12.19; Riha 1986, Taf. 53: 2283–85) ali telesom (tip 12.15; Riha 1986, Taf. 47: 1488). Morda pa bi odlomek lahko opredelili tudi kot ostanek kozmetične oziroma medicinske žličke s tordiranim prijemalnim delom (Riha 1986, Taf. 39: 413–415) oziroma ušesno žličko s tordiranim vrhom (npr. Riha 1986, Taf. 25: 228, 234). Datacija tako okrašenega kozmetičnega oziroma medicinskega pribora sega od 1. do 3. stoletja (Riha 1986, 59, 68).

V grobu 100 sta bili priloženi nenavadno dolgi, uviti bronasti igli (**G1169**, **G1170**). Le ena ima ohranjeno tudi majhno ploščato glavico. Ustreznih primerjav zanju ali namena uporabe žal ne poznamo.

Edini primer enostavne kozmetične žličke za čiščenje ali zajemanje praškov je bil najden v grobu 28; ohranjen je le gornji del žličke (**G382**).

Pasne garniture in ostalo

Med ostalimi najdbami velja omeniti še peltasto pasno sponо oziroma cingulum iz groba 11 (**G203**) (**sl. 50**). Opredelili

50 Peltasta srebrna pasna spona iz groba 11 (**G203**).

bi jo lahko kot tip 7.6.1. kot jih je razdelil Heynowski (Heynowski 2017, 134, Taf. 26: 7.6.1.). Na osnovi primerjav in najdb jih datira v 2. do 3. stoletje (Heynowski 2017, 135). Primerjave sorodnih najdb objavlja tudi Remza Koščević (Koščević 1991, 67, št. 364–67); poznamo jih s Štalenske gore (Deimel 1987, Taf. 74; 6–8; 77: 2, 3, 4), prav tako jih najdemo med gradivom iz Slovenije, npr. Ptuja (Sagadin 1979, t. 9: 14, 15), Emone (Petru 1972, t. 93: 26; t. 95: 19) in Celeje (Lazar 1996, 291, tab. 3: 3).

Sodeč po najdbah kalupov in polizdelkov s Štalenske gore, naj bi te spone tam tudi izdelovali. Najdbe sodijo v čas zgodnjega cesarstva (Deimel 1987, 279).

V grobu 78 sta se ohranili dve objemki, ki sta bili verjetno del nožnice (**G1063, G1064**), in dva okova pasne garniture (**G1065, G1066**). Za objemki poznamo npr. primerjavo v grobu 1015 z grobišča Kozolec v Ljubljani (Miškec *et al.* 2020, 59, sl. 84); grob je datiran v čas od druge četrtine do konca 2. stoletja.

Ostanki skrinjic

V grobovih 28, 37 in 100 je bilo mogoče na osnovi ohranjenih okovov, ročajev, okrasnih žebljičkov s polkrožnimi glavicami in ostankov pločevinastega oziroma kovinskega okovja s perforacijami prepoznati elemente priloženih lesenih skrinjic z bronastim okovjem. Rekonstrukcija dejanske oblike skrinjice zaradi razpršenih in skromno ohranjenih najdb ni mogoča, tanka pločevina in okrasni žebljički pa pričajo o ostankih priloženega predmeta (**G391–G416**).

Upodobitve kozmetičnih skrinjic poznamo mdr. tudi z nagrobnih spomenikov Norika in Panonije, še posebej pri upodobitvah deklet ali služabnic (npr. relief služabnice na Vindonijevi grobnici v Šempetru, najdbe nagrobnih spomenikov v Deželnem muzeju Joanneum v Gradcu – lupa 1160 in lupa 1227). Tudi glede na priloženo bronasto ogledalo z reliefnim okrasom (**G440**) treh gracij na zadnji strani lahko pri grobu 28 nedvomno sklepamo, da je šlo za ženski grob s priloženimi pripomočki za osebno nego.

V grobu 100 so bili poleg tanke bronaste pločevine in različnih žebljičkov s polkroglasto glavico (**G1174–G1127**) – ponekod so bili žebljički še v luknjicah (**G1177–G1178**) – ter manjših klinastih žebljičkov z miniaturnimi glavicami (**G1189**, **G1224**) ohranjeni tudi ročaji skrinjic. Ročaji so bili na skrinjicah pritrjeni ob straneh in na vrhu. Glede na presek ohranjenih ročajev v grobu 100 (kvadraten – **G1220–G1222**, okrogel – **G1173**), različne zaključke ročajev (profiliranost: **G1220–G1222**; **G1173**) in razliko v njihovi velikosti, bi lahko domnevali, da sta bili pokojnici priloženi celo dve skrinjici.

Iz Siscije poznamo ostanek skrinjice z mehanizmom, ki je datirana v 2. do 3. stoletje (Baćani *et al.* 2018, 130, sl. 135). Na Dolenjskem poznamo skrinjico iz groba 47 s Pristave v Trebnjem (Slabe 1993, 24–25, t. 6: 4, 8), prav tako iz Neviodduna (Petru P., Petru S. 1978, t. 22: 3) in iz groba 13 z najdišča Medvedjek Gmajna, kjer je bil ohranjen del mehanizma (Stemberger Flegar, Predan 2022, 96).

V Sloveniji med drugim poznamo tudi različne namembnosti skrinjic iz grobnih kontekstov. Grob iz Bobovka pri Kranju je bil npr. shranjen v leseno skrinjo, ki je vsebovala kovinske predmete in bila interpretirana kot pokop avksiliarnega kovača (Stemberger, Vidrih Perko 2016), poznamo pa tudi skrinjice z rastlinskim oziroma cvetnim okrasom na ključavnici, ki so povezane z medicino in zdravilstvom (Stemberger Flegar in Kovačič 2020).

Žeblji in žebljički

V grobovih Romule najdemo med gradivom precejšnje število bolj ali manj slabo ohranjenih železnih žebljičkov za okovanje čevljev, bronastih okrasnih žebljičkov s polkrožno glavico različnih velikosti (deli skrinjic, tapeciranja ipd.) in večjih železnih žebljev.

Okrasni žebljički

Okrasni žebljički so redkejši od ostalih, a jih lahko med gradivom prepoznamo kar nekaj (grobovi 25, 37, 100). V grobem lahko najdbe iz grobov ločimo na dve vrsti okrasnih žebljičkov; to so mali žebljički in večji žebljički s polkrožno glavico, ki ustrezajo tipu Manning 8. To obliko žebljičkov so verjetno uporabljali za različne vrste blazinjenja (Manning 1985, 136). Mali žebljički pa so bili verjetno uporabljeni kot okrasni žebljički, na kar kažeta ploščata glavica in velikost.

Zadnjo skupino tvori posebna oblika žebljev, kjer glavica v klasičnem smislu manjka, nadomešča pa jo zadebeljen del, ki je proti vrhu sploščen (Manning 1985, 135, tip 5). Po obliki naj bi bili ti žeblji najbolj podobni modernim žebljem za

51a Izbor železnih žebljičkov iz groba 7 (**G128–G129**).

podkovanje konj (Stemberger Flegar, Predan 2022, 38). Navadno so ravni ali pa ukrivljeni pod kotom 90°. Primerjavo za te žeblje smo našli v grobovih Pristave pri Trebnjem (Slabe 1993, grob 22 (t. 1: 6), grob 82 (t. 10: 21)) in na najdišču Draga, kjer so predmeti opisani kot železne trakaste zakovice (Križ 2003, 43, 1.14). Povsem mogoče je, da gre za manjše kline, primerne za izdelavo finejšega pohištva ali drugih lesenih izdelkov.

Žebljički za čevlje

Številčno najbolj zastopana skupina so železni žebljički za čevlje, ki jih najdemo kar v tretjini grobov zahodne nekropole. Žebljički na podplatu obuval (lat. *clavi caligares* ali *caligarii*) so imeli dvojno funkcijo; na eni strani so držali skupaj plasti obuvala in podplata čevlja iz več plasti usnja (Volken 2011, 316, Fig. 370), na drugi pa omogočali boljšo oprijemljivost za varen korak po drsečih, poledenelih ali blatnih tleh. Prav tako pa so preprečevali prehitro obrabo podplata. Sam usnjen podplat obutve je namreč lahko na ravni površini zelo drseč in nevaren.

Okovana obuvala so bila nepogrešljiva v opremi rimskega vojaka in so pogosto izpričana tudi v pisnih virih (Tac. *Hist.* 3,50,3; Giovannini in Tasca 2016, 147–149). V civilni sferi so obuvala z okovanim podplatom nosili tako moški kakor ženske (Deschler-Erb 2010, 193; Volken 2011, 391–396).

Razporeditev žebljičkov po podplatu je bila zelo različna, postavljeni so bili lahko v več linijah, v skupinah spredaj in zadaj ali celo z vzorcem (Volken 2011, 337, Fig. 381). Pri nas poznamo primere odtisov okovanih obuval iz vojaških (rimska vojaška opekarna na Ilovici pri Vranskem: Lazar 2006a, 37, sl. 83) in civilnih kontekstov (vila Školarice: Žerjal in Novšak 2020), z drugih najdišč pa so te najdbe povezane še z delom na polju, v obrtnih dejavnostih, navtiko in potovanji (brodolom Fortuna maris v Comacchio, Parmeggiani 1990; Tonc, Radman Livaja in Dizdar 2013, 247; Deschler-Erb 2010, 193; Volken 2011, 391–396; Giovannini in Tasca 2016, 147–149).

51b Izbor železnih žebljičkov iz groba 12 (**G221**).

Med bolj zanimive najdbe sodi npr. tudi ostanek podplata vojaške sandale iz Siscije, ki jo hrani Arheološki muzej v Zagrebu (Radman Livaja 2005, 100, kat. št. 385, t. 53).

O uporabi žebljičkov na podplatih obuval piše že Plinij in med drugim omenja grške vire iz 2. stoletja pr. n. št. ter celo enega od poveljnikov Aleksandra Velikega, ki naj bi nosil obutev, okovano z zlatimi žebljički (*NH* 33,50; Volken 2011, 316).

Velika večina žebljičkov za čevlje z zahodne nekropole Romule je bila konservirana, čeprav so bili različno ohranjeni. Nekateri so izgledali še neuporabljeni, tako rekoč novi, pretežno pa so bili dokaj slabo ohranjeni. Kjer je glavica ohranjena in nepoškodovana, je navadno piramidalne oblike, ki ustreza tipoma A in B po tipologiji Bernardinija (Bernardini *et al.* 2018, 11). V skladu z zgodnje cesarskimi žebljički vojaških čevljev (Fischer 2019, 98) imajo nekateri žebljički lahko po štiri izrastke na notranji strani glavice (tip C po Bernardini *et al.* 2018, 11), vendar jih v našem gradivu zaradi slabe ohranjenosti ne prepoznamo. Nekateri žebljički so bili tudi preveč poškodovani ali korodirani, da bi jih lahko natančno opredelili. Zravnani žebljički navadno merijo približno 1,2 cm v dolžino, trni so vedno pravokotnega preseka; na koncu so večinoma ukrivljeni, kar je za žebljičke z obutve pričakovano, saj so jih zakrivili po več plasteh usnja na podplatu (Ollitrault 2020, 11; Volken 2017). Na ta način lahko izmerimo tudi debelino podplata obutve.

Število pridanih žebljičkov za čevlje v grobovih močno variira. V nekaterih grobovih jih je bilo najdenih le nekaj ali manjše število (med ena in pet; grobovi 2, 16, 20, 23, 24, 25, 26, 30, 34, 35, 42, 46, 48, 49), medtem ko jih je bilo v nekaterih grobovih do dvajset ali več (grobovi 7, 32, 44, 53, 54, 71)[115] (**sl. 51a–c**). Vendar v žganih grobovih iz tega ne moremo videti vzorca, saj je bila najdena količina lahko oziroma brez dvoma odvisna tudi od bolj ali manj natančno pobranih ostankov z grmade. V grobovih tipa bustum (npr. gr. 28, 32, 43, 5) je npr. število priloženih oziroma odkritih žebljičkov večje (nad 10 kom.), saj je bil sežig pokojnika opravljen nad grobno jamo.

Podobno kot jagode so bili tovrstni žebljički v grobovih precej bolj pogosti, kot se kaže v starejši arheološki dokumentaciji. Posamične primerke poznamo iz Nevioduna (Petru in Petru 1978, t. 15: 20) in s Pristave pri Trebnjem, npr. grob 92 (Slabe 1993, t. 12: 24, 25), grob 120 (Slabe 1993, t. 19: 6, 8, 9), grob 123 (Slabe 1993, t. 19: 20–24) in grob 127 (Slabe 1993, t. 20: 8, 11, 12).

115 Po številu pridanih žebljičkov morda nekoliko izstopa grob 3, kjer je bilo pridanih 157 celih žebljičkov z glavico in trnom ter 15 ločenih trnov. Izrisanih je bilo deset celih železnih žebljičkov in dva trna.

51c Izbor železnih žebljičkov iz groba 3 (**G86**).

Bronasto ogledalo z reliefnim okrasom

Irena Lazar, Katarina Šmid

V grobu 28 je bilo priloženo posrebreno bronasto okroglo ogledalo z gladkim ročajem okroglega preseka (**G440**), ki ima na zadnji strani figuralen reliefni okras.

Polirana kovinska ogledala so bila v rimskem obdobju široko uporabljana, čeprav so Rimljani poznali steklo in izdelovali tudi steklena ogledala. Uporaba ogledal sicer sega daleč nazaj. V Turčiji je bilo v ženskem grobu iz 7. tisočletja pr. n. št. najdeno ogledalo iz obsidijana (Mellaart 1972, 141), kovinska ogledala pa poznamo že v Egiptu v 2. tisočletju pr. n. št. (Zimmer 1987, 7).

Oblike rimskih ogledal so različne, a v osnovi sledijo izdelkom, ki so jih izdelovali in uporabljali že v grškem in etruščanskem obdobju (Thomson de Grummond 1985, 27). Največkrat najdemo ogledala z ročajem ali preklopna ogledala, poleg tega tudi pravokotna ali okrogla ogledala brez ročajev, katerih velikost je bila prilagojena držanju na dlani. Brez dvoma so bila najpogostejša običajna ogledala okrogle oblike, za katere se je v antiki prav zaradi oblike uveljavilo poimenovanje *orbis* (Deimel 1987, 78). Izraz *speculum* pa je splošen rimski izraz za ogledalo. Za zaščito, da se spolirana površina ne bi poškodovala, so jih navadno ovijali v blago oziroma tkanine ali pa nosili v etuijih (RE XI, 29; 43).

Pri izdelovanju kovinskih ogledal je prevladoval bron, pri čemer imamo v mislih zlitino iz srebra, svinca in bakra, ki so jo običajno poimenovali *stagnum* (Plinij, *NH* 33,130; Deimel 1987, 78). Ta ogledala so bila včasih tudi posrebrena, da bi kopirala ali se v izgledu približala priljubljenim srebrnim ogledalom, kot piše Plinij (*NH* 33,130).

Okras na zadnji strani okroglih ogledal je običajno preprost, sestavljajo ga vrezani koncentrični krogi, zunanji rob je dodatno okrašen z vencem majhnih perforacij, bunčic ali zobčasto narezan. Precej primerjav poznamo iz Pompejev in ostalih bližnjih mest pod Vezuvom (Strong in Brown 1976, Pl. 37), prav tako pa z bližnje Štalenske gore (Deimel 1987, Taf. 63). Ogledala, ki so bila namenjena uporabnicam višjega sloja, so bila posrebrena ali pozlačena, večkrat izdelana tudi iz plemenitih kovin, npr. srebra. Na njih se na zadnji strani pojavljajo tudi figuralne reliefne upodobitve.

Kot ugotavlja Garbsch, je bilo ogledalo priljubljen pripomoček tudi pri dekletih in ženah Norika in Panonije (Garbsch 1965, 116). Na nagrobnih spomenikih obeh provinc najdemo številne upodobitve mladenk s skrinjicami in ogledali v rokah (omenimo npr. upodobitve na nagrobnih stelah v graškem muzeju Joanneum – lupa 6842, lupa 1160), prav tako pa jih poznamo kot grobni pridatek (npr. Emona: Petru 1972, 62, 68; t. 42: 25, 49: 20). Zaradi pogostega pojavljanja ogledal v grobovih skupaj z značilnimi elementi noriško-panonske noše, kot so npr. pasne garniture, je bila postavljena hipoteza o mogoči lokalni proizvodnji na Štalenski gori, vendar ni podprta z ustreznimi analizami (Deimel 1987, 79).

Ogledalo iz groba 28 v Ribnici je edina najdba kovinskega ogledala na grobišču (v grobu 70 je bil priložen del steklenega ogledala, gl. opredelitev steklenega gradiva), zaradi motiva ohranjenega reliefnega okrasa na zadnji strani pa si zasluži nekaj več pozornosti.

Na bronastem ogledalu se nahaja upodobitev treh gracij v plitvem reliefu. Te so v rimski dobi običajno upodobljene na kanonski način z le redkimi odstopanji; vse so gole in stojijo v kontrapostu, srednja gracija kaže gledalcu hrbet in polaga roki na ramena svojih spremljevalk, ki sta obrnjeni proti gledalcu. Graciji ob straneh gledata navzven in običajno držita v prosti roki nek atribut, medtem ko srednja obrača glavo proti desni (Trillmich 1983, 322; Sichtermann 1986, 203; Francis 2002, 181–184). Vse poznane kiparske skupine in veliko reliefnih upodobitev na obeh straneh zamejuje vaza (Milleker 1988, 70). Tako po kompoziciji kot po goloti naj bi sledile neohranjeni, a v literarnih virih izpričani skupini treh gracij, ki je najverjetneje nastala v poznem helenizmu (Trillmich 1983, 322–324; Sichtermann 1986, 203).

V drži upodobljenih gracij ogledalo iz Romule v osnovnih črtah nedvomno sledi poznanemu vzorcu. Levica desne gracije se žal ni ohranila, tako da predmet, ki ga je bržkone držala v rokah, ni razviden, medtem pa leva gracija v prosti roki drži svoj najpogostejši atribut, žitna klasa. Med srednjo in levo gracijo so še razvidni deli nekega neznanega predmeta, česar ne najdemo na nobeni drugi znani upodobitvi.

Ob primerjavah z bolje ohranjenimi upodobitvami na ogledalih imajo okoli glave bržkone ovito kito ter preostale lase počesane v figo na vrhu (prim. Milleker 1988, fig. 3–4). Na levi strani prizor zamejuje vrč (ojnohe?), nad njim pa so prepoznavni sledovi volute, ki v primerjavi z ostalimi upodobitvami najverjetneje pripada volutnemu kraterju. Ob ojnohe stoji še nek predmet, verjetno ščit. Orožje ob gracijah sicer nastopa izjemno redko, najdemo ga le na nekaj gemah in ogledalu iz nekega neznanega groba v Pförringu pri Ingolstadtu (Zahlhaas 1975). S svojo pojavnostjo ob gracijah, ki spadajo med Venerine spremljevalke, morda namiguje na *Venus Victrix*, ki je imela prav tako ob sebi orožje, in s tem v simbolnem pomenu podobno kaže na zmagovito moč gracij (Zahlhaas 1975, 17–18).

Motiv gracij je bil spričo svoje vsebine več kot primeren za okras ogledal, zato ta motiv na njih ni redek (Milleker 1988, 69). Gracije ali harite v grščini svoje ime izpeljujejo iz besede χάρις, ki ne pomeni le šarma, lepote in ljubeznivosti, ampak tudi občutek dobre volje in hvaležnosti, ki ga spodbudi izražanje ali sprejemanje naklonjenosti.

Gracije omenja že Homer, Heziod pa jih opisuje kot hčerke Zevsa in Evrinome, najlepše med Okeanidami, poosebljale naj bi očarljivost in obenem lepoto. Njihova imena so bila Aglaja (lepota), Evfrozina (smeh, veselje) in Talija (obilje). Gracije so torej delile vse najprijetnejše in najkoristnejše v naravi in družbi. Na zemlji so zbirale sončne žarke za rodovitnost in rast, grele človeška srca in lepšale njihovo življenje z radostmi in umetnostjo, skrbele za dobre odnose in harmonično vzajemnost med ljudmi. Kot prijateljice muz, med katerimi so imele najraje poezijo, so živele na Olimpu (Seyfert 1995, 129; Schmid 1995, 88).

Umetniki so jih večinoma upodabljali kot tri zapeljive mladenke. V klasični grški umetnosti so oblečene, nato pa se pojavijo upodobitve treh golih mladenk, ki naj bi, glede na skrbno sestavljeno kompozicijo, nastale v času poznega helenizma (Milleker 1988, 70).

Tudi na zrcalih upodobitev sledi ustaljenim formam, a namesto vrčev z ozkim vratom (*unguentaria*), kakršni so na kiparskih upodobitvah, ob njih najdemo širše krater je in ojnohe (Milleker 1988, 74). Prav tako so v stenskem slikarstvu, mozaikih, novcih, pri veliki večini kiparskih primerkov, tako polnoplastičnih kot reliefnih, z le redkimi izjemami (npr. sarkofag v Chelfordu, Withington Hall; nagrobni relief v Muzeju v Erdeku, inv. št. 7760) vse gracije povsem gole.

Zanimivo je, da ravno na ogledalih, v nasprotju z ostalimi upodobitvami, sredinski graciji največkrat draperija zagrinja spodnji del nog. To poleg enake vrste vaz in pričeske kaže, da so izvedbe bržkone sledile skupni predlogi, pri čemer se razlikujejo le v nekaterih detajlih (Milleker 1988, 70–74).

Na romulskem ogledalu so božanstva upodobljena povsem gola, kar jih približa številnim kiparskim upodobitvam, a se prizor od njih razlikuje v vrču (ojnohe?), nad katerim je najverjetneje krater z volutama, ki sta stalna elementa upodobitev na ogledalih. Po ena taka posoda vselej stoji na nekem podstavku levo oziroma desno od gracij, pri čemer sta le na romulskem obe predstavljeni na isti strani, ob levi graciji, povsem gole gracije pa najdemo tudi na ogledalu neznane provenience iz pariškega umetnostnega trga (Milleker 1988, 74, fig. 12).

Datacija izdelka je zaradi zelo standardiziranega motiva zelo težka, zato se večina avtorjev opira na študije ikonografskih motivov. Primerjave za vse različne ikonografske izpeljave na reliefih treh gracij vidijo v klasicirajoči umetnosti sredine 2. stoletja, motiv pa naj bi bil posebej povezan s poroko v uradni imperialni umetnosti takratnega časa (Milleker 1988, 77). Nekateri avtorji sicer umeščajo ogledala s tem motivom že v prvo polovico 2. stoletja (Zalhass 1975; Vermeule 1980, 30), vendar Elisabeth Milleker zagovarja mnenje, da so jih izdelovali sredi 2. stoletja (Milleker 1988, 77).

Omeniti velja tudi manjše svinčeno ogledalo iz Salone (Ivčević 2002, 332, 338), okrašeno z enakim motivom. Leva gracija ima v rokah venec, desna pa neznan predmet, datirano je v 2. oziroma 3. stoletje.

Ogledalo iz groba v Ribnici se tako pridružuje skupini dobrih desetih izdelkov z motivom gracij, ki žal v največji meri izvirajo iz nedatiranih kontekstov in jih hranijo velike muzejske zbirke v Združenih državah Amerike (New York, Malibu, Seattle), Rusiji (Sankt Peterburg), Kanadi (Toronto) ter v Baslu, Parizu in Münchnu (Milleker 1988). Grobna celota iz Ribnice podpira zgoraj predlagano datacijo v sredino 2. stoletja.

Koščeni pridatki

V grobovih zahodne nekropole se koščeni predmeti kot grobni pridatki pojavljajo relativno pogosto. Prepoznamo jih lahko kot dele osebne noše (lasne oziroma okrasne igle, jagode – grob 124, 126), kozmetičnih pripomočkov (medicinske žličke – grob 25, visoke pikside), predmetov za vsakdanjo rabo (igle za šivanje, nizke pikside, zakovice, ročaji, igralni žetoni – grob 105) in kot dele opreme oziroma pohištva. Kot zanimivost lahko omenimo bogat ženski grob iz Splita, v katerem je bilo priloženih 105 koščenih igel z zašiljenimi konci, ki naj bi bile namenjene igri, kot je npr. mikado (Buljević 2010, 143).

Igle

Med koščenimi iglami najdemo odlomke različnih delov lasnih igel (grobovi 16, 30, 59, 67, 100, 124, 126), med njimi je največ ohranjenih odlomkov s kroglasto ali kijasto glavico. Po količini koščene igle močno presegajo bronaste igle, kot je že bilo opaženo na več rimskodobnih najdiščih (Riha 1990, 97), verjetno tudi zato, ker je bilo kost relativno enostavno obdelati.

V grobu 16 so bile priložene tri igle z okroglo glavico (G243–G245) (sl. 52). Igel te oblike je bilo največ v pregledu koščenih najdb iz Slovenije v objavi Anje Dular (Dular 1979, 278, tab. 1). Po številu prednjačijo tudi na najdišču Augst v Švici. Zaradi uporabne oblike niso časovno zelo ozko omejene, najdemo jih med 1. in 3. stoletjem (Deschler-Erb 1998, 164). Bogat nabor koščenih igel hrani tudi Muzej Slavonije v Osijeku (Kovač 2010, 37).

Takoj za njimi po pogostosti so igle s kijasto glavico. Najdene so bile v grobovih 7 (G123), 20 (G297, G298) in 124 (G1322). Primerjave jim ponovno lahko najdemo v Augstu (Deschler-Erb 1998, t. 36: 3425–30). Njihov časovni razpon je še širši, najdemo jih v kontekstih od 1. do 4. stoletja, vendar so po količini redke že od leta 280 dalje (Deschler-Erb 1998, 165).

52 Koščena igla z okroglo glavico iz groba 16 (G243).

Med bolj kakovostno izdelanimi iglami izstopa izdelek z zavitim zaključkom v obliki ženske glave, oblikovan v umetelno kodrasto pričesko, ki ustreza flavijskemu obdobju (grob 100, G1218). Glede na razvito obliko pričeske bi jo lahko umestili v zadnjo četrtino 1. stoletja.

V istem grobu je bil najden tudi gornji del koščene igle z zaključkom v obliki doprsja, morda ženskega (G1161), vendar glavica žal ni ohranjena. Podobne igle poznamo npr. v Augstu (Deschler-Erb 1998, Taf. 31: 2034, 2036–2037).

V grobu 7 je ohranjen le gornji del igle s sestavljeno glavico (G122) in tordiranim okrasom. Podobne igle najdemo med gradivom iz Akvinka (Bíró *et al.* 2012, 89, kat. 136; 90, kat. 144) in tudi med gradivom iz Lavriaka (Ruprechtsberger 1978, kat. 29–31).

Kozmetične žličke

V grobu 25 je bila priložena koščena medicinska žlička za ušesa (G332) (sl. 53), ki se po obliki precej razlikuje od ostalih žličk, ki posnemajo bronaste izdelke. Ta oblika se ne pojavlja tako pogosto kot klasične oblike žličk za ušesa, v uporabi pa so bile tako za osebno higieno kot v medicini. Kar nekaj podobnih najdb iz Slovenije je v svoji objavi zbrala že Anja Dular (Dular 1979, 284), za sosednjo Hrvaško pa Gregl (1982; 1984). Obliki, ki se pojavlja le med koščenim gradivom, najdemo primerjave med najdbami iz Augsta (Riha 1986, Taf. 38: 405–12). Izvirajo iz plasti 2. in 3. stoletja (Riha 1986, 63). Primerljive najdbe iz Salone so pretežno brez datiranih kontekstov (Buljević 2002).

53 Koščena medicinska žlička iz groba 25 (**G332**).

Pikside

V grobu 59 sta bili priloženi dve piksidi, ki sta odlično ohranjeni, zato njuna določitev ni sporna. Piksida **G852** je visoka in ozka, na ostenju ima luknjico, rahlo polkrožen pokrovček je tako kot dno okrašen s cilindričnimi krogi in se na sredini zaključuje s kratkim izrastkom. Vodoravni vrezi se pojavljajo tudi na robu dna in dober centimeter nad njim na ostenju. Sabine Deschler-Erb to obliko imenuje piksida z ravnim ostenjem (Deschler-Erb 1998, 180, Taf. 4048–49), Feugère pa jih opredeljuje kot Typ 1a (Béal in Feugère 1983, 116, Abb. 3). Oblika je datirana v 1. stoletje, v Augstu pa izvira iz plasti, datirane med letoma 70–190 (Deschler-Erb 1998, 180). Več koščenih cilindričnih elementov bi verjetno lahko opredelili tudi kot dele piksid (dno, pokrov **G834**, **G855**).

Druga piksida, prav tako v celoti ohranjena (**G853**), je nižja in ima usločeno ostenje. Njen spodnji del krasi tanko rebro, raven pokrovček pa krasijo prav tako vrezani cilindrični krogi. Sabine Deschler-Erb to obliko opredeljuje kot nizke pikside s konveksnim ostenjem (Deschler-Erb 1998, no. 4057), Béal in Feugère pa kot tip 3 (Béal in Feugère 1983, 118). Paralele poznamo iz Francije in Rima ter sosednje Hrvaške (Siscia: Koščević 2000, 18, t. 1: 24; Salona: Ivčević 2002, 332, 339), prav tako tudi s slovenskih najdišč, npr. iz Celja, Ptuja itd. (Kolšek 1972). Oblika je datirana v 1. stoletje.

Koščeni ročaji

Med uporabnimi predmeti izstopajo koščeni držaji na nožih, v enem primeru gre morda celo za britev (grob 105). Železen nož v grobu 78 je imel ploščat koščen ročaj (**G1067**), ki je bil okrašen s podolžnimi vrezi. Ročaje enake oblike in okrasa najdemo npr. med gradivom v Augstu (Deschler-Erb 1998, Taf. 4: 35, 37). Tudi v grobu 9 se je ohranil ostanek zložljivega noža s preprostim koščenim ročajem (**G200**), a je bil precej poškodovan v ognju.

Ročaj zložljivega noža iz groba 105 (**G1252**) (**sl. 54**) je izrezljan v obliki grifona in lepo ohranjen, rezilo je kratko in široko, prav zato bi ga lahko glede na velikost in primerjave morda bolj točno opredelili tudi kot britev. Primerjave poznamo npr. med gradivom v Augstu. Podoben ročaj v obliki psa je bil del zložljive britve, katere rezilo je kratko in široko in ga lahko primerjamo z najdbo iz groba 105 (Riha 1986, 28, Taf. 11: 87–88). Držalo v obliki pasje glave žal izvira iz konteksta premešanih plasti in je datirano v čas med 2. in 4. stoletjem (Riha 1986, 30).

54 Ročaj zložljivega noža iz groba 105 (**G1252**).

Ostalo – pokrovi, deli opreme, žetoni, jagode

Več koščenih cilindričnih elementov bi, kot že omenjeno, lahko opredelili kot dele ozkih piksid (pokrov **G834**, **G855**), nekatere pa tudi kot elemente pohištva oziroma dele šarnirjev pri pohištvu (grob 56, **G854**) ali pa morda kot polkrožne križne ščitnike (Deschler-Erb 1998, Taf. 41, 4008), kot npr. grob 25 (**G333**–**G336**). Prav slednji so najbolj nenavadni, saj jih po drugi strani v Akvinku, kjer najdemo izdelke enake cilindrične oblike in z okrasom vodoravnih vrezov, opredeljujejo kot igralne žetone (Bíró *et al.* 2012, 110, kat. 293).

Tri miniaturne koščene zakovice (G1166) z dvojno glavico so bile najdene v grobu 100, kjer so bili najdeni tudi ostanki skrinjice. Primerljive zakovice poznamo v Augstu (Deschler-Erb 1998, Taf. 44: 4047).

Klasičen igralni žeton ploščate oblike je bil priložen v grobovih 67 (G919) in 59 (G854a); oba sta tudi okrašena z vrezanimi cilindričnimi krogi. Za primerjavo velja omeniti veliko število koščenih igralnih žetonov iz Augsta, kjer so po številu (preko 1000 kosov) med koščenimi najdbami najštevilčneje zastopani (Deschler-Erb 1998, Taf. 24–26). Pojavljajo se od 1. do 3. stoletja in šele v 4. stoletju njihova prisotnost upade; kot kaže, v tem času klasične rimske namizne igre med prebivalstvom niso bile več priljubljene (Deschler-Erb 1998, 146).

V grobovih 101, 124 in 126 so bile odkrite tudi majhne okrogle koščene jagode (G1391–G1395, G1396, G1325, G1341).

Orodje in drugi pripomočki

Stilus

V grobu 58 je bilo najdeno kovinsko pisalo oziroma železen *stilus* (G795). Priložen je bil v grobu z alabastrno vazo in je edini kos pisalnega pribora med grobnimi pridatki.

Pisala in pisalne pripomočke rimske dobe poznamo iz upodobitev na nagrobnih spomenikih, reliefih, mozaikih ali freskah (Schaltenbrand Obrecht 2012, 17, Abb. 1, 23, 24, 25). O razvoju pisalnih pripomočkov skozi čas in šolanju v antiki podrobneje piše Verena Schaltenbrand Obrecht v svoji študiji in objavi najdb iz Augsta (Schaltenbrand Obrecht 2012, 21–30).

Osnovni pisalni pribor so v rimski dobi sestavljali pisalo iz trstike (*calamus*) za pisanje na papirus ali pergament, *stilus* (kovinski ali koščen), ki je bil namenjen pisanju na povoskane tablice (*tabellae*), črnilnik iz kovine ali kosti, v katerem so hranili črnilo (*atramentum*), ki je bilo najpogosteje črne ali rdeče barve, in nožiček za prirezovanje pisal iz organskega materiala. Seveda so v ta sklop sodile tudi kasetice za pečate (iz kovine ali kosti), ki so bile namenjene pošiljanju tablic preko slov ali pošte in varovanju zapisane vsebine pred nepoklicanimi.

V grobovih vsega naštetega ne najdemo zelo pogosto. Res pa je, da se ohranijo predvsem pridatki iz obstojnih materialov, npr. kovine ali kosti, medtem ko se organski materiali, kot so usnje, les, vosek in papirus, izjemoma ohranijo predvsem na najdiščih s suhim podnebjem. Pri nas v najboljšem primeru naletimo le na sledove teh snovi.

Skupina pisalnih pripomočkov v žarnih ali skeletnih grobovih je lahko sestavljena zelo različno, npr. kot pisalni set, tablice (*tabellae*, *diptychon*, *poliptychon)*, pisala (*stilus*, *calamus*), črnilniki in nožički za prirezovanje. Tako kot v našem primeru se pripomočki lahko pojavljajo tudi kot posamične najdbe.

Stilus, s katerim so pretežno pisali na povoskano površino tablic iz lesa ali kosti, je bil največkrat kovinski, v 97 % prevladuje železo, sledijo bron in še redkeje plemenite kovine (Schaltenbrand Obrecht 2012, 52), poznamo pa tudi koščene izvedbe (gl. Gostenčnik 2005, 41, Taf. 1–15). Oblikovan je bil tako, da je bila ena stran zašiljena in namenjena pisanju, druga pa oblikovana v miniaturno, ravno odrezano lopatico, s katero je pisar oziroma uporabnik lahko zbrisal oziroma popravil zapisano. Za ravnanje povoskanih tablic so uporabljali kovinske ali koščene lopatice, s katerimi so pripravili tablico za novo besedilo. Lep primer tega je npr. zakladna najdba iz Titelberga (Schaltenbrand Obrecht 2012, 87, Abb. 84; Taf. 205: AR 1205, Da 42, 43; 206: Tb 6–9).

Stilus iz groba v Romuli (G795) ni popolnoma ohranjen, manjka mu konica za pisanje. Glede na šestkotni presek držala in raven prehod iz telesa v lopatico na vrhu, pa bi ga lahko primerjali z najdbami železnih pisal iz Augsta. To je s preko 1200 najdbami rimskih pisal zaenkrat najbogatejše najdišče, od tega jih je bilo 97 % iz železa (Schaltenbrand Obrecht 2012, 18–19).

Pripisali bi ga lahko družini A, kot jo je opredelila Verena Schaltenbrand Obrecht (Schaltenbrand Obrecht 2012, 101), značilni za čas zgodnjega cesarstva do druge polovice 1. stoletja. Glede na okras oziroma profiliran šestkoten ročaj bi dalje pripadal skupini A10 (Schaltenbrand Obrecht 2012, 348, Taf. 1: 3, 4) ali skupini A11 (Schaltenbrand Obrecht 2012, 350, Taf. 2: AR 20). Obe obliki sta značilni za 1. stoletje.

Pribor za šivanje in tkanje

Bronaste igle s podaljšanimi zašiljenimi vrhovi in pravokotnimi ali podolgovatimi ovalnimi predrtinami oziroma ušesi so se uporabljale za šivanje različnih predmetov, tako v gospodinjstvu kot različnih obrteh. Na Štalenski gori je bil v eni od hiš odkrit cel depo šivank (Deimel 1987, 69–78; Gostenčnik 2014, 76–77). V njem so bile tudi igle, zašiljene na obeh straneh, ki so služile v tkalski obrti (Gostenčnik 2014, 76).

Za razliko od številnih koščenih šivank sta se med grobnimi pridatki v Romuli ohranili le dve bronasti šivanki. V grobu 2 ima priložena igla za šivanje (G66) odlomljen vrh oziroma zaključek, odprtina oziroma ušesce pa je ozko in dolgo.

Grob 91 ima iglo s sploščenim in rahlo razširjenim gornjim delom, ravnim ušescem ter kratko pravokotno odprtino (G1135).

V enem od grobov (grob 25) je bil najden tudi bronast tulast kaveljček (**G337**), ki je bil del preslice. Izdelan je bil iz bronaste pločevine, ki je bila stožčasto zavita, tulec je bil namenjen nastavku za ročaj, na katerega je bilo nataknjeno vretence (Deimel 1987, Taf. 32; Gostenčnik 2014, 64–69).

Koščene šivanke, povezane s šivanjem, tkanjem in ostalim ročnim delom, najdemo v relativno velikih količinah na več rimskodobnih najdiščih, omenimo lahko npr. Augst in Lyon (Deschler-Erb 1998, 140). Njihova dolžina in debelina sta lahko različni, prav tako sta različno oblikovani glavica (koničasta, ravna, kijasta ipd.) in odprtina za nit oziroma ušesce (ovalna, podolgovata, kvadratna). Najpogosteje se pojavljajo igle s konično glavico in dolgo ovalno odprtino. Na podlagi najdb iz Auguste Raurice (Augst), kjer je bilo odkritih več kot 400 primerkov, Sabine Deschler-Erb ugotavlja, da njihova količina med najdbami močno poraste v 2. stoletju, glede na njihovo prisotnost v 1. stoletju, nato pa jih je v 3. stoletju komaj še zaslediti (Deschler-Erb 1998, 140).

Koščene šivanke, povezane s šivanjem ali drugo tekstilno dejavnostjo, so bile priložene v dveh grobovih v večjem številu. V grobu 67 jih lahko glede na ohranjenost in prepoznavnost odprtine oziroma ušesca zagotovo naštejemo vsaj deset (**G909**–**G918**, **G966**–**G967**), v grobu 100 pa najmanj štiri (**G1219**, **G1165**). Glede na njihovo ohranjenost lahko ugotovimo, da prevladujejo igle s konično glavico in dolgo ovalno odprtino za nit. V obeh primerih lahko grob, sodeč po pridatkih, opredelimo kot ženski grob.

Omeniti velja še dve večji uviti koščeni igli okroglega preseka iz groba 100 (**G1164**, **G1167**), katerih namembnosti zaradi delne ohranjenosti ni mogoče prepoznati.

Železni žeblji v grobovih

Večji železni žeblji (Manning 1985, 134–136, tip 1) so najbolj razširjen tip žebljev v imperiju. Njihove dolžine oziroma dolžine trnov lahko variirajo med 4 in 24 cm. Manningov podtip A tipa 1 je prepoznaven po večji pravokotni (skoraj kvadratni) ali okrogli glavici (Manning 1985, 134–136). Manningov podtip B tipa 1 ima navadno glavico izrazito pravokotno in ožjo od tipa A (Manning 1985, 134–136).

Na grobišču v Romuli se večji železni žeblji pojavljajo posamično (npr. grobovi: 1, 3, 50, 51, 67, 73, 128, 132, 134) ali tudi po več skupaj (npr. grobovi: 2, 7 – ravni, 15, 16 – ravni, 28 – ravni, 30, 33 – zelo veliki, 44, 46, 58 z alabastrom – 18 ravni, 100 – veliki).

Pojavljajo se v številnih grobovih, njihovi trni so lahko zakrivljeni, zaradi posledice uporabe, pogosto pa tudi ravni. Vsekakor ne moremo vseh žebljev interpretirati kot ostanka grmade ali lesene konstrukcije groba, saj se slednje npr. niso ohranile. Za primer lahko navedemo vzhodno šempetrsko nekropolo, kjer je število priloženih železnih žebljev v grobovih prav tako relativno veliko in pogosto (Kolšek 1977). V enem od emonskih grobov so bili npr. zabeleženi štirje žeblji, vsak v enem od kotov negativa lesene skrinje (Plesničar Gec 1972, t. 113, grob 414).

Posamični žeblji v grobovih so včasih interpretirani tudi kot magični ali apotropejski žeblji, ki pripenjajo duše umrlih v bližino groba (Dungworth 1997, 153–154). Prakse zabijanja žebljev v različne predmete ali zgradbe v magične namene so poznane po vsem svetu in so bile prisotne že v antičnem Rimu. Kot primer lahko navedemo prakso zabijanja žebljev v svinčene ploščice z zakletvami, znane kot zarotitvene tablice – *tabellae defixiones*, ki jih poznamo npr. na ploščicah iz Velike Britanije (Mckie 2017, 109). Drug primer je zgodnjerimska praksa, znana kot *clavus annalis*, kjer so zabijali žeblje v steno templjev, da bi odgnali nesreče, kot so na primer poplave (Dungworth 1997, 153). Poznan je na primer tudi otroški grob iz Crikvenice, kjer je bil na otrokov skelet položen železen žebelj (Konestra in Ožanić Roguljić 2016, 132).

Jantarni pridatki

Jantar (uradno opredeljen kot fosilizirana smola) je kot uporaben predmet poznan že od prazgodovine dalje in je po svojem poreklu, času nastanka ter fizičnih in kemijskih lastnostih zelo raznolik (Palavestra in Krstić 2006, 10). Na slovenskih arheoloških najdiščih o njegovi zgodnji prisotnosti in uporabi najlepše pričajo prazgodovinski grobovi iz Novega mesta z vso raznolikostjo in lepoto okrasa jantarnih pridatkov oziroma jantarja z Baltika (Križ in Turk 2003; Križ 2017). Izraz jantar, kot ga poznamo v slovenskem jeziku (in še katerem od slovanskih jezikov), je rimskega izvora, prevzet iz litvanskega in ugrofinskega jezika (*gintares* ali *gyanta*; Girardi Jurkić 2010, 161).

Grki so za jantar uporabljali izraz elektron, kot lahko preberemo v delih Plinija st. in celo rimskega pesnika Ovidija (*Metam*. 11,159). Latinsko ime za jantar je bilo germanskega porekla, *glaesum* ali *sucinum*, in ga najdemo pri Pliniju (*NH* 37,42) in Tacitu (*Germ*. 45,4), nekateri avtorji pa menijo, da je poimenovanje morda ilirskega izvora (Palavestra in Krstić 2006, 20).

Jantar je bil skozi svojo zgodovino in seveda tudi v kulturi Rimljanov del številnih mitov in pripovedk, za katerimi se skriva mnogo večplastnih pomenov. Iz njih lahko razbiramo družbene, kulturne in verske navade ter običaje, prav tako pa so pomembni podatki o njegovem izvoru, trgovini in izdelavi. Jantar naj bi v antično oziroma grško in rimsko kulturo prihajal iz dveh smeri, s severa preko Jutlanda, po rekah

Elbi, Renu in Roni do Marseilla in Sredozemlja, druga pot pa je vodila preko Alp in prelaza Brenner do severnega Jadrana (Pauly-Wissowa 1899, 111–298; Palavestra in Krstić 2006, 22).

Dvojnost in razpršenost porekla jantarja se odražata tudi v antični literaturi. Rimski pesnik Publij Ovidij Nazon je svojo zgodbo o jantarju povezal s pripovedko o nesrečnem Fajtonu (*Faeton*), ki je zaradi neizkušenosti izgubil oblast nad sončno kočijo svojega očeta Helija, in zapisal, da so se solze njegove matere Klimene spremenile v jantar. Reka Eridanos je te solze sprejela in jih ponesla na vse strani, da so se lahko rimske ženske krasile z jantarnimi kroglicami, nanizanimi v ogrlice (*Metam*. 11,152–339,340).

Plinij v svojem delu Naravoslovje opredeljuje jantar kot luksuzno dobrino brez posebne praktične uporabnosti, ki je prihajala s severa Germanije, kjer so ga rimski vojaki imenovali *glaesaria* (*NH* 37,47). Germani naj bi jantar prinesli v Panonijo, od tam pa so ga Veneti ponesli do severnega Jadrana in reke Pad. Piše tudi o velikih količinah jantarja, ki so jih uvažali s severa in o visoki ceni, ki so jo plačevali za to »strjeno smolo«. Po njegovem je jantar sok oziroma smola, ki je kapljala s pinijevih dreves. Meni, da so rimske ženske nosile jantarne ogrlice in nakit oziroma amulete predvsem v varovalne/zaščitne namene pri boleznih grla in vratu (*NH* 25,115). Dodaja, da je majhen jantarni izdelek lahko dosegel ceno, ki je presegla vrednost več kot le enega sužnja (*NH* 37,36).

Do velike vloge jantarja v rimski trgovini je prišlo še posebej potem, ko je cesar Tiberij prestavil limes na Donavo in vzpostavil trgovske in politične odnose z ljudstvi, ki so živela na ozemlju med Baltikom in Donavo. O teh dogodkih in dobrih odnosih Rimljanov z germanskim kraljem piše Tacit v svoji Germaniji (*Germ.*, 11,62,3) ter hkrati omenja pravico do trgovanja (*ius commercii*), ki so jo dobili nekateri rimski trgovci in je verjetno delovala dvostransko oziroma temeljila na recipročnosti.

Plinij omenja rimskega viteza (*eques romanus*) iz obdobja cesarja Nerona, ki naj bi pripotoval vse do Baltika (*NH* 37,45). V naslednjih desetletjih, v času Flavijske dinastije in cesarja Trajana, so se postojanke (*stationes*) na tem delu samo še okrepile. Trgovski odnosi so ostali stabilni vse do konca 3. stoletja. V 4. stoletju so vpadi barbarov, še posebej Sarmatov, ogrozili in otežili trgovske poti na tem področju, s tem pa tudi trgovino z jantarjem (Gabler 1983, 88–117; Giradi Jurkić 2010). Rimski trgovci iz Akvileje so trgovali s Panonijo vzdolž t. i. jantarne ceste preko Emone, Celeje, Petovione in Karnunta (*Carnuntum*) ter tako pridobili dragoceni jantar, ki so ga nato v lokalnih akvilejskih delavnicah obdelovali in prodajali na celotnem področju severnega Jadrana (Maselli Scotti 1996, 125–129; Calvi 2005, 18). Najbolj znani trgovci z jantarjem v tem času so bili iz družine Barbijev (*Barbii*), ki jih poznamo v Trstu in severni Istri, pa tudi širše v zaledju (Calvi 2005, 13; Šašel 1966, 134).

Z jantarjem se je trgovalno vzporedno z ostalimi dobrinami, ki so bile značilne za področje Akvileje in desete italske regije (*regio X*), kot so olje, vino, keramični in stekleni izdelki ter s tem tudi jantar. Vse te dragocene uvožene izdelke so v provincah hkrati menjali tudi za lokalne izdelke ali surovine posameznih področij.

Obdelava jantarja, ki je potekala tudi v akvilejskih delavnicah, je bila draga, tako zaradi drage surovine kot zaradi zahtevnosti in občutljivosti materiala, zato so jo lahko zaupali samo specializiranim mojstrom v posebnih delavnicah. O postopku obdelave surovcev strjene smole lahko predvsem ugibamo in sklepamo na osnovi primerjave različnih postopkov in orodij, ki so bila v uporabi za obdelavo kosti in slonovine (Calvi 2005, 21, fig.1, 2). Imena mojstrov teh izjemnih izdelkov se nam žal niso ohranila, v mnogo primerih pa je šlo za prave male umetnine.

Te dragocene umetniške in luksuzne predmete so izdelovali po naročilu, prav zaradi dragega in zahtevnega materiala. Posledica tega je bila visoka cena, zato so si jih lahko privoščili predvsem bogati, med njimi lastniki posestev oziroma člani senatorskih in cesarskih družin. Plinij piše, da naj bi šlo za posebno klientelo, ki je bila pripravljena vložiti veliko bogastvo in ob tem plačati vse davke na to dobrino (*NH* 37,45).

Poznavalka akvilejskega jantarja Carina Calvi meni, da so jantar najverjetneje obdelovali v delavnicah za izdelavo gem, saj so v Akvileji našli ostanke jantarja skupaj s številnimi primeri steklenih gem, drugih okrasnih izdelkov in deli dragocenega nakita na območju *insulae orientalis* II (Calvi 1996, 13–20; Calvi 2005, 16). Prav tako so našli jantarni nakit skupaj z gemami v Herkulaneu, zato domnevajo, da so jih izdelovali isti mojstri – *sculptores* (Maiuri 1958, 463; Girardi Jurkić 2010, 164).

Pogosto se najdejo primerjave v načinu izdelave predmetov iz jantarja ali okrasnega kamenja; prav pri slednjih je verjetno treba iskati vzore in modele za jantarne izdelke, katerih barva se spreminja zaradi vpliva toplote, odvisna pa je seveda tudi od vrste drevesa, iz katerega izvira smola (Calvi 2005, 16).

Akvilejski jantarni izdelki, ki pretežno izvirajo iz 1. in 2. stoletja, so bili, po analizah sodeč, izdelani iz jantarja baltskega porekla (Calvi 2005, 10). O tehniki izdelave tega krhkega materiala sta pisala Teofrast (I,5; VII,41) in Plinij (*NH* 37,76)

ter posebej poudarjala uporabo železnega orodja, s katerim so obdelovali tudi okrasno kamenje in slonovino. Med delom oziroma brušenjem so seveda morali dodajati olje in vodo, da se jantar ne bi preveč segrel in izgubil barvo in kakovost. Nekaj tovrstnega orodja je bilo najdenega tudi v Akvileji (Calvi 2005, 18–19, fig. 1). Za fino graviranje naj bi po Pliniju uporabljali silicijev prah (*polvere di Nasso*) (*NH* 37,54). Zadnji del postopka obdelave je bilo glajenje z volneno tkanino, ki so jo ovili okrog kamnitega jedra ali palčke. Na nekaterih predmetih so se ohranili celo sledovi pozlate, kar pomeni, da so s tem še pridobili na vrednosti in ceni (Calvi 2005, 19).

Med jantarnimi predmeti iz grobov zahodne nekropole Romule najdemo preslice, prstane, medaljona (t. i. bibelot), stekleničko, pokrov šatulje in jagode. Najbogatejša z jantarnimi pridatki sta bila grob 15 (steklenička in dve ploščici) in grob 25, z dvema preslicama in dvema prstanoma.

Preslice

Predenje in tkanje sta bila del ženskega vsakdana že pred rimskim časom. To so bila opravila, ki so jih izvajale tako sužnje kot svobodne ženske. Delo pa ni dokazano samo z arheološkimi ostanki, ampak je v veliki meri tudi del antične mitologije in religije. Parke so predle in razpredale življenjske niti posameznikov, Ariadna je z nitjo rešila Tezeja pred Minotavrom, Penelopa pa je zaradi svojega dolgotrajnega tkanja in zavajanja snubcev postala simbol zveste žene.

Preslice (lat. *colus*) ali dele pribora za tkanje in prejo pogosto najdemo kot pridatek v ženskih grobovih. Na nagrobnih in ostalih kamnitih spomenikih so rimske ženske pogosto upodobljene s preslico v roki, na drugi strani pa je nevesta vstopila v novo hišo s preslico v roki in tako simbolno pokazala, da je prevzela gospodinjstvo v hiši.

Simbolika preslice

Pripomočki za predenje in tkanje naj bi bili tudi simboli usode in opredeljevali vse, kar vodi ali se vmešava v našo usodo. Boginje usode Parke (Mojre) sučejo vreteno in pojejo s sirenami: preteklost (Decima – Laheza), sedanjost (Nona – Kloto) in prihodnost (Morta – Atropa) vsakega posameznika urejajo z nitjo, ki jo ena prede, druga navija in tretja reže. To simbolno kaže na neogibni značaj usode, tako Parke tkejo in navijajo čas in življenje.

Omeniti velja še mnenje nekaterih avtorjev, da preslice iz jantarja (in gagata) niso imele uporabnega namena, ampak so bile izdelane posebej za namen grobnih pridatkov in so zato imele predvsem simbolično vrednost oziroma pomen (Haberey 1949; Facchinetti 2005, 214). Na drugi strani Renate Pirling meni, da izdelkov iz tako dragocenega materiala, ki je imel na drugi strani tudi simbolen pomen, niso delali samo za potrebe grobnih pridatkov, ampak naj bi njihova prisotnost v grobu simbolizirala kult Park ali matron (Pirling 1976, 107).

Gottschalk pa zagovarja mnenje, da moramo v teh pridatkih videti uporaben in uporabljan predmet, kadar so zraven priloženi še drugi predmeti, povezani s tkanjem. S tem naj bi predstavljali oziroma simbolizirali žensko krepost in njene vrline znotraj doma, dragocenost uporabljenega materiala pa odraža družbeni sloj pokojnice kot članice gospodarske

55 Jantarni preslici iz groba 25, *in situ* (**G325, G326**).

56 Jantarna preslica iz groba 25 (**G325**).

elite, ki ji ni bilo zares treba opravljati tovrstnih gospodinjskih del, saj so to zanje delali drugi (Gottschalk 1996, 493–494).

Pribor za prejo in tkanje so navadno izdelovali iz lesa ali kosti. Sestavljali so ga preslica, vreteno, utež za vreteno (iz različnih materialov) in tudi stojalo za tkanje, čolniček ter igla. Če sklepamo po upodobitvah in ohranjenih predmetih, so bile v antiki najbolj v uporabi ročne preslice. Dolge so bile med 30 in 50 cm, držali so jih z levo roko, z desno pa vlekli nit iz preje. Na gornji del preslice so namestili npr. volno, iz katere so vlekli nit, da pa volna ne bi polzela, so na spodnji del namestili prstan ali koščen disk (Facchinetti 2005, fig. 4). Nekatere preslice so bile celo okrašene po vsej površini.

Preslica iz groba 16 (**G242**) je sestavljena iz podolgovatih tordiranih jagod (dveh krajših v sredini in dveh daljših na koncu). Po Giulii Facchinetti sodi v skupino IId2 (Facchinetti 2005, 121, fig. 6). V sredini in na koncih ima še tri večje diskaste jagode, vmes pa tordirane jagode ločujejo še tri gladke cilindrične jagode. Nanizane so na kovinsko oziroma bronasto jedro.

Preslici v grobu 25 (**G325**, **G326**) (**sl. 55**, **56**) pripadata tipu IId3 (Facchinetti 2005, 221, fig. 6). Sestavljeni sta iz gladkih cilindričnih jagod, nanizanih na kovinsko jedro, ki jih na koncih in v sredini dopolnjujejo tri diskaste jagode in gumbasta zaključka na obeh koncih, ohranjena le pri eni preslici (**G325**). Preslice enakega tipa iz Verone in Ravene so del grobnih celot iz konca 2. in začetka 3. stoletja oziroma iz druge polovice 2. stoletja (Facchinetti 2005, 212), poznamo jih tudi iz grobov Salone (Mardešić 2002, 179, kat. 120–124) in splitske Lore (grob 18; Buljević, 2010, t. 16: 166, sl. 57).

Prstani

V grobu 25 sta bila poleg preslic priložena tudi dva jantarna prstana, s figuro ležečega psa na vrhu (**G327**, **G328**) (**sl. 57**). Podobne prstane najdemo med akvilejskim gradivom in prav verjetno je, da oba izvirata tudi iz akvilejskih delavnic. Prstan (**G327**) ima gladek obroček, ležeči pes na vrhu ima dvignjeno glavo, z vrezi poudarjeno dlako in ovratnico, glavo ima obrnjeno v desno. Carina Calvi razvršča jantarne prstane v skupine od A do L in po njeni tipologiji ta prstan sodi v skupino Fα (Calvi 2005, 49, tav. 12), medtem ko jih je Elisabetta Gagetti opredelila v skupino 1C (Gagetti 2000, 199, fig. 2).

Drugi prstan (**G328**) ima profiliran obroček, kar ni tako pogosto. Ležeči pes na vrhu je gladek, neokrašen, glavo ima dvignjeno in prav tako gleda v desno (**sl. 58**). Po tipologiji Carine Calvi sodi v skupino Fβ (Calvi 2005, 50, tav. 13),

57 Jantarni prstan iz groba 25, *in situ* (**G327**).

58 Jantarni prstan iz groba 25 (**G328**).

Elisabetta Gagetti pa jih uvršča v skupino 1B (Gagetti 2000, 199, fig. 2). Na karti razprostranjenosti jantarnih prstanov, ki jo je objavila slednja, se izrisuje tudi pot jantarja od Baltika do Akvileje (Gagetti 2000, 213, fig. 7).

Prstani z okrasom psa, ki simbolizira varuha groba, so zelo pogosti v rimskem svetu. Prav tako jih je precej v gradivu iz Akvileje (Calvi 2005, 32), zbirki muzeja v Vidmu (Udine; Gagetti 2000, 221) in Saloni (Mardešić 2002, 180, t. 109: 84). Večina najdb je žal brez datiranih kontekstov, ohranjeni oziroma poznani pa opredeljujejo izdelavo in uporabo teh prstanov med koncem 1. in koncem 2. stoletja (Calvi 2005, 38).

Jantarni prstan je bil tudi del groba 39 (**G580**). Ima gladek obroček okroglega preseka, vrh, na katerem je bil verjetno izrezan okras, pa je odlomljen, zato ga ne moremo natančneje opredeliti.

Bibelot

V grobu 1 (**G46**) je bil priložen jantarni medaljon z reliefno upodobitvijo ležeče psice z nazaj uvihanimi ušesi in močno poudarjenimi seski (**sl. 59**). Na njenem vratu je vidna ovratnica, okrašena z nizom pik. Za tovrstne predmete najdemo v literaturi poimenovanje *bibelot* (Calvi 2005, 45), izposojeno iz francoskega jezika: označevalo naj bi majhne okrasne predmete, posebnosti. Med akvilejskimi najdbami najdemo številne oblike, npr. živali (pse, opice, želve…), liste lovorja, trte, sadje oziroma sadeže (datlje, fige, kostanje, mandlje, žir), školjke itd. (Calvi 2005, tav. 49–55). Kakšen je bil namen predmetov v grobu oziroma kako naj bi služili pokojniku, lahko samo ugibamo; glede na motiv bi jih morda lahko poimenovali tudi amuleti oziroma domnevali, da so imeli ti okrasni predmeti zaradi motiva kot grobni pridatek predvsem apotropejski pomen.

Zelo podoben medaljon najdemo tudi v grobu 15 (**G236**) (**sl. 60**). Upodobljena je ležeča psica s tremi mladiči. Glavo ima obrnjeno v desno, ušesa pristrižena, leži v obrambnem položaju in ščiti mladiče. En mladič ji leži za hrbtom, drugi med prednjima nogama, tretji pa pri zadnji šapi. Medaljon ali bibelot je po potezah in detajlih izdelave kožuha in glave povsem soroden najdbi iz Akvileje, čeprav je tam upodobljen samo pes (Calvi 2005, cat. 221; tav. 44, fig. 1a), zato bi lahko sklepali, da je izdelek prišel iz akvilejske delavnice. Enako lahko sklepamo glede psice iz groba 1 (Calvi 2005, cat. 266, tav. 45, fig. 2). Carina Calvi celo domneva, da so ti medaljoni nastali na osnovi enakega modela (Calvi 2005, 45, cat. 220, 221), morda celo prišli iz rok istega mojstra (Romula, **G236**). Sorodne najdbe so, kot npr. v grobu deklice iz Argyrunta, datirane v 1. stoletje oziroma natančneje v poznotrajanski čas (Fadić 1996, 98, tab. IV), primerjavo motivu psice pa najdemo tudi med gradivom Salone (Mardešić 2002, 180, t. 100: 11).

Iz istega groba izvira tudi ploščata jantarna posodica v obliki amfore z izvihanim ustjem (**G237**) (**sl. 61**). Oblikovana in izvotljena je bila iz enega kosa jantarja. Jantarni pokrovček, na katerem sta reliefno upodobljena delfin in hipokamp (**G230**), je verjetno pripadal jantarni šatuljici, ki pa se žal ni ohranila. Motiv in simbolika delfina sta v rimski kulturi prav tako povezana z verovanjem v posmrtno življenje, njegove upodobitve so pogoste tudi na nagrobnih spomenikih. V pogrebnem kultu je delfin simbol preobrazbe in spremljevalec duš na poti v kraljestvo mrtvih. Pokojnika naj bi delfin

59 Jantarni medaljon z reliefno upodobitvijo ležeče psice z nazaj uvihanimi ušesi in močno poudarjenimi seski iz groba 1 (**G46**).

60 Jantarni medaljon z reliefno upodobitvijo ležeče psice s tremi mladiči iz groba 15 (**G236**).

61 Ploščata jantarna posodica v obliki amfore z izvihanim ustjem iz groba 15 (**G237**).

preko vode odpeljal na otok blaženih. Tudi hipokampi (pol konj in pol riba) so bili dobrohotna mitološka bitja, povezana z upanjem. Pogosto so pomagali ljudem, predvsem mornarjem, zato so jih imeli za dobro znamenje.

Crepundia

Kot majhen okrasni predmet bi morda lahko opredelili tudi najdbo iz groba 39, to je delno ohranjeno ploščato ribico (**G579**), ki ji povsem ustrezne primerjave ne poznamo. Morda bi bilo še najustrezneje, če bi jo umestili v skupino, ki jo Carina Calvi opredeli kot *crepundia* – majhni predmeti, igračke, ropotulje, amuleti in talismani, *bullae* (Calvi 2005, 57). O amuletih kot predmetih, ki imajo moč odganjati zlo, piše že Plinij v svojem Naravoslovju (Calvi 2005, 57, op. 2).

Primerjave najdbi iz groba 39 najdemo med akvilejskim gradivom, čeprav je ohranjenost naše ribice slaba (Calvi 2005, tav. 84, fig. 2; 86, fig. 1).

Ostali pridatki

Alabastrna posoda

V grobu 58 je bila priložena kroglasta alabastrna posoda z izvihanim in odebeljenim ustjem, pokrova ni bilo (**G794**) (**sl. 62**, **63**). Posode in žare iz alabastra niso ravno pogosti grobni pridatki na slovenskih rimskodobnih najdiščih.

Pojem alabaster se v arheologiji uporablja za dva različna minerala. Najpogosteje, in če ni drugače opredeljeno, opisuje drobnozrnati oziroma masivni različek minerala sadre ($CaSO_4 \cdot 2H_2O$). Pod enakim imenom se obravnava tudi kalcitni različek materiala za izdelavo polne plastike v Egiptu, na Bližnjem in Daljnem vzhodu. V literaturi je ta material poznan kot „orientalski alabaster". Mineraloško je ta opredelitev napačna, saj bi bila pravilna terminologija oniks, ki včasih predstavlja tudi sinonim za „kalcitne alabastre". Do te napake pride zaradi ne v celoti poznane etimologije pojma alabaster (Horvat 2010).[116]

Najbolj znano primerjavo alabastrni posodi lahko najdemo na najdišču rimskega grobišča Križišče pri Spodnjih Škofijah, kjer je bila alabastrna žara prav tako edina tovrstna najdba. Grob 6 z otroškim pokopom je ležal v grobnici, zgrajeni iz laterkulov in kamnitega oboda (Novšak *et al.* 2019, 104). Grob je glede na položaj in pridatke datiran v sredino ali tretjo četrtino 1. stoletja (Novšak *et al.* 2019, 105).

Glede na analizo žara iz Spodnjih Škofij izvira z območja Toskane, največja najdišča alabastra pa so poznana v volterskem bazenu (Horvat 2010; Testa in Lugli 2000). Prav Volterra in okolica naj bi bila center industrije alabastra za Italijo in celinsko Evropo, kjer so v helenističnem in republikanskem obdobju množično proizvajali okrašene alabastrne pepelnice (Horvat 2010; Novšak *et al.* 2019, 104).

Antični avtorji poročajo, kako naj bi v alabastrnih žarah pokopavali pripadnike najvišjih slojev, vključno s cesarji, kot povzema Herodijan, ki piše o pokopu v Yorku umrlega Septimija Severa (Toynbee 1971). Žal pa podatkov o industriji alabastra v cesarskem obdobju nimamo.

Iz Pulja prav tako izvira alabastrna žara z dvema ročajema in pokrovom, ki jo datirajo v 1. stoletje (Girardi Jurkić in Džin 2003, 110, št. 2). Posoda najbolj podobna naši žari je objavljena med gradivom iz Salone (Buljević 2002, t. 154: 1). Tudi iz Akvileje je poznana ena sama taka najdba. Izkopana je

62 Alabastrna posoda z izvihanim in odebeljenim ustjem iz groba 58, *in situ* (**G794**).

63 Alabastrna kroglasta posoda z izvihanim in odebeljenim ustjem iz groba 58 (**G794**).

116 Kalcitni alabaster predstavlja v glavnem jamske sedimente oziroma speleoteme ali pa različne oblike travertinov. Sadra predstavlja evaporite, ki so nastali z zgoščevanjem morske vode oziroma koncentracije $(SO_4)_2$ – v zaprtih bazenih (Horvat 2010).

bila leta 1908, na delu nekropole ob cesti proti Noriku. Žara je bila zavita v tkanino in vložena v kamnito pepelnico, ki je bila zaplombirana in položena v grobno kamro (Giovannini 2009; Giovannini 2015, 308–312). Kot piše Annalisa Giovannini, naj bi pokopi z alabastrno žaro odražali višji status pokojnega, že z izbiro materiala za žaro, obliko grobnice in njenim položajem na grobišču (Giovannini 2015, 311). V večini pokopov ni drugih pridatkov v grobu, če pa so, gre za luksuzne izdelke (Giovannini 2015, 312).

Za razliko od opisanih žar bi posodico iz groba 58, ki je verjetno iz kalcitnega alabastra, lahko po analogiji opredelili tudi kot balzamarij tipa 4.3 drugega razreda po Colivicchiju; podobni primerki, datirani v prvo polovico 1. stoletja, so znani iz Pompejev, Trierja, Kouklije, Aten, Duge Rese in Splita (Buljević 2002, 315).

Grob iz Romule ima priložen železen *stilus*, stekleno posodo in keramiko, najdena pa sta bila tudi dva novca. Nedoločljiv izvira iz 1. stoletja pr. n. št., drugi pa je bil kovan za časa cesarja Klavdija (45–54).

Imagines maiorum – posmrtne maske pokojnih ali keramična figurica – risus (?)

V grobu 70 je bila priložena votla figuralna plastika iz fine bele keramike, doprsni kipec moškega (?) ali otroka (glede na antropološko analizo kostnih ostankov), visok slabih 7 cm (G711) (sl. 64a–c). Prikazuje podobo s širokim vratom, brez las, žal pa ne moremo prepoznati obraznih potez, saj je prednji del zdrobljen in ga ni bilo mogoče rekonstruirati.

Pridatek, ki ga do sedaj v rimskih grobovih na našem prostoru nismo zasledili in ga redko zasledimo v materialni kulturni rimskih provinc, lahko morda interpretiramo kot podobo pokojnika ali pa s pokojnikom povezanega sorodnika. Druga možnost pa je, da pridatek prepoznamo kot doprsno keramično figurico nasmejanega otroka – *risus*. Zaradi slabe ohranjenosti najdbe oziroma ker nismo mogli rekonstruirati obraznih potez, predstavljamo obe interpretaciji.

Ker je bila pravica voščenih (ali posmrtnih) mask izvorno vezana na ugledne rimske družine (*nobiles*) oziroma rimsko aristokracijo, moramo najprej pogledati, kako se je s časom in skozi stoletja ta pravica izvajala, ohranjala in nenazadnje spreminjala.

Posmrtne maske seveda poznamo že v številnih starejših antičnih civilizacijah, kot so Egipt, Mikene, Grčija in tudi Trakija, če omenimo vsaj nekatere. Od kje in kako se je tradicija posmrtnih mask razširila v Rim, ni povsem jasno, največkrat pa jih raziskovalci povezujejo s pogrebnimi navadami in tradicijo Etruščanov (Bartůněk 2019, 35). Njihova uporaba je v rimski kulturi najprej dokumentirana na prehodu 3. v 2. stoletje pr. n. št., mogoče pa je, da so bile v uporabi že prej. Plinij jih v 1. stoletju omenja v svojem Naravoslovju že kot staro rimsko navado in deli v štiri različne kategorije (*NH* 35,4–13):

- voščeni portreti shranjeni v atriju,
- slikani portreti (*imagines pictae*) kot del družinskega drevesa, naslikani na tablah ali na steni,
- druge podobe posebej pomembnih prednikov,
- portreti na okroglih ščitih (*imagines clipeatae*).

Pravica posameznika do posedovanja oziroma izdelave voščene maske (lat. *imago*), ki je bila predana družini in prehajala iz roda v rod, je bila tako v starejših obdobjih eden od najpomembnejših vidikov rimske kulture. Formalno pravno je šlo za pravico *ius imaginis*, socialni privilegij, ki je s seboj prinesel tudi pravico do javnega pogreba na državne stroške (Bujuklić 2010, 416). Pravica do voščenih mask je bila seveda rezervirana za ozek krog najstarejših družin in tiste, ki so opravljali vsaj enega od pomembnih/najvišjih položajev kurulskih magistratov (diktator, konzul, pretor, cenzor ali kurulski edil). Kot vemo, ženske niso mogle posegati po teh funkcijah, zato zanje ta pravica ni veljala (Pollini 2007, 237).

64 Doprsni kipec moškega ali otroka, izdelan iz mavca, grob 70 (G711).

Podobe prednikov so bile tradicionalno shranjene v lesenih omarah (*armaria*) v atriju rimske hiše (*domus*), v katerem je gospodar hiše dnevno sprejemal svoje kliente in prijatelje za jutranji *salutatio* (več o tem gl. Bujuklić 2010, 662). Pod vsako masko je bil zapis (*elogium*, *titulum*), v katerem so bila navedena vsa velika dejanja oziroma dosežki pokojnika. Zapisi naj bi bili med seboj povezani z barvnimi linijami in so tako sestavljali rodovnik oziroma družinsko drevo (*stemma*). Namen teh mask ni bil zgolj narediti vtis na obiskovalce z izkazovanjem predniške linije in pomembnosti posamezne družine v rimski družbi, temveč tudi privzgojiti in razvijati moralne ter državljanske dolžnosti pri članih družine, še posebej moških.

Pomen slednjega v rimski družbi in pri najvišjem sloju ter ponos na prednike izraža npr. kaže kip iz 1. stoletja, poimenovan *Barberini Togatus* (hrani Museo Montemartini Centrale v Rimu). V togo odeti moški ima v levi roki doprsni portret enega svojih prednikov, desno roko pa je položil na drugi portret, ki stoji ob njem na podstavku (Pollini 2007, 264, fig. 13.2A).

Antični viri pričajo, da so bili tovrstni kipi in doprsni portreti prav tako navadno razstavljeni v atriju, v neposredni bližini voščenih mask. Prav Seneka ml. in Plinij tudi pišeta o izgledu prej omenjenih rodovnikov v atriju rimske *domus* (Pollini 2007, 239).

Žal se ni ohranil noben primer tovrstne maske rimske aristokracije, niti ne poznamo upodobitve v rimski umetnosti, vendar se lahko opremo na številne že omenjene antične vire, ki pričajo o tem. Iz teh lahko povzamemo, da naj bi te maske odražale natančno podobo pokojnika – bile so modelirane po obraznih potezah in nato kolorirane, da so kar najbolj pristno odražale poteze pokojnika. Ker so jih pretežno povezovali s pogrebnimi navadami rimske aristokracije oziroma najvišjih slojev, so dolgo domnevali, da je šlo za posmrtne maske. V devetdesetih letih pa je Harriet Flower (Flower 1996) dokazala, da so bili v večini primerov to tudi dejansko portreti živih in ne le posmrtne maske.

Na pogrebnih svečanostih rimske nobilitete so v pogrebnem sprevodu truplo verjetno spremljali najeti igralci, ki so nosili voščene maske in bili ustrezno oblečeni, da so odražali pomen in digniteto pokojnika ter prisostvovali žrtvovanjem v čast Manom ali prednikom. Po svečanostih so maske vrnili v hiše in jih ponovno shranili v omarah, kot poroča Polibij v svojih Historijah (*Histories* 6,53,4).

Voščene podobe rimskih prednikov pa niso nosili in izpostavljali samo ob pogrebih, ampak tudi skozi leto ob različnih praznovanjih, npr. parentalijah v februarju, javnih žrtvovanjih ali celo volitvah. Polibij, ki je bival v Rimu ok. leta 167 do 150 pr. n. št., piše, da so bile maske ob svečanostih javnih žrtvovanj tudi skrbno okrašene (*Histories* 6,53,4).

Nekateri avtorji zagovarjajo mnenje, da maske prednikov niso imele nobenega verskega ali magičnega namena (Flower 1996), po drugi strani pa Pollini meni, da so, glede na močne vezi med religijo in politiko v antičnem Rimu, *imagines* imele pomembno versko-magično dimenzijo, za kar navaja neposredne dokaze (Pollini 2007, 243). Vsaki plati življenja Rimljanov, od zibelke do groba, od jutra do noči, je vladala religija. Zato je bila tudi rimska hiša enaka templju in *pater familias* je bil njen najvišji svečenik (Pollini 2007, 244).

Priljubljenost in razširjenost posmrtnih mask rimske nobilitete sta dosegli višek na prehodu 2. v 1. stoletje pr. n. št., nato pa je ta tradicija začela hitro zamirati. Plinij npr. piše o tem kot o stari rimski navadi, ki v njegovem času, v drugi polovici 1. stoletja, že ni bila več razširjena oziroma priljubljena (*NH* 35,2; Bartůněk 2019, 36).

V nasprotju z rimsko elito ostali sloji družbe v tem smislu niso imeli pravice do prednikov. To pomeni, da so bile visoko cenjene maske prednikov, ki bi predstavljale pomembne člane njihove družine, izven njihovega dosega (Madden 2017, 15; Carroll 2011). Čeprav teh pravic uradno niso imeli, pa seveda ne pomeni, da se pokojnih članov svoje družine niso spominjali in jih spoštovali na podoben oziroma enak način kot ugledne rimske družine in celo izdelovali posmrtne maske. Žal pa je bilo temu v rimski literaturi posvečene malo pozornosti.

Ko se je rimski jutranji *salutatio* odprl za vse sloje družbe, od osvobojencev do nižjih slojev, se je vpliv mask in portretov lahko razširil na vse, ki so v atriju čakali in pričakovali svojega patrona ter ob tem občudovali javno poudarjen odnos uglednih družin do družinskih prednikov.

Upad javne uporabe posmrtnih mask prednikov rimske nobilitete se je začel sredi 2. stoletja (ok. 165) in njihova uporaba je bila nato strogo omejena le na cesarske pogrebne svečanosti (Madden 2017, 25). V ta čas sodita tudi širši pojav in izdelovanje posmrtnih mask ostalih slojev rimske družbe. Ko je elita to prakso zanemarila oziroma omejila, so cene padle in tak način spomina na mrtve so lahko prevzeli ostali sloji družbe, saj jim je končno postal dostopen.

Kot pričajo najdbe iz Pompejev in Herkulanea (Drerup 1980; npr. Menandrova hiša v Pompejih), so bile ponekod že prej na hišnih oltarjih pri družinah brez aristokratskega porekla postavljene podobe družinskih prednikov, vendar v drugačni izvedbi. V Menandrovi hiši so to grobo izdelane lesene podobe, ki so bile prekrite s slojem voska, da so lahko oblikovali obrazne poteze (Pollini 2007, 244, in opombi 39 in

40). Tako so na svoj način kopirali voščene podobe prednikov, ki so bile izključna pravica rimske nobilitete.

Podobe pokojnih se v grobovih srednjega sloja rimske družbe pojavljajo v Rimu od 2. stoletja dalje, vendar pa najstarejše arheološko dokumentirane primere poznamo iz Egipta s konca 1. stoletja pr. n. št. in 1. stoletja (Madden 2017, 13). Od tam naj bi se razširile v Rim in še nekatere ostale province, do sedaj pa je bilo odkritih le dobrih dvajset primerov v sedmih provincah imperija, kot v svoji študiji ugotavlja Kelsey Madden (Madden 2017, 27, Tab. 1). Priložene podobe pokojnih so lahko posmrtne maske, portreti ali pa neke vrste kombinacija obojega, predstavljajo pa tako moške kot ženske in otroke.

Posamezni raziskovalci vidijo v tem posnemanju različne vzroke in ponujajo različne razlage za priložene podobe, tudi kot primer *funus imaginarium* (Crowley 2016, 82), na drugi strani pa Kelsey Madden meni, da gre za preprosto željo svojcev ohraniti podobo dragega pokojnika (Madden 2017, 27).

Upad prilaganja posmrtnih mask in portretov v rimskih grobovih srednjega sloja je opaziti v 4. stoletju, kar je na eni strani lahko dokaz za opustitev te prakse ali pa le pomanjkanje podatkov in odraz trenutnega stanja raziskav (Madden 2017, 31, Appendix III).

Priloženi kipec iz groba 70 (G711) brez dvoma lahko odraža širitev manj znane rimske navade tudi v provinco Panonijo in časovno sovpada (priložen novec M. Aurelius za Divo Faustino II, od 176 dalje) s pojavom te prakse v Rimu.

Druga mogoča interpretacija kipca je, kot omenjeno na začetku, da ga opredelimo kot t. i. *risus* – doprsno podobo plešastega in nasmejanega otroka.[117] Gre za značilno obliko iz repertoarja v kalupu množično izdelovanih kipcev iz galo-rimskih delavnic. Njihovi izdelki se pojavijo v 1. stoletju, dosežejo vrh v 2. ter izzvenijo v 3. stoletju. Najpomembnejši ateljeji so bili v centralni Galiji, kjer so okoli reke Allier velika ležišča bele gline (*terre blanche*, *pipeclay*, *Pfeifenton*), izdelava pa je dokazana ali domnevana tudi v posameznih krajih v severni in zahodni Franciji (prva študija Tudot 1860; aktualni pregledi: Bémont, Jeanlin, Lahanier 1993; Lange 1990; De Beenhouwer 2014). Podobne delavnice so obratovale tudi v Porenju. Centralnogalske delavnice so trg za svoje izdelke poleg Galije našle predvsem v regijah proti zahodu, severu in vzhodu. Veliko število figuric je bilo odkritih v Franciji, Beneluksu, Švici, Angliji, Nemčiji in Avstriji. Proti jugu predstavljata mejo njihove razprostranjenosti reki Garona in Rona, ob kateri dosežejo Sredozemlje. Ključno ločnico pa predstavljajo Alpe – ne poznata jih ne Italija, niti Balkan. Osamljen in Sloveniji do sedaj najbližji kos je figurica iz Viruna (*Virunum*) na avstrijskem Koroškem. Proti vzhodu so razmeroma dobro zastopane le v severnem predalpskem prostoru, v Reciji in obdonavskem delu Norika (*Iuvavum*–Salzburg, *Lauriacum*–Enns), potem pa z več primerki še v Karnuntu–*Carnuntum*. Najbolj vzhodno izpričana najdba je iz Akvinka (Lange 1990, 58–59).

Kipec iz Ribnice je torej zaenkrat najbolj jugovzhodno najdišče katerekoli oblike tovrstnih izdelkov, zato je vprašanje, kako se je znašel v Romuli, še toliko bolj zanimivo. Odgovor ni enostaven, ne le zaradi unikatnosti najdbe. Tudi v izvornem območju in regijah, kjer so tovrstne najdbe bolj običajne, njihova razlaga ni enoznačna. Delavnice so namreč izdelovale tako kipce božanstev (prevladujejo podobe Venere in božanske dojilje, a tudi Merkurja, Marsa), navadnih smrtnikov (od dojenčkov, najstnikov, moških, žensk, starcev), živali (najbolj priljubljene so golob, pes in konj) in celo predmetov, kombinacij ter skupin likov. Enako pestri so konteksti, v katerih so bili odkriti: bivalni prostori, delavnice, vodnjaki, svetišča in grobovi.

Doprsja nasmejanih gologlavih malčkov so le ena od oblik doprsnih kipcev – številna so tudi doprsja starejših otrok, deklet in žensk (pregled npr.: Lange 1990, 79–97). Vrsto gologlavih otrok je določil že avtor temeljne študije o teh kipcih, Edmond Tudot, ki jih je interpretiral kot personifikacijo smeha (Tudot 1860, 26–27). Najdbe, podobne našim, so številne v izvornem prostoru, izpričane tudi s kalupi, in v večini primerov datirane v 2. stoletje. Kot rečeno, so bili ti kipci najdeni tako v kultnih okoljih kot v bivališčih in v grobovih (De Beenhouwer 2014, 122). V svetiščih lahko v njih prepoznamo votivne darove, namenjene zdravju otrok. Hkrati lahko predstavljajo darilo ali obeležje določene stopnje v razvoju otroka, npr. prvih besed ali korakov. Figurice iz obrtnih okolij morda kažejo tudi na apotropejsko moč izrazitega otroškega nasmeha. Vsemu naštetemu se v grobovih pridružuje tudi možno simbolno predstavljanje tam pokopanega otroka. Vendar je treba takšne opredelitve jemati z rezervo – v posameznih grobovih je najdenih tudi več upodobitev ljudi različnih starostnih skupin, da ne govorimo o kipcih božanstev, ki lahko predstavljajo pokojnikove zaščitnike, in živali, ki so morda simbolični ljubljenčki ali preprosto igrače.

Kipec iz Ribnice lahko kljub polovični ohranjenosti na osnovi primerjav (npr. Pfäffli 2013, 92–93) rekonstruiramo: doprsje je bilo izdelano iz dveh v kalupu oblikovanih polovic in pred žganjem pritrjeno na konični podstavek. Figurica je bila ob izdelavi visoka 13 do 14 cm in široka 7 cm.

117 Zahvaljujemo se Andreju Preložniku, da nas je opozoril na tako interpretacijo najdbe.

V Romuli se tako izjemna najdba prav gotovo ni naključno znašla v otroškem grobu. Figurina je bila odkrita skupaj s čašo in majhno posodico nekoliko nad truplom otroka, kipec je ležal na glavi, posodi pa desno ob njej. Podstavek je, sodeč po obrušeni površini loma, morda manjkal že pred polaganjem v grob. Morda je bil že za časa uporabe odlomljen in nadomeščen s podstavkom iz kakšnega drugega materiala.

Možnosti za več interpretacij so odprte. Kipec lahko utelešа željo svojcev po spokoju in srečnem onstranstvu za nesrečnega otroka. Predstavlja duha varuha in ga tako kot za časa življenja zdaj ščiti tudi v grobu. V prid kompleksnemu obredju bi v tem grobu lahko govorilo tudi pridano miniaturno zrcalo, položeno na predel prsnega koša.

Druga možnost je, da je bil *risus*, še posebej, če je bil popravljan že v času uporabe, predelan v igračo. V tem primeru bi skupaj z ogledalom in posodico predstavljal set predmetov iz vsakdanjega življenja ljubljenega otroka.

Še bolj zanimivo je vprašanje, po kakšni poti je predmet prišel tako daleč. Glede na to, da gre za unikatno najdbo, in glede na siceršnjo razširjenost tovrstnih izdelkov, lahko skoraj gotovo izključimo trgovino. Iz Galije (ali vsaj iz provinc, kjer so bili takšni kipci priljubljeni) bi lahko prišel kot zanimiv spominek ali pa ga je od tam prinesel nekdo, ki je tam živel. Med bogatim gradivom, odkritim na Ribnici, so tudi drugi predmeti, ki bi lahko prišli iz Galije ali drugih zahodnih provinc. Ni nemogoče, da si je kak priseljenec ali vojak iz tistih krajev ustvaril družino v Romuli ter s seboj prinesel tudi šege in z njimi povezane predmete iz stare domovine.

Izdelki iz kamene strele in gagata

V treh grobovih zahodne nekropole je bil med pridatki najden košček oziroma majhna konica kamene strele (grob 7: G165; grob 8: G199 in grob 101: G1398) šestkotnega preseka, dolžina znaša med 0,6 do 0,9 cm. V grobu 65 pa je bila ohranjena polovica okrogle jagode (G899). Mineral kamena strela oziroma silicijev dioksid, imenovan tudi kvarc, je stabilna modifikacija silicijevega dioksida s kemično formulo SiO_2. Ležišča tega minerala so največkrat v gorah, zato je bolj poznan tudi pod imenom »gorski kristal« (nem. *Bergkristal*, angl. *rock crystal*). Imenujejo ga tudi beli kamen.

Najdišča kamene strele so po vsem svetu, v Sloveniji pa so glavna najdišča v Crngrobu, na Črnem vrhu nad Polhovim Gradcem, na Slivnici pri Cerknici in na Hrastniku pri Škofji Loki.

Mineral kamene strele je bil priljubljen že v antiki. Odnos antičnega človeka do kvarca je bil lahko zelo abstrakten, v smislu razumevanja njegovega nastanka in popolnosti materije, ali pa je bil bolj pragmatičen. V tem primeru se je osredotočal na občudovanje izjemno čistega minerala kot naravne tvorbe ter njenih izpeljank oziroma izdelkov iz kamene strele.

Plinij v 37. knjigi svojega Naravoslovja posveča kameni streli kar nekaj odstavkov. Govori tako o njenem nastanku oziroma takratnem razumevanju slednjega kot o njenih lastnostih in luksuznih izdelkih (*NH* 37,9,10).

Uveljavljeno je bilo prepričanje, da je nastanek kristala posledica čezmernega strjevanja in da gre za nekakšen led, kjer sneg zmrzuje z največjo intenzivnostjo (*NH* 37,9). Iz tega naj bi nastalo tudi njegovo poimenovanje v grščini. Deževnica in čisti sneg naj bi bila po njihovem mnenju najnujnejša za njegov nastanek. Ležišča minerala so bila poznana npr. v Indiji in na Cipru, najbolj cenjeni pa so bili kristali z območja Alp. Po poročilih Plinija naj bi bili kristali kamene strele v Aziji in na Cipru tako pogosti, da so jih obračali s plugom, bolj pa verjame navedbam Ksenokrata iz Efeza, da drobce kristalov nosijo s seboj gorski potoki, ker so najpogostejši v skalnatih območjih. Piramidalni in poliedrični zaključki mineralov ter njihova sijoča površina so po njegovih besedah tako brez primere, da jih nobena umetnost ne more doseči oziroma posnemati. V njihovi obliki so videli naravno manifestacijo geometrijske abstrakcije najvišjega reda (Crowley 2020, 155).

Najbolj cenjeni so bili povsem čisti in brezbarvni kristali, prosojni kot čista voda. Občudovali so jih nebrušene, pri ceni pa so upoštevali njihovo težo. Iz ostalih kosov manj čistega izgleda, z nepravilnostmi ali vključki, so izdelovali okrasne predmete, posodice, nakit itd. Kljub temu da so v 1. stoletju poskušali posnemati kameno strelo z izdelki iz brezbarvnega stekla, ji cena ni padla, ampak so s tem samo povečali njeno vrednost in edinstvenost.

Med najbolj znanimi in opevanimi izdelki njegovega časa Plinij omenja blok kamene strele, ki ga je cesarica Livija darovala na Kapitolu (*NH* 37,10). Ksenokrat poroča o kristalni vazi, katere volumen je bil enak amfori, iz Akvileje pa poznamo miniaturno posodico v obliki amfore, veliko le 7,5 cm (Braidotti 2017, 177, fig. 3). Hipoteza o možni proizvodnji teh dragocenih izdelkov v akvilejskih delavnicah še ni potrjena, surovina pa naj bi prihajala iz Norika. Med ostalimi izdelki velja omeniti tudi prstane, geme in miniaturne skulpture (Crowley 2020, figs. 4, 6).

Antični zdravniki naj bi verjeli, da ima kamena strela tudi zdravilne učinke na človeško telo, če nanjo delujejo sončni žarki. Zaradi vsega naštetega je nastala prava manija zaradi kristalov in izdelkov iz kamene strele, cene pa so segale v višave. Kamen je bil posvečen Junoni, kajti ena od njegovih

lastnosti naj bi bila usmerjanje pozitivne energije in odkrivanje/razkrivanje posameznikovih sposobnosti.

V tem smislu lahko verjetno interpretiramo tudi v grobove priložene kristale kamene strele, in sicer, da bi s svojimi lastnostmi pomagali oziroma služili pokojniku tudi v življenju onkraj reke Stiks.

Grob 7 v zidani grobnici 1 zahodne nekropole Romule je opredeljen v sredino 2. stoletja, grob 8 je pokop v žari z zelo skromnimi grobnimi pridatki, grob 101 pa je ženski grob.

Omeniti velja, da je bilo med sejanjem vzorcev polnil iz posameznih grobov oziroma grobnih pridatkov najdenih še precej ostankov in drobcev kamene strele. Glede na število grobov (27), v katerih se ti ostanki pojavljajo, bi jih težko interpretirali kot slučajne in skromne ostanke s pogrebne grmade, ki so slučajno zašli v grobove (grobovi 30, 31, 44, 45, 51, 52, 53, 59, 65, 75, 78, 79, 82, 84, 85, 103, 91, 93, 94, 97, 99, 112, 114, 120, 121, 128, 132). Bolj verjetno je, da so bili pridatki iz kamene strele, četudi le v obliki mineralov, bolj pogosti pridatki pokojnikom, kakor kažejo v celoti ohranjene ali dovolj prepoznavne najdbe.

Gagatni predmeti

Med grobnimi pridatki v zahodni nekropoli smo našli le tri gagatne predmete. V grobu 100 je bila priložena miniaturna gagatna kocka (**G1159**) velikosti 0,3 × 0,3 cm (**sl. 65**), ki ima na ploskvah vrezane od ene do šest pik, v grobu 112 pa sta bili najdeni dve valjasti gagatni jagodi (**G1283, G1295**).

Gagat je vrsta lignita, najnižje vrste rjavkastočrnega premoga, ki nastane iz organskih snovi in ima različno trdoto. Nastane z oglenenjem iz odmrlih delov rastlin v močvirskih gozdovih, ki so bili značilni za topla in vlažna geološka obdobja. Ob odsotnosti zraka nastane najprej šota, nato pa lignit. Gagat je na otip topel, zato ga tako lahko ločimo od črnega stekla, hkrati pa ob drgnjenju nastane statična elektrika, enako kot pri jantarju – zato je razumljivo antično verovanje v njegove magične lastnosti.

V preteklosti je gagat veljal za kamen sreče, saj naj bi prinašal srečo vsem, ki ga nosijo. Med arheološkimi najdbami ga srečujemo že od neolitika dalje. Pri nas ga bolj poznamo in najpogosteje srečamo v rimskem obdobju, saj so Rimljani verjeli, da amuleti iz gagata privabijo in zadržijo zle sile ter jih odvrnejo od nosilca amuleta, prav tako pa ščitijo pred „zlim očesom". Plinij v svojem Naravoslovju piše o črnem kamnu, ki naj bi varoval pred čarovništvom in imel tudi zdravilne učinke (*NH* 36,141).

65 Miniaturna gagatna kocka iz groba 100 (**G1159**).

Zato ne preseneča, da so iz gagata, ki so ga imenovali tudi črni jantar (Parker 2016, 116), poleg nakita in uporabnih predmetov (prstanov, ogrlic, zapestnic, igel, portretnih medaljonov, pripomočkov za tkanje) izdelovali številne amulete, na primer s podobo Meduzine glave (Parker 2016, 98; prav tako najdba iz enega od ptujskih grobov, neobjavljeno).[118] V Maltonu v Veliki Britaniji so v več otroških grobovih našli priložene miniaturne medvede, ki naj bi varovali otroka na prehodu v podzemlje. Gagatni nakit je bil še posebej priljubljen v 3. in 4. stoletju, nosili so ga ženske in otroci iz vseh družbenih slojev (Allason-Jones 1996, 20; Parker 2016, 98).

Najdišča gagata so bila že v antiki poznana iz Likije in Pamfilije, v Evropi pa so znana najdišča iz Španije, Francije, predvsem pa iz Velike Britanije, z morske obale blizu mesta Whitby, približno 67 km severovzhodno od današnjega Yorka oziroma rimskega Eburakuma (JET 1962, 142). Tam naj bi koščke gagata nabirali oziroma pobirali kar po obali in ga nato pošiljali v delavnice, ki so obratovale v Yorku in Maltonu. Iz slednjega izvirajo tudi ostanki polizdelkov, ki potrjujejo obstoj delavnice za obdelavo gagata. Področje Yorka oziroma Eburakuma je bilo v rimski dobi očitno središče proizvodnje gagatnih izdelkov, od koder so jih verjetno izvažali po rimskem imperiju. Vendar ta hipoteza zaenkrat še ni potrjena z analizami.

Kocke s številkami oziroma *aleae* ali tudi *tesserae* so bile namenjene igram na srečo. Največkrat najdemo koščene kocke, obstajajo pa tudi bronaste, steklene, jantarne in gagatne, ki so jih lastniki navadno nosili v usnjenih mošnjičkih. Zraven je sodila tudi posodica (*fritilus*).

V Sloveniji točne primerjave miniaturni kocki ne poznamo, zaradi njene izjemne majhnosti pa se lahko vprašamo, ali je bila res uporabna za kockanje.

V grobovih večkrat najdemo okrasne predmete iz gagata, kot so jagode, zapestnice in obeski oziroma medaljoni (Parker 2016, 98). Za edini gagatni jagodi iz groba 112 lahko predpostavljamo, da sta bili najverjetneje del ogrlice, sestavljene iz različnih steklenih jagod. Ker sta se ohranili le dve, ju ne moremo pripisati večji oziroma samostojni gagatni ogrlici, kakršne poznamo npr. v grobovih Viminacija (Milovanović 2018, 106). Tam so na nekropolah najdišča Pirivoj odkrili več grobov, v katerih so bile priložene gagatne ogrlice z jagodami različnih oblik, med njimi podolgovate

118 Podatek kolegice Marije Lubšina Tušek (ZVKDS OE Ptuj), ki se ji prijazno zahvaljujem za informacijo in ogled najdbe.

valjaste, podobne najdbam iz Romule (npr. grob 290; Milovanović 2018, 113, Figs. 1, 5). Grobovi z gagatnimi ogrlicami so na tem najdišču datirani v prvo polovico 3. stoletja (Milovanović 2018, 111).

Gagatni nakit pa je med drugim poznan iz skeletnih grobov na Ptuju, kjer so bili npr. v gr. 22 in 258 na najdišču OŠ Ljudski vrt najdeni razdelilci za ogrlice in ogrlice (Vomer Gojkovič in Žižek 2015, 31–32, 60). Prav tako je bila v enem od grobov v Dragi pri Beli Cerkvi (grob 21) najdena ogrlica, v kateri so bile kombinirane steklene in gagatne jagode. Grob je datiran v 3. stoletje (Križ 2003, 67, kat. 21.19).

V grobu 100 je bil priložen novec cesarja Nerve (glej prispevek Alenke Miškec v tej knjigi).

Stekleni pridatki

Z redkimi izjemami se med grobnimi pridatki zahodnega grobišča Romule pojavljajo v največji meri tisti stekleni predmeti, ki so razširjeni v vsakodnevni uporabi, prevladuje pa namizno in kozmetično posodje. Za razliko od naselbine, kjer je zelo dobro zastopano tudi zgodnje imperialno posodje iz intenzivno obarvanega stekla, izdelano s pomočjo kalupov (gl. Lazar 2021a; Lazar 2022; in v tej seriji opredelitev gradiva Petričev Grič in naselbine *Romula*), je med grobnimi pridatki pretežno zastopano posodje izdelano v tehniki prostega pihanja. Kot omenjeno, gre večinoma za posodje, ki je bilo prvotno namenjeno strežbi in uživanju hrane oziroma namizno stekleno posodje. Precej je tudi balzamarijev, kar seveda v grobnih kontekstih ni presenetljivo. Balzamariji so bili cenovno najbolj dostopni stekleni izdelki, v njih pa so hranili olja, dišave in druge snovi, ki so bile povezane s pogrebnim obredjem in verovanji. Med njimi najdemo kar nekaj izdelkov z odtisi različnih žigov na dnu. Ti nam govorijo o posameznih delavnicah, obsegu njihovih odjemalcev oziroma širini njihove trgovske mreže ter celo o cesarskem monopolu v trgovini z izbranimi dobrinami.

Zelo dobro so zastopani tudi pihani izdelki višjega cenovnega razreda, narejeni iz dekoloriranega stekla, značilni za konec 1. in 2. stoletje. Od 131 grobov na zahodni nekropoli je steklo prisotno v 40 grobovih, kar pomeni približno tretjino grobov. V 18 grobovih je bila priložena po ena steklena posoda, v ostalih primerih pa gre za grobove z več priloženimi steklenimi posodami. V večini primerov gre za kakovostne in uvožene izdelke, med njimi so tudi nove, do sedaj v Sloveniji nepoznane oblike, kot je razvidno iz preglednice oblik.

V petih grobovih so ohranjene le steklene jagode oziroma je bil priložen nakit, v desetih grobovih pa so bile priložene steklene jagode oziroma ogrlice in stekleno posodje. Stekleno ogledalo je bilo priloženo enkrat.

Stekleno posodje

V kalup pihani izdelki

Tehnika pihanja v kalup se je razvila na začetku 1. stoletja n. št. (gl. Lazar 2003, 47–49) in prav v tem stoletju najdemo med arheološkim gradivom najbogatejši razpon oblik v kalup pihanega posodja, uvoženega iz sredozemskih in italskih delavnic. Pretežno gre za izdelke, namenjene uživanju hrane in uporabi pri mizi ter za hranjenje kozmetičnih in ostalih dišečih snovi. Tudi v Romuli je zastopanega nekaj tovrstnega gradiva, med grobnimi pridatki pa v to skupino sodi en sam izdelek. Tako najprej predstavljamo balzamarij v obliki datlja iz jantarno obarvanega stekla (grob 1, **G50**), ki je bil izdelan s pihanjem v kalup (**sl. 66**). Kot rečeno, med grobnimi pridatki je to edini primer steklenega izdelka, narejenega v tej tehniki, zato ga obravnavamo posebej.

V kalup pihane stekleničke, ki posnemajo nagubano površino datljevih sadežev ali pa tudi površino zunanje lupine mandljev, so pogosta oblika v skupini v kalup pihanega stekla. Po delitvi skupin v kalupu pihanega posodja sodijo med izdelke, ki se pojavljajo v zgodnjeimperialnem obdobju in spadajo v zelo priljubljeno skupino izdelkov druge polovice 1. stoletja (Price 1991, 69). Majhne stekleničke v obliki datljev so ena najpogostejših oblik v kalup pihanih posod 1. stoletja (oblika Isings 78d; Isings 1957). Vzorec njihove površine je valovito naguban, enako kot je zgubana površina datlja. Tudi barva navadno oponaša datlje, saj so stekleničke največkrat izdelane iz jantarno obarvanega stekla (obarvano z dodajanjem železovih oksidov), sledijo številne najdbe iz vijoličnega stekla (obarvano z manganom), precej manj pa je poznanih primerov iz naravno obarvanega stekla (npr. v Nici; Fontaine in Roussel-Ode 2010, 190, no. 96). Primerjave posod, izdelanih iz obarvanega stekla, najdemo tudi v zbirki Eremitaž v Sankt Peterburgu (Kunina 1997, 280, cat. no. 146, fig. 91, levo).

66 Balzamarij v obliki datlja iz jantarno obarvanega stekla, pihan v kalup, grob 1 (**G50**).

Na osnovi različnih oblik stekleničk v obliki datljev je mogoče sklepati, da posnemajo vsaj dve različni vrsti datljev. Precej debelušasta oblika naj bi ustrezala današnji sorti datljev medjol (medjool ali medjoul) (tudi naša oblika stekleničke sodi v to skupino). Druga skupina izdelkov je bolj ozke in podolgovate oblike in ustreza sodobni sorti t. i. cesaričinih datljev (Stern 1995, 92). Vendar je dokaj verjetno, da izdelki seveda niso bili neposredno povezani s posamičnimi vrstami datljev.

Večina stekleničk te oblike je bila pihanih v dvodelne kalupe, zato na njih opazimo en neprekinjen šiv po celotni dolžini stekleničke. Ustje in vrat stekleničke so nato dokončali prostoročno. To obliko stekleničk so začeli izdelovati tik pred sredino 1. stoletja in jo proizvajali verjetno vse do začetka 2. stoletja (Stern 1995, 93). Najzgodnejše primere teh stekleničk iz zaključenih kontekstov poznamo iz Trierja, kjer so bile najdene v grobu iz klavdijskega časa (Goethert-Polaschek 1977, 96, no. 453). Enako pričajo najdbe iz Pompejev in Herkulanea. Najdbe iz druge polovice 1. stoletja poznamo iz Izraela, Krete in Hrvaške (Fadić in Štefanac 2010, 279; Buljević 2002, 393, kat. št. 1, t. 1).

Raziskave kažejo, da so bile stekleničke dokaj trpežne in so jih večkrat napolnili ter ponovno uporabili tudi potem, ko je bila originalna vsebina porabljena. O tem pričajo najdbe iz Španije in Akvileje, datirane v drugo polovico 2. stoletja, kjer gre očitno za prežitke oziroma dediščino (Stern 1995, 93).

Dve tretjini poznanih najdb teh stekleničk izvira z Bližnjega vzhoda, ostala najdišča pa so razpršena po zahodu in vzhodnem Sredozemlju. Na osnovi strnjenosti najdb ne moremo opredeliti točne lokacije delavnic, široka razprostranjenost pa kaže na možno ali verjetno proizvodnjo na palestinski obali ali v poznanih steklarskih centrih Fenicije. V 1. stoletju ta dežela ni bila znana samo po v kalup pihanih steklenih izdelkih, ampak tudi po svojih datljevih palmah. V grščini sta namreč izraza za Fenicijo (*Phoenike*) in datlje oziroma datljeve palme (*phoinix*) homonima.

Antični avtorji omenjajo več vrst datljev, ampak najboljši, po imenu *caryotae*, naj bi izvirali prav iz Fenicije. Kot piše Diodor Sicilski v drugi polovici 1. stoletja, naj bi ta vrsta datljev slovela ne le po velikosti in sladkobi, ampak tudi po svoji sočnosti. Morda tako ni odveč domneva, da je slava njihovih sadežev navdihnila feničanske steklarje, da so začeli pihati stekleničke v obliki datljev.

Zaenkrat ne poznamo ostankov snovi, ki so jih v teh posodicah hranili. Relativno majhna prostornina in ozko ustje pa dajeta slutiti, da so v njih hranili dišeča olja in ostale kozmetične pripravke. Večino teh stekleničk so našli v grobovih, čeprav je tovrstna uporaba brez dvoma sekundarna.

Številni antični avtorji omenjajo dišeča olja in mazila, ki so jih izdelovali iz datljev. Poleg tega naj bi bili datlji pogosto in običajno novoletno darilo, kot piše rimski pesnik Ovidij (*Fasti* I 185–188):

… dogodek naj ustreza okusu in ves potek leta naj bo sladek kot njegov začetek …

Navada Rimljanov, da podarijo datlje kot simbol sladkosti, lahko razloži veliko priljubljenost malih stekleničk v obliki datljev. Posodica napolnjena s sladkim datljevim oljem pa je bila brez dvoma še toliko bolj primerno in želeno darilo ob novem letu. Ko je ambasador Heroda Velikega obiskal cesarja Avgusta v Rimu leta 12 pr. n. št., mu je kot darilo prinesel sveže datlje iz Palestine (Stern 1995, 94).

Balzamarij iz groba 1 je bil pihan v dvodelni kalup, saj je ob strani lepo viden šiv (**G50**), kjer sta se oba dela kalupa stikala. V Dolenjskem muzeju Novo mesto hranijo v kalup pihan balzamarij iz vijoličastega in dekoloriranega stekla z dolgim vratom, ki pa je žal brez konteksta, saj ga je muzej pridobil z odkupom oziroma donacijo (Lazar 2003, sl. 4). Najdba izvira iz rimskih grobov v Budvi v Črni gori, iz nekdanje rimske naselbine *Buthua* (Križ *et al.* 2009, 345, sl. 33j). Velik del gradiva tik pred drugo vojno delno raziskanega grobišča v Budvi je žal končal po različnih muzejih bivše Jugoslavije. Nadaljevanje izkopavanj na tem grobišču pa je odkrilo helenistično in rimskodobno nekropolo (Marković 2012) z veliko količino importiranih, v kalup pihanih izdelkov, med katerimi najdemo tudi sorodne oblike balzamarijev (Lazar 2016, 21). V grobnih kontekstih Budve se navadno pojavljajo v parih (Marković 2012, gr. 39, 27/2, A–I/11), pogosto pa je v grobovih dodan tudi običajen balzamarij (Marković 2012, gr. 174, A–I/8). Grobovi z balzamariji v obliki datljev so v Budvi datirani v 1. in 2. stoletje (Lazar 2016, 25).

Grob 1 ima poleg balzamarija v obliki datlja med drugim priložene še zgornji del Merkurjeve stekleničke iz dekoloriranega stekla (**G51**), spodnji del balzamarija (**G52**) (Lazar 8.6.5), kvadratno (**G53**) (3.6.4) in kroglasto enoročajno stekleničko (**G54**) (6.3.8 – nova oblika), jantarni medaljon (**G46**), tri hišaste žare (**G55**–**G57**), pečatni oljenki (**G62**–**G63**) in keramično posodje (**G58**–**G61**).

Prosto pihani izdelki

Čaše

V grobu 28 (**G441**) je bila odkrita skoraj v celoti ohranjena večja kroglasta čaša na visoki, posebej pihani nogi, izdelana iz stekla z rahlo rumenkastim nadihom. Izdelek višjega kakovostnega razreda ima izvihano, rahlo profilirano ustje in po telesu dve skupini plitvih vodoravnih kanelur. Med našim gradivom čaši ne najdemo povsem točnih primerjav,

čeprav ji je oblikovno zelo sorodna čaša na nogi s Ptuja (Lazar 2003, 106, oblika 3.6.5), ki izvira iz grobne celote iz prve polovice oziroma sredine 2. stoletja (Mikl Curk 1996, 164). Glede na kakovost izdelave bi naši čaši našli največ primerjav med dekoloriranimi izdelki in jo opredelili kot obliko IN 42 (Foy *et al.* 2018, 50). Ta skupina ima enako oblikovano nogo in ustje, druži pa jih tudi okras vodoravnih vrezov. Primerjave iz Nemčije, Velike Britanije in Francije izvirajo iz grobnih in naselbinskih kontekstov pretežno 2. stoletja (Foy *et al.* 2018, 50).

V grobu 44 je bila priložena čaša gubanka (**G650**) z navzven izvihanim in odrezanim ustjem na visoki, posebej pihani nogi. Izdelana je iz dekoloriranega stekla (**sl. 67**, **68**). Oblika nima natančnih primerjav v gradivu s slovenskih najdišč in jo lahko opredelimo kot novo obliko 3.5.8 med čašami gubankami, zaradi nizke oblike in posebej pihane noge (Lazar 2003, 97).[119] Med najdbami dekoloriranega stekla jo lahko primerjamo z oblikama IN 51 ali IN 53, var. b, ki ima prav tako nataljeno posebej pihano nogo in vrezan okras pod ustjem (Foy *et al.* 2018, 59–60). Obe obliki se pojavljata od druge polovice oziroma konca 1. stoletja in skozi celotno 2. stoletje (Foy *et al.* 2018, 60), kar nenazadnje ustreza tudi obdobju največje razširjenosti dekoloriranih izdelkov.

V grobu 135 se je kot edini pridatek ohranil spodnji del močno irizirane konične čaše z rahlo vboklim dnom (**G1399**). Izredno tanke neokrašene stene kažejo, da bi jo lahko opredelili kot obliko 3.9.1. oziroma Isings 106 (Lazar 2003, 116; Isings 1957). Ustje čaše ni ohranjeno, zato bolj točna opredelitev ni mogoča. V Augstu je to oblika AR 64 in v to skupino sodijo

68 Čaša gubanka z navzven izvihanim in odrezanim ustjem na visoki, posebej pihani nogi, dekolorirano steklo, grob 44 (**G650**).

67 Pridatki groba 44 s stekleno čašo gubanko (**G650**), *in situ*.

119 Za pregled novih oblik glej opredelitev stekla v knjigi Ribnica pri Brežicah – *Romula*, območje Petričev grič (v pripravi).

tako gladke čaše kot čaše s tankim vodoravnim brušenim okrasom. Najdbe teh čaš so značilne za 4. stoletje oziroma čas med letoma 300 in 400 (Fünfschilling 2015, 492).

Vrči

V grobu 42 je bil priložen manjši enoročajni vrč iz dekoloriranega stekla (**G594**). Vrč ima lijakasto izvihano ustje z odebeljenim robom, vboklo dno in profiliran ročaj, ostenje je rahlo bikonično oziroma hruškasto. Med opredeljenim gradivom iz Slovenije nima povsem točnih primerjav, zato bi ga lahko opredelili kot novo obliko 5.1.10 – vrči z lijakastim ustjem, hruškastim/bikoničnim telesom in vboklim dnom.

Primerjamo ga lahko z izdelki iz dekoloriranega stekla iz Francije in ga opredelimo kot sorodnega obliki IN 290 (Foy *et al.* 2018, 291). Gre za dokaj pestro skupino izdelkov, ki se v podrobnostih razlikujejo po obliki ostenja in okrasa. Izdelani naj bi bili v delavnicah severne Italije ali Tessina; pretežno pa so datirani v prvo polovico 2. stoletja, z redkimi izjemami še v njegovo drugo polovico (Foy *et al.* 2018, 291). V grobu 42 ni bilo drugih steklenih predmetov.

Stekleničke in steklenice

V grobu 1 sta bili priloženi dve steklenički (**G53**, **G54**). Kvadratna steklenica z navznoter zapognjenim in sploščenim ustjem ima širok, gosto narebren ročaj, na dnu pa je odtis koncentričnih krogov (**G53**). Pripada obliki Lazar 6.3.1 oziroma Isings 50a (Lazar 2003, 149). Kvadratne steklenice so bile prosto pihane in dooblikovane ali pa je bilo telo pihano v kalup. Sodijo med široko razprostranjeno transportno posodje od sredine 1. stoletja dalje in se pojavljajo v več različicah in velikostih (več o proizvodnji in uporabi gl. Lazar 2003, 152–157).

Značilnost veliko kvadratnih steklenic (in kvadratnih loncev) je na dnu vtisnjen okras ali žig v obliki geometrijskih vzorcev, rastlinskih okrasov in tudi črk, okrajšav ali imen (Lazar 2006b). Slednje so brez dvoma oznake delavnic ali proizvajalcev. Med arheološkimi najdbami je ohranjenih tudi nekaj kalupov, s katerimi so odtiskovali vzorce oziroma žige; najpogosteje so to kamniti kalupi, saj je bil kamen očitno najbolj obstojen, kar je pomembno zaradi vročine taljenega stekla, in tudi dostopen kot material (Rotloff 1999, 42, Abb. 2–5; Buljević 2004, 195).

Kvadratna steklenica z odtisom koncentričnih krogov na dnu je bila priložena tudi v grobu 62 (**G881**), ohranjen pa je le del dna. Ta oblika steklenic ima številne primerjave pri nas in na drugih rimskodobnih najdiščih. V grobnih kontekstih naših najdišč je najpogostejša med sredino 1. in v 2. stoletju (Lazar 2003, 149). Velja tudi omeniti, da je bil tudi med pridatki na vzhodni nekropoli najden kvadratni lonec z napisom oziroma kraticami na dnu (Lazar 2003, 158, sl. 46, 7.1.1).

69 Kroglasta enoročajna steklenička iz groba 1 (**G54**).

Druga steklenička v grobu 1 (**G54**) sodi v skupino kroglastih enoročajnih stekleničk (**sl. 69**), ki bi jo lahko opredelili kot novo skupino med gradivom v Sloveniji – oblika 6.4.1 – kroglaste stekleničke z ročajem. Steklenička ima cevasto navznoter zapognjeno ustje, vboklo dno in profiliran ročaj, ki je pritrjen na rame in vrat posode. Dno je ravno in na sredini rahlo vboklo. Med dekoloriranim gradivom mu najdemo primerjavo v obliki IN 290, kjer jih avtorica poimenuje vrči brez izliva (Foy *et al.* 2018, 291). Sorodne oblike najdemo na najdiščih severne Italije (Dello, Lombardija; Urbino) in Švice (Losone, Tessin), najdbe so pretežno datirane v prvo polovico 2. stoletja, pojavljajo pa se tudi še v mlajših kontekstih (Foy *et al.* 2018, 291).

V grobu 16 je bila priložena bikonična steklenička (**G260**) iz dekoloriranega stekla z zajedo na prehodu vratu v telo in močno vpičenim dnom, ki med poznanim gradivom iz Slovenije nima točnih primerjav. Lahko jo vzporejamo s steklenicami oblike IN 198, s katerimi jo druži oblikovanost ustja, vratu in dna, zaradi oblike ostenja pa bi jo lahko opredelili kot posebno različico te skupine (Foy *et al.* 2018, 199). Glede na te primerjave, ki jih najdemo v Belgiji, Franciji, Nemčiji, Italiji in na Cipru, jo lahko umestimo v čas od sredine 2. in v 3. stoletje (Foy *et al.* 2018, 199), kar potrjuje tudi grob iz Romule s priloženim novcem Antonina Pija.

Po kakovosti in detajlih izdelave izstopa tudi natančno izdelana steklenička iz dekoloriranega stekla iz groba 32 (**G508**). Steklenička z izvihanim in lijakastim ustjem ima na prehodu vratu v ostenje tri komaj opazna rebra, rame stekleničke je okrašeno z vodoravnimi vrezi in prehaja v kroglast trup, ki stoji na visoki, posebej pihani nogi. Na osnovi detajlov izdelave in skromnega okrasa lahko stekleničko primerjamo z izdelki vzhodnosredozemskih delavnic in jo uvrstimo v skupino dekoloriranih izdelkov oblike IN 272 (Foy *et al.* 2018, 271). Primerjave so skromne in jih najdemo pretežno v

severni Afriki, najbližja po obliki pa ji je steklenička iz groba v Gargareshu v Libiji (Price 1985, no. 52).

Izdelki te skupine so datirani v 2. stoletje, na osnovi skromnih najdb iz datiranih kontekstov. Steklenička iz Romule bi po grobni sestavi sodila v sredino 2. stoletja, v grobu je bil priložen Hadrijanov novec.

Žare

Kroglasti lonci, ki bi v grobu nastopali v funkciji žare, so na grobišču redki. V grobu 7 so bili najdeni ostanki večje kroglaste žare (**G155**) (**sl. 70**). Ustje žare je izvihano navzven in nato rob cevasto zapognjen navznoter, dno je vboklo. Opredelili bi jo lahko kot obliko S 7.2.2, ki se na slovenskih najdiščih pojavlja pretežno med drugo polovico 1. in skozi celotno 2. stoletje, če sodimo po grobnih najdbah in primerjavah s Ptuja, Šempetra, Miklavža pri Mariboru in Slovenj Gradca (Lazar 2003, 163). Grobna celota iz Romule ni starejša od sredine 2. stoletja. Miniaturna steklena žara z navzven izvihanim in cevasto zapognjenim ustjem ter rahlo vboklim dnom pa je bila pridana v grob 100 (**G1228**) (**sl. 71**).

Odlomki ustja žare z navzdol zapognjenim ustjem so ohranjeni v grobu 15 (**G241**). Po obliki in zapognjenosti ustja bi lahko pripadali loncu oblike 7.2.3., značilnem za drugo polovico 1. in 2. stoletje (Lazar 2003, 163).

70 Kroglasta žara iz groba 7, *in situ*.

71 Miniaturna kroglasta žara iz groba 100 (**G1228**).

Posodice za olja in dišave

V grobovih 32 (**G509**) in 100 (PN 5864, **G1228**), tipa bustum, sta bili priloženi tudi miniaturni žari identične oblike prej opisanemu kroglastemu loncu. Interpretiramo ju lahko kot kozmetični posodici, saj v grobovih vsekakor nista imeli funkcije žare. Po detajlih izdelave izvihanega in zataljenega ustja in obliki ostenja ju lahko opredelimo kot obliko S 8.2.1 oziroma Is 68 (Lazar 2003, 168; Isings 1957). Časovni razpon njihove uporabe je širok in sega od konca 1. do 3. stoletja, sodeč po grobnih kontekstih (Lazar 2003, 170). Glede na grobni celoti in ostale grobne pridatke bi datacijo v Romuli lahko omejili na čas od konca prvega do prve polovice 2. stoletja.

Dvoročajna kroglasta steklenička za olja je bila edini pridatek v grobu 136 (**G1400**). Opredelimo jo lahko kot obliko 8.3.2 in ji najdemo primerjave z grobišč v Cerknici in na Ptuju (Lazar 2003, 171). Oblika se glede na poznane grobne celote v Sloveniji najpogosteje pojavlja v 2. stoletju (Lazar 2003, 172).

V grobu 1 (**G51**) je ohranjen tudi gornji del (ustje, vrat in del ostenja) Merkurjeve stekleničke iz dekoloriranega stekla. Tudi te stekleničke z dolgim in ozkim vratom sodijo med posodje namenjeno shranjevanju olj in dišav, ime pa so dobile po podobi Merkurja, ki krasi dna nekaterih kvadratnih stekleničk proizvedenih v italskih delavnicah (Facchini *et al.* 1995, tav. C: 28; E: 1, 3). Na dnu je prav tako pogosto odtisnjen okras palmete, kombiniran s pikami v vogalih in kraticami proizvajalca. V tej skupini se pojavljajo tudi stekleničke s šest- ali osemkotnim ostenjem, značilne predvsem za področje obalnega dela Hrvaške (Pulj, Zadar; Fadić in Štefanac 2012, no. 244, 267).

V Sloveniji poznamo med objavljenim gradivom le eno v celoti ohranjeno Merkurjevo stekleničko (oblika 8.4.1). Najdena je bila v Drnovem in je žal brez točnih najdiščnih podatkov. Na dnu ima okras palmove vejice in štiri pike v vogalih (Lazar 2006b, no. 79). Podoben odtis na dnu najdemo na nekaterih najdbah iz Italije in z drugih evropskih najdišč (Facchini *et al.* 1995, fig. 6a; tav. D), datiranih v 2. in 3. stoletje. Odlomek dna stekleničke s preprostim geometrijskim okrasom na dnu izvira tudi z najdišča *Longaticum* in je bil najdem v plasti iz 2. stoletja (Lazar 2004b, 62, sl. 3: 16).

Odlomek stekleničke iz groba v Romuli nima ohranjenega dna, gre pa za posodo kakovostne izdelave iz dekoloriranega stekla. Tako sodi v skupino IN 208 (Foy *et al.* 2018, 208), ki se deli na različice a, b in c; v skupini so zbrane tako rekoč

vse različice Merkurjevih stekleničk. Datirane so v drugo polovico 2. in v 3. stoletje.

Balzamariji

Balzamariji so v grobnih celotah dokaj številno zastopani, a so bili nekateri od njih žal do nerazpoznavnosti poškodovani v ognju. Med zgodnje oblike sodijo balzamariji s trikotno oblikovanim trupom in pogosto z zajedo na prehodu vratu v telo, ki so na osnovi poznanih grobnih celot datirani v drugo polovico 1. in 2. stoletje (Lazar 2003, 181). V grobu 1 (**G52**), grobu 54 (**G756**) in grobu 130 (**G1361**) so bili najdeni tovrstni deloma ohranjeni balzamariji oblike 8.6.5 s trikotnim trupom, značilni za drugo polovico 1. in 2. stoletje (Lazar 2003, 181).

Posebej velja izpostaviti balzamarije, ki imajo na dnu žig oziroma napis. V grobu 9 (**G201**) je bil priložen balzamarij s širokim vratom in sploščenim trupom s široko navzven horizontalno izvihanim ustjem (**sl. 72**). Izdelan je iz dekoloriranega stekla in sodi med oblike 8.6.12. (Lazar 2003, 178) oziroma obliko IN 192 (Foy *et al.* 2018, 193). Njegova posebnost je žig na ravnem dnu, ki je sicer slabo berljiv, a ga lahko opredelimo kot žig iz skupine *PATRIMONI*.

Balzamariji z oznakami oziroma žigi *PATRIMONI/PATRIMONIUM/VECTIGAL PATRIMONIN* ali *VEC(tigal) MONOP(oliu) M P(atrimoni) IMP(eratoris) CAE(saris) M(arci) A(ureli) (ANT) ONINI/PATEVAN* so bili najdeni na mnogih evropskih najdiščih z območja nekdanjih rimskih provinc. Najdemo jih od Velike Britanije preko Nizozemske, Nemčije, Švice, Portugalske in Španije do Italije (Foy 2011; Price 2011; Amrein 2006; Frova 1971). Lepo število primerjav tem balzamarijem najdemo v naši bližini, na obalnem področju sosednje Hrvaške, kjer je bilo najdenih devet balzamarijev z različicami žigov PATRIMONI (Fadić in Štefanac 2012, 37, sl. 18), in sicer na najdiščih *Asseria, Aenona*, Bakar in Zadar (Fadić in Štefanac 2012, 137–140). Najdbo brez znanega najdišča hrani tudi Arheološki muzej v Splitu (Buljević 2011, 187).

72 Balzamarij s širokim vratom in sploščenim trupom iz groba 9 (**G201**).

Žigi jasno kažejo na sodelovanje državne administracije rimskega imperija pri izdelavi in distribuciji oziroma trgovini aromatičnih snovi, ki so jih prevažali in prodajali v teh posodah v drugi polovici 2. in na začetku 3. stoletja. Da gre za monopol nad izdelki oziroma vsebino, ki sodi pod nadzor državne blagajne, dokazujejo žigi iz sosednje Italije z napisom *VEC(tigal) MONOP(oliu)M P(atrimoni) IMP(eratoris) CAE(saris) M(arci) A(ureli) (ANT)ONINI* (Frova 1971, 38–40). Žal ni jasno za kakšno vrsto ali obliko davka je šlo, brez dvoma pa oblika žiga potrjuje princip davka, ki je nastal iz cesarskega monopola. Poleg finančne plati pa prav napis PATRIMONI aludira na cesarja samega in na ta način neposredno priča o garanciji in kakovosti vsebine, ki je bila hranjena oziroma ponujena v teh balzamarijih.

Pomen napisa na žigih te skupine lahko v širšem kontekstu povežemo tudi z odtisi novcev na dnu čaš gubank, ki prav tako sporočajo, da gre za izdelke oziroma vsebino pod cesarskim monopolom, pojavljajo pa se v času od cesarja Nerona do Aleksandra Severa (Fadić in Štefanac 2012, 45). Odtise novcev poznamo z več evropskih najdišč; 22 najdb je znanih iz Hrvaške (Fadić in Štefanac 2012, 44, sl. 22), prav tako jih nekaj poznamo iz Slovenije (Lazar 2004b, 60, sl. 3: 12). Na najdiščih zahodne Francije se opisana oblika balzamarija pojavlja v kontekstih druge četrtine 2. do začetka 3. stoletja (Foy *et al.* 2018, 193).

Le deloma ohranjenemu spodnjemu delu balzamarija iz groba 59 (**G863**), ki je prav tako izdelan iz dekoloriranega stekla, lahko najverjetneje pripišemo enako obliko kot gornjemu. Tudi ta ima na dnu ohranjen slabo berljiv žig oziroma napis, ki ga lahko rekonstruiramo kot IANUARI oziroma v celoti kot VOLUMNI IANUARI in je interpretiran kot ime ANTONIUS VOLUMNIUS IANUARIUS (Sternini 1994). Balzamariji s tem žigom so razprostranjeni pretežno v zahodnih provincah imperija, poznamo jih iz Velike Britanije, Francije in Italije (Foy in Nenna, 2006, 136). Napis lahko razložimo kot ime proizvajalca, žal pa ni jasno ali gre pri tem za izdelovalca steklene embalaže, torej steklarja, za proizvajalca vsebine ali za trgovca oziroma distributerja. Lahko pa bi nenazadnje šlo tudi za osebo, ki je združevala vse tri funkcije.

Z več evropskih najdišč poznamo balzamarije različnih oblik, ki nosijo tak žig, sodeč po seriji objav žigov na steklenem posodju z evropskih najdišč (Foy in Nenna 2006, pl. 136, no. 072–076). Iz tega bi lahko sklepali, da je delavnica izdelovala stekleničke oziroma balzamarije za hranjenje različnih snovi oziroma izdelkov. Glede na primerjave je mogoče, da je bila proizvodnja umeščena nekje na območju severne ali osrednje Italije. Najjužnejša najdba balzamarija s tem žigom je za sedaj poznana iz Starigrada na Hrvaškem (Fadić in

Štefanac 2012, 41, kat. št. 30). Na osnovi ostalih primerjav in oblike lahko zaključimo, da so bili balzamariji z žigom VOLUMNI IANUARI pretežno v uporabi v drugi polovici 2. in na začetku 3. stoletja.

V grobu 16 sta bila priložena dva balzamarija (**G259**, **G262**) in steklenička (**G260**), opredelimo pa lahko le večji balzamarij iz dekoloriranega stekla s širokim sploščenim telesom in močno vboklim dnom in sicer kot obliko 8.6.11. (Lazar 2003, 178) oziroma obliko IN 194 (Foy *et al.* 2018, 195), značilno za zahodne province rimskega imperija. Dekolorirani balzamariji skupine IN 194 imajo prav tako pogosto žig na dnu, večkrat gre prav za žige iz skupine PATRIMONI. Balzamarij iz groba 16 pa ima na dnu odtis oziroma žig, ki ga sestavljata črki Mƨ. Žigu na sorodni obliki balzamarijev ne poznamo primerjav, edino lahko prepoznamo na dnu kvadratne steklenice z najdišča Brumath v Franciji, kjer sta črki S in M postavljeni druga nad drugo in uokvirjeni s koncentričnima krogoma (Foy 2006, 468, 472, pl. 4: kat. 268). Balzamariji te oblike so značilni za 2. stoletje in prvo polovico 3. stoletja (Lazar 2003, 187), tudi dekolorirani izdelki kažejo enak časovni razpon uporabe (Foy *et al.* 2018, 195).

Že opredeljena steklenička (**G260**) iz istega groba ima cevasto zavihano ustje in dolg vrat (**sl. 73**), ki je z zajedo ločen od trupa nekoliko bikonične oblike, dno pa je visoko vpičeno.

73 Steklenička iz groba 16 (**G260**). Merilo 1 : 2.

Glede na priložen novec Antonina Pija grob 16 ni starejši od sredine 2. stoletja.

Omeniti moramo še eno vrsto žiga, in sicer na balzamarijih iz grobov 25 (**G361**), 32 (**G507**), 44 (**G651**) in 54 (**G755**). Balzamariji širokega in rahlo sploščenega trupa ter širokega vratu, ki se konča s cevasto zavihanim ustjem, sodijo v skupino 8.6.7. (Lazar 2003, 186). Na dnu imajo žig, ki ga lahko spodaj beremo kot AT.F, nad njim pa OE ali samo O. Popolnoma identičen žig poznamo iz groba 1/1977 v Starem trgu pri Slovenj Gradcu (Lazar 2006b; Strmčnik Gulič 1981). Črki AT lahko interpretiramo kot okrajšavo imena, npr. AT(imetus) f(ecit). Črki v gornji vrsti OE se morda nanašata na vsebino, ki so jo v balzamarijih prevažali oziroma prodajali. Grob v Slovenj Gradcu sodi po ostalih pridatkih na začetek 2. stoletja (Strmčnik Gulič 1981, 368). Na ostalih evropskih najdiščih so sorodne oblike balzamarijev s podobnimi napisi datirane v 2. in 3. stoletje (Taborelli 1999, 267–77).

Skupina kar štirih balzamarijev z enakim žigom je dokaj redka oziroma na naših najdiščih celo izjemen primer. Brez dvoma je bila v njih transportirana vsebina, uporabljana tudi pri posmrtnih in pogrebnih svečanostih, najverjetneje dišeča olja. Njihova količina odraža rednega dobavitelja, ki je s svojimi izdelki zalagal naselbino Romula. Zanimivo je, da gre vseh primerih za pokope tipa bustum z bogatimi grobnimi pridatki in priloženimi novci. Slednji izvirajo iz druge četrtine (Hadrijan, grobova 32 in 54) in sredine 2. stoletja (Antonin Pij, grob 44), v grobu 25 pa je bil priložen novec Domicijana (81–96).

Žige s tako okrajšavo lahko primerjamo s podobno skupino žigov, ki jih najdemo v Dalmaciji, na najdiščih kot so Stari Grad, Zadar in Senj. Na tam najdenih balzamarijih sorodne oblike so odtisnjene okrajšave *QOP/AL.F ali QDE/LPF*. Verjetno gre za izdelke, ki naj bi nastali v delavnicah severne Italije konec 1. ali v prvih desetletjih 2. stoletja (Mandruzzato in Marcante 2007, 51). Primerjave tem žigom izvirajo iz Akvileje, prva vrstica pa je v tem primeru interpretirana kot okrajšava za *tria nomina* lastnika delavnice.

Glede na sestavo oziroma kratice žiga in obliko balzamarijev iz grobov v Romuli, bi smeli domnevati, da tudi balzamariji iz naše skupine žigov izvirajo iz delavnic severne Italije, kar potrjujejo tudi časovni okvir pridatkov in v grobovih priloženi novci.

Omeniti velja še visok balzamarij oziroma stekleničko iz dekoloriranega stekla z gubami na ostenju iz groba 45 (**G675**), ki ga lahko opredelimo kot obliko 8.6.20. Med skupino dekoloriranega stekla sodi k obliki IN 206 ali 207, ki se v Panoniji pojavlja že v prvi polovici 2. stoletja, drugje pa je

pretežno zastopana konec 2. in v 3. stoletju (Foy *et al.* 2018, 206–207).

Ostali balzamariji priloženi v grobovih zahodne nekropole so manj posebni od predhodno opisanih in ne odstopajo od že znanih in opredeljenih oblik balzamarijev s slovenskih najdišč.

V grobovih 1 (**G52**), 54 (**G756**) in 130 (**G1361**) so bili najdeni deloma ohranjeni balzamariji oblike 8.6.5 s trikotnim trupom, značilne za drugo polovico 1. in 2. stoletje (Lazar 2003, 181).

Balzamarij iz groba 15 (**G232**) s sploščenim telesom in visokim vratom pripada obliki 8.6.11, značilni za čas med koncem 1. in začetkom 3. stoletja (Lazar 2003, 187).

Dva manjša balzamarija iz groba 32 pripadata obliki 8.6.8 (**G505**, **G506**). Prehoda iz vratu v telo pa ne poudarja nataljena nit, ampak rahla zajeda.

Oblika balzamarija v grobu 44 (**G1020**) sodi v skupino 8.6.7, vendar na dnu nima žiga tako kot zgoraj opisani balzamariji. Drugi, manjši balzamarij (**G1019**), pa sodi v skupino 8.6.8.

Balzamarij v grobu 107 (**G1262**) s kroglastim trupom in rahlo vboklim dnom pripada obliki 8.6.14, ki se pojavlja v 2. in 3. stoletju (Lazar 2003, 190). Primerjave mu najdemo v grobovih Ptuja in Brezja nad Zrečami (Lazar 2003, 191).

Jagode

Med nakitnimi izdelki prevladujejo različne steklene jagode, ki pa se pojavljajo pretežno posamično, iz grobnega konteksta pa je bilo jasno, da so bile del ogrlic. Med bolj zanimive najdbe spadajo jagode z zlato folijo, prav tako pa bomo na tem mestu obravnavali melonaste jagode, čeprav niso izdelane iz stekla.

Jagode z zlato folijo

74 Jagode z zlato folijo in bronasti spiralni obročki iz groba 157.

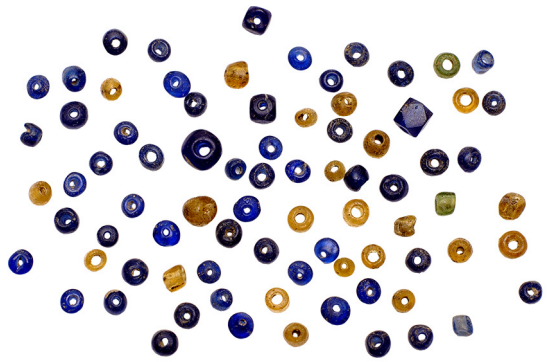
V grobovih 36 (**G558**), 57 (**G789–G792**) (**sl. 74**) in 112 (**G1278–G1280**) so se ohranile enojna (**G1280**), dvojna (**G1279**) in celo trojna (**G1278**) jagoda iz dekoloriranega stekla z zlato folijo. Jagode z uporabo zlate ali srebrne folije (tipa VIII.1 in VIII.2; Giovannini 2008, 158) so služile kot nadomestek bolj dragocenih materialov, folija med plastema stekla pa je vedno gladka, brez raznovrstnih rastlinskih okrasov, kot jih poznamo pri steklenih posodah. Tovrstne jagode se pojavljajo pretežno v cilindrični ali okrogli izvedbi, pri izdelavi pa prevladuje uporaba dekoloriranega stekla, čeprav so ponekod poznane tudi drugačne izvedbe (Spaer 2001, 130). Jagode so zaradi sestave stekla precej podvržene razpadanju, zelo dobro se ohranijo le v zelo suhem okolju, zato najdbe ne odražajo več bleščeče in sijoče površine, ki so jo imeli originalni izdelki.

Pregled večjega števila najdb tovrstnih jagod je pokazal, da so bile izdelane z raztegovanjem in rezanjem (Spaer 2001, 131). To je bilo mogoče zaključiti po vidnih vzdolžnih linijah. Raztegnjeno cevko dekoloriranega stekla so po ohlajanju ovili s tanko plastjo zlate folije, ki so jo na steklo verjetno pritrdili z neke vrste lepilom. Preko tega so nato povlekli drugo, nekoliko večjo cevko dekoloriranega stekla. Tako pripravljena sestavljena palička je bila nato pritrjena na kovinski drog, segreta in oblikovana. Kaže, da so v nekaterih primerih pripravljeno cevko še dodatno segrevali in raztegovali pred končnim oblikovanjem jagod. Nekatere jagode so oblikovali posamično, druge pa po več skupaj. Tak način je bil brez dvoma uporabljen pri dvojnih ali trojnih jagodah, ko so s posebnim orodjem ali morda kalupom oblikovali segmentirano površino, ki je bila nato razrezana v jagode (gl. Spaer 2001, 131, Fig. 57). V nekaterih primerih so nato dodelali robove jagod, še večkrat pa so jih pustili neobdelane, kar omogoča tudi vpogled v tehniko izdelave. Verjetno je, da so bile jagode, ki so jih po rezanju še toplotno obdelali, helenistične ali rimskodobne izdelave.

Delavnice teh jagod naj bi izvorno delovale v Egiptu, ki je dolgo časa veljal za rojstni kraj tehnike uporabe zlate folije (Spaer 2001, 133). Danes vemo, da to niso bile edine delavnice teh izdelkov, saj jih najdemo širom imperija. Potrjene so helenistične delavnice na Rodosu, pomembno vlogo pri teh izdelkih pa sta brez dvoma imeli tudi Vergina in Olimpija (Ignatiadou 2010, 419). Do začetka rimske dobe se je njihova proizvodnja razširila v več središč po Sredozemlju.

Po primerljivih najdbah sodeč, so te jagode lahko samostojno sestavljale ogrlice, še pogosteje pa so bile kombinirane z drugimi steklenimi jagodami raznih barv in oblik (Spaer 2001, kat. 238, 239).

Enako lahko sklepamo za ogrlice oziroma ostanke ogrlic iz grobov zahodne nekropole, kjer so poleg jagod z zlato

75 Izbor različno oblikovanih barvnih steklenih jagod iz groba 101.

folijo navadno najdene tudi druge oblike jagod iz obarvanega stekla (grobovi 36, 57, 101, 112). V omenjenih grobnih celotah se večinoma pojavljajo posamično ali kot edine najdbe (z izjemo groba 112), zato jih lahko časovno opredelimo le na osnovi ostalih primerjav.

Jagode iz obarvanega stekla in brezbarvne jagode se pojavljajo v naslednjih grobovih: grob 4: **G10,** grob 6: **G116**, **G117**, **G118**, grob 36: **G554**–**G558**, grob 101: **G1391**–**G1397** (**sl. 75**), grob 112: **G1281**–**G1282**.

Različne oblike in barve steklenih jagod se pojavljajo v petih grobovih kot edini pridatek iz stekla, nekateri pa spremljajo še ostale steklene pridatke. Izdelane so iz dekoloriranega stekla ter stekla obarvanega svetlo in temno modro, zeleno, medeno rjavo in rdeče. Njihove oblike so kvadratne, poliedrične, cilindrične, valjaste z odebelitvijo ali pa enostavne kroglaste oziroma prstanaste. Po delitvi Annalise Giovannini, ki je razdelila jagode iz Akvileje, pripadajo naslednjim oblikam (Giovannini 2008, 156):

Skupina II združuje preproste prstanaste jagode večjih ali manjših dimenzij:
Tip II.2 – jagode prstanaste oblike majhnih dimenzij; zastopane so modra, svetlo modra in jantarno rjava barva (grobovi 36, 101, 112).
V skupino VIII so uvrščene jagode z zlato ali srebrno folijo:
Tip VIII.1 – jagode z zlato folijo (grobovi 36, 57, 112).

Skupini XI pripadajo enobarvne jagode z gladko površino:

- Tip XI.1 – kroglaste ali sferoidalne (grobovi 16, 36, 101, 112),
- Tip XI.4 – valjaste oziroma cilindrične (grob 112),
- Tip XI.5 – poligonalne ali kvadratne (grobovi 4, 6, 101),
- Tip XI.6 – bikonične,
- Tip XI.7 – podolgovate bionične ali z odebelitvijo v sredini.

Skupini oziroma tipu XII pripadajo poliedrične jagode modre ali tudi zelene barve (grobovi 6, 101, 112).

Glede na različne oblike jagod v posamičnih grobovih lahko sklepamo, da so bile nanizane na ogrlice v zelo različnih kombinacijah, lahko bi rekli brez pravega reda, v nekaterih grobovih pa gre tudi za ostanek več ogrlic glede na pokop (grob 112). V večini grobnih celot se pojavljajo pretežno posamično ali kot edine najdbe, zato jih časovno lahko opredelimo le na osnovi ostalih primerjav, kar pomeni širok časovni razpon med 1. in 3. stoletjem, glede na datacijo grobov na nekropoli.

Melonaste jagode

Med gradivom zahodne nekropole Romule so bile melonaste jagode najdene le v grobu 95, pridane pa so bile tri (**G1146**–**G1148**) (**sl. 76**). Kot najdbe jih poznamo v arheoloških kontekstih civilnih in vojaških naselbin oziroma postojank, redkeje pa jih srečamo kot grobne pridatke, če sklepamo po objavljenih grobiščih z območja jugovzhodnih Alp (npr. Neviodunum, Emona, Ptuj). Jagode, ki imajo ostenje narebreno kot melona oziroma dinja (bolj natančno je to kantalupska melona), so najpogosteje različnih odtenkov turkizne barve, ponekod pa se pojavljajo tudi odtenki temno modre (npr. Ptuj vojašnica – v tisku). Po velikosti sodijo jagode iz groba 95 med majhne oziroma klasično velike jagode (premer med 1,2 in 1,8 cm), rebra so enakomerno izdelana, telo jagod pa je gosto narebreno.

76 Primer melonaste jagode iz groba 95.

Jagode, ki so pogosto obravnavane med steklenim gradivom, posebnimi najdbami ali nakitnimi predmeti, niso izdelane iz stekla, ampak iz posebnega materiala, ki je v arheološki literaturi opredeljen z različnimi pojmi. Egiptologi uporabljajo izraz fajansa, egiptovska fajansa, kremenčeva (kvarzitna) fajansa ali celo steklena pasta (Höpken 2003, 355), za najdbe z Bližnjega vzhoda je pogost izraz frit, kremenčev frit ali stekleni frit (Wartke 1999, 53; Höpken 2003, 355). Edini antični izraz, ki ga poznamo za ta material, je egipčanski tjehenet, ki pomeni bleščeči, sijoči (Schlick-Nolte 1999, 21). Iz rimskega obdobja ne poznamo besede, ki bi opisovala ta material. Številni sodobni izrazi v zvezi s tem napačno omenjajo steklo. Novejše raziskave in objave večinoma uporabljajo izraz

kvarzitna keramika, kajti osnovna sestavina tega materiala je kremenčev prah oziroma moka, dobljena iz zdrobljenega ali mletega kremenčevega peska, kosov kremena ali prodnikov (Wartke 1999, 53; angl. „silica-ceramics"; Kühne 1999, 106).

Izdelava predmetov iz te zmesi je tehnološko na meji med proizvodnjo stekla in keramike. Kemijska reakcija sestavin in proces taljenja ustrezata proizvodnji stekla, postopka hladnega oblikovanja zmesi in pečenja oziroma žganja za utrditev izdelka, pa ustrezata proizvodnji keramike. Surovina za proizvodnjo je kremenčev pesek, pomešan z vodo in organskim vezivom, ki vsebuje sodo ali natron. Te alkalne soli delujejo kot topilo, ki znižuje temperaturo taljenja. Odvisno od razmerja sestavin ločijo čisto kremenčevo keramiko, steklasto kremenčevo keramiko in kremenčevo maso. Najbolj klasična je prva mešanica, pri drugi je dodano zdrobljeno steklo, tretji pa je kot dodatno vezivo dodana fina glina (Höpken 2003, opomba 25).

Za izdelavo rimskih melonastih jagod so verjetno uporabljali predvsem drugo vrsto mešanice, ki so jo ročno oblikovali. Iz tega izhajajo tudi razlike v velikosti, številu reber in ponekod tudi precej neenakomerna izdelava oziroma oblika jagod (Abegg 1989, Taf. 2). Potem ko so jih oblikovali, so jagode posušili in nato v procesu žganja utrdili pri temperaturi ok. 900 °C.

Dokaze o proizvodnji melonastih jagod poznamo iz Kölna, kjer so v taboru renske flote (*classis Germanica*) v Alteburgu (Köln) odkrili dokaze o proizvodnji jagod iz začetka 2. stoletja (Höpken 2003, 357). To dokazuje, da niso vse najdbe vzhodnega ali egipčanskega izvora, ampak so obstajale tudi delavnice po zahodnem delu imperija (Höpken 2003, 361).

Melonaste jagode so lahko nosili nanizane v ogrlici (primer npr. Emona), samostojno ali v kombinaciji z drugimi jagodami, posamično pa so jih nosili kot amulete in so imele apotropejski značaj. Še danes jih na Orientu posamezniki nosijo kot talisman proti zlobnemu/hudičevemu pogledu (Höpken 2003, 353).

V rimskem obdobju so melonaste jagode večinoma poznali v dveh velikostih. Manjše so služile kot nakit ali amuleti, večje pa velikokrat kot okras na vojaški opremi konjenikov ali tudi pri tovornih živalih (Höpken 2003, Abb. 15: 353).

Posamične najdbe manjših melonastih jagod v grobnih ali naselbinskih kontekstih so večinoma interpretirane kot talismani oziroma amuleti, redkeje pa jih srečamo nanizane v ogrlice, pri nas jih poznamo v večjem številu predvsem z dobro raziskanih grobišč, npr. v Emoni in na Ptuju (Palača Gradis – Petru 1972, t. 111: 6; Ptuj, grob 742 – Istenič 2000, t. 166: 1–13). Jagode v grobu 95 so bile del grobne celote s fibulo Almgren 73.

Miniaturno ogledalo

V grobu 70 (**G710**) je bilo med pridatki ohranjeno osemkotno stekelce, ki je pripadalo miniaturnemu ogledalu, navadno vdelanemu v svinčen okvir, ki pa v našem primeru žal ni ohranjen. Do sedaj znane najdbe podobnih ogledal izvirajo s celotnega območja rimskega imperija, poznamo jih z najdišč, kot so Trier, Köln, Nijmegen, Augst, Črno morje, Olbia.

S slovenskih najdišč prav tako poznamo kar nekaj sorodnih najdb iz grobnih kontekstov, omenimo pa vsaj tri neposredne primerjave med grobnimi najdbami, in sicer na Ptuju (Lazar 2004a, 78, sl. 92), Školaricah oziroma Križišču pri Spodnjih Škofjah (grob 29; Lazar 2004a, 78, sl. 93; Novšak *et al.* 2019, 106–107) in v emonskem grobu 246 z dvogumbasto noriško-panonsko fibulo (Petru 1972, t. 25: 1).

V ženskih grobovih pogosto najdemo kar nekaj pridatkov oziroma pripomočkov za osebno in kozmetično nego, zato najprej pomislimo, da gre tudi v primeru miniaturnega ogledala za predmet osebne nege. Vendar bi v tem primeru pogrešili, saj je dejanska površina ogledala le okrog 2 cm, zato uporaba v tem smislu ni verjetna oziroma smiselna. Svinec, iz katerega so izdelani okvirji teh miniaturnih ogledal, je poleg tega izredno mehak in neprimeren za izdelke vsakdanje uporabe.

Do sedaj znane najdbe teh ogledal pretežno izvirajo iz svetišč, npr. kot votivni darovi pri ženskih kultih, in z grobišč. V grobnih kontekstih lahko te najdbe zato opredelimo kot opremo pokojnika in ne kot predmet osebne uporabe. Okvirji ogledal, ki, mimogrede, niso le kvadratna, ampak tudi okrogla, z ročaji ipd., so bili izdelani iz svinca. Ne samo zato, ker je bil poceni in enostaven za oblikovanje, ampak tudi zato, ker so barvo svinca tradicionalno povezovali s podzemnim svetom in magijo. Z območja Črnega morja poznamo na okvirjih npr. upodobitve Bakha, Silena, Pana in Satirov; enake upodobitve so bile prepoznane tudi na okvirju ogledala s Križišča (Novšak *et al.* 2019, 108). Iz Akvinka (*Aquincum*) na Madžarskem poznamo najdbe ogledal z napisi, kot so na primer darilo za lepo žensko, za lepo dušo, *utere felix*, ipd. Velikokrat so ta darila in napisi povezani s kulti ženskih božanstev kot so Venera, Selena, Izida, Junona … (Baratta 2014, 712). Vzporednice najdemo s pojmi, kot so lepota, mladost, zdravje in prezgodnja smrt. Tako lahko zaključimo, da ta miniaturna ogledala sodijo v sivo območje med religijo in magijo, še posebej, če upoštevamo omenjene napise in posvetila, ki so ohranjeni na svinčenih okvirjih teh ogledal.

Ogledala s kvadratnimi okvirji so bolj pogosta na najdiščih zahodnega dela imperija, njihova uporaba pa je časovno široka in naj bi trajala od 1. do 4. stoletja, morda celo do začetka srednjega veka (Kock in Sode 2002). Kot menijo raziskovalci, naj bi v francoskem Arlesu obstajala delavnica teh izdelkov, ki je bila aktivna v 2. in 3. stoletju (Triester 1996). Ta časovni okvir je tudi najpogostejši za danes poznane datirane kontekste na francoskih najdiščih, medtem ko naj bi bile na najdiščih severno, npr. v Kölnu, te najdbe pogoste v celotah druge polovice 3. in prve polovice 4. stoletja (Foy *et al.* 2018, 330, oblika IN 325). Primerljive najdbe iz Slovenije izvirajo iz obdobja 1. (Emona – grob z noriško-panonsko dvogumbasto fibulo) do 3. stoletja (Školarice, grob 29: Novšak *et al.* 2019, 109).

Keramični pridatki

(v sodelovanju z Ano Kovačič)

Keramični pridatki[120] v grobovih Ribnice pri Brežicah obsegajo širok nabor predmetov, med njimi hišaste žare,[121] izdelke fine keramike,[122] grobe keramike,[123] transportnega posodja[124] in oljenk.[125]

Nabor pridatkov fine keramike, večinoma lokalne ali regionalne proizvodnje, obsega fino posodje, kot so na primer primerki sigilatnega posodja in keramike tankih sten. Običajno je številčnejše fino posodje,[126] med njimi fini lonci, vrči, čaše, sklede in skodele ter izjemno pogosti krožniki.[127] V več primerih so bile v grobove pridane bogato okrašene kadilnice.[128] Tudi nabor pridatkov grobe keramike večinoma obsega posodje lokalne oziroma regionalne proizvodnje. Med njimi prevladujejo lonci, prisotni pa so še primerki trinožnikov in pokrovov. V grobove so bile razmeroma pogosto pridane tudi oljenke.

Hišaste žare

Hišaste žare so ena izmed zanimivejših in vprašanja vzbujajočih keramičnih oblik posodja, ki jih najdemo na zahodnem grobišču Ribnice, seveda pa tudi drugod. O njih so poleg Petra Petruja, ki jim je posvetil več študij, med njimi najbolj obsežno v letu 1971 (Petru 1966; Petru 1971), pisali še drugi avtorji (na primer: Gregl 1987; Gregl 1997; Križ 2003; Mason in Županek 2018; Udovč 2022b; Vojakovič in Novšak 2022 in drugi). Gre za obliko posode, ki jo najdemo izključno v rimskodobnih grobovih jugovzhodne Slovenije in na prostoru severozahodne Hrvaške. Njihova razprostranjenost v največji meri geografsko sovpada z območjem, ki so ga pred prihodom Rimljanov poseljevali Latobiki, posamezni primerki hišastih žar pa so bili odkriti še v Šempetru (Kolšek 1977, t. 4: 1) in Zagrebu (Gregl 1997, 35, kat. št. 45), nekaj primerkov pa tudi v Emoni.[129]

Na Ribnici pri Brežicah so bili v štirih grobovih odkriti primerki osmih hišastih žar. V grob 1 so bile pridane tri (**G55**–**G56** in **G57**), v grob 2 je bila pridana ena (**G78**), v grobu 7 zidane grobnice 1 sta bili pridani dve (**G156**–**G157**), v grob 30 pa sta bili ravno tako pridani dve hišasti žari (**G476**–**G477**).

120 Keramičnemu posodju je bila opredeljena oblika, v kolikor je ohranjenost izdelka to dopuščala, način izdelave in faktura pa sta bila opredeljena na osnovi vizualne in makroskopske metode (barva, struktura lončarske mase v preseku, premaz). Natančni opisi faktur so dostopni v prilogi 3, opisi oblik lončenine pa v prilogi 4.

121 Na primer: **G55**, **G56**, **G57**, **G78**, **G156**, **G157**, **G476** in **G477**.

122 Na primer: **G58**, **G79**, **G80**, **G81**, **G104**–**G106**, **G119**, **G158**–**G163**, **G181**, **G198**, **G224**, **G235**, **G270**–**G272**, **G290**, **G291**, **G310**–**G312**, **G318**, **G319**, **G322**, **G323**, **G362**, **G375**, **G437**–**G438**, **G443**, **G449**, **G452**, **G453**, **G454**–**G456**, **G478**–**G482**, **G485**–**G487**, **G511**–**G513**, **G533**–**G538**, **G547**, **G575**, **G589**, **G595**–**G598**, **G603**, **G623**, **G652**-**G569**, **G687**–**G692**, **G701**, **G707**, **G712**–**G714**, **G727**, **G736**–**G738**, **G743**, **G746**, **G757**–**G759**, **G764**–**G766**, **G778**–**G781**, **G820**-**G825**, **G865**, **G870**, **G882**, **G883**, **G890**–**G892**, **G901**–**G904**, **G950**, **G956**, **G992**–**G994**, **G1022**, **G1034**, **G1039**, **G1052**, **G1053**, **G1072**, **G1082**, **G1087**, **G1088**, **G1091**, **G1092**, **G1098**, **G1105**, **G1112**–**G1116**, **G1120**, **G1124**, **G1130**, **G1138**, **G1143**, **G1139**, **G1150**–**G1153**, **G1244**, **G1251**, **G1263**–**G1266**, **G1269**, **G1270**, **G1273**, **G1284**, **G1300**, **G1301**, **G1303**, **G1305**, **G1311**, **G1314**, **G1315**, **G1319**, **G1339**, **G1344**, **G1349**, **G1350**–**G1355**, **G1358**, **G1363**–**G1366**, **G1370**, **G1371**, **G1373**, **G1374**.

123 Na primer **G202**, **G288**, **G321**, **G445**, **G515**, **G526**, **G599**, **G665**, **G748**, **G772**, **G984**, **G997**, **G1055**, **G1083**, **G1106**, **G1142**, **G1274**, **G1376**, **G1320**.

124 Na primer: **G228**, **G283**, **G284**, **G873**, **G1016**, **G1059**, **G1075**.

125 Na primer: **G62**, **G63**, **G316**, **G323**, **G366**, **G439**, **G601**, **G602**, **G625**, **G669**, **G696**, **G773**, **G832**, **G851**, **G871**, **G1015**, **G1023**, **G1058**, **G1094**, **G1108**, **G1137**, **G1158**, **G1210**, **G1211**, **G1247**, **G1286**, **G1381**.

126 Keramika je razdeljena na fino in grobo (glede na fakturo). Med fino keramiko, izdelano iz finozrnatih lončarskih mas z dodelano gladko površino sodijo vse oblike t. i. finega namiznega posodja, kot so na primer sigilata in keramika tankih sten, kakor tudi izdelki običajne fine keramike, ki je bila pretežno namenjena postrežbi (lahko tudi namizna keramika). Med grobo keramiko pa sodijo vse tiste oblike posodja, ki so izdelane iz drobnozrnatih in grobozrnatih lončarskih mas z bolj grobo površino (lahko tudi kuhinjska keramika).

127 Na primer: **G59**, **G82**, **G83**, **G107**, **G108**, **G109**, **G110**, **G111**, **G112**, **G113**, **G120**, **G196**, **G273**, **G274**, **G275**, **G276**, **G277**, **G278**, **G279**, **G313**, **G363**, **G380**, **G443**, **G444**, **G450**, **G559**, **G622**, **G660**, **G661**, **G663**, **G676**, **G677**, **G693**, **G705**, **G706**, **G721**, **G722**, **G730**, **G744**, **G745**, **G760**, **G761**, **G762**, **G763**, **G767**, **G768**, **G769**, **G770**, **G771**, **G782**, **G783**, **G784**, **G785**, **G826**, **G828**, **G829**, **G830**, **G831**, **G893**, **G894**,**G895**, **G905**, **G906**, **G951**, **G952**, **G957**, **G983**, **G995**, **G996**, **G1073**, **G1079**, **G1096**, **G1099**, **G1100**, **G1116**, **G1144**, **G1245**, **G1246**, **G1271**, **G1296**, **G1297**, **G1308**, **G1375**.

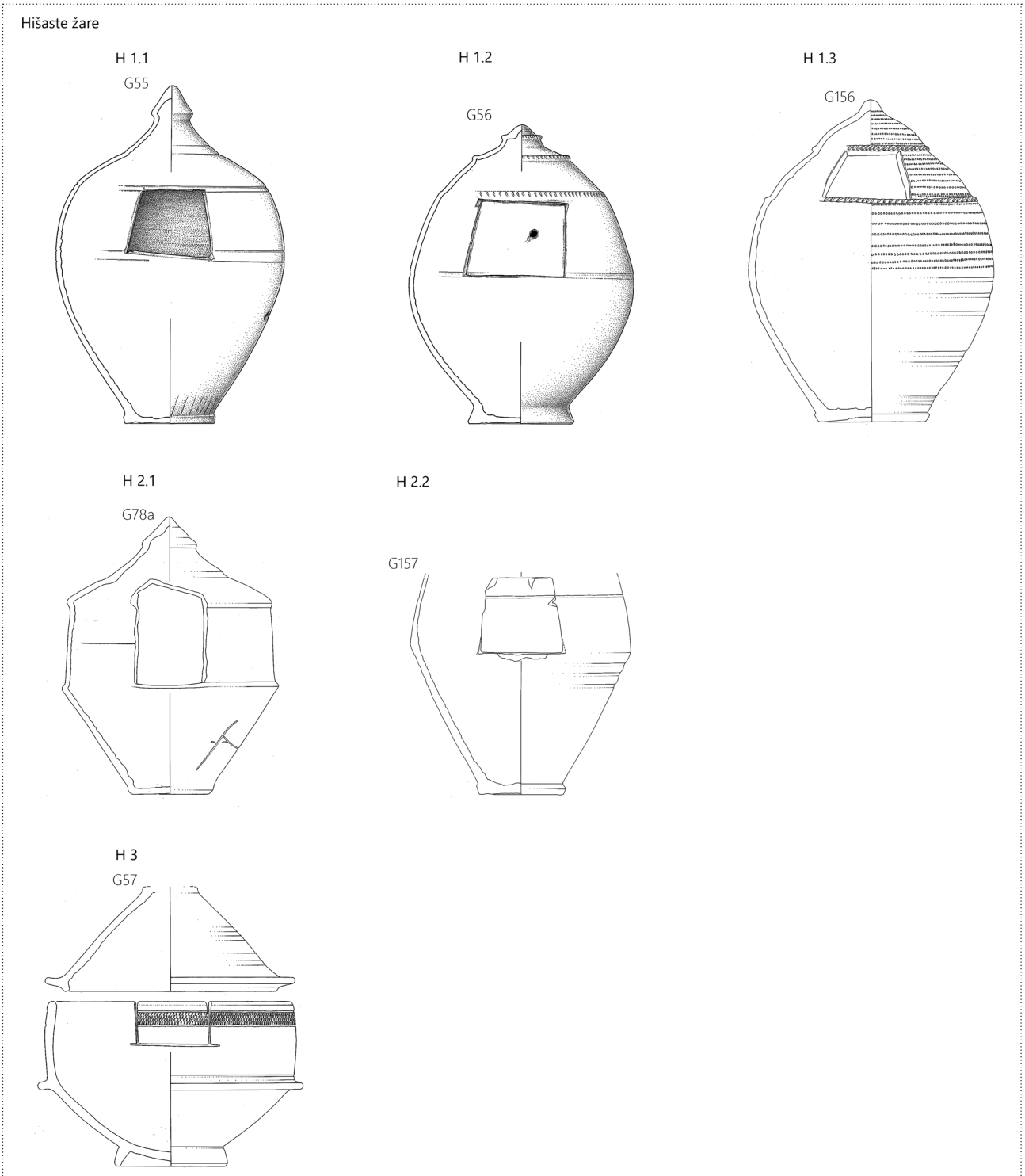
128 Na primer: **G190**, **G365**, **G865**, **G1057**, **G1056**.

129 Sonja Petru je v publikaciji Emonske nekropole objavila sedem hišastih žar (Petru 1972, t. 107: 12–17), vse brez najdiščnih kontekstov, tako da bi lahko bila njihova prava provenienca tudi nekoliko vprašljiva.

Delež grobov, v katerih so bile pridane hišaste žare, na Ribnici predstavlja zgolj 3 % vseh grobov.

Njihove oblike so zelo raznolike. Na osnovi oblikovanosti ostenja, odprtin za vratca in strehastega oziroma gumbastega zaključka smo jih razvrstili v tri osnovne oblike z več različicami (sl. 77).

Hišaste žare z zaobljenimi podolgovatimi oblikami ostenja so združene v obliko H 1 s tremi različicami. V različico H 1.1 sodijo hišaste žare zaobljenih podolgovatih oblik, ki se zožujejo proti nizkemu prstanastemu dnu. Zgornji deli so oblikovani v konično streho s poudarjenim zaključkom s koničnim gumbom. Vratca so pri tej različici postavljena v zgornjem delu posode in so trapezoidne oblike. Okras je

77 Preglednica oblik hišastih žar. Merilo 1 : 6.

78 Hišasta žara iz groba 1 (**G55**).

79 Hišasta žara iz groba 1 (**G56**).

80 Hišasta žara iz groba 1 (**G57**).

praviloma vrezan v vodoravnih nizih. Hišasti žari oblike H 1.1 sta bili odkriti v grobovih 1 (**G55**) (**sl. 78**) in 30 (**G477**).

Hišaste žare oblike H 1.2 so močno zaobljeno podolgovate, rahlo bikonične oblike, ki se blago zožuje proti nizkemu prstanastemu dnu. Zgornji del je oblikovan v profilirano konično obliko strehe, ki je z razčlenjenimi plastičnimi rebri ločena na tri dele. Streha se končuje s sploščenim gumbom. Vratca z luknjo trapezoidne oblike so v sredinskem delu posode. Takšna žara je bila odkrita v grobu 1 (**G56**) (**sl. 79**). Hišaste žare oblike H 1.3 so trebušaste oblike. Del z odprtino za vratca je od ostalega dela posode oddeljen z dvema vodoravnima razčlenjenima rebroma. Zgornji del (streha) je oblikovan iz dveh delov, vrh je kroglaste oblike z majhnim zaobljenim stožčastim gumbom. Odprtina je visoko v zgornjem delu posode in je trapezoidne oblike. Dno je vboklo. Tako oblikovana žara je bila priložena v grobu 7 (**G156**) (**sl. 77**).

Bikonične oblike hišastih žar, bolj togega in ravno oziroma cilindrično oblikovanega ostenja, so združene v obliko H 2. Na Ribnici pri Brežicah so prisotne v dveh različicah. V obliki H 2.1 so združene hišaste žare bikonične oblike s cilindričnim sredinskim delom trupa in s kvadratno oziroma romboidno odprtino. Strehe teh žar so konične, gumbi pa veliki in strehaste oblike. Žari te oblike sta bili najdeni v grobu 2 (**G78**) in grobu 30 (**G476**). Druga različica bikoničnih hišastih žar so žare s cilindričnim sredinskim delom, ki se rahlo zožuje proti vrhu (oblika H 2.2). V sredinskem delu žare so vratca trapezoidne oblike. Pri tej različici ni ohranjen zgornji del žare. Žara takšne oblike je bila priložena v grobu 7 (**G157**) (**sl. 77**).

Najbolj zanimiva oblika hišastih žar pa je oblika H 3. To je hišasta žara, ki je sestavljena iz dveh delov. Za spodnji del je

bila uporabljena skleda, posnetek oblike Drag. 25, v katero so bila naknadno izrezana vratca dokaj pravilne pravokotne oblike. Za zgornji del žare pa je bil uporabljen konični pokrov z rogovilastim izvihanim robom (držaj se ni ohranil). Primerek dvodelne hišaste žare, oblike H 3, ki je na izviren način poustvaril primarno in tako zelo značilno obliko posode, je bil odkrit v grobu 1 (**G57**) (**sl. 77, 80**). Za enkrat je najdba iz Ribnice pri Brežicah edini znan primerek dvodelne hišaste žare.

Hišaste žare iz Ribnice pri Brežicah so izdelane iz zelo fino prečiščene lončarske mase, brez vidnih vključkov. V vseh primerih so izdelane na vretenu in oksidacijsko žgane. Barva preloma ostenja je rdečerumena. Imajo mehko površino, ki je lahko premazana s premazom temno rdeče (**G55, G157**), rdeče (**G476**–**G477**), oranžnordeče (**G56**), svetlo rjavooranžne (**G78**) in rdečeoranžne barve (**G57**). Premaz je lahko nanešen samo na zunanji strani, na notranji in zunanji strani, lahko pa tudi samo na delu zunanje površine (**G476**). V enem primeru na žari premaza ni bilo opaziti (**G156**), praviloma pa je premaz ohranjen le v sledovih.

Hišaste žare iz Ribnice pri Brežicah so v več primerih tudi okrašene; enostavno, z vodoravnimi vrezi, ki poudarjajo posamezne odseke žare, kot so na primer žare iz grobov 1 (**G55**) in 30 (**G477**). Obe sodita v obliko žar H 1.1. Lahko so okrašene z vodoravnimi kanelurami, kot je na primer žara iz groba 1 (**G56**) oblike H 1.2, ali pa žara iz groba 7 (**G157**) oblike H 2.2. Bogato, z dvema z odtisi razčlenjenima rebroma in pasovi koleščkanja v zgornjem delu ostenja, je okrašena žara oblike H 1.3 (**G156**). Okras dvodelne žare je vezan na originalen okras posnetka sklede tipa Drag. 25, ki je okrašen s pasom peresnega okrasa, kar med vsemi poznanimi hišastimi žarami predstavlja unikat, tako kot dvodelna žara sama po sebi (**G57**).

Primerjave odkritim hišastim žaram na Ribnici pri Brežicah najdemo na številnih rimskodobnih najdiščih jugovzhodne Slovenije in na prostoru severozahodne Hrvaške. Najbližje Ribnici so bile hišaste žare odkrite ob izkopavanjih grobišča na najdišču Dvorce pri Čatežu v devetdesetih letih 20. stoletja. Z najdišča, ki žal še ni v celoti objavljeno, poznamo pet hišastih žar. Žare so bile tudi na tem najdišču pridane v pravokotne, s kamnitimi ploščami obložene grobove in v okrogle zidane grobnice (Bavec 2016).

Večje število hišastih žar je bilo odkritih tudi ob zadnjih izkopavanjih rimskih nekropol na območju Drnovega. Skupno je bilo v šestih pravokotnih zidanih grobnicah odkritih devet hišastih žar, pri čemer je bila v štiri zidane grobnice pridana po ena hišasta žara (grobnice 1, 16, 17, 18), v eno grobnico dve (grobnica 14) in v eno grobnico tri hišaste žare (grobnica 7). Grobovi z najdišča Drnovo 2 so datirani v 2. in 3. stoletje (Vojakovič in Novšak 2022, 107), raziskovalci pa zaradi skromnih pridatkov v posameznih grobnicah domnevajo, da so bile nekatere izmed njih izropane že v antičnem ali polpreteklem času (Vojakovič in Novšak 2022, 105).

Po številu poznanih hišastih žar daleč izstopa območje naselbine in nekropol v Drnovem oziroma Neviodunu. Te najdbe sta objavila Sonja in Peter Petru leta 1978. Njuna objava temelji pretežno na fondu Pečnikovih izkopavanj na območju Drnovega, gradivo teh posegov pa hrani Narodni muzej Slovenije. Zaradi poznanih zgodovinskih okoliščin muzejsko gradivo nima znanega natančnega arheološkega konteksta oziroma ohranjenih grobnih celot. Opredelitev in interpretacija sta zato lahko temeljila predvsem na oblikovni analizi najdb. Te najdbe so bile v veliki meri tudi podlaga za Petrujevo študijo o hišastih žarah Latobikov (Petru 1971).

Naslednje bližnje najdišče, na katerem so hišaste žare prisotne v pretežnem številu odkritih grobov, je najdišče Veliki Kamen (Uršič 1985, 19). Tu je bilo ob zaščitnih izkopavanjih leta 1962 odkritih pet zidanih grobnic okrogle in kvadratne oblike. V štirih izmed njih je bilo najdenih kar devet hišastih žar. V grobu 3 so bile priložene štiri, v grobovih 2 in 5 po dve in v grobu 1 ena sama hišasta žara (Uršič 1985, 21–25).

Na trasi avtoceste Ljubljana–Obrežje so bili v Dragi pri Beli Cerkvi odkriti in v letu 2002 raziskani rimskodobno grobišče ter deli obcestne postojanke (verjetno *Crucium*) (Križ 2003; Udovč 2022b). Na grobišču je bila odkrita grobna parcela, enajst zidanih grobnic, deset žganih in pet skeletnih grobov (Udovč 2022b, 23). V sedmih grobovih so bile priložene hišaste žare. V treh grobovih je bila pridana po ena hišasta žara (grobovi 3, 20, 21), v dveh sta bili pridani po dve (grobovi 7, 10 in 14), v enem grobu pa so bile priložene tri hišaste žare (grobnica 1) (Udovč 2022b).

Jugovzhodno od Romule pa moramo omeniti še najdišče Gornja vas pri Žumberku na sosednjem Hrvaškem, na katerem so v sedmih kamnitih grobnicah prav tako odkrili pridane različne oblike hišastih žar. Večinoma so bile v grobnice priložene posamično, v primeru dveh grobnic pa sta bili v grob priloženi po dve žari (Gregl 1997, 57). Na osnovi grobnih pridatkov avtorji sklepajo, da je bilo grobišče v uporabi od sredine 1. stoletja do časa Markomanskih vojn (Gregl 1997, 79).

Poleg izpostavljenih najdišč, na katerih so hišaste žare zastopane v večjem številu, velja omeniti, da jih najdemo tudi na drugih nekropolah z območja Dolenjske in Posavja, vendar se na njih pojavljajo v manjšem številu, ali pa najdišča še niso v celoti objavljena. Mednje sodijo: Zloganje pri Škocjanu (Breščak 1981), Straža pri Novem mestu (Knez 1964/1965;

Križ *et al*. 2009, 359, kat. št. 4), v samem Novem mestu lokacije Škobernetov vrt (Križ *et al.* 2009, 359, kat. št. 1, 3a, 3b), Beletov vrt (Knez 1992), Ljubljanska cesta in okrajno glavarstvo (Božič 2008), Mačkovec pri Novem mestu (Mason 2012; Mason in Županek 2018), posamičen grob iz Šahovca pri Dobrniču (Slabe 1975) in Medvedjek–Gmajna (Stemberger Flegar in Predan 2022).

Na območju Bele krajine pa so bili grobovi s priloženimi hišastimi žarami odkriti še na Borštku pri Metliki (Dular 1974), v Rosalnicah (Dular 1976), na Otoku pri Podzemlju (Dular 1976), v Štrekljevcu (Dular 1976) in na najdišču Hrast pri Jugorju (Dular 1976). Posamične najdbe hišastih žar iz še nekaterih drugih najdišč pa navaja in opisuje Peter Petru v svoji študiji (Petru 1971, 14–52).

Primerljive hišaste žare so si tehnološko zelo raznolike, druži jih le uporaba praviloma dokaj prečiščenih lončarskih mas in pogosto tudi premaz na zunanji ali/in notranji površini. Na najdišču Drnovo 2 so hišaste žare na primer umeščene med namizno keramiko s premazom kot posebna funkcionalno-tipološka skupina (Vojakovič *et al*. 2022, 68, G12, G18, G50–G52, G75, G97, G101, G118–G122, G133, G149, G177, G184, G201). Izdelane so večinoma iz prečiščene gline, z redkimi do zmernimi vključki, svetlih barv preloma in rdečim do temno rdečim premazom na zunanji in/ali notranji površini posode. Najpogosteje so okrašene s slikanim okrasom, občasno še z vrezi ali rebri, vizualni izgled pa poleg vratc dopolnjujejo t. i. okenske odprtine in gumb v obliki petelina na vrhu žare (Vojakovič *et al.* 2022, 68).

Na grobišču Draga pri Beli Cerkvi so izkopali dvanajst hišastih žar. Nekatere na zadnji strani krasijo pravokotne odprtine okenc, njihov gumb pa se lahko zaključuje v obliki petelina (Udovč 2022b, G68, G69, G142) ali profiliranega gumba (Udovč 2022b, G102, G103, G159). Lahko so premazane z rdečim premazom, imajo okrašen gornji del oziroma strehe, nekatere pa imajo z rebrom spodaj in zgoraj poudarjen oziroma ločen osrednji del, kjer so vratca (Udovč 2022b, 84). V posamičnih primerih je ta del lahko oddvojen tudi s kanelurama (Udovč 2022b, G30, G31, G48).

Tudi del pokrova hišaste žare z najdišča Medvedjek–Gmajna je izdelan na vretenu iz srednje dobro prečiščene drobnozrnate lončarske mase s pogostimi vključki šamota. Zunanja površina je bila premazana z rdečim premazom (Stemberger Flegar, Predan 2022, G8).

Večina hišastih žar iz Dvorc pri Čatežu je sicer po videzu in tehnologiji izdelave sorodna najdbam, odkritim na Ribnici, najdišču Drnovo 2 in Dragi pri Beli Cerkvi. Izdelane so na vretenu iz fine lončarske mase, premazane z rdečim premazom in oksidacijsko žgane. Na nekaterih je viden celo slikan okras (na primer grobova 2 in 5). Le hišasta žara iz groba 10 je brez premaza in žgana redukcijsko, tako da njena barva ni svetlih, oranžnih tonov, ampak je rjava (Bavec 2016).

Na najdišču Veliki Kamen je bila v grobu 3 poleg hišaste žare iz sive gline, premazane z rdečim premazom, priložena še žara iz sivočrno žgane gline s črnim premazom, ki ima na obeh straneh odprtine za vratca vrezan motiv smrekove vejice (Uršič 1985, 22).

Hišaste žare iz sivočrno žgane gline se med drugim pojavljajo tudi na najdišču Gornja vas na Žumberku. V grobu 24 je bila najdena črno žgana žara okrašena z vrezi in koleščkanjem ter z osmimi znaki X nad odprtino (Gregl 2009, 48, grob 24: kat. št. 1). V istem grobu se je nahajala tudi sivo žgana hišasta žara (Gregl 2009, 48, grob 24: kat. št. 4). Črno žgana je tudi hišasta žara iz groba 40, okrašena z vodoravnimi kanelurami in koleščkastim okrasom (Gregl 2009, 62, grob 40: kat. št. 2). Preostale žare na najdišču Gornja vas na Žumberku so svetlih tonov, oksidacijsko žgane in premazane z rdečim premazom. Med njimi izstopa žara iz groba 36, ki ima na cilindričnem osrednjem delu ostenja izstopajoč okras. Poleg vodoravnih kanelur in linij odtisov šila jo krasi tudi vrezan figuralni okras. Na vsaki strani odprtine vrat stoji vrezana stilizirana človeška figura, ki po avtorjevi interpretaciji predstavlja stražarja vrat. Na vratcih in cilindričnem osrednjem delu so poleg tega vrezani tudi simboli v obliki črke X (Gregl 2009, 57, t. 31: 1).

Posamične črno, rjavo in sivo žgane hišaste žare so znane tudi z Drnovega (Petru in Petru 1978, 70), sivo in sivočrno žgana žara pa še iz groba 10 v Rosalnicah (Dular 1976, 192).

Glede na novoodkrite hišaste žare in njihovo število, raznoliko obliko, tehnologijo izdelave in okras, pa tudi dolgoživost njihove uporabe lahko domnevamo, da so jih izdelovali v različnih delavnicah. Zaradi tega se Petrujeva hipoteza o centru izdelave hišastih žar na območju rimskega Nevioduna (Petru 1971), ne zdi več upravičena. Prej se zdi, da so bile izdelovane po naročilu, če sklepamo po njihovi izjemni raznolikosti izpričani v detajlih.

Grobne celote iz zahodne nekropole v Romuli, v katerih so pridane hišaste žare, lahko glede na sestav grobnih pridatkov in tudi priloženih novcev časovno umestimo v obdobje od sredine 1. stoletja do prve polovice oziroma sredine 2. stoletja. Glede na časovno opredeljive grobne celote iz preostalih dobro datiranih grobov sodijo grobovi iz Ribnice med najzgodnejše. Grobove iz Velikega Kamna (**sl. 81**), ki so vsebovali hišaste žare, bi glede na preostalo keramično in kovinsko gradivo lahko umestili od konca 1. do konca 2. stoletja; novčnih najdb kot dodatne opore morebitni dataciji niso imeli pridanih (Uršič 1985, 35). Novoodkriti grobovi iz

Najdišče	Št. groba	Grobna konstrukcija	Število hišastih žar	Oljenke		Fibule	Železni noži	Jantar	
				Pečatne	Ostale				
Ribnica pri Brežicah – zahodno grobišče	1	s kamnitimi ploščami obdana grobna jama	3	2				1	
	2	s kamnitimi ploščami obdana grobna jama	1						
	7	pravokotna zidana grobnica	2			4			
	30	preprosta grobna jama	2			2			
Draga pri Beli Cerkvi	1	obzidana kamnita skrinja s kamnitim pokrovom	3	1		1			
	3	skrinja iz tegul in kamnitim pokrovom	1	2		2			
	7	kupolasta grobnica z vhodom	2		1		1		
	10	kupolasta grobnica z jaškastim vgodom	2	1	1		1		
	14	kupolasta grobnica z jaškastim vgodom	2	1		1	1		
	20	kupolasta grobnica z jaškastim vgodom	1	1		4	2		
	21	okrogla kupolasta grobnica	1	1		2	3		
Veliki Kamen	1	krožna zidana grobnica	1						
	2	pravokotna zidana grobnica	2			2			
	3	krožna zidana grobnica	4			1			
	5	ni ohranjena	2			1			
Drnovo 2	grobnica 1	zidana pravokotna grobnica	1						
	grobnica 7	zidana pravokotna grobnica	3						
	grobnica 14	zidana pravokotna grobnica	3	1					
	grobnica 16	zidana pravokotna grobnica	1						
	grobnica 17	zidana pravokotna grobnica	1						
	grobnica 18	zidana pravokotna grobnica	1	1					
Gornja vas pri Žužemberku	24	okrogla zidana grobnica	2			1			
	32	uničena konstrukcija	1						
	36	krožna zidana grobnica (suhozid) s kupolo	1			7			
	40	elipsoidna zidana grobnica	2	1		1	1		
	40a	žara na zunanji strani groba 40	1						
	43	pravokotna zidana konstrukcija	1		1				
	62	kamnita konstrukcija	1						

81 Primerjalna preglednica izbranih vrst pridatkov v grobovih s hišastimi žarami z najdišč Ribnica pri Brežicah, Draga pri Beli Cerkvi, Veliki Kamen, Drnovo 2 in Gornja vas pri Žumberku.

Drnovega izkazujejo skromen obseg pridatkov, ki bi omogočali natančnejšo časovno umestitev, le v grobnici 16 sta nam v pomoč dva novca, ki jo okvirno umeščata v sredino 2. stoletja (Vojakovič in Novšak 2022). Grobovi s hišastimi žarami iz Drage pri Beli Cerkvi so glede na grobne celote in priložene novčne najdbe umeščeni od konca 1. stoletja do konca 3. stoletja (Križ 2003; Udovč 2022b).

Grobne celote iz grobnic na Žumberku izkazujejo precejšnjo časovno enotnost, saj bi jih lahko umestili od konca 1. do konca 2. stoletja (Gregl 1997; Gregl 2007).

Zadnje najdbe in nove grobne celote nam kažejo uporabo hišastih žar v grobnem kultu v dokaj širokem časovnem razponu (**sl. 81**). Najzgodnejše najdbe poznamo iz Ribnice in sodijo v sredino 1. stoletja, večina dobro datiranih grobnih kontekstov izvira iz 2. stoletja, najmlajše grobne celote s priloženimi hišastimi žarami pa izvirajo iz grobišča Draga pri Beli Cerkvi in sodijo na konec 3. stoletja (Križ 2003; Udovč 2022b).

Grobna arhitektura grobov, v katere so pridane hišaste žare, izkazuje izstopajoč socialni status pokojnika oziroma pokojnikov. Kot kaže, gre za grobove premožnejšega sloja prebivalstva, ki so si lahko zgradili oziroma naročili izdelavo zidane grobnice (kvadratnega ali okroglega tlorisa) oziroma grobne jame obložili s kamenjem ali kamnitimi ploščami. Le v enem primeru iz Ribnice sta bili hišasti žari priloženi v preprosto grobno jamo (grob 30).

	Steklo		Novec	Datacija	Objava
	Balzamarij	Posoda			
	3	2			neobjavljeno
		3			
		1	1	141	
			1	98–117	
	1				Udovč 2022; Križ 2044
			2	140–144	
			1	1. polovica 3. stoletja	
			3	270–275, 275, 275	
			1	138–161	
			1	98–117	
					Uršič 1985
					Vojaković in Novšak 2022
			2	147, 125–128	
	1		1	86	Gregl 1997; Gregl 2004
				1.–2. stoletje	
	1	4	1	41–50, 69–81, 80–81, 125–128	
				1.–2. stoletje	
				1.–2. stoletje	
				1.–2. stoletje	
				1.–2. stoletje	

Sestava grobnih pridatkov na petih podrobneje obravnavanih grobiščih odraža raznolike in kakovostne izdelke, tako domače kot uvožene. Najpogosteje najdemo v grobu poleg hišaste žare pečatne oljenke, najverjetneje povezane s pogrebnim ritualom, ter predmete osebne noše, pri čemer tako po številu kot raznolikosti oblik izstopajo fibule.

Posebnost glede pridatkov v grobovih s hišastimi žarami predstavljajo grobovi iz Drage pri Beli Cerkvi, saj so bili kar v petih priloženi železni noži (Udovč 2022b). Med kakovostnim uvoženimi predmeti velja izpostaviti jantarne pridatke iz groba 1 v Ribnici pri Brežicah in stekleno posodje v grobovih 1, 2 in 7 v Ribnici ter grobovih 24 in 36 z Gornje vasi pri Žumberku (Gregl 2007). Priloženi keramični pridatki večinoma izkazujejo lokalni oziroma regionalni karakter, uvoženega italskega posodja skorajda ni.

S problemom interpretacije hišastih žar na prostoru jugovzhodne Slovenije in severozahodne Hrvaške so se v preteklosti ukvarjali številni avtorji. Prvo celovito obravnavo hišastih žar kot izrazito lokalnega elementa rimskodobnih grobov na prostoru današnje jugovzhodne Slovenije je prispeval Peter Petru (Petru 1971). Hišaste žare je povezal s skupnostjo keltskega plemena Latobikov, ki je to območje poseljevala od druge polovice 1. stoletja pr. n. št. dalje (Petru 1966; Petru 1971). Njegove misli in zaključke je v veliki meri v svojih objavah povzel tudi Zoran Gregl (Gregl 1997; Gregl 2007; Gregl 2009). Borut Križ je v razstavnem katalogu Draga pri Beli Cerkvi razmišljal v smeri, da so v duhovno-religioznem smislu žare predstavljale posebno obliko zadnjega počivališča in obenem nakazovale na močno vero v posmrtno življenje (Križ 2003, 24). Novejša študija Phila Masona je skušala pojavnost hišastih žar prostorsko in idejno navezati na poselitveni vzorec mlajše železne dobe in tedanjih keltskih skupnosti (Mason 2012). V članku iz leta 2018 pa jih Phil Mason in Bernarda Županek navezujeta na elemente noriško-panonske tradicije in izpostavljata mešanje lokalnih kulturnih identitet z novimi, ki jih je prinesla romanizacija. Vsi pa se strinjajo, da so imele pomembno vlogo pri pogrebnih ritualih.

Trenutno stanje novoodkritih grobišč in gradiva, časovne pojavnosti, prostorske razprostranjenosti in nenazadnje oblikovne ter tehnološke raznolikosti hišastih žar, nam kažejo, da bi na njihovo vlogo v kontekstu pogrebnega kulta lahko pogledali tudi iz drugega zornega kota in ne nujno v povezavi na prazgodovinsko tradicijo.

Na to nas napeljujejo naslednja dejstva in opažanja. Najstarejši konteksti, v katerih se pojavijo hišaste žare, izvirajo iz sredine 1. stoletja, ko je romanizacija današnjega slovenskega prostora že v polnem teku oziroma se počasi zaključuje. Na poznolatenskih in zgodnjerimskih grobiščih na Dolenjskem hišastih žar tako rekoč ne poznamo. Na več rimskodobnih grobiščih Dolenjske, torej na območju, ki so ga poseljevali Latobiki, se hišaste žare v grobovih ne pojavljajo (primer *Praetorium Latobicorum* – Trebnje). Poudarjeni elementi avtohtonih keltskih skupnosti, kot se na primer odražajo v epigrafskem in onomastičnem gradivu iz 1. stoletja, v 2. stoletju močno upadejo ter skoraj izzvenijo. V 3. stoletju so prisotni le še izjemoma, če sklepamo na primeru Celeje (Šašel Kos 1984). Za razliko od tega se hišaste žare ohranjajo v grobovih še do konca 3. stoletja.

Ali so hišaste žare torej res povezane s tradicijo Latobikov oziroma avtohtonimi skupnostmi tega prostora? Kam nas

v tem trenutku usmerjajo stanje raziskav in predstavljena dejstva? Morda bi vendarle veljalo pomisliti še na drugačne povezave oziroma verovanja posameznih skupin prebivalcev, ki so posebnost svojega verovanja ali odnosa do pogrebnega kulta v pogrebnem ritualu obeležili z uporabo hišaste žare, v kateri je duša pokojnih našla značilno in prepoznavno prebivališče.

Nove in poglobljene raziskave bodo morda pomagale odgovoriti ali pa opustiti ta provokativen namig.

Fina keramika

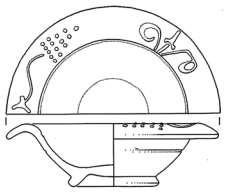
Sigilatno posodje

Med gradivom v grobovih je zelo malo sigilatnega posodja. Najdena je bila sigilata iz dveh različnih proizvodnih centrov, in sicer iz italskih delavnic, ena posoda pa je izdelek galskih delavnic.

Iz groba 73 izvira odlomek ostenja in dna sigilatnega krožnika, okrašenega z apliko girlande, tip Consp. 20.4. (**G1032**).[130] Premaz na krožniku je mat in slabše kakovosti, sama faktura pa kaže na izdelek poznopadskih delavnic. Krožniki Consp. 20.4 so najbolj razširjena oblika krožnikov iz sredine 1. stoletja, v uporabi so od poznotiberijskega časa do vsaj še domicijanskega obdobja (Conspectus 1990, 86). Krožniki Consp. 20.4 so bili odkriti na grobišču Novo mesto – Beletov vrt, in sicer v grobovih 36 in 218 (Knez 1992, t. 13: 5; t. 77: 2). Krožnik iz groba 218 je datiran v tiberijsko obdobje, krožnik iz groba 36 pa je mlajši in sodi v poznopadsko produkcijo, datiran je v drugo polovico 1. stoletja (Zabehlicky-Scheffenegger 1992a, 76, 77).

V grobu 67 sta bili odkriti dve sigilatni skodelici z močno izvihanim ustjem, okrašenim z rastlinskim okrasom v tehniki barbotin tipa Consp 43.1.3 (**G948**, **G949**) (**sl. 82**) iz servisa A, oblikovne skupine B, ki predstavlja vodilno obliko flavijskega obdobja v noriško-panonskem prostoru (Conspectus 1990, 120, 121, 128; Mazzeo Saracino 2000, sl. 3). K poznopadski proizvodnji štejemo tudi odlomek prstanastega dna krožnika s kanelurama in pasom peresnega okrasa na notranji strani dna, ki je bil odkrit v zaplati estriha (SE 945) ob zunanji steni zidane grobnice groba 7 (**G193**) in je tipološko neopredeljiv.

Consp. 43
G948

82 V grobu 67 sta bili odkriti sigilatni skodelici tipa Consp 43 (**G948, G949**). Merilo 1 : 4.

Galski sigilati pripada manjši odlomek ustja in ostenja sklede Drag. 37 iz groba 131 (**G1369**). Odlomek je delno ožgan, glede na fakturo pa najverjetneje pripada južnogalskim delavnicam. Ta oblika sklede se v južni Galiji pojavi ob koncu 1. stoletja, izdelovali so jo v vseh galskih delavnicah do sredine 3. stoletja (Brukner 1981, 65; Leleković 2007, 46; Brulet *et al*. 2010). V zadnjih desetletjih 1. stoletja[131] je namreč južnogalska proizvodnja skled Drag. 37 nadomestila izdelovanje skled oblike Drag. 29, saj so bile te primernejše za transport. Še zlasti popularno je postalo posodje južnogalskih delavnic na prostoru Panonije na prehodu iz 1. v 2. stoletje (Hajdu 2018, 448).

Le sigilatni skodelici Consp. 43 iz groba 67 (**G948**–**G949**) lahko z gotovostjo opredelimo kot grobna pridatka, odlomek krožnika Consp 20.4 iz groba 73 (**G1032**) in odlomek sklede Drag. 37 iz groba 131 (**G1369**) pa bi v grobno polnilo lahko prišla tudi ob zasipavanju.

Keramika tankih sten

Razvoj produkcije keramike tankih sten se povezuje s srednjeitalskimi delavnicami v 2. in 1. stoletju pr. n. št., v zgodnjem cesarskem obdobju pa so izdelke keramike tankih sten izdelovali že po vsem imperiju. Domneve o izvoru posameznih izdelkov ali skupin temeljijo predvsem na njihovi razprostranjenosti in ne na odkritih delavnicah (Žerjal 2008, 72–72).

Posodje keramike tankih sten je v grobovih zahodnega grobišča Ribnice razmeroma redko, toda različne izdelave in raznolikih oblik.[132] Osmim primerkom[133] smo pogojno lahko določili obliko, le dva od njih pa sodita tudi v isto oblikovno skupino. V glavnem gre za različno oblikovane čaše in skodelice.

Posodje keramike tankih sten je izdelano iz štirih različnih faktur. Posodje keramike tankih sten fakture KTS1 je izdelano na vretenu iz zelo finozrnate prečiščene lončarske mase brez primesi. Barva preloma je temno siva do siva. Je redukcijsko žgana keramika, lahko zelo trda do zelo mehka in prašnata. Premaz je lahko bleščeč ali mat, tanek ali debel. Barva premaza je temno siva do črna.[134] Je najštevilčnejša skupina

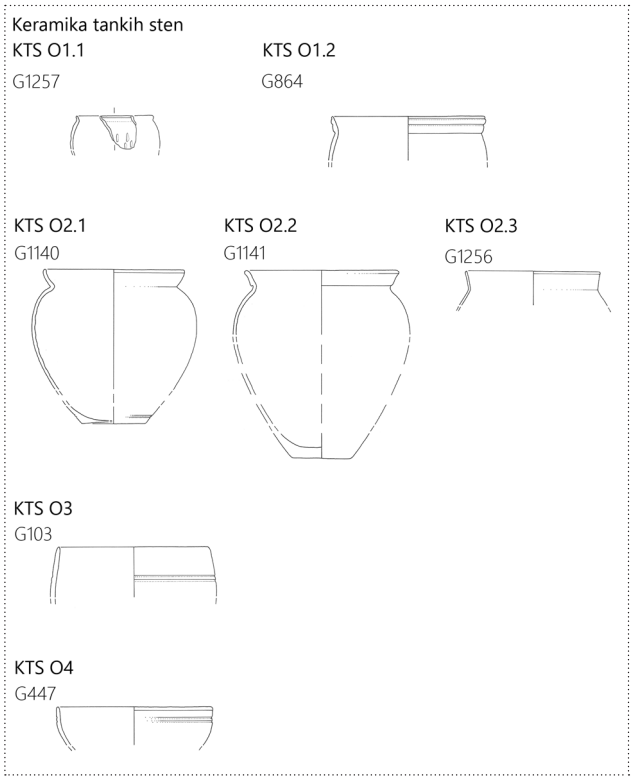
130 Morda gre za posnetek lokalnih delavnic.

131 Verjetno nekje med letoma 85 in 90 (Gabler 2012, 119).

132 V skupino keramike tankih sten (po fakturi oziroma obliki) skupno sodi 14 primerkov.

133 **G103, G447, G864, G1021, G1140, G1141, G1256, G1257**.

134 Po opisu morda primerljiv s fabrikatom E na Štalenski gori (Schindler Kaudelka 1975, 33; Schindler Kaudelka 1998, 399–401) oziroma Sisc.kts.3 iz Siscije (Miletić Čakširan 2015, 115–116).

83 Preglednica oblik keramike tankih sten, odkrite v grobovih. Merilo 1 : 4.

keramike tankih sten na zahodnem grobišču Ribnice. V tej fakturi so izdelane čaša kroglaste oblike s kratkim izvihanim ustjem oblike KTS O1.1 iz groba 105 (**G1257**),[135] čaša izdolžene kroglaste oblike z izvihanim narebrenim ustjem oblike KTS O1.2 iz groba 59 (**G864**) in čaša z navpičnim ustjem oblike KTS O2.3 iz groba 71 (**G1021**)[136] (**sl. 83**). Primerki so lahko tudi okrašeni s peresnim okrasom (na primer **G1257** in **G1157**). Eleni Schindler Kaudelka označuje primerke posodja keramike tankih sten tega fabrikata s Štalenske gore za najštevilčnejše najdbe druge polovice 1. stoletja (Schindler Kaudelka in Schneider 1998, 399–401).

Primerki keramike tankih sten fakture KTS2 so izdelani iz zelo finozrnate prečiščene lončarske mase brez primesi. Barva preloma je temno siva. Keramika je redukcijsko žgana, lahko zelo trda do trda.[137] Na ta način je izdelana skodelica zaobljene izdolžene oblike, odkrita v grobu 4 (oblika KTS O3) (**G103**),[138] poleg nje pa v to skupino sodi še dno z ostenjem, verjetno skodelice, iz groba 105 (**G1243**) (**sl. 83**). Skodelica je okrašena s preprostimi vodoravnimi kanelurami (**G103**). Na zahodnem grobišču Ribnice so izdelki faktur KTS1 in KTS 2 pridani večinoma v grobove prve polovice 2. stoletja.

V grob 29 je bila priložena polkroglasta skodelica z narebrenim ustjem oblike KTS O4 (**G447**), izdelana iz zelo prečiščene, zelo finozrnate lončarske mase z redkimi primesmi, premazana z rjavim premazom s peskanjem (faktura KTS 4). V grobu 105 je bil odkrit še odlomek ustja in ostenja čaše z navpičnim ustjem (**G1256**) (oblika KTS O2.3) (**sl. 83**), izdelan iz oksidacijsko žgane in prečiščene zelo finozrnate lončarske mase brez vidnih vključkov, s trdo in gladko površino zelo bledo rjave barve na zunanji strani ter roza ali zelo bledo rjave barve na notranji strani.[139] Glede na fakturo je morda primerljiv s primerki iz Siscije fakture Sisc.kts.1, kot jih je opredelila Ivana Miletić Čakširan; povezuje jih s keramiko tankih sten iz Španije (*Baetica*), ki naj bi se izdelovala od časa Tiberija (14–37), z vrhuncem med letoma 40 in 80 (Miletić Čakširan 2015, 115, z literaturo).

V oblikah keramike tankih sten sta bila izdelani še dve oksidacijsko žgani čaši, obe pridani v grob 93.[140] Čaša kroglaste oblike s kelihastim ustjem (oblika KTS O2.1) (**G1140**) (**sl. 83**) in čaša jajčaste oblike s profiliranim ustjem (oblika KTS O2.2) (**G1141**) sta glede na obliko in debelino sten primerljivi z oblikami keramike tankih sten, izdelani pa sta iz lončarskih mas, iz katerih je izdelana tudi fina, namizna keramika.[141]

Oblike fine keramike[142]

Vrči

Kot vrče smo opredelili posode s kroglastim do ovalnim ostenjem, ožjim, izrazitim vratom in vsaj enim ročajem. V rimskem obdobju so bili v uporabi vrči s premazom, slikani in glazirani vrči, vendar prevladujejo vrči brez premaza. Delimo jih na dve glavni skupini – vrče z enim in vrče z dvema ročajema. Skupini se razlikujeta tudi po velikosti in namenu. Enoročajni vrči so tipični predstavnik finega posodja in so služili za serviranje vina in drugih tekočin. Izdelovali so jih kot posnetke dražjih kovinskih, steklenih in sigilatnih vrčev. Dvoročajni vrči so navadno večji in so služili za shranjevanje in transport (Plesničar Gec 1977, 27). Vrči so oksidacijsko

135 Oblikovno podobna tipu 105c s Štalenske gore (Schindler Kaudelka 1975, t: 21: 3).

136 Fakturni skupini KTS1 pa so pripisani še odlomek ostenja iz groba 105 (**G1258**), odlomek izvihanega ustja iz groba 29 (**G488**) in odlomka dna z ostenjem iz grobov 40 (**G590**) in 96 (**G1157**), ki jim nismo določili oblike ostenja.

137 Po opisu morda primerljiv s fabrikatom D na Štalenski gori (Schindler Kaudelka 1975, 32–33; Schindler Kaudelka 1998, 399) oziroma Sisc.kts.2 v Siscij (Miletić Čakširan 2015, 115).

138 Oblikovno morda podobna tipu 85 s Štalenske gore (Schindler Kaudelka 1975, t. 21: 3).

139 Faktura KTS18, morda španske produkcije.

140 Grob je datiran v drugo polovico 1. oziroma prvo polovico 2. stoletja.

141 Fakturi N1 oziroma N1/N2.

142 Pogosto predeljena tudi kot namizna keramika.

žgani, izdelani iz fino prečiščene do prečiščene lončarske mase (N1, N2, N3 – lahko z vključki šamota),[143] nekateri so na zunanji strani premazani z rdečim premazom.

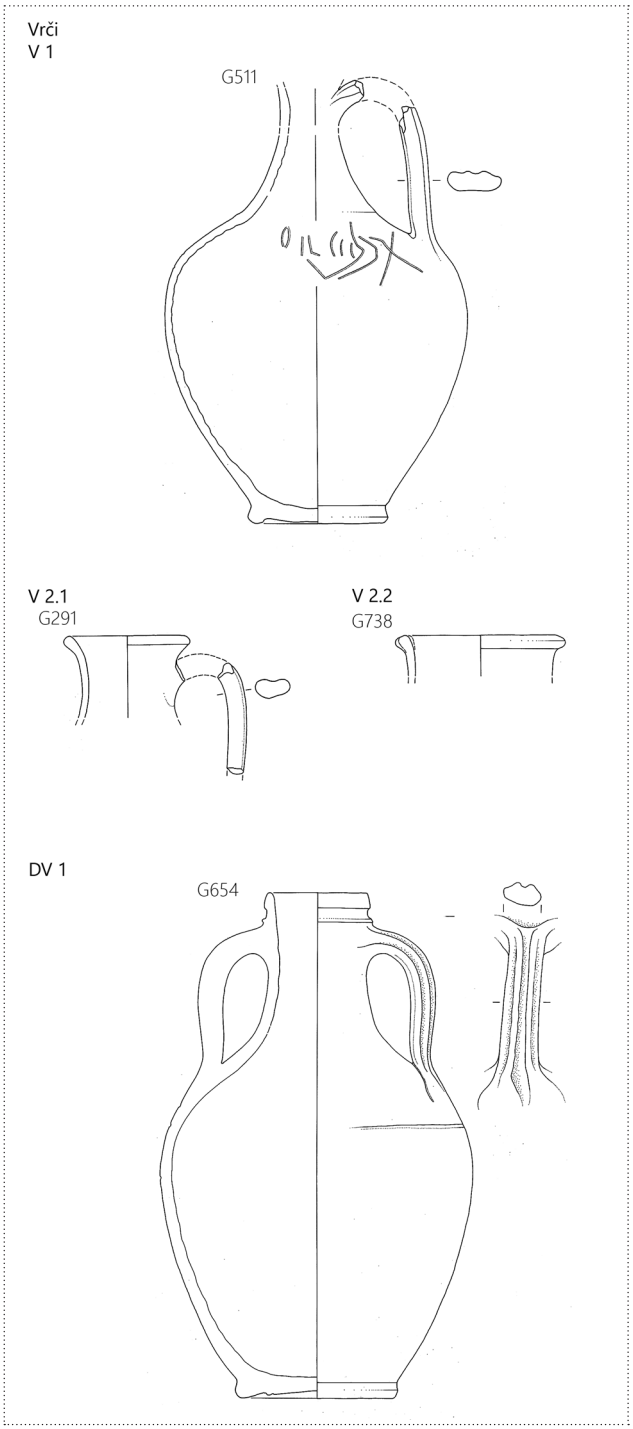
Na zahodnem grobišču Romule je bilo v grobovih odkritih nekaj v celoti ohranjenih vrčev. Nekaj jih je bilo ohranjenih do te mere, da smo jih lahko oblikovno opredelili (**sl. 84**), poleg njih pa so bili v grobovih odkriti še odlomki, ki sicer pripadajo vrčem, vendar jih ne moremo natančneje opredeliti. Šest primerkov pripada več različicam enoročajnih vrčev, štirje sodijo med dvoročajne vrče, šest pa je oblikovno neopredeljivih odlomkov (**sl. 85**).

Enoročajni vrči

Enoročajni vrči imajo kroglasto, srčasto ali bikonično ostenje. Ti vrči so običajen pridatek v grobovih na območju severnega Jadrana, severne Italije in noriško-panonskega območja v poznorepublikanskem in zgodnjecesarskem obdobju (Žerjal 2008a, 181, z literaturo). Na zahodnem grobišču v Ribnici so razmeroma redki (**sl. 85**). Tipologije enoročajnih vrčev so večinoma narejene na osnovi najdb z grobišča in pretežno temeljijo na obliki ustja. Fragmentarnost posod, predvsem vrčev iz groba 32 (**G511**–**G512**), ki sta brez ustij, otežuje njihovo tipološko opredelitev. Oba vrča imata na ramenu grafit (**sl. 86**). Od preostalih najdenih vrčev imamo ohranjena le ustja z vratom in dele ročajev.

K obliki V1 (**sl. 84**) smo pripisali vrča iz groba 32 (**G511**–**G512**), ki imata bolj ali manj srčasto obliko ostenja z ozkim vratom in profiliranim ročajem. Vrči s srčasto obliko ostenja imajo največji premer na ramenu; tako na emonskem kot na petovionskem grobišču ima ta oblika posode na ustju izliv. Na severnem emonskem grobišču so sicer redki, pojavljajo pa se v času od Klavdija do prve polovice 2. stoletja (Plesničar Gec 1977, 31). Na zahodnih petovionskih grobiščih pa so enoročajni vrči z izlivom pogost pridatek, kar nakazuje na njihovo lokalno proizvodnjo. Obravnavana primerka iz Ribnice (**G511**–**G512**) sta po obliki ostenja in vratu še najbolj primerljiva s tipom VI 3, ki ima daljši, a za razliko od naših širši vrat. Datirani so od druge polovice 1. do začetka 2. stoletja (Istenič 1999, 127–128).

Vrče brez izliva, ki imajo največji premer trupa na ramenu, je Janka Istenič uvrstila v tipa VE5 in VE6. To so vrči z obročastim ustjem in ozkim dnom, z žlebom na prehodu iz ramena v vrat, kar je posledica lepljenja teh dveh delov posode (Istenič 1999, 122). Ta prehod je naznačen tudi na obravnavanih primerkih iz Ribnice. Vrči tipa VE5 so datirani od 2. do 3. stoletja in najverjetneje izvirajo iz iste delavnice, vrči tipa

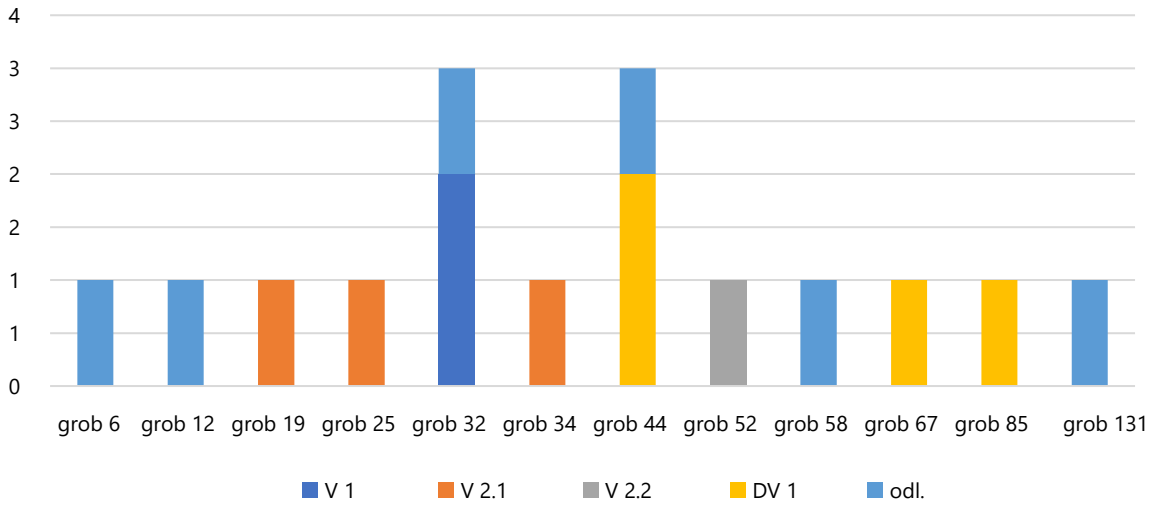

84 Preglednica oblik vrčev, odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

VE6 pa v prvo polovico 2. stoletja in prav tako predstavljajo izdelek ene same delavnice (Istenič 1999, 122).

Obliki V 2.1 smo pripisali vrče s širšim vratom in izvihanim, rahlo odebeljenim ustjem (**sl. 84**). Taki vrči so bili odkriti v grobovih 19 (**G291**), 25 (**G362**) in 34 (**G534**). Vrči z izvihanim, odebeljenim in ravno odrezanim ustjem se na severnoemonskem grobišču pojavljajo od prve polovice 1. stoletja do sredine 2. stoletja, v naselbinskih plasteh Emone pa se pojavljajo tudi skozi celotno 2. stoletje (Plesničar Gec

143 Večina vrčev je bila restavriranih, njihova površina pa utrjena s premazom, kar otežuje določitev faktur.

85 Zastopanost vrčev različnih oblik po grobovih.

1977, 30). Na zahodnih petovionskih grobiščih so tovrstni vrči umeščeni v zelo heterogen tip VE 12 in se z različnimi podtipi pojavljajo od druge polovice 1. stoletja do 4. stoletja, najpogostejši pa so od flavijskega časa do prve polovice 2. stoletja (Istenič 1999, 124, 125). Tak vrč je bil na primer odkrit še v grobu 212 na Beletovem vrtu v Novem mestu (Knez 1992, t. 74: 7), v grobu 11 na Ljubljanski cesti v Novem mestu skupaj z enoročajnim vrčem z izlivkom (Božič 2008, t. 5: 4), v grobu 64 na Medvedjeku (Stemberger Flegar in Predan 2022, 30, G363) in kot sporadična najdba na grobišču Drnovo 2 (Vojakovič in Novšak 2022, 69, G260).

Vrč iz groba 25 (**G362**) ima na notranji strani preoblikovano ustje. Podobno oblikovano ustje ima vrč iz groba 50 iz Beletovega vrta v Novem mestu (Knez 1992, t. 16: 10), ki je na podlagi fibule Almgren 68 datiran v čas od sredine 1. do začetka 2. stoletja (Istenič 1999, 60). Oblika V 2.2. ima prav tako izvihano, rahlo odebeljeno ustje in nakazan izliv. Tak vrč je bil odkrit v grobu 52 (**G738**).

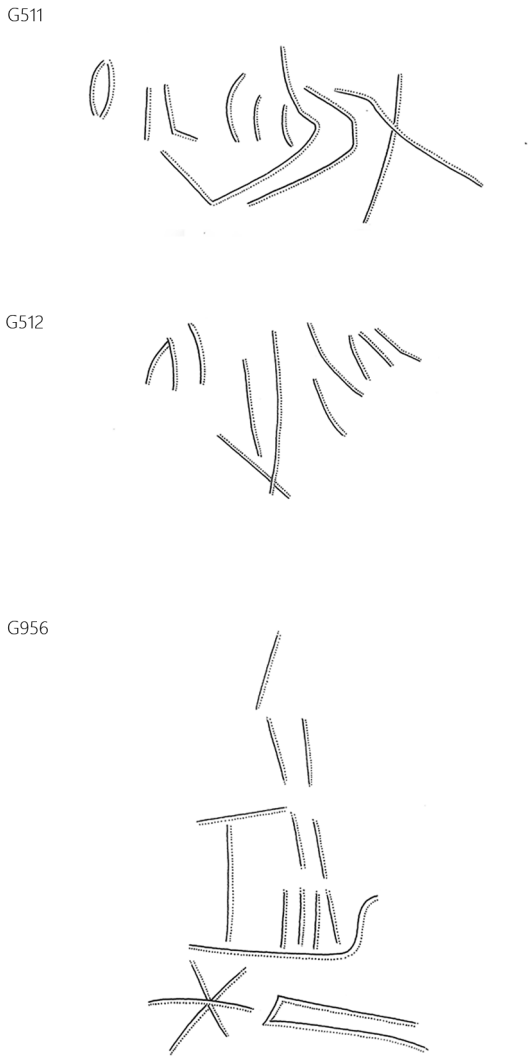
Dvoročajni vrči

Dvoročajni vrči so posode s profiliranim in na robu odebeljenim ustjem, trakastimi ročaji z žlebovi, poudarjenimi kroglasto oblikovanimi rameni in prstanastim dnom. Izdelani so iz oksidacijsko žgane fine lončarske mase, njihova površina je glajena in navadno nimajo premaza (**sl. 84**). Čeprav so opredeljeni kot vrči in jih obravnavamo v sklopu fine keramike, po svoji funkciji predstavljajo posodje za shranjevanje in transport. Visoki so med 31 in 35 cm, premer ustja imajo med 8 in 14 cm, njihov volumen pa je med 4 in 9 l (Krajšek 2015, 152, 153). Najverjetneje so jih uporabljali za transport vina, druge hipoteze omenjajo tudi med, oljke in školjke.

Enotne opredelitve glede tega v katero skupino posodja sodijo zaenkrat še nimamo. Na Štalenski gori jih uvrščajo med transportno posodje in jih opredeljujejo kot amfore Dressel 28 ter sorodne oblike (Schindler Kaudelka in Mantovani 2018, 340).

Dvoročajni vrči so sicer pogost pridatek na dolenjskih grobiščih, na grobišču v Ribnici pa so zastopani s štirimi primerki. V grob 44 sta bila pridana dva vrča manjših dimenzij (**G654**–**G655**), podoben vrč z vpraskanim grafitom na ostenju pa je bil najden tudi v grobu 67 (**G956**). Vrč iz groba 85 (**G1088**) je nekoliko večji, vendar nima ohranjenega ustja. Po Petruju se na Dolenjskem v večjem številu pojavljajo že v tiberijsko-klavdijskem obdobju in so prisotni v 1. stoletju (Petru 1969a, 198). Na severnoemonskem grobišču so prisotni do sredine 2. stoletja (Plesničar Gec 1977, 33). V večjem številu so zastopani v grobovih na Beletovem vrtu v Novem mestu, kjer se v desetih grobovih pojavijo s po enim primerkom (grobovi 35, 47, 69, 76, 96, 100–101, 135, 212, 217), v grobu 68 pa z dvema (Knez 1992). Na Ljubljanski cesti v Novem mestu so bili v grob 27 pridani kar trije dvoročajni vrči, ki so po obliki ustja podobni vrčem iz Ribnice (Božič 2008, t. 7: 1–3), vrč iz groba 15 pa ima drugače profilirano ustje (Božič 2008, t. 5: 5). Na Medvedjeku so bili odkriti v treh grobovih, in sicer v grobu 13 (G99), grobu 45 (G310) in grobu 60 (G351) (Stemberger Flegar in Predan 2022, 29). Na manjših grobiščih se pojavijo redkeje, najdeni so bili še v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 40), v Dobovi (Petru 1969b, grob A23, t. 5: 2; grob A24, t. 6: 9; grob A37, t. 10: 6), v Vencljevem grobu v Petrušnji vasi (Petru 1969b, t. 27: 1, 5), Ruhni vasi (Knez 1969, t. 3: 6), na Pristavi pri Trebnjem (Slabe 1993, grob 22, t. 1: 4), Veliki Dobravi (Žitko 2013, 89–90, D126). Pogosti so tudi na grobišču v Gornji vasi na Žumberku, kjer se pojavljajo s štirinajstimi primerki (Gregl 2007).

Več enoročajnih kot tudi dvoročajnih vrčev iz zahodnega grobišča Ribnice ima vpraskane grafite (**sl. 86**–**87**). Primerka iz groba 32 imata vpraskana enovrstična grafita, sestavljena iz črk, rimskih števil in črtic (**G511**–**G512**), primerek iz groba

86 Preglednica vpraskanih grafitov na vrčih.

67 ima večvrstični grafit, na katerem so v navpičnem zaporedju izpisane rimske številke od I do IV. Na predelu številk III in IV je na levi pridana črka T. Spodnji del grafita, kjer sta vpraskana zvezdica in nezvezen pravokotnik, pa je od zgornjega dela grafita oddeljen z zrcalno vpraskano črko S s podaljšanim spodnjim zaključkom (**G956**) (**sl. 87**). Glede na izpis grafitov lahko sklepamo, da gre za neke vrste numerično obeležje, ki morda označuje ceno, volumen ali težo (Féret in Sylvestre 2008, 69). Več vrčev z vpraskanimi grafiti imen poznamo iz petovionskih grobišč, kjer napise interpretirajo kot oznake lastništva, kar je bila običajna praksa v rimskem imperiju, še posebej med vojaki (Egri 2007, 44–45). Morda lahko v tem smislu razumemo grafita na vrčih iz groba 32 (**G511**–**G512**).

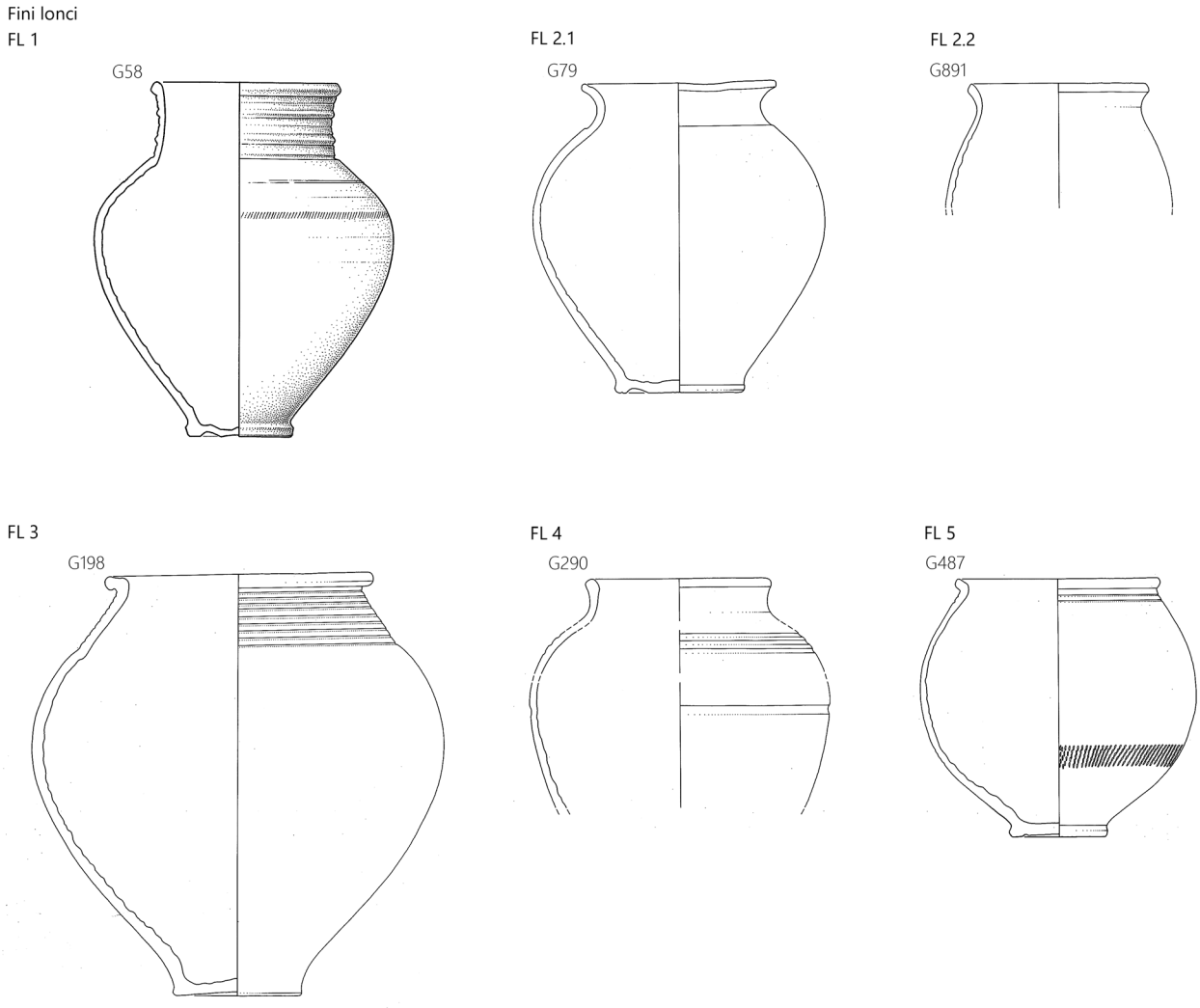
Fini lonci

Fine lonce, odkrite v grobovih zahodnega grobišča Romule, smo lahko razvrstili v pet glavnih oblik (**sl. 88**). Redukcijsko žgan fin lonec z narebrenim cilindričnim vratom, kroglastim

87 Detajl vpraskanega grafita na dvoročajnem vrču iz groba 67 (**G956**).

do srčastim ostenjem in prstanastim dnom, smo opredelili kot obliko FL 1. Odkriti so bili v grobu 1 (**G58**), grobu 7 (**G160**) in v grobu 104 (**G1113**). Taki lonci so med najbolj tipičnimi oblikami posod na Dolenjskem. Zelo pogosti so tudi na celjskem območju. Starejši primerki imajo na vratu tri rebra, mlajši pa le dve (Petru 1969a, 205–207). Lonca iz groba 7 (**G160**) in groba 104 (**G1113**) (**sl. 89**) imata le odebeljen rob ustja in eno rebro na vratu. Lonci s cilindričnim narebrenim vratom so na grobišču Draga pri Beli Cerkvi opredeljeni kot L1, najstarejši primerki so datirani v čas prehoda iz poznolatenskega v zgodnjerimsko obdobje (Udovč 2022b, 79, G37, G83, G38). Na grobišču Beletov vrt so taki lonci del servisa skupaj s čašo, ki je bila navadno najdena v loncu. Tak pivski servis se najpogosteje najde prav na območju Dolenjske, kjer je bil v uporabi od klavdijskega časa do sredine 2. stoletja (Knez 1992, 88, sl. 11). V grobovih 1 in 104 sta bili poleg lonca z narebrenim vratom odkriti tudi čaši (**G64**, **G1115**), v grobu 7 pa so bili najdeni odlomki dveh čaš (**G158**, **G159**). Lonce iz zahodnega grobišča Ribnice, ki so po obliki podobni FL 1, najdemo še na grobišču Drnovo 2 (Vojakovič in Novšak 2022, 69, G190), v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 48: 9, 15), v grobovih 24 in 46 na Pristavi pri Trebnjem (Slabe 1993, t. 1: 9, t. 6: 2), na Velikem Kamnu (Uršič 1985, 30), v Globodolu (Petru 1969c, t. 4: 8; t. 5: 6; t. 6: 13;

88 Preglednica oblik finih loncev odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

89 Primer finega lonca oblike FL 1 iz groba 104 (**G1113**).

t. 7: 5, 7), v Ruhni vasi (Knez 1969, t. 3: 8), v Štrekljevcu (Dular 1976, t. 11: 3), na Mihovem (Windl 1975, t. 48: 11; t. 63: 13) in v Gornji vasi na Žumberku (Gregl 2007, t. 13: 5; t. 20: 1; t. 24: 1).

V obliko FL 2 smo uvrstili lonce z izvihanim ustjem, jajčastim do srčastim ostenjem, bolj ali manj poudarjenimi rameni in prstanastim dnom. Ta oblika lonca se pojavlja v dveh velikostih. Večji lonci oblike FL 2.1 so bili najdeni v grobovih 2 (**G79**), 4 (**G105**) in 70 (**G713**) (**sl. 90**). Manjši, bolj ovalni lonci oblike FL 2.2 pa so se nahajali v grobovih 35 (**G547**) in 65 (**G891**). Večji različici so podobni lonci z izvihanim, neodebeljenim ustjem (L2a) in lonci z izvihanim odebeljenim ustjem (L2b) z grobišča Draga pri Beli Cerkvi, kjer so taki lonci datirani v 1. in 2. stoletje (Udovč 2022b, 79, G27, G66, G141, G262; Križ 2003, 49, sl. 7.4). Tovrstni lonci so znani še iz grobov na Beletovem vrtu (grobovi 62, 84, 87) (Knez 1992, t. 22: 9, t. 31: 12, t. 32: 13), iz groba 17 na Pristavi pri Trebnjem (Knez 1969, t. 15: 1) in na Drnovem (Petru in Petru 1978, t. 42: 5, t. 29: 3, 9). Primerjave manjši različici najdemo med gradivom grobišča Drnovo 2 (Vojaković *et al.* 2022, 69, G29,

90 Primer finega lonca oblike FL 2 iz groba 70 (**G713**).

G233), v grobovih 131, 196, 210 na Beletovem vrtu (Knez 1992, t. 47: 8, t. 69: 7, t. 73: 7) ter v Gornji vasi na Žumberku (Gregl 2007, t. 18: 2, t. 22: 1, t. 28: 2).

Lonec iz groba 8 (**G198**), ki ima vodoravno izvihano ustje, narebren stožčast vrat in kroglasto do srčasto oblikovano ostenje, smo opredelili kot obliko FL 3. Gre za oksidacijsko žgan lonec, ki je služil kot žara. Najboljše primerjave mu najdemo na vzhodni nekropoli Siscije, tudi tam so ti lonci služili kot žare. Glede na pridatke v grobovih jih datirajo v 1. in 2. stoletje (Wiewegh 2003, 42, sl. 19, 21; t. 1: 3, t. 2: 5, 6).

Kot obliko FL 4 smo opredelili fine lonce z navpičnim zaobljenim ustjem, kratkim vratom, gosto narebrenimi rameni in kroglasto do srčasto oblikovanim ostenjem. Tak lonec je bil odkrit v grobu 19 (**G290**). Tudi tem loncem smo našli dobro primerjavo med gradivom iz Drage pri Beli Cerkvi, kjer je bil tak lonec odkrit v grobu 1 (Udovč 2022b, 81, G28), in pa v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 44: 10).

V zadnjo skupino loncev, poimenovano FL 5, smo umestili fine lonce s kratkim izvihanim ustjem ter kroglasto oblikovanim trupom, ki so na zunanji površini navadno premazani z rdečim premazom. Odkriti so bili v grobovih 31 (**G487**), 74 (**G1033**), 104 (**G1114**), 107 (**G1263**) in 108 (**G1270**). Lonci s kratkimi izvihanimi ustji in kroglastim do bikoničnim ostenjem so bili najdeni na primer v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 31: 4, 6, 8, 10, 11, 12, 20) ter v grobu 115 na Pristavi pri Trebnjem (Slabe 1993, t. 18: 17, t. 21: 6). Take lonce je Janka Istenič uvrstila v tipa FL 2 in FL 3, kjer se pojavijo še dodatno okrašeni lonci z vodoravnimi rebri. Na podlagi Tiberijevega novca iz groba na Hajdini so datirani od 1. stoletja do prve polovice 2. stoletja, najpogostejši pa so od flavijskega časa naprej (Istenič 1999, 131–133, sl. 123).

Čaše

Med pridatki iz grobov je razmeroma veliko posod oziroma odlomkov posod (59), ki smo jih opredelili kot čaše.[144] Še nekaj odlomkov pa je takšnih, ki bi prav tako lahko pripadali obliki čaš, vendar so preskromno ohranjeni, da bi bila ta opredelitev nedvoumna.[145]

Čaše so bile na zahodnem grobišču Ribnice pridane v dvainštirideset grobov (**sl. 92**) in jih lahko štejemo za pogostejše keramične pridatke. Največkrat je bila v grob sicer pridana samo ena čaša oziroma njen odlomek (27 grobov), v dvanajstih grobovih sta bili pridani dve, v grobu 95 so bile pridane tri in v grobu 46 štiri čaše oziroma njeni deli (**sl. 91**). V grob so bile lahko pridane kot pivsko posodje, v določenih primerih pa so bile v funkciji žare (na primer **G1373**). Kot oblika lončenega posodja se čaše pogosto pojavljajo tako v naselbinskih kot tudi grobnih kontekstih na številnih najdiščih in so v osnovi razmeroma dolgo v uporabi.

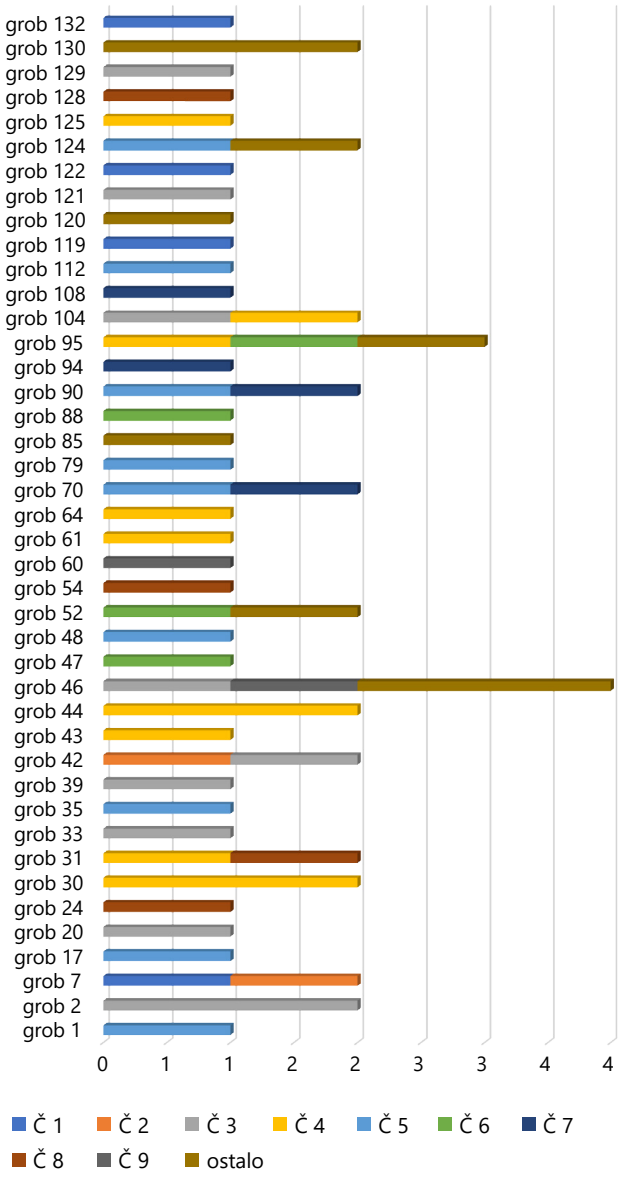
Na osnovi oblikovanosti ostenja, ustja in dna smo 50 primerkov čaš z zahodnega grobišča Ribnice razvrstili v devet tipov s po eno ali dvema različicama (**sl. 93**).[146] Pestrost oblikovanja je dopolnjena tudi z zelo raznoliko izdelavo.

Obliko Č 1 predstavljajo čaše jajčastega trupa, kratkega vratu in izvihanega, na zunanji strani odebeljenega ustja (slika čaše 3). Izdelane so v dveh velikostih. V obliko Č 1.1 sodijo večje čaše (grob 122 (**G1319**) in grob 132 (**G1373**)), v obliko Č 1.2 pa manjša primerka, ki sta bila pridana v grobova 7 (**G158**) in 109 (**G1309**) (**sl. 94**). Tovrstne čaše so bile izdelane večinoma iz srednje prečiščenih, fino prečiščenih in zelo fino prečiščenih lončarskih mas, ki so bile uporabljene za izdelavo fine (namizne) keramike (fakture N4, N5 in N6), lahko pa tudi iz prečiščene lončarske mase, uporabljene za izdelavo grobe, kuhinjske keramike (faktura KK4). Lahko so žgane stihijsko, oksidacijsko, redukcijsko ali le z redukcijsko atmosfero v zaključni fazi. Čaše teh oblik so lahko tudi okrašene, bodisi z vzporednimi linijami koleščkanja (**G158, G1319**) ali vrezanimi kanelurami (**G1309**). Čaše oblike Č1 se

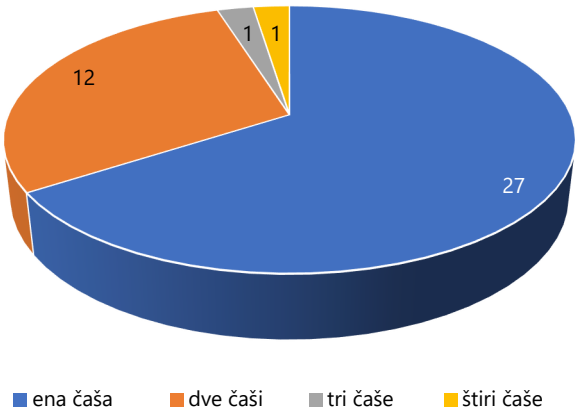
144 Gradivo: **G64, G84–G85, G158–G159, G270, G287, G302, G318, G454, G480, G488, G485, G528, G548, G589, G595–G596, G623, G652–G653, G687–G690, G701, G707, G712, G715, G738–G739, G757, G870, G878, G890, G1080, G1087, G1093, G1098, G1101, G1115, G1120, G1143, G1149–G1151, G1269, G1285, G1309, G1311, G1314, G1319, G1336, G1339, G1349, G1358, G1365, G1366, G1373.**

145 Gradivo: **G294, G656, G1333, G1335, G1351, G1371.**

146 Ostali primerki so bili za določitev oblike posode ohranjeni v premajhnih odlomkih.

91 Zastopanost različnih oblik čaš v grobovih.

92 Število pridanih čaš v posameznem grobu.

na zahodnem grobišču Ribnice pojavijo v grobovih, datiranih od druge polovice 1. stoletja in v 2. stoletje. Analogije tej obliki čaš najdemo na mnogo rimskodobnih najdiščih, datirane pa so dokaj široko, od 1. do 3. stoletja (Istenič 1999, 136, sl. 127; Brukner 1981, t. 59: 14, 15; Gregl 2007: t. 2: 2).[147]

Čaši z enostavnim ravnim ustjem, cilindričnim, narebrenim vratom in kroglasto oblikovanim trupom sta združeni v obliko Č 2 (grob 7: **G159** in grob 42: **G596**) (**sl. 93**). Čaši te oblike sta izdelani iz finih lončarskih mas, iz srednje prečiščene oziroma zelo fino prečiščene lončarske mase (fakturi N4 in N5). Žgani sta oksidacijsko oziroma lahko tudi z dimljenjem v zaključni fazi oziroma redukcijsko. Površina ene je svetlo rjavih tonov (**G159**), druga pa je črna (**G596**). Čaši z narebrenim vratom oblike Č 2 sta bili pridani v grob 2. stoletja oziroma druge polovice 2. stoletja. Zelo podobni sta obliki finih loncev z narebrenim vratom (FL1),[148] ki sodijo med najbolj tipične oblike posod na Dolenjskem, zelo pogoste pa so tudi na celjskem območju. Čaše tovrstnih oblik poznamo tudi iz Drnovega (npr. Petru in Petru 1978, t. 47: 6, 19, 22, t. 48: 14, 17 idr.), Beletovega vrta v Novem mestu (Knez 1992, npr. t. 6: 13, t. 20: 6 idr.) in grobov vzhodne nekropole Šempetra (Kolšek 1977, t. 10: 21).

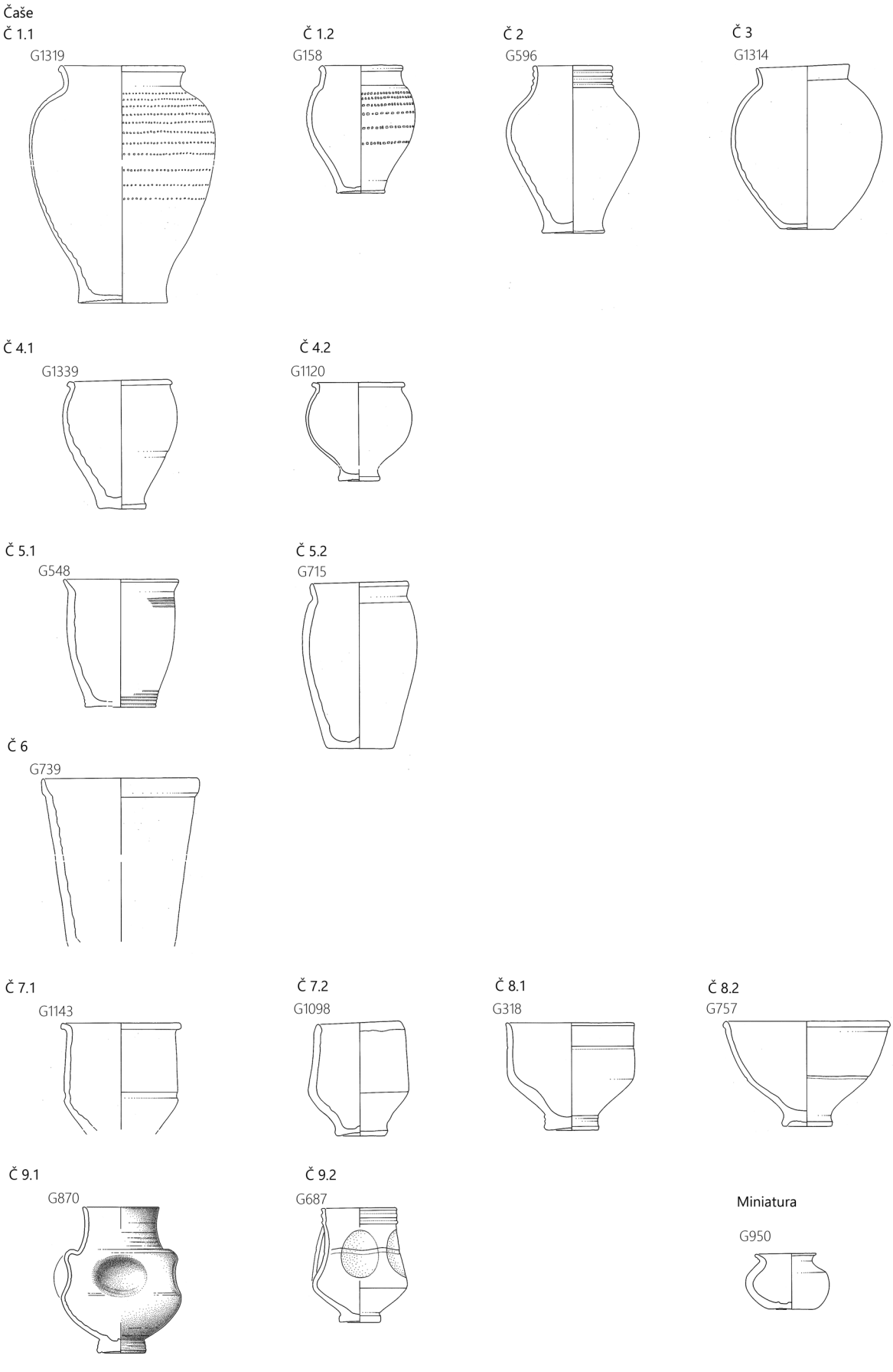
Čaše kroglastega trupa, kratkega vratu in ravnega ustja so uvrščene v obliko Č 3 in so na zahodnem grobišču Ribnice med najpogostejšimi[149] ter tudi najbolj raznoliko izdelanimi (**sl. 93**). Čaše oblike Č 3 so izdelane večinoma iz lončarskih mas, ki so namenjene izdelavi fine keramike, to je zelo fino prečiščenih in prečiščenih lončarskih mas, lahko tudi s premazom (fakture N1, N2, N5, N2a), ali pa tudi drobnozrnatih lončarskih mas ter prečiščenih lončarskih mas grobe keramike (fakturi KK1 in KK2). Lahko so oksidacijsko žgane, tudi z dimljenjem v zaključni fazi oziroma redukcijsko ali stihijsko. Tako oblikovane čaše so lahko tudi premazane (**G1115**, **G1314**) in/ali okrašene z vrezanimi kanelurami *(***G84–G85***)*. Čaše oblike Č 3 se na zahodnem grobišču Ribnice večinoma pojavljajo v grobovih 1. in 2. stoletja.

Zelo podobne čaše najdemo na najdiščih Gornja vas na Žumberku (Gregl 2007, t. 22: 4, t. 25: 3) in Veliki Kamen (Uršič 1985, sl. 19: 1) ter na zahodnih petovionskih grobiščih, kjer so datirane v drugo polovico 2. stoletja (Istenič 1999, 142, 143, sl. 133).

147 Oblikovno primerljive tudi s Č.TIP 2 po Ivani Miletić Čakširan, ki jih postavlja v 1.–2. stoletje (Miletić Čakširan 2019, priloge 28.30).

148 Gre le za njihovo manjšo verzijo.

149 Dve sta bili pridani v grob 2 (**G84–G85**), nahajajo pa se še v grobovih 20 (**G302**), 33 (**G528**), 39 (**G589**), 42 (**G595**) 46 (**G690**), 104 (**G1115**), 121 (**G1314**) in 129 (**G1358**).

93 Preglednica oblik čaš odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

94 Primer čaše oblike Č 1.1 iz groba 131 (**G1373**).

Čaše četrte oblike so čaše jajčastega trupa s kratkim, navzven izvihanim ustjem (oblika Č 4). Lahko so večje (oblike Č 4.1)[150] ali pa manjše (oblika Č 4.2) – te so bile pridane v grobove 30 (**G454**, **G480**), 43 (**G623**), 44 (**G652–G653**), 64 (**G890**), 95 (**G1149**) in 104 (**G1120**) (**sl. 93**). So zelo raznolike izdelave, lahko premazane in neokrašene. Izdelane so večinoma iz lončarskih mas, ki so namenjene izdelavi fine keramike, to je zelo fino prečiščenih, fino prečiščenih in prečiščenih lončarskih mas, lahko tudi s premazom (fakture N1, N2, N5, N6 in N2a) kot tudi iz prečiščenih lončarskih mas, namenjenih izdelavi grobe keramike (faktura KK2, porozna in KK5). Lahko so oksidacijsko žgane, tudi z dimljenjem v zaključni fazi ali pa redukcijsko žgane. Površine čaš so bile lahko premazane s premazi rdečih ali rjavih odtenkov (npr. **G480, G623**).[151] Na zahodnem grobišču Ribnice se čaše oblike Č 4 pojavljajo v grobovih iz sredine in druge polovice 1. stoletja kot tudi še v prvi polovici 2. stoletja. En primerek pa je v grobu iz 2. oziroma začetka 3. stoletja. Obliki čaš Č 4 so podobne posamezne čaše iz bližnjih lokacij Drnovo 2 (Vojakovič in Novšak, G20), Draga pri Beli Cerkvi, ki jih je Udovčeva sicer umestila v čaše tipa Č2 (Udovč 2022, 81, G64, G115, G257), Medvedjek–Gmajna (Stemberger Flegar in Predan 2022, G330), Gornja vas na Žumberku (Gregl 2007, t. 10: 6, t.17: 6, t. 22: 1), Veliki Kamen (Uršič 1985, sl. 13: 5, sl. 15: 10). Čaše oblike Č 4.2 so sicer oblikovno zelo podobne finim loncem FL5, ki jih najdemo na več najdiščih Dolenjske kot tudi na Štajerskem, kjer so na Hajdini datirani od 1. stoletja do prve polovice 2. stoletja, najbolj pogosti pa so od flavijskega časa naprej (Istenič 1999, 131–133, sl. 123).

150 Te se nahajajo v grobovih 31 (**G488**), 61 (**G878**) in 125 (**G1339**).

151 Za podatke o izdelavi posameznih kosov glej katalog gradiva in prilogo 3.

95 Primer čaše oblike Č 7.2 iz groba 90 (**G1098**).

Čaše zaobljenega cilindričnega trupa so združene v obliki Č 5. Precej pogostejše med gradivom so tiste s kratkim poudarjenim vratom in ravnim ustjem oblike Č 5.2 (grob 1: **G64**, grob 17: **G287**, grob 48: **G707**, grob 70: **G715**, grob 79: **G1080**, grob 90: **G1101**, grob 112: **G1285**, grob 124: **G1336**) (**sl. 93**), prisotne pa so tudi takšne s kratkim navzven izvihanim ustjem oblike Č 5.1 (grob 35: **G548**). Gre za čaše, ki so bolj grobe izdelave, večinoma so izdelane iz prečiščenih lončarskih mas grobe keramike (fakturi KK2 in KK4). Njihove površine niso ne premazane ne okrašene.

Na zahodnem grobišču Ribnice se pojavljajo v grobovih iz druge polovice 1. stoletja, v grobovih 2. stoletja in en primerek v grobu iz 2. oziroma začetka 3. stoletja.

Konične čaše s kratkim ravnim, na notranji strani preoblikovanim vratom, so združene v obliko Č 6. Nahajajo se v grobovih 47: **G701**, 52: **G739**, 88: **G1093** in 95: **G1151** (**sl. 93**). Izdelane so lahko tako iz lončarskih mas, ki so namenjene izdelavi fine keramike, to je zelo fino prečiščenih lončarskih mas, v enem primeru je površina čaše tudi premazana s črnim premazom (fakture N2 in N5a), kot tudi iz prečiščene lončarske mase, namenjene izdelavi grobe keramike (faktura KK2, porozna). Lahko so oksidacijsko žgane, tudi z dimljenjem v zaključni fazi ali pa redukcijsko žgane. En primerek (**G1093**) je tudi okrašen s plitvim žlebom.

Na zahodnem grobišču Ribnice se pojavljajo v grobovih druge polovice 1. stoletja oziroma 2. stoletja. Koničnim čašam oblike Č 6[152] so podobne čaše iz Celeje, pripisane tipu Ce V.1.3 (npr. Žerjal *et al.* 2023, 381, G7326 ali G5892),[153] iz Drnovega (Petru in Petru 1978, t. 46: 16), iz grobov vzhodne nekropole Šempetra (Kolšek 1977, t. 11: 7) in Petovione[154] (Kujundžić 1982, t. 7: 11; t. 12: 13, t. 14: 4; Istenič 2000, t. 43: 4, t. 61: 8; t. 79: 4, t. 89: 11).

Naslednja oblika so čaše cilindričnega trupa, ki so združene v obliko Č 7. Lahko imajo vodoravno izvihano ustje (oblika Č 7.1). Nahajajo se v grobovih 70 (**G712**) in 94 (**G1143**). Čaše oblike Č 7.2 pa imajo enostavno, na notranji strani prirezano ustje (grob 90: **G1098** (**sl. 95**) in grob 108: **G1269**) (**sl. 93**). Vse čaše te oblikovne skupine so izdelane iz lončarskih mas fine keramike, največkrat iz prečiščene oziroma zelo fino prečiščene lončarske mase. Njihove površine so premazane s premazom (fakturi N1a in N2a). So svetlo rjavih in rdečih tonov ter oksidacijsko žgane.

Čaše cilindričnih recipientov oblike Č 7 se na Ribnici pojavljajo v grobovih 2. stoletja oziroma druge polovice 2. stoletja. Čaša, podobna obliki Č 7.2 iz zahodnega grobišča, je bila pridana tudi v grob V13 vzhodnega grobišča Ribnice (Petru 1969b, t. 19: 3), podobne pa so tudi čaše tipa Č1 iz Drage pri Beli Cerkvi (Udovč 2022, 81, G34), Gornje vasi na Žumberku (Gregl 2007, t. 2: 3, slednja je okrašena) in Beletovega vrta v Novem mestu (Knez 1992, t. 73: 10), kjer najdemo tudi analogijo tudi čaši oblike Č 7.1 (Gregl 2007, t. 22: 6). Podobne najdemo tudi na Drnovem (Petru in Petru 1978, t. 54: 6), pa v grobovih vzhodne nekropole Šempetra (Kolšek 1977, t. 4: 4)

Čaše široko odprtega recipienta so združene v obliko Č 8. Čaše široko odprtega cilindričnega trupa in z ravnim ustjem opredeljuje oblika Č 8.1 (tovrstne čaše so bile pridane v grobove 24: **G318**, 31: **G485** in 128: **G1349**) (**sl. 93**). Drugo različico teh čaš pa predstavljajo čaše široko odprtega polkrožnega trupa z odebeljenim ustjem na zunanji strani, te so združene v obliko Č 8.2.[155] Vse čaše teh oblik so izdelane iz lončarskih mas fine keramike, največkrat iz prečiščene lončarske mase (fakturi N1 in N3). Vse sodijo med oksidacijsko žgano keramiko in so svetlih rdečih do oranžnih tonov.[156] Čaše teh oblik so navadno okrašene le s preprostimi kanelurami. Na zahodnem grobišču Ribnice se široko odprte čaše oblike Č 8 pojavljajo v grobovih druge polovice 1. stoletja oziroma 2. stoletja. Primerjave za to obliko so sicer zelo redke. Oblikovno je čaši oblike Č 8.1 morda še najbolj podoben spodnji del vaze v Hrastniku (Krajšek in Stergar 2008, t. 2: 28), podobne oblike pa so tudi na Beletovem vrtu v Novem mestu (Knez 1992, t. 28: 6). Obliki čaše Č 8.1 iz Ribnice je morda še najbolj podoben primerek iz Beletovega vrta v Novem mestu (Knez 1993, t. 16: 3).

Edina primerka čaš gubank sta združena v obliko čaš Č 9, pri čemer oblika Č 9.1 predstavlja čaše gubanke s kroglastim ostenjem, poudarjenim vratom in ravnim ustjem (grob 60: **G870**), oblika Č 9.2 pa čaše gubanke bikoničnega ostenja z narebrenim vratom in odebeljenim ustjem (grob 46: **G687**) (**sl. 96**). Čaši gubanki sta izdelani iz prečiščene, zelo finozrnate lončarske mase (faktura FN1). Obe sta oksidacijsko žgani, svetlih rdečerumenih do zelo bledorjavih površin. Bikonična gubanka **G687** (**sl. 95**) je še premazana z oranžnorjavim premazom z vidnimi ostanki peskanja. Čaši gubanki sta bili na zahodni nekropoli Ribnice pridani v grobova iz prve polovice 2. stoletja oziroma 2. stoletja. Sicer pa so čaše gubanke poznane na številnih rimskodobnih najdiščih, še zlasti na območju Norika, Germanije in Recije, zato predvidevajo, da so jih tam tudi izdelovali (Bugar 2019, 36).

Čaše gubanke imajo dolg razpon uporabe. Najpogosteje so sicer v rabi od konca 1. skozi vse 2. stoletje (Brukner 1981,

96 Primer čaše gubanke oblike Č 9.2 iz groba 46 (**G687**).

152 Te so oblikovno primerljive tudi s Č.TIP 23 po Ivani Miletić Čakširan, ki jih postavlja v prvo polovico 1. stoletja (Miletić Čakširan 2019, priloge 28.30).

153 Konični kozarci tipa Ce V.1.3 so v Celeji pogosto izdelani iz trde kuhinjske keramike (Žerjal *et al.* 2023, G5892, G7686, G7326, G5892, G7278, G6696, G2308), primerjajo pa jih s Soldatenbecher Oberaden 20 in Ptuj Č6. Pogosto so izdelani iz trde kuhinjske keramike (Žerjal *et al.* 2023, 382).

154 Isteničeva takšne oblike čaš uvršča v tip Č/B 7 ter v flavijski čas in prvo polovico 2. stoletja (Istenič 1999, 116).

155 En sam primerek te različice je bil odkrit v grobu 54 (**G757**).

156 Nekateri odlomki so bili tudi ožgani.

37–38; Plesničar Gec 1977, 49; Krajšek 2015, 158), poznane pa so tudi še iz kontekstov 3. oziroma 4. stoletja (Plesničar Gec 1977, 49; Mikl Curk 1987, t. 67: 129; Krajšek 2015, 158). Trup čaš gubank je sicer najpogosteje oblikovan cilindrično,[157] bikonične oblike, kot naša oblika Č 9.2.[158] Oblike t. i. vazastega tipa, kot je naša na primer naša oblika Č 9.1, pa so načeloma redkejše.[159] Sicer so gubanke razmeroma pogoste na območju Celeje (Krajšek 2015, 158, tip V.2.2; Žerjal *et al.* 2023, 374–375, sl. 589c), kot tudi Emone (Plesničar Gec 1977, t. 74: 7) in Petovione. Petovionske čaše gubanke so cilindričnih oblik, večinoma so premazane z oranžnim premazom in naj bi bile lokalne izdelave (Istenič 1999, 117–118, sl. 102; Plesničar Gec 1977, 49; Janežič 2018, 136).

Če povzamemo, čaše so na zahodnem grobišču Ribnice zelo pogost pridatek, v posameznih primerih nastopajo tudi v funkciji žare. Petdeset opredeljivih primerkov izkazuje izjemno pestrost v oblikovanju kakor tudi načinu izdelave, kaže pa tudi na dolgoživost uporabe od sredine 1. pa vse do začetka 3. stoletja. Čaše so v številnih primerih tudi ožgane, kar kaže na to, da so bile del procesa kremacije pokojnika, nekatere pa so bile v grobove pridane naknadno.

Čaše se v najmanj 11 grobovih pojavljajo skupaj z lonci kot del t. i. pivske garniture ali servisa.[160] Na bližnjem najdišču Draga pri Beli cerkvi so bili trije takšni grobovi (grobovi 1, 2, 6; Udovč 2022, 81–82). Morda najbolj poznane so številne pivske garniture, odkrite v grobovih Beletovega vrta, za katere je bilo ugotovljeno, da so jih uporabljali od klavdijskega časa do sredine 2. stoletja, najpogosteje pa v flavijskem času (Knez 1992). Razprostranjenost pivskih garnitur, ki jih sestavljata lonec in čaša, naj bi sovpadala z območjem, ki so ga poseljevali Latobiki (Knez 1992, sl. 11, 88–89). Kombinacijo lonca in čaše kot del pivske garniture poznamo tudi v Gornji vasi na Žumberku (Gregl 2007; t. 3: 1–2, t. 14: 1–2, t. 17: 5–6, t. 25: 2–3 idr.).

Sklede

Sklede so ena najpogostejših oblik finega posodja v rimskem obdobju. Na zahodnem grobišču Ribnice pri Brežicah je bilo 51 primerkov keramičnega posodja opredeljenih kot sklede oziroma kot njihovi deli. Priložene so bile v 32 grobov (**sl. 97**). Najpogosteje je bila v grob priložena ena sama skleda (v primerih 17 grobov), lahko so bile priložene v paru, le v treh primerih pa so bile v grob priložene tri oziroma v enem primeru tudi v petih primerkih (**sl. 98**). Med njimi smo prepoznali oziroma opredelili devet različnih oblik skled (**sl. 99**). Izdelane so iz fine prečiščene lončarske mase, lahko so oksidacijsko ali redukcijsko žgane, z rdečim, oranžnim, sivim in črnim premazom.

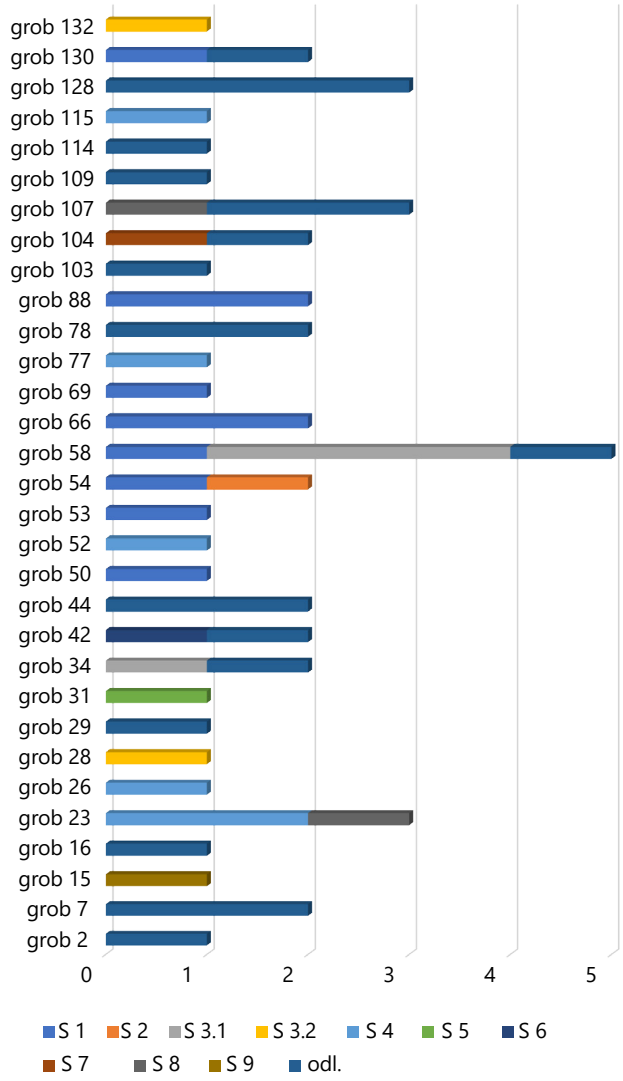
V obliko S 1 smo uvrstili posnetke sigilatne oblike Consp. 39/43. Gre za bolj ali manj plitke sklede z značilnim močno izvihanim ustjem in prstanastim dnom. Sklede so pretežno neokrašene, razen plitve kanelure na notranji strani ustja in pasu koleščkanja na dnu. Premaz je povečini nanesen le na notranjo površino in čez rob. Najdene so bile v grobovih 50 (**G727**), 53 (**G743**), 54 (**G759**), 58 (**G824**), 66 (**G901**–**G902**), 69 (**G922**), 88 (**G1091**–**G1092**) in 130 (**G1363**). Precej številne so tudi na emonskih grobiščih, kjer so bile poimenovane kot »skodele z navzven upognjenim ustjem« (Plesničar Gec 1977, 52 in dalje). Na podlagi emonskih in okoliških primerkov jih je Ljudmila Plesničar datirala že od poznega 1. stoletja naprej. Pojavljajo se še skozi celotno 2. stoletje, v 3. stoletju pa jih ne zasledimo več (Plesničar Gec 1977, 52–53; Plesničar Gec 1972, t. 2: 6, t. 9: 8, t. 12: 8). Pojavljajo se tudi v naselbinskih plasteh »srednjega gradbenega horizonta Emone« in na večini dolenjskih grobišč, v grobu 2 z vzhodnega grobišča Ribnice skupaj z novcema Tita in Hadrijana ter v grobovih 7 in 15 (Petru 1969b, 23, t. 16:10, t. 18: 3, t. 20: 4), dalje v Neviodunu (Petru in Petru S. 1978, t. 35: 11, 13–17, 19, 20), na Beletovem vrtu v Novem mestu (Knez 1992, t. 5: 9, t. 73: 11), na Pristavi pri Trebnjem (Slabe 1993, t. 5: 6, t. 7: 11, t. 18: 18), v grobu A17 v Dobovi (Petru 1969b, t. 3: 5) in v Gornji vasi na Žumberku (Gregl 2007, t. 1: 7, t. 4: 6, t. 13: 6, 7, t. 22: 5, 7, t. 34: 3–9; t. 56: 4). Pojavljajo se že od tiberijsko-klavdijskega obdobja dalje, najštevilčnejše pa so v prvi polovici 2. stoletja (Plesničar Gec 1977, 53). Janka Istenič je te sklede na zahodnem petovionskem grobišču razdelila na več tipov, od PTS 7 – PTS 11. Obravnavane sklede iz Ribnice so najbolj podobne oblikama PTS 7.1 in PTS 10. Obe sta datirani v flavijski čas, tip PTS 7.1 pa še v prvo polovico 2. stoletja (Istenič 1999, 96–97, sl. 84–85).

157 Takšne na Ribnici poznamo predvsem z območja sektorja Petričev grič (Ribnica pri Brežicah – *Romula*, območje Petričev grič (Tomaž *et al.* 2025a)).

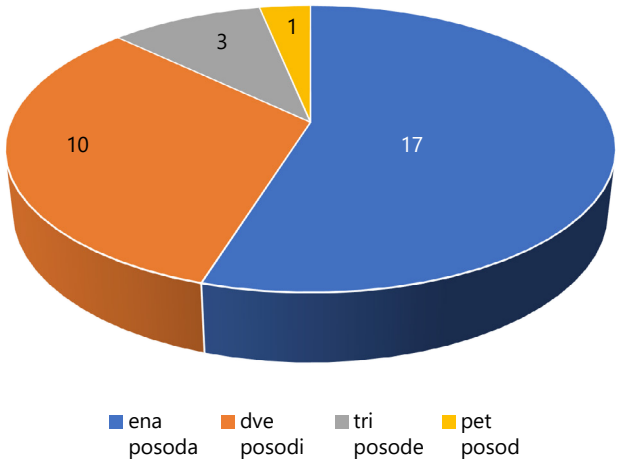
158 Tej obliki najdemo najboljšo analogijo na lokaciji Ljubljanske ceste v Novem mestu (Božič 2008, t. 16: 9).

159 Naši je morda podobna tista tipa Č5b iz Nove Table pri Murski Soboti (Bugar *et al.* 2019, G1127), pa tiste iz Drnovega (Petru in Petru 1978, t. 46: 2, 3, 6) ali pa tiste iz Gornje vasi na Žumberku (Gregl 2007, t. 43: 5), Beletovega vrta (Knez 1992, t. 73: 4, t. 74: 1) in Ljubljanske ceste v Novem mestu (Božič 2008, t. 7: 5, t. 8: 6, t. 16: 10).

160 Na primer: grob 1 (lonec: **G58**, čaša: **G64**), grob 2 (lonec: **G79**, čaši: **G84**–**G85**), grob 7 (lonec: **G160**, čaši: **G158**–**G159**), grob 17 (lonec: **G288**, čaša: **G287**), grob 24 (lonec: **G321**, čaša: **G318**), grob 31 (lonec: **G487**, čaša: **G485**), grob 35 (lonec: **G547**, čaša: **G548**), grob 46 (lonec: **G690**, čaša: **G687**), grob 70 (lonec: **G713**, čaši: **G712**, **G715**), grob 90 (lonec: **G1101**, čaša: **G1098**), grob 104 (lonca: **G1113**–**G1114**, čaša: **G1120**). Kombinacije se pojavljajo skupaj v grobovih, vendar ne ena v drugi.

97 Zastopanost različnih oblik skled v grobovih.

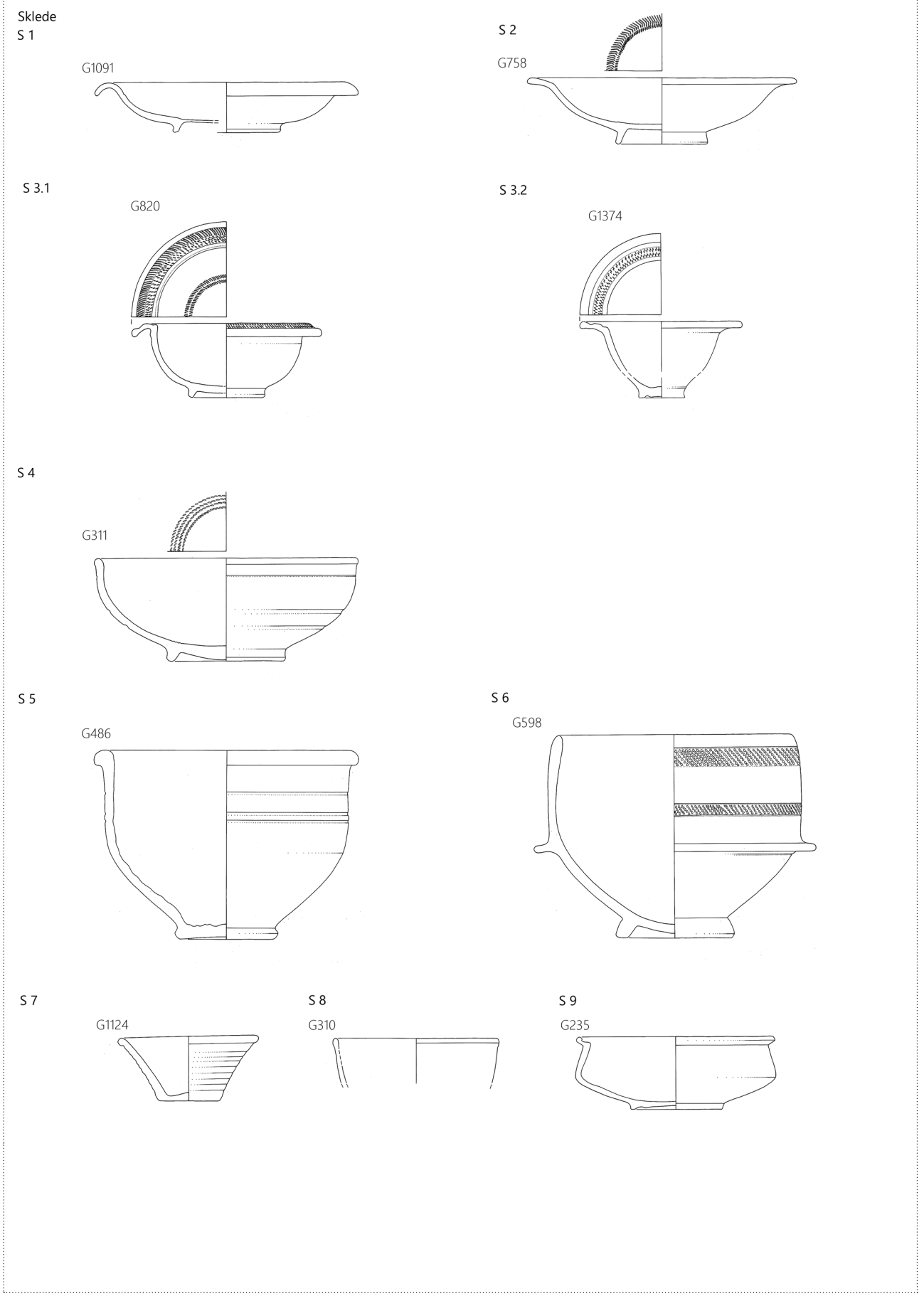
98 Število pridanih skled v posameznem grobu.

Oblika skled S 2 je bolj plitva od S 1 in ima predvsem ustje vodoravno izvihano in ne zapognjeno navzdol. Spominja na sigilatne oblike Consp. 42/44. Taka skleda je bila najdena v grobu 54 (**G758**). Tovrstne sklede so znane tudi iz dveh grobov zahodnih petovionskih grobišč, tip PTS12 po Janki Istenič (Istenič 2000, grob 581, t. 125: 3, grob 646, t. 144: 1). Krožnika[161] imata na robu ustja peresni okras. Glede na ostale predmete v grobu je skleda iz groba 581 datirana na konec 1. stoletja, lahko še v prvo polovico 2. stoletja, skleda iz groba 646 pa v drugo polovico 1. stoletja (Istenič 1999, 99).

Za sklede oblike S 3 je prav tako značilno močno izvihano kijasto odebeljeno in na koncu ravno ali polkrožno zaključeno ustje, ki je na notranji strani okrašeno s pasovi koleščkanja. Sklede so lahko polkrožne (oblika S 3.1) ali bolj konične in rahlo zaobljene (oblika S 3.2) ter imajo prstanasto dno. Različica S 3.1 je bila odkrita v grobovih 34 (**G535**) in 58 (**G820**, **G821**, **G822**), različica S 3.2 pa v grobovih 28 (**G437**) in 132 (**G1374**). Na Dolenjskem tovrstne sklede niso pogoste. Najdene so bile v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 53: 3, 9), v grobu 108 iz Beletovega vrta v Novem mestu (Knez 1992, t. 38: 10) in grobu 8 v Gornji vasi na Žumberku (Gregl 2007, t. 11: 4). Bolj konična različica skled, podobna obliki S 3.2, izhaja iz izropanega groba 99 v Pristavi pri Trebnjem (Slabe 1993, t. 14: 2). V Celeji so jih izdelovali vsaj od prve polovice 2. stoletja dalje (Krajšek 2015, 130).

Sklede oblike S 4, ki posnemajo sigilatno obliko Drag. 37, na zahodnem grobišču v Ribnici niso številne. Znane so le iz petih grobov (grobovi 23 (**G311–G312**), 26 (**G375**), 52 (**G736**) (**sl. 100**) ter grobova 77 (**G1039**) in 115 (**G1301**)). Sklede sodijo med t. i. panonsko keramiko s premazom (nem. *Panonnonishe Glanztonware*, PGW). Gre za široko skupino finega posodja, ki so ga izdelovali v številnih delavnicah v Panoniji in drugje ter po obliki posnema sigilatno posodje ter posode latenske tradicije (Nagy 2017, 6; Ožanić Roguljić in Konestra, 2017, 456; Miletić Čakširan 2019, 132). Take sklede je Ljudmila Plesničar poimenovala kot „polkrožne skodele", na severnem emonskem grobišču se pojavljajo od začetka 2. do druge polovice 3. stoletja (Plesničar Gec 1977, 54, t. 7: 13). Na zahodnih petovionskih grobiščih jih je Janka Istenič uvrstila v tip PTS 14, kjer se pojavljajo od Domicijana do začetka 3. stoletja (Istenič 1999, 100). Ta oblika skled je na Dolenjskem zelo razširjena (Vidrih Perko 2006a, 90–91) in jih najdemo na skoraj vseh grobiščih. Petru jih datira v čas 1. in 2. stoletja (Petru 1969a, 202). Sklede oblike S 8 najverjetneje predstavljajo le pomanjšano različico sklede

161 Avtorica to obliko posode opredeli kot krožnik in ne kot skledo (Istenič 1999, 99)

99 Preglednica oblik skled odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

100 Primer sklede oblike S 4 iz groba 52 (**G736**).

102 Primer sklede oblike S 7 iz groba 104 (**G1124**).

oblike S4, v grobovih zahodnega grobišča Ribnice pa so prisotne med pridatki grobov 23 (**G310**) in 107 (**G1264**).

Skleda oblike S 5 je zastopana le z enim primerkom. Gre za večjo skledo z navzven odebeljenim robom ustja in cilindričnim, narebrenim ostenjem iz groba 31 (**G486**). Tudi pri tej obliki gre za posnetek sigilatne verzije sklede oblike Drag. 37. Takšne sklede so zelo številne na grobišču Drnovo 2, kjer se pojavljajo tako oksidacijsko kot redukcijsko žgani primerki, nekatere sklede imajo poleg kanelur in pasov peresnega okrasa zunanjo površino okrašeno še z žigosanjem (Vojakovič *et al.* 2022, grobnica 4: G23, G28; G34, grobnica 5: G54–G58; grobnica 14: G123; grobnica 17: G178). Tovrstne sklede so bile najdene še v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 52: 1, 3), v Šmartnem pri Litiji (Stergar in Kovačič 2016, t. 9: 78, 79) in v grobu 5 iz Gornje vasi na Žumberku (Gregl 2007, t. 7: 3). V tem grobu je bil najden tudi novec Trajana (Gregl 2007, t. 7: 6).

Z enim primerkom iz groba 42 (**G598**) je zastopana skleda oblike S 6 (**sl. 101**). Gre za večjo, bolj globoko skledo na prstanasti nogi, z vodoravnim trakastim rebrom na prehodu

101 Primer sklede oblike S 6 iz groba 42 (**G598**).

v spodnji del ostenja, cilindričnim zgornjim delom in navpičnim ustjem. Oblika posnema sigilatno verzijo oblike Drag. 24/25. Prave primerjave ji nismo našli. Nižje sklede s cilindričnim trupom in vodoravnim rebrom na prehodu v spodnji del ostenja so bile najedene v Karnuntu, kjer so opredeljene kot tip SU 6a.1 (Adler-Wölfl 2004, 86) in v Singidunu, tip I/9, kjer so datirane v 2. stoletje (Nikolić-Đorđević 2000, 21).

Preprosta konična skleda oblike S 7 z ustjem, odebeljenim na zunanji strani, ravnim dnom in rdečim premazom, izhaja iz groba 104 (**G1124**) (**sl. 102**). Podobna skleda je bila odkrita v tlakovanju okoli grobov v Šmartnem pri Litiji (Stergar in Kovačič 2016, 18, t. 12: 110). Te sklede so posnetek sigilatne oblike Drag. 33, le da so za razliko od originala brez prstanaste noge. Konične sklede iz grobe lončarske mase prostoročne izdelave se pojavljajo na grobišču Beletov vrt v Novem mestu (Knez 1992, t. 14: 11, t. 21: 7). Podobna skleda iz groba 5 v Gornji vasi na Žumberku pa je datirana z novcem Trajana (Gregl 2007, t. 7: 8).

Za bikonično skledo s kratkim izvihanim ustjem in nastavkom za pokrov oblike S 9 iz groba 15 (**G235**), nismo našli prave primerjave. Še najbolj ji je podobna skleda iz groba 111 iz Beletovega vrta v Novem mestu (Knez 1992, t. 39: 6). Poleg sklede je bila v tem grobu še bikonična glinenka, ki se v grobovih pojavi že sredi 1. stoletja pr. n. št. in je v uporabi še v tiberijskem času (Knez 1992, 88, t. 39: 7).

Sklede so bile zastopane tudi med najdbami, odkritimi v zasipih grobnih parcel. Na grobni parceli C, v SE 3731, je bil najden del rahlo uvihanega, odebeljenega ustja in ostenja ožgane sklede (**G42**). Skleda ima delno ohranjen svetlo rjav premaz, ostenje pa je okrašeno s pasovoma peresnega okrasa. Skleda sodi med t. i. panonsko keramiko s premazom (nem. *Panonnonishe Glanztonware*, PGW). Gre za široko skupino finega posodja, ki so ga izdelovali v številnih delavnicah v Panoniji in Noriku ter po obliki posnemajo sigilatno posodje ter posode latenske tradicije (Nagy 2017, 6;

Konestra, Ožanić Roguljić 2017, 456; Miletić Čakširan 2019, 132). Glede na način okraševanja so bile definirane tri geografske skupine. Prostor Dolenjske sodi v južnopanonsko skupino, ki je razširjena ob tokovih rek južne Panonije, severozahodne Mezije in Norika. Najbolj priljubljena oblika je polkrožna skleda z uvihanim ustjem in posnetki sigilatnih oblik Drag. 35–36 ter Drag. 37. Proizvodni centri so jo izdelovali od druge polovice 1. do 6. stoletja (Miletić Čakširan 2019, 132, z zbrano literaturo).

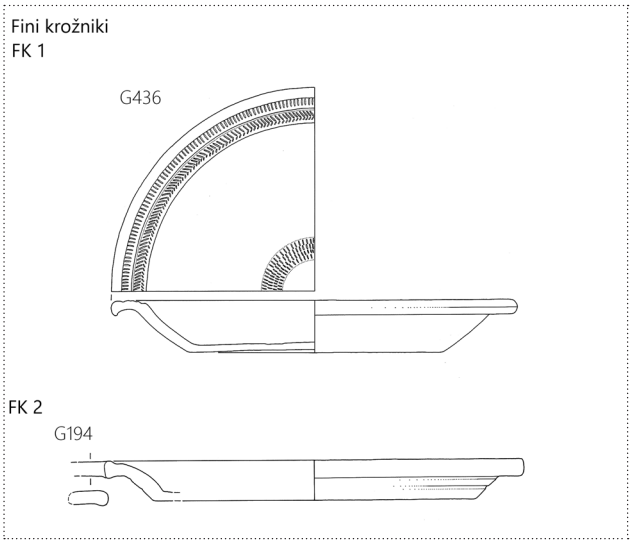
Te sklede smo uvrstili v obliko S 4. Gre za globoke sklede z bolj ali manj odebeljenim ustjem, ki posnemajo sigilatno obliko Drag. 37 (gl. zgoraj). Na Ribnici so večinoma oksidacijsko žgane z rdečim premazom, lahko pa so redukcijsko žgane s temno sivim ali črnim premazom. Pojavljajo se okrašene, s pasovi koleščkanja, peresnega okrasa, žigosanja, kot tudi neokrašene različice. Obravnavani skledi je po obliki in okrasu še najbolj podobna tista iz groba 58, z grobišča na Pristavi pri Trebnjem, kjer je bila najdena v grobu z novcema Antonina Pija (Slabe 1993, t. 8: 4). Skleda slabše izdelave z dvema pasovoma koleščkanja je bila odkrita tudi na Mokricah – Na Špici (Udovč 2022a, 29–30). Odkrite so bile tudi med gradivom v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 34: 1, 2, 8, 17) in lokaciji Drnovo 2 (Vojakovič *et al.* 2022, 68), na grobišču Beletov vrt v Novem mestu (Knez 1992, t. 29: 2; t. 31: 1; t. 75: 9; Božič 2008, t. 6: 5), na Medvedjeku (Stemberger Flegar in Predan 2022, 29, G240) in na najdišču Draga pri Beli Cerkvi, tip S2 in S3 (Udovč 2022b, 80, 81).

Fini krožniki

Med gradivom na grobišču se pojavljata dve obliki finih krožnikov (obliki FK 1 in FK 2) (**sl. 103**). Izdelani so iz fino prečiščene lončarske mase z rdečim premazom.

Oblika FK1 ima značilno močno izvihano kijasto odebeljeno in na koncu polkrožno zaključeno ustje, ki je na notranji strani lahko okrašeno s pasovi koleščkanja. Dno je ravno ali rahlo vboklo. Gre za posnetek sigilatnega krožnika oblike Consp. 41, sorodno obliko skledam oblike S 3 na Ribnici, od katerih se ločijo po globini posode in obliki dna. Dva krožnika te oblike sta bila odkrita v grobu 28 (**G436**, **G442**). Janka Istenič jih je na zahodnih petovionskih grobiščih, kjer je ta oblika sicer redka, uvrstila v tip PTS 13. Pojavi se v dveh grobovih, med katerima je grob 39 datiran v čas Domicijana in Hadrijana (Istenič 2000, t. 9: 5), grob 647 pa v čas Trajana (Istenič 2000, t. 144: 6). Primerjavo imata tudi med gradivom v grobu 6 v Gornji vasi na Žumberku (Gregl 2007, t. 9: 5).

Za drugo obliko finih krožnikov (FK 2) sta značilna kratko, izvihano, odebeljeno ustje in ravno dno. Rob ustja ni okrašen. Tudi ta oblika najverjetneje posnema sigilatne krožnike oblike Consp. 41. Dva krožnika tega tipa sta bila odkrita v grobu

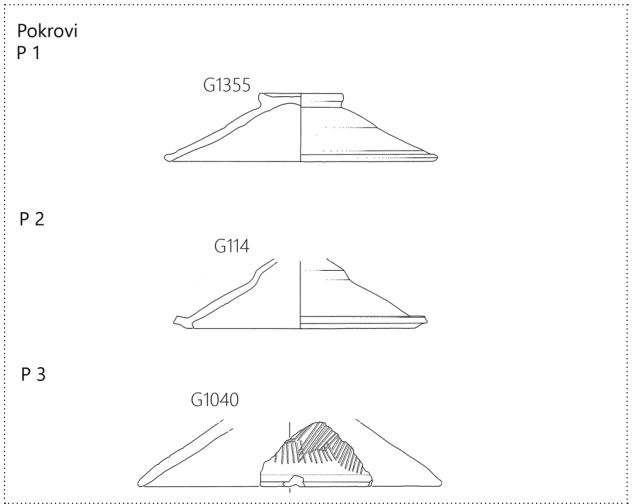
103 Preglednica oblik finih krožnikov odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

7 (**G194**, **G195**). Manjši primerek (**G194**) ima na robu ustja ostanke vodoravnega ročaja (**sl. 103**). Tip Consp. 41 poznopadskih sigilatnih krožnikov se pojavlja od časa Flavijcev do sredine 2. stoletja (Conspectus 1990, 124–125).

Pokrovi

Pokrovi so sestavni del nabora finega, fino-grobega in grobega posodja (Krajšek 2015, 167). Njihovo obliko je narekovala predvsem njihova funkcija (Vidrih Perko 2006a, 95).

Pokrovi fine keramike so bili v grobove na Ribnici, podobno kot pokrovi grobe keramike,[162] pridani redko – poznamo le šest primerkov. Največkrat so konične oblike z

104 Preglednica oblik pokrovov, odkritih v grobovih. Merilo 1 : 6.

162 Pokrovi, izdelani iz glinenih mas kuhinjske fakture, so predstavljeni ločeno, pri kuhinjski keramiki.

105 Primer pokrova oblike P 1 iz groba 128 (**G1355**).

različno oblikovanimi robovi in, kot predvidevamo, tudi držaji[163] (**sl. 104**). Z izjemo dveh (**G114** in **G1355**) pokrovi niso ohranjeni v zadostni meri, da bi jim bilo mogoče določiti obliko (**G121**, **G163**, **G664**, **G766**).[164] Izmed preostalih dveh pa primerek **G1355** iz groba 128 sodi v obliko pokrovov P 1 (**sl. 105**). To so pokrovi z navzgor zavihanim robom in ploščatim prstanastim krožnim držajem. Primerek **G114** iz groba 4 pa sodi v obliko P 2, to so pokrovi z bikoničnim ostenjem in rogovilastim robom (držaj ni definiran) (**sl. 104**). Pokrovi so lahko brez premaza ali s premazom v temno rjavih (**G114**), oranžno rjavih (**G664**) ali rdečih odtenkih (**G163**). Posamezni primerki so lahko tudi ožgani (**G163**, **G664**, **G1355**). Lahko so izdelanih iz glinenih mas, ki jih umeščamo med fine (**G163**, **G766**, **G1355**) in fino-grobe fakture (**G114**, **G121**, **G664**). Vsi pa so glede na obliko in fakturo izdelki lokalnih oziroma regionalnih delavnic.

Obliko pokrovov je narekovala predvsem njihova funkcionalnost, ki se ni pogosto spreminjala, zato so kronološko težje opredeljivi (Udovč 2022, 83). Pokrovom z navzgor zavihanim robom in ploščatim prstanastim krožnim držajem (oblika P 1) vidimo primerjave v pokrovih tipa VII.1.1 v Celeji,[165] ki so jim oblikovno še najbolj podobni (Krajšek 2015, 167), razlikujejo se le po obliki držaja.[166] Krajšek jih datira okvirno v čas od 1. do 3. stoletja (Krajšek 2015, 167). Verena Vidrih Perko pokrove s takšnim držajem označi kot pokrove, podobne narobe obrnjenim skodelam (Vidrih Perko 2006a, 95, G361), podobno tudi Udovčeva (Udovč 2022, 83). Nekoliko redkeje se v Celeji na Mariborski cesti pojavljajo pokrovi z navpičnim ustjem in ovratnikom oziroma s kljukastim ustjem (tip CE VII1.2; Žerjal *et al.* 2023, 381–382), ki bi jih morda lahko primerjali z obliko P 2 na Ribnici.

163 Vendar je bil ohranjen le eden, gre za krožen ploščat prstanasti držaj (**G1355**).

164 Glede na oblikovanost roba bi pokrova **G163** in **G644** lahko bila enake oblike, vendar jima zaradi preslabe ohranjenosti slednje nismo določili.

165 Na Mariborski cesti je bilo na primer takšnih pokrovov 15 (Žerjal *et al.* 2023, 382, G6110, G7437, G5936, G6290, G2792, G1556, G1424 idr.).

166 Tisti iz Ribnice ima prstanast krožen držaj, v Celju pa so lahko različno oblikovani (Krajšek 2015, 167).

Krožniki[167]

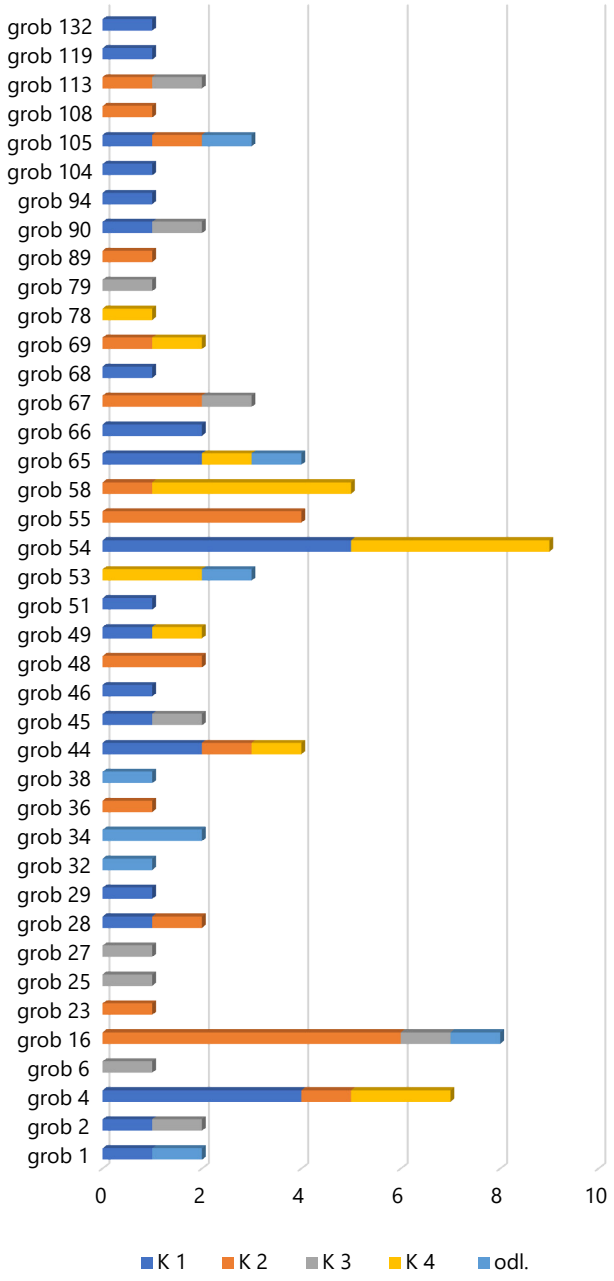
Krožniki so nizke posode z ravnim dnom, pri katerih višina ne presega 1/3 in ni manjša od 1/7 največje širine, tj. širine ustja (Istenič 1999, 84). Številne med seboj zelo podobne oblikovne različice pričajo o tem, da so jih izdelovali v mnogo proizvodnih centrih v Panoniji. Poznani so pod imenom *Soldatenteller* (nem.), njihov izvor pa lahko iščemo v posnemanju uvoženih pekačev z značilnim rdečim premazom iz južne in srednje Italije (Gregl 1997, 62; Krajšek 2015, 144). Gre za t. i. namizno kuhinjsko posodje, ki so ga uporabljali tako za pripravo kot postrežbo hrane. Ker so jih uporabljali tudi za pripravo hrane imajo pogosto ožgano dno in dele sten. Krožniki so narejeni iz bolj ali manj prečiščene lončarske mase s številnimi do zmernimi vključki šamota in sljude, lončenina pa je kompaktna in neporozna. Večina krožnikov ima na notranji strani in zgornji polovici zunanje strani premaz, ki ima funkcionalen in ne okrasen značaj, saj povečuje vodotesnost posode. Razlikujejo se po velikosti (od 15–40 cm), po naklonu ostenja in obliki ustja ter dna. Večinoma so neokrašeni, redki imajo na dnu peresni okras (Plesničar Gec 1977, 84; Istenič 1999, 118, 119; Jelinčić 2009, 43).

Na območju zahodnega grobišča Ribnice pri Brežicah so bili krožniki odkriti kot grobni pridatki v 41 grobovih (**sl. 106**) in tudi v zasipih grobnih parcel. Prepoznali smo lahko štiri osnovne oblike krožnikov, med pridano lončenino v grobovih pa so krožniki najpogostejša oblika.[168] V grobovih se pojavljajo tako večji odlomki kot deli krožnikov, ki so navadno ožgani ali prežgani. Tudi manjši odlomki krožnikov (do 10% ohranjenosti) so lahko ožgani ali pa ne.

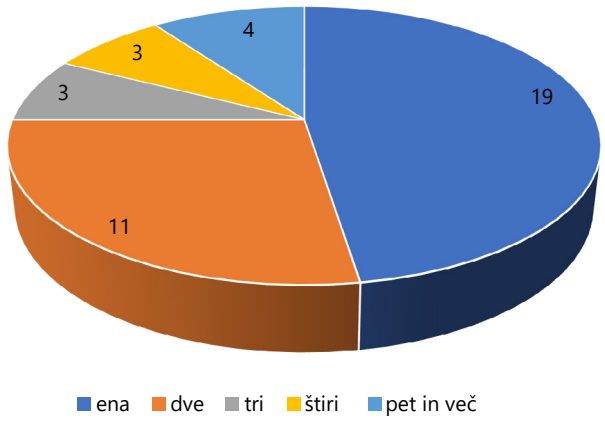
Krožniki so bili pridani v grobove bodisi posamično bodisi v več primerkih, tudi do devet (**sl. 107**). Servisi krožnikov v grobovih so bili lahko sestavljeni iz ene, lahko pa tudi iz krožnikov različnih oblik. V grob 16 je bil na primer pridan servis šestih krožnikov oblike K 2 in še en krožnik oblike K 3 (**G273**–**G279**). V grobu 54 se je nahajal servis petih, skoraj v celoti ohranjenih krožnikov oblike K 1 (**G760**, **G767**–**G769**, **G771**), poleg njih pa še štirje primerki oblike K 4 (**G761**–**G763**, **G770**). V grob 55 so bili pridani štirje krožniki oblike K2 (**G782**–**G785**), v grob 4 pa odlomki sedmih krožnikov, med njimi štirje oblike K1 (**G110**–**G113**), dva oblike K 4 (**G107**, **G109**) in eden oblike K 2 (**G108**). V grobu 58 pa so bili odkriti štirje krožniki oblike K 4 (**G828**–**G831**).

167 Krožnike smo umestili med fino keramiko, četudi imajo včasih nekoliko bolj grobo sestavo gline, funkcionalno pa sodijo med namizno kuhinjsko keramiko.

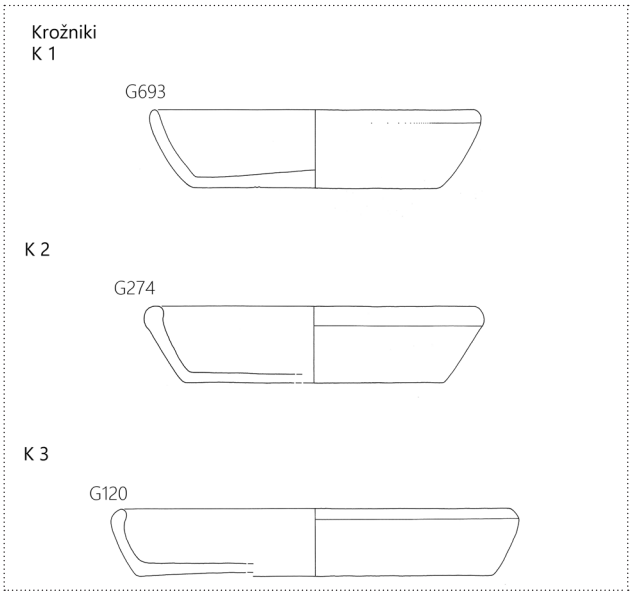
168 Obliko smo lahko določili 82 primerkom, poleg njih pa se je v grobovih nahajalo še devet odlomkov krožnikov (**sl. 105**).

106 Zastopanost različnih oblik krožnikov v grobovih.

107 Število pridanih krožnikov v posameznem grobu.

108 Preglednica oblik krožnikov odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

Za krožnike oblike K1 je značilno lečasto ostenje z enostavnim ravnim ali zaobljenim ustjem (**sl. 108**). Ta oblika je s 30 primerki najštevilčneje zastopana. Odkriti so bili v grobu 1 (**G59**), grobu 2 (**G82**), grobu 4 (**G110–G113**), grobu 28 (**G443**), grobu 29 (**G450**), grobu 44, (**G660–G661**), grobu 45 (**G677**), grobu 46 (**G693**), grobu 49 (**G721**), grobu 51 (**G730**), grobu 54 (**G760**, **G767–G769**, **G771**), grobu 65 (**G893**, **G895**), grobu 66 (**G905–G906**), grobu 68 (**G983**), grobu 90 (**G1100**), grobu 104 (**G1116**), grobu 94 (**G1144**), grobu 105 (**G1245**), grobu 119 (**G1308**) in grobu 132 (**G1375**). Janka Istenič je med krožniki z zahodnih petovionskih nekropol prepoznala tri tipe. Tipa K1 in K3 sta primerljiva z našo obliko K 1. Tip K1 je na zahodnih petovionskih grobiščih najpogostejša oblika krožnika. Ti krožniki so datirani od 1. do 3. stoletja, morda še v 4. in začetek 5. stoletja. Tip K3 je zastopan z dvema primerkoma in je datiran od pozno flavijskega časa do prve polovice 2. stoletja (Istenič 1999, 118–119, sl. 102).

S tipologijo krožnikov sta se na rimskem najdišču Podkraj pri Hrastniku ukvarjala Krajšek in Stergar, ki sta prepoznala štiri tipe (poimenovane K1–K4) in en vmesni tip K1/K4 (Krajšek in Stergar 2008, 252, sl. 6). Njun tip K1 je primerljiv z obliko K1 iz grobov iz Ribnice.

Za krožnike oblike K2 sta značilna odebeljeno ustje in ravno ali lečasto ostenje. Tej obliki smo prišteli 25 krožnikov. Odkriti so bili v grobu 4 (**G108**), grobu 16 (**G273–G278**), grobu 23 (**G313**), grobu 28 (**G444**), grobu 36 (**G559**), grobu 44 (**G622**), grobu 48 (**G705–G706**), grobu 55 (**G782–G785**), grobu 58 (**G826**), grobu 67 (**G952**, **G957**), grobu 69 (**G996**), grobu 79 (**G1079**), grobu 89 (**G1096**), grobu 105 (**G1246**),

grobu 108 (**G1271**) in grobu 113 (**G1297**) (**sl. 108**). V Hrastniku so takšni krožniki razdeljeni na dva tipa, in sicer na tip K4 (krožniki z odebelitvijo na notranji strani in žlebom pod njim) in tip K1/K4 (krožniki z uvihanim rahlo odebeljenim ustjem) (Krajšek in Stergar 2008, 252, sl. 6). Na zahodnih petovionskih grobiščih krožnikov z odebeljenim ustjem ni.

Za krožnike oblike K3 sta značilna uvihano ustje in ravno ali lečasto ostenje. K temu tipu smo prišteli 10 krožnikov. Odkriti so bili v grobu 2 (**G83**), grobu 6 (**G120**), grobu 7 (**G196**), grobu 16 (**G279**), grobu 25 (**G363**), grobu 27 (**G380**), grobu 45 (**G676**), grobu 67 (**G951**), grobu 90 (**G1099**) in grobu 113 (**G1296**) (**sl. 108**).Ta tip krožnika je pogosto težko ločiti od krožnikov z odebeljenim ustjem tipa K2, saj so razlike med obema velikokrat zabrisane. Krožnike z uvihanim ustjem je Janka Istenič uvrstila v tip K2, v uporabi so najverjetneje že od druge polovice 1. stoletja do 3. stoletja (Istenič 1999, 119). Kot tip K2 so bili tovrstni krožniki opredeljen tudi v Hrastniku (Krajšek in Stergar 2008, 252, sl. 6).

Za krožnike tipa K4 sta značilna ostro uvihano ustje in polkroglasto izdolženo ostenje, stene so navadno tanjše. K temu tipu smo prišteli 17 krožnikov. Odkriti so bili v grobu 4 (**G107**, **G109**), grobu 44 (**G663**), grobu 49 (**G722**), grobu 53 (**G744**–**G745**), grobu 54 (**G761**–**G763**, **G770**), grobu 58 (**G828**–**G831**), grobu 65 (**G894**), grobu 69 (**G995**) in grobu 78 (**G1073**) (**sl. 108**). Za datacijo velja enako kot za tip K3.

Na severnem emonskem grobišču, v žganih grobovih 2. stoletja, so krožniki poleg skled najpogostejša oblika posodja, sicer pa se v grobovih pojavljajo skozi daljše časovno razdobje (Plesničar Gec 1977, 84). Najzgodnejši so krožniki tipa K3, ki se na severno emonskem grobišču pojavijo že v sredini 1. stoletja (Plesničar Gec 1977, 55; Plesničar Gec 1972, t. 33: 2). Prav tako lahko na primeru gradiva iz emonskega grobišča zaključimo, da so najdeni tipi krožnikov sočasno v uporabi že v začetku 2. stoletja (Plesničar Gec 1977, 55; Plesničar Gec 1972, t. 8: 10–11; t. 12: 9–11), medtem ko se krožniki z odebeljenim ustjem in ostenjem pojavljajo v grobovih z novci iz 3. stoletja (Plesničar Gec 1972, 43, 44, 46, t. 52: 18, t. 53: 8, t. 58: 2, 3).

Krožniki so bili odkriti na večjih grobiščih na Dolenjskem, na Medvedjeku–Gmajni (Stemberger Flegar in Predan 2022, 31), na Pristavi pri Trebnjem (Slabe 1993, 15), v Dragi pri Beli Cerkvi (Udovč 2022b, 82), na Drnovem 2 (Vojakovič in Novšak 2022, 69–70) in na Mokricah (Udovč 2022a, 29). Na grobišču Beletov vrt v Novem mestu je bil krožnik pridan le v grobu 19 (Knez 1992, t. 5: 10). Na manjših grobiščih na Dolenjskem so krožniki redkejši pridatek, lahko pa so v grobovih pridani krožniki in latvice grobe prostoročne izdelave.

Poleg grobnih pridatkov se krožniki pojavljajo tudi na območju grobnih parcel. Iz zahodnega temelja grobne parcele C je poznan del uvihanega ustja ostenja in ravnega dna krožnika, ki ga lahko umestimo v obliko K 3 (**G30**). Krožnik je narejen iz zelo fino prečiščene lončarske mase in ima svetlo rjav premaz, ki je sicer značilen za fino lončenino. Na emonskih grobiščih se najpogosteje pojavljajo vsaj od konca 1. do konca 2. stoletja (Plesničar Gec 1977, 54).

Kadilnice

Kadilnice so posode s skledastim recipientom. Lahko so na polni ali votli nogi[169] ali pa imajo oblikovano prstanasto dno.[170] Ustje in ostenje recipienta ter nogo imajo praviloma bogato okrašene. Pojavljajo se v različnih oblikah in so raznovrstno okrašene, vendar so časovno zelo neobčutljiva skupina keramike. Pojavljajo se v grobovih kot tudi v naselbinskih kontekstih v celotnem rimskem imperiju skozi daljše časovno obdobje. V uporabi so od avgustejskega obdobja do konca rimskega obdobja. Najpogostejše naj bi bile v 2. stoletju (Istenič 1999, 136; Miletić Čakširan 2019, 231).

Glede na to, da so v njih pogosto najdene sledi gorenja smole, lubja, semenk, korenin in cvetja, se domneva, da so bile uporabljane v kultne namene, pri pogrebnih ritualih in tudi v gospodinjstvu (Brukner 1981, 39; Miletić Čakširan 2019, 231).

Na zahodnem grobišču Ribnice so bile kadilnice najdene v treh grobovih (25 (**G365**), 59 (**G850**, **G866**) in 78 (**G1056**, **G1057**)),[171] v estrihu zunanjega zidu grobnice1 groba 7 (**G190**) ter v zasipih grobnih parcel A (**G27**) in C (**G39**).

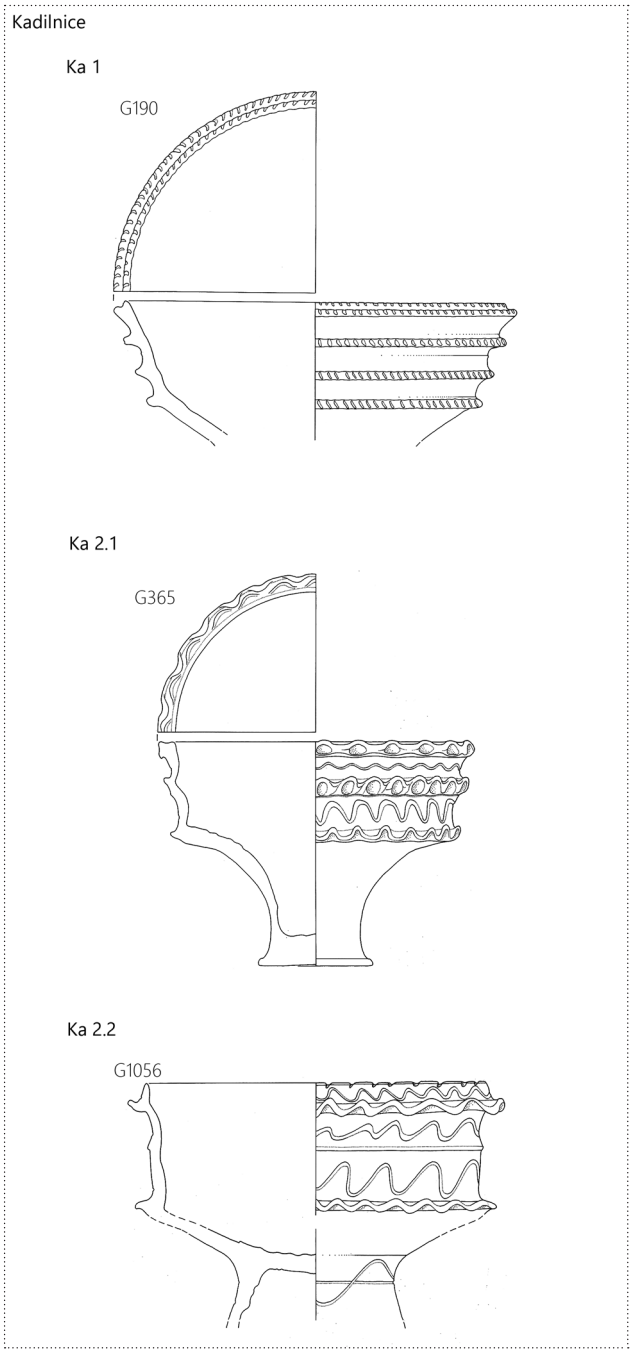
Glede na oblikovne značilnosti lahko naše primerke opredelimo v dve glavni obliki kadilnic. Oblika kadilnice Ka 1.1 združuje kadilnice s polkrožnim recipientom,[172] pri katerih sta ustje in ostenje recipienta praviloma okrašena z razčlenjenimi rebri. Druga oblika kadilnic so kadilnice s cilindričnim recipientom, pri katerih oblika Ka 2.1 združuje kadilnice s cilindričnim, bogato okrašenim ostenjem recipienta

169 Miletić Čakširan 2019, 231.

170 Ribnica pri Brežicah – *Romula*, območje Petričev grič (Tomaž *et al.* 2025a).

171 V grobovih 59 in 78 sta bila najdena po dva primerka (grob 59: **G850, G866**, grob 78: **G1056–G1057**), pri čemer tista dva iz groba 78 nista sporna, medtem ko lahko v primeru groba 59 oba primerka vzamemo v ozir le kot potencialna odlomka kadilnice.

172 Zaradi okrasa se lahko v določenih primerih zdi, da gre tudi za klekasto obliko recipienta. Na zahodnem grobišču Ribnice je primerek te oblike okrašen z razčlenjenimi rebri, so pa na območju Petričevega griča tako oblikovane kadilnice lahko okrašene tudi še na druge, bolj pestre načine (npr. z valovitimi rebri in odtiskovanjem ali vrezanimi okrasi in valovitimi rebri itd.; v: Ribnica pri Brežicah – *Romula*, območje Petričev grič (Tomaž *et al.* 2025a)).

109 Preglednica oblik kadilnic, odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

in usločenim spodnjim delom ter ravnim dnom, oblika Ka 2.2 pa kadilnice s cilindričnim, bogato okrašenim ostenjem recipienta in nogo (**sl. 109**; priloga 4).

V zaplati estriha (SE 945) je na zahodni zunanji steni grobnice 1 groba 7 ležal razmeroma dobro ohranjen del kadilnice s polkrožnim recipientom oblike Ka 1.1 (**G190**). Ta primerek je še najbolj podoben tistim iz Sirmija (Brukner 1981, t. 64: 23, 25). Iz groba 25 izhaja rekonstruirana manjša kadilnica z valovito preoblikovanim robom ustja, cilindričnim recipientom, okrašenim z valovitimi rebri in valovnicami ter usločenim spodnjim delom, oblike Ka 2.1 (**G365**) (**sl. 110**). Ta

110 Primer kadilnice oblike Ka 2.1 iz groba 25 (**G1355**).

primerek je imel ožgano notranjost. Od kadilnice **G850** iz groba 59 se je ohranil le del močno prežgane noge in recipienta, pogojno pa bi lahko kadilnici pripisali tudi odlomek z odtisi narebrenega ustja (**G866**). Morda najlepše ohranjeni sta kadilnici iz groba 78. Manjša (**G1057**) ima vodoravno izvihano ustje, na ostenju recipienta valovito rebro in vrezan okras valovnice ter glede na obliko sodi med kadilnice oblike Ka 2.1. Večja kadilnica (**G1056**) iz groba 78 pa ima rogovilasto ustje in rebro na ostenju recipienta ter oblikovano nogo (oblika Ka 2.2). Tako ustje kot ostenje sta okrašena z valovitim okrasom, valovnica se nadaljuje tudi na nogo. Slednji še najbolj primerljive najdbe najdemo v Sirmiju (Brukner 1981, t. 62: 3, 4).

V naselbinskih kontekstih v slovenskem prostoru kadilnice niso zelo pogosta najdba.[173] Odlomek gornjega dela kadilnice je bil najden npr. v SE 344/SE 345 v sektorju II na najdišču Draga pri Beli Cerkvi (Udovč 2022b, 83, G235), v jami SE 64/63 na najdišču Kozolec v Ljubljani (Županek *et al.* 2020, 141–142), na Ilovici pri Vranskem (Vidrih Perko 2006a, K251), na Školaricah (Žerjal in Novšak 2020, G91, G226, G345, G709, G3152, G3154, G4047) idr. Na primeru naselbinskih najdb iz Celja je Krajšek kadilnice razvrstil v dve različici (Krajšek 2015, 170). Različica VIII.1.1 bi še najbolje ustrezala naši obliki Ka 1.1 (kadilnice s polkrožnim recipientom), različica VIII 1.2 pa naši obliki Ka 2.2 (kadilnice s cilindričnim ostenjem recipienta). Krajšek obe različici datira v čas od 1.

173 Z izjemo Ribnice pri Brežicah, ki beleži ogromno število odlomkov kadilnic v naselbinskih kontekstih, sicer ne nujno oblikovno povednih (Vidrih Perko 2004, sl. 2; Ribnica pri Brežicah – *Romula*, naselbina (Tomaž *et al.* 2025b)), nekaj jih je v grobovih, izjemno številne pa so tudi na območju Petričevega griča, ki ga lahko razumemo kot območje relokacije naselbinskih ostalin s prostora nekdanje magistralne ceste Ljubljana–Zagreb (v: Ribnica pri Brežicah – *Romula*, območje Petričev grič (Tomaž *et al.* 2025a)).

do 3. stoletja (Krajšek 2015, 170). Na območju Doma upokojencev na Ptuju je bilo odkritih vsega 10 odlomkov (večina iz peči 3/1985, dve pa iz peči 2/1986) (Janežič 2018, 168). Te najdbe se redko ujemajo s primerki zahodnega grobišča Ptuja, kjer so kadilnice razmeroma pogoste v grobovih. Janka Istenič jih je oblikovno razvrstila v tipe od KA1 do KA5 in KA varia, sicer pa so vse, z izjemo ene, enako tehnološko narejene (Istenič 1999, 135). V grobnih kontekstih najdemo kadilnice tudi na Križišču pri Spodnjih Škofijah v grobovih 1 in 9 (Novšak *et al.* 2019, 99, grob 1 (G4), grob 9 (G9)), nekaj pa jih je bilo odkritih tudi v drugih plasteh (Novšak *et al.* 2019, 99). V grobovih na Dolenjskem jih razen v grobovih v Ribnici nismo zasledili.

Odlomka okrašenega ostenja, ki pripadata kadilnicam, sta bila odkrita tudi v grobni parceli A (**G27**) in grobni parceli C (**G39**). Prvi izvira iz ruševinske plasti (SE 3616) zidu (SE 3612) grobne parcele A, drugi pa iz zasipa grobne parcele C (**SE 3717**). Oba sta tipološko težje določljiva, pa vendar prvi (**G27**) najverjetneje pripada kadilnicam s polkroglastim recipientom (oblika Ka 1), drugi (**G39**) pa cilindrični obliki kadilnic (Ka 2).

Groba keramika[174]

Groba keramika je v grobove zahodnega grobišča Ribnice pridana relativno pogosto, saj so bili tovrstno posodje ali njegovi deli pridani v kar 62 grobov. Med njimi so lonci, trinožniki in pokrovi, kar nekaj pa je tudi odlomkov, ki jim ne moremo določiti niti zvrsti (**sl. 111**). Skupaj je bilo v grobovih odkritih 18 primerkov loncev, ki smo jih lahko tipološko opredelili, še 52 pa je odlomkov, pri katerih natančnejša tipološka opredelitev ni bila mogoča. Med tipološko opredeljivimi lonci (npr. grob 9: **G202**, grob 24: **G321**, grob 17: **G288**, grob 28: **G445**, grob 32: **G515**, grob 33: **G526**, grob 42: **G599**, grob 44: **G665**, grob 53: **G748**, grob 54: **G772**, grob 68: **G984**, grob 69: **G997**, grob 78: **G1055**, grob 80: **G1083**, grob 103: **G1106**, grob 109: **G1274**, grob 122: **G1320**, grob 132: **G1376** idr.) jih je bilo kar nekaj, ki so bili v grob pridani v funkciji žare (grob 9: **G202**, grob 11: **G219**, grob 17: **G288**). Redkeje se v grobovih pojavljajo trinožniki ali njihovi deli (grob 93: **G1142**, grob 95: **G1154**) in pa pokrovi iz grobe keramike (grob 76: **1036**, grob 77: **G1040**) (**sl. 111**).

Praviloma so v grob pridani eden ali dva kosa grobe keramike, lahko tudi več (**sl. 111**). Na primer v grobu 30 je bilo pridanih osem odlomkov grobe lončenine, v grobu 7 šest, v grobovih 16, 19, 44, 54, 70 in 128 pa so bili pridani štirje odlomki.

Groba keramika je izdelana iz prečiščenih ali neprečiščenih drobnozrnatih lončarskih mas, z zmerno do obilo primesi,[175] ima grobo raskavo površino, ki je praviloma lisasta, od svetlo rjavih do sivih in črnih barv. Keramika je pogosto tudi porozna. Izdelana je bila bodisi na počasnem vretenu, z dodelavo ustja in zunanjih površin na hitrem vretenu, ali pa na hitrem vretenu. Pogosto je tudi okrašena, največkrat z metličenjem. Sama izdelava posodja se močno razlikuje v oblikah pa tudi kakovosti, kar niti ni presenetljivo, saj gre za izdelke lokalnih oziroma regionalnih delavnic. Na osnovi najbolj osnovnih značilnosti ostenja in oblikovanosti ustij smo posamezne zvrsti grobe keramike razvrstili med lonce, trinožnike in pokrove.[176]

Lonci

Kot pridatki v grobovih se lonci pojavljajo v 45 izmed 131 grobov, vendar gre večinoma za odlomke. Tipološko opredeljivih je bilo 18 primerkov (**sl. 112**). Razvrstili smo jih lahko v štiri glavne oblike, pri čemer imata obliki L 1 in L 2 vsaka po dve različici (**sl. 113**).

Med lonce ovalnega do srčastega ostenja, s kratkim vratom in izvihanim ustjem (oblika L 1.1), ki so pogosto okrašeni z metličenjem, sodijo primerki iz groba 9 (**G202**), groba 24 (**G321**), groba 17 (**G288**) in groba 68 (**G984**). K drugi različici te oblike sodijo njihove manjše različice (oblika L 1.2), ki imajo lahko še poudarjen prehod iz vratu v rame (grob 32 (**G515**), grob 44 (**G665**), grob 109 (**G1274**), grob 132 (**G1376**)). Tudi ti lonci so lahko pogosto okrašeni z metličenjem. Drugo obliko loncev, ki je prvi obliki sicer precej podobna, le da so lonci praviloma nižji in bolj kompaktnega ostenja, predstavljajo nizki lonci srčastega oboda in kratkega vratu z izvihanim, lahko tudi stanjšanim ustjem (oblika L 2.1), katerih prehod iz vratu v rame je poudarjen (grob 33 (**G526**)). Ostenje je lahko okrašeno z metličenjem. Njim podobna je oblika L 2.2, ki vključuje nizke lonce, srčastega ostenja, kratkega vratu z izvihanim ustjem (grob 28 (**G445**), grob 54 (**G772**), grob 122 (**G1320**)) (**sl. 113**).

Lonci oblik L 1 in L 2 z različicami so podobni primerkom na številnih drugih najdiščih, tako v grobnih kot v naselbinskih

174 Pogosto opredeljena tudi kot kuhinjska keramika.

175 Fakture se medsebojno razlikujejo predvsem po vsebnosti, velikosti in pogostnosti primesi, četudi navzven vsa keramika deluje grobo (glej prilogo 3).

176 Relativno pogosto se v grobovih v fakturi grobe keramike pojavljajo tudi čaše, ki pa so predstavljene drugje.

Pridatki	Trinožniki		Kuhinjski lonci							Pokrovi				Nedefinirana oblika posode
Št. groba	TR 1	odl.	L 1.1	L 1.2	L 2.1	L 2.2	L 3	L 4	odl.	P 1	P 2	P 3	odl.	
grob 1									1					
grob 4									1		1			
grob 6													1	
grob 7									5				1	1
grob 9			1											
grob 11									1					
grob 12									2					
grob 16									2					2
grob 17			1											
grob 19									4					
grob 22									1					
grob 23									2					1
grob 24			1						1					1
grob 26									2					
grob 27									1					1
grob 28						1								1
grob 30														8
grob 32				1										
grob 33					1				1					
grob 34														1
grob 35									2					
grob 38														1
grob 42							1							1
grob 43									1					
grob 44				1					1				1	1
grob 45									1					
grob 46									2					2
grob 53								1						
grob 54						1							1	2
grob 55														2
grob 58														1
grob 62									1					1
grob 63									1					
grob 65									2					
grob 66														2
grob 68			1						1					
grob 69								1						1
grob 70									3					1
grob 71														1
grob 73														1
grob 76												1		
grob 77												1		
grob 78							1		1					1
grob 80							1							2
grob 93	1													
grob 95		1												
grob 103							1		1					
grob 104									2					1
grob 105									1					1
grob 107									1					
grob 109				1										
grob 112														1
grob 116														1
grob 117									1					

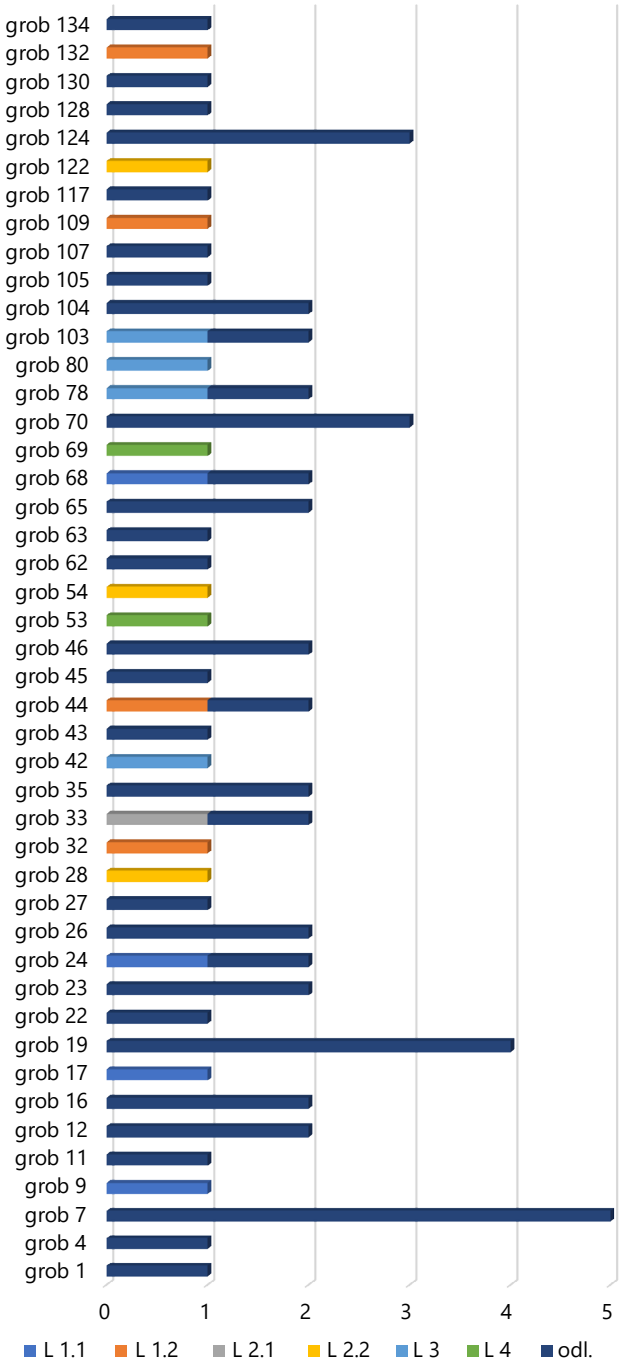
Pridatki	Trinožniki		Kuhinjski lonci							Pokrovi				Nedefinirana oblika posode
Št. groba	TR 1	odl.	L 1.1	L 1.2	L 2.1	L 2.2	L 3	L 4	odl.	P 1	P 2	P 3	odl.	
grob 122						1								
grob 124									3					
grob 127														2
grob 128									1	1				2
grob 130									1					
grob 131														1
grob 132				1										
grob 134									1					
	1	1	4	4	1	3	4	2	52	1	1	2	4	45

111 Preglednica zastopanosti grobe keramike po grobovih.

kontekstih, pa naj gre za izdolžene ali kompaktne različice. Najbližje primerjave našim loncem najdemo na vzhodnem grobišču Ribnice v grobovih 2 in 14 (Petru 1969b, t. 16: 3, t. 19: 5), poznamo pa jih tudi iz bližnjih najdišč Dolenjske in Posavja, npr. iz Drnovega (Petru in Petru 1978, t. 45, t. 17: 5, 6, 10), tudi novejših raziskav (Vojaković *et al.* 2022, 70), pa Drage pri Beli Cerkvi (opredeljen kot tip KL2 (G109, G110), Udovč 2022b, 79, sl. 122a) idr., le da so zaradi lokalne izdelave njihove variacije v izdelavi precejšnje. Na zahodnih petovionskih grobiščih so bili lonci, podobni našim, uvrščeni v druge lonce tipa LG 1 (Istenič 1999, 137, sl. 130). Najstarejši lonci tega tipa so datirani v prvo četrtino 1. stoletja, preostali pa nakazujejo, da so lahko v uporabi še vse 1. in 2. stoletje (Istenič 1999, 137, sl. 130). Poznamo jih tudi z emonskih grobišč (Petru 1972, npr. t. 5: 6, t. 82: 17). Primerljive lonce našim najdemo tudi na Ilovici pri Vranskem, kjer so najobsežnejšo skupino loncev predstavljali prav lonci z navzven izvihanim ustjem s številnimi različicami (Vidrih Perko 2006a, 94).

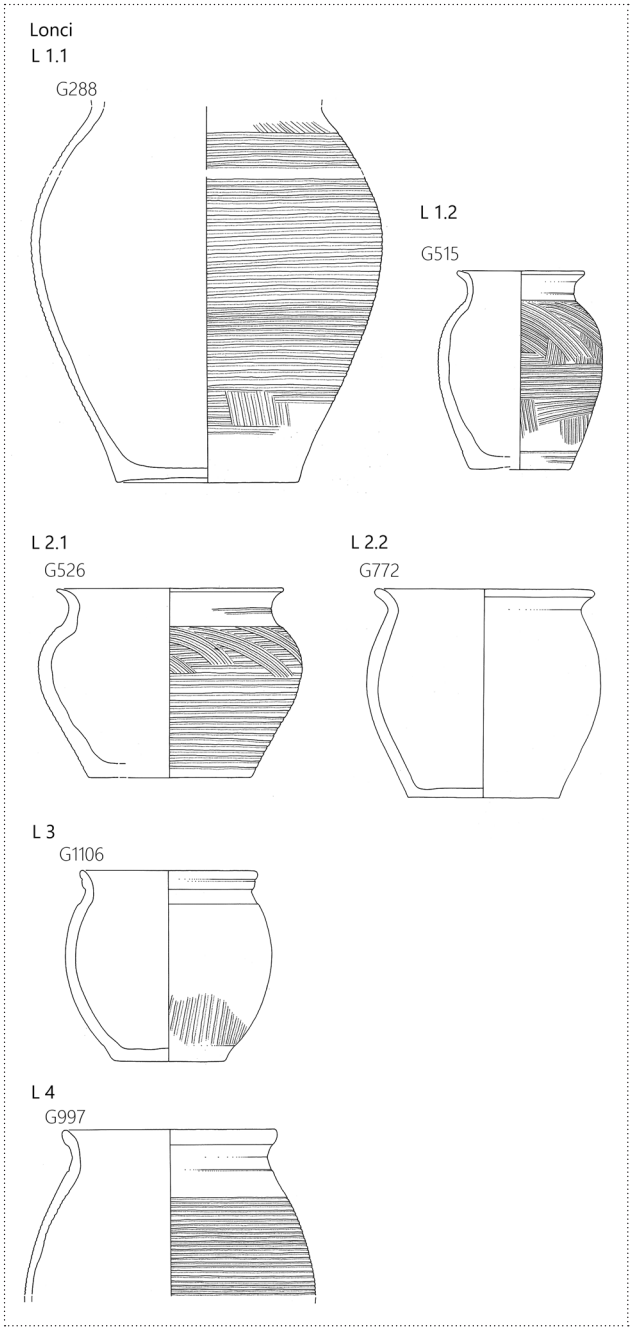
Poleg že omenjenih oblik loncev, ki so najpogostejša oblika loncev ne samo v grobovih zahodnega grobišča ampak tudi v naselbinskih kontekstih Ribnice, sta bili med lonci v grobovih prepoznani še dve drugi obliki, in sicer kroglasti lonci s kratkim, lahko narebrenim, rahlo izvihanim ustjem (oblika L 3), kakršne poznamo v grobovih 42 (**G599**), 78 (**G1055**), 80 (**G1083**) in 103 (**G1106**) ter lonca s podaljšanimi rameni, jajčastega ostenja in rahlo izvihanim ustjem (oblika L 4), odkrita v grobovih 53 (**G748**) in grobu 69 (**G997**)[177] (**sl. 113**).

Grobi lonci oziroma njihovi odlomki se nahajajo tudi v zasipih grobnih parcel. Eden takšnih (**G26**) (oblike L 2.2) je bil odkrit v ostankih ruševine grobne parcele A (SE 3616), drugi (**G37**) oblike L 1.2 je bil odkrit v zasipu grobne parcele C. Manjši odlomek ustja lonca (**G44**) pa je bil odkrit v zasipu zidov grobne ograje parcele D. Noben po izdelavi in obliki ne odstopa od že zgoraj omenjenih primerkov.

112 Zastopanost različnih oblik grobih loncev v grobovih.

177 V obeh primerih je ostenje lahko okrašeno z metličenjem.

113 Preglednica oblik loncev grobe keramike, odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

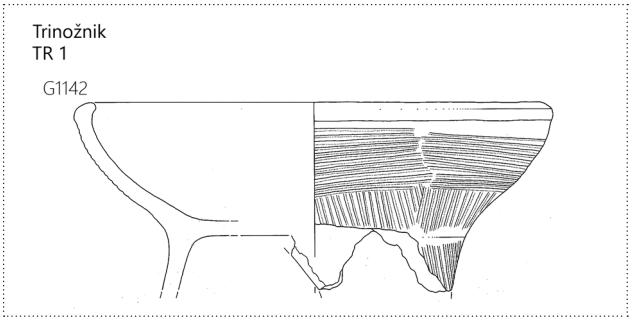
Trinožniki in trinožne sklede

Trinožniki ali trinožne sklede so skupina oblikovno različnih posod, ki so bile namenjene kuhanju in pogrevanju hrane. Analize ostankov v njih kažejo, da so bile v njih kuhane jedi, podobne ragujem (Zabehlicky-Scheffenegger 1997, 127). Za trinožnike velja, da gre v osnovi za obliko italskega posodja, ki so jo kasneje prevzele zgodnjerimske provincialne delavnice (Zabehlicky-Scheffenegger 1997, 127). Sestavljeni so iz raznoliko oblikovanih recipientov in treh nog, ki so omogočale neposredno postavitev na žerjavico (Krajšek 2015, 134). Praviloma jim je pripadal tudi pokrov, kar naj bi nakazovala vžlebljena ustja (Vidrih Perko 2006a, 93). Srečamo jih vsepovsod v Noriku in Panoniji, kjer so se poleg prevladujoče lečaste oziroma kroglaste oblike z narebreno površino zelo zgodaj razvile tudi bikonične oblike z izvihanim, ravno odrezanim ustjem (Vidrih Perko 2006a, 93).

V grobovih zahodnega grobišča Ribnice se trinožniki oziroma deli trinožnikov kot pridatek pojavljajo izjemno redko.[178] Trinožnik lečastega recipienta in uvihanega ustja (oblika TR 1) (**G1142**) iz groba 93, katerega zunanja površina je dodelana z metličenjem v vodoravni in navpični smeri, je eden izmed dveh primerkov v grobovih (**sl. 114**). Poleg njega je bilo v grobu 95 odkrito le še manjše uvihano ustje trinožnika (**G1154**),[179] ki pa bi v ta grob lahko prišlo tudi z zasipom. Tudi tega bi lahko uvrstili v obliko TR 1. Oba sta bolj grobe izdelave in ožgana.

Na slovenskih najdiščih so trinožniki pogosta najdba. Najdemo jih tako v naselbinskih kontekstih mest in podeželja, kot v grobovih kot pridatek. Med gradivom iz Celeje Krajšek ločuje dve osnovni oblikovni skupini trinožnikov: skupino s kalotasto ali lečasto oblikovanim recipientom ter skupino s cilindričnim recipientom, z več podtipi (Krajšek 2015, 134–137). Prisotni so v vseh naselbinskih kontekstih Celeje od začetka 1. pa vse do poznega 3. stoletja (Krajšek 2015, 134).

Na zahodnih grobiščih Petovione so trinožniki sicer redki. Tip TR 1, ki je oblikovno primerljiv z obliko TR 1 iz Ribnice, je datiran v čas od zgodnjeflavijskega obdobja do začetka 2. stoletja (Istenič 1999, 144, sl. 133). Poznamo jih tudi še iz

114 Preglednica oblik trinožnikov, odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

178 Več jih najdemo v naselbinskih kontekstih Ribnice (Ribnica pri Brežicah – *Romula*, naselbina (Tomaž *et al.* 2025b)) in na območju Petričevega griča, ki ga lahko razumemo kot območje relokacije naselbinskih ostalin s prostora nekdanje magistralne ceste Ljubljana–Zagreb (v: Ribnica pri Brežicah – *Romula*, območje Petričev grič (Tomaž *et al.* 2025a)).

179 Slednji se je nahajal v grobu, v katerem so bile poleg drugih primerkov posodja pridane še melonaste jagode, bronasta, močno profilirana fibula s perforirano nogo, katere datacija sodi v poznoflavijsko obdobje in še prvo tretjino 2. stoletja, ter Domicijanov novec.

Drnovega (Petru in Petru 1978, t. 54: 17), kot tudi v grobovih vzhodne nekropole Šempetra (Kolšek 1977, t. 28: 5).

Pokrovi

Pokrovi grobe keramike so v grobovih redki. Vsega sta bila v grobove na Ribnici pridana le dva primerka, ki oba sodita v obliko P 3 (**sl. 104**) – pokrovi z enostavnim robom in grobe fakture (grob 76: **1036** in grob 77: **G1040**). Lahko so okrašeni z metličenjem, glavničenjem ali vrezovanjem. Žal sta oba pokrova precej fragmentirana, zaradi česar ne vemo, kako je bil oblikovan držaj.

Podobni pokrovi so bili na Ilovici pri Vranskem zaradi načina izdelave in oblike pripisani staroselski tradiciji (Vidrih Perko 2006a, 95). V Podkraju pri Hrastniku so bili tovrstni pokrovi umeščeni v tip P 3, ki tam predstavlja najštevilčnejšo skupino pokrovov. Krajšek in Stergar sta takšne pokrove ob številnih primerjavah postavila v širši prostor, časovno pa najstarejše primerke v 1. do 2. stoletje, najmlajši primerki naj bi sodili še v 3. stoletje (Krajšek in Stergar 2008, 257).

Oljenke

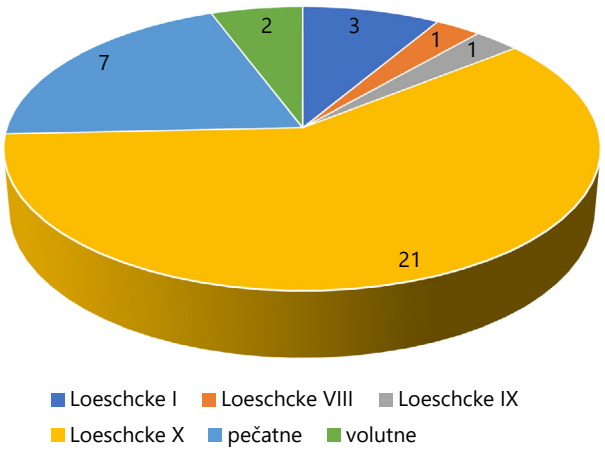
Na zahodnem grobišču Ribnice pri Brežicah so bile v 27 grobovih pridane oljenke. Skupno jih je 35. Ohranjene so v celoti ali v odlomkih (**sl. 115**). Kljub temu da so oljenke pogost ali skoraj standarden pridatek v rimskih grobovih, njihova specifična funkcija ni dobro poznana in utemeljena (Conte 2008/2009; Frecer 2014; Şöföroğlu in Summerer 2016). Interpretacije o namenu oljenk v grobovih se gibljejo od funkcionalne, obredne, simbolne do eshatološke funkcije.

Oljenke so pričeli izdelovati v kalupih v avgustejskem času, morda celo malo prej (Ferraresi 2000, 212–225). Večinoma so oksidacijsko žgane in izdelane iz zelo fino prečiščene lončarske mase z redkimi vključki. Reliefne oljenke Loeschcke I in Loeschcke VIII so po žganju zelo bledo rjave, svetlo roza do svetlo rumene barve, z mehko površino. Na zunanji strani imajo nanesen rdeč, rjav ali oranžen premaz. Uvožene pečatne oljenke, ki so bile izdelane v okolici Modene, so po žganju rdeče do rumenordeče barve, površina je trda in gladka, lončarska masa vsebuje redke železove okside. Kasnejše lokalno izdelane pečatne oljenke so izdelovali iz lončarske mase, bolj podobne reliefnim oljenkam. Na zunanji površini imajo velikokrat rdeč do oranžen premaz.

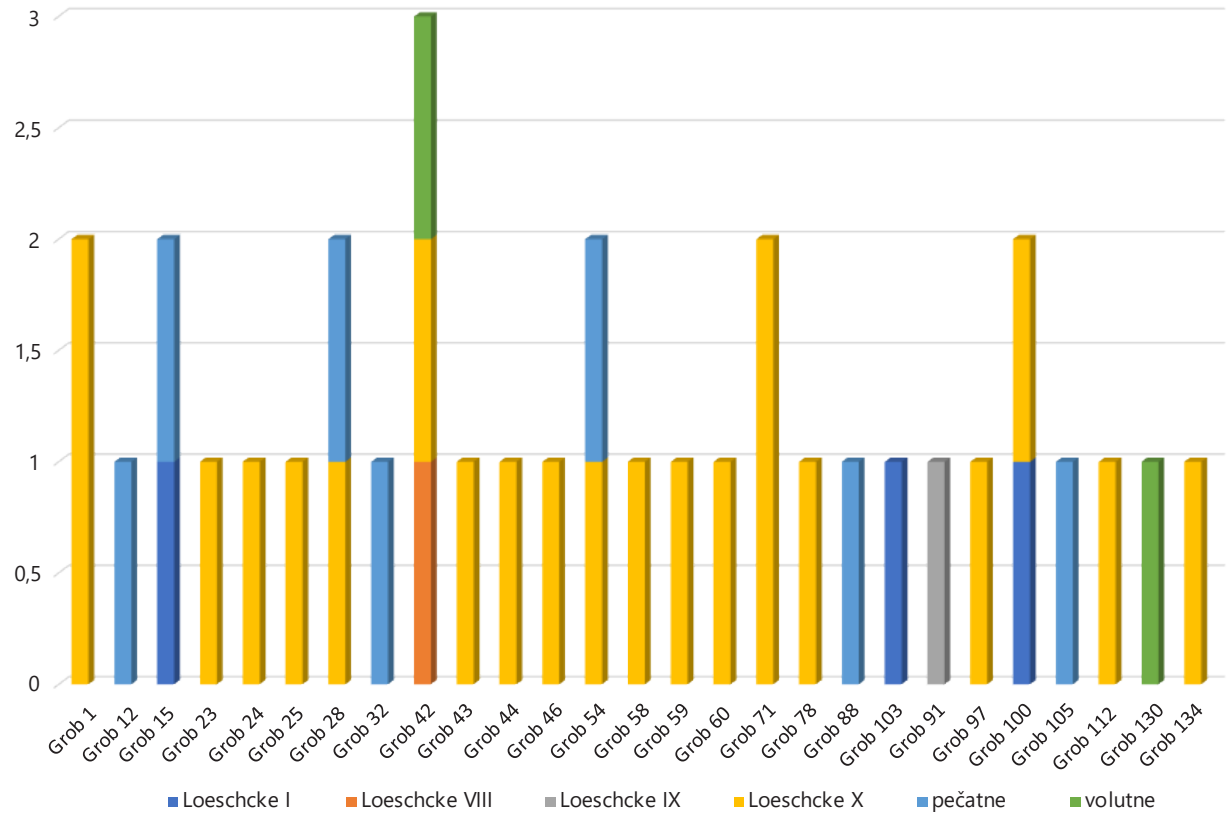
V grobovih zahodnega grobišča Ribnice prevladujejo pečatne oljenke z 29 primerki, pet primerkov pripada reliefnim oljenkam in eden okroglim oljenkam s kratkim in zaobljenim noskom (**sl. 116–117**). V grobovih se lahko pojavljajo posamično, v paru (grobovi 1, 15, 28, 54, 71 in 100), pri čemer sta bili po dve pečatni oljenki pridani v štiri grobove (grobovi 1,

Grob	Ohranjenost	Tip	Žig
Grob 1 (**G62**)	cela	Loeschcke X	SEXTI
Grob 1 (**G63**)	cela	Loeschcke X	OCTAVI pod žigom venec z vejico
Grob 12 (**G227**)	rame	Pečatna oljenka	
Grob 15 (**G234**)	del	Pečatna oljenka	... ORT... (FORTIS)
Grob 23 (**G316**)	cela	Loeschcke X	Brez žiga
Grob 24 (**G323**)	cela	Loeschcke X	... ERI
Grob 25 (**G366**)	cela	Loeschcke X	FORTIS
Grob 28 (**G439**)	cela	Loeschcke X	FORTIS
Grob 32 (**G516**)	dno	Pečatna oljenka	
Grob 42 (**G601**)	cela	Loeschcke X	PVLII, en L je nad V
Grob 43 (**G625**)	del	Loeschcke X	Brez žiga
Grob 44 (**G669**)	rame	Loeschcke X	
Grob 46 (**G696**)	cela	Loeschcke X	CERIALIS
Grob 54 (**G773**)	zgornji del	Loeschcke X	Neberljiv
Grob 54 (**G774**)	dno	Pečatna oljenka	
Grob 58 (**G832**)	cela	Loeschcke X	FORTIS
Grob 59 (**G851**)	del	Loeschcke X	Brez žiga
Grob 60 (**G871**)	cela	Loeschcke X	Brez žiga
Grob 71 (**G1015**)	del	Loeschcke X	FORTIS
Grob 71 (**G1023**)	cela	Loeschcke X	AGIVSE
Grob 78 (**G1058**)	cela	Loeschcke X	CRESCE pod S še en S
Grob 88 (**G1094**)	dno	Pečatna oljenka	FORTIS
Grob 91 (**G1137**)	cela	Loeschcke IX	STROBILI
Grob 97 (**G1158**)	cela	Loeschcke X	OCTAVI
Grob 100 (**G1211**)	nosek	Loeschcke X	
Grob 105 (**G1247**)	spodnji del	Pečatna oljenka	OCTAVI rastlinski okras pod žigom
Grob 112 (**G1286**)	cela	Loeschcke X	Brez žiga
Grob 130 (**G1368**)	rame	Reliefna oljenka	
Grob 134 (**G1381**)	cela	Loeschcke X	GIDT venec pod žigom

115 Preglednica ohranjenosti oljenk, odkritih v grobovih.

116 Zastopanost posameznih oblik oljenk.

117 Zastopanost posameznih oblik oljenk po grobovih.

28, 54, 71), v dveh primerih gre za kombinacijo reliefne in pečatne oljenke (grobova 15 in 100) (**sl. 117**). Le izjemoma so bile v grob pridane tri oljenke (grob 42) (**sl. 117**).

Italske reliefne oljenke

Italske reliefne oljenke[180] **(sl. 118)** so v grobovih zahodne nekropole Ribnice zastopane z vsega petimi primerki, pri čemer so tri natančneje opredeljive kot volutne oljenke z oglatim noskom, tip Loeschcke I. Najdene so bile v grobu 15 (**G233**), grobu 100 (**G1210**) in grobu 103 (**G1108**). Vse tri so izdelek italskih delavnic. Oljenki iz grobov 100 (**G1210**) in 103 (**G1108**) smo lahko glede na ohranjenost ožje opredelili kot tip Loeschcke I B/C. Te oljenke se v Italiji pojavljajo od leta 30 do okoli leta 100 (Chrzanovski in Djaoui 2018, 70). Poleg njih sta bila v grobu 42 (**G600**) in v grobu 130 (**G1368**) odkrita še dva odlomka diska z ostenjem, ki ju ravno tako lahko pripišemo oljenkam, vendar nista natančneje opredeljiva.

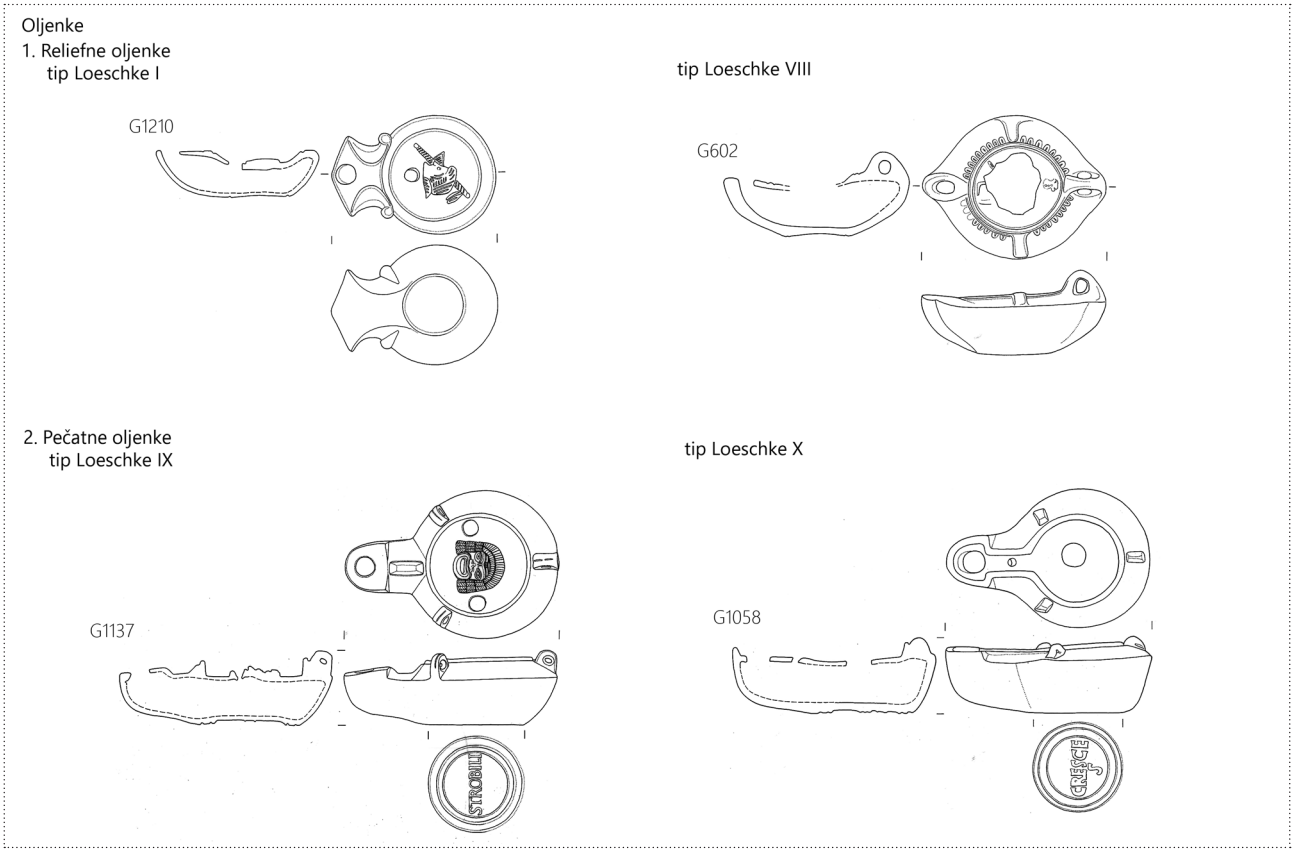
Od oljenke iz groba 15 (**G233**) je ohranjen le del diska z upodobitvijo amfore. Ta motiv se pojavlja izključno na oljenkah tipa Loeschcke I. Volutna oljenka z oglatim noskom tip Loeschcke I B je bila najdena tudi v grobu 374 na severnem emonskem grobišču (Plesničar Gec 1972, t. 100: 4). Starejša je oljenka z upodobitvijo amfore in sulice iz groba 850, z izkopavanj severnega emonskega grobišča med letoma 1904–1907, tip Loeschcke IA, ki pa je bila najdena skupaj z novcema Tiberija in Germanika (Petru 1972, t. 59: 1).

V celoti je ohranjena oljenka iz groba 100 (**G1210**), ki ima na disku upodobljeno moško doprsje,[181] z glavo v profilu in sceptrom v ozadju. Z zelo podobnim, le bolj enostavnim oziroma degradiranim motivom je okrašena tudi oljenka tipa Loeschcke I B/C iz Nevioduna (Petru in Petru 1978, 83, t. 58: 1). Veliko bolje je ta motiv upodobljen na oljenki iz groba 135 na severnem emonskem grobišču. Motiv je opisan kot upodobitev moške glave (Plesničar Gec 1972, 35, t. 37: 6). Verena Perko je ta motiv interpretirala kot satirovo masko s trsom, oljenko pa je opredelila kot tip Loeschcke I B/C (Perko 2012, 29; Perko *et al.* 2012).

Od oljenke iz groba 103 (**G1108**) sta se ohranila le zgornji del noska in del diska. Na disku je upodobljena stoječa

180 Izdelane so v kalupu iz zelo fino prečiščene lončarske mase z redkimi zrni belega peska (do 2 mm) in šamota (velikosti pod 0,5 mm) ter redko do zmerno zelo fino sljudo. Keramika je oksidacijsko ali redukcijsko žgana, površina je mehka, prašna, s premazom (svetlo rjav, večinoma ni v celoti ohranjen). Barva preloma je zelo bledo rjava (10YR 7/3), siva (2.5Y 6/1) – faktura O1 (priloga 3).

181 Lahko bi bil Jupiter (Elena di Filippo Balestrazzi 1988, 19–20, kat. 258).

118 Preglednica oblik oljenk, odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

močvirska ptica z glavo obrnjeno nazaj (čaplja, štorklja ali žerjav). Obe oljenki (**G1210**, **G1108**) imata disk od ramena ločen z enim žlebom, rame so ozke. Podobne oljenke z enim žlebom, vendar s širokimi rameni, je Janka Istenič uvrstila v svoj tip Loeschcke I (B/)C 2a in se pojavljajo v grobovih iz flavijskega časa ter grobovih iz konca 1. in začetka 2. stoletja (Istenič 1999, 161–162).

Okrogle oljenke s kratkim in zaobljenim noskom

V grobu 42 (**G602**) je bila odkrita okrogla oljenka s kratkim in zaobljenim noskom tipa Loeschcke VIII (**sl. 118**). Oljenka ima okrogel ročaj, rame okrašeno z jajčnim nizom, na disku pa je viden ostanek upodobitve stoječe postave. Na zunanji površini so ostanki rdečega premaza. Od poznoavgustejskega do poznoflavijskega obdobja so oljenke Loeschcke VIII izdelovali na obalah srednje Italije, v Laciju in Kampaniji. Od sredine 1. stoletja pa se je proizvodnja širila tudi proti severu (Loeschcke 1919, 237–243, 166–178; Novšak *et al.* 2019, 90). Podobno okrašena oljenka Loeschcke VIII, le po obliki bolj okrogla, je bila najdena v grobu 760, z izkopavanj severnega emonskega grobišča med letoma 1904–1907, skupaj z novcem Maksimijana Herkula (Petru 1972, t. 49: 6).

Pečatne oljenke

Izum pečatne oljenke se pripisuje izdelovalcu iz današnje Modene (antična *Mutina*), ki je znan pod imenom FORTIS, in sicer v prvi polovici 1. stoletja. Najprej so izdelovali obliko z zaprtim noskom Loeschcke IX, pred koncem 1. stoletja jo je nasledila oblika Loeschcke X, ki ima za razliko od starejše odprt kanal med diskom in noskom (Loeschcke 1919, 255–256; Buchi 1975, XXIV–XXXVIII; Bussière in Lindros Wohl 2018, 308–309). Osnovno tipologijo oljenk tipa Loeschcke X je glede na kakovost izdelave nadgradil Buchi, in sicer na podtipe Loeschcke X A – najkakovostnejša izdelava z ostrimi robovi in natančno izdelanimi podrobnostmi, Loeschcke X B – oljenke srednje kakovosti in Loeschcke X C – nekakovostne, degenerirane oljenke, pečata ni ali pa je nečitljiv (Buchi 1975, XXIII–XXVIII).

V grobovih na Ribnici so pečatne oljenke zastopane z 29 primerki **(sl. 118)**. Odkriti so bili tako primerki z zaprtim kanalom tip Loeschcke IX, kot tudi z odprtim kanalom tip Loeschcke X (**sl. 116**–**117**).

Najbolje ohranjen primerek oljenke tipa Loeschcke IX B je bil pridan v grob 91 (**G1137**), z žigom STROBILI.[182] Taka oljenka je bila odkrita tudi v grobu 6 na vzhodni nekropoli Ribnice ob izkopavanjih v šestdesetih letih prejšnjega

182 Izdelana je v kalupu iz zelo fino prečiščene lončarske mase z redkimi zrni železovih oksidov. Je oksidacijsko žgana. Površina je trda in gladka, brez premaza. Barva preloma je svetlo rdeča (2.5YR 6/8) do rdeča (2.5YR 5/6). Faktura: O2 – italske delavnice (priloga 3).

stoletja (Petru 1969b, t. 21: 4). Med izkopavanji severnega emonskega grobišča v letih 1904–1907 je bila v grobu 937 odkrita oljenka Loeschcke IX B z identično masko na disku in žigom STROBILI (Petru 1972, t. 71: 8). V grobu 100 pa je bil odkrit neožgan nosek oljenke Loeschcke IX (**G1211**). Najdbe oljenk na Štalenski gori kažejo, da se je proizvodnja pečatnih oljenk z zaprtim kanalom tip Loeschcke IX pričela v klavdijskem obdobju, višek proizvodnje in distribucije pa je dosegla v flavijskem obdobju (Istenič 1999, 150).

S petimi primerki se na pečatnih oljenkah najpogosteje pojavlja žig FORTIS in sicer vedno na obliki Loeschcke X (**G366**, **G439**, **G832**, **G1015**, **G1094**).[183] Žig se prvič pojavi v času pred izbruhom Vezuva, v uporabi pa je še v 5. stoletju (Istenič 1999, 153; Bussière in Lindros Wohl 2017, 310–311). Poleg delavnic iz okolice Modene je potrjena izdelava oljenk s tem žigom tudi v provincah. V Sloveniji je bila z odkritjem kalupov potrjena proizvodnja teh oljenk v Emoni (Istenič *et al.* 2003, 90) in na Ptuju (Istenič 1999, 164). Na Dolenjskem se pečatne oljenke z žigom FORTIS poleg Ribnice (Petru 1969b, t. 10: 2), pojavljajo še na številnih drugih grobiščih, med njimi na Beletovem vrtu v grobovih 178 in 219 (Knez 1992, t. 64: 1; t. 76: 11), na Pristavi pri Trebnjem v grobovih 14 (Knez 1969, t. 14: 5) in 103 (Slabe 1993, t. 14: 20), v Globodolu v grobovih 8 in 20 (Petru 1969c, t. 4: 5; t. 6: 7), Rojah pri Šentjerneju v grobu 1 (Knez 1969, t. 5: 4) in v Stranski vasi (Breščak 1977, 270, sl. 140: 4).

S tremi primerki se pojavlja žig OCTAVI (grob 1 (**G63**), grob 97 (**G1158**), grob 105 (**G1247**)), ki ima v dveh primerkih pod žigom še okras. Oljenka iz groba 1 (**G63**) ima izdelan venec in vejico, oljenka iz groba 105 (**G1247**) pa le nerazpoznaven okras, verjetno rastlinski. Oljenke z žigom OCTAVI so bile odkrite v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 59: 10, 11), na grobišču Draga pri Beli Cerkvi v grobu 14 (Udovč 2022b, 83, G114) in na grobišču Pristava pri Trebnjem v grobu 56 (Slabe 1993, t. 7: 9). Oljenka z žigom OCTAVI in vencem je bila odkrita v grobu 668 na severnem emonskem grobišču (Plesničar Gec 1972, t. 154: 2).

S po enim primerkom pa so zastopani žigi: SEXTI (grob 1: **G62**), PVLII (grob 42: **G601**), CERIALIS, CRES(S)CE (grob 78: **G1058**), AGIVSE (grob 71: **G1023**), GIDI (grob 134: **G1381**). Oljenki z žigi CRES(S)CE in CERIALIS sta bili odkriti tudi v Neviodunu (Petru in Petru, 1978, t. 59: 5, t. 60: 1), pečatna oljenka z žigom CERIALIS pa tudi v grobu 210 na Beletovem vrtu (Knez 1992, t. 73: 8).

Pečatnima oljenkama z žigom SEXTI in PVL(L)I nismo našli primerjave med oljenkami z dolenjskih grobišč. Oba pečata se pojavljata med oljenkami na emonskih grobiščih, SEXTI s tremi primerki in PVLLI z dvema (Perko 2012, 34).

Oljenke brez žiga so slabše kakovosti in jih umeščamo v podtipa Loeschcke XB (**G316**, **G323**) in Loeschcke XC (**G601**). Te oljenke so mlajše in so lahko izdelek lokalnih[184] ali regionalnih delavnic, npr. v Emoni (Istenič *et al.* 2003, 90), Celeji (Bausovac in Krajšek 2020, 76) ali Petovioni (Istenič 1999, 155–159).

Keramika za shranjevanje in transport

Amfore

Amfore so v grobovih zahodnega grobišča *Romule* redke. V grobove so bile položene kot pridatek in niso del strukture groba.

V grobu 60 sta bila odkrita ustje in vrat amfore za vino Dressel 2–4 (**G873**) (**sl. 119**). Za te amfore s značilni polkrožno ali kvadratno odebeljeno ustje, cilindričen vrat, oster prehod z ramena v cilindričen, vitek trup, dvojni paličasti ročaj in dolga, polna noga. Ostenje amfore je navadni tanko (Peacock in Williams 1986, 105–106). Zelo heterogena družina amfor Dressel 2–4 prvotno izvira z otoka Kos. V teh amforah so izvažali svoje zelo cenjeno vino. V drugi četrtini ali najkasneje v sredini 1. stoletja pr. n. št. so obliko prevzeli v tirenskih delavnicah srednje oziroma južne Italije. Proizvodnja teh amfor je bila najbolj intenzivna na osrednji tirenski obali, v južnem Laciju in Kampaniji, in sicer od sredine 1. stoletja pr. n. št. do konca 2. ali začetka 3. stoletja (Pesavento Mattioli *et al.* 1992, 41–42). Od avgustejskega obdobja so jih pričeli izdelovati tudi v vseh drugih delih rimskega imperija, proizvodnja v Egiptu je izpričana še v 3. stoletju (Vidrih Perko 2000, 427; Žerjal in Novšak 2020, 192). Glede na fakturo so te amfore izdelek jadranskih delavnic (Berden 2022, 26, 165; Žerjal 2008, 123). Na območju današnje osrednje Slovenije se te vrste amfor pojavijo v srednjeavgustejskem obdobju in so v rabi še vsaj do konca 2. stoletja (Vidrih Perko 2006b, 103). Amfore Dressel 2–4 se v rimskih grobovih na ozemlju Slovenije pojavljajo redko. Odlomke domnevno amfore Dressel 2–4 so odkrili v grobu 10 na Vrhniki (Mulh *et al.* 2014, grob 10, 40). Na najdišču Kozolec, ki je del severnega emonskega grobišča, je bilo v grobu 1007 odkrito rame amfore Dressel 2–4, najverjetneje vzhodnosredozemske proizvodnje, v grobu 1002 najdeni odlomki pa najverjetneje pripadajo amfori Dressel 2–4 srednjeitalske izdelave (Žerjal 2020, 232).

V grobovih 12 (**G228**), 16 (**G283**–**G284**) in 71 (**G1016**) so bili odkriti deli amfor Dressel 6B ter njenih manjših različic. V grobu 12 sta bila odkrita vrat in del ramena male amfore

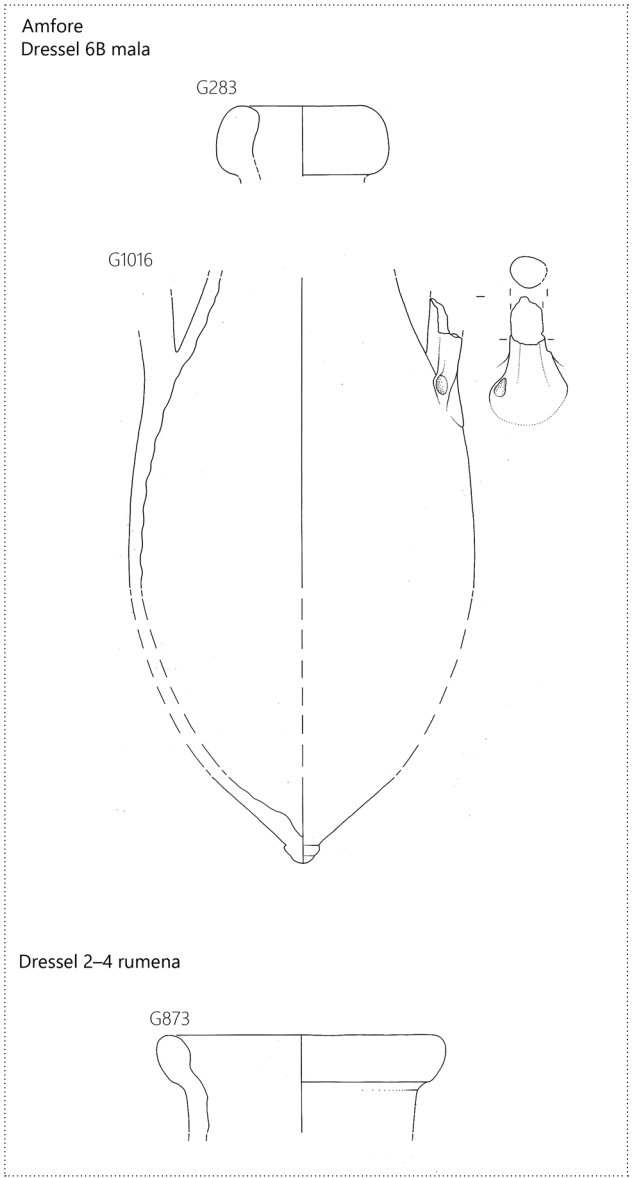
183 Verjetno lahko sem prištejemo tudi primerek **G234**, četudi delno ohranjen.

184 V Drnovem je bil odkrit kalup za zgornji del oljenke (Petru in Petru 1978, 23).

Dressel 6B (G228). Iz groba 16 izhaja ustje amfore s premerom 6,5 cm (G283), kar jo uvršča med najmanjše različice amfor Dressel 6B = Bonis 31/5 (Vidrih Perko 2006b, 101–102), in odlomek okroglega ročaja male amfore Dressel 6B (G284) (sl. 119).

V grobu 71 so bili najdeni odlomki vsaj dveh različno velikih amfor Dressel 6B. Na meji med žganino SE 3859 in zasutjem SE 3834 je ležal ožgan trup male amfore Dressel 6B z delno ohranjenimi ročaji in z gumbastim zaključkom (G1016) s premerom gumba 1,9 cm. V zasutju SE 3834 so bili najdeni dno, del ostenja velike amfore Dressel 6B s premerom gumba 3,2 cm (G1024) in ročaj (G1025) (sl. 119).

V zasutju groba 78 je bil odkrit zgornji del male amfore Dressel 6B, ki najbolj spominja na tip Fažana 2 (G1059). Amfora je bila izdelana iz gline mehke rdečerumene fakture, značilne za amfore istrske proizvodnje. Na polički SE 3721 je bilo najdeno lijakasto ustje amfore Dressel 6B (G1075). Lijakasta ali stožčasta ustja amfor so značilna za amfore Dressel 6B cesarske proizvodnje iz časa tretje četrtine 1. do sredine 2. stoletja, najverjetneje pa so jih izdelovali skozi celo 2. stoletje (Žerjal in Novšak 2020, 193, s starejšo literaturo). Odlomke ustij te različice težko ločimo od amfor z lijakastim ustjem, it. *anfore a collo d'imbuto* ali tipa Portorecanati.

119 Preglednica oblik amfor, odkritih v grobovih. Merilo 1 : 4.

Velike amfore Dressel 6B so ena najpogostejših oblik amfor s slovenskih najdišč. V njih so tovorili oljčno olje, odkrite pa so predvsem v kontekstih od 1. do 3. stoletja. Male amfore Dressel 6B so izdelovali v dveh različnih velikostih, poleg njih pa so poznali še podobne amfore manjših dimenzij, ki jih poznamo kot »severnojadranske amforice = jadranske amforice = le anforette adriatiche da pesce = anfore per salse di pesce = anforetti nord-italici«. Vsebina teh amforic zaenkrat še ni povsem jasna, verjetno so jih uporabljali za transport cenjenih ribjih omak (*liquamen*, *muria*; Cipriano, in Mazzocchin 2012, 248–25; Gaddi in Maggi 2016, 294–297) ali lokalnih kmetijskih pridelkov, na primer suhega sadja in olja, morda tudi vina (Vidrih Perko in Župančič 2011, 158; Carre in Pesavento Mattioli 2018, 10).

K manjšim oblikam amfor za olje Dressel 6B smo prišteli tudi odlomek ustja (G40; premer 12,5 cm) in vratu amfore iz zasutja grobne parcele C (SE 3717).

Doliji

Na grobni parceli A v ruševini SE 3616 sta bila odkrita ustje in del ostenja finega lonca ali manjšega dolija z vodoravno preoblikovanim ustjem ter kaneluro na robu ustja (G24). Premer ustja je 22 cm, na ustju so ostanki črne smole. V literaturi za to vrsto posode uporabljajo različna poimenovanja. Ljudmila Plesničar jih je v emonskih nekropolah opredelila kot „vaze s horizontalno razširjenim profiliranim ustjem" (Plesničar Gec 1977, t. 5: 20–23). Janka Istenič jih je uvrstila k finim loncem FL 4, FL 5 in FL varia (Istenič 1999, 132–134). Krajšek in Stergar sta jih poimenovala pitosi ter jih opredelila kot transportno posodje (Krajšek in Stergar 2008, 255). Tina Berden jih je definirala kot dolije, a s predpostavko, da gre za velike lonce s premerom ustja nad 35 cm (Berden 2022, 168–169). Oksidacijsko žgani fini lonci s podobno preoblikovanim ustjem in črnim smolnatim premazom na ustju in pod njim so značilni za 1. in 2. stoletje. Taki lonci so bil najdeni med emonskim gradivom v grobovih 90 in 955 ter so časovno umeščeni v čas od sredine 1. stoletja do sredine 2. stoletja (Plesničar Gec 1972, 45, t. 188: 6, t. 22: 2). Na zahodnih petovionskih grobiščih je bil podoben fin lonec odkrit v grobu 462, ki je datiran v 2. do 3. stoletje (Istenič

1999, 134; Istenič 2000, t. 93: 9). Fin lonec z izvihanim, rahlo navzdol nagnjenim profiliranim ustjem z žlebom in valovnico na ostenju pa je bil odkrit tudi v zasutju grobnice 12 na grobišču Drnovo 2 (Vojakovič *et al.* 2022, 51, 69, G108).

Pitosi s horizontalno preoblikovanim ustjem, kot jih imenujeta Krajšek in Stergar, so bili odkriti tudi med gradivom v Podkraju pri Hrastniku (Krajšek in Stergar 2008, 255, t. 7: 110–113). Primerjavo imamo tudi med gradivom iz Ivančne Gorice, kjer sta bila najdena odlomka dveh pitosov, datirana v 1. in 2. stoletje (Plestenjak *et al*. 2013, 47, t. 15: 7; t. 16: 12), in iz vile rustike v Dolenjem Brezovem pri Sevnici, kjer je odlomek datiran v čas od druge polovice 1. do konca 2. stoletja (Vičič 1983, 292, t. 1: 1).

Analiza novčnih najdb iz grobišč Romule

Alenka Miškec

Območje vzhodnega grobišča

Na območju vzhodnega grobišča so v letih 1958–1960 izkopali 41 grobov (Petru 1969b, 20–30). Med njimi je imelo enajst grobov novce, dva grobova (2 in 4) sta imela po dva novca, drugi po enega. Najstarejši novec z grobišča je Titov as iz groba 2, vendar moramo zaradi Hadrijanovega asa v istem grobu ta grob datirati pozneje. Najmlajši novec je Konstantinov bronasti novec iz groba 12. Z izjemo treh novcev iz 3. in 4. stoletja prevladujejo novci iz prvih dveh stoletij. S splošno datacijo grobišča v 1. in 2. stoletje sovpada tudi način pokopa, saj prevladujejo žgani grobovi, le dva sta skeletna (prim. **sl. 120**). Podatkov o natančni legi novcev v skeletnih grobovih, ki bi pomagali pri analizi grobnih običajev, žal nimamo.

Območje zahodnega grobišča

Pri arheoloških raziskavah, ki so na lokaciji rimske obcestne postaje Romula potekale v letih 2001–2004 ob gradnji avtocest (Lazar 2020, 388), so arheologi na območju rimskega grobišča, ta je bil del zahodnega grobišča, izkopali 131 grobov. Med njimi je bilo 105 grobov žganih in le 26 skeletnih (Lazar 2020, 396).

Skupaj je bilo na območju grobišča odkritih 60 novcev,[185] od tega 46 novcev v grobovih in 14 novcev zunaj grobov (prim. seznam novcev). Iz vrhnje premešane plasti SE 401/402 sta denarij Julije Meze (kat. št. 6) in nedoločljiv denarij iz prve polovice 3. stoletja (kat. št. 13). Iz plasti SE 402, 402A in 402B, ki so vsebovale tako rimske kot novoveške predmete, so rimski novci s konca 2. do 4. stoletja (kat. št. 4, 5, 7, 9–13) in tudi krajcar (Kreuzer) iz leta 1800 (kat. št. 14).

V časovni povezavi z grobovi so trije najstarejši novci. Keltski veliki srebrnik (kat. št. 1) je bil najden v bližini groba 12, ob zidu, ki je zamejeval grobno parcelo A. Bronasti as Antonina Pija (kat. št. 2) je bil najden v plasti, ki je prekrivala grobove 90, 103 in 104, bronasti sestercij Marka Avrelija (kat. št. 3) pa v plasti, ki je bila nekdanja hodna površina in v katero so bili vkopani grobovi.

Novci so bili pridani v 38 grobov. V grobovih 44 in 78 so bili trije novci, v grobovih 32, 55, 58, 67 in 78 po dva novca, v vseh drugih pa po en novec (**sl. 123**). Vse razen dveh lahko datiramo v 1. in 2. stoletje. Republikanski srebrnik (denarij) iz groba 67 (kat. št. 1) moramo datirati v kontekstu grobne celote v prvo polovico 2. stoletja, saj je bil v isti grob pridan tudi Hadrijanov bronasti novec (as), datiran v 125–127 (kat. št. 29). V grobu 55 pridan bronasti novec (as) Filipa I. (kat. št. 41) kot mlajši od dveh v grob pridanih novcev postavlja datacijo grobne celote v *terminus ante quem non* 246. To je glede na novec tudi najmlajši grob na zahodnem grobišču. Že hiter pogled na **sl. 120** pokaže, da v grobovih prevladujejo novci iz 2. stoletja, in sicer cesarjev Trajana in Hadrijana.

Ob upoštevanju izključno novcev iz grobov, lahko ugotovimo, da so bili v grobove, razen ene izjeme,[186] pridani bronasti novci, torej novci nižjih nominalnih vrednosti. Prevladujejo asi (**sl. 121**), ki so v 1. in 2. stoletju igrali največjo vlogo v vsakdanjem življenju prebivalstva, saj so bili, kot kažejo analize, v denarnem obtoku zastopani z več kot 80 % (Kos 1997, 38).

Med do sedaj raziskanimi grobovi na zahodnem grobišču prevladujejo grobovi z žganim pokopom, zato ni naključje, da tudi med grobovi s pridanimi novci prevladujejo prav ti grobovi. Tudi datacija grobov, ki v grobem sodijo v 1. in 2. stoletje, sovpada s splošno uveljavljenim spoznanjem, da je v rimskem imperiju do sredine 2. stoletja prevladovala upepelitev, ki jo je sčasoma zamenjal skeletni pokop (Fife 2012). Običaji so se po Imperiju razlikovali, še zlasti v oddaljenih provincah; za Emono, ki je sodila v Italijo, raziskovalci opažajo, da so Emonci svoje mrtve v 1. in 2. stoletju sežigali, od 3. do 5. stoletja pa pokopavali nesežgane (Županek *et al.* 2022, 58). V Viminaciju, v provinci Gornji Meziji (*Moesia Superior*), kjer so na južni nekropoli izkopali prek 10.000 grobov, pa raziskovalci opažajo, da je bilo do sredine 3. stoletja v navadi biritualno pokopavanje umrlih, od sredine 3. stoletja pa izključno skeletni pokop (Vojvoda *et al.* 2021, 29).

Od uveljavljenega vzorca pokopavanja izstopata skeletna grobova 125 in 127, ki ju na podlagi sicer skromnih pridatkov lahko datiramo celo v 1. stoletje, vendar lahko ugotovimo,

185 Glej tudi Miškec 2004.

186 Republikanski srebrni denarij iz groba 67.

da je tako zgodnja datacija vprašljiva, saj nista ohranjena v celoti oziroma sta bila poškodovana. Prav tako to pravilo ne drži za otroške grobove; grob št. 47, v katerem je bil pokopan otroški skelet, lahko na podlagi pridanega Hadrijanovega asa namreč datiramo v prvo polovico 2. stoletja. Če drži datacija na podlagi pridanega novca, potem lahko pritrdimo tezi, da v zgodnjem obdobju tudi tu velja biritualno pokopavanje za otroške grobove.

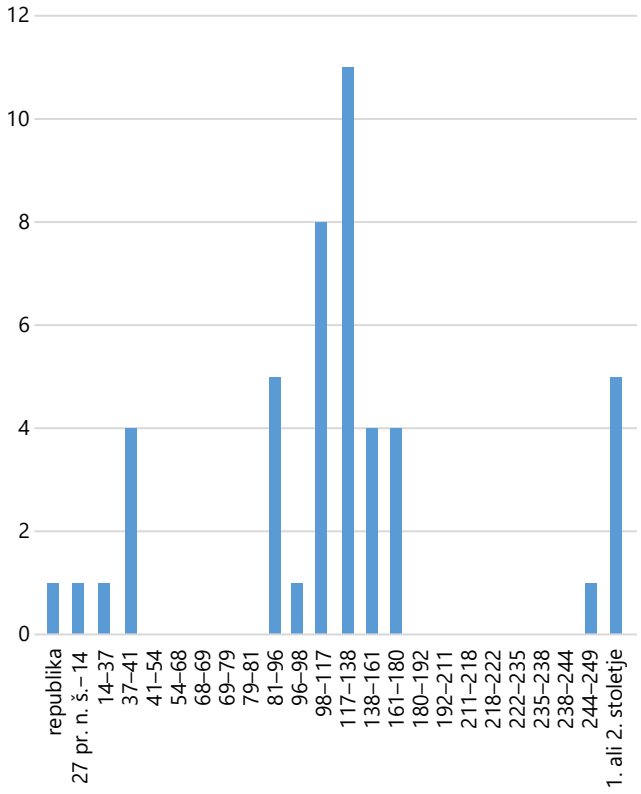
Skeletnih grobov s pridanimi novci je enajst, pokojnik v grobu 78 je bil pokopan v skrinjo iz opek, vsi ostali pa v preprosto pravokotno ali ovalno jamo. Ti grobovi imajo manj pridatkov kot žgani, največkrat so pridani prav novci. Tudi tu nimamo podatkov o natančni legi novcev.

Sklep

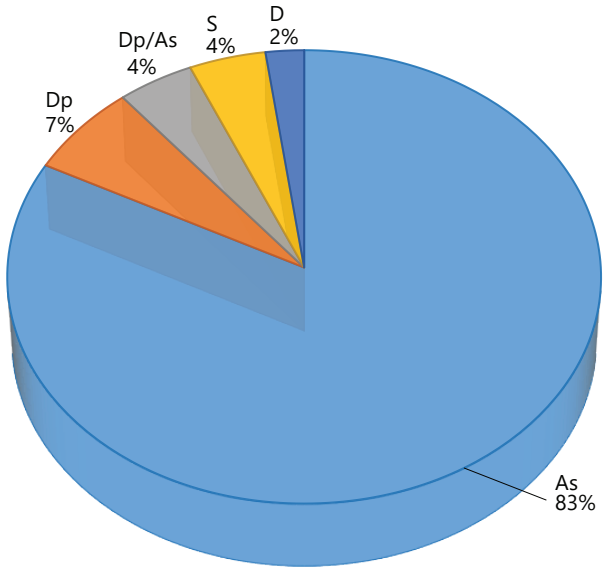
Obe do sedaj raziskani grobišči rimske naselbine Romule glede deleža grobov z novci ne odstopata od praks, značilnih za Imperij. Na vzhodnem grobišču ta znaša 23,91 %, na zahodnem pa 29,45 %. Za severno emonsko grobišče lahko na podlagi dostopnih podatkov v grobem ocenimo, da je imelo 15 % grobov novce, medtem ko je nekoliko več grobov s pridanimi novci, okoli 20 %, na petovionskih zahodnih grobiščih (Miškec 2012, 135). To število se ujema z deleži grobov z novci na drugih grobiščih v rimskem imperiju, pri čemer je treba upoštevati časovno in regionalno razlikovanje; deleži novcev v grobovih lahko namreč v nekaterih primerih presegajo celo 40 %, praviloma pa so precej manjši (Gorecki 1995, 100).

Med novci prevladujejo bronasti novci nižjih nominalnih vrednosti, ki so bili značilen pridatek v prvih dveh stoletjih. Prav tako je bilo za to obdobje značilno, da so v grob pridali le en novec. Ta ritual se v poznorimskem obdobju spremeni, zlasti v provinci Panoniji, ko so v grob polagali več kot en novec (Gorecki 1995, 100; Torbágyi 2009). Vendar pozno rimskih grobov, razen groba 12 z vzhodnega grobišča, ni.

Na obeh grobiščih prevladujejo žgani pokopi, pri sicer maloštevilnih skeletnih grobovih manjkajo podatki o natančni legi novca v grobu, ki bi pomagali pri analizi pogrebnih običajev. V grobem lahko ocenimo, da na obeh grobiščih tako po načinu pokopa kot pridanih novcih prevladujejo pokopi iz 1. in 2. stoletja.

120 Prikaz porazdelitve novcev glede na obdobja vladanja – prevladujejo novci iz druge polovice 2. stoletja.

121 Odstotni delež novcev glede na nominalne vrednosti – s 83 % prevladujejo bronasti asi.

Št. groba	Način pokopa	Oblika groba	PN	Nominal	Vladar	Datacija	Določitev
7	žgan	zidana grobnica	5114	Dp	A. Pius	od 141	RIC 1169a
					(D. Faustina)		
11	žgan	grob z žaro	5132	As	Hadrianus	124–130	RIC ?
16	žgan	bustum	5176	As	A. Pius (imitacija)	po 138	RIC -
24	žgan	skrinja iz kamnitih plošč	5566	As	M. Aurelius / Commodus	161–192	RIC ?
25	žgan	bustum	5534	As	Domitianus	81–96	RIC ?
30	žgan	preprosta grobna jama	5726	As	Traianus	98–117	RIC ?
32	žgan	bustum	5693	As	Traianus	98–117	RIC ?
			5531	As	Hadrianus	125–127	RIC 828 A1
33	žgan	preprosta grobna jama	5546	As	Traianus	98–117	RIC ?
35	žgan	bustum	5684	As	Traianus	98–117	RIC ?
38	žgan	preprosta grobna jama	5574	As	Claudius I.	41–54	RIC 100; 116
43	žgan	bustum	5802	As	Domitianus	81–96	RIC ?
44	žgan	bustum	5967	As	Claudius I.	41–54	RIC ?
			5843	As	Traianus	98–117	RIC ?
			6250	As	A. Pius	138–161	RIC ?
47	skeleten	preprosta grobna jama	5752	As	Hadrianus	117–138	RIC ?
	(otrok)						
54	žgan	bustum	5790	As	Hadrianus	125–127	RIC 828 A1
55	žgan	preprosta grobna jama	5925	S	A. Pius	138–161	RIC ?
	(?)		5928	As	Philippus I.	246	RC 149b
58	žgan	bustum	6351	As	Claudius I.	41–54	RIC 99; 115
			6095	Dp/As	Nedoločljiv	1. st. pr. Kr.	RIC ?
59	žgan	bustum	5849	As	Augustus (polovičen)	16–6 pr. Kr.	RIC ?
60	žgan	skrinja iz opek	6000	As	Hadrianus	117–138	RIC ?
62	žgan	preprosta grobna jama	5939	As	Domitianus	81–96	RIC ?
67	žgan	bustum	6338	D	Republika	47 pr. Kr.	RRC 453/1a
			5947	As	Hadrianus	125–127	RIC 828 A1
70	skeleten	preprosta grobna jama	5782	As	M. Aurelius	od 176	RIC 1694
	(otrok)				(D. Faustina II.)		
71	žgan	bustum	5913	As	Nedoločljiv	1.–2. st.	RIC ?
78	skeleten	skrinja iz opek	5658	As	Nedoločljiv	1.–2. st.	RIC ?
	(moški)		6053	Dp/As	Nedoločljiv	1.–2. st.	RIC ?
			6193	As	Nedoločljiv	1.–2. st.	RIC ?
95	žgan	grob z žaro	5867	As	Domitianus	81–96	RIC ?
100	žgan	bustum	6259	Dp	Nerva	96–98	RIC ?
103	žgan	preprosta grobna jama	6030	As	Traianus	98–99	RIC 395
104	žgan	bustum	6044	Dp	Hadrianus	117–138	RIC ?
105	žgan	preprosta grobna jama	6215	As	Hadrianus	126–127	RIC 881 A2
107	žgan	preprosta grobna jama	6034	As	Hadrianus	138	RIC 2745 A1
					(A. Pius)		
108	skeleten	preprosta grobna jama	6038	As	M. Aurelius	166–167	RIC 950
109	skeleten	preprosta grobna jama	6037	As	Traianus	98–117	RIC ?
112	skeleten	preprosta grobna jama	6043	As	Hadrianus	117–138	RIC ?
120	skeleten	preprosta grobna jama	6239	As	Traianus	98–117	RIC ?
121	žgan	preprosta grobna jama	6050	S	M. Aurelius (Commodus)	179	RIC 1599
122	žgan	preprosta grobna jama	6047	As	Hadrianus	117–138	RIC ?
125	skeleten	preprosta grobna jama	6243	As	Claudius I.	41–54	RIC 100; 116
	(lobanja)						
127	skeleten	preprosta grobna jama	6236	As	Caius (Germanicus)	40–41	RIC 50
128	žgan	grob z žaro	6281	As	Domitianus	81–96	RIC ?

122 Pregled novčnih najdb po grobovih na zahodnem grobišču naselbine Romula, okrajšave: D = denarij, S = sestercij, Dp = dupondij.

Grobna najdba					Prostorski kontekst	Teža	Velikost	Ohranjenost	Ostalo
Rim									
Titus									
1	As	80–81	Rom	RIC 214-216	grob 2				Petru 1969, 23; Kos 1988(I), 310/2–8
Domitianus									
2	As	85–86	Rom	RIC 389; 422; 498	grob 1			dobro ohranjen	Petru 1969b, 23; Kos 1988(I), 310/2–10
Nerva									
3	As	97	Rom	RIC 86	grob 3			odlično ohranjen	Petru 1969b, 23; Kos 1988(I), 310/2–11
Traianus									
4	As	98–103	Rom	RIC ?	grob 4			izrabljen	Leg. av.:...NERVA TRAIAN...; Dop.: glava z vencem, d.; Petru 1969b, 23; Kos 1988(I), 310/2-12
Hadrianus									
5	As	124–138	Rom	RIC ?	grob 2				Leg. av.: HADRIANVS AVG...; Dop.: glava z vencem, d.; Petru 1969b, 23; Kos 1988(I), 310/2–13
Antoninus Pius									
6	Sestertius	138–161	Rom	RIC ?	grob 38				Izgubljen; Petru 1969b, 29; Kos 1988(I), 310/2-15
M. Aurelius									
7	As	161–162	Rom	RIC ?	grob 4			izrabljen	Leg. av.:...M AVRE...; Tip: M. Aurelius in L. Verus v togah stojita l. in d. drug proti drugemu in se rokujeta; M. Aurelius drži svitek v l. roki; Petru 1969b, 23; Kos 1988(I), 310/2–16
(Faustina II.)									
8	As	161–176	Rom	RIC ?	grob 32				Leg. av.: FAVSTINA AVGVSTA; Dop.: doprsje, obleka, d.; plast: žganina; Petru 1969b, 28; Kos 1988(I), 310/2–17
Aurelianus									
9	Antoninianus	274	Sis	RIC 244F	grob 19				Petru 1969b, 27, Kos 1988(I), 310/2–19
Probus									
10	Antoninianus	276–282	?	RIC ?	grob 33				Izgubljen; določitev po portretu; Petru 1969b, 28 Kos 1988(I), 310/2–20
Nedoločljivo obdobje kovanja 306 – 341									
Constantinus I.									
11	Nummus / Centenionalis	306–337	?	RIC ?	grob 12			izrabljen	Petru 1969b, 26; Kos 1988(I), 310/2–21
Nedoločljiv									
12	As	1.–2. stoletje	Rom	RIC ?	grob 30	24 g	29 × 28 mm	zelo močno izrabljen	Petru 1969b, 28
13	As	1.–2. stoletje	Rom	RIC ?	grob 31			zelo močno izrabljen	Petru 1969b, 28

123a Pregled novčnih najdb po grobovih na vzhodnem grobišču naselbine Romule, okrajšave: An = antoninijan, Cen = centenional, Num = nummus, S = sestercij (povzeto po: Petru 1969 in Kos 1988(I), 310/2).

Posamična najdba					Prostorski kontekst	Teža	Velikost	Pol. peč.	Ohranjenost	Ostalo
Kelti										
Vzhodnokeltsko kovanje										
Zgodnji pokovi Filipa II.										
Noricum										
Tavriška skupina										
9/Zabrisani tip										
1	Tetra-drachma	1. stoletje pr. Kr.		TKN 83-161	sonda 15, sek. 5, SE 425, PN 1238	9,13 g	pr. 25 mm	12	dobro ohranjen	
Rim										
Antoninus Pius										
2	As	145–161	Rom	RIC 827a	sek. 23, kv. C36, SE 3893, PN 6024	7,13 g	28,5 × 29,5 mm	6		
M. Aurelius										
3	Sestertius	166–167	Rom	RIC 948	sek. 22, kv. A28, SE 3708, PN 5504	29,19 g	29,5 × 30,5 mm	12	zelo lepo ohranjen	
(Commodus)										
4	As	175–176	Rom	RIC 1537	sonda 7, sek. 5/80, kv. 89, SE 402B, PN 574	10,47 g	pr. 25 mm	12	dobro ohranjen	
Commodus										
5	Dupondius	180–192	Rom	RIC ?	sonda 14, sek. 5, SE 402, PN 1228	10,22 g	pr. 25,5 mm		izrabljen	Določitev po portretu. Dop.: Glava z vencem, d.; Šemrov 2010, 137–61.
Elagabalus										
(Iulia Maesa)										
6	Denarius	218–222	Rom	RIC 268	sek. 5/120, J profil (125,1 m), SE 401/402, PN 570	2,39 g	20 × 18 mm	6	zelo lepo ohranjen	
Aurelianus										
7	Antoninianus	274	Ser	RIC 260F	sonda 3, sek. 5/60, kv. 78–80 m, SE 402A, PN 556	3,36 g	pr. 22 mm	12	dobro ohranjen	
Obdobje kovanja 348–361										
Constantius II. ali Constans										
8	AE 3	348–361	?	RIC ?	sek. 21, kv. B21, SE 3601, PN 5553	0,89 g		12	dobro ohranjen	Fragmentiran. Tip: Fel Temp Reparatio, padajoči konjenik (?)
Constantius II., Constans, Constantius Gallus ali Iulianus										
9	AE 3	348–361	?	RIC ?	sonda 15, sek. 5, SE 402, PN 1226	1 g		6	izrabljen	Fragmentiran, preluknjan, sekundarna uporaba. Tip: Fel Temp Reparatio, padajoči konjenik (?). Šemrov 2010, 137–154
Obdobje kovanja 364–378										
Valentinianus I. ali Valens										
10	AE 1	364–367	?	RIC ?	sonda 9, sek. 5, SE 402B, PN 1241	3,83 g		12	dobro ohranjen	Fragmentiran. Tip: Restitutor Reip(ublicae). Šemrov 2010, 137–235.

Posamična najdba					Prostorski kontekst	Teža	Velikost	Pol. peč.	Ohranjenost	Ostalo
Valentinianus I., Valens, Gratianus ali Valentinianus II.										
11					sonda 7, sek. 5/80, kv. 86, SE 402B, PN 573	1,51 g	pr. 15 mm	6	izrabljen	Tip: Securitas Reipublicae.
12	AE 3	364–378	?	RIC ?	sonda 7, sek. 5/80, kv. 86, SE 402B, PN 572	1,36 g	17,5 × 16 mm	6	izrabljen	Tip: Securitas Reipublicae.
Nedoločljiv										
13	Denarius	1. pol. 3. stoletja	Rom	RIC ?		1,93 g				
Novi vek										
Sveto rimsko cesarstvo										
Avstrijsko-češki okrog										
Avstrijska hiša										
Franz II. (1792-1806)										
(Dedne dežele)										
14	Kreuzer	1800		Dunaj (=Wien)	sek. 5/160, kv. 169, SE 402, PN 1217	4,1 g	pr. 23,5 mm	12		J. 1970, 120/1
Grobna najdba										
Rim										
Republika										
1	Denarius	47 pr. Kr.	Rom	RRC 453/1a	sek. 23, kv. C33, grob 67, SE 3844, PN 6338	3,29 g	pr. 19 mm	5	zelo lepo ohranjen	
Augustus										
2	As	16–6 pr. Kr.	Rom	RIC ?	sek. 22, kv. B30, grob 59, SE 3758, PN 5849	2,02 g		7	izrabljen	Polovičen. Dop.: Glava d.; Leg. rv.:..., S.... T.: 2,02 g. Pol. peč.: 7.
Caius										
(Germanicus)										
3	As	40–41	Rom	RIC 50	sek. 22, kv. C30, grob 127, SE 4055, PN 6236	7,66 g	27,5 × 26,5 mm	12	dobro ohranjen	
Claudius I.										
4	As	41–54	Rom	RIC ?	sek. 22, kv. B28, grob 44, SE 3738, PN 5967	5,87 g	26,5 × 25,5 mm		izrabljen	Določitev po portretu. Dop.: glava l.; Tip: ?
5	As	41–54	Rom	RIC 99, 115	sek. 22, kv. B29, grob 58, SE 4022, PN 6351	6,55 g	28,5 × 30,5 mm	6	dobro ohranjen	
6					sek. 21, kv. C25, grob 38, SE 3636, PN 5574	5,64 g		6	dobro ohranjen	fragmentiran
7	As	41–54	Rom	RIC 100, 116	sek. 22, kv. C29, grob 125, SE 4051, PN 6243	2,85 g		6	dobro ohranjen	fragmentiran

Posamična najdba					Prostorski kontekst	Teža	Velikost	Pol. peč.	Ohranjenost	Ostalo
Domitianus										
8					sek. 24, kv. C38, grob 95, SE 3929, PN 5867	9,75 g	28,5 × 29,5 mm	6	izrabljen	Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d.; Rv.: stoječa figura.
12	As	81–96	Rom	RIC ?	sek. 22, kv. B26, grob 25, SE 3703, PN 5534,.	6,56 g	28 × 27,5 × 2,2 mm	6	dobro ohranjen	Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d.; Rv.: stoječa figura.
Nerva										
13	Dupondius	96–98	Rom	RIC ?	sek. 24, kv. C40, grob 100, SE 3938, PN 6259	11,78 g	pr. 27 mm		izrabljen	Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d.; Tip: ?.
Traianus										
14	As	98–99	Rom	RIC 395	sek. 23, kv. C36, grob 103, SE 4104, PN 6030	8,04 g	27 × 28 mm	6	zelo lepo ohranjen	
15					sek. 21, kv. C24, grob 109, SE 3693, PN 6037	9,87 g	27,5 × 26,5 mm		izrabljen	Določitev po portretu. Dop.: doprsje z vencem, aegis, d.; Tip: ?.
21	As	98–117	Rom	RIC ?	sek. 22, kv. B28/29, grob 44, SE 3738, PN 5843	3,14 g		12	dobro ohranjen	Polovičen. Leg. av.:...VA TR...; Dop.: doprsje z vencem, d.; Rv.: stoječa figura.
Hadrianus										
22	Dupondius	117–138	Rom	RIC ?	sek. 23, kv. C36, grob 104, SE 4113, PN 6044	6,59 g	25,5 × 27 mm	6	izrabljen	Določitev po portretu, Ožgan. Dop.: glava z žarkovno krono d.; Rv.: stoječa figura.
23					sek. 21, kv. B25, grob 47, SE 3655, PN 5752	9,57 g	25,5 × 26,5 mm	6	izrabljen	Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d.; Rv.: stoječa figura.
26	As	117–138	Rom	RIC ?	sek. 23, kv. D34, grob 122, SE 4124, PN 6047	4,36 g			izrabljen	Fragmentiran. Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d.; Tip: ?.
27	As	124–130	Rom	RIC ?	sonda 8, sek. 5, grob 11, SE 910, PN 5132	8,48 g	25,5 × 26,5 mm		izrabljen	Ožgan. Leg. av.: HADRIANVS AVGVSTVS; Dop.: glava z žarkovno krono d.; Tip: ?.
28					sek. 23, kv. C32, grob 54, SE 3823, PN 5790	10,15 g	27 x 28 mm	6	zelo lepo ohranjen	
30	As	125–127	Rom	RIC 828 A1	sek. 22, kv. B27, grob 32, SE 3712, PN 5531	7,21 g	pr. 27,5 mm	6	dobro ohranjen	
31	As	126–127	Rom	RIC 881 A2	sek. 22, kv. B30, grob 105, SE 3751, PN 6215	10,61 g	pr. 26,5 mm	6	dobro ohranjen	
(Antoninus Pius)										
32	As	138	Rom	RIC 2745 A1	sek. 21, kv. C25, grob 107, SE 3689, PN 6034	12,11 g	27,5 × 28,5 × 4,04 mm	6	dobro ohranjen	

Posamična najdba					Prostorski kontekst	Teža	Velikost	Pol. peč.	Ohranjenost	Ostalo
Antoninus Pius										
33	Sestertius	138–161	Rom	RIC ?	sek. 23, kv. D32, grob 55, SE 3803, PN 5925	13,43 g		6	izrabljen	Določitev po portretu, fragmentiran. Dop.: doprsje z vencem, d.; Rv.: stoječa figura.
34	As	138–161	Rom	RIC ?	sek. 22, kv. B28, grob 44, SE 3738, PN 6250	10,28 g	26 × 25 mm	6	izrabljen	Flotacija 1333. Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d.; Rv.: sedeča figura l..
35	As	po 138	-	RIC -		2,26 g	22 × 22,5 × 2,73 mm	6	izrabljen	Določitev po portretu, imitacija, ulitek. Dop.: glava z vencem, d.; Rv.: stoječa figura.
36	Dupondius	od 141	Rom	RIC 1169a	sonda 15, sek. 5, grob 7, SE 915, PN 5114	10,69 g	27 × 28 mm	6	dobro ohranjen	
M. Aurelius										
37	As	166–167	Rom	RIC 950	sek. 21, kv. C25, grob 108, SE 3691, PN 6038	6,7 g	pr. 24,5 mm	12	dobro ohranjen	
(Commodus)										
38	Sestertius	179	Rom	RIC 1599	sek. 23, kv. D35, grob 121, SE 4122, PN 6050	16,36 g	29 × 28 mm	6	dobro ohranjen	
39	As	od 176	Rom	RIC 1694	sek. 21, kv. B26, grob 70, SE 3658, PN 5782	5,96 g	pr. 26,5 mm	11	zelo lepo ohranjen	
M. Aurelius ali Commodus										
40	As	161–192	Rom	RIC ?	sek. 21, kv. A23, grob 24, SE 3605, PN 5566	1,47 g	25 x 26 x 3,5 mm	7	dobro ohranjen	Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d.; Rv.: stoječa figura.
Philippus I.										
41	As	246	Rom	RIC 149b	sek. 23, kv. D32, grob 55, SE 3803, PN 5928	11,23 g	pr. 26 mm	6	zelo lepo ohranjen	
Nedoločljiv										
42					sek. 22, kv. B28, grob 78, SE 4021, PN 6193	8,72 g	23 × 24 mm		zelo močno izrabljen	
44	As	1.–2.st.	Rom	RIC ?	sek. 23, grob 71, SE 3834/35, PN 5913	7,12 g	pr. 25 mm		zelo močno izrabljen	
45	Dupondius/ As	1.–2.st.	Rom	RIC ?	sek. 22, kv. B28, grob 78, SE 3721, PN 6053	11,6 g	pr. 27 mm		zelo močno izrabljen	
46	Dupondius/ As	1.–2.st.	Rom	RIC ?	sek. 2, kv. B29, grob 58, SE 4022, PN 6095					izgubljen

123b *(strani 145–148)* Pregled novčnih najdb po grobovih na vzhodnem grobišču naselbine Romule, okrajšave: An = antoninijan, Cen = centenional, Num = nummus, S = sestercij (povzeto po: Petru 1969 in Kos 1988(I), 310/2).

5.4 Interpretacija ostalih kontekstov, ki so povezani z grobiščem

5.4.1 Ustrine in druge z njimi povezane strukture

Ustrina je območje, kjer je bil pokojnik sežgan s svojimi osebnimi pridatki. Lahko je bila individualna ali skupinska (Polfer 2000, 30). Posamezna ustrina ni bila nujno namenjena le enkratni uporabi, ampak so prostor lahko uporabili za več kremacij. Žganina pokojnika je bila od tu prenesena v grob na nekropoli. Navadno so bili v grob naknadno pridani še nekateri drugi predmeti, kot so keramične posode s hrano in dragocenejši pokojnikovi predmeti. Na primeru grobišča v Dobovi je Petru prostor »groba 51« opisal kot ustrino, prostor za sežiganje mrličev (Petru 1969b, 20). Ustrine so se praviloma nahajale v neposredni bližini nekropole, v primeru Dobove je to pomenilo 4 m oddaljenosti od najbližjih grobov (Petru 1969b, 20).

Četudi so v strokovni literaturi »prostori sežiga« pokojnika/pokojnikov navadno opredeljeni ali kot pokopi tipa *bustum* ali kot ustrine, Polfer izpostavlja, da je treba – vsaj kar zadeva severne province rimskega imperija in glede na stanje raziskav – razlikovati vsaj med petimi kategorijami arheoloških struktur v funerarnih/grobiščnih kontekstih, če izvzamemo grobove in nagrobne spomenike. To so: ustrine, torej prostori kremacije/sežiga, ostaline vkopov za stebre, odkrite pod ustrinami ali v njihovi bližini, za katere etnografske analogije kažejo, da so služili za stabilizacijo in utrditev pogorišč; posamične kremacijske jame, iz katerih je bila žganina prenesena v grobove (nem. *Aschengruben*); večje jame, ki so služile za shranjevanje materiala ob čiščenju prostora žganja;[187] majhne jame, ki vsebujejo depozite, odložene kot daritve v kontekstu pogrebnega rituala, bodisi med dejanskim pokopom ali po njem (Polfer 2000, 30).

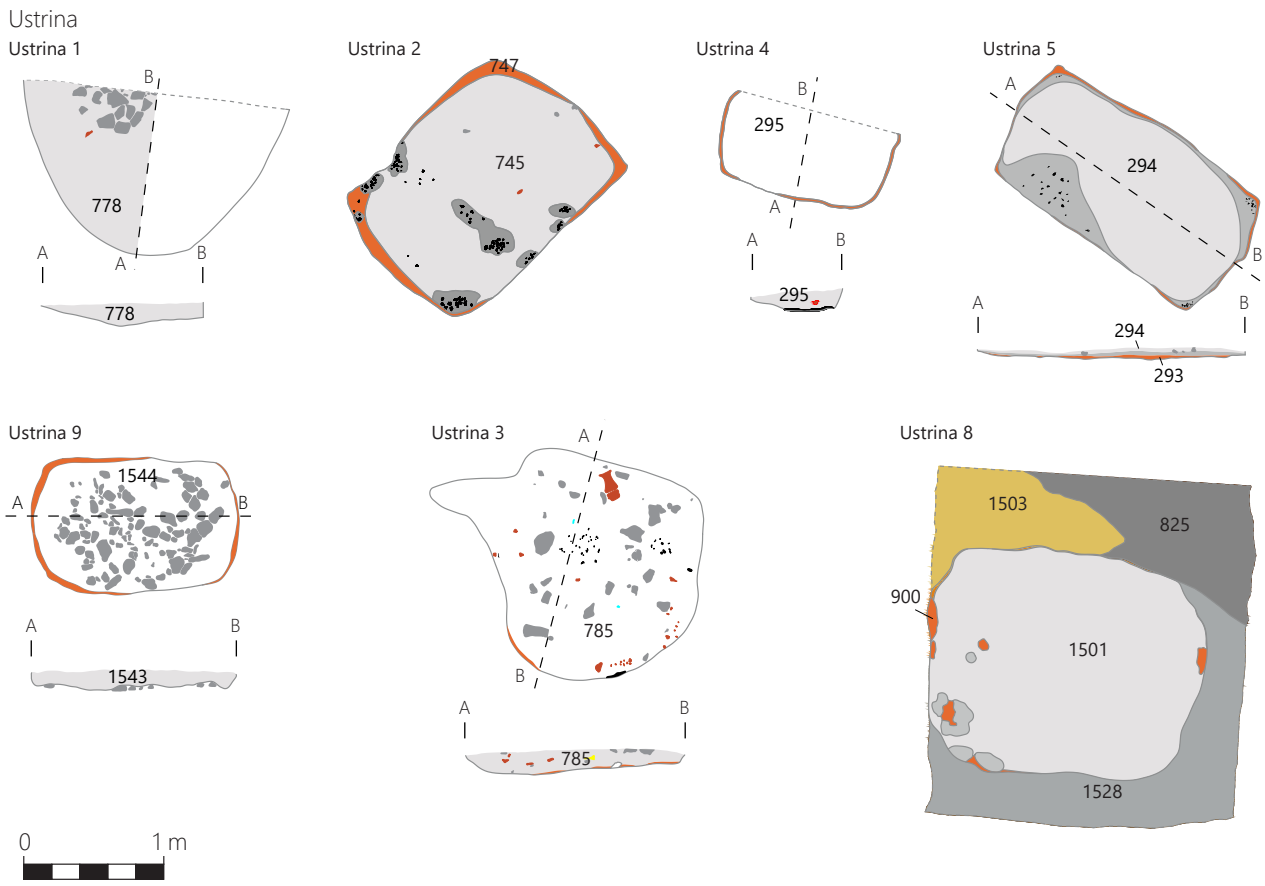
Na najdišču Ribnica pri Brežicah so se v sektorjih VI in VII, torej že na območju, kjer so se ohranile predvsem ostaline intenzivne naselbinske poselitve oziroma obrtne dejavnosti, nahajale tudi ostaline jam oziroma struktur, ki bi jih glede na njihove zapolnitve, ki so vsebovale intenzivno koncentracijo žganine s fragmentarno ohranjenimi najdbami ter v določenih primerih tudi močno ožganih sten, lahko opredelili kot ustrine. V preliminarni interpretaciji je bilo sicer kot ustrine opredeljenih kar dvanajst kontekstov. Po pregledu vseh dostopnih informacij so bili nekateri konteksti izločeni iz te interpretacije, še vedno pa je devet arheoloških kontekstov takšnih, da bi jih lahko interpretirali kot ustrine (označene od 1–9) oziroma bi bilo nekatere izmed njih, glede na zgornjo razdelitev Polferja, morda ustrezneje opredeliti kot druge strukture, povezane s kremacijo. V sektorju VI so bili kot ustrine opredeljeni naslednji konteksti: SE 778 (ustrina 1), SE 747/SE 745 (ustrina 2), SE 785, SE 790, SE 784 (ustrina 3), SE 295, SE 298 (ustrina 4) in SE 293/SE 294 (ustrina 5), v sektorju VII pa SE 1525/SE 1526 (ustrina 6), SE 1587/SE 1591 (ustrina 7), SE 900/SE 1501 (ustrina 8) in SE 1543/SE 1544 (ustrina 9)[188] (**sl. 124–125**).

Pri natančnem pregledu kontekstov iz Ribnice pri Brežicah, ki so opredeljeni kot ustrine,[189] lahko zaznamo zelo široko paleto velikosti, kakor tudi njihovih zapolnitev. Tako je npr. razmeroma veliko območje ustrine 1 (SE 778) zapolnjevala kompaktna plast črnordeče peščene ilovice z močno žganino, drobci kalciniranih kosti, posameznimi ožganimi kosi dolomita in ožgane gline ter najdbami (**G1401–G1406**). V primeru ustrine 2 (SE 747/SE 745), je bil zaznan vkop, ki sta ga zapolnjevali črnorjava mastna peščena ilovica z najdbami (**G1407–G1409**) ter močna plast žganine v spodnjem delu. Ustrina 3 je bila zapolnjena s kompaktno črnorjavo peščeno ilovico z več neobdelanimi kosi peščenjaka, najdbami (**G1410–G1417**) in drobci oglja. Ustrino 4 je zapolnjevala črnorjava kompaktna mastna ilovica z najdbami (**G1418–G1425**) in koščki oglja z žganino, intenzivnejšo v spodnjem delu zapolnitve, kjer se pojavljajo tudi zaplate ožgane ilovice. Ustrino 5 sta zapolnjevali debela plast ožgane ilovice ob vkopu ter črnorjava mastna kompaktna ilovica, ki je v spodnjem delu vsebovala intenzivno žganino z redkimi najdbami (**G1430**). Ustrino 6 z močno ožganimi robovi, ponekod že v videzu lepa, je zapolnjevala olivno zelena peščena ilovica (SE 1526) s številnimi kamni in drobci oglja oziroma žganine ter najdbami (**G1431–G1432**). Rob ustrine 7 je bil viden kot ožgana zemlja, zapolnjevala pa jo

187 V odvisnosti od števila upepelitev na leto in pogostosti čiščenja, lahko takšne strukture vsebujejo bolj ali manj kronološko koherenten material, ki ostane po velikem številu upepelitev (Polfer 2000, 30).

188 Arheološki konteksti ustrin so natančno opisani v katalogu struktur (poglavje 9.2.4).

189 Pet izmed ustrin je bilo tudi radiokarbonsko datiranih (ustrine 2, 6, 7, 8 in 9). Ustrina 2 (Z-3206) naj bi po osnovni kalibraciji sodila v čas 263–772 n. š. (95,4 %), ustrina 6 (Z-3192) v čas 81–534 n. š. (95,4 %), ustrina 7 (Z-3366) v čas 38 pr. n. št.–375 n. š. (95,4 %), ustrina 8 (Z-3189) v čas 233–652 n. š. (95,4 %), ustrina 9 pa v čas 255–640 n. š. (95,4 %). Ker gre za stare analize, narejene v zagrebškem laboratoriju na Inštitutu Ruđer Bošković, imajo rezultati zelo velike standardne deviacije, kalibracije pa posledično zelo široke časovne razpone. Vse kalibracije so bile narejene na novo v programu OxCal v.4.4.4. (Bronk Ramsey 2021). Toda tudi te seveda izkazujejo zelo široke časovne razpone in jih na žalost ne gre uporabiti za datiranje kontekstov. Rezultati vseh opravljenih radiokarbonskih analiz na najdišču so dostopni v zvezku Ribnica pri Brežicah VI, analize (v pripravi).

124 Preglednica kontekstov, opredeljenih kot ustrine. Merilo 1 : 50.

je rjavo črno rdeča, mastna prhka peščena ilovica, v kateri je ležal odlomek steklene posode (**G1433**). Ustrina 8 je imela ožgan rob vkopa, ki ga je zapolnjevala rjava mastna ilovica z veliko oglja in posamičnimi najdbami. Tudi ustrina 9 je imela ožgane stene vkopa, zapolnjevala pa jo je sivorjava ilovica s prodniki in netipičnimi najdbami (**sl. 125**).[190] V nekaterih izmed ustrin so se nahajali tudi odlomki živalskih kosti.[191] Najpogosteje so se v ustrinah (ustrine 1, 2, 3, 6 in 8) ohranile kosti domačega goveda (*Bos taurus*), pa tudi divje svinje (Sus scrofa) (ustrini 1, 2). V ustrini 1 so se nahajali še odlomki kosti ptic (*Aves*), v ustrini 6 pa domače koze (*Capra hircus*). V ustrinah 1, 3, 5 in 6 so se ohranili še delci neidentificiranih živalskih kosti (**sl. 125**).

Zapolnitve nekaterih ustrin so vsebovale tudi makrobotanične ostanke.[192] Najpogosteje, kar v polnilih treh ustrin, so se ohranili ostanki grašice (*Vicia sp.*) (ustrine 1, 3 in 9), v več ustrinah pa so prisotni še ostanki navadnega prosa (*Panicum miliaceum*) (ustrini 2 in 6), črnega bezga (*Sambucus nigra*) (ustrini 1 in 2) in laškega muhviča (*Setaria italica*) (ustrini 7 in 9). Poleg njih se posamično beležijo še ostanki ječmena (*Hordeum vulgare naked*) (ustrina 3), navadne leče (*Lens culinaris*) (ustrina 1), pšenice (*Triticum cf. naked*) (ustrina 1), dresni (*Polygonum sp.*), navadnega gabra (*Carpinus betulus*) in bele metlike (*Chenopodium album*) (vse v ustrini 9) (**sl. 125**).

Med ustrinami sta bili dve večji, morda za sežig para (ustrini 3 in 8), velikosti 1,40 × 1,65 m oziroma 1,70 × 1,50 m, ostale pa so manjših dimenzij, npr. 1,50 × 1,10 m, 1,50 × 1,40 m, 1,10 × 0,90 m, 1,80 × 0,90 m, 1,5 × 0,50 m–0,70 m, in 1,40 × 0,85–0,90 m; globine, oziroma db. pa segajo med 0,15 in 0,20 m. Vsem ustrinam, z izjemo ustrine 1, je bilo skupno, da so imele zaobljene robove, močno ožgane stene in dna ter debelo plast žganine z redkimi ter fragmentiranimi najdbami (**sl. 124–125**).

Ustrine so na rimskodobnih grobiščih v slovenskem prostoru razmeroma redko odkrite oziroma dokumentirane. Eden takih primerov je prostor »groba 51« na Dobovi, ki ga je Petru opisal kot ustrino, prostor za sežiganje mrličev (Petru

190 Nekatere izmed ustrin so bile izkopane le delno, zato lahko njihovo dejansko obliko le predvidevamo (ustrine 1, 4, 6) (poglavje 8.2.4).

191 Paleozoološke ostanke je določil Borut Toškan. Celotna analiza je dostopna v zvezku Ribnica pri Brežicah VI, analize (Tomaž *et al.* 2025c).

192 Makrobotanične ostanke je določila Tjaša Tolar (Tolar 2021). Celotna analiza je dostopna v zvezku Ribnica pri Brežicah VI, analize (Tomaž *et al.* 2025c).

1969b, 20). Na primeru grobišča na Križišču pri Škofjah so bili grobovi 20, 22, 23, 25 in 26 interpretirani kot ostanek ustrine ali raztresene žganine (Novšak *et al.* 2019, 230, 238, 242, 248, 250). SE 441, ki sodi v najmlajšo fazo grobišča, pa naj bi predstavljal ostanek kurišča, ki bi ga glede na lokacijo lahko povezali s pogrebnimi rituali na grobišču, po vsej verjetnosti lokacijo ustrine ali še bolj verjetno daritve (Novšak *et al.* 2019, 64). Ustrini sta bili odkriti tudi na vzhodnem delu nekropole v Šempetru (na meji kv. I–XIII in II–XIX) (Kolšek 1977, 11).

Na drugih najdiščih se ustrine sicer pogosto omenja kot prostore, kjer so sežigali umrle, vendar praviloma ti prostori niso bili natančneje določeni.

Gradivo

V zasipih ustrin so se nahajale različne, vendar po večini zelo fragmentirane najdbe. Med kovinskimi najdbami osebne noše naj izpostavimo del posrebrene bronaste fibule iz ustrine 2 s trakastim, geometrijsko okrašenim lokom in peresovino na šarnir, vrste Aucissa (**G1407**). Fibule so dobile ime po napisu izdelovalca, ki se na nekaterih izdelkih pojavlja tik nad peresovino, pogosto so imenovane tudi vojaške fibule. Trakast lok in geometrijski okras na loku sta značilna za starejše izdelke, fibule te vrste pa so izdelovali od konca 1. stoletja pr. n. št. do sredine 1. stoletja. Primerljivo najdbo naši fibuli poznamo iz Pulja (Cunja in Mlinar 2010, 118, kat. 148).

Odkriti so bili tudi deli bronastih igel (**G1402**, **G1410**) na ustrinah 1 in 3 ter del bronaste žličke (*cochlearia*) (**G1401**), kot je primer iz ustrine 1. Enostavna oblika bronaste žličke je bila za razliko od večjih primerkov (*ligula*), s katerimi so zajemali tekočo hrano in poobedke, uporabljena pri uživanju posebnih jedi, kot so školjke, polži in tudi jajca. Njena skromna ohranjenost nam omogoča primerjavo z najdbami s Štalenske gore (Deimel 1987, 178, Taf. 35: 1, 4, 12, 14), kjer so bile dokumentirane v lepem številu, razlikujejo pa se predvsem po preseku ročaja in enostavnem okrasu vrezov. Oblika se na Štalenski gori pojavlja v kontekstih 1. stoletja pr. n. št. in 1. stoletja n. št. (Deimel 1987, 178, 181).

V zasipu ustrine 1 so se nahajali še odlomka bronastih predmetov (**G1404**–**G1405**) in daljši odlomek bronaste žice pravokotnega preseka (**G1403**), v zasipu ustrine 5 pa še igla bronaste fibule (**G1430**). V ustrini 6 sta se ohranila bronast trnek (**G1431**) in slabo ohranjen trn železnega žeblja (**G1432**). Tudi sicer so deli železnih predmetov v zasipih ustrin na Ribnici dokaj pogosti. V zasipu ustrine 4 se je nahajalo več fragmentiranih železnih žebljičkov s stožčastimi ali sploščenimi okroglimi glavicami (**G1418**–**G1424**, **G1426**–**G1427**), verjetno kot deli obutve, večji železni žebljiček z gobasto glavico (**G1421**) ter del še enega predmeta neznane namembnosti (**G1425**). V ustrini 1 se je nahajala še večja perforirana železna ploščica okrogle oblike (**G1406**), v zasipu ustrine 3 pa del močno korodiranega železnega enoreznega noža (**G1411**) in železni žebljiček (**G1412**), ravno tako verjetno kot del obutve. Železni žebljički za čevlje so sicer pogost pridatek v grobovih[193] zahodne nekropole Romule, zato ni presenetljivo, da jih najdemo tudi v zasipih ustrin.

Med steklenimi najdbami izstopata odlomek v kalupu izdelane rebraste skodelice (**G1408**), oblike Isings 3 oziroma Lazar 2.1.4. (2003, 37), iz ustrine 2 ter odlomek vboklega dna steklene posode, verjetno balzamarija, z vidnimi sledmi prijemalke (**G1433**) iz ustrine 7. Rebraste skodelice iz naravno obarvanega stekla so razširjen in priljubljen grobni pridatek oziroma naselbinska najdba skozi večji del 1. stoletja, čeprav je njihova množična proizvodnja zaradi razvoja pihanja stekla zamrla že na začetku stoletja (Lazar 2003, 41; Lazar 2023). Kroglasto in precej vboklo dno stekleničke bi glede na kontekst najverjetneje lahko pripadalo balzamariju. Oblikovno ga najlaže vzporejamo z oblikama 8.6.14 ali 8.6.15, ki sta v grobnih kontekstih našega prostora značilni za 2. in tudi še 3. stoletje (Lazar 2003, 190, 192).

V zapolnitvah ustrin so se ohranili tudi odlomki keramičnega posodja. Med finim namiznim posodjem naj izpostavimo odlomek ustja in dela ostenja sigilatne sklede Drag. 37, z ostenjem okrašenim s prizorom lova (**G1413**) iz ustrine 3. Najverjetneje izvira iz južnogalskih delavnic, ki so pričele izdelovati te sklede ob koncu 1. stoletja (Brulet *et al.* 2010, 66, 67).

V zasipu ustrine 2 se je ohranil še manjši odlomek ustja in ostenja skodelice keramike tankih sten (**G1409**), podobne skodelicam keramike tankih sten oblike KTS O3 v grobovih. Tako zunanja kot na notranja površina sta premazani s slabo ohranjenim oranžnim premazom.[194] Ostenje je na zunanji strani okrašeno s slabo vidnim rastlinskim okrasom, izdelanim v tehniki barbotin. Motiv je preslabo ohranjen, da bi mu lahko našli primerjavo. Oksidacijsko žgana keramika tankih sten svetlo obarvane fakture z rdečim, oranžnim do rjavim premazom je značilen izdelek južnopanonskih delavnic (Miletić Čakširan 2015, 129). Take skodelice se pojavljajo v Neviodunu (Petru in Petru 1978, t. 36: 25), v Emoni (Plesničar Gec 1977, t. 1: 53), v Petovioni (Istenič 1999, 114; Istenič 2000, t. 67: 8) in so značilne za čas od vlade Klavdija do konca 1. stoletja (Miletić Čakširan 2015, 124–125). Po obliki ustja in

193 Npr. grobovi 1, 2, 5, 7, 16, 20, 23, 24, 25, 26, 30, 32, 34, 35, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 53, 54, 128 idr. (glej poglavje Katalog najdb iz grobnih parcel in grobni inventarji; več o sami interpretaciji žebljičkov pa je dostopno v poglavju Noša in osebni predmeti).

194 Faktura KTS 6 (glej prilogo 3).

Ustrina	Sektor	SE	Dokumentirana velikost	Zaznan vkop	Ožgane stene	Najdbe			
						Bronasti in posrebreni predmeti	Železni predmeti	Stekleni predmeti	Keramični predmeti
1	VI	SE 778	Velikost 1,40 × 1,65 m, debelina 0,15 m.	ne		G1401–G1405	G1406		
2	VI	SE 747/SE 745	Dolžina 1,50 m, širina 1,10 m, globina do 0,20 m.	da	da	G1407		G1408	G1409
3	VI	SE 785, SE 790, SE 784	Velikost 1,50 × 1,40 m, globina 0,20 m.	ne	da	G1410	G1411–G1412		G1413–G1417
4	VI	SE 295, SE 298	SE 295 - velikost 1,10 × 0,90 m, debelina 0,20 m.	ne	da	G1426	G1418–G1425, G1427		G1428–G1429
5	VI	SE 293/SE 294	Velikost 1,80 × 0,90 m, globina do 0,15 m.	da	da	G1430			
6	VII	SE 1525/SE 1526	Delna velikost 1,5 × 0,50-0,70 m, globina 0,20 m.	da	da	G1431	G1432		
7	VII	SE 1587/ SE 1591	ni podatka	da	da			G1433	
8	VII	SE 900/SE 1501	Velikost 1,70 × 1,50 m, globina od 0,15 do 0,20 m.	da	da				
9	VII	SE 1543/SE 1544	Velikost 1,40 × 0,85-0,90 m, globina 0,16 m.	da	da		da		da

125 Preglednica osnovnih podatkov o ustrinah.

ostenja ji je najbolj podobna skodelica iz Vinkovcev, ki je datirana v čas Flavijcev (Ožanić Roguljić 2007, 175, kat. št. 8). V zasipih ustrin 3 in 4 so se nahajali odlomki namizne keramike, med njimi odlomki čaše oblike Č 3 (**G1428**), izvihanega ustja sklede oblike S1 (**G1414**) in spodnjega dela posode (**G1415**).

Sklede oblike S 1 posnemajo sklede oblike Consp. 39/43 in so pogost pridatek tudi v zahodni nekropole Romule.[195] Sklede te oblike so razmeroma pogosta oblika lončenine, ki jo najdemo tako v grobovih kot tudi v naselbinskih kontekstih. Krajšek in Strgar sta jih na primeru gradiva iz Hrastnika označila kot sklede tipa S2 in jih na osnovi številnih podanih primerjav okvirno umeščata v čas od sredine 1. do začetka 3. stoletja (Krajšek in Strgar 2008, 253). Med gradivom iz petovionskih zahodnih grobišč je ta oblika sklede (*PTS varia 42*) datirana v čas od Flavijcev najmanj do začetka 3. stoletja (Istenič 1999, 101), na emonskih grobiščih pa se pojavljajo med poznim 1. in 2. stoletjem (Plesničar Gec 1977, 52). Tudi čaše oblike Č 3 so pogost pridatek v grobovih,[196] zato ni presenetljivo, da jih najdemo tudi v zasipih ustrin. Podobne čaše iz Ilovice pri Vranskem, sicer s premazom, so bile opredeljene kot lokalen izdelek, katerega obliko naj bi narekovala predvsem uporaba izdelka in ne toliko oblikovna podobnost s čašami keramike tankih sten (Vidrih Perko 2006a, 89). Tako skleda kot čaša sta najverjetneje izdelka lokalnih/regionalnih delavnic.

Le eden izmed odlomkov je pripadal ustju lonca grobe keramike (**G1416**), kakršne poznamo v Ribnici tako v grobnih kot tudi naselbinskih kontekstih. Med drobnim gradivom iz ustrin najdemo tudi odlomke amfor. Med amfore za vino sodi odlomek ustja in vratu z delom ročaja poznorodoške amfore (**G1429**) iz ustrine 4 (SE 298). Te amfore so uporabljali za transport vina in morda tudi fig. Iz pozno helenističnih prototipov so se konec 1. stoletja pr. n. št. razvile na egejskem področju, izdelovali pa so jih tudi v številnih maloazijskih delavnicah (Auriemma in Quiri 2006, 230–231). Na slovenskem ozemlju se pojavijo v srednjeavgustejskem obdobju, v uporabi pa so še v drugi polovici 2. stoletja (Žerjal in Novšak 2020, 196; Berden 2022, 155).

Klasična amfora za olje Dressel 6B s kelihastim ustjem (**G1417**) je bila odkrita v ustrini 3 (SE 785). Ta različica ustja je datirana v prvo polovico do tretjo četrtino 1. stoletja (Žerjal in Novšak 2020, 193, s starejšo literaturo).

Razprava

Na Ribnici pri Brežicah je bilo kot ustrina opredeljenih devet kontekstov, vendar pa je treba na tem mestu izpostaviti tudi nekatere okoliščine, ki takšni interpretaciji ne govore v prid. Območje ustrin je bilo dokaj oddaljeno od osrednjega dela zahodnega grobišča (v sektorjih V, XXI, XXII, XXIII in XXIV), večinoma v sektorjih VI in VII, torej na območju, kjer so bili zaznani tudi intenzivni naselbinski ostanki. Na tem delu najdišča sta bila ohranjena le še postament SE 707 in grob 136. Glede na stratigrafsko sosledje ostalin je bil ta prostor sprva

195 Nahajajo se v grobovih: 50 (**G727**), 53 (**G743**), 54 (**G759**), 58 (**G824**), 66 (**G901–G902**), 69 (**G922**), 88 (**G1091–G1092**) in 130 (**G1363**).

196 Najdemo jih v grobovih: 2 (**G84–G85**), 20 (**G302**), 33 (**G528**), 39 (**G589**), 46 (**G690**), 121 (**G1314**) in 129 (**G1358**).

Živalski ostanki	Makrobotanični ostanki
Sus scrofa, indet. sp., *Aves, Bos taurus*	*Lens culinaris, Vicia* sp., *Triticum cf. naked, Sambucus nigra*
Sus scrofa, Bos taurus	*Panicum miliaceum, Sambucus nigra*
Bos taurus, indet. sp.	*Hordeum vulgare naked, Vicia* sp.
indet. sp.	
Capra hircus, Bos taurus, indet. sp.	*Panicum miliaceum*
	Setaria italica
Bos taurus	
	Setaria italica, Polygonum sp., Vicia sp., *Carpinus betulus, Chenopodium album*

uporabljan v namene grobišča. S širitvijo naselbine, predvsem prostorov obrtne dejavnosti, pa je bilo grobišče na tem predelu opuščeno; pokopavati so začeli dobrih 100 m zahodneje.[197] Takšna oddaljenost ustrin in posameznih elementov grobišča od preostalega dela najdišča je sicer precej nenavadna, ni pa edini tak primer. Če primerjamo z grobiščem v Dobovi, je bila ustrina tam le 4 m oddaljena od najbližjih grobov (Petru 1969b, 20). Na vzhodni šempeterski nekropoli je bila ustrina tik ob grobu (Kolšek 1977, 11). Na primeru Križišča pa so bili grobovi, ki so bili interpretirani kot ostanki ustrin ali raztresene žganine, večinoma umeščeni v grobni parceli B (Novšak *et al.* 2019, sl. 57). Povsem ločeno od osrednjega dela grobišča pa se je nahajalo kurišče SE 411 (v kv. E5, Novšak *et al.* 2019, sl. 9),[198] ki je bilo povezano s pogrebnimi rituali na grobišču, po vsej verjetnosti kot lokacija ustrine ali še bolj verjetno daritvenih ritualov (Novšak *et al.* 2019, 64).

Glede na Polferjevo študijo lahko razlikujemo med dvema glavnima vrstama ustrin, ki so se uporabljale za upepeljevanje pokojnikov, in sicer trajne ustrine (grajene iz trajnih materialov) in nestalne ustrine, ki so se uporabljale za eno ali več upepelitev. V večini primerov, a ne izključno, najdemo ustrine prvega tipa v urbanih nekropolah, kjer so zaradi velikega števila upepelitev na leto postale trajni objekti – če ne nujni, pa vsaj uporabni. Omogočale so namreč učinkovitejše in hitrejše upepeljevanje,[199] na večini nekropol v provincah pa so zadostovala občasna območja sežiga oziroma kremacije (Polfer 2000, 31). Gre za preproste plitve vdolbine, napolnjene z ostanki žganine, ki ne kažejo nobenih znakov notranje strukture in jasnih zunanjih mej (Polfer 2000, 31). Polfer glede na stanje raziskav ločuje tudi dve različni podvrsti kontekstov za občasno upepeljevanje:

- majhne površine (2–3 m², včasih tudi manj), ki se uporabljajo samo za eno ali zelo omejeno število upepelitev (primeri te vrste so precej pogosti in se pojavljajo na podeželskih, pa tudi na mestnih pokopališčih) in

- območja upepeljevanja, ki so veliko večja in pogosto presegajo 100 m² (ta območja so bila lahko v uporabi do 150 let in so nastala sčasoma, s prekrivanjem precejšnjega števila posameznih kremacij (Polfer 2000, 32).

Rezultati izkopavanj na Ribnici pri Brežicah kažejo, da lahko kontekste, ki so opredeljeni kot ustrine, v vidu Polferjeve razdelitve ustrin opredelimo kot nestalne ustrine majhnih površin. Gre za prostore, kjer je potekalo sežiganje, kar je v prvi vrsti razvidno iz močno ožganih robov in večje količine oglja. Izjemo predstavlja le ustrina 1, kjer se ožgana ilovica ni formirala zvezno ob robu ustrine, ampak je bila zaznana v večjih količinah v samem zasipu. Drobci kalciniranih kosti so prisotni, vendar izjemno majhni in nedoločljivi.

V vidu interpretacije obravnavanih kontekstov kot ustrin se zdi zanimiva, morda malo nasprotujoča si, precejšnja prisotnost živalskih kosti in makrobotaničnih ostankov. Kot zapisano, so se v različnih zapolnitvah ustrin pojavile kosti domačega goveda, divje svinje, domače koze in ptic, med makrobotaničnimi ostanki pa grašica, navadno proso, črni bezeg, laški muhvič, ječmen, navadna leča, pšenica, dresen, navadni gaber in bela metlika. Prisotnost živalskih in makrobotaničnih ostankov v kontekstih, ki so interpretirani kot ustrine, poznamo sicer tudi na primeru Križišča pri Škofijah,[200] vendar se zdi, da gre tam večinoma za nedoločljive delce živalskih kosti, makrobotanični ostanki pa pripadajo lesu (Novšak *et al.* 2019, 230, 238, 242, 248, 250).

Zaradi vsega predstavljenega bi na primeru ustrin iz Ribnice pri Brežicah morda lahko zaključili, da vsekakor gre za prostore sežiganja, prisotnost živalskih in makrobotaničnih ostankov pa bi lahko nakazovala tudi, da se je tu verjetno

197 Grob 136 je od strnjenega dela grobišča oddaljen 240 m, ustrine pa so od strnjenega dela grobišča oddaljene med 46 in 207 m.

198 Glede na sl. 9, približno 40 m od začetka grobišča (Novšak *et al.* 2019, sl. 9).

199 Lep primer stalne ustrine poznamo v Rheinzabernu (Ludovici 1908, 201).

200 Npr. v kontekstih ostankov ustrin ali raztresene žganine so se v grobu 20 pojavljale taksonomsko nedoločljive kosti sesalca in oglje hrasta, v grobu 23 oglje oreha, v grobu 26 pa taksonomsko nedoločljive kosti sesalca in oglje hrasta (Novšak *et al.* 2019, 230, 238, 242, 248, 250).

odvijal obredni postopek ali ritual oziroma pogrebna daritev. Glede na Polferjevo primarno razdelitev grobiščnih kontekstov, ki poleg grobov in nagrobnih spomenikov kot kategorije arheoloških ostalin vključuje še: ustrine, ostaline vkopov za stebre, odkrite pod ustrinami ali v njihovi bližini, individualne kremacijske jame, iz katerih je bila žganina prenesena v grobove (nem. *Aschengruben*), večje jame, ki so služile za shranjevanje materiala ob čiščenju prostora žganja, in majhne jame, ki vsebujejo depozite, odložene kot daritve v kontekstu pogrebnega rituala, bodisi med dejanskim pokopom ali po njem (Polfer 2000, 30), pa se nemara postavi vprašanje, če za kontekste iz Ribnice morda ni primernejša drugačna opredelitev. Vsekakor se zdi, da gre za prostor, kjer se je odvijalo več procesov hkrati. Da je ob ustrinah potekal tudi del pogrebnega obreda, nakazuje tudi situacija na vzhodni šempetrski nekropoli. Po navedbah Vere Kolšek je bil del iste keramične posode odkrit na ustrini, del pa v grobni jami, kar kaže na to, da so bili posamezni kosi keramičnega posodja, ki so jih položili v grob, povezani tudi s pogrebnim obredom (Kolšek 1977, 11), ki se je odvijal ob ustrini.

5.4.2 Preostali konteksti, povezani z grobiščem

Med preostalimi arheološkimi ostalinami na zahodnem grobišču Ribnice, ki jih z veliko mero gotovosti lahko opredelimo kot del grobiščne arhitekture, vsekakor pa kot ostaline, nastale ob procesih, ki so se odvijali na grobišču, naj najprej izpostavimo tiste, ki jih opredeljujemo kot mejnike grobnih parcel ali pa kot postamente. To so večinoma prostostoječi večji kamni (SE 446–SE 447, SE 901, SE 902) ali pa groblje peščenjaka z večjimi kamni (SE 448). Večinoma so bili odkriti v sektorju V.

Nekatere od ostalin bi lahko interpretirali kot oznako groba oziroma morda tudi kot podstavek za nagrobni spomenik (SE 3618, SE 3840, SE 3850 in SE 3875/SE 3876/SE 3839). Odkrite so bile v sektorjih XXI in XXIII. V treh primerih so to večji kamniti bloki pravokotne oblike, vkopani v geološko osnovo (SE 3840, SE 3850, SE 3875/SE 3876/SE 3839), v enem primeru pa je bil ohranjen skupek apnenčastih kamnov (štirje večji in štirje manjši) (SE 3618). V nobenem od teh primerov plošče niso prekrivale grobne jame. Ob grobu 22 v sektorju V je ležal še obdelan kamen peščenjaka, velikosti 40 × 30 cm, s širšimi podolžnimi rebri. V primeru SE 422 in SE 424 pa gre najverjetneje za ostalini nepovezane grobne arhitekture.

Izjemno zanimiva je kamnita struktura SE 707, odkrita v sektorju VI. V njej so bili zloženi kamni peščenjaka nepravilne oblike, velikosti od 4,0 × 3,0 cm do 25,0 × 20,0 cm, posamezni prodniki velikosti od 3,0 × 2,0 cm do 7,0 × 15,0 cm in nekaj kosov opeke velikosti 16,0 × 16,0 cm. Zahodni rob strukture sta zamejevala dva večja kamna, velikosti do 40,0 × 40,0 cm, ob katerih so bili na vzhodni strani sistematično zloženi manjši kamni. Velika kamna sta verjetno delovala kot vogalna kamna konstrukcije. V strukturi je bil deponiran odlomek živalske mandibue (*indet. sp.*). Predvidevamo, da je SE 707 ostalina konstrukcije kvadratnega postamenta za nagrobnik.

5.5 Razprava in interpretacija zahodnega grobišča

Dosedanje raziskave na območju najdišča Ribnica pri Brežicah so potrdile obstoj dveh nekropol, ki sta se raztezali vzdolž rimske ceste *Emona–Neviodunum–Siscia*. Del vzhodne nekropole Ribnice je med letoma 1958 in 1960 raziskal Peter Petru (Petru 1969, 20–30), glavnina zahodne nekropole, ki je ležala že bližje zaselku Podgračeno, pa je bila raziskana med letoma 2002 in 2004. V obeh primerih je težko oceniti, kolikšen del nekropole je bil raziskan. Zahodna nekropola je bila zagotovo raziskana v večjem obsegu kot vzhodna, upoštevajoč površino in obseg raziskave, vendar pa tudi v tem primeru ne moremo z gotovostjo trditi, da je bila raziskana v celoti. Lahko bi se namreč širila tudi južno od rimske ceste, na prostoru, ki je ležal izven meja izkopnega polja. Žal podatkov o tem, ali se je na drugi strani ceste prav tako razprostiralo grobišče, nimamo. Prav tako je iz prostorske razprostranjenosti grobov ter terenskih izvidov jasno, da je bila zahodna nekropola v določenih predelih zaradi gradnje nekdanje magistralne ceste tudi precej poškodovana. Grobovi se tako rekoč niso ohranili na območju severno od grobnih parcel C in D in pa vzdolž rimske ceste na vzhodni polovici osrednjega dela (**sl. 128**). Vsi izsledki in vrednotenje grobišča torej izhajajo iz deloma raziskane zahodne nekropole, s posameznimi navezavami na izsledke raziskav vzhodne nekropole.

Na zahodni nekropoli Ribnice je bilo skupaj odkritih 131 grobov, od tega so bili grobovi v 105 primerih opredeljeni kot oblike žganih grobov,[201] v 26 pa kot oblike skeletnih grobov (**sl. 126–127**). Grobovi so bili neorganizirano razporejeni v štirih grobnih parcelah (A–D) in razpršeno vzdolž izkopnega polja. Distribucija žganih grobov se zdi enakomerna vzdolž

201 V obliko groba Žb2 so bili uvrščeni tudi primeri grobov (npr. grobovi 14, 18, 21), ki glede na obliko grobne jame in konstrukcijo sodijo v to obliko groba, vendar v njih niso bili ohranjeni človeški ostanki, zaradi česar bi lahko sklepali, da je šlo za predpripravo grobov ali morda kenotaf.

126 Razmerje žganih in skeletnih grobov na zahodnem grobišču Ribnice.

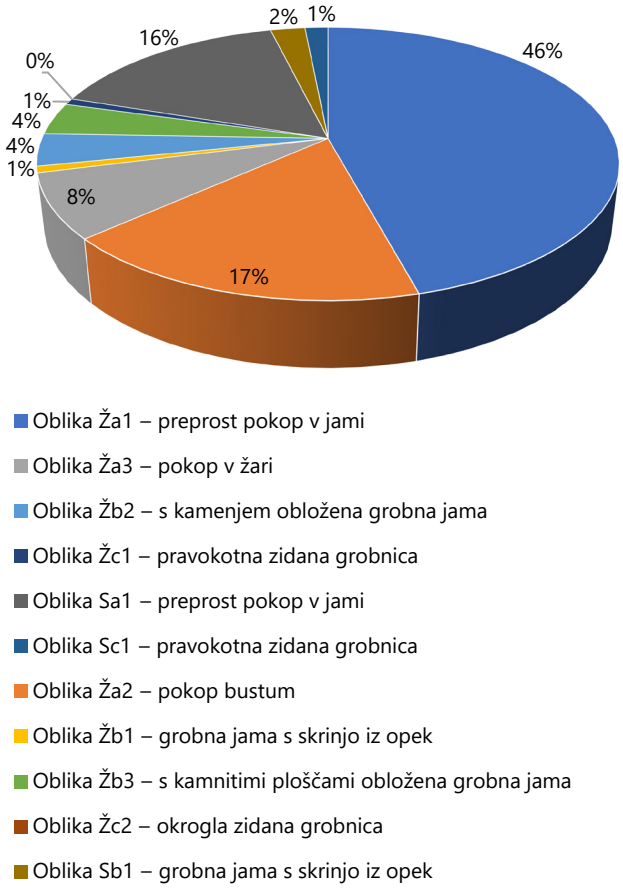
celotne raziskane površine, medtem ko skeletni grobovi enakomerne razpršenosti ne izkazujejo (**sl. 128**). Glavnina 26 skeletnih grobov se je nahajala razpršeno na zahodni polovici zahodnega grobišča (od tega so bili štirje umeščeni tudi v treh grobnih parcelah), le pet skeletnih grobov (dvakrat v paru in enkrat samostojno) pa je ležalo na njegovem vzhodnem delu (**sl. 128**).

Med žganimi grobovi je najpogostejša oblika preprost pokop v jami (oblika Ža1), ki skupaj predstavljajo kar 46 % vseh grobov. Razmeroma pogosti so še pokopi tipa bustum (oblika Ža2) s 17 % vseh grobov in pokopi v žari (oblika Ža3), ki predstavljajo 8 % vseh grobov (**sl. 127**). V več primerih so prisotni še pokopi v s kamenjem obloženi grobni jami (oblika Žb2) in v s kamnitimi ploščami obloženi grobni jami (oblika Žb3). Oboji predstavljajo 4 % vseh grobov na zahodnem grobišču, medtem ko so grobne jame s skrinjo iz opek (oblika Žb1) in pravokotne zidane grobnice (oblika Žc1) izjemno redke (1 % vseh grobov) (**sl. 127**).

Tudi med skeletnimi grobovi so najpogostejši tisti, pri katerih je bil skelet položen v preprosto grobno jamo (oblika Sa1), in sicer predstavljajo 16 % vseh grobov. V treh primerih je bil pokojnik položen v grobno jamo s skrinjo iz opek (oblika Sb1) (2 % vseh grobov), v enem primeru pa v pravokotno zidano grobnico (oblika Sc1)[202] (**sl. 127**).

Prostorska razprostranjenost različnih oblik grobov zahodnega grobišča Ribnice je dokaj zanimiva, predvsem v tem pogledu, da je na zahodni polovici zahodnega grobišča, na območju grobnih parcel in njihove okolice, raznolikost oblik

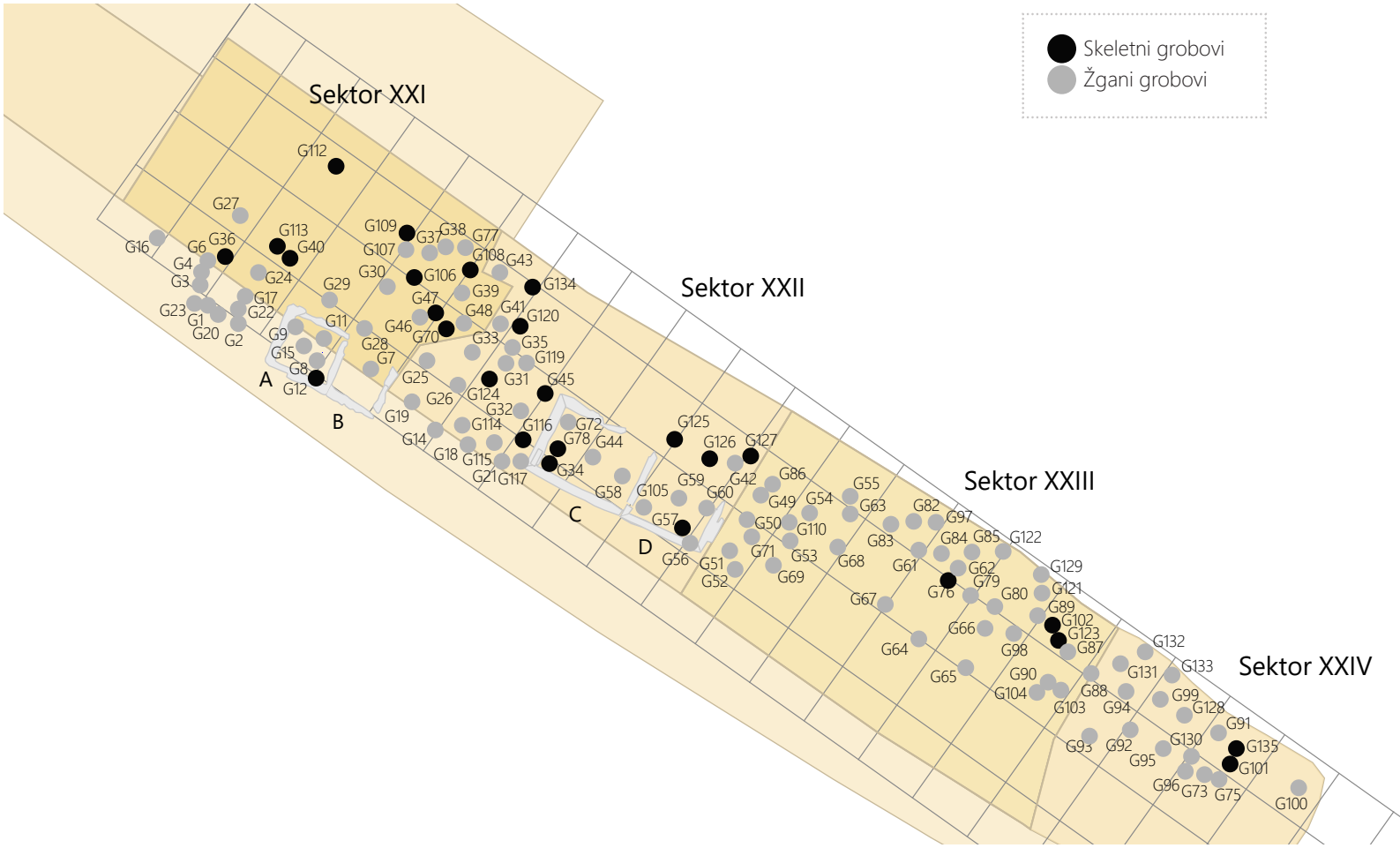
202 Primer pokopa v okrogli zidani grobnici (oblika Žc2) je poznan samo z vzhodne nekropole Ribnice in ga omenjamo v nadaljevanju.

127 Zastopanost različnih oblik žganih in skeletnih grobov na zahodnem grobišču Ribnice.

pokopavanja bistveno večja kot na vzhodni polovici grobišča. Na tej polovici bolj ali manj prevladujejo pokopi v preprosto grobno jamo, tako pri žganih kot skeletnih grobovih. Poleg njih se na vzhodni polovici zahodnega grobišča, torej vzhodno od grobnih parcel C in D, nahajajo pokopi tipa bustum, pokopi v žari in pa zidana grobnica 2 s skeletnimi in žarnimi pokopi (**sl. 129**), ki pa je, kot vse kaže, tudi precej kasnejšega nastanka.

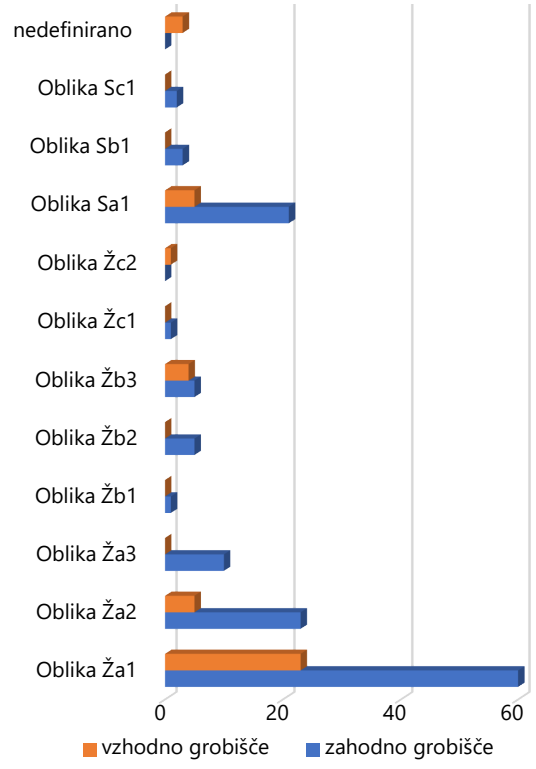
Grobne parcele in tudi območje okrog njih pa izkazujejo bistveno večjo pestrost v prepoznanih oblikah pokopavanja, zlasti pri žganih oblikah grobov. Dokaj enakomerno razpršeno se na tem območju pojavljajo žgani pokopi v preprosti grobni jami, pokopi tipa bustum in skeletni pokopi v preprosti grobni jami (**sl. 129**). Razpršeni so tudi grobovi, ki imajo s kamnitimi ploščami ali s kamni obložene grobne jame (obliki Žb2 in Žb3). Zanimivo prostorsko razprostranjenost pa imata oblika skeletnega pokopa v grobni jami s skrinjo iz opek (oblika Sb1) in oblika žganega pokopa v grobni jami s skrinjo iz opek (oblika Žb1). Primerki obeh se namreč zgoščujejo v grobnih parcelah C in D ter njuni okolici (**sl. 129**).

128 Prostorska razprostranjenost žganih in skeletnih grobov na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 500.

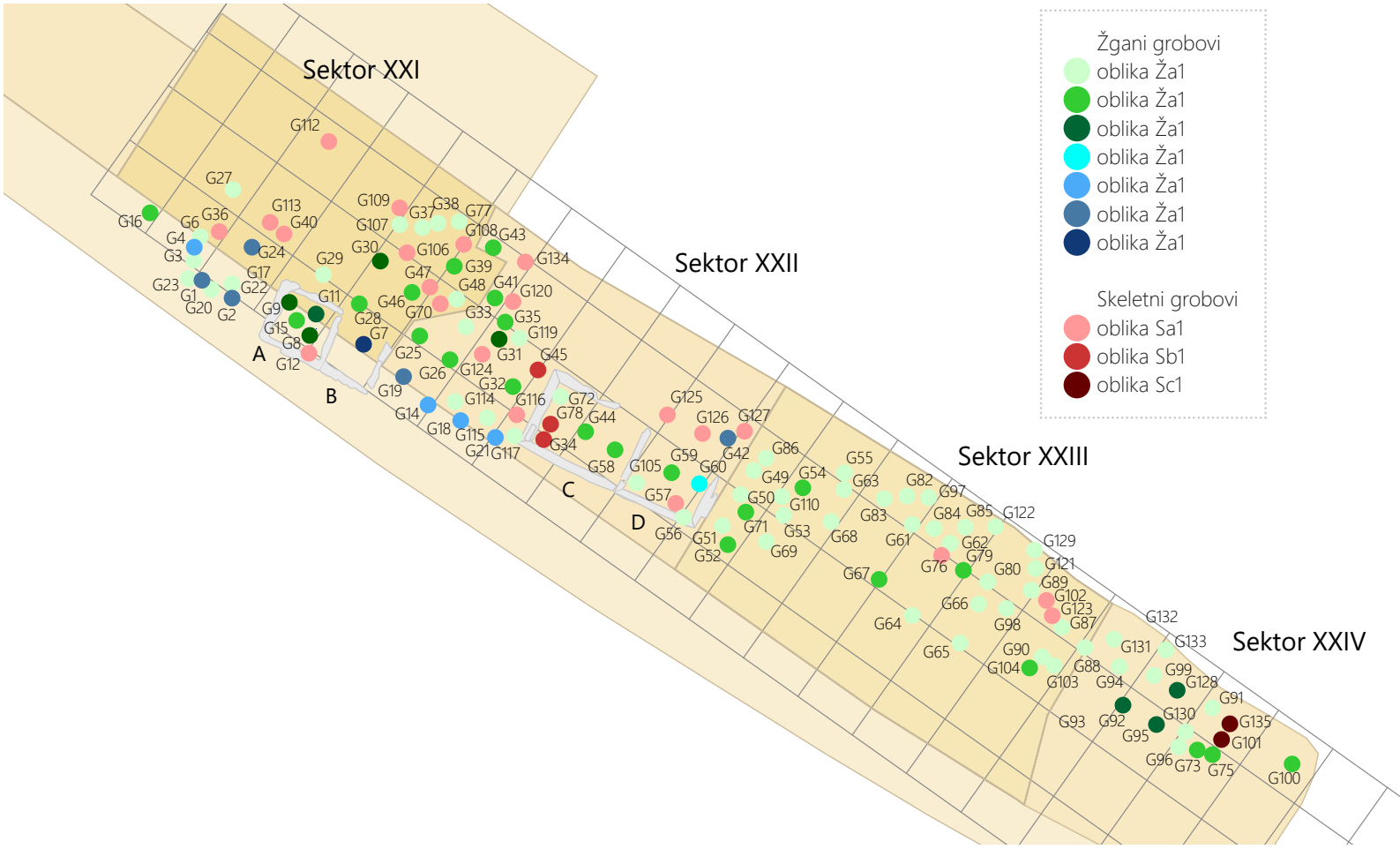
Glede na primerjavo z vzhodno nekropolo Ribnice lahko opazimo nekatere podobnosti, pa tudi nekatere razlike v zastopanosti posameznih oblik grobov.[203] V obeh primerih je najpogosteje prisotna oblika pokopa v žganih grobovih, ki na zahodnem grobišču predstavljajo 80 % vseh grobov, na vzhodnem pa celo 87 % vseh grobov. Med njimi v obeh primerih prevladujejo žgani grobovi s pokopi v preprostih grobnih jamah (oblika Ža1) (**sl. 130**). Na zahodnem grobišču med žganimi grobovi po pogostnosti sledijo pokopi tipa bustum (oblika Ža2), nato pokopi v žarah (oblika Ža3). Šele zatem sledijo grobovi s konstrukcijami, kot sta na primer s kamenjem obložena grobna jama (oblika Žb2) in s kamnitimi ploščami obložena grobna jama (oblika Žb3) (**sl. 130**).

Na vzhodnem grobišču Ribnice pa žganim grobovom s pokopi v preprosti jami sledijo pokopi oblike bustum in pokopi v s kamnitimi ploščami obloženih grobnih jamah, medtem ko pokopov v žarah niso odkrili.

130 Primerjava zastopanosti različnih oblik žganih in skeletnih grobov na zahodnem in vzhodnem grobišču Ribnice.

203 Pri tem je treba izpostaviti, da se obsega obeh raziskanih nekropol medsebojno razlikujeta tako po velikosti raziskane površine kot tudi po številu odkritih grobov, zato moramo na njuno primerjavo gledati z določeno mero previdnosti.

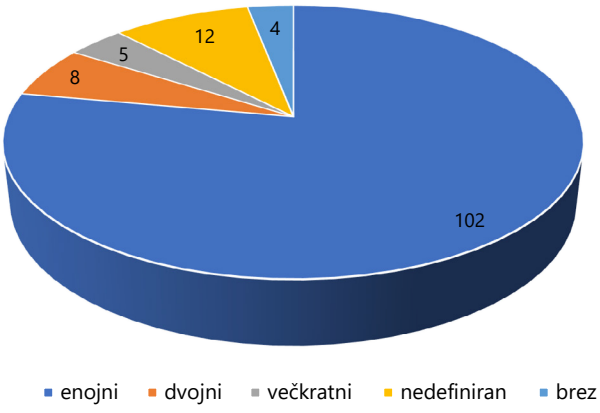

129 Prostorska razprostranjenost različnih oblik žganih in skeletnih grobov na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 500.

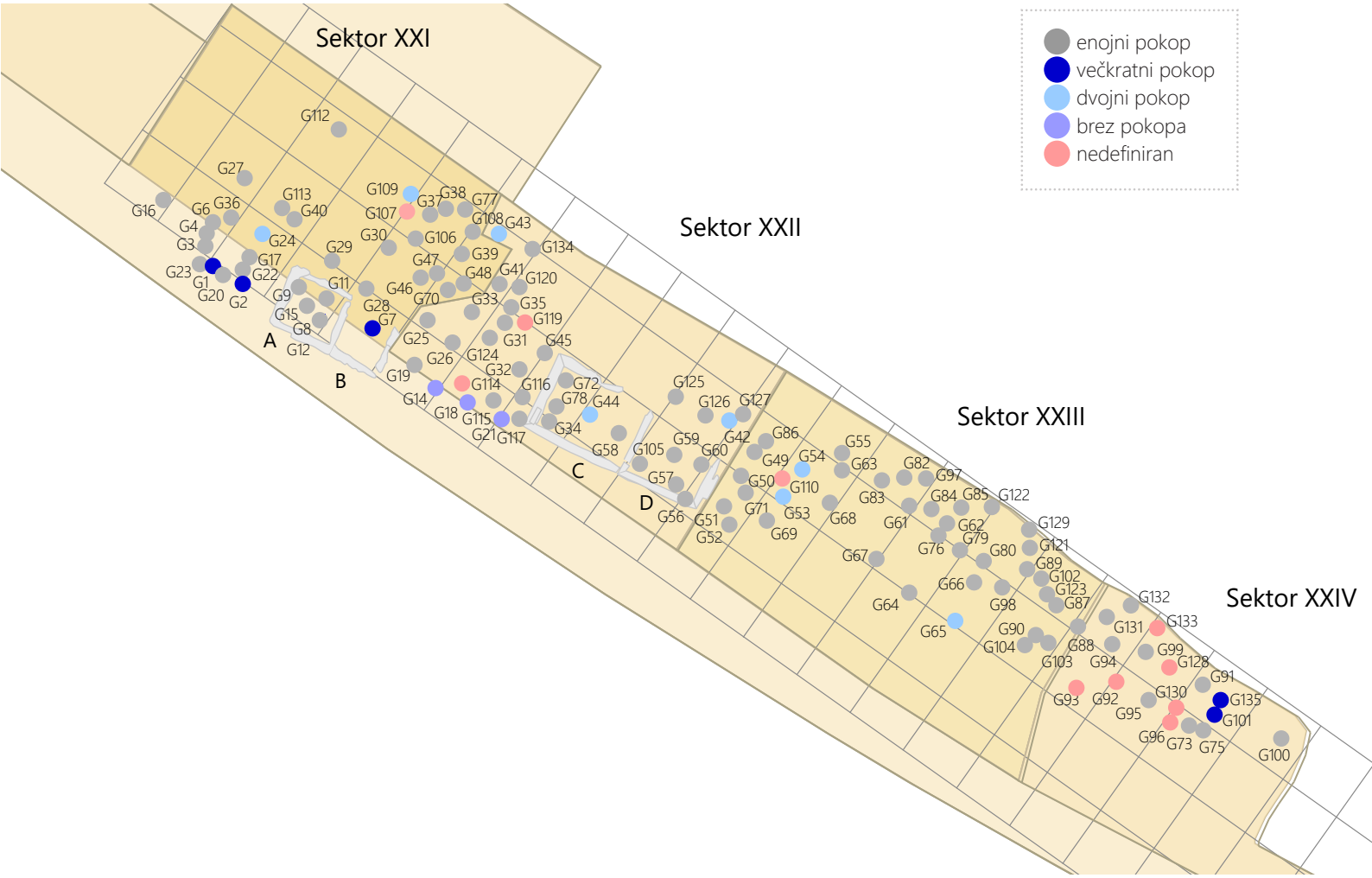
Tudi med skeletnimi grobovi so na zahodnem in vzhodnem grobišču Ribnice najštevilčnejši pokopi v preprostih grobnih jamah (oblika Sa1). Na vzhodnem grobišču je to tudi edina oblika skeletnega pokopa, medtem ko so bile na zahodnem grobišču evidentirane tudi druge oblike skeletnih grobov, na primer skeletni pokop v grobni jami s skrinjo iz opek (oblika Sb1) ali skeletni pokop v pravokotni zidani grobnici (oblika Sc1).

V zidanih grobnicah na Ribnici niso bili evidentirani samo skeletni pokopi. Na zahodnem grobišču poznamo še primer večkratnega žganega pokopa v pravokotni zidani grobnici (grob 7), na vzhodnem grobišču pa tudi primer okrogle zidane grobnice (Petru 1969, grob V 35) (**sl. 130**).

Grobovi na zahodnem grobišču Ribnice so v večini primerov enojni, se pravi, da je bila v njih pokopana ena oseba (78 %). V več primerih je bilo v nadaljevanju ugotovljeno, da sta bili v grobu pokopani dve osebi (dvojni) (6 %) ali več oseb (večkratni) (4 %). V štirih primerih grobovi niso vsebovali kostnih

131 Zastopanost enojnih, dvojnih in večkratnih pokopov na zahodnem grobišču Ribnice.

132 Prostorska razprostranjenost enojnih, dvojnih in večkratnih pokopov na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 500.

ostankov (3 %),[204] v 9 % pa opredelitev števila oseb na osnovi antropološke analize ni bila mogoča (**sl. 131**).

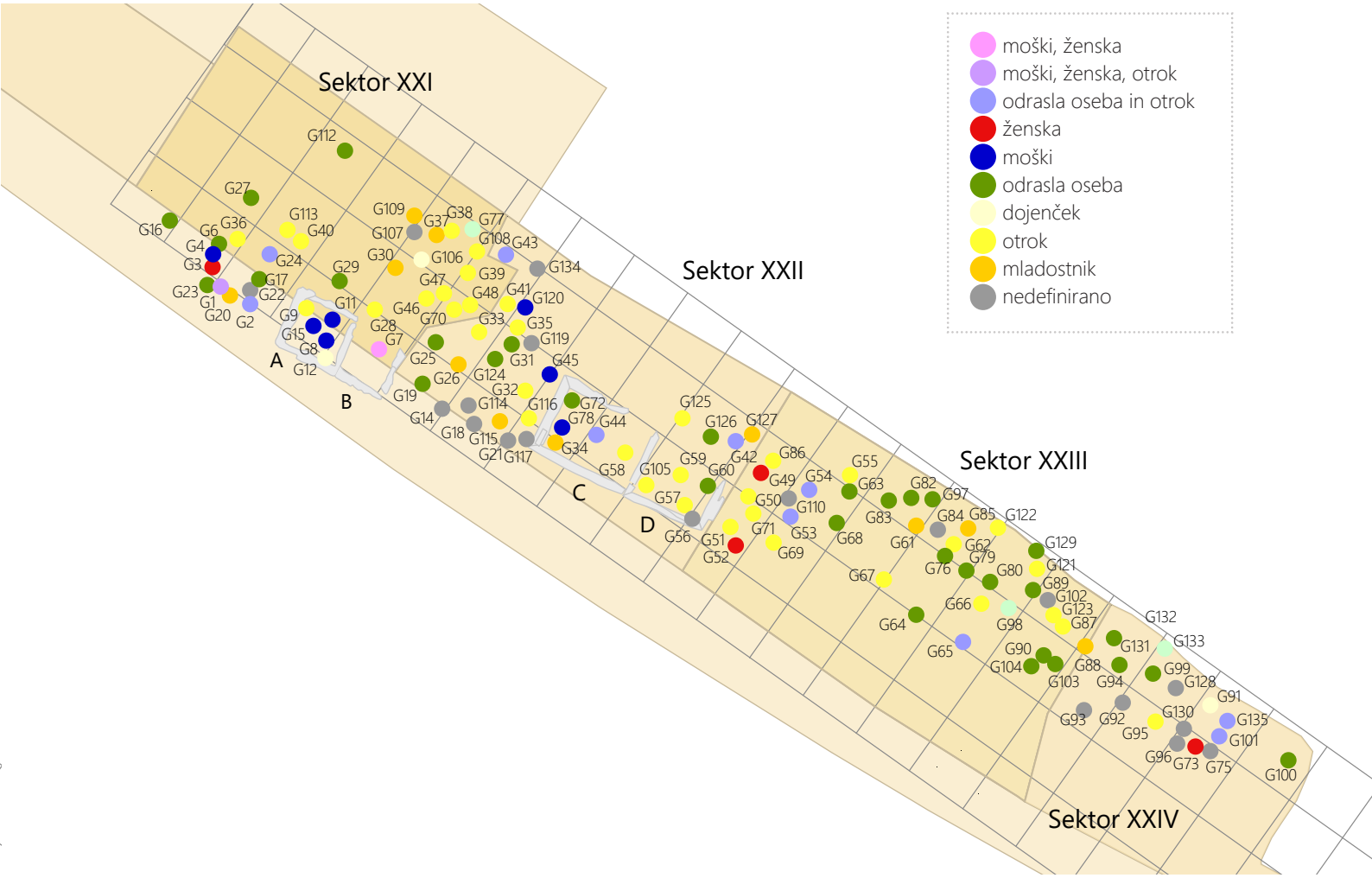
Prostorska razprostranjenost enojnih, dvojnih in večkratnih grobov je na območju zahodnega grobišča zanimiva predvsem z vidika večkratnih pokopov. Dvojni pokopi se na primer nahajajo dokaj razpršeno po celotnem območju grobišča (z izjemo najvzhodnejšega predela), medtem ko so večkratni pokopi zastopani samo na skrajnih robovih zahodnega grobišča (**sl. 132**) v dveh izrazitih skupkih. Zanimiva je tudi koncentracija grobov, ki niso vsebovali kostnih ostankov, saj ležijo v ravni vrsti vzporedno s potekom rimske ceste in v nadaljevanju južnega zidu grobne parcele C–D.

V grobovih z večkratnimi pokopi so največkrat pokopane ena ali več odraslih oseb,[205] lahko tudi skupaj z otroki in/ali mladostniki. Lahko gre za moškega in žensko oziroma preprosto za odraslo osebo, saj spola ni bilo mogoče opredeliti oziroma določiti. Prav tako pri dvojnih pokopih največkrat zasledimo kombinacijo odraslega in otroka;[206] v tem oziru morda predstavlja izjemo le grob 109, v katerem sta bila pokopana dva mladostnika (priloga 2). Pri grobovih z večkratnimi pokopi gre večinoma za pokope odraslih in otrok, le v primeru groba 7 gre za pokope odraslega moškega in žensk (priloga 2, **sl. 133**).

204 O tej problematiki smo pisali že na drugem mestu in je tukaj ne bomo ponavljali.

205 Ocene o starosti in spolu pokojnikov v odnosu do vrste pokopa so povzete po antropološki analizi, ki sta jo opravili Tamara Leskovar in Nidia Lisić. Celotno poročilo o antropološki analizi bo objavljeno v zvezku Ribnica pri Brežicah VI, analize (Tomaž *et al.* 2025c). Hkrati je treba omeniti še, da je bilo spol oseb mogoče določiti le v manjšem številu primerov, tako da lahko največkrat ugotovimo le, ali gre za odraslega, mladostnika, otroka oziroma dojenčka.

206 V žganem grobu je lahko ohranjena tudi krona nesežganega zoba majhnega otroka, ki bi lahko bila v grob pridana tudi kot pridatek (na primer grobova 28 ali 82).

133 Prostorska razprostranjenost grobov pokojnikov različnih starostnih skupin na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 500.

Prostorska distribucija grobov s pokojniki različnih starostnih skupin in spolov sicer kaže na dokaj razpršeno sliko; grobovi otrok in odraslih se namreč pojavljajo tako rekoč vzdolž celotnega območja zahodnega grobišča. Morda pa bi na prvi pogled lahko sklepali, da je zgoščena skupina otroških grobov locirana severno in med obema dvojnima grobnima parcelama (**sl. 133**).

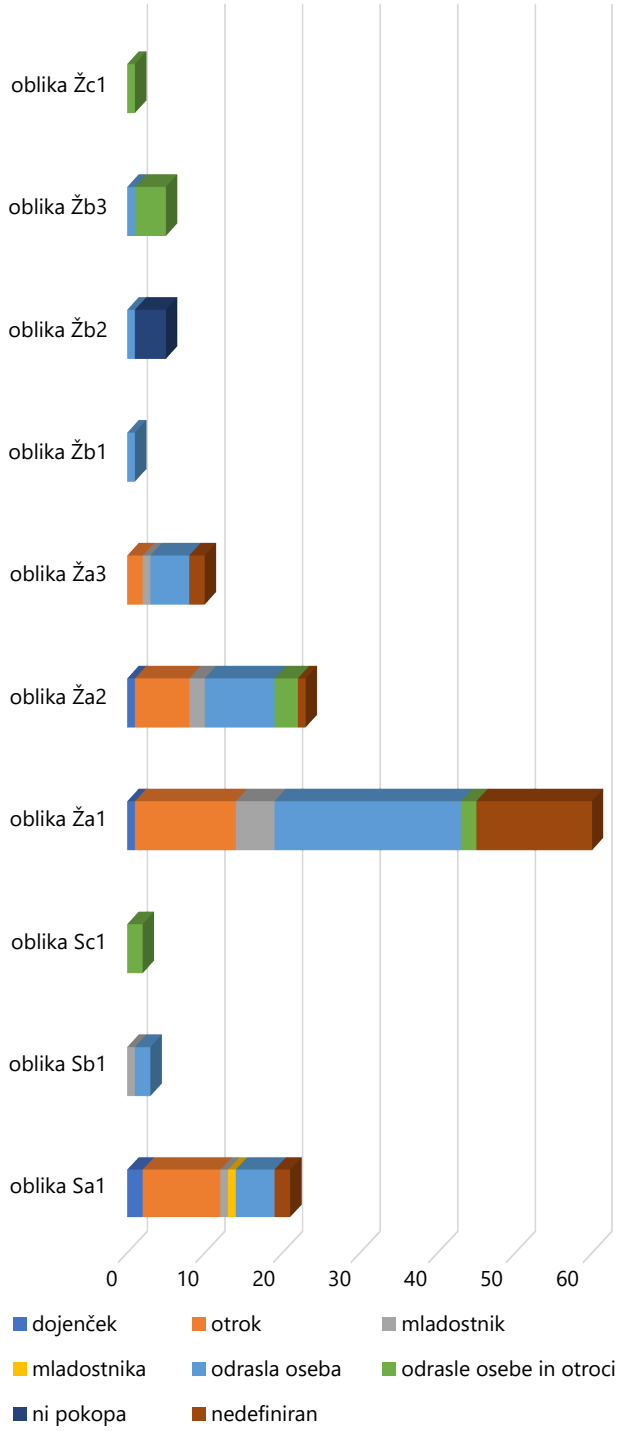
Podobno bi morda lahko tudi ocenili, da je v vzhodnem delu zahodnega grobišča pokopanih več odraslih oseb, v zahodnem delu in v neposredni okolici grobnih parcel pa več otrok in mladostnikov. Tudi sama starostna struktura pokopanih v grobovih znotraj grobnih parcel je zanimiva (**sl. 133**). Večinoma gre za grobove moških[207] in otrok, v dveh primerih je znano samo, da gre za odraslo osebo, v eni grobni parceli je pokopan še dojenček, v grobu 44 pa odrasla oseba in otrok (priloga 2).

Nekoliko bolj povedno pa je, če preverimo in upoštevamo še oblike grobov, v katerih so bili pokopani pokojniki različnih starostnih skupin (**sl. 134**). Med skeletnimi pokopi v preprosti grobni jami (oblika Sa1) je največ pokopov otrok (10), nekaj je tudi dojenčkov (2) oziroma mladostnikov (3) ter odraslih oseb (5). To je zanimivo predvsem v odnosu do pokopov v grobni jami z opečnato skrinjo (oblika Sb1) (grobovi 34, 45 in 78), v katerih so pokopani izključno moški; v dveh primerih gre za odrasli osebi, v enem primeru pa za mladostnika (grob 34).

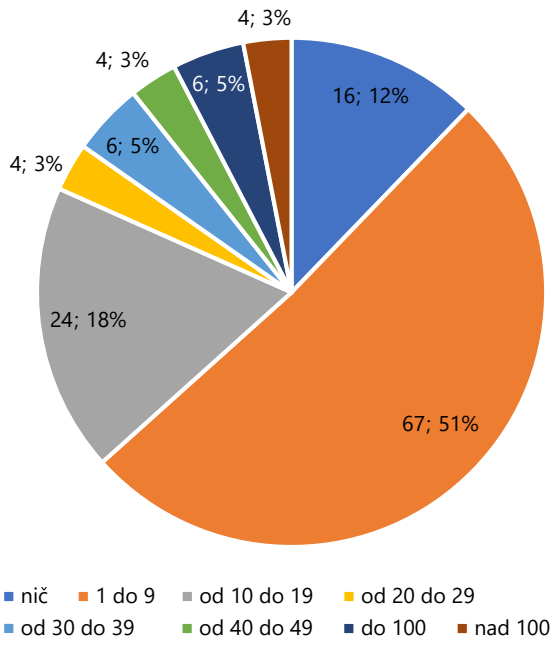
Zanimivost v tem oziru morda predstavlja tudi dejstvo, da je v žarnem grobu v grobni jami s skrinjo iz opek (oblika Žb2) (grob 60) prav tako pokopana zrela odrasla oseba, vsi štirje grobovi pa se nahajajo v neposredni bližini grobnih parcel C–D (priloga 2).

V skeletnih grobovih oblike Sc1 (pravokotna zidana grobnica 2 (grobova 135 in 101) gre večinoma za večkratni pokop odraslih oseb, mladostnikov in otrok, pri čemer so se v grobnici nahajali tako nesežgani kot tudi sežgani kostni ostanki. Ker gre za grob, ki je od vseh ostalih na najdišču mlajši vsaj za pol stoletja, če ne več, ne smemo zanemariti niti možnosti, da bi sežgane kosti lahko v zidano grobnico 2

207 Tudi mladostnik v grobu 34 je moškega spola.

134 Zastopanost različnih starostnih skupin pokojnikov glede na obliko groba na zahodnem grobišču Ribnice.

135 Zastopanost skupin grobov glede na število pridatkov v grobovih na zahodnem grobišču Ribnice.

prišle tudi ob njeni gradnji, ko so morda poškodovali starejše žgane grobove na tem območju.[208]

Pri žganih grobovih v preprosti grobni jami pogosto ni bila mogoča določitev starosti in spola pokojnika,[209] pogosto pa tudi ni bila povsem nedvoumna. Antropološka analiza sicer kaže na to, da so bile v žarnih grobovih v preprosti grobni jami (oblika Ža1) najpogosteje pokopane odrasle osebe (40 %), precej pogosto pa tudi otroci (22 %) ali mladostniki (8 %).[210] Tudi v primeru pokopov bustum (oblika Ža2) je največkrat pokopana odrasla oseba (39 %), razmeroma pogosto pa tudi otrok (31 %), mladostnik (9 %) ali kombinacija odrasle osebe in otroka (13 %). Pokop dojenčka je bil pri tej obliki pokopa opredeljen samo v enem primeru (priloga 2).

V žarah, ki so bile položene v preprosto grobno jamo (oblika Ža3), so v 50 % pokopane odrasle osebe, na enak način pa so v 20 % pokopani tudi otroci in v 10 % mladostniki.[211] Nekoliko drugačna pa je slika pri žganih grobovih v grobni jami s konstrukcijo (oblike Žb) in pri zidani grobnici (Žc). Tu se pokopi otrok pojavijo izključno v kombinaciji z odraslo osebo oziroma so v teh grobovih pokopane izključno odrasle osebe (**sl. 134**, priloga 2).

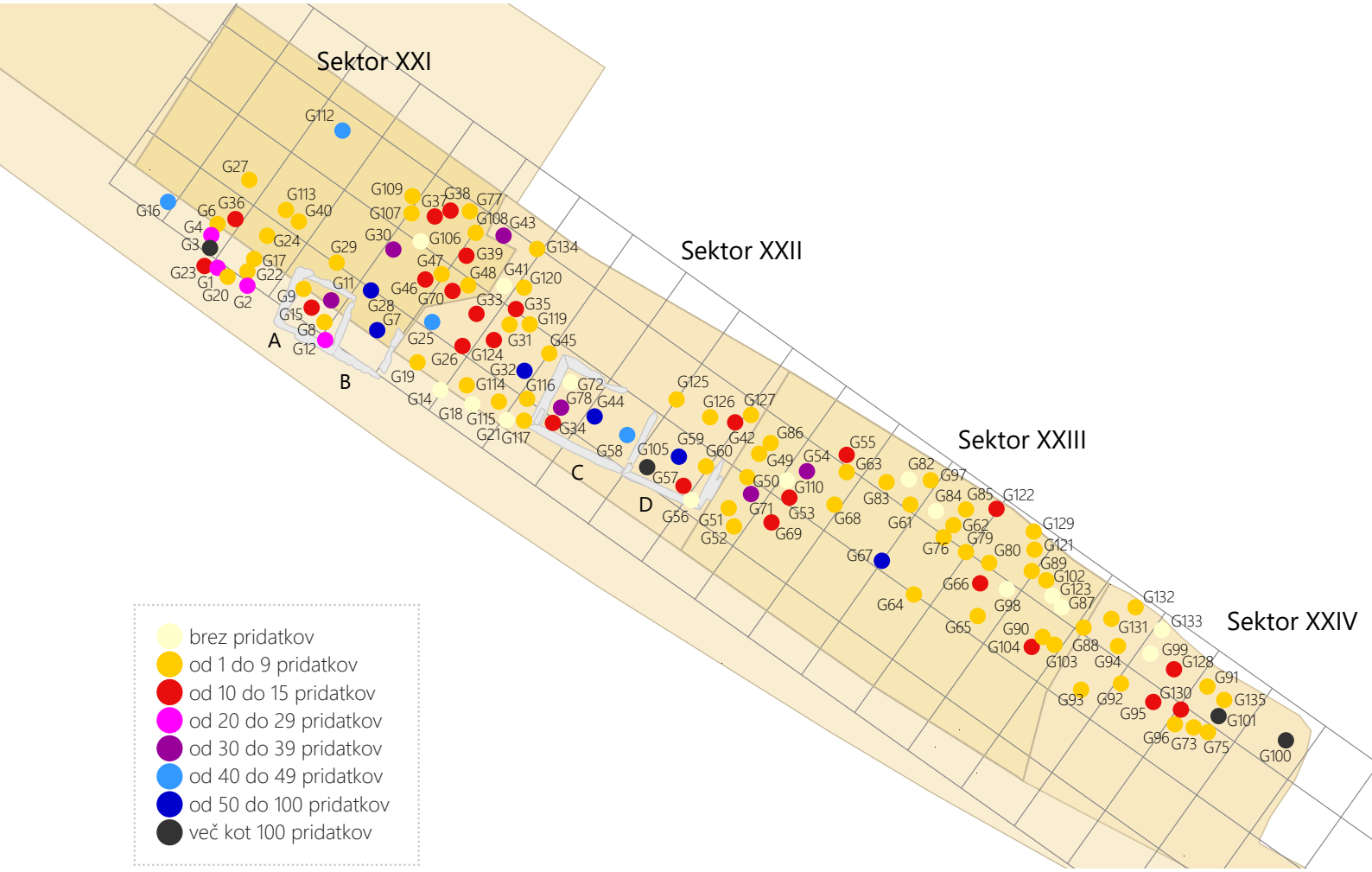
Grobovi zahodne nekropole Ribnice kažejo dokaj raznovrstno podobo, če sklepamo po grobnih pridatkih, ki so bili v

208 Opažanja terenskega izvida sicer ne zadoščajo za nedvoumno potrditev tovrstne interpretacije.

209 Vsaj v 15 primerih (25 %).

210 Po spolu je neopredeljeni 25 % grobov.

211 Velik del grobov (22 %) pa je neopredeljenih.

136 Prostorska razprostranjenost skupin grobov glede na število pridatkov v grobovih na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 500.

njih odkriti.[212] Glede na številčnost pridanih predmetov smo grobove zahodne nekropole Ribnice razdelili v osem skupin; od tistih, ki ne vsebujejo priloženih predmetov, pa do tistih, v katerih smo jih evidentirali več kot 100[213] (**sl. 135**). Najpogosteje je bilo v grob dodanih do devet pridatkov; ti predstavljajo več kot 50 % vseh grobov. V 24 grobovih se je nahajalo do 19 predmetov, kar skupaj predstavlja 18 % vseh grobov, razmeroma pogosti pa so bili tudi grobovi brez pridatkov; ti skupaj predstavljajo 12 % vseh grobov. Po pogostnosti sledijo grobovi z do 39 pridatki, teh je šest (5 %), in grobovi z do 100 pridatki (**sl. 135**). S po štirimi grobovi pa so zastopane skupine grobov z do 29 pridatki, z do 49 pridatki, in z nad sto pridatki (**sl. 135**, priloga 2).[214]

Glede na prostorsko razprostranjenost grobov z različnim številom pridatkov ugotavljamo, da je najštevilčnejša skupina grobov (z do desetimi predmeti) enakomerno razporejena čez celotni prostor zahodne nekropole. Enako velja tudi za grobove, ki so bili brez pridatkov, in grobove, ki so imeli pridanih do 19 predmetov (**sl. 136**). Opazna pa je precejšnja koncentracija grobov, ki so imeli pridanih do 29,[215] do 39,

212 Kot pridatki so se v tem primeru beležili deli osebne noše, predmeti, ki so bili v grobove pridani namensko ali bili del opreme groba, skratka vsi predmeti, odkriti v zapolnitvah grobov, ne glede na njihovo namembnost.

213 Skupine: 0 predmetov, 1–9 predmetov, 10–19 predmetov, 20–29 predmetov, 30–39 predmetov, 40–49 predmetov, 100 predmetov in nad 100 predmetov.

214 Pri tem je treba opozoriti, da upoštevano število pridatkov v grobu vključuje vse določljive predmete, tudi železne žebljičke in njihove dele, kot tudi drobce pločevine ipd., zaradi česar so lahko končni podatki v posameznih primerih popačeni. V primerih grobov 3, 100 in 101, kjer je bilo evidentiranih več kot 100 predmetov, gre ravno za tak primer. Tovrstne primerjave je treba zato razumeti z določeno mero previdnosti. Število predmetov v grobu namreč nujno ne izkazuje tudi bogastva groba glede na kakovost pridatkov, ampak je treba grobove s tega zornega kota obravnavati individualno.

215 Grobovi z do 29 pridatki so edina skupina, ki je prostorsko zelo ozko zamejena na skrajni zahodni del grobišča v grobni parceli A in zahodno od nje.

do 49 ali do 100 predmetov v zahodnem delu zahodnega grobišča, na območju grobnih parcel ali v njihovi neposredni okolici.[216] Prav tako se zdi, da so bili grobovi bliže rimski cesti in grobovi na grobnih parcelah večinoma bogatejši s pridatki (**sl. 136**).

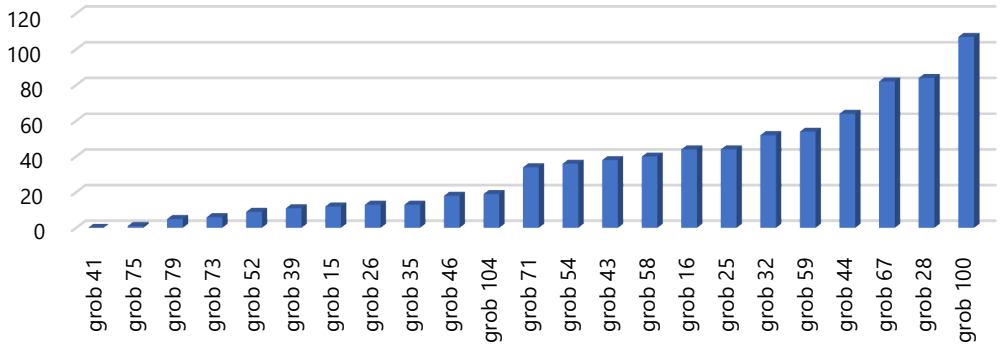
V primeru upoštevanja oblike groba v odnosu do števila pridatkov ugotavljamo, da se največja variabilnost števila pridatkov pojavlja med žganimi grobovi s preprosto grobno jamo (oblika Ža1), od 0 pa do 190, pri čemer je v glavnino grobov pridanih do 18 pridatkov, le v treh primerih (grobovi 53, 3 in 105) je pridatkov bistveno več (priloga 2). Določeno mero variabilnosti izkazujejo tudi pokopi oblike bustum (Ža2), kjer beležimo število pridatkov od 0 do 107, vendar s to razliko, da je v te grobove pridanih v povprečju bistveno več pridatkov (**sl. 137**). Število pridatkov je zelo raznoliko tudi v primeru drugih oblik pokopov, npr. pri pokopih v žarah v preprosti grobni jami (Ža3), skeletnih pokopih v preprosti grobni jami (od 0 do 39 pridatkov, priloga 2), le pri žganih grobovih v grobni jami s kamnito konstrukcijo (Žb) število pridatkov praviloma ne presega števila 20 (priloga 2).

V grobove so bili pridani tudi nekateri predmeti, ki bi jih opredelili kot luksuzne izdelke, saj so izdelani iz materialov, ki jih v grobovih ne srečamo zelo pogosto. Med njimi velja posebej izpostaviti jantarne preslice, prstane in različne drobne predmete z reliefnimi upodobitvami (*bibelot*, *crepundia*), alabastrno vazo, bronasto ogledalo z upodobitvijo treh gracij na zadnji strani, posebnost pa je zagotovo tudi doprsni kipec v grobu 70. Med pridatki osebne noše zagotovo izstopa nekaj izjemnih kosov zlatega nakita in srebrnih predmetov. Prav tako so zanimivi tudi redki izdelki iz gagata. Prostorska distribucija pokaže, da so se ti predmeti nahajali v grobovih, ki so bolj ali manj naključno razporejeni po celotnem območju zahodnega grobišča (**sl. 138**). Morda bi veljalo izpostaviti le opažanje, da so ti grobovi bolj ali manj locirani ob južnem robu razprostranjenosti grobov ter da so nekoliko pogostejši v zahodnem delu grobišča, na območju grobnih parcel A in B. To velja še zlasti za jantarne pridatke (z izjemo dveh) in predmete iz srebra, primerki zlatega nakita pa se presenetljivo pojavljajo v grobovih, ki so locirani le na vzhodnem delu zahodnega grobišča (**sl. 138**).

Alabastrna posoda se nahaja v grobu 58, ki leži v grobni parceli C, tako rekoč na osrednjem delu območja grobišča, gagatni izdelki pa so bili odkriti v grobovih na skrajnih robovih razprostranjenosti pokopov zahodne nekropole (**sl. 138,** priloga 2). Središčno pozicijo v zahodnem delu zahodnega grobišča imata tudi grob 28, v katerem je bilo odkrito bronasto ogledalo z reliefno upodobitvijo treh gracij, in pa grob 70, v katerem je bil odkrit doprsni kipec (**sl. 138**).

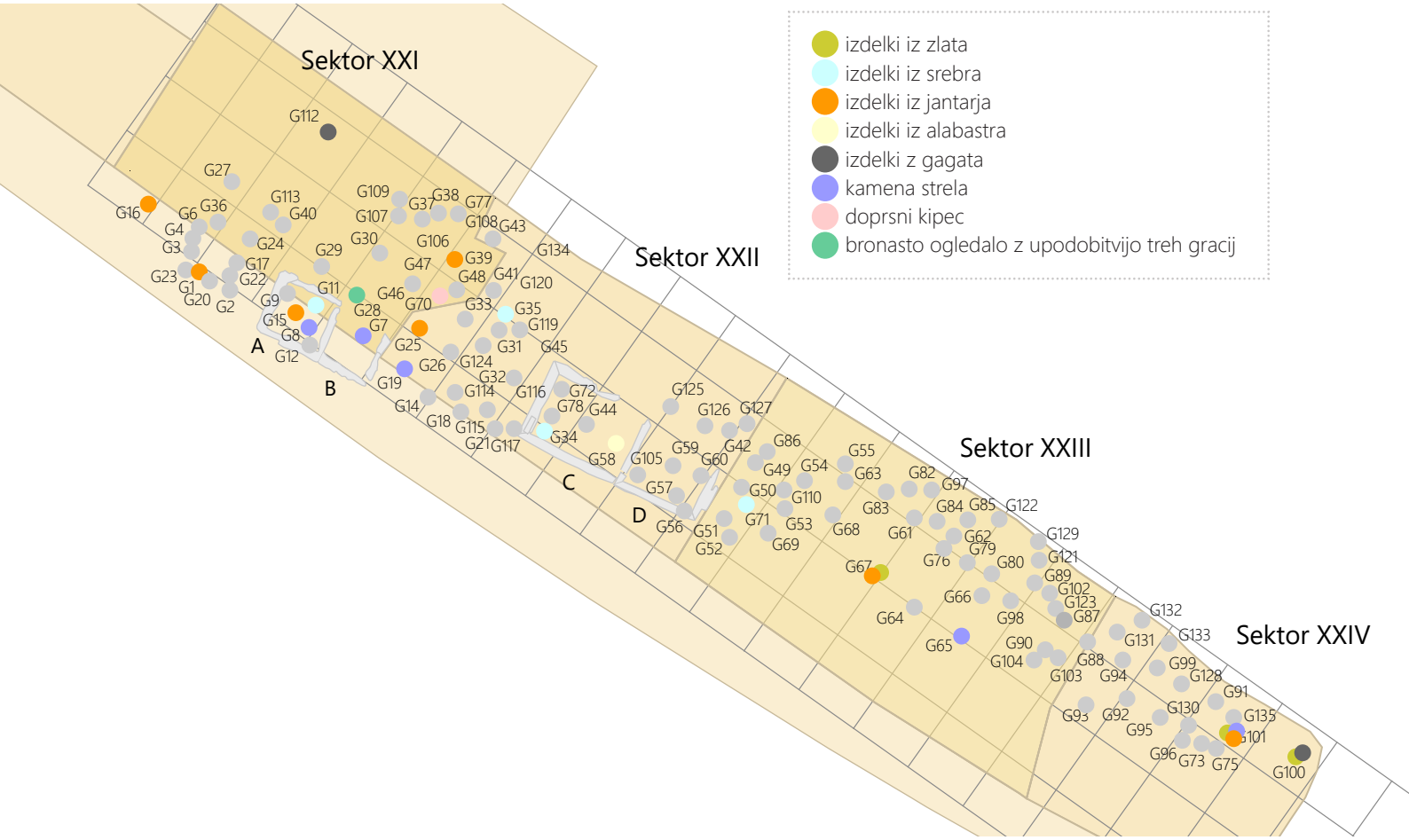
Prav tako zanimiva je razprostranjenost grobov, v katere je bilo pridano stekleno posodje, se pravi raznovrstni balzamariji, čaše, stekleničke, žare in drugo posodje. Največkrat so bili v grobove pridani balzamariji, pogosto jih najdemo v kombinaciji s stekleničkami ali pa z žaro oziroma v nekaj primerih tudi z drugimi oblikami steklenih posod. Četudi so bili grobovi s steklenimi pridatki razprostranjeni po celotnem območju zahodnega grobišča Ribnice, pa ne gre spregledati njihove koncentracije v zahodnem delu grobišča, torej v grobnih parcelah (9 grobov) in njihovi okolici (17 grobov). Bolj vzhodno, izven tega območja, pa se steklene posode pojavljajo le še v osmih grobovih (**sl. 139**, priloga 2).

Omenimo pa naj še en izstopajoč element grobne prakse, ki ga tako kot na več grobiščih jugovzhodne Slovenije prepoznamo tudi na zahodnem grobišču Ribnice. V štirih, sodeč po obsegu in kakovosti pridatkov praviloma bogatejših grobovih, kar je nenazadnje izraženo tudi z grobno arhitekturo, je bilo odkritih osem hišastih žar (**sl. 140**, priloga 2). Vsi grobovi so ležali v zahodnem predelu grobišča, ob grobni parceli B in

137 Število pridatkov v žganih grobovih – tip bustum (oblika Ža2) na zahodnem grobišču Ribnice.

216 Grobove z več kot 100 pridatki bi zaradi prej omenjenih razlogov (gl. opombo 14) izpustili iz prostorske ocene.

138 Prostorska razprostranjenost različnih skupin pridatkov v grobovih na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 500.

njeni okolici. Pretežno gre za grobove z večkratnimi pokopi, z grobnimi jamami s kamnito konstrukcijo oziroma zidanimi grobnicami, v katerih so bile pokopane odrasle osebe, lahko tudi v kombinacijami z otroki (priloga 2).

Izjemo v tem smislu predstavlja le grob 30. Gre za grob v preprosti grobni jami, v katerega sta bila sicer priložena odlomka dveh hišastih žar, glede na antropološko analizo pa je bila v njem pokopana le ena oseba, in sicer mladostnik (priloga 2).

Grobovi zahodnega grobišča Ribnice so bili datirani na osnovi časovne opredelitve pridatkov in s pomočjo oziroma ob upoštevanju v grobove pridanih novcev. Časovno je bilo opredeljenih 63 % grobov, od sredine 1. stoletja do konca 3. stoletja. Nekatere datacije so sicer širše, saj glede na vsebino pridatkov ne omogočajo podrobnejše časovne opredelitve, nekateri grobovi pa so dokaj natančno časovno opredeljeni (**sl. 141**).

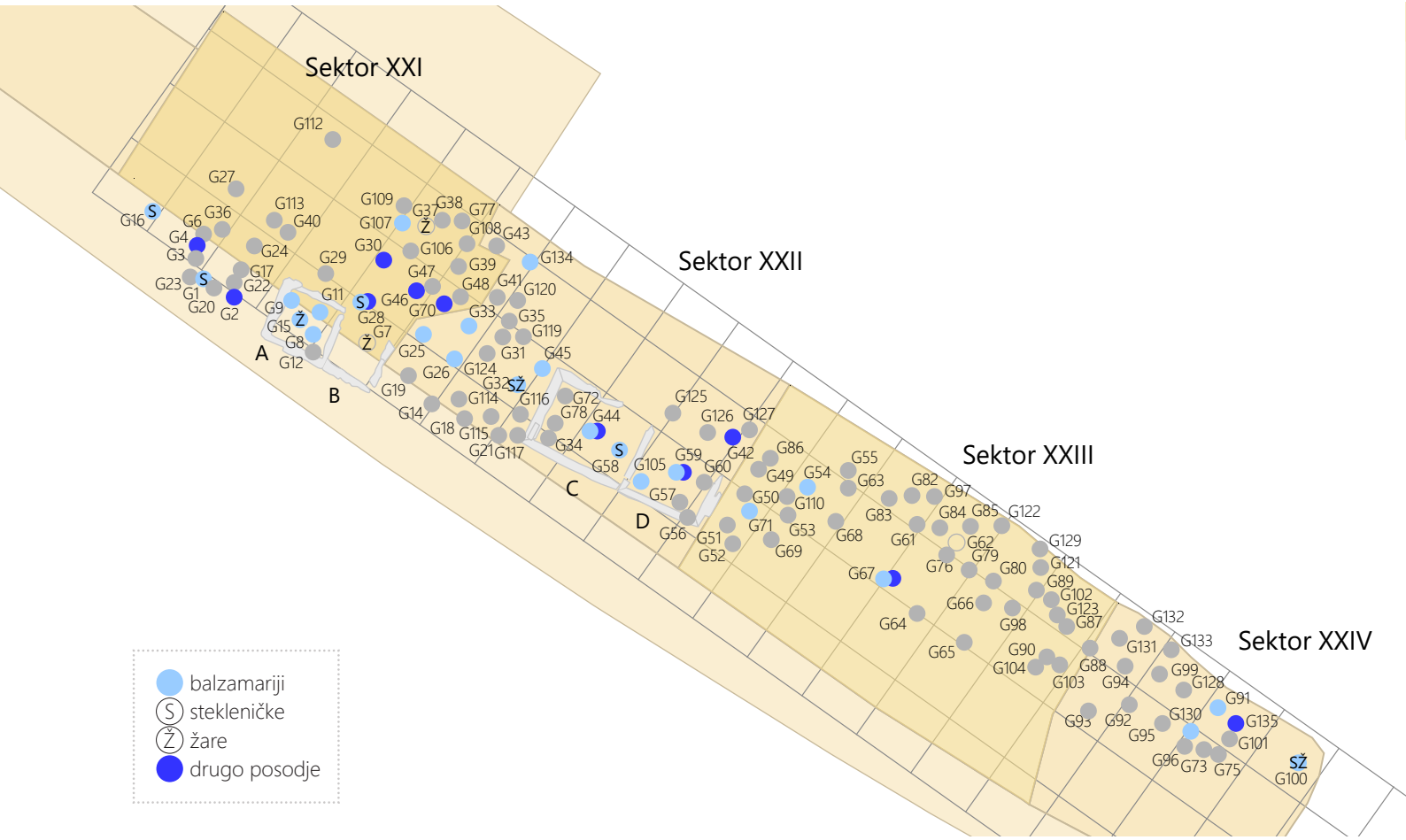
Najstarejši grobovi najverjetneje sodijo v drugo četrtino oziroma v sredino 1. stoletja,[217] nekaj pa jih zagotovo sodi tudi v drugo polovico in na sam konec 1. stoletja (**sl. 141**, priloga 2). Štirinajst je grobov, katerih nastanek lahko sodi v drugo polovico 1. stoletja oziroma morda tudi še v prvo polovico 2. stoletja (**sl. 141**, priloga 2).[218] Več kot 64 % časovno opredeljivih grobov pa je umeščenih v 2. stoletje, bodisi v njegovo prvo polovico (13), bodisi v njegov drugi del (pet grobov), 35 grobov pa je široko datiranih v celotno 2. stoletje (**sl. 141**, priloga 2).[219] S koncem 2. stoletja pokopavanje na zahodnem grobišču Ribnice tako rekoč preneha; le zidana grobnica 2 je bila z vsaj polstoletnim zamikom sezidana na skrajnem vzhodnem robu zahodnega grobišča, na prostoru, ki je bil najbližje robu same naselbine (**sl. 141–142**, priloga 2).

Takšen časovni razpon odkritih grobov je do neke mere presenetljiv, vendar pa posredno nakazuje tudi na demografsko dinamiko populacije in življenje v rimski naselbini Ribnice. Dejstvo je, da se glavnina grobov na raziskanem delu zahodnega grobišča Ribnice zvrsti v dobrih 150 letih,

217 Četudi so nekateri na široko datirani v 1. stoletje oziroma morda celo še v 1. in 2. stol., kot. npr. grobovi 29, 31, 39, 78 in 134 (**sl. 141**).

218 Pri tem je zanimiv podatek, da čeprav večina grobov tega časa sodi med žgane pokope različnih oblik, je kar nekaj tudi skeletnih pokopov (priloga 2).

219 Nekateri izmed njih tudi pod vprašajem.

139 Prostorska razprostranjenost grobov s pridanimi steklenimi posodami na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 500.

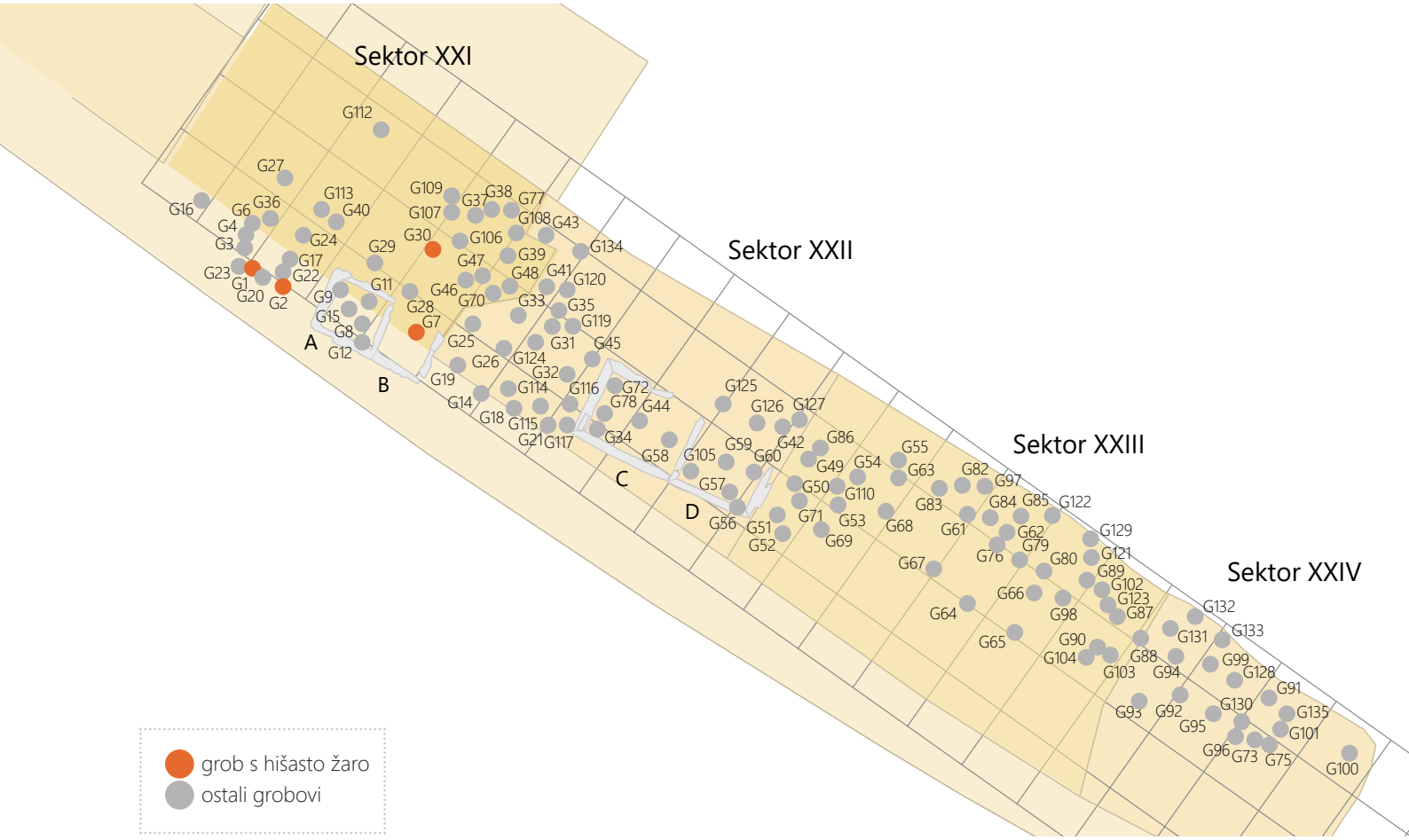
kar sicer ne pomeni, da se pokopavanje ni morda odvijalo na nekem drugem odseku grobišča,[220] vendar tudi najdbe na lokaciji Petričevega griča kot tudi v sami naselbini kažejo na to, da se je glavnina življenja na Ribnici odvijala od druge četrtine oziroma sredine 1. stoletja dalje in v 2. stoletju.

Prostorska razprostranjenost grobov različnih časovnih opredelitev je pokazala, da se grobišče razvija bolj ali manj hkrati v vsej njegovi dolžini, kar pomeni, da ni bilo mogoče zaznati območij, kjer bi se skoncentrirali starejši grobovi, ali območij, na katerih bi pokopavali samo kasneje oziroma v mlajšem obdobju obstoja nekropole. Najstarejše grobove, tiste, ki sodijo na sredino in v drugo polovico 1. stoletja, najdemo tako na vzhodnem kot zahodnem predelu grobišča.

Prav tako lahko opazimo, da so grobovi druge polovice 1. stoletja oziroma prve polovice 2. stoletja bolj ali manj enakomerno razpršeni po celotnem območju zahodnega grobišča, enako pa velja tudi za grobove 2. stoletja (**sl. 142**, priloga 2). Samo grobova zidane grobnice 2, datirana na konec 3. stoletja, sta osamljena primera pokopov iz tega časa na zahodnem grobišču Ribnice.

Primerjave različnih parametrov praks pokopavanja na zahodnem grobišču Ribnice so pokazale zanimivo sliko. Razlike, ki jih zaznamo v prostorskih distribucijah izpostavljenih parametrov, kažejo na precej različne pristope h pokopavanju, če sledimo zahodni ali pa vzhodni polovici zahodnega grobišča Ribnice. Zahodni predel, to je tisti, ki se nahaja oziroma leži najdlje od same naselbine, se od preostalega dela ne razlikuje samo po tem, da so bile na tem predelu zamejene, oblikovane in zgrajene grobne parcele (A-D), v katerih so pokopavali, ampak tudi v številnih drugih parametrih. Pestrost različnih oblik grobov in načinov pokopa, pogostejša uporaba grobnih jam z različnimi kamnitimi ali opečnatimi grobnimi konstrukcijami, bolj uravnotežena porazdelitev skeletnih in žganih grobov, več dvojnih ali večkratnih pokopov, razmeroma veliko pokopov moških, mladostnikov in otrok, predvsem v grobnih parcelah, številčnost v grobove

220 Ne gre pozabiti, da je bil raziskan relativno majhen odsek vzhodnega grobišča in da ne vemo, ali je zahodno od naselbine pokopavanje potekalo tudi južno od rimske ceste, saj je bil ta prostor izven območja arheoloških izkopavanj. Vendar pa ostaline grobov vzhodnega grobišča pričajo o tem, da so vzhodno od naselbine pokopavali od konca 1. oziroma začetka 2. stoletja, kot izkazuje grob V1, pa tudi še ob koncu 3. stoletja, kot dokazujeta povezana grobova 15 in 19 (Petru 1969, 35). Vsekakor se na skromnih indicih nakazuje, da bi bilo pokopavanje vzhodno od naselbine lahko intenzivnejše tudi še v 3. stoletju, medtem ko na zahodnem grobišču temu v prid govori le zidana grobnica 2.

140 Prostorska razprostranjenost grobov s hišastimi žarami na zahodnem grobišču Ribnice. Merilo 1 : 500.

pridanih pridatkov, pogosto pridajanje luksuznih predmetov ali izdelkov iz redkih materialov v grobove, kažejo na to, da imamo v tem delu grobišča opravka z grobovi, ki odražajo drugačne prakse pokopavanja, najverjetneje pa tudi drugačen socialni položaj pokopanih.

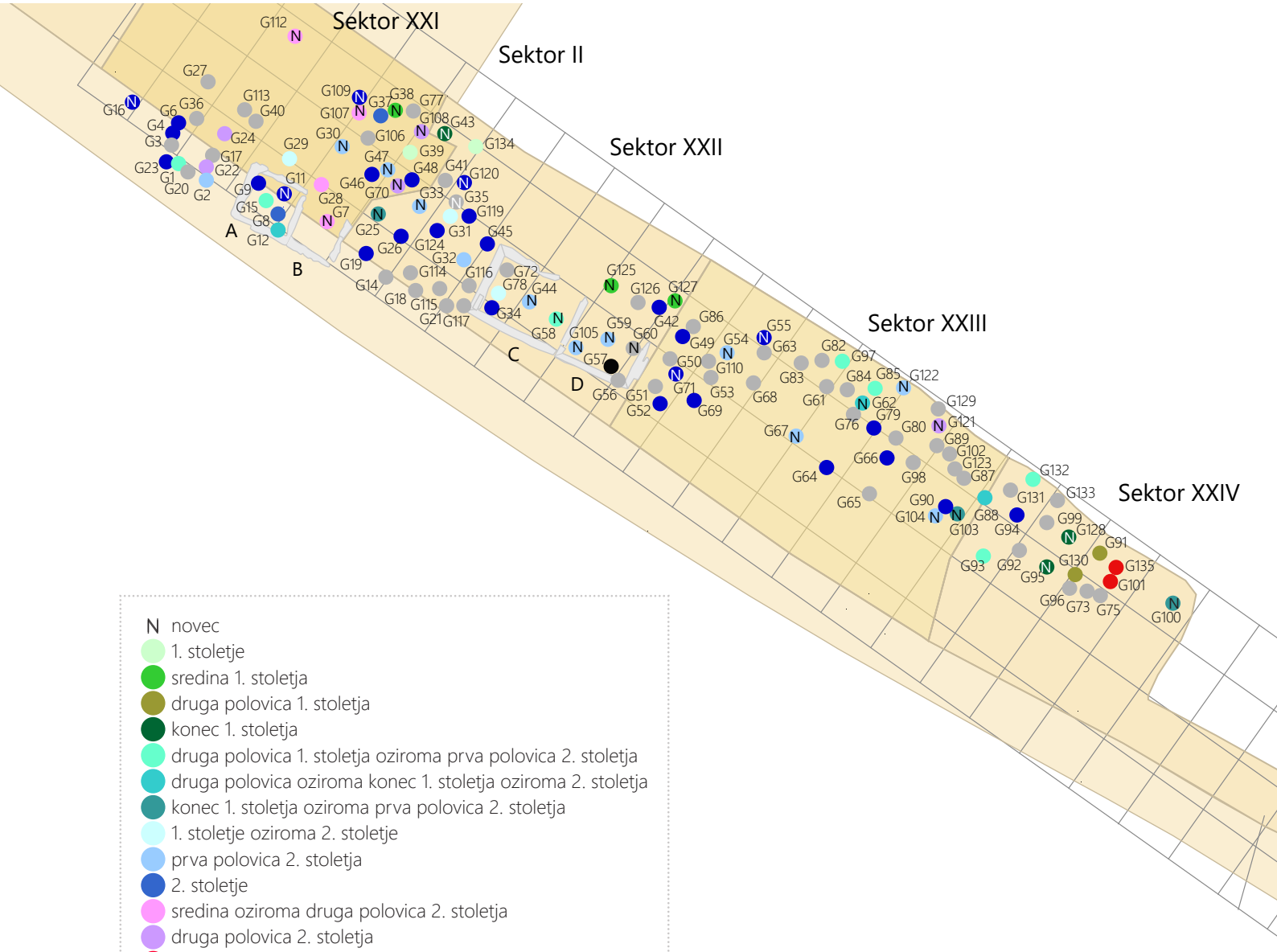
Opaženo izstopanje in različnost tudi ne moreta biti odraz morebitnih različnih datacij grobov, saj, kot je razvidno iz sl. 142, njihova prostorska razprostranjenost tega ne potrjuje. Zagotovo lahko opaženo različnost zahodnega in vzhodnega dela grobišča Ribnice razumemo predvsem kot različno upoštevanje praks in navad pokopavanja ter različen socialni položaj umrlih. Glede na to, da je bilo precej s pridatki bogatih grobov namenjenih končnemu mestu počitka otrok in da so v veliki meri vsebovali tudi luksuzne pridatke in pridatke iz redkih oziroma dragocenih materialov (na primer grobovi 28, 35, 39, 58, 67, 70 in 71), se naše opažanje glede raznolikega socialnega statusa umrlih le še dopolnjuje oziroma potrjuje.

Zahodno grobišče Ribnice, če izvzamemo zidano grobnico 2, je bilo v uporabi dobrih 150 let. Upoštevajoč vse pokopane lahko ravno tako naredimo približno oceno 150 pokojnikov, kar bi v povprečju pomenilo, da je bil na tem območju v vsakem letu uporabe grobišča pokopan en posameznik. Glede na to, da imamo opravka z grobnimi parcelami, kakor tudi z večkratnimi pokopi, bi v več primerih morda smeli predvidevati, da so bili umrli pokopani v družinskih grobnicah. Večina pokopanih verjetno predstavlja nekdanje prebivalce rimske obcestne in carinske postaje *Romula*, ne gre pa izključiti niti možnosti, da se je med pokopanimi znašel kak naključni posameznik, ki sta ga trgovska pot ali kakšen drug opravek na življenjski poti pripeljala v te kraje in ga tu nenadejano ustavila.

	1. stoletje				2. stoletje				3. stoletje			
	1. četrtina	2. četrtina	3. četrtina	4. četrtina	1. četrtina	2. četrtina	3. četrtina	4. četrtina	1. četrtina	2. četrtina	3. četrtina	4. četrtina
grob 39												
grob 134												
grob 29												
grob 31												
grob 78												
grob 125												
grob 127												
grob 38												
grob 91												
grob 130												
grob 43												
grob 95												
grob 128												
grob 1												
grob 15												
grob 58												
grob 85												
grob 93												
grob 97												
grob 132												
grob 136												
grob 62												
grob 88												
grob 103												
grob 25												
grob 100												
grob 12												
grob 2												
grob 30												
grob 32												
grob 33												
grob 44												
grob 47												
grob 54												
grob 59												
grob 60												
grob 67												
grob 104												
grob 105												
grob 122												
grob 4												
grob 6												
grob 8												
grob 9												
grob 11												
grob 16												
grob 19												
grob 23												
grob 26												
grob 34												
grob 35												
grob 37												
grob 42												
grob 45												
grob 46												
grob 52												
grob 55												

	1. stoletje				2. stoletje				3. stoletje			
	1. četrtina	2. četrtina	3. četrtina	4. četrtina	1. četrtina	2. četrtina	3. četrtina	4. četrtina	1. četrtina	2. četrtina	3. četrtina	4. četrtina
grob 65												
grob 66												
grob 69												
grob 71												
grob 79												
grob 90												
grob 94												
grob 109												
grob 119												
grob 120												
grob 64												
grob 48												
grob 49												
grob 124												
grob 28												
grob 7												
grob 107												
grob 112												
grob 22												
grob 24												
grob 70												
grob 108												
grob 121												
grob 135												
grob 101												

141 Časovni razpon grobov zahodnega grobišča Ribnice.

142 Prostorska distribucija grobov na zahodnem grobišču Ribnice v časovnem sosledju trajanja grobišča. Merilo 1 : 500.

6 Zaključek oziroma sklep

V publikaciji Ribnica pri Brežicah – *Romula*, cesta in grobišče predstavljamo ostaline, odkrite med arheološkimi raziskavami na trasi avtoceste med letoma 2001 in 2004, ki jih lahko povežemo z itinerarsko cesto *Emona–Neviodunum–Siscia* in zahodnim grobiščem Romule.

Ostaline rimske ceste, odkrite na območju naselbine v sektorjih III, VI, VII in XVI, kakor tudi vzdolž zahodnega grobišča v sektorjih V, XXIII in XXIV, so omogočile rekonstrukcijo njene trase v skupni dolžini 770 m. Nekdanja rimska cesta je bila na tem delu grajena kot prodnato nasutje in je imela tipičen profil rimskega cestišča – v osrednjem delu je bila napeta in se proti robovoma tanjšala. Jedro ceste je bilo široko v povprečju 6,00 m, db. nasutja pa ni presegala 0,20 m. Raven odkrite ceste se je ujemala z ravnjo vkopov rimskih grobov vzdolž nje. Iz tega lahko sklepamo, da cesta v času uporabe ni bila bistveno debelejša.

Glede na stratigrafsko lego in datacijo najdb lahko izgradnjo vsaj dela ceste datiramo v prvo polovico 1. stoletja, verjetno pa je sledila že neki starejši, erodirani poti oziroma trasi. Domnevamo lahko, da je bila rimska cesta v uporabi skozi celotno obdobje obstoja naselbine (med 1. in 3. stoletjem), glede na sledove srednjeveške poselitve pa morda tudi kasneje.

Zahodna nekropola se je raztezala vzdolž glavne ceste *Emona–Neviodunum–Siscia*, ki je prečila naselbino Romula. Glede na geografske danosti in omejenost prostora z reko Savo na severni strani in z obronki Gorjancev na južni, je bila tudi nekropola, tako kot naselbina, raztegnjena vzdolž ceste. Iz obsega raziskanega območja lahko z veliko verjetnostjo ugotovimo, da se je nekropola raztezala v širino le južno od rimske ceste. Skrajne točke nekropole na jugu zaradi omejenosti raziskovanega območja ni bilo mogoče ugotoviti, na zahodni strani pa se nekropola zagotovo ni širila zahodneje od hudourniških paleostrug in je bila z njima na nek način tudi omejena.

Na grobišču so bili odkriti tako žgani kot skeletni grobovi, pri čemer so žgani grobovi predstavljali 80 % odstotkov vseh grobov, skeletni pa 20 %. Na zahodnem grobišču izstopajo štiri večje grobne parcele (A–D), ki so bile omejene z zidano ograjo. Vse štiri so usmerjene vzporedno z rimsko cesto in postavljene po dve skupaj. Glede na skromne ostaline arhitekture grobnih parcel, postavitev zidane grobnice 1, ki se odpira stran od ceste, kakor tudi prekinitve zidu južne meje grobne parcele A, domnevamo (glej poglavje 5.3), da je bil dostop do grobov v parcelah omogočen z južne strani.

Pri razporeditvi in orientaciji grobov tako na grobišču kot tudi znotraj grobnih parcel ne moremo slediti nikakršnemu zaporedju pokopavanja. Tako žgani kot skeletni pokopi so po grobišču in vseh štirih grobnih parcelah razporejeni mešano, brez prepoznavnega reda. Nekateri so usmerjeni vzporedno s potekom ceste, nekateri pa prečno na cesto. Glede na datacije grobov in razpršene lokacije skeletnih grobov na najdišču ugotavljamo, da ni jasne časovne ločnice med uporabo žganega in skeletnega pokopa, temveč sta se v času uporabe grobišča oba načina pokopa uporabljala sočasno oziroma je šlo za biritualno prakso.

Oblike žganih in skeletnih grobov na nekropolah Ribnice pri Brežicah so raznovrstne. Vključujoč tudi oblike na vzhodni nekropoli, smo med žganimi grobovi opredelili tri oblike grobnih jam z več različicami, med skeletnimi grobovi pa smo lahko opredelili tri. Izpostaviti bi morda veljalo zidani pravokotni grobnici 1 (grob 7) in 2 (grobova 101 in 135) ter dva pokopa tipa bustum, pri katerih so se ohranile tudi sledi stojk, ki nakazujejo na postavitev lesene grmade nad grobom.

Na osnovi antropoloških analiz in števila žar, odkritih v posameznih grobovih, ugotavljamo, da imamo v več primerih morda opraviti z družinskimi grobnicami ali zaporednimi pokopi v isti grob. Za shranjevanje sežganih posmrtnih ostankov pokojnih so bile v odkritih grobovih uporabljene hišaste žare, steklene žare ali običajne keramične posode, kot so sklede in lonci.

Na Ribnici pri Brežicah je bilo prav tako več kontekstov opredeljenih kot ustrina. Obstajajo pa tudi okoliščine, ki temu v celoti ne pritrjujejo brez zadržka. Območje ustrin je bilo namreč precej oddaljeno od osrednjega dela zahodnega grobišča – na območju, kjer so bili zaznani tudi zgoščeni naselbinski ostanki. Glede na stratigrafsko sosledje ostalin je bil ta prostor sprva v rabi za namene grobišča, s širitvijo naselbine, predvsem prostorov obrtne dejavnosti, pa je bilo grobišče na tem predelu opuščeno, pokopavati

pa so začeli dobrih 100 m zahodneje. Na primeru ustrin iz Ribnice pri Brežicah morda lahko zaključimo, da gre, glede na Polferjevo študijo (Polfer 2000), vsekakor gre za prostore sežiganja. Prisotnost živalskih in makrobotaničnih ostankov nakazuje tudi, da se je tu odvijalo drugo obredje, povezano s pogrebnim kultom. Vsekakor se zdi, da gre za prostor, kjer je potekalo več procesov hkrati in v daljšem časovnem obdobju.

Glede na grobno arhitekturo in odkrite grobne pridatke na zahodni nekropoli lahko ugotovimo, da odražajo raznolik socialni položaj pokopanih. V njih se odražajo tako prebivalci Romule, kot morda tudi številnih drugi, ki so jih v Romulo pripeljali trgovski in upravni posli, a jih je življenjska usoda tu zadržala oziroma ustavila.

Med grobnimi pridatki velja posebej izpostaviti jantarne izdelke, med njimi več preslic, prstanov in medaljonov z reliefnimi upodobitvami, kakovostno uvoženo stekleno posodje in koščene izdelke. Izstopajo tudi alabastrna vaza in bronasto ogledalo z upodobitvijo treh gracij na zadnji strani, posebnost pa zagotovo pomeni tudi doprsni kipec v enem od grobov. Med pridatki osebnih predmetov izstopa nekaj izjemnih kosov zlatega nakita, bronastih prstanov z gemami in fibul.

Za razliko od omenjenih uvoženih izdelkov pa so keramični pridatki izrazito lokalnega oziroma regionalnega značaja, vezani na provincialne delavnice Norika in Panonije. Uvoženega sigilatnega posodja med pridatki tako rekoč ni.

Tako kot na več grobiščih jugovzhodne Slovenije so bili tudi na Ribnici odkriti štirje grobovi, v katere je bilo priloženih osem hišastih žar. Hišaste žare pretežno zasledimo v bogatejših grobovih, kar je izraženo tako s samo grobno arhitekturo kot tudi z grobnimi pridatki. Časovni razpon grobov s priloženimi hišastimi žarami na grobišču Romule sega od sredine 1. stoletja do konca 2. stoletja.

Hišastih žar iz Ribnice ne moremo po obliki, okrasu in načinu izdelave v celoti vzporejati z najdbami z drugih najdišč, na primer z Drnovega ali iz Drage pri Beli Cerkvi. Še najbolj se zdijo sorodne belokranjskim primerkom iz Rosalnic ali Borštka pri Metliki (Dular 1974; Dular 1976), četudi lahko tudi pri teh primerjavah opazimo marsikatero razliko.

Trenutno stanje novoodkritih grobišč in gradiva, časovne pojavnosti, prostorske razprostranjenosti in nenazadnje oblikovne ter tehnološke raznolikosti hišastih žar nam kažejo, da bi na njihovo vlogo v kontekstu pogrebnega kulta lahko pogledali tudi z drugega zornega kota in ne nujno v povezavi s prazgodovinsko tradicijo.

Na poznolatenskih in zgodnjerimskih grobiščih na Dolenjskem hišastih žar tako rekoč ne poznamo. Najstarejši konteksti, v katerih se pojavijo hišaste žare, izvirajo iz sredine 1. stoletja, ko je bila romanizacija današnjega slovenskega prostora že v polnem teku oziroma se je počasi zaključevala, najmlajši pa so umeščeni še v celotno 3. stoletje. Prav tako se na več rimskodobnih grobiščih Dolenjske, torej na območju, ki so ga poseljevali Latobiki, hišaste žare v grobovih ne pojavljajo (primer *Praetorium Latobicorum* – Trebnje).

Ali so hišaste žare torej res povezane s tradicijo Latobikov oziroma avtohtonimi skupnostmi tega prostora? Morda velja pomisliti še na drugačne povezave oziroma verovanja posameznih skupin prebivalcev, ki so posebnost svojega verovanja oziroma odnosa do pogrebnega kulta v pogrebnem ritualu obeležili z uporabo hišaste žare, v kateri je duša pokojnih našla značilno in prepoznavno prebivališče.

Nove in poglobljene raziskave bodo morda pomagale odgovoriti na to vprašanje ali pa opustiti tak namig.

7 Viri in literatura

Viri

Publij Ovidij Nazon, *Rimski koledar*. – ISH, Ljubljana, 2009 (prevod in spremna beseda Nada Grošelj).

Publij Ovidij Nazon, Metamorfoze 10–12. – *Keria* 20/1, 2018, 157–226 (prevod Jože Lovrenčič, urednik David Movrin).

Pauzanija, *Vodič po Heladi*. – Književni krug, Split, 2008 (prevod in spremna beseda Uroš Pasini).

Plinij, Gaius Secundus, *Natural History. A selection*. – Penguin Classics, London, 1991.

Polibije, *Istorije / Historije*. – Matica srpska, Beograd, 1988 (prevod Marijana Ricl).

Tacit, Publij Kornelij, *Pogovor o govornikih, Agrikola, Germanija*. – DZS, Ljubljana, 2004 (prevod Matej Hriberšek).

Teofrast, *Značaji*. – Modrijan, Ljubljana, 2006 (prevod Anton Sovre, Kajetan Gantar).

Literatura

ABEGG, A. 1989, Der römische Grabhügel von Siesbach. – *Trierer Zeitschrift* 52, 171–278.

ADLER-WÖLFL, K. 2004, *Pannonische Glanztonware aus dem Auxiliarkastell von Carnuntum. Ausgrabungen der Jahre 1977–1988*. – Ergänzungshefte zu den Jahresheften des Österreichischen Archäologischen Institutes in Wien 7, Wien.

ALLASON-JONES, L. 1996, *Roman jet in the Yorkshire Museum*. – York.

ALMGREN, O. 1923, *Studien über nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte: mit Berücksichtigung der provinzialrömischen und südrussischen Formen*. – Mannus-Bibliothek 32,2, Leipzig.

AMREIN, H. 2006, Marques sur verre attestées en Suisse. – V: M.-D. Nenna in D. Foy (ur.), *Corpus des signatures et marques sur verres antiques*, vol. 2, Lyon: AFAV, 209–243.

ANSI 1975, *Arheološka najdišča Slovenije*. – Ljubljana.

ARDIS, C., V. MANTOVANI in E. SCHINDLER KAUDELKA 2019, Trent'anni di »Quaderni«: riflessioni attorno alcune forme in ceramica grezza e depurate. – *Quaderni Friulani di Archeologia* XXIX, 79–115.

AURIEMA, R. in E. QUIRI 2006, Importazioni di anfore orientali nel Salento tra primo e medio Impero. – V: S. Čače, A. Kurilić in F. Tassaux (ur.), *Les routes de l'Adriatique Antique. Géographie et économie / Putovi antickog Jadrana. Geografija i gospodarstvo*, Bourdeaux, Zadar, 225–251.

BAĆANI, I., R. ŠKRGULJA in T. TOMAŠ BARIŠIĆ 2018, *Nekropole Siscije / Necropolises of Siscia*. – Sisak.

BARTŮNĚK, J. 2019, *Imagnies maiorum* and posthumous masks of ancient civilizations. – V: M. Trefný, M. (ur.), *Colloquia Classica, Proceedings of the 1st and 2nd year of the conference held in June 2016 in Hradec Králové and in June 2017 in Prague*, Prague, 32–51.

BAUSOVAC, M. in J. KRAJŠEK 2020, *Municipium Claudium Celeia* (Vol. 2). – Pokrajinski muzej Celje.

BAVEC, U. 2016, *Rimsko grobišče Dvorce pri Čatežu in hišaste žare. Mednarodna arheološka razstava, 15. 12. 2015–10. 5. 2016*. Zgibanka. Posavski muzej Brežice. – Brežice.

BAVEC, U. 2020, Praetorium Latobicorum – Trebnje. – V: J. Horvat, I. Lazar in A. Gaspari (ur.), *Manjša rimska naselja na slovenskem prostoru / Minor Roman settlements in Slovenia*, Ljubljana, 363–386.

BÉAL, J. C. in M. FEUGÈRE, 1983, Les pyxides gallo-romaines en os de Gaule méridionale. – *Documents d'Archéologie Méridionale* 6, 115–150.

BÉMONT, C., M. JEANLIN, in C. LAHANIER (ur.) 1993. *Les figurines en terre cuite gallo-romaines. Nouvelle édition* [en ligne]. – Paris: Éditions de la Maison des sciences de l'homme, 1993. https://doi.org/10.4000/books.editionsmsh.37660.

BERDEN, T. 2022, *Navport (Vrhnika) – arheološko najdišče Kočevarjev vrt*. – Doktorska disertacija, Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, ZRC SAZU, Ljubljana.

BERNARDINI, F., G. VINCI, E. FORTE, S. FURLANI, M. PIPAN, S. BIOLCHI, A. DE MIN, A. FRAGIACOMO, R. MICHELI, P. VENTURA in C. TUNIZ 2018, Discovery of ancient Roman »highway« reveals geomorphic changes in karst environments during historic times. – *PLoS ONE* 13(3), 1–19.

BÍRÓ T. M., A. M. CHOYKE, V. LÓRÁNT in V. ÁDÁM 2012, *Aquincumi csonttárgyak / Bone Objects in Aquincum*. Az Aquincumi muzeum gyujtemene 2. – Budapest.

VON BOESELAGER, D. 2012, Römische Gläser aus Gräbern an der Luxemburger Strasse in Köln. Typologie, Chronologie, Grabkontexte. – *Kölner Jahrbuch* 45, 7–526.

BÖHME, A. 1972, Die Fibeln der Kastelle Saalburg und Zugmantel. – *Saalburg-Jahrbuch* 29, 112–120.

BOŽIČ, D. 1990, Mihovo. – *Arheološka najdišča Slovenije. Ob 100-letnici arheoloških izkopavanj v Novem mestu*. – Arheo (posebna izdaja), 79–82.

BOŽIČ, D. 2008, *Poznolatensko-rimsko grobišče v Novem mestu: Ljubljanska cesta in Okrajno glavarstvo. Študije o fibulah in o relativni kronologiji pozne latenske dobe*. – Katalogi in monografije 39, Ljubljana.

BRAIDOTTI, E. 2017, Aquileia, le anfore e l'Adriatico. – V: A. Giovannini, A., Made in Roma and Aquileia, exhibition catalogue, Roma, 177–182.

BREŠČAK, D. 1977, Stranska vas pri Novem mestu. – *Varstvo spomenikov* 21, 270–271.

BREŠČAK, D. 1981, Zloganje. – *Varstvo spomenikov* 23, 265–266.

BREŠČAK, D. 1985, Oblike antičnih grobov na Dolenjskem. – V: J. Grobovšek (ur.), *Dolenjski zbornik* 1985, Novo mesto, 33–60.

BREŠČAK, D. 1990a, Verdun pri Stopičah.– *Arheološka najdišča Slovenije. Ob 100-letnici arheoloških izkopavanj v Novem mestu*, Arheo (posebna izdaja), 99–102.

BREŠČAK, D. 1990b, Zloganje pri Škocjanu. – *Arheološka najdišča Slovenije. Ob 100-letnici arheoloških izkopavanj v Novem mestu*, Arheo (posebna izdaja), 103–104.

BREŠČAK, D. 1990c, Žubina. – *Varstvo spomenikov*, 187.

BREŠČAK, D. 2003, Ribnica na Dolenjskem. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije*. Vodnik po najdiščih, Ljubljana, 230–232.

BREŠČAK, D. 2006, Romula in rimska cesta. Poštna in carinska postaja ob rimski cesti Emona–Neviodunum–Siscia. – V: *Rimske ceste in projekt avtocest*, delno dopolnjen separat iz revije Rast, št. 2 (104), april 2006, 63–65.

BREŠČAK, D. 2015, Graves with weapons from Verdun near Stopiče / Grobovi z orožjem z Verduna pri Stopičah. – V: J. Istenič, B. Laharnar in J. Horvat (ur.), *Evidence of the Roman army in Slovenia*, Ljubljana, 75–123.

BREŠČAK, D., S. BUGAR, S. ČAVAL in S. OLIĆ 2004, *Poročilo o arheološkem zaščitnem izkopavanju na arheološkem najdišču Ribnica 2001–2004 na trasi AC Krška vas–Obrežje*. – Arhiv ZVKDS OE Novo mesto (neobjavljeno).

BRUKNER, O. 1981, *Rimska keramika u jugoslavenskom delu provincije Donje Panonije*. – Dissertationes et Monografiae XXIV, Beograd.

BRULET, R., F. VILVORDER in R. DELAGE 2010, *La céramique romaine en Gaule du Nord. Dictionnaire des céramiques. La vaisselle à large diffusion*. – Brepols, Turnhout.

BUGAR, A. 2019, Keramično gradivo. – V: A. Bugar, M. Guštin, G. Tiefengraber in M. Zorko, Nova tabla pri Murski Soboti. Rimska doba. Arheologija na avtocestah Slovenije 52/2, Ljubljana, 19–52.

BUGAR, A., M. GUŠTIN, G. TIEFENGRABER in M. ZORKO 2019, *Nova tabla pri Murski Soboti. Rimska doba*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 52/2, Ljubljana.

BUCHI, E. 1975, *Lucerne del museo di Aquileia. Vol. I. Lucerne romane con marchio di fabbrica*. – Aquileia.

BUJUKLIĆ, Ž. 2010, *Forum Romanum*. – Biblioteka Priručnici 12, Beograd.

BULJEVIĆ, Z. 2002a, Toaletni i nakitni oblici. – V: E. Marin (ur.) *Longae Salonae*. Split, Arheološki muzej Split, 313–326.

BULJEVIĆ, Z. 2002b, Stakleni balzamariji. – V: E. Marin (ur.), *Longae Salonae*. Split, Arheološki muzej Split, 383–454.

BULJEVIĆ, Z. 2004, Salonitanski kalup s prikazom gladijatora / Salona mold with image of gladiators. – *Opuscula Archaeologica* 28, 193–202.

BULJEVIĆ, Z. 2010, Rimskodobna nekropola u splitskoj Lori. – *Vjesnik za arheologoju i povijest dalmatinsk*u 103, 81– 190.

BULJEVIĆ, Z. 2011, Imprints on the bottoms of glass bottles from Dalmatia held in the Archaeological Museum in Split. – *Corpus des signatures et marques sur verres antiques*, Vol. 3, Lyon, 179–196.

BUORA, M. 1990, Fibule tipo Jobst 13b nel Friuli Venezia Giulia. – *Arheološki vestnik* 41, 177–182.

BUORA, M. 2007, Fibule dal territorio di Aquileia e dall'area di Salona dal I sec. a. C. al IV sec. d. C. Un confronto. – V: M. Buora (ur.), *Le regioni di Aquileia e Spalato in epoca romana:* convegno Castello di Udine 4 aprile 2006, Treviso, 239–259.

BUSSIÈRE J. in B. LINDROS WOHL 2017, *Ancient lamps in the J. Paul Getty Museum*. – Los Angeles.

CALVI, M. C. 1996, Le ambre romane di Aquileia: aspetti e problemi. – *Lungo la via dell'ambra, Atti del Convegno di Studio (Udine-Aquileia, 1994)*, Udine, 13–20.

CALVI, M. C. 2005, *Aquileia. Le ambre romane*. – Associazione nazionale per Aquileia, Aquileia.

CARRE M.-B. in S. PESAVENTO MATTIOLI 2018, *The amphorae of the western Adriatic: an update*. – V: G. Lipovac Vrkljan in A. Konestra (ur.), *Pottery Production, Landscape and Economy of Roman Dalmatia Interdisciplinary approaches*, Archaeopress Roman archaeology 47, Oxford, 7–13.

CARROLL, M. 2011, *Spirits of the Dead. Roman Funerary Commemoration in Western Europe*. – Oxford: Oxford University Press.

Chrzanovski, L. in D. Djaoui 2018, A short study of 290 discus--motifs adorning the lamps discovered within the harbor garbage covering the »Arles–Rhône 3« shipwreck and of their geographic repartition. – *Peuce*, S.N. XVI, 55–198.

CIGLAR, I. in J. VINDER 2020, *Poročilo o arheološke raziskave ob gradnji na območju gradnje komunalne infrastrukture – HE Krško, Kanalizacija Pijavško – novelacija projekta*. – Slovenska Bistrica (neobjavljeno poročilo).

CIGLENEČKI, S. 1990, K problemu datacije nastanka rimskodobnih višinskih utrdb v jugovzhodnoalpskem prostoru. – *Arheološki vestnik* 41, 147–176.

CIPRIANO, S. in S. MAZZOCCHIN 2012, Produzioni anforarie dell'Italia alto e medioadriatica in età romana. – V: S. Fioriello (ur.), *Ceramica Romana nella Puglia adriatica*, 241–254.

COLIVICCHI, F. 1997, Gli alabastra tardo-elenistici e romani. La documentazione delle necropoli Tarantine. – *Mélanges del'École française de Rome – MEFRA*, Tome 109, 199–262.

CONSPECTUS 1990: ETTLINGER, E. (ur.) 1990, *Conspectus formarum terrae sigillatae Italico modo confectae*. Materialien zur römisch-germanischen Keramik 10. – Bonn.

Conte, R. 2008–2009, *Le lucerne di età romana dai contesti di Brundisium e Gnatia. PhD, University of Naples »Frederico II«* (2008–2009). http://www.fedoa.unina.it/4187/1/Conte_XXII_CICLO.pdf

CROWLEY, R. P. 2016, Roman Death Masks and the Methaphorics of the Negative. – *Grey Room* 64, Summer, 64–103.

CROWLEY, P. R. 2020, Rock Crystal and the Nature of Artifice in Ancient Rome. – V: C. Hahn Cynthia in S. Avionam, *Seeking Transparency. Rock Crystals across the Medieval Mediterranean*, Gebr. Mann Verlag, Berlin, 151–162.

CUNJA, R. in *M. MLINAR* (ur.) *2010, S fibulo v fabulo. Fibule iz Istre, s Krasa, iz Notranjske in Posočja med prazgodovino in zgodnjim srednjim vekom*. – Pokrajinski muzej Koper, Koper.

ČAVAL, S. 2013, Poznoantične okrasne igle vrste *stilus* v Sloveniji. – *Arheološki vestnik 64*, 197–248.

DE BEENHOUWER, J. 2014. *Terracotta Figurines and Devotion in Roman Tongeren*. – Atuatuca 5, Publications of the Gallo-Roman Museum of Tongeren, Tongeren.

DEIMEL, M. 1987, *Die Bronzekleinfunde vom Magdalensberg*. – Kärntner Museumsschriften 71, Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 9.

DESCHLER-ERB, E. 2010, Armée romaine et pouvoir dans les Alpes occidentales; l'apport des militaria. – V: *Actes du XIIe Colloque sur les Alpes dans l'Antiquite. Bulletin d'Études préhistoriques et archéologiques alpines* 21, 193–204.

DESCHLER-ERB, S. 1998, *Römische Beinartefakte aus Augusta Raurica*. – Forschungen in Augst 27/1, Augst.

DJURIĆ, B. 2003, Drnovo. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije*. Vodnik po najdiščih, Ljubljana, 129.

DONAT, P. 2013, Urne in ceramica grezza tra tarda età repubblicana e età giulioclaudia nel territorio dell'attuale Friuli Venezia Giulia. Continuità e cesure con l'età protostorica. – T. Cividini in G. Tasca (ur.), *Atti del Convegno Internazionale* (San Vito al Tagliamento, 14 febbraio 2013), BAR 2795, Oxford, 211–220.

DRAGENDORFF, H. 1895, Terra sigillata. Ein Beitrag zur Geschichte der griechischen und

römischen Keramik. – *Bonner Jahrbücher* 96, 18–155.

DRERUP, H. 1980, Totenmaske und Ahnenbild bei den Römern. – *Mitteilungen des Deutschen Archäeologischen Instituts, Römische Abteilung*, 87, 81–129.

DULAR, J. 1974, Rimski grobovi z Borštka v Metliki. – *Arheološki vestnik* 25, 353–369.

DULAR, A. 1976, Rimski grobovi iz Rosalnic, Štrekljevca in Otoka pri Podzemlju. – *Arheološki vestnik* 27, 191–201.

DULAR, A. 1979, Rimske koščene igle iz Slovenije. – *Arheološki vestnik* 30, 278–293.

DUNGWORTH, D. 1997, Mystifying Roman Nails: Clavus Annalis, Defixiones and Minkisi. – V: C. Forcey, J. Hawthorne in R. Witcher (ur.), *Theoretical Roman Archaeology Conference 97. Proceedings of the Seventh Annual Theoretical Roman Archaeology Conference*, Oxford, 148–159.

EGRI, M. 2007, Graffiti on ceramic vessels from the western cemetery at Poetovio. – V: C. Cosma (ur.), *Funerary offering and votive depositions in Europe's 1st millennium AD. Cultural artifacts and local identities*, Cluj Napoca, 37–48.

ELLIOTT, S. 2017, *Empire State. How the Roman Military Built an Empire*. – Oxford.

FACSÁDY, A. 2009, *Jewellery in Aquincum*. Az Aquicumi Múzeum gyűjteménye 1. – Budapest.

FACCHINI, G. M. *et al.* 1995, Studio di una forma vitrea di età romana: la Merkurflasche (forma Isings 84). – *Postumia* 6, 150–174.

FACCHINETTI, C. 2005, La rook. – V: G. Legrottaglie, M. P. Rossignani in M. Sannazaro (ur.), *La Signora del sarcofago*. Contributi di archeologia 4, Milano, 199–334.

FADIĆ, I. 1996, Le ambre di Argyruntum, Lungo la via dell´ambra. – *Atti del Convegno di Studio (Udine–Aquileia 1994)*, Udine, 89–111.

FADIĆ, I. in B. ŠTEFANAC 2010, The small relief decorated jugs produced in Syrian glass workshops and found in the territory of southern Liburnia. – *Asseria* 8, 275–350.

FADIĆ, I. in B. ŠTEFANAC 2012, *Rimsko staklo Hrvatske. Radionički reljefni žigovi / Roman Glass in Croatia. Workshop Relief Stamps*. – Zadar.

FÉRET, G. in R. SYLVESTRE 2008, *Les graffiti sur céramique d' Augusta Raurica / Graffiti on pot sherds from Augusta Raurica*. – Forschungen in Augst 40, Augst.

FERRARESI, A. 2000, *Le lucerne fittili delle collezioni archeologiche del Palazzo Ducale di Mantova*. – Firenze.

FIFE, S. 2012, *The Roman Funeral. World History Encyclopedia*. Dostopno na https://www.worldhistory.org/article/96/the-roman-funeral/ (15. 1. 2023).

FISCHER, T. 2019, *Army of the Roman Emperors: Archaeology and History*. – Oxford.

FLOWER, H. 1996, *Ancestor Masks and Aristocratic Power in Roman Culture*. – Oxford University Press, Oxford.

FONTAINE, S. in J. ROUSSEL-ODE 2010, Vases soufflés-moulés du Haut-Empire trouvés en Narbonnaise, D'Ennion au Val Saint-Lambert. – V: C. Fontaine-Hodiamont (ur.), *Le verre soufflé-moulé, Actes des 23e Rencontres de l'AFAV (17–19 octobre 2008)*. Brussel, 177–204.

FOY, D. 2006, Marques sur verres antiques trouvées en France addenda. – V: D. Foy in M.-D. Nenna (ur.), *Marques sur verres antiques*, Vol. 2, 467–490.

FOY, D. 2011, Signatures et marques sur verres antiques trouvés en France: second addenda. – *Corpus des signatures et marques sur verres antiques* 3, 83–138.

FOY, D. in M.-D. NENNA, 2006, Les unguentaria. – V: D. Foy in M.-D. Nenna (ur.), *Marques sur verres antiques*, Vol. 1, 133–148.

FOY, D., F. LEBAUNE-JEAN, C. LEBLOND, C. MARTIN PRUVOT, M.-T. MARTY, C. MASSART, C. MUNIER, L. ROBIN in J. ROUSSEL--ODE 2018, *Verres incolores de l'Antiquite romaine en Gaule et aux marges de la Gaule*. Vol. 1. – Archaeopress Roman Archaeology 42, Oxford.

FRANCIS, J. 2002, The Three Graces: Composition and Meaning in a Roman Context. – *Greece & Rome* 49 (2), 180–198.

FRECER, R. 2014, Unique Roman Upper Lamp Mold from Brigetio. Zborník Slovenského národného múzea 108 – *Archeológia* 27, 127–132.

FROVA, A. 1971, Vetri Romani con marchi. – *Journal of Glass Studies* 13, 38–44.

GABLER, D. 1983, Rapporti commerciali tra Italia e Pannonia in eta romana. – *Archeologia Classica* vol. 35, 88–117.

GABLER, D. 2012, Terra sigillaták Aquincum legkorábbi táborából és annak helyén emelt későbbi rómaiépületekből. – *Budapest Régiségei* 45, 111–150.

GADDI D. in P. MAGGI 2017, Anfore italiche. – V: P. Maggi, F. Maselli Scotti, S. Pesavento Mattioli, E. Zulini (ur.), *Materiali per Aquileia. Lo scavo di Canale Anfora (2004–2005)*, Scavi di Aquileia 4, 263–328.

GAGETTI, E. 2000, Anelli di eta romana scolpiti in ambra e in pietra dura della collezione di Toppo presso i Musei Civici di Udine. – *Aquileia Nostra* 71, 193–250.

GARBSCH, J. 1965, *Die norisch-pannonische Frauentracht im 1. und 2. Jahrhundert*. – München.

GIOVANNINI, A. 2008, Tipologia delle perle in vetro attestate ad Aquileia. – V: L. Mandruzzato (ur.), *Vetri antichi del Museo Nazionali di Aquileia. Ornamenti e oggettistica di età romana, vetro pre- e post-romano*, Corpus delle collezioni del vetro in Friuli Venezia Giulia 4, Trieste, 56–170.

GIOVANNINI, A. 2009, Le necropoli. – V: F. Ghedini, M. Bueno in M. Novello (ur.), *Moenibus et portu celeberrima. Aquileia: storia di una città*, Roma, 183–195.

GIOVANNINI, A. 2015, Aquileia, attestazioni funerarie di età augustea. Alcune osservazioni. – *Antichità Altoadriatiche* 81, 295–326.

GIOVANNINI, A. in G. TASCA 2016, *Metalli antichi del Museo di San Vito al Tagliamento. L'età romana e altomedievale*. – San Vito al Tagliamneto, Pordenone.

GIRARDI JURKIĆ, V. 2010, Jantarni prsten iz rimske nekropole Burle kod Medulina u svjetlu korištenja jantara u antici. – *Prilozi* 27, 161–170.

GIRARDI JURKIĆ, V. in K. DŽIN 2003, *Sjaj antičkih nekropola Istre. / The splendour of the antique necropolises of Istria*. – Monografije i katalozi 13, Pula.

GOETHERT-POLASCHEK, K. 1977, *Katalog der römischen Gläser des Rheinischen Landesmuseum Trier.* – Trierer Grabungen und Forschunegn 9, Mainz am Rhein.

GORECKI, J. 1995, Die Münzbeigabe, eine mediterraen Grabsitte. Nur Fährlohn für Charon? – V: M. Witteyer in P. Fasold (ur.), *Des Lichtes beraubt. Totenehrung in der römischen Gräberstraße von Mainz-Weisenau (Katalog zur Austellung, 8. 9.–19. 11. 1995, Frankfurt, Augsburg, Linz, Kassel)*, Mainz – Frankfurt am Main, 93–103.

GOSTENČNIK, K. 2005, *Die Beinfunde vom Magdalensberg*. – Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 15, Kärntner Museumsschriften 78, Klagenfurt.

GOSTENČNIK, K. 2014, Textilproduktion in der Austria Romana. – V: K. Grömer, *Römische Textilien in Noricum und Westpannonien im Kontext archäologischer Gewebefunde 2000 v.Chr. bis 500 n.Chr. in Österreich*, Austria Antiqua 5, Graz, 57–109.

GOTTSCHALK, R. 1996, Ein spätrömischer Spinnrocken aus Elfenbein. – *Archäologisches Korrespondenzblatt* 26 (4), 483–500.

GREGL, Z. 1982, Rimski medicinski instrumenti iz Hrvatske I. – *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 15 (1), 175–210.

GREGL, Z. 1984, Rimski medicinski instrumenti iz Hrvatske II. – *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 16–17, 175–181.

GREGL, Z. 1987, Figuralna ornamentika na urnama u obliku kuće. – *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 20, 85–92.

GREGL, Z. 1997, *Rimske nekropole sjeverne Hrvatske / The Roman Cemeteries of Northern Croatia*. – Zagreb.

GREGL, Z. 2007, Rimskodobna nekropola nekropola Gornja vas na Žumberku. – *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 40, 221–331.

GREGL, Z. 2009, *Žumberak i Latobici, hommage jednoj planini*. – Zagreb.

GROŠELJ, N. 2006, *Praznično leto Rimljanov v pesmi: verzi o praznikih, običajih, ozvezdjih*. Prevod Nada Grošelj in Jelena Isak. – Ljubljana.

GUGL, C. 1995, *Die römischen Fibeln aus Virunum*. – Klagenfurt.

GUŠTIN, M. 2002, Il campo militare romano a Čatež presso Brežice (Slovenia). – *Quaderni friuliani di archeologia* XII, 69–75.

GUŠTIN, M. 2015, Roman camps following the route to Segestica and the western Balkans / Rimski vojaški tabori v smeri proti Segestiki in zahodnemu delu Balkanskega polotoka. – V: J. Istenič, B. Laharnar in J. Horvat (ur.), *Evidence of the Roman Army in Slovenia*, Ljubljana, 221–233.

HABEREY, W. 1949, Ein spätrömisches Frauengrab aus Dorweiler, Kr. Euskirchen. – *Bonner Jahrbücher* 149, 82–93.

HAJDU, B. 2018, Terra sigillata from the territory of the civil town of Brigetio. – *Dissertationes Archaeologicae ex Instituto Archaeologico Universitatis de Rolando Eötvös nominatae* Ser. 3. No. 6, Budapest, 445–460.

HEYNOWSKI, R. 2017, *Nadeln: Erkennen – Bestimmen – Beschreiben*. – Bestimmungsbuch Archäologie 3, Deutscher Kunstverlag.

HÖPKEN, C. 2003, Herstellung quarzkeramischer Melonenperlen im römischen Flottenlager Köln Alteburg: Terminologie – Technologie – Befund. – V: B. Liesen in U. Brandl (ur.), *Römische*

Keramik. Herstellung und Handel. Kolloquium Xanten, 15.–17. 6. 2000, Xantener Berichte 13, 353–363.

HORVAT, A. 2010, *Mineralogija in provenienca žare s Križišča* (neobjavljeno poročilo). – Ljubljana.

HORVAT, J. 2015, The consolidation of Roman authority in the hinterland of the northern Adriatic. – *AdriAtlas et l'histoire de l'espace adriatique*, 273–291.

HORVAT, M. 1999, *Keramika. Tehnologija keramike, tipologija lončenine, keramični arhiv*. – Ljubljana.

HVALEC, S. *et al.* 2009, *Utrip Tribune. Doživetja arheološkega vsakdana*. – Ljubljana.

IGNATIADOU, D. 2010, Achaemenid and Greek Colourless Glass. – V: J. Curtis in St. J. Simpson (ur.), *The World of Ancient Persia*, London, New York, 419–426.

ISINGS, C. 1957, *Roman Glass from dated finds*. – Groningen.

ISTENIČ, J. 1999, *Poetovio, zahodna grobišča I: grobne celote iz Deželnega muzeja Joanneuma v Gradcu / Poetovio, the western cemeteries I: grave–groups in the Landesmuseum Joanneum, Graz*. – Katalogi in monografije 32, Ljubljana.

ISTENIČ, J. 2000, *Poetovio, zahodna grobišča II: grobne celote iz Deželnega muzeja Joanneuma v Gradcu / Poetovio, the western cemeteries II: grave–groups in the Landesmuseum Joanneum, Graz*. – Katalogi in monografije 33, Ljubljana.

ISTENIČ, J. 2009, Ljubljanica in rimska vojska. – V: P. Turk *et al.* (ur.), Ljubljanica – kulturna dediščina reke, Ljubljana, 81–86.

ISTENIČ, J., M. DASZKIEWICZ in G. SCHNEIDER 2003, Local production of pottery and clay lamps at *Emona* (Italia, Regio X). – *RCRF Acta* 38, 83–91.

IVČEVIĆ, S. 2002, Kozmetički pribor. – V: E. Marin (ur.), *Longae Salonae* I, 327–347.

JANEŽIČ, M. 2018, *Lončarska obrt v Petovioni: sledovi lončarske proizvodnje in analiza keramičnega gradiva na območju Doma upokojencev Ptuj*. – Doktorska disertacija, Univerza na Primorskem, Koper.

JELINČIĆ, K 2009, *Rimska keramika lokalne proizvodnje na području hrvatskog dijela rimske provincije Gornje Panonije*. – Doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb.

JERIN, B. in T. NABERGOJ 2003, Mrzlo polje pri Ivančni gorici. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami*. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih, Ljubljana, 190–192.

JET – Jet Industry in Roman York, 1962. V: *An Inventory of the Historical Monuments in City of York, Volume 1, Eburacum, Roman York* (London, 1962), 141–144. *British History Online* http://www.british-history.ac.uk/rchme/york/vol1/pp141–144 [accessed 17 July 2023].

https://www.maltonmuseum.co.uk/collection/roman-collection/

JOBST, W. 1975, *Die römischen Fibeln aus Lauriacum*. – Forschungen in Lauriacum 10, Linz.

JOSIPOVIČ, D. 2002, *Pristava pri Trebnjem. Poročilo o izvajanju zavarovalnih arheoloških raziskav na trasi rekonstrukcije kanalizacije*. – Poročilo; arhiv ZVKDS OE Novo mesto (neobjavljeno), Novo mesto.

KASTELIC, J. 1998, *Simbolika mitov na rimskih nagrobnih spomenikih: Šempeter v Savinjski dolini*. – Slovenska matica, Ljubljana.

KLEMENC, J., V. KOLŠEK in P. PETRU 1972, *Antične grobnice v Šempetru*. – Katalogi in monografije 9, Ljubljana.

KNEZ, T. 1964/1965, Rimski grobovi v Straži / Römische Gräber in Straža. – *Arheološki vestnik* 15/16, 145–164.

KNEZ, T. 1968, Oblike antičnih grobov na Dolenjskem / Antike Grabformen in Dolenjsko (Unterkrain). – *Arheološki vestnik* 19, 221–238.

KNEZ, T. 1969, Novi rimski grobovi na Dolenjskem. – Razpr. 1. razr. SAZU 6, 107–159.

KNEZ, T. 1992, *Novo mesto 2. Keltsko–rimsko grobišče Beletov vrt / Novo mesto 2. Keltisch römisches Gräberfeld Beletov vrt*. – Carniola archaeologica 2, Novo mesto.

KOLŠEK, V. 1972, *Les nécropoles de Celeia et de Šempeter*. – Inventaria archaeologica 16, 18. fol., Belgrade.

KOLŠEK, V. 1977, *Vzhodni del antične nekropole v Šempetru*. – Katalogi in monografije 14, Ljubljana.

KOLŠEK, V. 1997, *Rimska nekropola v Šempetru. Vodnik / Römische Nekropole im Šempeter. Führer*. – Celje.

KOLŠEK, V. in P. PETRU 1958–1959, Ribnica. – *Varstvo spomenikov* 7, 303–305.

KONESTRA, A. in I. OŽANIĆ ROGULJIĆ 2016, Illuminating the way: later Roman factory lamp from a grave context in Crikvenica / Osvjetljavajući put: kasnoantička firma svjetiljka iz groba u Crikvenici. – V: G. Lipovac Vrkljan, I. Ožanić Roguljić in M. Ugarković (ur.), *Rimske i kasnoantičke svjetiljke: proizvodnja i distribucija, kontakti na Mediteranu / Roman and late antique lamps: production and distribution, contacts on the Mediterranean*, 128–136.

KONESTRA, A. in I. OŽANIĆ ROGULJIĆ 2017, Panonska keramika u rimskodobnoj Dalmaciji. – V: G. Lipovac Vrkljan, B. Šiljeg, I. Ožanić Roguljić, A. Konestra (ur.) *Zbornik III. međunarodnog arheološkog kolokvija Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina jadranskim prostorom*, Crikvenica, 453–463.

KONESTRA, A. in T. ROSIĆ (ur.) 2016, *845°C Ad Turres*. – Katalog razstave, Muzej grada Crikvenice, Crikvenica.

KOS, P. 1988, *Die Fundmünzen der römischen Zeit in Slowenien*. Teil I, Teil II. – Berlin.

KOS, P. 1997, *Leksikon antične numizmatike. S poudarkom na prostoru jugovzhodnih Alp in Balkana*. – Ljubljana.

KOŠČEVIĆ, R. 1980, *Antičke fibule s područja Siska*. – Zagreb.

KOŠČEVIĆ, R. 1991, *Antička bronca iz Siska. Umjetničko–obrtna metalna produkcija iz razdoblja rimskog carstva*. – Zagreb.

KOŠČEVIĆ, R. 2000, Sitni koštani i brončani predmeti iz Siscije. – *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 17*, 17–24.

KOVAČ, M. 2010, Izbor rimskih koštanih ukosnica iz fundusa Muzeja Slavonije u Osijeku. – *Osječki zbornik* 29, 37–78.

KRAJŠEK, J. 2015, *Keramika rimske Celeje*. – Doktorska disertacija, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Ljubljana.

KRAJŠEK, J. in P. STERGAR 2008, Keramika s svetiščnega območja v Podkraju pri Hrastniku. – *Arheološki vestnik* 59, 245–277.

KREMER, G. 2001, *Antike Grabbauten in Noricum*. – ÖAI Sonderschriften Band 36, Wien.

KRIŽ, B. 2003, *Draga pri Beli Cerkvi – antična nekropola/Draga near Bela Cerkev – Roman cemetery*. – Katalog razstave / Exhibition catalogue, Novo mesto.

KRIŽ, B. 2017, *Jantar – dragulji Baltika v Novem mestu / Amber – Jewels of the Baltic in Novo mesto*. – Katalog razstave / Exhibition catalogue, Novo mesto.

KRIŽ, B., P. STIPANČIČ in A. ŠKEDELJ PETRIČ 2009, *Arheološka podoba Dolenjske / The Archaeological Image of Dolenjska*. – Katalog stalne arheološke razstave / Catalogue of the permanent archaeological exhibition, Novo mesto.

KRIŽ, B. in P. TURK 2003, *Bernstein- und Glasschmuck aus Novo mesto, Slowenien*. – Keltenmuseum, Hochdorf.

KÜHNE, A. 1999, Antike kieselkeramische Sinterwerkstoffe. – V: R. Busz in P. Gercke (ur.), *Türkis und Azur. Quarzkeramik im Orient und Okzident*. Ausstellungskatalog, Kassel, 104–110.

KUJUNDŽIĆ, Z. 1982, *Poetovijske nekropole*. – Katalogi in monografije 20, Ljubljana.

KUNINA, N. 1997, *Ancient Glass in the Hermitage Collection*. – St. Petersburg, Ars Publishing House.

LANGE, H. 1990. *Römische Terrakotten aus Salzburg*. – Katalog zur Ausstellung im Salzburger Museum Carolino Augusteum, Salzburger Museum C.A., Salzburg.

LAZAR, I. 1996, Latenske in zgodnjerimske najdbe iz Savinje v Celju. – *Arheološki vestnik* 47, 279–296.

LAZAR, I. 2003, *Rimsko steklo Slovenije*. – Opera Instituti archaeologici Sloveniae 7, Ljubljana.

LAZAR, I. 2004a, Odsevi davnine – Antično steklo v Sloveniji / Spiegelungen der Vorzeit – Antikes Glas in Slowenien. – V: I. Lazar (ur.), *Rimljani–steklo, glina, kamen / Die Römer–Glas, Ton, Stein*, Celje, Ptuj, Maribor, 11–81.

LAZAR, I. 2004b, Najdbe rimskega stekla iz Logatca (*Longaticum*) / Finds of Roman glass from Logatec (*Longaticum*). – V: I. Lazar (ur.), *Drobci antičnega stekla / Fragments of Ancient Glass*, Annales Mediterranea, Koper, 57–65.

LAZAR, I. 2006a, *Ilovica pri Vranskem*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 1, Ljubljana.

LAZAR, I. 2006b, Vessels with base marks from Slovenia. – V: D. Foy in M.-D. Nenna (ur.), *Corpus des signatures et marques sur verres antiques*, vol. 2, Lyon, 245–272.

LAZAR, I. 2016, The mould-blown glass assemblage of the Roman necropolis in Budva / Skupina stakla duvanog u kalup sa rimske nekropole u Budvi. – *Nova antička Duklja* 7, 21–37.

LAZAR, I. 2020, Romula – Ribnica. – V: J. Horvat, I. Lazar in A. Gaspari (ur), *Manjša rimska naselja na slovenskem prostoru / Minor Roman settlements in Slovenia*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 40, Ljubljana, 387–402.

LAZAR, I. 2021a, New finds of Roman high-quality glass from Romula (Pannonia). – V: *Annales du 22e Congrès de l'AIHV*, 149–160.

LAZAR, I. 2021b, A Look through the Glass; Glass Material from the Roman Necropolis of Budva in the Social and Economic Context of the Empire. – V: D. Medin (ur.), *Antička Budva*, Podgorica, 376–397.

LAZAR, I. 2022, *Pogled skozi steklo* / A Look through the Glass. – Monographiae Universitatis Hereditati 1, Koper.

LAZAR, I. 2023, Opredelitev steklenega gradiva. – V: A. Plestenjak, A. Gaspari in T. Žerjal, *Celje, Mariborska cesta, III. Etapa*, Arheologija na avtocestah Slovenije 111, Ljubljana, 417–431.

LEBEN SELJAK, P. 2004, *Antropološka analiza skeleta iz groba 78*. – Neobjavljeno poročilo, Arhiv ZVKD Slovenije, OE Novo mesto, Novo mesto.

LELEKOVIĆ, T. 2007, Reljefna *terra sigillata* iz Westerndorfa s područja Cibala (Vinkovci, Istočna Hrvatska). – *Arheološki radovi i rasprave* 15, 43–77.

LOESCHCKE, S. 1919, *Lampen aus Vindonissa, Ein Beitrag zur Geschichte von Vindonissa und des Antiken Beleuchtungswesens*. – Zürich.

LOVENJAK, M. 1997, Štirje novi miljniki s ceste *Emona–Neviodunum*. – *Arheološki vestnik* 48, 89–96.

LOVENJAK, M. 1998, *Inscriptiones Latinae Sloveniae 1*. – Situla 37, Ljubljana.

LOVENJAK, M. 2003, Municipium Flavium Latobicorum Neviodunum. – V: M. Šašel Kos in P. Scherrer (ur.), *The Autonomus Towns of Noricum and Pannonia*, Situla 41, Ljubljana, 93–106.

LOVENJAK, M. 2006, Rimski miljniki na Dolenjskem. – *Rast* 2 (104), 175–183.

LOVENJAK, M. in U. BAVEC 2006, Nova rimska miljnika na Kranjskem. – *Rast* 2 (104), 184–188.

LUDOVICI, W. 1908, *Urnengräber römischer Töpfer aus Rheinzabern und Ill. Folge dort aufgefundener Stempelnamen und Stempelbilder bei meinen Ausgrabungen 1905–1908*. – Rheinzabern.

LUBŠINA TUŠEK, M. 2010, Potrčeva cesta na Ptuju. – *Varstvo spomenikov, Poročila 46*, 301–304.

LUBŠINA TUŠEK, M. 2016, *Rimski grobovi na območju Potrčeve ceste na Ptuju*. – Zloženka ob razstavi, Ptuj.

MADDEN, K. 2017, Breaking the Mould. Roman Non-Elite Plaster Death Masks: identifying new form of Funerary Commemoration and Memory. – *Assemblage*, 13–31.

MAIURI, A. 1958, *Ercolano. I nuovi scavi (1927–1958)*. – Rome.

MANDRUZZATO, L. in A. MARCANTE 2007, *Vetri antiche del Museo Archeologico Nazionale di Aquileia*. – CCV Friuli Venezia Giulia 3, AIHV Italia, Trieste.

MANNING, W. H. 1985, *Catalogue of the Romano-British iron tools, fittings and weapons in the British Museum*. – London.

MARDEŠIĆ, J. 2002, Jantar. – V: E. Marin (ur.), *Longae Salonae*. Arheološki muzej Split, Split, 175–202.

MARKOVIĆ, Č. 2012, *Antička Budva: nekropole; istraživanja 1980–1981*. – Podgorica.

MASELLI SCOTTI, F. 1996, Presupposti per l'individuazione di Aquileia come terminale della via dell'ambra in epoca romana. – *Lungo la via dell'ambra*, Udine, 125–129.

MASON, P. 2003a, Rimska vojaška utrdba. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami*. Arheologija na avtocestah Slovenije, Vodnik po najdiščih, Ljubljana, 67–71.

MASON, P. 2003b, Obrežje M M P. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami*. Arheologija na avtocestah Slovenije, Vodnik po najdiščih, Ljubljana, 201–202.

MASON, P., P. PREDAN, T. BRITOVŠEK in I. PINTER 2008, Novo mesto. – *Varstvo spomenikov* 44, 178.

MASON, P. 2006, The Roman Fort at Obrežje and Augustan Military Activity in the Sava Valley in Slovenia. – V: *Rom auf dem Weg nach Germanien. Geostrategie, Vormarschtrassen und Logistik*. Internationales Kolloquium in Delbrück-Anreppen vom 4. bis 6. November 2004, Mainz, 187–198.

MASON, P. 2012, Something old something new, something borrowed… Romanisation and the creation of identity in early Roman central and south-eastern Slovenia. – V: I. Lazar in B. Županek (ur.), *Emona med Aqvilejo in Panonijo (Emona between Aquileia and Pannonia)*, Koper, 389–406.

MASON, P. in B. ŽUPANEK 2018, Being Roman: Rethinking Ethnic and Social Boundaries in the Roman South-Eastern Alpine World. – *Theoretical Roman Archaeology Journal* 1 (6), 1–16, DOI: https://doi.org/10.16995/traj.354.

MAVER, A. 2004, *Spremembe v pridatkih iz poznolatenskega v rimski čas v dolenjskih grobovih*. – Neobjavljena seminarska naloga, Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.

MAZZEO SARACINO, L. 2000, Lo studio delle terre sigillate padane: problemi e prospettive. – V: G. P. Brogiolo in G. Olcese (ur.), *Produzione ceramica in area padana tra il II secolo a.c. e il VII secolo d.c.: nuovi dati e prospettive di ricerca*, Documenti di archeologia 21, 31–45.

MCKIE, S. 2017, *The Social Significance of Curse Tablets in the North-Western Provinces of the Roman Empire*. – Doktorska disertacija, The Open University.

MELLAART, J. 1972, Älter als Babylon. Die Geschichte von Çatal Hüjük. – *Mannheimer Forum* 72, 117–166.

MIGOTTI, B. 2020, Dva rimska nadgrobna medaljona iz sjeverne Hrvatske u kontekstu noričko-panonske kamenoklesarske proizvodnje. – *Arheološki radovi i rasprave* 19, 53–76.

MIHOVILIĆ, K. 1979, Prstenje i naušnice rimskog doba Slovenije. – *Arheološki vestnik* 30, 223–243.

MIKL CURK, I. 1987, *Rimska lončena posoda na Slovenskem*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.

MIKL CURK, I. 1996, *Sto zgodb slovenskih arheoloških spomenikov*. – Ljubljana.

MILETIĆ ČAKŠIRAN, I. 2015, Keramika tankih stijenki s lokaliteta Sv. Kvirin u Sisku. – *Opuscula Archaeologica* 37/38 (2013/2014), 111–160.

MILETIĆ ČAKŠIRAN, I. 2019, *Tipološko kronološka klasifikacija rimske keramike iz Siscije*. – Doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Zagreb.

MILLEKER, E. J. 1988, The Three Graces on a Roman Relief Mirror. – *Metropolitan Museum Journal* 23, 69–81.

MILOVANOVIĆ, B. 2018, Power and wealth of the citizens of Viminacium. – V: M. Korać (ur.), *Vivere militare est. From Populus to Emperors – Living on the Frontier*. Monographies 68/2, vol. II, Beograd, 101–141.

MIŠKEC, A. 2004, *Opredelitev novcev z najdišča Ribnica* (Krško, Velika dolina, Spodnja Ribnica). – Poročilo. ZVKD Slovenije, OE Novo mesto, Novo mesto.

MIŠKEC, A. 2012, Analysis of the coin finds from the graves in the northern cemetery of Emona. – V: I. Lazar, B. Županek (ur.), *Emona med Akvilejo in Panonijo / Emona between Aquileia and Pannonia*, Koper, 133–141.

MIŠKEC, A. in M. PFLAUM 2007, *Našli smo zaklad, o novčni zakladni najdbi z Drnovega / Buried treasure: the coin hoard from Drnovo*. – Katalog razstave, Ljubljana.

MIŠKEC, A., B. ŽUPANEK, Š. KARO in G. TICA 2020, *Severno emonsko grobišče – raziskave na najdišču Kozolec*. – Situla 45, Ljubljana.

MULH T., M. ČERNE RADOJEVIĆ, M. JANEŽIČ in T. VERBIČ 2014, *Poročilo o izvedenih arheoloških izkopavanjih na območju gradnje stanovanjske hiše Maksimović – Vrhnika. Parcela št. 2215/2, k. o. Vrhnika*. – Neobjavljeno poročilo, ZVKDS, OE Ljubljana, Ljubljana.

MURKO, M., M. OMAHEN in M. STRAŠEK 2012, *Poročilo o arheoloških izkopavanjih na arheološkem najdišču PSC Mačkovec, cona 1a-jug/faza 3*. – Neobjavljeno poročilo, ZVKDS, OE Novo mesto, Novo mesto.

NAGY, A. 2017, *Resatus and the stamped pottery*, Aquincum Studies 1. – Budapest.

NESTROROVIĆ, A. 2005, *V dragulje vbrušene podobe sveta. Rimske geme Slovenije*. – Katalog razstave, Ljubljana.

NIKOLIĆ-ĐORĐEVIĆ, S. 2000, Antička keramika Singidunuma – oblici posuda. – *Singidunum* 2, Beograd, 11–244.

NOVŠAK, M., I. BEKLJANOV ZIDANŠEK in T. ŽERJAL 2019, *Križišče pri Spodnjih Škofijah*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 81, Ljubljana.

OLLITRAULT, M. 2020, *Les clous de caligae et »de char«, à décor (époques tardo-républicaine et impériale)*. – Magistrska naloga, Université Rennes 2, Rennes.

OŽANIĆ ROGULJIĆ, I. 2007, Keramika tankih stijenki s tri odabrana položaja u Vinkovcima. – *Prilozi* 24, 173–180.

OŽANIĆ ROGULJIĆ, I. in A. KONESTRA 2017, Pannonian slipped ware in Dalmatia. – V: G. Lipovac Vrkljan, B. Šiljeg, I. Ožanić Roguljić in A. Konestra (ur.), *Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru*, Zbornik III. međunarodnog arheološkog kolokvija, 4.–5. studenoga 2014, Zagreb, Crikvenica, 453–460.

PALAVESTRA, A. in V. KRSTIĆ 2006, *The Magic of Amber*. – National Museum, Beograd.

PARMEGGIANI, G. 1990, I cuoi. – V: F. Berti (ur.), *Fortuna Maris, La Nave Romana di Comacchio* – Katalog razstave, Bologna, 86–96, 211–231.

PARKER, A. 2016. Staring at Death: The Jet *Gorgoneia* of Roman Britain. – V: S. Hoss, S. in A. Whitmore (ur.), *Small Finds and Ancient Social Practices in the North Western Provinces of the Roman Empire*, Oxford, 98–113.

PAULY-WISSOWA 1899, *Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft III*. – Stuttgart.

PEACOCK, D. P. S. in D. F. WILLIAMS 1986, *Amphorae and the Roman economy*. – London, New York.

PEČNIK, J. 1892a, Iz davne prošlosti. (Starinoslovne črtice o novejših izkopinah). – *Dom in svet 5*, 2–31.

PEČNIK, J. 1892b, Iz davne prošlosti. (Starinoslovne črtice o novejših izkopinah). – *Dom in svet 5*, 223–226.

PEČNIK, J. 1904, Medvedjek. – *Izvestja muzejskega društva za Kranjsko* XIV, 30.

PERKO, V. 2012, Fiat Lux! Svetila na prostoru današnje Slovenije v antiki. – V: V. Perko, A. Nestorović in I. Žižek (ur.) 2012, *Ex oriente lux. Rimskodobna svetila in oljenke iz Slovenije*. Priložnostna publikacija ob IV. Mednarodnem kongresu Zveze raziskovalcev svetil, ILA, Ptuj, 15.–19. maj 2012, 24–83, Ptuj.

PERKO, V., A. NESTOROVIĆ in I. ŽIŽEK (ur.) 2012, Ex oriente lux. *Rimskodobna svetila in oljenke iz Slovenije*. Priložnostna publikacija ob IV. Mednarodnem kongresu Zveze raziskovalcev svetil, ILA, Ptuj, 15. do 19. maj 2012, Ptuj.

PESAVENTO MATTIOLI (ur.) *et al*., 1992, *Anfore romane a Padova: ritrovamenti della città*. – Modena.

PETRU, P. 1960, Vihre. – *Varstvo spomenikov* 8, 63.

PETRU, P. 1961, Podoba antičnega podeželja na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju v luči najdb na avtomobilski cesti. – *Dolenjski zbornik* 1960–1961, Novo mesto, 193–202.

PETRU, P. 1966, Hišaste žare, dokaz migracije dela plemena Latobici. – *Arheološki vestnik* 17, 361–371.

PETRU, P. 1969a, Poskus časovne razporeditve lončenine iz rimskih grobov na Dolenjskem in Posavju. – *Razprave 1. razr. SAZU* 6, 195–214.

PETRU, P. 1969b, Rimski grobovi iz Dobove, Ribnice in Petrušnje vasi. – *Razprave 1. razr. SAZU* 6, 5–82.

PETRU, S. 1969c, Rimski grobovi iz Globodola. – *Razprave 1. razr. SAZU* 6, 85–108.

PETRU, P. 1971, *Hišaste žare Latobikov*. – *Situla* 11, Ljubljana.

PETRU, P. 1975, XII, Krško, Ribnica, Podgračeno. – V: *Arheološka najdišča Slovenije*, Ljubljana, 259.

PETRU, P., T. KNEZ in A. URŠIČ 1966, Poročilo o raziskovanju suburbanih predelov Neviodunuma v letih 1960–1963. – *Arheološki vestnik* 17, 469–502.

PETRU, S. 1972, *Emonske nekropole. Odkrite med leti 1635–1960*. – Katalogi in monografije 7, Ljubljana.

PETRU, S. in P. PETRU 1978, *Neviodunum (Drnovo pri Krškem)*. – Katalogi in monografije 15, Ljubljana.

PFÄFFLI, B. 2013. *Kinder? Kinder! Auf Spurensuche in Augusta Raurica*. – Augster Museumshefte 34. Ausstellungstexte und Hintergrundinformationen zur gleichnamigen Ausstellung, Museum Augusta Raurica, Augst.

PHILPOTT, R. 1991, *Burial Practices in Roman Britain: A survey of grave treatment and furnishing*. A.D. 43–410. – British Archaeological Reports British Series 219.

PIRKOVIČ, I. 1968, *Crucium: rimska postna postaja med Emono in Neviodunom*. – *Situla* 10, Ljubljana.

PIRLING, R. 1976, Klothos Kunkel. – V: T. E. Haevernick in A. von Saldern (ur.), *Festschrift für Waldemar Haberey*, Mainz, 101–109.

PLESNIČAR GEC, L. 1972, *Severno emonsko grobišče*. – Katalogi in monografije 8, Ljubljana.

PLESNIČAR GEC, L. 1977, *Keramika emonskih nekropol / The Pottery of Emona Necropolises*. – Disertationes et monographiae XX, Ljubljana.

PLESTENJAK, A., T. VERBIČ, P. VOJAKOVIĆ, I. MURGELJ, I. BEKLJANOV ZIDANŠEK, S. HVALEC, S. PORENTA, B. TOŠKAN, J. DIRJEC, J. HRUSTEL 2013, *Ivančna Gorica: arheološke raziskave v letih 2008 in 2009*. – Sevnica.

POLFER, M. 2000, Reconstructing funerary rituals: the evidence of ustrina and related archaeological structures. – V: J. Pearce in M. Millet (ur.), *Struck Burial, Society and Context in the Roman World*, Oxford, 30–37.

POLLINI, J. 2007, *Ritualizing Death in Republican Rome: Memory, Religion, Class Struggle, and the Wax Ancestral Mask Tradition's Origin and Influence on veristic Portraiture*. – V: N. Laneri (ur.), *Performing Death. Social Analyses of Funerary Traditions in the Ancient Near East and Mediterranean*. Oriental Institute Seminars 3, Chicago, 237–286. Dostopen: https://www.researchgate.net/publication/303256846_Ritualizing_Death_in_Republican_Rome_Memory_Religion_Class_Struggle_and_the_Wax_Ancestral_Mask_Tradition's_Origin_and_Influence_on_veristic_Portraiture [accessed Jul 09 2023].

PREMERSTEIN, v. A. in S. RUTAR 1899, *Römische Strassen und Befestigungen in Krain*. – Wien.

PRICE, J. 1985, Early Roman Vessel Glass from Burials in Tripolitania: a Study of Finds from Forte della Vite and other sites now in the National Museum of Antiquities in Tripoli. – V: D. J. Buck in D. J Mattingly (ur.), *Town and Country in Roman Tripolitania*, British Archaeological Reports, International series no. S274, Oxford, 67–106.

PRICE, J. 1991, Decorated Mould-Blown Tablewares in the First Century AD. – V: M. Newby in K. Painter (ur.), *Roman Glass: Two Centuries of Art and Invention*, London, 56–75.

PRICE, J. 2011, Mould-blown and impressed designs and names on vessels in Britain. – *Corpus des signatures et marques sur verres antiques*, Vol. 3, Lyon, 15–80.

RADMAN LIVAJA, I. 2004, *Militaria Sisciensia. Nalazi rimske vojne opreme iz Siska u fundudu Arheološkog muzeja u Zagrebu*. – Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu 1, Zagreb.

RIHA, E. 1979, *Die römischen Fibeln aus Augst und Kaiseraugst*. – Forschungen in Augst 3, Augst.

RIHA, E. 1986, *Römisches Toilettgerät und medizinische Instrumente aus Augst und Kaiseraugst*. – Forschungen in Augst 6, Augst.

RIHA, E. 1990, *Der römische Schmuck aus Augst und Kaiseraugst*. – Forschungen in Augst 10, Augst.

RIHA, E. 1994, *Die römischen Fibeln aus Augst und Kaiseraugst*. – Forschungen in Augst 18, Augst.

RIŽNAR, I. 2021, Poročilo o preiskavi malt z arheološkega najdišča Ribnica. – Neobjavljeno poročilo, ZVKDS, Ljubljana.

ROTTLOFF, A. 1999, Römische Glasverarbeitung in *Augusta Vindelicum* – Augsburg. – *Bayerische Vorgeschichtsblätter* 64, 168–193.

RUPRECHTSBERGER, E. M. 1979, *Die römischen Bein- und Bronzenadeln aus dem Museen Enns und Linz*. – Linzer Archäologische Forschungen 9, Linz.

RUPRECHTSBERGER, E. 1978, *Die romsichen Bein- und Bronzenadeln aus den Museen Enns und Linz*. – Linzer Archäologischer Forschungen 8, Linz.

SAGADIN, M. 1979, Antične pasne spone in garniture v Sloveniji. – *Arheološki vestnik* 30, 294–338.

SCHALTENBRAND OBRECHT, V. 2012, *Stilus*. – Forschungen in Augst 45/1, 2, Augst.

SCHENKE, G. 2003, *Schein und Sein. Schmuckgebrauch in der römischen Kaiserzeit*. – Monographs on Antiquity 1, Peeters, Leeuven.

SCHINDLER KAUDELKA, E. 1975, *Die dünnwandige Gebrauchskeramik vom Magdalensberg*. – Kärntner Museumsschriften 58, Klagenfurt.

SCHINDLER KAUDELKA, E. 1998, Die dünnwandige Gebrauchskeramik vom Magdalensberg 2. Die pareti sottili vom Südhang des Magdalensberges. – V: G. Piccotini (ur.), *Die Ausgrabungen auf dem Magdalensberg. 1980 bis 1986*, Magdalensberg Grabungsbericht 16, 389–427.

SCHINDLER KAUDELKA, E., U. FASTNER in M. GRUBER 2001, *Italische Terra Sigillata mit Appliken in Noricum*. – Denkschriften, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse 298. Archäologische Forschungen 6.

SCHINDLER KAUDELKA, E. in S. ZABEHLICKY-SCHEFFENEGGER 2007, Auerbergkeramik vom Magdalensberg. – *Antichità altoadriatiche* 65, 225–248.

SCHINDLER KAUDELKA, E. in V. MANTOVANI 2018, La ceramica comune depurata del Magdalensberg 2. – V: M. Janežič *et al.* (ur.), *Nova odkritja med Alpami in Črnim morjem: rezultati raziskav rimskodobnih najdišč v obdobju med letoma 2005 in 2015*. Monografije CPA 6, 327–399.

SCHLICK-NOLTE, B. 1999, Ägyptische Fayencen und Ägyptisch Blau im alten Ägypten. – V: R. Busz in P. Gercke (ur.), *Türkis und Azur, Quarzkeramik in Orient und Okzident*, Ausstellungskatalog, Kassel, 12–51.

SCHMID, S. 2010, *Die römischen Fibeln aus Wien*. – Monografien der Stadtarchäologie Wien 6, Wien.

SEYFERT, O. 1995, *The Dictionary of Classical Mythology, Religion, Literature and Art*. – – New York.

SICHTERMANN, H. 1986, *Gratiae*. – V: L. Kahil (ur.), *Lexicon iconographicum mythologiae classicae III* (1), Zürich-München, 203–210.

SLABE, M. 1975, Antični grob iz Šahovca pri Dobrniču. – *Arheološki vestnik* 26, 242–249.

SLABE, M. 1993, *Antična nekropola na Pristavi pri Trebnjem*. – Vestnik 12, Ljubljana.

ŞÖFÖROĞLU, M. in L. SUMMERER 2016, Light for the Death. Lamps as Grave Oferings in Light of a New Hellenistic / Roman Tomb in Kormakiti/Korucam. – V: L. Summerer in H. Kaba (ur.), *The Northern Face of Cyprus, New Studies in Cypriot Archaeology and Art History*, 259–277.

SPAER, M. 2001, *Ancient Glass in the Israel Museum: Beads and Other Small Objects*. – Jerusalem.

SPIER, J. 1992, *Ancient Gems and Finger Rings*. – The J. Paul Getty Museum, Malibu, California.

STEMBERGER FLEGAR, K. in V. VIDRIH PERKO 2016, Grave with gladius from Bobovek near Kranj (Slovenia): An attempt at interpretation. – V: X. Pauli Jensen in T. Grane (ur.), *Imitation and Inspiration. Proceedings of the 18th International Roman Military Equipment Conference held in Copenhagen, Denmark, 9th–14th June 2013*, Copenhagen, 7–10.

STEMBERGER FLEGAR, K. in J. VINDER 2020, *Poročilo o predhodnih arheoloških raziskavah na območju gradnje »TP PC Drnovo vzhod I in kablovodi KB 20 KV« v Drnovem*. – Neobjavljeno poročilo, ZVKDS, Novo mesto.

STEMBERGER FLEGAR, K. in A. KOVAČIČ 2020, Antična medicina v Sloveniji. – V: V. Vidrih Perko (ur.), *10. Valičev arheološki dan*. Zbornik predavanj, Kranj 10. december 2020, Kranj, 40–47.

STEMBERGER FLEGAR, K. in P. PREDAN 2022, *Medvedjek–Gmajna*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 103, Ljubljana.

STERGAR, P. in A. KOVAČIČ 2016, *Poročilo o izvedenih arheoloških raziskavah – arheološko izkopavanje in izvedba arheološkega dokumentiranja ob gradnji na zemljiščih 402/2, 402/22, 402/23, 402/24 in 403/10 k. o. Šmartno*. – https://geohub.gov.si/ghapp/iskd/?page=eArheologija&views=Prikaz-app%2CView-5

STERN, E. M. 1995, *Roman Mold-blown Glass: The First through Sixth Centuries*. – Toledo Museum of Art.

STERNINI, M. 1994, Bottiglie in vetro con bolli greci. – V: *Epigrafia della produzione e della distribuzione*, Colloque de Rome, EFR 193, Rome, 567–574.

STRMČNIK GULIČ, M. 1981, Antično grobišče v Starem trgu pri Slovenj Gradcu. – *Arheološki vestnik* 32, 348–389.

STRONG, D. in D. BROWN (ur.) 1976, *Roman Crafts*. – London.

ŠAŠEL, J. 1966, Keltisches portorium in den Ostalpen (zu Plin. n. h. III 128). – *V: Corolla memoriae Erich Swoboda dedicata*, Römische Forschungen in Niederösterreich *5, 198–204* = Opera selecta,*1992, 500–506)*.

ŠAŠEL, J. 1975, Rimske ceste v Sloveniji. – V: *Arheološka najdišča Slovenije*, Ljubljana, 74–81.

ŠAŠEL, J. 1977, Viae militares. – V: *Studien zu den Militärgrenzen Roms* II. – Beihefte der Bonner Jahrbücher 38, Köln–Bonn, 334–244 = Opera Selecta, 1992, 459–468).

ŠAŠEL, J. 1993, Dokument o rimskem templju v Trebnjem na Dolenjskem – novo odkritje. – V: M. Slabe, *Antična nekropola na Pristavi pri Trebnjem*, Ljubljana, 34–39.

ŠAŠEL KOS, M. 1984, Prerez čez zgodovino celejanskih prebivalcev v luči onomastičnih in prozopografskih podatkov. – *Živa antika 34*, 252–255.

ŠAŠEL KOS, M. 1997, The End of the Norican Kingdom and the Formation of the Provinces of Noricum and Pannonia. – V: B. Djurić in I. Lazar (ur.), *Akti IV. mednarodnega kolokvija o problemih rimske provincialne umetnosti*, Situla 36, Ljubljana, 21–42.

ŠAŠEL KOS, M. 1998, *The Roman inscriptions in the National Museum of Slovenia*. – Situla 35, Ljubljana.

ŠAŠEL KOS, M. in P. SCHERRER (ur.) 2003, *The Autonomus Towns of Noricum and Pannonia I*. – Situla 41, Ljubljana.

ŠAŠEL KOS, M. 2010, The early urbanisation of Noricum and Pannonia. – V: L. Zerbini (ur.), *Roma et le province del Danubio*, Ferrara, Cento, 209–230.

ŠEMROV, A. 2010, *Die Fundmünzen der römischen Zeit in Slowenien*, Bd. 6. – Wetteren – Ljubljana.

ŠRIBAR, V. 1964, Problemi prehoda poznega latena v rimsko dobo na področju doline Krke. – Doktorska disertacija, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.

ŠTERBENC ERKER, D. 2002, *Quid lacrimis … Rimska ženska pred obličjem smrti med 2. stol. pr. n. št. in 2. stol. n. št*. – Založba cf*, Ljubljana.

TABORELLI, L. 1999, Unguentari di vetro della necropoli marchigiane: tipi di medie e grandi dimensioni, tra II e III secolo D. C. – *Picus* 19, 267–298.

TESTA, G. in S. LUGLI 2000, Gypsum–anhydrite transformations in Messinian evaporites of central Tuscany (Italy). – *Sedimentary Geology* 130, 249–268.

THOMSON de GRUMMOND, N. 1985, The Etruscan Mirror. – *Notes in the History of Art* 4/2–3, 26–35.

TICA, G. 2022, *Grofove njive pri Drnovem*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 94, Ljubljana.

TICA, G. *et al.* 2004, 2005, *Poročilo o arheoloških izkopavanjih na najdišču Drnovo 1*. – Neobjavljeno poročilo, ZVKDS, Ljubljana.

TOLAR, T. 2021, *Arheobotanična analiza vzorcev z lokacije Ribnica 2001–2004*. – Neobjavljeno poročilo, ZVKDS, Ljubljana.

TOYNBEE, J. M. C. 1971, *Death and Burial in the Roman World*. – Thames and Hudson, London.

TONC, A., I. RADMAN-LIVAJA in M. DIZDAR 2013, The Warrior Grave from Sveta Trojica near Starigrad Paklenica. – V: M. Sanader (ur.), *Weapons and Military Equipment in a Funerary Context, Proceedings of the XVII ROMEC Conference*, Zagreb 2010, Zagreb, 245–258.

TOMAŽ, A. 2025, *Ribnica pri Brežicah I. Prazgodovina*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 118/1, Ljubljana.

TOMAŽ, A., I. LAZAR in E. SCHINDLER KAUDELKA 2025a, *Ribnica pri Brežicah III. Romula, območje Petričev grič*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 118/3, Ljubljana.

TOMAŽ, A., I. LAZAR in D. BREŠČAK 2025b, *Ribnica pri Brežicah IV. Romula, naselbina*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 118/4, Ljubljana.

TOMAŽ, A. in Z. MILEUSNIĆ 2025, *Ribnica pri Brežicah V. Zgodnji srednji, srednji in novi vek*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 118/5, Ljubljana.

TOMAŽ, A. *et al.* 2025c, *Ribnica pri Brežicah VI. Analize*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 118/6, Ljubljana.

TORBÁGYI, M. 2009, 'Purse Finds' in the Late Roman Graves in Pannonia. – V: S. Bíró (ur.), *Ex officina… Studia in honorem Dénes Gabler*, Győr, 525–536.

TREISTER, M. Y. 1996, Essays on the Bronzeworking and Toreutics of the Pontus. – V: G. R. Tsetskladze (ur.), *New Studies on the Black Sea Littoral*, Colloquia Pontica 1, Oxford, 73–130.

TRILLMICH, W. 1983, Die Charitengruppe als Grabrelief und Kneipenschild. – *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts* 98, 311–349.

TUDOT, E. 1860. *Les statuettes en terre cuite du centre de la Gaule. Collection de figurines en argile, oeuvres premières de l'art gaulois, avec les noms des céramistes qui les ont exécutées*. – Paris.

UDOVČ, K. 2022a, *Mokrice*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 96, Ljubljana.

UDOVČ, K. 2022b, *Draga pri Beli cerkvi*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 101, Ljubljana.

URŠIČ, A. 1985, Rimsko grobišče na Velikem Kamnu. – V: M. Guštin (ur.), *Veliki Kamen*, Posavski muzej Brežice 7, Brežice, 19–32.

VERBIČ, T. 2001, *Poročilo o geološkem pregledu območja arheoloških izkopavanj pri Ribnici*. – Neobjavljen elaborat, ZVKDS, Ljubljana.

VERBIČ, T. 2004, Poročilo o geološkem ogledu arheoloških izkopavanj pri Ribnici v letu 2004. – Neobjavljen elaborat, ZVKDS, Ljubljana.

VERMEULE, C. 1980, Roman Pictorial Mirrors. – *North Carolina Museum of Art Bulletin* 14, 21–36.

VIČIČ, B. 1983, Rimska *villa rustica* iz Dolnjega Brezovega pri Sevnici. – *Arheološki vestnik* 34, 288–297.

VIDRIH PERKO, V. 2000, Amfore v Sloveniji. – *Annales, Ser. hist. sociol.* 10/2 (22), 421–455.

VIDRIH PERKO, V. 2004, Arheološka keramika v postizkopavalnih in muzeoloških procesih. Študijski primer Ribnica na Dolenjskem. – *Argo* 47/2, 16–26.

VIDRIH PERKO, V. 2006a, Keramično gradivo. – V: Lazar. I. 2006, *Ilovica pri Vranskem*, Arheologija na avtocestah Slovenije 1, Ljubljana, 86–247.

VIDRIH PERKO 2006b, Amfore. – V: Plesničar Gec *et al.*, *Emonski forum / Emona forum*. Annales Mediterranea, Koper, 99–108.

VIDRIH PERKO V. in M. ŽUPANČIČ 2011, Local brick and amphorae production in western Slovenia. – V: G. Lipovac Vrkljan, I. Radić Rossi in B. Šiljeg (ur.), *Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru*. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija, 151–163.

VOJAKOVIĆ, P. in M. NOVŠAK 2022, *Drnovo 2*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 104, Ljubljana.

VOJAKOVIČ, P., I. BELJANOV ZIDANŠEK in J. KRAJŠEK 2022, Analiza grobnih pridatkov. – V: Vojaković, P. in M. Novšak 2022, *Drnovo 2*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 104, Ljubljana, 68–73.

VOJVODA, M., S. GOLUBOVIĆ in I. MIKIĆ 2021, *Mors immatura. Novac i apotropejsko-profilaktički elementi u pogrebnim ritualima. Južna nekropola Viminaciuma*. – Posebna izdanja 72, Beograd.

VOLKEN, M. 2011, Les clous de chaussures du site Pfyngut: les bases d'une typo-chronolohie. – V: O. Paccolat (ur.), *Pfyn / Finges Évolution d'un terroir de la plaine du Rhône. Le site archéologique de »Pfyngut« (Valais, Suisse)*, Laussane, 315–387.

VOLKEN, M. 2017, The Roman hobnails, finds from the Valais, Switzerland and first steps towards a typology and chronology. – *Journal of Roman Military Equipment Studies* 18, 5–26.

VOMER GOJKOVIČ, M. in I. ŽIŽEK 2015, *Pot v neznano. Grobišča rimske Petovione / Path Beyond. Cemeteries of Roman Poetovio*. – Katalog razstave, Ptuj.

WARTKE, R.-B. 1999, Quarzkeramik in Vorderasien. – V: R. Busz in P. Gercke (ur.), *Türkis und Azur. Quarzkeramik im Orient und Okzident*, Ausstellungskatalog, Kassel, 52–65.

WIEWEGH, Z. 2003, *Jugoistočna nekropola Siscije*. – Zagreb.

WINDL, H. 1975, *La Tène- und kaiserzeitliche Gräberfeld von Mihovo (Unterkrain – Dolenjsko)*. – Doktorska disertacija, Universität Wien, Wien.

ZABEHLICKY-SCHEFFENEGGER, S. 1992, Terra sigillata aus dem Gräberfeld Beletov vrt. – V: Knez, T., *Novo mesto 2. Keltsko–rimsko grobišče Beletov vrt / Novo mesto 2. Keltisch–römisches Gräberfeld Beletov vrt*. – Carniola archaeologica 2, Novo mesto, 75–78.

ZABEHLICKY-SCHEFFENEGGER, S. 1997, Dreifuss-schüsseln mit Töpfermarken vom Magdalensberg. – *Rei Cretariae Romanae Fautorum Acta* 35, 127–132.

ZAHLHAAS, G. 1975, *Römische Reliefspiegel*. – Kataloge der Prähistorischen Staatssammlung 17, Kallmünz.

ZAHLHAAS, G. 2003, *Die Sammlung Marie-Luise und Dr. Thomas Dexel (Braunschweig)*. – München.

ZIMMER, G. 1987, *Spiegel im Antikenmuseum*. – Bilderhefte der Staatlichen Museen Preußischer Kulturbesitz 52. Berlin.

ŽERJAL, T. 2008, *Rimska vila rustika v luči drobnih najdb: primer najdišča Školarice pri Spodnjih Škofjah*. – Doktorska disertacija, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.

ŽERJAL, T. 2020, Lončenina. – V: A. Miškec, B. Županek, Š. Karo in G. Tica 2020, *Severno emonsko grobišče – raziskave na najdišču Kozolec*, Situla 45, Ljubljana, 226–233.

ŽERJAL, T. in M. NOVŠAK 2020, *Školarice pri Spodnjih Škofjah*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 86, Ljubljana.

ŽERJAL, T., J. KRAJŠEK in I. BEKLJANOV ZIDANŠEK 2023, Opredelitev keramičnega gradiva. – V: A. Plestenjak, A. Gaspari in T. Žerjal, *Celje, Mariborska cesta, III. Etapa*, Arheologija na avtocestah Slovenije 111, Ljubljana, 362–417.

ŽITKO, N. 2013, *Velika Dobrava. Obravnava rimskega grobišča.* – Diplomsko delo. Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.

ŽUPANEK, B., M. RAVNIK, A. MIŠKEC, G. TICA, T. ŽERJAL, B. TOŠKAN, L. GALE, T. TOMAZO RAVNIK in Š. KARO 2020, Strukture. – V: A. Miškec, B. Županek, Š. Karo in G. Tica 2020, *Severno emonsko grobišče – raziskave na najdišču Kozolec*, Situla 45, Ljubljana, 139–186.

ŽUPANEK, B., A. MIŠKEC, Š. KARO in G. TICA 2022, Pokop v Emoni: zaščiteni živi, nevarni umrli. – *Keria: Studia Latina et Graeca* 24 (2), 55–84.

8 Katalog arheoloških kontekstov in gradiva

Alenka Tomaž, Irena Lazar, Ana Kovačič, Monika Zorko

Katalog arheoloških kontekstov in gradiva je organiziran na način, da v prvem delu predstavljamo opise arheoloških kontekstov, ki so vezani na ostaline evidentirane rimske ceste na celotnem območju izkopnega polja najdišča Ribnica pri Brežicah – *Romula* (poglavje 8.1.1). Sledi mu katalog gradiva (poglavje 8.1.1.1).

V drugem delu kataloga predstavljamo arheološke kontekste, vezane na zahodno grobišče (poglavje 8.2), pri čemer je najprej predstavljen katalog arheoloških kontekstov, ki jih vežemo na grobne parcele (poglavje 8.2.1), sledi mu katalog z gradivom, odkritim v grobnih parcelah (poglavje 8.2.1.1).

Nato sledi katalog grobov z grobnimi inventarji. Grobovi so predstavljeni z opisom, grafičnim prikazom, določitvijo antropoloških ostalin, določitvijo rastlinskih in živalskih ostankov ter s katalogom grobnih inventarjev (poglavje 8.2.2).

Sledita kataloški pregled kontekstov, ki so interpretirani kot ustrine (poglavje 8.2.3), s katalogom najdb (poglavje 9.2.3.1), in pa katalog preostalih arheoloških kontekstov, ki so povezani z grobiščem (poglavje 8.2.4).

V tretjem delu kataloga (poglavje 8.3) so predstavljeni rimskodobni arheološki konteksti, ki so se sicer nahajali na območju grobišča, vendar niso vezani na sam kontekst grobišča, med njimi rimskodobne plasti (poglavje 8.3.1) in rimskodobne strukture (poglavje 8.3.2). Sledi katalog najdb, ki so bile odkrite v teh kontekstih (poglavje 8.3.3).

Vsi evidentirani arheološki konteksti in plasti so predstavljeni z opisom in ustreznimi grafičnimi ter fotografskimi prikazi, v kolikor so bili dostopni. Konteksti (SE) plasti in polnil so beleženi s številko, konteksti vkopov pa so označevani na način, da je pripadajoča številka podčrtana s črto. Dimenzije stratigrafskih kontekstov so beležene v metrih, velikosti posameznih sestavin v strukturi plasti ali polnil pa v centimetrih. Barve stratigrafskih kontekstov so zabeležene večinoma opisno.[221]

Opredelitve paleozooloških ostankov je opravil Borut Toškan, makrobotanične ostanke je opredelila Tjaša Tolar, antropološke opredelitve pa so delo Tamare Leskovar in Nidie Lisić.[222]

Arheološko gradivo je predstavljeno opisno in v risbi,[223] v nekaterih primerih pa tudi v fotografiji. V primerih, ko je bilo v grobu odkrito večje število enakih predmetov (npr. železni žebljički, deli bronaste pločevine ali steklene jagode), je v risbi večkrat predstavljeno manjše število predmetov kot jih je bilo najdenih v grobu. V teh primerih je to v opisu tudi navedeno.

Izrisano gradivo je na tablah organizirano po posameznih arheoloških kontekstih (SE) in v naslednjem vrstnem redu: predmeti iz jantarja, predmeti iz kosti, kovinski predmeti (zlato, srebro, bron, železo, svinec), stekleni predmeti, izdelki iz keramike, kamniti predmeti in novci.

Pri steklenem posodju je tehnika izdelave posode (izdelano v kalupu, pihano v kalup) napisana za opisom predmeta, tehnika prostega pihanja pa se ne navaja posebej, saj je večina izdelkov izdelanih s prostim pihanjem. Barve stekla navajamo samo za namerno obarvano ali razbarvano/dekolorirano steklo, prav tako opišemo, če je steklo neprosojno. Barve oz. odtenka naravno obarvanega stekla (modro zelenkasto ali zelenkasto modro) v opisu ne navajamo.

Keramika je nadalje razdeljena glede na njeno uporabnost (žare, ostali izdelki iz žgane gline, fina keramika,[224] groba keramika, kadilnice, oljenke, keramika za shranjevanje in transport). Posamezne zvrsti posodja fine keramike si nadalje sledijo v sosledju: tera sigilata, keramika tankih sten, recijske čaše, čaše, fini lonci, vrči, skodele, sklede, krožniki in pokrovi, v primeru grobe kuhinjske keramike pa v sosledju trinožniki, pekači, pokrovi in lonci.

Oznaka osnovne oblike posodja je bila opredeljena v tistih primerih, kjer je bilo to mogoče. Opisi tehnoloških

221 Kjer je bila v dokumentaciji dostopna tudi opredelitev s pomočjo Munsellove lestvice, je zabeležena tudi ta (vendar ne za vse arheološke kontekste).

222 V katalogu so predstavljene le osnovne opredelitve, celotna poročila so dostopna v zvezku Ribnica pri Brežicah VI. Analize (Tomaž *et al.* 2025c).

223 Arheološko gradivo je na tablah predstavljeno v merilu 1: 2, izjemoma pa tudi v drugih merilih, kar je označeno na tabli.

224 Med fino keramiko smo umestili tudi krožnike, ki so sicer nekoliko bolj grobih faktur kot namizna keramika in v funkcionalnem smislu sodijo med namizno kuhinjsko keramiko.

značilnosti gradiva so narejeni na makroskopski ravni,[225] določene so bile fakture,[226] barva je zabeležena opisno. Nadalje sledi oznaka okrasa, navedena pa so tudi opažanja, vezana na samo ohranjenost predmeta in zaznane posebnosti. Vse mere gradiva so izražene v cm.

Okrajšave

B	barva	**ohr.**	ohranjen/-a
cm	centimeter	**PN**	posebna najdba
db.	debelina	**pr.**	premer
dl.	dolžina	**pok.**	pokrov
d.	dno	**rek.**	rekonstruiran/-a
F	faktura	**roč.**	ročaj
frg.	odlomek	**SE**	stratigrafska enota
gl.	glavica žeblja	**š.**	širina
g	gram	**št. odl.**	število odlomkov
inv. št.	inventarna številka	**sek.**	sektor
kv.	kvadrant	**sp.**	spodaj
l.	lok	**t.**	teža
mm	milimeter	**tr.**	trn žeblja
n.	noga	**u.**	ustje
nv.	največji/-a	**vel.**	velikost
O	oblika	**v.**	višina
OBD	številka obdelave	**zg.**	zgoraj

Legenda

- keramika
- steklo
- železo
- bron
- kost
- ožgana glina
- opeka
- kamen
- jantar
- oglje

8.1 Katalog arheoloških kontekstov, vezanih na rimsko cesto, s katalogom gradiva

8.1.1 Katalog arheoloških kontekstov, vezanih na rimsko cesto

Sektor III

SE 3344, sek. III, kv. F–G/12–13

Plast sivega proda, peska in nekaj prsti, vse močno zbito, ki so sestavljali spodnji del nasutja rimskodobne ceste, ta je potekala v smeri vzhod–zahod. Pri pripravi terena je bila cesta skoraj v celoti odstranjena. Ohranjenih je bilo le spodnjih 0,10 m. Dokumentirana je bila v skupni dolžini 4,13 m. Na cesti so bili odkriti bronasta igla (**G1**), železen klin (**G2**), novec (**G3**) in odlomki živalskih kosti (*Bos taurus*, *Aves*, *indet*. sp.). Gre za ostanke rimskodobne ceste v smeri vzhod–zahod.

SE 3356/SE 3350, sek. III, kv. F–G/12–13

Vkop za južni odvodni kanal rimskodobne ceste, pravokotne tlorisne oblike in pravokotnega preseka (SE 3356), zasut z zbitimi prodniki, peskom in peščeno ilovico (SE 3350).

Sektor V

SE 411 = SE 433, SE 964, SE 967 (z njimi v povezavi SE 438, SE 436), sek. V, sonde 8, 9, 12, 13 in 15

Zbita plast, sestavljena iz peska, prodnikov (velikosti od 5 do 10 cm), drobirja in lomljencev (velikosti od 15 do 20 cm), svetlo olivno sive barve (5Y 6/2), db. do 0,20 m. Na SE 411 so ležali deli bronastih predmetov (**G4**–**G5**), deli železih predmetov (**G7**–**G8**), keramika (**G9**), drobci stekla in oglje, kakor tudi odlomki živalskih kosti (*Sus scrofa* in *indet*. sp.). V sami strukturi cestišča (SE 411) je bila v sondah 13 in 15 zaznana tudi plast drobirja, širine 0,42 m in db. 0,15 m–0,18 m (SE 438), ki morda predstavlja popravilo ceste ali pa le različno tehniko gradnje. Sprva je bila SE 411[227] označena kot ostalina rimskodobne ceste, pozneje pa kot ostalina ceste in njene ruševine, ki seže na obe strani cestnega jedra (SE 964); to je bilo narejeno pretežno iz drobnejših belih karbonatnih prodnikov in ga približno na sredini predeljujejo trije večji kamni (SE 967), med katerimi en seže nekoliko nad površino ceste, druga dva pa sta v njegovi strukturi. Na površini ceste je bila v sondi 12 zaznana še od 0,35 m do 0,40 m široka linija večjih lomljencev, velikosti 18 × 17 cm (SE 436), ki bi lahko delovala kot pomoč pri odvodnjavanju ali pa gre za popravilo ceste. Rimskodobna cesta in posutje ob njej (SE 411 = SE 433/SE 964/SE 967) sta bila dokumentirana v širini 6,0 m in debelini do 0,20 m.

Ob severnem in južnem robu cestišča (SE 411/SE 964/SE 967) sta bili dokumentirani še dve utrditvi oz. robnika:

225 Makroskopski parametri opazovanja so prirejeni po Horvat (1999).

226 Seznam okrajšav in opisi evidentiranih faktur so razloženi v prilogi 3, seznam in opis oblik keramičnega posodja pa v prilogi 4.

227 Oziroma v severnem profilu sond 8, 9 in 15 je označena tudi kot SE 433.

SE 445, sek. V, sondi 15, 22
Lomljenci, velikosti od 20 × 20 cm do 40 × 40 cm, so bili dokumentirani ob severnem robu cestišča (SE 411/SE 964/SE 967), med njimi tudi obdelan kamen (**G10**). Gre za utrditev cestišča – robnik, ob katerega je bil nasut drobnejši prod. Dl. 1,80 m, š. 0,37 m (vidno pod profilom) in db. 0,13 m.

SE 905, sek. V, sonda 16
Lomljenci, nedefinirane oblike in velikosti (locirani v južnem preseku), ki so predstavljali južni rob/robnik cestišča (SE 411/SE 964/SE 967).

Ob rimskodobni cesti (SE 411/SE 964/SE 967) so bili zaznani tudi izdanki erozijskih nasutij:

SE 431, sek. V, sonde 5, 8, 9, 15
Kompaktna plast drobnejšega proda, velikosti do 2 × 5 cm, nanešenega v debelini 0,16 m, s posamičnimi najdbami (**G11**–**G12**), ki je predstavljal erozijo s cestišča (SE 411/SE 964/SE 967).

SE 437, sek. V, sonda 10
Skupek večjega kamenja, velikosti 23 × 20 cm, ki se je nahajal v širini 0,45 m in višini 0,35 m ter je v povezavi s cesto – kot polnilo jarka, ki je potekal ob južnem robu rimskodobne ceste.

SE 441, SE 440, sek. V, sondi 13, 15
Fina, kompaktna, peščena tanka plast rumenkasto rjave barve (10YR 5/6) (SE 441), evidentirana v naravnih kotanjah ob cesti (SE 411/SE 964/SE 967), v kateri se je nahajal tudi skupek keramike (G13–G17), kamenja, oglja in več odlomkov živalskih kosti (*indet*. sp.) (SE 440). Š. 0,45 m–0,50 m, db. 0,15 m. Obe predstavljata erozijo z rimskodobne ceste.

Sektor VI

SE 777, sek. VI, sonda 6/4
Kompaktna svetlo rjava (2.5Y 5/4) plast, nepravilne oblike, z veliko grušča in proda, dokumentirana v severozahodnem vogalu sonde 6/4 v debelini do 0,35 m. Plast ni bila izkopana v celoti. Gre za ostaline rimskodobne ceste oziramo eno od njenih nasutij. Ob sami cesti (SE 777) so bili v preseku dokumentirani še konteksti: SE 777A, ki predstavlja odtočni jarek ob južnem robu samega cestišča, plast SE 777B, širine 0,60 m, ki predstavlja plast proda in grušča, spranega oziroma posutega s ceste SE 777, in je podobna plasti SE 766 in SE 773, ter plast SE 777C, ki predstavlja sloj mivke, prav tako sprane z rimskodobne ceste in je podobna plasti SE 779. Gre za ostanke rimskodobne ceste, ki je večinoma potekala pod traso nekdanje magistralne ceste Ljubljana–Zagreb. Dokumentirana dl. 4,20 m, š. 1,50 m, db. 0,35 m.

SE 766, sek. VI, sonda 7–13

Do 0,20 m debela drobljiva plast proda in mivke, nepravilne oblike, rumeno svetlo rjave barve (7.5YR 6/4), ki vsebuje tudi nekaj večjih prodnikov (velikosti od 8 × 6 cm do 15 × 11 cm). Gre za plast proda in mivke, posute oz. sprane z rimskodobne ceste SE 777, nad ruševino SE 776. Dl. 18,50 m, š. 0,35 m, db. 0,25 m.

SE 773, sek. VI, sonda 12–13/2

Do 0,20 m debela kompaktna plast peščene ilovice, svetlo rjave barve (10YR 5/6), ki vsebuje prod in posamezne manjše prodnike, velikosti okoli 8 × 4 cm. Plast je deloma prekrivala plast mivke SE 779. Gre za plast proda, posutega z rimskodobne ceste SE 777. Dl. 22,50 m, š. 1,05 m, db. 0,20 m.

SE 779 sek. VI, sonda 7

Do 0,35 m debela drobljiva plast mivke, nepravilne oblike, oker olivno zelene barve (7.5YR 6/4), ki je ležala pod plastjo proda SE 773. V zahodnem delu sonde je segala plast mivke tudi preko SE 773. Plast je podobna plasti SE 777C in enaka SE 1565 v sektorju VII. Gre za plast mivke, sprane z rimskodobne ceste SE 777. Dl. 24,0 m, š. do 4,0 m, db. 0,35 m.

SE 800, sek. VI, sonda 13

Do 0,15 m debela, drobljiva plast mivke, svetlo rumeno rjave barve (10YR 6/6), ki je ležala pod plastjo proda SE 766 in je bila z njega sprana. Dl. 5,6 m, š. do 4,50 m, db. do 0,15 m.

Sektor VII

SE 1524, sek. VII, kv. A/23–25

Nepravilna struktura iz prodnikov, velikosti 3,0 × 5,0 cm, v kateri so se nahajale posamezne najdbe in odlomki živalskih kosti (*indet.* sp.) (**G18**). Gre za južni rob rimske ceste oz. erozijo prodnikov iz nje. Dl. okoli 5,0 m, š. okoli 2,0 m in db. 0,10 m.

SE 1565, sek. VII, kv. B/3–5
Ozka, peščena plast peska in ilovice s posameznimi najdbami (**G19**), nepravilne oblike, čisto ob severnem preseku sektorja, ki jo je na dva dela razdelila tanka linija proda (SE 773). V sektorju VI je bila označena kot SE 779. Dokumentirana dl. 5,0 m, š. do 0,5 m.

Sektor XVI

SE 2633, SE 2660, SE 2657, SE 2661, sek. XVI, kv. 2–5
Plast močno zbitega proda, pomešanega s peskom, podolgovate oblike in nepravilnega preseka.

Gre za ostanek rimskodobne ceste (**sl. 26**). Dokumentirana dl. 30,8 m, š. 6,55 m, db. 0,15 m. Kot sestavni del SE 2633 so bile pod njo evidentirane SE 2660, SE 2657, SE 2661, pri čemer SE 2660 predstavlja plast gosto zbitega, zaobljenega proda različnih velikosti, dolžine 1,80 m in db. 0,10 m, SE 2657 predstavlja plast lečastega profila, sestavljena iz oglatega dolomitnega in kremenčevega peska drobne velikosti, dolžine 3,50 m in db. 0,20 m, SE 2661 pa plast gosto zbitih kamnov povprečne velikosti 8 × 4 cm, med katerim se je nahajal tudi oglat dolomitni in kremenčev pesek drobne velikosti. Dokumentirana dl. 3,50 m, db. 0,20 m.

SE 2656, sek. XVI, kv. A/6
Plast skoraj zaobljenega proda večje velikosti, pomešanega z erozijsko plastjo SE 2602, pod katero se je tudi nahajala, nepravilnega preseka. Plast predstavlja erozijo proda ob cesti. Dokumentirana dl. 3,10 m, db. 0,18 m.

Sektor XXIII

SE 3860 s SE 3861–SE3865, sek. XXIII, kv. A, B/35–37
Peščena in drobno prodnata, tanka, zbita plast dolomitnega drobljenca, temno rumeno rjave barve (10YR 4/6). Dokumentirana je bila v dolžini ok. 30 m in širini 4 m ob južnem robu izkopnega polja. Db. plasti znaša med 0,05 in 0,07 m. Na njej so se ohranile krožne oz. polkrožne koncentracije večjih kamnov dolomitnega lomljenca (SE 3861–SE 3865), ki predstavljajo utrditev roba rimske ceste. SE 3861 tako predstavlja polkrožno trdno koncentracijo večjih kamnov iz dolomitnega lomljenca velikosti od 30–50 cm. Dl. 1,05 m, š. 1,40 m, db. 0,12 m. SE 3862 predstavlja polkrožno/podolgovato trdno koncentracijo večjih kamnov dolomitnega lomljenca, velikosti od 30–50 cm. Ohranjena dl. 1,9 m, š. 0,80 m, db. 0,08 m. SE 3863 orisuje polkrožno

do krožno trdno koncentracijo večjih kamnov dolomitnega lomljenca, velikosti od 30–50 cm. Dl. 1,90 m, š. 1,83 m in db. 0,06 m. SE 3864 in SE 3865 pa predstavljata dve krožni, trdni koncentraciji večjih kamnov dolomitnega lomljenca velikosti od 30–50 cm.

Sektor XXIV

SE 3903, sek. XXIV, kv. A–C/40–45
Drobljiva siva plast, sestavljena iz peska in drobnih kamnov, velikosti od 1 × 1 cm, do posameznih večjih lomljencev velikosti 7 × 7 cm. Dokumentirana je bila v dolžini 45,0 m, širini do 5,0 m in debelini do 0,15 m. Zgrajena je bila izključno iz dolomitnega drobljenca (zdrobljena dolomitna kamnina), lokalno dostopne surovine. Dolomit izhaja iz vznožja hriba, neposredno južno od lokacije. Ležala je nad SE 3904 (paleotla) in je bila prekrita s SE 3902 (plast pod ornico).

8.1.2 Katalog gradiva iz kontekstov rimske ceste

SE 3344

1 SE 3344, sek. III, kv. G/13, PN 5464
Odlomek bronaste igle ovalnega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

2 SE 3344, sek. III, kv. F/12, PN 5463
Del železnega klina skoraj kvadratnega preseka. Korodiran. Š. 0,8 cm, ohr. dl. 9,0 cm.

3 SE 3344, sek. III, kv. F/12, PN 5469
Novec: Caius (Agrippa)/As/kovan 37–41/Rom/RIC 58/PMBr 1787, t. 10,05 g, pr. 27 mm.

V plasti SE 3344 sta se nahajala še dva odlomka bronaste pločevine (3 g) (PN 5462, PN 5459).

SE 411

4 SE 411, sek. V, sonda 9, PN 581
Del bronaste igle kvadratnega preseka. Ohr. dl. 2,4 cm, db. igle 0,2 cm.

5 SE 411, sek. V, sonda 9, PN 579
Igla in peresovina bronaste fibule. Ohr. š. 0,8 cm, ohr. dl. 2,5 cm.

6 SE 411, sek. V, sonda 18, PN 1242
Del bronaste igle s kaveljčkom, pravokotnega preseka. Š. 0,2 cm, ohr. dl. 2,4 cm.

7 SE 411 (vrh), sek. V, sonda 10, PN 589
Del zvite železne pločevine ploščatega preseka. Vel. 1,6 × 1,4 cm.

8 SE 411 (vrh), sek. V, sonda 12, PN 1221
Del pravokotnega železnega predmeta, ki se v zgornjem delu širi na obe strani v obliki črke T. Presek je sploščen ovalen. Korodiran. Ohr. š. 3,8 cm, ohr. dl. 6,0 cm.

9 SE 411, sek. V, sonda 9, OBD 832
Odlomek prstanastega dna in ostenja sigilatne sklede. Na zunanji in notranji površini je ohranjen temno rdeč premaz. F: TS16. B: rdeče rumena. Pr. d. 9,2 cm, ohr. v. 2,0 cm.

V plasti SE 411 so se nahajali še odlomki stekla (PN 590), drugega stekla (2 g) (PN 585 in PN 1205) ter majhen kamnit odbitek (0,5 g) (PN 1207).

SE 445

10 SE 445, sek. V, sonda 15, PN 2218 – OK 25
Delno fragmentiran obdelan kamen. Dl. 27,2 cm, š. 20,3 cm.

SE 431

11 SE 431, sek. V, sonda 15, PN 2203
Del železnega žeblja s trnom pravokotnega preseka. Ohr. š. 2,2 cm, rek. ohr. dl. 10,1 cm.

12 SE 431, sek. V, sonda 8, PN 1245
Železen žebelj s kvadratno ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Š. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 5,6 cm.

SE 440

13 SE 440, sek. V, PN 1225a, OBD 2598
Odlomek ustja in ostenja sigilatne skodelice, tip Consp. 34. Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Na ostenju aplika rozete. F: TS2. B: roza. Pr. u. 11,2 cm, ohr. v. 2,6 cm.

14 SE 440, sek. V, PN 1225b, OBD 2599
Odlomek prstanastega dna in ostenja sigilatne sklede (?). Na zunanji in notranji površini je ohranjen temno rdeč premaz. F: TS12. B: temno rdeča. Pr. d. 11,2 cm, ohr. v. 3,2 cm.

SE 441

15 SE 441, sek. V, sonda 20, PN 1249
Del bronastega pločevinastega traku, morda okova, s krožnima perforacijama (ohranjen tudi del druge). Š. 1,0 cm, ohr. dl. 3,6 cm.

16 SE 441, sek. V, sonda 20, OBD 1293a
Groba keramika. Odlomek odebeljenega ustja lonca, tip Auerberg. Odlomek je prežgan. F: KK1. B: lisasta, svetlo rjava do temno siva. Pr. u. 14,0 cm, ohr. v. 1,8 cm.

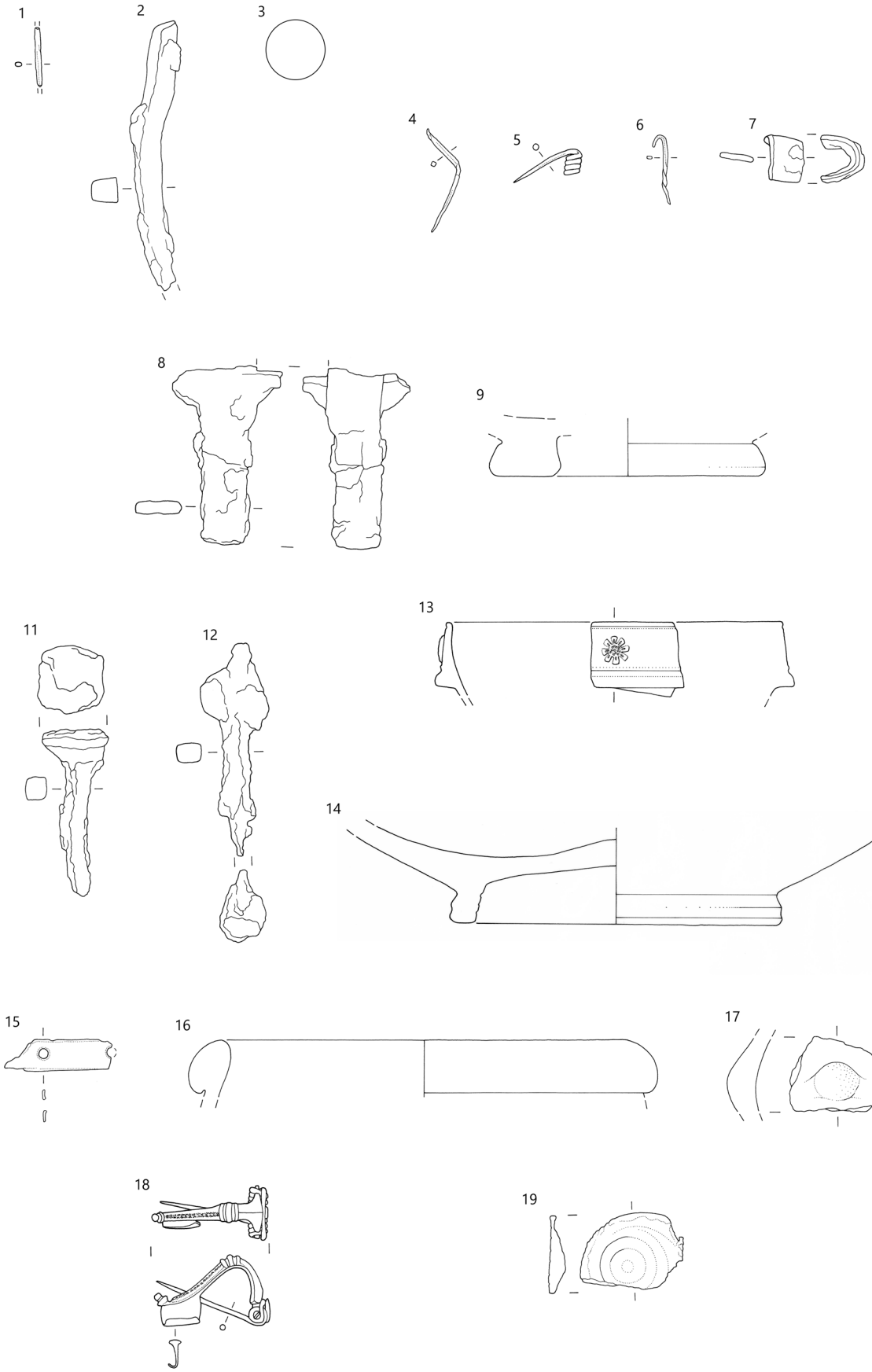
17 SE 441, sek. V, sonda 20, OBD 1293b
Prazgodovinska keramika. Odlomek ostenja posode, prostoročne izdelave iz drobnozrnate lončarske mase (z večjimi vključki železovih oksidov). Na kleku je izdelana manjša aplika. B: siva. (?). Vel. 2,6 × 3,2 cm.

SE 1524

18 SE 1524, sek. VII, kv. A/24, PN 2597
Bronasta močno profilirana fibula z gumbom in pravokotno nogo. Lok je okrašen z vrezi. Š. 1,8 cm, dl. 4,0 cm, v. 2,2 cm.

SE 1565

19 SE 1565, sek. VII, kv. B/5, PN 2886
Del okrogle ploščice iz bronaste pločevine. Viden je okras vrezanih koncentričnih krogov. Ohr. vel. 2,6 × 3,4 cm.

1–3 SE 3344, **4–9** SE 411, **12** SE 431; **13, 14** SE 440, **15–17** SE 441, **18** SE 1524, **19** SE 1565; merilo 1 : 2.

8.2 Katalog arheoloških kontekstov, vezanih na zahodno grobišče, z gradivom

8.2.1 Katalog grobiščnih konstrukcij grobnih parcel

Grobna parcela A

Ograjo grobne parcele A so sestavljali kamniti zidovi SE 425, SE 3612, SE 3613 in SE 3614. Zaznani so bili tudi ostanki njene ruševine SE 3616. Okoli zidov ograje grobne parcele je bilo na dveh mestih zaznano tlakovanje SE 930 in SE 426 = SE 926 (v zvezi tudi SE 931). Notranjost grobne parcele A je zapolnjevala SE 3615. V grobni parceli A se nahajajo grobovi 8, 9, 11, 12 in 15.

SE 425, sek. V, kv. A/24–25
Zid, v obliki dokaj pravilnega nezaključenega kvadrata, sestavljen iz večjih lomljencev velikosti do 27 × 23 cm. Š. zidu je znašala med 0,50 in 0,65 m. Kamni so bili vezani z malto, ohranjeni sta bili dve vrsti kamnov višine do 0,30 m (**G20**–**G21**). Zid je predstavljal vzhodno, zahodno in južno stranico grobne parcele A, na njen vzhodni krak pa se je naslanjal na južni zid grobne parcele B (SE 443).

SE 3612, sek. XXI, kv. A/24–25
Severni zid grobne parcele A, ki je bil postavljen na peščeno-meljasta tla SE 3602. Ohranjen je bil v višini ene vrste apnenčastih kamnov, lomljencev, velikosti do 20 cm in manj. Kamni in lomljenci so bili vezani z malto. Zid je bil deloma prekrit z ruševino SE 3616. Skupaj s SE 3613 in SE 3614 predstavljajo severno stranico grobne parcele A. Dl. 4,70 m, š. 0,40–0,50 m, v. 0,05–0,08 m.

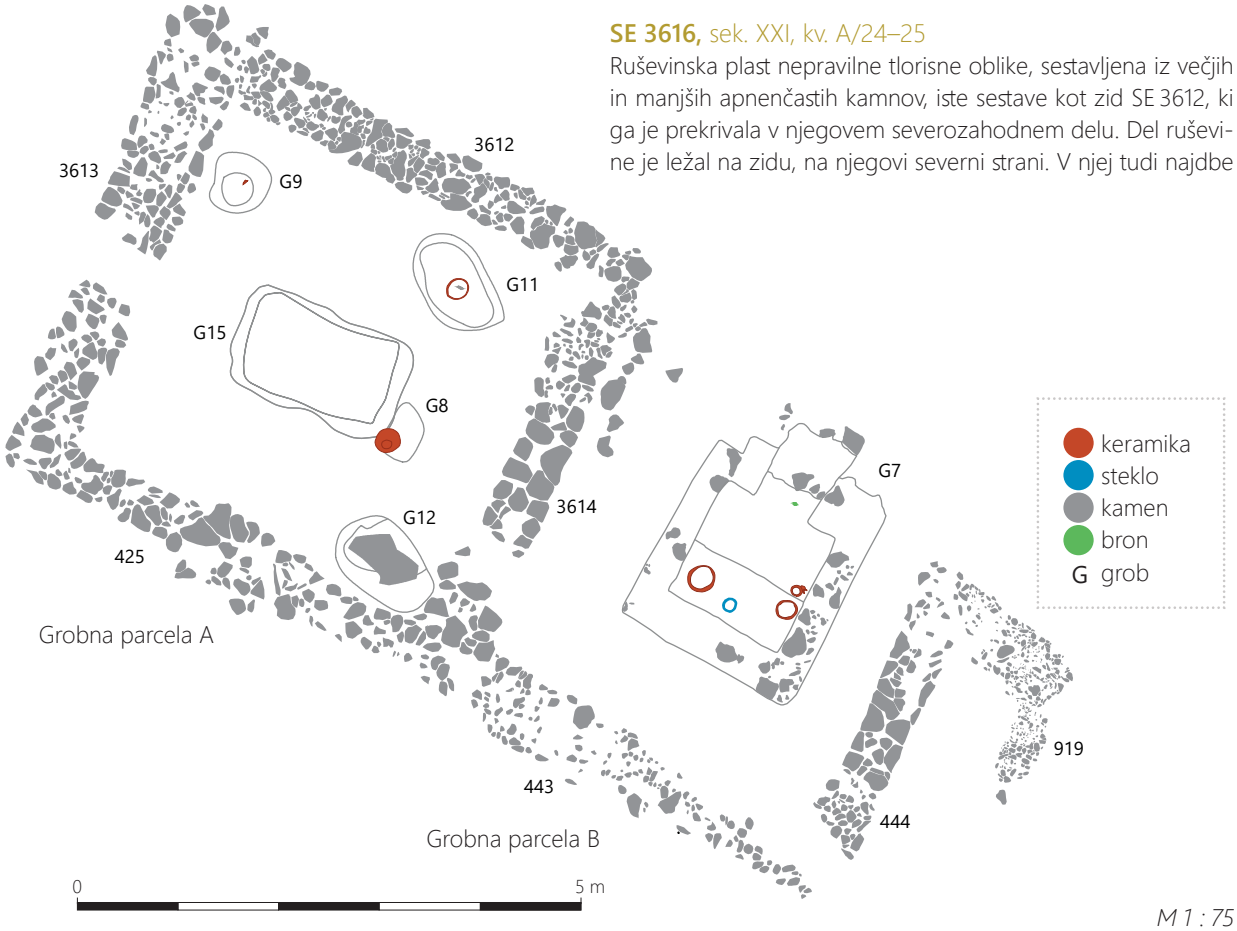
SE 3613, sek. XXI, kv. A/24–25
Zahodni zid grobne parcele A, oziroma vogal konstrukcije, ki je bila postavljena na peščeno-meljasta tla SE 3602. Ohranjen je bil v višino 1 vrste kamnov, sestavljen pa iz apnenčastih lomljencev, vezanih z nekaj malte. Del kamnov je ležal bočno ob zid. Dl. 0,40 m, š. 0,40 m, v. 0,06 m.

SE 3614, sek. XXI, kv. A/24–25
Vzhodni zid grobne parcele A, ki je bil postavljen na peščeno-meljasta tla SE 3602. Ohranjen je bil v višino 1 vrste kamnov, sestavljen pa iz apnenčastih lomljencev. Del kamnov je ležal ob obeh straneh zidu kot ruševina. Dl. 1,10 m, š. 0,45 m, v. 0,06 m.

SE 426 = SE 926, SE 931, sek. V, sonda 10, A/24–25
Plast nepravilne tlorisne oblike in preseka, sestavljena iz prodnikov premera do 10 cm, večjih kosov opeke, peščene ilovice, posamičnih najdb (**G22**) in odlomkov živalskih kosti (*indet.* sp., *Capra hircus*, *Bos taurus*). Del SE 426 = SE 926 sta bila tudi dva kamna lomljenca, označena kot SE 931. Dl. 2,40 m, š. 1,5 m, db. do 0,10 m.

SE 930, sek. V, sonda 9
Plast iz preperelega drobirja, ki se je na zahodni strani dotikala zidu (SE 425) grobne parcele A, verjetno njegova ruševina. Dl. 2,5 m, š. 0,70 m, db. 0,10 m.

SE 3616, sek. XXI, kv. A/24–25
Ruševinska plast nepravilne tlorisne oblike, sestavljena iz večjih in manjših apnenčastih kamnov, iste sestave kot zid SE 3612, ki ga je prekrivala v njegovem severozahodnem delu. Del ruševine je ležal na zidu, na njegovi severni strani. V njej tudi najdbe

M 1 : 75

(G23–G27). Ohranjene dimenzije plasti 2,30 × 1,40 m, db. od 0,10 m–0,15 m.

SE 3615, sek. XXI, kv. A/24–25
Plast trdne in zbite rjave (10YR 4/3) peščeno-meljaste ilovice, ki so jo zamejevali trije zidovi grobne parcele A. V polnilu nekaj drobcev oglja, drobnih odlomkov opeke, kamnov in lončenine. Ohranjena v dimenzijah 4,0 m × 0,40 m do 1,30 m, db. do 0,10 m.

Grobna parcela B

Grobno parcelo B je zamejevala ograja, ki sta jo sestavljata zidova SE 443 in SE 444 ter tlakovanje SE 954. V grobni parceli B se je nahajal le grob 7.

SE 443, sek. V, sonda 15, kv. A/24–25
Južni zid ograje grobne parcele B, ki se je naslanjal na SE 425, sestavljen iz proda in lomljencev, vezanih z malto (G28). Dl. 1,40 m, š. 0,47 m.

SE 444, sek. V, sonda 15, kv. A/24–25
Vzhodni prostostoječi zid ograje grobne parcele B, sestavljen iz lomljencev, velikosti 20 × 30 cm, vezanih z malto. Dl. 1,40 m, š. 0,47 m.

SE 954, sek. V, sonda 15, kv. A/24–25
Trdna plast, sestavljena iz večjih prodnikov, velikosti 14 cm × 6 cm. Plast se je nahajala ob SE 425, sredinskem zidu ograje, med grobnima parcelama A in B. Dokumentirana dl. 0,40 cm, db. 0,06 m.

SE 919, sek. V, sonda 15, kv. A/26
Manjši zidec ukrivljene tlorisne oblike, sestavljen iz manjših prodnikov in lomljencev, vezanih s peščeno ilovico. V njem se je nahajal tudi odlomek živalske kosti (Sus scrofa). Zidec je bil v višino ohranjen do ene vrste, ki se je naslanjala na vzhodni zid (SE 444) ograje grobne parcele B. Dl. 1,50 m, š. 0,50 m, v. od 0,05 m–0,08 m.

Grobna parcela C

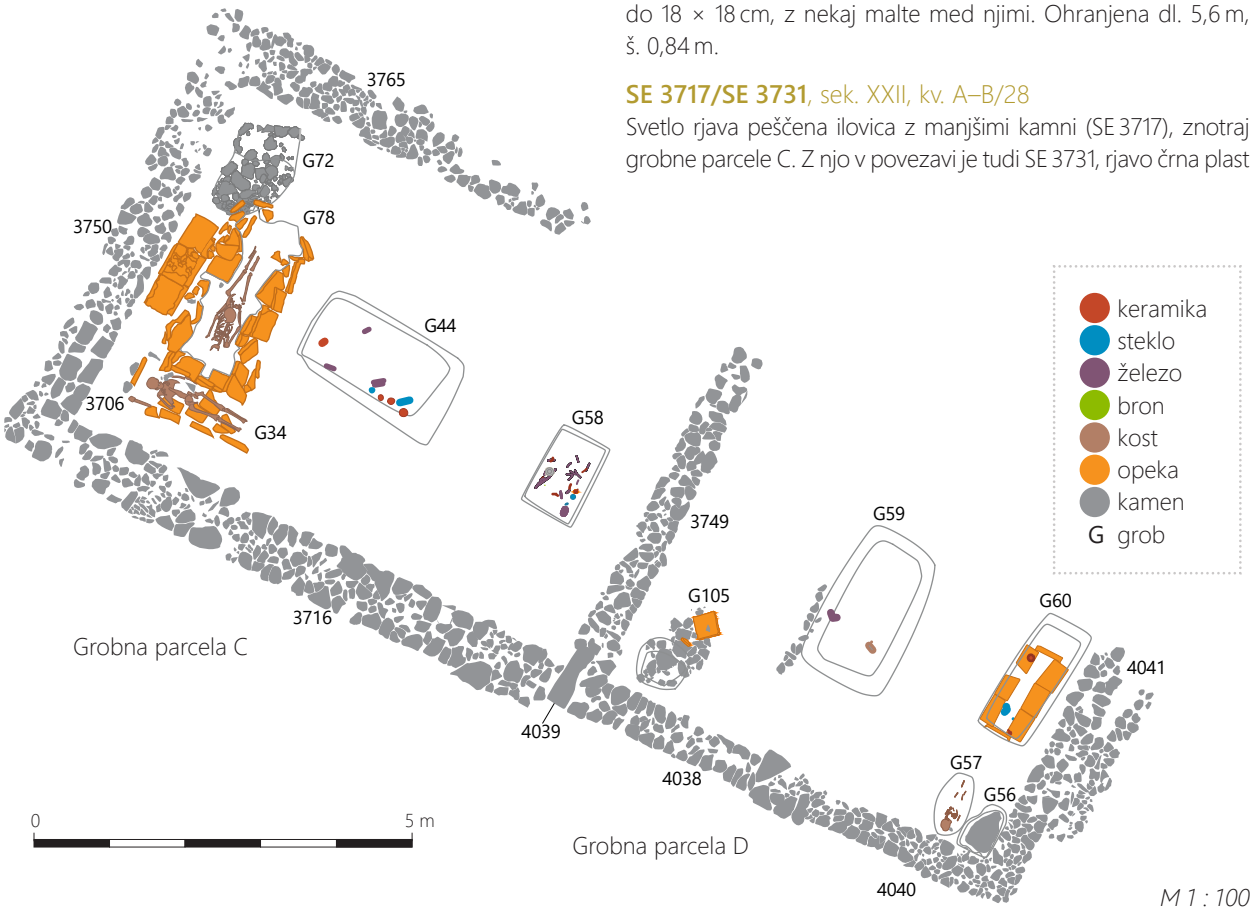
Ograjo grobne parcele C so zamejevali kamniti zidovi s temelji SE 3706/SE 3716, SE 3750 in SE 3756, notranjost grobne parcele pa je bila zapolnjena s plastjo SE 3717. Na zunanji strani zahodne ograje je bila vidna še konstrukcija SE 3715, ki bi morda lahko nakazovala zid sosednje grobne parcele, ki pa se ni ohranila. V grobni parceli C so se nahajali grobovi 34, 44, 58, 72 in 78.

SE 3706/SE 3716, sek. XXII, kv. A/28–29
Južni zid grobne parcele C (SE 3706), sestavljen iz večjih kamnitih blokov apnenca, kakor tudi manjših kamnov, vezanih z malto (G29). Ohranjen je bil v višino ene vrste in je ležal na temelju SE 3716. Zid s temeljem SE 3716 se je dotikal jugozahodnega roba grobne parcele D. Dl. 8,07 m, š. 0,71 m.

SE 3750, sek. XXII, kv. A–B/28
Zahodni temelj grobne parcele C, sestavljen iz lomljencev, velikosti do 18 × 18 cm, z nekaj malte med njimi (G30–G31). Nad temeljem je bil na njegovem južnem delu še viden ostanek zidu SE 3706. Dl. 6,12 m, š. 0,82 m.

SE 3765, sek. XXII, kv. B–C/28–29
Severni temelj grobne parcele C, sestavljen lomljencev, velikosti do 18 × 18 cm, z nekaj malte med njimi. Ohranjena dl. 5,6 m, š. 0,84 m.

SE 3717/SE 3731, sek. XXII, kv. A–B/28
Svetlo rjava peščena ilovica z manjšimi kamni (SE 3717), znotraj grobne parcele C. Z njo v povezavi je tudi SE 3731, rjavo črna plast

M 1 : 100

ilovice z ogljem in najdbami (**G32**–**G42**), ki je ležala zunaj oziroma zahodno od groba 34 do zahodnega temelja grobne parcele C.

SE 3715, sek. XXII, kv. A/27–28
Kamnita konstrukcija, ki je potekala od JZ vogala grobne parcele C do oz. tudi pod severnim robom groba 21 in dalje proti zahodu. Verjetno gre za ostaline zidov še ene grobne parcele, ki pa ni bila več ohranjena, razen tega dela temelja.

Grobna parcela D

Ograjo grobne parcele D so zamejevali zidovi s temelji SE 4039/SE 3749, SE 4040/SE 4038 in SE 4041, notranjost pa je zapolnjevala plast SE 4037. V grobni parceli D so se nahajali grobovi 56, 57, 59, 60 in 105.

SE 4039/SE 3749, sek. XXII, kv. A–B/29–30
SE 4039 predstavlja zid med obema grobnima parcelama, sestavljen iz kamnov in malte, ki je ležal na temelju SE 3749, sestavljen iz velikih lomljencev, velikosti do 20 × 20 cm, in ohranjen v višino do 5 vrst kamnov. Kamni so bili vezani z malto. Dl. 5,5 m, š. do 0,56 m.

SE 4040/SE 4038, sek. XXII, kv. A/29–30, B/29–31
Južni temelj (SE 4040) z zidom (SE 4038) grobne parcele D. Kamniti temelj je sestavljen iz kamnov, večinoma velikosti 15 × 15 cm in posamičnih večjih kamnitih blokov, brez veziva, medtem ko so bili kamni zidu vezani z malto. Na določenih delih je bil zid grajen iz velikih kamnitih blokov, velikosti do 30 × 40 cm. Dl. temelja 6,58 m, š. temelja 0,58 m–0,69 m, ohranjena dl. zidu 5,13 m, š. zidu od 0,43 m–0,49 m.

SE 4041, sek. XXII, kv. A–B/29–30
Kamniti temelj vzhodnega zidu ograje grobne parcele D. Temelj je sestavljen iz lomljencev, različnih velikosti do 20 × 20 cm, vezanih z malto. Ohranjena dl. zidu 4,20 m, š. zidu do 0,53 m, š. zidu z ruševino do 1,03 m.

SE 4037, sek. XXII, kv. B/29–31
Med zidovi ograje grobne parcele D se je nahajalo zasutje rumeno rjave peščene ilovice s posamičnimi najdbami (**G43**–**G45**). Vanj je bilo v jugozahodnem vogalu grobne parcele D vkopanih triindvajset manjših jam[228] premera med 0,05 in 0,18 m ter globine med 0,03 in 0,27 m, za katere menimo, da so bile posledica recentnih živalskih posegov.

Katalog gradiva iz kontekstov rimske ceste

Grobna parcela A

20 SE 425, sek. V, kv. A/24, PN 1214, OBD 2601
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja, ostenja in dna manjšega finega lonca (oblika FL 2.1). Prehod med vratom in ramenom je poudarjen. F: KK1. B: temno siva. Pr. u. 7,8 cm, pr. d. 5,2 cm, rek. v. 12,2 cm.

21 SE 425, sek. V, sonda 15, PN 1238
Novec: Kelti, vzhodnokeltsko kovanje, zgodnji pokovi Filipa II., Noricum, tavriška skupina 9/zabrisani tip/Tetr/kovan: 1. stoletje pr. n. št./–/TKN 83–161/PMBr 1343, ožgan, t. 9,13 g, pr. 25 mm.

22 SE 426, sek. V, sonda 9, PN 1204, OK 10
Obdelan profiliran kamen (apnenec), morda del spomenika (le fotografija). Dl. 45,2 cm, š. 38,0 cm.

23 SE 3616, sek. XXI, kv. A/24, PN 5559
Posrebren bronast gumb z okrasom koncentričnih krogov. Pr. 2,6 cm, db. 0,1–0,2 cm.

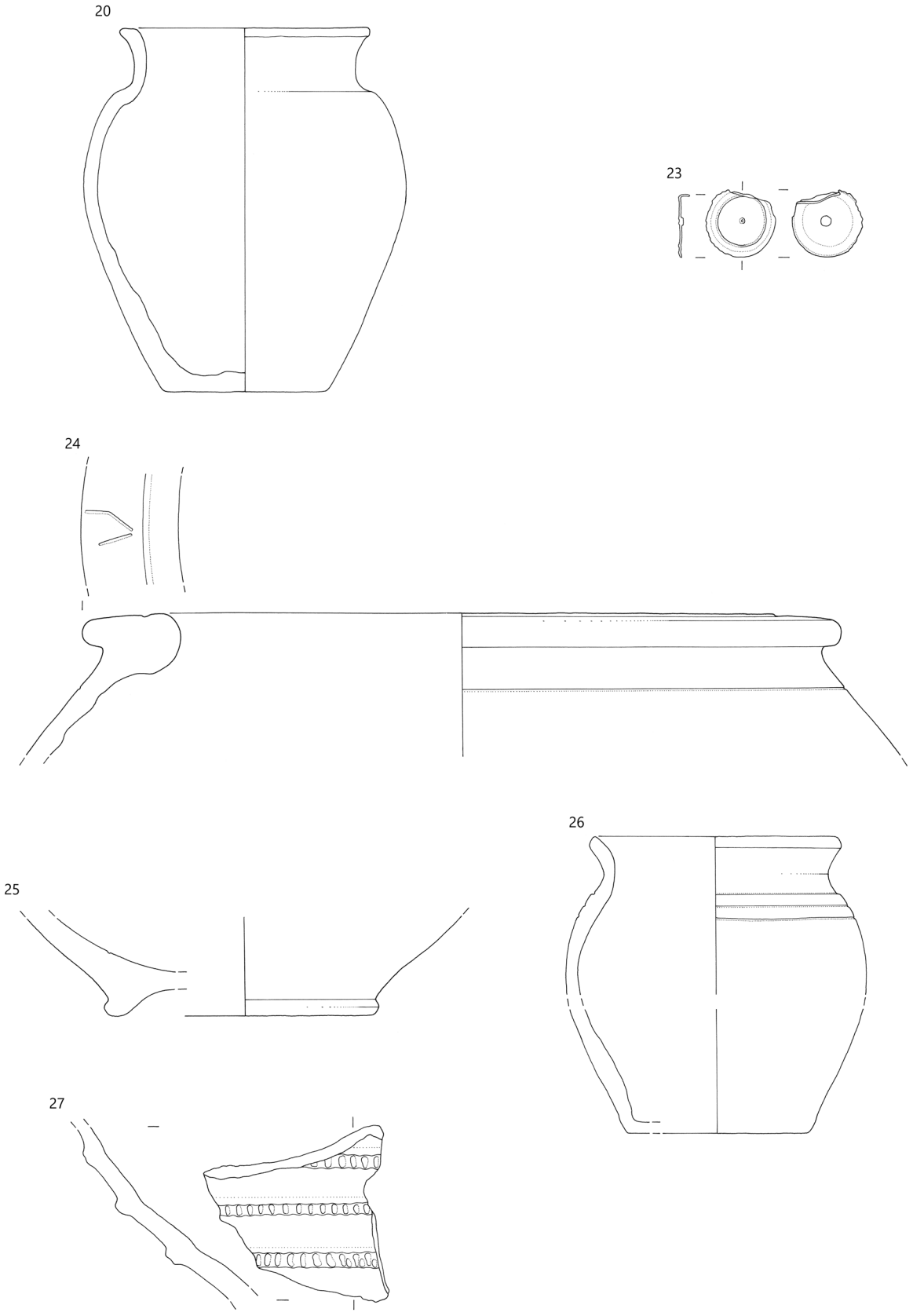
24 SE 3616, sek. XXI, kv. A/24, PN 6544
Fina keramika. Odlomek vodoravnega ustja in ostenja finega lonca. Na robu ustja je široka kanelura, na njem vidni tudi ostanki črne smole. F: N2. B: rdeče rumena. Pr. u. 22,0 cm, ohr. v. 4,5 cm.

25 SE 3616, sek. XXI, kv. A/24, PN 6543
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja sklede. Ostenje je rahlo ožgano. F: N1/N2. B: bledo rjava. Pr. d. 4,2 cm, ohr. v. 3,4 cm.

26 SE 3616, sek. XXI, kv. A/24, PN 6542
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja, ostenja in dna čaše ali manjšega lončka (oblika L 2.2). Rame je narebreno. F: KK1. B: lisasta, črna do rjava. Pr. u. 8,0 cm, pr. d. 6,0 cm, rek. v. 10,0 cm.

27 SE 3616, sek. XXI, kv. A/24, PN 6545
Kadilnica. Odlomek ostenja kadilnice. Ostenje je okrašeno s tremi vodoravnimi rebri, razčlenjenimi z odtisi palčke. Notranja površina je ožgana. F: N1/N2. B: rdeče rumena. Vel. 6,0 × 6,0 cm.

228 SE 3772/SE 3773, SE 3775/SE 3776, SE 3777/SE 3778, SE 3779/SE 3780, SE 3781/SE 3782, SE 3784/SE 3785, SE 3786/SE 3787, SE 3788/SE 3789, SE 3790/SE 3791, SE 3792/SE 3793, SE 3794/SE 3795, SE 3796/SE 3797, SE 3798/SE 3799, SE 3800/SE 4001, SE 4002/SE 4003, SE 4004/SE 4005, SE 4006/SE 4007, SE 4008/SE 4009, SE 4010/SE 4011, SE 4012/SE 4013, SE 4014/SE 4015, SE 4016/SE 4017 in SE 4027/SE 4028.

20, 21 SE 425, **23–27** SE 3616; merilo 1 : 2.

Grobna parcela B

28 SE 443, sek. V, sonda 15, PN 1250
Del gosto narebrenega ročaja steklenice. Vel. 3,6 × 4,0 cm, db. 0,8 cm.

Grobna parcela C

29 SE 3716, sek. XXII, kv. A/29, PN 5526
Del zatiča z masivno bronasto glavico s profiliranim robom in z železnim trnom kvadratnega preseka. Ohr. vel. gl. 2,2 × 2,0 cm, ohr. dl. 3,0 cm.

30 SE 3750, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD 3750–1
Fina keramika. Odlomek ustja, ostenja in dna krožnika. Na notranji in zunanji površini je ohranjen svetlo rjav premaz. F: N1a. B: rjava. Vel. 3,4 × 4,8 cm.

31 SE 3750, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD 3750–2
Novoveška keramika. Odlomek izvihanega in odebeljenega ustja in vratu lonca. Notranja površina je ožgana. F: NVKK1. B: bledo rjava. Pr. u. 18,0 cm, ohr. v. 2,6 cm.

32 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD FLO 1328–9
Zvit trn železnega žebljička kvadratnega preseka. Glavica ni ohranjena. Korodiran. Š. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 2,6 cm.

33 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD FLO 1328–7
Trn železnega žebljička kvadratnega preseka. Glavica ni ohranjena. Korodiran. Š. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 3,0 cm.

34 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD FLO 1328–6
Poškodovan železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Ohr. š. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 3,2 cm.

35 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD FLO 1328–8
Železna paličica šesterokotnega preseka. Korodirana. Š. 1,0 cm, ohr. dl. 4,2 cm.

36 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD 3717–1
Fina keramika. Odlomek dna in ostenja posode. F: N1. B: svetlo rdeče rumena. Pr. d. 4,0 cm, ohr. v. 1,2 cm.

37 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD 3717–3
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja lončka. Na ostenju okras vodoravnega metličenja. Na ustju so ostanki smole. F: KK1. B: črna. Pr. u. 8,0 cm, ohr. v. 5,0 cm.

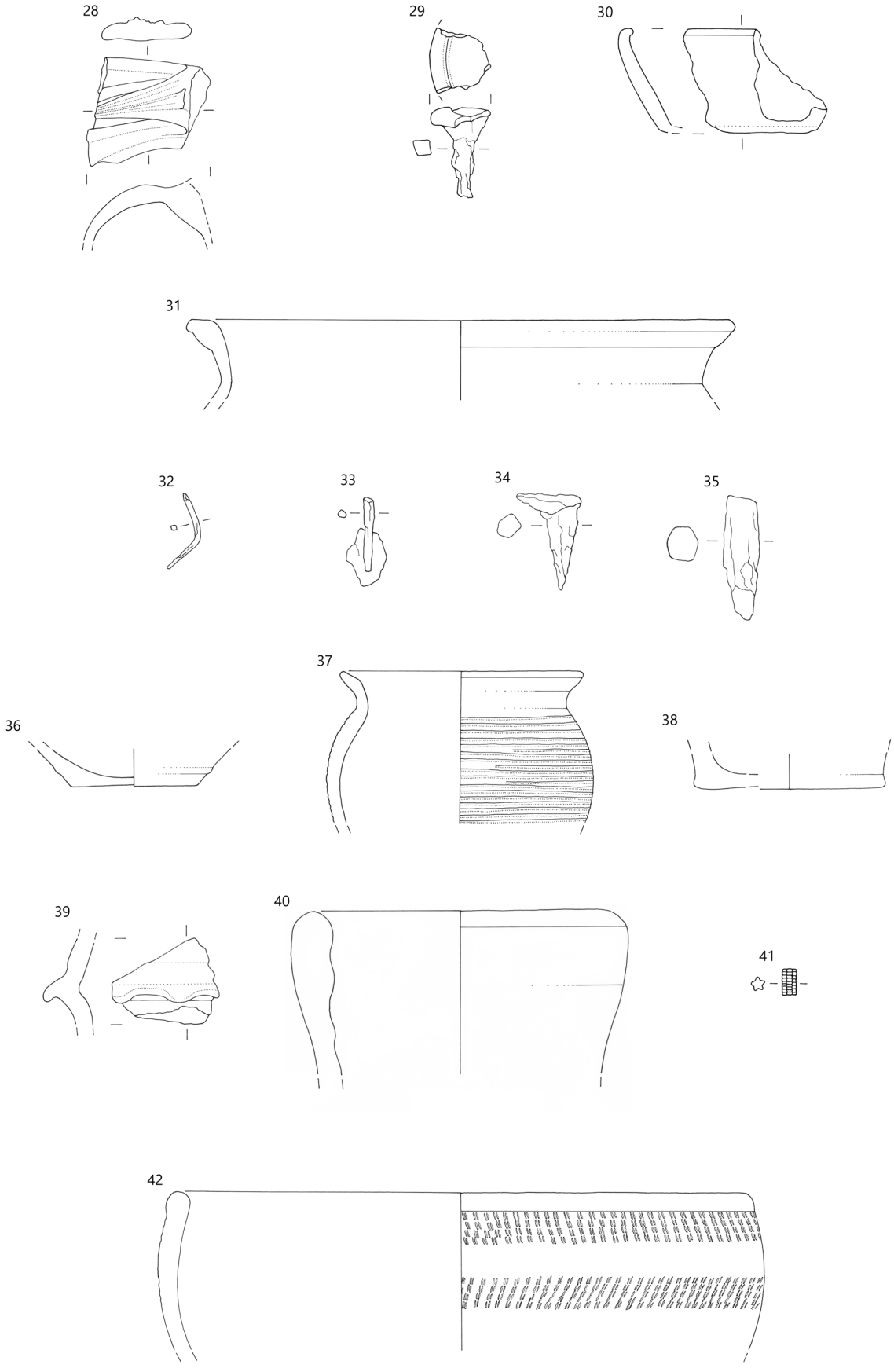
38 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD 3717–2
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja lončka. F: KK4. B: zunanja površina je črna, notranja pa svetlo rdeče rumena. Pr. d. 6,2 cm, ohr. v. 1,2 cm.

39 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD FLO 1328–4
Kadilnica. Odlomek ostenja kadilnice, na zunanji strani okrašen z vodoravnim valovitim rebrom. Odlomek je prežgan. F: N1. B: siva. Vel. 3,0 × 3,8 cm.

40 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD FLO 1328–5
Transportno posodje. Odlomek ustja in vratu male amfore, tip Dressel 6B. F: A3. B: rdeče rumena. Pr. u. 10,0 cm, ohr. v. 6,3 cm.

41 SE 3717, sek. XXII, kv. A–B/28, OBD FLO 1328–10
Keramična jagoda (?) zvezdaste oblike. Š. 0,5 cm, dl. 0,9 cm.

42 SE 3731, sek. XXII, kv. A/28, PN 5951
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja sklede (oblika S 4). Na zunanji in notranji površini je delno ohranjen svetlo rjav premaz. Ostenje je na zunanji strani okrašeno s pasovoma peresnega okrasa. Posoda je ožgana. F: N1a. B: lisasta, siva do svetlo rjava. Pr. u. 19,6 cm, ohr. v. 5,2 cm.

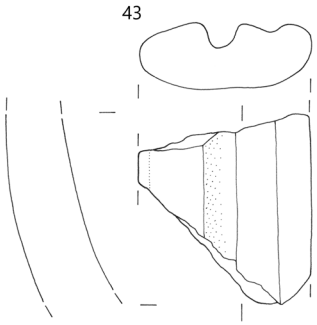
28 SE 443, **29** SE 3716, **30, 31** SE 3750, **32–41** SE 3717, **42** SE 3731; merilo 1 : 2.

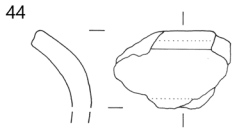
Grobna parcela D

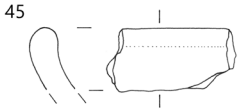
43 SE 4037, sek. XXII, kv. B/30, OBD 4037–3
Fina keramika. Odlomek močno profiliranega ročaja vrča. F: N3. B: rdeče rumena. Š. roč. 4,6 cm, ohr. dl. 5,0 cm, db. roč. 1,8 cm.

44 SE 4037, sek. XXII, kv. B/30, OBD 4037–1
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in vratu lonca. Na robu ustja je plitva kanelura. F: KK1. B: površina je temno rjava, prelom pa črn. Vel. 2,2 × 3,0 cm.

45 SE 4037, sek. XXII, kv. B/30, OBD 4037–2
Groba keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika ali pekača. F: KK2. B: črna. Vel. 1,6 × 3,4 cm.

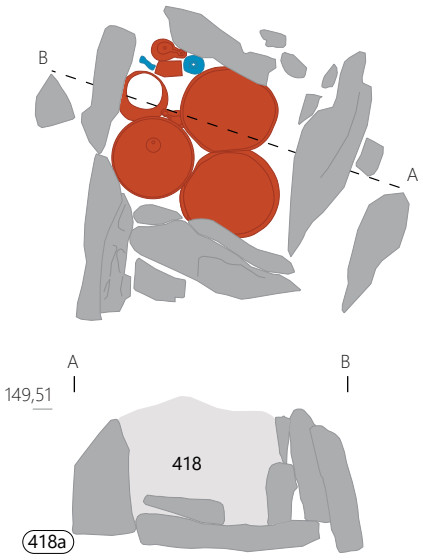

SE 4037, merilo 1 : 2.

8.2.2 Katalog grobov z grobnimi inventarji

M 1 : 20

Grob 1 – SE 418a/SE 417, SE 418, sek. V, sonda 9
S kamnitimi ploščami obložena grobna jama (oblika Žb3), večkratni pokop.

Opis: v kvadratni grobni jami (SE 418a), so bile vse štiri stene in dno obloženi z velikimi neobdelanimi kamnitimi ploščami iz lokalnega litotamnijskega peščenjaka (SE 417), med njimi tudi najdbe (**G64**–**G65**). Na vzhodni strani je imel grob izdelano poličko v smeri sever–jug, širine 0,23 m, dolžine 0,59 cm in višine 0,08 m. Prostor med grobno skrinjo in steno grobne jame je bil zapolnjen s kamni različnih dimenzij ter izkopano zemljo. Pridatki so bili razvrščeni po vsej površini groba, tako na polici kot na dnu. Na južni strani groba sta se nahajali dve hišasti žari (ena dvodelna s skledo in pokrovom) ter tretja v severovzhodnem vogalu grobne skrinje (**G55**–**G57**). Glede na to in na izsledke antropološke analize predvidevamo, da gre za trojni pokop. V severozahodnem vogalu groba so bili najdeni naslednji pridatki: lonec z narebrenim vratom (**G58**), dve oljenki tipa Loeschcke X, s pečatom *OCTAVI* (**G63**) in *SEXTI* (**G62**), kroglasta steklenica z ročajem (**G54**), odlomek bronaste igle (**G47**) in dno balzamarija (**G52**). Deli kvadratne steklenice z ročajem so bili najdeni na različnih koncih groba (**G53**). V polnilu groba so bili najdeni še drobni odlomki keramike (**G59**–**G61**) in stekla, železni žebljički (**G48**–**G49**) ter drobci živalskih kosti. V hišastih žarah so bile razen kalciniranih kosti in žganine najdene še nekatere najdbe: v dvodelni hišasti žari (**G57**) balzamarij v obliki datlja (**G50**) in jantarna ploščica z reliefom ležečega psa (**G46**), v ostalih dveh žarah pa fragmenti dveh različnih balzamarijev (**G51**).

Opomba: na kamniti zagozdi ob zahodni stranici groba 1 je ležala posodica. Verjetno je bila povezana z grobnim obredjem, enako kot odlomek stekla in živalski zob v polnilu med ploščami na vzhodni strani.

Zunanje dimenzije grobne skrinje: 0,85 × 0,85 m, globina 0,50 m.

Notranje dimenzije grobnega prostora: 0,50 × 0,50 m.

Datacija: druga polovica 1. in prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 418 – teža: 253,98 g (lobanja – 30,15 g, 17 mm, rebra – 18,98 g, 31 mm, vretenca – 2,04 g, 16 mm, dolge kosti – 94,8 g, 45 mm, nedoločljivo – 108,01 g, 16 mm). Barva: umazano bela. Drugo: živalske kosti. PN 5053, PN 5054 – teža: 297,25 g (lobanja – 54,84 g, 35 mm, rebra – 42,23 g, 47 mm, ramenski obroč – 1,91 g, 26 mm, dlani/stopala – 5,24 g, 16 mm, dolge kosti – 72,08 g, 35 mm, nedoločljivo – 120,95 g, 21 mm). Barva: umazano bela. PN 5052 – teža: 544,07 g (lobanja – 110,13 g, 31 mm, rebra – 25,5 g, 56 mm, medenični obroč – 1,83 g, 18 mm, dolge kosti – 272,24 g, 49 mm, nedoločljivo – 134,37 g, 32 mm). Barva: predvsem umazano bela, nekateri večji odlomki so temno modri. PN 5055 – teža: 52,34 g (lobanja – 4,63 g, 17 mm, rebra – 6,03 g, 24 mm, dolge kosti – 24,94 g, 38 mm, nedoločljivo –16,74 g, 15 mm). Barva: umazano bela in svetlo siva. PN 5051 – teža: 237,55 g (lobanja – 33,88 g, 36 mm, rebra – 3,05 g, 25 mm, vretenca – 23,86 g, 26 mm, medenični obroč – 9,96 g, 36 mm, dolge kosti – 98,45 g, 43 mm, nedoločljivo – 68,35 g, 21 mm). Barva: umazano bela, nekateri odlomki so svetlo modri in svetlo sivi, redko temno modri.

Opis: v PN 5055 so odlomki lobanje in dolgih kosti tanki, verjetno so otroški. Pogačica je sicer razvita, tako da ne gre za osebo, mlajšo od 12 let. Gre pa za otroka. V polnilu hišne žare so odlomki lobanje z deloma odprtimi lobanjskimi šivi, ki kažejo znake zraščanja. Kosti niso robustne, zatilnična izboklina ni izražena. Sklepna površina črevnice je rahlo konkavna in porozna, a močno uničena zaradi visokih temperatur. Vretenčni obroč je povsem zraščen. Deloma ohranjeni kolčni vozel izgleda zelo ozek. Ohranjen je en zob, najverjetneje ličnik, ki je povsem razvit, grizna površina je obrabljena. Ohranjena skalnica je povsem razvita. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo, morda žensko. V SE 418 so v hišasti žari poleg kosti verjetno odrasle ženske še tanki odlomki lobanje in dolgih kosti, ki kažejo na otroka. V PN 5052 so prisotni nekateri deli lobanje odrasle osebe, ki so podvojeni. Najbolj izrazita je zatilnična z zatilnično izboklino, ki je v tem primeru izražena. Lobanjski šivi so v fazi zraščanja. Deloma ohranjen nadočesni obok je zaobljen. Dolge kosti so robustne, zatilnična izboklina je izražena. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo, morda moškega. Tudi tu so prisotni tanki odlomki lobanjskih in dolgih kosti verjetno otroka. Gre verjetno za tri osebe, dve zreli odrasli osebi, morda moškega in žensko, ter za otroka. Izgleda, kot da so kosti otroka pomešane s kostmi odraslih oseb.

RIBNICA 2001-02
Sektor V. 3.9-Z
SE: 417,418
GROB 1 16.5.2002

RIBNICA 2001-02
Sektor V. 3.9-Z
SE: 417,418
GROB 1 7.5.2002

RIBNICA 2001-02
Sektor V/39
SE: 417
PN2206 20.7.2002

Grobni inventar

46 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5063
Jantarna ploščica z reliefno podobo ležeče volkulje oz. psičke, ohranjena v celoti. Najdena je bila znotraj dvodelne hišaste žare (**G57**). Spodnja stran ploščice je neoblikovana in rahlo zaglajena. Psička je prikazana v ležečem položaju, tačke so zvite in glava je natančno oblikovana s smrčkom, gobcem, očmi in ušesi. Na vratu ima ogrlico, okrašeno z luknjami. Jantar je rumeno svetlo rjave barve. Š. 2,9 cm, dl. 5,2 cm, db. 1,2 cm.

47 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5062
Delno ohranjena bronasta igla okroglo-večkotnega preseka. Igla je rahlo prepognjena in se proti koncu zožuje. Pr. 0,35 cm, ohr. dl. 6,2 cm.

48 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 6945
Železen žebljiček z nepravilno gobasto glavico in trnom okroglega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 0,7 cm.

49 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5064
Trn železnega žebljička okroglega preseka. Glavica ni ohranjena. Močno korodiran. Pr. gl. 0,3 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

50 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5059
Balzamarij v obliki datlja iz medeno rjavega stekla, pihan v kalup. Na zgornjem delu so na notranji strani vidni ostanki pozlate. Balzamarij je skoraj v celoti ohranjen, manjka samo majhen del ustja, po ostenju je viden šiv stika kalupa. Najden je bil v dvodelni hišasti žari (**G57**). Pr. u. 1,6 cm, š. 3,1 cm, v. 6,1 cm.

51 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5058
Več odlomkov ustja, vratu in ostenja balzamarija iz dekoriranega stekla. Odlomki so se nahajali znotraj hišaste žare (**G55**). Pr. u. 2,8 cm, ohr. v. 7,6 cm.

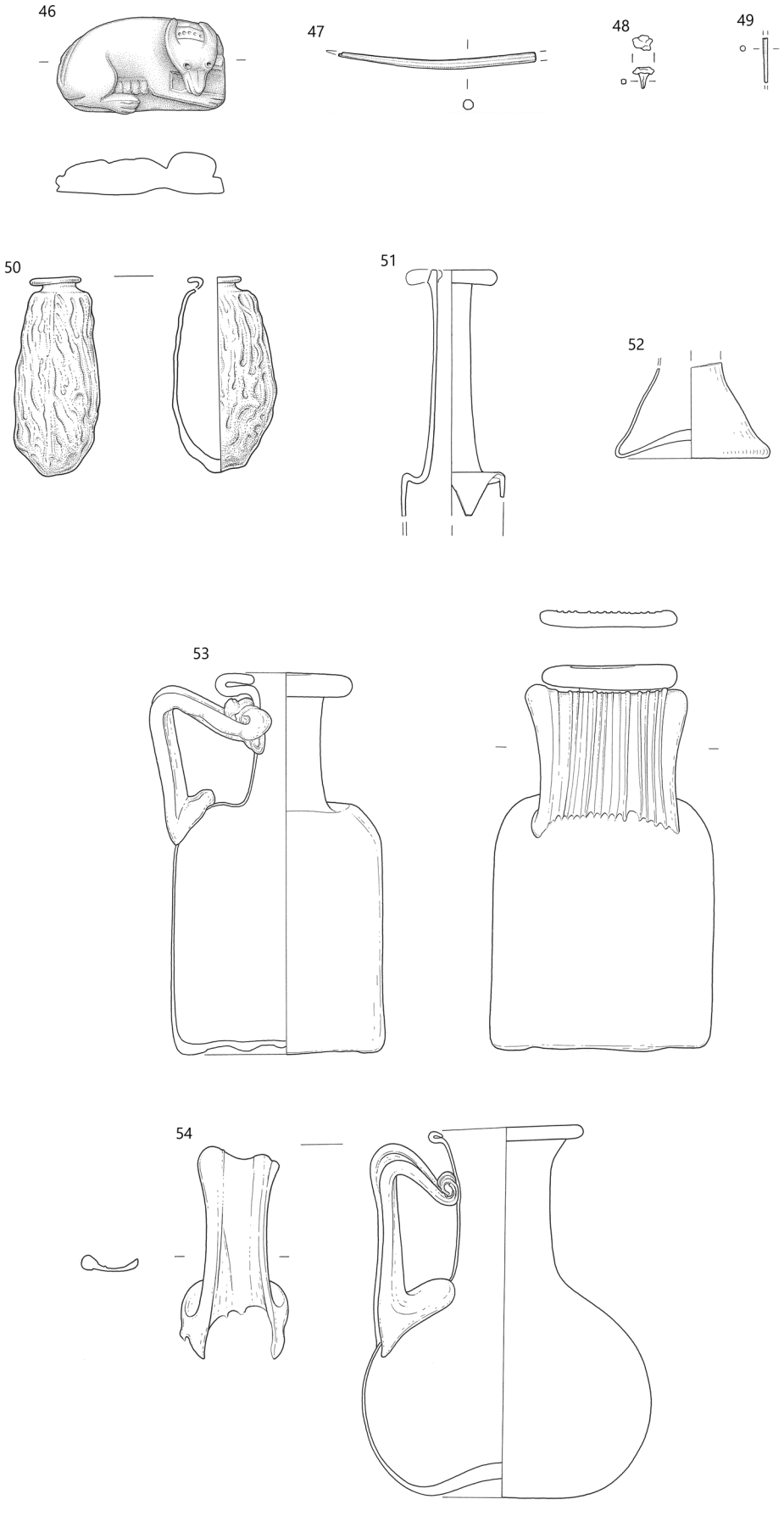
52 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5302
Dno in del ostenja balzamarija, dno je rahlo vboklo. Pr. d. 4,9 cm, ohr. v. 3,2 cm.

53 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5061
Kvadratna steklenička, fragmentirano ohranjena, restavrirana. Steklenička ima izvihano, navznoter zapognjeno in sploščeno ustje. Gosto narebren ročaj je pritrjen na vrat tik pod ustjem ter na ramenu. Na dnu steklenice sta ohranjena dva koncentrična kroga. Dno je rahlo vboklo. Pr. u. 4,2 cm, š. 6,75 cm, v. 11,7 cm, š. trebuha 6,75 cm.

54 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5060
Kroglasta steklenička, ki ima izvihano in navznoter cevasto zapognjeno ustje. Steklenička ima profiliran ročaj, ki je pritrjen na vrat tik pod ustjem in na ramenu stekleničke. Dno je rahlo vboklo. Pr. u. 4,8 cm, pr. d. 5,0 cm, v. 11,7 cm.

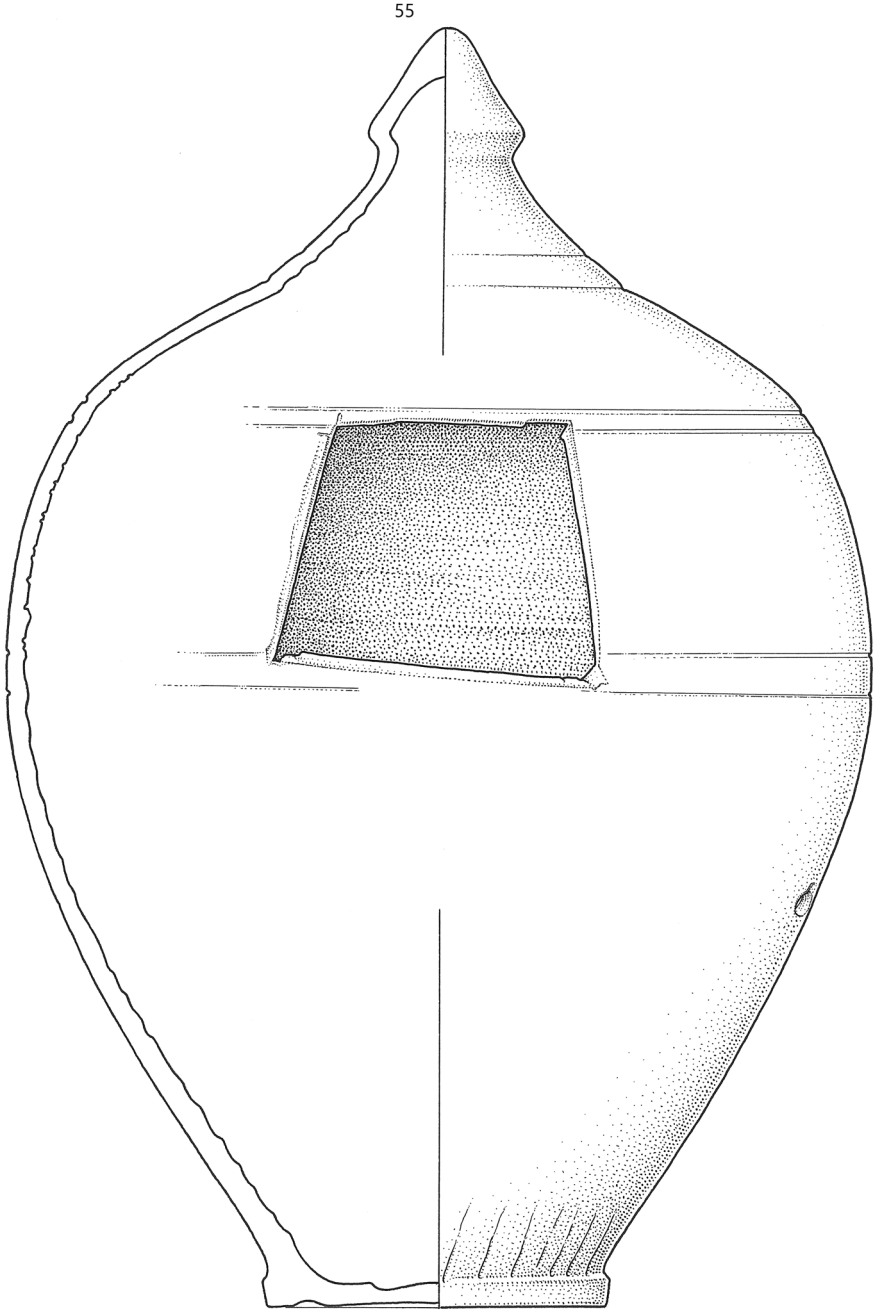

Grob 1, merilo 1 : 2.

55 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5051

Hišasta žara (oblika H 1.1), dobro ohranjena, restavrirana. Žara ima zaobljeno, podolgovato telo, ki se zožuje proti nizkemu prstanastemu dnu s poudarjeno stojno ploskvijo. Zgornji del žare, ki posnema streho hiše, ima konično obliko in se končuje s koničnim gumbom. Dve vrezani črti poudarjata prehod zgornjega dela v zaobljeno telo, drugi dve pa spodnji rob odprtine vrat. Odprtina vrat je trapezoidne oblike. Na spodnjem delu, desno od vrat, je narejena luknja (zunanji premer 0,8 cm, notranji 0,36 cm). Na zunanji površini so ohranjene sledi temno rdečega premaza. F: HŽ1. B: lisasta, svetlo oranžna. Pr. nv. 24,0 cm, pr. d. 9,2 cm, v. 34,0 cm, odprtina vel. 8,5 × 7,0 × 6,0 cm.

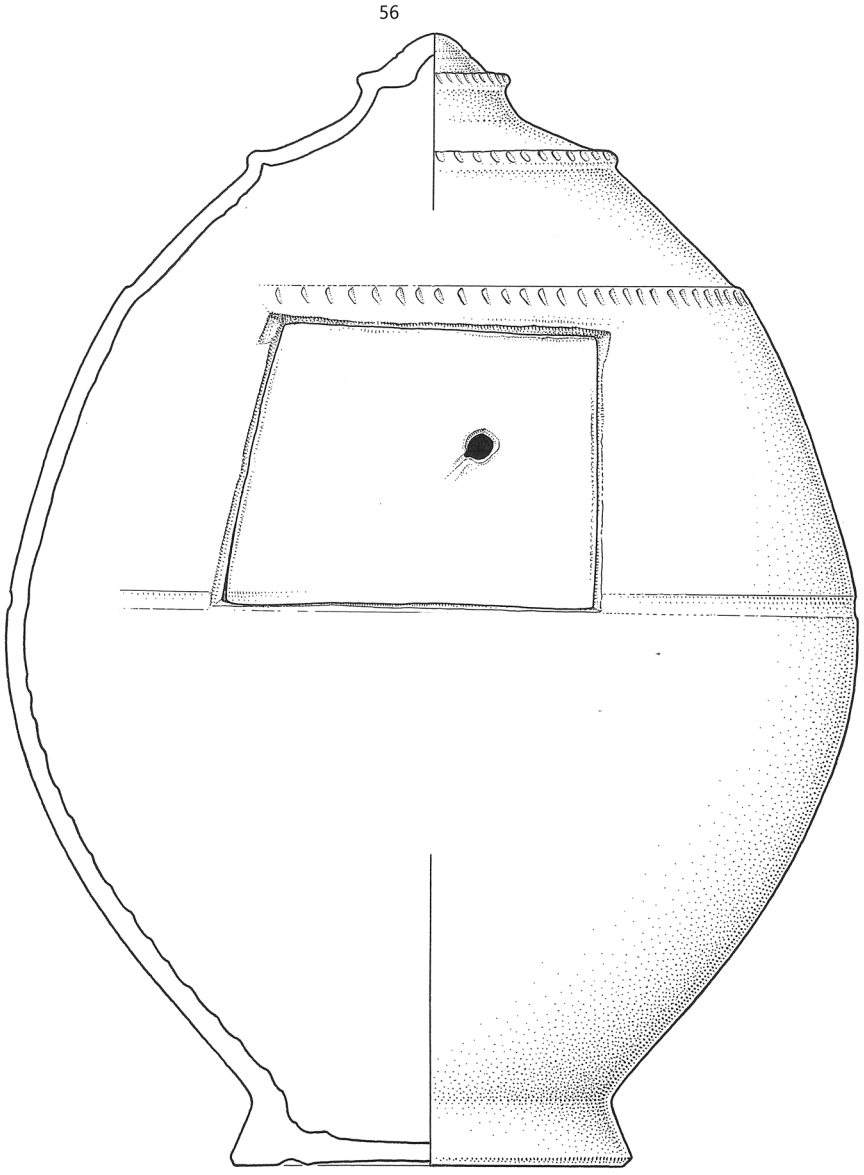

Grob 1, merilo 1 : 2.

56 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5052

Hišasta žara (oblika H 1.2), dobro ohranjena, rekonstruirana. Žara ima kroglasto zaobljeno, rahlo bikonično telo, ki se zožuje proti prstanasti nogi. Zgornji del ima bogato profilirano konično obliko, ki se končuje s sploščenim gumbom. Na treh delih je poudarjen z vodoravnim plastičnim rebrom, okrašenim s poševnimi vrezanimi črtami. Odprtina vrat je trapezoidne oblike. Ohranjena so tudi vrata hišaste žare z luknjo (zunanji premer 0,8 cm). V višini spodnjega roba odprtine vrat je ostenje žare okrašeno s širšo kaneluro. Na zunanji površini so ohranjene sledi oranžno rdečega premaza. Premaza na vratcih ni. F: HŽ1. B: lisasta, svetlo oranžna. Pr. nv. 23,5 cm, pr. d. 10,5 cm, v. 30,0 cm, vratca vel. 10,0 × 7,5 × 9,3 cm.

Grob 1, merilo 1 : 2.

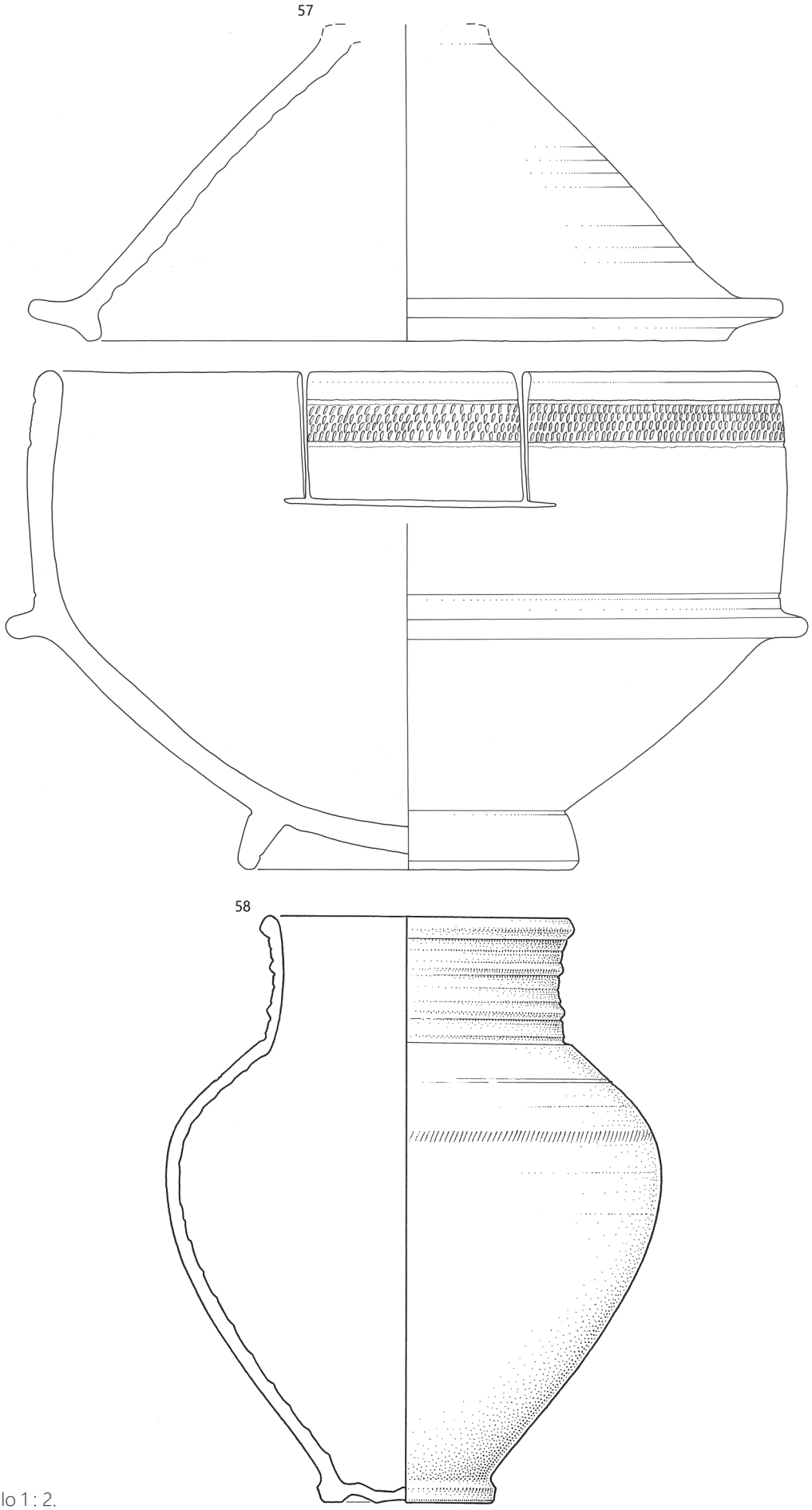
57 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5053 in PN 5054

Dvodelna hišasta žara (oblika H 3), sestavljena iz sklede in pokrova. Skleda (PN 5053) je posnetek sigilatne sklede tipa Drag. 25. Ustje je ravno, vrat pa cilindričen. Prehod v spodnji del sklede je poudarjen s kaneluro in širokim horizontalnim rebrom. Skleda ima visoko prstanasto dno. Na zunanji in notranji površini, večinoma v zgornjem delu, je ohranjen rdeče oranžen premaz. Pod ustjem je pas peresnega okrasa. V zgornji del sklede je bila naknadno vrezana „odprtina" vrat, pravokotne oblike. Ohranjena so tudi vratca. Skupaj s koničnim pokrovom (PN 5054) je skleda tvorila hišasto žaro. Delno ohranjen pokrov je konično zaobljene oblike, rob je rahlo izvihan navzven. Na notranji strani je oblikovano plastično rebro. Vrh pokrova je poškodovan, zunanjost pokrova in notranji rob sta premazana z rdečim premazom. F pokrova: N1a, F sklede: N2a. B: rjava. Pr. u. (zunanji) 24,5 cm, pr. d. 11,0 cm, v. 16,5 cm, vratca vel. 7,0 × 4,3 cm. Pr. pok. (zunanji) 24,5 cm, pr. u. (notranji) 20,5 cm, v. 10,3 cm.

58 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5055

Fina keramika. Lonec z dvema rebroma na vratu, ustje je rahlo odebeljeno (oblika FL 1). Ostanki temno sivo rjavega premaza so ohranjeni na zgornjem delu zunanje površine. Na ramenu je lonec okrašen z linijo peresnega okrasa. Ohranjen je v celoti. Vidne so sledi lončarskega vretena. F: N6a. B: siva. Pr. u. 10,3 cm, pr. d. 6,0 cm, v. 19,6 cm.

Grob 1, merilo 1 : 2.

59 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5214
Fina keramika. Dva odlomka ustja in ostenja krožnika (oblika K 1). F: N2. B: rdeče rumena. Vel. 4,4 × 4,3 cm, vel. 2,0 × 1,8 cm.

60 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5215
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika. Ob robu so vidni ostanki temno rjavega premaza ter belega premaza na zunanji strani. Odlomek je prežgan. F: NK1. B: svetlo rdeča. Vel. 2,3 × 2,0 cm.

61 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 6651
Groba keramika. Odlomek ostenja posode. Ostenje je okrašeno z vodoravnim metličenjem. F: KK1. B: sivo rjava. Vel. 3,0 × 4,2 cm.

62 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5057
Pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Na ramenu ima tri gumbe, na enem je globok vrez. Na dnu je slabše ohranjen pečat SEXTI. Na disku in robu ramen so ohranjeni ostanki železa. F: O2. B: oranžna. Dl. 8,9 cm, š. 6,2 cm, v. 3,0 cm.

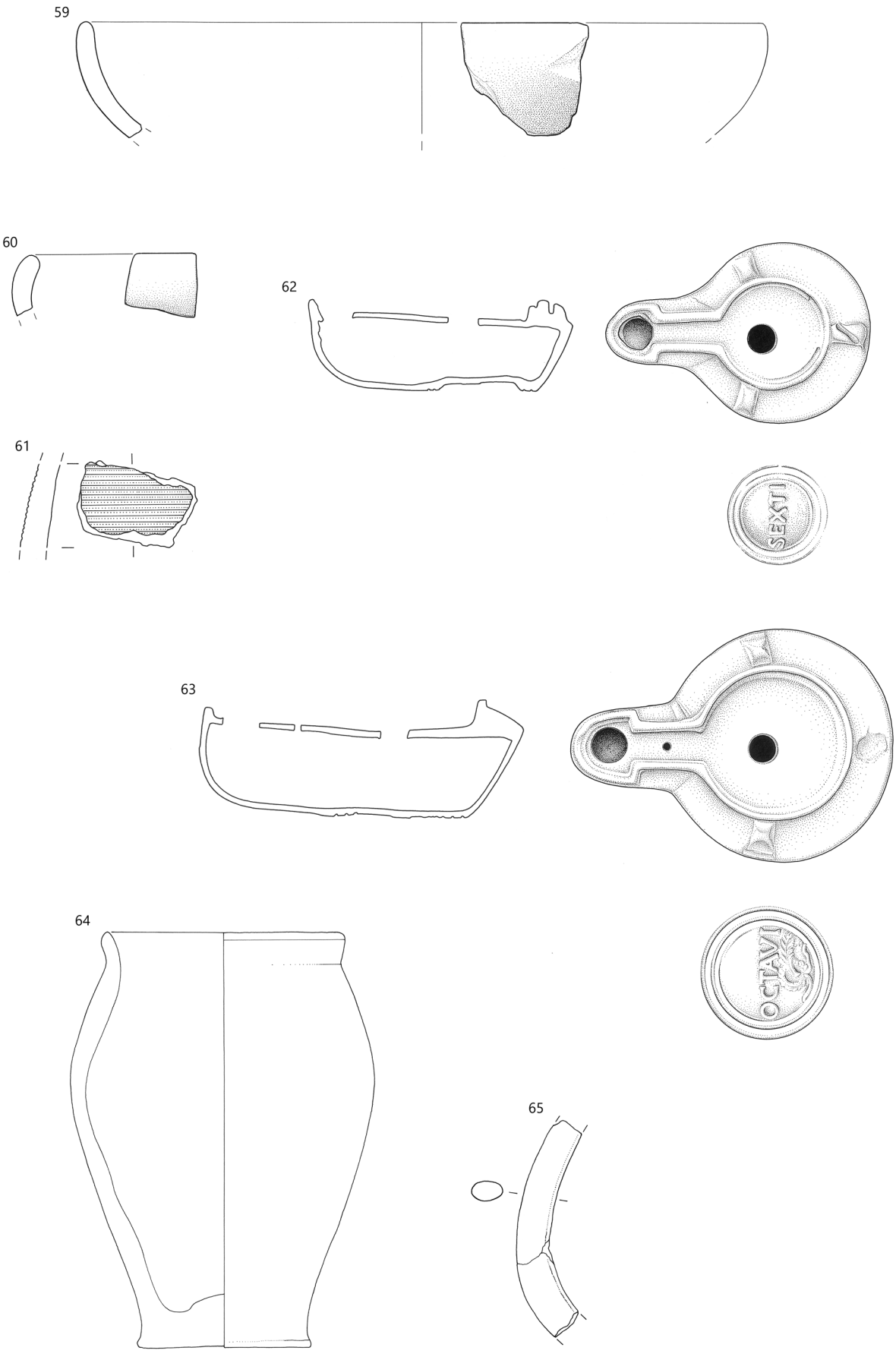
63 SE 418, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 5056
Zelo dobro ohranjena pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Nosek oljenke je ožgan. Na dnu je ohranjen žig OCTAVI, pod napisom je rastlinski okras. F: O2. B: močno oranžna. Dl. 11,3 cm, š. 7,9 cm, v. 3,9 cm.

64 SE 417, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 2206
Groba keramika. Del ustja, ostenja in dna čaše (oblika Č 5.2). F: KK4. B: lisasta, temno sivo rjava. Pr. u. 8,4 cm, pr. d. 6,0 cm, rek. v. 14,4 cm.

65 SE 417, grob 1, sek. V, sonda 9, PN 6905
Del zakrivljenega kamnitega predmeta, ovalnega preseka. Š. 1,1 cm, ohr. dl. 8,4 cm.

V SE 418 so se nahajali še odlomki keramike (30 g), kos žlindre (28 g), dva kosa korodiranega železa (0,5), dva odlomka dna balzamarija (PN 5066) (1 g) in več drobcev stekleničke oziroma mogoče deli balzamarija iz dekoloriranega stekla (PN 5065) (5 g), ki so se nahajali v eni od žar (**G56**).

Grob 1, merilo 1 : 2.

Grob 2 – SE 420a/SE 419, SE 420, SE 420A, SE 420B, sek. V, sonda 9, kv. A/23

S kamnitimi ploščami obložena grobna jama (oblika Žb3), večkratni pokop.

Opis: v pravokotni grobni jami (SE 420a) so bile vse štiri stene obložene z velikimi kamnitimi ploščami iz lokalnega litotamnijskega peščenjaka (SE 419) različnih debelin (0,75 × 0,68 × 0,13 m), ki so bile postavljene na način, da so se medsebojno podpirale. Prostor med grobno skrinjo (SE 419) in steno grobne jame (SE 420a) je bil zapolnjen s kamnitimi zagozdami različnih dimenzij, fragmenti opeke in keramike ter izkopano zemljo. Dno groba je bilo vkopano v sterilno rumeno rjavo ilovico, iz katere je bila na južni strani izoblikovana nizka polička (SE 420B) pravokotne oblike, velikosti 0,45 × 0,30 m in višine 0,07 m. Dno groba je prekrivala do 0,10 m debela mastna črna (10YR 2.5/1) plast žganine, premešana s peščeno ilovico in delci kalciniranih kosti (SE 420A). V jugovzhodnem vogalu groba so se na polički nahajali: hišasta žara (**G78**), kroglast lonec z zaglajeno površino (**G79**) in čaša (**G84**) kot deli pivskega servisa. V zgornjem zasutju groba (SE 420), ki ga je predstavljala do 0,50 m debela temno sivo rjava (2.5Y 3/4) plast mivkaste peščene ilovice z drobci peska, premera 0,1 cm, so bili najdeni odlomki steklenih (**G75**–**G77**) in keramičnih posod (**G80**–**G83**, **G85**), bronast žebljiček (**G67**), deli železnih žebljev (**G68**–**G74**) ter bronasta igla – šivanka (**G66**). Grob je bil prekrit s kamnito ploščo, katere deli so ob izkopavanju ležali v notranjosti groba, kar bi lahko nakazovalo na to, da je bil grob morda izropan. V grobu je bilo glede na njegovo velikost tudi sorazmerno malo najdb, vse ohranjene pa so ležale v vogalu, ki ga je prekrival pokrov. Šivanka (**G66**) je bila v zasutju nad njim, 40 cm višje kot polička z najdbami.

Ob severozahodnem vogalu groba 2 je na zunanji strani ležala koncentracija žganine s kalciniranimi kostmi in najdbami (SE 951), označena kot grob 22.

Zunanje dimenzije grobne skrinje: 1,35 × 1,10 m, globina nad 0,75 m.

Notranje dimenzije grobnega prostora: 0,90 × 0,80 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 420 – teža: 216,85 g (lobanja – 65,77 g, 34 mm; rebra – 18,79 g, 33 mm; vretenca – 12,55 g, 18 mm; medenični obroč – 1,54 g, 22 mm; dolge kosti – 76,86 g, 55 mm; nedoločljivo – 41,34 g, 33 mm). Barva: modra do bela.

PN 5067 – teža: 876,91 g (lobanja – 195,24 g, 37 mm; rebra – 54,61 g, 55 mm; vretenca – 87,54 g, 28 mm; dlani/stopala – 22,32 g, 34 mm; ramenski obroč – 15,85 g, 50 mm; pogačica – 7,78 g, 28 mm; medenični obroč – 21,28 g, 37 mm; križnica – 10,61 g, 47 mm; dolge kosti – 309,22 g, 71 mm; nedoločljivo – 152,46 g, 30 mm). Barva: umazano bela, redko modra.

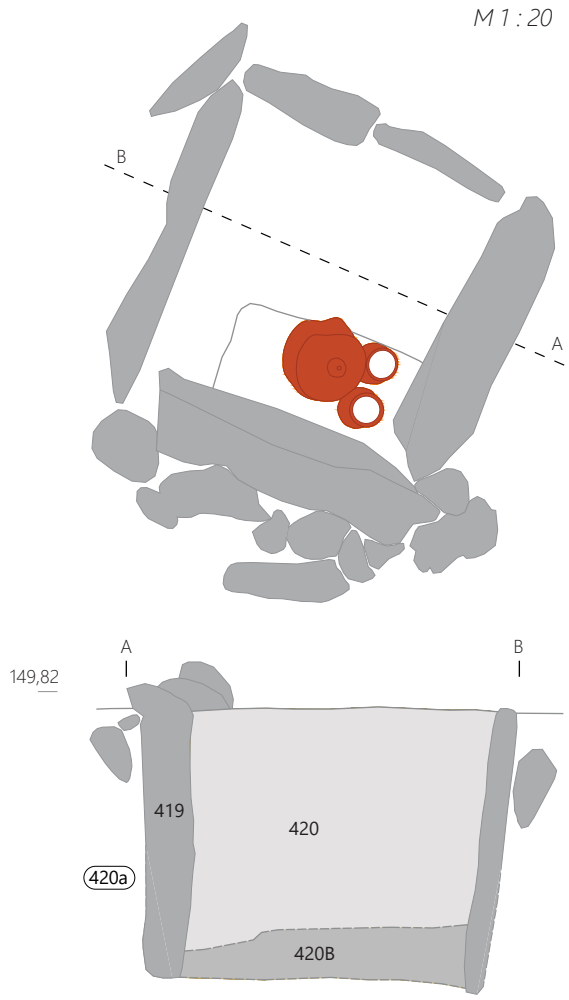
PN 5068 – teža: 8,27 g (lobanja – 4,43 g, 35 mm; rebra – 0,36 g, 17 mm; medenični obroč – 2,61 g, 24 mm; nedoločljivo – 0,87 g, 15 mm). Barva: rjava do bela.

PN 5069 – teža: 41,52 g (lobanja – 10,37 g, 33 mm; rebra – 2,48 g, 25 mm; vretenca – 8,46 g, 33 mm; ramenski obroč – 3,39 g, 37 mm; stopalo – 0,71 g, 15 mm; dolge kosti – 10,39 g, 32 mm; nedoločljivo – 5,72 g, 20 mm). Barva: umazano bela, redko svetlo modra.

Opis: deloma ohranjeni lobanjski šivi so odprti, a kažejo znake zraščanja. Prisotni so tudi tanjši odlomki lobanjskih kosti z drobnimi šivi, morda otroški. Ohranjenih je nekaj zob, predvsem korenin, ki so povsem razvite, vendar pa je poleg tudi ličnik s končano krono in pričetkom rasti korenine, ki kaže na otroka, starega 7,5 leta ± 1 leto. Ohranjena telesa vretenc imajo povsem zraščen obroč, križnično-črevnična sklepna površina je le deloma ohranjena, a je rahlo porozna in konkavna. Prisotna sta tudi dva okretača odrasle osebe (PN 5067 in eden v PN 5069) ter tri skalnice (SE 420 in PN 5067). Večina ohranjenih skeletnih elementov verjetno pripada dvema odraslima osebama. Zob in nekaj odlomkov lobanje morda kažejo tudi na prisotnost otroka. Vendar izgleda kot da so skeletni elementi pomešani po arheoloških kontekstih. V PN 5069 so vretenca odrasle osebe, odlomki lobanje pa izgledajo otroški. V PN 5068 so odlomki lobanje in medenice odrasle osebe. V SE 420 so odlomki lobanje zrele ali starejše odrasle osebe z deloma zraščenimi šivi in tanki odlomki otroške lobanje, hkrati so prisotne povsem razvite korenine kočnika in ličnikov odrasle osebe ter krona ličnika otroka. Lobanjske kosti odrasle osebe sicer niso robustne, je pa nadočesni obok rahlo zaobljen, morda gre za moškega. V PN 5067 prevladujejo lobanjske kosti zrele ali starejše odrasle osebe (deloma zraščeni šivi), a so poleg tudi tanke lobanjske kosti otroka. Ohranjen sklep spodnje čeljustnice je širok (17 mm) in bolj kaže na moškega. Tudi glabela je nekoliko izražena. Medialna sklepna površina ključnice kaže na osebo, staro med 35 in 60 let. Tako gre verjetno za tri osebe: za dve zreli ali starejši odrasli osebi in enega 7,5 leta ± 1 leto starega

otroka.

M 1 : 20
B
A
A
B
149,82
419
420
420a
420B

Grobni inventar

66 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5082
Bronasta šivanka okroglega preseka. Spodnji del je zvit, konica je odlomljena. Ušesce je ovalno. Ohr. dl. 7,8 cm, pr. 0,1 cm.

67 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 6946
Bronast žebljiček s pravokotno glavico in trnom kvadratnega preseka. Vel. gl. 0,6 × 0,8 cm, ohr. dl. 0,4 cm.

68 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 6947
Železen žebljiček s stožčasto glavico in zakrivljenim trnom pravokotnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

69 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 6948
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

70 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 6949
Železen žebljiček z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

71 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5086
Železen žebelj z okroglo kupolasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,4 cm, v. 2,8 cm.

72 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5085
Železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, dl. 4,3 cm, š. tr. 0,7 cm.

73 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5084
Železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je odlomljena. Pr. gl. 1,4 cm, ohr. dl. 5,55 cm, š. tr. 0,4 cm.

74 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5211
Delno ohranjen železen žebelj s kvadratno ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica odlomljena. Š. gl. 2,6 cm, ohr. dl. 2,4 cm, š. tr. 1,8 cm.

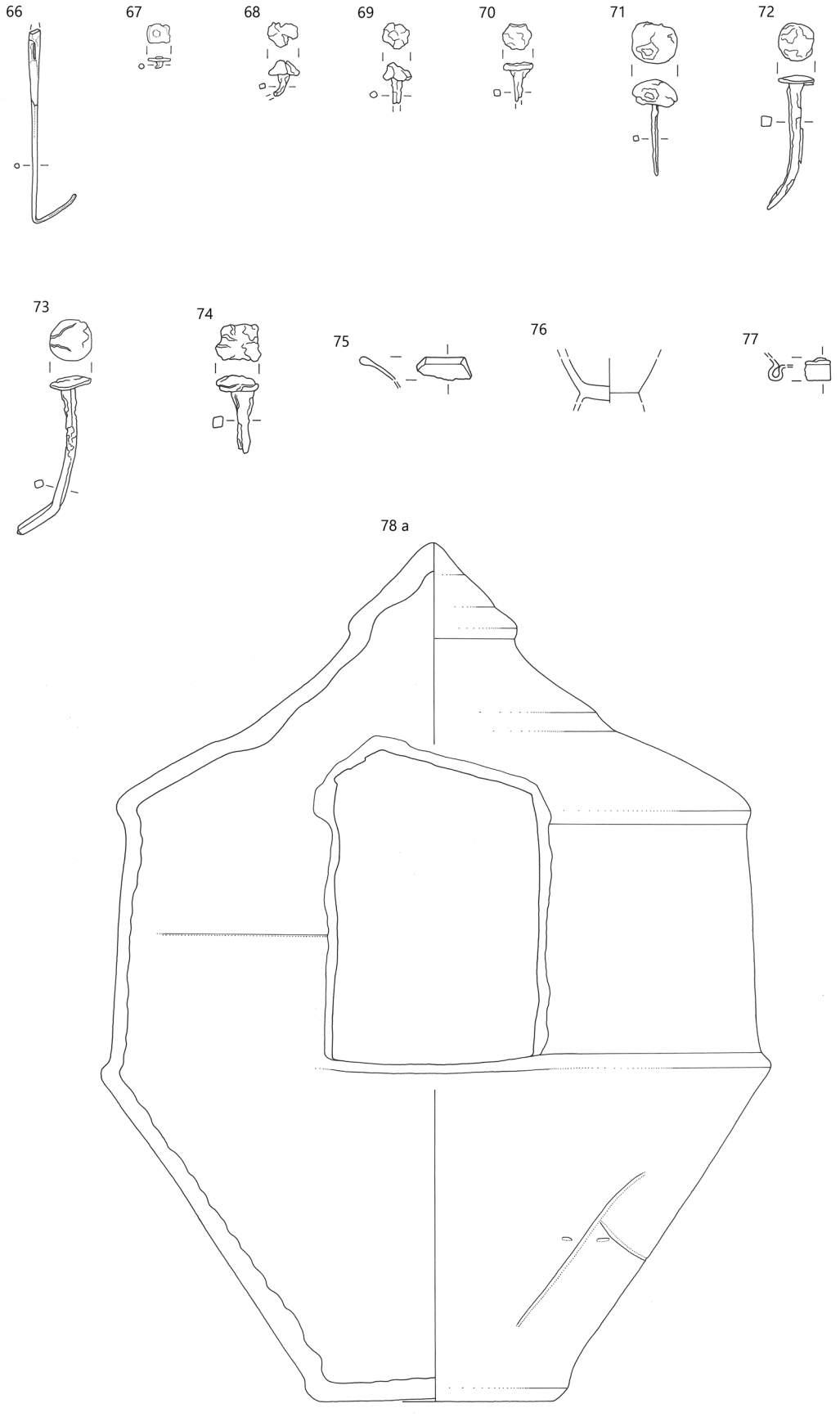
75 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5079
Odlomek izvihanega zataljenega ustja in ostenja steklene posode. Vel. 1,6 × 1,3 cm.

76 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5077
Več odlomkov prstanastega dna in ostenja posode, dekolorirano steklo. Pr. d. 1,8 cm, ohr. v. 1,7 cm.

77 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5076
Odlomek izvlečenega prstanastega dna posode, temno zeleno steklo. Vel. 1,7 × 0,6 cm.

78a, 78b SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5067
Hišasta žara (oblika H 2.1) bikonične oblike. Sredinski del trupa je cilindričen s kvadratno do romboidno odprtino. Zgornji del odprtine je poškodovan. Gumb žare je strehaste oblike. Na zunanji strani je viden svetlo rjavooranžen premaz. Na hrbtni strani in pri dnu žare je na zunanji strani vrezan grafit. F: HŽ1. B: svetlo rjava. Nv. pr. 21,0 cm, pr. d. 8,5 cm, v. 27,7 cm, odprtina vrat 6,8 × 7,8 cm.

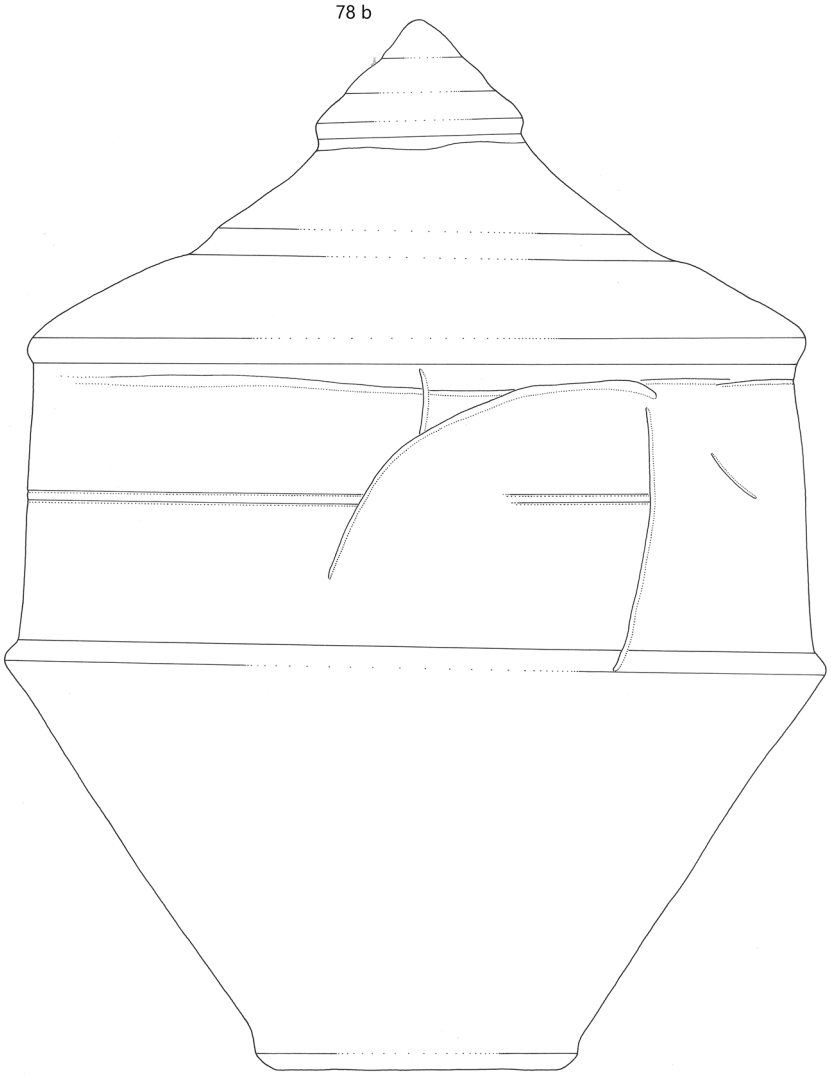

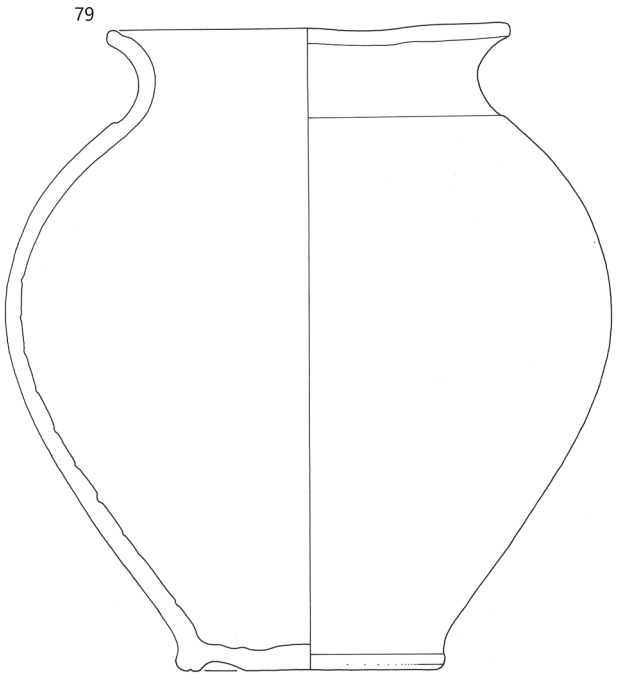

Grob 2, merilo 1 : 2.

79 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5068
Fina keramika. V celoti ohranjen fin lonec z izvihanim ustjem, trebušatim trupom in prstanastim dnom (oblika FL 2.1). Delno je ožgan. F: N1. B: svetlo oker. Pr. u. 10,5 cm, nv. pr. 16,0 cm, pr. d. 7,1 cm, v. 17,3 cm.

Grob 2, merilo 1 : 2.

80 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5074
Fina keramika. Odlomek ustja in ročaja posode. Pri ustju je na ročaju izdelana plitva okrogla čašica. F: N2. B: svetlo rumena. Pr. čašice 4,6 cm, v. 3,8 cm.

81 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5073
Fina keramika. Odlomek navzven odebeljenega ustja sklede. Pod ustjem je plitva kanelura. F: N3. B: oranžna. Vel. 3,5 × 2,5 cm.

82 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5070
Fina keramika. Del krožnika z ravnim dnom in zaobljenim ustjem (oblika K 1). Ustje je prostoročno dodelano. Posoda je prežgana. Na notranji površini so ohranjene sledi rdeče rjavega premaza. F: NK2. B: lisasta, svetlo rjava do rdeča. Pr. d. 16,0 cm, pr. u. 19,0 cm, v. 4,2 cm.

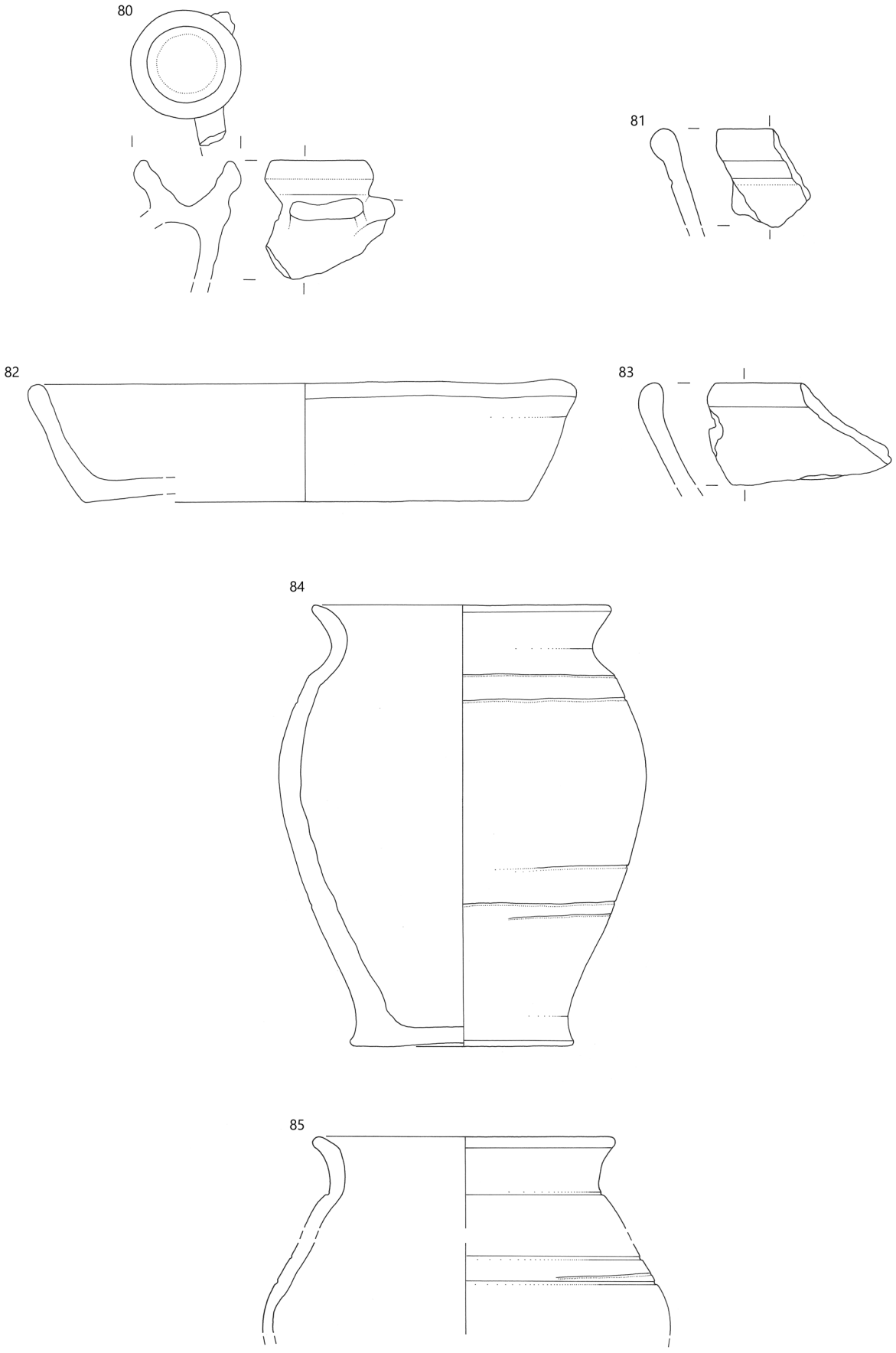
83 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5072
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in dela ostenja krožnika (oblika K 4). Odlomek je prežgan. F: NK1. B: lisasta, svetlo rdeča do siva. Vel. 5,3 × 3,5 cm.

84 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5069
Groba keramika. Čaša z izvihanim ustjem, jajčastim trupom in izvlečenim, rahlo vbočenim dnom (oblika Č 3). Rame je okrašeno z dvema plitvima kanelurama. F: KK1. B: lisasta, črna do svetlo rjava. Pr. u. 10,2 cm, pr. d. 7,5 cm, v. 15,8 cm.

85 SE 420, grob 2, sek. V, kv. A/23, PN 5075 + PN 5071
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja čaše (oblika Č 3). Ostenje je okrašeno s tremi vzporednimi vodoravnimi kanelurami. F: KK1. B: lisasta, črna do svetlo rjava. Pr. u. 10,6 cm, ohr. v. 6,9 cm.

V SE 420 so se nahajali še odlomki brona amorfne oblike (PN 5083) (0,8 g), odlomki in drobci stekla različnih predmetov: PN 5080 (1 g), PN 5081 (0,8 g) in PN 5078 (0,8 g), košček stekla (1 g), odlomki gradbenega materiala (15 g), odlomki keramike (65 g), koščki korodiranega železa (2,5 g) in odlomka žlindre (4 g).

Grob 2, merilo 1 : 2.

Grob 3 – SE 429a/SE 429, sek. V, sonda 5, kv. A/22
Preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojni pokop.

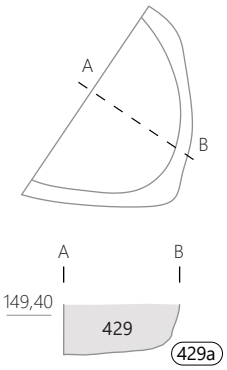
Opis: delno ohranjen grob. Grobna jama (SE 429a), nepravilne krožne oblike in U-preseka je bila vkopana v rjavo geološko plast do globine 0,11 cm. Žganina z žganimi kostmi, premešana z zelo temno sivkasto rjavo (10YR 3/2) peščeno ilovico z drobci keramike (SE 429), je bila raztresena po celotni grobni jami. V žganini je bilo odkritih več kot 170 železnih žebljičkov ali njihovih delov (**G86**–**G87**) in močno korodirani železni žeblji oziroma klini (**G88**–**G97**). Grob je bil poškodovan z recentnim vkopom za telefonski kabel (SE 406a/SE 407/SE 410/SE 419/SE406) in presekan z vkopom testne sonde.

Dimenzije grobne jame: 0,55 m × 0,45 m, globina 0,11 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 429 – teža: 132,88 g (lobanja – 16,41 g, 28 mm; rebra – 7,36 g, 31 mm; dlani/stopala – 1,21 g, 16 mm; dolge kosti – 44,14 g, 36 mm; nedoločljivo – 64,43 g, 29 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: prisotni zobje (en zgornji drugi ali verjetneje tretji kočnik, trije ličniki in dva podočnika) so povsem razviti. Tudi ostanki dolgih kosti kažejo na povsem razvit skelet odrasle osebe. Kosti niso robustne, del nadočesnega oboka je oster. Morda gre za žensko.

M 1 : 20

Grobni inventar

86 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5087
Železni žebljički z nepravilno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Večinoma je trn na koncu zvit. Večina žebljičkov je potolčenih. Ohranjenih je 157 celih žebljičkov z glavico in trnom ter 15 ločenih trnov. Izrisanih je 10 celih železnih žebljičkov in 2 trna. Pr. gl. od 0,6 do 1,0 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,8 cm, š. tr. 0,3 cm.

87 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5231
Dva železna žebljička z nepravilno fasetirano stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn odlomljen (a, b). Tretji žebljiček močno poškodovan (c). a – ohr. dl. 1,1 cm, š. gl. 1,8 cm, š. tr. 0,2 cm, b – ohr. dl. 1,2 cm, š. gl. 0,75 cm, š. tr. 0,2 cm, c – ohr. dl. 0,9 cm, š. gl. 0,8 cm, pr. tr. 0,1 cm.

88 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6950
Trn železnega žebljička kvadratnega preseka. Š. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

89 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6951
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

90 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6952
Železen žebljiček z večjo stožčasto glavico in zakrivljenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, dl. 1,6 cm.

91 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6953
Železen žebljiček s stožčasto glavico, zakrivljenim in zavitim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 1,5 cm.

92 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6954
Dva železna žebljička s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

93 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6955
Dve stožčasti glavici železnih žebljičkov z odlomljenimi trni kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,9 do 1,0 cm, ohr. dl. od 0,5 do 0,9 cm.

94 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 9, kv. A/22, PN 5212, PN 5230
Delno ohranjen železen žebelj s ploščato okroglo ovalno glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je odlomljena. Š. gl. 1,4 cm, š. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 7,2 cm.

95 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 9, kv. A/22, PN 5213
Delno ohranjen železen žebelj s ploščato, ovalno glavico in trnom kvadratnega preseka. Spodnji del odlomljen. Š. gl. 1,3 cm, š. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 3,0 cm.

96 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5228
Zvit (v obliki črke S) trn žeblja ali kline. Presek trna je kvadraten. Pr. tr. 0,5 cm, ohr. dl. 6,1 cm.

97 SE 429, grob 3, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5229
Ukrivljen (v obliki črke L) odlomek železnega trna kline ali žeblja. Presek trna je pravokoten. Š. tr. 0,7 × 0,5 cm, ohr. dl. 4,1 cm. V SE 429 so se nahajali še številni odlomki močno korodiranega železa (130 g).

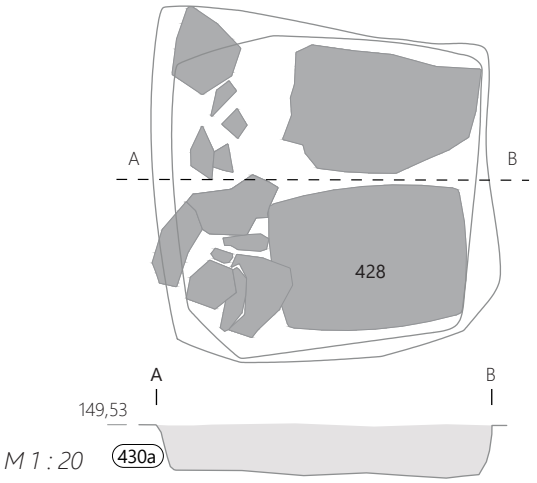
Grob 3, merilo 1 : 2.

Grob 4 – SE 430a/SE 428, SE 430, sek. V, sonda 5, kv. A/22
S kamenjem obložena grobna jama (oblika Žb2), enojni pokop.

Opis: grobna jama skoraj pravilne kvadratne oblike in pravokotnega preseka (SE 430a) je bila vkopana 0,25 m v rjavo ilovnato plast. Na dno jame sta bili položeni ena poleg druge dve pravokotni kamniti plošči iz peščenjaka, velikosti 50 × 32 cm in debelin od 8 do 10 cm. Stene so bile obložene s kamnitimi lomljenci, vmes tudi drobci keramike in opeke (SE 428). Pri tem je bila zahodna stena grobne jame zvezno obložena z različno velikimi lomljenci, posamezni kamni pa so ležali tudi ob vzhodni stranici, predvsem pa v kotih in v polnilu groba. Polnilo groba (SE 430) je predstavljala žganina s sežganimi kostmi, premešana s sprijemljivo, fino temno sivo rjavo peščeno ilovico (drobci peska do 0,1 cm). Vsi pridatki v grobu so bili močno fragmentirani. Po celotnem grobu so bili razmetani odlomki več različnih keramičnih posod (**G103**–**G115**), del staljene steklene posode (**G101**), več fragmentov železnih predmetov (**G99**–**G100**), dva odlomka koščene igle – lasnice (**G98**) ter nekaj modrih steklenih jagod (**G102**). Grobna konstrukcija je bila poškodovana in le delno ohranjena. Razmetani pridatki in žganina, pomešana z zemljo, pa kažejo na to, da bi bil grob morda lahko izropan.

Dimenzije grobne jame: 0,87 × 0,83 m, globina 0,25 m.

Datacija: 2. stoletje.

M 1 : 20

Kostni ostanki: SE 430 – teža: 368,71 g (lobanja – 90,51 g, 39 mm; rebra – 2,5 g, 28 mm; dolge kosti – 164,85 g, 45 mm; nedoločljivo – 117,77 g, 25 mm). Barva: rjava do bela, a predvsem svetlo sivo modra. Nekaj odlomkov dolgih kosti je rjavo črnih.

Opis: precej robustne lobanjske kosti, zatilnična izboklina je izražena. Šivi so skromno ohranjeni, izgledajo deloma zraščeni. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo, morda za moškega.

Grobni inventar

98 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5092
Dva odlomka koščene igle s kroglasto glavico. Š. gl. 0,5 cm, pr. 0,25–0,3 cm, ohr. dl. 2,0 cm in 1,65 cm.

99 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5096
Okrogla, sploščena glavica železnega žeblja. Na sredini je majhna luknjica, najverjetneje nastala zaradi odlomljenega trna. Vel. 0,8 × 1,0 cm, pr. luknjice 0,2 cm.

100 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5095
Del železnega zatiča, na vrhu razcepljen v nepravilno T–obliko. Š. 4,1 cm, v. 3,1 cm, db. 1,0 cm.

101 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5094
Odlomek ostenja steklene posode. Na zunanji površini sta vidni dve plitvi kaneluri. Vel. 1,8 × 1,6 cm.

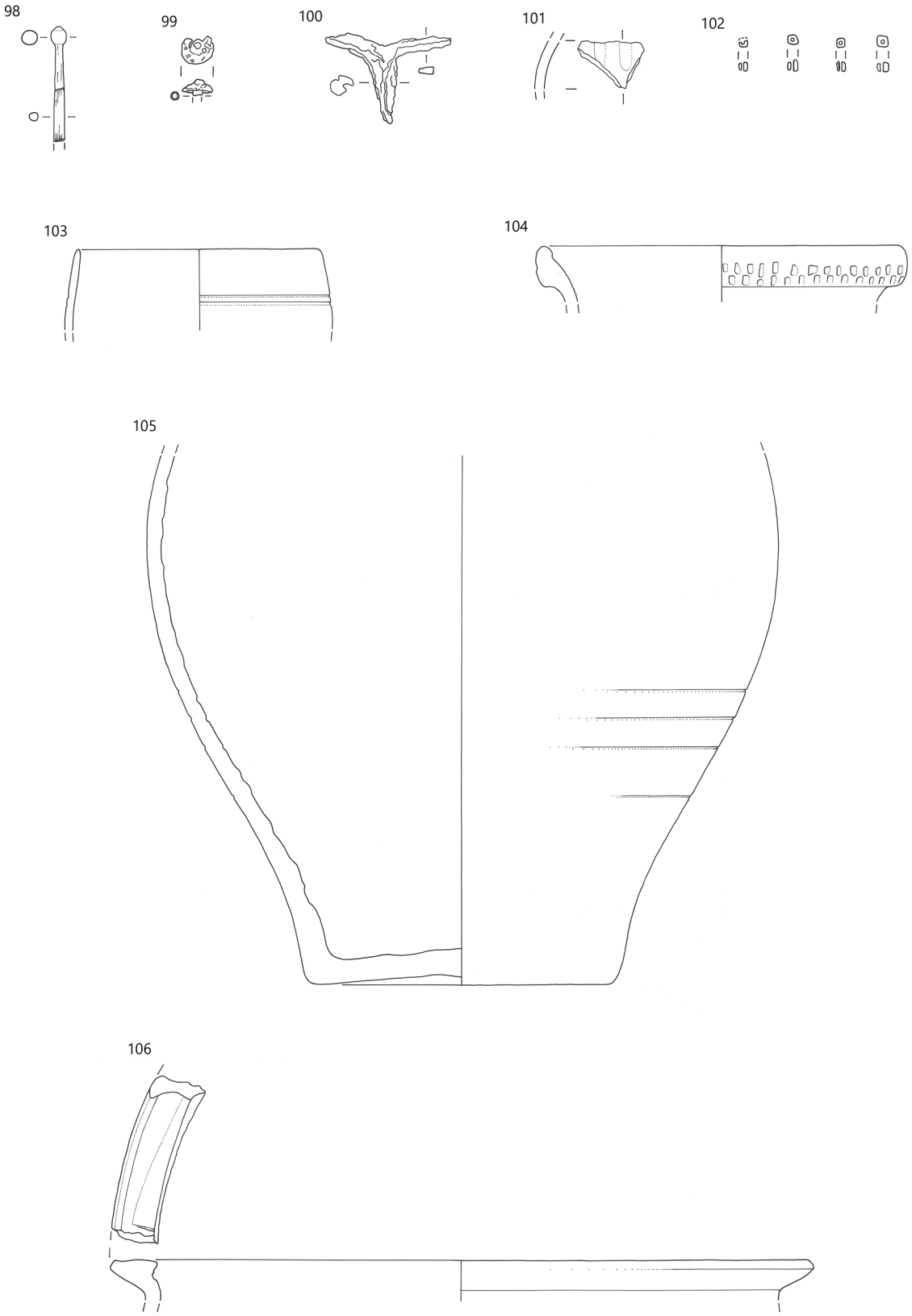
102 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5093
Tri cele in ena poškodovana jagoda iz temno modrega stekla (a–d). Jagode so nepravilne kvadratne oblike. Š. 0,3 cm, dl. 0,3 cm.

103 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5091
Keramika tankih sten. Ustje in del ostenja skodelice (oblika KTS O3). Na ostenju ima ravno rebro, pod njim je kanelura. F: KTS2. B: temno siva. Pr. u. 8,0 cm, ohr. v. 2,6 cm.

104 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5221
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja finega lonca. Zunanji rob ustja je okrašen s koleščkanjem. F: N2. B: svetlo rdeče rjava. Pr. u. 11,8 cm, ohr. v. 1,9 cm.

105 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5088
Fina keramika. Dno in del ostenja finega lonca (oblika FL 2.1). Na zunanji površini so vidni ostanki temno rjavega premaza. F: N2. B: rdeče rjava. Pr. d. 10,0 cm, ohr. v. 17,4 cm.

106 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5089b
Fina keramika. Odlomka vodoravno izvihanega in navznoter odebeljenega ustja finega lonca. F: N2. B: rdeče rumena. Pr. u. 22 cm, ohr. v. 1,2 cm.

Grob 4, merilo 1 : 2.

107 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5219
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). F: NK1. B: svetlo rdeče rjava. Vel. 2,6 × 3,6 cm.

108 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5217
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in ostenja krožnika (oblika K 2). F: NK1. B: svetlo rjava. Vel. 3,2 × 1,8 cm.

109 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5090
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). Na obeh površinah je viden premaz, na notranji površini je rjav, na zunanji pa rdeč in pri robu ustja temnejši. Odlomek je delno prežgan. F: NK1. B: lisasta, svetlo rjava do rdeče rumena. Vel. 4,9 × 3,6 cm.

110 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5216
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 1). Ob robu ustja, na zunanji površini, je ohranjen temno rjav premaz. F: NK1. B: lisasta, svetlo rdeče rjava. Vel. 3,5 × 2,0 cm.

111 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5218
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 1). Na notranji površini je ohranjen oranžen premaz. F: NK1. B: rjavo siva. Vel. 3,3 × 1,8 cm.

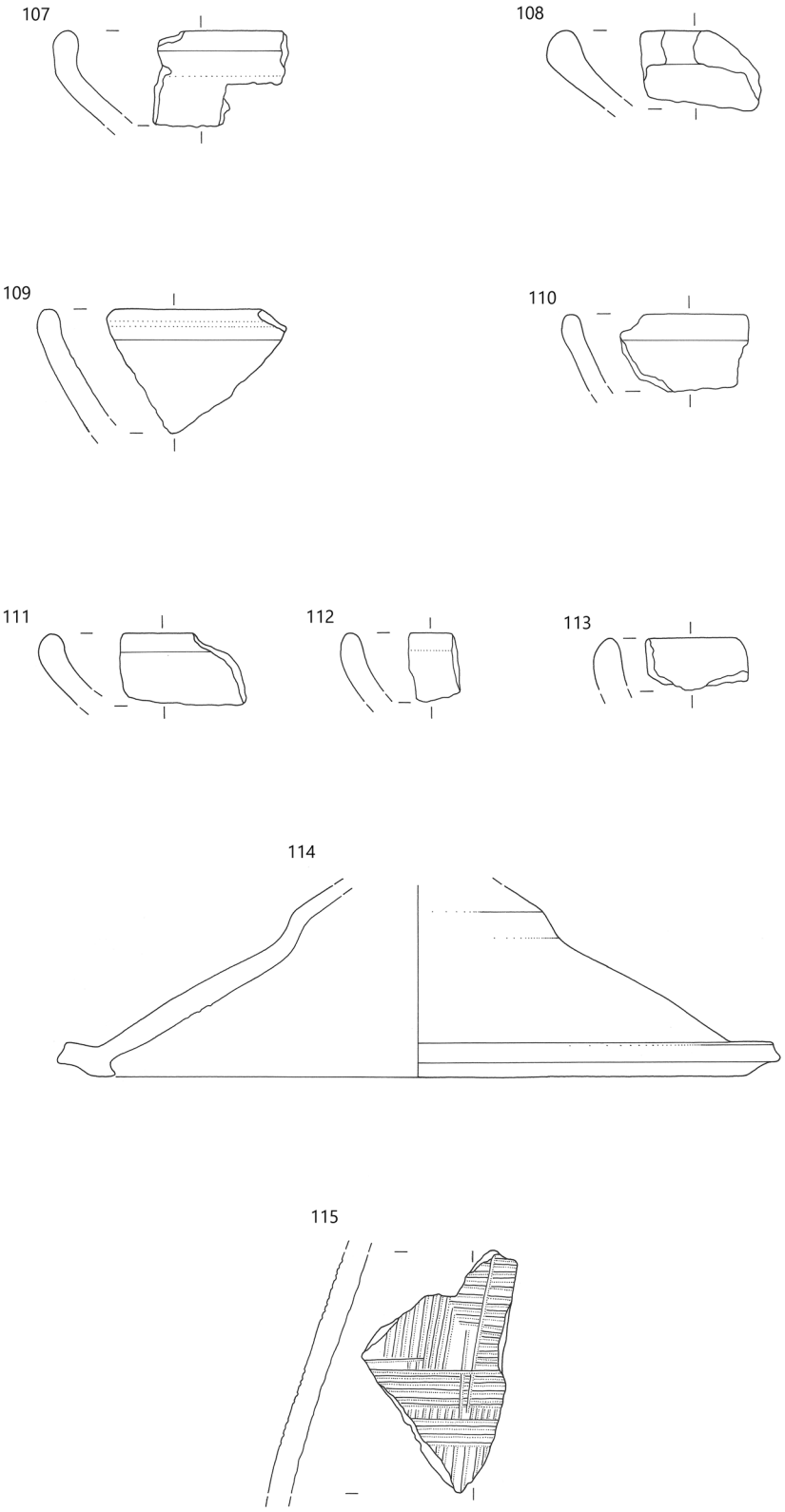
112 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6575
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 1). Na notranji in zunanji površini so vidni ostanki rdečega premaza. F: NK1. B: svetlo rjava. Vel. 2,0 × 1,4 cm.

113 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5220
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 1). Na notranji površini je ohranjen oranžen premaz. F: NK1. B: svetlo rdeče rjava. Vel. 2,7 × 1,4 cm.

114 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5089a
Fina keramika. Delno ohranjen pokrov s horizontalno izvihanim robom z notranjo profilacijo (oblika P 2). Na notranji površini je v sledovih ohranjen temno rjav premaz. F: NK2. B: rdeče rumena. Pr. pok.18,1 cm, ohr. v. 5,4 cm.

115 SE 430, grob 4, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6576
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašenega z metličastim okrasom. F: KK2. B: zunanja površina je sivo rjava, notranja pa zelo svetlo rjava. Vel. 6,7 × 4,1 cm.

V SE 430 so se nahajali še amorfni odlomki železa (2 g) (PN 5097), odlomki gradbenega materiala (53 g) in odlomki keramike (201 g).

Grob 4, merilo 1 : 2.

Grob 6 – SE 435a/SE 435, sek. V, sonda 5, kv. A/22
Preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojni pokop.

Opis: grobna jama (SE 435a) nepravilne oblike s slabo določljivimi mejami je bila vkopana v ilovnato rjavo plast. Žganina z žganimi kostmi, pomešana z dokaj sipko temno rjavo (10YR 3/3) peščeno ilovico (SE 435), je bila raztresena po celotni grobni jami. V polnilu so bili najdeni odlomki opeke in keramike (**G119–G121**) ter ena zelena (**G116**) in dve modri stekleni jagodi (**G117–G118**). Glede na slabo prostorsko zamejitev groba, majhno globino, bližino groba 4 ter podobne najdbe je možno, da se je v SE 435 nahajal grobni inventar prekopanega in izvrženega dela groba 4.

Dimenzije grobne jame: 0,83 m × 0,75 m, ohranjena globina 0,10 m.

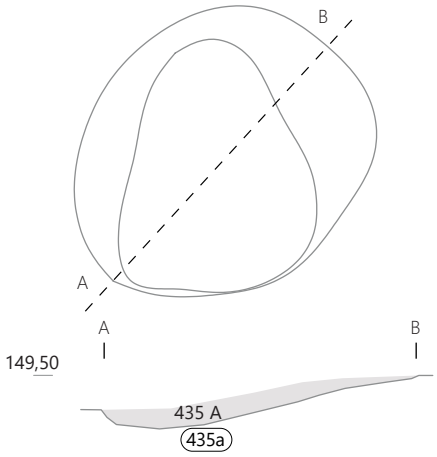
Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 435 – teža: 47,91 g (lobanja – 11,94 g, 27 mm; dolge kosti – 22,3 g, 34 mm; nedoločljivo – 13,67 g, 24 mm. Barva: temno modra do bela.

Opis: lobanjski odlomki imajo le deloma ohranjene šive, ki izgledajo drobni in deloma zraščeni. Odlomki niso robustni. Odlomki dolgih kosti prav tako niso robustni, vendar izgledajo povem razviti in verjetno pripadajo odrasli osebi. Deloma je ohranjena hrbtna linija stegnenice, ki ni pretirano izražena, a je jasno vidna. Verjetno gre za odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

116 SE 435, grob 6, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5100
Jagoda podolgovate oblike in šestkotnega preseka, temno zeleno steklo. Dl. 0,9 cm, š./db. 0,55 cm.

117 SE 435, grob 6, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5101
Večkotna jagoda, temno modro steklo. Vel. 0,4 × 0,3 cm.

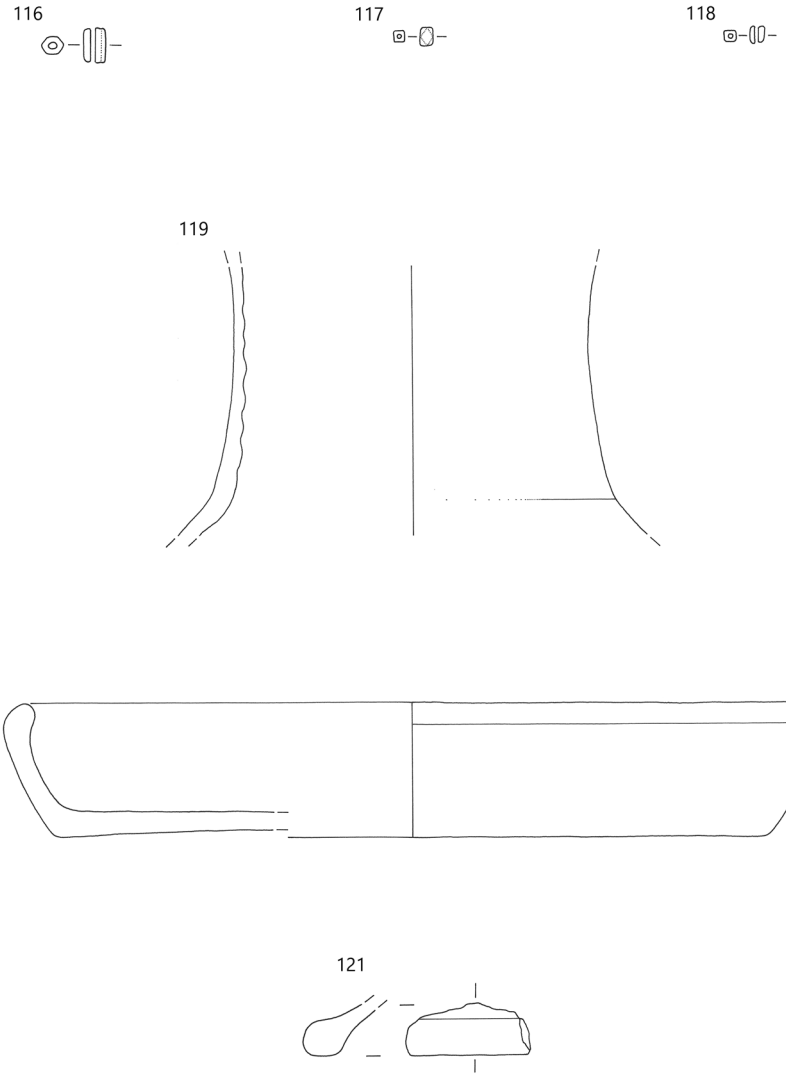
118 SE 435, grob 6, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5102
Večkotna jagoda, temno modro steklo. Vel. 0,4 × 0,3 cm.

119 SE 435, grob 6, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5099
Fina keramika. Del vratu, verjetno vrča. Odlomek je delno ožgan. F: N1. B: lisasta, svetlo rjava do rdeča. Pr. vratu 9,3 cm, ohr. v. 7,1 cm.

120 SE 435, grob 6, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 5098
Fina keramika. Delno ohranjen krožnik z rahlo odebeljenim ustjem (oblika K 3). Ob notranjem robu so ohranjene sledi rdečega premaza. Krožnik je ožgan. F: NK1. B: lisasta, svetlo rjava do rdeča. Pr. u. 20,5 cm, pr. d. 18,7 cm, v. 3,5 cm.

121 SE 435, grob 6, sek. V, sonda 5, kv. A/22, PN 6577
Fina keramika. Odlomek odebeljenega roba pokrova. F: NK4. B: temno siva. Vel. 1,6 x 3,2 cm.

V SE 435 so se nahajali še odlomki keramike (21 g), odlomki gradbenega materiala (59 g), del koščene igle (0,5 g) in amorfni drobci žlindre (19 g).

Grob 6, merilo 1 : 2.

Grob 7 – SE 439a/SE 439, SE 439M, SE 439z, SE 439p1, SE 439p2, SE 442, SE 915, SE 955, SE 957 (povezava še SE 945, SE 946, SE 949, SE 434a), sek. V, grobna parcela B, zidana grobnica 1, sonda 15, kv. A/25

Zidana grobna konstrukcija, pravokotna zidana grobnica (oblika Žc1), večkratni pokop.

Opis: v pravokotno grobno jamo (SE 439a) je bila postavljena pravokotna konstrukcija, izdelana iz lomljencev apnenca in peščenjaka (SE 439), ki so bili vezani z zemljo in malto (SE 439M).[229] Zunanja linija obodnih zidov je merila v smeri sever–jug 2,20 m, v smeri zahod–vzhod pa 2,00 m, z odprtino za vhod v sredini severne stene, širine 0,60 m. Notranji prostor grobnice je imel kvadraten tloris, velikosti 1,30 × 1,25 m, z ohranjeno višino do 0,62 m. Ohranjena širina sten grobnice je znašala med 0,30 in 0,50 m. Vhod je bil zaprt z zaporo iz lomljencev (SE 439z), ki presega zunanji rob vhoda.

Zaznani sta bili dve fazi izgradnje grobnice. V prvi fazi so bili zgrajeni obodni zidovi grobnice (SE 439) in dno debeline 0,08 m, ki je bilo izdelano iz drobnih lomljencev. Vzdolž južne stene grobnice je bila zgrajena polička (SE 439p1), široka 0,38 m, dolga 1,25 m in visoka 0,17 m. V vzhodni del konstrukcije poličke je bila vstavljena plošča iz peščenjaka, velikosti 0,70 m × 0,35 m in višine 0,08 m. Notranje stene zidov, dno in polička so bili fino zaglajeni in ometani. Dohod k vhodu grobnice je bil tlakovan s tlakom (SE 955), debeline 0,08 do 0,10 m, sestavljenim iz lomljencev in proda, katerih hodna raven je ustrezala višini dna grobnice. Tlak je bil ohranjen v obsegu 0,70 × 0,55 m.

V drugi fazi sta bila dno grobnice in polička obnavljana s plastjo kamenja in zemlje. Dno je bilo s tem vzdignjeno za 0,16 m in zaglajeno z ometom debeline 2 cm. Polička (SE 439p2) je bila vzdignjena za 0,19 m glede na prvo fazo, njena širina pa se je povečala z 0,38 m na 0,60 m. Zaglajena je bila z ometom, ki je bil na vrhu debel do 4 cm. Tlakovanje ob vhodu (SE 957) je bilo prav tako vzdignjeno za 0,16 m, da bi ustrezalo višini dna grobnice. Ohranjena velikost tlaka je znašala 1,15 × 0,57 m.

Na poličk so stale tri žare: steklena (**G155**) v sredini in dve hišasti ob straneh (**G156**–**G157**). Zgornji del žare, ki je stala v vzhodnem vogalu je manjkal. Vratca žare so ležala proti sredini poličke. Dve v celoti ohranjeni bronasti fibuli (**G124**–**G125**) sta ležali ob stekleni žari. Med žarami so bili najdeni še drobci kalciniranih kosti, ki so padle iz poškodovanih žar. Pivski servis, ki sta ga sestavljala lonec z narebrenim vratom (**G166**) in čaša (**G165**), je stal na dnu grobnice ob vzhodni steni, pod poličko.

Grob sta zapolnjevali dve polnili, spodnje (SE 915), ki ga je sestavljala temno olivno rjava (2.5Y 3/3) fina, dokaj sprijemljiva ilovica z drobci peska in pridatki (**G122**–**G167**), in je zapolnjevala celotni spodnji del grobnice, v debelini do 0,50 m, ter zgornje polnilo groba (SE 442), debeline do 0,10 m, ki ga je sestavljala zbita olivno rjava (2.5Y 4/3) peščena ilovica s prodom, velikosti od 1 do 2 cm, s pridatki (**G168**–**G185**). Posamezne najdbe pa so bile odkrite tudi v sami kamniti konstrukciji grobnice SE 439 (**G186**–**G189**). V SE 915 so se nahajali še deli koščenih igel (**G122**–**G123**), razlomljeni bronasti fibuli (**G126**–**G127**), železni žebljički in žeblji (**G128**–**G153**), deli železne pločevine (**G154**), odlomki keramike (**G158**–**G164**), kristal kamene strele (**G165**), kamnit odbitek (**G166**) in novec (**G167**). V SE 442 so se nahajali železni žebljički in žeblji (**G168**–**G177**), železna pločevina (**G178**), del železnega prstana s ključem (**G179**), deli staljene steklene posode (**G180**) in odlomki keramičnega posodja (**G181**–**G185**). V kamniti konstrukciji SE 439 pa so se nahajali deli železnih žebljev (**G186**–**G189**).

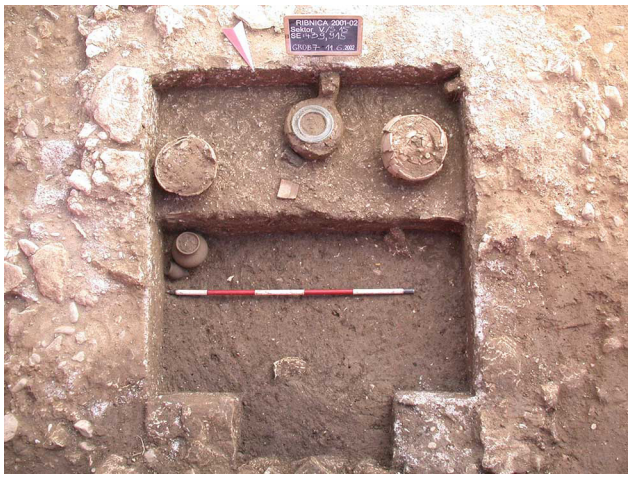
Ob zahodni zunanji steni grobnice je bila odložena še zaplata estriha (SE 945), dolžine 1,33 m, s povezanim zemljenim nasutjem (SE 946), dolžine 0,90 in debeline do 0,03 m. Za njiju se je sprva domnevalo, da ju je grobnica poškodovala, podobno kot zaplato žganine (SE 949) ob vzhodni steni grobnice. Menimo pa, da je vse kontekste, kakor tudi ostanek plasti SE 434a med tlakoma SE 955 in SE 957, predvsem zaradi v njih odloženih najdb, treba razumeti kot ostaline obrednih dejavnosti okoli grobnice (**G190**–**G196**).

Zunanje dimenzije grobne jame: 2,20 × 2,00 m.

Notranje dimenzije grobnice: 1,25 × 1,30 m, globina 0,62 m.

Datacija: sredina oziroma druga polovica 2. stoletja.

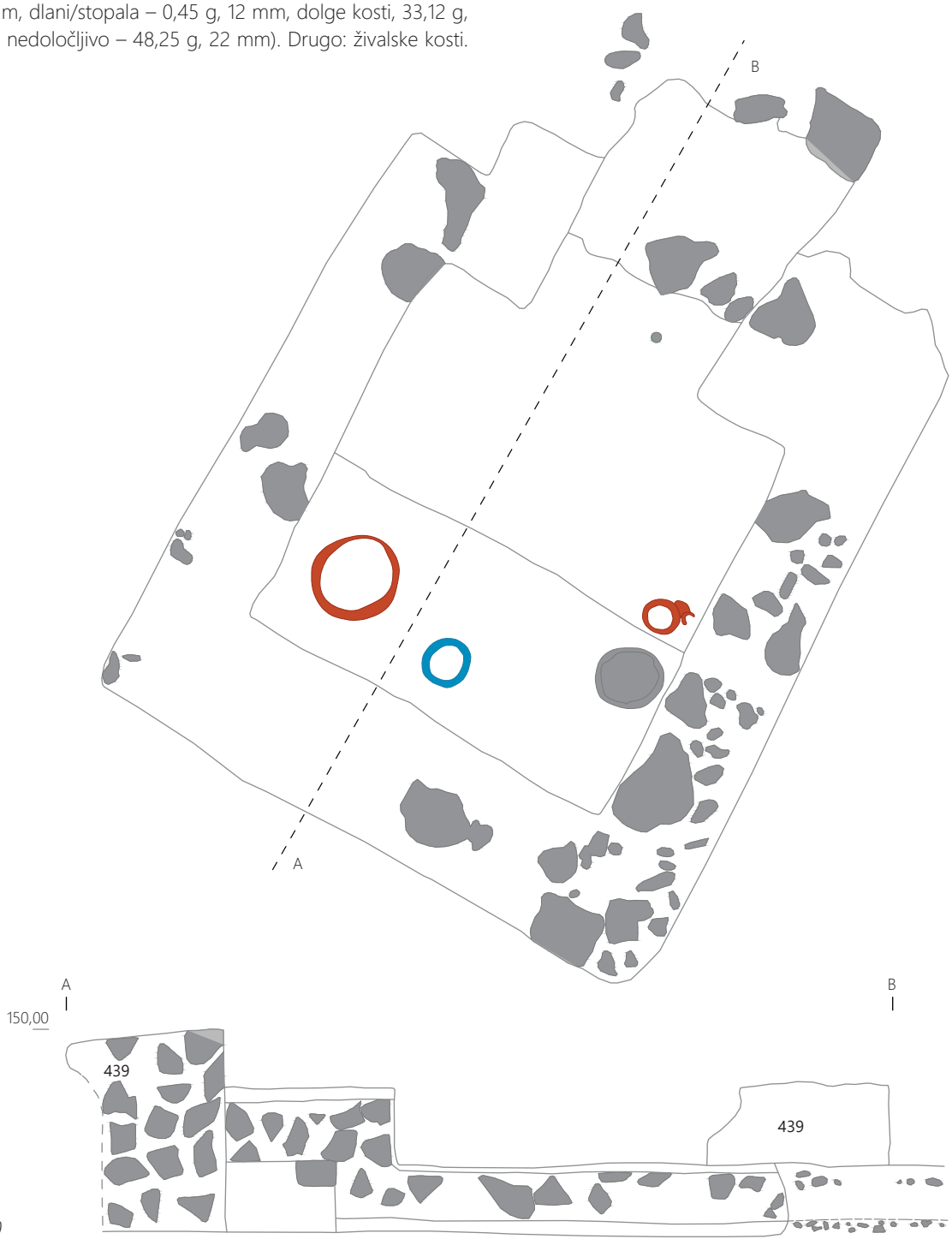
229 Analiza malte je bila opravljena na treh vzorcih, pri čemer sta dva vzorca (VZ 105, VZ 206) pokazala, da vsebujeta agregate različnih zrnavosti, komponente pa so večinoma lokalnega značaja. Vzorec VZ 207 pa ni bil vzorec malte, ampak drobec belega detritičnega neogenskega apnenca tipa packstone (Rižnar 2021).

Kostni ostanki: SE 915 – PN 5104 – teža: 834,7 g (lobanja – 72,73 g, 41 mm; rebra – 13,1 g, 42 mm; vretenca – 20,66 g, 24 mm; ramenski obroč – 2,22 g, 31 mm; dlani/stopala – 10,41 g, 37 mm; medenični obroč – 13,68 g, 46 mm; dolge kosti– 370,48 g, 80 mm; nedoločljivo – 329,09 g, 36 mm). Drugo: živalske kosti, odlomki kovine. Barva: temno siva do bela, redkeje modra in črna.

SE 915 – PN 5103 – teža: 367,99 g (lobanja – 31,32 g, 35 mm; rebra – 5,90 g, 30 mm; dolge kosti – 224,05 g, 74 mm; nedoločljivo – 106,72 g, 46 mm). Barva: bela ali temno siva, sklepne površine predvsem temno modre ali umazano bele.

SE 442 – teža: 111,25 g (lobanja – 24,22 g, 31 mm, rebra – 5,21 g, 40 mm, dlani/stopala – 0,45 g, 12 mm, dolge kosti, 33,12 g, 60 mm, nedoločljivo – 48,25 g, 22 mm). Drugo: živalske kosti. Barva: predvsem bela, redko temno modra. Patologija: izguba zob pred smrtjo. Opombe: na odlomku golenice so vidni ostanki kovine. Več fragmentov je obarvanih.

Opis: PN 5104 – nekateri odlomki lobanje imajo ohranjene šive, ki so mestoma povsem zraščeni. Ohranjenih je tudi nekaj zob, verjetno dva ličnika in en podočnik, izgledajo povsem razviti. Dolge kosti izgledajo povsem razvite. Skromno ohranjen obroč vretenca je zraščen. Deloma sta ohranjeni tudi obe čeljustnici z nekaj zobnicami za zobe. Izgleda, da je zobnica za spodnji desni drugi ličnik zraščena in je zob izpadel pred smrtjo. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo. Premer glave nadlahtnice je velik (41 mm) in bolj kaže na moškega. Tudi nadočesni

M 1 : 20

obok je zaobljen. V PN 5103 so lobanjske kosti nekoliko bolj gracilne, prisotna je tudi podvojena (leva) skalnica. Lobanjski šivi so zraščeni. Verjetno gre za zrelo ali starejšo osebo, morda žensko. V SE 442 prisotni skeletni elementi so povsem razviti, nekateri lobanjski šivi so zraščeni, nekateri deloma odprti. Prisoten nadočesni obok je oster. Gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo, morda žensko. Te kosti pripadajo ali tretji osebi ali pa osebi v PN 5103. PN5110 – teža: 1315,6 g (lobanja – 155,6 g; zobje – 1,6 g; vretenca – 20,8 g; rebra – 11,3 g; ramenski obroč – 9 g; medenica – 41,9 g; pogačica – 8,9 g; sklepne površine – 66 g; dlani/stopala – 31,4 g; dolge kosti – 525,7 g; nedoločljivo – 437,8 g, verjetno otroško – 5.8 g).

Opis: skoraj povsem ohranjena leva pogačica verjetno odrasle osebe. Dve lopatici in glavi koželjnice, različne velikosti, a ne izrazito. Mogoče je, da pripadata različnima osebama (premer 15 mm in 17 mm). Jasno zraščen obroč teles vretenc kaže na odraslo osebo, starejšo od 25 let. Odlomki treh kolčnih vozlov in različna odprtost morda kažejo na moškega in žensko. Verjetno pri moškem je deloma ohranjena črevnično-križnična sklepna površina, ki nima več mladostniškega izgleda. Tako gre verjetno za zrelo ali starejšo odraslo osebo. Dolge kosti so zelo različnih dimenzij, kar lahko kaže na več oseb ali posledico načina sežiga. Ohranjen je del sklepa spodnje čeljustnice (14 mm). Ohranjene korenine zob so povsem razvite. Lobanjski šivi so zaprti, deloma zaprti ali povsem odprti, nekateri so še zelo nazobčani. Odlomki treh različnih senčnic s sklepom za čeljustnico, verjetno vsi od odraslih oseb. Odlomek nadočesnega oboka, ki je precej oster. Dve levi skalnici mladostnika ali odrasle osebe. Odlomki dolgih kosti, ki so zelo porozni, na nekaterih so vidne tvorbe nove, nezrele kosti. Verjetno gre za patološke spremembe, aktivne v času smrti.

Živalski ostanki: SE 915 (iz PN 5110) – *Indet spec* (1 frg. – *indet. fr.*); *Gallus domesticus* (1 frg. – tibiotarsus dist.); *Aves* (27 frg. – varia); *Gastropoda* (2 frg. – hiška); *Indet. Spec.* (3 frg. – *indet. fr.*); *Helix pomatia* (3 frg. – hišica); SE 442: *Cepaea* (1 frg. – hišica); *Gastropoda* (10 frg. – hišica); *Sus sp.* (1 frg. – maxilla z M2).

Grobni inventar

122 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5111
Zgornji del koščene igle. Oblikovana je kot steber z bazo in dvodelnim kapitelom. Telo je spiralno narebreno. Baza je prstanasto oblikovana, kakor tudi spodnji del. Dvodelni kapitel je okrašen s kratkimi poševnimi zarezami. Spodnji del igle je odlomljen. Igla je bila prežgana. Š. gl. 0,55 cm, pr. igle 0,3–0,4 cm, ohr. v. 2,9 cm.

123 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5112
Odlomek zgornjega dela koščene igle s stožčastim zaključkom. Presek igle je okrogel. Š. gl. 0,35 cm, pr. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

124 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5115
Bronasta noriško-panonska dvogumbasta fibula tipa Almgren 236g. Dl. 7,6 cm, š. 2,7 cm, v. 2,9 cm.

125 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5116
Bronasta noriško-panonska dvogumbasta fibula tipa Almgren 236g. Dl. 7,9 cm, š. 2,5 cm, v. 2,7 cm.

126 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5117
Delno ohranjena bronasta noriško-panonska dvogumbasta fibula, najverjetneje tipa Almgren 236g. Rek. dl. 7,6 cm, ohr. š. 2,0 cm, v. 2,5 cm.

127 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5110b
Del noge in loka bronaste dvogumbaste noriško-panonske fibule, najverjetneje tipa Almgren 236g. Noga je trikotno perforirana. Na loku je vrezan cikcak okras. Deformirana v ognju. Ohr. dl. 6,2 cm, ohr. v. 2,3 cm.

128 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5119a
Železni žebljički s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka (21 kosov, od tega 11 izrisanih). Trni so v spodnjem delu večinoma ukrivljeni. Pr. gl. od 0,8 do 1,3 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,8 cm.

129 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5119b
Železni žebljički z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka (12 kosov, od tega 5 izrisanih). Trni so v spodnjem delu ukrivljeni. Pr. gl. od 0,7 do 1,3 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,4 cm.

130 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5306c
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka, z uvito konico. Pr. gl. 1,1 cm, pr. tr. 0,15 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

131 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, PN 5306d
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, pr. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

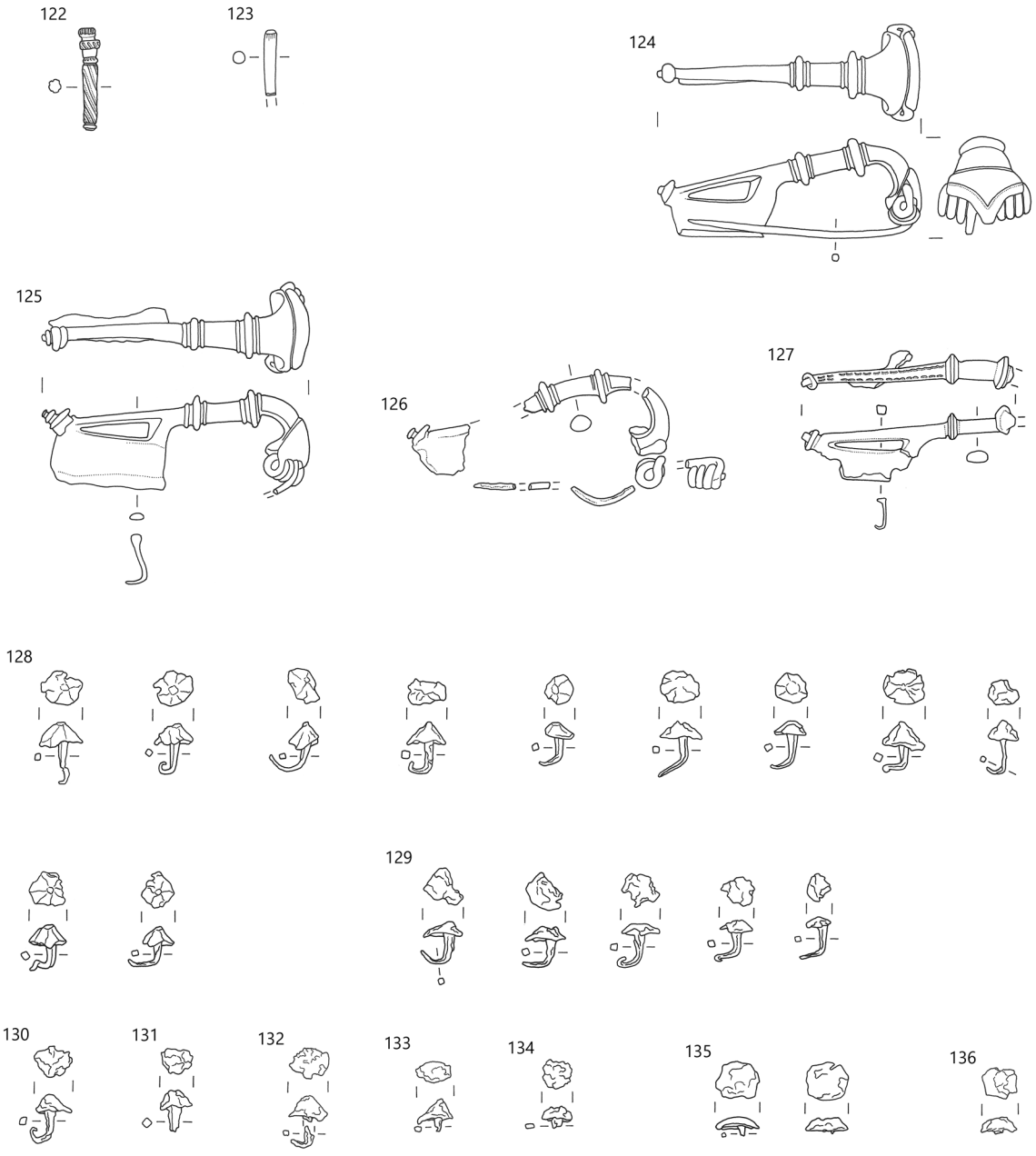
132 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5233d
Železen žebljiček z okroglo stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je v spodnjem delu zvit. Pr. gl. 1,1 cm, rek. dl. 1,5 cm.

133 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5233e
Stožčasta glavica železnega žebljička, ovalne oblike, z nastavkom za trn kvadratnega preseka. Vel. gl. 0,8 × 1,0 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

134 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5306e
Železen žebljiček s poškodovano stožčasto glavico in nastavkom za trn kvadratnega preseka. Dl. 0,6 cm, pr. tr. 0,2 cm, pr. gl. 0,9 cm.

135 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5119c
Železni žebljički z gobasto glavico, trni niso ohranjeni (4 kosi, od tega 2 zrisana). Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. od 0,4 do 0,6 cm.

136 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5233f
Gobasta, okrogla glavica železnega žeblja, nepravilne oblike. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 0,5 cm.

Grob 7, merilo 1 : 2.

137 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5232c
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in upognjenim trnom kvadratnega preseka. Š. gl. 0,8 cm, pr. tr. 0,3 cm, dl. 2,9 cm.

138 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5232b
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je upognjen. Š. gl. 0,7 cm, pr. tr. 0,3 cm, dl. 3,5 cm.

139 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5232d
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Konica je odlomljena. Š. gl. 0,8 cm, vel. tr. 0,35 × 0,2 cm, dl. 4,4 cm.

140 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5232f
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je odlomljena. Š. gl. 0,6 cm, pr. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 3,5 cm.

141 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5232e
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je odlomljena. Š. gl. 0,6 cm, pr. tr. 0,25 cm, ohr. dl. 2,8 cm.

142 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5232a
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Š. gl. 0,8 cm, pr. tr. 0,2 cm, dl. 4,0 cm.

143 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5232g
Trn, najverjetneje železnega žebljička, s ploščato pahljačasto glavico. Pr. tr. 0,25 cm, ohr. dl. 3,3 cm.

144 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5306b
Železen žebelj s ploščato, poškodovano kvadratno glavico. Presek trna je nepravilen. Pr. gl. 1,5 cm, pr. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 2,6 cm.

145 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5306a
Železen žebelj s poškodovano ploščato glavico in odlomljenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, pr. tr. 0,25 cm, ohr. dl. 4,5 cm.

146 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5121
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. tr. 0,7 cm, ohr. dl. 8,7 cm.

147 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5233a
Trn železnega žeblja ali kline. Presek trna je okrogel. Ohr. dl. 3,1 cm, pr. tr. 0,4 cm.

148 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5233b
Trn železnega žeblja ali kline, ohranjen v dveh delih. Presek trna je kvadraten. Rek. ohr. dl. 3,4 cm, vel. tr. 0,3 × 0,3 cm.

149 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5120b
Trn železnega žeblja ali kline, kvadratnega preseka. Najden v žari (**G157**). Ohr. dl. 2,2 cm, pr. tr. 0,15 cm.

150 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5120c
Trn železnega žeblja ali kline, kvadratnega preseka. Najden v žari (**G157**). Ohr. dl. 1,8 cm, pr. tr. 0,2 cm.

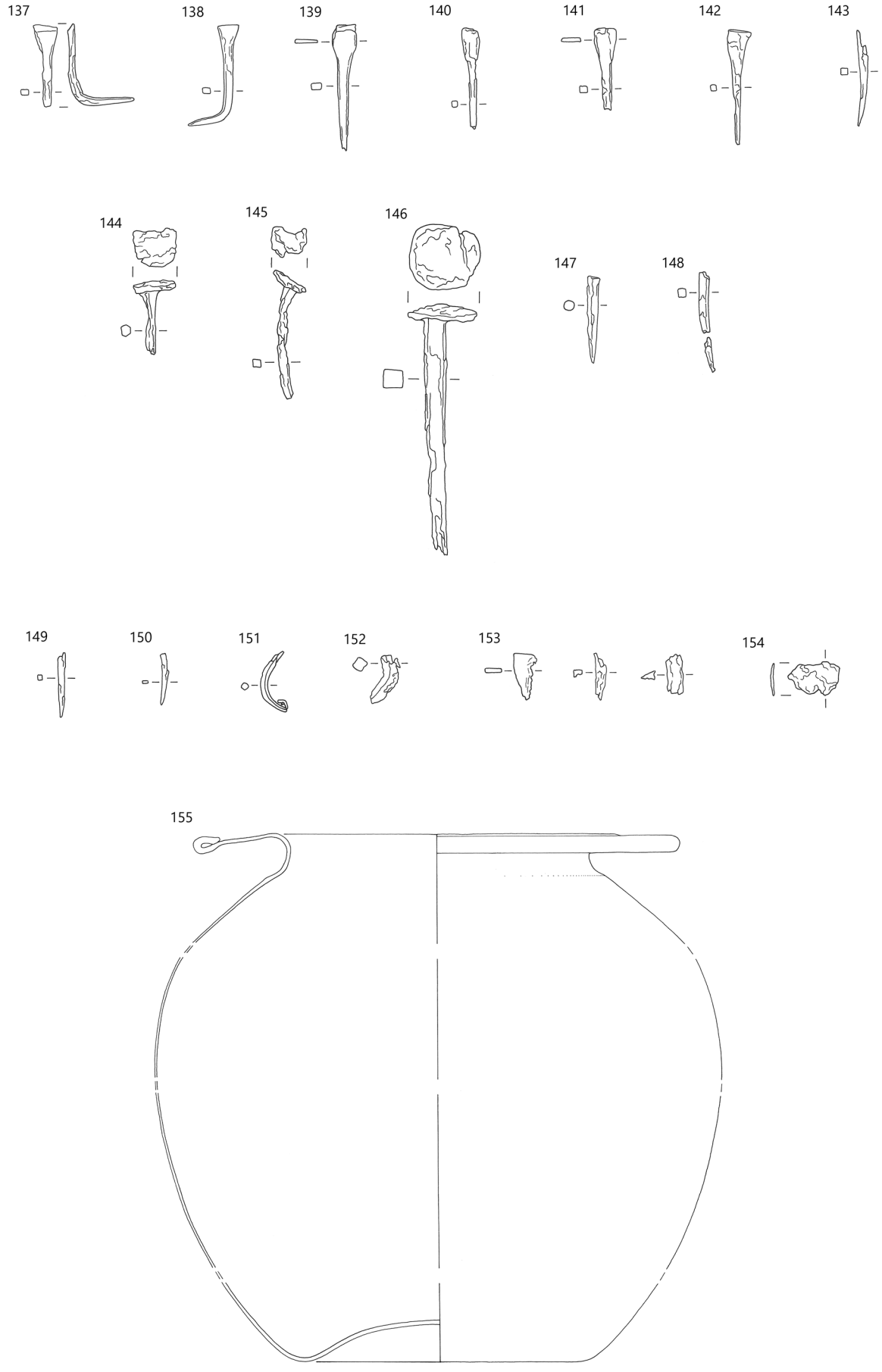
151 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5120a
Trn železnega žeblja ali kline. Trn je polkrožno zvit (v zankico). Presek trna je okrogel. Najden v žari (**G157**). Ohr. dl. 2,2 cm, pr. tr. 0,25 cm.

152 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5233c
Trn železnega žeblja ali kline, v spodnjem delu upognjen. Presek trna je kvadraten. Ohr. dl. 1,6 cm, vel. tr. 0,4 × 0,4 cm.

153 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5233g
Trije odlomki železnih trnov. Dva sta nepravilnega preseka, tretji pa je pravokoten. Š. od 0,4 do 0,8 cm, ohr. dl. od 1,4 do 1,6 cm.

154 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5306f
Odlomek železne pločevine podolgovate oblike. Vel. 1,1 × 1,8 cm.

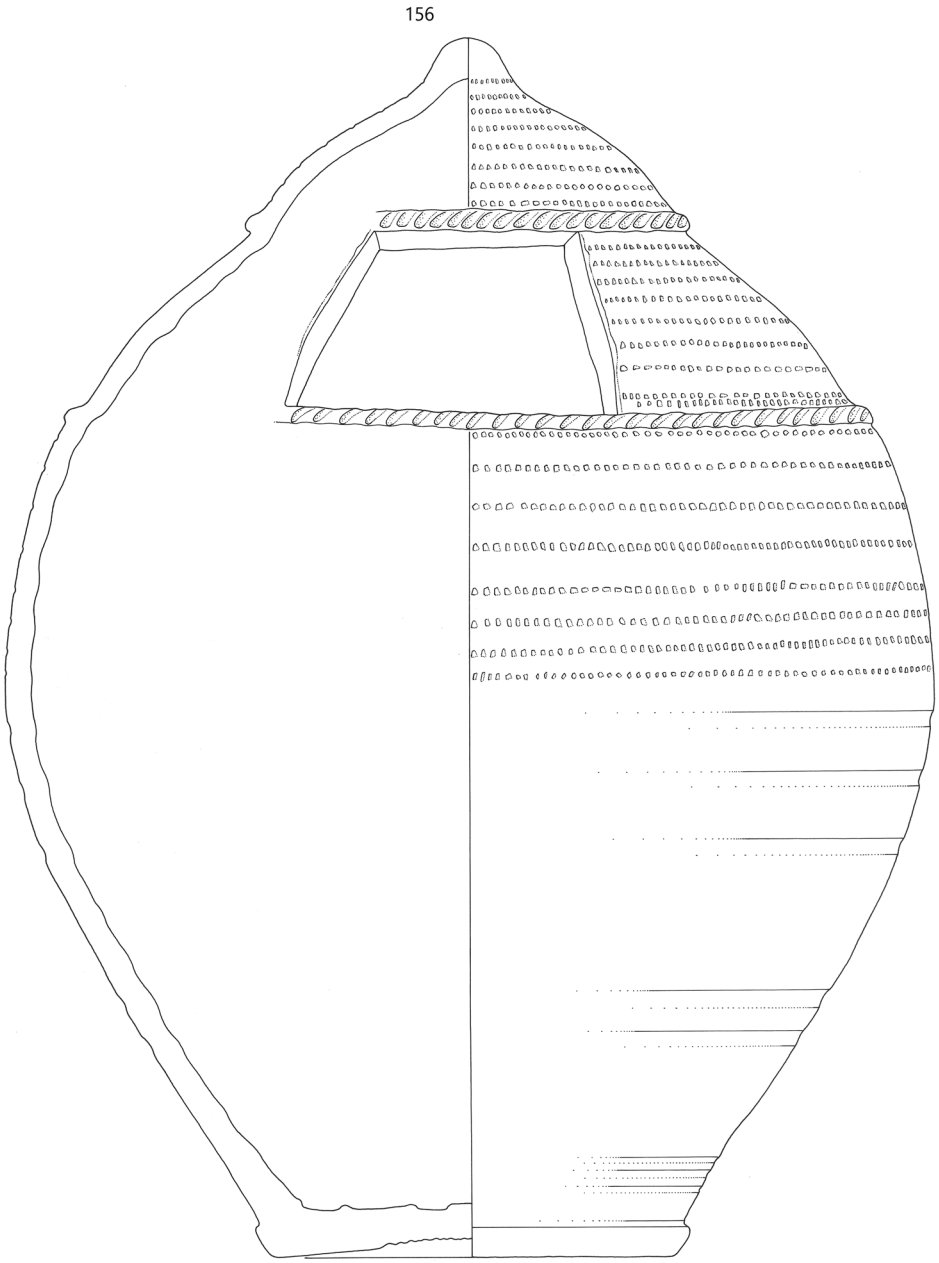
155 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5110a
Kroglasta steklena žara z navzven izvihanim in cevasto zapognjenim robom ustja. Dno je vboklo. Pr. u. 16,4 cm, pr. d. 8,6 cm, rek. v. 9,2 cm.

Grob 7, merilo 1 : 2.

156 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5104
Hišasta žara (oblika H 1.3). Trebušasta hišasta žara z odprtino. Rdeč premaz je slabo ohranjen. Del z odprtino je od ostalega dela posode oddeljen z dvema vodoravnima rebroma, razčlenjenima s poševnimi odtisi, vrh se zaključuje s stožčastim gumbom. Odprtina je trapezoidne oblike. Dno je rahlo vbočeno s poudarjeno stojno ploskvijo. Zgornji del žare je okrašen s koleščkanjem. F: HŽ1. B: oranžna. Pr. d. 10,5 cm, nv. pr. 24,4 cm, pr. gumba 2,0 cm, v. 32,2 cm, vel. odprtine 4,75 × 8,8 × 5,4 cm.

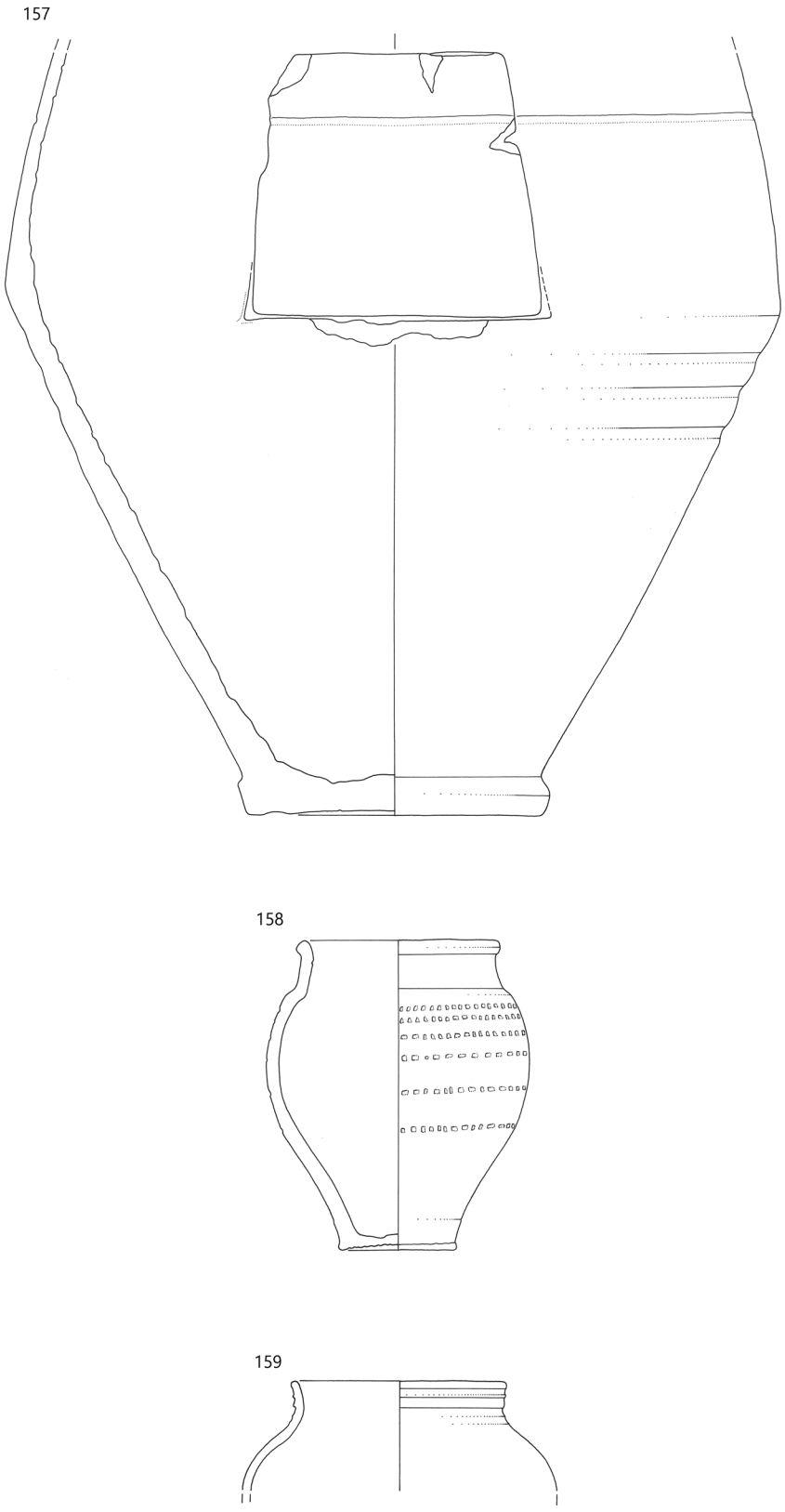
Grob 7, merilo 1 : 2.

157 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5103
Hišasta žara (oblika H 2.2). Spodnji del bikonične hišaste žare s trapezoidnimi vratci, brez zgornjega dela. Dno je rahlo vbočeno s poudarjeno stojno ploskvijo. Na zunanji strani so sledi temno rdečega premaza. Na spodnjem delu trupa so tri plitve široke kanelure. F: HŽ1. B: oranžna. Pr. d. 8,3 cm, nv. pr. 22,0 cm, ohr. v. 21,6 cm, vel. vratc 7,4 × 8,5 × 5,8 cm.

158 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5106
Fina keramika. Čaša (oblika Č 1.2). Ustje je rahlo izvihano in odebeljeno. Vrat je kratek, prehod v rame pa poudarjen. Rame in trup sta okrašena s koleščkanjem. F: N5. B: temno rjavo siva. Pr. u. 5,4 cm, pr. d. 3,2 cm, v. 8,8 cm.

159 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5108
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja čaše (oblika Č 2). Ustje je rahlo izvihano, vrat je narebren. F: N4. B: zunanja površina je svetlo rjava, notranja pa do vratu črna. Pr. u. 6,0 cm, ohr. v. 3,1 cm.

Grob 7, merilo 1 : 2.

160 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5105
Fina keramika. Fin lonec z rahlo izvihanim ustjem in narebrenim vratom ter prstanastim dnom (oblika FL 1). Na zunanji površini so ohranjene sledi temno rjavega premaza. Posoda je ožgana. F: N2. B: lisasta, svetlo rjava. Pr. u. 9,2 cm, pr. d. 5,8 cm, viš. 16,0 cm.

161 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5109
Fina keramika. Odlomek izvihanega, navzdol zapognjenega ustja posode. Na obeh površinah so sledi rdečega premaza. F: N2. B: svetlo rjavo oranžna. Vel. 1,3 × 2,2 cm, vel. 1,8 × 2,8 cm.

162 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5107
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna sklede. Na zunanji in notranji površini so ohranjene sledi rdečega premaza. F: N2. B: svetlo rdeča. Pr. d. 7,8 cm, ohr. v. 2,2 cm.

163 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5240, PN 5222
Fina keramika. Odlomek roba in ostenja pokrova. Rob je odebeljen. Na zunanji površini so ostanki rdečega premaza. Na ostenju je plitva široka kanelura. Posoda je delno ožgana. F: N1. B: svetlo rjava. Pr. pok. 13,6 cm, ohr. v. 1,5 cm.

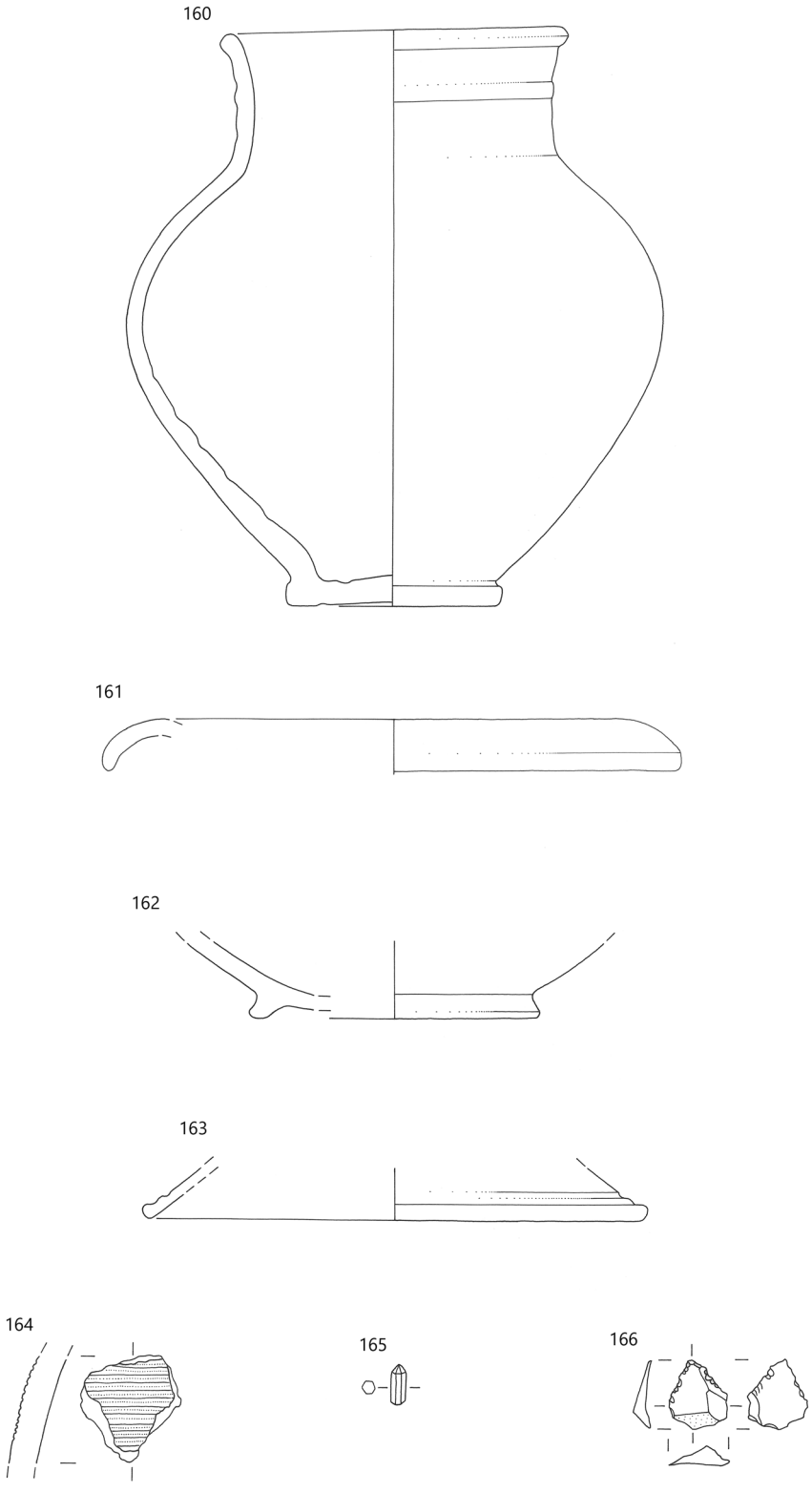
164 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 6582
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašenega z vodoravnim metličenjem. F: KK1. B: temno rjavo siva. Vel. 3,0 × 2,8 cm.

165 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5113
Kos kristala kamene strele. Je šesterokotnega preseka, s stožčastim zaključkom. Na drugem koncu je poškodovan. Vel. 1,0 × 0,4 cm.

166 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 6578
Kamnit odbitek iz temno rjavega kremena z ohranjenim korteksom. Uporabne retuše so vidne na lateralnih robovih. Dl. 1,9 cm, š. 1,7 cm, db. 0,5 cm.

167 SE 915, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5114
Novec: Antoninus Pius (Diva F.)/Dp/kovan od 141/Rom/RIC 1169a/PMBr 1712, t. 10,69 g, vel. 27 × 28 mm.

Grob 7, merilo 1 : 2.

168 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5234a
Pet železnih žebljičkov s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trni so v spodnjem delu ukrivljeni. Pr. gl. od 1,0 do 1,2 cm, ohr. dl. od 1,3 do 1,6 cm.

169 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5234d
Železen žebljiček z nepravilno gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

170 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5234b
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

171 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5234c
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

172 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5238a
Železen žebljiček z močno poškodovano okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

173 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5235a
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico. Trn, pravokotnega preseka, je odlomljen. Š. gl. 0,7 cm, pr. tr. 0,3 × 0,2 cm, dl. 3,2 cm.

174 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5235b
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico, ohranjeno v dveh delih. Presek trna je kvadraten. Š. gl. 0,6 cm, pr. tr. 0,2 cm, rek. dl. 3,6 cm.

175 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5236a
Železen žebelj s ploščato nepravilno glavico in trnom nepravilnega preseka. Pr. gl. 2,5 cm, pr. tr. 0,5 cm, ohr. dl. 2,4 cm.

176 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5236b
Železen žebelj s ploščato nepravilno glavico in trnom nepravilnega kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,8 cm, pr. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 2,1 cm.

177 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5238c
Odlomek večjega železnega žeblja ali kline, pravokotnega preseka. Ohr. š. 1,1 cm, ohr. dl. 2,4 cm.

178 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5238b
Zvita železna pločevina (?), pravokotnega preseka. Ohr. š. 0,5 cm, ohr. dl. 2,8 cm.

179 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5237
Delno ohranjen železen prstan s ključem. Ključ je poškodovan. Pr. obroča (zunanji): 2,5 cm, v. 1,3 cm.

180 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5239
Odlomek staljenega stekla, morda ročaj (?). Vel. 2,7 × 1,7 cm.

181 SE 442 grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 6579
Fina keramika. Odlomek ostenja posode. Na zunanji strani je okrašena s koleščkanjem. F: N1. B: lisasta, bledo rjava do svetlo siva. Vel. 2,2 × 2,2 cm.

182 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5223
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lonca. Rob ustja je stanjšan. F: KK1. B: črna. Vel. 1,8 × 2,4 cm.

183 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5224
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lonca. Kos je prežgan. F: KK1. B: lisasta, svetlo rjava do temno siva. Vel. 1,8 × 3,2 cm.

184 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 6580
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašen z vodoravnim metličenjem. F: KK1. B: črna. Vel. 2,6 × 2,0 cm.

185 SE 442, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 6581
Groba keramika. Odlomek vratu lonca, okrašen z vodoravnim žlebljenjem. F: KK1. B: črna. Vel. 2,3 × 2,5 cm.

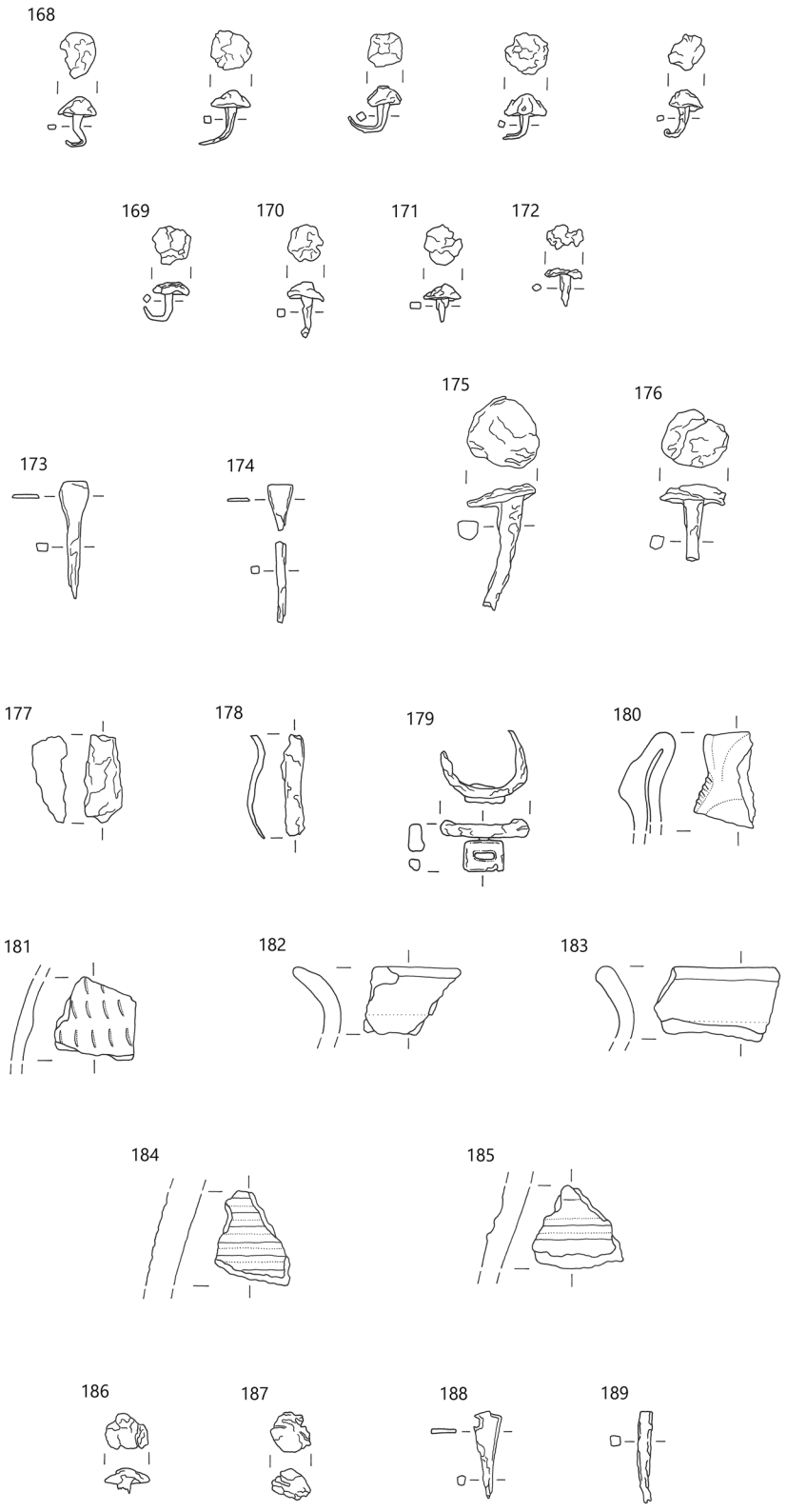
186 SE 439, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5241c
Nepravilno okrogla gobasta glavica železnega žeblja z nastavkom za trn, kvadratnega preseka. Močno poškodovana. Vel. gl. 1,2 × 1,0 cm, ohr. dl. 0,7 cm.

187 SE 439, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5241d
Nepravilno okrogla gobasta glavica železnega žeblja. Močno poškodovana. Trn ni ohranjen. Vel. gl. 1,1 × 1,0 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

188 SE 439, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5241a
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 2,4 cm.

189 SE 439, grob 7, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 5241b
Trn železnega žeblja s ploščato pahljačasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 2,6 cm.

V SE 915 so se nahajali še: amorfen odlomek brona, staljen v ognju (0,5 g) (PN 5118), amorfen drobec jantarja iz žare (G156) (0,2 g), odlomki stekla (3 g), odlomki keramike (39 g), drobci brona (0,6 g) in amorfni koščki korodiranega železa (41 g). V polnilu SE 442 pa so se nahajali še drobci stekla (1 g), drobci ožgane gline (8 g) in odlomki keramike (123 g).

Grob 7, merilo 1 : 2.

Najdbe v povezavi z grobom 7

190 SE 945, sek. V, sonda 15, kv. A/25, OBD 1378
Kadilnica. Del ustja in ostenja kadilnice (oblika Ka 1). Ostenje je okrašeno s tremi vodoravnimi plastičnimi rebri. Rob ustja in rebra so okrašeni s poševnim odtiskovanjem šila. Odlomek je delno ožgan. F: N1/N2. B: svetlo rdeče rumena. Pr. u. 20,0 cm, ohr. v. 7,2 cm.

191 SE 434a, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 1243a
Bronasta enogumbasta fibula. Dl. 5,4 cm, š. 2,0 cm, v. 1,9 cm.

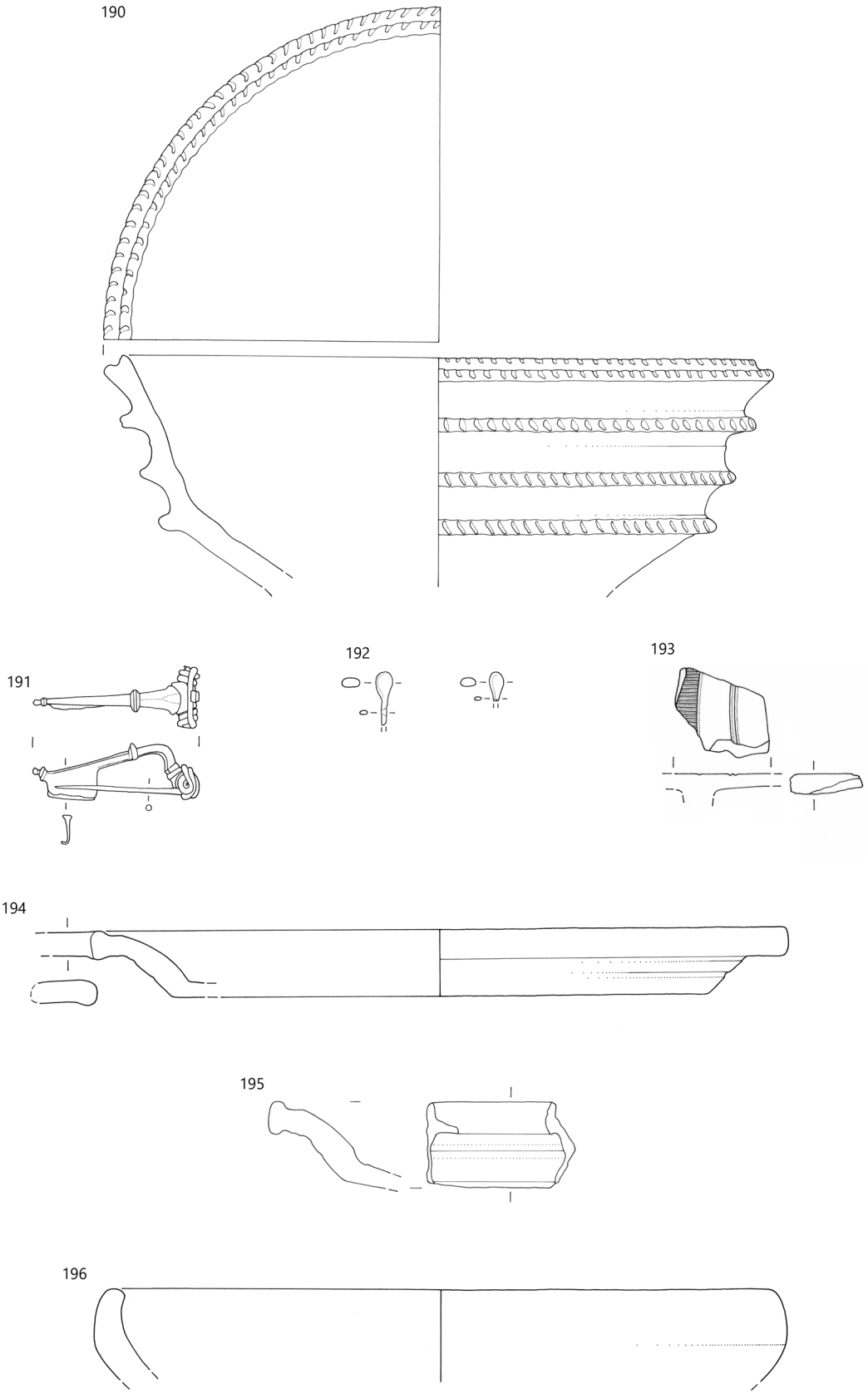
192 SE 434a, sek. V, sonda 15, kv. A/25, PN 1243b
Odlomka sploščenih glavic dveh bronastih igel s trni ovalnega preseka. Š. gl. 0,5 cm, ohr. dl. od 0,9 do 1,6 cm.

193 SE 434a, sek. V, sonda 15, kv. A/25, OBD 1409
Tera sigilata. Odlomek dna sigilatnega krožnika. Na zunanji in notranji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. Dno je okrašeno s kanelurama in pasom peresnega okrasa. F: TS2. B: bledo rjava. Vel. 2,8 × 3,0 cm.

194 SE 434a, sek. V, sonda 15, kv. A/25, OBD 1410
Fina keramika. Odlomek izvihanega odebeljenega ustja in ostenja finega krožnika (oblika FK 2). Na notranji površini so vidni ostanki rdečega premaza. Odlomek je prežgan. F: N1a. B: lisasta, rdeča do črna. Pr. u. 22,0 cm, ohr. v. 2,0 cm.

195 SE 434a, sek. V, sonda 15, kv. A/25, OBD 1367
Fina keramika. Odlomek izvihanega odebeljenega ustja in ostenja finega krožnika (oblika FK 2). Na notranji površini so vidni ostanki rdečega premaza. Odlomek je prežgan. F: N1a. B: lisasta, rdeča do črna. Vel. 2,7 × 4,8 cm.

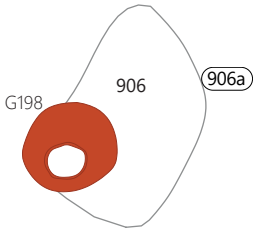
196 SE 434a, sek. V, sonda 15, kv. A/25, OBD SE 434a–1
Prazgodovinska lončenina. Odlomek uvihanega ustja in ostenja sklede, izdelane prostoročno iz drobnozrnate lončarske mase (kremen, sljuda, organski delci). Gladka površina je svetlo rdeče rjava, poškodovana. Pr. u. 22,8 cm, ohr. v. 2,9 cm.

190 SE 945, **191–196** SE 434a; merilo 1 : 2.

Grob 8 – SE 906a/SE 906, sek. V, grobna parcela A, sonda 8, kv. A/24

M 1 : 20

Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), enojen pokop.

Opis: grob leži v vzhodnem delu grobne parcele A, tik ob vzhodnem robu groba 15, vendar stratigrafsko nad njim. Grobna jama (SE 906a), verjetno krožne tlorisne oblike, je bila poškodovana z recentnim vkopom telefonskega kabla (SE 406a/SE 407/SE 410/SE 419/SE 406) in z vkopom testne sonde. V grobno jamo je bil položen fin lonec v funkciji žare (**G198**) s sežganimi kostmi ter nezoglenelim strokom česna. V njem so bili najdeni še odlomki balzamarija (**G197**), pod njim pa majhen kristal kamene strele (**G199**). V polnilu groba (SE 906), sestavljenem iz temno rumenkasto rjave (10YR 3/4), fine, dokaj prhke peščene ilovice, ni bilo zaznati sledov žganine.

Dimenzije grobne jame: ohranjena velikost 0,54 × 0,38 m, globina 0,20 m.

Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 906, PN 584 – teža: 882,35 g (lobanja – 79,54 g, 46 mm; rebra – 22,72 g, 59 mm; vretenca – 29,01 g, 38 mm; dlani/stopala – 9,2 g, 19 mm; medenični obroč – 5,99 g, 34 mm; dolge kosti– 353,31 g, 67 mm; nedoločljivo – 382,58 g, 39 mm). Barva: črna do bela. Patologija: na telesu vretenca so vidni osteofiti in šmorlovi vozli.

Opis: ohranjeni odlomki lobanje so precej robustni, zatilnična izboklina je izražena. Kolčni vozel je ozek. Nekateri lobanjski šivi so povsem zraščeni. Vretenčni obroč je zraščen, na vretencih so vidni izraziti osteofiti in šmorlovi vozli. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo, morda za moškega.

Rastlinski ostanki: česen, *Allium Sativum* (?), nezoglenel (?) strok česna.

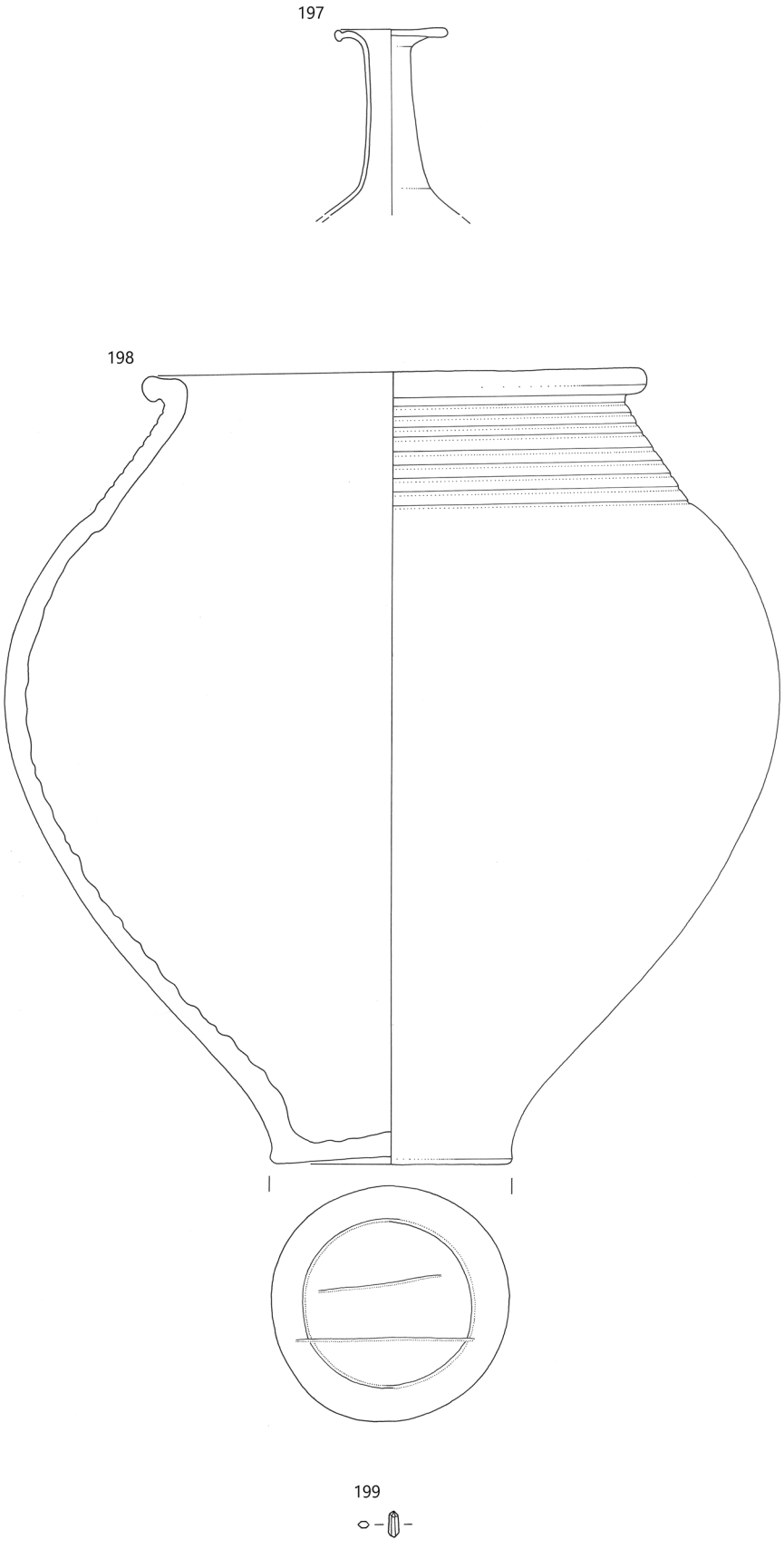
Grobni inventar

197 SE 906, grob 8, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5242
Vodoravno izvihano ustje in del vratu balzamarija. Pr. u. (zunanji) 3,35 cm, ohr. v. 5,4 cm.

198 SE 906, grob 8, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 584
Fina keramika. Deloma ohranjen fin lonec (oblika FL 3). Ustje je horizontalno izvihano, vrat je kratek, poševen in narebren. Poudarjen je prehod v močno zaobljeno telo, ki se zožuje proti nizki nogi. Na dnu je grafit. Fin lonec je bil v grobu v funkciji žare. F: N3. B: prežgan. Pr. u. 14,5 cm, pr. d. 7,0 cm, v. 23,5 cm.

199 SE 906, grob 8, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5123
Odlomek kristala kamene strele, šesterokotnega preseka, s piramidalnim zaključkom. Ležal je pod žaro. Vel. 0,7 × 0,25 cm.

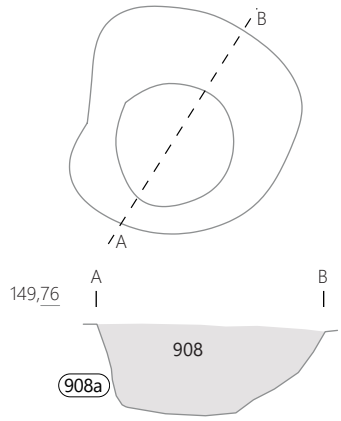

Grob 8, merilo 1 : 2.

Grob 9 – SE 908a/SE 908, sek. V, grobna parcela A, sonda 8, kv. A/24

Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), enojen pokop.

Opis: grob se je nahajal znotraj grobne parcele A, ob ograji, v njenem severozahodnem vogalu. Grobna jama (SE 908a), nepravilne okrogle tlorisne oblike in U-preseka, je bila do 0,26 m vkopana v rjavo ilovnato peščeno plast. Na dno grobne jame je bila najprej raztresena žganina, na njo pa je bil položen lonec v funkciji žare (**G202**) (brez zgornjega dela). V jami so bili najdeni še odlomki balzamarija (**G201**) in dva dela železnega noža s koščenim držajem (**G200**). Vrh groba je bil deloma uničen ob gradnji magistralne ceste. Vzhodno od groba je ležal živalski zob, jugovzhodno pa živalska kost, ki morda predstavljata grobni ritual ob pokopu ali kasneje.

M 1 : 20

Dimenzije grobne jame: 0,56 × 0,50 m, globina 0,26 m.

Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 908 – teža: 37,2 g (lobanja – 14,85 g, 21 mm; rebra – 3,39 g, 22 mm; dolge kosti – 2,69 g, 20 mm; nedoločljivo – 16,27 g, 10 mm). Drugo: majhna polžja hišica. Barva: bela, redko temno siva.

Opis: nekateri odlomki imajo ostre, odprte lobanjske šive. Krona stalnega zgornjega prvega kočnika je le deloma razvita (3,5–4,5 let).

Grobni inventar

200 SE 909, grob 9, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5243, PN 5126

Del zložljivega noža s koščenim ročajem. Predmet je prežgan. Ohr. dl. 5,1 cm, š. od 1,5 do 2,3 cm, ohr. dl. 2,3 cm, š. 0,9 cm.

201 SE 909, grob 9, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5303

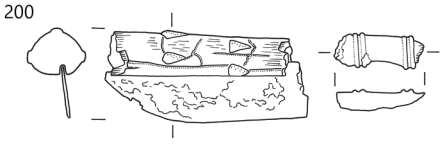
Balzamarij s široko izvihanim ustjem in nizkim sploščenim trupom iz dekoloriranega stekla. Na dnu je zelo slabo viden žig *PATRIMONI*. Pr. u. 6,4 cm, pr. d. 5,8 cm, v. 5,2 cm.

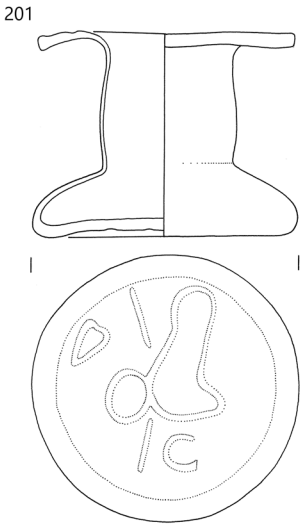
202 SE 909, grob 9, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5124

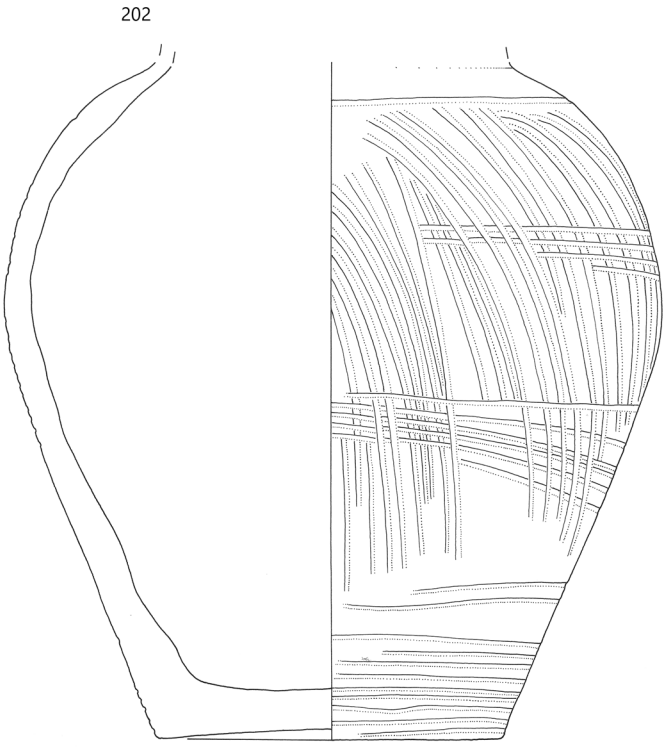
Groba keramika. Delno ohranjen lonec (oblika L 1.1), okrašen s poševnim metličenjem, manjka zgornji del. Trup lonca je zaobljen, dno je rahlo vboklo. Lonec je bil v grobu v funkciji žare. F: KK1. B: lisasta, rjava do črna. Pr. d. 9,0 cm, ohr. v. 18,0 cm.

V SE 908 so se nahajali še odlomki keramike (23 g).

Grob 9, merilo 1 : 2.

Grob 11 – SE 910a/SE 910, sek. V, grobna parcela A, sonda 8, kv. A/24

Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), enojen pokop.

Opis: grob se je nahajal znotraj grobne parcele A, v njenem severovzhodnem delu. Vrh groba je bil deloma uničen verjetno že ob gradnji nekdanje magistralne ceste leta 1958. Grobna jama (SE 910a), nepravilne krožne oblike in U-preseka, je bila vkopana do 0,10 m v prodnato geološko plast (SE 405). Na dno jame je bila položena žganina, na njo pa lonec (**G219**), v funkciji žare. Manjkal mu je zgornji del. V njem so bili razen žganih kosti najdeni tudi odlomki steklenega balzamarija (**G218**) in srebrni okov s šestimi zakovicami (**G204**). Tudi prostor okoli je bil zasut z žganino, pomešano s temno rumenkasto rjavo (10YR 3/2), dokaj prhko peščeno ilovico in kamenčki (SE 910), v njej je bilo najdenih precej pridatkov, med njimi enodelna srebrna pasna spona D- oblike (**G203**), odlomki srebrnega okova (**G205**), bronast prstan (**G206**), železen prstan z gemo iz jaspisa (**G207**), deli več železnih predmetov (**G212**–**G217**), več kot 20 železnih žebljičkov (**G210**–**G211**), odlomki stekla in keramike ter bronast novec (**G220**), močno poškodovan v ognju.

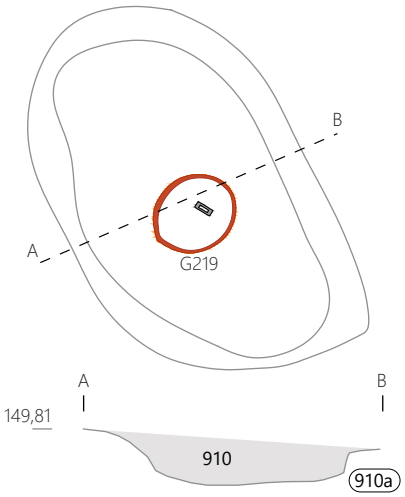
Dimenzije grobne jame: 1,00 × 0,60 m, globina 0,08–0,10 m.

Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 910 – teža: 835,81 g (lobanja – 61,34 g, 22 mm; rebra – 11,62 g, 19 mm; vretenca – 7,97 g, 23 mm; ramenski obroč – 2,25 g, 12 mm; dlani/stopala – 1,19 g, 13 mm; medenični obroč – 4,85 g, 16 mm; dolge kosti – 220,98 g, 29 mm; nedoločljiv – 525,61 g, 17 mm). Barva: temno modra do bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: odlomki lobanjskih kosti izgledajo robustno, tudi odlomki dolgih kosti. Zatilnična izboklina je izrazita. Sicer skromno ohranjena vretenca imajo zraščen vretenčni obroč. Ohranjenih je tudi nekaj zob oz. korenin, predvsem kočnikov in ličnikov, korenine so povsem razvite. Verjetno gre za odraslo osebo, morda moškega.

M 1 : 20

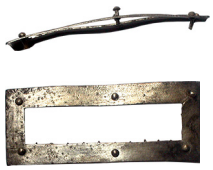

Grobni inventar

203 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5246
Srebrna enodelna pasna spona „D" oblike. Okvir je narejen iz tanke pločevine, srčaste ali „D" oblike, z navznoter zvitim koncem. Notranja prečka, ki ima funkcijo osi za trn, je ozka in se proti koncu razširi v rahlo zvita krilca. Z nje se nadaljuje zunanja prečka za pritrjevanje spone za pas. Je pravokotne oblike in perforirana. Ohranjen je tudi trn pasne spone. Dl. 2,4 cm, š. 1,9 cm, db. 0,6 cm.

204 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5245
Srebrn pasni okov, pravokotne oblike, narejen iz zelo tanke, glajene srebrne pločevine s pravokotno perforacijo. Okov ima na daljši strani po tri majhne zakovice (skupno šest), z okroglimi glavicami. Okov je v celoti ohranjen. Dl. 5,1 cm, š. 2,0 cm, db. okova pod 0,1 cm, v. zakovice 0,5 cm.

205 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5131
En večji in dva manjša odlomka srebrnega okova. Večji ima razdelano obliko – trebušasto srčasti osrednji del, s profilacijo in polovično ohranjeno luknjo za pritrjevanje. Zgornji del ima obliko pravokotne ploščice, ki je okrašena z vrezano črto. Vel. 1,4 × 1,1 cm, db. pod 0,1 cm.

206 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5133
Bronast prstan romboidnega preseka. Na vrhu ima odebelitev. Vel. 2,3 × 2,5 cm, pr. 0,4 cm.

207 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5250b
Delno ohranjen železen prstan z gemo iz jaspisa (?). Na gemi je upodobitev grozda. Ohr. pr. 0,9 cm, pr. preseka 0,1 × 0,15 cm, db.0,4 cm.

208 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5250a
Delno ohranjen železen okov. Na vrhnji strani je okrašen s krožci in dvema vzporednima rebroma zapolnjenima s srebrno intarzijo. Dl. 4,0 cm, š. 1,4 cm.

209 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5138
Železni žebljički (21 kosov), izrisanih je osem. Trni žebljičkov so kvadratnega preseka in večinoma uviti na koncih. Glavice so kvadratne oblike in stožčaste, nekatere s fasetirano površino. Dl. od 1,1 do 1,7 cm, pr. gl. od 0,4 do 0,7 cm, pr. tr. od 0,1 do 0,2 cm. Skupna teža je 8 g.

210 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 6956
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,6 cm, dl. 1,2 cm.

211 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5134
Večji železen klin s ploščato nepravilno pravokotno glavo. Trn je kvadratnega preseka. Konec je zvit. Vel. gl. 2,0 × 1,5 cm, dl. 9,3 cm, š. tr. 0,4 cm.

212 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5135
Železen žebelj s ploščato nepravilno okroglo glavo. Trn je kvadratnega preseka, konica je odlomljena. Vel. gl. 1,9 × 1,6 cm, dl. 8,5 cm, š. tr. 0,7 cm.

213 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5139
Železen trn kline ali žeblja, pravokotnega preseka. Ohr. dl. 2,8 cm, vel. tr. 0,3–0,4 cm.

214 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5136
Odlomljena železna konica, kvadratnega preseka. Na vrhnjem delu sta ohranjeni dve zarezi. Ohr. dl. 3,0 cm, pr. tr. 0,2 cm.

215 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5137
Odlomljena železna konica, pravokotnega preseka. Ohr. dl. 3,1 cm, pr. tr. 0,2 × 0,15 cm.

216 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5248
Odlomljena železna konica, kvadratnega preseka. Ohr. dl. 3,6 cm, pr. tr. 0,2 cm.

217 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5249
Odlomljena železna konica, kvadratnega preseka. Ohr. dl. 1,8 cm, pr. tr. 0,1 cm.

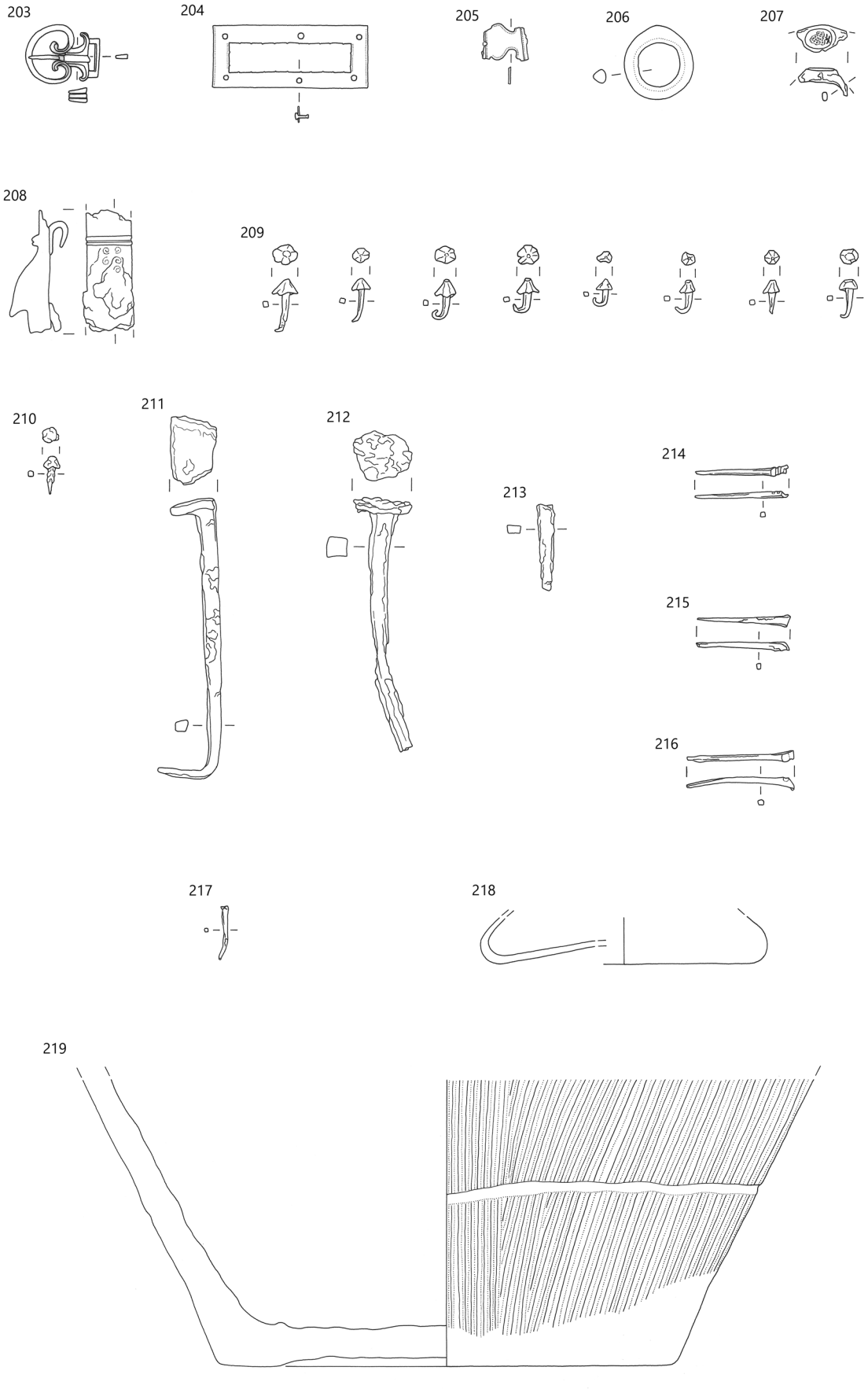
218 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5129
Del vboklega dna balzamarija s sploščenim trupom iz dekoloriranega stekla. Pr. d. 8,4 cm, ohr. v. 0,8 cm.

219 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5127
Groba keramika. Prstanasto dno in del ostenja lonca. Zunanja površina je okrašena z metličenjem. Lonec je bil v grobu v funkciji žare. F: KK1. B: zunanja površina je lisasta, rjava do temno siva, notranja pa rjava. Pr. d. 15,2 cm, ohr. v. 9,8 cm.

220 SE 910, grob 11, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5132
Novec: Hadrianus/As/kovan 124–138/Rom/RIC ?/PMBr 1711, ožgan, t. 8,48 g, vel. 25,5 × 26,5 mm.

V SE 910 so se nahajali še: odlomek bronaste pločevine (0,3 g) (PN 5247), drobci posode iz dekoloriranega stekla (3 g) (PN 5130) in drobci druge steklene posode (3 g) (PN 5244) ter amorfni koščki korodiranega železa (34 g).

Grob 11, merilo 1 : 2.

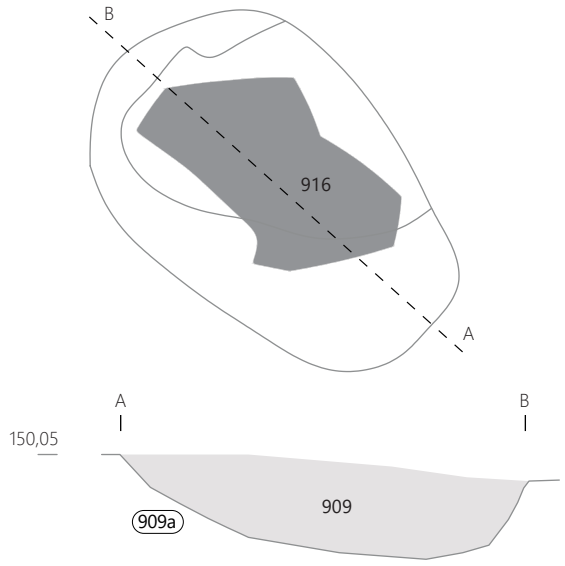
Grob 12 – SE 909a/SE 909, SE 916, sek. V, grobna parcela A, sonda 15, kv. A/24

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grob se je nahajal v jugovzhodnem vogalu grobne parcele A, pod ruševino grobne ograje SE 425. Grobna jama (SE 909a), ovalne oblike, je bila vkopana 0,25 m v rjavo ilovnato peščeno plast. V jamo je bila položena žganina z žganimi kostmi, pomešana z zelo temno sivo, fino, dokaj sprijemljivo peščeno ilovico in peskom (SE 909) ter najdbami odlomkov amfore (**G228**), keramičnega posodja (**G224**–**G226**), oljenke (**G227**), železnih žebljičkov (**G221**–**G223**), kamnitega odbitka (**G229**), koščkov staljenega stekla in odlomkov bronaste amorfne pločevine. Čez grob je bil položen kamen preperelega peščenjaka, velikosti 70 × 30 cm in debeline 10 cm, s še šestimi manjšimi kamni (SE 916). Vse skupaj je prekrivala ruševina SE 425. Grob 12 je na severni strani delno poškodoval vkop jarka za telefonski kabel (SE 406a/SE 407/SE 410/SE 419/SE 406).

Dimenzije grobne jame: 0,8 × 0,47 m, globina 0,25 m.

M 1 : 20

Datacija: konec 1. ali 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 909 – teža: nedoločljivo – 3,78 g, 51 mm. Barva: umazano bela.

Opis: drobci sežganih kosti in deli debel treh nesežganih odlomkov debel dolgih kosti otroka. Verjetno gre za stegnenico in golenico. Kosti so močno poškodovane, a okvirna izmera stegnenice (okoli 60 mm) kaže na dojenčka. Sežgane kosti so nedoločljive, lahko so tudi živalske.

Grobni inventar

221 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 5145
Železni žebljički (21 kosov) s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je pri večini zvit navzgor. Izrisanih je 7 primerkov. Dodatno sta v skupini še dva trna kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,4 do 0,8 cm, ohr. dl. od 1,0 do 1,4 cm, pr. tr. od 0,1 do 0,2 cm, skupna teža 8 g.

222 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 6957
Železen žebljiček z večjo stožčasto glavico in zakrivljenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, dl. 1,2 cm.

223 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 6958
Železen žebljiček s stožčasto glavico in zakrivljenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm. dl. 1,4 cm.

224 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 5141
Fina keramika. Odlomek izvihanega odebeljenega ustja in dela vratu vrča z izlivom. F: N1. B: svetlo rjavo rdeča. Vel. 4,4 × 3,3 cm.

225 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 6584
Groba keramika. Lonec, del ramena in trupa, okrašen z metličastim okrasom. F: KK2. B: temno siva do črna. Rek. vel. 7,4 × 7,2 cm.

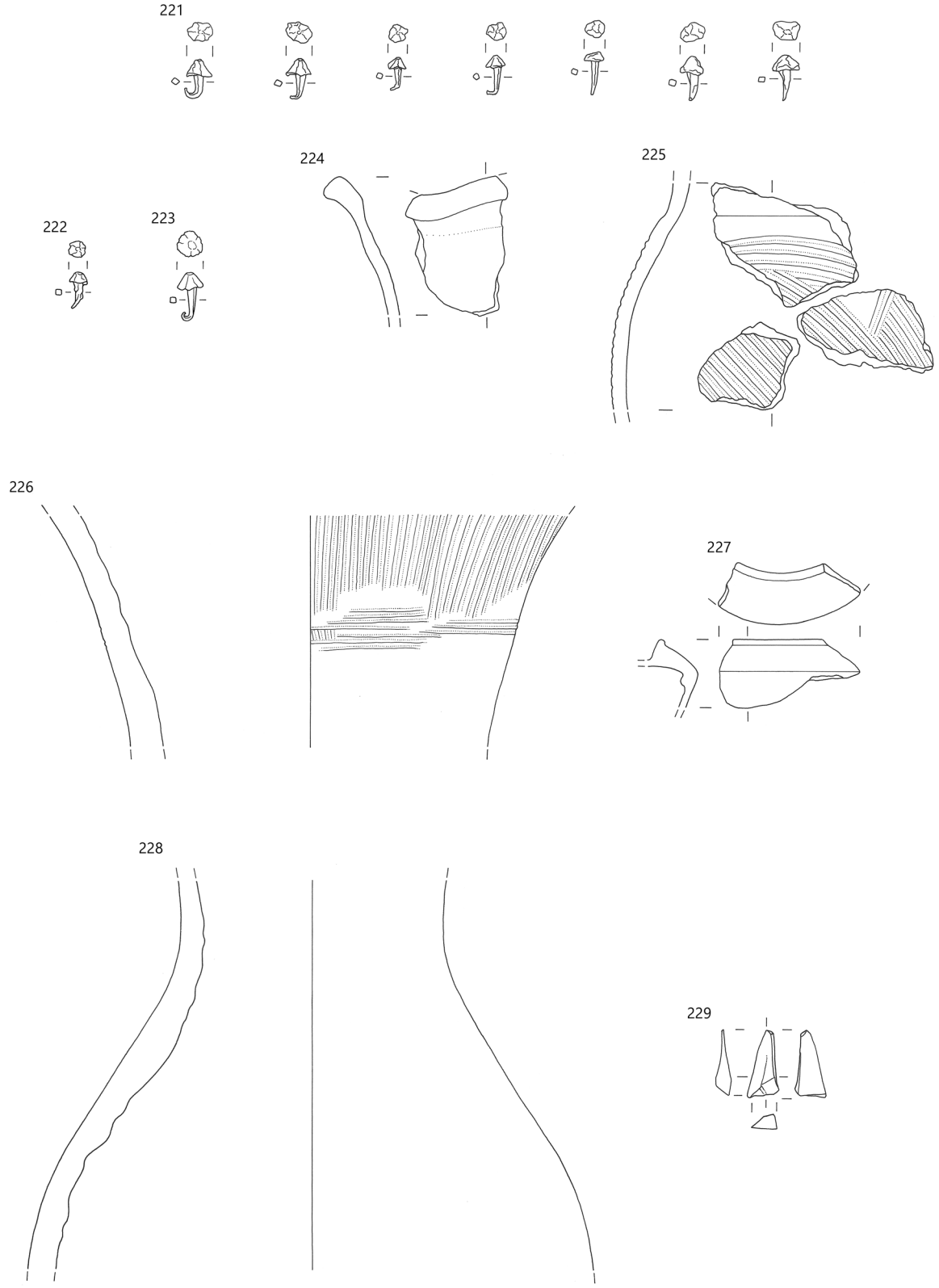
226 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 6583
Groba keramika. Spodnji del trupa lonca, okrašenega z metličastim okrasom. F: KK2. B: temno siva do črna. Ohr. pr. 17,0 cm, ohr. v. 7,5 cm.

227 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 5142
Pečatna oljenka. Rame in del ostenja pečatne oljenke. F: O2. B: rjava. Dl. 4,5 cm, ohr. v. 2,2 cm.

228 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 5140
Transportno posodje. Rame in del vratu male amfore, tip Dressel 6B. F: A1. B: rdeče rjava. Ohr. pr. 18,5 cm, ohr. v. 12,8 cm.

229 SE 909, grob 12, sek. V, sonda 15, kv. A/24, PN 6788
Kamnit odbitek iz svetlo sivega kremena. Vel. 2,1 × 1,0 × 0,5 cm. V SE 909 so se nahajali še: odlomka staljenega stekla (3 g) (PN 5143), amorfna odlomka bronaste pločevine (0,5 g) (PN 5144), amorfni kos železa (0,5 g), obtolčen prodnik (6 g) in odlomki keramike (31 g).

Grob 12, merilo 1 : 2.

Grob 14 – SE 917a/SE 449, SE 917, sek. V, sonda 15, kv. A/26–27

Grobna jama s konstrukcijo, s kamenjem obložena grobna jama (oblika Žb2), brez pokopa.

Opis: grobna jama, nepravilne pravokotne oblike (SE 917a), je bila vkopana v rjavo ilovnato geološko plast (SE 432). Stene vkopa so bile obložene z nepravilnimi kamni različnih dimenzij, mestoma vezanih z malto (SE 449). Kamnita groblja večjih lomljencev in prodnikov, na vrhu katere je bil velik kamen kot pokrov groba (SE 449), je prekrivala tudi vrhnji del vkopa (SE 917a). Ob zahodni stranici je bil iz kamnov sestavljen blok, ki spominja na poličko, vendar je bila zgornja površina neravna. Možno je, da bi to lahko bil temelj za kakšno nadgradnjo. Grobna jama je bila zapolnjena z olivno rjavo, dokaj sprijeto peščeno ilovico (SE 917), brez sledov žganine. Konstrukcija je bila morda zgrajena kot grobna, ampak ni bila izkoriščena za pokop. Tudi ni izključeno, da gre za morda za kenotaf. Okoli strukture je bilo nekaj skupkov kamenja, ki bi lahko bili z njo povezani.

Dimenzije grobne jame: 1,65 × 1,10 m, globina 0,38 m.

Datacija: /.

Brez grobnega inventarja.

M 1 : 20

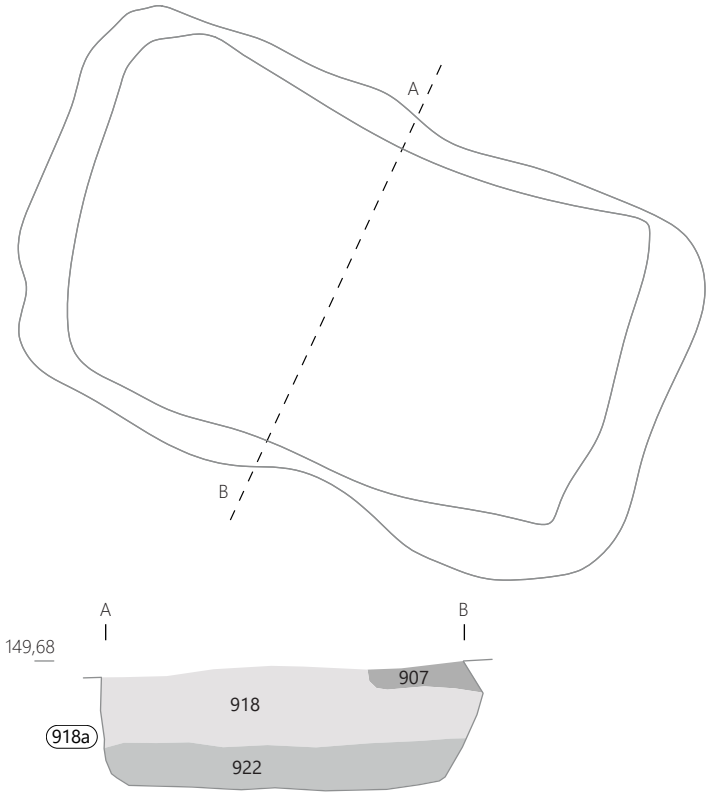

Grob 15 – SE 918a/SE 416, SE 918, SE 922, sek. V, grobna parcela A, sonda 8, kv. A/24

M 1 : 20

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojni pokop.

Opis: grob 15 je bil centralni grob v grobni parceli A. Grobna jama (SE 918a) je bila pravokotne oblike z zaobljenimi vogali, vkopana od 0,30 m do 0,35 v prodnato geološko osnovo SE 405 in SE 423. Stene groba so bile močno ožgane, rdeče oranžne barve. Na dnu jame je bila približno dvajset centimetrov debela plast žganine z ostanki kalciniranih kosti (SE 922), nad njo pa temno sivo rjava (2.5Y 3/2), fina, dokaj sprijemljiva peščena ilovica s posameznimi večjimi kamni in najdbami (SE 918). Nad polnilom SE 918 so bili evidentirani ožgani kamni, odkriti že pri kopanju sonde 8 (SE 416). Jugozahodni vogal groba je bil poškodovan z recentnim vkopom telefonskega kabla (SE 406a/SE 407, SE 410, SE 412, SE 406).

Najdbe so se večinoma koncentrirale v vzhodnem delu groba. Na prostoru 30 × 30 cm so ležali trije jantarni predmeti, deli toaletnega pribora, ki sodijo med najlepše najdbe na najdišču. V žganini (SE 922) je ležala reliefna ploščica z motivom mitološke scene (**G230**), ki je bila najdena prelomljena na dva dela, v vrhnjem polnilu groba (SE 918) pa sta ležali ploščica z reliefom psice s tremi mladiči (**G236**) in steklenička za dišave v obliki ploščate amfore (**G237**). V severozahodnem vogalu groba je bila v žganino SE 922 položena keramična skleda (**G235**), v severovzhodnem vogalu pa steklen balzamarij (**G232**). Ob obeh pa so ležali odlomki oljenk – ene s pečatom (F)ORT(IS) (**G234**) in druge z reliefom majhne amfore (**G233**). Nedaleč od njiju je v žganini ležal še velik železen klin (**G231**), v zgornjem polnilu SE 918 pa kos svinčene ploščice (**G240**). V polnilu groba SE 918 sta bila najdena še dva železna žeblja (**G238–G239**) in odlomek steklene žare (**G241**).

V primeru groba 15 gre verjetno za ostaline sežiga trupla v grobni jami (bustum). Za to govori pravokotna oblika sicer žganega groba, količina žganine, pomešane z ostanki kalciniranih kosti, ki enakomerno pokriva dno groba, ter seveda ožgane stene, ki so zanesljivo posledica visoke temperature.

Dimenzije grobne jame: 1,75 × 1,15 m, globina od 0,30 m do 0,35 m.

Datacija: druga polovica 1. oziroma prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 918 – teža: 431,87 g (lobanja – 112,86 g, 37 mm; rebra – 10,30 g, 29 mm; vretenca – 2,55 g, 15 mm; medenični obroč – 33,2 g, 47 mm; pogačica – 1,62 g, 18 mm; dolge kosti – 67 mm, 185,24 g; nedoločljivo – 84,38 g, 27 mm). Drugo: živalske kosti. Opombe: na dolgih kosteh so ostanki železa.

Opis: lobanjske kosti izgledajo robustno, zatilnična izboklina je izražena. Deloma ohranjeni lobanjski šivi so zraščeni. Prisotni sta obe skalnici, leva je temno modra, desna je povsem bela. Kosti so povsem razvite, verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo, morda moškega.

Grobni inventar

230 SE 922, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5152
Jantarni pokrov skrinjice z mitološkim motivom. Oblikovan je kot školjka podolgovate ovalne oblike. Na levem delu je upodobljen delfin (glava obrnjena proti centru, telo zvito, plavut dvignjena navzgor), na desnem delu pa morsko bitje oz. hipokamp, pol konj, pol riba. Ozadje je prekrito z valovitimi črtami, ki predstavljajo morje. Ohranjena je v dveh delih. Na površini ohranjen napis črk *P*, *A*, *K* in *A*. Vel. 9,4 × 6,0 cm. Barva: rjavo rdeča. Dl. 9,4 cm, š. 6,0 cm, v. 0,4–1,8 cm.

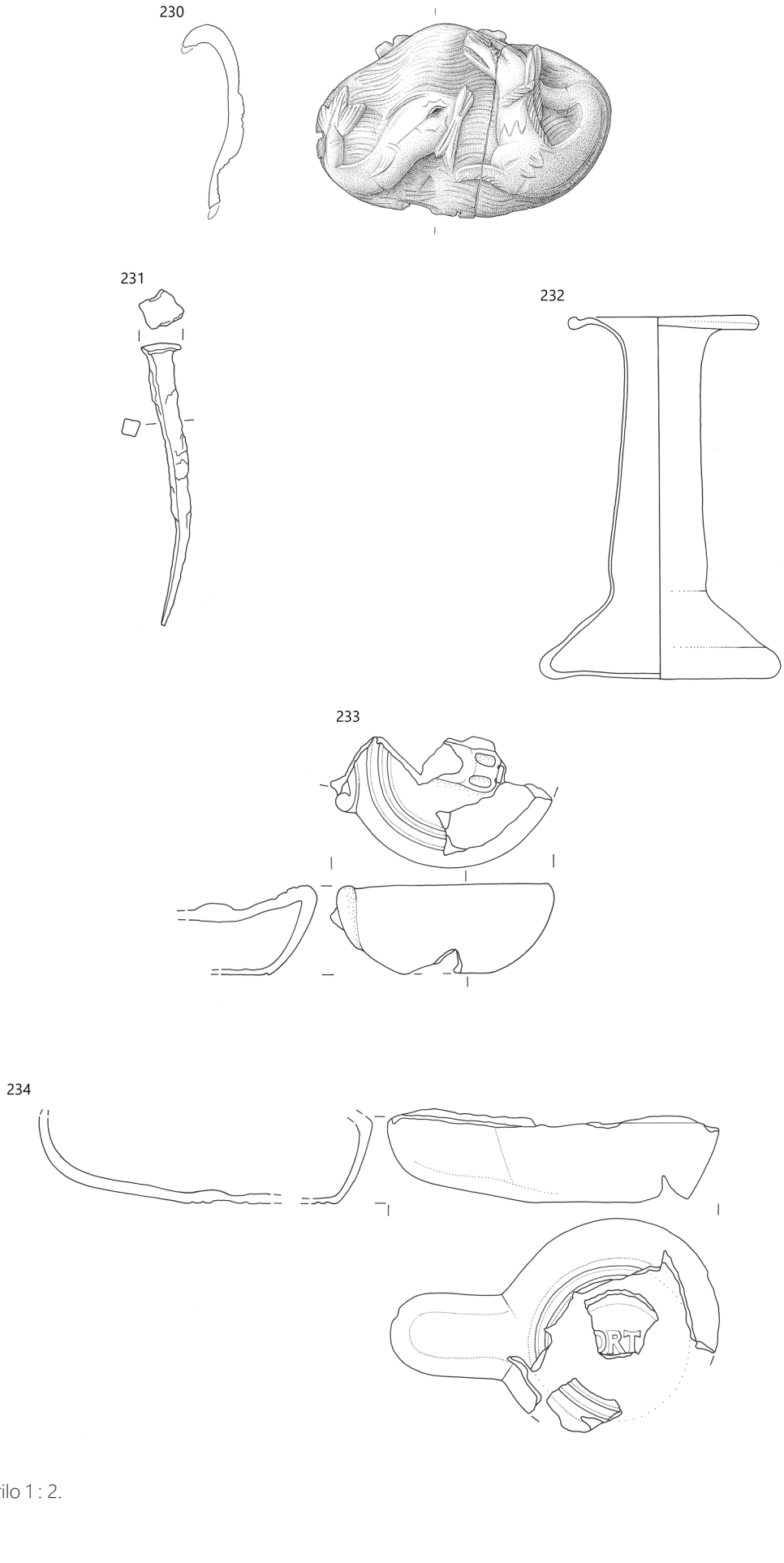
231 SE 922, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5156
Železen klin z glavico kvadratnega oziroma pravokotnega preseka. Trn je kvadratnega preseka. Je rahlo ukrivljen. Dl. 9,0 cm, vel. gl. 1,0 × 1,2 cm, š. tr. 0,7 cm.

232 SE 922, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5150
Balzamarij s široko izvihanim ustjem z zataljenim robom, nekoliko širšim vratom in zajedo na prehodu v nekoliko sploščeno ostenje. Pr. u. 5,9 cm, pr. d. 7,1 cm, v. 11,8 cm.

233 SE 922, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5147
Slabo ohranjena volutna oljenka z reliefom na disku, tip Loeschcke I. Ohranjen je del dna ostenja in reliefa z upodobitvijo amfore. Oljenka je delno ožgana. F: O1. Ohr. dl. 7,0 cm, ohr. š. 4,2 cm, ohr. v. 2,4 cm.

234 SE 922, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5122
Pečatna oljenka. Delno ohranjen spodnji del pečatne oljenke z delom žiga. Na enem fragmentu dna je ohranjen pečat z napisom..ORT.., najverjetneje FORTIS. Oljenka je ožgana. F: O2. Dl. 10,8 cm, š. 6,8 cm, ohr. v. 2,9 cm.

Grob 15, merilo 1 : 2.

235 SE 922, SE 918, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5146 + 5148
Fina keramika. Bikonična skledica z izvihanim in navzgor zapognjenim ustjem (oblika S 9). Rob ustja je navznoter odebeljen. Na zunanji in notranji površini so sledi rdečega premaza. Posoda je delno ožgana. F: N2. Pr. u. 13,0 cm, pr. d. 6,7 cm, v. 4,7 cm, š. 14,2 cm.

236 SE 918, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5151
Jantarna okrasna reliefna ploščica z motivom volkulje ali psice v pol ležečem položaju s tremi mladiči (dva sta na spodnjem delu ploščice, pod nogami psice, eden je na zgornji strani, na njenem hrbtu). Zadnja stran ploščice je nepravilne oblike. Barva: rjavo rdeča. Dl. 6,3 cm, š. 6,1 cm, db. 2,0 cm.

237 SE 918, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5153
Okrasna jantarna steklenička v obliki amfore. Ustje je delno poškodovano, izvihano, vrat je kratek. Telo je ovalno ploščate oblike, na ramenu sta kratka ročaja, na vrhu zašiljena. Na desni strani, zraven ročaja, je izdelana ovalna luknja. Barva: rjavo rdeča. Pr. u. 1,4 cm, v. 6,2 cm, š. 5,2 cm, db. 1,9 cm.

238 SE 918, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5155
Velik železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 2,7 cm, v. 15,3 cm, š. tr. 0,7 cm.

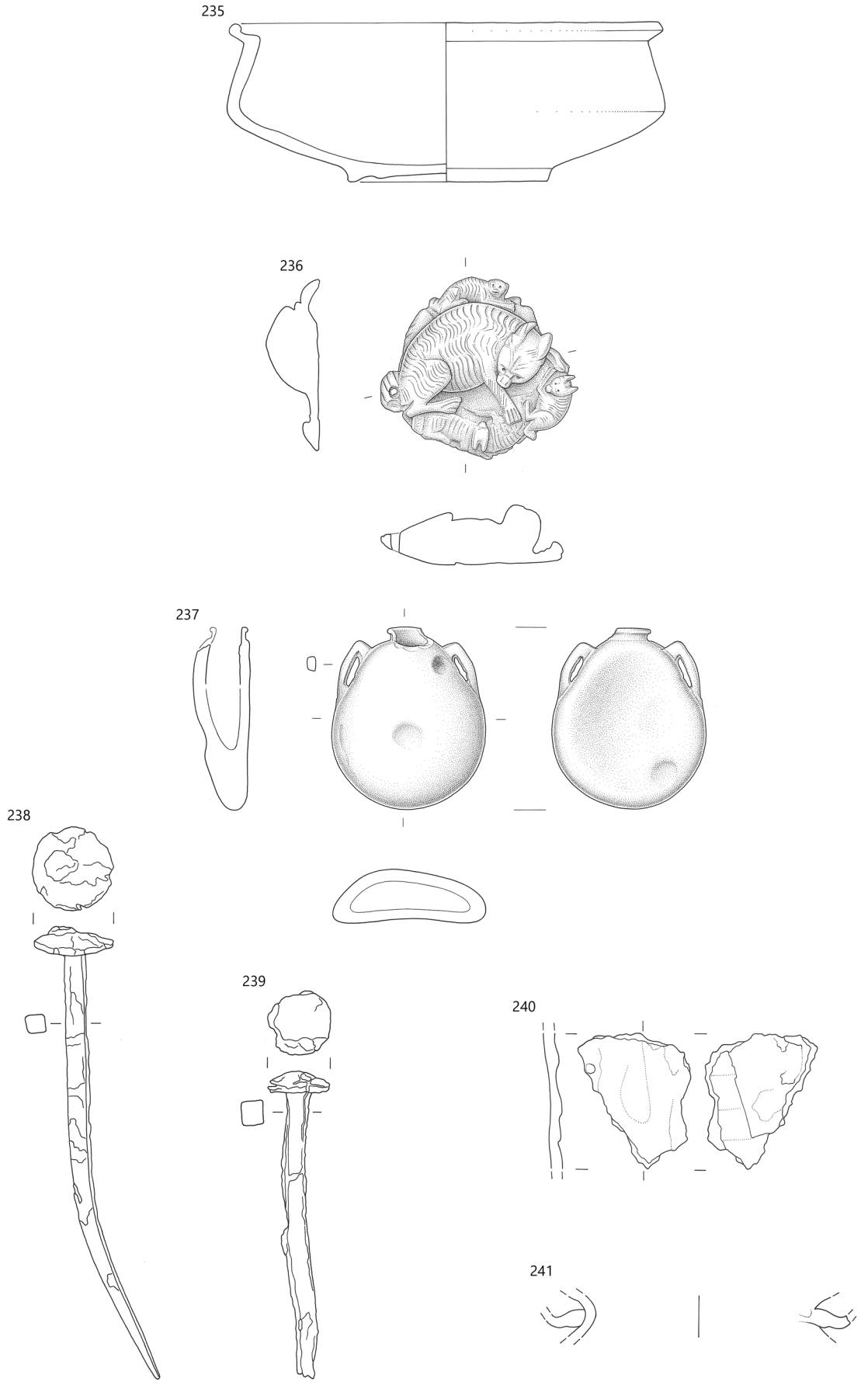
239 SE 918, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5157
Večji železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je odlomljena. Pr. gl. 2,15 cm, ohr. v. 10,1 cm, š. tr. 0,8 cm.

240 SE 918, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5154
Svinčena ploščica nepravilne oblike. V preseku je vidno, da je kos sestavljen iz več tanjših ploščatih delov, medsebojno staljenih. Vel. 4,6 × 3,2 cm.

241 SE 918, grob 15, sek. V, sonda 8, kv. A/24, PN 5149
Odlomek navzven in navzdol zapognjenega odebeljenega ustja in vratu steklene žare. Pr. vratu 7,7 cm, ohr. v. 1,4 cm.

V SE 918 so se nahajali še odlomki keramike (61 g), koščki amorfnega korodiranega železa (1 g) in drobci stekla (1 g).

Grob 15, merilo 1 : 2.

Grob 16 – SE 913a/SE 913, SE 914, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojni pokop.

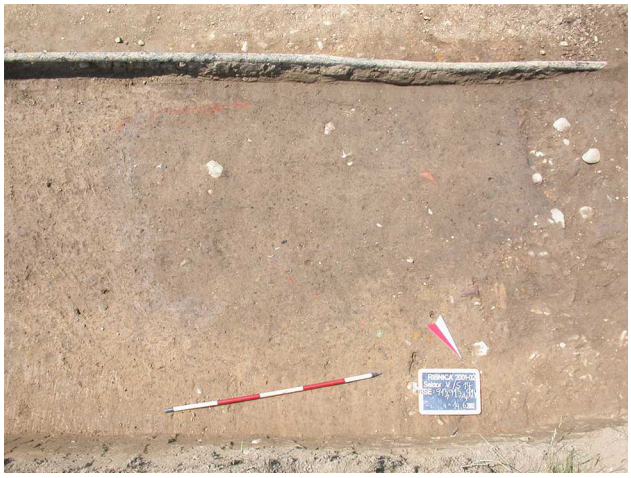
Opis: grobna jama (SE 913a), pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali, velikosti 2,10 m × 1,05 m, je bila vkopana do 0,30 m v prodnato geološko osnovo (SE 405) in deloma v rjavo ilovnato sterilno plast (SE 423). Stene groba so močno ožgane, do db. 2 cm. Ožganost je dobro vidna predvsem na južni strani, medtem ko na severnem robu groba ni tako očitna. Na dnu jame je bila deponirana približno 7 do 10 cm debela plast žganine (SE 914) z ostanki sežganega lesa. Gre za sežig trupla v grobni jami (bustum). Za to govori podolgovata oblika sicer žganega groba, debela plast žganine, pomešane z ostanki kalciniranih kosti, ki enakomerno pokriva dno groba ter ožgane stene, ki so nastale zaradi visoke temperature. Grobna jama je zapolnjena s temno sivo rjavo fino, sprijeto, peščeno ilovico (SE 913). V žganini (SE 914) so ležali jantarna preslica (**G242**), več delov koščenih igel (**G243**–**G245**), dva bronasta ključa (**G247**–**G248**), več odlomkov bronaste pločevine z držajem, morda deli skrinjice (**G246**), deli železnih žebljičkov in žebljev (npr. **G249**–**G258**). V jugovzhodnem vogalu groba sta bila položena stekleni balzamarij z vboklim dnom (**G259**) in steklenica z dolgim cevastim vratom (**G260**). Nekoliko bolj proti sredini groba pa je ležala jantarna preslica (**G242**). V polnilu groba SE 913 pa so se nahajali še: modre steklene jagode (**G267**–**G269**), bronasta igla (**G263**), koščena igla (**G262**), deli železnega rezila (**G264**), drugi deli železnih predmetov (**G265**–**G266**), keramično posodje (**G270**–**G282**), deli transportnega posodja (**G283**–**G284**) in novec (**G285**).

Dimenzije grobne jame: 2,10 × 1,05 m, ohranjena globina 0,30 m.

Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 913 – teža: 71 g (lobanja – 6,6 g, 26 mm; rebra – 1,03 g, 25 mm, dolge kosti – 20,93 g, 43 mm; nedoločljivo – 19,36 g, 22 mm). Barva: temno modra do bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: kosti so povsem razvite, verjetno gre za odraslo osebo.

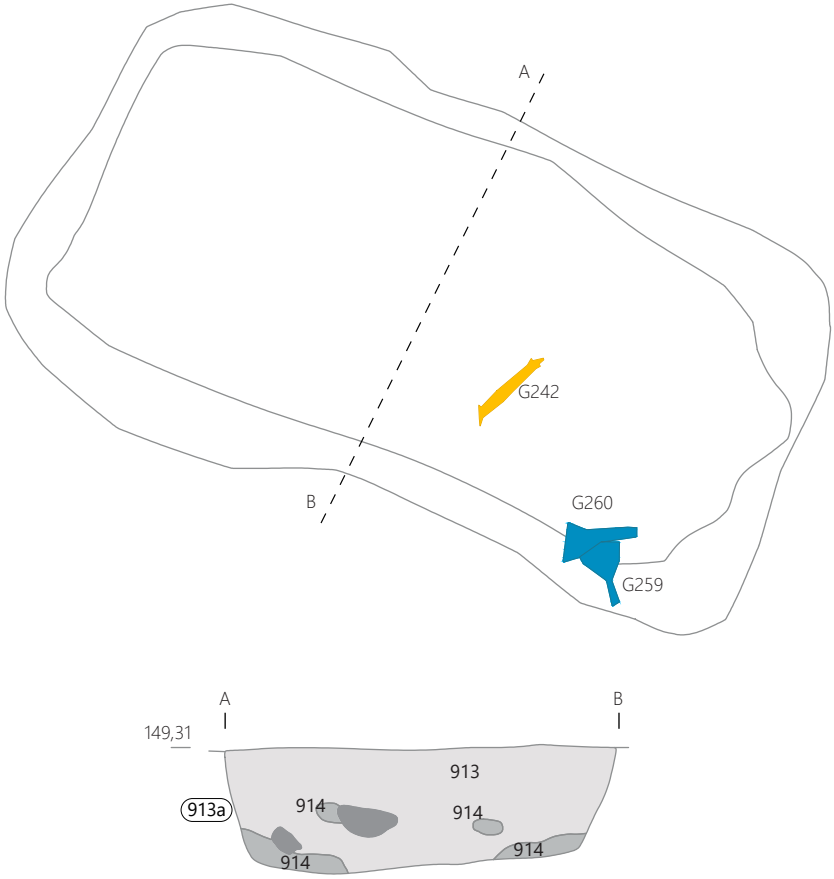

M 1 : 20

Grobni inventar

242 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5171
Jantarna preslica, nanizana na bronasti žici. Na eni strani je zaključena z manjšo okroglo koščeno jagodo. Preslico sestavljajo štiri daljše, profilirane tordirane jantarne jagode, tri diskaste jagode na koncu in v sredini ter štiri manjše ploščate jagode. Dl. preslice 20,2 cm, pr. diskastih jagod 2,2 cm, pr. tordiranih jagod 1,7 cm.

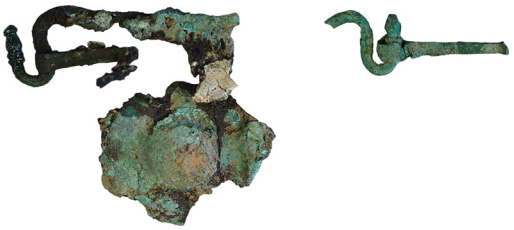

243 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5172
Koščena igla z ovalno-okroglo glavico in trnom okroglega preseka. Dl. 7,8 cm, vel. gl. 0,5 × 0,3 cm, pr. tr. 0,3 cm.

244 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5174
Dva odlomka koščene igle z nepravilno okroglo glavico in trnom okroglega preseka. Rek. dl. 4,1 cm, pr. gl. 0,3 cm, pr. tr. 0,25 cm.

245 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5173
Zgornji del koščene igle z ovalno-okroglo glavico in trnom okroglega preseka. Ohr. dl. 3,0 cm, pr. gl. 0,25 cm, pr. tr. 0,3 cm.

246 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5305a–c, PN 5179
Del okovja bronaste skrinjice, ohranjena ročaja, dva zatiča, pločevinasta obloga, 24 odlomkov bronaste pločevine in en odlomek amorfnega brona (skupna teža 15 g). A) vel. 6,3 × 6,8 cm, b) dl. 0,5 cm, š. 2,0 cm, c) vel. 2,3 × 2,8 cm.

247 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5178
Bronast ključ. Zgornji del je podolgovate pravokotne oblike s krožnim zaključkom na vrhu, ki je perforiran. Spodnji funkcionalni podaljšek je L-oblikovan z ohranjenimi tremi zobci na eni strani. Dl. 5,5 cm, š. 2,3 cm, db. 1,8 cm, š. gl. 1,9 cm.

248 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5177
Delno ohranjen bronast ključ. Manjka mu glavica. Ohranjena sta osrednji pravokotni del ključa in spodnji funkcionalni podaljšek L-oblike s tremi zobci na eni strani. Ohr. dl. 4,5 cm, ohr. š. 1,9 cm, db. 0,5 cm.

249 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5182a
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Poškodovan v ognju. Ohr. dl. 1,3 cm, š. gl. 0,8 cm, š. tr. 0,15 cm.

250 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5182b
Železen žebljiček z ovalno stožčasto, močno poškodovano glavico in trnom kvadratnega preseka. Poškodovan v ognju. Ohr. dl. 1,5 cm, š. gl. 0,8 cm, š. tr. 0,2 cm.

251 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5182c
Železen žebljiček z nepravilno okroglo ploščato glavico in trnom pravokotnega preseka. Konica trna je odlomljena. Poškodovan v ognju. Ohr. dl. 1,3 cm, š. gl. 1,0 cm, š. tr. 0,15 cm.

252 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5186
Železen žebelj z oglato ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Ohr. dl. 7,7 cm, š. tr. 0,7 cm, vel. gl. 2,0 × 2,6 cm.

253 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5185
Železen žebelj z nepravilno trikotno ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica trna je odlomljena. Ohr. dl. 5,5 cm, š. gl. 1,8 cm, š. tr. 0,7 cm.

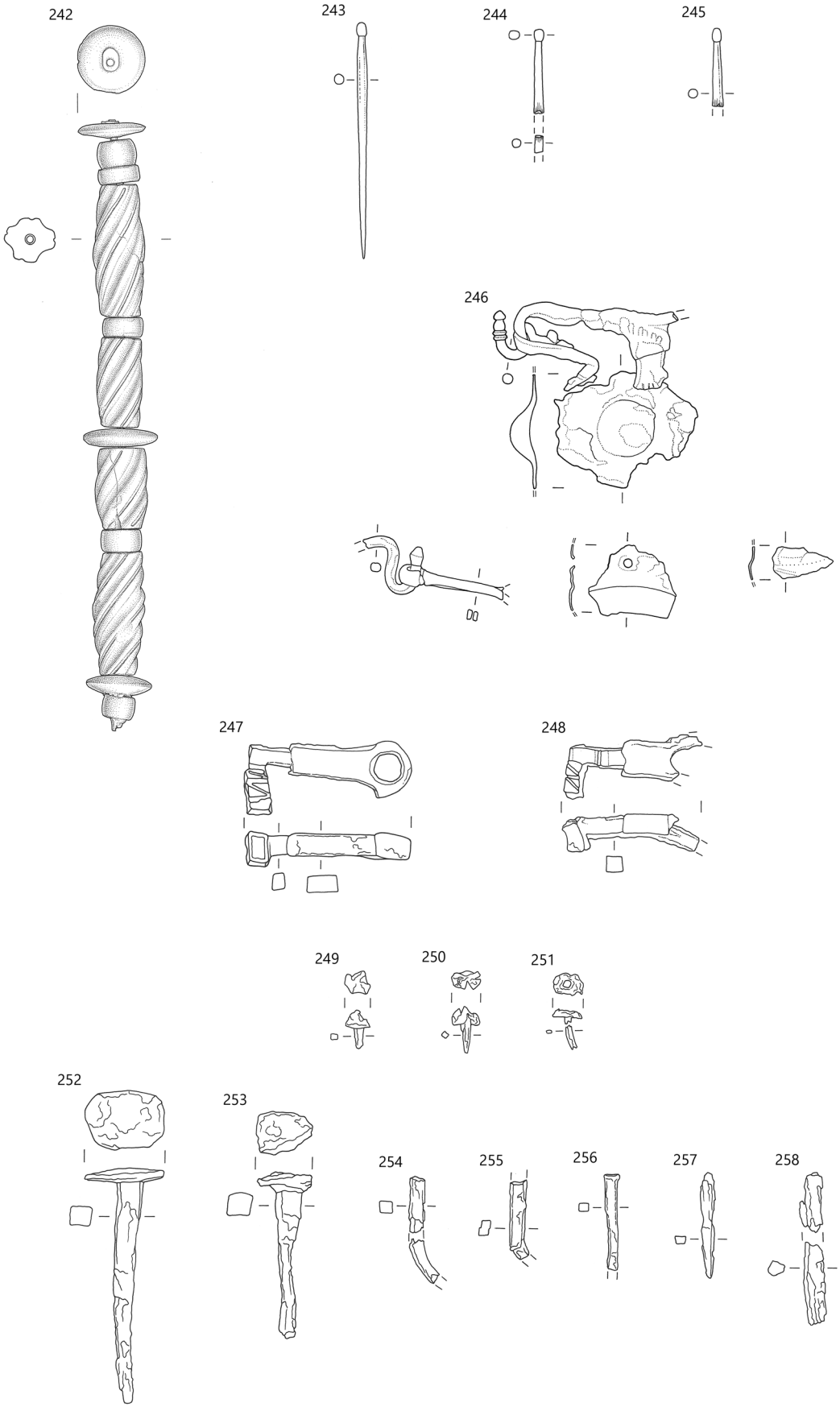
254 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5181a
Dva odlomka trna železnega žeblja ali kline, kvadratnega preseka. Rek. ohr. dl. 3,5 cm, š. 0,4 cm.

255 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5181b
Odlomek trna železnega žeblja ali kline, pravokotnega preseka. Ohr. dl. 2,5 cm, š. 0,5 × 0,4 cm.

256 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5181c
Odlomek trna železnega žeblja ali kline, kvadratnega preseka. Ohr. dl. 3,2 cm, š. 0,3 cm.

257 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5170a
Odlomki trna železnega žeblja ali kline, kvadratnega preseka. Ohr. dl. 3,5 cm, š. 0,3 cm.

258 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5170b
Dva odlomka trna železnega žeblja ali kline, nepravilnega preseka. Poškodovana v ognju. Ohr. dl. 5,0 cm, š. 0,5 cm.

Grob 16, merilo 1 : 2.

259 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5168
Spodnji del balzamarija z vboklim dnom. Na dnu žig MS. Pr. d. 9,2 cm, rek. v. 17,3 cm.

260 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5304
Steklenica iz dekoloriranega stekla. Fragmentirano ohranjen trebuh je restavriran. Steklenica ima dolg cevast vrat, ki se na prehodu v rame zožuje. Telo stekleničke je podolgovato in rahlo bikonično. Dno je vboklo, z ohranjenim stožčastim notranjim delom. Ustje je horizontalno izvihano navzven in rahlo prstanasto odebeljeno ter delno poškodovano. Pr. u. (zunanji) 3,2 cm, pr. d. (zunanji) 4,6 cm, v. 20,2 cm.

261 SE 914, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5167
Odlomek široko izvihanega in cevasto navznoter zapognjenega ustja stekleničke. Pr. u. 4,0 cm, ohr. v. 0,8 cm.

262 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5175
Trije odlomki koščene igle okroglega preseka. Prežgana. Rek. ohr. dl. 2,8 cm, pr. tr. 0,3 cm.

263 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5180
Trije odlomki trna bronaste igle okroglega preseka. Rek. ohr. dl. 5,8 cm, pr. 0,25 cm.

264 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 6959
Trije odlomki železnega ukrivljenega rezila z zakovico, britev (?). Korodirani. Š. 4,6 cm, ohr. dl. 9,0 cm, db. 0,4 cm.

265 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5183
Trn železnega žeblja ali kline kvadratnega preseka. Ohr. dl. 6,1 cm, š. 0,7 cm.

266 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5184
Trn železne kline ali žeblja pravokotnega preseka. Širši je na zgornjem delu in se proti dnu zožuje v konico. Presek je nepravilne pravokotne oblike. Ohr. dl. 5,6 cm, š. tr. 0,5 × 0,4 cm.

267 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5169a
Okrogla steklena jagoda iz temno modrega stekla. Pr. 0,3 cm, š. 0,3 cm.

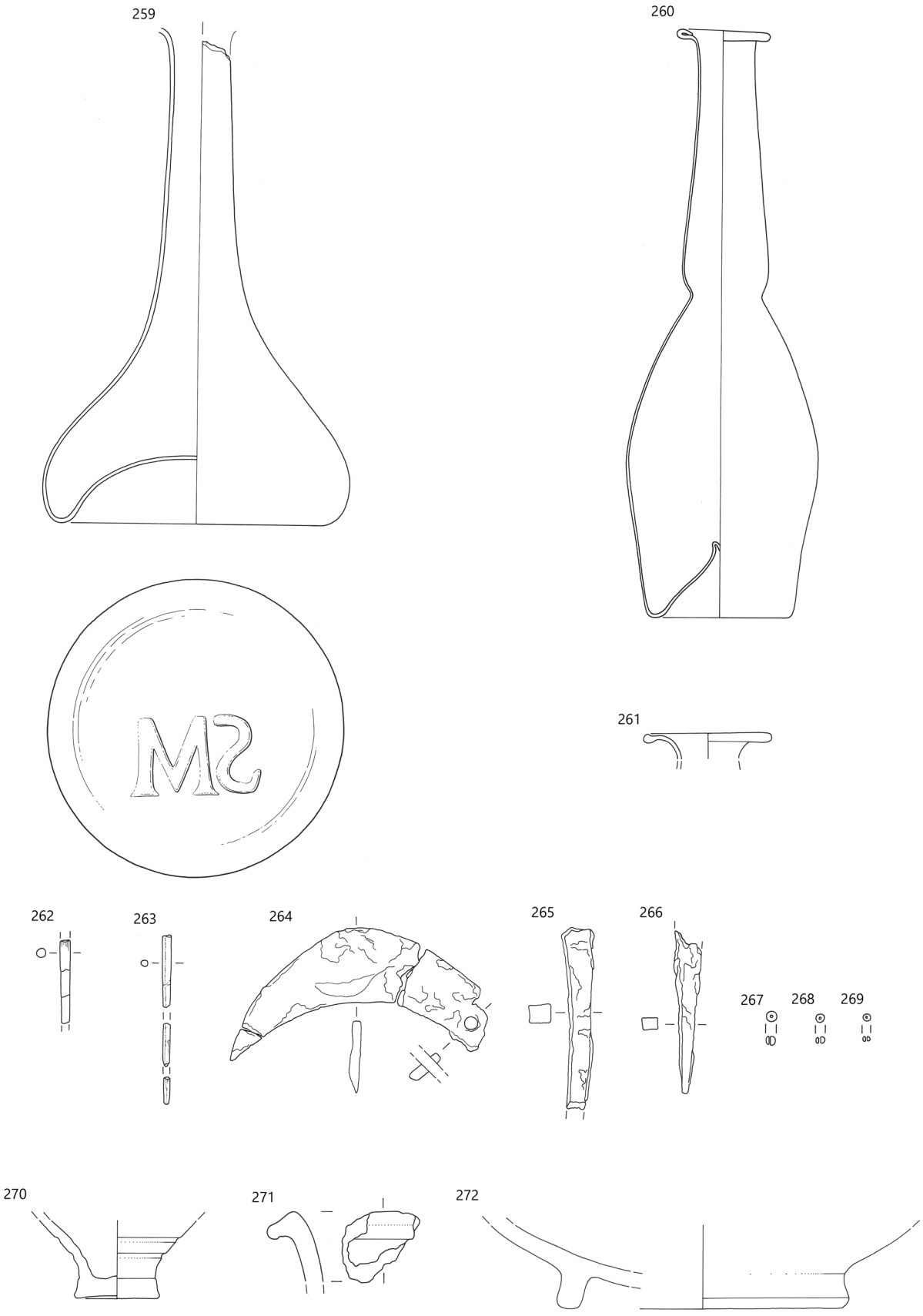
268 SE 913, grob 16, sek. V, kv. A/21–22, PN 5169b
Okrogla steklena jagoda iz temno modrega stekla. Pr. 0,25 cm, š. 0,2 cm.

269 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5169c
Okrogla steklena jagoda iz temno modrega stekla in ostanki zdrobljenih steklenih jagod (skupna teža 1 g). Pr. 0,2 cm, š. 0,15 cm.

270 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5159
Fina keramika. Dno in del ostenja čaše na nogi. Na notranji površini so vidni ostanki rjavega premaza. Ostenje je okrašeno z dvema plitvima kanelurama. F: FN2a. B: svetlo rjava. Pr. d. 2,9 cm, ohr. v. 2,8 cm.

271 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5166
Fina keramika. Odlomek izvihanega navzdol zapognjenega kljunastega ustja posode z ostanki rdečega premaza na zunanji površini. F: N3. B: rdeče rjava. Vel. 2,5 × 2,4 cm.

272 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5163
Fina keramika. Prstanasto dno in del ostenja sklede. F: N4. B: siva. Pr. d. 10,0 cm, ohr. v. 2,9 cm.

Grob 16, merilo 1 : 2.

273 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5162
Fina keramika. Odlomek krožnika z odebeljenim navznoter uvihanim ustjem (oblika K 2). Zunanji del roba ustja je ravno preoblikovan. Na notranji strani in ob zunanjem robu je ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: rjavo rdeča. Pr. u. 15,5 cm, pr. d. 13,4 cm, v. 3,3 cm.

274 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5160
Fina keramika. Delno ohranjen krožnik z odebeljenim in navznoter uvihanim ustjem (oblika K 2). Na notranji površini in ob zunanjem robu je ohranjen temno rdeč premaz. Krožnik je delno ožgan. F: NK1. B: rdeče rjava. Pr. u. 16,8 cm, pr. d. 13,7 cm, v. 4,0 cm.

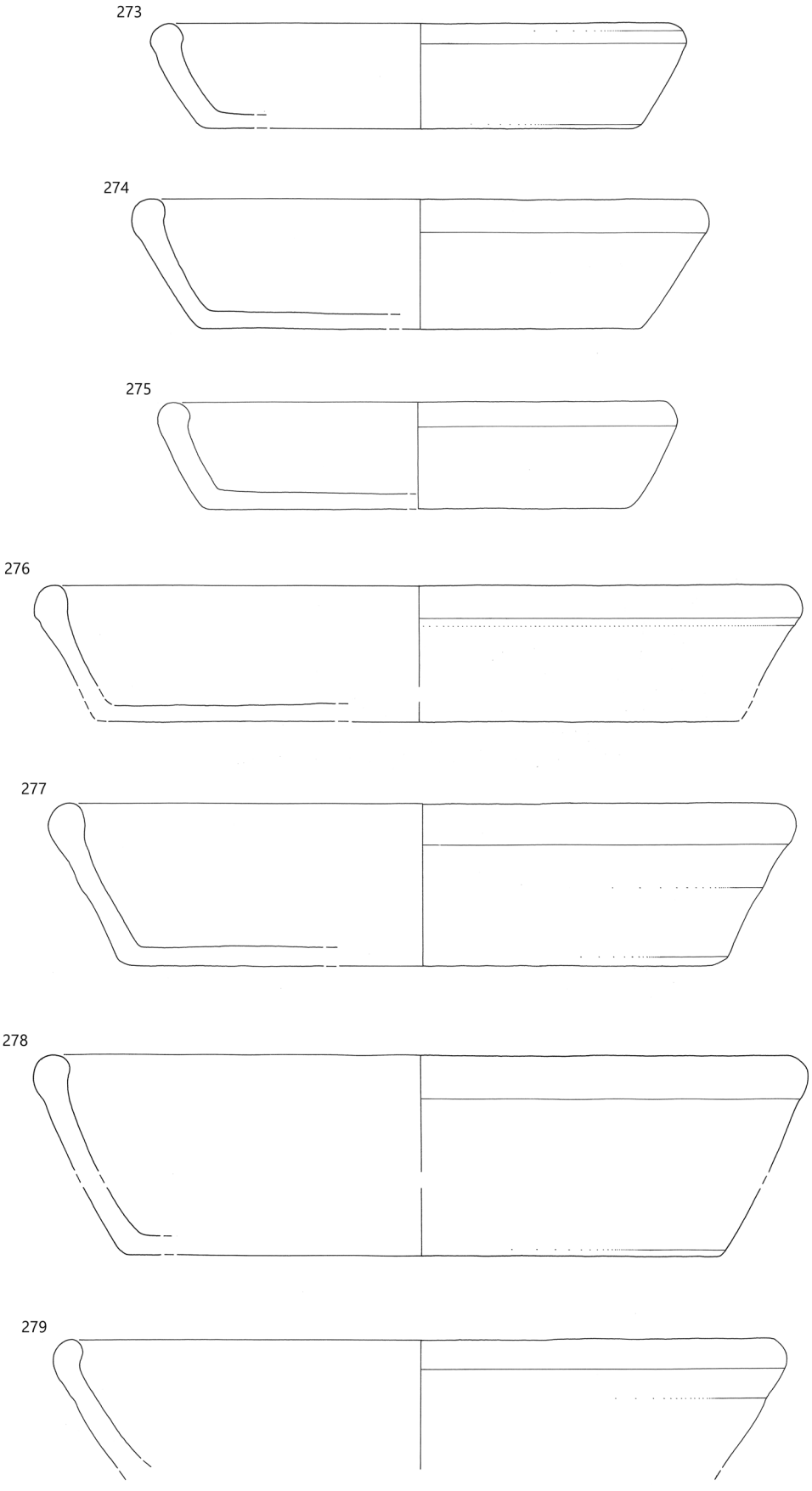
275 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5226
Fina keramika. Odlomek krožnika z navznoter uvihanim ustjem (oblika K 2). Zunanji del roba ustja je ravno preoblikovan. Na notranji strani in ob zunanjem robu je ohranjen rdeče rjav premaz. Krožnik je ožgan. F: NK1. B: svetlo rdeče rjava. Pr. u. 15,4 cm, pr. d. 13,2 cm, v. 3,3 cm.

276 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 8, kv. A/21–22, PN 5128
Fina keramika. Slabo ohranjen krožnik z odebeljenim in navznoter uvihanim ustjem (oblika K 2). Na notranji površini in ob zunanjem robu je ohranjen temno rdeč premaz. Krožnik je delno ožgan. F: NK1. B: rjava. Pr. u. 22,8 cm, pr. d. 20,0 cm, rek. v. 4,3 cm.

277 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5164
Fina keramika. Del krožnika z odebeljenim in navznoter uvihanim ustjem (oblika K 2). Na notranji površini in ob zunanjem robu je ohranjen temno rdeč premaz. F: NK1. B: rdeče rjava. Pr. u. 22,0 cm, pr. d. 18,3 cm, v. 5,1 cm.

278 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5125
Fina keramika. Odlomka ustja, ostenja in dna krožnika (oblika K 2). Na notranji površini in čez rob je ohranjen temno rdeč premaz. F: NK1. B: svetlo rumeno rdeče rjava. Pr. u. 23,4 cm, pr. d. 18,6 cm, rek. v. 6,3 cm.

279 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5161
Fina keramika. Ustje in del ostenja krožnika z navznoter uvihanim ustjem (oblika K 3). Na notranji površini in ob zunanjem robu je ohranjen rdeč premaz. Krožnik je delno ožgan. F: NK1. B: svetlo rdeče rjava. Pr. u. 21,6 cm, ohr. v. 4,0 cm.

Grob 16, merilo 1 : 2.

280 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5225
Fina keramika. Odlomek ostenja in dna krožnika. Na notranji površini je ohranjen temno rdeč premaz. F: NK1. B: svetlo rjava. Pr. d. 14,2 cm, ohr. v. 1,2 cm.

281 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5165
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lonca. Rob ustja je preoblikovan s kaneluro. F: KK1. B: črna. Vel. 3,0 × 2,7 cm.

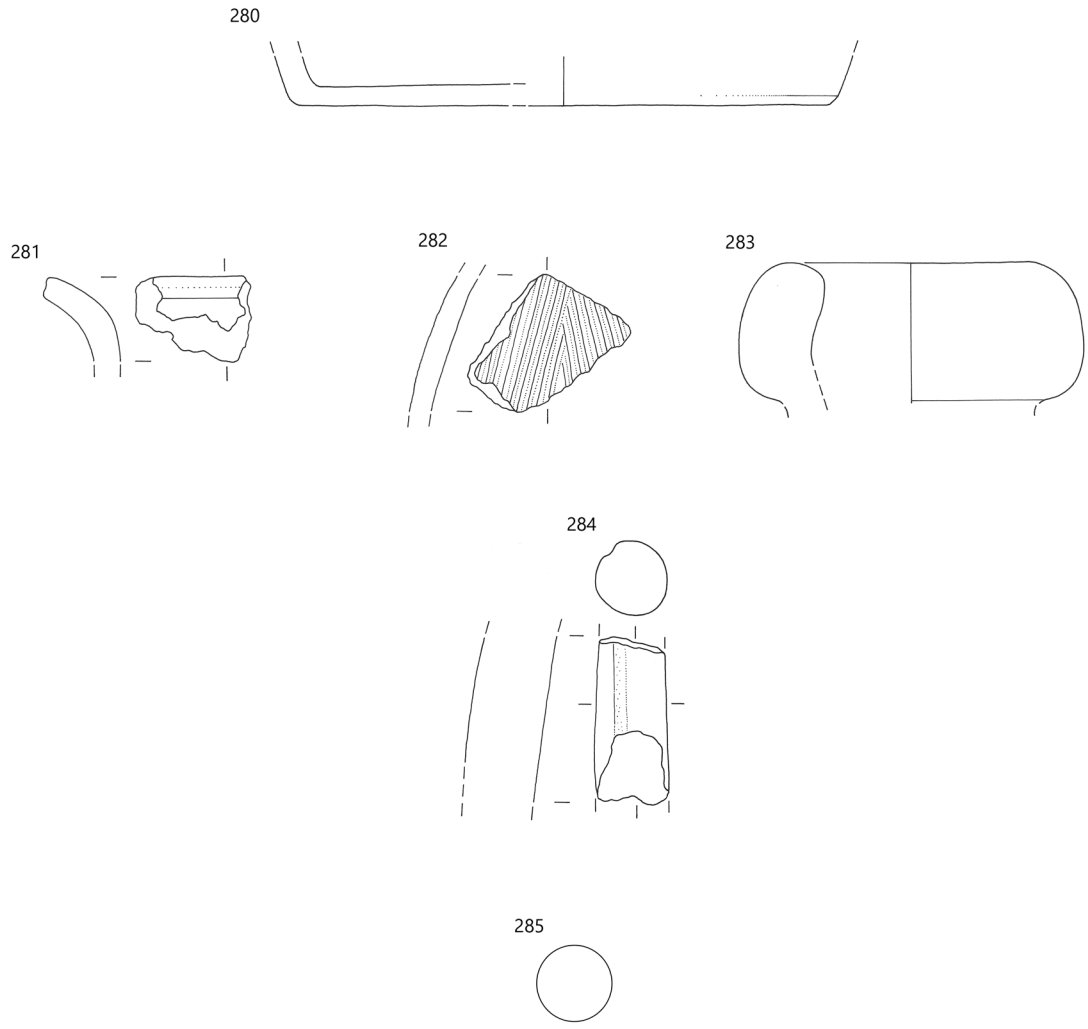
282 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 6585
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašenega s poševnim metličenjem. F: KK2. B: lisasta, sivo rjava in rdečkasta. Vel. 3,8 × 4,0 cm.

283 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5158
Transportno posodje. Odlomek ustja male amfore, tip Dressel 6B. F: A1. B: svetlo rdeče rjava. Pr. u. 6,5 cm, ohr. v. 3,7 cm.

284 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5227
Transportno posodje. Odlomek okroglega ročaja male amfore, tip Dressel 6B. F: A1. B: rdeče rjava. Pr. roč. 1,9 cm, ohr. dl. 4,3 cm.

285 SE 913, grob 16, sek. V, sonda 14, kv. A/21–22, PN 5176
Novec: Antoninus Pius/As/kovan po 138/–/RIC/–; PMBr. Določitev po portretu, Imitacija, Ulitek. Dop.: glava z vencem, d., Rv.: stoječe figura. T.: 2,26 g. Dim.: 22 × 22,5 × 2,73 mm. Pol. peč.: 6. Izrabljen.

V SE 913 so se nahajali še: drobec brona (2 g), amorfni koščki korodiranega železa (4 g), delček koščene igle (1 g), prežgan kamen (14 g) (PN 5210), odlomek stekla (0,5 g), deli opeke (280 g) in odlomki keramike (152 g). V SE 914 pa so se nahajali še drobci amorfnega korodiranega železa (22 g), drobec brona (0,6 g) in drobci stekla (0,2 g).

Grob 16, merilo 1 : 2.

Grob 17 – SE 923a/SE 923, sek. V, sonda 9, kv. A/23
Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), enojen pokop.

Opis: grobni jami (SE 923a) zaradi neizrazitega polnila olivno rjave sprijete peščene ilovice (SE 923) ni mogoče določiti sten vkopa. Domneva se, da je bila jama pravokotne oblike, ker je bila na dno položena pravokotna kamnita plošča iz kakovostnega modrikastega apnenca, velikosti 0,45 × 0,30 m, debela okoli 0,05 m. Na zahodni strani je plošča poškodovana. Ohranjena globina grobne jame je znašala 0,20 m. Južna stran groba je bila poškodovana z jarkom za telefonski kabel (SE 406a/SE 407/SE 410/SE 419/SE 406). Na kamnito ploščo sta bila položena lonec grobe fakture, okrašen z metličastim okrasom, ki je v funkciji žare (**G288**), in čaša (**G287**). Vrh žare je poškodovan. V polnilu je bil najden še železen klin (**G286**).

Dimenzije grobne jame: rekonstruirana velikost nad 0,50 × 0,30 m, ohranjena globina 0,20 m.

Datacija: /.

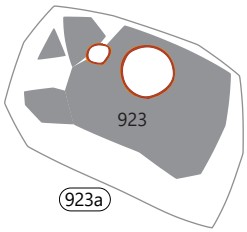
Kostni ostanki: SE 923 – teža: 458,76 g (lobanja – 62,32 g, 22 mm; rebra – 17,19 g, 29 mm; dolge kosti – 117,79 g, 38 mm; nedoločljivo – 261,46 g, 17 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: lobanjski šivi so deloma zraščeni deloma odprti, zobje so povsem razviti, na enem je vidna izrazita obraba. Kosti so povsem razvite. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

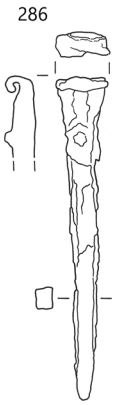
286 SE 923, grob 17, sek. V, sonda 9, kv. A/23, PN 5190
Železen klin z glavico, zapognjeno v zanko. Trn klina je pravokotnega preseka. Dl. 8,6 cm, š. tr. 0,4 cm, š. gl. 1,3 cm.

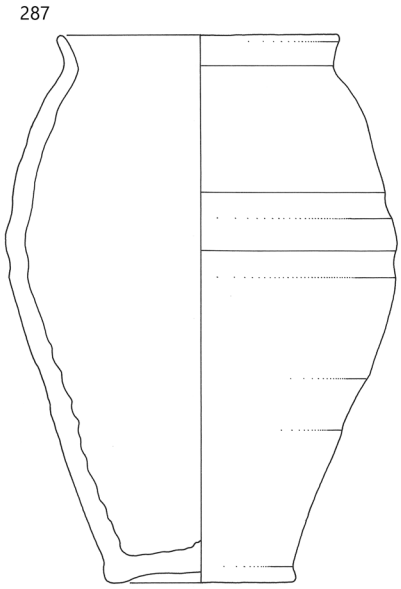
287 SE 923, grob 17, sek. V, sonda 9, kv. A/23, PN 5188
Groba keramika. Čaša jajčaste oblike s stanjšanim rahlo izvihanim ustjem (oblika Č 5.2). Rame in del trebuha sta narebrena, dno je prstanasto. F: KK4. B: lisasta, temno rdeče rjava do temno siva. Pr. u. 7,6 cm, pr. d. 5,1 cm, v. 14,5 cm.

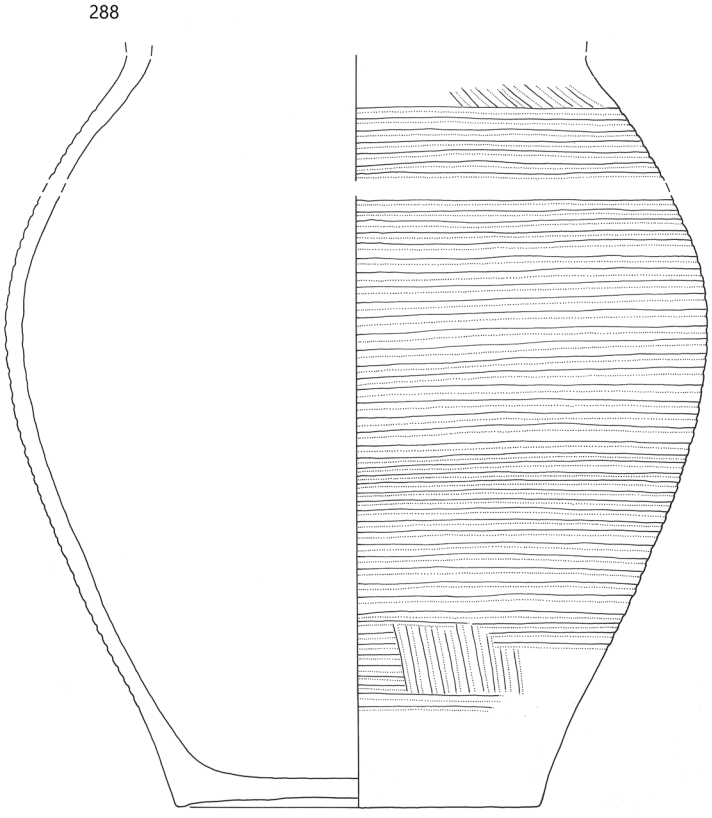

288 SE 923, grob 17, sek. V, sonda 9, kv. A/23, PN 5187
Groba keramika. Lonec (ohranjeni dno, trebuh in rame) (oblika L 1.1). Dno je rahlo vbočeno. Zunanja površina je okrašena z večinoma vodoravnim metličastim okrasom. V grob je bil priložen v funkciji žare. F: KK3. B: lisasta, svetlo rjava. Pr. d. 9,5 cm, ohr. v. 20,0 cm.

V SE 932 so se nahajali še odlomki gradbenega materiala (7 g) in keramike (11 g).

Grob 17, merilo 1 : 2.

Grob 18 – SE 928a/SE 450, SE 928, sek. V, sonda 15, kv. A/27

M 1 : 20

Grobna jama s konstrukcijo, s kamenjem obložena grobna jama (oblika Žb2), brez pokopa.

Opis: grobna jama (SE 928a) pravokotne oblike, je bila vkopana do 0,25 m v rjavo ilovnato geološko plast. Stene so bile obložene z nepravilnimi kamni različnih dimenzij, mestoma vezanih z malto (SE 450). Ob krajšo, južno stranico, je bil prislonjen iz kamnov sestavljen blok, ki bi lahko spominjal na poličko, vendar je izrazito neraven, zato je možno, da je imel tudi drugačno namembnost – morda kot temelj za nadgradnjo nagrobnega spomenika. Vsa konstrukcija je bila zapolnjena in prekrita z večjimi in manjšimi kamni, med katerimi so bili tudi obdelani kosi, ter temno sivo rjavo peščeno ilovico (SE 928). V jami ni bilo nobenih najdb, niti sledov žganine. Domnevamo, da je bila konstrukcija zgrajena kot grobna, ampak ni bila izkoriščena za pokop. Tudi ni izključeno, da gre za kenotaf.

Dimenzije grobne jame: 1,45 × 0,90 m, globina 0,25 m.

Datacija: /.

Brez grobnega inventarja.

Grob 19 – SE 920a/SE 920, SE 929, sek. V, sonda 15, kv. A/26

M 1 : 20

Grobna jama s konstrukcijo, s kamnitimi ploščami obložena grobna jama (oblika Žb3), enojen pokop.

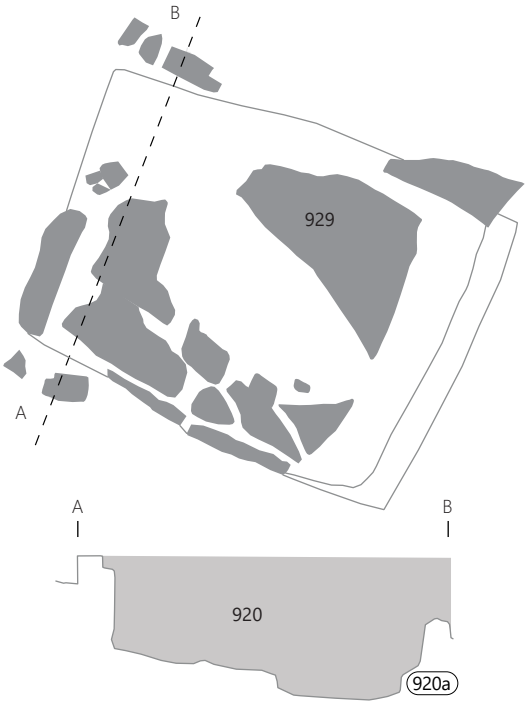
Opis: v pravokotni grobni jami (SE 920a) so bile stene in dno obložene z manjšimi ploščami iz kakovostnega modrikastega apnenca (SE 929). Konstrukcija je bila samo deloma ohranjena na dnu in na južni ter zahodni steni. Notranje dimenzije grobnega prostora so 0,85 m × 0,75 m, ohranjena globina pa 0,23 m. Po celotnem grobu je bila raztresena žganina z žganimi kostmi, ki je bila premešana s temno rjavo fino drobljivo peščeno ilovico (SE 920). Žganina se je nahajala tudi izven grobne jame. V polnilu groba so se kot grobni inventar nahajali odlomki keramike (**G290–G295**), železen okov (**G289**) in košček kamene strele (**G296**). Premaknjene kamnite plošče v zgornjem delu polnila in sledovi žganine zunaj grobne jame morda kažejo na to, da je bil grob poškodovan.

Dimenzije grobne jame: 1,15 m × 1,00 m, ohranjena globina 0,28 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 920 – teža: 8,48 g (lobanja – 1,71 g, 17 mm; rebra – 0,59 g, 17 mm; dolge kosti – 4,97 g, 30 mm; nedoločljivo – 1,21 g, 11 mm). Barva: bela, v prelomu črna.

Opis: skromno ohranjeni odlomki, deli lobanje so tanki, dolgih kosti gracilni, a bolj kažejo na odraslo osebo. Drugo: živalska kost, 0,5 g.

Grobni inventar

289 SE 920, grob 19, sek. V, sonda 15, kv. A/26, PN 5195
Del železnega okova, upognjenega v U-obliko, ploščatega preseka. Rek. dl. 5,5 cm, š. 1,2 cm.

290 SE 920, grob 19, sek. V, sonda 15, kv. A/26, PN 5192
Fina keramika. Del rahlo odebeljenega izvihanega ustja in ostenja finega lonca (oblika FL 4). Na zunanji strani je zelo slabo ohranjen rdeč premaz. Ostenje je okrašeno s širokimi kaneluramі. F: N3. B: rumeno rdeča. Pr. u. 9,4 cm, rek. v. 12,6 cm.

291 SE 920, grob 19, sek. V, sonda 15, kv. A/26, PN 5191
Fina keramika. Odlomek rahlo odebeljenega izvihanega ustja in ročaja vrča (oblika V 2.1). Ročaj je ledvičastega preseka. F: N1. B: svetlejše rumeno rdeča. Pr. u. 6,0 cm, rek. v. 4,3 cm, š. roč. 1,8 cm.

292 SE 920, grob 19, sek. V, sonda 15, kv. A/26, PN 5193
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lonca. Rob ustja je stanjšan. F: KK1. B: črna. Vel. 2,7 × 4,8 cm.

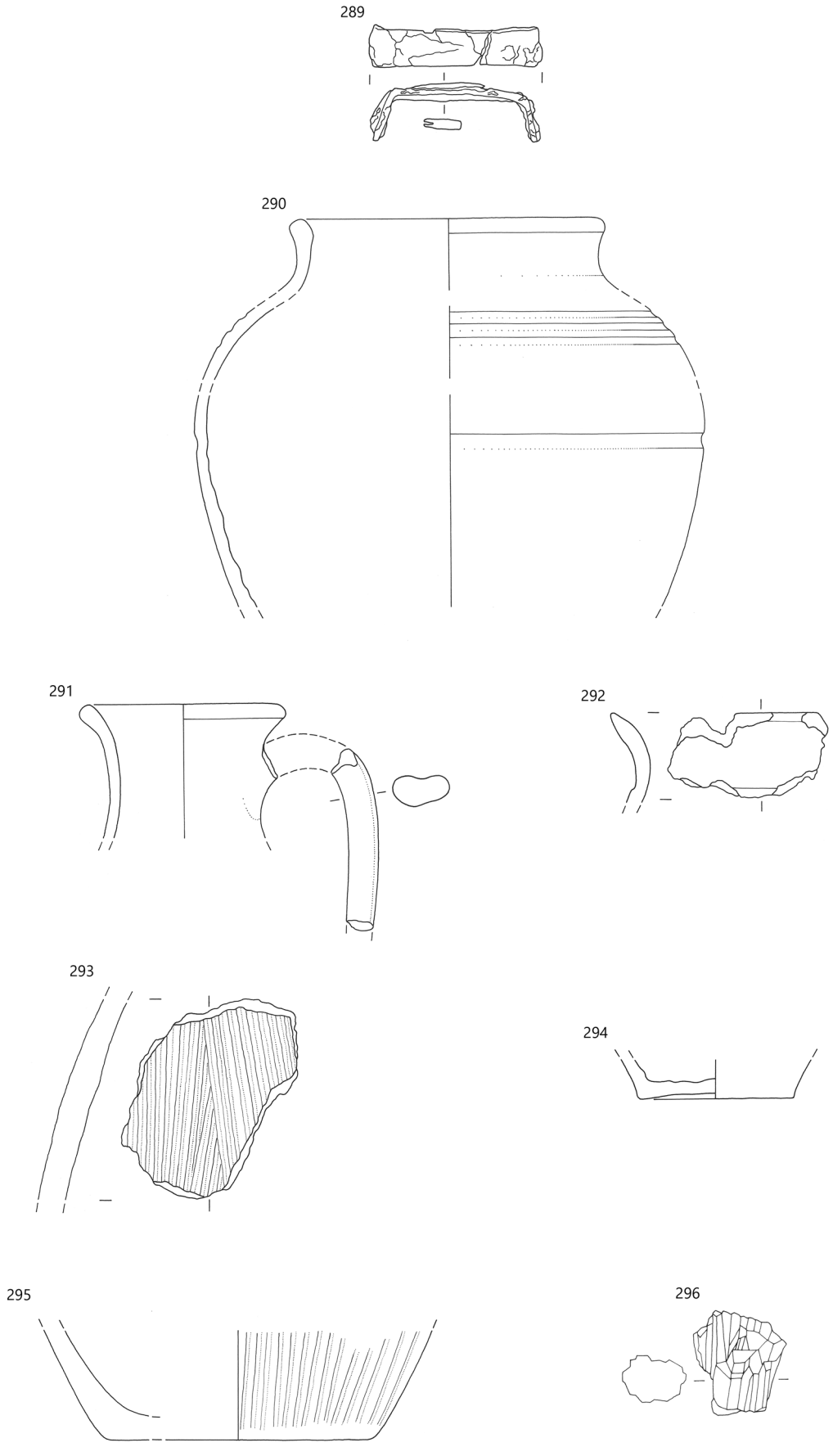
293 SE 920, grob 19, sek. V, sonda 15, kv. A/26, PN 6586
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašenega z metličenjem. F: KK1. B: zunanja površina in prelom sta temno siva, notranja površina pa svetlo rjava. Vel. 6,6 × 4,8 cm.

294 SE 920, grob 19, sek. V, sonda 15, kv. A/26, PN 5194
Groba keramika. Odlomek dna, najverjetneje lončka ali čaše. F: KK4. B: svetlo rjava. Pr. d. 5,0 cm, ohr. v. 1,2 cm.

295 SE 920, grob 19, sek. V, sonda 9, kv. A/26, PN 5189
Groba keramika. Odlomek dna in dela ostenja lonca. Ostenje je okrašeno z navpičnim metličenjem. Odlomek je prežgan. F: KK2. B: svetlo rjava. Pr. d. 8,4 cm, ohr. v. 3,5 cm.

296 SE 920, grob 19, sek. V, sonda 15, kv. A/26, PN 5301
Odlomek kristala kamene strele. Vel. 3,2 × 2,7 cm.

V SE 920 so se nahajali še odlomki keramike (185 g) in odlomki gradbenega materiala (10 g).

Grob 19, merilo 1 : 2.

Grob 20 – SE 934a/SE 934, sek. V, sonda 9

Preprosta grobna jama – preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama, nepravilne ovalne oblike (SE 934a), je bila vkopana v rjavo ilovnato geološko plast. Jamo je zapolnjevala črna, fina, mastna ilovica z žganino, žganimi kostmi ter najdbami (SE 934), med njimi odlomek bronaste igle (**G298**), del koščene igle (**G297**), več železnih žebljičkov (**G299**–**G301**) ter odlomki keramike (**G302**).

Dimenzije grobne jame: 0,60 m × 0,52 m, globina 0,28 m.

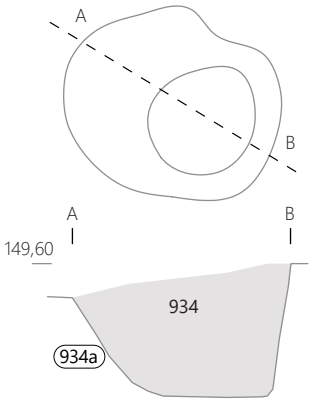
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 934 – teža: 7,88 g (lobanja – 1,97 g, 21 mm; rebra – 1,34 g, 26 mm; dolge kosti – 3,66 g, 28 mm; nedoločljivo – 0,91 g, 11 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: ohranjena je ena korenina, morda ličnika, povsem razvita. Preslaba ohranjenost za oceno, zagotovo pa gre za osebo, starejšo od 15 let.

M 1 : 20

Grobni inventar

297 SE 934, grob 20, sek. V, sonda 9, PN 5196
Odlomek koščene igle s stožčastim zaključkom. Ohr. dl. 1,1 cm, pr. 0,4 cm.

298 SE 934, grob 20, sek. V, sonda 9, PN 5197
Zgornji del bronaste igle s stožčastim zaključkom. Prehod glavice v trn ni poudarjen. Trn je večkotnega preseka, spodnji del je odlomljen. Ohr. dl. 3,0 cm, pr. tr. 0,4 cm.

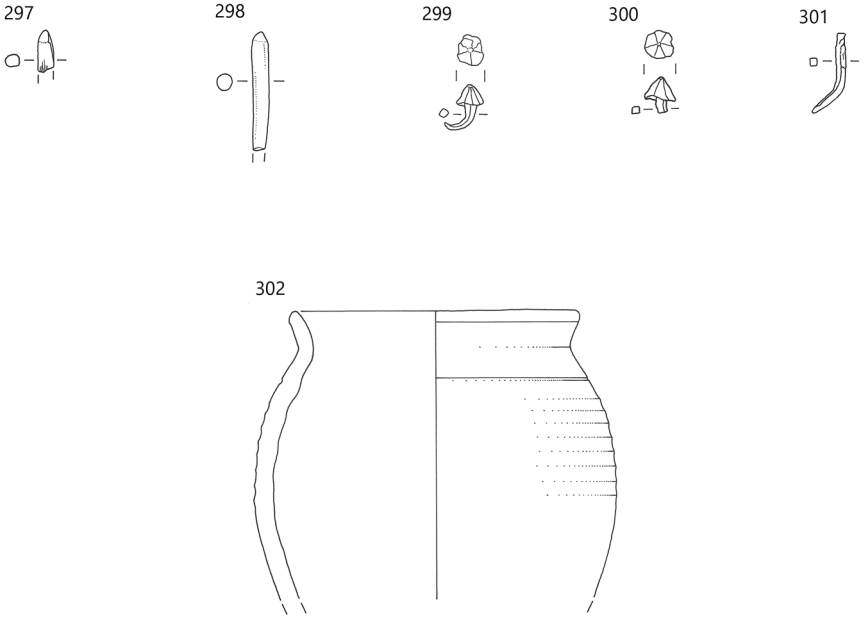
299 SE 934, grob 20, sek. V, sonda 9, PN 5198a
Železen žebljiček s fasetirano stožčasto glavico in trnom pravokotnega preseka, na koncu zapognjen. Glavica potolčena. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 1,2 cm, pr. tr. 0,2 cm.

300 SE 934, grob 20, sek. V, sonda 9, PN 5198b
Železen žebljiček s fasetirano stožčasto glavico. Trn je odlomljen. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. 1,0 cm, pr. tr. 0,2 cm.

301 SE 934, grob 20, sek. V, sonda 9, PN 5199
Odlomek upognjenega trna železnega žebljička. Trn je kvadratnega preseka. Ohr. dl. 2,1 cm, š. tr. 0,2 cm.

302 SE 934, grob 20, sek. V, sonda 9, PN 5200
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja čaše (oblika Č 3). Rame je rahlo fasetirano. F: KK2. B: rjava. Pr. u. 7,6 cm, ohr. v. 7,5 cm.

V SE 934 se je nahajal še atipičen odlomek keramike (9 g) in koščki korodiranega železa (3 g).

Grob 20, merilo 1 : 2.

Grob 21 – SE 942a/SE 921, SE 942, sek. V, sonda 15, kv. A/27–28

Grobna jama s konstrukcijo, s kamenjem obložena grobna jama (Žb2), brez pokopa.

Opis: v grobno jamo (SE 942a) je bila postavljena konstrukcija nepravilne ovalne oblike, velikosti približno 1,55 m × 1,30 m in globine 0,35 m, narejena iz apnenčevih (?) lomljencev, mestoma vezanih z malto (SE 921). Sredinski, približno kvadratni prostor, je bil stopničasto izdelan na način, da oblikuje južni del nekakšno poličko, severni globlji del pa nepravilno pravokotno celico velikosti 0,70 m × 0,40 m in globine 0,10 m. Tudi dno te celice je tvorilo kamenje, in sicer brez reda naloženi lomljenci, zaradi česar je dno izrazito neravno. Celoten prostor je bil zapolnjen z zemljo premešano s peskom (SE 942), ki ustreza plasti, v katero je konstrukcija postavljena, ter posameznimi kamni. V polnilu je bila najdena živalska kost. V sami konstrukciji ni sledov pokopa, kar pomeni, da ni zanesljivega dokaza, da gre za grob. Domnevamo, da je konstrukcija vsekakor izgrajena kot grobna, ampak ni bila izkoriščena za pokop. Tudi ni izključeno, da gre za kenotaf.

Dimenzije grobne jame: 1,55 m × 1,30 m, ohranjena globina 0,35 m.

Datacija: /.

Brez grobnega inventarja.

M 1 : 20

Grob 22 – SE 951a/SE 951, sek. V, sonda 9, kv. A/23

Preprosta grobna jama – preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 951a), nepravilne/nedefinirane izdolžene ovalne oblike in U-preseka, ohranjena le v dolžini 0,37 m in širini 0,18 m ter globine 0,30 m. Ležala je neposredno ob kamnitih ploščah konstrukcije groba 2, severni rob vkopa grobne jame pa je poškodoval vkop jarka za telefonski kabel (SE 406a/SE 407/SE 410/SE 412/SE 406). Na vzhodni strani se je grobna jama zaključevala ob večjem kamnu, za katerega pa ni povsem jasno, ali pripada grobu 22 ali grobu 2. Grob je zapolnjevalo drobljivo polnilo (SE 951), sestavljeno iz žganine s kalciniranimi kostmi, premešane s peščeno ilovico temno sivo rjave barve (10YR 4/2). V polnilu so bili poleg žganine in kalciniranih kosti najdeni le bronasta, kolenčasta fibula s polkrožno zaščitno ploščico (**G303**) ter odlomki keramike (**G304**).

Dimenzije grobne jame: ohr. dl. 0,37 m, š. 0,26 m in gl. 0,20 m.

Datacija: druga polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 951 – teža: 5,06 g (dolge kosti – 4,09 g, 19 mm; nedoločljivo – 0,67 g, 9 mm). Barva: temno sivo modra do bela.

Opis: skromno ohranjeni odlomki, prepoznavne so predvsem dolge kosti.

M 1 : 20

Grobni inventar

303 SE 951, grob 22, sek. V, sonda 9, kv. A/23, PN 5201

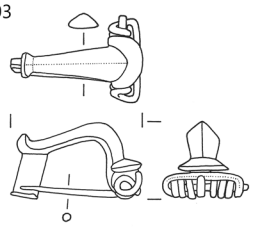
Bronasta kolenčasta fibula s polkrožno ploščico nad peresovino. Dl. 3,5 cm, š. 2,2 cm, v. 2,0 cm.

304 SE 951, grob 22, sek. V, sonda 9, kv. A/23, PN 6587

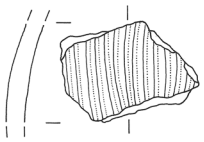
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašenega z navpičnim metličenjem. F: KK1. B: rjava. Vel. 2,6 × 3,6 cm.

V SE 951 so se nahajali še netipični odlomki keramike (22 g).

303

304

Grob 22, merilo 1 : 2.

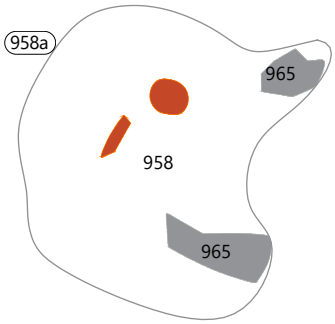

Grob 23 – SE 958a/SE 958, SE 965, sek. V, sonda 9
Preprosta grobna jama – preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: slabo določljiva grobna jama (SE 958a), nepravilne ledvičaste tlorisne oblike, ohranjena do globine 0,20 m. Grobna jama je bila zapolnjena z drobljivim temno sivo rjavim polnilom (SE 958), v katerem so se nahajale ožgane kosti in najdbe, med njimi železni žebljički (**G305–G308**), deli keramičnega posodja (**G309–G315**) in pečatna oljenka (**G316**). Vzhodno od groba 23 so ležali skupki kamenja (SE 965), ki bi jih morda lahko povezali s samo konstrukcijo groba 23. Ohranjenost in lega najdb, pa tudi neizrazita grobna jama in polnilo kažejo na to, da je bil grob poškodovan. Do poškodbe pa bi lahko prišlo ob gradnji groba 1, ki je ležal vzhodno od njega.

Dimenzije grobne jame: ohranjena velikost 0,70 m × 0,65 m, ohranjena globina 0,20 m.

M 1 : 20

Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 958 – teža: 40,24 g (lobanja – 4,29 g, 20 mm; rebra – 0,76 g, 19 mm; dolge kosti – 27,41 g, 39 mm; nedoločljivo – 7,78 g, 17 mm). Barva: črna do bela. Drugo: živalska kost, 0,36 g.

Opis: odlomki stegnenice, ki je povsem razvita, hrbtna linija je izražena. Verjetno gre za odraslo osebo. Ohranjen je del zgornje čeljustnice, izgleda, kot da se je zobnica za levi podočnik začela zraščati in je zob izpadel pred smrtjo.

Rastlinski ostanki: SE 958 – zoglenel fragment oreha, oreh (Juglans regia).

Živalski ostanki: SE 958: *Sus domesticus* (1 frg. – astragalus); *Bos taurus* (1 frg. – atlas).

Grobni inventar

305 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 15, PN 5204a
Železen žebljiček s polkrožno okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je odlomljena. Ohr. dl.1,2 cm, pr. gl. 1,0 cm, pr. tr. 0,2 cm.

306 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 15, PN 5204b
Železen žebljiček s polkrožno okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je odlomljena. Ohr. dl. 0,7 cm, pr. gl. 0,6 cm, pr. tr. 0,1 cm.

307 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 15, PN 5204c
Železen žebljiček s polkrožno okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je ukrivljena. Ohr. dl. 0,8 cm, pr. gl. 0,5 cm, pr. tr. 0,15 cm.

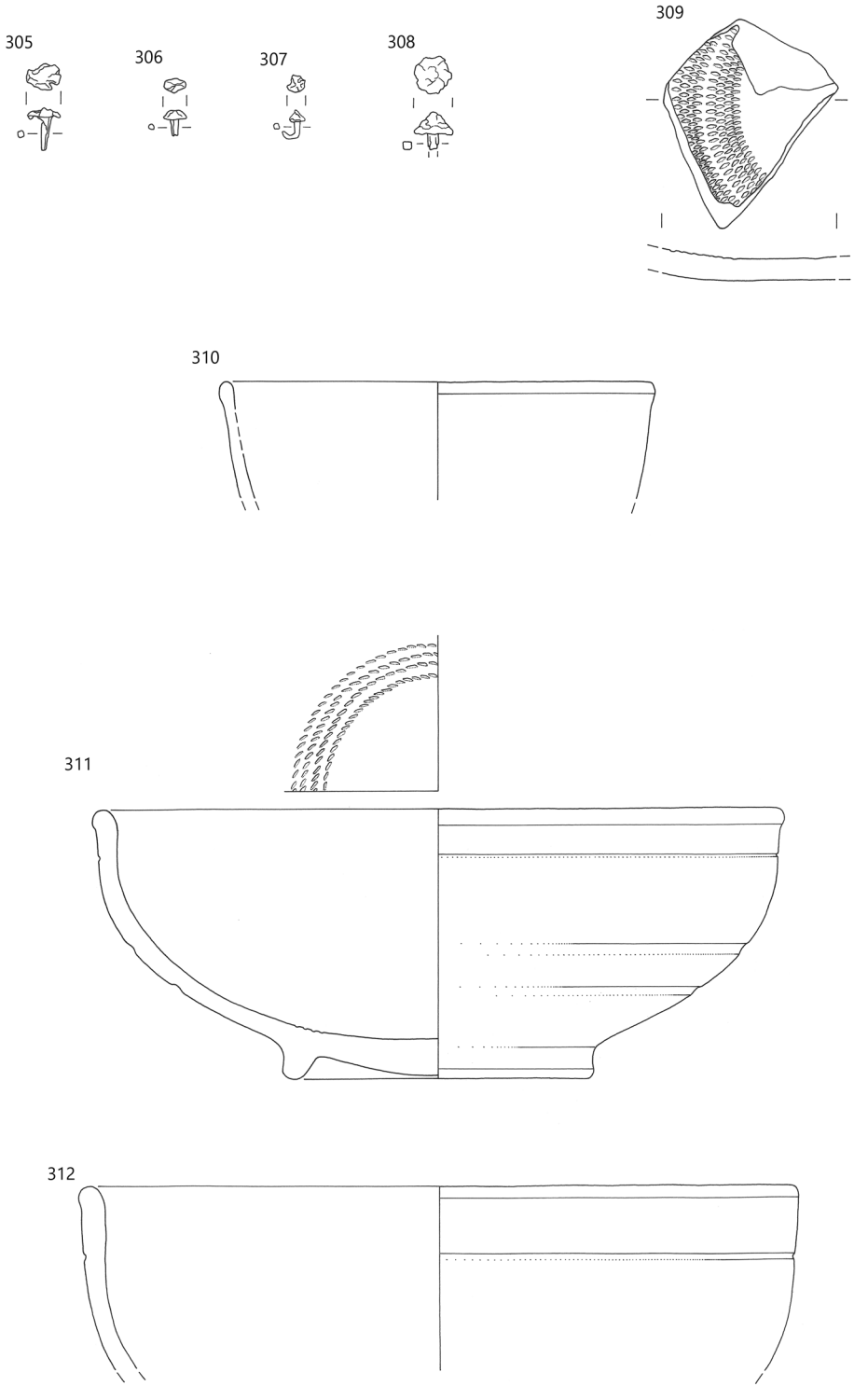
308 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 15, PN 6960
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

309 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 9, PN 5207
Fina keramika. Odlomek dna posode, verjetno krožnika. Na notranji površini je ohranjen siv premaz. Na notranji strani je dno okrašeno s peresnim okrasom v dveh vrstah. Odlomek je ožgan. F: FN1. B: svetlo siva. Vel. 5,0 × 5,8 cm.

310 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 9, PN 5209
Fina keramika. Odlomek rahlo odebeljenega ustja in dela ostenja skledice (oblika S 8). Na zunanji površini so sledi rdečega premaza. F: N2. B: svetlo rjava. Pr. u. 12,0 cm, ohr. v. 3,3 cm.

311 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 9, SE 958, PN 5202
Fina keramika. Delno ohranjena cilindrična skleda z ravnim ustjem na prstanasti nogi (oblika S 4). Na površini je slabo ohranjen oranžen premaz. Na notranji strani je okrašena s štirimi linijami koleščkanja, na zunanji strani na ostenju je plitva kanelura. Posoda je ožgana. F: N3. B: svetlo rjava. Pr. u. 19,0 cm, pr. d. 8,4 cm, v. 7,7 cm.

312 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 9, PN 5206
Fina keramika. Delno ohranjena cilindrična skleda z ravnim ustjem (oblika S 4). Na površini je slabo ohranjen oranžen premaz. Na zunanji strani ostenja je plitva kanelura. Posoda je ožgana. F: N3. B: svetlo rjava. Pr. u. 19,9 cm, ohr. v. 5,2 cm.

Grob 23, merilo 1 : 2.

313 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 9, PN 5208
Fina keramika. Odlomek navznoter odebeljenega ustja in dela ostenja krožnika (oblika K 2). Na zunanji površini so vidni ostanki rdečega premaza. F: NK3. B: svetlo rjava. Vel. 2,5 × 2,0 cm.

314 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 9, PN 6588
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašenega z metličenjem. F: KK2. B: površina je temno siva, prelom je rjav. Vel. 2,1 × 3,1 cm.

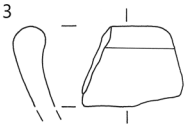
315 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 9, PN 6589
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca okrašenega z navpičnim metličenjem. F: KK1. B: temno siva do črna. Vel. 2,6 × 3,1 cm.

316 SE 958, grob 23, sek. V, sonda 9, PN 5203
Pečatna oljenka. Del pečatne oljenke, tip Loeschcke X, dno ni ohranjeno. Nosek in ostala površina oljenke sta delno ožgana. F: O2. B: lisasta, svetlo rjava do temno rjava. Dl. 9,5 cm, š. 6,4 cm, v. 3,3 cm.

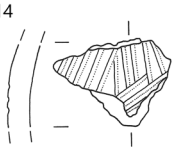

V SE 958 so se nahajali še odlomki posode iz dekoloriranega stekla (2 g) (PN 5205) ter odlomki in drobci keramike (12 g).

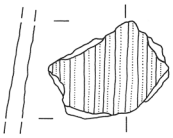
313

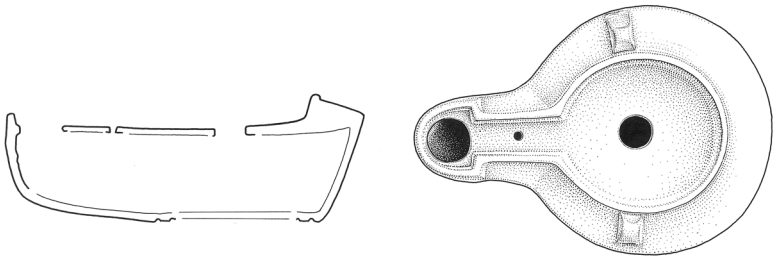
314

315

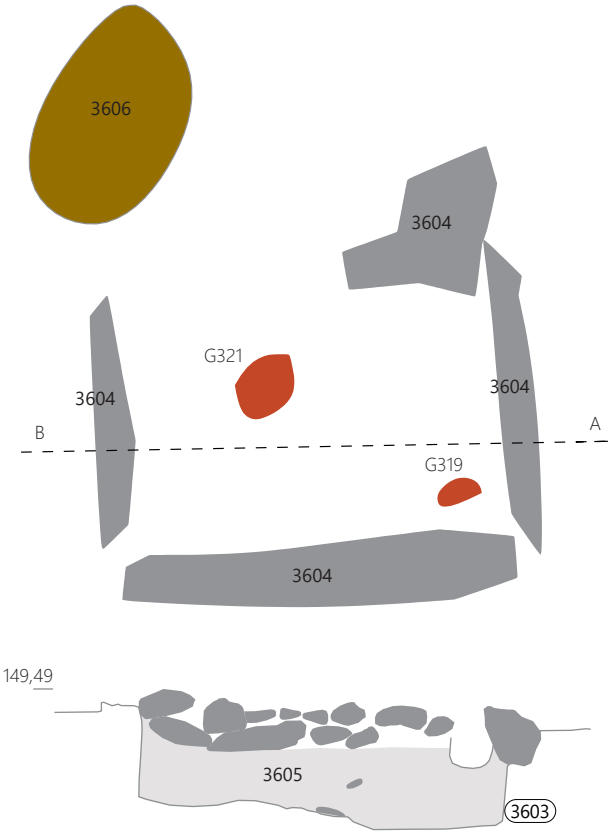
316

Grob 23, merilo 1 : 2.

Grob 24 – SE 3603/SE 3604, SE 3605, SE 3606, SE 3656, sek. XXI, kv. A/23

M 1 : 20

Grobna jama s konstrukcijo, s kamnitimi ploščami obložena grobna jama (oblika Žb3), dvojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3603), pravokotne tlorisne oblike, vertikalnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Tri stene (južna, vzhodna in zahodna) so bile obložene z apnenčastimi kamnitimi ploščami (SE 3604), podolgovatih in nepravilnih oblik, db. med 10 cm in 14 cm in višine 0,25 m do 0,35 m, katerih površinski del je bil rahlo poškodovan s strojnim izkopom. Plošče so bile del konstrukcije kamnite grobne skrinje. Na severni strani je plošča manjkala, ostalo je samo nekaj posameznih kamnov. Zgornja plošča je bila ravno tako poškodovana pri strojnem izkopu. Grob je zapolnjevala temno sivo rjava ilovica (10YR 4/2) z žganino in kostmi (SE 3605). Del polnila pa je bil v obliki ovalne lise razsut tudi izven grobne konstrukcije (SE 3606). Ob južni steni kamnite grobne skrinje se je nahajala polička, dolžine 0,96 m in širine 0,25 m (SE 3656). Izdelana je bila iz 0,16 m debele plasti kamnov, različnih velikosti (do 10 cm) in posameznih fragmentov opeke brez vezave ter plastjo ilovice, db. od 0,16 m do 0,20 m. Del žganine s kostmi je bil najden po celotnem polnilu groba in predvsem v razbitem loncu v funkciji žare (**G321**), kateremu je manjkal zgornji del. Razen žare (**G321**) so bili v grobu najdeni še drugi deli keramičnega posodja (**G318–G320**, **G322**), pečatna oljenka (**G323**) in novec (**G324**), ki so ležali razmetano ob polički. Mogoče je bil grob izropan, tudi posode so bile razbite in so ležale pod poličko.

Dimenzije grobne jame: 1,2 m × 1,0 m, globina med 0,25 m in 0,35 m.

Datacija: druga polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3605 – teža: 376,8 g (lobanja – 60,24 g, 33 mm; rebra – 13,68 g, 29 mm; vretenca – 5,76 g, 25 mm; dlani/stopala – 4,20 g, 18 mm; pogačica – 6,69 g, 21 mm; dolge kosti – 105,62 g, 50 mm; nedoločljivo – 180,61 g, 14 mm). Drugo: sežgane živalske kosti, 1 g. PN 5555 – teža: nedoločljivo – 1,37 g, 9 mm. PN 5563 – teža: 23,59 g (lobanja – 6,39 g, 30 mm; rebra – 1 g, 14 mm; vretenca – 0,26 g, 6 mm; dlani/stopala – 5,02 g, 27 mm; dolge kosti – 1,15 g, 11 mm; nedoločljivo – 9,77 g, 10 mm). SE 3606 – teža: 5,02 g (dolge kosti – 1,76 g, 14 mm; nedoločljivo – 3,26 g, 7 mm). SE 3604 – teža: 17,05 g (lobanja – 3,96 g, 17 mm; rebra – 2,12 g, 21 mm, vretenca – 0,19 g, 14 mm; medenični obroč – 2,03 g, 20 mm; dolge kosti – 0,67 g, 22 mm; nedoločljivo – 8,08 g, 11 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: ohranjeni lobanjski šivi so deloma odprti, deloma zraščeni, vretenčni obroč je zraščen. Ohranjene so predvsem korenine zob, ki so povsem razvite. Dolge kosti izgledajo povsem razvite in ne preveč robustne. Verjetno gre za odraslo osebo, starejšo od 25 let. Ohranjen je del sklepa spodnje čeljustnice s premerom 12 mm × 4 mm, kar je precej gracilno, morda pripada otroku. V PN 5563 je podvojen del zatilnice, ki pa je tanek, poleg je del lobanjske kosti z odprtim šivom, ki je verjetno del otroške lobanje.

Kosti v SE 3606 so zelo slabo ohranjene, a tanke in izgledajo otroške. Izgleda, da gre za posmrtne ostanke odrasle osebe in otroka.

Rastlinski ostanki: SE 3605: nezoglenel (?) strok česna česen (*Allium (?) Sativum*) (?).

Živalski ostanki: SE 3605 (vsebina lonca PN 5563): *Pisces* (1 frg. – vertebra); *Microtus liechtensteini/subterraneus* (3 frg. – mandibula; 7 fr. – varia).

RIBNICA 2004
SEKTOR XXI.
GR.24 SE.3603-06
KV-A 23 12.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXI GROB 24
SE 3603-3606
KV.A 23 12.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXI GROB 24
SE 3603-3606,3633
KV.A 23 13.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXI GROB 24
SE: 3603-05,3633
KV. A 23 14.07.04

Grobni inventar

317 SE 3605, grob 24, sek. XXI, kv. A/23, PN 6590
Železen žebljiček s potolčeno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, pr. tr. 0,2 cm, dl. 1,1 cm.

318 SE 3605, grob 24, sek. XXI, kv. A/23, PN 5558
Fina keramika. Cilindrična čaša s koničnim spodnjim delom in dnom s poudarjeno stojno ploskvijo (oblika Č 8.1). Na ostenju je široka vodoravna kanelura. F: N3. B: rdeča. Pr. u. od 8,2 do 8,8 cm, pr. d. 3,5 cm, v. 7,5 cm.

319 SE 3605, grob 24, sek. XXI, kv. A/23, PN 5554
Fina keramika. Prstanasto dno in del ostenja posode. F: N1. B: rdeča. Pr. d. 10,5 cm, ohr. v. 5,7 cm.

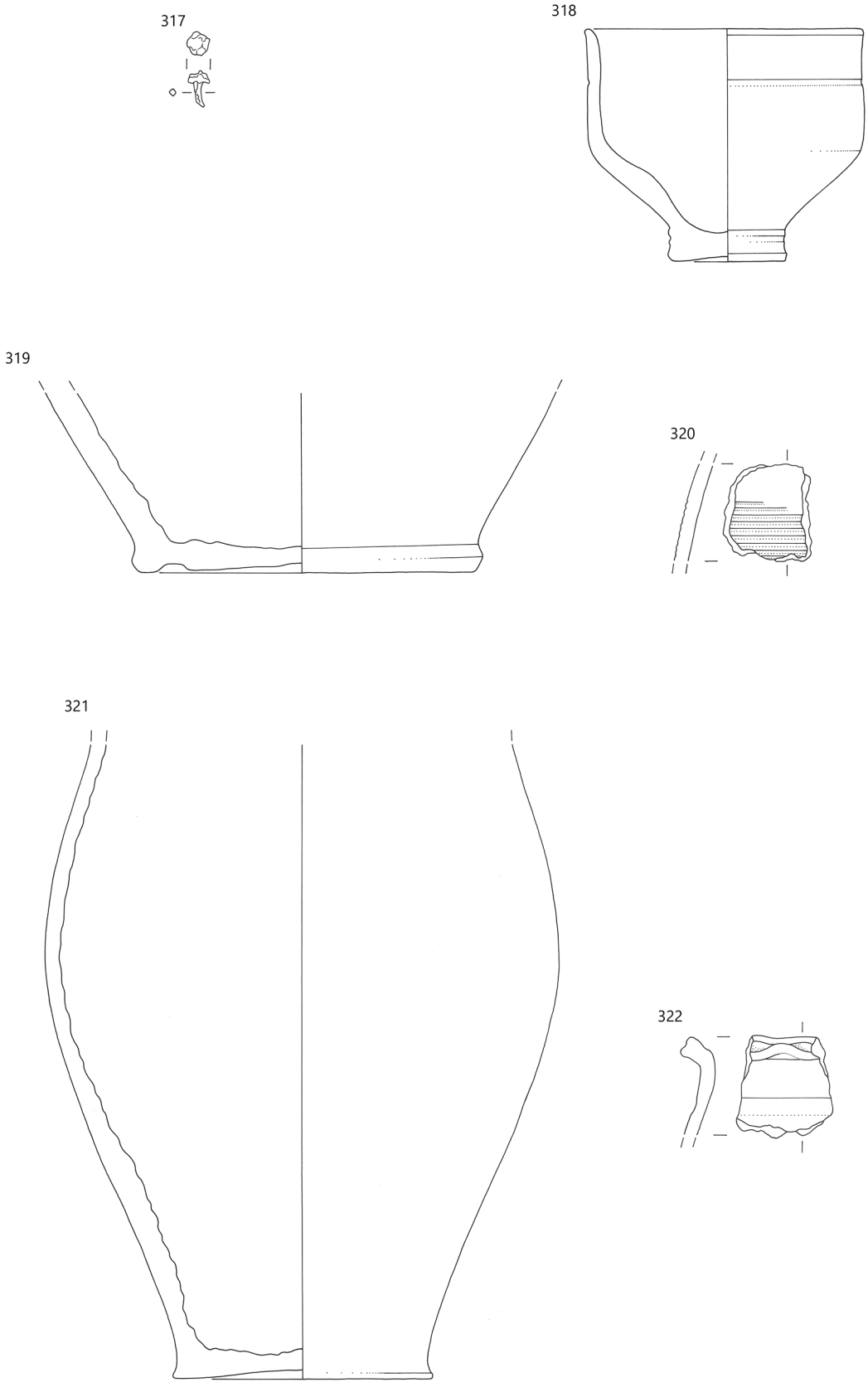
320 SE 3605, grob 24, sek. XXI, kv. A/23, PN 6591
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca z metličastim okrasom. F: KK2. B: rjava. Vel. 2,6 × 3,0 cm.

321 SE 3605, grob 24, sek. XXI, kv. A/23, PN 5563
Groba keramika. Dno in del ostenja lonca z ovalnim ostenjem (oblika L 1.1). Stojna ploskev pri dnu je izvlečena, poudarjena. Površina je bila dimljena. F: KK4. B: notranja površina rdeče rjava, zunanja temno rjavo siva. V loncu so se nahajali še: kos stekla, dva drobca ožgane gline, arheobotanični ostanki česna (*Allium Sativum*) in drobci živalskih kosti. Lonec je bil uporabljen kot žara. Pr. d. 8,1 cm, ohr. v. 19,6 cm.

322 SE 3605, grob 24, sek. XXI, kv. A/23, PN 6546
Fina keramika. Odlomek preoblikovanega izvihanega ustja in ostenja finega lonca. Na zunanji površini je delno ohranjen svetlo rdeč premaz. Na ustju je izdelan valovit okras. F: N2. B: svetlo rjava. Vel. 3,3 × 3,0 cm.

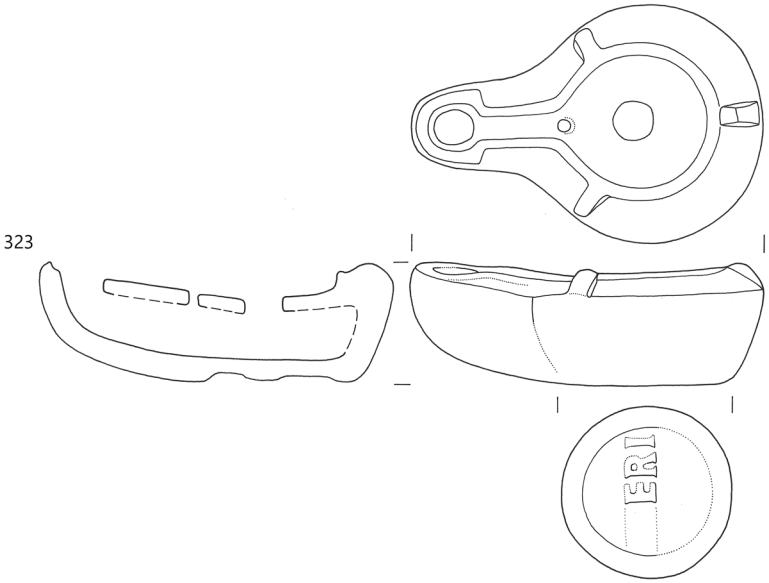
Grob 24, merilo 1 : 2.

323 SE 3605, grob 24, sek. XXI, kv. A/23, PN 5555
Delno ohranjena pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Nosek je ožgan. Na dnu so vidni ostanki žiga ...ERI. F: O2. B: rdeča. Dl. 9,3 cm, šir. 6,3 cm, v. 2,9 cm.

324 SE 3605, grob 24, sek. XXI, kv. A/23, PN 5566
Novec: M. Aurelius ali Commodus/As/kovan 161–192/Rom/RIC ?/PMBr. Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d., Rv.: stoječa figura. T.: 1,47 g. Dim.: 25 × 26 × 3,5 mm. Pol. peč.: 7. Dobro ohranjen.

V SE 3605 so se nahajali še: amorfni kosi železa (3 g), drobec stekla (pod 1 g), kamniti odbitki (0,8 g), odlomki in drobci opeke (35 g), v SE 3606 pa odlomki keramike (35 g).

Grob 24, merilo 1 : 2.

Grob 25 – SE 3702/SE 3703, SE 3707 sek. XXII, kv. B/26
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: Grobna jama (SE 3702), pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali in U-preseka, orientirana v smeri vzhod–zahod, je bila vkopana v antično plast SE 3708 do 0,20 m. Robovi vkopa grobne jame so bili močno ožgani. Zgornji del polnila grobne jame je predstavljala rjava ilovica (SE 3703), v kateri so bili pridatki, kot so: dve jantarni preslici (**G325**–**G326**) in masivna jantarna prstana, z reliefnim okrasom v obliki ležečega psa (**G327**) in zajca (**G328**), delno ohranjen obroček (**G329**) ter odlomek jantarja (**G330**). V zemljenem polnilu SE 3703 so se nahajali še koščena žlička, koščena igla in štirje veliki koščeni obročki (**G331**–**G336**), več bronastih (**G337**–**G352**) in železnih predmetov (**G353**–**G360**), steklen balzamarij (**G361**), odlomki keramike (**G362**–**G364**), keramična kadilnica (**G3365**), oljenka (**G366**), košček kamene strele (**G367**) ter novec (**G368**). Pod zemljenim polnilom SE 3703 je bila plast žganine s sežganimi kostmi (SE 3707).

Dimenzije grobne jame: 2,07 m × 1,00 m, ohr. globina 0,20 m.

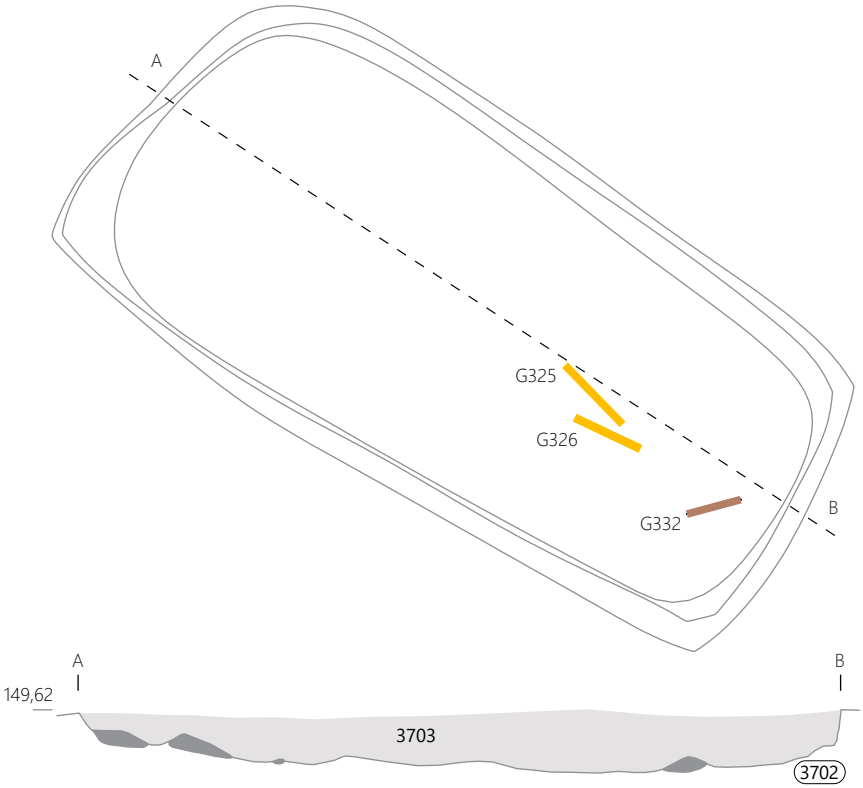
Datacija: konec 1. stoletja oziroma prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3703 – teža: 379,16 g (lobanja – 30,59 g, 11 mm; rebra – 5,9 g, 14 mm; dlani/stopala – 0,17 g, 8 mm; dolge kosti – 36,78 g, 21 mm; nedoločljivo – 301,20 g, 11 mm). Barva: temno modra do bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: lobanjski šivi so vsaj deloma odprti, kosti so povsem razvite. Ohranjeni so zobe oz. predvsem korenine ličnikov in kočnikov, ki so povsem razvite. Verjetno gre za odraslo osebo. Kosti in korenine zob so gracilne.

Živalski ostanki: SE 3703 (iz PN 5539): *Aves* (1 frg. – os longa).

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GROB 25
SE 3702_3703
KV- B 26 12.0704

5537 PN
5539 PN

PN 5527

PN 5503

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GROB 25
SE:3702-3703
KV_B26 14.07.04

Grobni inventar

325 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5530
Jantarna preslica na bronasti žici. Sestavljena iz ploščatih cilindričnih jagod, v sredini in pri dnu zaključenih z diskastimi jagodami. Oba dela preslice sta zaključena z gumbastimi nastavki. Dl. preslice 23,0 cm, pr. v sredini 1,3 cm, pr. na zaključkih 1,0 cm.

326 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5527
Jantarna preslica iz ploščatih cilindričnih jagod, nanizanih na bronasto žico. Na sredini in na enem koncu dopolnjena z diskastimi jagodami. Dl. bronaste žice 19,5 cm, pr. jagod v sredini 1,1 cm, pr. diskaste jagode v sredini 2,6 cm, jantarne jagode so nanizane v dolžini 17,5 cm.

327 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5537
Jantarni prstan s figuro ležečega psa na zgornjem delu. Lečast presek obročka. Vel. 3,7 × 4,4 cm, dl. figure 3,2 cm, db. prstana 0,7 cm.

328 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6378
Jantarni prstan s profiliranim in z vrezi okrašenim obročkom ter figuro ležečega psa na zgornjem delu. Lečast presek obročka. Vel. 3,3 × 4,2 cm, dl. figure 2,1 cm, db. prstana 0,7 cm.

329 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6379a
Delno ohranjen obroček iz jantarja. Pr. 1,8 cm, db. 0,6 cm.

330 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6379b
Amorfen kos jantarja. Vel. 1,0 × 1,2 cm.

331 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6902
Del koščene igle vrezanim okrasom. Vel. 2,4 × 1,1 cm.

332 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5523
Koščena žlička ohranjena v treh delih. Držalo je okroglega preseka. Rek. dl. 8,5 cm, pr. držaja 0,8–0,5 cm, š. žličke 1,7 cm.

333 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5506
Večji koščen obroček okrašen z vzporednimi vodoravnimi vrezi. Vidna simetrična poškodba na dveh straneh. Pr. 2,6 cm, v. 1,7 cm.

334 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5519
Večji koščen obroček, okrašen z vzporednimi vodoravnimi vrezi. Vidna simetrična poškodba na dveh straneh. Pr. 2,6 cm, v. 1,6 cm.

335 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5518
Večji koščen obroček, okrašen z vzporednimi vodoravnimi vrezi. Vidna simetrična poškodba na dveh straneh. Pr. 2,3 cm, v. 1,5 cm.

336 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6366
Delno ohranjen večji koščen obroček, okrašen z vzporednimi vodoravnimi vrezi. Vidna simetrična poškodba na dveh straneh. Pr. 2,4 cm, v. 1,6 cm.

337 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5513
Bronast pločevinast tulec s kaveljčkom na spodnjem delu. Ohr. dl. 3,0 cm, pr. 0,5 cm.

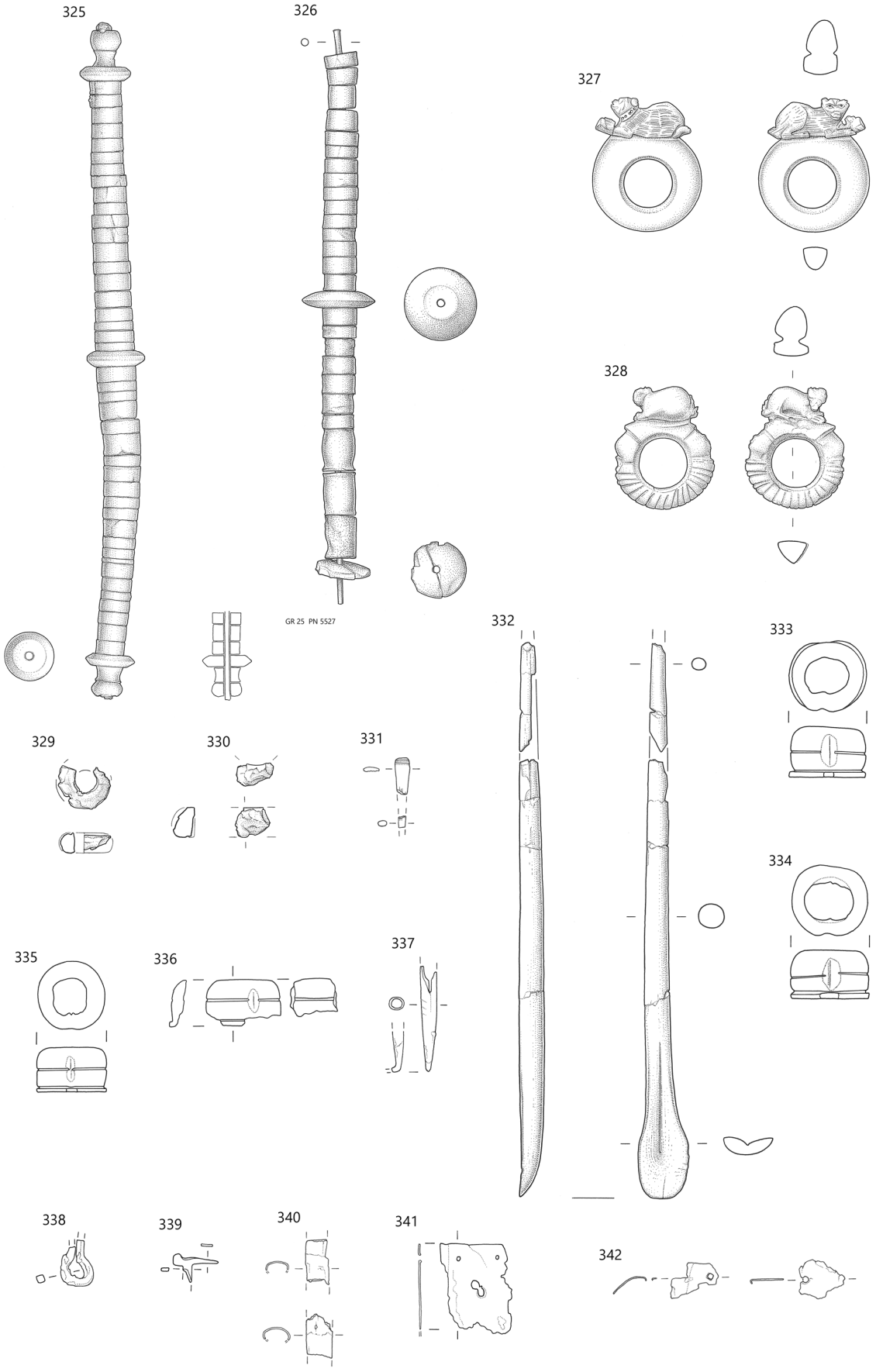
338 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5514
Bronasta zanka pravokotnega preseka. Ohr. dl. 1,6 cm, š. 1,0 cm.

339 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5528
Del bronastega predmeta nepravilne T oblike. Prečni del je na eni strani vertikalno stanjšan in polkrožno oblikovan, na drugi pa horizontalno sploščen. Ohr. dl. 1,8 cm, š. 1,5 cm, db. 0,1 cm, š. sploščenega dela 0,4 cm.

340 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5529
Ostanki bronaste pločevine, zvite v tulec. Š. 0,8 cm, ohr. dl. 2,8 cm.

341 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5651
Delno ohranjen bronast okov ključavnice. Ohranjen je en originalen rob. Pod robom sta vidni dve luknjici za žebljičke. Na sredini je odprtina za ključ nepravilne ovalne oblike. Ena stran okova ključavnice je pravokotno zapognjena. Ohr. dl. 3,0 cm, š. 3,0 cm.

342 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5652
Dva odlomka bronaste pločevine z luknjico. Vel. 1,2 × 1,6 cm in vel. 1,4 × 1,6 cm.

Grob 25, merilo 1 : 2.

343 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5516
Odlomek bronaste pločevine. Na sredini vidna polkrožna zajeda. Morda del okova ključavnice. Vel. 1,5 × 0,5 cm.

344 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5524
Odlomek bronaste pločevine. Na sredini vidna polkrožna zajeda. Morda del okova ključavnice. Vel. 1,2 × 0,6 cm.

345 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5545
Del bronastega žebljička s polkrožno glavico. Trn je odlomljen. Pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 0,5 cm.

346 SE 3705, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5512
Del bronastega žebljička s polkrožno glavico. Trn je odlomljen. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

347 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5538a
Del bronastega žebljička s polkrožno glavico. Trn je odlomljen. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

348 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5538b
Del bronastega žebljička s polkrožno glavico. Glavica je poškodovana. Trn je odlomljen. Pr. gl. 0,5 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

349 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5538c
Del bronastega žebljička s polkrožno glavico. Glavica je poškodovana. Trn je odlomljen. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,4 cm.

350 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5538d
Del bronastega žebljička s polkrožno glavico. Trn je odlomljen. Pr. gl. 0,5 cm, ohr. dl. 0,4 cm.

351 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5538e
Del bronastega žebljička s polkrožno glavico. Glavica je poškodovana. Trn je odlomljen. Prežgan. Pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 0,5 cm.

352 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5517
Del bronastega manjšega ključa. Ohr. dl. 3,0 cm, š. 0,6 cm, db. 0,15 cm.

353 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6903
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,5 cm.

354 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6904a
Stožčasta glavica železnega žeblja, trn ni ohranjen. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

355 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6904b
Stožčasta glavica železnega žeblja, trn ni ohranjen. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

356 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6904c
Stožčasta glavica železnega žeblja. Trn je votel in delno ohranjen. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

357 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5657
Podolgovat železen okov s polkrožnim zaključkom, krožno odprtino in zakovico. Ohr. dl. 3,8 cm, š. 1,2 cm, dl. zakovice 0,9 cm, pr. zakovice 0,3, cm, pr. odprtine 0,3 cm.

358 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5659
Del podolgovatega železnega okova z zakovico. V sredinskem delu je blago razširjen. Ohr. dl. 3,4 cm, š. 1,4 cm, dl. zakovice 0,7 cm, pr. zakovice 0,25, cm.

359 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5549
Del železnega okova pravokotnega preseka. Dl. 4,3 cm, š. 0,7 cm, db. 0,2 cm.

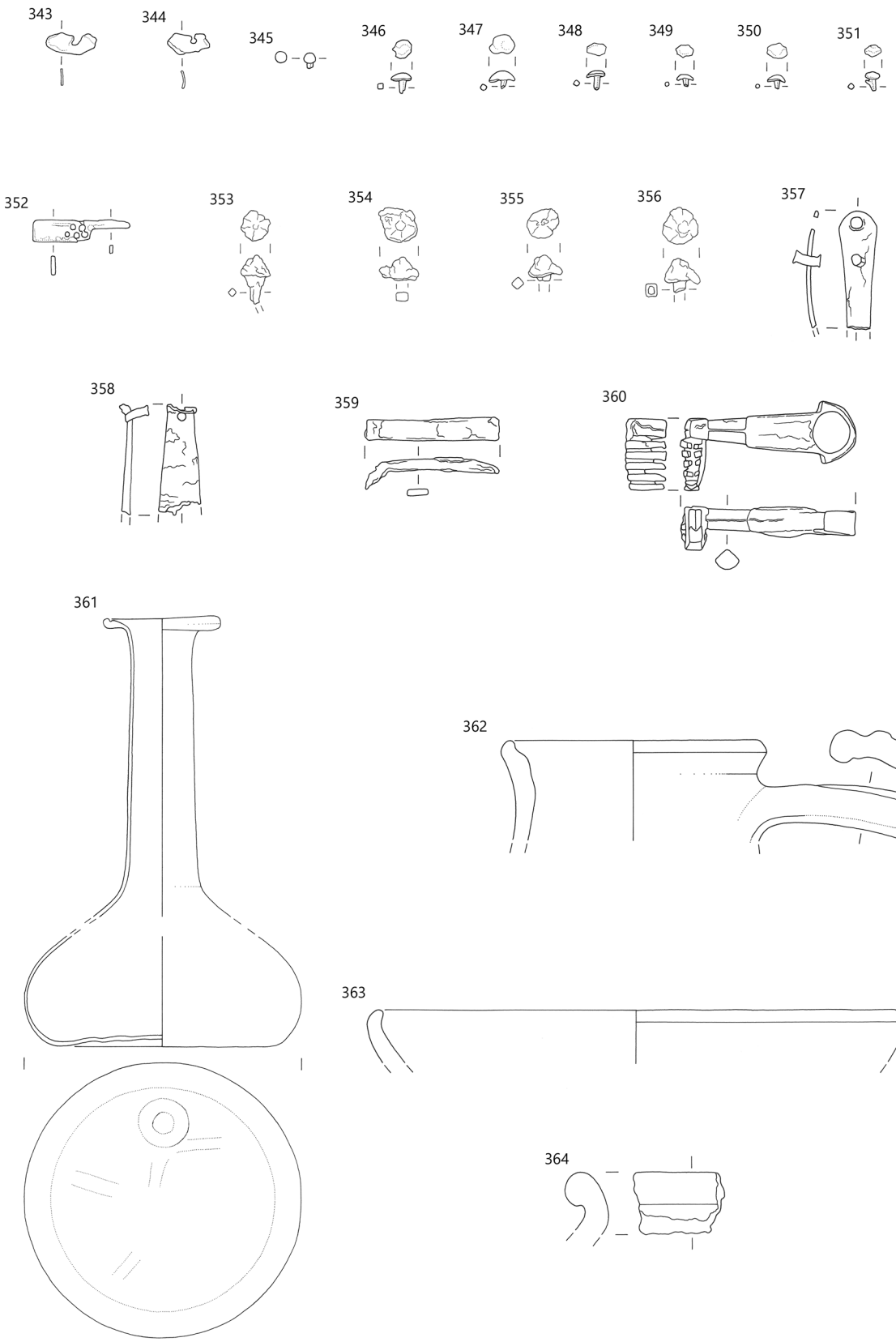
360 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5694
V celoti ohranjen železen ključ. Dl. 5,7 cm, š. 2,2 cm, db. 0,7 cm.

361 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5539
Balzamarij iz dekoloriranega stekla z izvihanim ustjem in vratom, ki prehaja v hruškasto oblikovano telo. Na rahlo vboklem dnu je slabo berljiv žig...O/T... Pr. u. 3,7 cm, pr. d. 7,2 cm, rek. v. 14,0 cm.

362 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5535
Fina keramika. Odlomek ustja in narebrenega ročaja vrča (oblika V 2.1). F: N2. B: oranžna. Pr. u. 16,5 cm, pr. d. 5,9 cm, v. 11,7 cm.

363 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6593
Fina keramika. Rahlo navznoter uvihano ustje krožnika (oblika K 3). Ostanki rdečega premaza na notranji in zunanji površini. F: NK1. B: rdeče rjava. Pr. u. 17,2 cm, ohr. v. 1,8 cm.

364 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6592
Groba keramika. Odebeljeno ustje lonca. F: KK1/KK2. B: rjavo siva. Vel. 2,0 × 3,1 cm.

Grob 25, merilo 1 : 2.

365 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5503
Kadilnica (oblika Ka 2.1). Rekonstruirana manjša kadilnica z valovitim okrasom na ustju in v dveh linijah na ostenju. Notranjost je ožgana. F: N1. B: rdeče oranžna. Pr. u. 16,5 cm, pr. d. 5,9 cm, v. 11,7 cm.

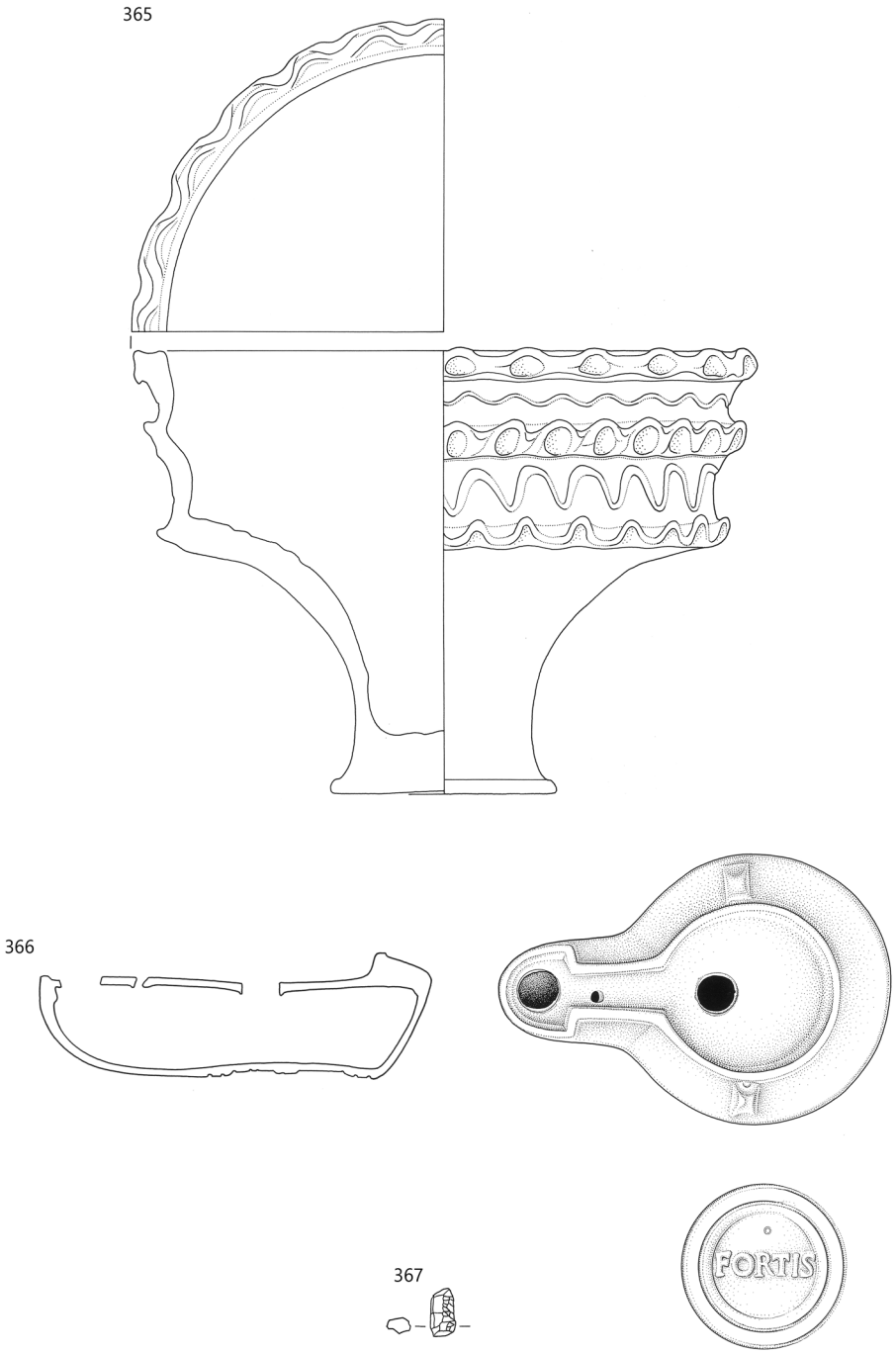
366 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6377
Pečatna oljenka, tip Loeschcke X, z ožganim noskom. Žig FORTIS. Oljenka se je v grobu nahajala v kadilnici (G365). F: O2. B: rdeča. Dl. 10,5 cm, š. 7,1 cm, v. 3,3 cm.

367 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 6789
Amorfen kos kamene strele. Dl. 1,2 cm, š. 1,7 cm, db. 0,5 cm.

368 SE 3703, grob 25, sek. XXII, kv. B/26, PN 5534
Novec: Domitianus/As/kovan 81–96/Rom/RIC ?/PMBr. Določitev po portretu. Dop.: glava z vencem, d., Rv.: stoječa figura. T. 6,56 g. Dim. 28 × 27,5 × 2,2 mm. Pol. peč.: 6. Dobro ohranjen.

V SE 3703 so se nahajali še: del steklenega balzamarija (PN 5536 – izgubljen), slabo ohranjeni delčki bronastega prstana (PN 5505 – ni ohranjen), odlomek stekla (1 g), močno korodirani ostanki železa (PN 5550) (15 g), amorfni kosi železa (9 g), male bronaste (?) kroglice (1 g), drobci bronaste pločevine (PN 5656) (0,8 g), bronasti drobci (0,8 g), drobci jantarja (0,7 g), kamniti odbitki in luske (19 g), drobci dekoloriranega stekla (50 g) in odlomki keramike (230 g).

Grob 25, merilo 1 : 2.

Grob 26 – SE 3704/SE 3705, sek. XXII, kv. B/26
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama, manjših dimenzij (SE 3704), nepravilne ovalne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v antično plast SE 3708, orientacije vzhod–zahod. Zapolnjena je bila z žganino, pomešano z najdbami (SE 3705), ki se je ohranila kot edino polnilo groba.
Zgornji del groba je bil odstranjen leta 1958pri gradnji magistralne ceste. V grob so bili pridani: bronasta kolenčasta fibula (**G369**) in dva fragmenta bronastih fibul (**G370**–**G371**), železni žebljički in drugi deli železnih predmetov (**G372**–**G373**), del steklenega balzamarija (**G374**), odlomki keramike (**G375**–**G377**) ter del oljenke (**G378**). Poleg teh dobro ohranjenih pridatkov so se ohranili še zelo slabo ohranjeni odlomki bronastih neprepoznavnih predmetov, drobci stekla in kamniti odbitki.

Dimenzije grobne jame: 0,82 m × 0,62 m, globina 0,20 m.

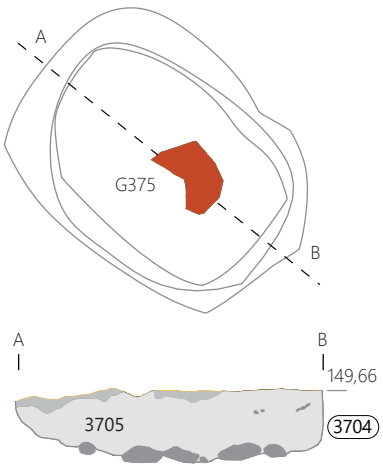
Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3705 – teža: 162,64 g (lobanja – 4,15 g, 17 mm; rebra – 5,46 g, 18 mm; dolge kosti – 22,79 g, 18 mm; nedoločljivo – 129,96 g, 10 mm). Barva: temno modra do bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: kosti so slabo ohranjene, a precej gracilne. Ohranjeni korenini enokoreninskih zob, verjetno podočnika in/ali ličnika sicer izgledata povsem razvito. Morda gre za otroka, starega med približno 12 in 18 let.

Živalski ostanki: SE 4053 – *Sus domesticus* (1 frg. – *dens inf.*).

M 1 : 20

Grobni inventar

369 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 5515
Noga in del peresovine z iglo bronaste fibule. Dl. 6,0 cm.

370 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 6364
Odlomek loka dvogumbaste bronaste fibule. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 3 cm.

371 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 6365
Dva dela bronaste igle, del fibule (?). Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 2,7 cm.

372 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 6900
Železni žebljički s stožčasto glavico in trni kvadratnega preseka (21 kom). Izrisani so štirje najbolje ohranjeni. Pr. gl. od 0,7 do 0,9 cm, ohr. dl. od 0,7 do 1,9 cm, pr. tr. od 0,1 do 0,2 cm.

373 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 6901
Železen trn žeblja ali kline kvadratnega preseka. Dl. 3,0 cm, vel. tr. 0,5 × 0,7 cm.

374 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 6596
Del vboklega dna balzamarija. Odlomki so delno staljeni. Pr. d. 5,0 cm, ohr. v. 0,8 cm.

375 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 5511
Fina keramika. Prstanasto dno in del ostenja sklede z delno ohranjenim črnim premazom na zunanji in notranji površini. F: N5. B: siva. Pr. d. 8,6 cm, ohr. v. 9,2 cm.

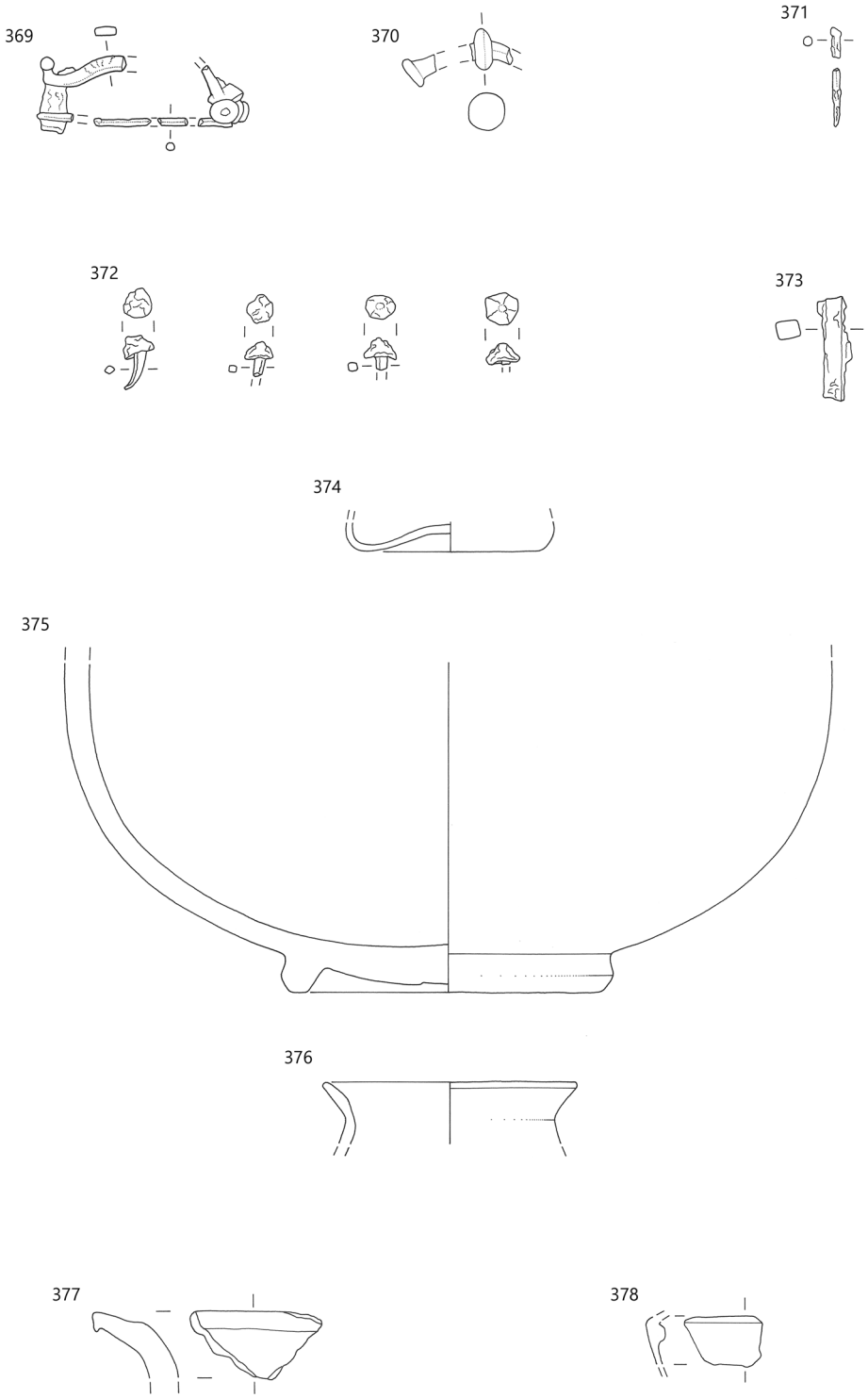

376 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 6595
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in dela ostenja lončka. F: KK2. B: notranja stran temno siva, zunanja svetlo rjava. Pr. u. 7,2 cm, ohr. v. 1,7 cm.

377 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 6594
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lonca. Na notranji strani je nastavek za pokrov. F: KK1. B: notranja stran temno siva, zunanja svetlo rjava. Vel. 2,0 × 3,7 cm.

378 SE 3705, grob 26, sek. XXII, kv. B/26, PN 6790
Odlomek ostenja pečatne oljenke. F: O1. B: rjavo rdeča. Š. 2,1 cm, ohr. v. 1,4 cm.

V SE 3705 so bili odkriti še: odlomek brona v PN 6363 (3 g) in PN 5510 (10 g), kamniti odbitki (10 g), drobci stekla (2 g) ter odlomki in drobci keramike (63 g).

Grob 26, merilo 1 : 2.

Grob 27 – SE 3607/SE 3608, SE 3623, sektor XXI, kv. B/22
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: Grobna jama (SE 3607), ovalne tlorisne oblike in zaobljenega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Prod iz grobne jame je bil položen okoli jame kot nekakšen kamnit venec (SE 3623), ki je predstavljal zvišan del nad okoliško površino. Polnilo grobne jame je bila žganina s kostmi, pomešana s trdno, zbito temno sivo rjavo ilovico (10YR 4/2) (SE 3608). Kot pridatek je bil v grobno jamo položen krožnik (**G380**), prisotni so bili še drugi odlomki keramike (**G379**, **G381**), drobci stekla in kamniti odbitki.

Dimenzije grobne jame: 1,10 m × 0,85 m, globina do 0,26 m.

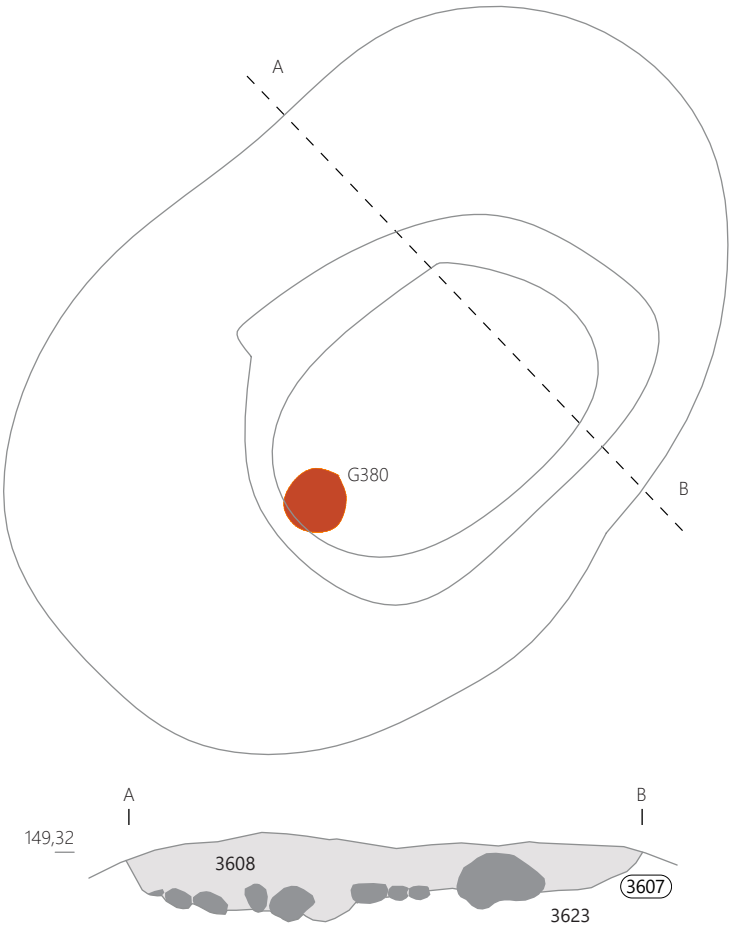
Dimenzije kamnitega venca: 2,20 m × 1,58 m, višina 0,10 m × 0,12 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3608 – teža: 280,06 g (lobanja – 13,66 g, 24 mm; rebra – 10,82 g, 27 mm; vretenca – 0,9 g, 17 mm; dlani/stopala – 17,46 g, 28 mm; medenični obroč – 11,97 g, 35 mm; dolge kosti – 69 g, 39 mm; nedoločljivo – 156,25 g, 14 mm). Drugo: živalske kosti in odlomki stekla. PN 5557 – teža: nedoločljivo – 8,49 g, 19 mm. Barva: temno modra do bela, prevladuje bela.

Opis: ohranjeni lobanjski šivi so deloma odprti, deloma zaprti, križnično-črevnična sklepna površina je rahlo konkavna in ima oster rob. Črevnični greben je zraščen. Dolge kosti izgledajo povsem razvite. Verjetno gre za mlado ali zrelo odraslo osebo. Kosti so gracilne.

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT. XXI GROB 27
SE 3607,3608,3623
KV. B 22 12.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXI GROB 27
SE 3607,3608,3623
PN 5557 12.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXI GROB 27
SE 3607,3608,3623
KV. B 22 12.07.04

Grobni inventar

379 SE 3608, grob 27, sek. XXI, kv. B/22, PN 6597
Fina keramika. Prstanasto dno posode. F: N2. B: rdeča. Pr. d. 7,2 cm, ohr. v. 1,6 cm.

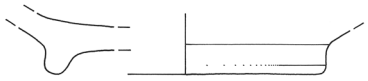
380 SE 3608, grob 27, sek. XXI, kv. B/22, PN 5557
Fina keramika. Rekonstruiran krožnik (oblika K 3). Na notranji in zunanji površini ustja so ohranjeni ostanki rdečega premaza. F: NK1. B: sivo rjava. Pr. u. 17,0 cm, pr. d. 15,5 cm, v. 3,9 cm.

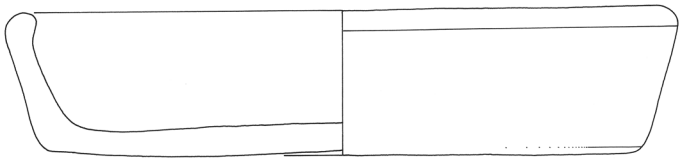
381 SE 3623, grob 27, sek. XXI, kv. B/22, PN 5567
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašenega z metličenjem. F: KK3. B: notranja površina je temno rjavo siva, zunanja svetlo rjava. Vel. 10,4 × 13,8 cm.

V SE 3608 so bili odkriti še drobci dekoloriranega stekla (5 g), kamniti odbitki (1 g) in odlomki ter drobci keramike (20 g).

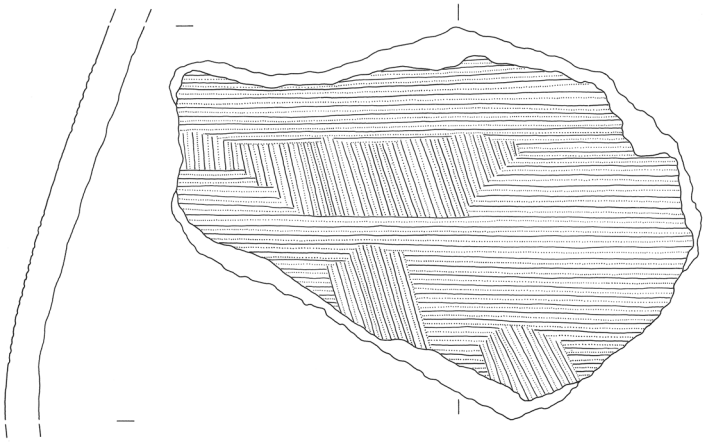
379

380

381

Grob 27, merilo 1 : 2.

Grob 28 – SE 3609/SE 3610, SE 3611a, SE 3611b, sek. XXI, kv. A–B/25

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3609) pravilne pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali, je bila vkopana v geološko osnovo. Stene so bile skoraj vertikalne, dno je ravno. Stene vkopa so bile v debelini 0,01 m delno ožgane s treh strani (južne, vzhodne in zahodne) (SE 3610). Večina žganine s kostmi je ležala na dnu jame v plasti db. 0,10 m (SE 3611a). Žganine je bilo veliko tudi na vrhu jame, ob severnem robu. Zgornji del polnila jame je bila trdna, zbita temno sivo rjava ilovica (SE 3611b), premešana z žganino in kostmi ter drobci nad grobom razbitih keramičnih posod. Večina najdb je bila sežgana skupaj s pokojnikom, zato so bile v ognju močno poškodovane in so bile razporejene po celi površini groba. Na južni rob groba sta bila naknadno pridana steklen lonec (**G441**) in posrebreno bronasto ogledalo (**G440**). Oba sta rahlo poškodovana v ognju, kar pomeni, da sta bila položena na še vročo žganino. V SE 3611a so bili pridani številni bronasti predmeti (**G382**–**G418**), ki pa so bili odkriti v precej fragmentarnem stanju. Poleg njih so bili v grob v SE 3611a pridani še številni železni predmeti, kot so npr. žeblji in klini ipd. (**G419**–**G431**), odlomki steklenih posod (**G432**–**G434**), keramičnega posodja (**G435**–**G438**), v celoti ohranjena oljenka (**G439**) in odlomek kamene strele. SE 3610 pa so bili pripisani posrebreno bronasto ogledalo, steklen lonec (**G441**) in odlomki keramičnega posodja (**G442**–**G445**).

Dimenzije grobne jame: 1,65 m × 1,0 m, ohr. globina do 0,12 m.

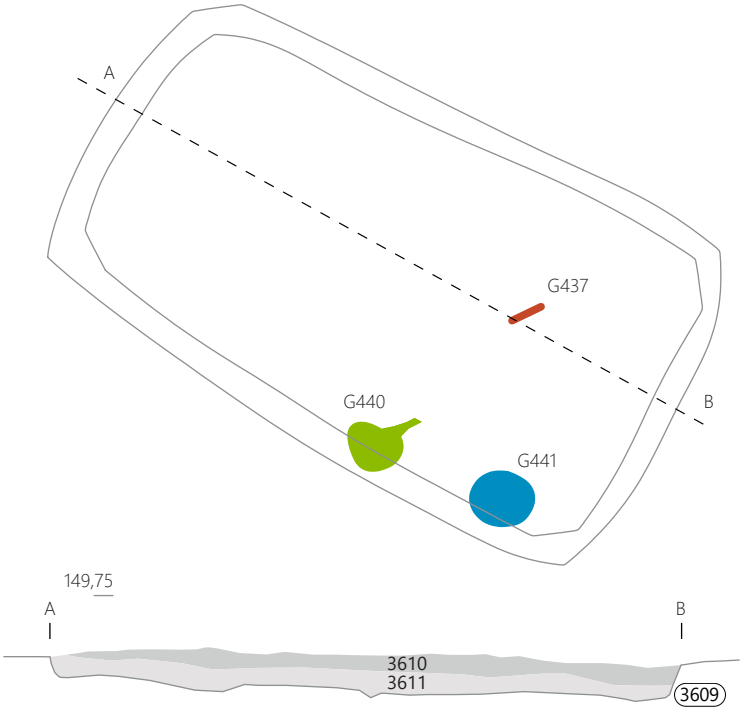
Datacija: sredina 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3611 – teža: 311,42 g (lobanja – 34,45 g, 37 mm; rebra – 8,29 g, 33 mm; dolge kosti – 70,2 g, 38 mm; nedoločljivo – 198,48 g, 20 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: ohranjeni so nekateri zobje, predvsem korenine kočnikov in podočnikov, ki so povsem razvite. Prepoznaven je bradavičar, ki je gracilen. Tudi dolge kosti so precej gracilne. Verjetno gre za odraslo osebo, morda žensko. Opomba: med žganimi kostmi nesežgan mlečni sekalec, ki pripada 2,5–5,5 let staremu otroku.

Živalski ostanki: SE 3611 – *Bryozoa / Porifera (?)* (1 fr. – fosilizirano).

M 1 : 20

RBNICA 2004
SEKT. XXI. GROB 28
SE 3609 - 3611
KV. A 825 12.0704

RBNICA 2004
SEKT. XXI GROB 28
SE 3609 - 3611
KV. A 25 13.0704

RBNICA 2004
SEKT. XXI GROB 28
SE 3609 - 3611
KV. A 825 14.0704

Grobni inventar

382 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6316
Gornji del bronaste žličke (?). Ohr. dl. 0,9 cm, š. 0,5 cm.

383 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5590
Del bronaste igle fibule (?) okroglega preseka. Ohr. dl. 2,8 cm, pr. 0,25 cm.

384 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5701
Del bronaste igle fibule (?) okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 2,4 cm.

385 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6317
Horizontalno profiliran vrh bronaste igle, okroglega preseka. Ohr. dl. 1,5 cm, pr. rebra 0,3 cm, pr. 0,2 cm.

386 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6315
Profilirana glavica bronaste igle ali fibule (?) okroglega preseka. Pr. gl. 0.5 cm, ohr. dl. 0,7 cm, pr. 0,2 cm.

387 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6319
Okrogla glavica bronaste igle. Pr. 0,4 cm, ohr. dl. 0,4 cm.

388 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 6310
Trije deli močno poškodovane in ukrivljene bronaste igle kvadratnega preseka (a–c): a) pr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm, b) pr. 0,2 cm, ohr. dl.1,5 cm, c) pr. 0,3 cm, ohr. dl. 0,5 cm.

389 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A–B/25, PN 5571
Trije odlomki bronaste igle krožnega preseka. Eden od odlomkov ima na sredini odebelitev (b). A) pr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm, b) pr. 0,35 cm, ohr. dl. 1,1 cm, c) pr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

390 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5592, PN 5600
Dva kosa bronastega obročka z rombastim presekom in narebrenim okrasom. Na večjem je nataljen kos stekla. Pr. 7,8 cm, db. 0,3 cm.

391 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5587a
Trikrak bronast okov z zanko. Vidne so tri luknjice za pritrjevanje. Verjetno okovje skrinjice. Ohr. dl. 2,9 cm, š. 5,6 cm.

392 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5587b
Del zanke trikrakega bronastega okova. Na sredini vidna luknja za pritrjevanje. Verjetno okovje skrinjice. Ohr. dl. 3,1 cm, š. 1,7 cm.

393 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5587c
Bronast zatič/predmet z zanko. Verjetno del okovja skrinjice. Dl. 3,7 cm, š. zanke 0,8 cm, š. 0,4 cm.

394 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5587d
Več odlomkov bronaste pločevine nepravilnih oblik (dva predstavljena na risbi). Verjetno okovje skrinjice. Vel. 2,2 × 2,4 cm, vel. 1,8 × 2,0 cm.

395 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5594
Dva odlomka bronaste pločevine. Vel. 3,1 × 3,4 cm in vel. 2,2 × 2,8 cm.

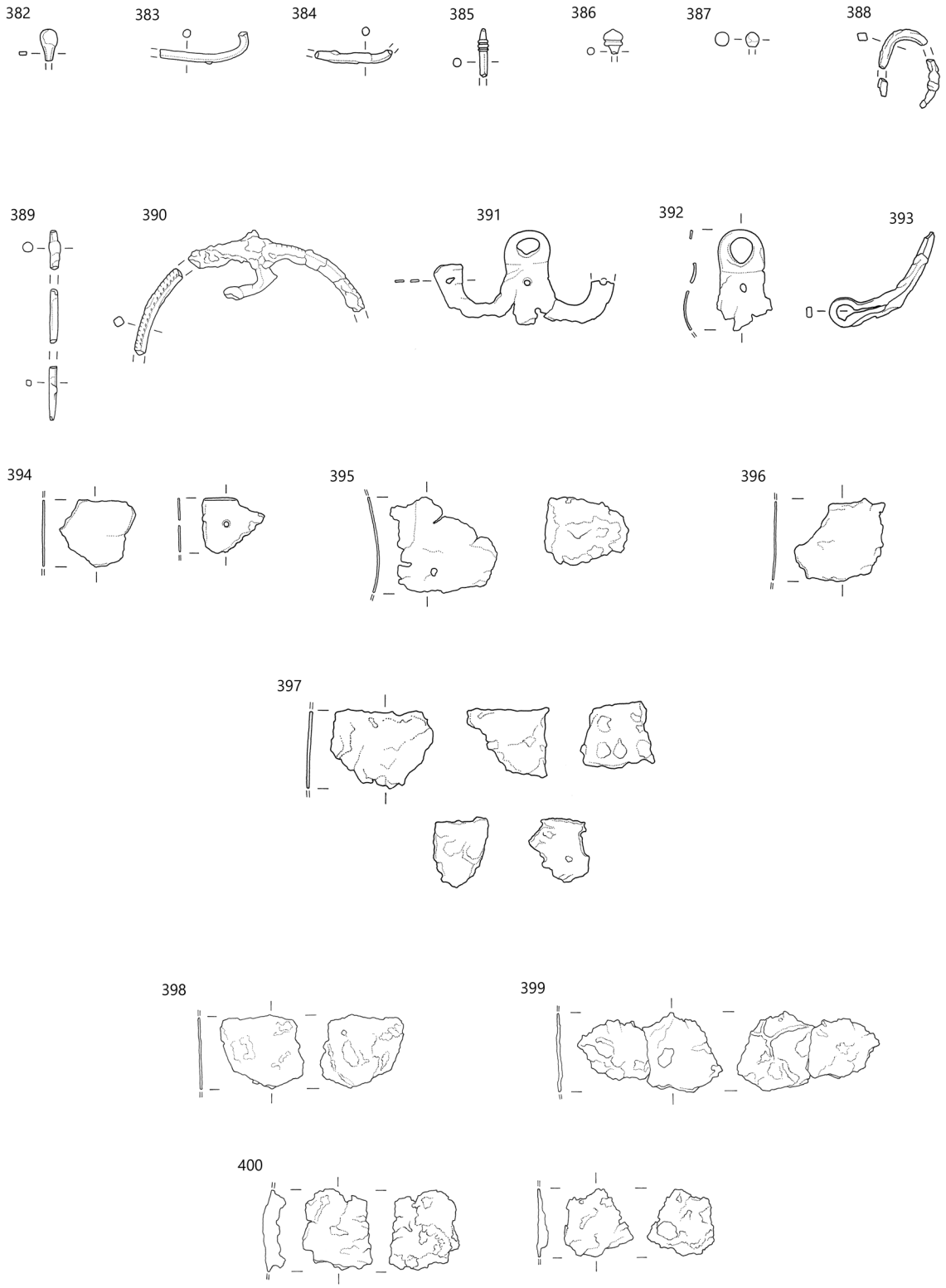
396 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5551
Bronasta pločevina. Vel. 2,7 × 3,0 cm.

397 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5724
Več kosov bronaste pločevine. Vel. 2,4 × 3,4 cm, vel. 2,2 × 2,6 cm, vel. 2,2 × 2,4 cm, vel. 2,2 × 1,8 cm, vel. 2,1 × 2,0 cm.

398 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A–B/25, PN 5573
Odlomek tanke ravne bronaste pločevine. Vel. 2,3 × 2,6 cm.

399 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5713
Odlomek tanke ravne bronaste pločevine. Vel. 2,6 × 4,5 cm.

400 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5703
Odlomka zadebeljene, rahlo ukrivljene ali ravne bronaste pločevine. Vel. 2,6 × 2,2 cm in 2,1 × 2,2 cm.

Grob 28, merilo 1 : 2.

401 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6313a
Bronast žebljiček s potolčeno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 0,8 cm, pr. tr. 0,15 cm.

402 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6313b
Bronast žebljiček s potolčeno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 0,7 cm, pr. tr. 0,15 cm.

403 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6313c
Bronast žebljiček s potolčeno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,3 cm, ohr. dl. 0,6 cm, pr. tr. 0,15 cm.

404 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6314
Bronast žebljiček s polkrožno glavico in trnom okroglega preseka. Pr. gl. 0,33 cm, ohr. dl. 0,5 cm, pr. tr. 0,1 cm.

405 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6318a
Bronast žebljiček s poškodovano polkrožno glavico in delno ohranjenim trnom okroglega preseka. Pr. gl. 0,5 cm, ohr. dl. 0,3 cm.

406 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6318b
Bronast žebljiček s poškodovano polkrožno glavico in delno ohranjenim trnom okroglega preseka. Pr. gl. 0,5 cm, ohr. dl. 0,3 cm.

407 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6598a
Bronast žebljiček s poškodovano polkrožno glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 0,3 cm, pr. tr. 0,1 cm.

408 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6598b
Bronast žebljiček s poškodovano polkrožno glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,4 cm, pr. tr. 0,15 cm.

409 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6598c
Bronast žebljiček s poškodovano polkrožno glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 0,4 cm, pr. tr. 0,15 cm.

410 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5561
Bronast žebljiček s potolčeno glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je zalomljen. Pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 1,3 cm, pr. tr. 0,2 cm.

411 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5576a
Bronast žebljiček s potolčeno glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,3 cm, ohr. dl. 1,0 cm, pr. tr. 0,2 cm.

412 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5576b
Bronast žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,25 cm, ohr. dl. 0,5 cm, pr. tr. 0,1 cm.

413 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5578
Bronasti žebljiček s poškodovano polkrožno glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,5 cm, ohr. dl. 0,4 cm.

414 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5593a
Bronast žebljiček s poškodovano polkrožno glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,7 cm, pr. tr. 0,2 cm.

415 SE 3611, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5593b
Bronast žebljiček s poškodovano polkrožno glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. 0,8 cm, pr. tr. 0,2 cm.

416 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5591
Bronast okrasni žebljiček. Polkrožna glavica iz tanjše pločevine s trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 0,4 cm.

417 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5714
Odlomek brona. Vel. 1,0 × 1,8 cm.

418 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5596
Dva odlomka bronastega ključa. Ohr. dl. 7,1 cm, š. 1,7 cm, db. 0,6 cm.

419 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6599
Dvanajst železnih žebljičkov s stožčasto glavico in trni kvadratnega preseka. Trije so ohranjeni v celoti, preostali imajo delno odlomljene trne. V enem primeru je trn v spodnjem delu ukrivljen. Pr. gl. od 0,4 do 0,6 cm, ohr. dl. od 0,7 do 1,6 cm.

420 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6305
Železen žebljiček s sploščeno glavico in trnom krož-.nega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,2 cm

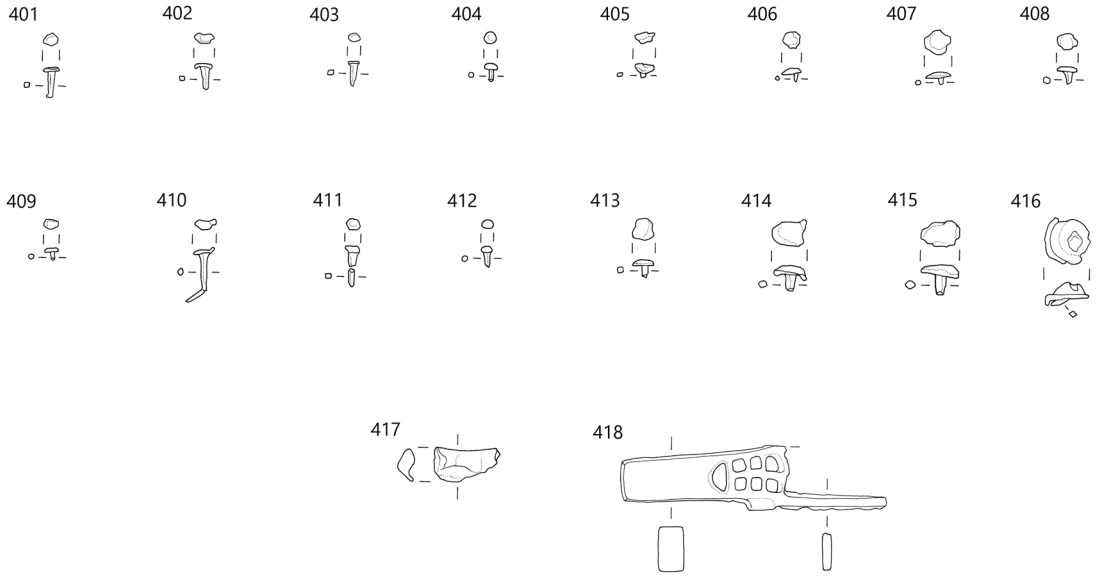
421 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5589
Tri železne zanke pravokotnega preseka, povezane z zatičem. Dl. 6,6 cm, nv. š. 2,8 cm, db. 1,6 cm.

422 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5705
Del pravokotno zapognjenega železnega okova pravokotnega preseka. Dl. 5,4 cm, š. 3,4 cm, db. 0,3 cm.

423 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5707
Del pravokotno zapognjenega železnega okova pravokotnega preseka. Dl. 7,0 cm, š. 4,2 cm, db. 0,4 cm.

Grob 28, merilo 1 : 2.

424 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5586
Del pravokotno zapognjenega železnega okova pravokotnega preseka. Dl. 7,0 cm, š. 3,0 cm, db. 0,4 cm.

425 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6600
Trije odlomki železne pločevine, eden s perforacijo. Vel. 1,1 × 2,0 cm, vel. 1,0 × 1,4 cm, 1,0 × 1,6 cm.

426 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5706
Železen žebelj s sploščeno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 2,0 cm, dl. 7,0 cm.

427 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6598d
Železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka v zgornjem in okroglega preseka v spodnjem delu. Pr. gl. 1,8 cm, rek. ohr. dl. 5,6 cm, pr. tr. 0,5 cm.

428 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6598e
Železen žebelj s strehasto glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 0,6 cm, pr. tr. 0,4 cm.

429 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6598f
Železen žebelj s ploščato glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,6 cm, ohr. dl. 2,0 cm, pr. tr. 0,4 cm.

430 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6598g
Trn železnega žeblja kvadratnega preseka. Vel. tr. 0,4 × 0,4 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

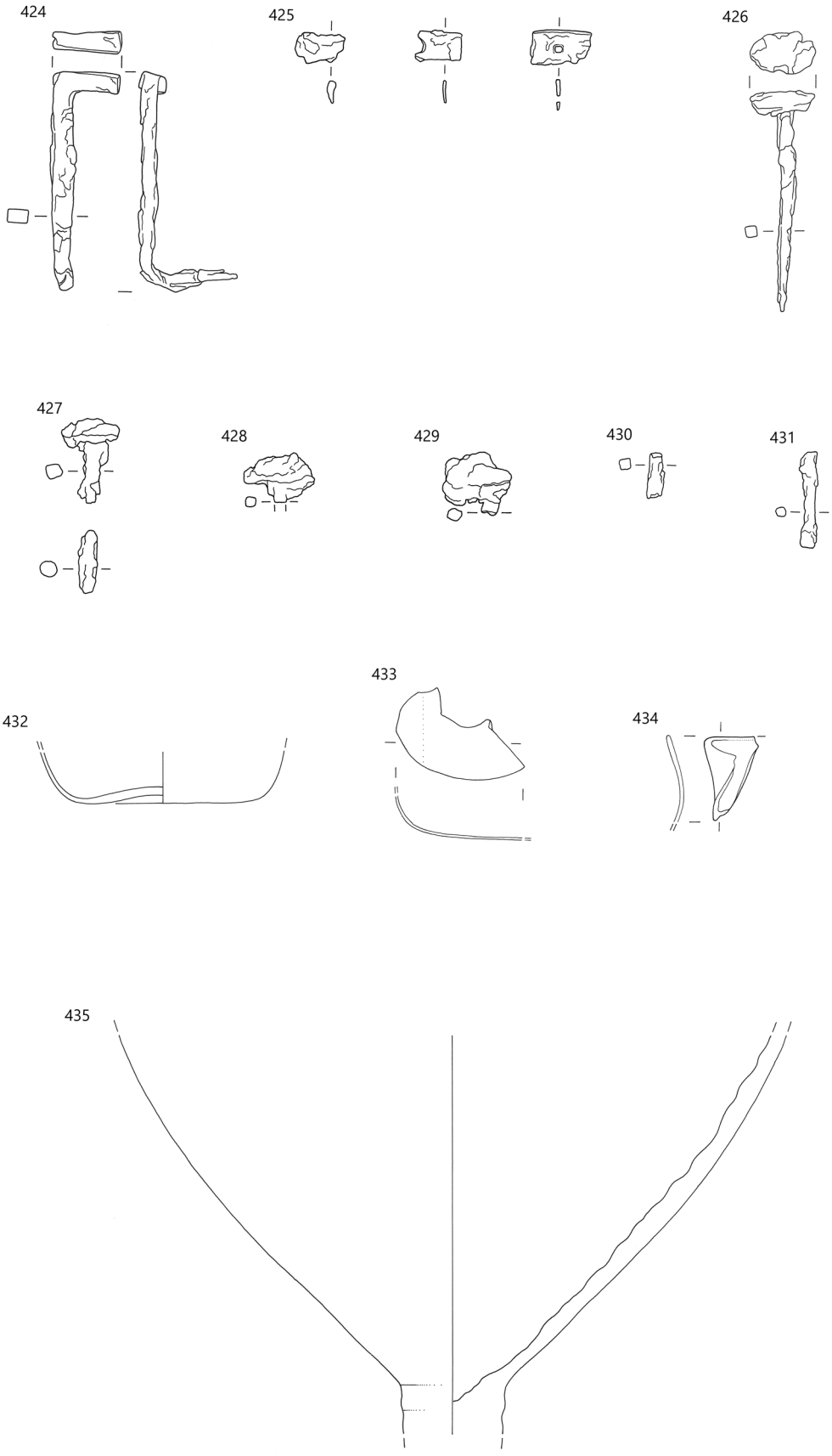
431 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6598h
Del trna železnega žeblja okroglega preseka. Pr. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 3,1 cm.

432 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5599
Odlomek vboklega dna stekleničke. Pr. d. 4,8 cm, ohr. v. 1,6 cm.

433 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5708
Odlomek dna balzamarija, dekolorirano steklo. Vel. 3,0 × 4,0 cm.

434 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5711
Odlomek dna steklene posode, dekolorirano steklo. Vel. 2,6 × 1,9 cm.

435 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5712, PN 5722
Transportno posodje (?). Spodnji del ostenja z odlomljenim gumbom (?). Prežgana. F: N1. B: lisasta, svetlo rjava do rdečkasta. Nv. pr. 20,2 cm, ohr. v. 12,4 cm.

Grob 28, merilo 1 : 2.

436 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5718, PN 5723
Fina keramika. Del finega krožnika z vodoravno izvihanim ustjem in ravnim dnom (oblika FK 1). Rob ustja in sredina dna sta okrašena s peresnim okrasom. Na notranji in zunanji strani ostanki rdečega premaza. Posoda je ožgana. F: N1. B: sivo rjava. Pr. u. 10,2 cm, pr. d. 6,4 cm, v. 2,8 cm.

437 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5580
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja sklede z vodoravno izvihanim ustjem (oblika S 3.2). Rob ustja je okrašen s peresnim okrasom. Na notranji in zunanji strani ostanki rdečega premaza. F: N1. B: svetlo rdeča. Vel. 4 × 3,6 cm.

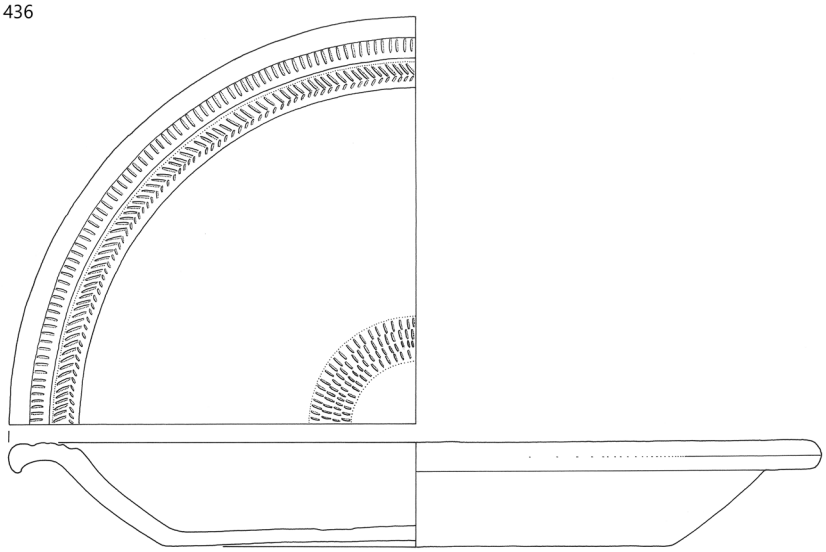

438 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. A–B/25, PN 6601
Fina keramika. Odlomek ostenja posode, okrašene z metličenjem. F: N4. Vel. 3,1 × 3,7 cm.

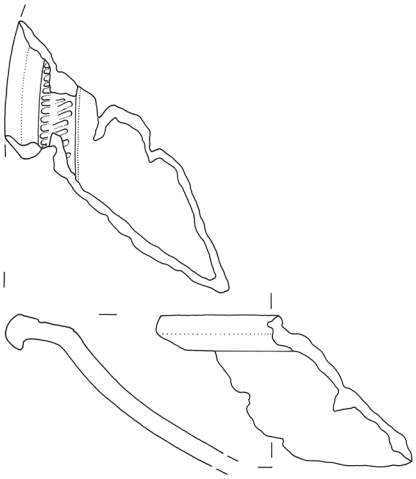
439 SE 3611a, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5704, PN 5716
Pečatna oljenka, tip Loeschcke X, žig FORTIS. Ožgana. F: O2. B: temno rjava. Dl. 10,6 cm, š. 7,5 cm, v. 3,5 cm.

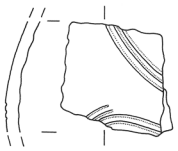
436

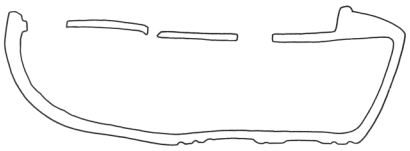
437

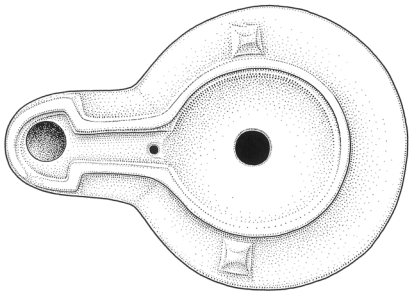

438

439

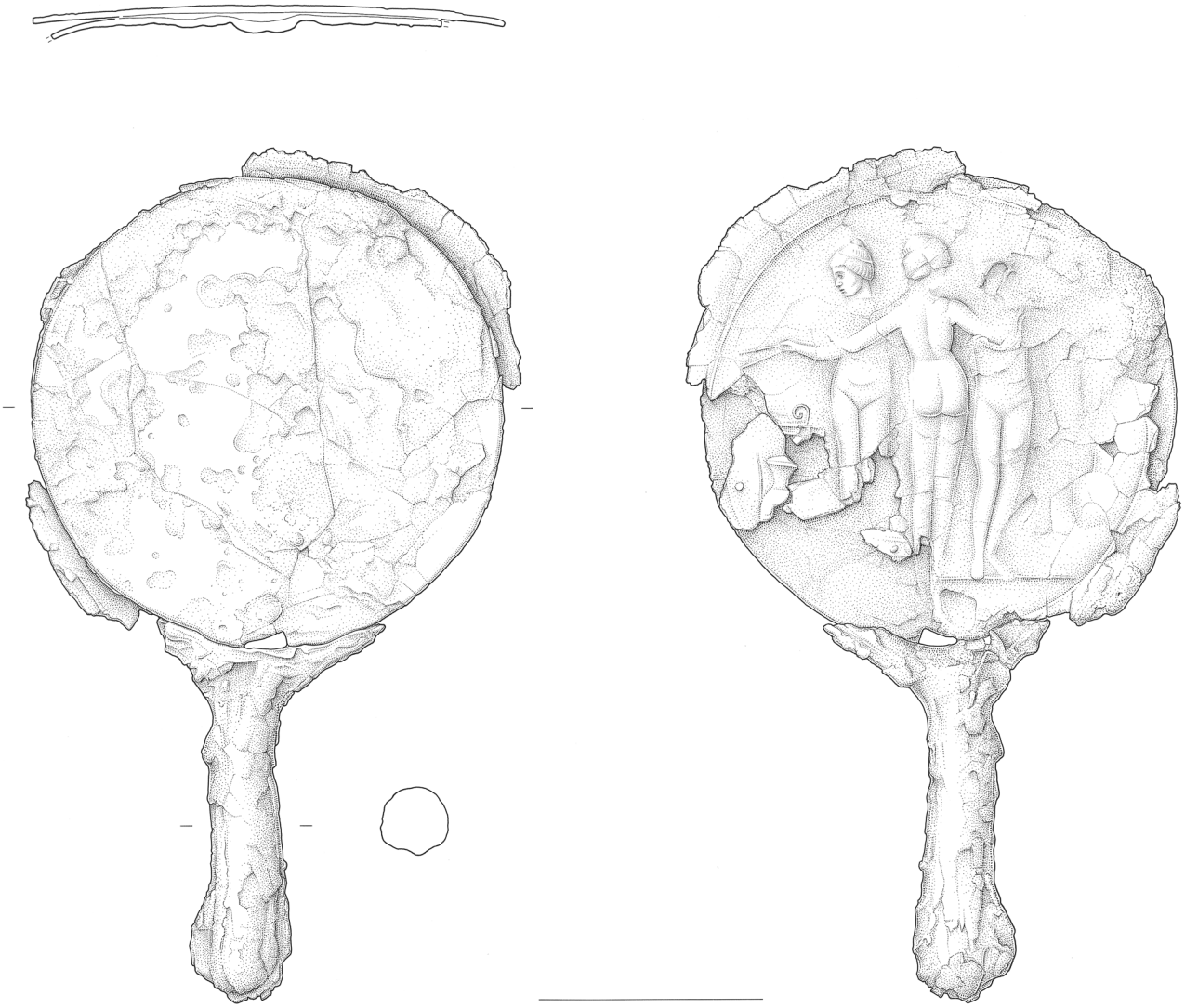

Grob 28, merilo 1 : 2.

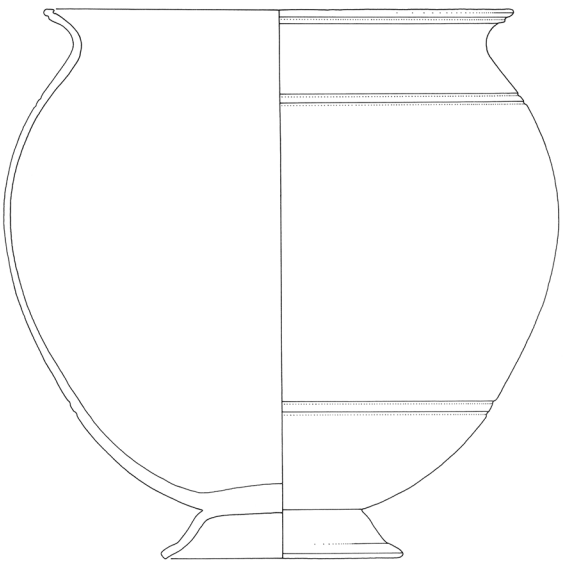
440 SE 3610, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5565
Ogledalo iz brona in svinca. Na zadnji strani ogledala reliefni okras treh gracij. Pr. br. plošče 13,4 cm, dl. 24,0 cm, pr. ogledalne plošče 15,0 cm, pr. ročaja 1,9 cm.

441 SE 3610, grob 28, sek. XXI, kv. A/25, PN 5564
Večja kroglasta čaša na posebej pihani visoki nogi iz rumenkasto obarvanega stekla. Ostenje je okrašeno z dvema pasovoma plitvih vodoravnih kanelur. Pr. u. 12,4 cm, pr. n. 6,0 cm, v. 14,5 cm.

440

441

Grob 28, merilo 1 : 2.

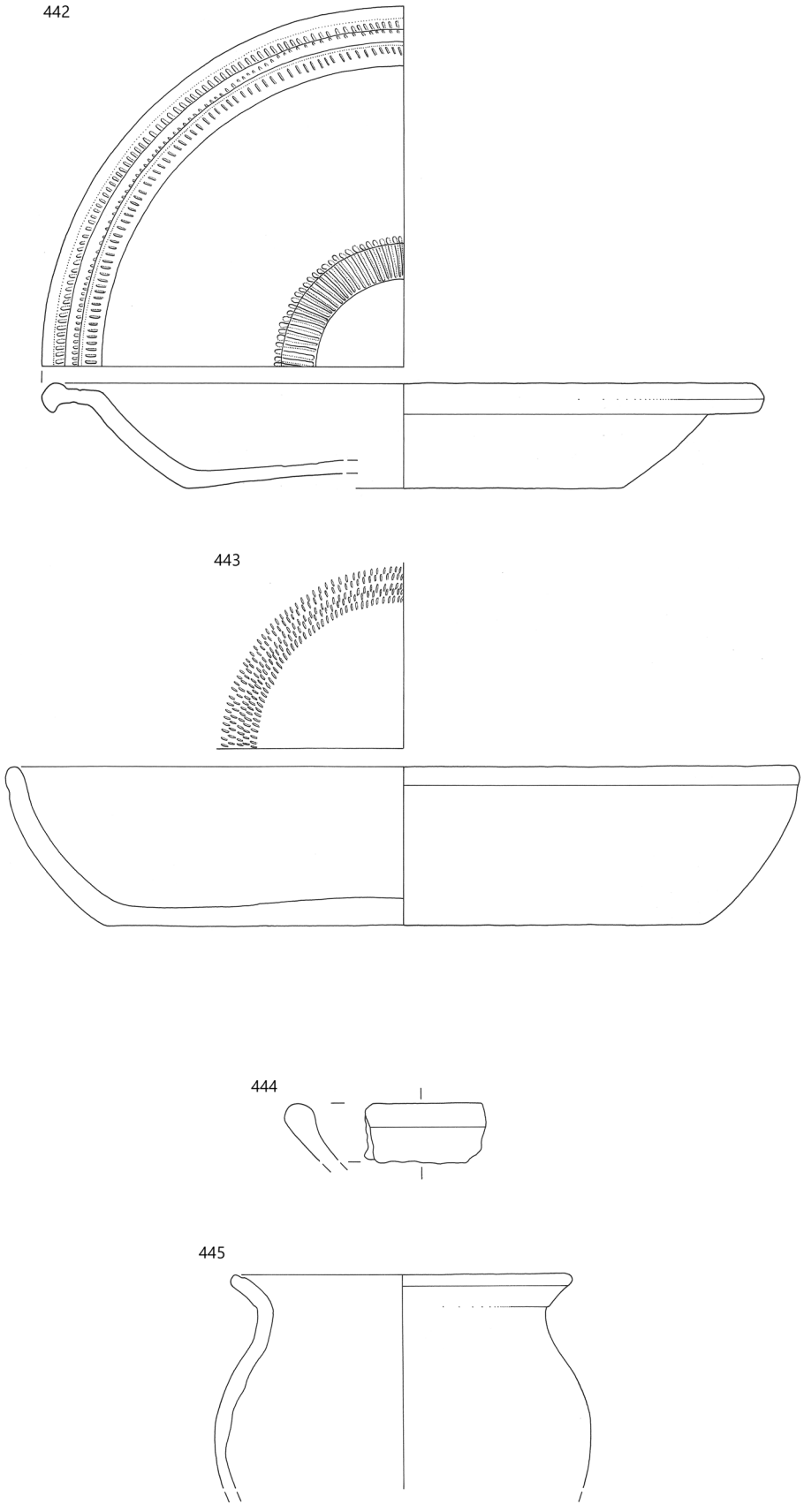
442 SE 3610, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5709, PN 5701, PN 5719, PN 6571
Fina keramika. Del finega krožnika z vodoravno izvihanim ustjem in ravnim dnom (oblika FK 1). Rob ustja in sredina dna sta okrašena s peresnim okrasom. Na notranji in zunanji površini so ostanki rdečega premaza. Posoda je ožgana. F: N1. B: sivo rjava. Pr. u. 10,4 cm, pr. d. 6,2 cm, v. 3,0 cm.

443 SE 3610, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5702, PN 5595, PN 5715, PN 6345
Fina keramika. Slabo ohranjen, močno prežgan krožnik (oblika K 1). Na notranji površini so ohranjene sledi rdečega premaza. Na dnu so vidni ostanki peresnega okrasa. F: NK1 (?). B: svetlo rdeča. Pr. u. 11,4 cm, pr. d. 8,6 cm, v. 2,3 cm.

444 SE 3610, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 6572
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja krožnika (oblika K 2). Na notranji strani svetlo rjav premaz. F: NK1. B: svetlo rdeča. Vel. 1,6 × 3,2 cm.

445 SE 3610, grob 28, sek. XXI, kv. B/25, PN 5597
Groba keramika. Izvihano ustje in del ostenja finega lonca (oblika FL 2.2). Lonec je ožgan. F: KK1. B: lisasta, svetlo rjava do siva. Pr. u. 4,8 cm, ohr. v. 6,2 cm.

V SE 3611 so bili odkriti še: manjši odlomki in drobci bronaste pločevine v PN 5556 (5 g), PN 5588 (2 g), PN 6498 (8 g), PN 5717 (3 g), PN 5710 (2 g) in PN 5598 (8 g); drobci brona v PN 6312 (3 g), PN 6320 (2 g) in PN 6311 (4 g); ostali drobci brona (2 g), številni drobci stekla v PN 5572 (6 g) in PN 5570 (5 g); ostali drobci stekla (23 g) in drobci železa v PN 6304 (0,8 g) ter ostali drobci železa (8 g), drobec ožgane kosti (0,5 g), odlomki gradbenega materiala (235 g) in odlomki keramike (155 g).

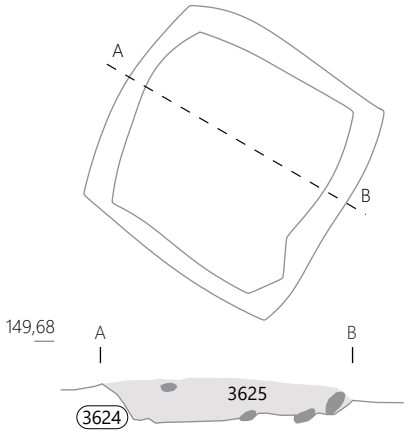
Grob 28, merilo 1 : 2.

Grob 29 – SE 3624/SE 3625, sek. XXI, kv. B/24

M 1 : 20

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3624), kvadratne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z žganino z žganimi kostmi, pomešano z zbito, zelo temno rjavo ilovico (10YR 3/2) (SE 3625), na katero je bila postavljena keramična posoda. V žganini so ležali bronasta, profilirana fibula (**G446**), ki je bila poškodovana v ognju, več kosov keramičnega posodja (**G447**–**G450**) in kamnit izvrtek (**G451**).

Dimenzije grobne jame: 0,67 m × 0,67 m, globina 0,17 m.

Datacija: 1. stoletje ali prva polovica 2. stoletja (?).

Kostni ostanki: SE 3625 – teža: 1012,1 g (lobanja – 64,42 g, 26 mm; rebra – 17,91 g, 19 mm, vretenca – 4,81 g, 23 mm; dlani/stopala – 0,22 g, 11 mm; dolge kosti – 130,53 g, 39 mm; nedoločljivo – 760,99 g, 13 mm). Drugo: živalske kosti – 33,22 g. Barva: temno modra do bela, prevladuje bela.

Opis: na nekaterih odlomkih lobanje so vidni lobanjski šivi, ki so zraščeni. Kosti izgledajo povsem razvito. Ohranjenih je več korenin zob, ki so povsem razvite. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo. Kosti in korenine zob so gracilne.

Rastlinski ostanki: SE 3625: iglavec (jelka (?)) (Coniferous (cf. *Abies alba*)), nezogleneli les.

Grobni inventar

446 SE 3625, grob 29, sek. XXI, kv. B/24, PN 5569
Delno ohranjena bronasta noriško-panonska dvogumbasta fibula, najverjetneje tip Almgren 236g. Š. 3,0 cm, dl. 6,4 cm, v. 3,0 cm.

447 SE 3625, grob 29, sek. XXI, kv. B/24, PN 6346
Keramika tankih sten. Odlomek ustja ali ostenja skodelice (KTS O4). Na notranji strani ostanki peskanja in rjavega premaza. F: KTS4. B: rdeče rumena. Pr. u. 4,0 cm, ohr. v. 1,8 cm.

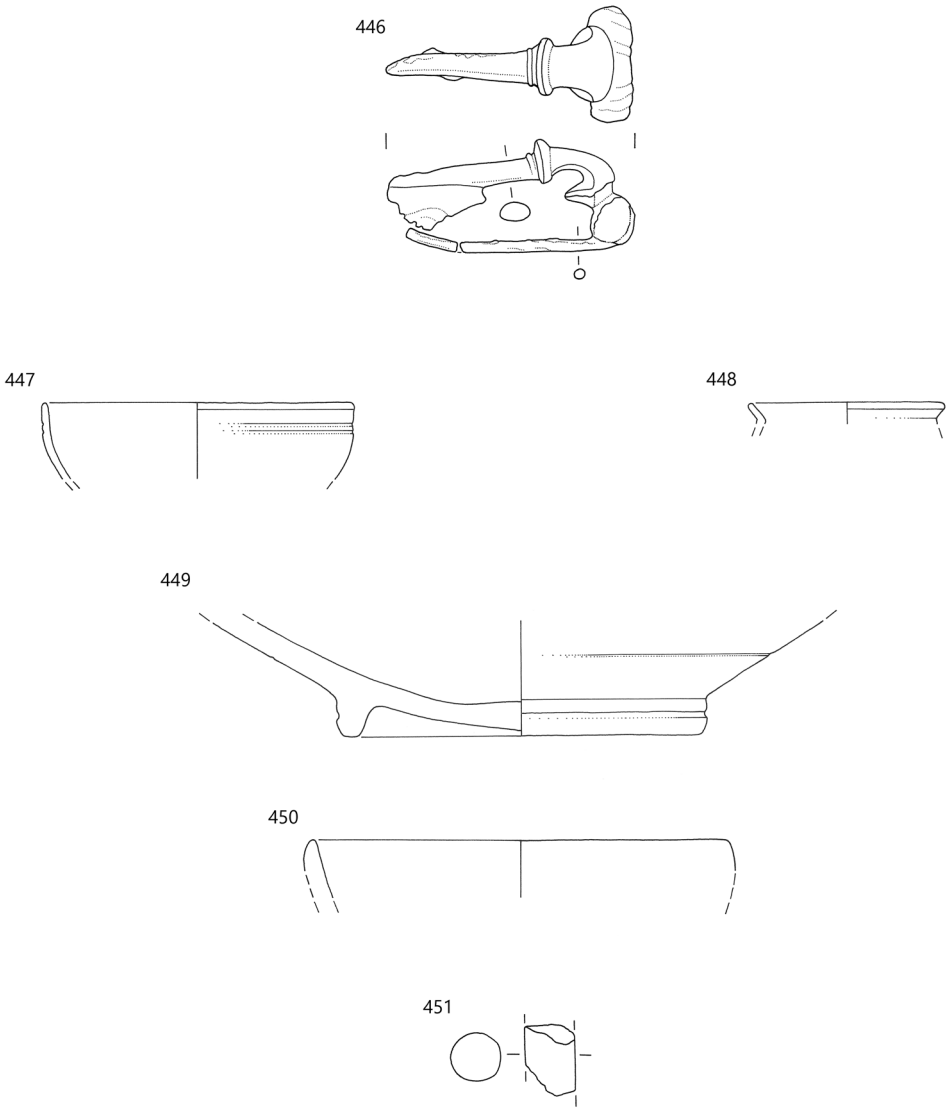
448 SE 3625, grob 29, sek. XXI, kv. B/24, PN 6603
Keramika tankih sten. Odlomek ustja čaše z ostanki črnega premaza. F: KTS1. B: siva. Pr. u. 5,2 cm, ohr. v. 0,6 cm.

449 SE 3625, grob 29, sek. XXI, kv. B/24, PN 5568
Fina keramika. Dno in del ostenja sklede z ostanki temno rdeče rjavega premaza na notranji strani. Posoda je delno ožgana. F: N1. B: sivo rjava. Pr. d. 9,5 cm, ohr. v. 3,0 cm.

450 SE 3625, grob 29, sek. XXI, kv. B/24, PN 6602
Fina keramika. Navznoter uvihano ustje in del ostenja krožnika (oblika K 1). F: NK2. B: svetlo sivo rjava. Pr. u. 5,4 cm, ohr. v. 1,4 cm.

451 SE 3625, grob 29, sek. XXI, kv. B/24, PN 6899
Kamnit izvrtek iz apnenca. Pr. 1,3 cm, ohr. v. 1,5 cm.

V SE 3625 so bili odkriti še odlomki in drobci keramike (10 g) ter drobca stekla (0,7 g).

Grob 29, merilo 1 : 2.

Grob 30 – SE 3628/SE 3629, SE 3630, SE 3641, SE 3653, sek. XXI, kv. B/25

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža3), enojen pokop.

Opis: preprosta grobna jama (SE 3628) nepravilne podolgovate/rahlo trapezaste tlorisne oblike in ravnega dna, vkopana v geološko osnovo. Na južnem delu grobne jame, kjer je bila polička (SE 3641), je bila jama globoka 0,24 m, a se je globina proti severu zmanjšala na 0,10 m. Polička (SE 3641) je bila zgrajena iz drobnih kamnov in veliko malte[230], ob njej je bila kamnita konstrukcija (SE 3653). Na tem delu je bilo najdenih nekaj odlomkov lončenine. Grobna jama je bila zapolnjena z dvema polniloma, zbito trdno rjavo ilovico (10YR 3/2), premešano z žganino in sežganimi kostmi (SE 3629), ki je prekrivala temnejšo žganino s kostmi (SE 3630); slednja se je nahajala v osrednjem delu groba, severno od poličke. Izmed pridatkov so bili v žganini SE 3630 le kosi keramike (**G452**–**G456**), v polnilu SE 3629 pa deli koščene igle (**G458**–**G459**), deli bronaste fibule (**G460**–**G461**), bronasta žebljička (**G462**–**G463**), več železnih žebljičkov in žebljev oziroma njihovih delov (**G463**–**G472**), železna zanka (**G473**) in ukrivljena žica (**G474**), posoda iz zelenega stekla (**G475**), deli dveh hišastih žar (**G476**–**G477**), drugo keramično posodje ali njegovi deli (**G478**–**G482**) ter novec (**G483**).

Dimenzije grobne jame: 1,96 m × 1,04 m–0,48 m, globina od 0,24 m do 0,10 m.

Dimenzije poličke: 0,84 m × 0,40 m, višina 0,10 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3630 – teža: 154,01 g (lobanja – 15,12 g, 24 mm; rebra – 2,95 g, 12 mm; ramenski obroč – 0,64 g, 10 mm; dolge kosti – 39,28 g, 18 mm; nedoločljivo – 94,46 g, 12 mm). Drugo: živalske kosti. SE 3629 – teža: 238,65 g, (lobanja – 19,76 g, 21 mm; rebra – 5,75 g, 21 mm; vretenca – 0,59 g, 8 mm; dlani/stopala – 1,30 g, 11 mm; dolge kosti – 57,49 g, 25 mm; nedoločljivo – 151,46 g, 14 mm). Drugo: živalske kosti. Barva: temno modra do bela, prevladuje bela.

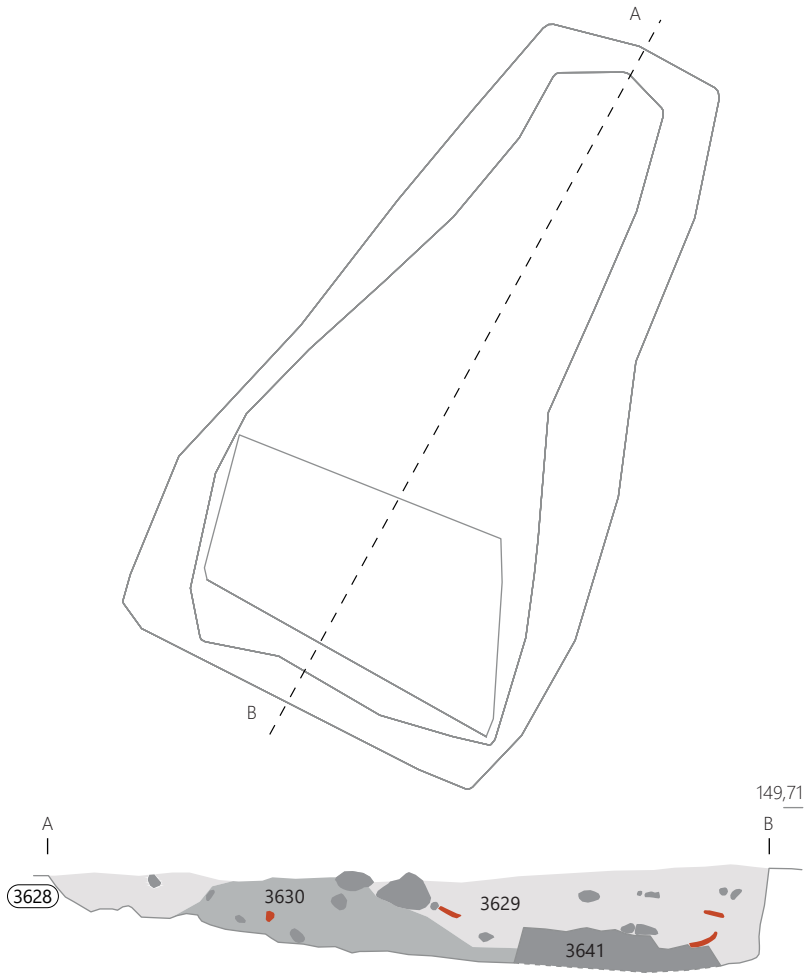
Opis: lobanjske in dolge kost izgledajo povsem razvite, a so tanke oz. gracilne. Ohranjena je korenina ličnika, ki ima odprt vršič (SE 3630), ohranjeni del nadočesnega oboka (SE 3629) je gracilen. Na podlagi odprtega vršiča ličnika gre verjetno za otroka, starega 13,5 leta ± 1 leto.

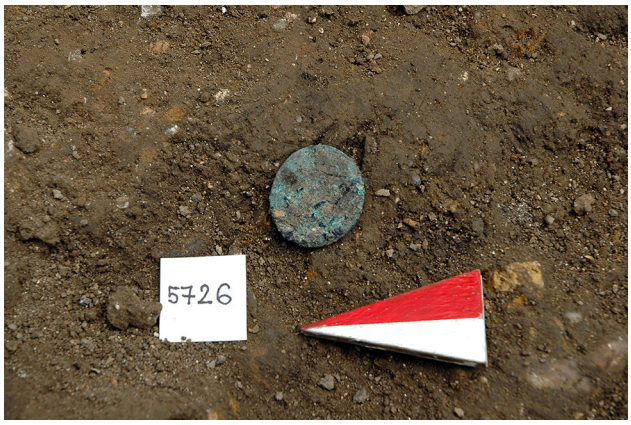

230 Analiza vzorca malte (VZ 530) je pokazala, da gre za precej preperel vzorec. Agregat, ki je bil uporabljen za izdelavo malte, vsebuje silikatna in karbonatna zrna. Načeloma je podoben ostalim in najverjetneje izvira iz Save, le da iz druge mikrolokacije (Rižnar 2021).

M 1 : 20

Grobni inventar

452 SE 3630, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6550
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in dela ostenja čaše. F: FN1. B: zelo svetlo rjava. Pr. u. 6,0 cm, ohr. v. 1,5 cm.

453 SE 3630, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6551
Fina keramika. Odlomek ustja in zgornjega dela ostenja posode zaprtega tipa. Pod ustjem je kanelura. Na zunanji in notranji površini so ostanki rjavo rdečega premaza. F: FN1. B: oranžna. Pr. u. 8,7 cm, ohr. v. 1,8 cm.

454 SE 3630, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6549
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in dela ostenja čaše (oblika Č 4.2). F: N6. B: svetlo siva. Pr. u. 9,2 cm, ohr. v. 4,6 cm.

455 SE 3630, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6609
Fina keramika. Odlomek ostenja posode, okrašene s tremi vrstami vodoravnega koleščkanja. Odlomek je prežgan. Površina je zelo prašna. F: N2. B: svetlo siva. Vel. 2,9 × 3,9 cm.

456 SE 3630, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6610
Fina keramika. Odlomek ostenja posode, okrašen s peresnim okrasom. Odlomek je prežgan. Površina je poškodovana, hrapava. F: N2. B: svetlo siva. Vel. 2,7 × 2,2 cm.

457 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6307
Del koščene igle okroglega preseka. Pr. 0,4 cm, ohr. dl. 3,2 cm.

458 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6604
Dva dela koščene igle okroglega preseka. Pr. 0,4 cm, rek. ohr. dl. 3,0 cm.

459 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6308
Spodnji del loka bronaste, močno profilirane fibule. Rek. ohr. dl. 3,2 cm, ohr. š. 1,1 cm.

460 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6309
Noga bronaste fibule. Vel. 1,0 × 2,4 cm.

461 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6606a
Miniaturen bronast žebljiček s kroglasto glavico in trnom okroglega preseka. Pr. gl. 0,4 cm, dl. 0,6 cm.

462 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6606b
Miniaturen bronast žebljiček s potolčeno gobasto glavico in trnom okroglega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,4 cm.

463 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6605a
Miniaturen železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

464 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6605b
Miniaturen železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je v spodnjem delu ukrivljen. Pr. gl. 0,6 cm, dl. 1,1 cm.

465 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6605c
Miniaturen železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

466 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6895
Železen žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Spodnji del trna je ukrivljen. Pr. gl. 0,4 cm, dl. 0,9 cm.

467 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6896a
Železni žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Š. gl. 0,6 cm, dl. 1,9 cm.

468 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6896b–d
Trije trni železnih žebljičkov, sploščeni. Pr. tr. 0,05 do 0,1 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,6 cm.

469 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6897a
Trn železnega žeblja kvadratnega preseka. Š. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 3,1 cm.

470 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6897b
Trn železnega žeblja pravokotnega preseka. Š. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

471 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 5584
Železen žebelj s sploščeno glavico in trnom kvadratnega preseka. Spodnji del trna je ukrivljen. Pr. gl. 1,5 cm, dl. 4,8 cm.

472 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 5585
Trn železnega žeblja kvadratnega preseka. Vel. tr. 0,3 × 0,3 cm, ohr. dl. 3,8 cm.

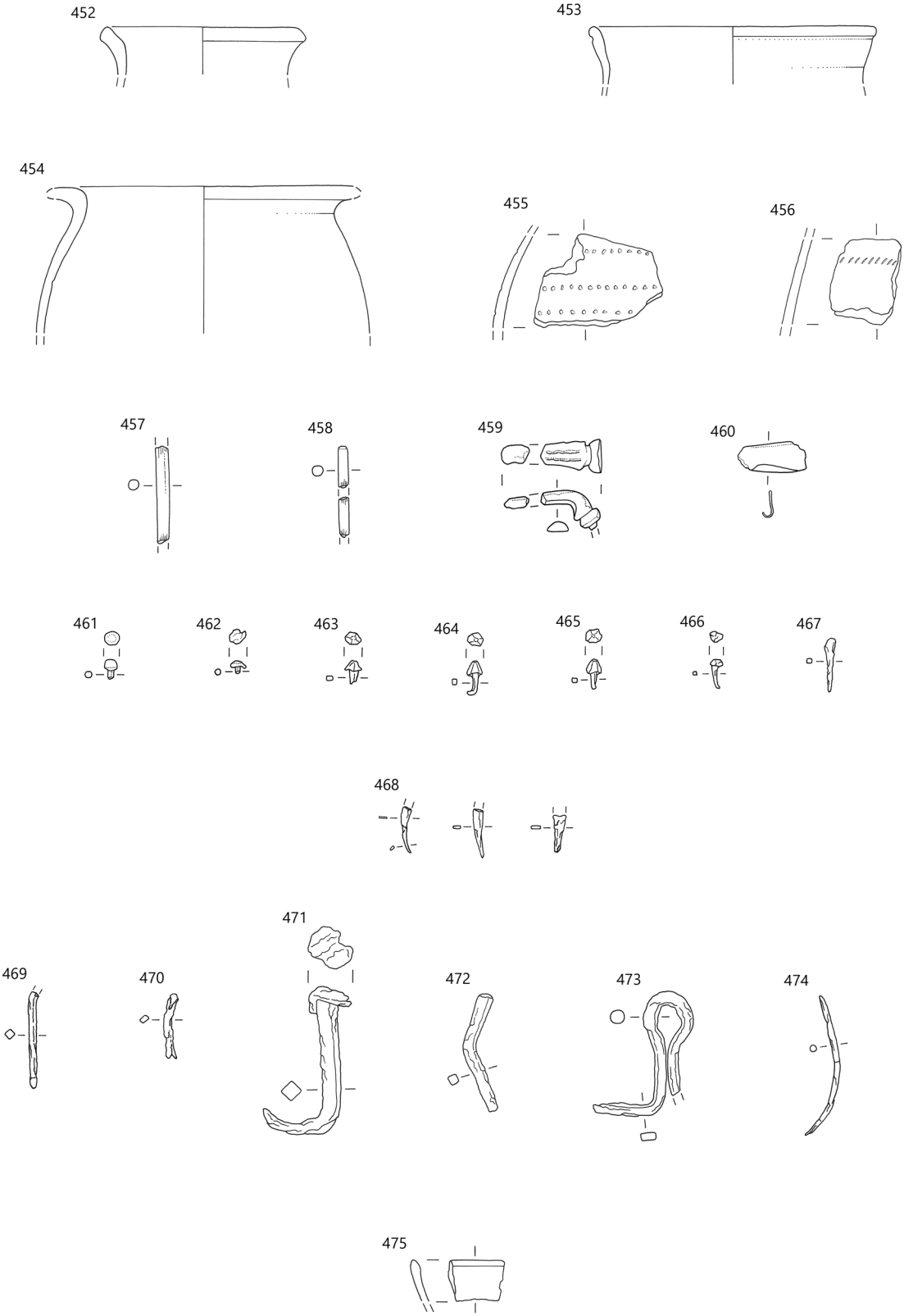
473 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 5727
Železna zanka zgoraj okroglega in spodaj pravokotnega preseka. Š. zanke 1,6 cm, dl. 4,2 cm.

474 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6898
Ukrivljena železna žica, okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 4,4 cm.

475 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6608
Odlomek ustja posode iz temno zelenega stekla. Na notranji strani, tik pod ustjem, je plitva kanelura. Vel. 2,4 × 2,0 cm.

Grob 30, merilo 1 : 2.

476 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6547
Hišasta žara (oblika H 2.1). Delno ohranjena hišasta žara (ohranjena ostenje in rame). Na zunanji površini so ostanki rdečega premaza, glede na ohranjenost premaz ni bil nanešen na celotno zunanjo površino. F: HŽ1. B: rumenkasto roza. Nv. pr. 19,3 cm, ohr. v. 16,4 cm.

477 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 6548
Hišasta žara, trebušasta (oblika H 1.1?). Odlomek zgornjega dela ostenja hišaste žare. Na ostenju tri vodoravne kanelure. Na zunanji in notranji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. F: HŽ1. B: rumenkasto roza. Nv. pr. 23,8 cm, ohr. v. 7,4 cm.

478 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 5738a
Fina keramika. Rahlo vbočeno dno in del ostenja posode. Na zunanji površini so ostanki rjavo rdečega premaza. F: FN1. B: oranžna. Pr. d. 6,0 cm, ohr. v. 2,4 cm.

479 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 5738b
Fina keramika. Odlomek dna in del ostenja posode zaprtega tipa. Na notranji in zunanji površini ostanki rdečega premaza. Ostenje je okrašeno s plastičnim okrasom v obliki lusk. Posoda je delno ožgana. F: FN1. B: svetlo rjava. Pr. d. 8,7 cm, ohr. v. 3,5 cm.

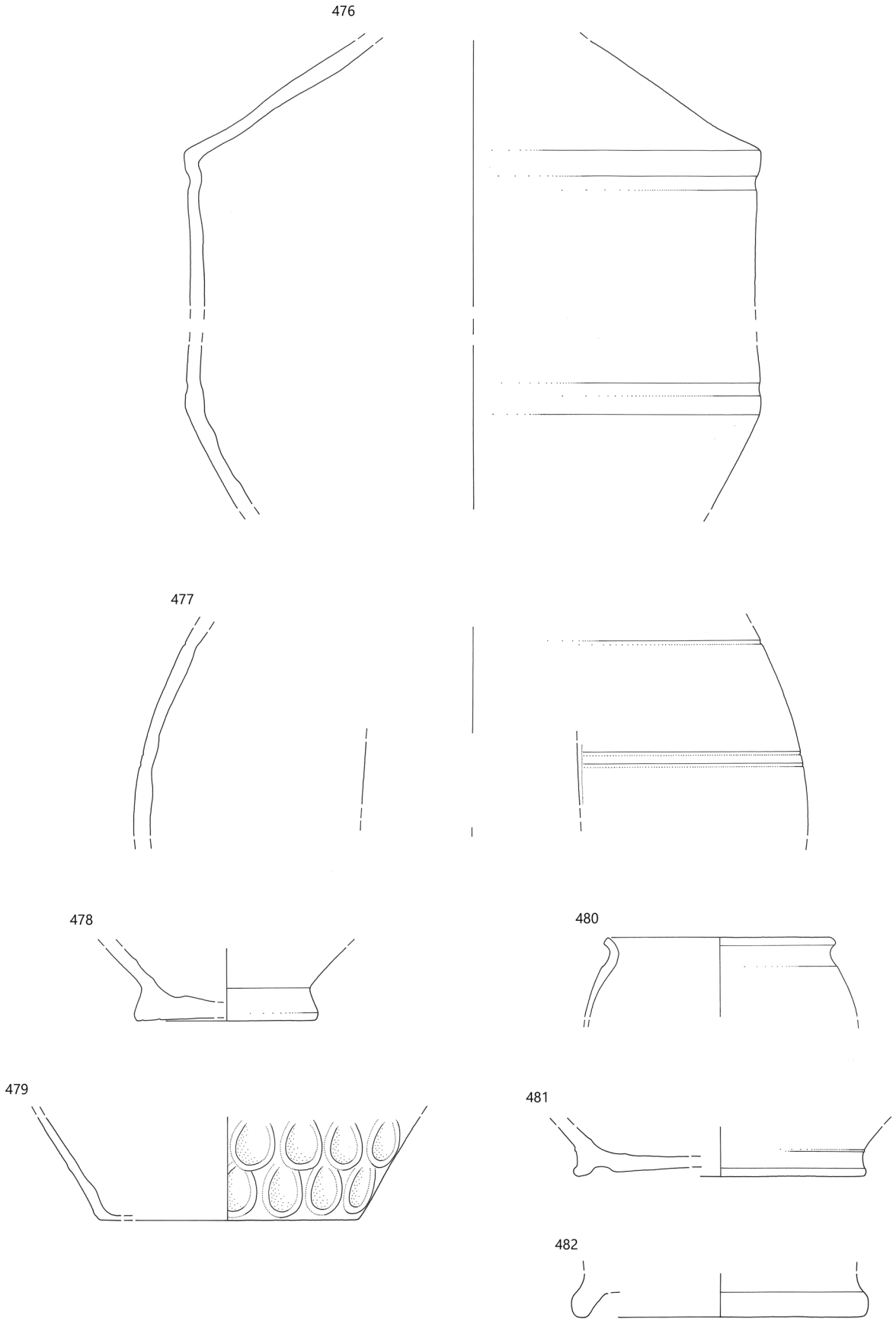
480 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25 PN 6607
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in dela ostenja čaše (oblika Č 4.2). Na zunanji površini je svetleč rdeč premaz, na notranji pa mat rdeč premaz. F: N1. B: svetlo oranžna. Pr. u. 7,5 cm, ohr. v. 2,6 cm.

481 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 5737b
Fina keramika. Prstanasto dno sklede ali vrča. F: N3. B: roza. Pr. d. 9,7 cm, ohr. v. 1,7 cm.

482 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 5737a
Fina keramika. Prstanasto dno sklede ali vrča. F: N3. B: roza. Pr. d. 9,6 cm, ohr. v. 1,5 cm.

483 SE 3629, grob 30, sek. XXI, kv. B/25, PN 5726
Novec: Traianus/As/kovan 98–117/Rom/RIC ?/PMBr 1821, t. 8,91 g, vel. 28 × 31,5 mm.

V SE 3630 so bili odkriti še odlomki keramike (163 g) in kamnita odbitka (2 g), v SE 3629 pa so se nahajali še odlomki keramike (51 g), kamniti odbitki (6 g), drobci stekla (1 g), drobci kamene strele (1 g), drobec jantarja (0,2 g), drobci brona (0,8 g) in koščki korodiranega amorfnega železa (11 g).

Grob 30, merilo 1 : 2.

Grob 31 – SE 3709/SE 3710, sek. XXII, kv. B/27

Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3709) nepravilne ovalne tlorisne oblike in U-preseka, vkopana v rimskodobno plast SE 3708. Vanjo je bila postavljena keramična posoda, ki je vsebovala žganino. Grobna jama je bila zasuta s trdo zbitim, temno rjavim zemljenim polnilom s peskom, drobci oglja in nekaj ožganimi kostmi (SE 3710). V zasutje so bili dodani kos brona (**G484**), keramične posode (**G485**–**G488**) in kamnito jedro (**G489**).

Dimenzije grobne jame: 1,24 m × 1,05 m, ohr. globine 0,18 m.

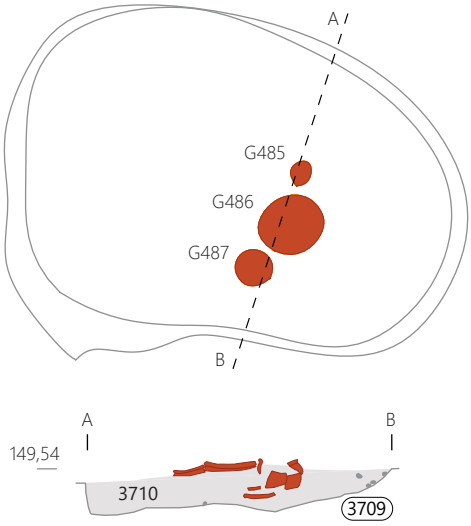
Datacija: 1. ali 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3710 – teža: 176,52 g (lobanja – 16,58 g, 23 mm; rebra – 1,88 g, 17 mm; dolge kosti – 39,01 g, 31 mm; nedoločljivo – 97,11 g, 15 mm). Drugo: živalski zobje. PN 5509 – teža: 8,89 g (lobanja – 4,17 g, 13 mm; nedoločljivo – 4,72 g, 10 mm). PN 5508 – teža: 28,96 g (lobanja – 1,16 g, 12 mm; rebra – 0,59 g, 12 mm, dlani/stopala – 0,57 g, 12 mm; dolge kosti – 12,84 g, 19 mm; nedoločljivo – 13,8 g, 10 mm). PN 5675 – teža: 19,71 g (lobanja – 0,56 g, 7 mm; dlani/ stopala – 0,58 g, 11 mm; rebra – 0,52 g, 15 mm; dolge kosti – 8,18 g, 20 mm; nedoločljivo – 9,87 g, 4 mm). PN 5507 – teža: 654,66 g (lobanja – 46,28 g, 16 mm; rebra – 1,73 g, 20 mm; dolge kosti – 132,32 g, 27 mm; nedoločljivo – 474,33 g, 9 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: ohranjeni lobanjski šivi so deloma zraščeni, a ne povsem. Ohranjene so korenine zob, predvsem kočnikov in ličnikov, ki izgledajo povsem razvite. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo. Kosti so gracilne, a tudi slabo ohranjene.

Živalski ostanki: SE 3710 – *Indet. Spec.* (13 frg. – *indet* fr.).

M 1 : 20

A
G485
G486
G487
B
A
B
149,54
3710
3709

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 31
SE 3709,3710
KVB 27 12.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 31
SE 3709 - 3710
KV B 26 15.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 31
SE 3709 - 3710
KV. B27 14.07.04

Grobni inventar

484 SE 3710, grob 31, sek. XXII, kv. B/27, PN 5520
Ploščat profiliran odlomek bronastega predmeta. Vel. 0,5 × 1,4 cm.

485 SE 3710, grob 31, sek. XXII, kv. B/27, PN 5509
Fina keramika. Rekonstruirana cilindrična čaša z usločenim spodnjim delom in poudarjeno stojno ploskvijo (oblika Č 8.1). Na zunanji strani je izdelana plitva široka kanelura. F: N1. B: oranžna. Pr. u. 7,8 cm, pr. d. 3,4 cm, v. 7,5 cm.

486 SE 3710, grob 31, sek. XXII, kv. B/27, PN 5507
Fina keramika. Delno ohranjena skleda na nogi, ustje je izvihano (oblika S 5). Na zunanji površini so ostanki rdečega premaza. Na zunanji strani ostenja so tri vodoravne kanelure. F: N3a. B: močno oranžna. Pr. u. 18,0 cm, pr. d. 7,1 cm, v. 14,0 cm.

487 SE 3710, grob 31, sek. XXII, kv. B/27, PN 5508
Fina keramika. Dno, ostenje in kratko izvihano ustje finega lonca (oblika FL 5). Na zunanji površini je ohranjen rdeč premaz. Pod ustjem sta dve plitvi kaneluri, peresni okras pa je na spodnjem delu ostenja. F: N1a. B: oranžna. Pr. u. 10,6 cm, pr. d. 5,3 cm, v. 13,8 cm.

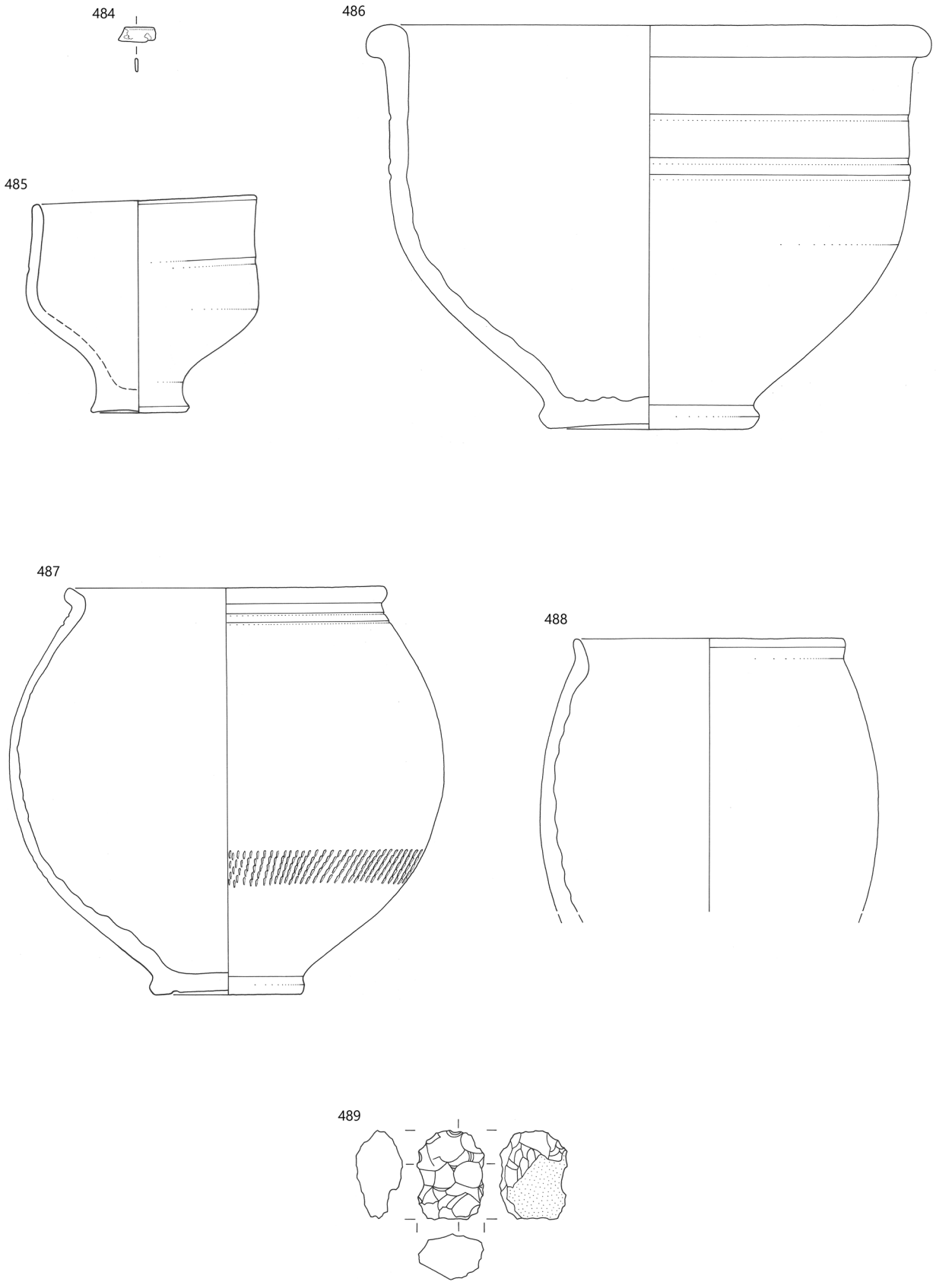
488 SE 3710, grob 31, sek. XXII, kv. B/27, PN 5675
Groba keramika. Del ustja in ostenja jajčaste čaše (oblika Č 4.1). Odlomek je delno ožgan, lisast. F: KK2. B: od rumene do temno rjave. Pr. u. 9,0 cm, ohr. v. 9,2 cm.

489 SE 3710, grob 31, sek. XXII, kv. B/27, PN 6611
Jedro iz temno sivega kremena. Vidne sledi odbijanja na obeh straneh. Ohranjeni so ostanki korteksa. Dl. 3,2 cm, š. 2,4 cm, db. 1,6 cm.

V SE 3710 so bili odkriti še številni odlomki rimskodobne keramike (146 g), odlomki prazgodovinske keramike (33 g), drobci stekla (0,5 g), drobci kamene strele (0,5 g), drobni kamniti odbitki in luske (14 g). V posodi PN 5508 so bili odkriti še drobci ožgane gline (11 g), podobno tudi v posodi PN 5675 (11 g).

Grob 31, merilo 1 : 2.

Grob 32 – SE 3711/SE 3712, sek. XXII, kv. B/27
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: Grobna jama (SE 3711), pravokotne tlorisne oblike, z ovalnimi vogali in U preseka, je bila vkopana v geološko osnovo, orientacije v smeri vzhod–zahod. Robovi grobne jame so bili močno ožgani. Zapolnjena je bila z dvema polniloma (oboje označeno kot SE 3712), pri čemer sta bila oglje in žganina skoncentrirana na dnu in v vzhodni polovici groba. V spodnjem delu grobne jame, v žganini, so bile najdbe poškodovane ali uničene, med njimi železni žeblji, staljena steklena balzamarija in bronast novec. Zgornje, zbito, rjavo, zemljeno polnilo, sestavljeno iz ilovice, peska in drobcev oglja, pa je vsebovalo pridatke, ki so bili naknadno položeni v grob: keramičen vrč, lonec in čašo, stekleni balzamariji in stekleni čaši, železen žebelj ter bronast novec. Vse najdbe v grobu so bile umeščene v SE 3712, med njimi del bronaste igle (**G490**), številni železni žebljički ali žeblji oz. deli njih (**G491**–**G502**), železen zatič (**G503**) in železen kaveljček (**G504**), deli treh steklenih balzamarijev (**G505**–**G507**), stekleničke iz dekoloriranega stekla (**G508**), manjše steklene žare (**G509**) ter vrat steklenice (**G510**), dva keramična enoročajna vrča (**G511**–**G512**), keramičen lonec in deli drugih posod (**G513**–**G515**), odlomki oljenke (**G516**) ter dva novca (**G517**–**G518**).

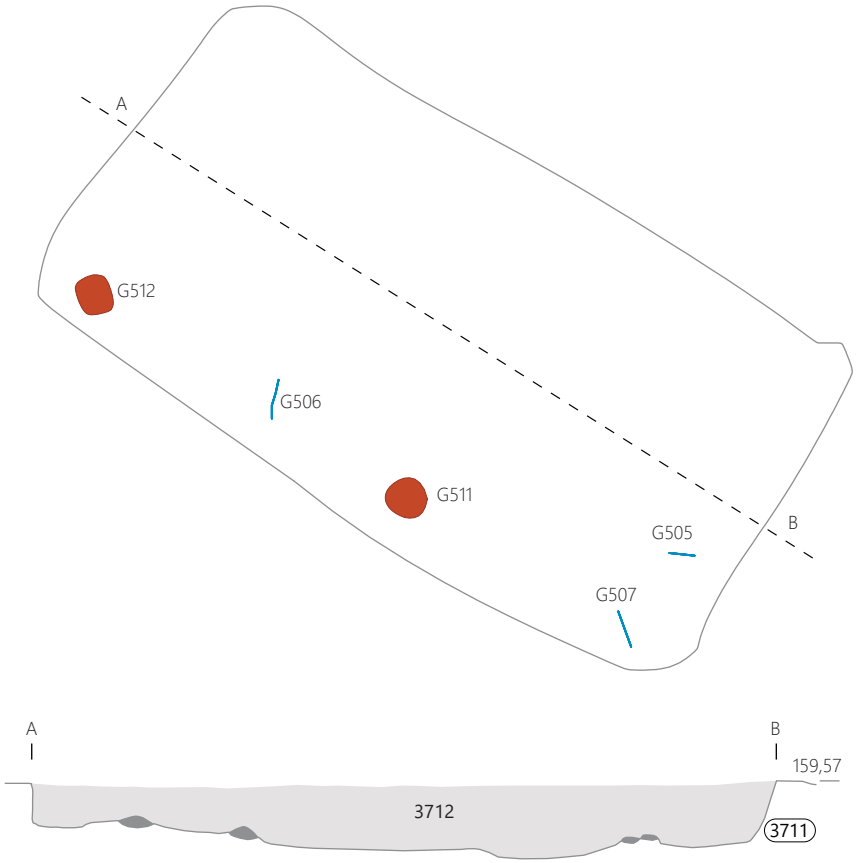
Dimenzije grobne jame: 2,04 m × 1,12 m in globine 0,20 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3712 – teža: 281,39 g (lobanja – 11,08 g, 23 mm; rebra – 3,14 g, 20 mm; dolge kosti – 32,58 g, 20 mm; nedoločljivo – 233,01 g, 10 mm). Drugo: živalske kosti. PN 5542 – teža: nedoločljivo – 1,43 g, 13 mm. PN 5521 – teža: nedoločljivo – 1,31 g, 12 mm. Barva: temno modra do bela, številni odlomki so temno modri.

Opis: kosti so tanke, tako lobanjske kot dolge. Ohranjene korenine zob so preveč poškodovane za določitev, morda so nekatere od mlečnih zob. Nekatere dolge kosti verjetno so vendarle debele 3–4 mm, torej ne gre za dojenčka ali majhnega otroka.

M 1 : 20

RISNICA 2004
SEKT. XXII GRÖB 32
SE 3771 - 3712
KV. B27 13.07.04.

PN 5542

RISNICA 2004
SEKT. XXII GRÖB 32
SE 3771 - 3712
KV. B27 14.07.04.

PN 5541

PN 5539

Grobni inventar

490 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6612
Odlomek bronaste igle krožnega preseka. Pr. 0,4 cm, ohr. dl. 2,8 cm.

491 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6888
Dobro ohranjen manjši železni žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je v spodnjem delu zakrivljen. Pr. gl. 0,4 cm, dl. 1,0 cm.

492 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6892
Štirinajst izjemno majhnih korodiranih železnih žebljičkov s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,3 do 0,4 cm, ohr. dl. od 0,6 do 1,0 cm.

493 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6893
Šest korodiranih manjših žebljičkov s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,4 do 0,5 cm, ohr. dl. od 0,7 do 1,2 cm.

494 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6894
Šest korodiranih žebljičkov s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,5 do 0,6 cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,1 cm.

495 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5662
Železen žebljiček s strehasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, dl. 1,8 cm.

496 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6887
Železen žebljiček z nepravilno okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Delno korodiran. Žebljiček je bil odkrit v polnilu posode PN 5521. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

497 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5547
Železen žebljiček s potolčeno gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

498 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6891
Korodiran žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

499 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6889
Korodiran žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,2 cm, ohr. dl. 3,3 cm.

500 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6890
Korodiran žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, dl. 4,2 cm.

501 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5525
Močno korodiran železen žebelj s krožno glavico in trnom okroglega preseka. Pr. gl. 1,8 cm, ohr. dl. 4,6 cm.

502 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5670
Železen žebelj s krožno glavico (poškodovana) in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, dl. 5,4 cm.

503 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5673
Del železnega žeblja/zatiča s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 4,1 cm.

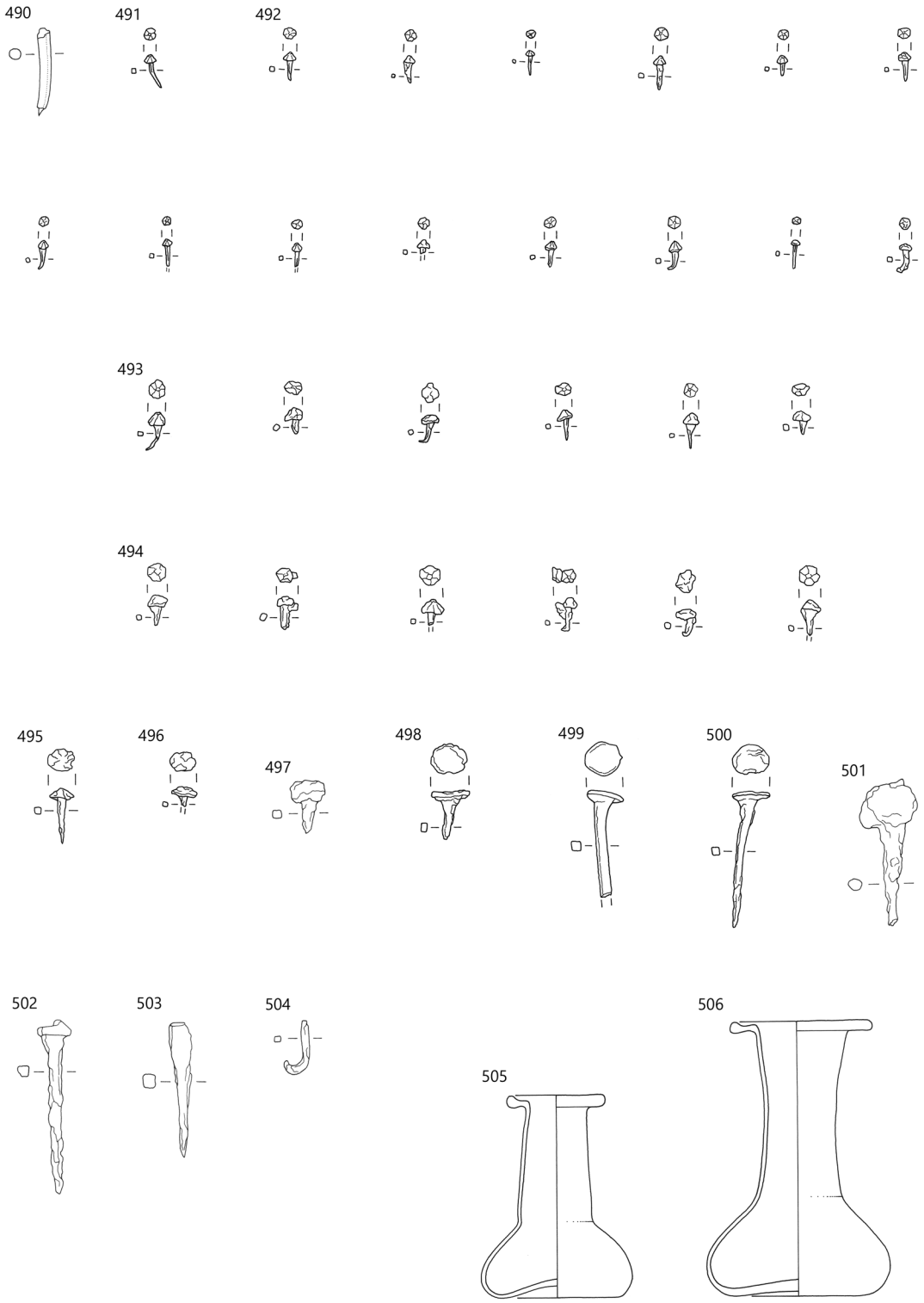
504 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5674
Del tankega železnega kaveljčka kvadratnega preseka. Korodiran. Vel. preseka 0,2 × 0,2 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

505 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5660
Balzamarij z izvihanim ustjem in širokim vratom. Dno je vboklo. Pr. u. 3,0 cm, pr. d. 3,6 cm, v. 6,2 cm.

506 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5541
Balzamarij z ravno izvihanim ustjem in širokim, kratkim vratom. Dno je rahlo vboklo. Pr. u. 4,4 cm, pr. d. 4,2 cm, v. 8,4 cm.

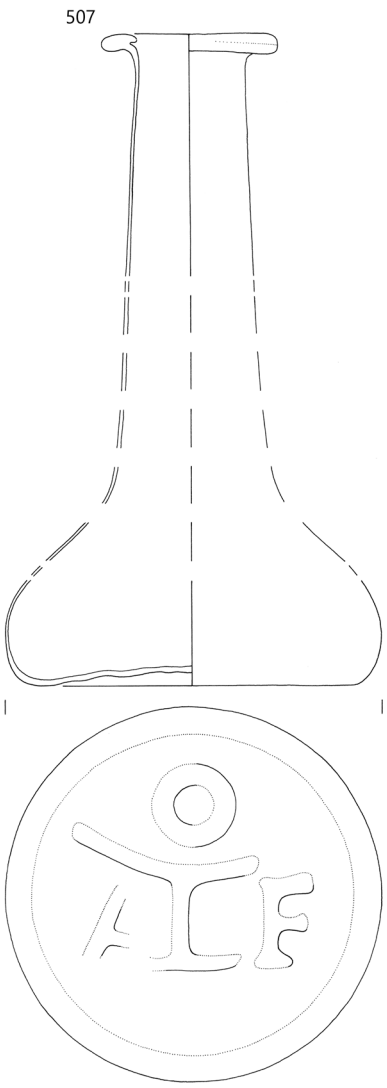
Grob 32, merilo 1 : 2.

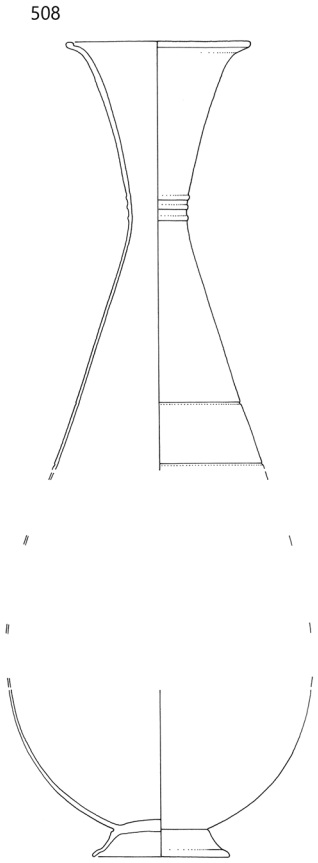
507 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5522
Steklen balzamarij z navznoter zapognjenim in sploščenim ustjem ter nekoliko širšim vratom, ki prehaja v hruškasto oblikovano telo. Na dnu balzamarija je žig v dveh vrstah O/ATF. Pr. u. 4,0 cm, pr. d. 8,4 cm, rek. v. 17,2 cm.

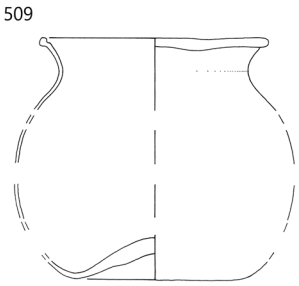
508 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5540a, b
Steklenička z lijakasto izvihanim ustjem, tremi rebri na prehodu vratu v ostenje in dvema plitvima kanelurama na ostenju, ki se spodaj kroglasto razširi in stoji na visoki, posebej pihani nogi, dekolorirano steklo. Pr. u. 4,8 cm, pr. n. 3,6 cm, rek. v. 21,5 cm.

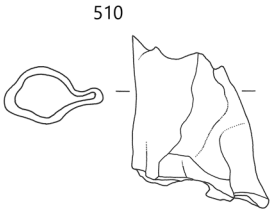
509 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5533
Miniaturna kroglasta steklena žara z izvihanim in odebeljenim ustjem. Dno je močno vboklo. Pr. u. 5,8 cm, pr. d. 4,2 cm, rek. v. 6,3 cm.

510 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5661
Odlomek staljenega vratu posode, verjetno balzamarija, dekolorirano steklo. Vel. 2,2 × 1,6 cm.

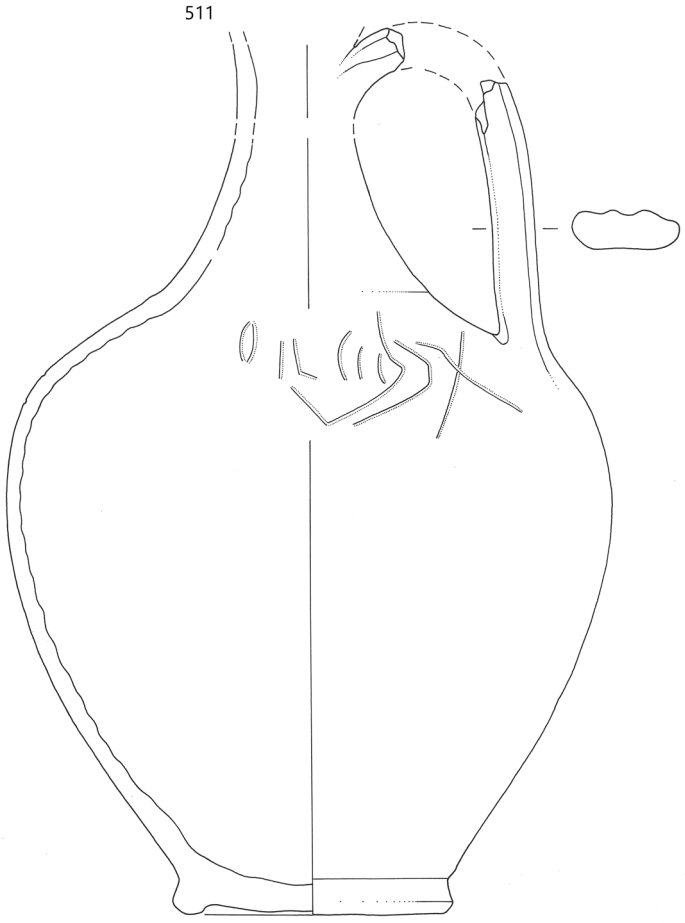

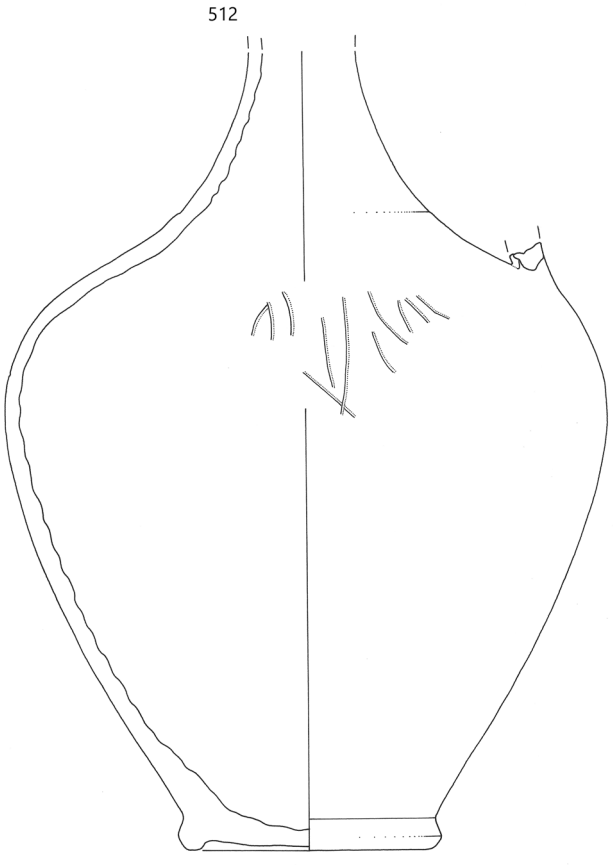
Grob 32, merilo 1 : 2.

511 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5542
Fina keramika. Delno ohranjen trebušast enoročajni vrč, ustje manjka (oblika V 1). Na ramenu je vpraskan grafit. Ročaj je narebren. F: N2. B: oranžna. Pr. d. 7,4 cm, nv. pr. 15,2 cm, rek. v. 23,0 cm, š. roč. 2,9 cm. db. roč. 1,0 cm.

512 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5521
Fina keramika. Delno ohranjena vrat in ostenje enoročajnega vrča (oblika V 1). Na ramenu je vpraskan grafit. F: N2. B: svetlo oranžna. Pr. d. 7,0 cm, nv. pr. 15,0 cm, rek. v. 21,2 cm.

Grob 32, merilo 1 : 2.

513 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6615
Fina keramika. Odlomek vratu in narebrenega ročaja vrča. Odlomek je ožgan. F: N1. B: svetlo siva. Ohr. v. 1,6 cm, ohr. š. roč. 2,7 cm.

514 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6614
Groba keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika. Na zunanji strani je pod ustjem plitva kanelura. Na obeh površinah je delno ohranjen rdeč premaz. Kos je prežgan. F: KK1b. B: oranžna. Vel. 2,0 × 4,8 cm.

515 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5543
Groba keramika. Rekonstruiran lonček z izvihanim ustjem (oblika L 1.2). Na zunanjem in notranjem delu ustja je ostanek premaza. Ostenje je okrašeno z metličenjem. F: KK1b (z rdečim premazom). B: notranja površina je lisasta, svetlo rjava in temno rjava, zunanja pa svetlo rjava. Pr. u. 6,8 cm, pr. d. 5,2 cm, v. 10,5 cm.

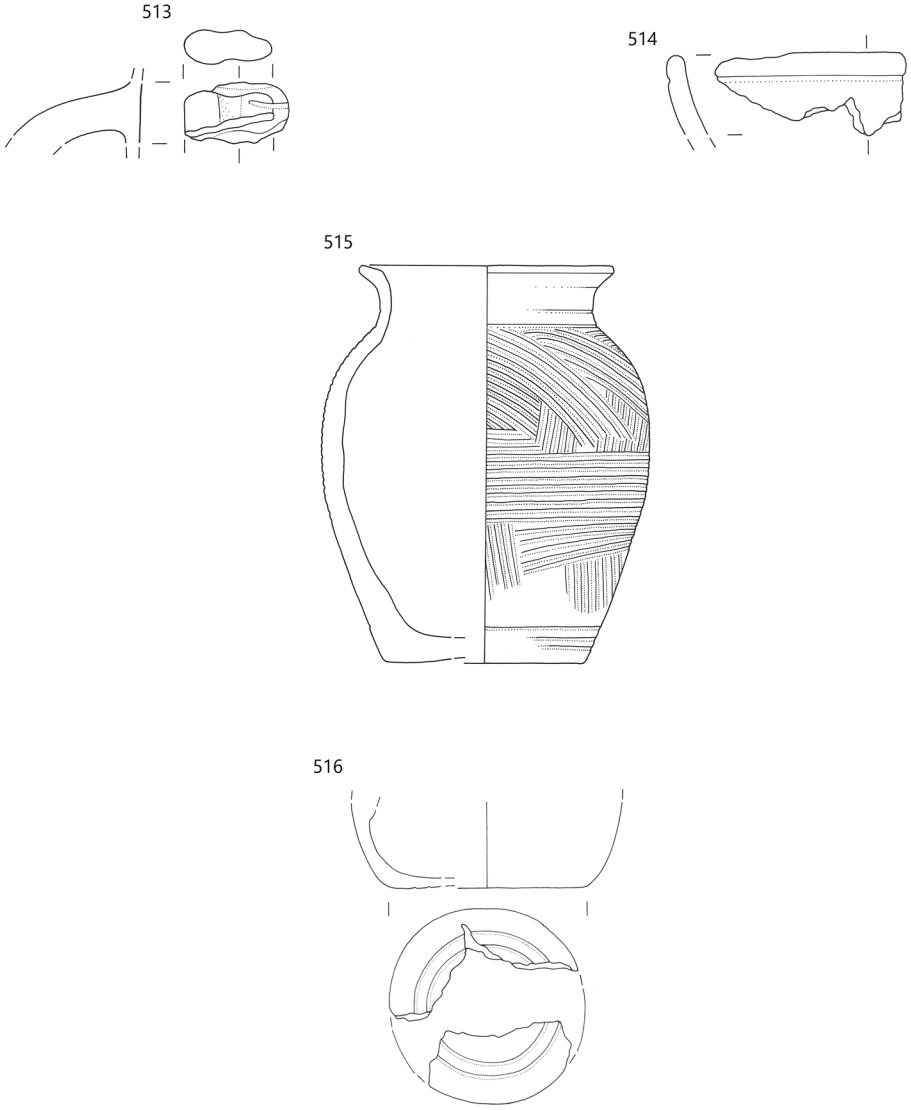
516 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 6613
Pečatna oljenka. Odlomek dna in telesa pečatne oljenke. F: O2. B: svetlo rjava do rdeča. Pr. d. 4,7 cm, ohr. v. 2,2 cm.

517 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5531
Novec: Hadrianus/As/kovan 125–128/Rom/RIC 828A/PMBr 1852, t. 7,21 g, pr. 27,5 mm.

518 SE 3712, grob 32, sek. XXII, kv. B/27, PN 5693
Novec: Traianus/As/kovan 98–117/Rom/RIC ?/PMBr 1843, t. 9,71 g, pr. 28,5 mm.

V SE 3712 so bili odkriti še odlomki keramike (109 g), drobci ožgane gline (13 g), drobci dekoloriranega stekla (32 g) in številni drobci amorfnega železa (70 g). V posodi PN 5542 so bili odkriti drobci keramike (9 g), v posodi PN 5521 pa železen žebljiček PN (6887) (0,5 g) in drobci železa (0,5 g).

Grob 32, merilo 1 : 2.

Grob 33 – SE 3713/SE 3714, sek. XXII, kv. B/26

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3713) okroglo-ovalne tlorisne oblike in nepravilnega polkrožnega preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Robovi grobne jame so bili rahlo ožgani. Polnilo grobne jame (SE 3714) je vsebovalo veliko žganine in temno rjavo zbito zemljeno zasutje z ogljem. Vsi pridatki v grobu so bili zelo slabo ohranjeni, zaradi česar domnevamo, da so bili pridani že na začetku kremiranja. V grobu so bili pridani bronast novec (**G529**), staljeno ustje steklenice (**G525**), keramično posodje (**G526**–**G528**) in železni žeblji (**G519**–**G524**).

Dimenzije grobne jame: 1,15 m × 1,06 m, ohranjena globina 0,15 m.

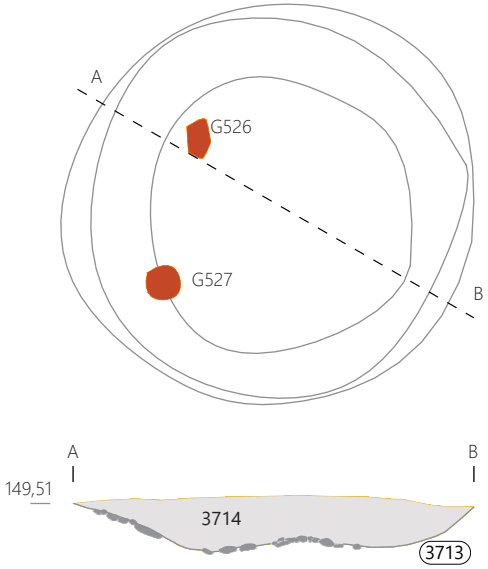
Datacija: prva polovica 2. stoletja.

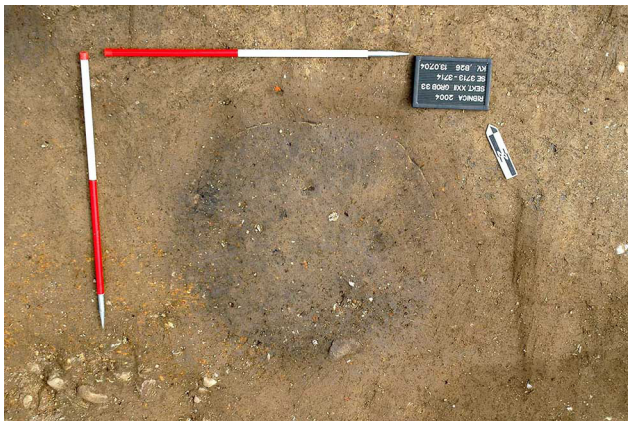
Kostni ostanki: SE 3714 – teža: 102,86 g, (lobanja 5,97 g, 9 mm; rebra – 5,15 g, 18 mm; dolge kosti – 13,96 g, 29 mm; nedoločljivo – 77,78 g, 9 mm). PN 5544 – teža: nedoločljivo – 8,07 g, 13 mm. PN 5654 – teža: nedoločljivo – 8,18 g, 16 mm. Barva: zunanje površine so bele, notranje in prelomi pogosto temno modri.

Opis: odlomki so precej tanki. Deloma je ohranjena krona stalnega ličnika. Lobanjski šivi so odprti. Odlomki v PN 5654 so slabše sežgani, saj prevladujejo črne in rjave barve. So tudi nekoliko debelejši. To je lahko le posledica izpostavljenosti nižjim temperaturam. Verjetno gre za otroka, starejšega od približno 8 let.

Drugo: živalska kost, ribje vretence.

M 1 : 20

Grob 33, merilo 1 : 2.

Grobni inventar

519 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5532
Večji železen žebelj s kvadratno, ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 3,4 cm, dl. 10,2 cm.

520 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5667
Močno korodiran železen žebelj s kvadratno ploščato glavico in trnom okroglega preseka. V spodnjem delu je ukrivljen. Pr. gl. 3,0 cm, dl. 7,8 cm.

521 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5665
Kos železnega predmeta z odebelitvami na obeh straneh. Osrednji del je okroglega preseka. Pr. 1,0 cm, dl. 8,0 cm.

522 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5666
Močno korodiran ukrivljen železen žebelj s trnom okroglega preseka. Glavica ni ohranjena. Pr. 0,8 cm, dl. 6,0 cm.

523 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5669
Močno korodiran železen žebelj s kvadratno ploščato glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 3,1 cm, ohr. dl. 4,6 cm.

524 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5668
Močno korodiran železen žebelj s trnom pravokotnega preseka. Glavica ni prepoznavna. Vel. tr. 0,8 × 0,5 cm, ohr. dl. 3,8 cm.

525 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5653
Ustje in del vratu stekleničke ali balzamarija, poškodovan in deformiran v ognju. Pr. u. 5,1 cm, ohr. dl. 5,0 cm.

526 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5664
Groba keramika. Del izvihanega ustja in ostenja nizkega lonca (oblika L 2.1). Rob ustja je stanjšan. Na ostenju okras metličenja. Prežgan. F: KK1. B: siva do svetlo rjava. Pr. u. 12,0 cm, pr. d. 8,6 cm, v. 10,0 cm.

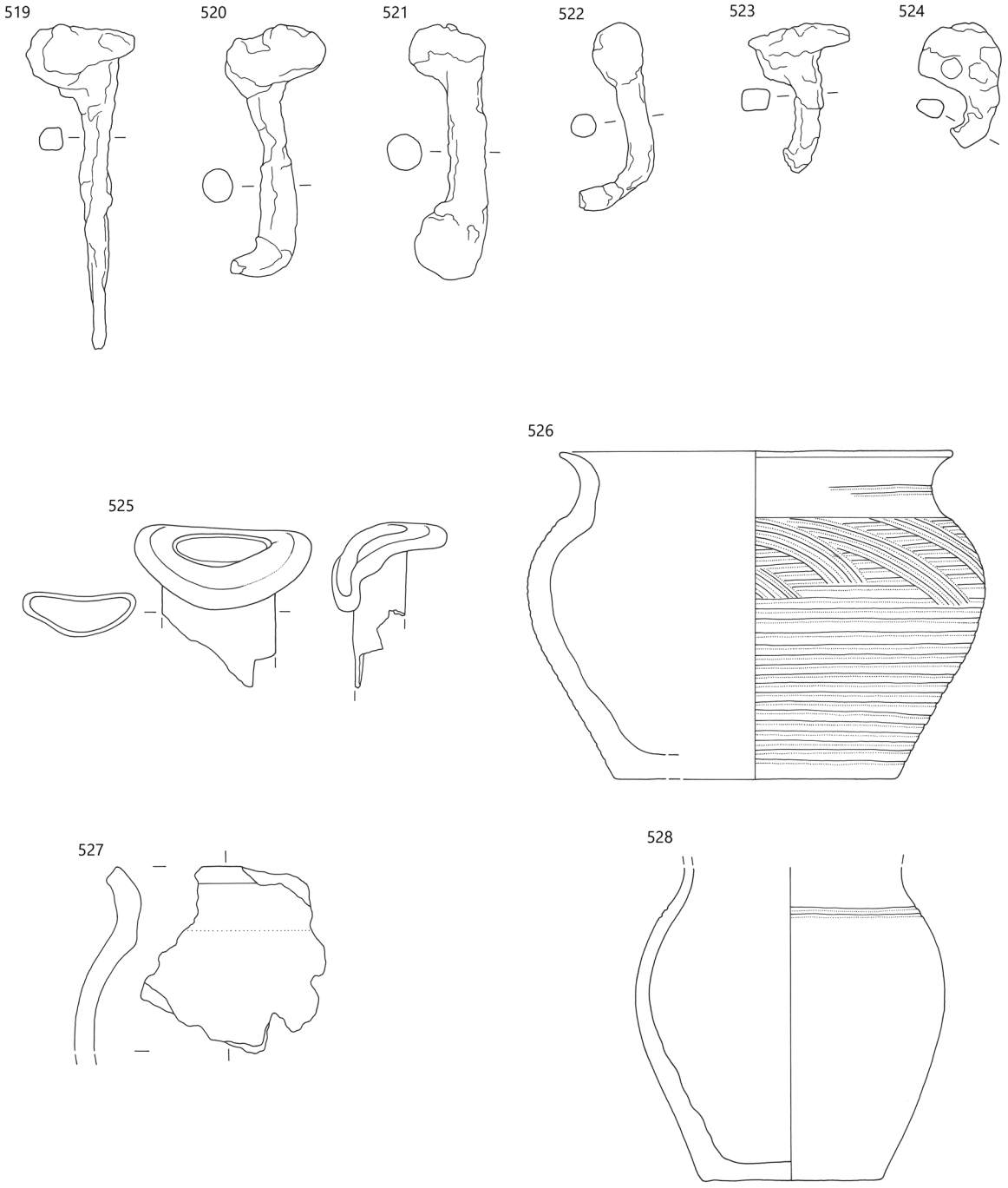
527 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5655
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja lonca. Odlomek je močno prežgan. F: KK1. B: svetlo siva. Ohr. v. 5,5 cm, ohr. š. 5,0 cm.

528 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5544 + 5654
Groba keramika. Rekonstruirana čaša: dno, ostenje in vrat, ustje manjka (oblika Č 3). Prehod v vrat je narebren. Prežgan in delno ekspandiran zaradi visokih temperatur. F: KK1. B: temno siva do svetlo rjava. V posodi so se nahajali drobni odlomki stekla. Pr. d. 5,5 cm, ohr. v. 9,8 cm.

529 SE 3714, grob 33, sek. XXII, kv. B/26, PN 5546
Novec: Traianus/As/kovan 98–117/Rom/RIC ?/PMBr 1851, določitev po portretu, t. 7,61 g, vel. 26 × 27 mm.

V SE 3714 so se nahajali še deli železnih žebljičkov (PN 6886), amorfni koščki železa, odlomki in drobci keramike (91 g), kamniti odbitki in luske (4 g), odlomki staljenega stekla (26 g) in košček temno modrega stekla (3 g).

Grob 33, merilo 1 : 2.

Grob 34 – SE 4059/SE 3720, SE 3734, SE 3735, SE 3761, sek. XXII, grobna parcela C, kv. A–B/28

Grobna jama s konstrukcijo, grobna jama s skrinjo iz opek (oblika S b1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4059) pravokotne tlorisne oblike in U-preseka, vkopana v geološko osnovo in obložena z opečnatimi tlakovci, locirana v grobni parceli C. Ohranili sta se le južna (SE 3734) in zahodna stena (SE 3735) groba. Z opečnatimi tlakovci je bilo tlakovano tudi dno groba (SE 3761). V grob je bil položen skelet ženske v smeri vzhod–zahod, z glavo na zahodu. Na rebru skeleta je ležal odlomek kuhinjske keramike (PN 5803). Grobna jama je bila zasuta s svetlo rjavim peščenim zemljenim zasutjem (SE 3720), v katerem so se kot grobni pridatki nahajali: miniaturen del srebrne zvite pločevine (**G530**), več železnih žebljičkov (**G531–G532**), odlomki keramike (**G533–G539**) in slabo ohranjeni deli posodice iz dekoloriranega stekla.

Dimenzije grobne jame: 1,90 m × 0,72 m, globina 0,35 m.

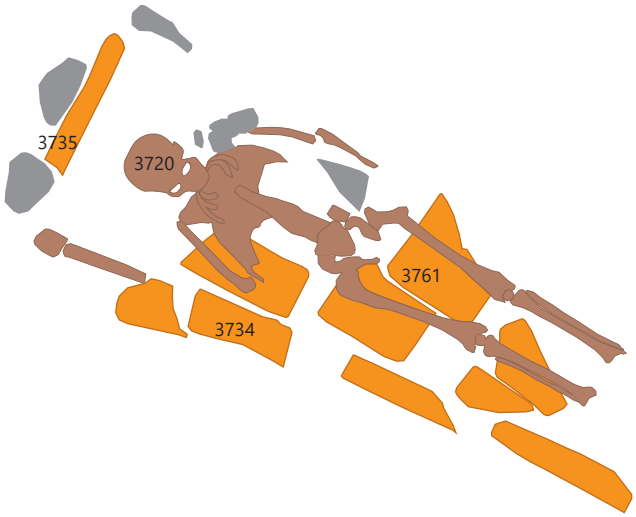
Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3720 – lobanja: dobro ohranjena lobanja. Povsem ohranjeni čelnica in zgornja čeljustnica. Ohranjeni so zgornji desni sekalci, podočnik in ličnika, zobnica prvega kočnika pa je deloma zaraščena in je zob izpadel pred smrtjo. Ohranjeni so vsi levi zobje z izjemo tretjega kočnika. Spodnja čeljustnica je poškodovana, od zob so prisotni desna sekalca, podočnik, ličnika in vsi trije kočniki. Tretji kočnik ima korenino razvito do ¼. Na levi strani so prisotni sekalca, podočnik, ličnika in vsi trije kočniki. Ramenski obroč: odlomki lopatice. Vretenca: nosač, okretač, devet prsnih vretenc in tri ledvena. Odlomki križnice. Rebra: razlomljena rebra in odlomek prsnice. Kosti rok: odlomki obeh nadlahtnic in proksimalni deli obeh podlahtnic. Medenični obroč: odlomki obeh črevnic z ohranjenim kolčnim vozlom, ki je ozek. Kosti nog: razlomljene, a ohranjene vse dolge kosti nog. Distalni okrajki niso zraščeni z deblom. Odlomki obeh pogačic. Obe petnici in skočnici, odlomki obeh čolničev.

Ocena starosti in spola: glede na razvitost zob in skeleta je starost ocenjena na 15,5–16,5 leta. Morfološke značilnosti medenice bolj kažejo na moškega, a ocena ni zanesljiva, saj gre za najstnika. Patologija in posebnosti: hrbtni lok križnice je odprt, kar je posledica prirojene patologije oz. Spine bifide.

Živalski ostanki: SE 3720 – *Rodentia* (1 fr. – *dens*); *Microtus liechtensteini/subterraneus* (1 fr. – *dens inf.*); *Lepus europaeua* (1 fr. – *dens* sup.); *Bos taurus* (1 fr. – *metacarpus dia.*); *Indet. spec.* (1 fr. – *indet* fr.).

M 1 : 20

3735
3720
3761
3734

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 34
SE 3720, 3734, 3735
KV A28 19.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GR. 34
SE 3720,3734,3735
KV. A,B 28 21.07.04

Grobni inventar

530 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. A–B/28, PN 6248
Miniaturen del zvite srebrne pločevine. Pr. 0,15 cm, ohr. dl. 0,2 cm.

531 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. A/28, PN 6884
Dva železna žebljička z okroglo gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,9 od 1,1 do cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,1 cm.

532 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. A/28, PN 6885
Štirje železni žebljički z okroglo stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 od 0,9 do cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,4 cm.

533 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. B/28, PN 6620
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in vratu finega lonca (?). Na vratu je rebro. F: N6. B: siva. Pr. u. 11,8 cm, ohr. v. 2,2 cm.

534 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. B/28, PN 5968
Fina keramika. Del vratu in ročaja vrča (oblika V 2.1). Nad ročajem je plitva kanelura. Ročaj je ožgan. F: N1. B: svetlo oranžna do siva. Pr. u. 7,6 cm, ohr. v. 7,0 cm.

535 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. B/28, PN 6616
Fina keramika. Del vodoravno izvihanega ustja in ostenja sklede (oblika S 3.1), z delno ohranjenim svetlo oranžnim premazom na notranji površini. Na ustju je peresni okras. Ožgana. F: N2a. B: svetlo rjava do siva. Pr. u. 17,6 cm, ohr. v. 2,9 cm.

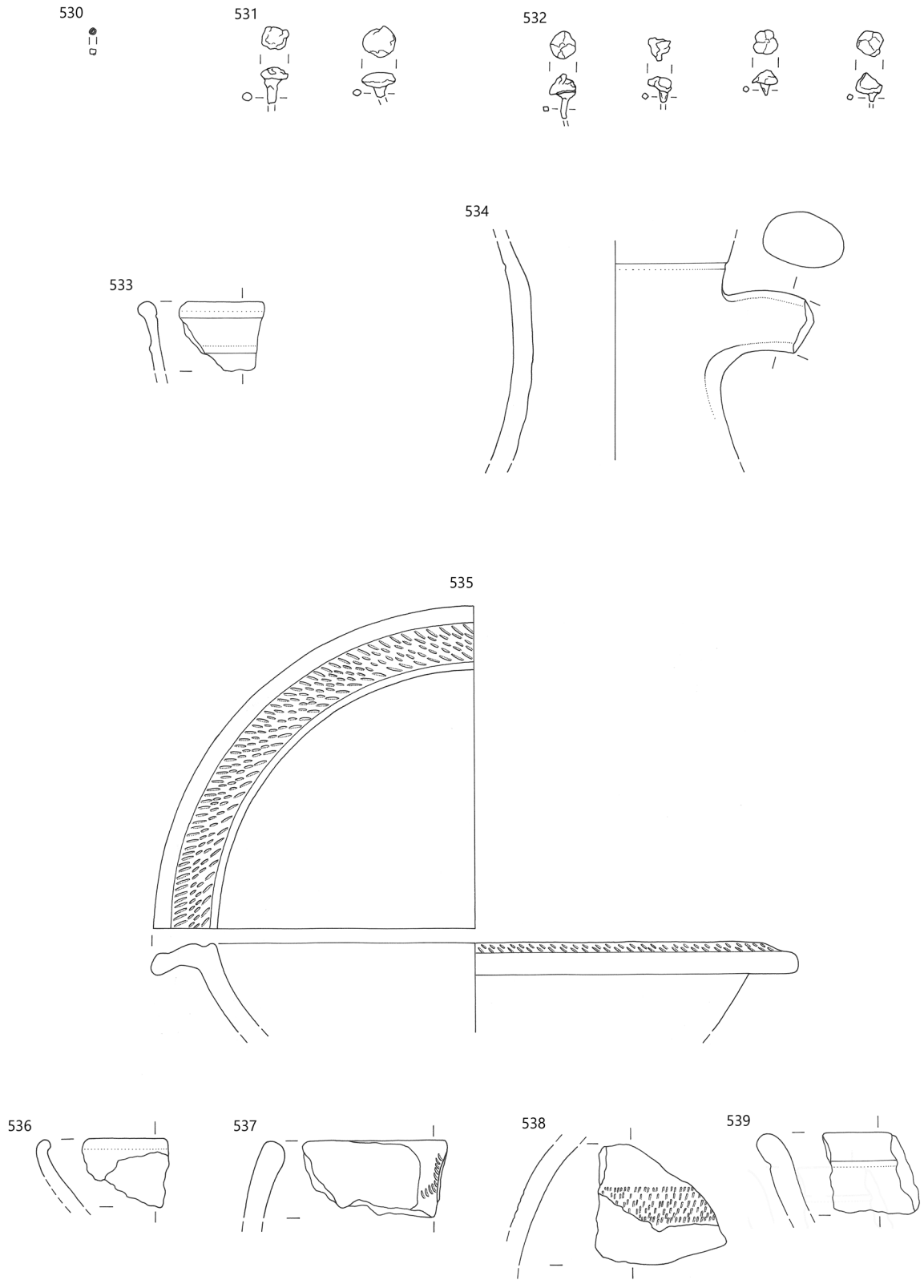
536 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. B/28, PN 6618
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja sklede (oblika S 3.1). Na zunanji površini in na robu notranje površine so vidni ostanki rdečega premaza. Ožgana. F: N2a. B: svetlo oranžna. Vel. 2,2 × 2,8 cm.

537 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. B/28, PN 6617
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja sklede. Na zunanji površini in na robu notranje površine so vidni ostanki rdečega premaza. Pod ustjem je peresni okras. Ožgana. F: N1a. B: oranžna do svetlo rjava. Pr. u. 16,2 cm, ohr. v. 2,5 cm.

538 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. B/28, PN 6621
Fina keramika. Odlomek ostenja posode. Na zunanji površini so vidni ostanki rdeče rjavega premaza. Ostenje je okrašeno s peresnim okrasom. Ožgana. F: N1a. B: zunanja površina je svetlo oranžna, notranja pa siva. Vel. 3,8 × 4,1 cm.

539 SE 3720, grob 34, sek. XXII, kv. B/28, PN 6619
Fina keramika. Del vratu in ročaja vrča. Nad ročajem je plitva kanelura. Odlomek je ožgan. F: NK3. B: rjava. Vel. 1,7 × 2,8 cm.

V SE 3720 so se nahajali še: odlomki zdrobljenih steklenih posod iz dekoloriranega stekla (PN 5842) (88 g), odlomki staljenega stekla (PN 5848) (10 g), steklena paličica (PN 6247) (0,7 g), drobci staljenega in nestaljenega stekla (8 g), odlomek ostenja kuhinjske keramične posode, ki je ležal na rebru skeleta (PN 5803) (3 g), odlomki in drobci gradbenega materiala (68 g), ostali odlomki keramike (178 g), kamniti odbitki in luske (10 g), drobec ožgane koščene igle (0,5 g), koščki korodiranega železa PN 5956 ter drugi drobci korodiranega železa.

Grob 34, merilo 1 : 2.

Grob 35 – SE 3722/SE 3723, sek. XXII, kv. B–C/26–27
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3722) nepravilne pravokotne tlorisne oblike z ovalnimi vogali in U-preseka, orientirana v smeri vzhod–zahod, je bila vkopana v antično plast SE 3708. Grobno jamo je zapolnjevalo rjavo sivo, zbito peščeno zemljeno zasutje z drobci oglja (SE 3723). Na dnu grobne jame se je ohranila žganina s pridatki keramičnih posod in odlomkov keramike (**G547**–**G550**), srebrnega (**G540**) in železnega prstana (**G542**), bronaste fibule (**G541**), bronastega novca (**G552**), kamnitega odbitka (**G551**) in nekaj železnih žebljičkov ter delov drugih železnih predmetov (**G543**–**G546**). Grob je bil predhodno poškodovan, njegov vrh je bil odnesen pri gradnji magistralne ceste v letu 1958.

Dimenzije grobne jame: 1,85 m × 1,13 m, ohr. globina 0,20 m.

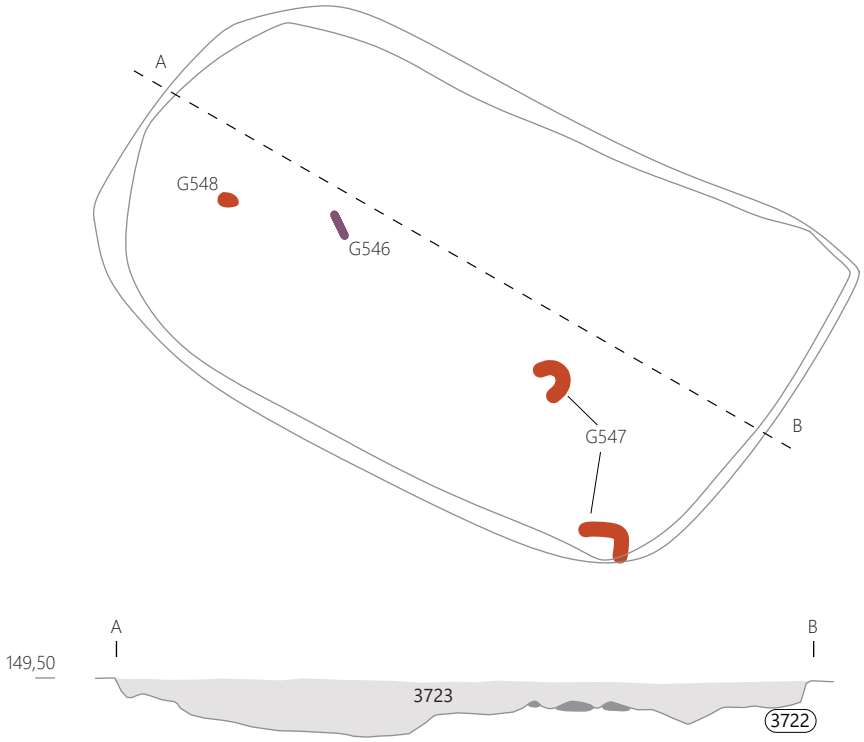
Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3723 – teža: 156,5 g, (lobanja – 1,5 g, 10 mm: rebra – 2,10 g, 17 mm; dolge kosti – 25,62 g, 26 mm; nedoločljivo – 119,85 g, 13 mm). Drugo: sežgane in ne sežgane živalske kosti. Barva: temno modra do bela, številni odlomki so temno modri, predvsem v notranjosti, a tudi po zunanjih površinah.

Opis: kosti so tanke, del ohranjene stegnenice ima hrbtno linijo le nakazano. Morda gre za otroka.

Grobni inventar

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 95
SE 3722-3723
KV.G.27 15.07.04.

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 95
SE 3722-3723
KV.G.27 15.07.04.

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 95
SE 3722, 3723
KV. G.27 15.07.04.

PN 5671

540 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. B–C/27, PN 5695
Srebrn prstan s prepletenima in zaprtima zankama na vrhu. Pr. 1,8 cm, db. žice 0,2 cm.

541 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 5671
Bronasta kolenčasta fibula. Dl. 4,0 cm, v. 1,8 cm.

542 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. B/27, PN 5691

Gornji del železnega prstana, ohranjen nastavek za gemo. Vidna samo spodnja podlaga, na katero je bila pritrjena gema. Ohr. pr. 2,4 cm, nastavek za gemo: dl. 1,4 cm, š. 1,0 cm.

543 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 6883a
Manjši železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

544 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 6883b
Manjši železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

545 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. B/27, PN 5548
Zelo korodiran del železnega pravokotnega predmeta, morda rezila. Ohr. dl. 7,2 cm, š. 2,1 cm, db. 0,4 cm.

546 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 5679
Del korodiranega železnega predmeta. Na enem delu je predmet ukrivljen, na drugem pa večkratno zvit. Presek je pravokoten. Ohr. dl. 6,8 cm, š. 2,2 cm, db. 0,4 cm.

547 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. B/27, PN 5677 + PN 5678
Fina keramika. Del ustja, vratu in ostenja finega lonca (oblika FL 2.2). Na ramenu je tanko rebro. Močno ožgan. F: N2. B: siva. Pr. u. 8,4 cm, ohr. v. 10,4 cm.

548 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 5696
Groba keramika. Čaša z izvihanim ustjem, rekonstruirana (oblika Č 5.1). Na ramenu in pri dnu so kanelure. Delno je prežgan. F: KK2. B: temno siva do svetlo rjava. Pr. u. 7,6 cm, pr. d. 4,6 cm, v. 8,4 cm.

549 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 6622
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lonca z nastavkom za pokrov. F: KK2. B: temno siva. Pr. u. 12,8 cm, ohr. v. 2,2 cm.

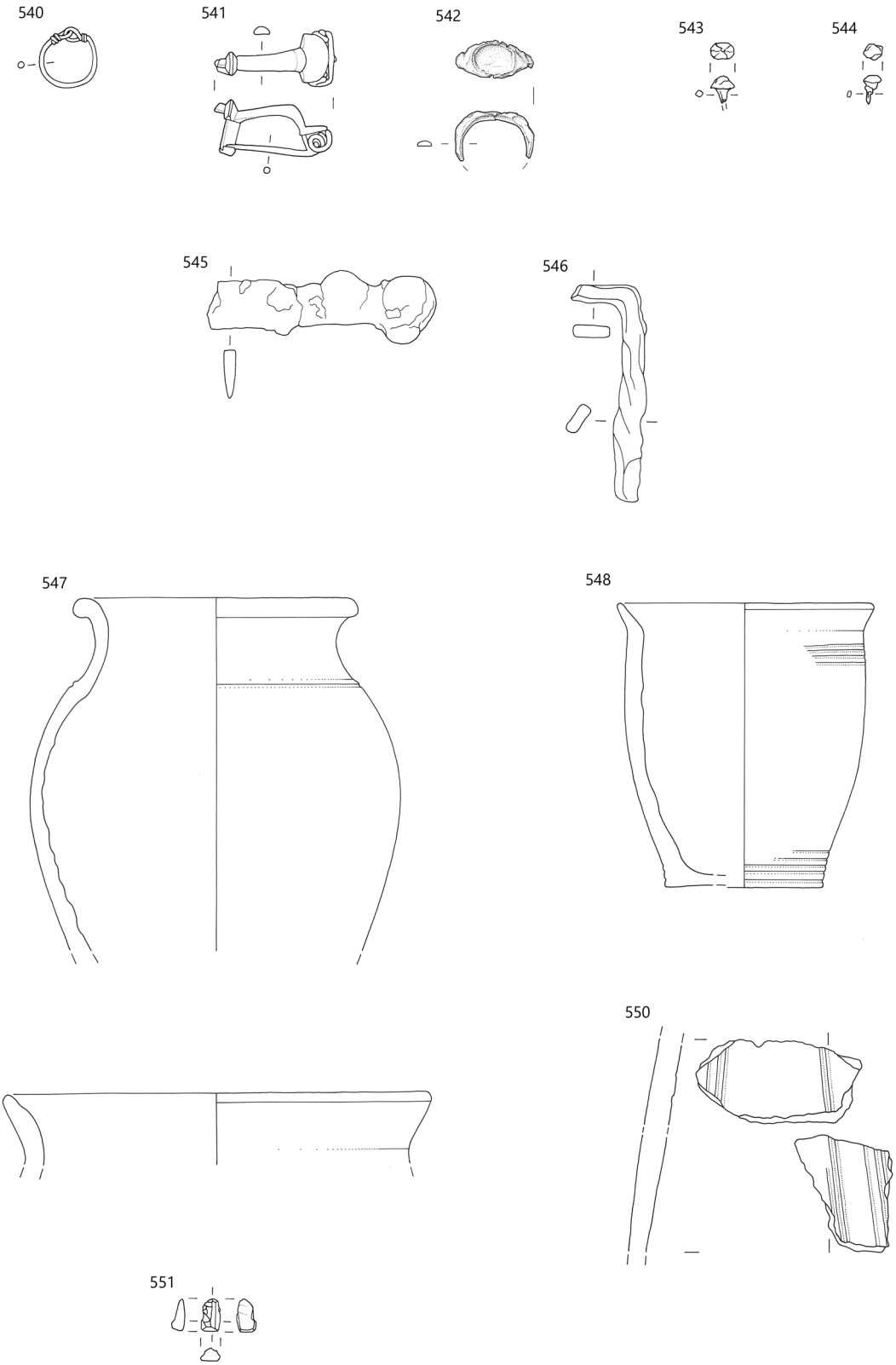
550 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 6623
Groba keramika. Odlomek ostenja posode. Ostenje je okrašeno s snopi metličenja. F: KK5. B: bež do svetlo oranžna. Vel. 2,6 × 4,8 cm in 3,4 × 3,0 cm.

551 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 5676
Mikrolit iz sivo rjavega kremena. Na dorzalni strani, na lateralnem robu, so vidne retuše. Dl. 1,0 cm, š. 0,6 cm, db. 0,4 cm.

552 SE 3723, grob 35, sek. XXII, kv. C/27, PN 5684
Novec: Traianus/As/kovan 98–117/Rom/RIC ?/PMBr 1844, določitev po portretu, t. 8,47 g, pr. 24,5 mm.

V SE 3723 so se nahajali še odlomek železa in žlindra (8 g), kamniti odbitki in luske (8 g), majhni odlomki stekla (1,5 g) ter odlomki keramike (139 g).

Grob 35, merilo 1 : 2.

Grob 36 – SE 3621/SE 3622, sek. XXI, kv. A/22

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: Grobna jama (SE 3621), ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Vanjo je bil položen skelet otroka (slabo ohranjen). Ležal je na hrbtu, v smeri vzhod–zahod, z glavo proti vzhodu. Okoli glave je ležalo osem steklenih jagod, delov ogrlice. Grobna jama je bila zasuta z zbito, trdno, rjavo peščeno ilovico (10YR 4/3) (SE 3622), ki je vsebovala tudi pridatke: koščene valjaste jagode (**G553**), steklene jagode (**G554**–**G558**) in odlomke keramičnega krožnika (**G559**).

Dimenzije grobne jame: 1,10 m × 0,70 m, ohr. globina 0,17 m.

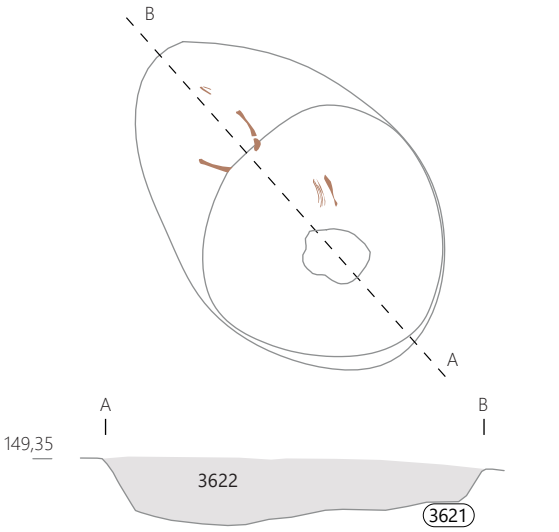
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3622 – lobanja: odlomki ploščatih kosti, slabo ohranjeni. Odlomek zgornje čeljustnice z vidnimi kronami stalnih prvih sekalcev in podočnikov, ki pa so še v zobnici. Mlečna prva sekalca in podočnik ter drugi kočnik. Odlomki spodnje čeljustnice z ohranjenim mlečnim levim podočnikom ter prvima dvema kočnikoma. Poleg še mlečni drugi sekalec in kroni stalnih sekalcev ter podočnika. Rebra: nekaj odlomkov reber, sprijetih z zemljo. Dolge kosti: slabo ohranjeni odlomki, prepoznavni sta debli stegnenic in golenic.

Ocena starosti in spola: glede na razvitost zob je starost ocenjena na 1,5–2,5 leta. Ocena spola ni mogoča.

Živalski ostanki: SE 3622 - *Ovis s. Capra* (1 frg. – *dens sup.*).

M 1 : 20

Grobni inventar

553 SE 3622, grob 36, sek. XXI, kv. A/22, PN 5575
Koščena valjasta jagoda, v sredini rahlo napeta. Dl. 2,2 cm.

554 SE 3622, grob 36, sek. XXI, kv. A/22, PN 5579
Jagoda šesterokotnega preseka, modro steklo. Dl. 1,4 cm.

555 SE 3622, grob 36, sek. XXI, kv. A/22, PN 6322
Štiri miniaturne jagode, dekolorirano steklo. Pr. od 0,3 do 0,4 cm.

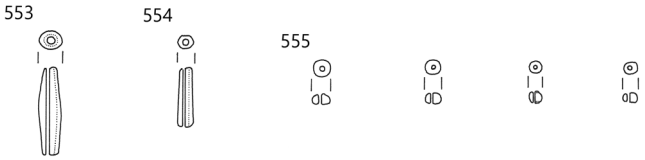
556 SE 3622, grob 36, sek. XXI, kv. A/22, PN 6624
Kroglasta steklena jagoda, dekolorirano steklo. Pr. 0,3 cm.

557 SE 3622, grob 36, sek. XXI, kv. A/22, PN 6321
Okrogla jagoda, dekolorirano steklo. Pr. 0,6 cm.

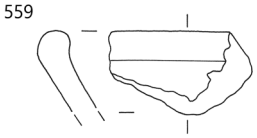
558 SE 3622, grob 36, sek. XXI, kv. A/22, PN 6323
Dvojna steklena jagoda, dekolorirano steklo. Pr. 0,4 cm.

559 SE 3622, grob 36, sek. XXI, kv. A/22, PN 6552
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in del ostenja krožnika (oblika K 2), močno ožgan. F: NK1. B: oranžna do vijolična. Vel. 3,6 × 2,1 cm.

V SE 3622 so se nahajali še odlomki keramike (40 g) in drobci železove žlindre (1 g).

Grob 36, merilo 1 : 2.

Grob 37 – SE 3633/SE 3634, sek. XXI, kv. C/25

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

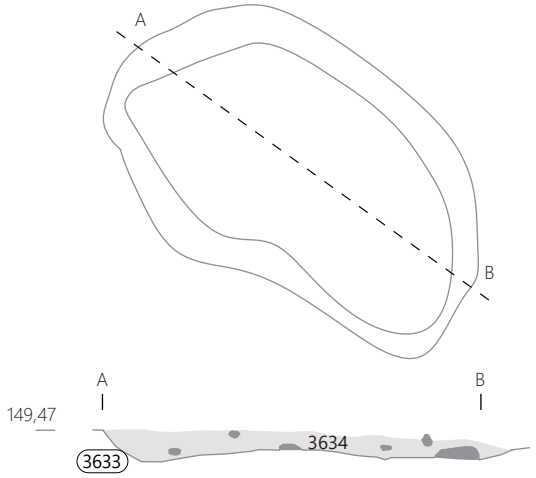
Opis: grobna jama (SE 3633) nepravilne ovalne oblike, rahlo poševnih sten in nepravilnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Ohranjena je bila zelo plitvo, saj je bil vrh poškodovan ob gradnji magistralne ceste v letu 1958. Zapolnjevala jo je trdna, zbita, zelo temno siva plast (10YR 3/1), sestavljena iz žganine z žganimi kostmi ter ilovice (SE 3634). V žganini so bili najdeni bronasti žebljički in njihovi deli (**G560**–**G565**), deli bronastih okovov in pločevine (**G566**–**G568**), stekleno posodje (**G571**) ter železni žebljički oz. njihovi deli (**G569**–**G570**). Polnilo je bilo zelo stisnjeno zaradi večletnega prometa po magistralni cesti.

Dimenzije grobne jame: 1,10 m × 0,75 m, ohr. globina 0,07 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3634: teža: 190,66 g (lobanja – 3,36 g, 17 mm; rebra – 1.08 g, 15 mm; dolge kosti – 50,98 g, 16 mm; nedoločljivo – 135,24 g, 9 mm). Barva: temno modra do bela, a prevladujejo odlomki bele barve. Opis: dolge in lobanjske kosti so tanke. Lobanjski šivi so odprti. Starejši otrok ali najstnik.

M 1 : 20

Grobni inventar

560 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 5577b
Bronast žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, dl. 1,4 cm.

561 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 5577c
Bronast žebljiček z majhno ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,3 cm, dl. 0,9 cm.

562 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 5577d
Dva trna bronastih žebljičkov, trna kvadratnega preseka. Pr. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 0,7 cm in 0,8 cm.

563 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 6573b
Trn bronastega žebljička, okroglega preseka. Glavica ni ohranjena. Pr. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

564 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 6573c
Trn bronastega žebljička, okroglega preseka. Glavica ni ohranjena. Pr. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 0,5 cm.

565 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 6573d
Trn bronastega žebljička, kvadratnega preseka. Viden nastavek za glavico. Db. tr. 0,1 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

566 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 5736
Odlomki bronastega večkrakega okova z ohranjenimi žebljički za pričvrstitev. Posamezni kraki so perforirani. Okov je okrašen z odtisnjenimi krožci in trikotniki. Rek. ohr. dl. 8,6 cm, rek. ohr. š. 8,6 cm.

567 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 5577a
Bronasta pločevina s perforiranimi okroglimi luknjicami, ohranjena v petih odlomkih. Na največjem odlomku je viden vrezan ornament krožcev. Vel. 2,0 × 3,6 cm, 0,8 × 1,0 cm, 1,0 × 1,8 cm, 0,8 × 1,8 cm, 0,8 × 1,6 cm. Pr. luknjic 0,2–0,3 cm.

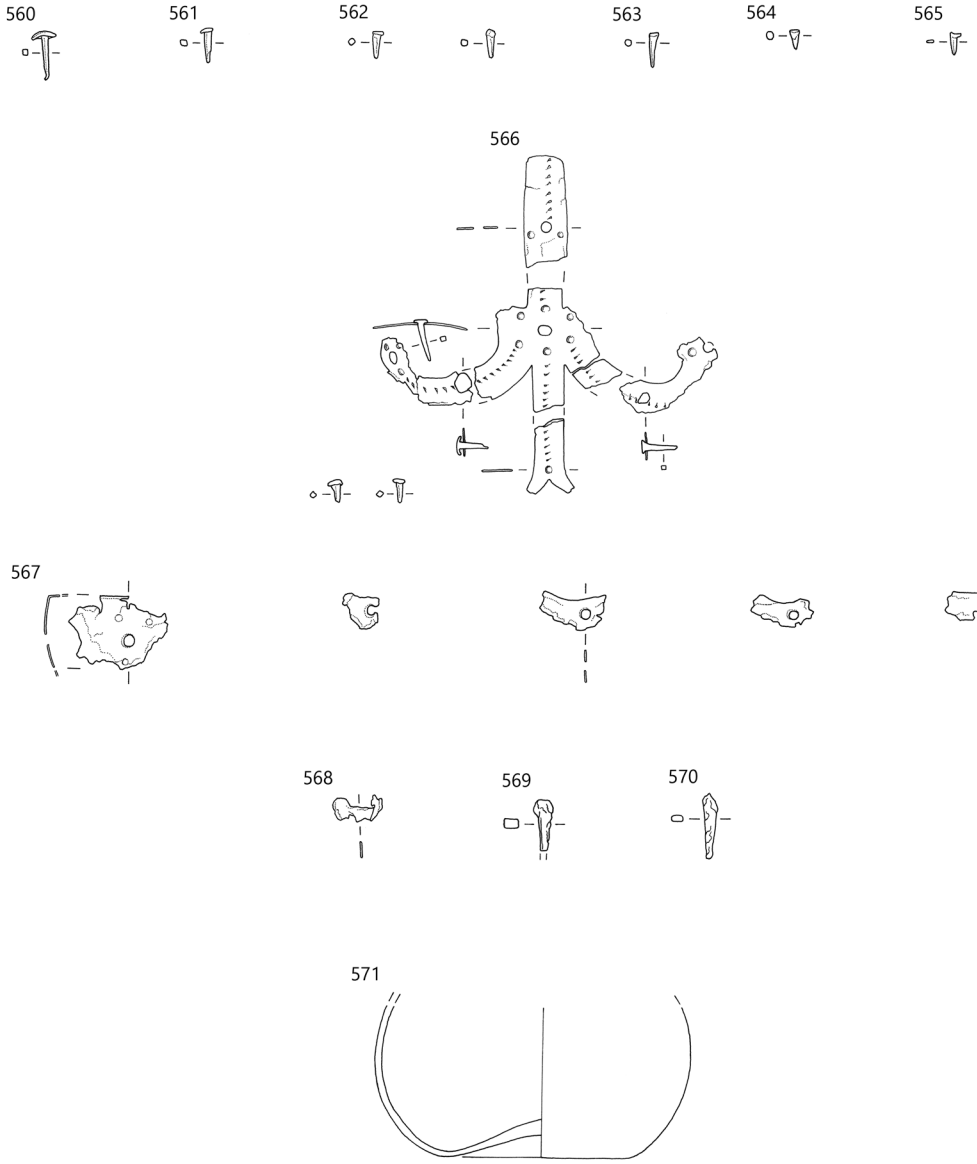
568 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 6573a
Odlomki bronaste pločevine s perforirano krožno luknjico. Vel. 0,6 × 1,4 cm.

569 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 6882
Manjši železen žebelj s pokončno ploščato glavico in trnom pravokotnega preseka. Š. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

570 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 5733
Trn železnega žebljička, pravokotnega preseka. Db. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

571 SE 3634, grob 37, sek. XXI, kv. C/25, PN 5581
Delno ohranjena manjša kroglasta steklena žara z vboklim dnom. Pr. d. 4,8 cm, ohr. v. 3,8 cm.

V SE 3634 so se nahajali še odlomki keramike (9 g), drobci staljenega stekla (5 g) in drobci amorfnega železa (1 g).

Grob 37, merilo 1 : 2.

Grob 38 – SE 3635/3636, sek. XXI, kv. C/25

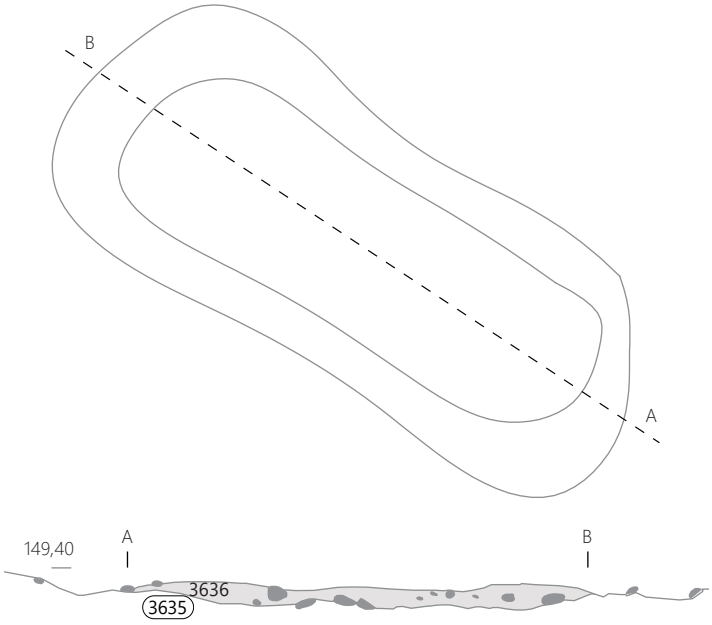
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3635) nepravilne ovalne tlorisne oblike, plitvega polkrožnega dna, vkopana v geološko osnovo. Vrh grobne jame je bil poškodovan s strojnim izkopom. Zelo stisnjeno, zbito, trdno oz. kompaktno, zelo temno sivo (10YR 3/1) polnilo (SE 3636) grobne jame sta sestavljali žganina z žganimi kostmi in ilovica. V žganini so bili najdeni bronast novec (**G578**), več majhnih železnih žebljičkov (**G572**–**G574**), kamniti odbitek (**G577**) in odlomki lončenine (**G575**–**G576**).

Dimenzije grobne jame: 1,74 m × 0,75 m, ohr. globina od 0,08 m do 0,10 m.

Datacija: sredina 1. stoletja.

M 1 : 20

Kostni ostanki: SE 3636 – teža: 56,62 g, (lobanja – 3,31 g, 11 mm; rebra – 0,97 g, 14 mm; dolge kosti – 7,4 g, 19 mm; nedoločljivo – 44,94 g, 9 mm). Barva: temno modra do bela, prevladuje bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: odlomki so majhni in tanki, kosti ne izgledajo povsem razvito. Tudi nekaj ohranjenih korenin zob je majhnih, a so preveč poškodovane za ocene in določitev. Morda gre za otroka.

Živalski ostanki: SE 3636 – *Indet. spec.* (18 fr. – *indet. fr.*).

Grobni inventar

572 SE 3636, grob 38, sek. XXI, kv. C/25, PN 6880a–f
Šest majhnih železnih žebljičkov s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodirani. Pr. gl. od 0,5 do 0,7 cm, ohr. dl. od 0,7 do 1,0 cm.

573 SE 3636, grob 38, sek. XXI, kv. C/25, PN 6881a, b
Dva majhna železna žebljička s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica je ukrivljena. Rahlo korodirana. Pr. gl. od 0,3 do 0,4 cm, dl. od 0,6 do 0,9 cm.

574 SE 3636, grob 38, sek. XXI, kv. C/25, PN 5721
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,9 cm, dl. 1,8 cm.

575 SE 3636, grob 38, sek. XXI, kv. C/25, PN 5739
Fina keramika. Odlomek vodoravno narebrenega ustja posode. Odlomek je ožgan. F: N7. B: svetlo rjava do siva. Pr. u. 4,0 cm, ohr. v. 2,4 cm.

576 SE 3636, grob 38, sek. XXI, kv. C/25, PN 6553
Fina keramika. Odlomek ustja in del ostenja krožnika. Odlomek je močno ožgan. F: NK1. B: svetlo rjava do siva. Nv. pr. 2,3 cm, ohr. š. 3,1 cm.

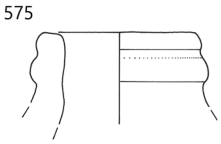
577 SE 3636, grob 38, sek. XXI, kv. C/25, PN 6879
Kamnita retuširana klina iz temno sivega do črnega kremena. Na dorzalni strani, na lateralnem robu, je vidna drobtinasta retuša. Dl. 5,6 cm, š. 2,6 cm, db. 1,2 cm.

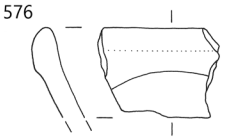

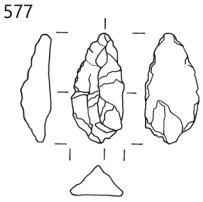
578 SE 3636, grob 38, sek. XXI, kv. C/25, PN 5574
Novec: Claudius I/As/kovan 41–54/Rom/RIC 100, 116/PMBr 1819, fragmentiran, t. 5,64 g.

V SE 3636 so se nahajali še odlomki keramike (159 g), drobci staljenega stekla (2 g), kamnita odbitka (3 g) in drobci amorfnega železa (11 g).

Grob 38, merilo 1 : 2.

Grob 39 in lesena konstrukcija 1

Žgan grob 39, tipa bustum in lesena konstrukcija 1, katere ostaline predstavljajo tri večje jame za stojke. Slednje so bile postavljene v obliki nepravilnega trikotnika in se nadaljevale v dveh vzporednih linijah, ki jih sestavljajo po tri jame za stojke (SE 3675/SE 3676, SE 3677/SE 3678, SE 3679/SE 3680). Južno linijo jam za stojke predstavljajo SE 3663/SE 3664, SE 3665/SE 3666 in SE 3667/SE 3668, severno pa SE 3669/SE 3670, SE 3671/SE 3677 in SE 3673/SE 3674. Ostalinam te konstrukcije morda pripadata tudi stojki, ki sta bili vidni na dnu grobne jame groba 39 (SE 3649/SE 3650 in SE 3651/SE 3652).

Grob 39 – SE 3626/SE 3627, sek. XXI, kv. C/26
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3626) pravilne, pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali, rahlo poševnimi stenami in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Vrh grobne jame je bil delno poškodovan, verjetno s strojnim izkopom leta 1958, stene pa delno ožgane. Grobna jama je bila zapolnjena z zbito, trdno oz. kompaktno temno sivo ilovico (10YR 3/1) z žganino in žganimi kostmi (SE 3627) ter najdbami (bronast ključ (**G586**), bronasti žebljički (**G583–G585**), deli bronaste fibule (**G582**) in odlomki bronaste pločevine (**G587**), odlomki lončenine (**G589**), koščena igla (**G581**) in železen ključ (**G588**)), ki so bile večinoma sežgane skupaj s pokojnikom. Naknadno sta bila v grob položena še jantarna ploščica v obliki ribe (**G579**) in jantarni prstan (**G580**). Polnilo je bilo stisnjeno zaradi večletnega prometa po nekdanji magistralni cesti.

Dimenzije grobne jame: 1,90 m × 0,74 m, ohr. globina 0,12 m.

Datacija: 1. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3262 – teža: 51,65 g (lobanja 1,3 g, 9 mm; rebra – 1,88 g, 11 mm; dolge kosti – 9,7 g, 13 mm; nedoločljivo – 36,78 g, 8 mm). Drugo: živalske kosti. Barva: temno modra do bela, prevladujejo beli odlomki. Nekaj odlomkov dolgih kosti je povsem črnih do temno modrih.

Opis: odlomki so skromno ohranjeni, so bolj tanki, morda otrok.

Lesena konstrukcija 1

Ostaline te konstrukcije predstavljajo tri večje jame za stojke in po tri jame za stojke v dveh vzporednih vrstah, vkopane v geološko osnovo (SE 3602).

SE 3675/SE 3676, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame (SE 3675) okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, velikosti 0,48 m × 0,42 m in globine 0,12 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1), zbito ilovico s koščki oglja (SE 3675).

SE 3677/SE 3678, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame (SE 3677) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, velikosti 0,51 m × 0,43 m in globine 0,09 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1 zbito ilovico s koščki oglja (SE 3678).

SE 3679/SE 3680, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame (SE 3679) okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, premera 0,45 m in globine 0,10 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1) zbito ilovico s koščki oglja (SE 3680).

Južno linijo jam za stojke predstavljajo:

SE 3663/SE 3664, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame za stojko (SE 3663) okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in rahlo zaobljenega dna, velikosti 0,22 m × 0,18 m in globine 0,07 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1) trdno zbito ilovico s koščki oglja (SE 3664).

SE 3665/SE 3666, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame za stojko (SE 3665) skoraj okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in rahlo zaobljenega dna, velikosti 0,15 m × 0,11 m in globine 0,04 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1), trdno, zbito ilovico s koščki oglja (SE 3666).

SE 3667/SE 3668, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame za stojko (SE 3667) okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in rahlo zaobljenega dna, velikosti 0,19 m × 0,17 m in globine 0,08 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1), trdno zbito ilovico s koščki oglja (SE 3668).

Južno linijo jam za stojke so predstavljale:

SE 3669/SE 3670, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame za stojko (SE 3669) skoraj okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in rahlo zaobljenega dna, velikosti 0,28 m × 0,24 m in globine 0,06 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1) trdno zbito ilovico s koščki oglja (SE 3670).

SE 3671/SE 3672, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame za stojko (SE 3671) ovalno–okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in rahlo zaobljenega dna, velikosti 0,22 m × 0,18 m in globine 0,06 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1) zbito ilovico s koščki oglja (SE 3672).

SE 3673/SE 3674, sek. XXI, kv. C/26
Vkop jame za stojko (SE 3673) okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in rahlo zaobljenega dna, velikosti 0,20 m × 0,17 m in globine 0,04 m, ki je bil zapolnjen s temno sivo (10YR 3/1) zbito ilovico s koščki oglja (SE 3674).

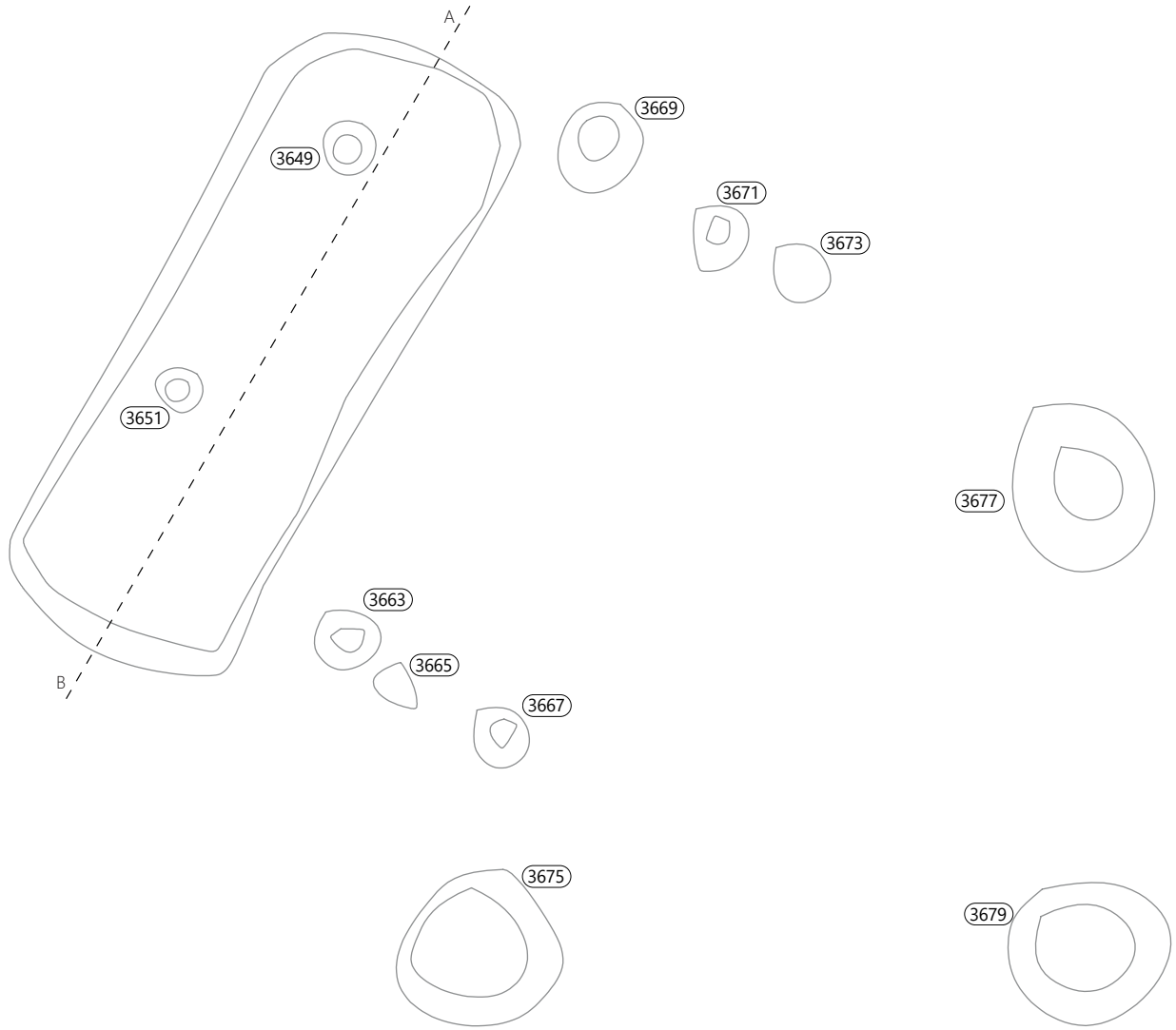
Morda sta ostalinam te konstrukcije pripadali tudi stojki, ki sta bili vidni na dnu grobne jame groba 39 (SE 3649/SE 3650 in SE 3651/SE 3652).

SE 3649/SE 3650, sek. XXI, kv. C/26
SE 3649 predstavlja vkop okrogle tlorisne oblike, navpičnih sten in ravnega dna, velikosti 0,17 m × 0,15 m in globine 0,07 m, ki je bil zapolnjen s trdno, zbito, zelo temno sivo ilovico (10YR 3/1) s koščki oglja (SE 3650).

SE 3651/SE 3652, sek. XXI, kv. C/26
SE 3651 je nekoliko manjši vkop okrogle tlorisne oblike, navpičnih sten in ravnega dna, velikosti 0,14 m × 0,12 m in globine 0,07 m, ki je bil zapolnjen s trdno, zbito, zelo temno sivo ilovico (10YR 3/1) s koščki oglja (SE 3652).

Lesena konstrukcija je bila najverjetneje nekoliko starejša od groba 39 in v povezavi z njim.

M 1 : 20

A
B
3649
3651
3669
3671
3673
3677
3663
3665
3667
3675
3679
A
B
149,52
3626
3627

Grobni inventar

579 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5582
Jantarna ribica, ploščata. Na prednji in zadnji strani je okrašena z vrezi. Dl. 4,6 cm, š. 2,0 cm.

580 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5728
Ovalen jantarni prstan. Zgornji del je oblikovan v ovalno ploščico, na kateri se vidita dva nastavka figure, ki ni ohranjena. Presek prstana je lečast. Vel. 3,5 × 3,0 cm, db. 0,7 cm.

581 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5735
Del koščene igle okroglega preseka. Pr. 0,4 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

582 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5732
Odlomki noge bronaste fibule (?). Ohr. dl. 1,4 cm, db. 0,4 cm.

583 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5725
Bronast žebljiček s sploščeno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, dl. 3,0 cm.

584 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5730
Bronast žebljiček z gobasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, dl. 3,0 cm.

585 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 6324
Bronast žebljiček s sploščeno glavico in trnom okroglega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, dl. 3,2 cm.

586 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5560
Del bronastega ključa. Pravokoten presek. Ohr. dl. 6,2 cm, š. 1,4 cm, db. 0,3–0,4 cm.

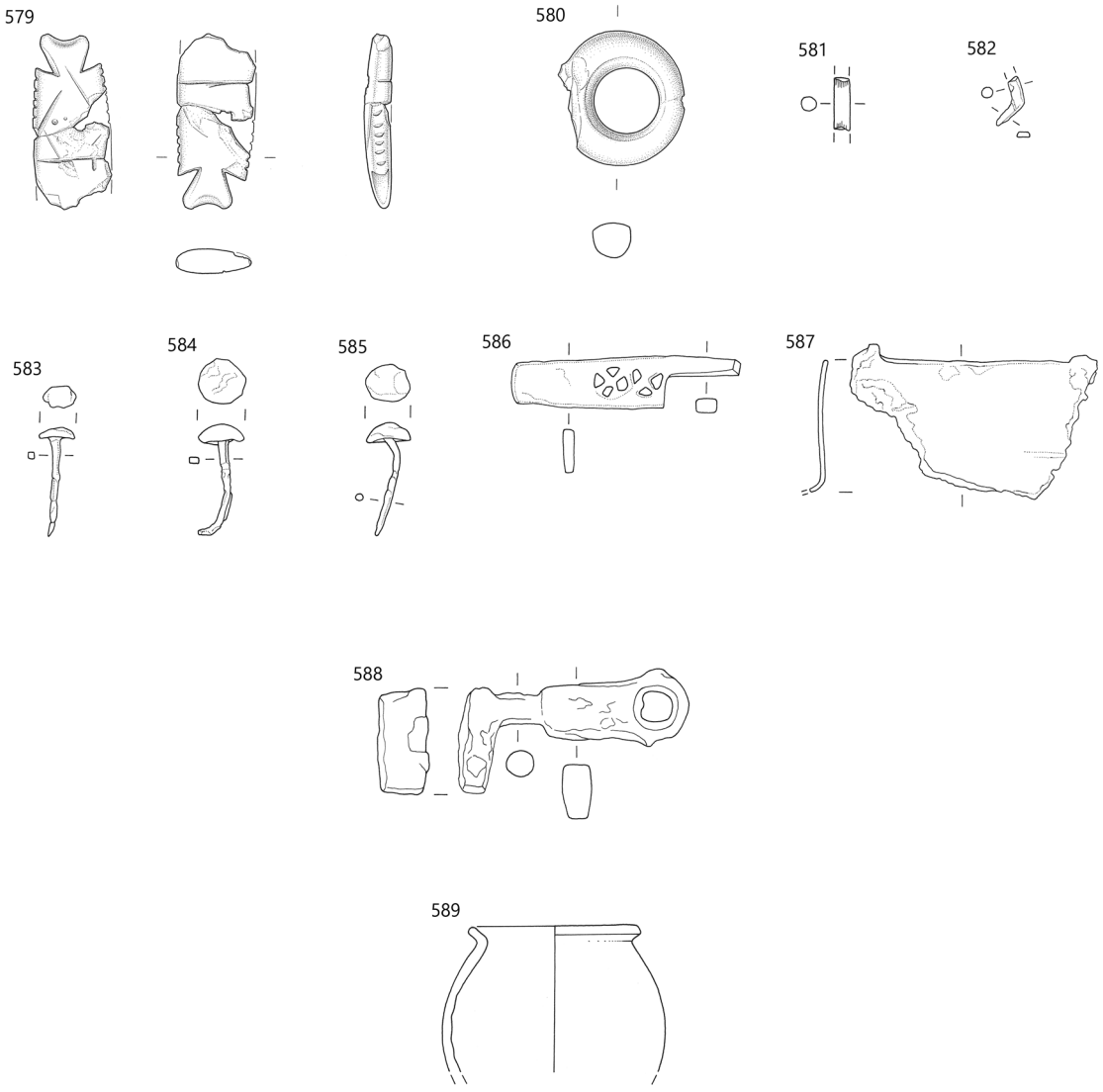

587 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5731
Odlomek masivne bronaste pločevine. Vel. 4,0 × 6,8 cm, db. 0,2 cm.

588 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5729
Železen ključ z okroglo odprtino na ročaju. Močno korodiran. Š. 3,0 cm, dl. 6,2 cm, š. roč. 2,2 cm, db. roč. 0,8 cm.

589 SE 3626, grob 39, sek. XXI, kv. C/26, PN 5734
Namizna keramika. Del izvihanega ustja in ostenja čaše (oblika Č 3). F: N2. Barva: svetlo oranžna. Pr. u. 4,2 cm, ohr. v. 3,8 cm.

V polnilu SE 3626 so se nahajali še: fragmenti bronaste pločevine (PN 5583) (2 g), drobci jantarja (PN 5562) (1 g), drobci stekla (0,5 g), drobci keramike (14 g) in odlomki amorfnega železa (2 g).

Grob 39, merilo 1 : 2.

Grob 40 – SE 3637/SE 3638, sek. XXI, kv. B/23

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3637) ovalne tlorisne oblike, zaobljenih sten in polkrožnega dna, je bila vkopan v geološko osnovo. Zgornji del vkopa je bil strojno uničen. V grobu je ležal skelet otroka (slabo ohranjen). Ležal je na hrbtu, v smeri vzhod–zahod, z glavo na vzhodu. Roke so bila rahlo zvite v komolcu, noge iztegnjene. Grobna jama je bila zapolnjena z zbito, trdno, rjavo ilovico (10YR 4/3) (SE 3638), v kateri se je nahajal del skodelice keramike tankih sten (**G590**).

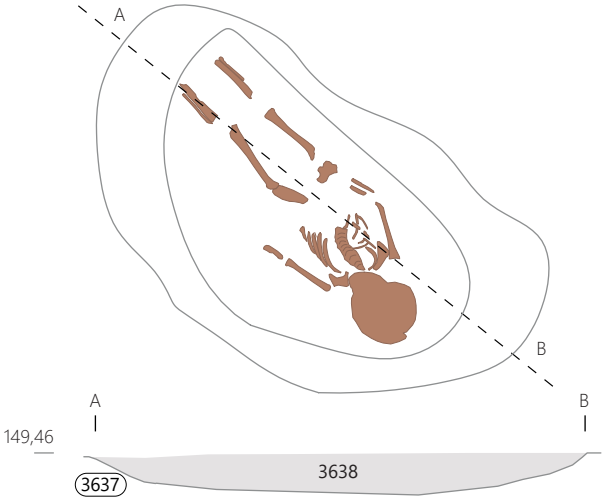
Dimenzije grobne jame: 1,42 m × 0,78 m, ohranjena globina 0,08 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3638.

Lobanja: povsem ohranjena zgornja čeljustnica in del spodnje. Vidni so mlečni zgornji desni prvi sekalec in prva dva kočnika, levi prvi sekalec, podočnik in prva dva kočnika. Spodnja čeljustnica je poškodovana, vidni so stalni desni prvi in drugi sekalec, ki sta še v zobnicah, mlečni podočnik in prva dva kočnika, stalni prvi kočnik, ki ima končano krono, korenina pa je šele začela rasti. Levi mlečni podočnik in spodnji drugi sekalec. Vretenca: prepoznavni so le odlomki lokov. Rebra: nekaj manjših, drobljivih odlomkov v zemlji. Dolge kosti: zlepljene z zemljino, prepoznavna so debla stegnenic in golenic. Drugo: živalski zob. Ocena starosti in spola: glede na razvoj zob je starost ocenjena na 2,5–3,5 leta.

M 1 : 20

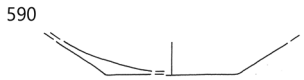

Grobni inventar

590 SE 3638, grob 40, sek. XXI, kv. B/23, PN 6555

Keramika tankih sten. Del dna in ostenja skodelice. F: KTS1. B: temno siva. Pr. d. 3,4 cm, ohr. v. 0,8 cm.

V SE 3638 so se nahajali še: košček stekla (0,8 g), odlomki gradbenega materiala (12 g) in drobci keramike (7 g).

Grob 40, merilo 1 : 2.

Grob 41 – SE 3724/SE 3725, kv. XXII, kv. C/26

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: Manjša grobna jama (SE 3724) pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali in U-preseka, orientirana v smeri vzhod–zahod, je bila vkopana v antično plast SE 3708. Zapolnjena je bila z zbitim, temno rjavo sivim peščeno-zemljenim polnilom z drobci oglja. Na dnu jame se je oglje zgostilo. V grobu sta bila le zemljeno polnilo in žganina s sežganimi kostmi, premešana (SE 3725), ter drobci keramike, kamnitih odbitkov in železa. Grob 41 je bil večinoma uničen že leta 1958 tako, da so se ohranile le njegove delno ožgane stene in dno z nekaj žganine.

Dimenzije grobne jame: 1,10 m × 0,76 m, ohr. globina 0,17 m.

Datacija: /.

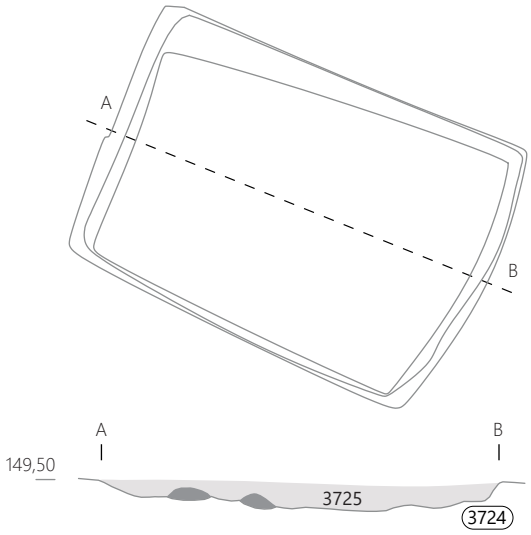
Kostni ostanki: SE 3725 – teža: 84,27 g (lobanja – 0,69 g, 5 mm; dolge kosti – 19,65 g, 19 mm; nedoločljivo – 63,93 g, 22 mm). Barva: temno modra do bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: zelo skromno ohranjeni odlomki. Prepoznati je nekaj korenin zob, ki pa so močno poškodovane. Jasno je le, da gre za stalne zobe. Dolge kosti niso robustne, a ne pripadajo majhnemu otroku. Več ni jasno.

Grobni inventar

V SE 3725 so se nahajali le drobci keramike (11 g), korodiran drobec železa (0,8 g) in kamnit odbitek (2 g).

M 1 : 20

Grob 42 – SE 3726/SE 3727, SE 4061, SE 3728, SE 3736, sek. XXII, kv. C/30–31

Grobna jama s konstrukcijo, s kamnitimi ploščami obložena grobna jama (oblika Žb3), morda dvojni pokop.

Opis: Grobna jama (SE 3726) za kamnito grobno skrinjo, skoraj kvadratne tlorisne oblike in pravokotnega preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Na severni strani je bila stranica vkopa polkrožne oblike. Tri stene in dno vkopa so bili obloženi z velikimi kamnitimi ploščami/lomljenci, ena izmed štirih stranic pa je ostala odprta, da so lahko v grob postavili žaro in pridatke. Izven grobne jame je bil zaznan »vhod«, zaradi oglja viden kot temnejša zemljina (SE 3736). Pokrov grobne skrinje je bil podrt v grob, plošča je bila prelomljena. Dno groba je bilo sestavljeno iz ene večje kamnite plošče, ki je imela dva vogala odlomljena (SE 3727). Polnilo groba sta predstavljali zbita rjava prst z ogljem (SE 3728) ter na dnu groba črna žganina (SE 4061), sestavljena iz oglja in sežganih kosti. Nad žganino so bili položeni pridatki v obliki keramičnega posodja (**G595**–**G599**), steklenega vrčka (**G594**), železnega rezila (**G593**) in železnega žebljička (**G592**), delov keramičnih oljenk (**G600**–**G602**) in bronastega kraguljčka (**G591**). V zemljini vhoda (SE 3736) je bil odkrit odlomek lončenine (**G603**).

Dimenzije grobne jame: 1,00 m × 0,95 m, ohr. globina 0,40 m.

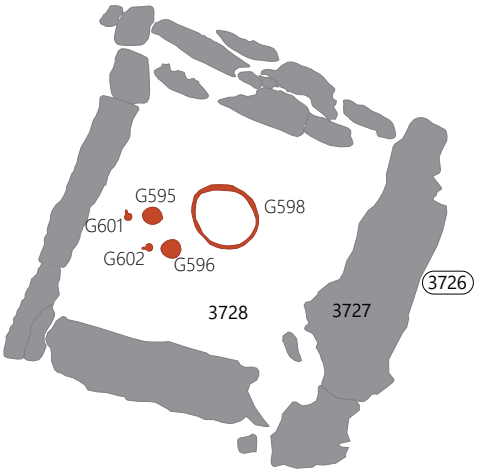
Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3728 – teža: 80,37 g (lobanja – 6,40 g, 10 mm; rebra – 4,14 g, 15 mm; dlani/stopala – 0,27 g, 6 mm; dolge kosti – 6,69 g, 18 mm; nedoločljivo – 59,61 g, 11 mm).

Drugo: sežgane in nesežgane živalske kosti. PN 5681 – teža: 18 g (lobanja – 3,66 g, 22 mm; dlani/stopala – 0,8 g, 15 mm; dolge kosti – 2,89 g, 17 mm; nedoločljivo – 10,65 g, 15 mm). PN 5682 – teža: (lobanja 4,97 g, 27 mm; dolge kosti – 7,8 g, 38 mm; nedoločljivo 14,6 g, 20 mm; < 0,2 g zlepljena zemljina z majhnimi odlomki kosti). Barva: temno modra do bela, prevladujejo beli odlomki.

Opis: odlomki so skromno ohranjeni, izgledajo tanki, morda gre za otroka. Nekoliko izstopajo kosti iz PN 5682, ki izgledajo bolj kot kosti odrasle osebe. Ohranjenost je slaba, a morda gre za odraslega in otroka.

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 42
SE: 3726-3727-3728
KV C 29 15.0704

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 42
SE: 3726-3727-3728
KV C 29 15.0704

PN 5672

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 42
SE 3726, 3727,3728
KV C 29 15.0704

PN 5680
PN 5681
PN 5682
PN 5683

Grobni inventar

591 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 5686
Fragmenti bronastega kraguljčka z železno zanko v notranjosti. Ohr. pr. 1,8 cm, ohr. v. 1,2 cm.

592 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 6878
Zelo majhen železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

593 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 5683
Dva dela močno korodiranega železnega rezila. Ohr. š. 1,9 cm, rek. dl. 10,4 cm.

594 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 5682
Steklen enoročajni vrček z lijakasto oblikovanim ustjem in hruškastim ostenjem. Dno je rahlo vboklo, ročaj profiliran, dekolorirano steklo. Pr. u. 3,4 cm, pr. d. 4,0 cm, v. 10,9 cm.

595 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 5680
Fina keramika. Čaša z izvihanim ustjem, rekonstruirana (oblika Č 3). F: N1. B: svetlo rdeča. Pr. u. 8,6 cm, pr. d. 5,0 cm, ohr. v. 8,0 cm.

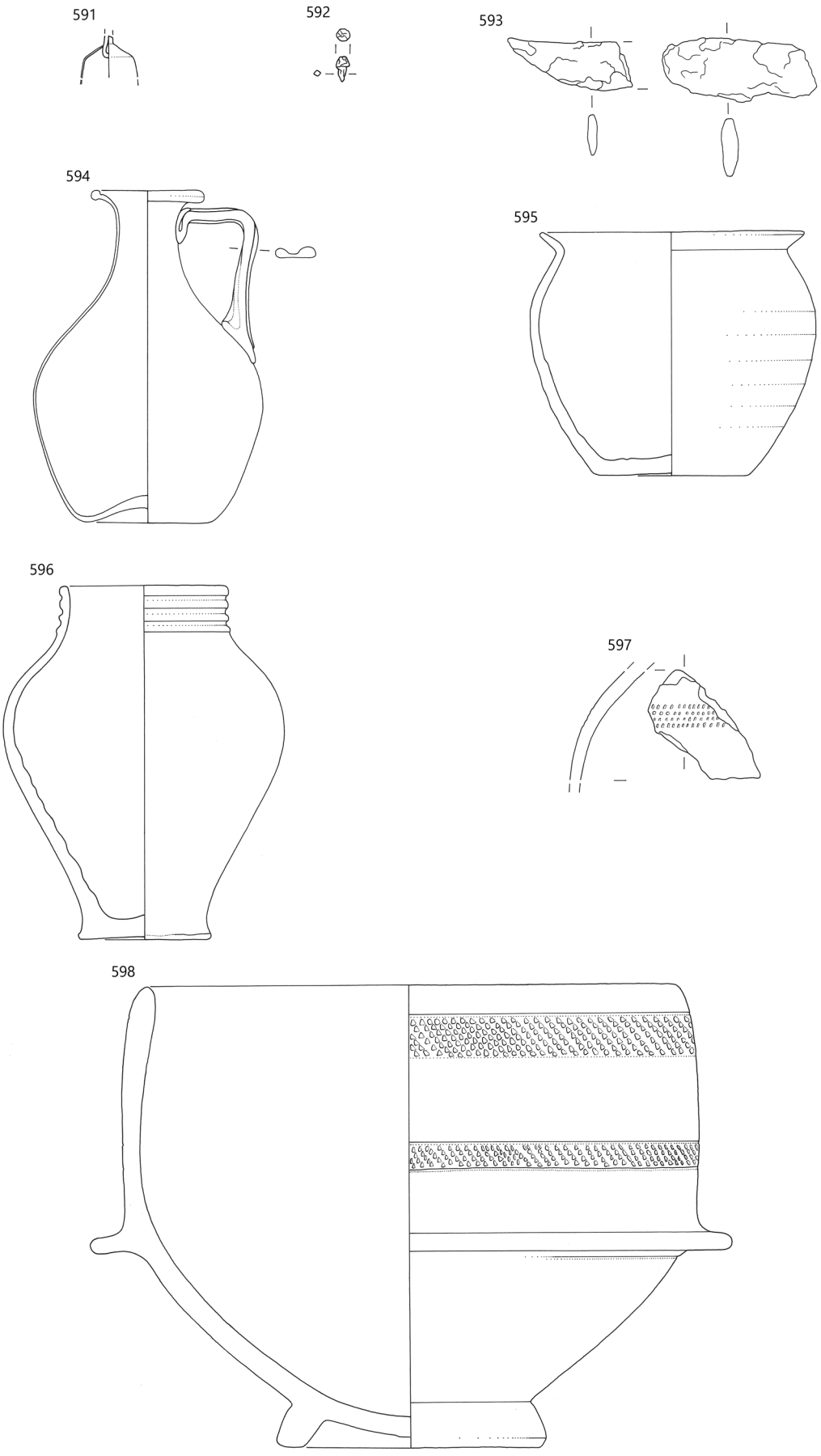

596 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 5681
Fina keramika. Čaša z narebrenim vratom, poudarjenimi rameni in zoženo stojno ploskvijo (oblika Č 2). Rekonstruirana. F: N5. B: črna. Pr. u. 5,6 cm, pr. d. 4,5 cm, rek. v. 11,6 cm.

597 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 6626
Fina keramika. Del ostenja posode s koleščkastim okrasom. Površina je močno poškodovana. F: N6. B: temno siva. Vel. 3,6 × 2,9 cm.

598 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 5672
Fina keramika. Cilindrična skleda z rebrom na spodnjem delu ostenja (rekonstruirana) (oblika S 6), posnetek oblike Drag. 25. Na zunanji in notranji površini je delno ohranjen rdeč premaz. Skleda je okrašena z dvema pasovoma koleščkastega okrasa. F: N2a. B: oranžna. Pr. u. 16,6 cm, pr. d. 8,0 cm, v. 14,6 cm.

Grob 42, merilo 1 : 2.

599 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 6625
Groba keramika. Izvihano ustje in del ostenja lončka (oblika L 3). Prežgana. F: KK2. B: svetlo rjava. Pr. u. 14,0 cm, ohr. v. 5,9 cm.

600 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 6627
Reliefna oljenka. Del diska oljenke, motiv neprepoznaven. F: O1. B: svetlo rjava. Vel. 3,5 × 3,9 cm.

601 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 5687
Pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Na disku je maska, pečat na dnu je zelo slabo viden. Del oljenke je ožgan. F: O3. Dl. 8,6 cm, v. 3,3 cm, š. 6,0 cm.

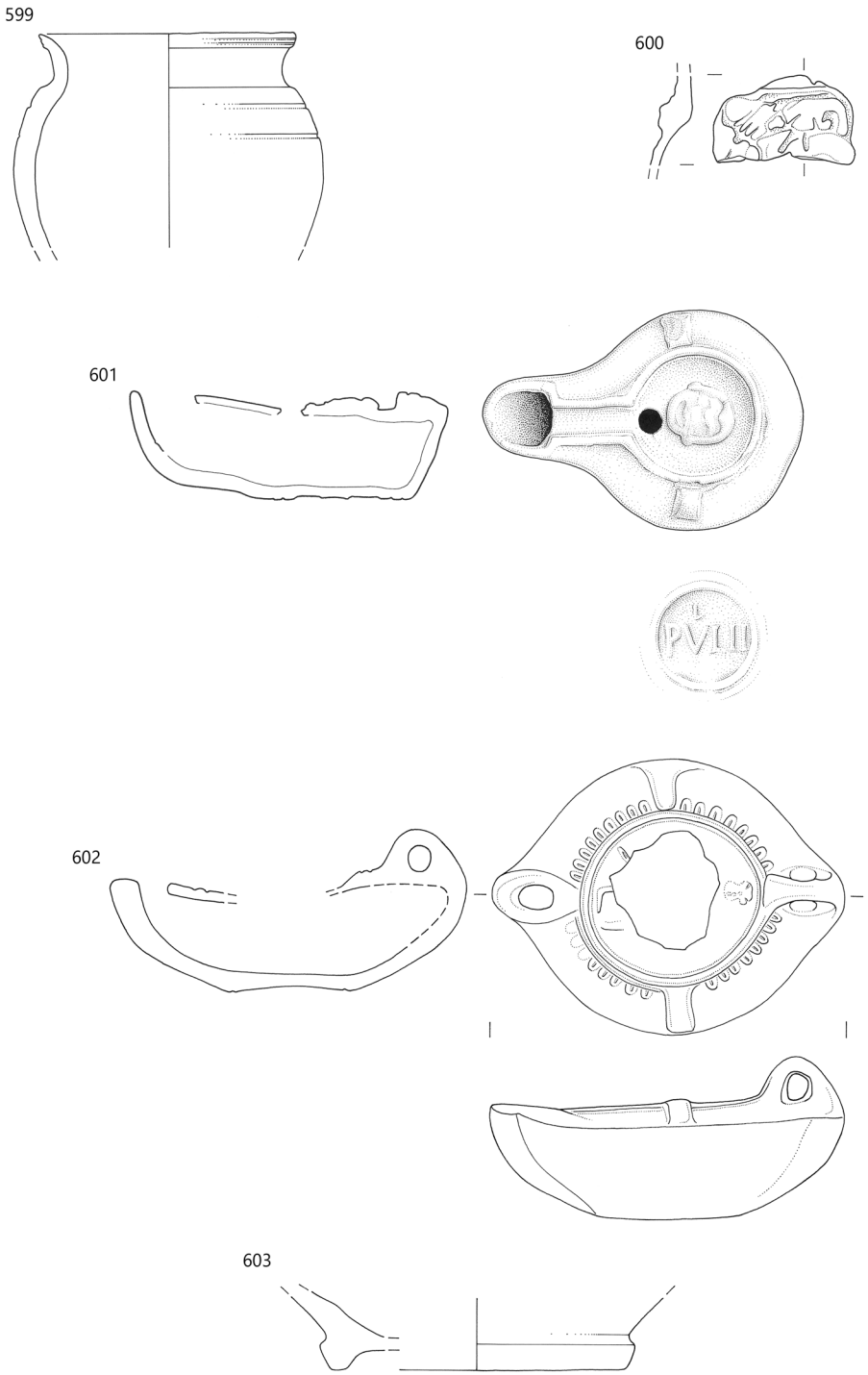

602 SE 3728, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, PN 5685
Pečatna oljenka, tip Loeschcke VIII, z ročajčkom in slabo ohranjenim rdečim premazom. Del diska manjka. F: O4. B: oranžna. Dl. 9,6 cm, v. 3,2 cm, š. 7,5 cm.

603 SE 3736, grob 42, sek. XXII, kv. C/30–31, OBD FLO 1330–1
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja sklede. F: N6. B: površini temno sivi, prelom siv. Pr. d. 8,0 cm, ohr. v. 2,0 cm.

V SE 3728 so se nahajali še koščki fosiliziranega apnenca (21 g), kamniti odbitki in luske (3 g), odlomki keramike (48g) ter drobci amorfnega železa (5 g), v SE 3736 pa drobni odlomki keramike (4 g).

Grob 42, merilo 1 : 2.

Grob 43 – SE 3732/SE 3733, sek. XXII, kv. C/26
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), morda dvojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3732) pravokotne tlorisne oblike z ovalnimi vogali in U-preseka, orientacije v smeri sever–jug, vkopana v geološko osnovo. Grobna jama je bila zapolnjena z žganino s sežganimi kostmi in temno rjavo sivim, zbitim peščeno-zemljenim polnilom z drobci oglja nad njo (SE 3733). Vsebovala je naslednje pridatke: dele keramičnega posodja (**G623**–**G624**), oljenko (**G625**), železne žebljičke (**G605**–**G618**) in žeblje (**G619**–**G622**), koščeno jagodo (**G604**), utež (**G626**) ter bronasti novec (**G627**). Severni del groba je bil deloma uničen z gradnjo ene izmed faz starejših cest na tem območju.

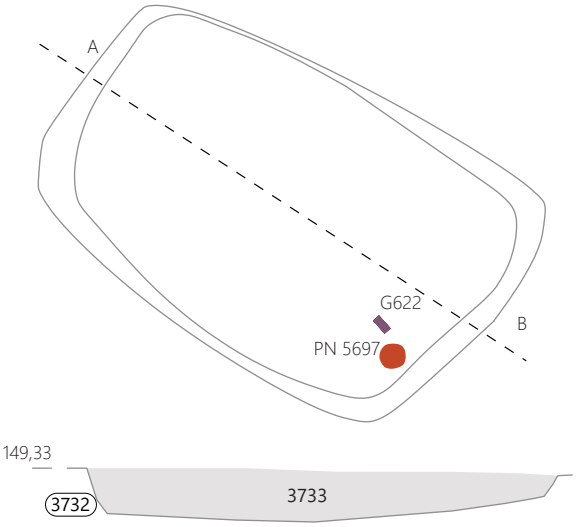
Dimenzije grobne jame: 0,82 m × 1, 25 m, ohr. globina 0,35 m.

Datacija: konec 1. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3733 – teža: 360,2 g (lobanja – 14,54 g, 18 mm; vretenca – 1,55 g, 11 mm; medenica 4,5 g, 15 mm; dolge kosti – 50,11 g, 15 mm; nedoločljivo – 282,42 g, 14 mm), otrok – 6,58 g, 23 mm). Barva: Temno modra do bela.

Opis: ohranjeni so odlomki lobanje, obe skalnici. Nekaj ohranjenih zob izgleda povsem razvitih. Verjetno gre za odraslo osebo. Nekateri odlomki, ki izgledajo kot deli dolgih kosti, so precej tanki. Morda so poleg kosti otroka.

M 1 : 20

A
G622
B
PN 5697
149,33
3732
3733

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 43
SE 3732,3733
KV C2S 17.07.04.

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 43
SE 3743,3732,3733
19.07.04.

Grobni inventar

604 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6353
Odlomek koščene jagode ovalne oblike. Vel. 0,6 × 0,4 cm, ohr. dl. 0,5 cm.

605 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6866a
Štirje železni žebljički s stožčasto glavico in votlim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,9 do 1,1 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,9 cm.

606 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6866b
Devet železnih žebljičkov s stožčasto glavico in trnom kvadratnega oz. ovalnega preseka. Pr. gl. od 0,7 do 1,2 cm, ohr. dl. od 1,2 do 3,0 cm.

607 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6352a
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Spodaj zakrivljen. Pr. gl. 1,0 cm, dl. 1,6 cm.

608 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6352b
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, dl. 1,8 cm.

609 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6352c
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Deloma korodiran. Pr. gl. 1,2 cm, dl. 2,0 cm.

610 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6352d
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Deloma korodiran. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

611 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6352e
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Deloma korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

612 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6352f
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Spodaj zakrivljen. Deloma korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

613 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6352g
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Spodaj zakrivljen. Pr. gl. 0,8 cm, dl. 1,6 cm.

614 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6352h
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Spodaj zakrivljen. Korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

615 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6867
Štirje železni žebljički s stožčasto glavico in nastavkom za votel trn. Pr. gl. od 1,0 do 1,2 cm, ohr. dl. od 0,6 do 1,0 cm.

616 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6865b
Železen žebljiček s stožčasto glavico in votlim trnom okroglega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

617 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6865c
Železen žebljiček s sploščeno okroglo glavico z luknjo na vrhu in votlim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

618 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6865a
Železen žebljiček s sploščeno glavico in votlim trnom okroglega preseka. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 0,7 cm.

619 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6864a
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Š. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

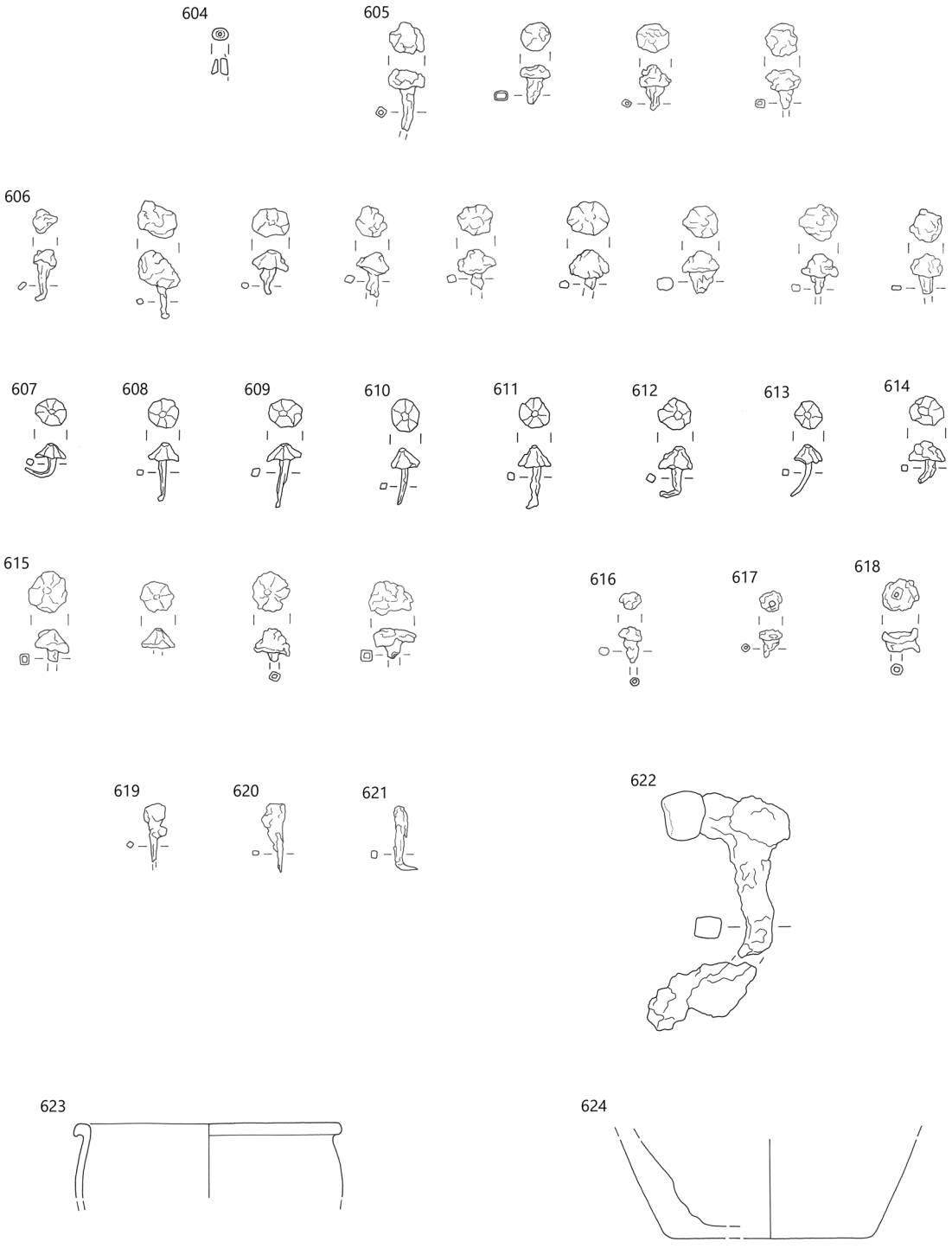
620 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6864c
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Š. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

621 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6864b
Železen žebelj s ploščato pahljačasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je upognjen. Š. gl. 0,5 cm, dl. 1,9 cm.

622 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 5699
Del železnega žebljička s ploščato kvadratno glavico (?) in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Vel. gl. 2,1 × 2,2 cm, ohr. dl. 7,4 cm.

623 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6628
Fina keramika. Odlomek navzdol izvihanega ustja in dela ostenja čaše (oblika Č 4.2). Na zunanji površini je viden svetlo rjav premaz. F: N2a. B: svetlo rjava. Pr. u. 7,8 cm, ohr. v. 2,2 cm.

624 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 6629
Groba keramika. Lonec. Odlomek dna in ostenja. Odlomek je žgan. F: KK1a. B: črna do svetlo rjava. Pr. d. 6,0 cm, ohr. v. 3,6 cm.

Grob 43, merilo 1 : 2.

625 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 5698, PN 5700

Pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Disk in del dna nista ohranjena. Od žiga vidna le črka T. Ožgana. F: O3. B: siva. Dl. 12,8 cm, v. 4,4 cm, š. 8,2 cm.

626 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN6863

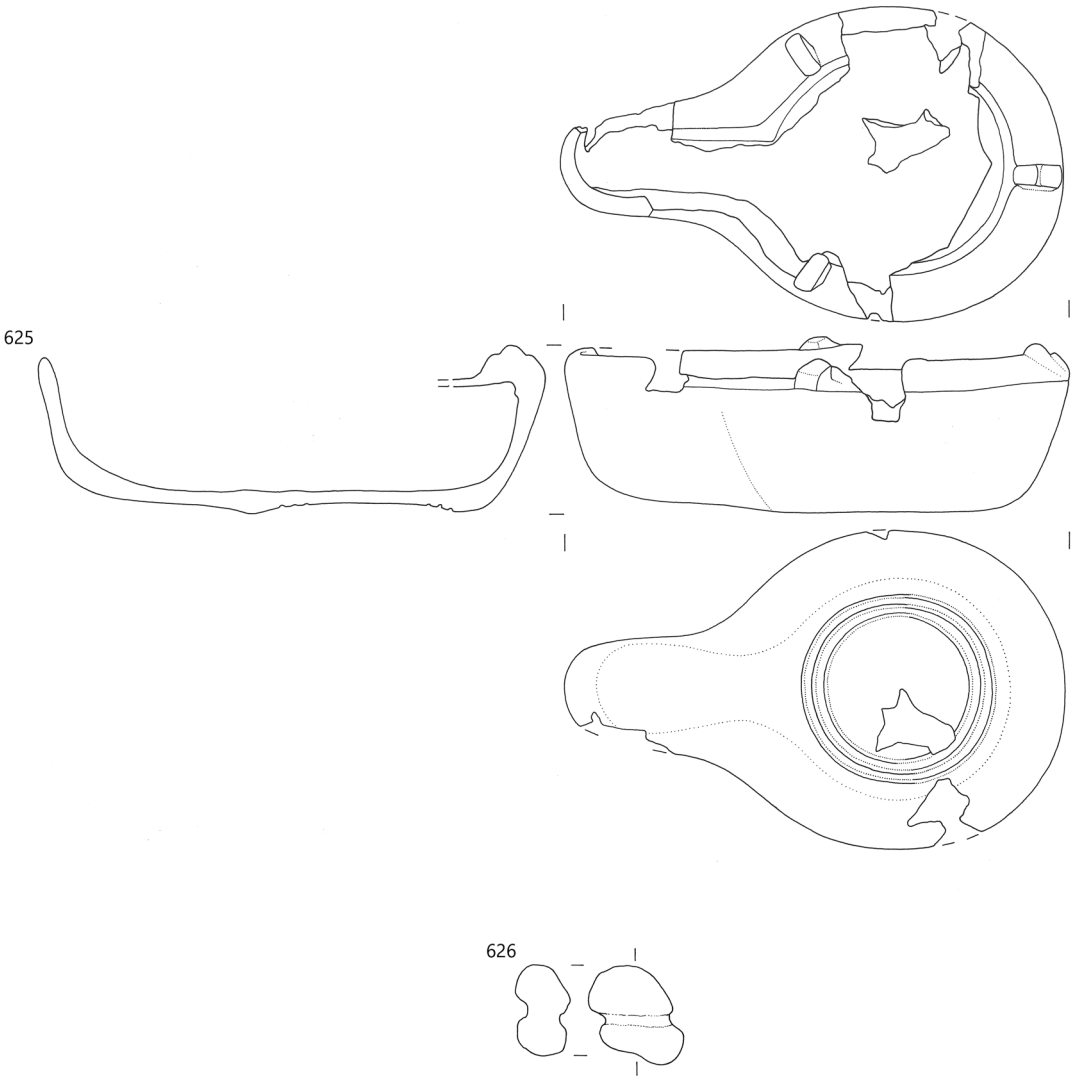
Manjša dvočlena utež z izrazitim utorom za privezovanje, izdelana iz grobozrnate keramike. Prežgana. Dl. 2,5 cm, š. 2,4 cm.

627 SE 3733, grob 43, sek. XXII, kv. C/26, PN 5802

Novec: Domitianus/As/kovan 81–96/Rom/RIC ?/PMBr 1841, določitev po portretu, t. 9,7 g, pr. 28 mm.

V SE 3733 so se nahajali še številni odlomki amorfnega železa (108 g), odlomki keramike PN 5697 (38 g) in ostale keramike (80 g), odlomki in drobci stekla (3 g), kamniti odbitki in luske (4 g).

Grob 43, merilo 1 : 2.

Grob 44 – SE 3737/SE 3738, grobna parcela C, sek. XXII, kv. B/28–29

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), morda dvojen pokop.

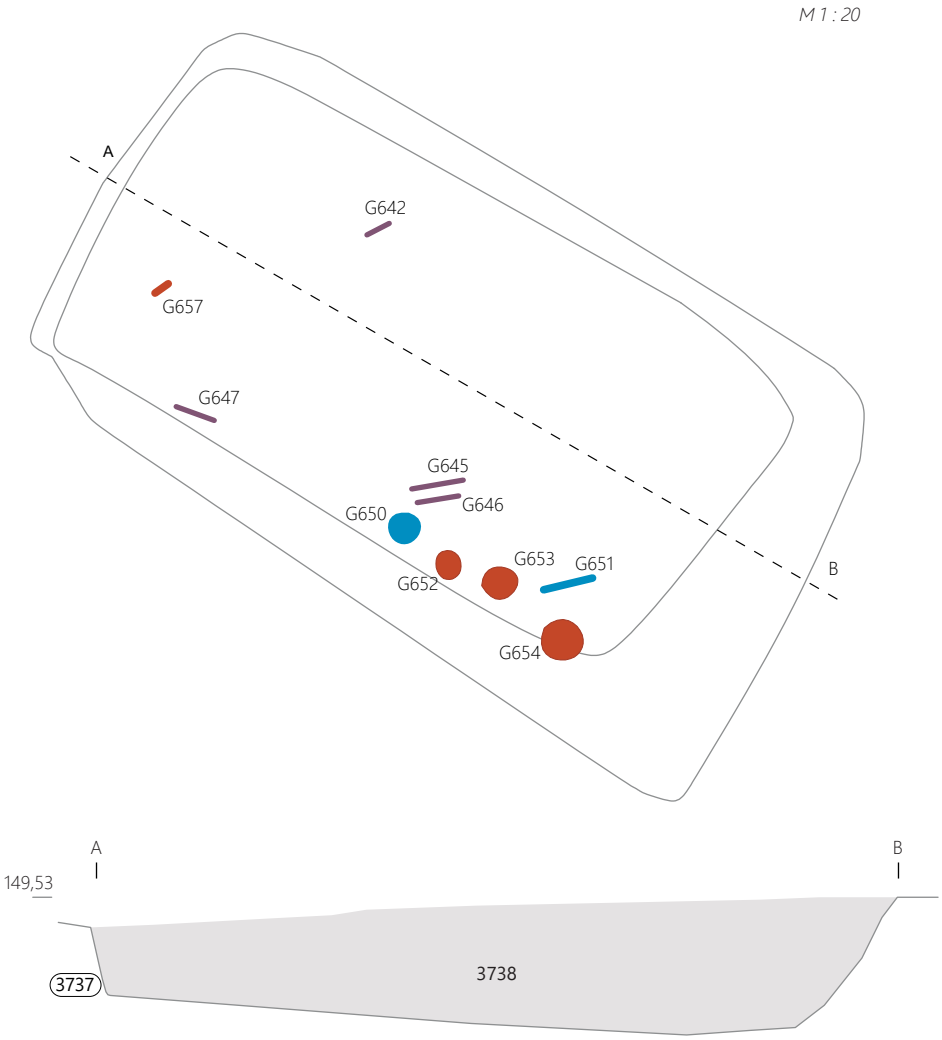
Opis: grob 44 leži sredi grobne parcele C, z orientacijo vzhod–zahod. Grobna jama (SE 3737), pravokotne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v zasutje grobne parcele C (SE 3717). Zapolnjena je bila s temno rjavo do temno sivim, zbitim, zemljenim zasutjem s kosi oglja (SE 3738), ki je vsebovalo najdbe (keramično posodje (**G652–G667**), dele kadilnice (**G668**) in oljenke (**G669**), stekleno čašo gubanko (**G650**) ter balzamarije oz. njihove dele (**G648–G649**, **G651**)). V spodnjem delu grobne jame pa je bila skoncentrirana plast močne žganine s sežganimi kostmi in drugimi pridatki (3 bronasti novci (**G671–G673**), del bronaste pasne spone (**G628**), železni žeblji ali žebljički ter njihovi deli (**G627–G646**), del železnega rezila (**G647**) in kamnit odbitek (**G670**)). Vse najdbe so bile pripisane polnilu SE 3738.

Dimenzije grobne jame: 2,10 m × 1,20 m, ohr. globina 0,45 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3738: teža: 398,17 g (lobanja – 19,31 g, 23 mm; rebra – 9,72 g, 23 mm; vretenca – 3,8 g, 15 mm; dolge kosti – 81.42 g, 34 mm; nedoločljivo – 280,32 g, 13 mm). Drugo: sežgane in nesežgane živalske kosti. PN 5824: teža: nedoločljivo – 0,22 g, 6 mm. PN 5819: teža: nedoločljivo – 0,28 g. PN 5817: teža: 13,03 g (dlani/stopala – 1,16 g, 20 mm; dolge kosti – 5,77 g, 27 mm; nedoločljivo – 6,10 g, 9 mm). Barva: rjava do bela. Nekateri odlomki so rjavi po površini.

Opis: večina kosti je tankih in ne izgledajo povsem razvite. Tudi korenine zob so majhne, a nekatere pripadajo stalnim zobem. Verjetno gre za otroka, starejšega od približno 10 let. Izstopajo odlomki v PN 5817, ki kažejo na odraslo osebo. Ena dlančnica je povsem razvita, tudi odlomki dolgih kosti so debelejši in izgledajo povsem razviti. Tako gre morda za odraslo osebo in otroka.

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 44
SE 3737,3738
KV B 28,29 17.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 44
SE 3737,3738
KV B 28,29 17.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXII GROB 44
SE 3737, 3738
KV B 28,29 23.07.04

PN 5817

PN 5819

Grobni inventar

628 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5814
Del bronaste polkrožne pasne spone. Presek je okrogel. Vel. 3,2 × 2,2 cm, db. 0,3 cm.

629 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6877
Štirje majhni železni žeblji s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Konice trnov so rahlo zakrivljene. Korodirani. Pr. gl. od 0,9 do 1,1 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,5 cm.

630 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6876
Pet delno ohranjenih manjših železnih žebljev s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodirani. Pr. gl. od 1,0 do 1,2 cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,2 cm.

631 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6875
Sedem delno ohranjenih manjših železnih žebljev s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodirani. Pr. gl. od 0,8 do 1,1 cm, ohr. dl. od 0,6 do 1,2 cm.

632 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6874
Pet delno ohranjenih železnih žebljev s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodirani. Pr. gl. od 1,4 do 1,6 cm, ohr. dl. od 0,9 do 1,9 cm.

633 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6872
Trn majhnega železnega žebljička, kvadratnega preseka in z ukrivljeno konico. Korodiran. Š. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

634 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6873
Tanjši trn železnega žeblja, pravokotnega preseka, ukrivljen. Nekorodiran. Š. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,9 cm.

635 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 3869c
Majhen železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Nekorodiran. Pr. gl. 0,8 cm, dl. 1,8 cm.

636 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 3869b
Majhen železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Nekorodiran. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 2,4 cm.

637 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 3869a
Majhen železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Rahlo korodiran. Pr. gl. 0,8 cm, dl. 2,6 cm.

638 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6868
Železen žebljiček s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Nekorodiran. Pr. gl. 1,4 cm, ohr. dl. 4,6 cm.

639 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6871
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je upognjen. Korodiran. Pr. gl. 1,4 cm, ohr. dl. 5,4 cm.

640 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5810
Majhen, delno korodiran železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. tr. 0,5 cm, ohr. dl. 2,2 cm.

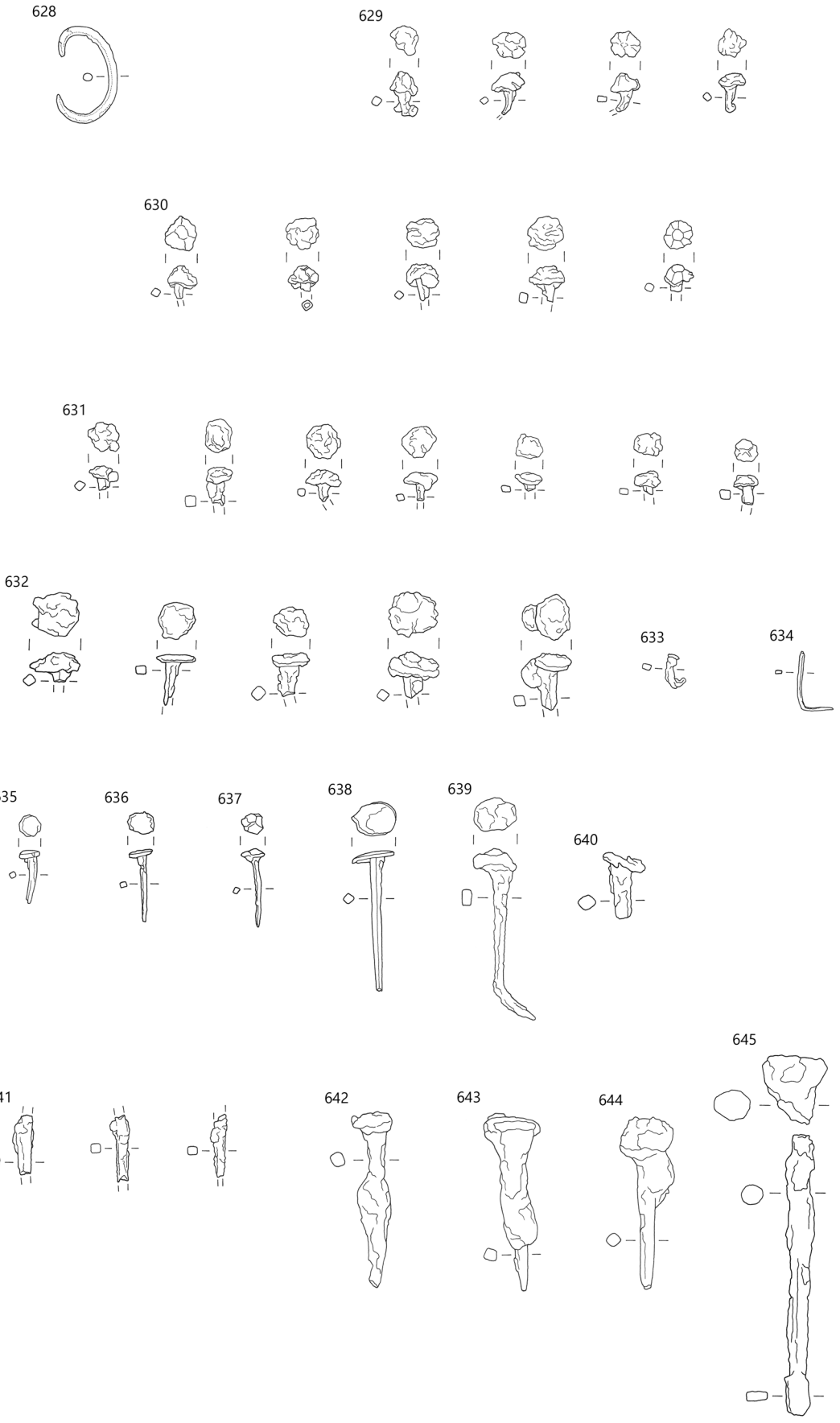
641 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 6870
Trije trni železnih žebljev, kvadratnega preseka. Korodirani. Š. tr. od 0,3 do 0,4 cm, ohr. dl. od 1,9 do 2,1 cm.

642 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5820
Močno korodiran železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 5,8 cm.

643 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5823
Močno korodiran železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. tr. 0,4 cm, dl. 6,0 cm.

644 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 5952
Močno korodiran železen žebelj s trnom kvadratnega preseka. Glavica ni prepoznavna. Pr. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 5,8 cm.

645 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5845
Dva odlomka močno korodiranega železnega žeblja s ploščato glavico in trnom okroglega preseka, konica trna se konča s sploščenim, pravokotnim presekom. Pr. tr. 0,7 cm, ohr. dl. 11,4 cm.

Grob 44, merilo 1 : 2.

646 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5844
Močno korodiran železen žebelj s trnom okroglega preseka. Glavica ni prepoznavna. Pr. tr. 0,6 cm, dl. 14,2 cm.

647 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5841
Dva odlomka delno korodiranega železnega rezila. Vel. 1,4 × 4,0 cm in 1,4 × 3,8 cm, db. 0,3 cm.

648 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5822
Navzven nagnjeno ustje in del vratu balzamarija. Pr. u. 2,2 cm, ohr. v. 2,2 cm.

649 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5816
Del dna balzamarija. Pr. d. 7,4 cm, ohr. v. 2,4 cm.

650 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5821
Čaša gubanka na visoki, posebej pihani nogi. Pod ustjem na zunanji strani sta dve kaneluri in na ostenju štiri gube. Dekolorirano steklo. Pr. u. 10,4 cm, pr. d. 4,4 cm, v. 7,0 cm.

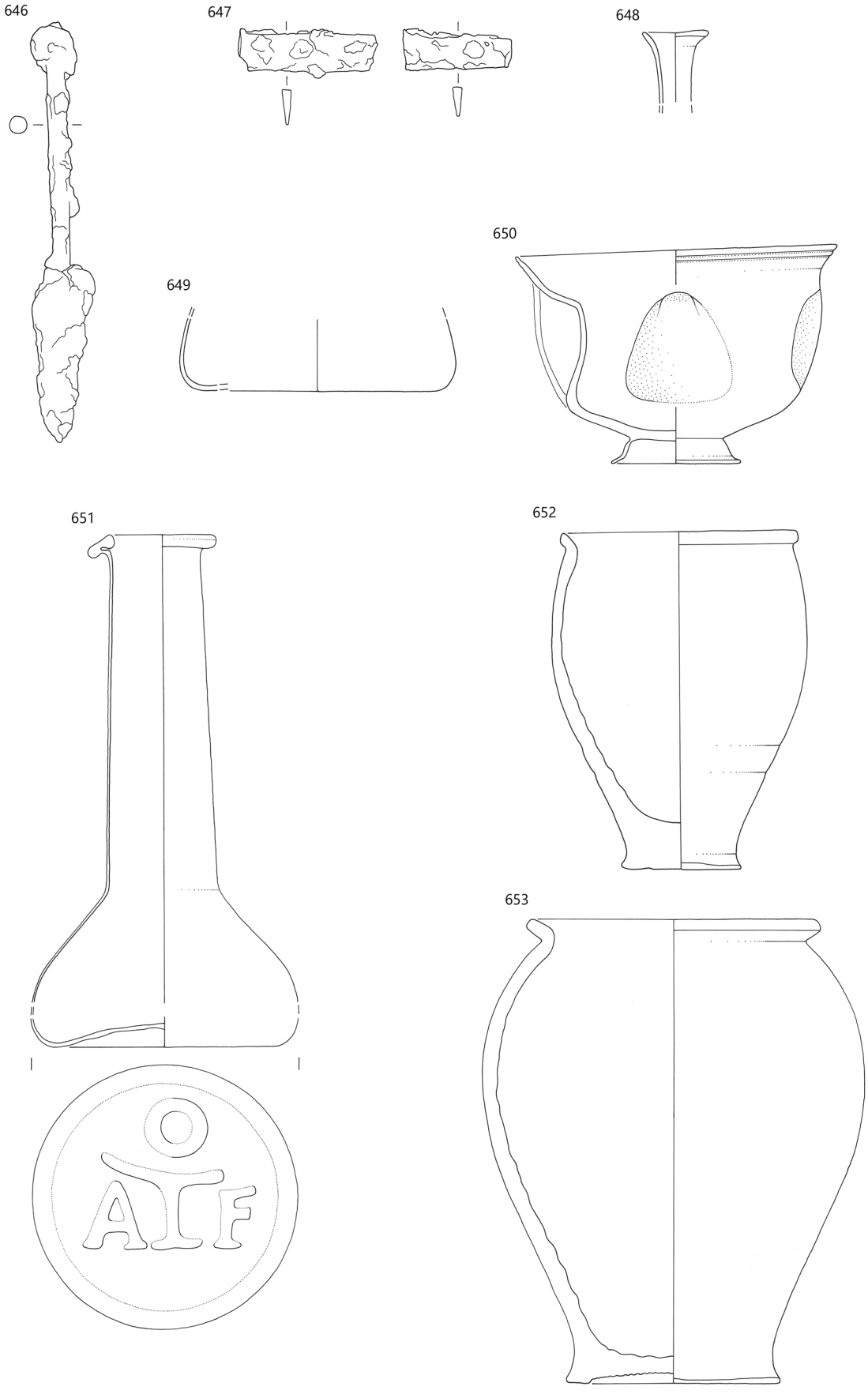
651 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5825, PN 5826
Steklen balzamarij z navznoter zapognjenim in sploščenim ustjem, nekoliko širšim vratom, ki prehaja v hruškasto oblikovano telo. Na dnu balzamarija je žig v dveh vrstah O/ATF. Pr. u. 3,4 cm, pr. d. 7,5 cm, rek. v. 17,1 cm.

652 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5819
Fina keramika. Čaša na nogi z jajčastim trupom in nizkim izvihanim ustjem (oblika Č 4.2). F: N6. B: temno siva. Pr. u. 7,7 cm, pr. d. 4,0 cm, v. 11,0 cm.

653 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5824
Fina keramika. Delno ohranjena večja čaša z jajčastim trupom in nizkim izvihanim ustjem (oblika Č 4.2). Na dnu je odtis lončarskega vretena. F: N5. B: siva. Pr. u. 9,0 cm, pr. d. 7,1 cm, ohr. š. 15,0 cm.

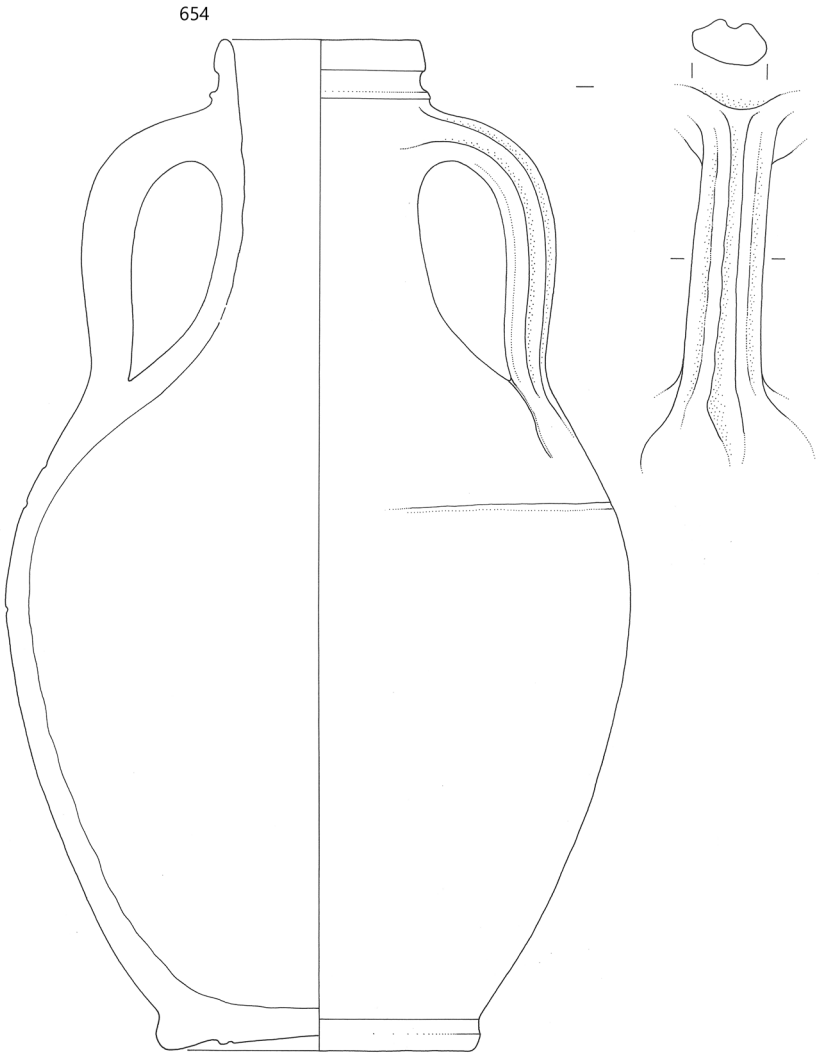

Grob 44, merilo 1 : 2.

654 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5809
Fina keramika. Dvoročajni vrč z narebrenim ustjem, ročaja sta profilirana, telo je ovalno (oblika DV 1). F: N3. B: svetlo oranžna. V polnilu vrča so se nahajali drobci kamene strele, oglja, keramike in žganih kosti. Pr. u. 5,0 cm, pr. d. 7,9 cm, v. 26,0 cm.

Grob 44, merilo 1 : 2.

655 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5817
Fina keramika. Dvoročajni vrč z odebeljenim ustjem, ročaja sta profilirana, trup je srčasto-ovalen (oblika DV 1). F: N8. B: rjavkasto rdeča. V polnilu vrča so se nahajali odlomki močno korodiranega železa in trije drobci kamene strele. Pr. u. 5,5 cm, pr. d. 6,1 cm, v. 26,1 cm.

656 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6639
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in del ostenja posode, finega lonca ali čaše. Na notranji površini so ostanki rdečega premaza. F: N2a. B: roza. Ohr. v. 1,2 cm, ohr. š. 2,2 cm.

657 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5828
Fina keramika. Odlomek ročaja vrčka. F: N1. B: zelo svetlo rjava. Ohr. v. 2,8 cm, ohr. š. 1,8 cm.

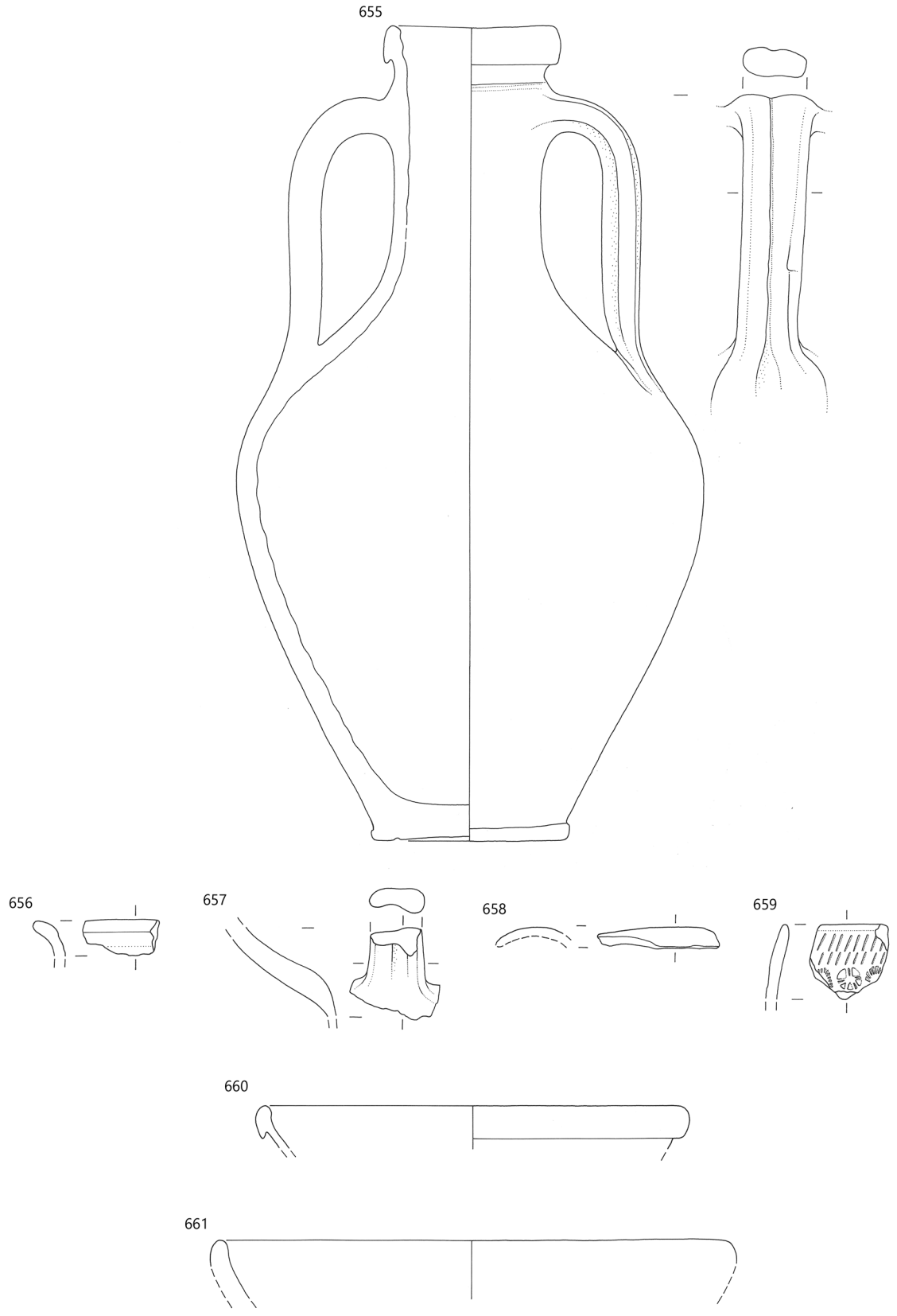
658 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6633
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja sklede, posnetek Consp. 39/43. Na notranji površini so ostanki rdečega premaza. Odlomek je ožgan. F: N1a. Ohr. v. 1,8 cm, ohr. š. 3,0 cm.

659 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6632
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja sklede z ostanki rdečega premaza. Na zunanji strani je pod ustjem peresni okras, pod njim pa žigosanje. Kos je delno ožgan. F: N2a. B: zelo svetlo rjava. Vel. 2,4 × 2,4 cm.

660 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6636
Fina keramika. Odlomek odebeljenega, uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 1), z rdečim premazom na notranji strani in na zunanjem delu ustja. F: NK2. B: oranžna. Pr. u. 13,6 cm, ohr. v. 1,4 cm.

661 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6635
Fina keramika. Odlomek odebeljenega, uvihanega ustja in ovalnega ostenja krožnika (oblika K 1), z rdečim premazom na notranji površini in na zunanjem delu ustja. F: NK2. B: oranžna. Pr. u. 16,4 cm, ohr. v. 1,8 cm.

Grob 44, merilo 1 : 2.

662 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6637
Fina keramika. Odlomek odebeljenega, uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 2), z rdečim premazom na notranji strani in na zunanjem delu ustja. Kos je delno ožgan. F: NK2. B: oranžna. Vel. 2,0 × 3,1 cm.

663 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6638
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 4), s temno rjavim premazom na notranji in zunanji površini. Kos je delno ožgan. F: NK2. B: svetlo oranžna. Vel. 2,2 × 2,3 cm.

664 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6634
Fina keramika. Odlomek roba in ostenja pokrova. Na zunanji in notranji površini je ohranjen oranžno rjav premaz. Na zunanji strani nad robom je izdelan plitev žleb. Kos je delno ožgan. F: NK2. B: oranžna. Vel. 2,0 × 4,4 cm.

665 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6631
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja lončka (oblika L 1.2), okrašenega z vodoravnim metličenjem na ramenu. F: KK1a. B: rjava do temno siva. Pr. u. 7,3 cm, ohr. v. 4,4 cm.

666 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6640
Groba keramika. Odlomek ostenja kuhinjske posode, okrašene z metličenjem. Kos je delno ožgan. F: KK1. B: oker do siva. Vel. 3,0 cm × 3,7 cm.

667 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6641
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja lonca, okrašenega z navpičnim metličenjem. F: KK1. B: temno siva. Pr. d. 6,6 cm, ohr. v. 1,5 cm.

668 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 6630
Kadilnica. Odlomek ustja in ostenja kadilnice. Kos je prežgan. F: N2. B: siva. Vel. 2,4 cm × 2,4 cm.

669 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5801
Pečatna oljenka. Odlomek ramena in ostenja pečatne oljenke, tip Loeschcke X. Odlomek je prežgan. F: O2 ali O3. B: svetlo siva. Vel. 2,1 × 7,3 cm.

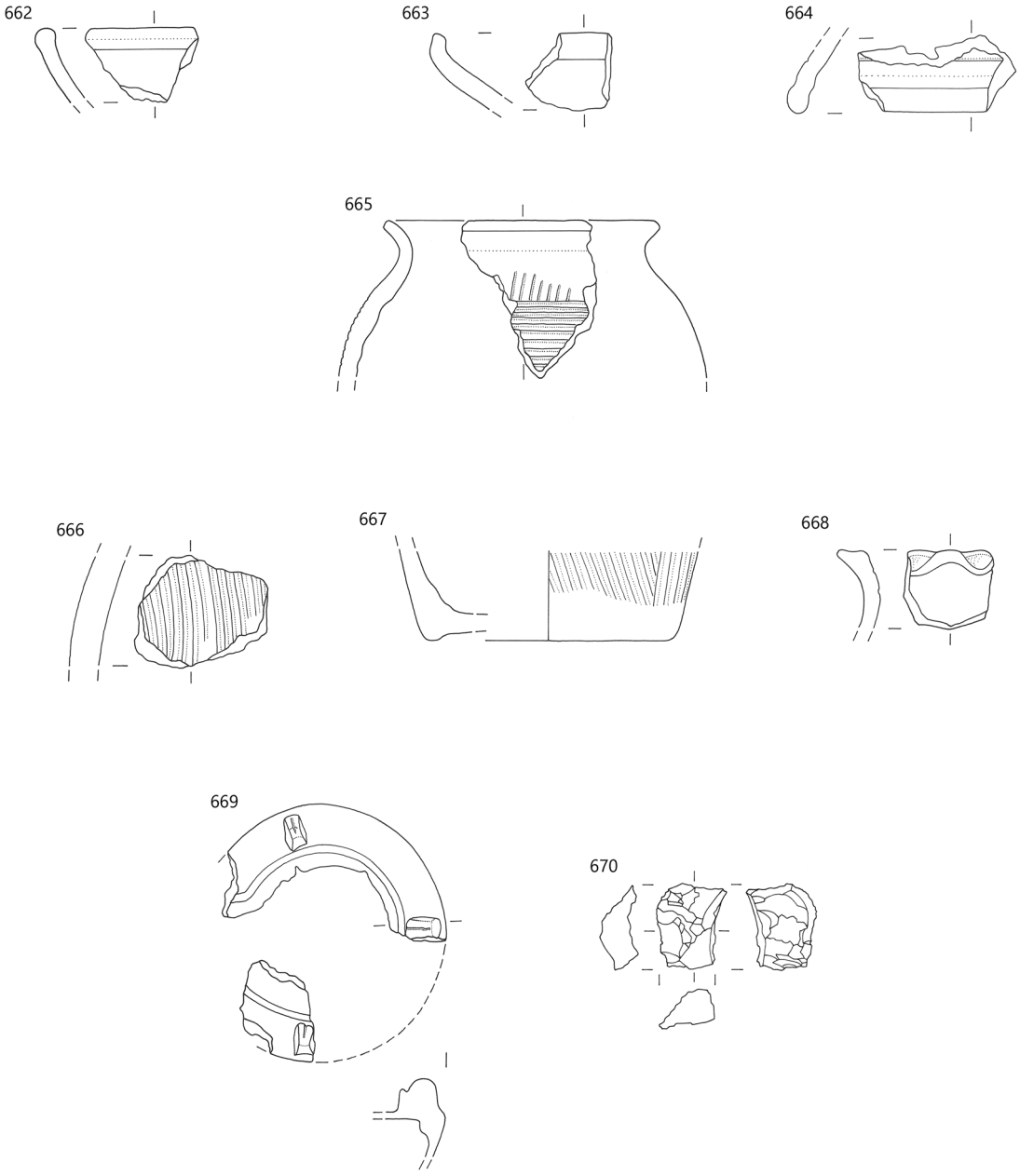
670 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/29, PN 5815
Retuširan kamnit odbitek iz rdeče rjavega kremena. Retuše so izdelane na lateralnem robu na dorzalni strani. Na dorzalni in ventralni strani je ohranjen korteks. Dl. 2,5 cm, š. 2,0 cm, db. 1,2 cm.

671 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 5967
Novec: Claudius I/As/kovan 41–54/Rom/RIC?/PMBr 1853, določitev po portretu, t. 5,87 g, vel. 26,5 × 25,5 mm.

672 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, PN 5843
Novec: Traianus/As/kovan 98–117/Rom/RIC?/PMBr 1845, polovičen, t. 3,14 g.

673 SE 3738, grob 44, sek. XXII, kv. B/28, 29, PN 6250
Novec: Antoninus Pius/As/kovan 138–161/Rom/RIC?/PMBr 1866, določitev po portretu, t. 10,28 g, vel. 26 × 25 mm.

V SE 3738 so se nahajali še: odlomki korodiranega železa (PN 5840) (10 g), štirje večji kosi sive kamnine (380 g), odlomki tipološko neopredeljive keramike (984 g), koščki kamene strele (9 g), koščki apnenca (33 g), kamniti odbitki in luske (71 g), drobci staljenega in nestaljenega stekla (2 g), drobec jantarja (0,5 g) ter drobci in koščki amorfnega železa (228 g).

Grob 44, merilo 1 : 2.

Grob 45 – SE 3743/SE 3744, SE 3745, SE 3746, SE 3754, sek. XXII, kv. B/27–28

Grobna jama s konstrukcijo, grobna jama s skrinjo iz opek (oblika Sb1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3743) pravokotne tlorisne oblike in pravokotnega preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Grobna jama je bila tesno obložena z desetimi opečnimi tegulami (SE 3744), ki so bile vanjo postavljene navpično. Grob je bil pokrit s štirimi tegulami (SE 3746), vezanimi z malto.[230] Kot blazina pod glavo skeleta je služila iz malte narejena manjša »klančina«. Tudi dno grobne jame je bilo tesno obloženo s štirimi tegulami, ki so ležale obrnjene navzdol, brez vezave (SE 3754). Na vrhu tegul je bila vidna tanka plast malte. V opečnato konstrukcijo je bil v smeri vzhod–zahod položen skelet moškega, z glavo na vzhodu. Znotraj opečne skrinje je bil najden le fragment keramične posode. Zunaj skrinje, v zbitem rjavem zemljeno-peščenem zasutju z drobci malte in kostmi (SE 3745) med vkopom in opečno skrinjo, pa so ležali steklen balzamarij (**G675**), železen žebljiček (**G674**) ter odlomki keramike (**G676**–**G678**).

Dimenzije grobne jame: 1,73 m × 0,68 m, globina 0,55 m.

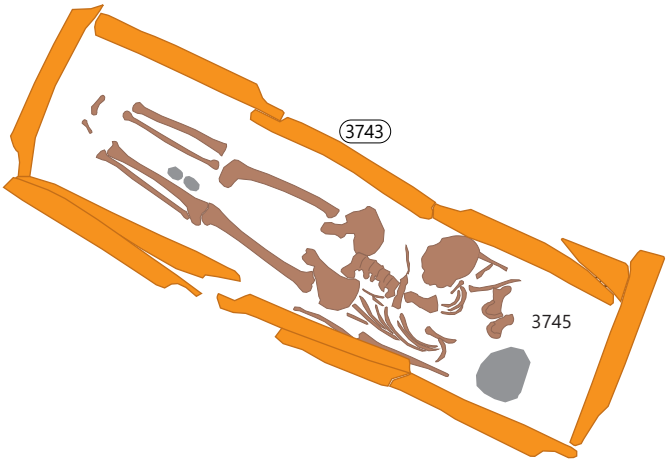
Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3745 – lobanja: rahlo razlomljena, a skoraj povsem ohranjena lobanja. Zgornja čeljustnica je povsem ohranjena, a razlomljena. Prisotni so desna sekalca, podočnik, ličnika in prva dva kočnika. Na levi strani so ohranjeni drugi sekalec, podočnik, ličnika in prva dva kočnika. Zobnic za tretje kočnike ni, morda se nikoli niso razvili ali pa so izpadli že zelo dolgo pred smrtjo in so zobnice povsem zaraščene. Spodnja čeljustnica je povsem ohranjena, prisotni so vsi zobje. Ramenski obroč: odlomki obeh lopatic. Obe ključnici (15,8 cm). Vretenca: večinoma ohranjena, a razlomljena. Poškodovana križnica, prepoznavni sta prvi dve vretenci. Rebra: ohranjena, a razlomljena. Skromno ohranjen prsni konec je porozen in ima nepravilen rob (16–21 let). Manjši odlomki prsnice.

Kosti rok: vse dolge kosti rok (nadlahtnica 30,1 cm, podlahtnica 24,8 cm, koželjnica 23,6 cm). Desna kaveljnica, čolnič in glavatica. Levi čolnič in morda glavatica. Odlomek graška. Desna IV. dlančnica, leve II. do V. dlančnica, 18 prstnic. Medenični obroč: razlomljen, a skoraj povsem ohranjen medenični obroč, manjka le leva sramnica. Križnično-črevnična sklepna površina je na levi strani globlja kot na desni. Kosti nog: vse dolge kosti nog (golenica 35 cm), obe pogačici. Desna petnica, čolnič ter medialna in lateralna klina. Leva petnica, skočnica, čolnič, kocka in medialna klina. Vse stopalnice, 10 prstnic in dve sezamoidni koščici. Ocena starosti in spola: glede na lobanjske šive oz. njihovo zraščenost je starost ocenjena na 45–56 let, sramnična zrast kaže na starost 40–50 let, križnično–črevnična sklepna površina na starost 45–50 let. Morfološke značilnosti lobanje in medenice kažejo na moškega. Patologija in posebnosti: zobni kamen in obraba zob, izrazita narastišča za mišice na ključnicah, nadlahtnicah in koželjnicah. Ocena telesne višine: na osnovi dolžin dolgih kosti je telesna višina ocenjena na 167 cm ± 2,3 cm.

230 Analizirani so bili trije vzorci (PN 5804, VZ 537 in VZ 524), v katerih je agregat izključno karbonaten iz zrn belega dolomita. Zrna so velika do 3 mm. Vir sedimenta, ki je bil uporabljen za agregate, bi lahko bil potok Gračenica (Rižnar 2021).

M 1 : 20

3743
3745

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GROB 45
SE 3744, 3745
KV B 27,28 19.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GR. 45
SE 3743,3745
KV.B27,28 21.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GROB 45
SE 3743, 3744, 3745
3746 19.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GR. 45
SE 3744-3756
KVB27,28 21.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GROB 45
SE 3744
KV. B27-28 22.07.04

Grobni inventar

674 SE 3745, grob 45, sek. XXII, kv. B/28, PN 8662
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

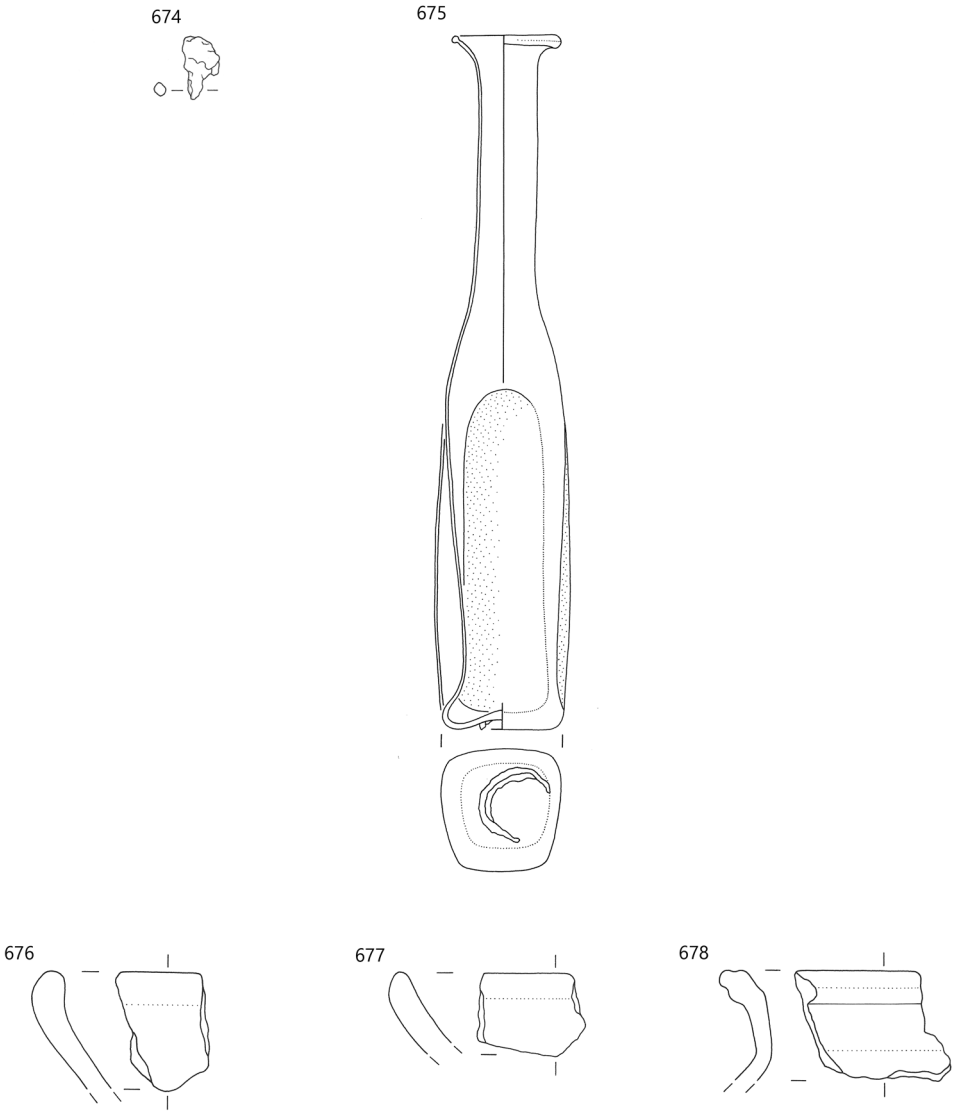
675 SE 3745, grob 45, sek. XXII, kv. B/28, PN 5847
Steklen balzamarij z rahlo izvihanim in zataljenim ustjem ter podolgovatim ostenjem s štirimi gubami, na dnu je vidna sled prijemalke. Dekolorirano steklo. Pr. u. 2,7 cm, vel. d. 2,5 × 2,5 cm, v. 18,9 cm.

676 SE 3745, grob 45, sek. XXII, kv. B/28, PN 6643
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 3). Odlomek je ožgan. F: NK1. B: oranžna do svetlo siva. Vel. 3,0 × 2,2 cm.

677 SE 3745, grob 45, sek. XXII, kv. B/28, PN 6642
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 1). Na notranji in zunanji površini so vidni ostanki rdečega premaza. Odlomek je ožgan. F: NK1. B: oranžna. Vel. 2,1 × 2,8 cm.

678 SE 3745, grob 45, sek. XXII, kv. B/28, PN 5811
Groba keramika. Odlomek izvihanega profiliranega ustja in ostenja lonca. F: KK1. B: siva. Vel. 3,0 × 4,0 cm.

V SE 3745 so se nahajali še: številni kamniti odbitki in luske (18 g), drobci kamene strele (1 g), odlomki tipološko neopredeljive keramike (65 g), fosiliziran apnenec (22 g), kosi tegul s kosi malte (1249 g) ter ločeno še drobci tegul (578 g).

Grob 45, merilo 1 : 2.

Skupina grobov: grob 46, grob 47, grob 48 in grob 70

Skupina grobov predstavlja kompleksno celoto štirih grobov, ki so se med seboj dotikali. Možno je, da so bili prekriti s skupno gomilo. Na to je nakazovala zelo tanka svetlo rjava plast, ki je bila evidentirana okoli grobov in nad njimi, a se je razlikovala od rumene prodnato-ilovnate plasti SE 3602, v katero so bili vkopani grobovi. Dva groba sta bila skeletna (grob 47 in grob 70), eden je bil preprost žgan grob (grob 48), drugi pa bustum (grob 46). Možno je, da je to bila družinska grobnica (?).

Grob 46 – SE 3642/SE 3643, SE 3644, sel. XXI, kv. B/25–26
Preprosta grobna jama, pokop – bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3642) nepravilne pravokotne oblike z zaobljenimi vogali, je bila vkopana v geološko osnovo. Stene grobne jame so bile delno ožgane, do 1 cm debeline (SE 3643). Južne stene ni bilo mogoče definirati, ker jo je delno prekril vkop za skeletni grob 47 (SE 3654). Grobna jama je bila zapolnjena z žganino z žganimi kostmi, premešano z zbito, trdno, zelo temno sivo peščeno ilovico (10YR 3/1) (SE 3644). Pridatki so bili sežgani skupaj s pokojnikom. V grobu je bilo pridanih več odlomkov lončenine (**G687**–**G695**), oljenka (**G696**), del steklene posode (**G686**) in železnih predmetov ter žebljev (**G679**–**G685**).

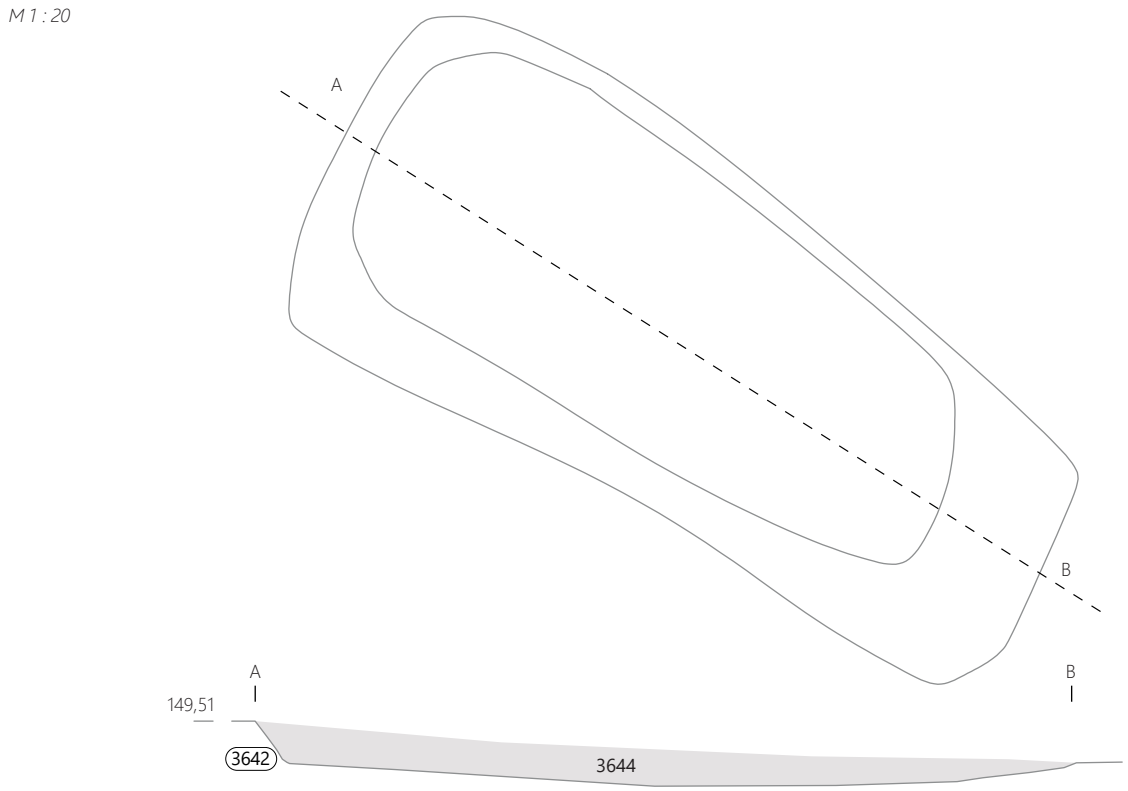
Dimenzije grobne jame: 2,17 m × 1,0 m, ohr. globina 0,17 cm.

Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3644 – teža: 383,2 g (lobanja – 19,62 g, 24 mm; rebra – 6,29 g, 16 mm; dolge kosti – 77,56 g, 31 mm; nedoločljivo – 279,73 g, 9 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: odlomki lobanje so povsem razviti, enako odlomki dolgih kosti. Viden je del hrbtne linije stegnenice, a ni pretirano izražen. Ohranjene korenine zob izgledajo povsem razvite, a so močno poškodovane. Kosti niso robustne. Poleg še odlomki korenin zob, ki so zelo majhni. Sicer so močno poškodovane, a izgledajo otroške. Tudi med dolgimi kostmi so odlomki, ki so tanki in drobni, morda otroški.

Živalski ostanki: SE 3644: *Indet. spec.* (3 frg. – *indet. fr.*).

RIBNICA 2004
SEKT. XIII GR.48
SE: 3643 - 3644
KV. B 25 15.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XIII GR.48,47
SE 3643-3654
KV B 25 19.07.04

TN 5741

Grobni inventar

679 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6861
Majhen železen žebelj s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Ohr. pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

680 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6860
Majhen železen žebelj s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Spodaj zakrivljen. Korodiran. Pr. gl. 0,4 cm, dl. 1,2 cm.

681 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6859
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

682 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6858
Večji železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,4 cm, ohr. dl. 6,4 cm.

683 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 5744
Močno korodiran železen žebelj s krožno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 2,0 cm, š. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 6,6 cm.

684 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 5742
Večji železen žebelj s krožno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 9,0 cm.

685 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 5740
Del železne ploščice, pravokotne oblike in pravokotnega preseka. Vel. 2,4 × 1,2 cm, db. 0,2 cm.

686 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6645
Izvlečena prstanasta noga posode. Dekolorirano steklo. Vel. 1,0 × 0,7 cm.

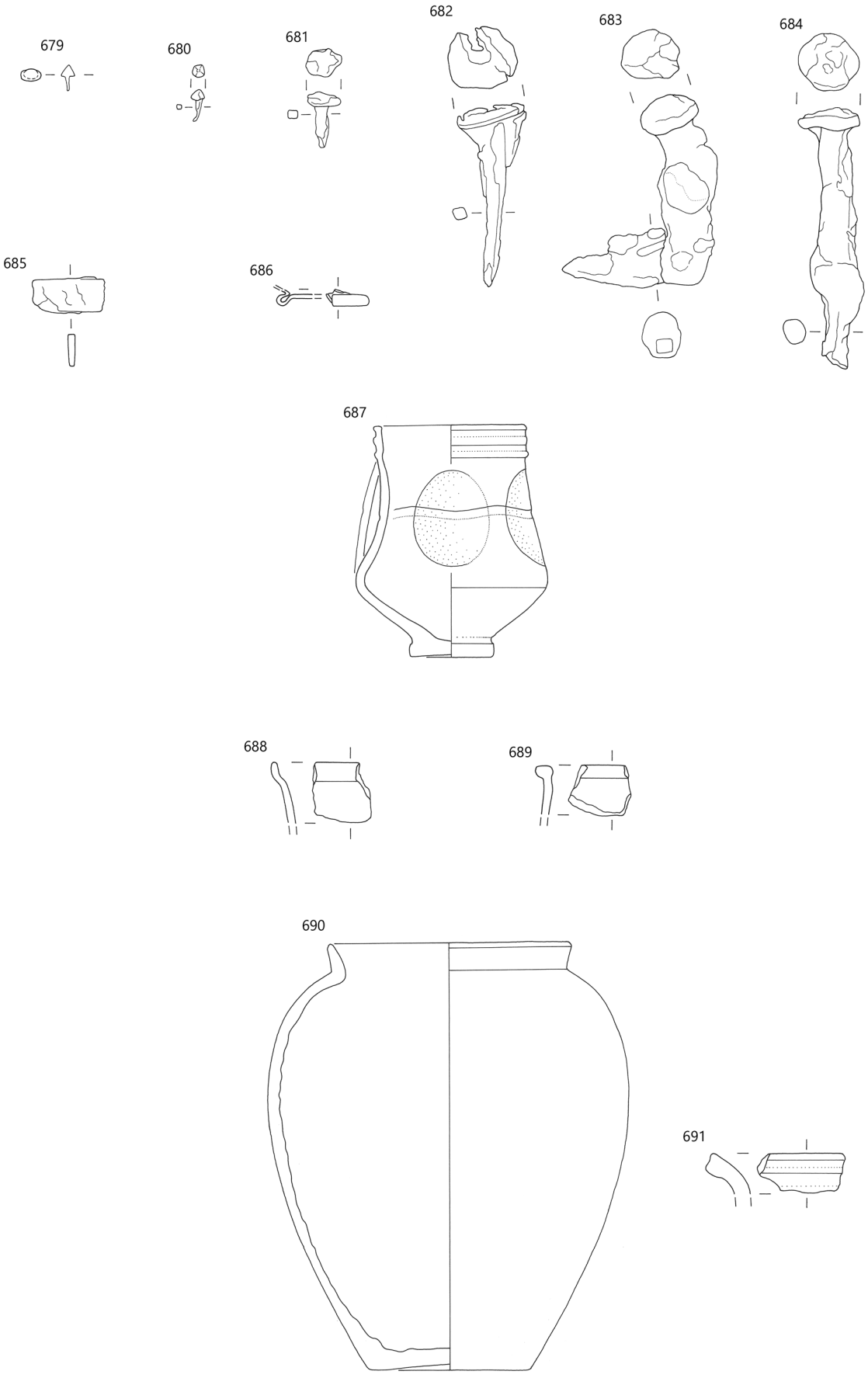
687 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 5745, PN 5743
Fina keramika. Odlomek dna; ostenja in ustja čaše gubanke (oblika Č 9.2). Na zunanji in notranji površini so ohranjeni ostanki oranžno rjavega premaza, na zunanji površini pa sledi peskanja. Pod robom ustja sta dve rebri. Posoda je delno ožgana. F: FN1a. B: zelo svetlo rjava. Pr. u. 5,0 cm, pr. d. 2,6 cm, v. 7,6 cm.

688 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6559
Fina keramika. Odlomek klekastega ustja in del ostenja čaše, posnetek keramike tankih sten. Na zunanji in notranji površini so ostanki svetlo rjavega premaza. Kos je delno ožgan. F: FN1. B: zelo svetlo rjava. Vel. 1,8 × 2,0 cm.

689 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6558
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in del ostenja čaše. Na zunanji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. F: N1a. B: oranžna. Vel. 1,6 × 2,0 cm.

690 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 5741
Fina keramika. Odlomek dna, ostenja in ustja čaše (oblika Č 3). Ustje je izvihano, kratko, telo je jajčasto. F: N5. B: siva. Pr. u. 7,9 cm, pr. d. 5,4 cm, v. 14,2 cm.

691 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6557
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja posode. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Na robu ustja je žleb. F: N1a. B: svetlo oranžna. Ohr. v. 1,4 cm, ohr. š. 2,8 cm.

Grob 46, merilo 1 : 2.

692 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 5747
Fina keramika. Odlomek ostenja večje posode. F: N3. B: oranžna. Nv. pr. 26,1 cm, ohr. v. 26,1 cm.

693 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 5756, PN 5746
Fina keramika. Odlomek dna, ostenja in ustja krožnika (oblika K 1). Na zunanji in notranji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Posoda je ožgana. F: NK1. Pr. u. 16,8 cm, pr. d. 12,8 cm, v. 4,1 cm.

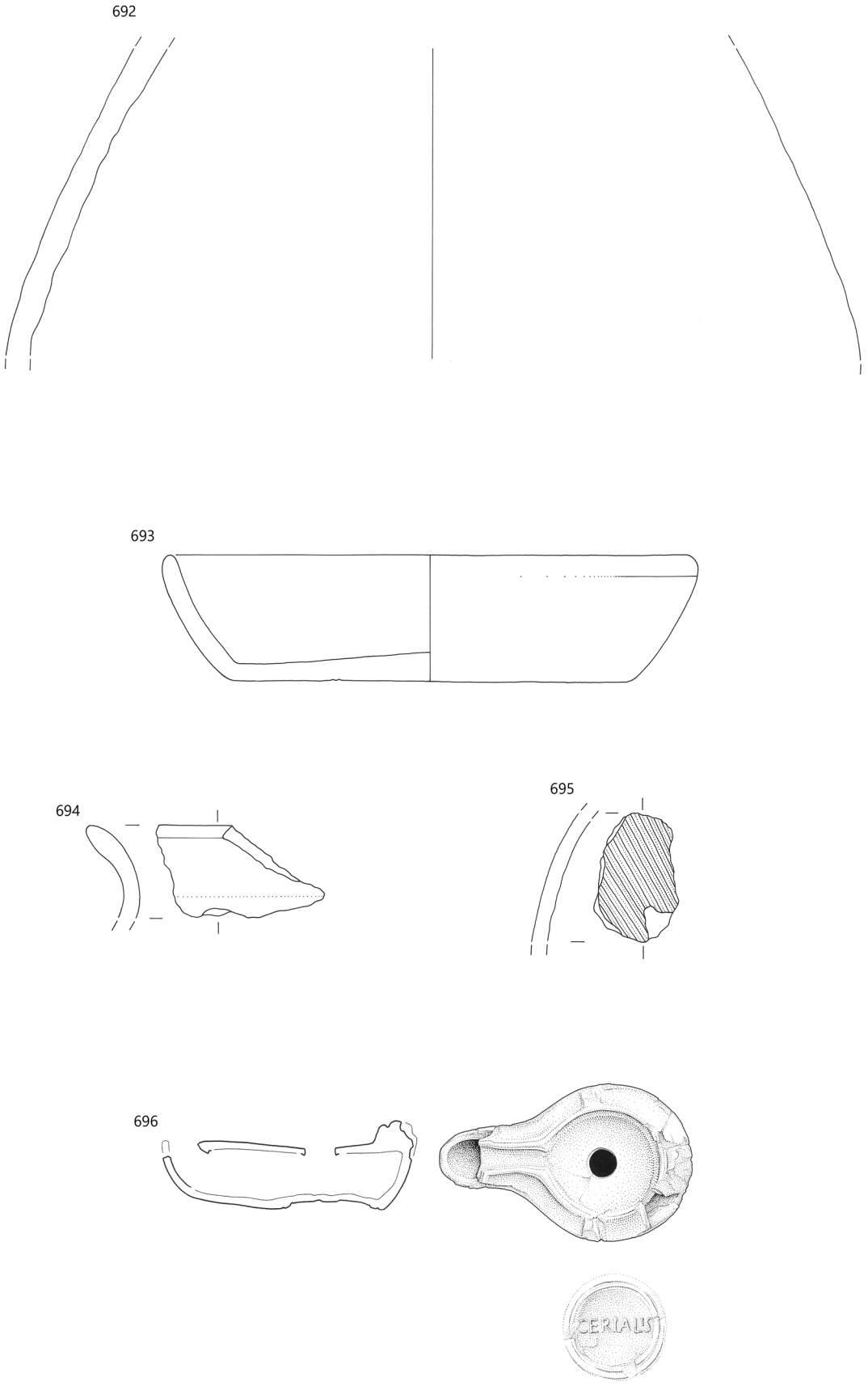
694 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6556
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lonca. F: KK4. B: črna. Vel. 3,0 × 2,2 cm.

695 SE 3644, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 6644
Groba keramika. Odlomek ostenja lonca, okrašenega z metličenjem. Kos je delno ožgan. F: KK1. Vel. 4,0 × 2,6 cm.

696 SE 3644, grobišče, grob 46, sek. XXI, kv. B/25, PN 5757
Pečatna oljenka, tip Loeschcke X, z žigom *LERIALI*. Oljenka je skoraj v celoti močno ožgana. F: O2. B: nedoločljiva. Dl. 8,1 cm, v. 2,6 cm, š. 5,1 cm.

V SE 3644 so se nahajali še odlomki korodiranega železnega predmeta (PN 5763) (22 g), preostali koščki in drobci korodiranega železa (10 g), drobci brona (PN 6574) (4 g), odlomki tipološko neopredeljive keramike (120), drobci stekla (0,8 g), kamniti odbitki ter luske (16 g).

Grob 46, merilo 1 : 2.

Grob 47 – SE 3654/SE 3655, sek. XXI, kv. B/25

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3654), ovalne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna (zelo plitvo ohranjena), je bila vkopana v geološko osnovo. V njej je ležal slabo ohranjen skelet otroka. Ležal je na hrbtu, v smeri vzhod–zahod, z glavo na vzhodu, rokami, rahlo zvitimi v komolcu, noge so bile iztegnjene. Grobno jamo je zapolnjevala trdna, zbita, temno sivo rjava ilovica (10YR 3/2) (SE 3655). V grobu so bili najdeni: majhna železna kroglica v predelu kolen, železni žebljički ali njihovi deli (**G697**–**G698**), železen klin (**G699**), železen nož (**G700**), odlomek keramičnega posodja (**G701**) in bronast novec (**G702**).

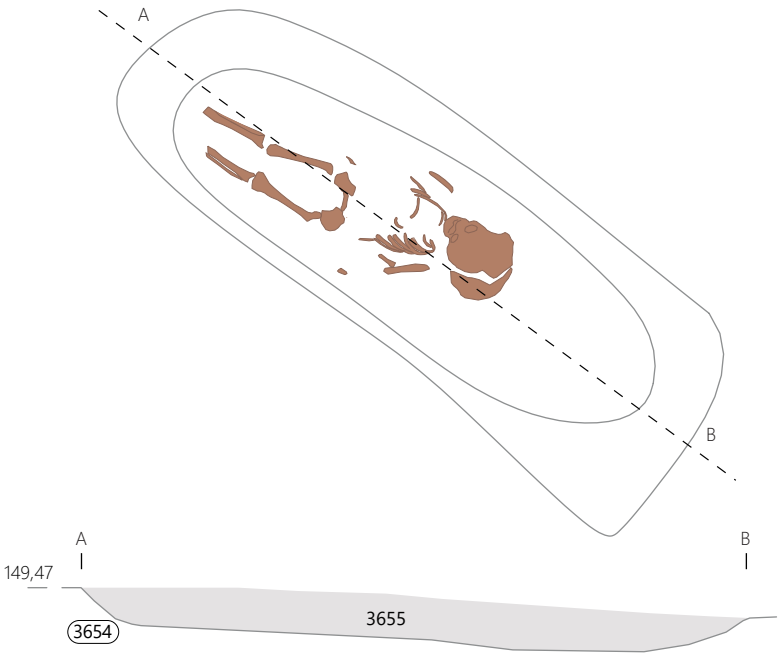
Dimenzije grobne jame: 1,46 m × 0,66 m, ohr. globina 0,16 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3655 – lobanja: poškodovana lobanja, ki jo skupaj drži zemlja. Vidnih je nekaj zob, zgornji desni mlečni prvi in drugi kočnik, spodnji desni mlečni prvi in drugi kočnik, podočnik in del kron stalnega desnega sekalca, ki je v zobnici, korenina pa se še ni razvila. Ohranjen je del spodnje čeljustnice z vidno krono levega stalnega podočnika v zobnici, stalnim spodnjim sekalcem in povsem razvitim mlečnim podočnikom. Poleg so še začetki razvoja stalnega drugega ličnika in stalni prvi kočnik s koreninom razvito do ¼. Vretenca: nekaj odlomkov lokov vretenc. Rebra: odlomki reber, zlepljeni z zemljino. Medenični obroč: del desne črevnice z ohranjenim kolčnim vozlom, ki je precej širok. Dolge kosti: prepoznavni so odlomek leve stegnenice, golenice in mečnice, morda del debla golenice in mečnice, ki sta zlepljena z zemljino, del proksimalnega dela stegnenice. Nekaj odlomkov, morda nadlahtnice. Ocena starosti in spola: glede na razvitost zob je starost ocenjena na 4,5 do 5,5 leta.

M 1 : 20

Grobni inventar

697 SE 3655, grobišče, grob 47, sek. XXI, kv. B/25, PN 6857
Majhen železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,6 cm, dl. 0,8 cm.

698 SE 3655, grobišče, grob 47, sek. XXI, kv. B/25, PN 5761
Kroglasta glavica železnega žebljička. Vel. 0,8 × 0,8 cm.

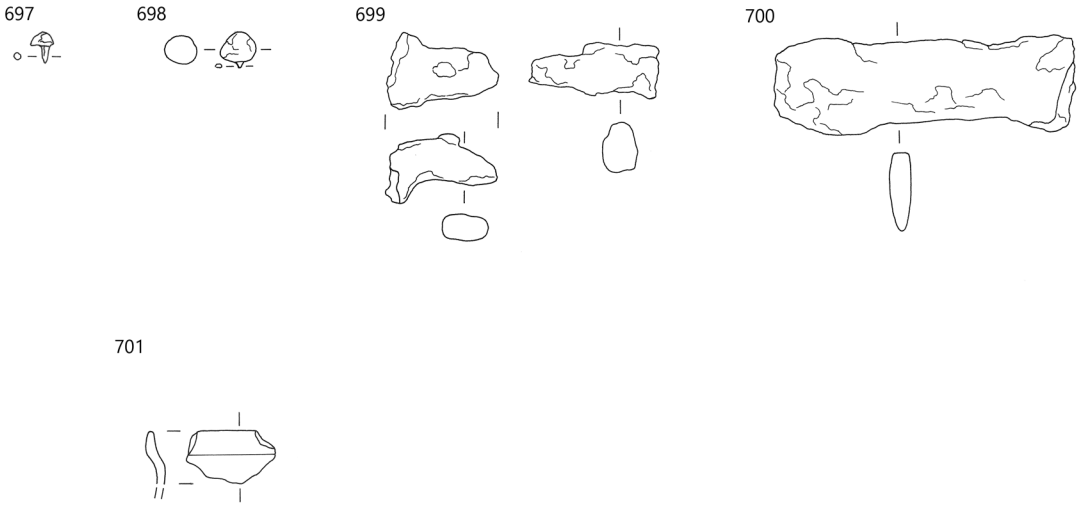
699 SE 3655, grob 47, sek. XXI, kv. B/25, PN 5753b
Odlomka železnega klina. Vel. 2,8 × 2,0 cm, db. 0,8 cm, vel. 3,4 × 1,4 cm, db. 1,4 cm.

700 SE 3655, grob 47, sek. XXI, kv. B/25, PN 5753a
Odlomek železnega noža ali dleta (?). Ohr. dl. 7,8 cm, š. 2,4 cm, db. 0,3 cm.

701 SE 3655, grob 47, sek. XXI, kv. B/25, PN 6646
Fina keramika. Odlomek klekastega ustja in deli ostenja čaše (oblika Č 6). F: N2. B: rumena. Ohr. v. 1,4 cm, ohr. š. 2.2 cm.

702 SE 3655, grob 47, sek. XXI, kv. B/25, PN 5752
Novec: Hadrianus/As/kovan 117–138/Rom/RIC?/PMBr 1820, določitev po portretu, t. 9,57 g, vel. 25,5 × 26,5 mm.

V SE 3655 so se nahajali še odlomki keramike (15 g), kamnita odbitka (4 g) in drobec korodiranega železa (2 g).

Grob 47, merilo 1 : 2.

Grob 48 – SE 3657/SE 3648, sek. XXI, kv. B/26.
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3657) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko podlago. Zapolnjena je bila s trdo, stisnjeno, zbito, trdno, črno ilovico, pomešano z žganino (10YR 2/1) (SE 3648). V grob so bili pridani: železna žebljička (**G703**–**G704**) in odlomki keramičnega posodja (**G705**–**G707**).

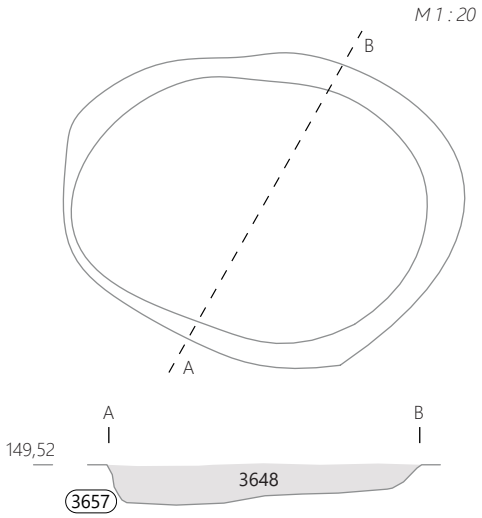
Dimenzije grobne jame: 1,25 m × 0,85 m, ohr. globina 0,17 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: teža: 117,19 g (lobanja – 3,79 g, 8 mm; rebra – 1,72 g, 12 mm; dolge kosti – 19,65 g, 25 mm; nedoločljivo – 92,03 g, 13 mm). Barva: rjava do bela. Nekateri odlomki so po površini rjavi. Prevladujejo temno modri odtenki. Drugo: živalske kosti.

Opis: odlomki lobanje in dolgih kosti so tanki, korenine zob so preslabo ohranjene za ocene, ena izgleda povsem razvita. Četudi je mlečna, gre za otroka, starejšega od treh let.

Živalski ostanki: SE 3648 – *Indet. spec.* (1 frg. – costa).

Grobni inventar

703 SE 3648, grob 48, sek. XXI, kv. B/26, PN 6855
Železen žebljiček s potolčeno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, dl. 1,4 cm.

704 SE 3648, grob 48, sek. XXI, kv. B/26, PN 6856
Deloma ohranjen železen žebljiček s potolčeno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

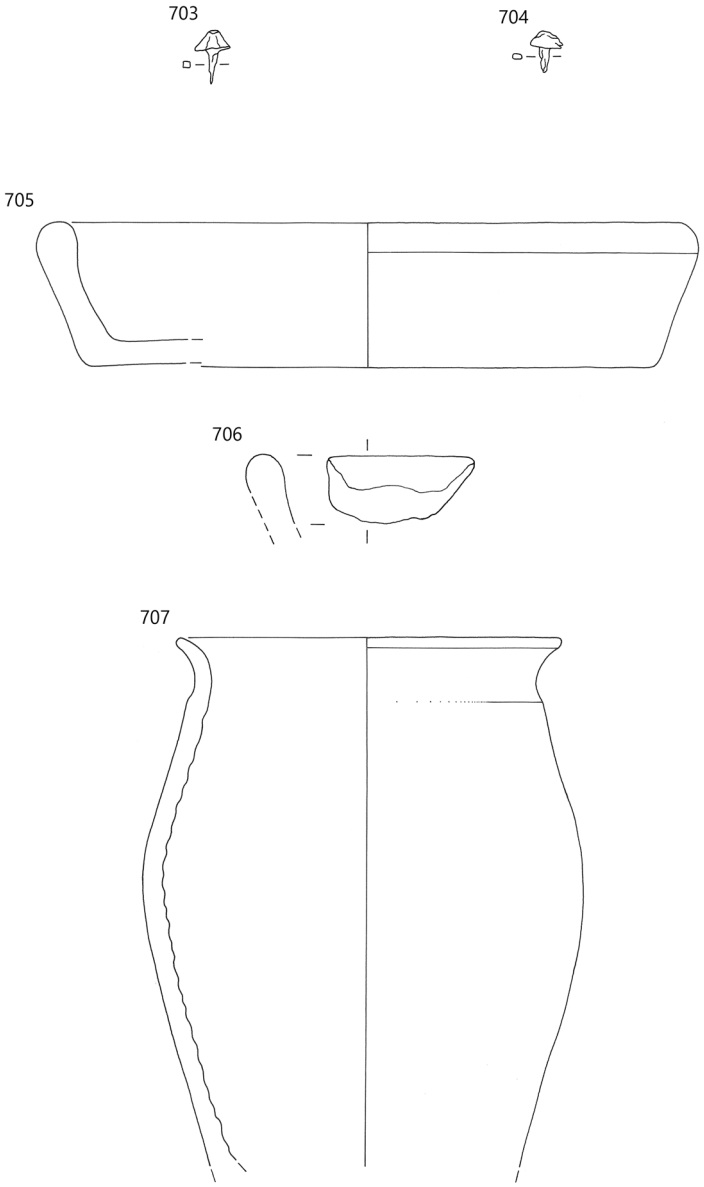

705 SE 3648, grob 48, sek. XXI, kv. B/26, PN 5755a
Fina keramika. Odlomek ustja, ostenja in dna krožnika (oblika K 2). Na notranji površini in robu zunanje površine je slabo ohranjen premaz, ožgan. F: NK1. B: oranžna do temno siva. Pr. u. 16,8 cm, pr. d. 15,0 cm, v. 3,8 cm.

706 SE 3648, grob 48, sek. XXI, kv. B/26, PN 5755b
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 2). Na notranji površini in robu zunanje površine je slabo ohranjen premaz, ožgan. F: NK1. B: oranžna do temno siva. Vel. 1,6 × 1,9 cm.

707 SE 3648, grob 48, sek. XXI, kv. B/26, PN 5754
Fina keramika. Delno ohranjena čaša z izvihanim ustjem (oblika Č 5.2?). Prehod iz vratu v rame je izrazit, trup je ovalen. F: N8/KK4. B: temno siva. Pr. u. 9,7 cm, ohr. v. 13,5 cm.

V SE 3648 so se nahajali še odlomki keramike (tipološko nedoločljivi) (36 g), več drobcev korodiranega železa (3 g) in nekaj drobnih kamnitih odbitkov (0,8 g).

Grob 48, merilo 1 : 2.

Grob 70 – SE 3645/SE 3646, SE 3647, SE 3658, sek. XXI, kv. B/26

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

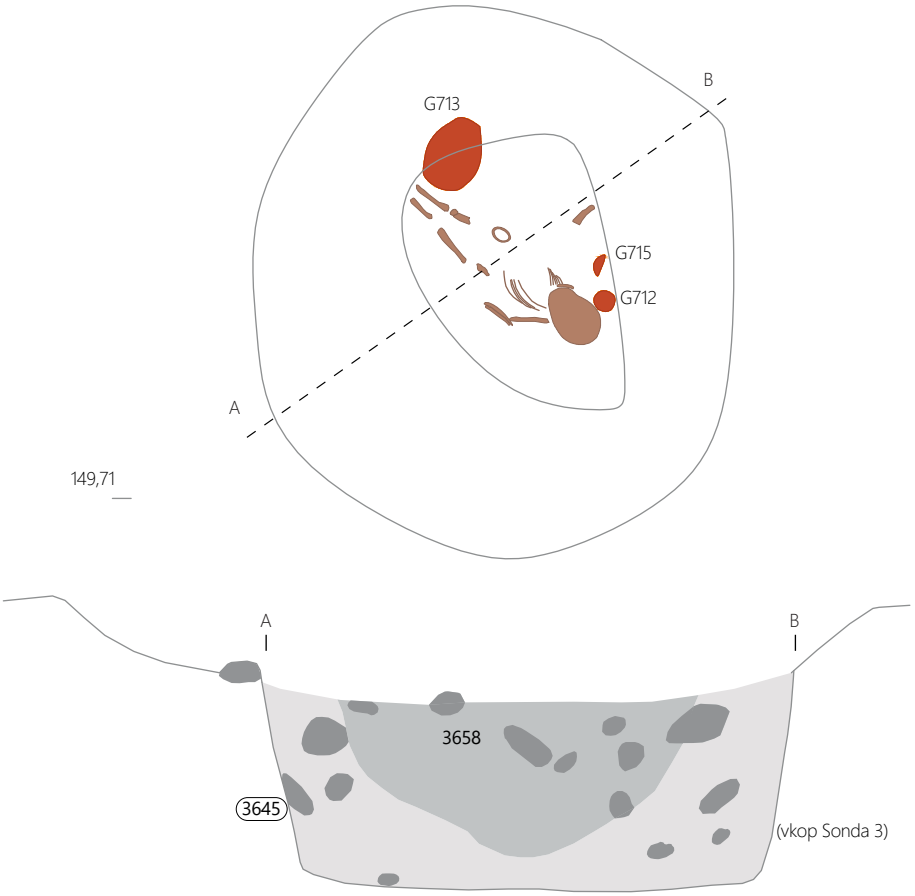
Opis: grobna jama (SE 3645), nepravilne okrogle tlorisne oblike in polkrožnega preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Nad grobom je bil ohranjen kamniti venec (SE 3646). V grobni jami je na hrbtu ležal skelet otroka, v smeri vzhod–zahod (slabo ohranjen), z glavo na vzhodu. Polnilo groba je predstavljala zbita, trdna rjava ilovica (10YR 4/3) z manjšimi kamni in odlomki lončenine (SE 3658). V grobu je bil nad skeletom najden cel keramičen lonec (**G713**), neposredno na skeletu pa so ležali: deloma ohranjena keramična čaša (**G712**) in drugi odlomki lončenine (**G714–G718**), keramična figurica (**G711**), odlomki stekla (**G709**), steklena večkotna leča (**G710**) in bronast novec (**G719**). Zgornje polnilo groba je predstavljala rjava (10YR 5/3), močno prodnata plast ilovice (SE 3647).

Dimenzije grobne jame: premer 1,40 m, globina 0,55 m.

Datacija: druga polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3658 – lobanja: odlomki predvsem ploščatih kosti. Manjši odlomek spodnje čeljustnice z vidnim stalnim desnim sekalcem, ki je v zobnici, krona pa ni povsem razvita, mlečni podočnik z ¼ korenine, mlečni prvi kočnik z ½ korenine, desni mlečni drugi kočnik z ¼ korenine, krona stalnega prvega kočnika, ki je v zobnici. Vretenca: nekaj odlomkov. Rebra: ohranjena, a močno razlomljena. Dolge kosti: odlomki debel, prepoznaven je distalni del stegnenice. Medenični obroč: manjši odlomki. Drugo: živalske kosti. Ocena starosti in spola: glede na razvitost zob je starost ocenjena na 1,5 do 2,5 leta. SE 3647 – manjši odlomki kosti in mlečnih zob, ki verjetno pripadajo istemu otroku. Prepoznavna sta mlečna spodnja sekalca, dva kočnika in zgornji prvi sekalec.

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT XXI
SE 3645 - 3648
KV B 26 15,0704

RIBNICA 2004
SEKT XXI GR. 70
SE 3658,3645
KV B 26 21,0704

Grobni inventar

708 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 5791
Odlomki železa oz. del trna železnega žeblja krožnega preseka. Pr. 0,4 cm, ohr. v. 6,0 cm.

709 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 5781
Dno steklene posode z izvlečeno visoko prstanasto nogo. Pr. noge 5,0 cm, ohr. v. 2,3 cm.

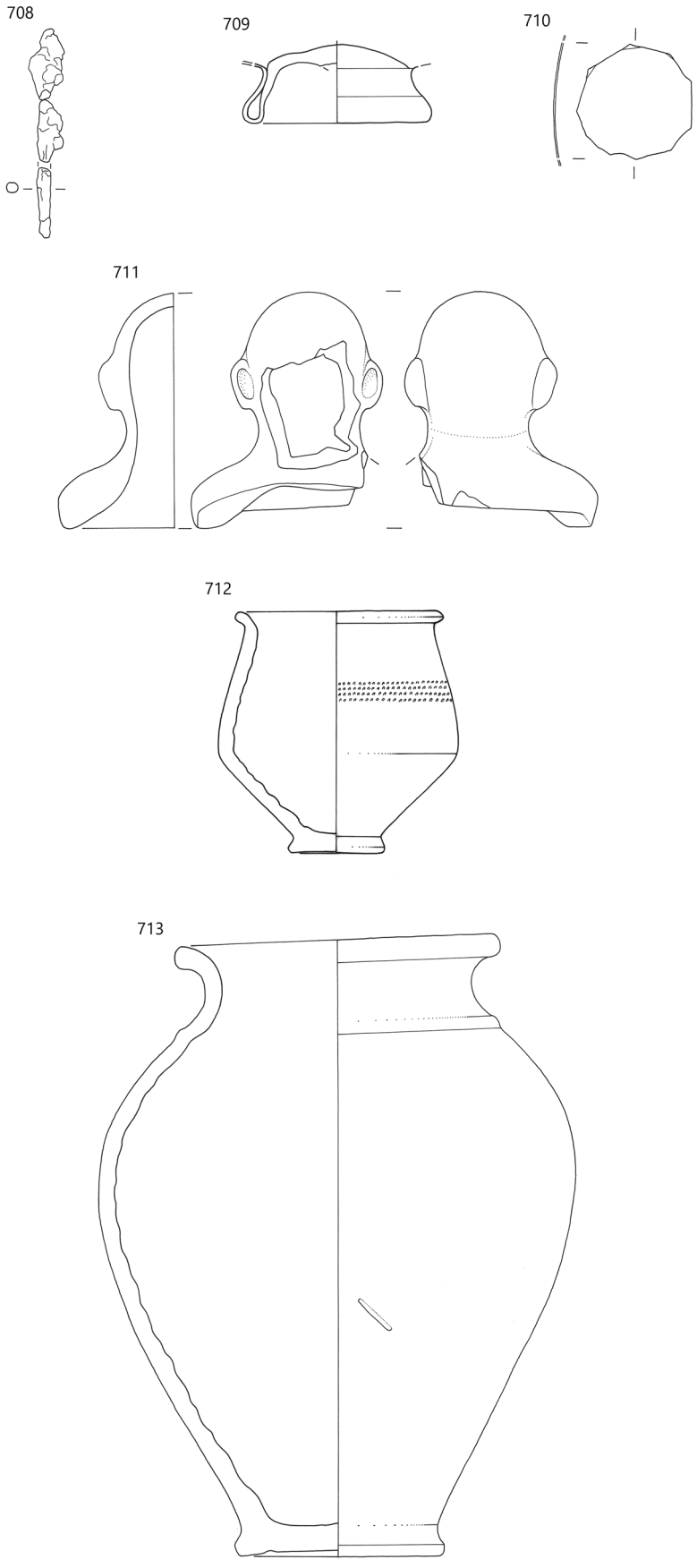
710 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 5780
Steklena leča večkotne oblike, konkavna, del ogledala. Vel. 3,2 × 3,2 cm.

711 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 5776
Del doprsnega portreta iz fine, zelo prečiščene bele keramike. Obraz manjka. F: N10. B: bela. Š. glave 4,5 cm, š. ramen 5,1 cm, ohr. v. 6,4 cm.

712 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 5775
Fina keramika. Bikonična čaša z izvihanim ustjem (oblika Č 7.1). Na zunanji in notranji površini je delno ohranjen premaz. Ostenje je okrašeno s slabo vidnim pasom koleščkanja. Posoda je ožgana. F: N1a. B: siva. Pr. u. 6,2 cm, pr. d. 2,6 cm, nv. pr. 7,0 cm, v. 7,2 cm.

713 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 5768
Fina keramika. Fin lonec z izvihanim ustjem, jajčaste oblike s poudarjenimi rameni (oblika FL 2.1). Prehod iz vratu v rame je poudarjen z rebrom. Dno je prstanasto. Na zunanji površini ostanki rdečega premaza. Rekonstruiran. F: N2a. B: oranžna. Pr. u. 9,2 cm, pr. d. 5,8 cm, nv. pr. 14,0 cm, v. 18,2 cm.

Grob 70, merilo 1 : 2.

714 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 6560
Fina keramika. Odlomek dna in ostenja posode. Na zunanji strani je ohranjen rdeč premaz. F: N1a/N2a. B: oranžna. Pr. d. 8,8 cm, ohr. v. 6,4 cm.

715 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 5774
Groba keramika. Čaša jajčastega ostenja in kratkega ustja (oblika Č 5.2). Posoda je ožgana. F: KK4. B: lisasta od svetlo rjave, oranžne do črne barve. Pr. u. 4,5 cm, pr. d. 6,8 cm, v. 11,4 cm.

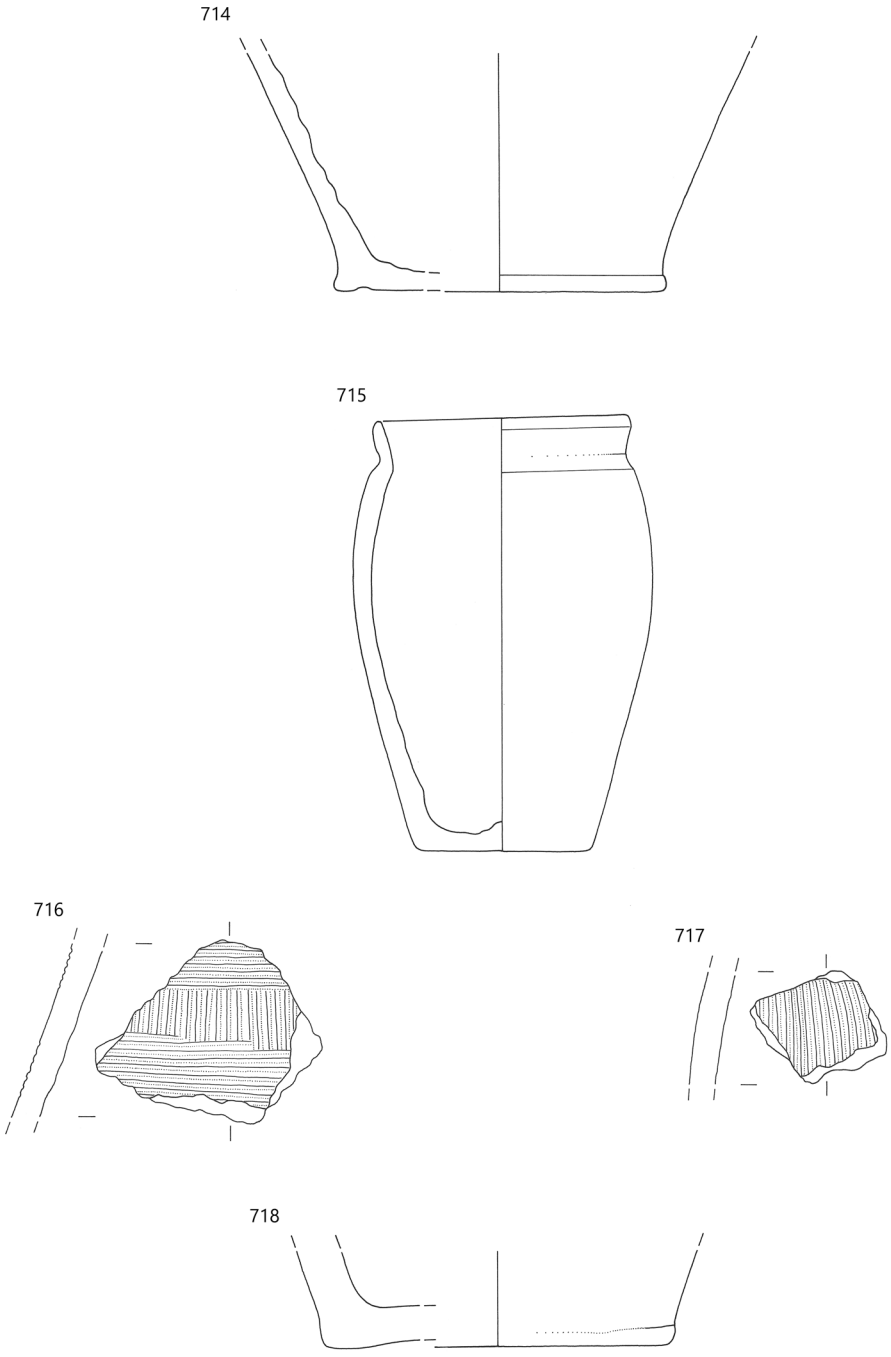
716 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 6680
Groba keramika. Odlomek ostenja posode, okrašene z metličastim okrasom. Prežgana. F: KK1. B: lisasta od oranžne do črne barve. Vel. 5,0 × 5,9 cm.

717 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 6681
Groba keramika. Odlomek ostenja posode, okrašene z navpičnim metličastim okrasom. F: KK2. B: črna. Vel. 3,0 × 3,3 cm.

718 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 6682
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja posode. F: KK1. B: notranja površina črna, zunanja pa lisasta. Pr. d. 9,2 cm, ohr. v. 2,5 cm.

719 SE 3658, grob 70, sek. XXI, kv. B/26, PN 5782
Novec: Diva Faustina II/As/od 176/Rom/RIC 1694/PMBr 1824, t. 5,96 g, pr. 26,5 mm.

V SE 3658 so se nahajali še veliki kosi gradbenega materiala (1077 g) in manjši odlomki keramike (40 g). V SE 3647 pa odlomki gradbenega materiala (133 g), majhni kamniti odbitki in luske (14 g) ter odlomki keramike (65 g).

Grob 70, merilo 1 : 2.

Grob 49 – SE 3805/SE 3806, sek. XXIII, kv. C/31

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3805) nepravilne ovalne tlorisne oblike in nepravilnega preseka z nepravilnimi stenami ter dnom je bila vkopana v geološko osnovo. Polnilo groba (SE 3806) je sestavljala temno sivo rjava peščena ilovica (10YR 4/2), pomešana z žganino in žganimi kostmi ter odlomki keramike (**G721**–**G722**) in delom železnega žebljička (**G720**). Grob je bil ohranjen zelo plitvo.

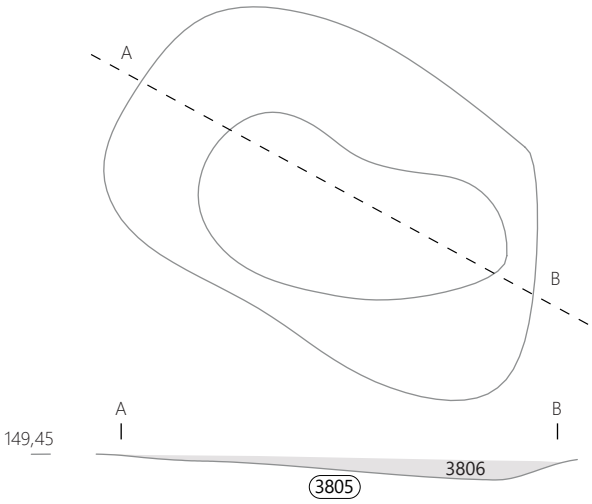
Dimenzije grobne jame: 1,27 m × 0,78 m, ohr. globina 0,05 m.

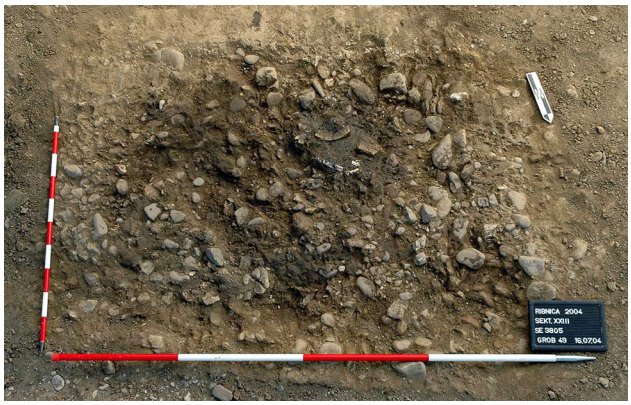
Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3806 – teža: 221,81 g (lobanja – 9,48 g, 15 mm; rebra – 7,10 g, 15 mm; dolge kosti – 47,82 g, 18 mm; nedoločljivo – 157,41 g, 16 mm). Barva: bela, temno modra v prelomu.

Opis: odlomki lobanje in dolgih kosti so povsem razviti, precej gracilni. Zobje so skromno ohranjeni, izgledajo povsem razviti. Nekatere krone so sicer močno poškodovane, a grizne površine izgledajo obrabljene. Skromno ohranjen lobanjski šiv je odprt, a izgleda, kot bi bil vsaj deloma zraščen. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo, zelo vprašljivo žensko.

M 1 : 20

Grobni inventar

720 SE 3806, grob 49, sek. XXIII, kv. C/31, PN 6854

Manjša sploščena stožčasta glavica železnega žeblja. Trn ni ohranjen. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,3 cm.

721 SE 3806, grob 49, sek. XXIII, kv. C/31, PN 5758

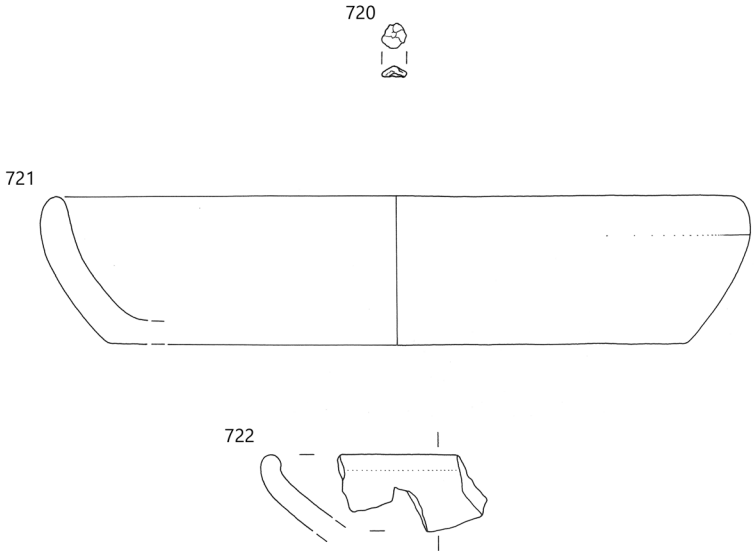
Fina keramika. Delno ohranjen krožnik (oblika K 1). Ožgan. F: NK1. B: svetlo rjava do temno siva. Pr. u. 18,0 cm, pr. d. 14,8 cm, ohr. v. 4,0 cm.

722 SE 3806, grob 49, sek. XXIII, kv. C/31, PN 6541

Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). Na notranji površini so ohranjene sledi oranžnega premaza. F: NK1. B: svetlo rjava, prelom črn. Vel. 2,0 × 3,4 cm.

V SE 3806 so se nahajali še odlomki in drobci tipološko neopredeljive keramike (22 g).

Grob 49, merilo 1 : 2.

Grob 50 – SE 3807/SE 3808, sek. XXIII, kv. B–C/31

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama okroglo-ovalne tlorisne oblike (SE 3807), rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Grobna jama groba 50 se je nahajala nad ostalinami lesene konstrukcije, povezane z grobom 71. Delno je presekala njegov severozahodni vogal. Zapolnjevala jo je žganina z žganimi kostmi in temno rjavo peščeno ilovico (10YR 4/3) s posameznimi kamni (SE 3808). V grob so bili pridani železni žebljički (**G723**–**G725**) in klin (**G726**) ter odlomki keramičnega posodja (**G727**).

Dimenzije grobne jame: 0,60 m × 0,66 m, ohr. globina 0,04 m.

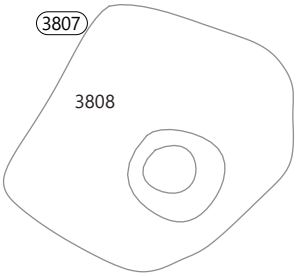
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3808 – teža: nedoločljivo – 2,65 g, 6 mm. Barva: umazano bela, modra in črna.

Opis: med odlomki nekaj morda dolgih kosti, ki so zelo tanke. Morda gre za otroka.

M 1 : 20

Grobni inventar

723 SE 3808, grob 50, sek. XXIII, kv. C/31, PN 6851
Deloma poškodovan železen žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

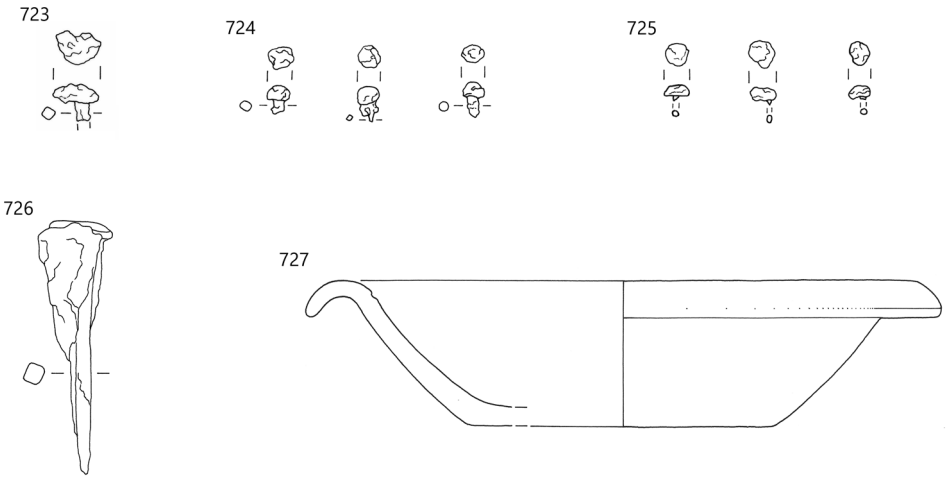
724 SE 3808, grob 50, sek. XXIII, kv. C/31, PN 6852
Trije manjši železni žebljički s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodirani. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,0 cm.

725 SE 3808, grob 50, sek. XXIII, kv. C/31, PN 6853
Tri manjše gobaste glavice železnih žebljičkov. Trni niso ohranjeni. Pr. gl. od 0,6 do 0,7 cm, ohr. dl. od 0,3 do 0,4 cm.

726 SE 3808, grob 50, sek. XXIII, kv. C/31, PN 5773
Železen klin s ploščato kvadratno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 2,0 cm, pr. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 6,8 cm.

727 SE 3808, grob 50, sek. XXIII, kv. C/31, PN 6488
Fina keramika. Odlomek navzdol izvihanega ustja, ostenja in dna sklede (oblika S1), posnetek oblike Consp. 39/43. Na notranji površini so ohranjeni ostanki oranžnega premaza. Na notranji strani pod ustjem je kanelura. Odlomek je ožgan. F: N2a. B: oranžna do siva. Pr. u. 16,2 cm, pr. d. 7,6 cm, ohr. v. 3,6 cm.

V SE 3808 so se nahajali še odlomki keramike (24 g), dva drobca stekla (0,1 g) ter drobci in koščki korodiranega železa (14 g).

Grob 50, merilo 1 : 2.

Grob 51 – SE 3809/SE 3810, sek. XXIII, kv. B/31

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3809) okroglo-ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjevala jo je žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito, trdno temno sivo rjavo (10YR 4/2) pešče-no ilovico (SE 3810). V polnilu so se nahajali odlomki keramike (**G730**) in železni žeblji (**G728**–**G729**). Grob 51 se je nahajal nad ostalinami lesene konstrukcije, povezane z grobom 71.

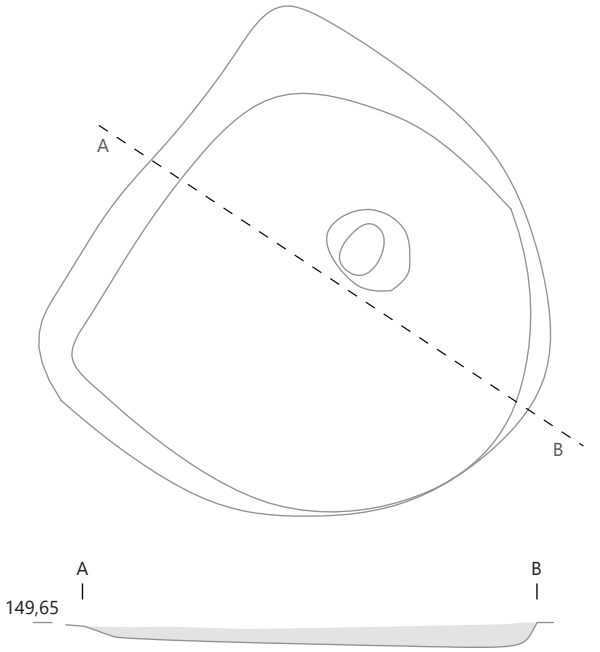
Dimenzije grobne jame: 1,23 × 1,20 m, ohr. globina 0,05 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3819 – teža: nedoločljivo – 1,26 g, 8 mm. Barva: bela. SE 3910 – teža: 12,96 g (lobanja – 2,64 g, 9 mm; dolge kosti – 0,93 g, 8 mm; nedoločljivo – 9,39 g, 9 mm). Barva: bela in svetlo modra, redko črni odtenki.

Opis: skromno ohranjeni odlomki. Prepoznavni so predvsem deli lobanje in dolgih kosti, ki so zelo tanki. Verjetno gre za dojenčka ali majhnega otroka (< 6 let).

M 1 : 20

Grobni inventar

728 SE 3810, grob 51, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5762

Korodiran železen žebelj s ploščato krožno glavico in trnom kvadratnega preseka. Ukrivljen. Pr. gl. 1,6 cm, pr. tr. 0,6 cm, ohr. dl. 11,4 cm.

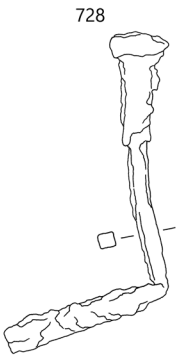
729 SE 3810, grob 51, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6850

Dva odlomka trnov železnih žebljev kvadratnega preseka. Š. tr. 0,4 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,6 cm.

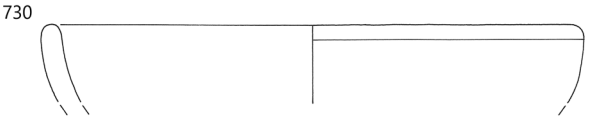
730 SE 3810, grob 51, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6647

Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in del ostenja krožnika (oblika K 1). Odlomek je ožgan. F: NK2. B: oranžna do siva. Pr. u. 14,8 cm, ohr. v. 2,0 cm.

V SE 3810 so se nahajali še odlomki korodiranega železa (9 g), odlomki in drobci keramike (36 g), trije drobci kamene strele (0,4 g), drobec stekla (0,2 g) in dva koščka apnenca (1 g).

Grob 51, merilo 1 : 2.

Grob 52 – SE 3811/SE 3812, sek. XXIII, kv. B/31
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3811) pravilne pravokotne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Stene jame so bile delno in slabo ožgane. Grobno jamo je zapolnjevala temno siva, zbita, trdna plast ilovice (10YR 3/1) z žganino in žganimi kostmi ter odlomki keramike (SE 3812). Koncentracija žganine je bila zaznana na dnu jame v zelo tanki plasti. V polnilu SE 3812 so se nahajali še železni žebljički ali njihovi deli (**G731**–**G735**) ter keramično posodje in njegovi deli (**G736**–**G739**).

Dimenzije grobne jame: 1,30 m × 0,62 m, ohr. globina 0,16 m.

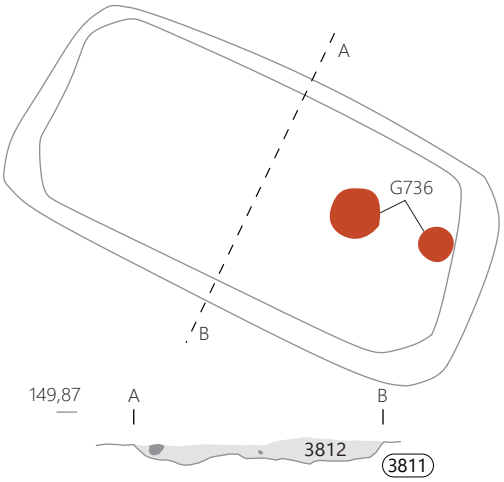
Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3812 – teža: 296,06 g (lobanja – 23,29 g, 22 mm; rebra – 8,25 g, 28 mm; dolge kosti – 32,87 g, 25 mm; nedoločljivo – 231,65 g, 13 mm). Barva: temno modra in svetlo siva.

PN 5759 – teža: 26,78 g (dolge kosti – 12,65 g, 52 mm; rebra – 1,15 g, 18 mm; nedoločljivo – 12,98 g, 11 mm). Barva: umazano bela do temno modra. PN 5760 – teža: 26,75 g (lobanja – 5,81 g, 11 mm; dolge kosti – 10,19 g, 45 mm; nedoločljivo – 10,75 g, 12 mm). Barva: temno modra do bela, redko so vidni rjavi odtenki.

Opis: odlomki lobanje in dolgih kosti izgledajo povsem razviti. Na notranjem delu brade je vidno narastišče za mišice, ki je izrazito. Ohranjen je del korenine stalnega zoba, izgleda povsem razvito. Verjetno gre za odraslo osebo. Ohranjen je nadočesni obok, ki je oster. Morda gre za žensko.

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 52
SE 3811 , 3812
KV B 31 16.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 52
SE 3811
KV B 31 19.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 52
SE 3811 , 3812
KV B 31 17.07.04

Grobni inventar

731 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6847
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,5 cm.

732 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6845
Železen žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

733 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6846
Manjši železen žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

734 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6848
Manjši železen žebljiček s ploščato krožno glavico in trnom kvadratnega preseka. V sredini glavice je vidna luknja. Korodiran. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

735 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6849
Železen žebljiček s ploščato krožno glavico in trnom kvadratnega preseka. V sredini glavice je vidna luknja. Korodiran. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

736 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5759, PN 5760
Fina keramika. Rekonstruirana skleda (oblika S 4). Na notranji in zunanji površini delno ohranjen rdeč premaz. Pod ustjem je na zunanji strani vodoravna kanelura. Na zunanji strani so tudi vrezani grafiti. Posoda je delno ožgana. F: N2a. B: oranžna do siva. Pr. u. 15,0, cm, pr. d. 6,7 cm, rek. v. 7,8 cm.

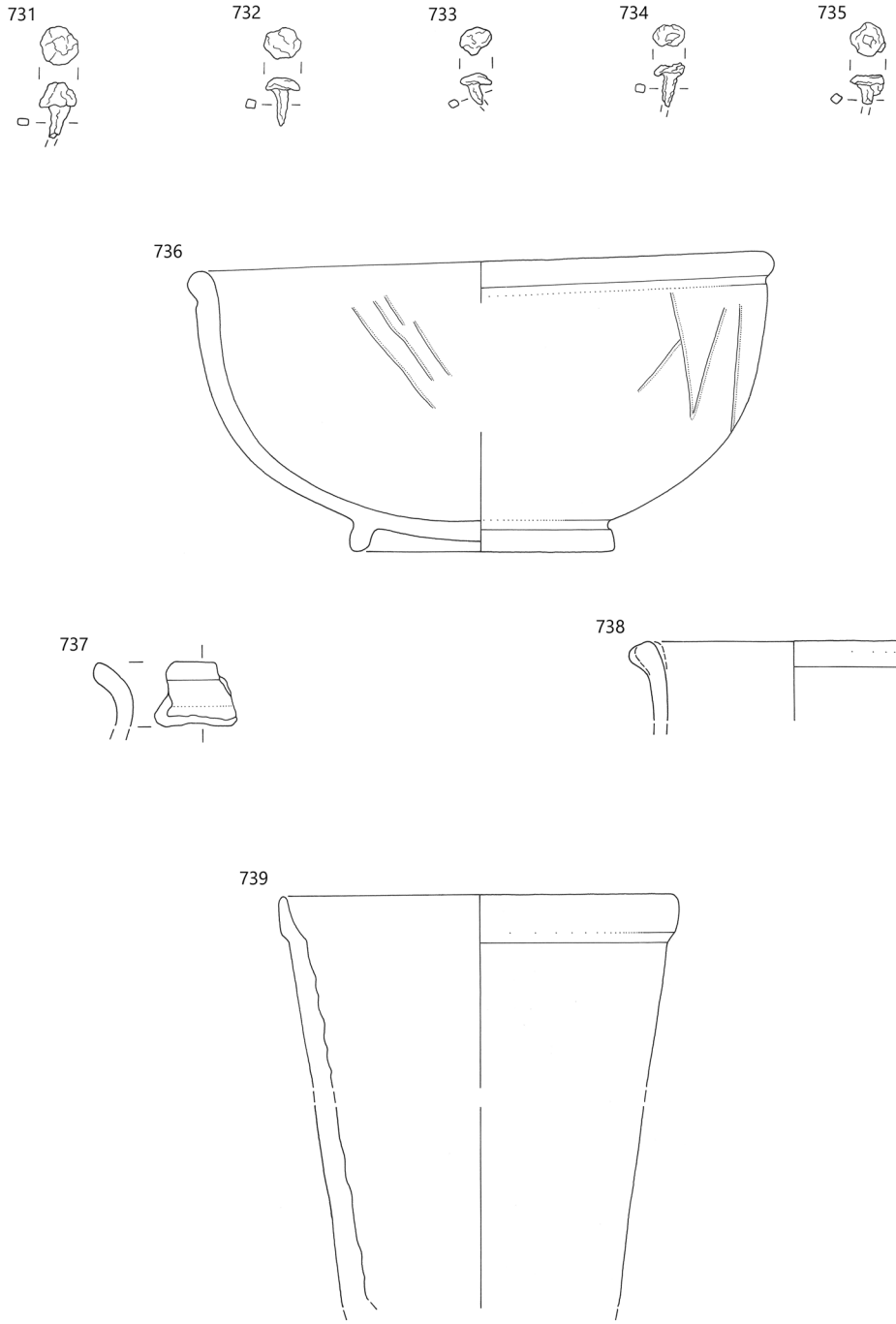
737 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6649
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja čaše. Odlomek je delno ožgan. F: N1/N2. B: močno oranžna. Ohr. v. 1,7 cm, ohr. š. 2,1 cm.

738 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6489
Groba keramika. Odlomek ustja vrča z izlivom (oblika V 2.2). F: N1/N2. B: močno oranžna. Pr. u. 7,7 cm, ohr. v. 2,2 cm.

739 SE 3812, grob 52, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6648
Groba keramika. Čaša s klekastim ustjem in ravnim ostenjem, dno ni ohranjeno (oblika Č 6). Del posode je ožgan. F: KK2. B: črna do bež. Pr. u. 10,3 cm, rek. v. 11,0 cm.

V SE 3812 so se nahajali še odlomki keramike (73 g), kristal kamene strele, drobci stekla (0,8 g) in koščki korodiranega amorfnega železa (19 g).

Grob 52, merilo 1 : 2.

Grob 53 – SE 3820/SE 3821, sek. XXIII, kv. C/32

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), morda dvojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3820) ovalne tlorisne oblike, poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z žganino z žganimi kostmi, premešano z zbito trdno temno sivo rjavo ilovico (10YR 4/2) (SE 3821). V polnilu so bili najdeni deli keramičnega posodja (**G743**–**G748**) ter v ognju uničenih več železnih žebljičkov (**G740**–**G742**).

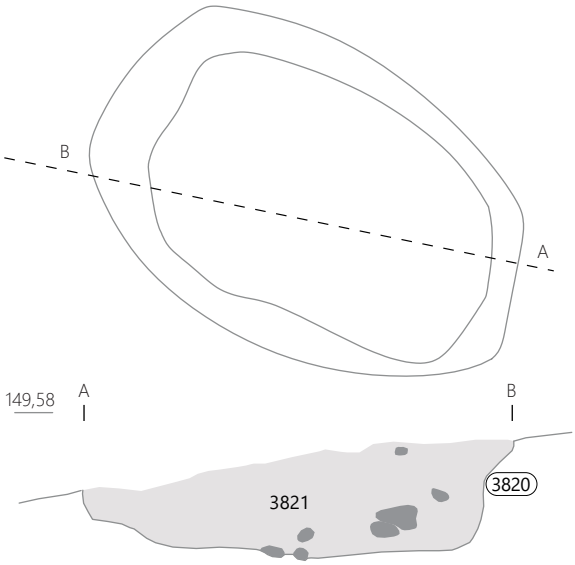
Dimenzije grobne jame: 1,25 m × 0,82 m, ohr. globina 0,30 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3821 – teža: 796,16 g (lobanja – 11,31 g, 18 mm; rebra – 5,37 g, 17 mm; vretenca – 0,81 g, 13 mm; dlani/stopala – 1,23 g, 18 mm; dolge kosti – 145,95 g, 39 mm; nedoločljivo – 631,49 g, 12 mm). PN 5771 – teža: 33,11g, (lobanja – 3,82 g, 16 mm; rebra – 2,84 g, 17 mm; medenični obroč – 1,17 g, 22 mm; dolge kosti – 11,43 g, 18 mm; nedoločljivo – 13,85 g, 10 mm). Barva: temno rjava do bela, prevladujejo temno modri odtenki. Drugo: sežgane in nesežgane živalske kosti.

Opis: odlomki lobanje in dolgih kosti iz PN 5771 so tanki, deloma razviti. Morda gre za otroka, a ne dojenčka. Odlomki dolgih kosti v polnilu groba so povsem razviti, verjetno pripadajo odrasli osebi. Vmes so sicer tudi manjši in tanjši odlomki, morda otroški. Korenine stalnih podočnikov in/ali ličnikov so povsem razvite. Poleg je tudi nekaj odlomkov veliko manjših korenin, morda mlečnih. Morda gre za odraslo osebo in otroka.

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 53
SE 3820, 3821
KV C 32 19.0704

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 53
SE 3820,3821
KV C 32 20.0704

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 53
SE 3820,3821
KV C 32 20.0704

PN 5771

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 53
SE 3820
KV C 32 20.0704

Grobni inventar

740 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6842
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom okroglega preseka. Trn je v spodnjem delu rahlo zakrivljen. Korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,7 cm.

741 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6843
Železni žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je v spodnjem delu rahlo zakrivljen. Korodiran. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

742 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6841
Deset majhnih železnih žebljičkov s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodirani. Pr. gl. od 0,6 do 1,0 cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,6 cm.

743 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6492
Fina keramika. Odlomek navzdol izvihanega ustja sklede (oblika S 1). Na notranji površini so ostanki rdečega premaza. F: N2a. B: rumena. Vel. 1,0 × 2,8 cm.

744 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6491
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). Odlomek je delno ožgan. F: N1. B: svetlo oranžna do svetlo rdeče rjava. Pr. u. 18,0 cm, ohr. v. 3,9 cm.

745 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6494
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). Pod ustjem je plitev žleb. Na notranji površini je delno ohranjen rjavkast premaz. F: N1a. B: svetlo rjava. Vel. 3,8 × 3,8 cm.

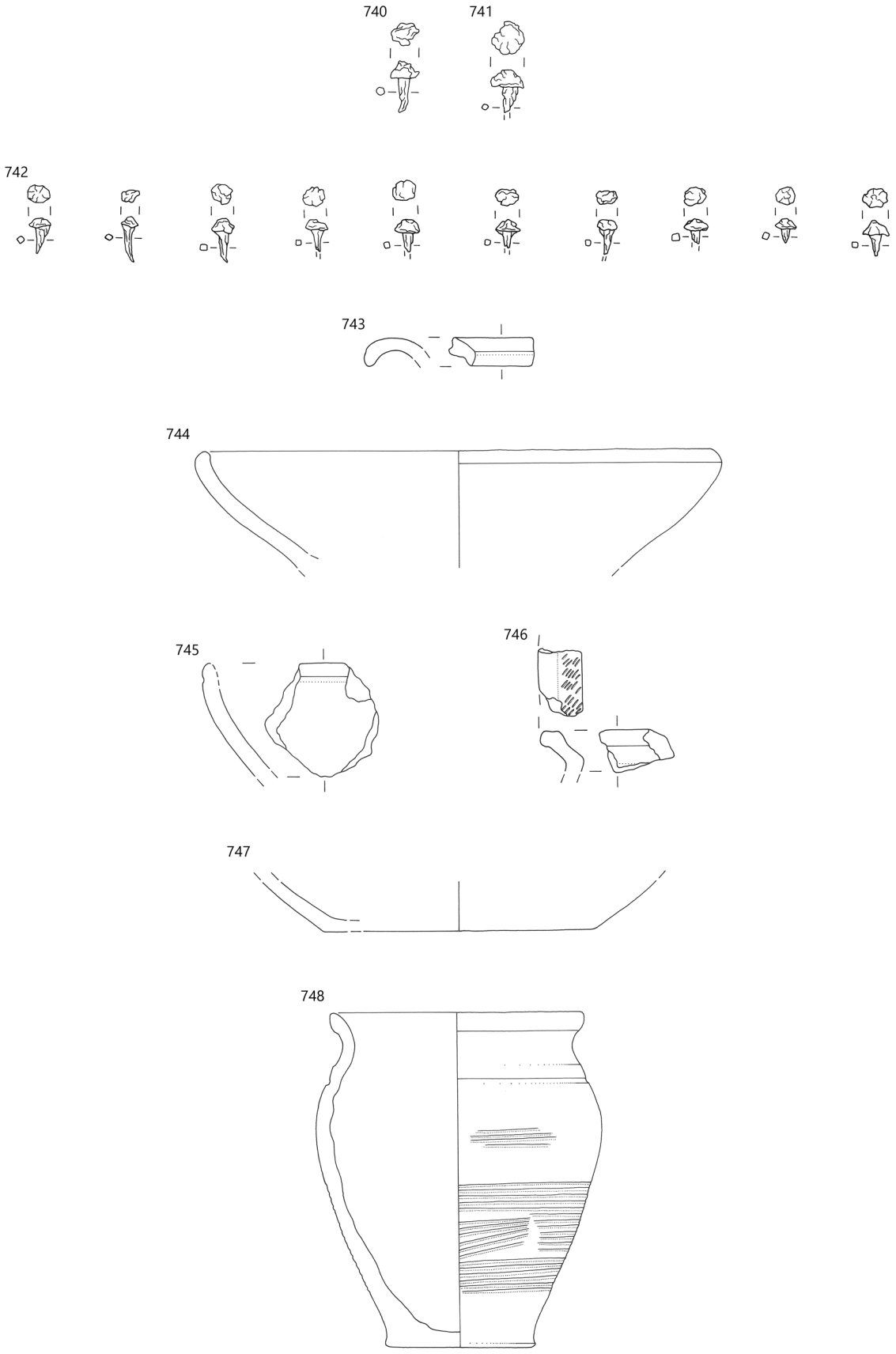
746 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6493
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja z nastavkom za pokrov finega lonca. Na zunanji površini so sledi rjavega premaza. Na notranji strani roba ustja je peresni okras. Odlomek je ožgan. F: N2. B: svetlo rjava. Vel. 1,4 × 2,4 cm.

747 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6650
Fina keramika. Odlomek dna in del ostenja krožnika. Odlomek je ožgan. F: N1a. B: svetlo rjava do črna. Morda del iste posode kot **G745**. Pr. d. 9,0 cm, ohr. v. 1,6 cm.

748 SE 3821, grob 53, sek. XXIII, kv. C/32, PN 5771, PN 5778, PN 6490
Groba keramika. Rekonstruiran lonček (oblika L 4). Rame je okrašeno z vodoravno kaneluro, ostenje pa z vodoravnim metličenjem. Prežgan. F: KK2 (?). B: bež do črna. Pr. u. 5,0 cm, v. 11,4 cm.

V SE 3821 so se nahajali še: amorfni ostanki železa (PN 5772 (66 g) iz polnila posode PN 5771, PN 5778, PN 6490 (43 g) iz flotacije (70 g), kamnit odbitek (2 g), odlomki tipološko nedoločljive keramike (205 g), koščki apnenca (4 g) in drobci kamene strele (2 g).

Grob 53, merilo 1 : 2.

Grob 54 – SE 3822/SE 3823, SE 3815, sek. XXIII, kv. C/32
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), dvojen pokop (?).

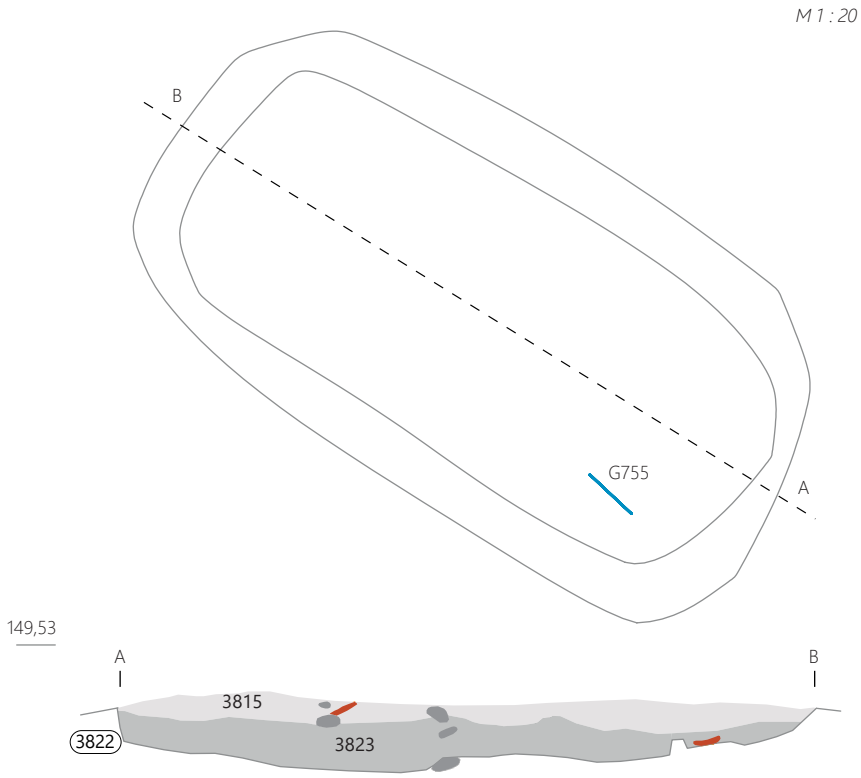
Opis: grobna jama (SE 3822) pravokotne oblike z zaobljenimi vogali, poševnih sten vkopa in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Stene vkopa so bile delno ožgane. Jamo sta zapolnjevali dve polnili. Zbita, trdna plast rjave peščene ilovice (10YR 4/3) se je nahajala v osrednjem delu jame v debelini 0,06–0,08 m (SE 3815). Zelo temno sivo rjava (10YR 3/2) plast žganine s sežganimi kostmi v debelini do 0,12 m pa je prekrivala dno jame (SE 3823). V grobu so bili odkriti številni odlomki keramičnega posodja (**G757**–**G772**), bronast novec (**G775**), deli steklenih predmetov (**G755**–**G756**), železni žebljički ali njihovi deli (**G749**–**G753**), železen trn ali ploščica (**G754**) in deli oljenk (**G773**–**G774**).

Dimenzije grobne jame: 1,88 m × 1,02 m, ohr. globina 0,12 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3823 – teža: 442,6 g (lobanja – 25,87 g, 29 mm; rebra – 16,52 g, 20 mm; vretenca – 0,79 g, 11 mm; dlani/stopala – 0,77 g, 9 mm; medenični obroč – 0,78 g, 9 mm; dolge kosti – 83,13 g, 35 mm; nedoločljivo – 314,74 g, 16 mm). PN 5789 – teža: nedoločljivo – 6,54 g, 11 mm. Barva: črna do bela.

Opis: odlomki lobanje in dolgih kosti so povsem razviti, med drugim odlomek zgornje čeljustnice z zobnicami. En ohranjen lobanjski šiv je močno poškodovan, izgleda, da se je že začel zraščati. Deloma ohranjeni deli zob prav tako izgledajo povsem razviti. Verjetno gre za odraslo osebo. Kosti so gracilne. V PN 5789 je prepoznavnih nekaj odlomkov dolgih kosti, ki so tanki, morda otroški. Tudi v SE 3823 so odlomki dolgih kosti, ki so tanki; izstopa predvsem del loka vretenca, ki ni bil zraščen z drugo polovico loka ali telesom vretenca. Verjetno je od dojenčka ali otroka, mlajšega od treh let. Poleg tega je nekaj odlomkov korenin zob, ki so zelo majhni, morda od mlečnih zob.

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 54
SE 3822, 3823
KV C 3.2 19.07.04

PN 5769

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 54
SE 3822,3823
KV C 3.2 21.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GR. 54
SE 3822
KV. C3.2 21.07.04

Grobni inventar

749 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6839
Šest manjših železnih žebljičkov s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,8 do 0,9 cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,6 cm.

750 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6838
Štirje železni žebljički s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. od 1,8 do 2,1 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,6 cm.

751 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6834
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Nahajal se je v polnilu posode PN 6464, PN 5789. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

752 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6835
Stožčasta glavica železnega žebljička. Trn ni ohranjen. Nahajal se je v polnilu posode PN 6464, PN 5789. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

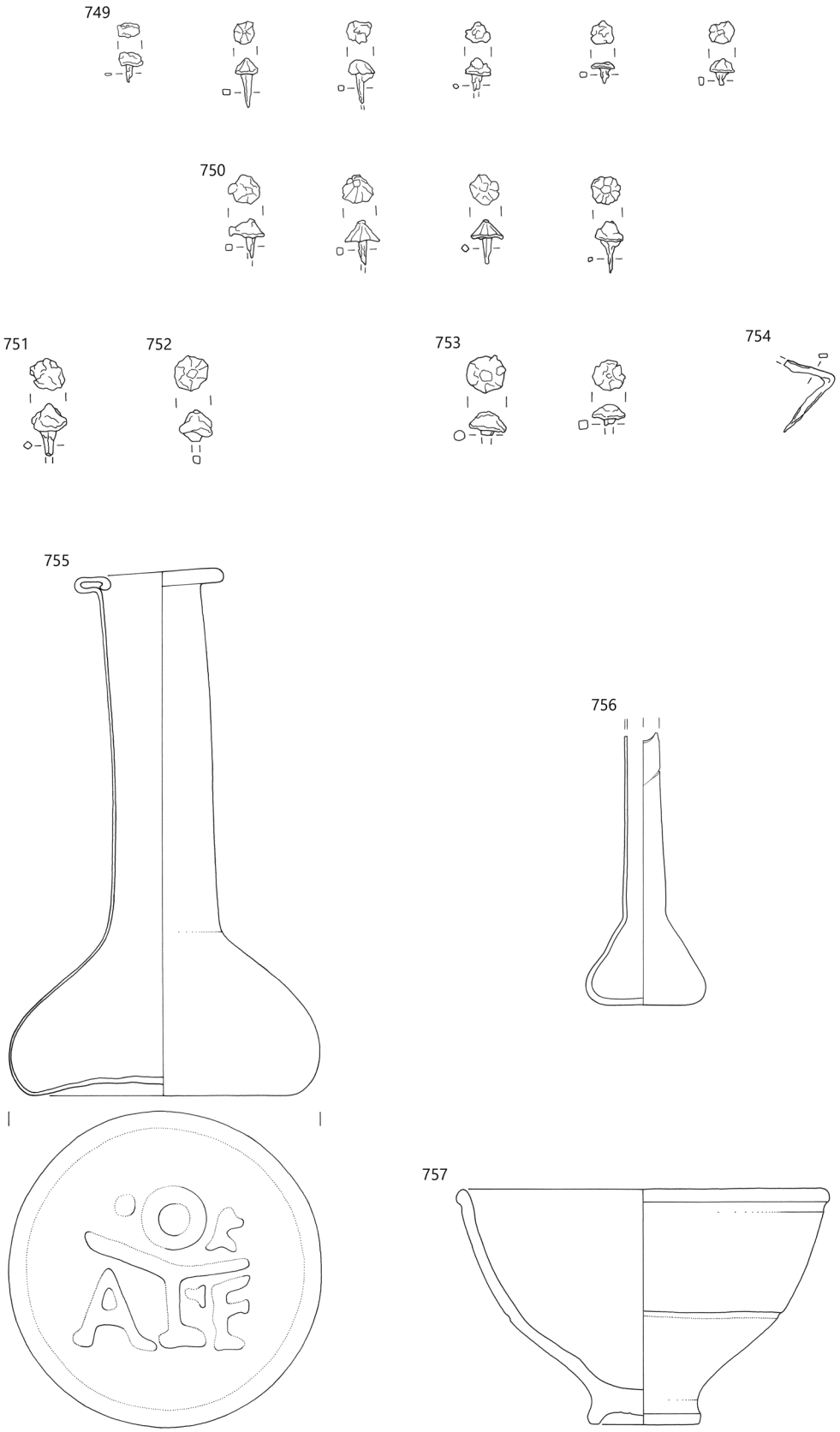
753 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6840
Dve stožčasti glavici železnih žebljičkov. Trn ni ohranjen. Pr. gl. od 1,0 do 0,2 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

754 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6836
Zakrivljen železen trn manjšega žeblja pravokotnega preseka. Korodiran. Š. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 4,0 cm.

755 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 5779
Balzamarij s širokim hruškastim trupom in dolgim vratom. Ustje je cevasto zapognjeno navznoter in sploščeno. Na dnu je odtisnjen žig v dveh vrsticah O/AT.F. Pr. u. 4,6 cm, pr. d. 8,0 cm, v. 16,2 cm.

756 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 5769
Spodnji del balzamarija s trikotno oblikovanim ostenjem. Na prehodu vratu v ostenje je plitva zajeda. Pr. d. 2,6 cm, ohr. v. 8,4 cm.

757 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6464, PN 5789
Fina keramika. Čaša na prstanasti nogi (oblika Č 8.2). Na spodnjem delu zunanje površine je plitva kanelura. Močno prežgana F: N1/N2. B: lisasta, siva. Pr. u. 10,2 cm, pr. n. 3,4 cm, v. 7,4 cm.

Grob 54, merilo 1 : 2.

758 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 5770, PN 6503, PN 6466
Fina keramika. Skleda z izvihanim ustjem na prstanasti nogi (oblika S 2). Na zunanji in delno notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Na notranji strani na dnu je peresni okras. F: N2a. B: svetlo rjava. Pr. u. 20,0 cm, pr. n. 6,8 cm, v. 5,0 cm.

759 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6499
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja skledice (oblika S 1). Na ustju in notranji površini so ohranjene sledi rdečega premaza. F: N2a. B: rdeče rjava. Pr. u. 17,4 cm, ohr. v. 1,2 cm.

760 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6462
Fina keramika. Odlomki ustja, ostenja in dna krožnika (oblika K 1). Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Del krožnika je prežgan. F: N2a. B: sivo rjava. Pr. u. 16,4 cm, pr. d. 11,8 cm, v. 2,8 cm.

761 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6502
Fina keramika. Odlomki ustja, ostenja in dna krožnika (oblika K 1). Na notranji površini in čez rob je ohranjen rdeč premaz. F: N2a. B: rdeča. Pr. u. 14,0 cm, pr. d. 9,0 cm, v. 2,8 cm.

762 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6506
Fina keramika. Odlomki ustja krožnika (oblika K 4). Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. F: N2a. B: rjavo rdeča. Pr. u. 12,4 cm, ohr. v. 1,6 cm.

763 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6505
Fina keramika. Odlomek ustja krožnika (oblika K 4). Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. F: N2. B: rdeča. Pr. u. 14,4 cm, ohr. v. 2,4 cm.

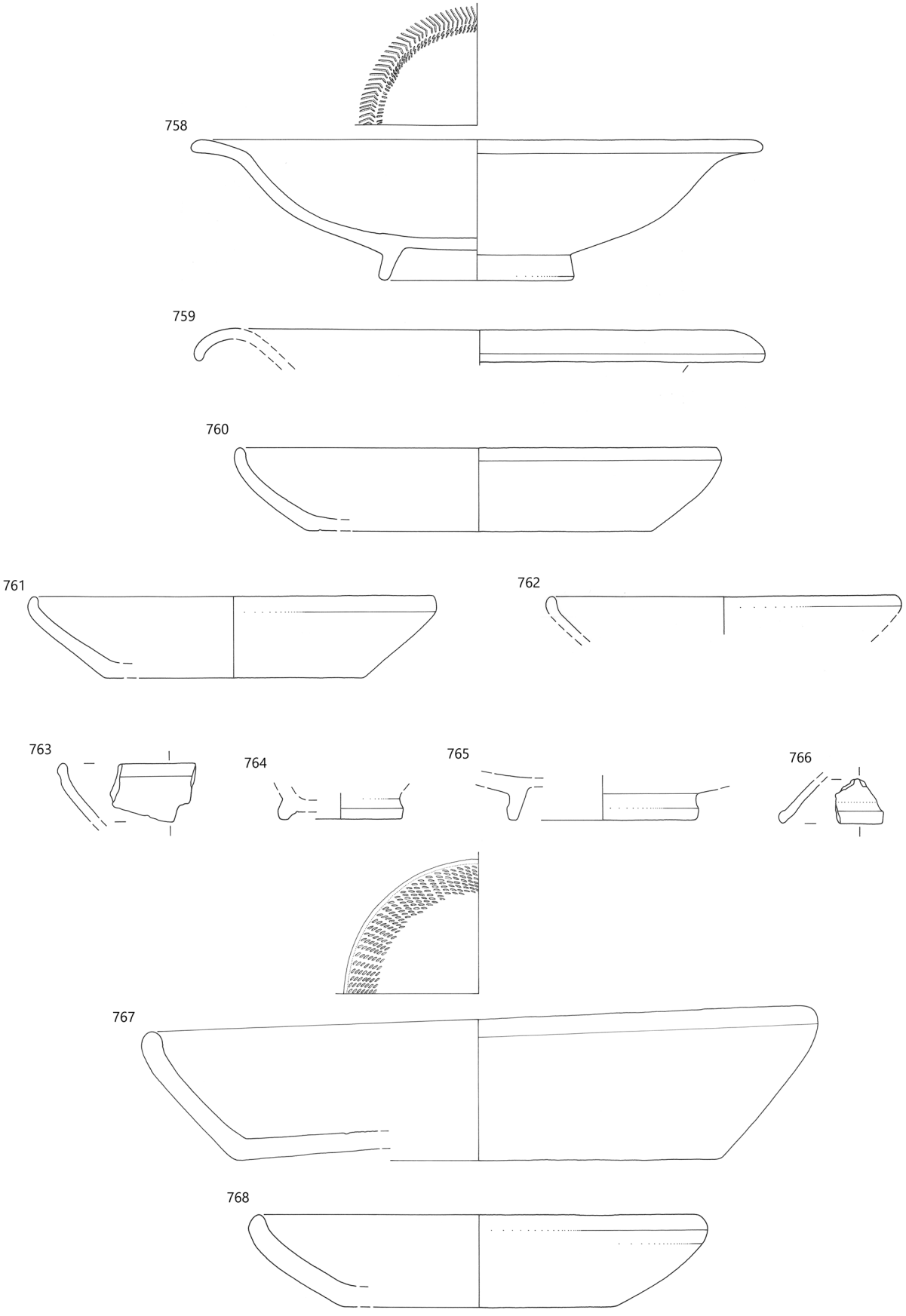
764 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6652
Fina keramika. Odlomki prstanastega dna posodice. Ožgani. F: N2. B: sivo rjava. Pr. d. 4,2 cm, ohr. v. 1,0 cm.

765 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6467
Fina keramika. Del prstanaste noge in dna posode. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. F: N2a. B: svetlo rjava. Pr. d. 6,6 cm, ohr. v. 1,6 cm.

766 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6509
Fina keramika. Odlomek odebeljenega roba pokrova z ostenjem. Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. F: N1a. B: svetlo rjava. Vel. 1,6 × 1,8 cm.

767 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 5788, PN 6463
Fina keramika. Del krožnika z ohranjenim uvihanim ustjem, ostenjem in rahlo vboklim dnom (oblika K 1). Na zunanji in notranji površini so ohranjene sledi premaza (?) nedoločljive barve. Na notranji strani dna so vidne koncentrične linije peresnega okrasa (delno ohranjen). Krožnik je močno prežgan. F: NK1. B: rdeča. Pr. u. 23,2 cm, pr. d. 9,0 cm, v. 5,0 cm.

768 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6500
Fina keramika. Odlomki ustja, ostenja in dna krožnika (oblika K 1). Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: rdeča. Pr. u. 15,8 cm, pr. d. 11,4 cm, v. 3,2 cm.

Grob 54, merilo 1 : 2.

769 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C32, PN 6504, PN 6465
Fina keramika. Odlomki ustja, ostenja in dna krožnika (oblika K 1). Ožgan. F: NK1. B: siva. Pr. u. 10,4 cm, pr. d. 7,8 cm, v. 2,1 cm.

770 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6501
Fina keramika. Odlomek ustja krožnika (oblika K 4). Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. F: N2. B: rdeča. Pr. u. 14,4 cm, ohr. v. 2,4 cm.

771 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6507
Fina keramika. Odlomek ustja krožnika (oblika K 1). Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: svetlo rdeče rjava. Vel. 2,0 × 3,0 cm.

772 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 5787
Groba keramika. Del lončka (oblika L 2.2), ohranjeni so deli izvihanega ustja, zaobljenega ostenja in ravnega dna. Lonček je prežgan. V lončku se je nahajali drobci steklene posodice (PN 5783 (40 g)). F: KK1. B: površina svetlo siva, prelom temno siv. Pr. u. 11,4 cm, pr. d. 8,0 cm, v. 10,2 cm.

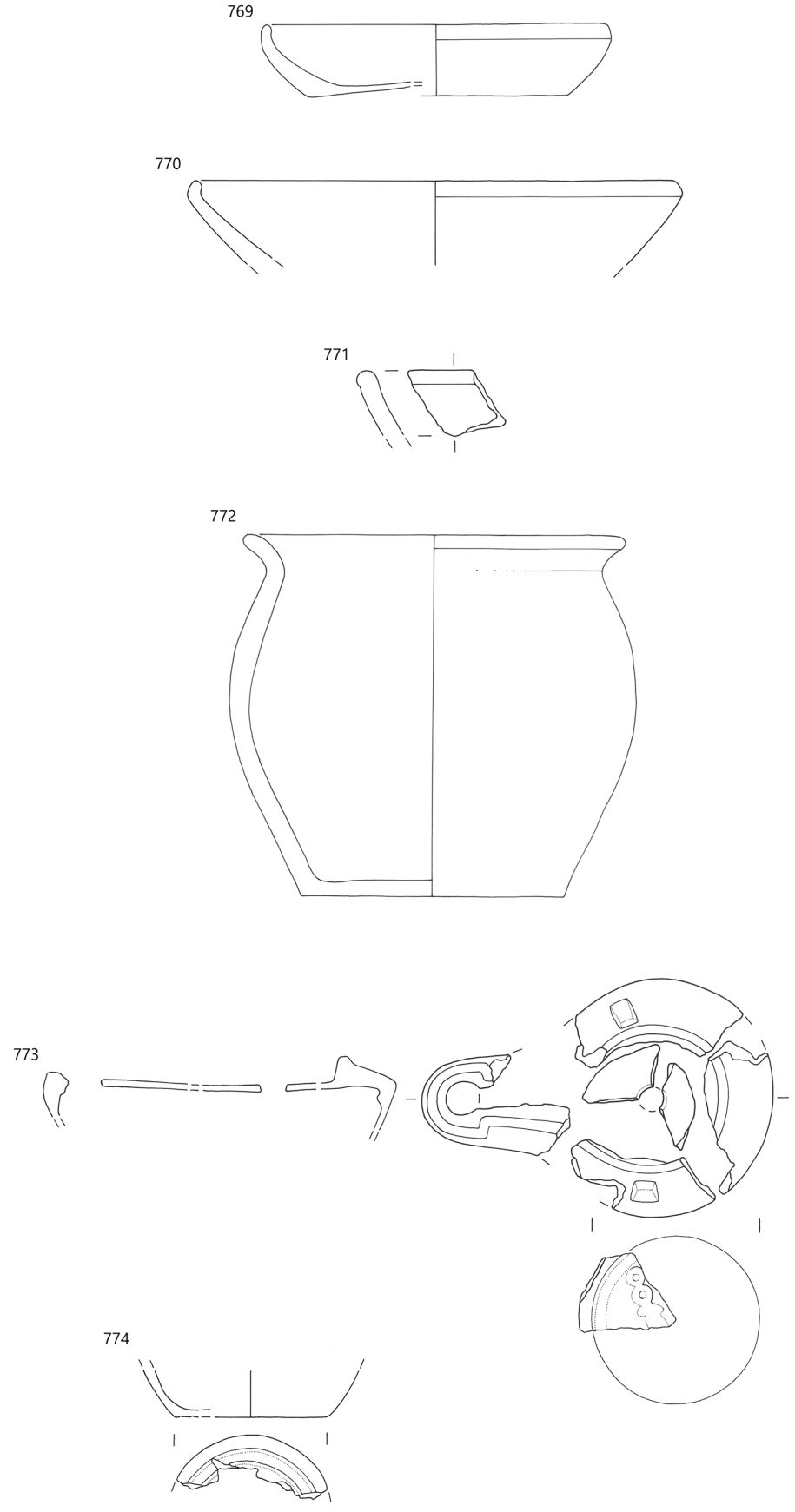
773 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 5767
Pečatna oljenka. Odlomki pečatne oljenke, tip Loeschcke X. Žig je delno ohranjen. F: O3. B: siva do rjava. Rek. dl. 10,8 cm, rek. š. 7,4 cm, ohr. v. 2,2 cm.

774 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6497
Pečatna oljenka. Odlomki dna pečatne oljenke. Na dnu sta vrezana koncentrična kroga. F: O2. B: oranžno rdeča. Ohr. dl. 4,6 cm, ohr. v. 1,4 cm.

775 SE 3823, grob 54, sek. XXIII, kv. C/32, PN 5790
Novec: Hadrianus/As/kovan 125–128/Rom/RIC 828A/PMBr 1833, t. 10,15 g, vel. 27 × 28 mm.

V SE 3823 so se nahajali še: odlomki keramike PN 6508 (4 g) in drugi odlomki ter drobci keramike (406 g), delci stekla (21 g), deli železnega žeblja (PN 6837) in delci amorfnega železa (26 g).

Grob 54, merilo 1 : 2.

Grob 55 – SE 3802/SE 3803, sek. XXIII, kv. D/32

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: v grobno jamo (SE 3802) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, vkopano v geološko osnovo (SE 3801), je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito trdno, zelo temno sivo peščeno ilovico (10YR 3/1), s koščki oglja (SE 3803). V njej so bili najdeni deli bronaste fibule (**G776**), bronasta zakovica (**G777**) in dva bronasta novca (**G786**–**G787**). Ob južnem robu grobne jame je ležalo več odlomkov keramičnega posodja (**G778**–**G785**). En novec (**G786**) je bil poškodovan v ognju (datiran je v sredino 2. stoletja), medtem ko je bil drugi zelo lepo ohranjen; najden je bil na vrhu polnila (datiran v 3. stoletje) (**G787**). Ni izključeno, da je v polnilo prišel sekundarno.

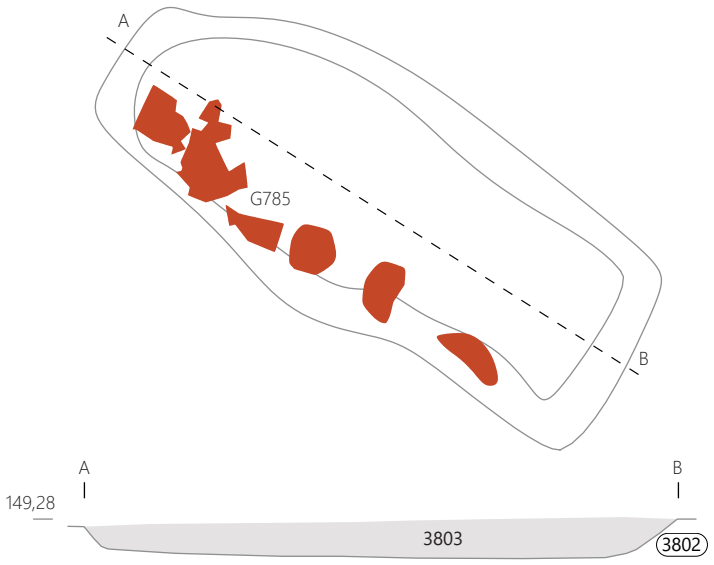
Dimenzije grobne jame: 1,54 m × 0,74 m, ohr. globina 0,27 m.

Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3803 – teža: 137,93 g (lobanja: 5,76 g, 20 mm; rebra: 5,33 g, 16 mm; dolge kosti: 18,77 g, 30 mm; nedoločljivo: 108,07 g, 10 mm). Barva: temno modra do črna, redko bela. PN 5932 – teža: nedoločljivo – 0,56 g, 4 mm. Barva: beli in črni odlomki. Drugo: odlomki keramike. PN 5933 – teža: nedoločljivo – 4,68 g, 11 mm. Barva: temno rjava in črna. PN 5934 – teža: nedoločljivo – 1,44 g, 9 mm. Barva: rjava in črna. PN 5935 – teža: nedoločljivo – 1,33 g, 14 mm. Barva: bela. Drugo: odlomki keramike, kamni, sežgane živalske kosti.

Opis: prepoznavni so predvsem odlomki lobanje in dolgih kosti, ki so tanki in izgledajo otroški. Prisotne močno poškodovane korenine zob so majhne in izgledajo mlečne. Verjetno gre za otroka. Ker so korenine zob povsem razvite, gre verjetno za otroka, starejšega od 3 let.

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GROB 55
SE 3802, 3803
KV D 32 19.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GROB 55
SE 3802, 3803
KV D 32 22.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXII GR 55
SE 3802
KV D32 24.07.04

Grobni inventar

776 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 5749
Odlomek noge in loka bronaste fibule. Š. n. 0,8 cm, dl. n. 1,8 cm, db. l. 0,2 cm, dl. l. 1,8 cm.

777 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 5748
Bronasta zakovica z razširjenima skrajnima ploskvama. Pr. sp. 1,4 cm, pr. zg. 1,0 cm, ohr. v. 1,2 cm.

778 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 6653
Fina keramika. Odlomek ravno izvihanega ustja in ostenja posode. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Na ostenju so tri širše vodoravne kanelure. Površina je slabo ohranjena. F: N1a ali N3a. B: svetlo rdeče rjava. Pr. u. 10,6 cm, ohr. v. 3,6 cm.

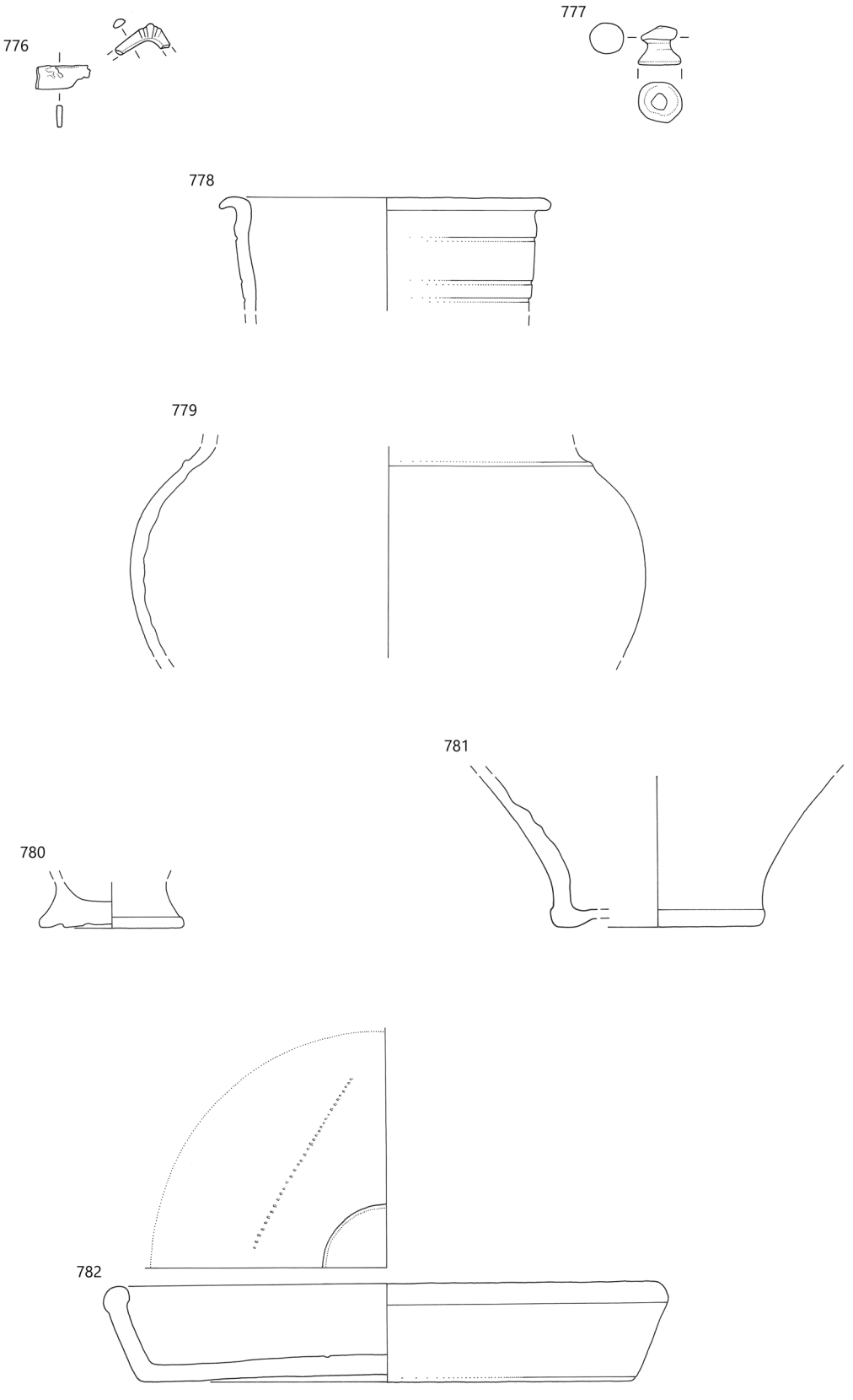
779 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 6654
Fina keramika. Odlomek ostenja kroglastega lonca. Na zunanji površini je ohranjen rdeč premaz. Rame je okrašeno z rebrom. Odlomek je delno ožgan. F: N1a. B: svetlo rdeče rjava. Nv. pr. 16,4 cm, ohr. v. 6,8 cm.

780 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 6656
Fina keramika. Dno lončka. F: N6. B: temno siva. Pr. d. 6,4 cm, ohr. v. 1,6 cm.

781 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 6655
Fina keramika. Odlomek dna in ostenja posode. Na zunanji površini so sledi oranžnega premaza. Površina je slabo ohranjena. F: N2a (fin šamot). B: oranžna. Pr. d. 6,4 cm, ohr. v. 4,8 cm.

782 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 5934
Fina keramika. Krožnik (oblika K 2). Rekonstruiran. Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Na notranji površini dna je vidna ravna linija koleščkanja. F: NK2. B: rdeča. Pr. u. 17,4 cm, pr. d. 15,4 cm, v. 3,2 cm.

Grob 55, merilo 1 : 2.

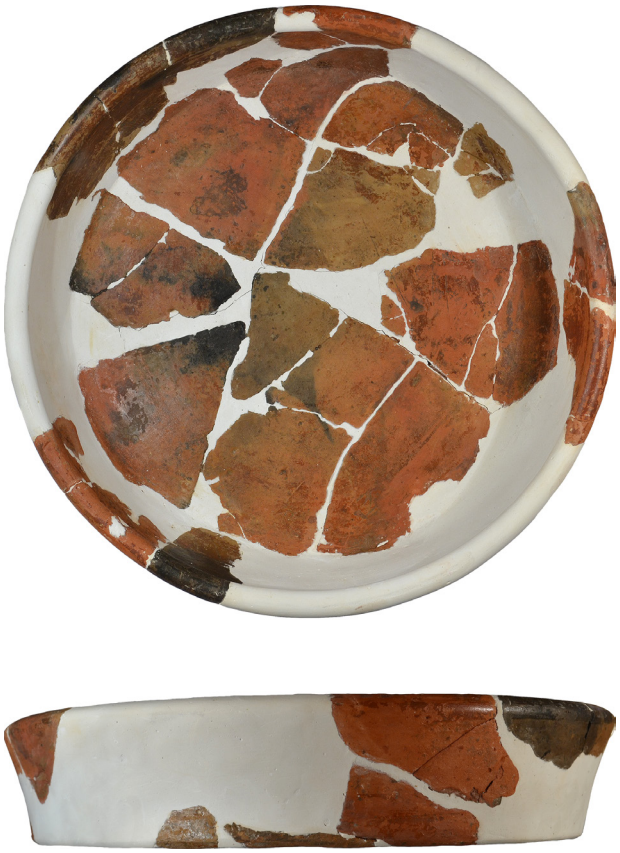
783 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 5933
Fina keramika. Krožnik (oblika K 2). Rekonstruiran. Na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Ožgan. F: NK1. B: rdeča. Pr. u. 18,6 cm, pr. d. 17,0 cm, v. 3,6 cm.

784 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 5932
Fina keramika. Krožnik (oblika K 2). Rekonstruiran. Na zunanji in notranji površini so ohranjene sledi rdečega premaza. F: NK1. B: rdeča. Pr. u. 24,0 cm, pr. d. 22,0 cm, v. 5,0 cm.

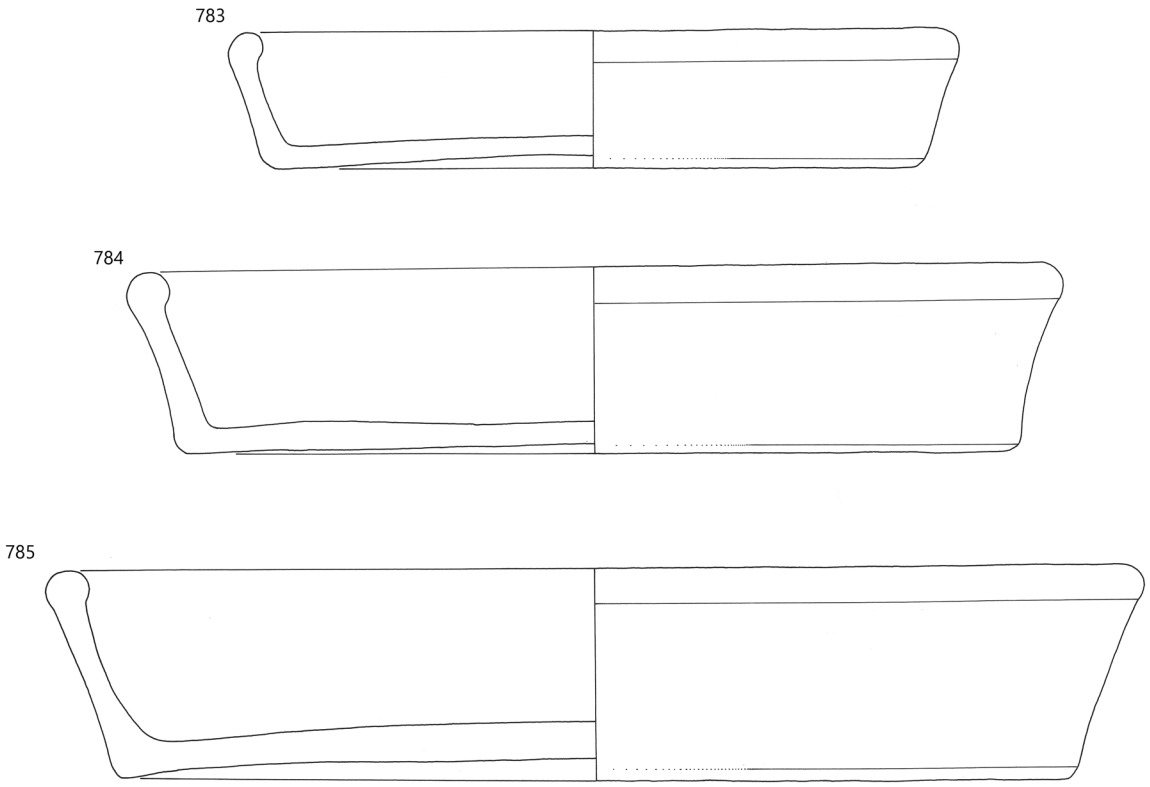
785 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 5935
Fina keramika. Krožnik (oblika K 2). Rekonstruiran. Na notranji površini in čez rob je ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: rdeča. Pr. u. 29,0 cm, pr. d. 25,6 cm, v. 5,6 cm.

786 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 5925
Novec: Antoninus Pius/S/kovan 138–161/Rom/RIC?/PMBr 1835, določitev po portretu, fragmentiran, t. 13,43 g.

787 SE 3803, grob 55, sek. XXIII, kv. D/32, PN 5928
Novec: Philippus I./As/kovan 246/Rom/RIC 149b/PMBr 1836, t. 11,23 g, pr. 26 mm – sekundarni kontekst.

V SE 3803 so se nahajali še: odlomki in drobci keramike (190 g), drobec brona (0,5 g), trije odlomki stekla (0,5 g) in amorfni koški železa (15 g).

Grob 55, merilo 1 : 2.

Grob 56 – SE 3747/SE 3748, grobna parcela D, sek. XXII, kv. B/31

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), verjetno enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3747) ovalne tlorisne oblike in U-preseka je bila locirana v kotu južnega in vzhodnega temelja grobne parcele C. Grobno jamo je zapolnjevalo polnilo (SE 3748), sestavljeno iz črne mastne žganine. Zgornji del groba je bil odnesen pri gradnji magistralne ceste leta 1958, tako da se je ohranil le njegov spodnji del, s kamnito ploščo na dnu. To pojasnjuje, zakaj v grobu ni bilo nobenih najdb.

Dimenzije grobne jame: 0,60 m × 0,40 m, ohr. globina 0,15 m.

Datacija: /.

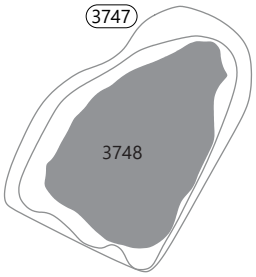
Kostni ostanki: SE 3748 – teža: nedoločljivo – 0,46 g, 4 mm.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

Grobni inventar

V SE 3748 so se nahajali drobec keramike (0,1 g), kamniti odbitek (0,5 g) in drobec fosilne školjke (1 g).

M 1 : 20

Grob 57 – SE 3752a/SE 3752, sek. XXII, kv. B/30–31
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama slabo vidnega vkopa, ovalne tlorisne oblike in U-preseka (SE 3752a), je bila vkopana v geološko osnovo. V njej je na hrbtu, v smeri sever–jug, z glavo na jugu, ležal zelo slabo ohranjen skelet otroka. Grob je bil zapolnjen z zbito, sivo svetlo rjavo ilovico s peskom in manjšimi prodniki (SE 3752). V grobu so bile okoli otrokovega vratu najdene dvojne okrogle prozorne steklene jagode, ki so deli ogrlice z vmesnimi členi iz bronaste žice, zvite v spiralne člene (**G788–G793**).

Dimenzije grobne jame: 0,88 m × 0,50 m, ohr. globina 0,08 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3752 – prepoznavni so poškodovani odlomki teles vretenc, odlomki reber, prstnice, odlomki lobanje in dva mlečna druga kočnika (krona). Glede na razvitost prstnic gre za otroka. Razvitost zob kaže na starost 10,5 meseca do 1,5 leta. Opomba: kosti niso sežgane. Med drobnimi odlomki je nekaj nedoločljivih sežganih kosti. Lobanja: skoraj povsem ohranjena, vendar zlepljena z zemljino. Prepoznavni so vsi deli lobanje, tudi čeljustnici z zobmi. Prepoznavni so mlečni zobje in stalni kočniki. Slednji imajo krono razvito do ¾. Mlečni sekalci imajo korenino z odprtim vršičem, mečni podočniki imajo končano krono s pričetkom rasti korenine, mlečni kočniki pa imajo ¼ korenine. Ohranjenih je nekaj manjših odlokov vretenc, posamezni deli niso zraščeni skupaj. Prsni koš: ohranjeni so manjši odlomki reber, močno poškodovani. Ramenski obroč: prepoznaven je del lopatice in ključnice. Medenica: manjši odlomek, verjetno črevnice. Dolge kosti: močno poškodovana debla dolgih kosti, večinoma so ohranjeni le manjši odlomki. Ocena starosti in spola: glede na razvitost zob je starost ocenjena na 1,5 leta ± 3 mesece. Drugo: živalske kosti.

Grobni inventar

788 SE 3752, grob 57, sek. XXII, kv. B/30, PN 6222
Sedem spiralnih obročkov iz bronaste žice. Pr. 0,8–1,0 cm, db. 0,2 cm.

789 SE 3752, grob 57, sek. XXII, kv. B/30, PN 6221
Tri dvojne jagode z zlato folijo iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,4 cm, dl. 0,7 cm.

790 SE 3752, grob 57, sek. XXII, kv. B/30, PN 5974
Dvojna jagoda z zlato folijo iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,4 cm, dl. 0,6 cm.

791 SE 3752, grob 57, sek. XXII, kv. B/30, PN 5975
Dvojna jagoda z zlato folijo iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,4 cm, dl. 0,7 cm.

792 SE 3752, grob 57, sek. XXII, kv. B/30, PN 5973
Dvojna jagoda z zlato folijo iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,6 cm, dl. 0,8 cm.

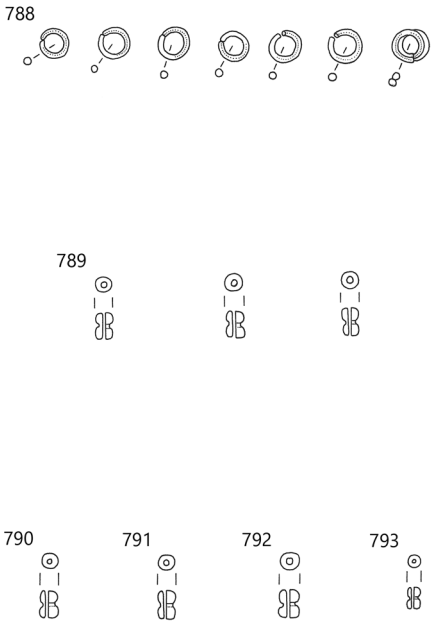
793 SE 3752, grob 57, sek. XXII, kv. B/30, PN 6657
Dvojna jagoda iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,4 cm, dl. 0,5 cm.

V SE 3752 so se nahajali še: odlomki keramike (25 g), odlomki gradbenega materiala (20 g), dva koščka stekla (3 g), koščki apnenca (78 g) in drobci amorfnega železa (0,8 g).

M 1 : 20

Grob 57, merilo 1 : 2.

Grob 58 – SE 3755/SE 3756, SE 3783, SE 4022 ter SE 3768/SE 3769, grobna parcela C, sek. XXII, kv. B/29

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grob 58 je ležal ob vzhodnem zidu grobne parcele C, v smeri sever–jug. Grobna jama (SE 3755) pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali in stopničastega preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Stene groba so bile delno ožgane. Grob je bil zapolnjen z dvema zasutjema: spodaj je v velikosti 1,20 m × 0,70 m ležala pretežno žganina (SE 3783), pomešana z zemljo in najdbami (SE 4022) (železni predmeti, nekaj drobcev stekla in keramike ter bronast novec (**G833**)), v debelini 0,13 m. Nad njo pa se je čez celotno površino grobne jame razprostiralo sivo rjavo mastno, zbito zemljeno polnilo (SE 3756), ki je vsebovalo najdbe: alabastrno vazo (**G794**), železni stilus (**G795**), dele železnega rezila (**G796**), številne železne žeblje ali njihove dele (**G797**–**G812**), dele drugih železnih predmetov (**G813**–**G815**), dele balzamarijev (**G816**–**G818**) in stekleničke (**G819**), številne odlomke keramičnega posodja (**G820**–**G831**) ter keramično oljenko (**G832**). Ob jugovzhodnem vogalu groba 58 se je nahajal vkop za stojko (SE 3768), ovalnega tlorisa in U-preseka, globine 0,13 m, zapolnjen z rjavo črno zbito ilovico, pomešano z drobci oglja (SE 3769).

Dimenzije grobne jame: 1,80 m × 1,30 m, ohr. globina 0,10 m–0,25 m.

Datacija: druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 4022 – teža: medenični obroč – 0,5 g, mm; nedoločljivo – 2,25 g, 11 mm. Barva: bela. SE 3756 – teža: 21,49 g (lobanja: 2,19 g, 14 mm; rebra: 2,39 g, 22 mm; nedoločljivo: 16,91 g, 12 mm). Barva: umazano bela in siva. SE 3756, PN 6056 – barva: rjava do bela. Nekaj sežganih odlomkov bi lahko bilo človeških, a tega ni mogoče z gotovostjo trditi. SE 3756, PN 6070 – teža: lobanja – 3 g; nedoločljivo – 1 g, 12 mm. Barva: umazano bela.

Opis: v PN 6070 so zelo tanki odlomki lobanje, morda dojenčka. V SE 4022 sta dva odlomka črevnice verjetno dojenčka in krona mlečnega podočnika, ki še ni povsem razvita in kaže na starost 1,5 meseca ± 3 mesece. V PN 6056 so predvsem živalske kosti. Nekaj sežganih odlomkov bi lahko bilo človeških, a ne zagotovo.

Živalski ostanki: SE 3756 (iz PN 5994): *Pisces* (1 – vertebra).

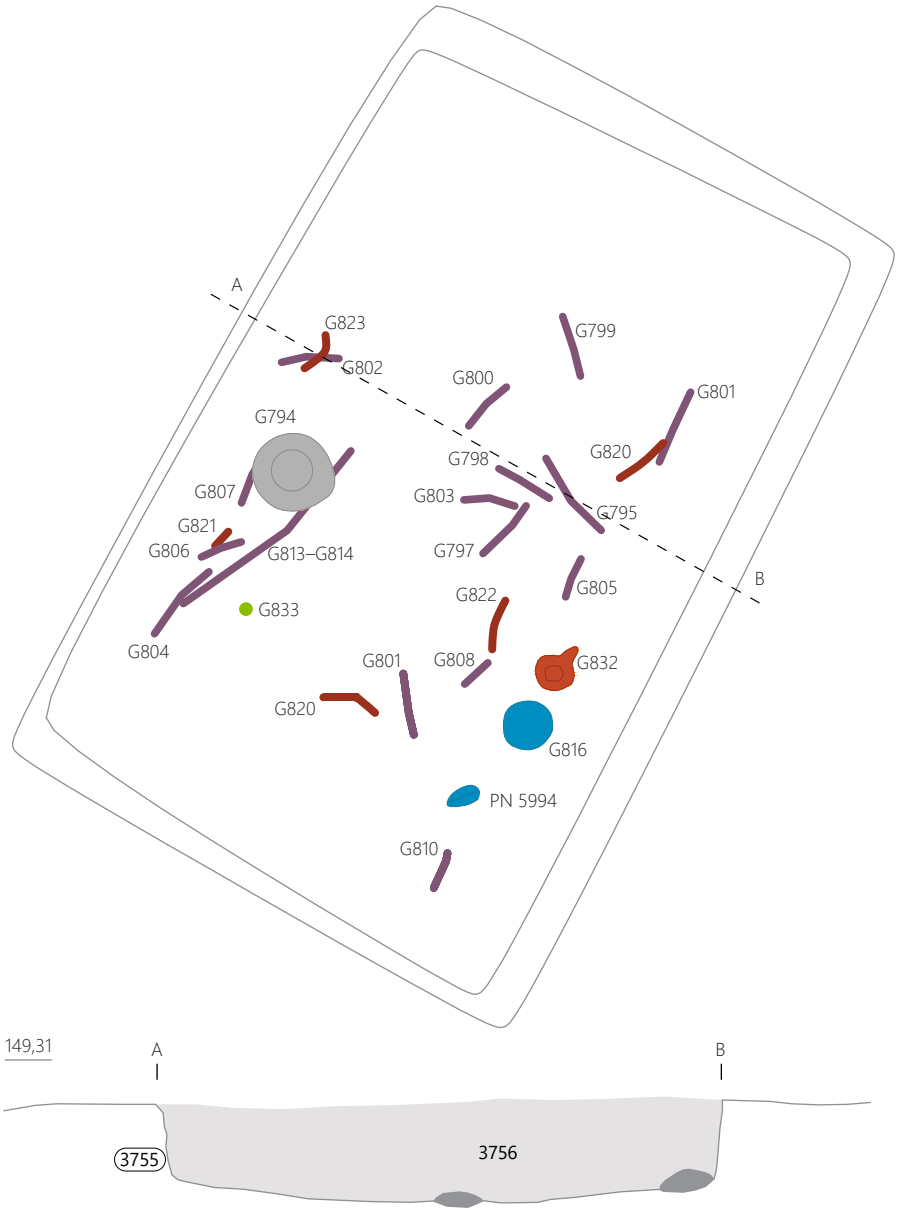

M 1 : 10

A
G823
G802
G799
G800
G801
G794
G798
G820
G807
G803
G795
G821
G806
G813–G814
G797
B
G805
G822
G833
G804
G801
G808
G832
G820
G816
PN 5994
G810
149,31
A
B
3755
3756

Grobni inventar

794 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 5993
Alabastrna posoda ovalne oblike s širšim spodnjim delom. Posoda ima kratek vrat in odebeljeno, na vrhu zravnano ustje. V. 17,0 cm, pr. d. 5,0 cm, pr. u. 7,1 cm, gl. recipienta 15,0 cm.

795 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6073
Železen stilus večkotnega preseka. Ohr. dl. 11,2 cm.

796 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6962
Del železnega rezila. Močno korodirano. Š. 1,0 cm, ohr. dl. 7,3 cm.

797 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6065
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,0 cm, ohr. dl. 10,0 cm.

798 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6066
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,6 cm, ohr. dl. 7,4 cm.

799 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6067
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,8 cm, ohr. dl. 7,6 cm.

800 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6074
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,0 cm, ohr. dl. 7,4 cm.

801 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6068
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 10,2 cm.

802 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6069
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 8,6 cm.

803 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6072
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 7,6 cm.

804 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6085
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 10,2 cm.

805 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6090
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,8 cm, ohr. dl. 6,8 cm.

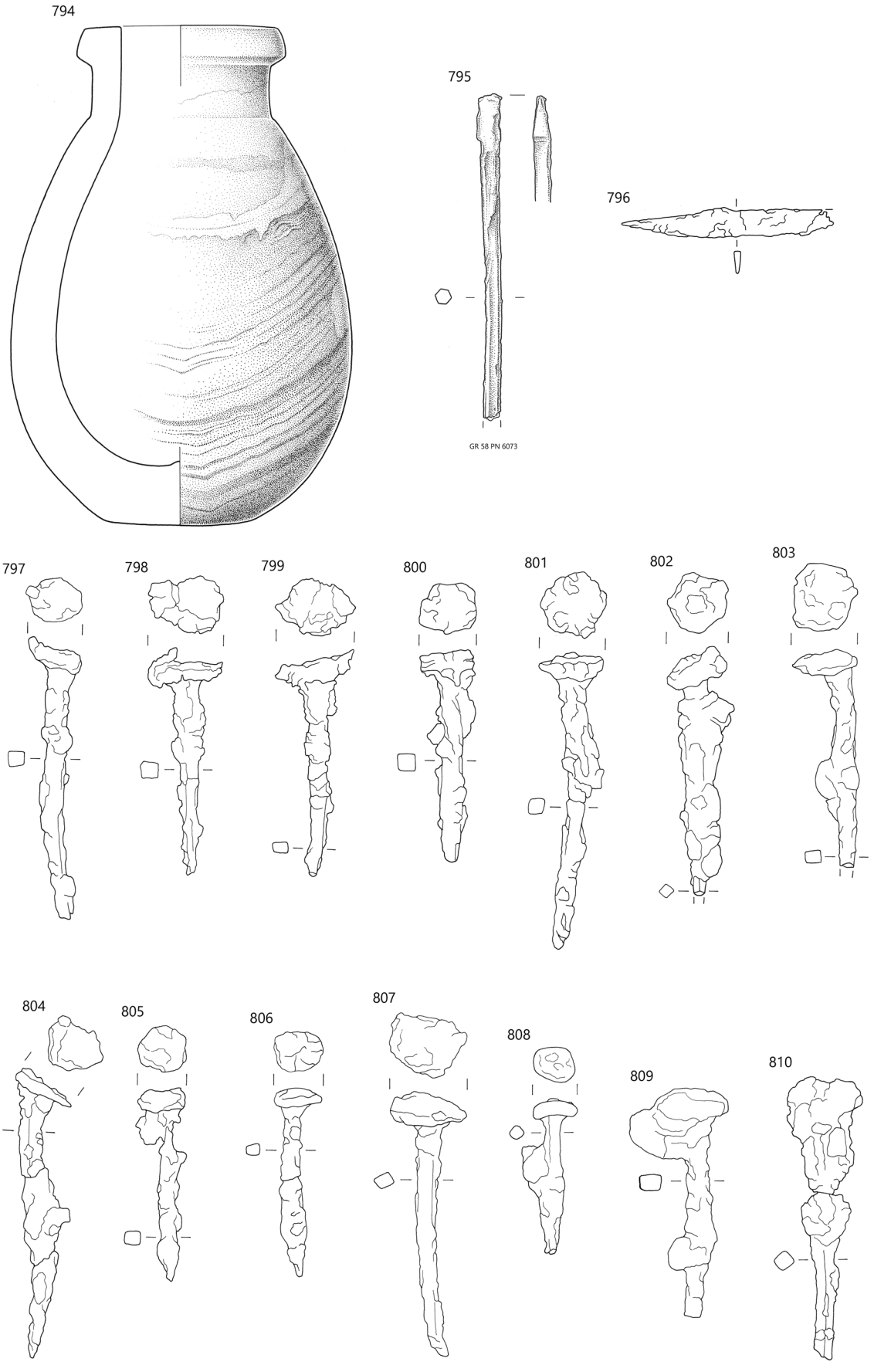
806 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6080
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,6 cm, ohr. dl. 6,6 cm.

807 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6081
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,6 cm, ohr. dl. 8,2 cm.

808 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6091
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kroglastega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,6 cm, ohr. dl. 5,4 cm.

809 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6086
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,6 cm, ohr. dl. 8,0 cm.

810 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6087
Večji železen žebelj s ploščato glavico (poškodovana) in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 3,6 cm, ohr. dl. 9,8 cm.

Grob 58, merilo 1 : 2.

811 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 5997a
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,0 cm, ohr. dl. 3,2 cm.

812 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6961
Večji železen žebelj z okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,6 cm, ohr. dl. 3,8 cm.

813 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6058a
Večji ploščat železen predmet, ohranjen v dveh kosih. Presek predmeta je v širšem delu pravokoten, v ožjem pa ovalen. Korodiran. Š. 1,2–3,0 cm, rek. dl. 23,8 cm.

814 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B29, PN 6058b
Železna ploščica pravokotnega preseka. Korodirana. Š. 1,0–1,2 cm, ohr. dl. 3,4 cm.

815 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6963
Del železnega predmeta okroglega preseka. Močno korodiran. Pr. 0,9 cm, ohr. dl. 4,6 cm.

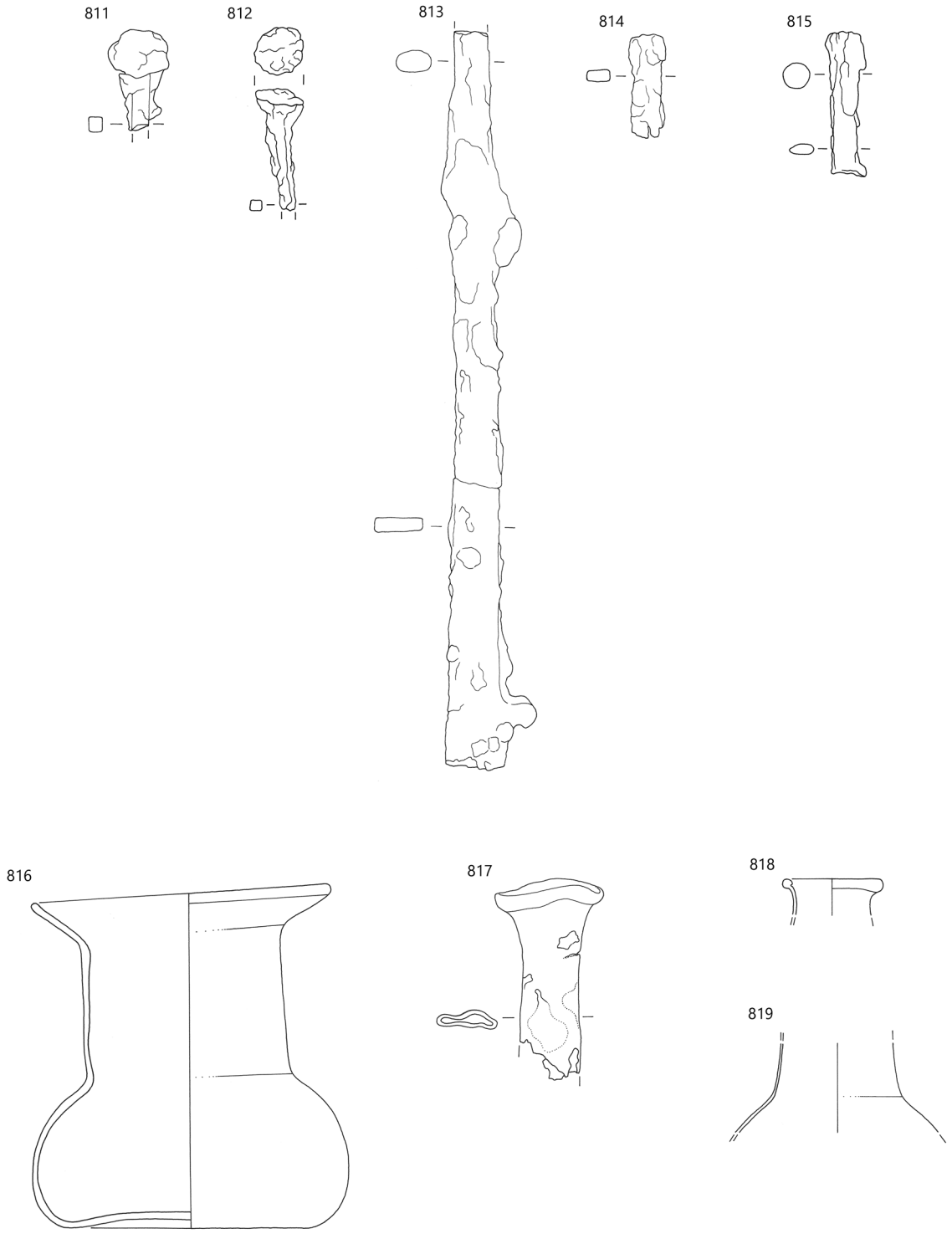
816 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 5998
Balzamarij z navzven lijakasto nagnjenim ustjem, širokim in kratkim vratom ter rahlo vboklim dnom. Pr. u. 9,5 cm, pr. d. 7,4 cm, v. 10,2 cm.

817 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6054, PN 6055
Ustje in vrat v ognju sploščenega in poškodovanega steklenega balzamarija. Pr. u. 3,5 cm, ohr. v. 6,2 cm.

818 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6658
Cevasto, navznoter zavihano ustje in del vratu steklenega balzamarija. Pr. u. 3,2, ohr. v. 1,2 cm.

819 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6071
Del vratu in ramena stekleničke. Š. vratu 3,8 cm, ohr. v. 2,8 cm.

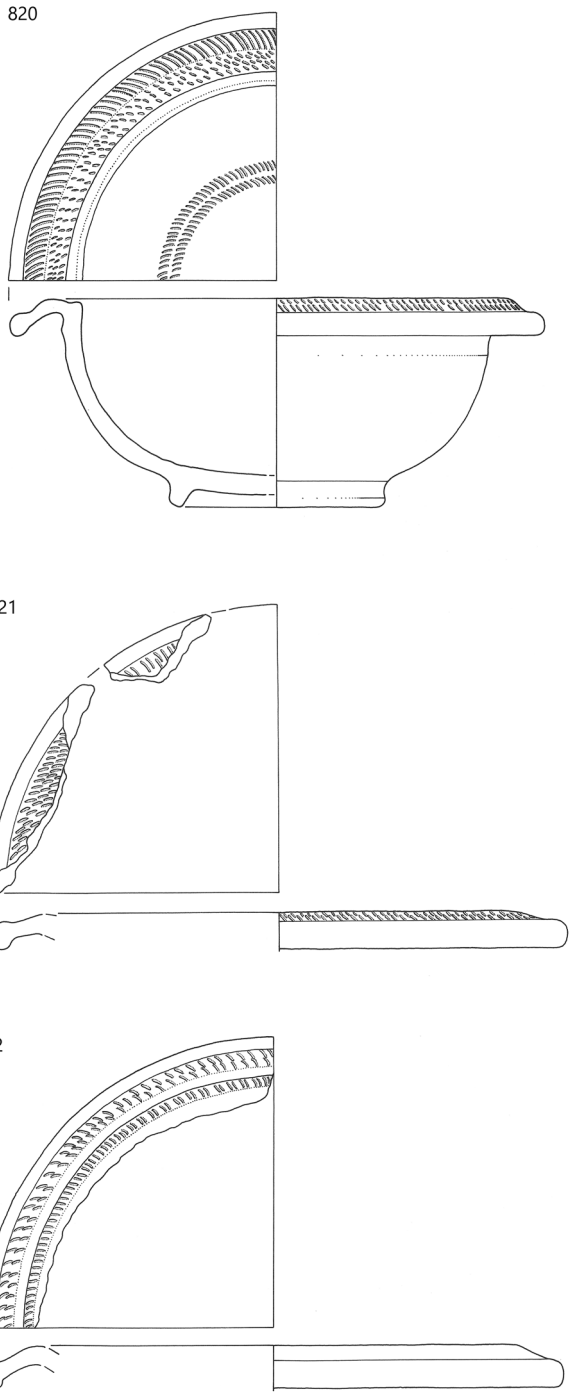
Grob 58, merilo 1 : 2.

820 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6061, PN 6083
Fina keramika. Rekonstruirana skleda z močno izvihanim vodoravnim ustjem (oblika S 3.1). Na notranji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Na robu ustja je več vrst peresnega okrasa. Na notranji površini na dnu sta dve vrsti peresnega okrasa. Ožgana. F: FN1. B: rumeno svetlo rjava do siva. Pr. u. 14,2 cm, pr. d. 5,4 cm, v. 5,5 cm.

821 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6082
Fina keramika. Odlomek močno izvihanega ustja sklede (oblika S 3.1). Na notranji površini so ostanki rdečega premaza. Na robu ustja je peresni okras. F: FN1. B: bež. Pr. u. 16,3 cm, ohr. v. 1,0 cm.

822 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6092, PN 6093
Fina keramika. Odlomek močno izvihanega ustja sklede (oblika S 3.1). Na notranji površini so ostanki svetlo rjavega premaza. Na robu ustja je peresni okras. F: FN1. B: bež do siva. Pr. u. 15,2 cm, ohr. v. 1,1 cm.

Grob 58, merilo 1 : 2.

823 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6063
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna sklede. Ožgana. Posamezna zrna groga do 1 mm. F: FN1. B: zelo svetlo rjava do siva. Pr. d. 5,6 cm, ohr. v. 1,3 cm.

824 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6664
Fina keramika. Odlomek navzdol izvihanega ustja, ostenja in dna sklede (oblika S 1), posnetek oblike Consp. 39/43. Na notranji površini so ostanki oranžnega premaza. Pod ustjem je na notranji strani kanelura. Močno ožgana, originalna površina ni ohranjena. F: FN1. B: siva. Pr. u. 10,2 cm, pr. d. 4,6 cm, v. 3,5 cm.

825 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6062
Fina keramika. Odlomek ravnega ustja in ostenja vrča. Na ostenju nastavek za ročaj. Na zunanji površini so ostanki premaza (?). Močno je ožgan, površina je uničena. F: N2. B: siva. Pr. u. 4,8 cm, ohr. v. 3,2 cm.

826 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6659
Fina keramika. Odlomek odebeljenega, uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 2). F: N3 (šamot do 2 mm). B: rumenkasto rdeča. Pr. u. 19,0 cm, ohr. v. 3,8 cm.

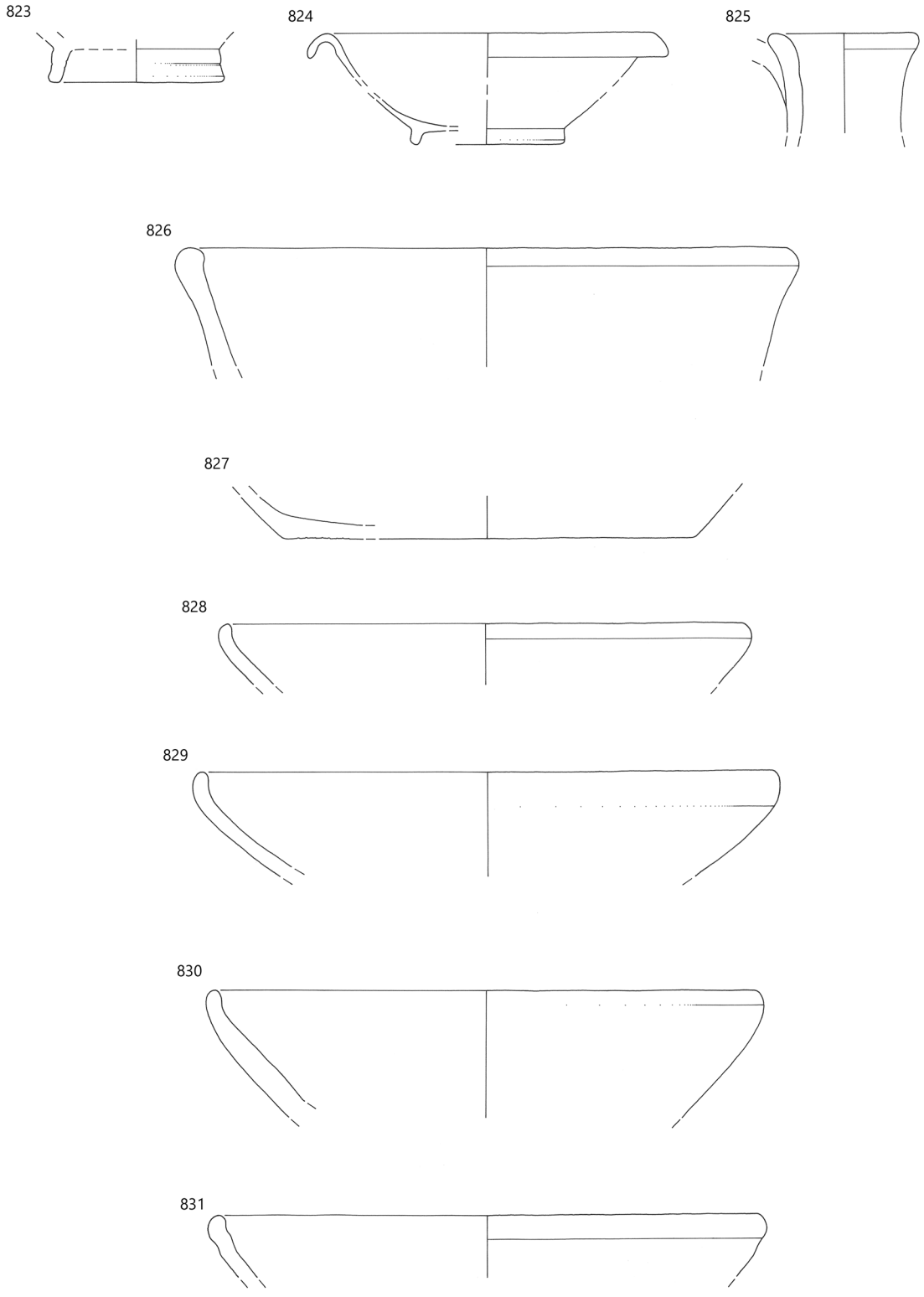
827 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6663
Fina keramika. Odlomek dna posode. Na notranji površini in zunanjem robu je delno ohranjen rjavo rdeč premaz. Dno je močno prežgano. F: NK1. B: rumena do sivo roza. Pr. d. 13,0 cm, ohr. v. 1,3 cm.

828 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6660
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). Na notranji površini in zunanjem robu je delno ohranjen oranžen premaz. Odlomek je ožgan. F: NK1. B: rumena do siva. Pr. u. 16,4 cm, ohr. v. 2,0 cm.

829 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 5997b
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). Na notranji površini in zunanjem robu je delno ohranjen rdeč premaz. Rob ustja je ožgan. F: NK1. B: roza do črna. Pr. u. 18,0 cm, ohr. v. 3,4 cm.

830 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6662
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). Na notranji površini in robu zunanje je delno ohranjen oranžen do rjav premaz. Ožgan. F: NK1. B: rumena do sivo roza. Pr. u. 17,2 cm, ohr. v. 4,0 cm.

831 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6661
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika (oblika K 4). Na notranji površini in zunanjem robu je delno ohranjen rjavo rdeč premaz. Na notranji strani in zunanji, pod robom ustja, sta plitva žlebova. Dno je močno prežgano. F: NK1a. B: rumena do sivo roza. Pr. u. 17,0 cm, ohr. v. 2,0 cm.

Grob 58, merilo 1 : 2.

832 SE 3756, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 5996

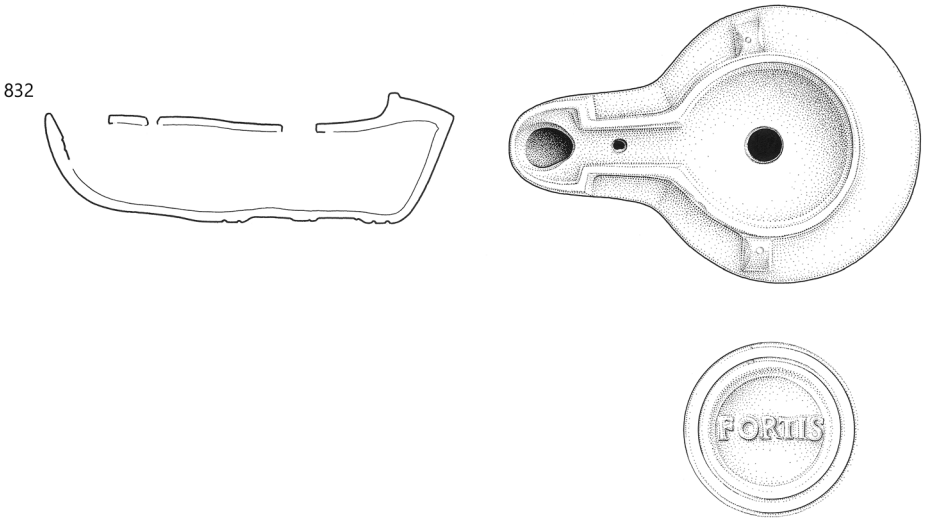
Pečatna oljenka. Tip Loeschcke Xa, z žigom FORTIS. Oljenka je skoraj vsa ožgana, siva. F: O2 ali O3. Dl. 10,8 cm, š. 7,2 cm, v. 3,4 cm.

833 SE 4022, grob 58, sek. XXII, kv. B/29, PN 6351

Novec: Claudius I/As/kovan 41–54/Rom/RIC 99, 115/PMBr 1864, t. 6,55 g, vel. 28,5 × 30,5 mm.

V SE 3756 so ležali še: odlomki staljenega stekla PN 6070 (7 g), PN 6056 (18 g), PN 5994 (4 g), PN 5995 (30 g) in PN 5999 (izgubljen), drugi staljeni odlomki stekla (31 g), odlomki dekoloriranega stekla (2 g – PN 5829), odlomki keramike (340 g), koščki apnenca (96 g) in amorfen kos železa (13 g) ter bronast novec (PN 6095 – izgubljen). V SE 4022 pa so se nahajali še: koščki apnenca (11 g), drobni odlomki keramike (5 g), drobci in odlomki staljenega stekla (4 g) ter amorfni delci železa (9 g).

Grob 58, merilo 1 : 2.

Grob 59 – SE 3757/SE 3758, SE 3764, SE 3753, sek. XXII, grobna parcela D, kv. B/30

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grob je ležal sredi grobne parcele D, v smeri sever–jug. Grobna jama (SE 3757) pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali in pravokotnega preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Na dnu groba je bila vidna črna mastna plast žganine (SE 3764) s sežganimi pridatki (več staljenih odlomkov steklene posode (**G849**) in balzamarijev (**G846**–**G848**). Tam so se nahajali še: bronast prstan (**G837**), dve koščeni igli (**G835**–**G836**) in del koščenega pokrovčka (**G834**), bronaste igle ali njihovi deli (**G838**–**G840**), bronasti žebljički in deli bronastega okova (**G841**–**G842**), ter nekaj delov železnih predmetov (**G843**–**G845**). Grobna jama je bila nato zapolnjena z rjavo črnim, zbitim, zemljenim polnilom (SE 3758), db. 0,29 cm, ki je vsebovalo več pridatkov. Med njimi so bili: koščen etui s pokrovom (**G852**), koščena piksida (**G853**), koščena ploščica in gumb (**G854**–**G855**), različni železni izdelki (**G856**–**G862**), odlomki steklenih predmetov (**G863**), deli keramičnega posodja (**G865**), odlomki kadilnice (**G865**), brusni kamen (**G867**) in novec (**G868**). Nekaj pridatkov je bilo pripisanih obema zapolnitvama, med njimi odlomek kadilnice (**G850**) in del pečatne oljenke (**G851**). Ob robovih vkopa grobne jame je bila vidna ožgana črna linija, nastala ob sežigu pokojnika. Ob vzhodnem robu je grob 59 zamejevala linija prodnikov (SE 3753), med katerimi je ležal odlomek kadilnice (**G869**).

Dimenzije grobne jame: 2,15 m × 1,27 m, globina 0,40 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3758/SE 3764 – teža: 608,55 g (lobanja: 70,06 g, 40 mm; rebra: 11,67 g, 23 mm; vretenca: 3,52 g, 14 mm; stopalo: 2,36 g, 16 mm; dolge kosti, 78,96 g, 31 mm; nedoločljivo: 441,98 g, 24 mm). Barva: bela, redko svetlo modra in črna. Drugo: živalske kosti.

Opis: vsi skeletni elementi so precej gracilni, bolj kažejo na otroka kot na odraslo osebo. Ohranjene korenine zob so močno poškodovane, a precej majhne. Ohranjeni nosač ima povsem razvit zob, tako da gre za otroka, starejšega od 6 let.

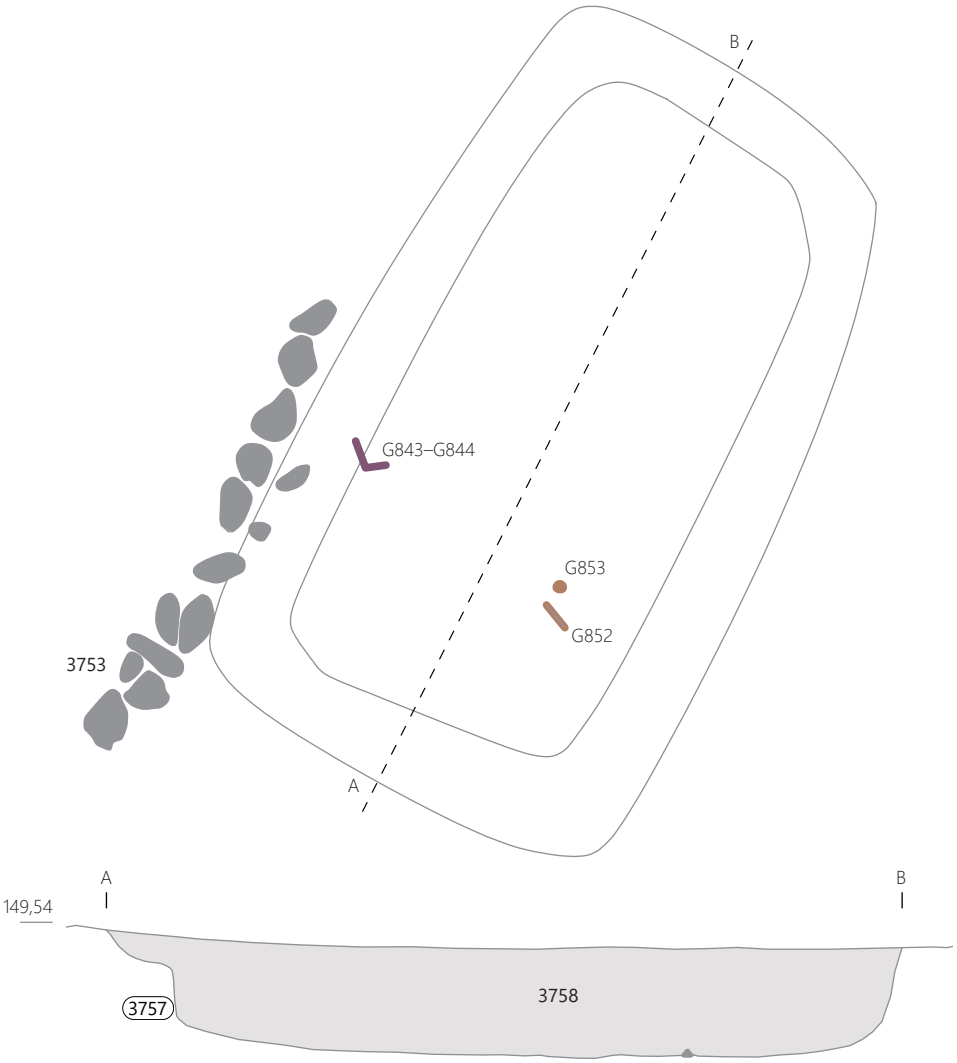

M 1 : 20

Grobni inventar

834 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6371
Del koščenega pokrovčka pikside z luknjico v sredini. Pr. 2,4 cm, db. 0,5 cm.

835 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6372
Profilirana glavica koščene igle, perforirana. Pr. 0,7 cm, dl. 0,9 cm.

836 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6373
Odlomek koščene igle, okroglega preseka. Pr. od 0,3 do 0,4 cm, dl. 2,8 cm.

837 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5958
Bronast prstan z gemo iz masivnega brona, lečastega preseka. Gema je ovalna. Pr. 2,8 cm, vel. geme z robom 1,6 × 1,3 cm, db. od 0,5 do 0,6 cm.

838 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5966
Profiliran zaključek bronaste glavice, verjetno igle. Pr. 0,4 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

839 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5964
Odlomek bronaste igle okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 4,0 cm.

840 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6375b
Del bronaste igle okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, rek. dl. 1,8 cm.

841 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5965
Bronast žebljiček s kroglasto glavico in trnom okroglega preseka. Pr. gl. 0,4 cm, dl. 1,6 cm.

842 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6375a
Del bronastega okrasnega okova (?) s trnom pravokotnega preseka. Š. 0,8 cm, ohr. dl. 2,2 cm.

843 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5957b
Del železnega rezila (?), močno korodiran. Š. 1,1 cm, ohr. dl. 7,2 cm.

844 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5957a
Del železnega ploščatega pravokotnega okova s poudarjenim perforiranim kroglastim zaključkom (poškodovan) z zakovicami. Ohr. š. 1,8 cm, rek. dl. 5,8 cm, db. 0,1 cm.

845 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6374
Železen žebljiček z ravno, delno poškodovano glavico in trnom kvadratnega preseka. Vel. gl. 0,4 × 0,9 cm, dl. 2,5 cm.

846 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5959
Ustje in vrat steklenega balzamarija, poškodovan v ognju. Pr. u. 2,5 cm, ohr. v. 7,5 cm.

847 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6671
Ustje in vrat steklenega balzamarija, poškodovan v ognju. Pr. u. 1,3 cm, ohr. v. 4,4 cm.

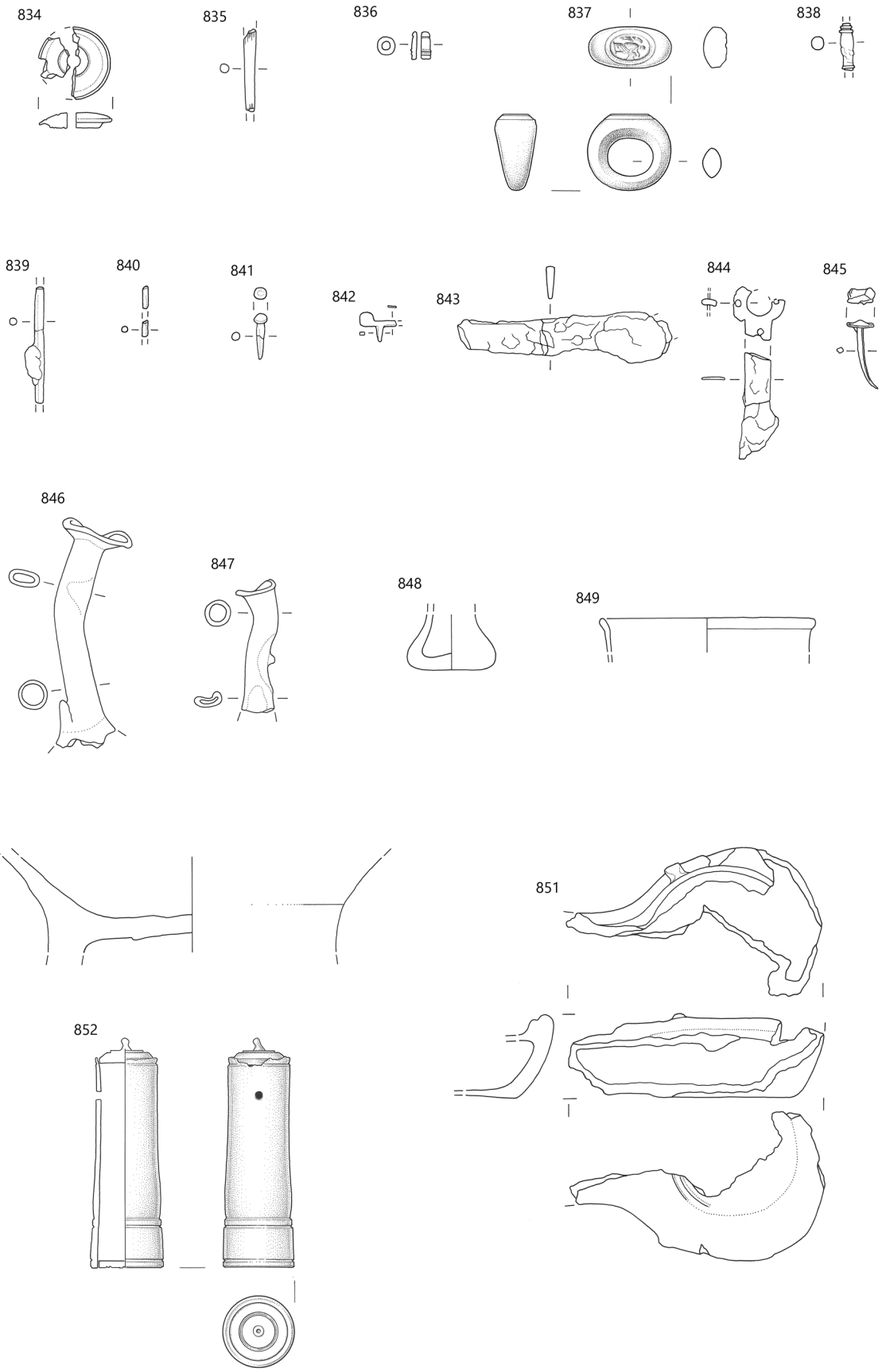
848 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5961
Spodnji del steklenega balzamarija. Dno je ravno. Pr. d. 2,2 cm, ohr. v. 1,8 cm.

849 SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6670
Odlomek rahlo izvihanega ustja steklene čaše. Pr. u. 7,3 cm, ohr. v. 1,3 cm.

850 SE 3758/SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5846
Kadilnica. Dno in del noge kadilnice (?). Močno ožgano. F: N2/N1. B: siva do temno siva. Pr. d. 9,6 cm, ohr. v. 3,2 cm.

851 SE 3758/SE 3764, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6667
Oljenka. Delno ohranjena pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Del dna, ostenja in ramena. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki premaza, močno ožgana. F: O3. B: siva. Ohr. dl. 8,4 cm, ohr. š. 4,8 cm, v. 2,6 cm.

852 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5953a
Visoka valjasta piksida s pokrovom. Okrogel pokrov ima valjast gumbast izrastek. V zgornjem delu ostenja je luknjica. Spodnji del pikside je profiliran, na dnu je okras v obliki koncentričnih krogov. Pr. u. 2,1 cm, pr. d. 2,5 cm, ohr. v. pok. 7,7 cm.

Grob 59, merilo 1 : 2.

853 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5954
Koščena piksida valjaste oblike, brez okrasa. Stojna ploskev je razširjena. Na dnu so ostanki bronaste ploščice. Pokrov ni ohranjen. Pr. u. 4,6 cm, pr. d. 5,1 cm, v. 5,4 cm, notranji pr. obročka 4,2 cm.

854 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5850
Koščen žeton (a) in morda spodnji del ozke in visoke pikside (b). Pr. 2,3 cm, ohr. v. 1,5 cm.

855 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6376
Koščen pokrov ozke pikside z okroglo odprtino in poudarjenim osrednjim delom. Pr. 1,5 cm, db. 0,5 cm.

856 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5953b
Predmet iz več odlomkov železne pločevine. V eni je ohranjen večji ploščat gumb. Vel. 4,2 × 1,8 in vel. 2,8 × 1,8 cm, pr. gumba 1,8 cm.

857 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6831
Dva korodirana železna žebljička s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. od 0,9 do 1,2 cm.

858 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6832
Korodiran železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

859 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6833
Korodiran železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,9 cm.

860 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5953d
Odlomka dveh zelo majhnih železnih žebljičkov s kvadratno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Vel. gl. od 0,4 × 0,4 do 0,5 × 0,5 cm, ohr. v. 1,2 do 1,6 cm.

861 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5953e
Dva dela železnih predmetov, kvadratnega oziroma pravokotnega preseka s preoblikovanim izvlečenim zaključkom. Vel. 0,8 × 2,0 cm, vel. 1,4 × 6,2 cm.

862 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6830
Del pravokotne, korodirane železne ploščice rombičnega preseka. Š. 1,2 cm, ohr. dl. 2,6 cm.

863 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5955
Del dna balzamarija s širokim sploščenim telesom. Na dnu je slabo viden del žiga VOLUMNI IANUARI (?). Pr. d. 6,2 cm, ohr. v. 1,5 cm.

864 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6668
Keramika tankih sten. Odlomek profiliranega ustja in ostenja čaše (KTS O1.2). Na zunanji površini so ostanki črnega premaza. F: KTS1. B: siva. Pr. u. 8,2 cm, ohr. v. 2,3 cm.

865 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6666
Fina keramika. Fin lonec z vodoravno izvihanim ustjem. Na zunanji površini je svetlo rdeč premaz. Pod ustjem je okras valovnice in vodoravno rebro. F: N2a. B: zunanja površina je bež, notranja pa roza. Pr. u. 17,2 cm, ohr. v. 3,9 cm.

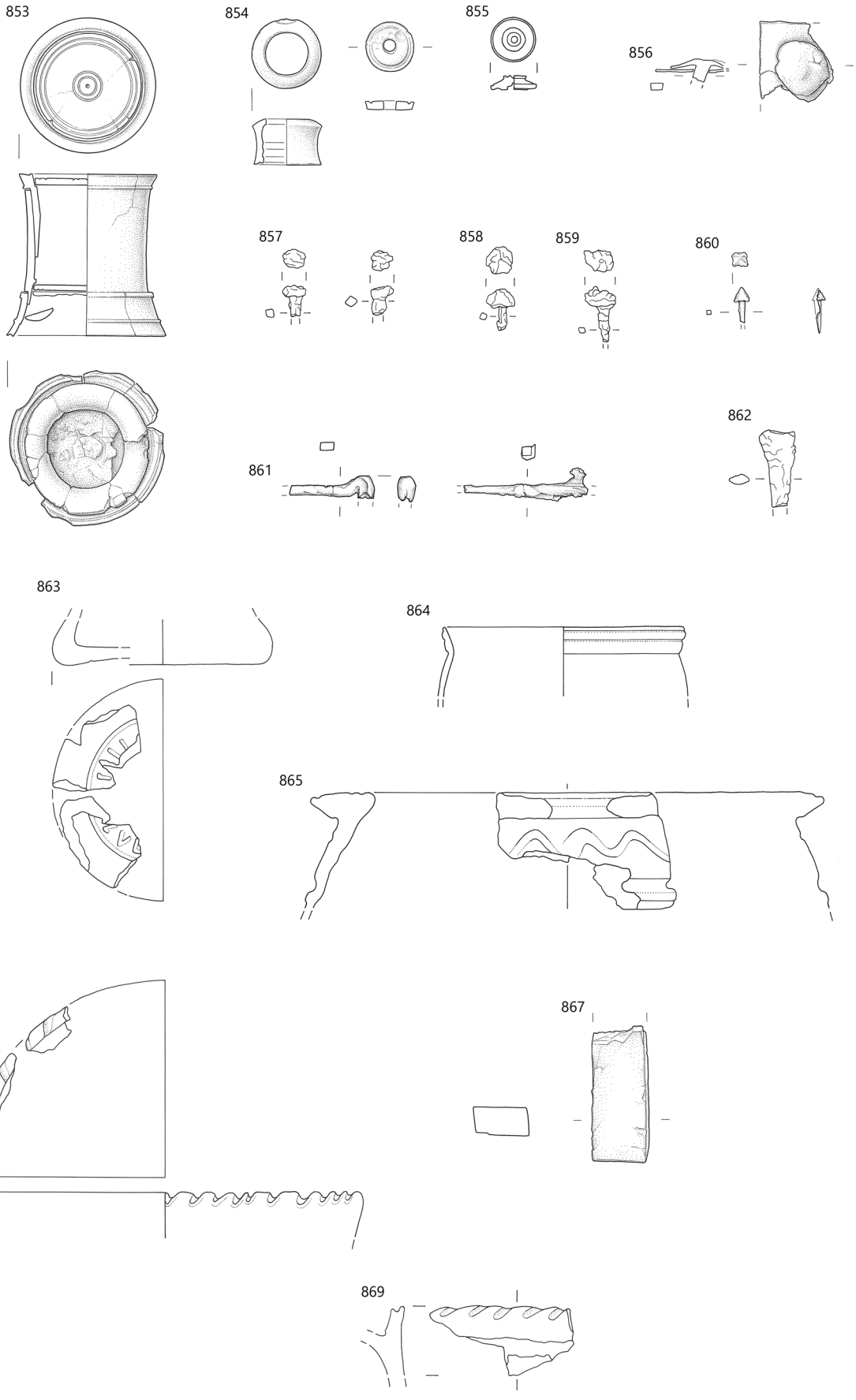
866 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 6669
Kadilnica. Odlomek ustja in ostenja kadilnice. Rob ustja je okrašen z vrezi. Ožgana. F: N2/N1. B: siva. Pr. u. 13,2 cm, ohr. v. 1,5 cm.

867 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5953c
Del pravokotnega debelejšega brusnega kamna, pravokotnega preseka. Vel. 2,0 × 4,4 cm, db. 1,0 cm.

868 SE 3758, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5849
Novec: Augustus/As/kovan 16–6 pr. Kr./Rom/RIC?/PMBr 1854, polovičen, t. 2,02 g (sekundarno odložen?).

869 SE 3753, grob 59, sek. XXII, kv. B/30, PN 5827
Odlomek ustja in ostenja kadilnice. Na ostenju je okras reber. Ustje in rebro sta okrašena z odtisi palčke. Odlomek je prežgan. F: N1. B: siva. Vel. 2,4 × 4,8 cm.

V SE 3764 so se nahajali še: odlomki v ognju poškodovane steklene posode PN 5962 (0,8 g), deli bronastega predmeta PN 5966 (2 g), staljeni koščki steklenega predmeta (4 g). V SE 3758 so se nahajali še: številni majhni drobci delno staljenega stekla (54 g), odlomki in drobci keramike (134 g), koščki apnenca (64 g), drobci kamene strele (2 g), majhni kamniti odbitki in luske (36 g), košček žlindre (3 g) ter amorfni koščki železa (29 g).

Grob 59, merilo 1 : 2.

Grob 60 – SE 3759 (= SE 3762)/SE 3760, SE 3763, SE 3766, SE 3767 in SE 3774, grobna parcela D, sek. XXII, kv. B/30–31
Grobna jama s konstrukcijo, grobna skrinja iz opek (oblika Žb1), enojen pokop.

Opis: grob je ležal ob vzhodni steni grobne parcele D. Grobna jama (SE 3759 = SE 3762) je bila pravokotne oblike, velikosti 1,74 m × 0,75 m in globine 0,25 m. Vanjo je bil položen pokojnik in bil v njej tudi sežgan skupaj s pridatki (gre torej za bustum). Na žganino (SE 3774) so bile položene tegule v obliki dvokapne strehe (SE 3766). Na obeh ožjih koncih je bila žganina omejena še z dvema tegulama (SE 3767). Na meji med tegulami strehe je bil čez stik dveh tegul položen imbrex. Opečna konstrukcija groba, ki na zahodnem grobišču predstavlja posebnost, je bila krajša od grobne jame. Pridatki v grobu so bili uničeni v ognju. V žganini (SE 3774) so se nahajali bronast novec (**G872**), čaša gubanka (**G870**) in pečatna oljenka (**G871**). Zasutji groba sta predstavljali zbita rjava ilovnata plast znotraj opečnate konstrukcije SE 3760 in premešana ilovnata rjava plast SE 3763 zunaj nje. Obe zasutji sta vsebovali posamične najdbe. V SE 3760 je bil deponiran odlomek ustja amfore (**G873**), v SE 3763 pa železna žebljička (**G874**–**G875**). Grob je bil delno uničen že pri gradnji magistralne ceste v letu 1958. Takrat je bil odnesen stik med tegulami oz. sleme strehe pokrova.

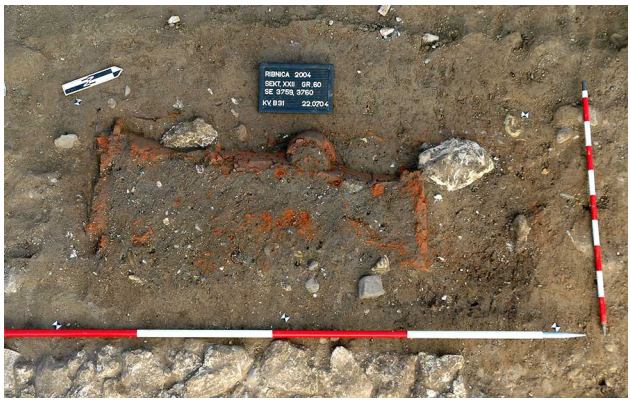
Dimenzije grobne jame: 1,74 m × 0,75 m, ohr. globina 0, 25 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3774 – teža: 657,24 g (lobanja – 25,5 g, 27 mm; rebra – 10,55 g, 15 mm; vretenca – 20,2 g, 27 mm; dlani/stopala – 7,83 g, 26 mm; dolge kosti – 111,18 g, 40 mm; nedoločljivo – 481,98 g, 22 mm). Barva: črna in rjava. Drugo: živalske kosti in odlomek stekla. SE 3764 – teža: nedoločljivo – 1,46 g, 18 mm. Barva: bela. Drugo: kamen. SE 3760 – teža: nedoločljivo – 2,9 g, 9 mm.

Opis: lobanjski šivi so deloma že zraščeni, večinoma pa odprti Zobje so povsem razviti in precej robustni. Ohranjeno telo vratnega vretenca ima zraščen vretenčni obroč. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo.

Živalski ostanki: SE 3763 – *Ovis s. Capra* (2 frg. – radius dia., *dens sup.*).

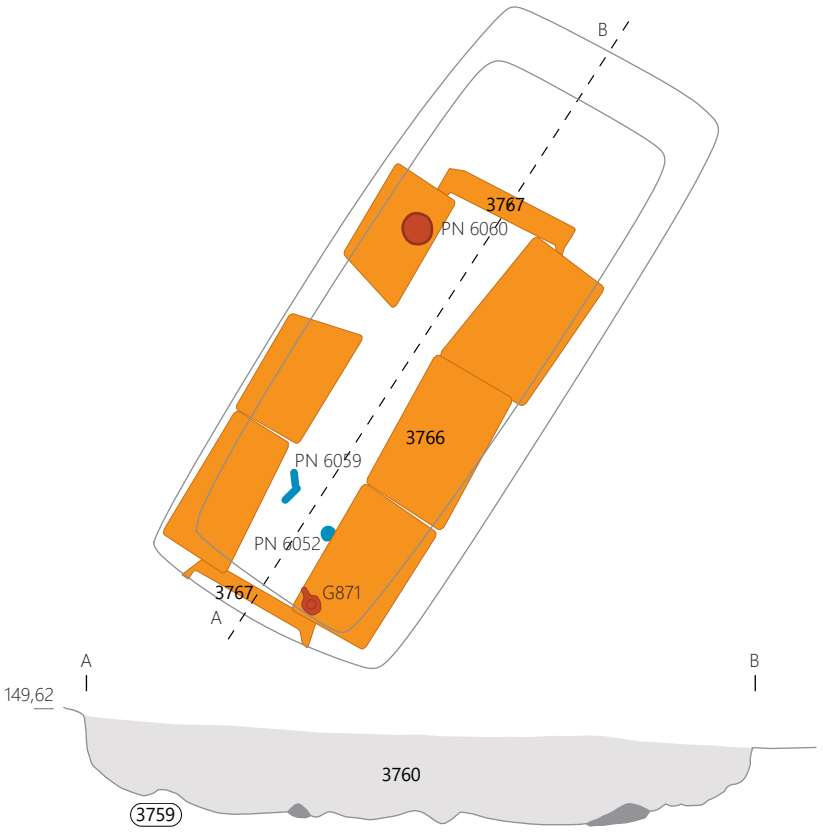

M 1 : 20

B
3767
PN 6060
3766
PN 6059
PN 6052
3767
G871
A
A
B
149,62
3760
3759

Grobni inventar

870 SE 3774, grob 60, sek. XXII, kv. B/31, PN 6060
Fina keramika. V celoti ohranjena čaša gubanka na visoki nogi, z vratom, ki prehaja v odrezano ustje (oblika Č 9.1). F: FN1. B: sivo rjava. Pr. u. 5,1 cm, pr. d. 3,2 cm, v. 10,0 cm.

871 SE 3774, grob 60, sek. XXII, kv. B/31, PN 6057
Oljenka. Delno ohranjena pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Nosek in dno sta ožgana. F: O2. B: oranžna do siva. Dl. 8,8 cm, pr. diska 5,7 cm, v. 3,2 cm.

872 SE 3774, grob 60, sek. XXII, kv. B/31, PN 6000
Novec: Hadrianus/As/kovan 117–138/Rom/RIC?/PMBr 1856, določitev po portretu, t. 5,55 g, vel. 25,5 × 26,5 mm.

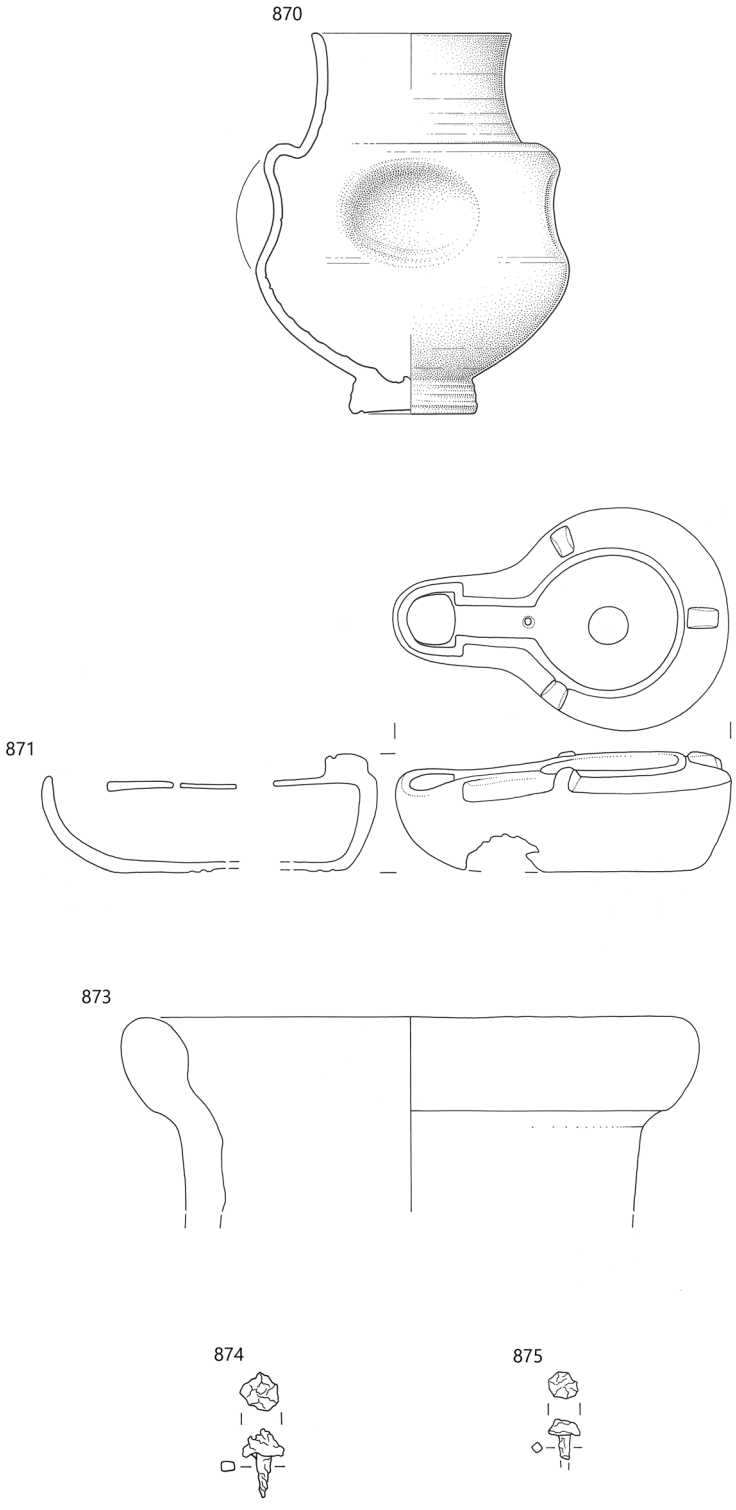
873 SE 3760, grob 60, sek. XXII, kv. B/31, PN 6665
Transportno posodje. Odlomek ustja in vratu amfore, tip Dressel 2–4. F: A1. B: svetlo rumena. Zunanji pr. u. 15,2 cm, ohr. v. 5,1 cm.

874 SE 3763, grob 60, sek. XXII, kv. B/31, PN 6798
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,7 cm.

875 SE 3763, grob 60, sek. XXII, kv. B/31, PN 6799
Železen žebljiček s polkroglasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

V SE 3774 so se nahajali še: odlomki in drobci staljenega stekla (PN 6059, PN 6064 (42 g) in PN 6052 (20 g)), drobci keramike (14 g), odlomki in drobci gradbenega materiala (116 g), kosi apnenca (92 g) in amorfnega korodiranega železa (51 g). V SE 3760 so se nahajali odlomki keramike (46 g), kosi apnenca (102 g), odlomek stekla (1 g) in odlomki gradbenega materiala (164 g). V SE 3763 pa so se nahajali drobci keramike (11 g), odlomki gradbenega materiala (86), odlomki stekla (1 g), kosi apnenca (18 g) in koščki železnih žebljičkov (PN 6800, PN 6801) ter koščki amorfnega železa (4 g).

Grob 60, merilo 1 : 2.

Grob 61 – SE 3826/SE 3827, sek. XXIII, kv. D/33

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

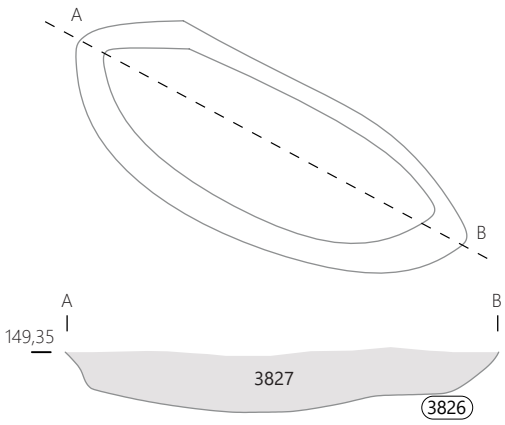
Opis: v grobno jamo (SE 3826) ovalne tlorisne oblike, poševnih sten in ravnega dna, vkopano v geološko osnovo, je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito, trdno, zelo temno sivo rjavo ilovico (10YR 3/2) s koščki oglja (SE 3827). Pri vrhu polnila so bili najdeni keramična čaša (**G878**) in železni žebljički (**G876–G877**).

Dimenzije grobne jame: 1,16 m × 0,47 m, ohr. globina 0,12 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3827 – teža: 47,68 g (lobanja – 8,42 g, 16 mm; rebra – 0,7 g, 23 mm; dolge kosti – 4,08 g, 19 mm; nedoločljivo – 34,48 g, 10 mm). Barva: bela. PN 5944 – teža: 42,28 g (lobanja – 0,49 g, 17 mm; nedoločljivo – 3,79 g, 10 mm). Barva: umazano bela.

Opis: slabo ohranjeni odlomki, prepoznavni so deli lobanje in dolgih kosti, a redki. Odlomki so tanki, morda otroški. V PN 5944 je nekaj korenin stalnih zob, ena verjetno ličnika ali podočnika, tako da gre za otroka, starejšega od 12 let.

Grobni inventar

876 SE 3827, grob 61, sek. XXIII, kv. D/33, PN 6829a

Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom nepravilnega kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

877 SE 3827, grob 61, sek. XXIII, kv. D/33, PN 6829b

Trije korodirani železni žebljički s potolčeno gobasto glavico in trnom nepravilnega ovalnega preseka. Pr. gl. od 0,6 do 0,8 cm, ohr. dl. od 1,1 do 1,2 cm.

878 SE 3827, grob 61, sek. XXIII, kv. D/33, PN 5944

Groba keramika. Rekonstruirana čaša z vodoravno izvihanim ustjem, dno je rahlo vbočeno, z odtisom lončarskega vretena (oblika Č 4.1). Ožgana. F: KK5. B: svetlo rjava do svetlo oranžna. Pr. u. 7,6 cm, pr. d. 4,2 cm, rek. v. 10,0 cm.

V SE 3827 so se nahajali še: drobci keramike (6 g), dva drobca stekla (0,1 g), majhen delček kamnitega odbitka (0,5 g) in koščki amorfnega železa (1 g).

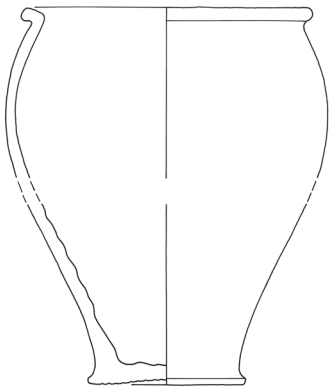
876

877

878

Grob 61, merilo 1 : 2.

Grob 62 – SE 3829/SE 3830, sek. XXIII, kv. D/34

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: v grobno jamo (SE 3829) pravokotne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, vkopano v geološko osnovo, je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana s temno sivo rjavo ilovico (10YR 3/2) s koščki oglja (SE 3830). V polnilu so bili poleg novca (**G885**) odkriti še deli bronastih in železnih najdb (**G879**–**G880**), odlomki kvadratne steklenice (**G881**) in keramičnega posodja (**G882**–**G884**). Južna stran grobne jame je mejila s prodnatim polnilom obcestnega recentnega jarka (SE 3824/SE 3825). Vidno je bilo tudi, da grob meji s skeletnim grobom 76.

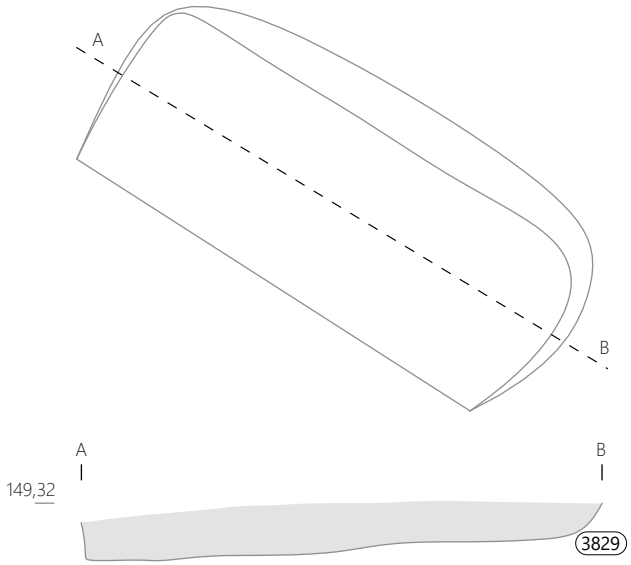
Dimenzije grobne jame: 1,40 m × 0,60 m, ohr. globina 0,27 m.

Datacija: druga polovica 1. stoletja ali 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3830 – teža: 61,06 g (lobanja – 4,94 g 12 mm; rebra – 3,37 g, 18 mm; dolge kosti – 1,67 g, 15 mm; nedoločljivo – 51,08 g, 17 mm). Barva: črna do bela.

Opis: prepoznavne so le lobanjske in dolge kosti, ki so zelo tanke. Morda gre za otroka.

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GROB 62
SE 3829, 3830
KV D 34 19.0704

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GROB 62
SE 3829,3830
KV.D34 23.0704

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GR. 62
SE 3829, 3830
KV.D34 23.0704

Grobni inventar

879 SE 3830, grob 62, sek. XXIII, kv. D/34, PN 6828
Del železnega žeblja s kvadratno ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

880 SE 3830, grob 62, sek. XXIII, kv. D/34, PN 5940
Del rezila železnega noža. Korodiran. Ohr. š. 1,4 cm, ohr. dl. 7,4 cm.

881 SE 3830, grob 62, sek. XXIII, kv. D/34, PN 5941
Del dna kvadratne steklenice z odtisom koncentričnih krogov. Vel. 3,7 × 3,3 cm.

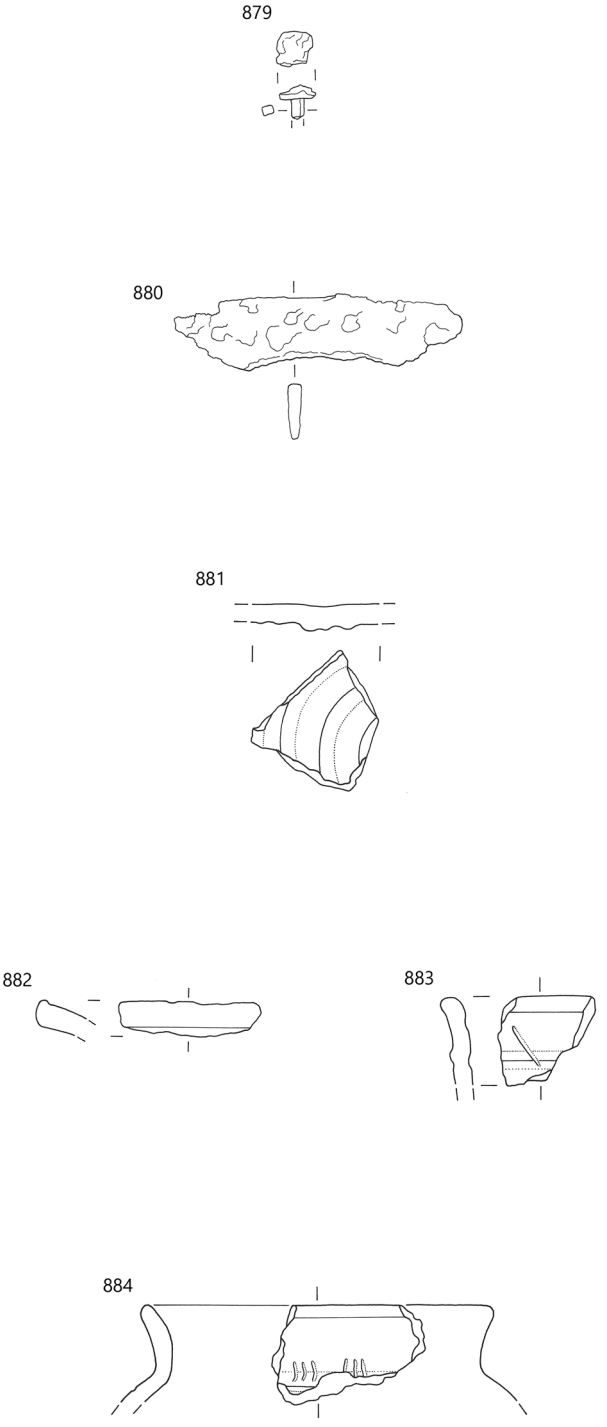
882 SE 3830, grob 62, sek. XXIII, kv. D/34, PN 6827
Fina keramika. Odlomek ustja posnetka sigilatne posode. Na zunanji strani je ohranjen rdeč premaz, notranja površina ni ohranjena. F: N1a. B: svetlo rdeče rumena. Vel. 1,8 × 5,8 cm.

883 SE 3830, grob 62, sek. XXIII, kv. D/34, PN 6511
Fina keramika. Ustje lonca z narebrenim vratom. Na zunanji površini je ohranjen črn premaz. Pod ustjem je poševni vrez. F: N3. B: svetlo rjava, siva. Vel. 2,3 × 2,4 cm.

884 SE 3830, grob 62, sek. XXIII, kv. D/34, PN 6510
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lončka. Rame je okrašeno z metličastim okrasom. F: KK1. B: črna. Pr. u. 9,3 cm, ohr. v. 2,6 cm.

885 SE 3830, grob 62, sek. XXIII, kv. D/34, PN 5939
Novec: Domitianus/As/kovan 81–96/Rom/RIC?/PMBr 1837, določitev po portretu, t. 9,2 g, vel. 26 × 24,5 mm.

V SE 3830 so se nahajali še: drobci bronaste žičke, verjetno peresovine PN 5950 (2 g), majhni deli kamnitih odbitkov (0,5 g), koščki apnenca (13 g), odlomki keramike (64 g), drobci stekla (2 g) in amorfni koščki železa (16 g).

Grob 62, merilo 1 : 2.

Grob 63 – SE 3831/SE 3832, sek. XXIII, kv. C–D/32

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: v grobno jamo (SE 3831) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, vkopano v geološko osnovo, je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito, trdno, zelo temno sivo ilovico (10YR 3/1) (SE 3832). V polnilu so bili najdeni drobni odlomki lončenine (**G887**) in odlomek brona (**G886**). Zgornji del polnila je bil poškodovan z recentnim vkopom odvodnega jarka (SE 3824/SE 3825).

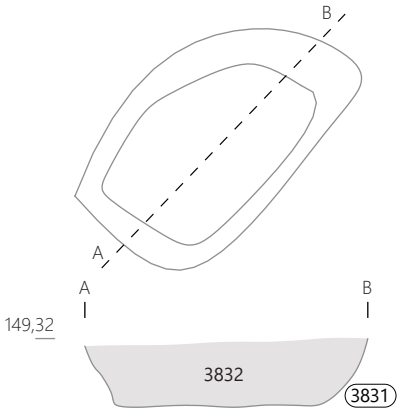
Dimenzije grobne jame: 0,80 m × 0,54 m, globina 0,33 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3832 – teža: 35,59 g (lobanja – 1,93 g, 12 mm; dolge kosti – 1,46 g, 11 mm; nedoločljivo – 32,2 g, 9 mm). Barva: črna do bela.

Opis: zelo slabo ohranjeni odlomki. Ohranjenih je nekaj korenin zob, ki so močno uničene. Zobje so stalni, zato je mogoče izključiti majhnega otroka.

M 1 : 20

Grobni inventar

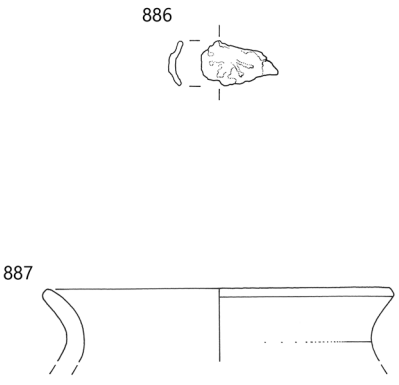
886 SE 3832, grob 63, sek. XXIII, kv. C–D/32, PN 5777

Odlomek bronaste upognjene pločevine. Vel. 1,2 × 2,0 cm.

887 SE 3832, grob 63, sek. XXIII, kv. C–D/32, PN 6672

Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lončka. F: KK2. B: črna do zelo svetlo rjava. Ustje je ožgano. Pr. u. 9,3 cm, ohr. v. 1,9 cm.

V SE 3832 so se nahajali še: odlomki keramike (12 g), košček gradbenega materiala (2 g), drobci stekla (5 g), kos železnega predmeta (PN 6826) in kos amorfnega železa (6 g).

Grob 63, merilo 1 : 2.

Grob 64 – SE 3835/SE 3836, sek. XXIII, kv. B–C/34

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobno jamo (SE 3835) ovalne tlorisne oblike, poševnih, zaobljenih sten in ravnega dna, vkopano v geološko osnovo, je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito, trdno, temno sivo rjavo ilovico (10YR 4/2) (SE 3836). V polnilu so bili najdeni odlomki lončenine (**G890**), bronasta fibula (**G888**) in deli še ene bronaste fibule (**G889**) ter močno korodirani deli železnih žebljičkov.

Dimenzije groba: 1,14 m × 0,98 m, globina 0,20 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3836 – teža: 107 g (lobanja – 4,81 g, 12 mm; rebra – 2,24 g, 18 mm; vretenca – 0,45 g, 12 mm; dolge kosti – 17,28 g, 26 mm; nedoločljivo – 82,22 g, 15 mm). Barva: rjava do bela, prevladuje bela.

Opis: odlomki lobanje in dolgih kosti so robustni. Ohranjeni lobanjski šivi so deloma zraščeni, deloma odprti. Zobje so povsem razviti. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo.

Živalski ostanki: SE 3836 – *Ovis s. Capra* (1 frg. – *dens* inf.).

Grobni inventar

888 SE 3836, grob 64, sek. XXIII, kv. B–C/34, PN 6332

Bronasta trobasta fibula. Š. 3,6 cm, dl. 4,5 cm, v. 2,1 cm.

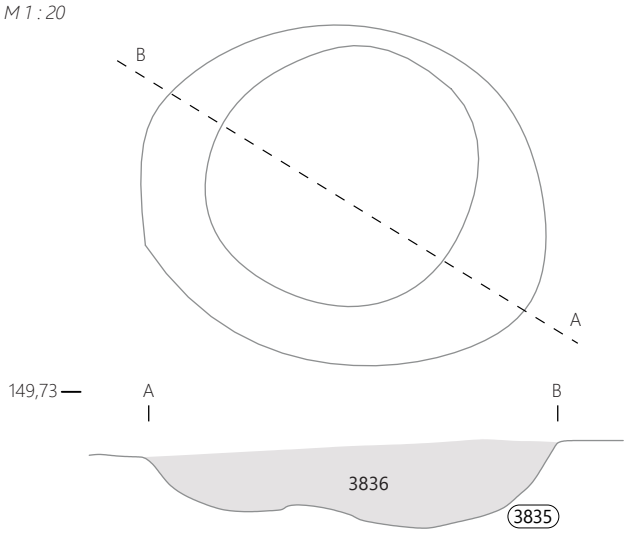
889 SE 3836, grob 64, sek. XXIII, kv. B–C/34, PN 5929

Deloma ohranjena bronasta fibula. Š. 2,5 cm, rek. dl. 6,8 cm.

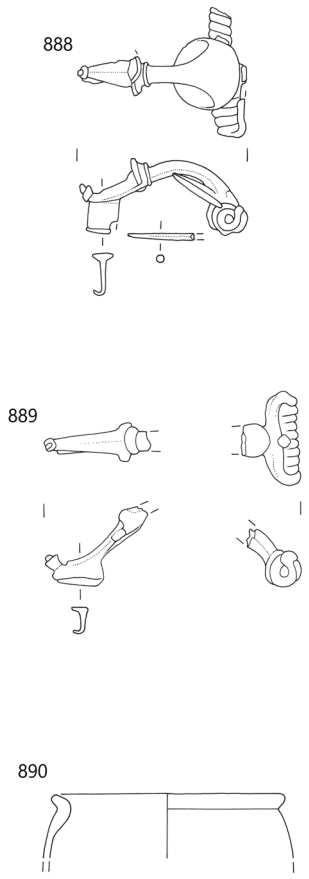
890 SE 3836, grob 64, sek. XXIII, kv. B–C/34, PN 6673

Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja čaše (oblika Č 4.2). Močno je prežgan. F: N2. B: svetlo sivo rjava. Pr. u. 6,2 cm, ohr. v. 1,7 cm.

V SE 3836 so se nahajali še: drobci keramike (8 g), kosi korodiranih železnih žebljev (PN 6824), koščki amorfnega železa (4 g) in drobci stekla (0,5 g).

Grob 64, merilo 1 : 2.

Grob 65 – SE 3837/SE 3838, sek. XXIII, kv. C/35
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), morda dvojen pokop.

Opis: V grobno jamo (SE 3837) pravokotne/ovalne tlorisne oblike, poševnih sten in ravnega dna, vkopano v prodnato plast (SE 3602), je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito, trdno, zelo temno sivo ilovico (10YR 3/1) (SE 3838). V polnilu so bili najdeni del jagode iz kamene strele (G899) in odlomki lončenine (G891–G898).

Dimenzije grobne jame: 1,48 m × 0,90 m, globina 0,19 m.

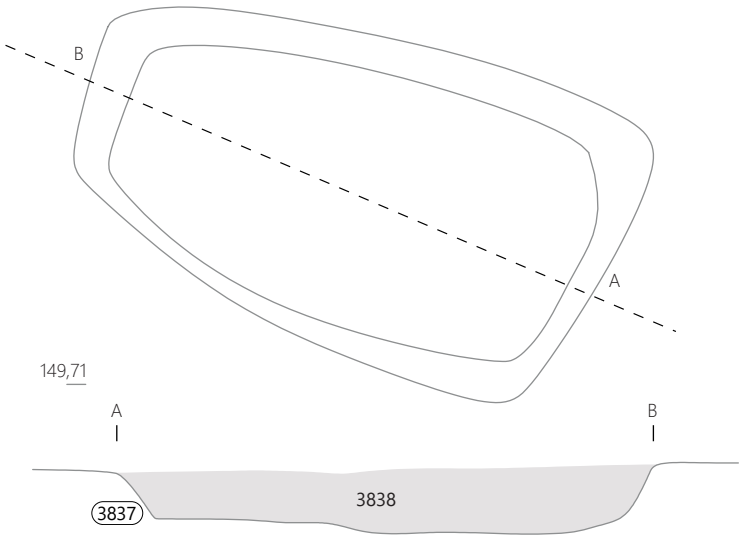
Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3838 – teža: 607,11 g (lobanja – 20,3 g, 19 mm; rebra – 12,85 g, 26 mm; dolge kosti – 109,68 g, 45 mm; nedoločljivo – 464,28 g, 15mm). Barva: črna do bela, prevladuje bela. Drugo: sežgane in nesežgane živalske kosti.

Opis: lobanjski šivi so zraščeni, zobje povsem razviti. Ohranjeni kroni ličnika in kočnika sta obrabljeni. Tudi dolge kosti so povsem razvite. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo. Kosti so gracilne, zelo vprašljivo gre za žensko. Poleg so zelo tanki odlomki lobanje (tudi nadočesni obok) in korenine verjetno mlečnih zob. Tudi nekateri odlomki dolgih kosti so zelo tanki. Verjetno gre za otroške kosti.

Živalski ostanki: SE 3838 – *Indet. spec.* (2 frg. – *indet fr.*).

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 65
SE 3837-3838
KV C 35 20.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GR 65
SE3837
KV C 35 28.07.04

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GROB 65
SE 3837
KV C 35 22.0704

RIBNICA 2004
SEKT. XXIII GR.65
SE 3837-3838
KV C 35 21.0704

Grobni inventar

891 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6515
Fina keramika. Več odlomkov ustja in ostenja finega lončka (oblika FL 2.2). F: N2. B: zelo svetlo rjava. Pr. u. 9,4 cm, ohr. v. 6,8 cm.

892 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6517
Fina keramika. Izvihano ustje lonca. F: N2. B: rdeče rjava. Pr. u. 12,4 cm, ohr. v. 1,3 cm.

893 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6512, PN 6513
Fina keramika. Del ustja, ostenja in dna krožnika (več odlomkov) (oblika K 1). Na notranji površini in zunanjem robu je ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: sivo rjava. Pr. u. 15,6 cm, pr. d. 20,0 cm, ohr. v. 4,3 cm.

894 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6514
Fina keramika. Del ustja, ostenja in dna krožnika (več odlomkov) (oblika K 4). Na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: oranžna. Pr. u. 15,4 cm, ohr. v. 3,2 cm.

895 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6518
Fina keramika. Del ustja, ostenja in dna krožnika (več odlomkov) (oblika K 1). Na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Dno je močno prežgano. F: NK1. B: oranžna. Vel. 4,0 × 4,3 cm.

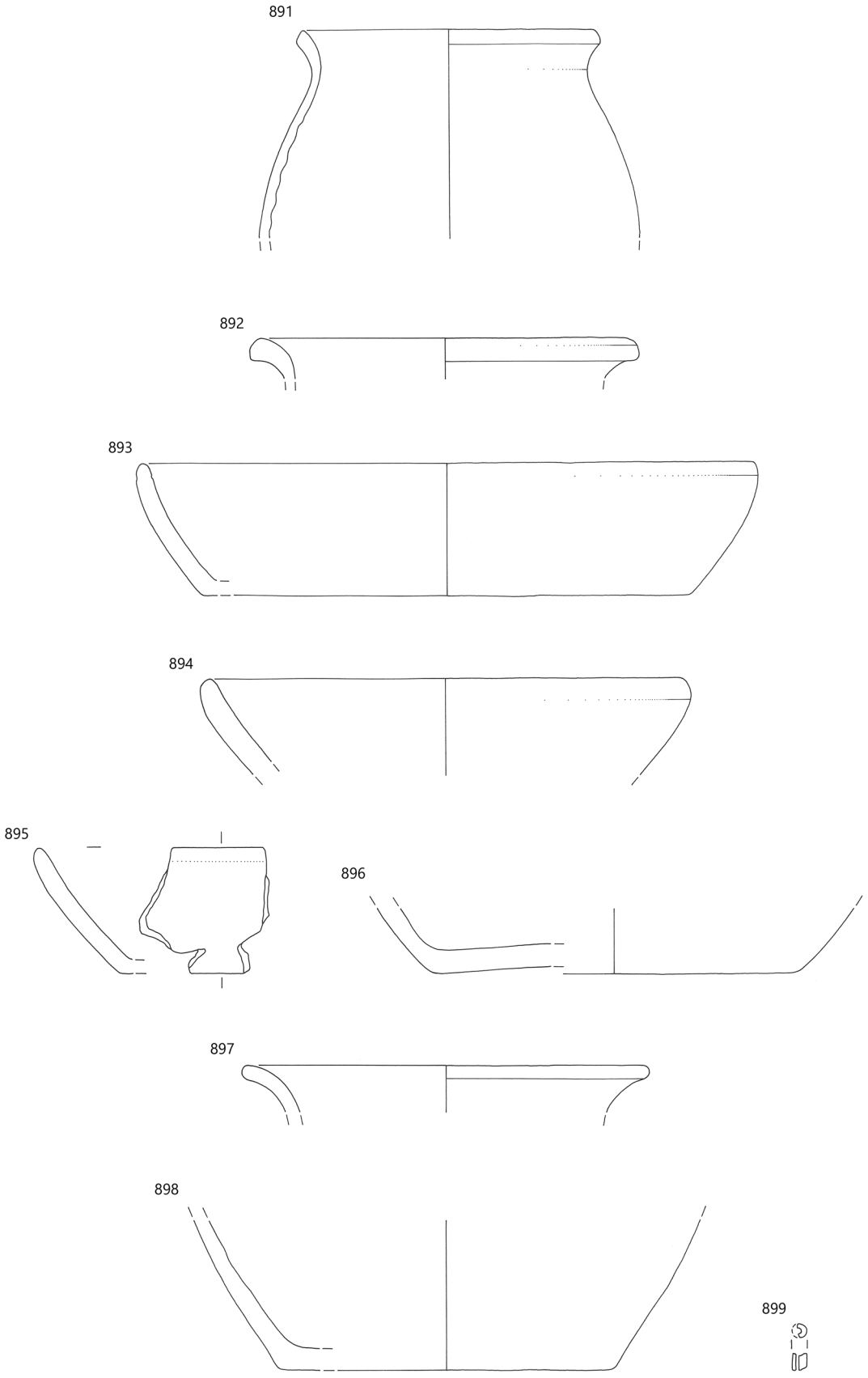
896 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6675
Fina keramika. Odlomek dna krožnika. Dno je močno prežgano. F: NK1. B: svetlo rdeče rjava. Morda gre za isto posodo kot PN 6518. Pr. d. 11,8 cm, ohr. v. 2,1 cm.

897 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6516
Groba keramika. Izvihano ustje lonca. F: KK1. B: temno siva. Pr. u. 13,0 cm, ohr. v. 1,5 cm.

898 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6674
Groba keramika. Odlomek dna lonca. F: KK1. B: notranja površina je temno siva, zunanja pa svetlo rjava. Zunanja površina je prežgana. Pr. d. 10,6 cm, ohr. v. 4,9 cm.

899 SE 3838, grob 65, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6676
Del jagode iz kamene strele. Vel. 0,5 × 0,5 cm.

V SE 3838 so se nahajali še: odlomki in drobci keramike (141 g), kosi apnenca (4 g), amorfni koščki železa (4 g) in drobec kamene strele ter stekla (0,5 g).

Grob 65, merilo 1 : 2.

Grob 66 – SE 3841/SE 3842, sek. XXIII, kv. C/35

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: v grobno jamo (SE 3841) nepravilne ovalne tlorisne oblike, poševnih sten in nepravilnega dna, vkopano v geološko osnovo, je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito temno sivo rjavo ilovico (10YR 4/2) (SE 3842). V polnilu je bilo najdenih več železnih žebljičkov (**G900**) in odlomki lončenine (**G901**–**G906**).

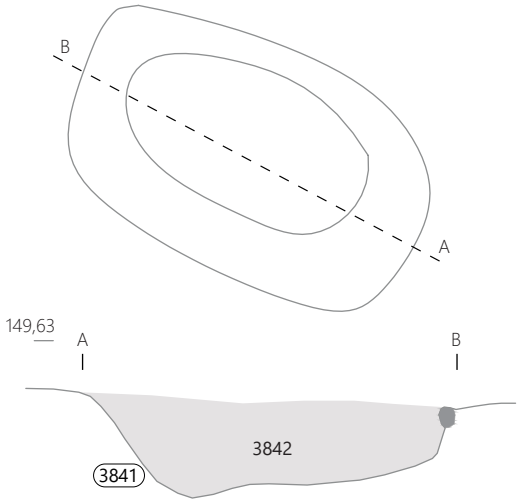
Dimenzije grobne jame: 1,00 m × 0,63 m, ohranjena globina 0,27 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3842 – teža: 57,66 g (lobanja – 6,15 g, 19 mm; rebra – 1,30 g, 18 mm; dolge kosti – 10,95 g, 17 mm; nedoločljivo – 39,26 g, 7 mm). Barva: modra, redko bela. Drugo: živalske kosti, oglje.

Opis: lobanjske in dolge kosti so tanke, vendar je ohranjenost slaba. Morda gre za otroka.

M 1 : 20

Grobni inventar

900 SE 3842, grob 66, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6825
Šest stožčastih glavic železnih žebljičkov. Trni niso ohranjeni. Korodirani. Pr. gl. od 0,9 do 1,0 cm, ohr. dl. od 0,7 do 0,8 cm.

901 SE 3842, grob 66, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6522
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja sklede (oblika S 1). Na zunanji in notranji površini so ohranjene sledi črnega premaza. F: N5a. B: siva. Pr. u. 15,0 cm, ohr. v. 1,8 cm.

902 SE 3842, grob 66, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6521
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja sklede (oblika S 1). Na notranji površini so ohranjene sledi rdečega premaza. F: N2a. B: svetlo rdeča. Vel. 1,2 × 3,0 cm.

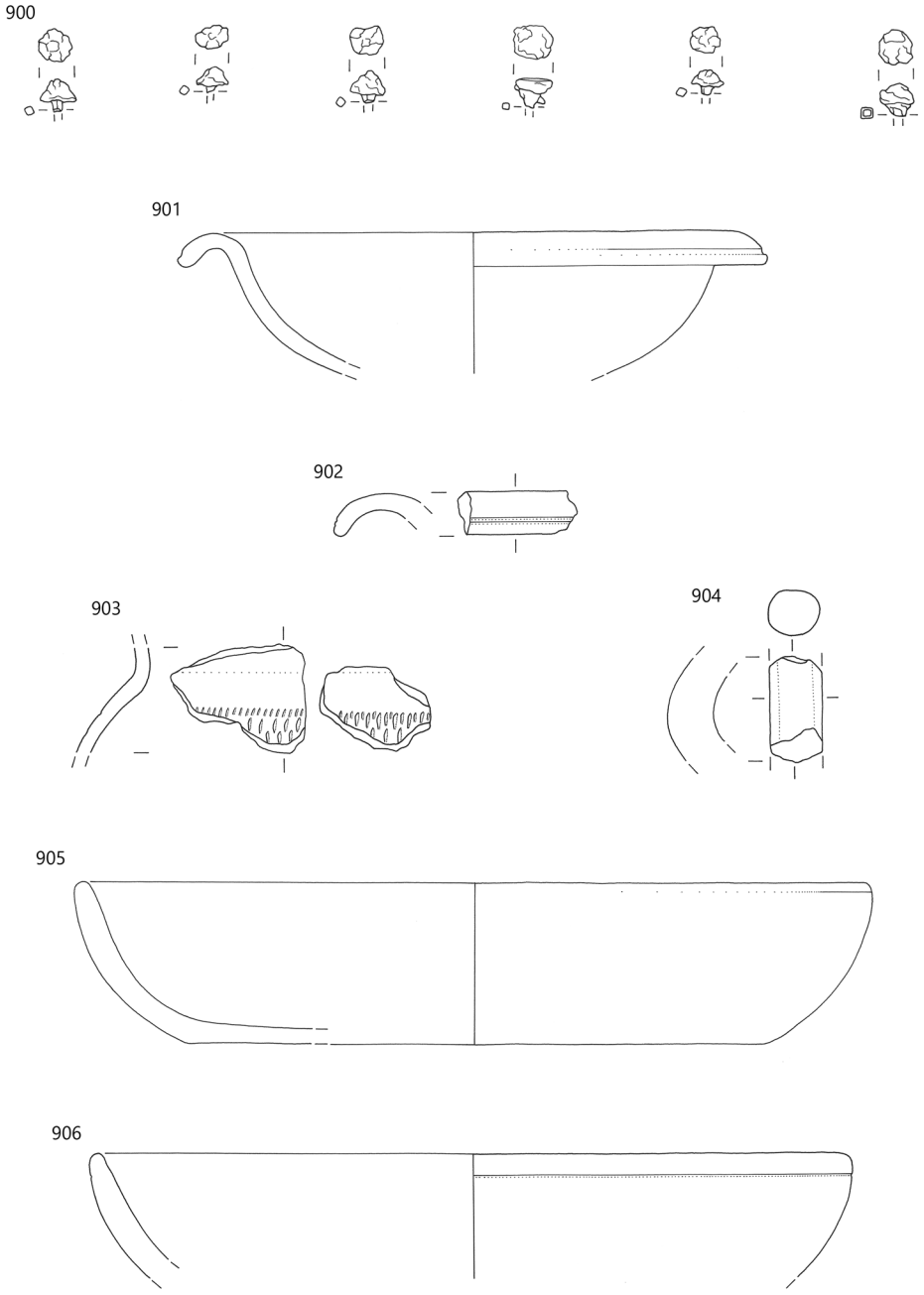
903 SE 3842, grob 66, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6677
Fina keramika. Odlomek vratu in ostenja posode zaprtega tipa. Na zunanji površini sta delno ohranjen črn premaz in peresni okras. F: N6a. B: svetlo siva. Pr. roč. 1,3 cm, ohr. dl. 3,2 cm,

904 SE 3842, grob 66, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6523
Fina keramika. Odlomek ročaja posode, okroglega preseka. F: N1. B: oranžna. Vel. 2,6 × 3,6 cm, 2,2 × 2,8 cm.

905 SE 3842, grob 66, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6519
Fina keramika. Krožnik (več odlomkov) (oblika K 1). Na zunanjem robu in na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Krožnik je deloma ožgan. F: NK1. B: svetlo rdeče rjava. Pr. u. 20,2 cm, pr. d. 14,6 cm, v. 4,2 cm.

906 SE 3842, grob 66, sek. XXIII, kv. C/35, PN 6520
Fina keramika. Odlomka ustja in ostenja krožnika (oblika K 1). Na zunanji in notranji površini je delno ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: svetlo rdeče rjava. Pr. u. 19,4 cm, ohr. v. 3,2 cm.

V SE 3842 so se nahajali še odlomki in drobci keramike (47 g) ter koščki amorfnega železa (10 g).

Grob 66, merilo 1 : 2.

Grob 67 – SE 3843/SE 3844, SE 3845, sek. XXIII, kv. C/33–34

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: Grobna jama (SE 3843) je bila pravokotne oblike z zaobljenimi vogali, rahlo poševnih sten in ravnega dna. Stene so bile ožgane na vzhodni, južni in zahodni strani. Polnilo grobne jame (SE 3844) je sestavljala plast črne žganine (10YR 2/1) s sežganimi kostmi in pridatki na dnu groba, db. od 0,08 do 0,20 m. Gre za enega od najbogatejših grobov na najdišču. Najdeni so bili: več fragmentov staljenega brona, deli bronaste pločevine (**G930**), več bronastih žebljičkov (**G924**–**G929**), železnih žebljev in žebljičkov oz. njihovih delov (**G931**–**G943**), železen dvokrak predmet (**G944**), več koščenih igel – lasnic in šivank (**G908**–**G918**), koščen igralni žeton (**G919**), več odlomkov keramičnega posodja (**G948**–**G952**) in stekla (**G945**–**G946**), steklena (**G947**) in jantarna jagoda (**G907**), deli zlate ogrlice (**G921**–**G923**), pa tudi zlati obesek v obliki čaše na nogi (kantharos) (**G920**). V grobu sta bila najdena tudi dva novca (**G953**–**G954**), od katerih je prvi republikanski srebrnik, kovan leta 47 pr. n. št., verjetno pridan kot posebna vrednost za pokojnico, za datacijo groba pa ni uporaben (**G953**). Drugi kovanec je bronast in datiran v leta 125–127 n. št. (**G954**). Nad plastjo žganine s pridatki (SE 3844) je bila odložena do 0,22 m debela plast apnenčastih kamnov, velikosti med 3 in 15 cm, vezanih z malto (SE 3845), ki so na neki način »zapečatili« vsebino groba. V njej so bili pridani: več jantarnih jagod (**G958**–**G961**), deli koščenih igel (**G962**–**G966**), koščena šivanka (**G967**), bronaste falere, zakovice in pločevina (**G968**–**G976**), železni žebelj in del železnega klina (**G977**–**G978**), dno steklene čaše (**G979**) ter kamnita utež (**G980**). Nekaj pridatkov je pripisanih obema zapolnitvama, med njimi bronasta ploščica (**G955**) in deli keramičnega posodja (**G956**–**G957**).

Dimenzije grobne jame: 1,97 m × 1,20 m, globina 0,35 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3845 – teža: 20,38 g (lobanja – 4,48 g, 12 mm; dolge kosti – 2,63 g, 10 mm; nedoločljivo – 13,27 g, 6 mm). Drugo: živalske kosti, oglje. Barva: temno modra do bela, temno modra prevladuje v prelomu, redko na površini. SE 3944 – teža: 387,82 g (lobanja – 18,56 g, 20 mm; rebra – 12,62 g, 26 mm; vretenca – 0,82 g, 16 mm; dolge kosti – 68,07 g, 30 mm; nedoločljivo – 287,75 g, 12 mm). Drugo: živalske kosti.

Opis: lobanjske in dolge kosti so zelo gracilne, bolj izgledajo otroške kot odrasle. Ohranjeno vretence ima lok zraščen z telesom, vretenčnega obroča ni, površina je videti nagubana. Verjetno gre za otroka, a ne zelo majhnega, zagotovo nad 5 let.

Živalski ostanki: SE 3844 – *Indet. spec.* (1 frg. – *indet fr.*); *Reptilia* (1 frg. – vertebra); *Bivalvia* (1 frg. – lupina); SE 3845 – *Indet. spec.* (9 fr. – varia); *Canis familiaris* (1 frg. – radius diat., 1 – Phalanx 1).

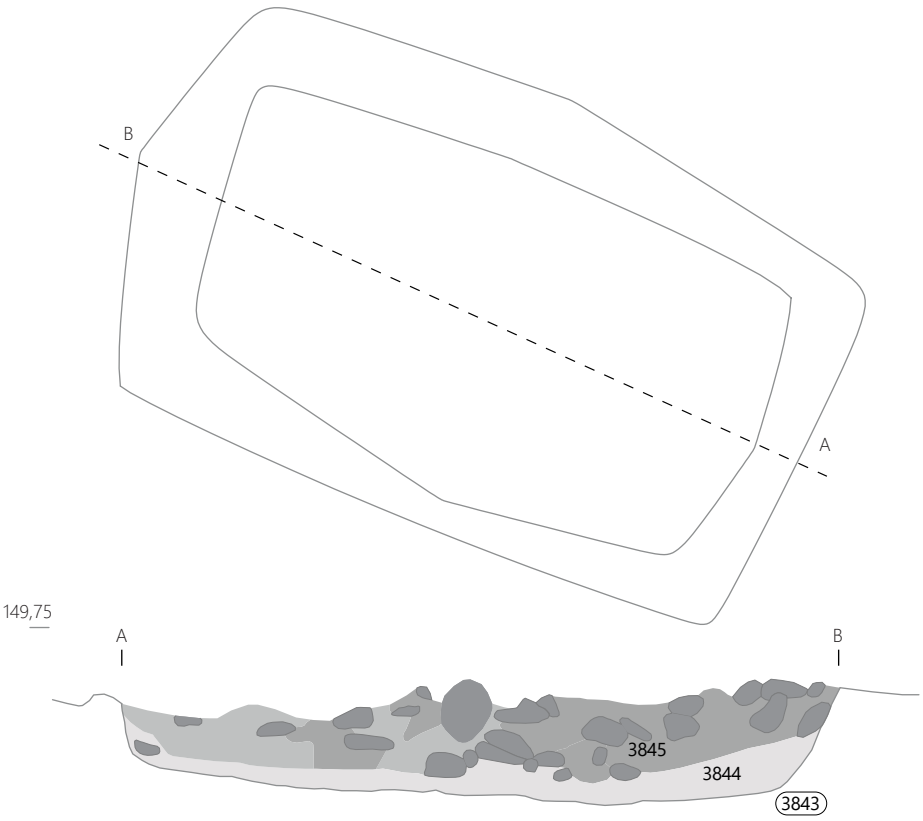

M 1 : 20

Grobni inventar

907 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6009
Delno ohranjena jantarna jagoda, perforirana. Ohr. dl. 0,9 cm, š. 1,5 cm.

908 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6306
Del kroglastega zaključka koščene igle. Pr. 0,7 cm, dl. 1,2 cm.

909 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5945
Gornji del koščene šivanke okroglega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 6,7 cm.

910 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5946
Odlomek koščene šivanke sploščenega ovalnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 6,0 cm.

911 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6340a
Odlomek koščene šivanke okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 2,7 cm.

912 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6340b
Odlomek koščene šivanke okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 2,7 cm.

913 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6340c
Odlomek koščene šivanke sploščenega ovalnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 1,5 cm.

914 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6340d
Odlomek koščene šivanke sploščenega ovalnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

915 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6340e
Odlomek koščene šivanke sploščenega ovalnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

916 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6340f
Odlomek koščene šivanke sploščenega ovalnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

917 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6340g
Odlomek koščene šivanke sploščenega ovalnega preseka. Pr.

0,3 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

918 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6340h
Odlomek koščene šivanke sploščenega ovalnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

919 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6341
Koščen okrogel igralni žeton. Pr. 4,3 cm, db. 0,2 cm.

920 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6343, PN 6342
Zlat obesek s filigranskim okrasom v obliki posode na nogi. Spodnji del je filigransko okrašen z nataljenimi bunčicami in krožci – rastlinski okras. Dodana je še spirala iz zlate žice s petimi navoji. V. obeska 1,2 cm, pr. zanke za obešanje 0,4 cm.

921 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5931
Tulec s spiralnim nastavkom iz zlate pločevine, z zanko za obešanje. Na gornjem delu je apliciran okras Herkulovega vozla (?). Dl. tulca 1,9 cm, pr. 0,5 cm.

922 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6005
Del bronaste kapice s pozlato in z delom zvitega traku za pritrditev. Vel. 0,8 × 1,0 cm in 0,5 × 0,5 cm.

923 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6004
Del bronaste kapice s pozlato in nastavkom za pritrditev. Vel. 1,0 × 1,0 cm in 0,5 × 0,3 cm.

924 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6002
Bronast žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,4 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

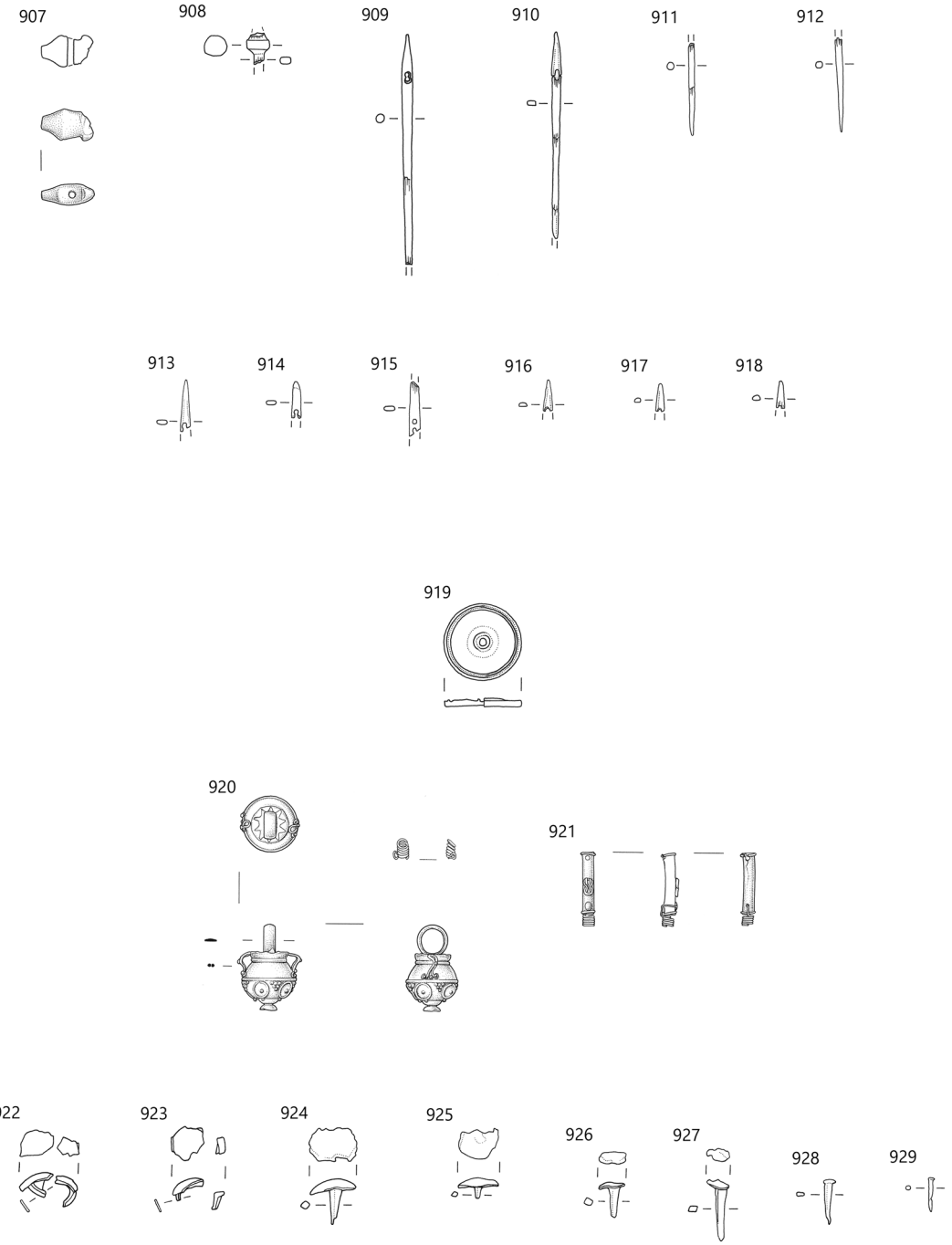
925 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6339a
Bronast žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

926 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5949
Bronast žebljiček z rahlo poškodovano okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,6 cm, ohr. rek. dl. 6,0 cm.

927 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6003
Bronast žebljiček z deloma ohranjeno okroglo ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Ohr. pr. gl. 0,6 cm, dl. 1,8 cm.

928 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6339b
Trn bronastega žebljička sploščenega ovalnega preseka. Pr. tr. 0,2 cm, dl. 1,2 cm.

929 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6339c
Trn bronastega žebljička okroglega preseka. Pr. tr. 0,2 cm, dl. 1,0 cm.

Grob 67, merilo 1 : 2.

930 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6339d
Del bronaste upognjene pločevine. Vel. 0,6 × 1,2 cm.

931 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6915
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

932 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6916
Dva majhna železna žebljička s stožčasto glavico in trnom nepravilnega kvadratnega preseka. Korodirana. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. od 1,0 do 1,1 cm.

933 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6917
Pet železnih žebljičkov s stožčasto glavico in nastavkom za trn kvadratnega preseka. Korodirani. Pr. gl. od 1,1 do 1,2 cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,2 cm.

934 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6918
Štirje železni žebljički s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodirani. Pr. gl. od 0,4 do 1,1 cm, ohr. dl. 0,5 do 1,6 cm.

935 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6908
Železen žebljiček s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Nekorodiran. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

936 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5943
Manjši železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Rahlo korodiran. Pr. glavice 1,2 cm, dl. 5,2 cm.

937 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6909
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Nekorodiran. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 2,2 cm.

938 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6910
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom okroglega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,9 cm, dl. 2,1 cm.

939 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6911
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. V spodnjem delu je trn rahlo ukrivljen. Korodiran. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,7 cm.

940 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5942
Železen žebelj s poškodovano ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Rahlo korodiran. Pr. gl. 1,2 cm, dl. 5,2 cm.

941 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6912
Železen žebelj s ploščato pravokotno glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 1,4 cm, dl. 4,8 cm.

942 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6486
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,2 cm, dl. 5,2 cm.

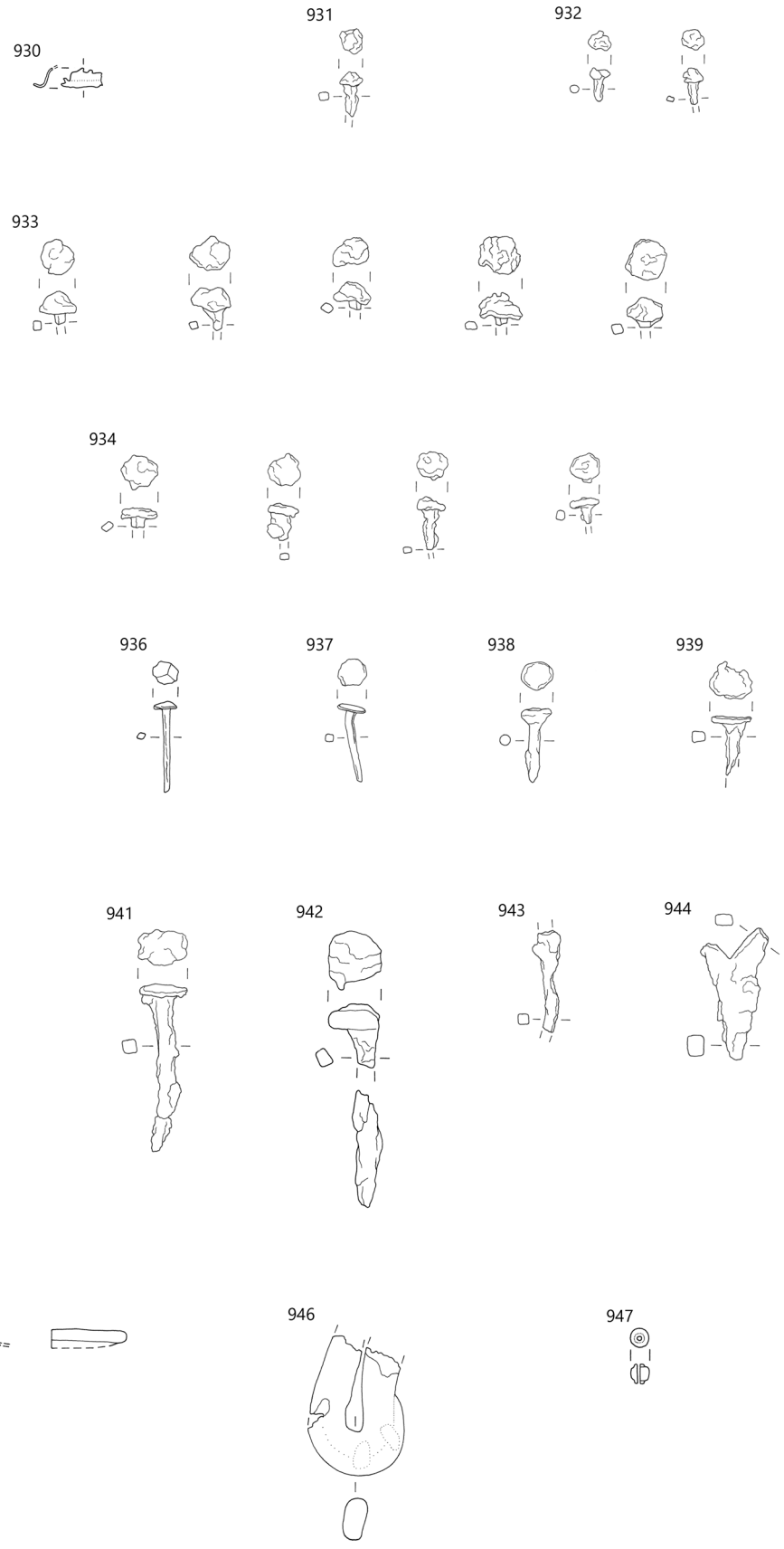
943 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6913
Trn železnega žeblja kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 2,9 cm.

944 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6914
Dvokrak železen predmet. Kraka sta kvadratnega preseka. Močno korodiran. Š. 2,0 cm, ohr. dl. 3,8 cm.

945 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6906
Odlomek ustja in drobci ostenja balzamarija, dekolorirano steklo. Pr. u. 4,0 cm, ohr. v. 0,5 cm.

946 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6001
Odlomek staljenega vratu balzamarija. Ohr. dl. 4,2 cm, ohr. š. 2,8 cm, db. 0,7 cm.

947 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6334
Steklena jagoda iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,6 cm, dl. 0,6 cm.

Grob 67, merilo 1 : 2.

948 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6007
Tera sigilata. Delno ohranjena skodelica, tip Consp. 43.1.3. Ustje je okrašeno z rastlinskim barbotin okrasom. Posodica je delno ožgana. F: TS2. B: roza. Pr. u. 7,8 cm, pr. d. 4 cm, v. 3,0 cm.

949 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6470
Tera sigilata. Delno ohranjena skodelica, tip Consp. 43.1.3. Ustje je okrašeno z rastlinskim barbotin okrasom. Posodica je delno ožgana. F: TS2. B: roza. Pr. u. 7,0 cm, ohr. v. 1,2 cm.

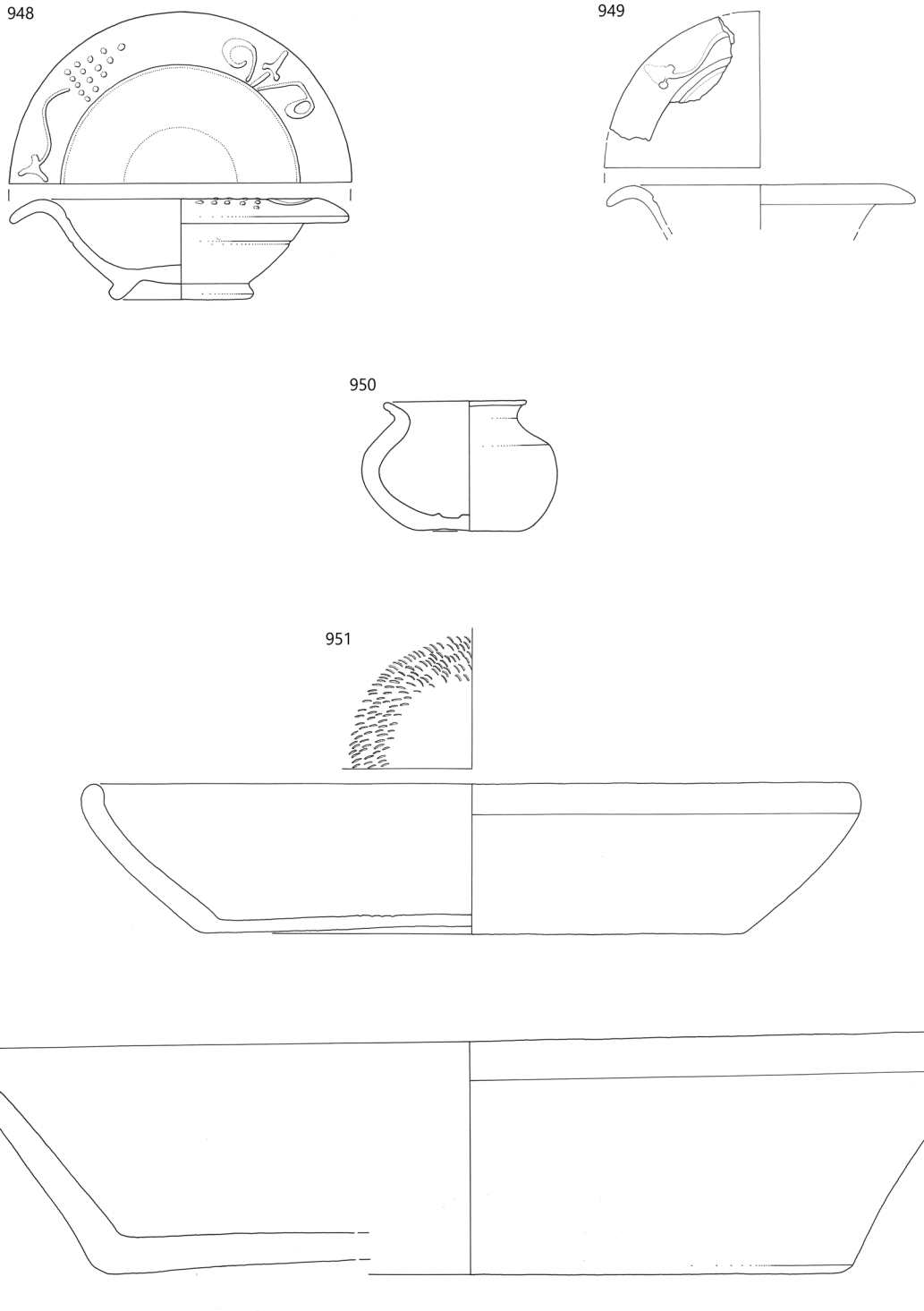
950 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5938
Fina keramika. Miniaturen lonček z izvihanim ustjem in poudarjenimi rameni. Močno prežgan. F: N1/N2. B: siva. Pr. u. 4,0 cm, pr. d. 3,0 cm, v. 3,2 cm.

951 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6468, PN 6469, PN 6471
Fina keramika. Odlomki krožnika z uvihanim ustjem (oblika K 1). Na notranji površini in zunanjem robu je ohranjen rdeč premaz. Na notranji strani dna je peresni okras. Prežgan. F: N1a. B: lisasta svetlo oranžna do siva. Pr. u. 22,2 cm, pr. d. 15,8 cm, v. 4,4 cm.

952 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6473
Fina keramika. Odlomki krožnika z odebeljenim ustjem (oblika K 2). Slabo ohranjen rdeč premaz na notranji površini in zunanjem robu krožnika. F: N1a. B: oranžna. Pr. u. 29,6 cm, pr. d. 21,8 cm, v. 6,8 cm.

Grob 67, merilo 1 : 2.

953 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6338
Novec: Rim Republika/D/kovan 47 pr. Kr./Rom/RRC 453/1a/PMBr 1865, teža 3,29 g, pr. 19 mm.

954 SE 3844, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5947
Novec: Hadrianus/As/kovan 125–128/Rom/RIC 678/PMBr 1839, t. 9,57 g, pr. 27 mm.

955 SE 3844, SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5922
Del kvadratne ploščice iz bronaste pločevine z luknjicama. Vel. 4,1 × 3,8 cm.

956 SE 3844, SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5923, PN 6472
Fina keramika. Dvoročajni vrč s pokončnim ustjem (oblika DV 1). Rekonstruiran. Na vratu so vpraskani grafiti (številke od 1 do 4, zvezdica in drugi znaki). F: N1. B: svetlo rdeč. Pr. u. 6,3 cm, pr. d. 6,0 cm, v. 22,8 cm, š. roč. 2,5 cm, db. roč. 1 cm.

957 SE 3844, SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5924
Fina keramika. Odlomki krožnika z odebeljenim ustjem (oblika K 2). Slabo ohranjen svetlo rdeč premaz na notranji površini in zunanjem robu krožnika. F: N1a. B: oranžna. Pr. u. 23,0 cm, pr. d. 17,6 cm, v. 5,3 cm.

Grob 67, merilo 1 : 2.

958 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5904
Podolgovata ovalna jantarna jagoda. Perforirana. Dl. 2,3 cm, š. 1,2 cm.

959 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5797
Podolgovata ovalna, v srednjem delu nekoliko odebeljena jantarna jagoda. Perforirana. Dl. 2,4 cm, š. 1,4 cm.

960 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5901
Jantarna jagoda. Na spodnji strani je sploščena. Perforirana. Dl. 1,1 cm, š. 1,1 cm.

961 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5794
Delno ohranjena podolgovata ovalna jantarna jagoda. Perforirana. Dl. 1,9 cm, š. 0,9 cm.

962 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5919
Del koščene igle krožnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 5,3 cm.

963 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. B, C/33–34, PN 6907a
Odlomka koščene igle ovalnega preseka. Pr. 0,3 cm, rek. ohr. dl. 2,5 cm.

964 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. B, C/33–34, PN 6907b
Odlomek ožgane koščene igle ovalnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

965 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. B, C/33–34, PN 6907c
Odlomek ožgane koščene igle ovalnega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 0,7 cm.

966 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6331
Del koščene igle krožnega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 4,2 cm.

967 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5795
Del koščene šivanke sploščenega ovalnega preseka. Pr. 0,2 cm, dl. 3,5 cm.

968 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5926
Del bronaste falere. Odlomek bronaste pločevine s trnom za pritrditev. Vel. 2,6 × 2,3 cm.

969 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5921
Odlomek bronaste pločevine s trnom za pritrditev (falera?). Vel. 1,6 × 2,6 cm.

970 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6336
Bronasta zakovica z gobasto glavico in trnom, kvadratnega preseka. Ohr. pr. gl. 1,8 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

971 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6337
Bronasta zakovica z gobasto glavico in trnom, kvadratnega preseka. Ohr. pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

972 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5903a
Bronast žebljiček z delno ohranjeno okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, dl. 1,5 cm.

973 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5903b
Bronast žebljiček z delno ohranjeno manjšo ploščato ovalno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

974 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 6335
Bronast žebljiček z rahlo poškodovano okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

975 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5930
Bronast žebljiček z rahlo poškodovano okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

976 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5927
Bronast žebljiček s poškodovano ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

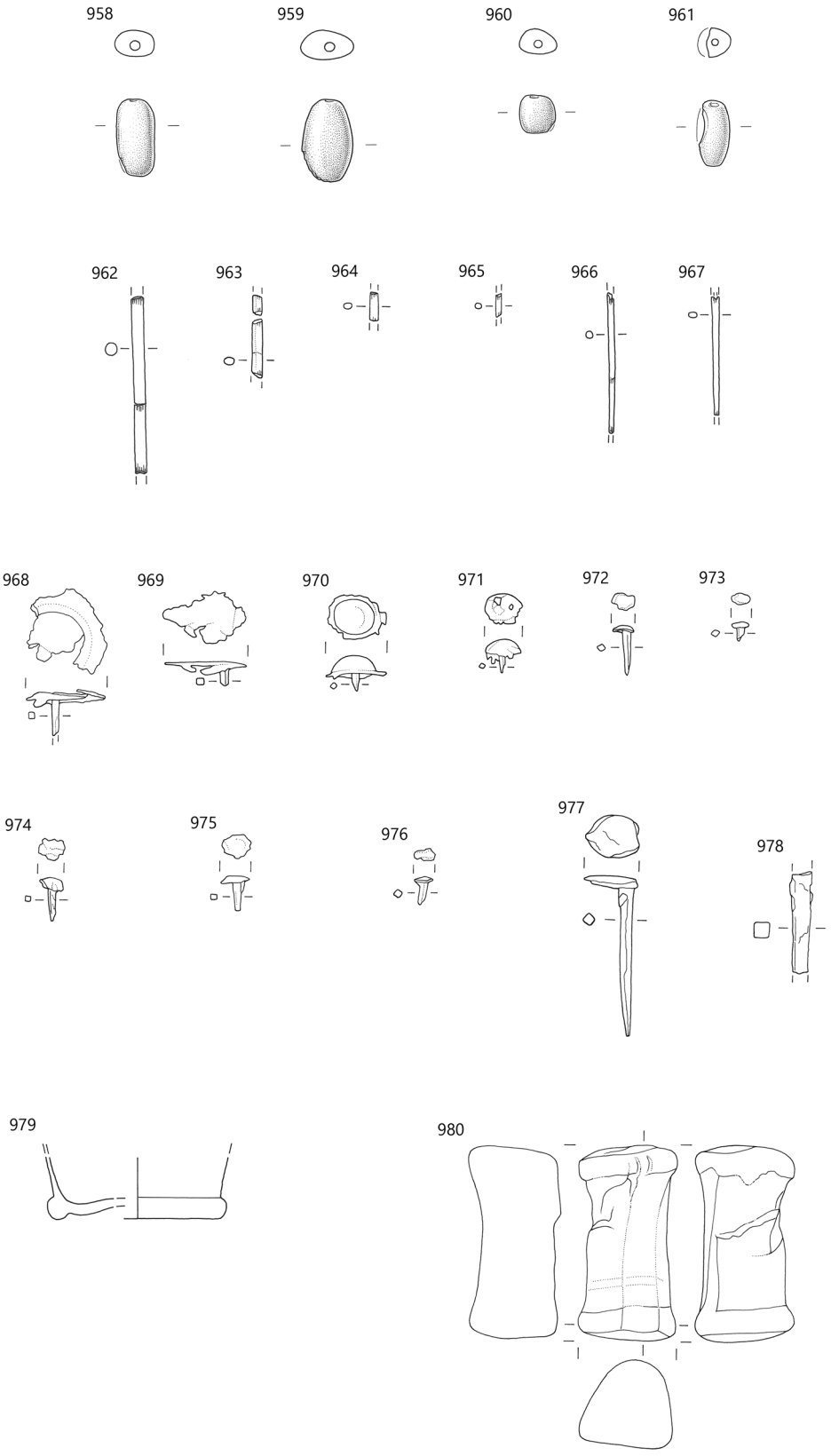
977 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5905
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Nekorodiran. Pr. gl. 1,6 cm, dl. 4,9 cm.

978 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5796
Trn železnega klina, kvadratnega preseka. Vel. tr. 0,4 × 0,4 cm, ohr. dl. 3,0 cm.

979 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5909
Dno steklene čaše z izvlečeno prstanasto nogo. Pr. d. 4,8 cm, ohr. v. 1,8 cm.

980 SE 3845, grob 67, sek. XXIII, kv. C/33–34, PN 5917
Kamnita utež z razširjenimi robovi. Dl. 6,0 cm, š. 3,0 cm, db. 2,6 cm.

V SE 3844 so se nahajali še: drobec dekoloriranega stekla PN 6333 (0,1 g), ostanki steklene posode in staljenega stekla PN 6006 (14 g), del staljenega bronastega predmeta (del fibule?) PN 5937 (2 g), amorfni kosi korodiranega železa (44 g), košček staljenega stekla in drobci steklene posode (13 g) (zelo tanko pihano steklo) ter še drugi drobci stekla (18 g) in drobci keramike (6 g). V SE 3845 so se nahajali še: odlomki bronaste pločevine PN 5906 (0,6 g), drobci brona PN 5907 (0,5 g), drobci brona in železa PN 5902 (0,5 g), odlomek korodiranega železa PN 6487 (1 g), trije odlomki ploščatega železa PN 5910 (5 g), osem amorfnih odlomkov železne ploščice PN 5908 (3 g), odlomki in drobci keramike (217 g), odlomki gradbenega materiala (52 g), koščka malte (6 g) in kamniti odbitki (11 g) ter kamen s fosilom (100 g).

Grob 67, merilo 1 : 2.

Grob 68 – SE 3846/SE 3847, sek. XXIII, kv. C/32
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: v grobno jamo (SE 3846) ovalne tlorisne oblike, rahlo zaobljenega dna in sten, vkopano v geološko osnovo, je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito, trdno, temno sivo ilovico (10YR 3/1) (SE 3847). V polnilu so bili najdeni: dva železna žebljička (**G981**–**G982**) in odlomki lončenine (**G983**–**G985**).

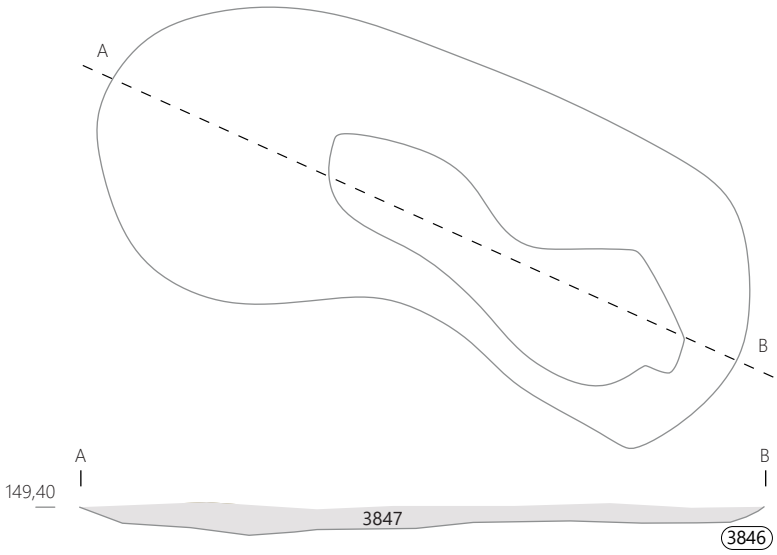
Dimenzije grobne jame: 1,85 m × 0,80 m, ohranjena globina 0,12 cm.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3847 – teža: 33,15 g (lobanja – 1,24 g, 10 mm; rebra – 0,94 g, 10 mm; dolge kosti – 10,46 g, 18 mm; nedoločljivo – 20,51 g, 9 mm). Barva: črna, redko bela.

Opis: dolge kosti izgledajo povsem razvito, vidna je hrbtna linija stegnenice. Verjetno gre za odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

981 SE 3847, grob 68, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6822
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. V spodnjem delu je rahlo zakrivljen. Pr. gl. 0,7 cm, dl. 1,2 cm.

982 SE 3847, grob 68, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6823
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

983 SE 3847, grob 68, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6679
Fina keramika. Odlomek ustja krožnika (oblika K 1). Na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Prežgan. F: NK1. B: svetlo rdeča. Pr. u. 14,0 cm, ohr. v. 1,7 cm.

984 SE 3847, grob 68, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6008, PN 6458
Groba keramika. Jajčast lonec s kratkim vratom, izvihanim ustjem in dvignjenim notranjim delom dna (oblika L 1.1). Prežgan. F: KK4. B: rjavo sivo. Pr. u. 9,2 cm, pr. d. 7,0 cm, ohr. v. 14,6 cm.

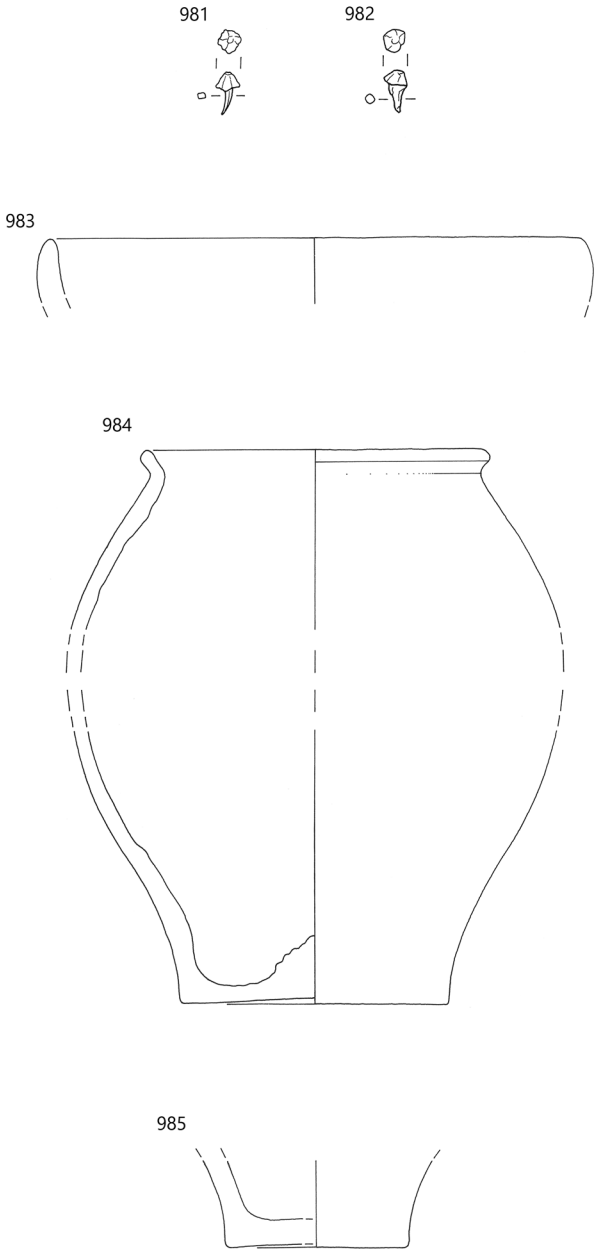

985 SE 3847, grob 68, sek. XXIII, kv. C/32, PN 6678
Groba keramika. Odlomek dna lonca. F: KK4. B: rjava. Pr. d. 4,7 cm, ohr. v. 2,1 cm.

V SE 3847 so se nahajali še odlomki keramike (12 g), manjši kamniti odbitki in luske (4 g) ter amorfni koščki železa (5 g).

Grob 68, merilo 1 : 2.

Grob 69 – SE 3848/SE 3849, sek. XXIII, kv. B/32

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: v grobno jamo (SE 3848) nepravilne ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in nepravilnega zaobljenega dna, vkopano v geološko osnovo, je bila položena žganina z žganimi kostmi, premešana z zbito, trdno, temno sivo rjavo ilovico (10YR 4/2) (SE 3849). V polnilu groba so bili najdeni železni žeblji in žebljički (**G986**–**G991**) ter odlomki lončenine (**G992**–**G997**).

Dimenzije grobne jame: 1,08 m × 0,48 m, ohr. globina 0,17 m.

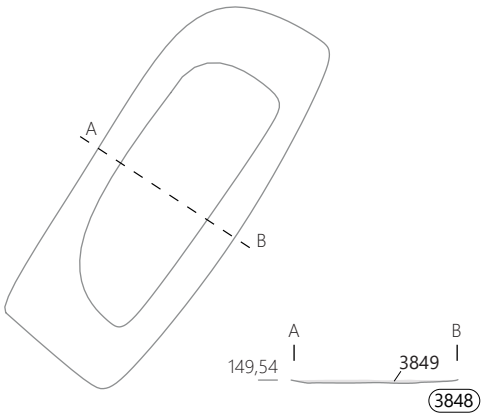
Datacija: 2. stoletje (?).

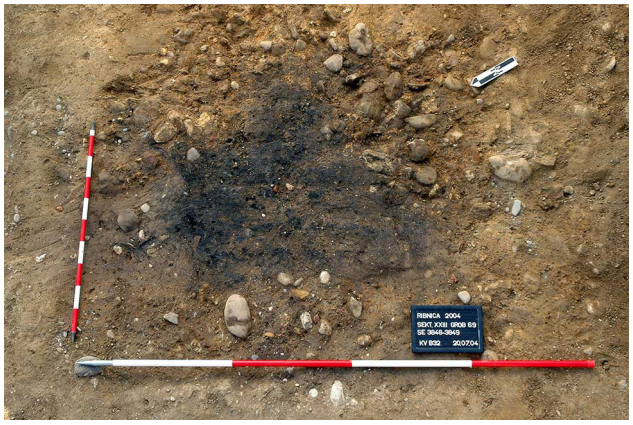
Kostni ostanki: SE 3849 – teža: 70,8 g (lobanja – 2,24 g, 9 mm; dolge kosti – 9,55 g, 20 mm; nedoločljivo – 59,01 g, 10 mm). Barva: črna, redko rjava in siva.

Opis: slabo ohranjeni odlomki, prepoznavnih je nekaj odlomkov dolgih kosti in lobanje ter ena korenina zoba. Kosti so tanke in izgledajo otroške.

Živalski ostanki: SE 3849 – *Indet. spec.* (1 frg. – *indet fr.*).

M 1 : 20

RBNICA 2004
SEKT.XXIII GROB 69
SE 3848-3849
KV B32 21.0704.

RBNICA 2004
SEKT.XXIII GR.69
SE 3849
KV.B32 21.0704.

RBNICA 2004
SEKT.XXIII GROB 69
SE 3848,3849
KV B32 21.0704.

Grobni inventar

986 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6815
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Nekorodiran. V spodnjem delu je zakrivljen. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

987 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6817
Odlomek manjšega železnega žebljička s poškodovano glavico in zakrivljenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,5 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

988 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6819
Močno korodiran železen žebljiček s stožčasto glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,4 cm, ohr. dl. 1,5 cm.

989 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6820
Močno korodiran železen žebljiček z večjo ploščato glavico in delno ohranjenim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,8 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

990 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6821
Močno korodiran železen žebljiček z večjo gobasto glavico. Trn ni ohranjen. Pr. gl. 1,6 cm, ohr. dl. 0,7 cm.

991 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6818
Močno korodiran železen žebljiček s poškodovano glavico in trnom kvadratnega preseka. Š. 0,3 cm, ohr. dl. 1,7 cm.

992 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6524
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja in del ostenja sklede (oblika S 1). Na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Na notranji strani pod ustjem je kanelura. Delno ožgan. F: N2a. B: lisasta, svetlo rjava do svetlo oranžna. Notranji pr. u. 18,0 cm, ohr. v. 2,5. cm.

993 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 5785
Fina keramika. Del ostenja finega lonca ali vrča. Na zunanji površini je rdeč premaz. Ožgan. F: N1a. B: lisasta, siva do oranžna. Nv. pr. 13,9 cm, dl. 5,6 cm.

994 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6525
Fina keramika. Odlomek ostenja posode z ročajem. Na zunanji površini je rdeč premaz. Morda del posode PN 5785. F: N1a. B: oranžna. Vel. 2,4 × 4,3 cm.

995 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 5786
Fina keramika. Odlomek ustja, ostenja in dna plitvega krožnika (oblika K 3). Na notranji površini in zunanjem robu je ohranjen rdeč premaz. Ožgan. F: NK2. B: temno siva do svetlo rdeča. Pr. u. 15,2 cm, pr. d. 9,4 cm, v. 2,7 cm.

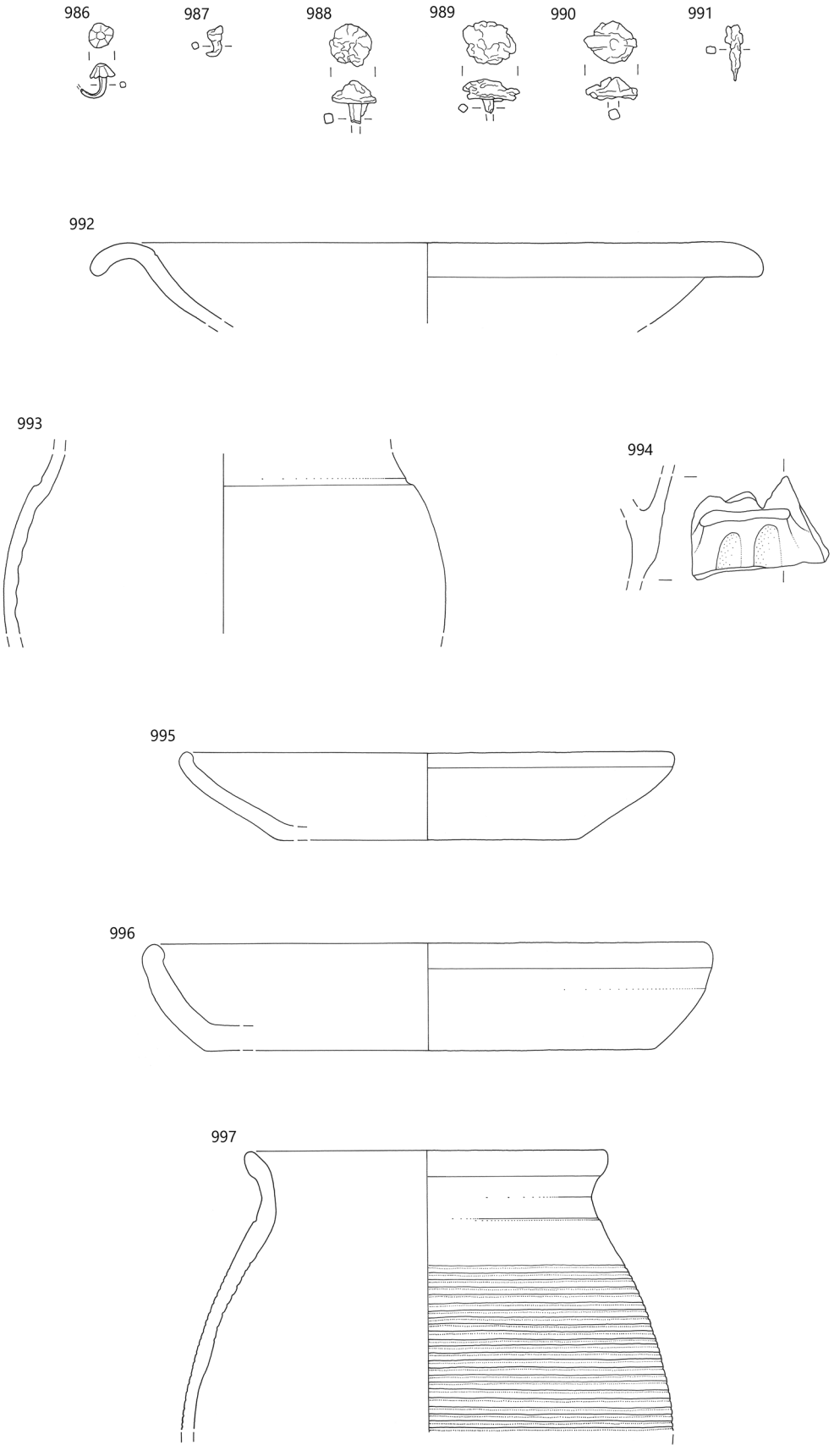
996 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 5784
Fina keramika. Del ustja, ostenja in dna krožnika (oblika K 2). Na notranji površini in zgornjem zunanjem delu je slabo ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: svetlo rjava do temno siva. Pr. u. 17,4 cm, pr. d. 13,8 cm, v. 3,4 cm.

997 SE 3849, grob 69, sek. XXIII, kv. B/32, PN 6526
Groba keramika. Odlomek odebeljenega izvihanega ustja in ostenja lončka (oblika L 4). Ostenje je okrašeno z vodoravnim metličastim okrasom. Prežgan. F: KK2. B: lisasta, svetlo rjava do črna. Pr. u. 11,2 cm, ohr. v. 8,0 cm.

V SE 3849 so se nahajali še: odlomki keramike (99 g), drobci stekla (2 g), koščki železnih predmetov (PN 6816) in koščki amorfnega železa (41 g).

Grob 69, merilo 1 : 2.

Lesena konstrukcija 2 in grob 71

Grob 71 se je ohranil z ostalinami lesene konstrukcije v obliki šestih jam za stojke in plitve podolgovate lise/jame, za katero menimo, da gre za ostalino prečne grede, ki je povezovala leseno konstrukcijo ob grobu. Na vzhodni strani groba so se ohranile tri v ravno vrsto postavljene jame za stojke (SE 3853/SE 3854, SE 3855/SE 3856, SE 3857/SE 3858). Na zahodni strani so se ohranile tri jame za stojke (SE 3813/SE 3814, SE 3818/SE 3819 in SE 3807a/SE 3807b), pri čemer južni dve povezuje podolgovata plitva jama (SE 3816/SE 3817), ki predstavlja ostanek prečne grede lesene konstrukcije.

SE 3855/SE 3856, sek. XXIII, kv. B/31
Vkop jame (SE 3855), ovalne tlorisne oblike, vertikalnih sten in ravnega dna, je bil zapolnjen s temno sivo rjavo ilovico z drobnimi koščki oglja (SE 3856). Velikost 0,20 m × 0,15 m, ohr. globina 0,05 m.

SE 3857/SE 3858, sek. XXIII, kv. C/31
Vkop jame (SE 3857), okroglega tlorisa, vertikalnih sten in ravnega dna, je bil zapolnjen s temno sivo rjavo ilovico z drobnimi koščki oglja (SE 3858). Pr. 0,19 m, ohr. globina 0,04 m.

SE 3853/SE 3854, sek. XXIII, kv. B/31
Vkop jame (SE 3853), okroglega tlorisa, vertikalnih sten in ravnega dna, je bil zapolnjen s temno sivo rjavo ilovico z drobnimi koščki oglja (SE 3854). Pr. 0,19 m, ohr. globina 0,04 m.

SE 3807a/SE 3807b, sek. XXIII, kv. B–C/31
Vkop jame (SE 3807a), okrogle tlorisne oblike, U–preseka in vertikalnih sten, je bil zapolnjen s temno sivo rjavo peščeno ilovico (SE 3807b). Stojko je poškodovala grobna jama groba 50. Pr. 0,30 m, ohr. globina 0,10 m.

SE 3818/SE 3819, sek. XXIII, kv. C/31
Vkop jame (SE 3818), okroglo-ovalne tlorisne oblike in oglatega preseka, vertikalnih sten in ravnega dna, je bil zapolnjen s temno sivo rjavo zbito ilovico z drobnimi koščki oglja (SE 3819). Vel. 0,24 m × 0,21 m, ohr. globina 0,09 m.

SE 3814/SE 3813, sek. XXIII, kv. C/31
Vkop jame (SE 3814) ovalne tlorisne oblike in U-preseka, skoraj vertikalnih sten in zaobljenega dna, je bil zapolnjen s temno sivo rjavo peščeno ilovico z drobnimi koščki oglja (SE 3813). Stojko je poškodovala grobna jama groba 51. Vel. 0,27 m × 0,20 m, ohr. globina 0,17 m.

SE 3816/SE 3817, sek. XXIII, kv. C/31
Jama/lisa (SE 3816) podolgovate linijske tlorisne oblike in plitvega oglatega preseka, je bila zapolnjena z zelo temno sivo rjavo ilovico (slabo vidna) (SE 3817). Najverjetneje gre za ostalino prečne lesene grede. Vel. 0,95 m × 0,17 m, ohr. globina 0,05 m.

Grob 71 – SE 3833/SE 3834, SE 3859, sek. XXIII, kv. B–C/31
Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3833) pravilne pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali, ravnega dna in z delno ožganimi stenami (severna, vzhodna in južna stran), vkopana v geološko osnovo, je bila zapolnjena z dvema polniloma. Na dnu je bila odložena do 0,20 m debela zbita, trdna plast črne žganine (10YR 2/1) (SE 3859) z najdbami (trakasta bronasta pločevina (**G998**), železni žebljički ali njihovi deli (**G999–G1010**), železni okovi (**G1011**) in ploščica (**G1012**)). Prekrivala jo je zbita trdna plast rjave ilovice (10YR 5/3), premešane z žganino in sežganimi kostmi (SE 3834) ter najdbami (srebrn okov (**G1018**), steklena balzamarija (**G1019–G1020**), odlomki lončenine (**G1021–G1022**), pečatna oljenka (**G1023**) in deli transportnega posodja (**G1024–G1025**)). Nekaj pridatkov je bilo pripisanih obema zapolnitvama, med njimi deli železnih predmetov (**G1013–G1014**), del pečatne oljenke (**G1015**), večji del transportnega posodja (**G1016**) in bronast novec (**G1017**).

Dimenzije grobne jame: 2,28 m × 1,20 m, globina 0,35 m.

Datacija: 2. stoletje.

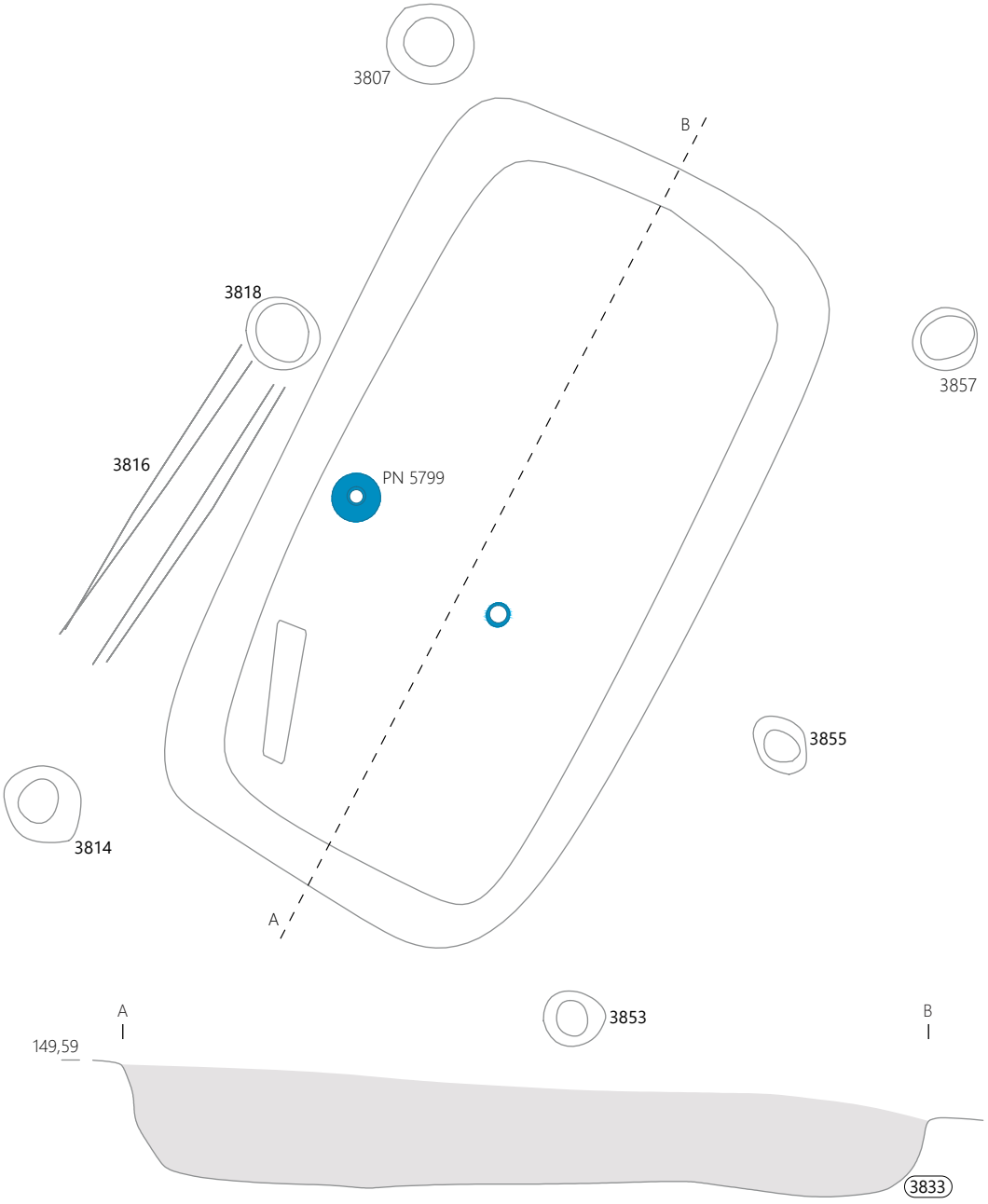
Kostni ostanki: SE 3834 – teža: 495,87 g (lobanja – 15,76 g, 18 mm; rebra – 7,85 g, 34 mm; dlani/stopala – 0,33 g, 16 mm; dolge kosti – 66,61 g, 33 mm; nedoločljivo 404,21 g, 18 mm). Drugo: živalske kosti, zemlja in oglje. PN 5915 – teža: 8,37 g (dolge kosti – 2,77 g, 21 mm; nedoločljivo – 5,6 g, 11 mm). PN 5914 – teža: 3,74 g, 10 mm. SE 3859 – teža: 600,02 g, (lobanja – 27,43 g, 21 mm; rebra – 13,53 g, 31 mm; dlani/stopala – 1,56 g, 8 mm; dolge

M 1 : 20

kosti – 46,86 g, 21 mm; nedoločljivo – 509,08 g, 19 mm). Drugo: živalske kosti. Barva: rjava do bela, prevladuje bela.

Opis: lobanjske kosti so povsem razvite, enako dolge kosti. Ohranjene korenine zob so poškodovane, a povsem razvite. Ohranjeni lobanjski šivi so deloma zraščeni. Lobanjske kosti so tanke, korenine zob gracilne. Ohranjen je manjši odlomek kolčnega vozla, ki izgleda odprt. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo, morda žensko. PN 5798 – teža: (lobanja – 2 g, 12 mm; rebra – 0,4 g, 5 mm; dlani/stopala – 0,1 g, 5 mm; dolge kosti – 10 g, 15 mm; nedoločljivo 4,5 g). Barva: temno modra do bela, prevladuje bela.

Opis: nekatere kosti so sicer gracilne, a izgledajo razvito, dolge kosti db. do 3 mm. Poleg je nekaj manjših odlomkov zelo tankih kosti, verjetno otroških.

Rastlinski ostanki: SE 3859 – razpadajoč zoglenel del kola, javor (Acer sp.).

Živalski ostanki: SE 3859 – *Sus sp.* (1 frg. – *dens).*

Grobni inventar

998 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5936
Trakasta bronasta pločevina pravokotnega preseka. Ohr. dl. 2,8 cm, š. 0,4 cm.

999 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6804
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

1000 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6805
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

1001 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6806
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, dl. 1,1 cm.

1002 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6807
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in votlim trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

1003 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6808
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

1004 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6809
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. 0,7 cm.

1005 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6810
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

1006 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6811
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

1007 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6812
Železen žebljiček z nepravilno stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

1008 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6813
Železen žebljiček z gobasto glavico in nastavkom za trn kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,4 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

1009 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6814
Šest nepravilnih stožčastih glavic železnih žebljičkov z nastavki za trn kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,9 do 1,1 cm, ohr. dl. od 0,6 do 0,8 cm.

1010 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6802
Ploščata zaobljena glavica železnega žebljička, nekorodirana. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,3 cm.

1011 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5920
Dva kosa železnega okova z zakovico. Ohr. rek. dl. 5,2 cm, š. 1,8 cm.

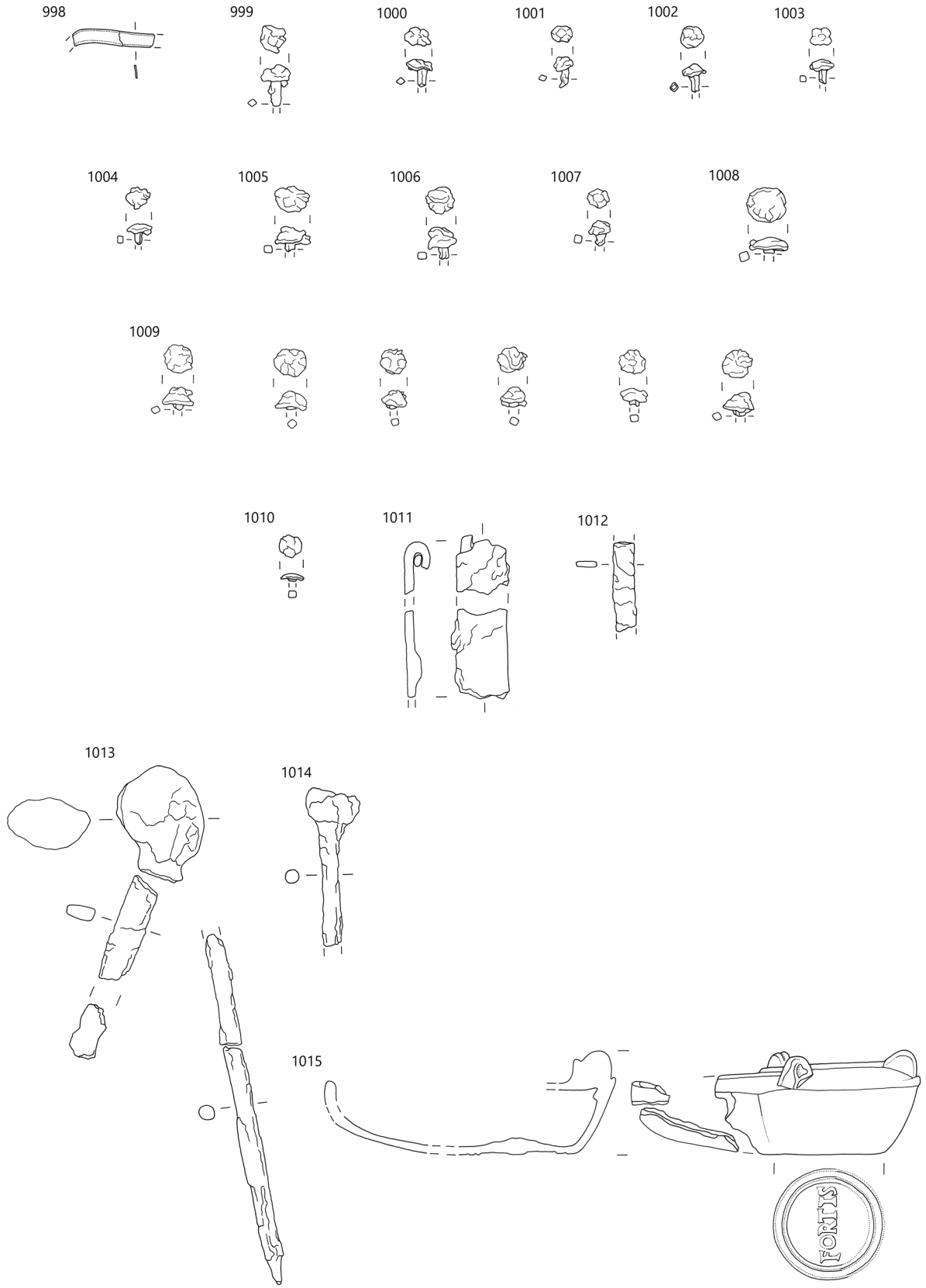
1012 SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6803
Korodirana železna ploščica. Š. 0,7 cm, ohr. dl. 3,2 cm.

1013 SE 3834/SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5912
Železen predmet, ohranjen v več odlomkih (šestilo?). V zgornjem delu je krožne oblike z dvema krakoma, ovalnega in krožnega preseka. Ohr. rek. dl. 17,2 cm, pr. krožnega dela 2,8 cm.

1014 SE 3834/SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5911
Močno korodiran železen žebelj s kvadratno glavico in trnom krožnega preseka. Ohr. dl. 5,4 cm, pr. gl. 1,8 cm.

1015 SE 3834/SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5916
Delno ohranjena pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Na dnu je žig *FORTIS*. Prežgana. F: O2 (?). B: siva. Dl. 9,8 cm, v. 3,5 cm, pr. d. 3,8 cm.

Grob 71, merilo 1 : 2.

1016 SE 3834/SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5914 in PN 5915
Transportno posodje. Dno, ostenje in ročaj male amfore, tip Dressel 6B. Ožgana. F: A3. B: lisasta, svetlo rdeča do siva. Pr. gumba 1,9 cm, nv. pr. 18,0 cm, ohr. v. 30,5 cm, pr. roč. 1,9 cm.

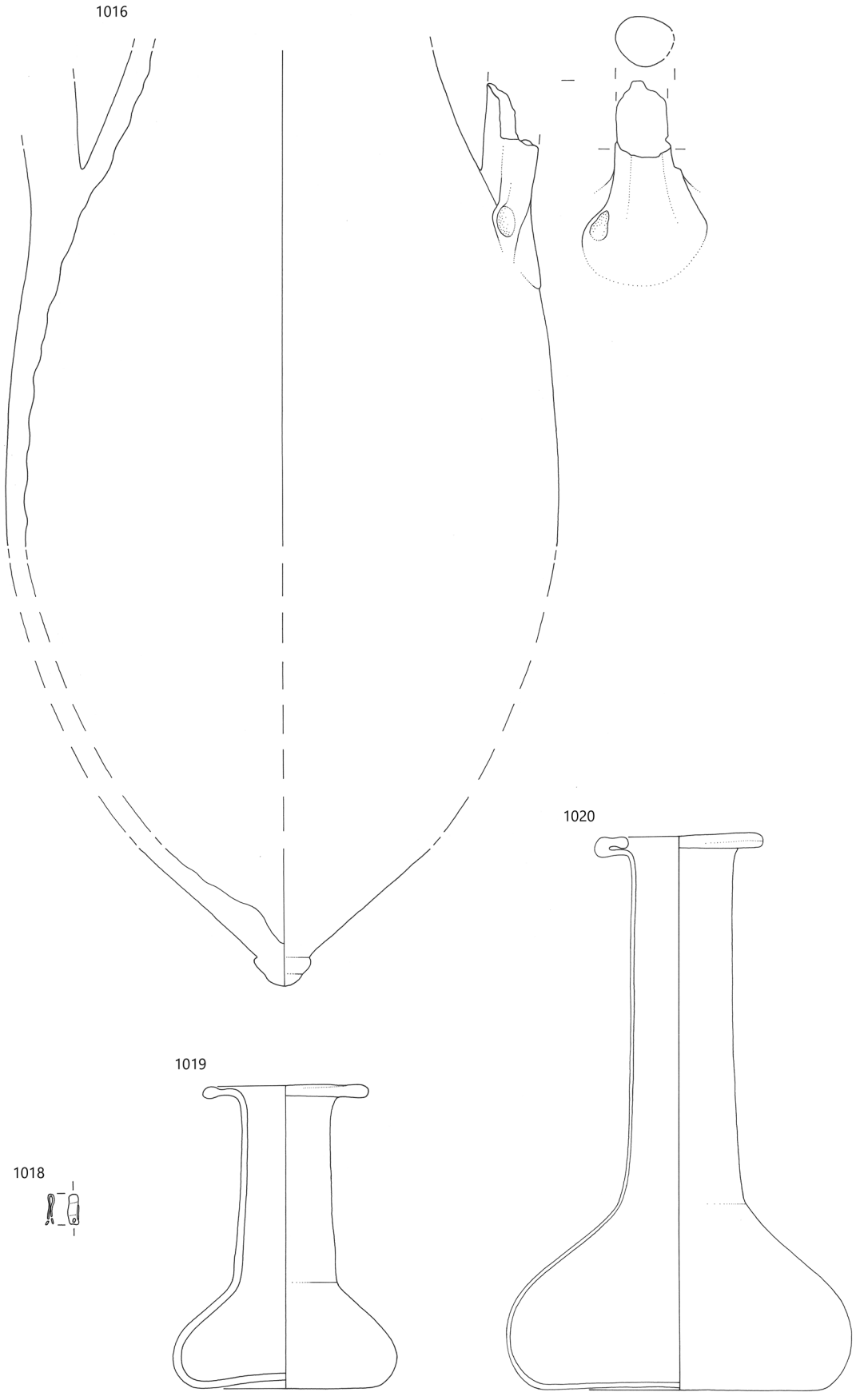
1017 SE 3834/SE 3859, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5913
Novec: nedoločljiv/As/kovan 1.–2. st./Rom/RIC?/PMBr 1863, t. 7,12 g, pt. 25 mm.

1018 SE 3834, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6330
Srebrn okov z luknjicama. Ohr. dl. 0,9 cm, š. 0,3 cm.

1019 SE 3834, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5799
Steklen balzamarij z izvihanim in sploščenim ustjem z zataljenim robom. Dno je rahlo vboklo. Pr. u. 5,6 cm, pr. d. 5,6 cm, v. 9,6 cm.

1020 SE 3834, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5798, PN 5792
Steklen balzamarij z izvihanim in navznoter zapognjenim ter sploščenim ustjem. Širši vrat prehaja v hruškasto oblikovano telo. Pr. u. 4,7 cm, pr. d. 9,8 cm, v. 18,4 cm.

Grob 71, merilo 1 : 2.

1021 SE 3834, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6683
Keramika tankih sten. Odlomek ustja in vratu čaše (KTS O2.3). Na zunanji površini so ostanki sivega premaza. F: KTS 1. B: površina je svetlo siva, prelom pa siv. Pr. d. 11,8 cm, ohr. v. 1,5 cm.

1022 SE 3834, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6527
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in dela ostenja posode. F: N7. B: površina je temno siva, prelom pa siv. Pr. d. 11,8 cm, ohr. v. 1,5 cm.

1023 SE 3834, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5800
Pečatna oljenka, tip Loeschcke Xa. Na dnu je žig *AGIUSF*. Oljenka ima kratek nosek in široko telo. F: O2. B: oranžna. Dl. 10,5 cm, v. 3,5 cm, š. 8,0 cm.

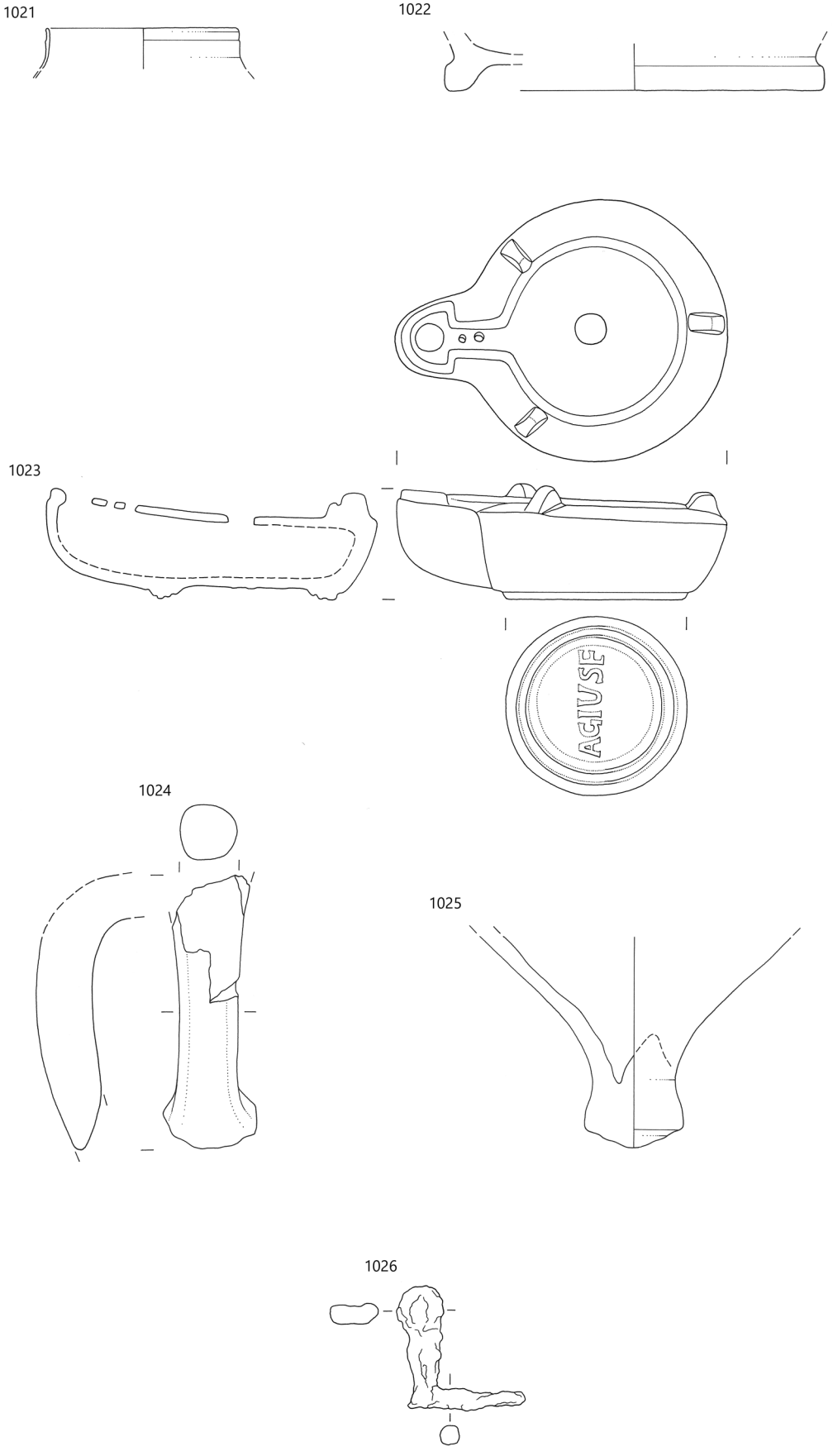
1024 SE 3834, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6528
Transportno posodje. Odlomek ročaja male amfore (?). F: A4. B: svetlo oranžna. Ohr. dl. roč. 8,6 cm, pr. 1,9 cm.

1025 SE 3834, grob 71, sek. XXIII, kv. B/31, PN 5793
Transportno posodje. Noga in del ostenja amfore. F: A3. B: svetlo oranžna. Pr. gumba 3,2 cm, ohr. v. 6,7 cm.

V SE 3834 so se nahajali še: številni drobni odlomki keramike (604 g), koščki apnenca (19 g), drobni kamniti odbitki in luske (7 g), drobci stekla (9 g) ter kosi amorfnega železa (35 g). V SE 3859 pa so se nahajali še: drobni odlomki stekla PN 5918 (5 g) in drugi drobci stekla (4 g), drobni odlomki keramike (68 g) ter odlomki amorfnega železa (139 g).

V povezavi z grobom 71 so bile odkrite še naslednje najdbe:

1026 SE 3817, sek. XXIII, kv. C/31, PN 5766
Železen ključ. Močno korodiran. Š. 1,5 cm, dl. 4,0 cm.

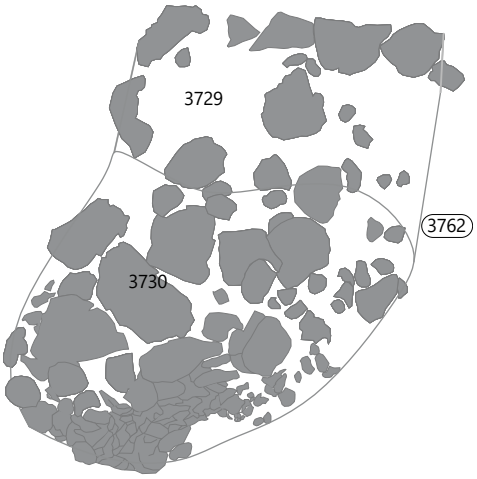
Grob 71, merilo 1 : 2.

Grob 72 – SE 3729, SE 3730, grobna parcela C, sek. XXII, kv. B/28

M 1 : 20

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grob je ležal v severozahodnem vogalu ob zahodnemu zidu grobne parcele C. Žganino s sežganimi kostmi in plastjo ilovice (SE 3729), nepravilne tlorisne oblike in preseka, so prekrivali srednje veliki neobdelani kamni ali kamnite plošče, brez vezave, ki so označevali grob (SE 3730). V grobu ni bilo najdb.

Dimenzije grobne jame: 1,22 m × 0,85 m, ohr. globina 0,25 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3763 – teža: 95,26 g (lobanja – 2,23 g, 17 mm; rebra – 1,06 g, 18 mm; pogačica – 1,71 g, 20 mm; medenični obroč – 1,28 g, 19 mm; dolge kosti – 12,58 g, 23 mm; nedoločljivo – 76,4 g, 15 mm). Barva: temno modra do bela, v prelomih tudi črna.

Opis: slabo ohranjeni odlomki kosti. Lobanjske in dolge kosti izgledajo povsem razvite. Verjetno gre za odraslo osebo.

Ni grobnega inventarja.

Grob 73 – SE 3909/SE 3910, sek. XXIV, kv. C/39

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3909) je bila pravokotne oblike, z zaobljenimi vogali v smeri vzhod–zahod in U-preseka. Dno grobne jame je bilo prekrito s tanko plastjo črne žganine (10YR 2/1) (SE 3910), ki je vsebovala drobce žganih kosti, odlomek keramike (**G1032**) in dele železnih žebljev (**G1027**–**G1031**). Grob je bil delno uničen pri gradnji magistralne ceste leta 1958 ali pa pri strojnem odstranjevanju tampona AC pred začetkom izkopavanja, ko je bilo odstranjeno zemljeno polnilo groba. Grobna jama (SE 3909) je poškodovala starejši grob 75, saj je bila deloma vkopana v njegov južni del.

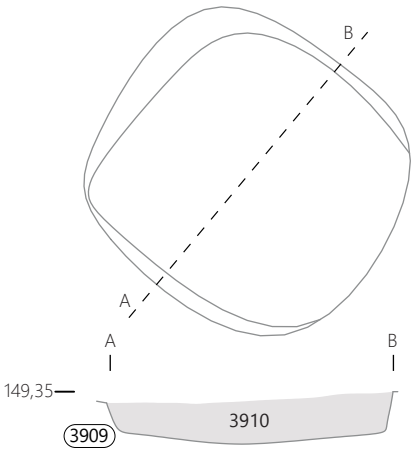
Dimenzije grobne jame: 0,77 m × 0,74 m, globina 0,08 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3910 – teža: 258,66 g (lobanja – 6,41 g, 16 mm; dolge kosti – 52 g, 39 mm; nedoločljivo – 200,24 g, 15 mm). Barva: temno modra do bela, prevladuje bela.

Opis: lobanjske kosti in dolge kosti izgledajo povsem razvite. Zobje so preslabo ohranjeni za ocene, gre pa za prisotnost stalnih zob. Verjetno gre za odraslo osebo. Kosti so precej gracilne. Zelo vprašljivo gre za žensko.

M 1 : 20

Grobni inventar

1027 SE 3910, grob 73, sek. XXIV, kv. C/39, PN 6795
Železen žebelj s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je rahlo uvihan. Pr. glavice 0,9 cm, dl. 1,3 cm.

1028 SE 3910, grob 73, sek. XXIV, kv. C/39, PN 6796
Železen žebelj s polkrožno glavico in masivnim trnom kvadratnega preseka. Pr. glavice 0,9 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

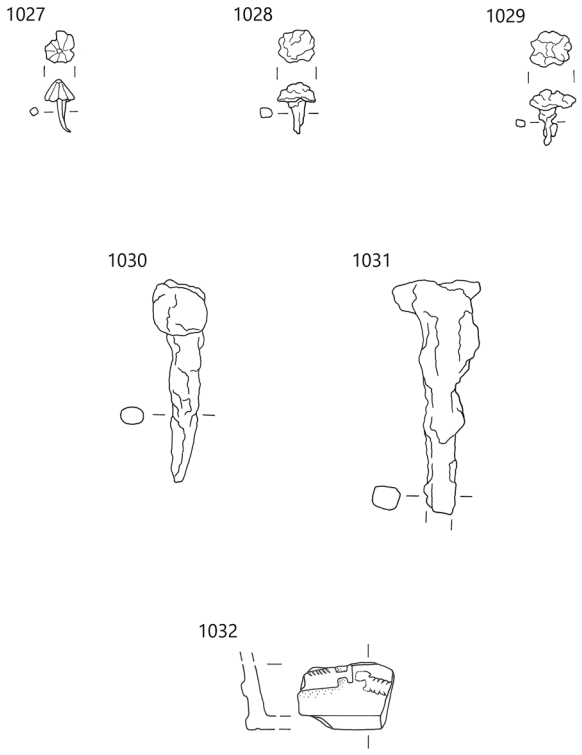
1029 SE 3910, grob 73, sek. XXIV, kv. C/39, PN 6797
Železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. glavice 0,9 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

1030 SE 3910, grob 73, sek. XXIV, kv. C/39, PN 5852
Močno korodiran železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Ohr. dl. 5,2 cm, š. glavice 1,2 cm.

1031 SE 3910, grob 73, sek. XXIV, kv. C/39, PN 5853
Močno korodiran železen žebelj z kvadratno glavico in trnom krožnega preseka. Ohr. dl. 6,0 cm, š. glavice 2,4 cm.

1032 SE 3910, grob 73, sek. XXIV, kv. C/39, PN 6684
Fina keramika. Posnetek tere sigilate. Odlomek ostenja krožnika z okrasom girlande. Površina je premazana z rdečim premazom. Morda gre za posnetek lokalne izdelave. F: N8a. B: roza. Vel. 1,8 × 2,5 cm.

V SE 3910 so se nahajali še: odlomki keramike (31 g), kosi apnenca (748 g), kamnit odbitek (2 g) in drobci amorfnega železa (123 g).

Grob 73, merilo 1 : 2.

Grob 74 – SE 3914/SE 3915, sek. XXIV, kv. D/38231
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3914) nepravilne okrogle oblike, zaobljenega dna in sten, je bila vkopana v geološko osnovo. Grob je zapolnjevala temno sivo rjava ilovica z žganino in drobci kosti (SE 3915).

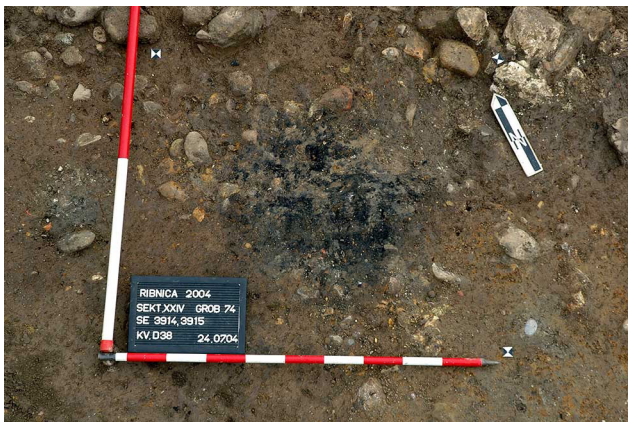
V polnilu groba so se nahajali še odlomki keramike (**G1033**–**G1034**) in drobci ožgane gline.

Dimenzije grobne jame: ni podatka.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3915 – teža: 71,36 g (lobanja – 0,82 g, 6 mm; dolge kosti – 7,96 g, 16 mm; nedoločljivo – 62,58 g, 8 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: prepoznavnih je le nekaj odlomkov lobanje, zob in dolgih kosti. Vsi skeletni elementi so gracilni. Zagotovo ne gre za majhnega otroka, več pa ni mogoče oceniti.

Grobni inventar

1033 SE 3915, grob 74, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6685
Fina keramika. Del odebeljenega ustja in ramena finega lonca (oblika FL 5). Na zunanji površini je delno ohranjen rdeč premaz. F: N2a. B: lisasta, rdeča do siva. Pr. u. 8,2 cm, ohr. v. 5,8 cm.

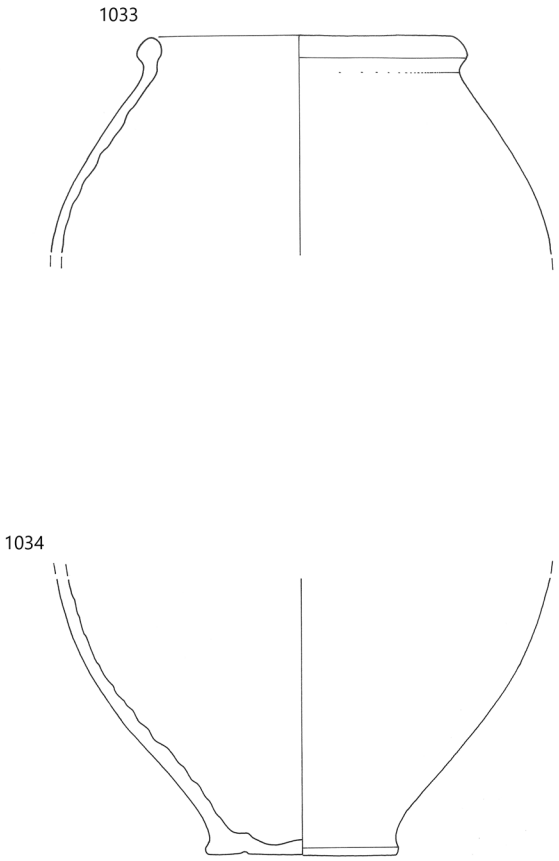

1034 SE 3915, grob 74, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6686
Fina keramika. Prstanasto dno in del ostenja finega lonca ali vrča. Na zunanji površini je delno ohranjen rdeč premaz. F: N1a. B: oranžna. Pr. d. 5,2 cm, ohr. v. 7,2 cm.

V SE 3915 so se nahajali še: drobni kosi apnenca (30 g), majhni odlomki keramike (14 g) in amorfni kosi železa (18 g).

231 Grob ni bil vrisan v načrt.

Grob 74, merilo 1 : 2.

Grob 75 – SE 3916/SE 3917, sek. XXIV, kv. C/39

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), pokop ni definiran.

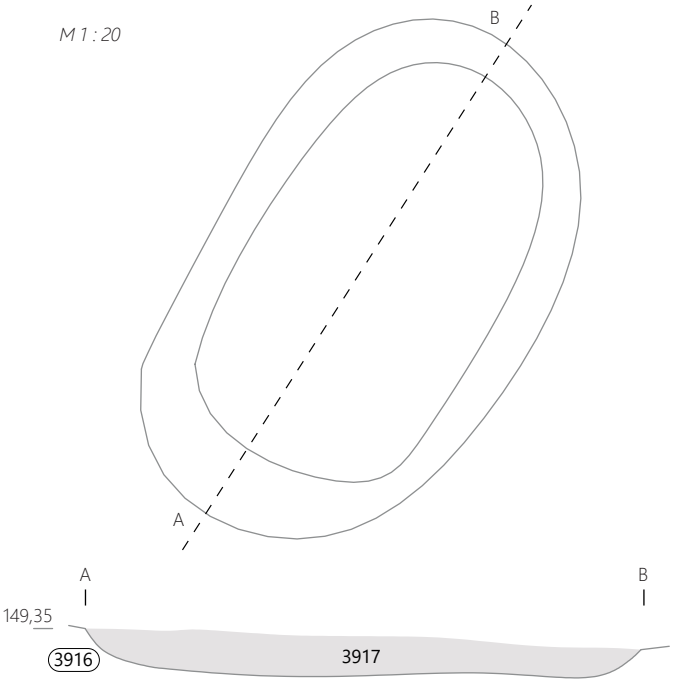
Opis: grobna jama (SE 3916) pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali in U-preseka, je bila zapolnjena z zbitim polnilom (SE 3917), ki je bilo sestavljeno iz velike količine žganine, pomešane s temno rjavo zemljo (10YR 4/2), ki je vsebovala tudi drobce žganih kosti, drobce kamene strele in keramike ter močno korodiran železen žebelj (**G1035**). Grob je bil delno uničen, najverjetneje pri gradnji magistralne ceste v letu 1958 ali pa pri strojnem odstranjevanju tampona AC pred začetkom izkopavanja, ko je bilo skoraj v celoti odstranjeno zemljeno polnilo groba. Grob je bil v enem delu poškodovan z grobno jamo groba 73, ki je bila vkopana v njegov vrhnji del.

Dimenzije grobne jame: 1,51 m × 0,89 m, ohr. globina 0,13 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3917 – teža: nedoločljivo – 9,9 g, 14 mm. Barva: črna do bela.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

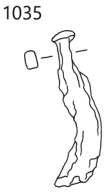

Grobni inventar

1035 SE 3917, grob 75, sek. XXIV, kv. C/39, PN 5851

Močno korodiran železen žebelj z majhno krožno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 4,0 cm.

V SE 3917 so se nahajali še: drobci in kosi apnenca (332 g), drobci keramike (0,5 g), amorfni kosi železa (54 g) in drobci kamene strele (0,2 g).

Grob 75, merilo 1 : 2.

Grob 76 – SE 3867/SE 3868, sek. XXIII, kv. D/34

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3867) pravokotne tlorisne oblike z rahlo zaobljenimi vogali, rahlo poševnimi stenami vkopa in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. V grobni jami je ležal zelo slabo ohranjen skelet ženske, stare med 40 in 60 let, telesne višine 151 cm. Skelet je ležal na hrbtu, v smeri vzhod–zahod, z glavo na vzhodu. Jama je bila zapolnjena z rjavo, zbito, trdno plastjo ilovice (10YR 4/3), v polnilu pa so bili najdeni odlomek železa, ki je ležal ob nogi skeleta, in odlomki keramike (**G1036**). Grob je bil poškodovan s prodnatim polnilom obcestnega recentnega jarka (SE 3824/SE 3825), na severni strani pa je mejil z grobom 62.

Dimenzije grobne jame: 1,76 m × 0,60 m, ohr. globina 0,11 m.

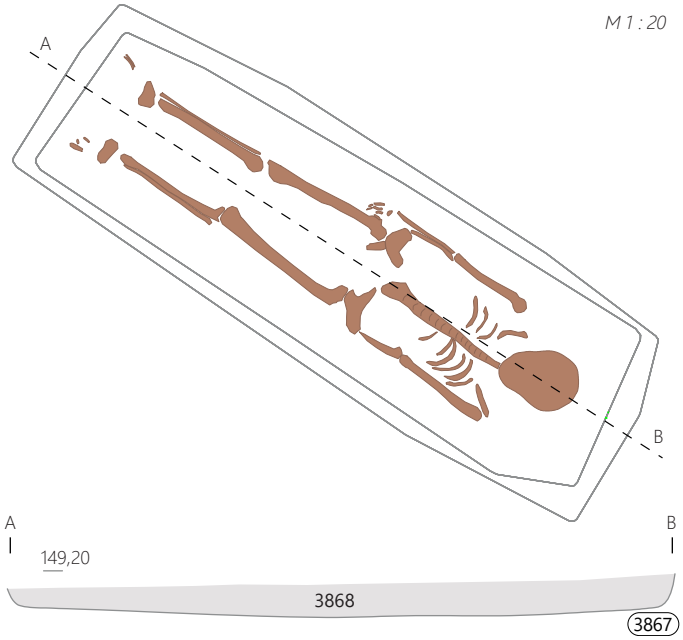
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3868 – lobanja: nekaj manjših odlomkov, zelo drobljivi. Odlomek spodnje čeljustnice z zobmi, in sicer z zgornjim kočnikom in tremi podočniki, od katerih imata dva izrazito obrabljene grizne površine. Dolge kosti: zelo skromno ohranjeni odlomki dolgih kosti, prepoznavni so odlomki glave stegnenice, odlomek podlahtnice, proksimalna dela obeh golenic, odlomki nadlahtnic. Poleg sta še povsem ohranjeni V. dlančnica in prstnica. Prepoznavne so petnica in nekaj zapestnic.

Ocena starosti in spola: verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo. Spola ni mogoče oceniti. Patologija in posebnosti: izrazita obraba zob.

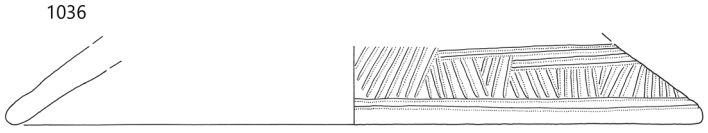
Grobni inventar

1036 SE 3868, grob 76, sek. XXIII, kv. D/34, PN 6630

Groba keramika. Rob in del ostenja pokrova (oblika P 3), okrašen z metličastim okrasom. Rob je ožgan. F: KK2. B: temno rjava do črna. Pr. pok. 18,4 cm, ohr. v. 2,0 cm.

V SE 3868 so se nahajali: deli železnega predmeta (PN 5948 – izgubljen), deli keramične posode s premazom (PN 6529) (40 g), odlomki keramike (37 g) in kamnit odbitek (0,5 g).

Grob 75, merilo 1 : 2.

Grob 77 – SE 3661/SE 3662, sek. XXI, kv. C/25

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3661) nepravilne ovalne tlorisne oblike in zaobljenega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbitim, trdnim, temno sivo rjavim (10YR 4/2) polnilom (SE 3662), sestavljenim iz ilovice in žganine z žganimi kostmi. V polnilu so se nahajali še deli železnih žebljev (**G1037**–**G1039**) in odlomki lončenine (**G1039**–**G1040**).

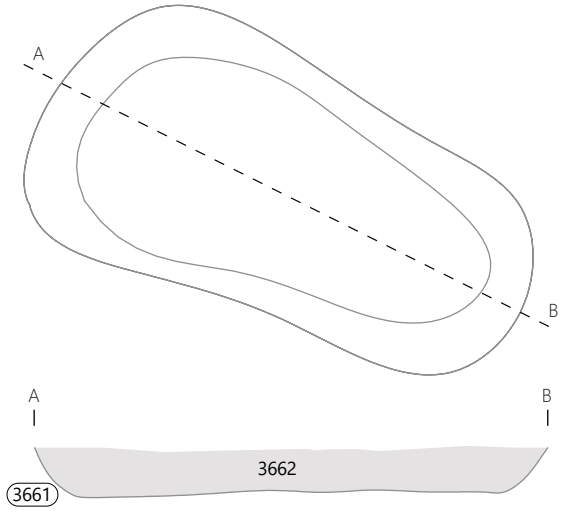
Dimenzije grobne jame: 1,42 m × 0,67 m, ohr. globina 0,11 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3662 – teža: 33,56 g (lobanja – 1,16 g, 6 mm; rebra – 0,39 g, 15 mm; dolge kosti – 3,66 g, 22 mm; nedoločljivo – 23,51 g, 12 mm). Barva: črna do bela.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene, zagotovo ne gre za majhnega otroka.

M 1 : 20

Grobni inventar

1037 SE 3662, grob 77, sek. XXI, kv. C/25, PN 6791
Železen žebelj s stožčasto glavico. Pr. gl. 0,5 cm, dl. 1,4 cm.

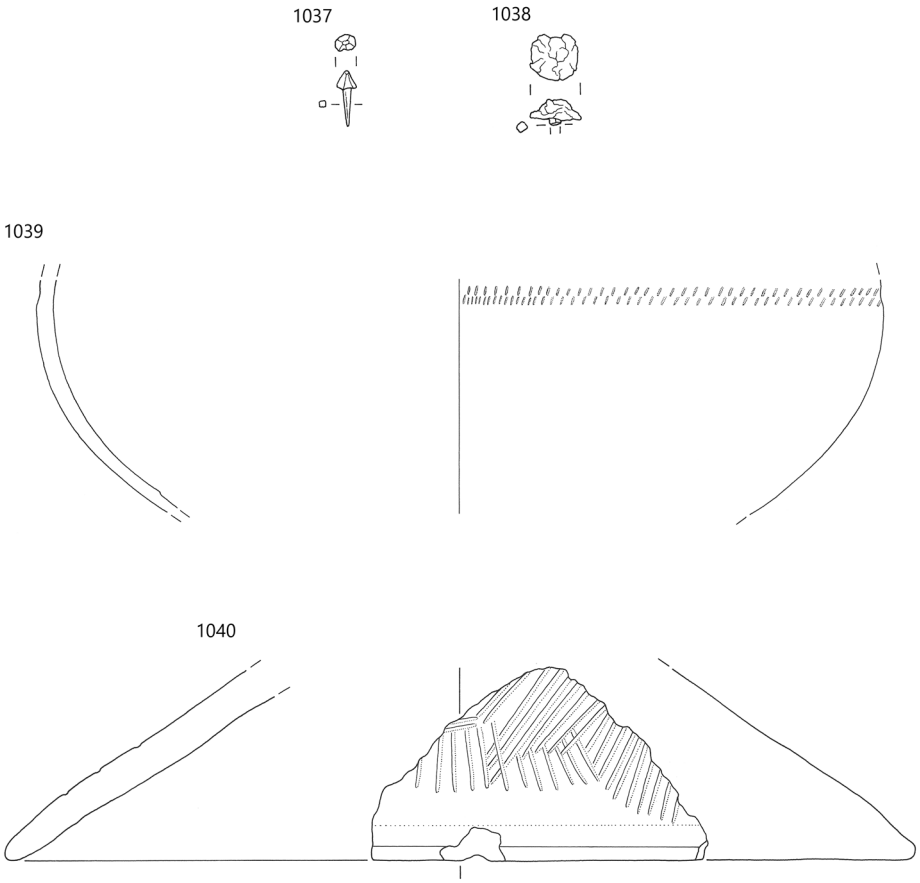
1038 SE 3662, grob 77, sek. XXI, kv. C/25, PN 6792
Železen žebelj z okroglo ploščato glavico. Pr. gl. 1,3 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

1039 SE 3662, grob 77, sek. XXI, kv. C/25, PN 6010
Fina keramika. Del ostenja sklede (oblika S 4). Ostanki rdečega premaza so vidni na notranji in zunanji površini. Na zunanji strani je linija peresnega okrasa. F: N1a. B: svetlo rjava. Nv. pr. 22,2 cm, ohr. v. 8,1 cm.

1040 SE 3662, grob 77, sek. XXI, kv. C/25, PN 6011
Groba keramika. Rob in del ostenja pokrova (oblika P 3), okrašenega z metličastim okrasom. F: KK3. B: črna. Pr. pok. 23,8 cm, ohr. v. 5,0 cm.

V SE 3662 so se nahajali še: amorfni delci korodiranih železnih predmetov (PN 6793, PN 6794) (2,5 g), odlomki keramike (28 g) in kamniti odbitki (10 g).

Grob 77, merilo 1 : 2.

Grob 78 – SE 4060/SE 3770, SE 3771, SE 3717b, SE 4018, SE 4019, SE 4020, SE 3721, SE 4021, SE 4023 grobna parcela C, sek. XXII, kv. B/28

Grobna jama s konstrukcijo, grobna jama s skrinjo iz opek (oblika Sb1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4060) je bila pravokotne tlorisne oblike, U-preseka in vkopana v geološko osnovo (SE 3718). Opečna konstrukcija groba je bila sestavljena iz tlakovcev, tegul in deloma kamnitih plošč, ki so bili postavljeni tik ob rob grobne jame, v določenih predelih tudi v dveh vzporednih vrstah. Južna (SE 4019) in vzhodna stena (SE 4020) grobne konstrukcije sta debelejši, medtem ko je bila zahodna stena (SE 4021) nekoliko šibkeje izdelana. Nad njo je ležala močneje grajena opečna stena, zgrajena iz treh nizov opečnih tlakovcev, ki so hkrati predstavljali tudi poličko groba (SE 3721). Stene opečne konstrukcije je prekrival pokrov, grajen iz opek in tegul (SE 4018). Grobno konstrukcijo so sestavljali opečni tlakovci PN 6075, PN 6076, PN 6079, PN 6084, PN 6099, PN 6151, PN 6152, PN 6155 – PN 6192, PN 5663, PN 6194 – PN 6213 in tegule PN 6154, PN 6094, PN 6078, PN 6077. V grobu je ležal skelet odraslega moškega, položen v smeri sever–jug, z glavo pokojnika na jugu. Skelet je bil skoraj kompleten, manjkale so le kosti stopal in distalnega dela goleni ter prvi dve vratni vretenci. Lega skeleta je bila na hrbtu, dlani so bile položene na medenico. Vse kosti so bile v pravilni anatomski legi, vključno z mandibulo, vratnimi in prsnimi vretenci, rebri ter medenico. Izjemo je predstavljala lobanja (brez mandibule), ki je ležala pod ledvenim predelom hrbtenice. Postavljena je bila na bazo lobanje, obrazni del je gledal proti mandibuli oz. proti vratu, zatilje pa proti križnici. Križnica je bila postavljena vertikalno za zatiljem, ledvena vretenca pa. so potekala v loku čez teme lobanje v sagitalni smeri, zadnja ledvena vretenca so nekoliko zdrsnila proti čelu lobanje. Edina možna razlaga za tak položaj je, da je bila lobanja položena pod ledveni predel hrbta že ob pokopu. Če bi se to zgodilo kasneje, ko je bilo truplo že »skeletizirano«, ko kosti niso bile več povezane z ligamenti in mišicami, bi bila vsaj vretenca (če ne tudi druge kosti) premetana, razen tega pa je bila lobanja verjetno položena na vrh ali poleg okostja, ne pa pod okostje. Za takojšnji pokop lobanje govori tudi njena ohranjenost in vsebina. Lobanja je bila cela, ob dvigu pa je razpadla na večje fragmente (za vse skelete velja, da je bilo kosti izredno težko dvigniti, ker so bile praktično prilepljene na glino). Pri tem se je pokazalo, da je bila zgornja polovica lobanje prazna, vsa zemlja oz. mastna glina pa je bila skoncentrirana v spodnji polovici (Leben Seljak 2004). Zasutje groba je predstavljala siva do svetlo rjava zbita ilovica s peskom, manjšimi kamni in drobci oglja (SE 3770, v zgornjem delu označena kot SE 3717b) ter najdbami. V jugovzhodnem vogalu groba, znotraj opečnatih tlakovcev, je ležala žganina, rahlo pomešana s peščeno ilovico (SE 3771). Pod zahodnim zidom groba 78 se je nahajala še plast prodnikov (SE 4023). **Grobni inventar** predstavljajo številne najdbe, ki so se nahajale v različnih polnilih groba (**G1041**–**G1070**), kakor tudi v sami grobni konstrukciji (**G1071**–**G1076**). V grob so bili v SE 3770 pridani: predmeti iz kosti (**G1041**) in brona (**G1042**–**G1044**), železni žebljički, žeblji in njihovi deli (**G1045**–**G1046**, **G1050**), železna konica (**G1047**) ter drugi predmeti iz železa (**G1048**–**G1049**, **G1051**), deli keramičnega posodja (**G1052**–**G1055**), deli kadilnic (**G1056**–**G1057**), pečatna oljenka (**G1058**) in deli transportnega posodja (**G1059**). V polnilu SE 3017b so se nahajali: bronasta igla (**G1060**), bronast obroček (**G1061**), kosi bronaste pločevine (**G1062**), več delov bronaste pasne garniture (**G1063**–**G1066**), nož s profiliranim slonokoščenim ročajem (**G1067**), del železnega žeblja (**G1068**) in dva novca (**G1069**–**G1070**). V delu grobne konstrukcije SE 3721 so bili najdeni bronast predmet (**G1071**) in deli keramičnega posodja (**G1072**–**G1074**) ter deli transportnega posodja (**G1075**), v SE 4021 pa novec (**G1076**).

Dimenzije grobne jame: 2,57 m × 1,70 m, globina 0,47 m.

Datacija: 1. do 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3770 – lobanja: ohranjenih je le nekaj zob, prepoznavni so spodnja sekalca, podočnika in en ličnik. Ramenski obroč: obe ključnici, poškodovani, odlomki obeh lopatic. Vretenca: odlomki križnice, dvanajst prsnih, pet ledvenih in dve vratni vretenci. Rebra: ohranjena, a močno razlomljena, poleg prsnica. Kosti rok: razlomljene, a vse dolge kosti rok. Leva glavatica, čolnič, kaveljnica, lunica in mala mnogovogelnica, desni čolnič, lunica, kaveljnica, mala mnogovogelnica in trivogelnica, desne I.–III. in V. dlančnica, leve II., III. in V. dlančnica, nedoločljiva dlančnica (verjetno IV.) in 14 prstnic. Medenični obroč: zelo razlomljeni črevnica in sramnica. Kosti nog: razlomljene, a ohranjene so vse dolge kosti nog, pogačica. Poškodovane petnica, skočnica in klina. Leva in desna I. stopalnica in odlomki III. ter IV., šest prstnic. Drugo: živalske kosti. Ocena starosti in spola: kolčni vozel je ozek in kaže na moškega. Patologija in posebnosti: na vretencih so vidni šmorlovi vozli.

SE 3770, flotacija 1408: pomešane sežgane in nesežgane kosti. Nesežgane kosti so skromno ohranjene, nedoločljive, sive do bele. Drugo: živalske kosti.

SE 3721, flotacija 1329: sivi in črni odlomki sežganih kosti (59,4 g). Kosti so nedoločljive, prepoznavnih je nekaj odlomkov dolgih kosti.

M 1 : 20

Grobni inventar

1041 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6934
Del koščene igle. Š. 0,2 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

1042 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6096
Bronasti nesklenjen obroček sploščenega ovalnega preseka. Pr. obročka 1,4 cm, db. 0,1 cm.

1043 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6153
Bronast predmet stožčaste oblike z nastavkom za pritrditev. Zelo slabo ohranjen. Pr. 3,6 cm, db. nastavka 0,6 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

1044 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6089
Dva odlomka bronaste pločevine. Vel. 2,6 × 2,2 cm, 1,8 × 1,8 cm.

1045 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6937
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

1046 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6933
Štiri stožčaste glavice železnih žebljičkov z nastavki za trn. Trni niso ohranjeni. Pr. gl. od 0,8 do 1,0 cm, ohr. dl. od 0,6 do 0,8 cm.

1047 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6932
Ukrivljena železna konica s trnom kvadratnega preseka. Š. tr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

1048 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6935
Železen zatič s perforirano glavo in trnom pravokotnega preseka. V glavi viden ostanek brona. Močno korodiran. Vel. 3,3 × 1,3 cm.

1049 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6931
Del železnega predmeta v obliki dvojne zanke, ovalnega preseka. Ena zanka ni zaključena. Močno korodiran. Vel. 3,9 × 1,7 cm.

1050 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6938
Trn železnega žeblja, kvadratnega preseka. Močno korodiran. Š. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 2,6 cm.

1051 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6936
Polkrožen del železne zanke. Vel. 1,0 × 1,6 cm.

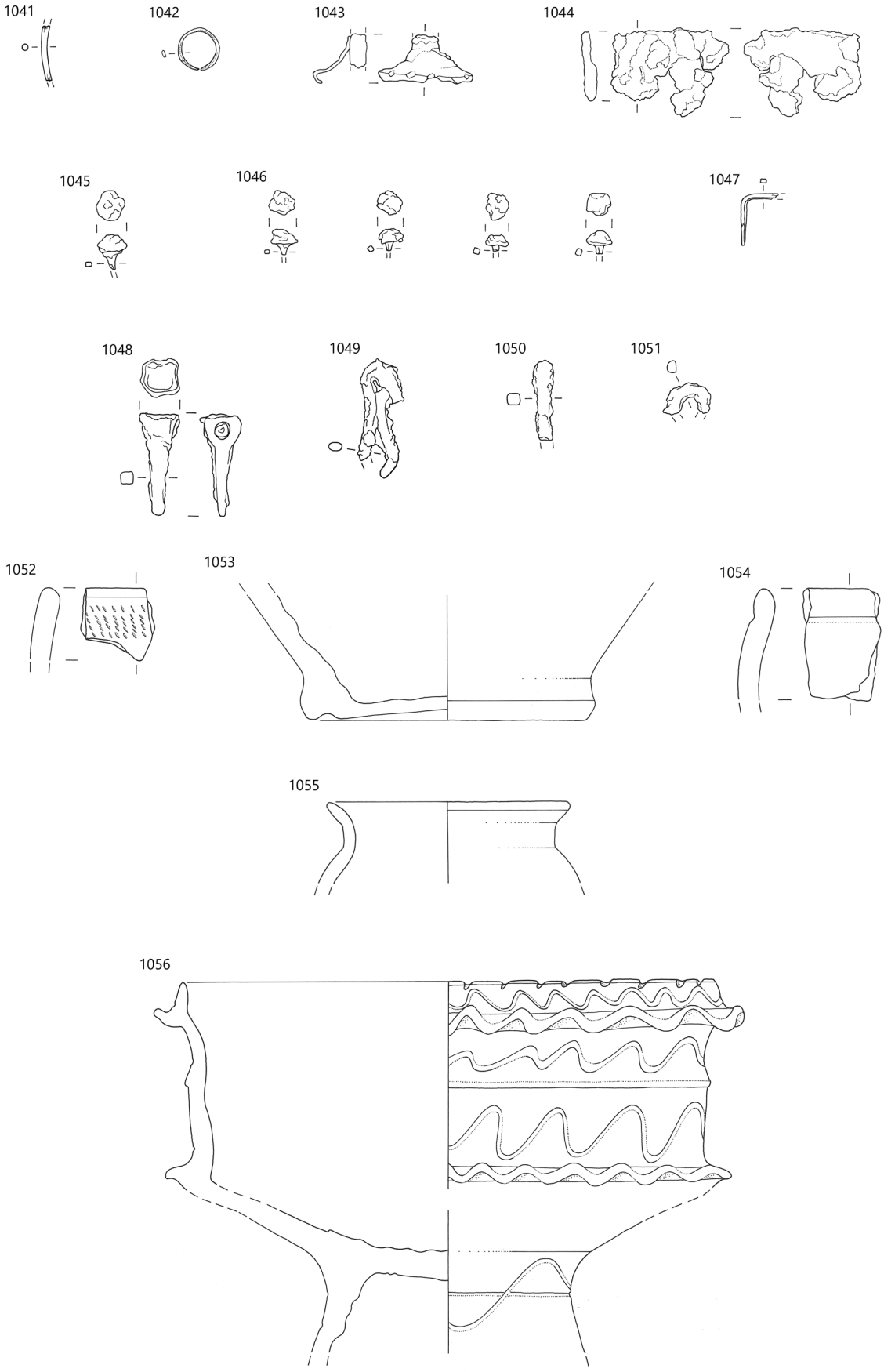
1052 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6752
Fina keramika. Odlomek ustja sklede, okrašene s pasom peresnega okrasa na zunanji strani. Odlomek je ožgan. F: N1. B: siva do roza. Vel. 2,5 × 2,2 cm.

1053 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6097
Fina keramika. Prstanasto dno in del ostenja finega lonca ali vrča. Na dnu so vidni ostanki rdečega premaza. F: N4. B: svetlo rdeča. Pr. d. 9,2 cm, ohr. v. 4,2 cm.

1054 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6753
Fina keramika. Odlomek ustja sklede. Na zunanji in notranji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Pod ustjem je plitva kanelura. F: NK1 (porozna). B: rjava. Vel. 3,7 × 2,2 cm.

1055 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6751
Groba keramika. Izvihano ustje in del vratu lončka (oblika L 3). Ostanki smole so vidni na vratu. F: KK1. B: temno siva. Pr. u. 8,2 cm, ohr. v. 2,7 cm.

1056 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6098b
Kadilnica (oblika Ka 2.2). Ostenje in del noge. Ustje in ostenje sta okrašena s plastičnim in vrezanim valovitim okrasom. Ožgana. F: N2. B: svetlo oranžna. Pr. u. 18,0 cm, ohr. v. 12,6 cm.

Grob 78, merilo 1 : 2.

1057 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6098a
Kadilnica (oblika Ka 2.1). Del ustja posode, okrašen s plastičnim in vrezanim valovitim okrasom. Ožgana. F: N2. B: siva. Pr. u. 18,0 cm, ohr. v. 12,6 cm.

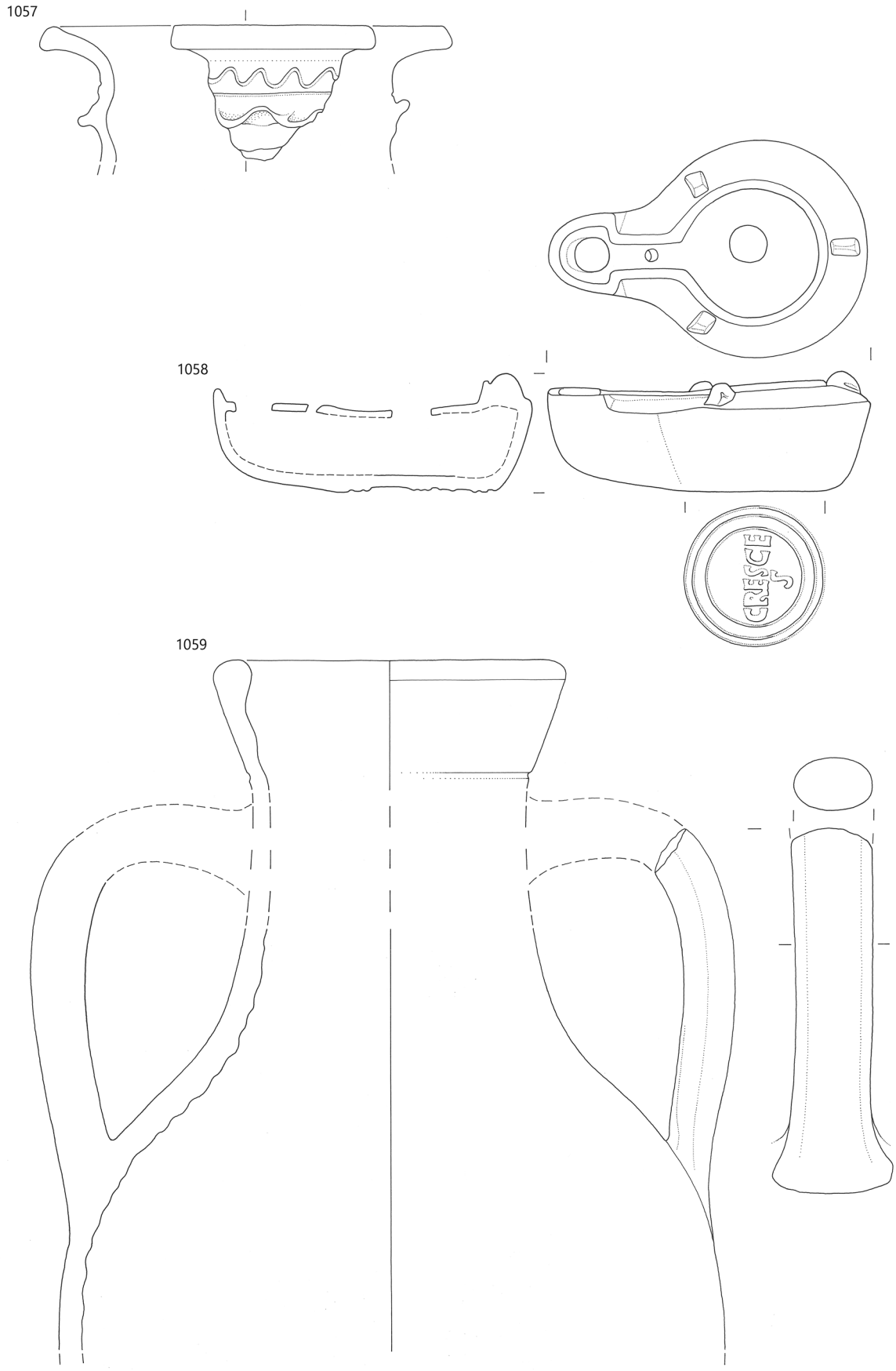

1058 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6749
Pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Na dnu je viden žig *Cresces*. Nosek je ožgan. F: O2. B: oranžna. Dl. 10,9 cm, š. 7,3 cm, v. 4,0 cm.

1059 SE 3770, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6750
Transportno posodje. Odlomek ustja z ostenjem in ročaji male amfore, tip Dressel 6B. F: A2. B: oranžna. Pr. u. 11,0 cm, ohr. v. 23,3 cm, š. roč. 2,6 cm, db. ročaja 1,7 cm.

Grob 78, merilo 1 : 2.

1060 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5663
Bronasta igla z majhno kroglasto glavico okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, dl. 3,4 cm.

1061 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5960
Miniaturen bronast nesklenjen obroček ovalnega preseka. Pr. 0,4 cm.

1062 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5979
Del bronaste pločevine, ukrivljen v nesklenjeno cevko. Š. 0,5 cm, dl. 4,2 cm.

1063 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5977
Del pasne garniture iz bronaste pločevine, pravokotne oblike z okrasnimi zaključki. Okov je spet z zakovico. Pločevina je rahlo ukrivljena. Š. 0,8 cm, dl. 2,6 cm.

1064 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5981
Del pasne garniture iz bronaste pločevine, pravokotne oblike z okrasnimi zaključki. Okov je spet z zakovico. Pločevina je rahlo ukrivljena. Š. 0,8 cm, dl. 2,6 cm.

1065 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5980
Profiliran podolžen bronast okov z bronasto zakovico. Del pasne garniture. Š. 0,7 cm, dl. 2,9 cm, db. 0,1 cm.

1066 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5978
Profiliran podolžen bronast okov z bronasto zakovico. Del pasne garniture. Š. 0,7 cm, ohr. dl. 2,7 cm, db. 0,1 cm.

1067 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5982
Del železnega noža s profiliranim koščenim ročajem. Korodiran. Š. roč. 1,6 cm, rek. ohr. dl. 10,7 cm, db. roč. 0,5 cm.

1068 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5689
Del železnega žeblja s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Ohr. dl. 4,0 cm, pr. t. 0,8 cm.

1069 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6053
Novec: nedoločljiv/Dp/As/kovan 1.–2. st./Rom/RIC?/PMBr 1847, t. 11,6 g, pr. 27 mm.

1070 SE 3717b, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 5658
Novec: nedoločljiv/As/kovan 1.–2.st./Rom/RIC?/PMBr 1842, t. 7,42 g, pr. 24,5 mm.

1071 SE 3721, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6758
Bronast predmet stožčaste oblike z nastavkom za pritrditev. Močno fragmentiran. Rek. ohr. vel. 2,4 × 2,2 cm.

1072 SE 3721, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6756
Fina keramika. Profilirano ustje posode. F: N3. B: oranžna. Pr. u. 10,0 cm, ohr. v. 4,5 cm.

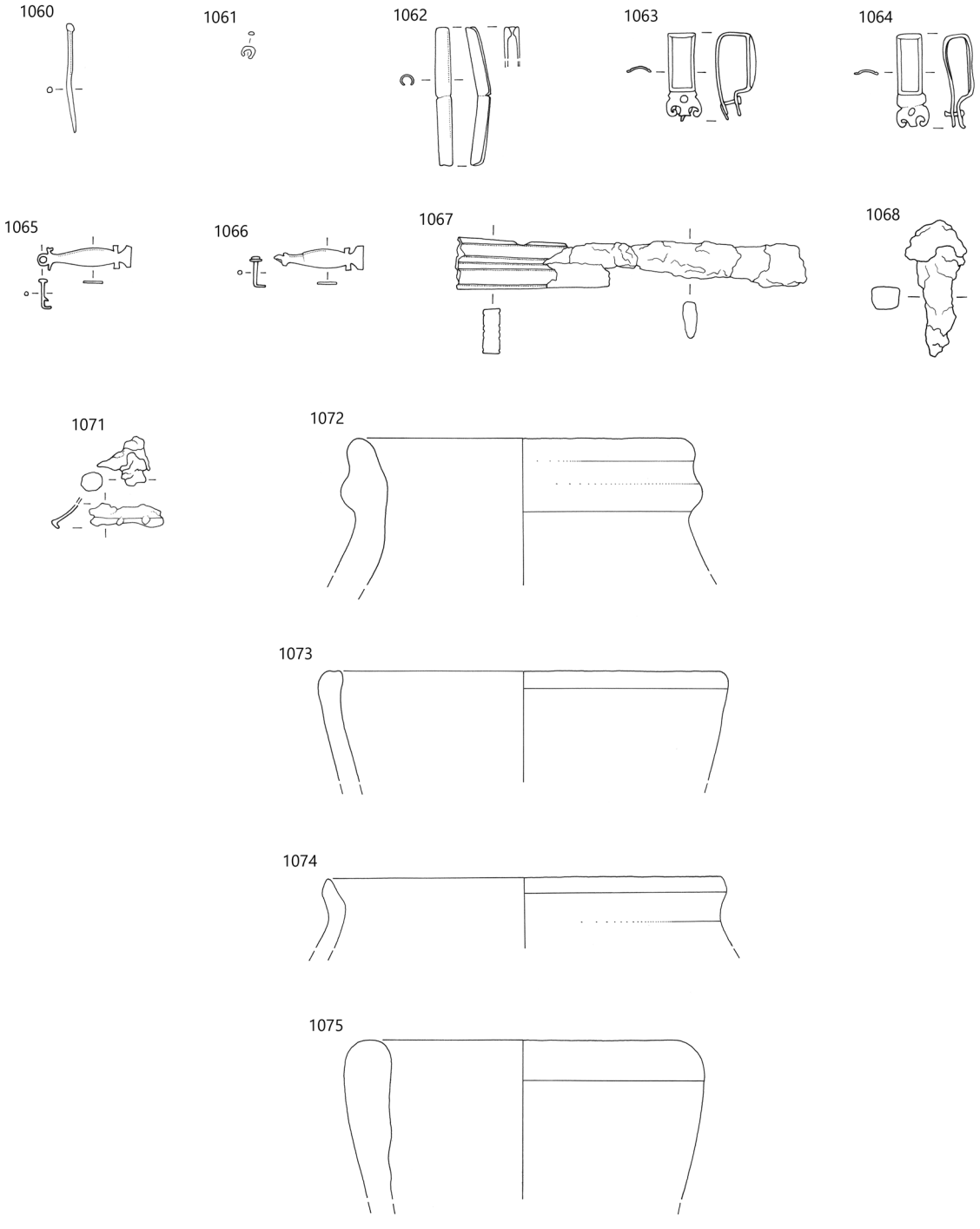
1073 SE 3721, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6754
Fina keramika. Del ustja krožnika (?) (oblika K 4). Na notranji površini so ostanki rdečega premaza. Ožgan kos. F: NK1 (porozna). B: površina je rdeča, prelom je črn. Pr. u. 12,0 cm, ohr. v. 3,4 cm.

1074 SE 3721, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6755
Groba keramika. Odlomek pokončnega, navzven nagnjenega ustja lončka ali lonca. F: KK3. B: črna. Pr. u. 11,9 cm, ohr. v. 2,1 cm.

1075 SE 3721, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6757
Transportno posodje. Odlomek ustja male amfore, tip Dressel 6B. F: A3. B: oranžna. Pr. u. 9,8 cm, ohr. v. 4,9 cm.

1076 SE 4021, grob 78, sek. XXII, kv. B/28, PN 6193
Novec: nedoločljiv/As/kovan 1.–2. st./Rom/RIC?/PMBr 1846, t. 8,72 g, vel. 23 × 24 mm.

V SE 3770 so se nahajali še: odlomki in drobci keramike (389 g), drobni odlomki in drobci gradbenega materiala (343 g), koščki apnenca (271 g), drobci in koščki staljenega stekla (9 g), drobni kamniti odbitki (9 g), drobci brona (3 g), kristali kamene strele (0,5 g), drobci kosti (0,5 g), in številni drobci korodiranega železa (112 g). V SE 3721 so se nahajali še: odlomki in drobci keramike (293 g), odlomki gradbenega materiala (12 g) košček apnenca (3 g), drobci stekla (1 g), drobci železa (3 g). V SE 3717b pa so se nahajali še: drobci brona z ostanki pozlate PN 6051 (0,5 g), drobci brona s pozlato PN 5983 (0,5 g), odlomek bronaste pločevine PN 5690 (0,8 g) in dva odlomka korodiranega železnega predmeta PN 5688 (3 g).

Grob 78, merilo 1 : 2.

Grob 79 – SE 3869/SE 3870, sek. XXIII, kv. C–D/34–35

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3869) pravokotno–ovalne tlorisne oblike z zaobljenimi vogali, vertikalnih sten vkopa in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Stene jame so bile ožgane. Jama je bila zapolnjena z zelo močno temno sivo rjavo plastjo žganine (10YR 3/2) s sežganimi kostmi, db. 0,24 m, pomešano z zbito ilovico (SE 3870). V grobu so bili najdeni fragmenti manjše keramične posode (**G1080**), keramičen krožnik (**G1079**), del železnega žebljička (**G1078**) in del bronaste pločevine s sledmi gorenja (**G1077**). Grob je presekal recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

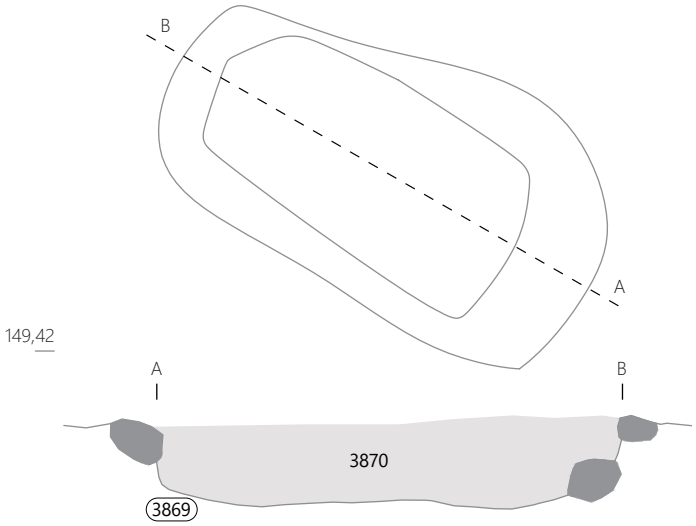
Dimenzije grobne jame: 1,25 m × 0,57 m, ohr. globina 0,24 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3870 – teža: 181,69 g (lobanja – 1,94 g, 22 mm; dolge kosti – 29,25 g, 33 mm; nedoločljivo – 150,5 g, 11 mm). PN 6014 – teža: 6,94 g, 27 mm. PN 6013 – teža: 7,53 g, 18 mm. Barve: rjava do bela, prevladujejo temno modri in beli odlomki.

Opis: dolge kosti so povsem razvite, verjetno gre za odraslo osebo.

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GROB 79
SE 3869,3870
KV.D35 24.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GR.79
SE 3869
KV.D35 24.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GROB 79
SE 3869,3870
KV.D34,
35 24.07.04

Grobni inventar

1077 SE 3870, grob 79, sek. XXIII, kv. C–D/34–35, PN 6012
Več odlomkov tanke bronaste pločevine pravokotne oblike. Vel. 2,2 × 3,0 cm, vel.1,6 × 1,4 cm, vel. 0,6 × 0, 8 cm, vel. 0,8 × 0,4 cm.

1078 SE 3870, grob 79, sek. XXIII, kv. C–D/34–35, PN 6787
Del železnega žebljička s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. glavice 0,6 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

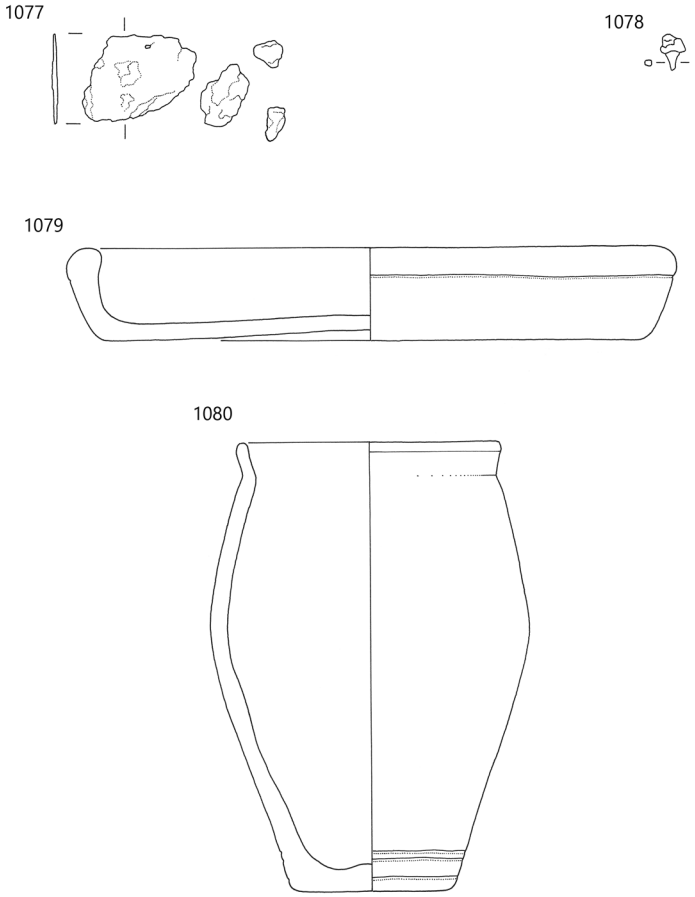
1079 SE 3870, grob 79, sek. XXIII, kv. C–D/34–35, PN 6013
Fina keramika. Krožnik z odebeljenim ustjem (oblika K 3). Na notranji površini in zunanjem robu je ohranjen rdeč premaz. F: NK2. B: lisasta, od rdeče do rjave. Pr. u. 15,0 cm, pr. d. 13,4 cm, v. 2,5 cm.

1080 SE 3870, grob 79, sek. XXIII, kv. C–D/34–35, PN 6014, PN 6531
Groba keramika. Bikonična čaša s kratkim poudarjenim vratom in ravnim ustjem (oblika Č 5.2). Rekonstruirana. F: KK4. B: lisasta, od svetlo rjave do temno sive. Pr. u. 7,0 cm, pr. d. 11,8 cm, v. 4,0 cm.

V SE 3870 so se nahajali še: drobci stekla (0,7 g), drobci kamene strele (0,2 g) ter odlomki in drobci keramike (12 g).

Grob 79, merilo 1 : 2.

Grob 80 – SE 3871/SE 3872, sek. XXIII, kv. C, D35

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3871) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten vkopa in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbito, trdno, črno plastjo žganine z žganimi kostmi, pomešano z ilovico (10YR 2/1) (SE 3872). V polnilu so bili najdeni deli železnih predmetov (**G1081**) in odlomki keramike (**G1082**–**G1084**). Grob je deloma presekal recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

Dimenzije grobne jame: 1,30 m × 0,85 m, ohr. globina 0,13 m.

Datacija: /.

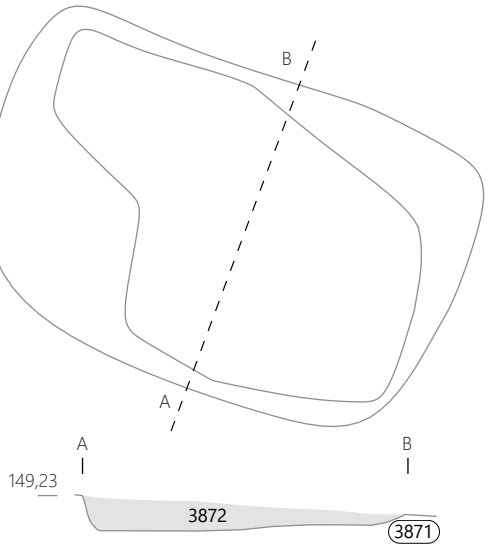
Kostni ostanki: SE 3872 – teža: 9,5 g (lobanja – 0,74 g, 6 mm; rebra – 0,81 g, 22 mm; dolge kosti – 0,68 g, 7 mm; nedoločljivo – 7,27 g, 8 mm). Barva: temno modra do bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: majhni in slabo ohranjeni odlomki. Prisotni sta korenini dveh zob, verjetno podočnika in/ali ličnika. Korenini sta povsem razviti, ena je robustna, deloma ohranjena krona izgleda obrabljeno. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo, vendar je ocena nezanesljiva, saj je ohranjenost zelo slaba.

M 1 : 20

Grobni inventar

1081 SE 3872, grob 80, sek. XXIII, kv. C, D35, PN 6786
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Ukrivljen. Š. 0,7 cm, rek. dl. 2,6 cm.

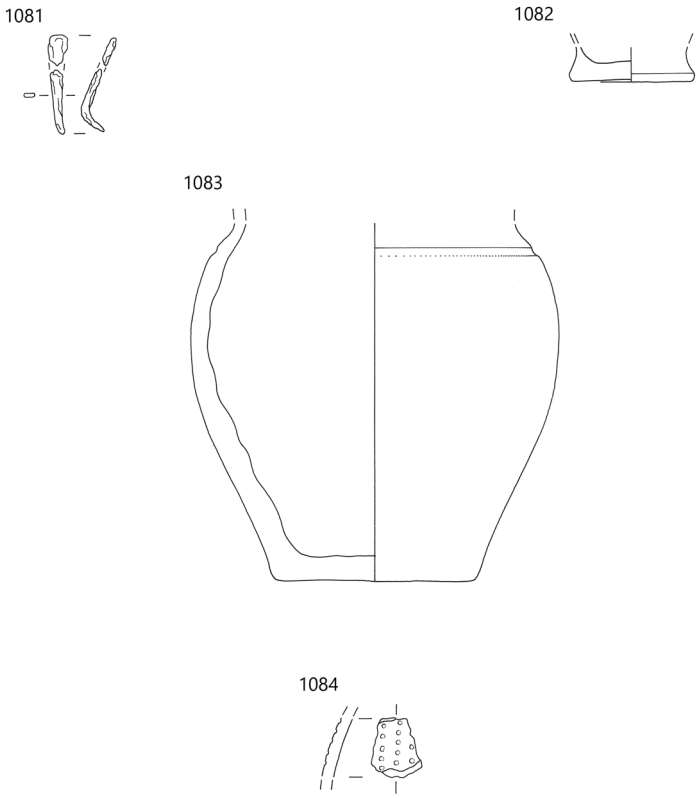
1082 SE 3872, grob 80, sek. XXIII, kv. C, D35, PN 6532
Fina keramika. Dno keramične posodice, sekundarno obdelane v disk ali pokrovček. Na zunanji strani je slabo ohranjen črn premaz. F: FN2a. B: površina je črna, prelom pa svetlejši. Pr. d. 3,2 cm, ohr. v. 1,0 cm.

1083 SE 3872, grob 80, sek. XXIII, kv. C, D35, PN 6015
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja lončka (oblika L 3). Na ramenih so vodoravne kanelure. F: KK3. B: zunanja površina je rjava, notranja pa črna. Pr. d. 5,2 cm, ohr. v. 9,5 cm.

1084 SE 3872, grob 80, sek. XXIII, kv. C, D35, PN 6687
Groba keramika. Odlomki ostenja posode z okrasom koleščka. F: KK4. B: površina je črna, prelom pa rdeč. Vel. 1,7 × 1,4 cm.

V SE 3872 so se nahajali še amorfni koščki železa (3 g) in odlomki keramike (61 g).

Grob 80, merilo 1 : 2.

Grob 82 – SE 3873/SE 3874, sek. XXIII, kv. D/33

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop (?).

Opis: grobna jama (SE 3873) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten vkopa in neravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z žganino z žganimi kostmi, pomešano s temno sivo rjavo (10YR 3/2), zbito, trdno plastjo (SE 3874). V polnilu so bili najdeni odlomki lončenine in drobci železa.

Dimenzije grobne jame: 1,08 m × 0,71 m, ohr. globina 0,16 cm.

Datacija: /.

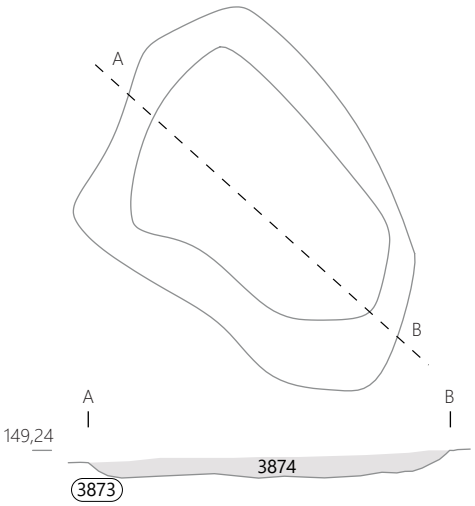
Kostni ostanki: SE 3874 – teža: 160,59 g (lobanja – 19,36 g, 16 mm; dolge kosti 34,5 g, 31 mm; nedoločljivo – 106,73 g, 18 mm). Barva: temno modra do bela, prevladujejo sivo modri odtenki. Drugo: odlomek živalskega zoba.

Opis: lobanjske kosti in dolge kosti izgledajo povsem razvite, a ne robustne. Poleg so tudi korenine stalnih zob, ki so povsem razvite. Dva skromno ohranjena lobanjska šiva sta deloma odprta, deloma zraščena. Izstopata kroni mlečnih zob, ki sta razviti do približno do ½, pri čemer je ena sežgana, druga ne. Ob kosteh zrele odrasle osebe sta tako še kroni 4,5 meseca ± 3 mesece starega dojenčka (ali dveh, če sežgana in nesežgana krona pripadata različnima otrokoma).

Grobni inventar

V SE 3874 so se nahajali: drobci keramike (13 g), deli gradbenega materiala (13 g), dva drobca kristala kamene strele (0,2 g) in drobec korodiranega železnega predmeta (1 g).

M 1 : 20

Grob 83 – SE 3877/SE 3878, sek. XXIII, kv. D/33

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3877) ovalne tlorisne oblike, zaobljenih sten in dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila s temno sivo rjavo, zbito, trdno plastjo žganine z žganimi kostmi, premešano z ilovico (10YR 3/1) (SE 3878). V polnilu sta bila najdena bronasta igla in del peresovine bronaste fibule (G1085). Na vrh jame je bil postavljen kamen kvadratne oblike, velikosti 30 × 40 cm.

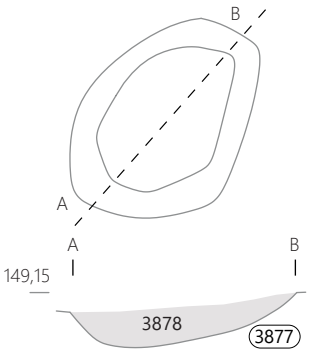
Dimenzije grobne jame: 0,58 m × 0,45 m, ohr. globina 0,11 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3878 – teža: 8,53 g (lobanja – 0,78 g, 10 mm; dolge kosti – 2,72 g, 19 mm; nedoločljivo – 5,03 g, 10 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: skromno ohranjeni odlomki, prisoten lobanjski šiv je zraščen. Ohranjene korenine zob izgledajo povsem razvite. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

1085 SE 3878, grob 83, sek. XXIII, kv. D/33, PN 6017, PN 6018

Odlomek igle in peresovine bronaste fibule. Ohr. š. 0,9 cm, rek. ohr. dl. 4,6 cm.

Grob 83, merilo 1 : 2.

Grob 84 – SE 3879/SE 3880, sek. XXIII, kv. D/34

M 1 : 20

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), verjetno enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3879) nepravilne ovalne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. S severne strani jo je poškodoval recentni prodnat nasip (SE 4125, SE 4126). Grobna jama je bila zapolnjena z zbito, trdno, temno rumeno rjavo ilovico (10YR 4/4) z žganino in žganimi kostmi (SE 3880), v kateri so se nahajali tudi odlomki keramike ter drobci kamene strele, stekla in koščene igle.

Dimenzije grobne jame: 0,87 m × 0,74 m, ohr. globina 0,14 m.

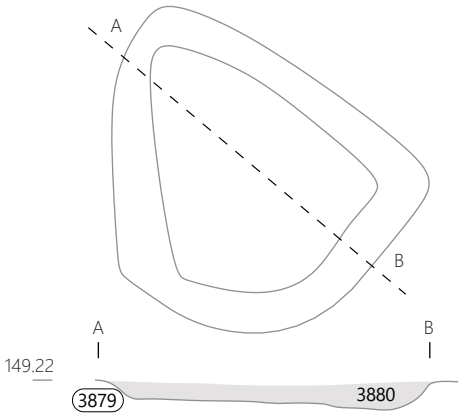
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3880 – teža: 19,21 g (lobanja – 1,67 g, 0,7 mm; rebra – 0,53 g, 18 mm; dolge kosti – 2,01 g, 11 mm; nedoločljivo – 15 g, 10 mm). Barva: rjava do bela, prevladuje bela.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

Grobni inventar

V SE 3880 so se nahajali odlomki keramike (6 g), drobec kamene strele (0,1 g) in drobec stekla (0,1 g) ter drobec koščene igle (0,1 g).

Grob 85 – SE 3881/SE 3882, sek. XXIII, kv. D/34

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3881) ovalne tlorisne oblike, z navpičnimi stenami in zaobljenim ravnim dnom, vkopana v geološko osnovo, je bila zapolnjena z žganino z žganimi kostmi, pomešano z zbito, trdno, temno sivo rjavo ilovico (10YR 4/2) (SE 3882). V polnilu so bili najdeni še odlomki dvoročajnega vrča (**G1088**) in železni žebelj (**G1086**). V zahodnem delu grobne jame je bil najdena keramičen lonec/čaša (**G1087**).

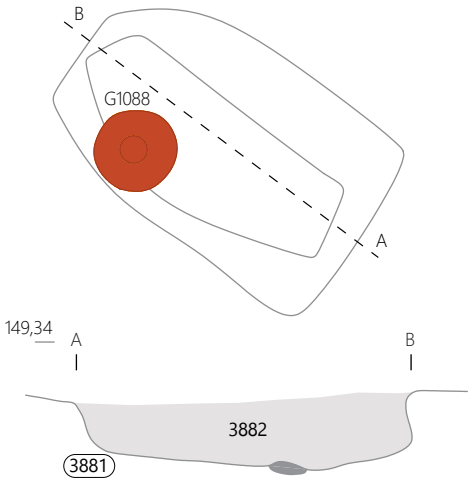
Dimenzije grobne jame: 0,86 m × 0,57 m, ohr. globina 0,19 m.

Datacija: druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3882 – teža: 24,03 g (lobanja – 3,56 g, 13 mm; dolge kosti – 6,39 g, 19 mm; nedoločljivo – 14,08 g, 0,7 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: lobanjske in dolge kosti izgledajo razvite, a so skromno ohranjene in precej gracilne. Nekaj ohranjenih korenin stalnih zob je povsem razvitih. Skromno ohranjen lobanjski šiv izgleda odprt, a je močno poškodovan. Lahko gre za najstnika ali gracilno odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

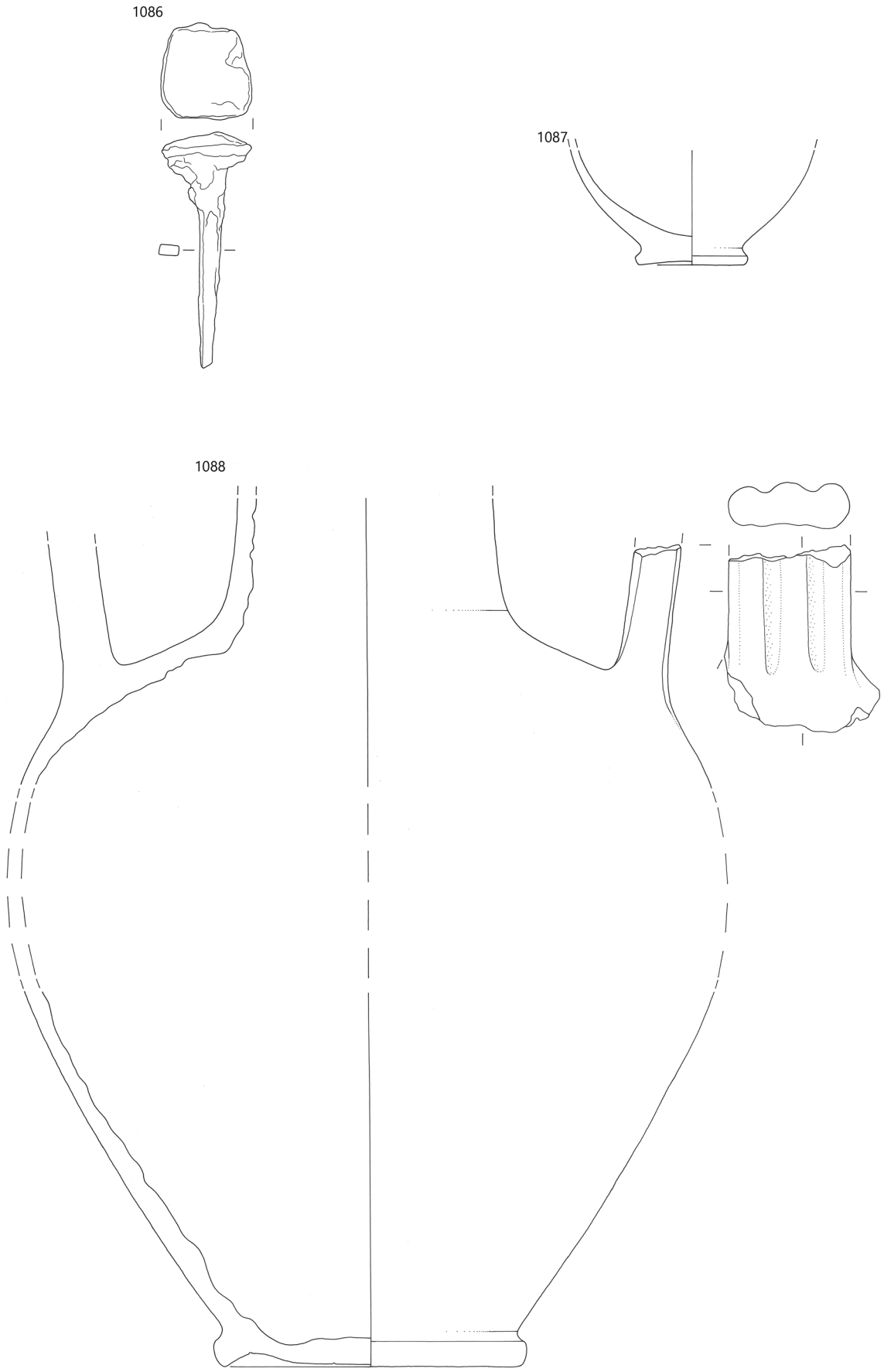
1086 SE 3882, grob 85, sek. XXIII, kv. D/34, PN 6016
Železen žebelj s sploščeno kvadratno glavico in trnom pravokotnega preseka. Vel. gl. 3,0 × 3,0 cm, pr. tr. 0,5 cm, ohr. dl. 8,0 cm.

1087 SE 3882, grob 85, sek. XXIII, kv. D/34, PN 6737
Fina keramika. Vboklo dno in del ostenja čaše. Notranja in zunanja površina je premazana z rdečim premazom. F: N1a. B: svetlo rdeča. Pr. d. 3,6 cm, ohr. v. 3,9 cm.

1088 SE 3882, grob 85, sek. XXIII, kv. D/34, PN 6019
Fina keramika. Dvoročajen trebušast vrč s prstanastim dnom in profiliranima ročajema, ustje ni ohranjeno (oblika DV 1). F: N3. B: zelo svetlo rjava. Pr. d. 9,6 cm, nv. pr. 33,8 cm, ohr. v. 29,0 cm, š. roč. 4,0 cm, db. roč. 1,4 cm.

V SE 3882 so se nahajali še drobci kamene strele (1,5 g) in odlomki keramike (23 g).

Grob 85, merilo 1 : 2.

Grob 86 – SE 3883/SE 3884, sek. XXIII, kv. C/31

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: v podolgovato grobno jamo (SE 3883) ovalne tlorisne oblike, poševnih sten in ravnega dna, vkopano v geološko osnovo, je bila položena žganina z žganimi kostmi, pomešana z zbito, trdno, temno sivo ilovico (10YR 3/1) (SE 3884). V grobu so bili najdeni odlomki lončenine in del bronaste igle (G1089).

Dimenzije grobne jame: 1,94 m × 0,50 m, ohr. globina 0,12 m.

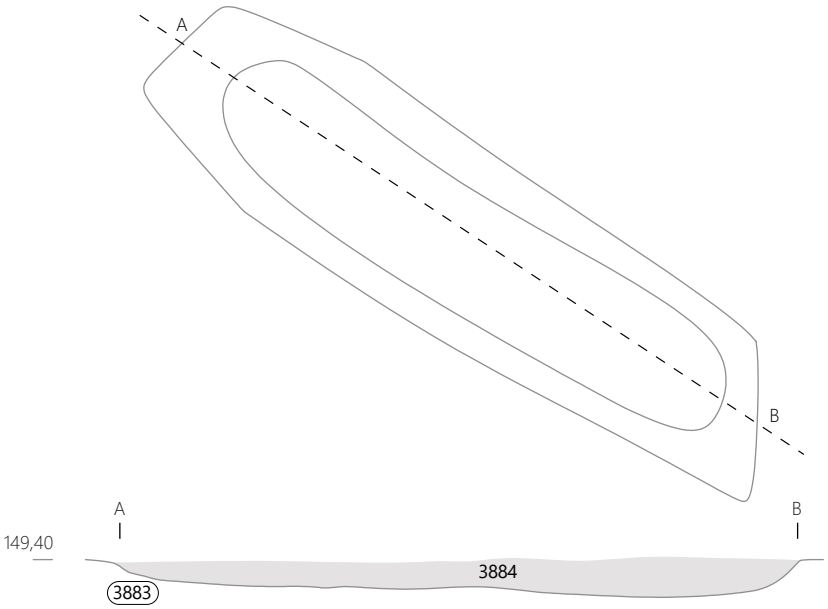
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3884 – teža: 7,64 g (dolge kosti – 0,72 g, 13 mm; nedoločljivo – 6,92 g, 0,7 mm).

Barva: svetlo siva do bela.

Opis: zelo slabo ohranjeni odlomki, ki izgledajo precej tanki. Morda gre za otroka.

M 1 : 20

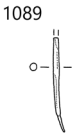

Grobni inventar

1089 SE 3884, grob 86, sek. XXIII, kv. C/31, PN 6020

Del bronaste igle okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 2,4 cm.

V SE 3884 so se nahajali še odlomki keramike (34 g) in drobci amorfnega železa (2 g).

Grob 86, merilo 1 : 2.

Grob 87 – SE 3886/SE 3887, sek. XXIII, kv. D/36

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3886), ovalne tlorisne oblike, poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbito, trdno, temno sivo plastjo ilovice in žganine z žganimi kostmi (10YR 3/1) (SE 3887). V polnilu so bili najdeni drobci keramike in neprepoznavni odlomki korodiranega železnega predmeta. Grob je deloma presekal recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

Dimenzije grobne jame: 0,70 m × 0,50 m, ohr. globina 0,11 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3887 – teža: 1,18 g (lobanja – 0,58 g, 0,8 mm; nedoločljivo – 1,55 g, 0,6 mm).

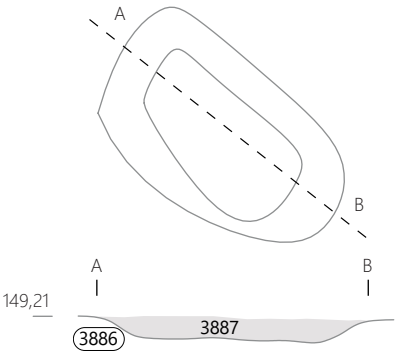
Barva: črna do bela.

Opis: redki prepoznavni odlomki. Prepoznaven je stalni zgornji prvi kočnik, ki ima razvito krono, korenine pa še ne. Gre za otroka, starega 3,5 leta ± 1 leto.

Grobni inventar

V SE 3887 so se nahajali neprepoznavni odlomki korodiranega železnega predmeta (13 g) in odlomki keramike (3 g).

M 1 : 20

Grob 88, SE 3888/SE 3889, sek. XXIII, kv. D/36–37

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3888) okroglo-ovalne tlorisne oblike, zaobljenih sten in dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila s temno sivo rjavim (10YR 3/2) zbitim, trdnim polnilom, sestavljenim iz žganine z žganimi kostmi in ilovice (SE 3889). V polnilu so bili najdeni železni žebljiček (**G1090**), odlomki lončenine (**G1091**–**G1093**), oljenke (**G1094**), odlomki staljenega stekla idr. Grob je deloma poškodoval recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

Dimenzije grobne jame: 0,80 m × 0,71 m, globina 0,16 cm.

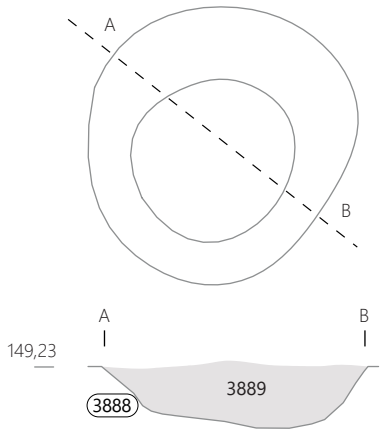
Datacija: druga polovica 1. stoletja ali 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3889 – teža: 99,69 g (lobanja – 4,25 g,13 mm; rebra – 0,97 g, 0,16 mm; dolge kosti – 26,45 g, 23 mm; nedoločljivo – 68,02 g, 0,9 mm). Barva: črna do bela.

Opis: odlomki so slabo ohranjeni. Odlomki lobanje so redki, niso robustni, podobno dolge kosti. Ohranjene so korenine stalnih zob, ki izgledajo povsem razvito. Več, kot da gre za osebo, starejšo od 15 let, ni jasno. V PN 6021 so se nahajali še skromno ohranjeni nedoločljivi odlomki, niti ni jasno, ali so človeški.

Živalski ostanki: SE 3889 – *Bos taurus* (1 frg. – *dens*).

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GR 88
SE 3888, 3889
KV.D37 24.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GR 88
SE 3888
28.07.04

RIBNICA 2004
SEKT.XXIII GR 88
SE 3888, 3889
KV.D36 26.07.04

PN G021

Grobni inventar

1090 SE 3889, grob 88, sek. XXIII, kv. D/36–37, PN 6785
Korodiran železen žebljiček s stožčasto glavico. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

1091 SE 3889, grob 88, sek. XXIII, kv. D/36–37, PN 6021
Fina keramika. Odlomek navzdol izvihanega ustja, ostenja in dna sklede (oblika S 1). Na zunanji površini je dobro ohranjen rdeče rjav premaz, na notranji pa le ostanki rdeče rjavega premaza. Na notranji strani je pod ustjem kanelura. Delno ožgana. F: FN1. B: bež. Pr. u. 17,6 cm, pr. d. 7,8 cm, ohr. v. 3,7 cm.

1092 SE 3889, grob 88, sek. XXIII, kv. D/36–37, PN 6478
Fina keramika. Odlomek navzdol izvihanega ustja in ostenja sklede (oblika S 1). Na notranji strani je pod ustjem kanelura. Močno ožgana, originalna površina in barva nista ohranjeni. F: FN1/N2. B: črna. Pr. u. 16,6 cm, ohr. v. 3,0 cm.

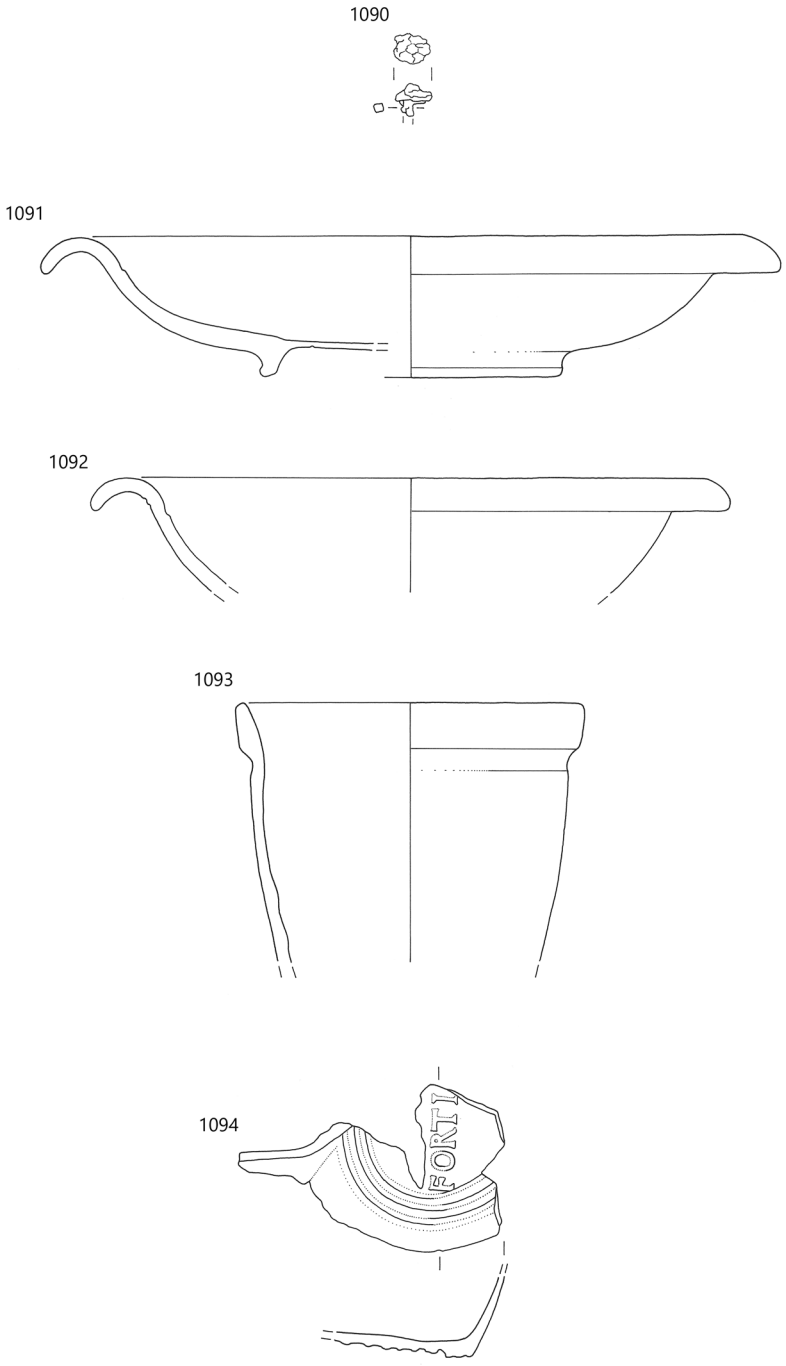
1093 SE 3889, grob 88, sek. XXIII, kv. D/36–37, PN 6476
Groba keramika. Del pokončnega odebeljenega ustja in ostenja čaše (oblika Č 6). Pod ustjem je na zunanji površini plitev žleb. Del posode je prežgan. F: KK2. B: bež do črna. Pr. u. 8,9 cm, ohr. v. 6,9 cm.

1094 SE 3889, grob 88, sek. XXIII, kv. D/36–37, PN 6477
Oljenka. Odlomek dna in ostenja pečatne oljenke, tip Loeschcke IX ali X, z delno ohranjenim žigom *FORTI(S)*. F: O2. B: rjava. Vel. 4,5 × 7,0 cm, ohr. v. 2,2 cm.

V SE 3889 so se nahajali še odlomki amorfnega železa (12 g), staljen fragment stekla v PN 6022 (7 g) in dodatni drobci stekla (3 g) ter odlomki keramike (13 g).

Grob 88, merilo 1 : 2.

Grob 89 – SE 3890/SE 3891, sek. XXIII, kv. D/35

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3890) nepravilne kvadratne tlorisne oblike, vertikalnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbito, trdno, zelo temno sivo rjavo plastjo ilovice (10YR 3/2) in žganine z žganimi kostmi (SE 3891). V polnilu so bili najdeni odlomki keramike (**G1096**) in odlomek bronaste igle (**G1095**). Grob se je z zahodne strani naslanjal na skeletni grob 102.

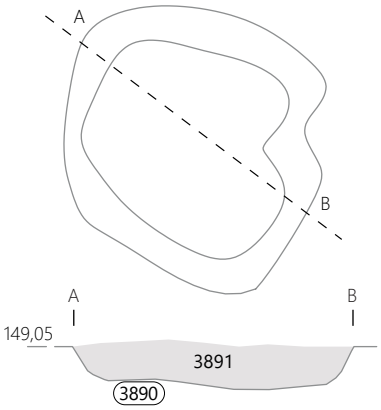
Dimenzije grobne jame: 0,71 m × 0,70 m, globina 0,16 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3891 – teža: 304,23 g (lobanja – 216,1 g, 16 mm; rebra – 6,25 g, 26 mm; vretenca – 4,56 g, 16 mm; dolge kosti – 77,32 g, 34 mm). Barva: rjava do bela, prevladuje bela.

Opis: ohranjeni odlomki korenin zob so povsem razviti, prav tako dolge kosti. Korenine zob in odlomki dolgih kosti so precej robustni. Deloma ohranjena grizna površina zgornjega drugega ali tretjega kočnika je obrabljena. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

1095 SE 3891, grob 89, sek. XXIII, kv. D/35, PN 6023

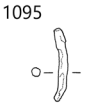
Odlomek bronaste igle okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 0,9 cm.

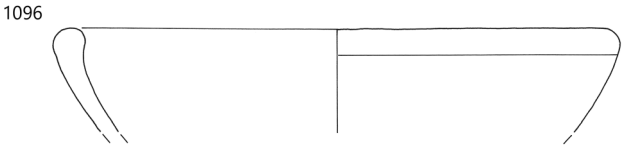
1096 SE 3891, grob 89, sek. XXIII, kv. D/35, PN 6533

Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in ostenja krožnika (oblika K 2). Na notranji površini in čez rob zunanje je deloma ohranjen rdeč premaz. Delno ožgan. F: NK1. B: svetlo rjava do črna. Pr. u. 14,4 cm, ohr. v. 2,7 cm.

V SE 3891 so se nahajali še odlomki keramike (6 g).

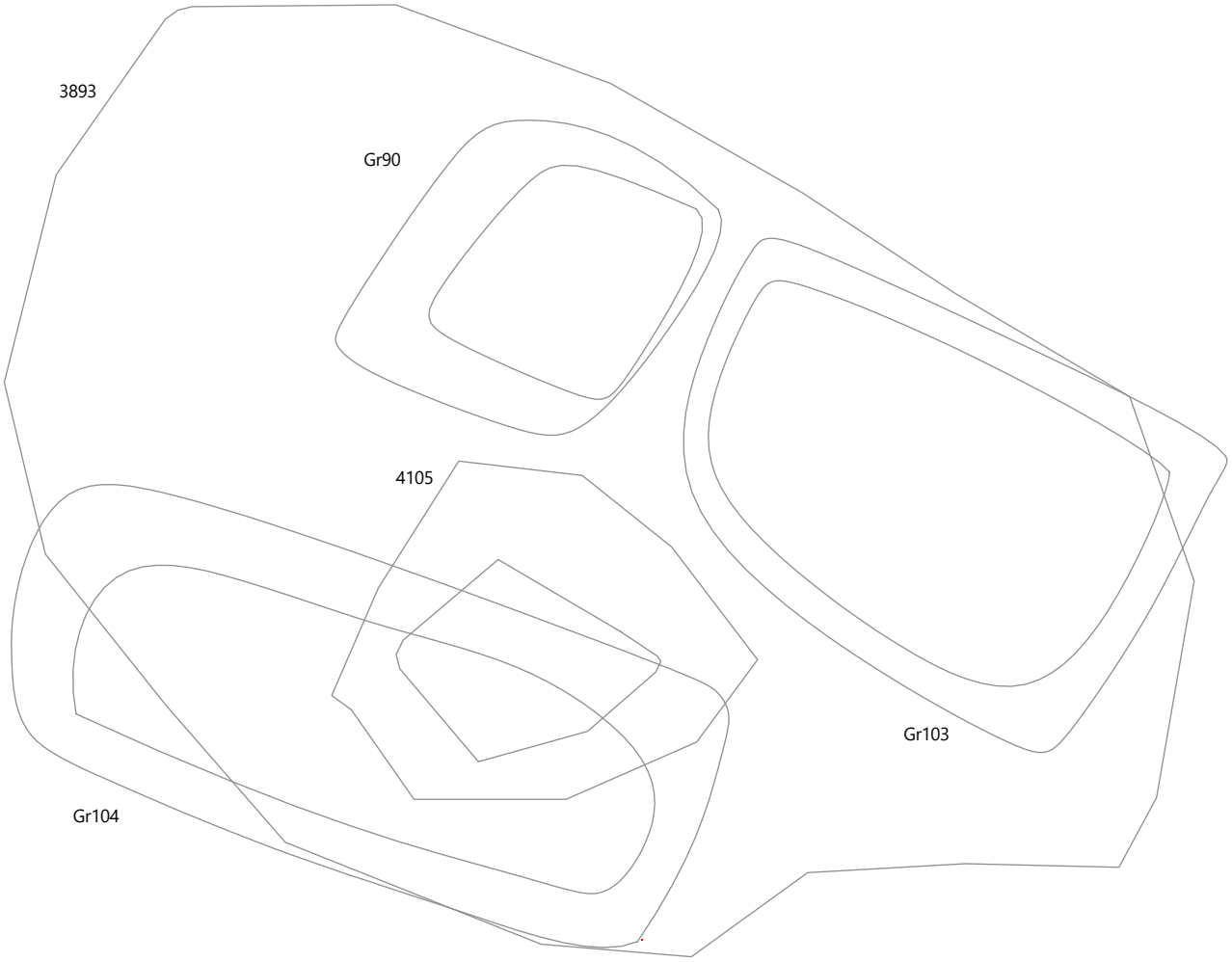

Grob 89, merilo 1 : 2.

Skupina grobov – grob 90, grob 103 in grob 104

Položaj grobov 90 in 103[232] je zelo zanimiv glede na bustum – grob 104, ki leži na njuni južni strani in je bil nekoliko globje vkopan. Vsi trije grobovi so bili prekriti z zelo tanko, zbito, trdno plastjo rjave ilovice (10YR 4/3) z žganino in odlomki lončenine (SE 3893), velikosti 0,90 m × 0,80 m in db. do 0,17 m, za katero domnevamo, da bi lahko predstavljala ostanek plasti nad grobovi (morda skupno gomilo). Naknadno je bila v to plast vkopana še jama (SE 4105/SE 4106), ki je poškodovala severni rob groba 104.

232 Prvotno se je zdelo, da je podolgovata lisa en grob, poimenovan grob 90, vendar se je med izkopavanjem izkazalo, da sta to dva groba, eden poleg drugega, ki imata skupno osrednjo steno.

Grob 90 – SE 3892/SE 3900, sek. XXIII, kv. C/36

M 1 : 20

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

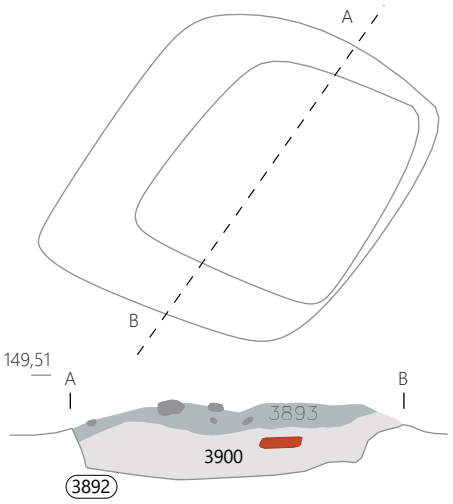
Opis: grobna jama (SE 3892) nepravilne kvadratne tlorisne oblike, vertikalnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjevala jo je zbita, trdna, zelo temno siva plast žganine (SE 3900) z žganimi kostmi (10YR 3/1), odlomki lončenine (**G1098–G1101**) in železnim žebljičkom (**G1097**).

Dimenzije grobne jame: 0,90 m × 0,80 m, globina 0,17 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 3900 – teža: 36,06 g (lobanja – 0,91 g, 11 mm; vretenca – 0,43 g, 12 mm; pogačica – 1,69 g, 20 mm; dolge kosti – 5,58 g, 15 mm; nedoločljivo – 27,45 g, 11 mm). PN 6027– teža: nedoločljivo – 0,77 g, 6 mm. PN 6028 – teža: 1,67 g, (dolge kosti – 0,41 g, 12 mm; nedoločljivo – 1,26 g, 17 mm). Teža: 9,34 g (lobanja – 5,17 g, 27 mm; dolge kosti – 2,7 g, 21 mm; nedoločljivo – 1,47 g, 7 mm). Drugo: premešane sežgane in nesežgane kosti.

Opis: v **G1100** in **G1098** so ohranjeni le nedoločljivi drobni odlomki, za katere ni jasno niti, ali so človeški. V žganini SE 3893 in SE 3900 je nekaj odlomkov lobanje in dolgih kosti, ki so povsem razvite, verjetno od odrasle osebe. Poleg so tudi nesežgane živalske kosti.

Grobni inventar

1097 SE 3900, grob 90, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6919
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 0,7 cm.

1098 SE 3900, grob 90, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6028
Fina keramika. Cilindrična čaša (oblika Č 7.2). Na zunanji površini je ohranjen premaz. Ožgana. F: N2a. B: površina lisasta, rjava, prelom črn. Pr. u. 5,6 cm, pr. d. 3,4 cm, v. 7,9 cm.

1099 SE 3900, grob 90, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6735
Fina keramika. Krožnik z uvihanim ustjem (oblika K 3). Odlomek ustja, ostenja in dna. Na notranji površini in zunanjem robu ustja so ohranjeni ostanki rdečega premaza. F: NK1. B: lisasta, sivo rjava. Pr. u. 13,8 cm, pr. d. 11,0 cm, v. 3,7 cm.

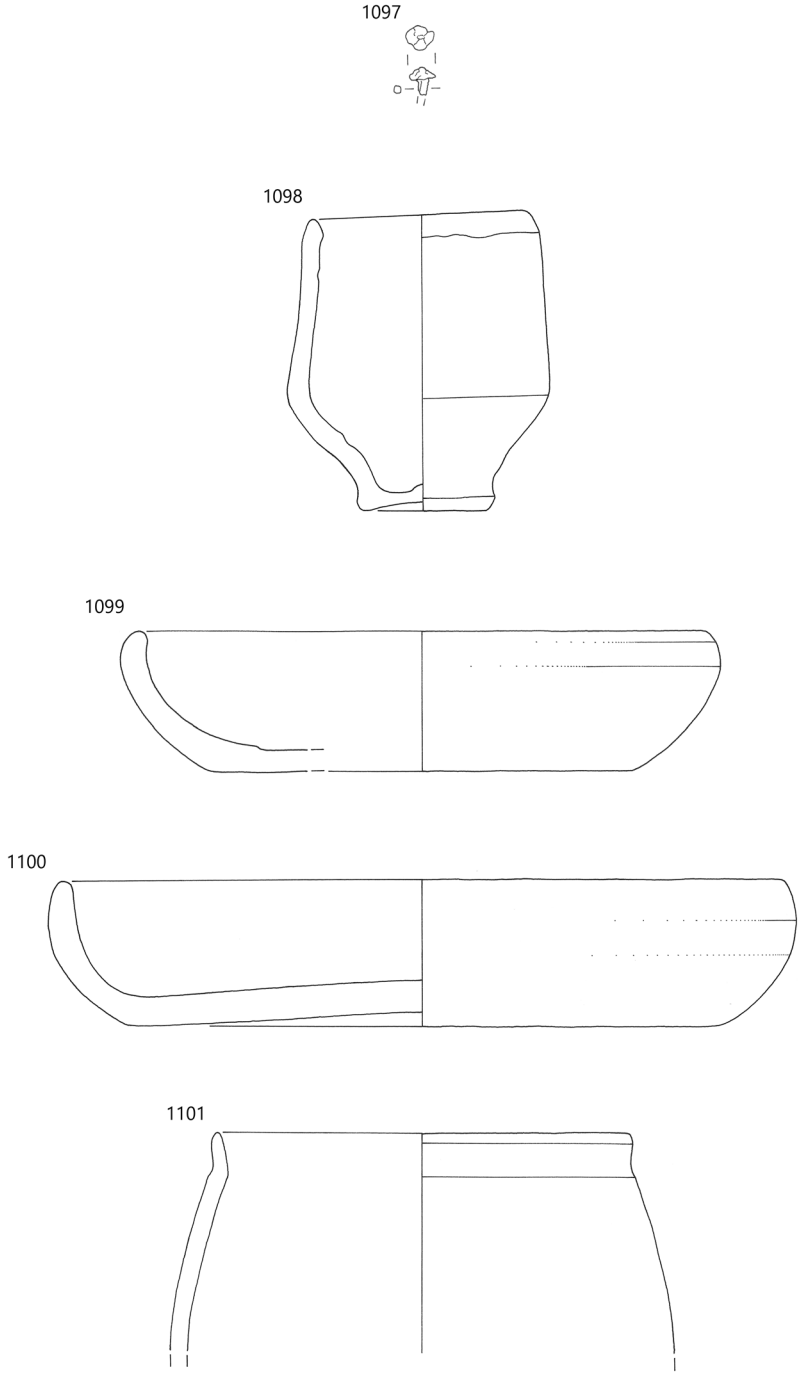
1100 SE 3900, grob 90, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6027
Fina keramika. Krožnik (oblika K 1). Na notranji površini in zunanjem robu ustja so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Ožgan. F: NK2. B: svetlo rjava do rjava. Pr. u. 19,0 cm, pr. d. 15,6 cm, v. 3,9 cm.

1101 SE 3900, grob 90, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6736
Groba keramika. Odlomek ustja, kratkega vratu in ovalnega ostenja čaše (oblika Č 5.2). Odlomek je ožgan. F: KK4/N6 (?). B: lisasta, svetlo rdeče rjava. Pr. u. 10,8 cm, ohr. v. 5,8 cm.

V SE 3900 so se nahajali še odlomki keramike (26 g) in drobci železa (2 g).

Grob 90, merilo 1 : 2.

Grob 103 – SE 4103/SE 4104, sek. XXIII, kv. C/36

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4103) ovalno pravokotne tlorisne oblike, vertikalnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Z zahodno steno je mejila z grobom 90. Zapolnjevalo jo je zbito, trdno polnilo, zelo temno sive barve (10YR 3/1), ki sta ga sestavljali ilovica in žganina z ožganimi kostmi (SE 4104). V polnilu so bili najdeni še koščena jagoda (**G1102**), odlomki keramičnih posod (**G1105**–**G1107**), oljenka (**G1108**), deli železnih predmetov (**G1103**–**G1104**) in novec (**G1109**).

Dimenzije grobne jame: 1,42 m × 0,95 m in globina 0,16 m.

Datacija: konec 1. stoletja oziroma začetek 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 4104 – teža: 55,18 g (lobanja – 4,78 g, 17 mm; rebra – 0,8 g, 19 mm; dolge kosti – 4,31 g, 17 mm; nedoločljivo – 45,29 g, 12 mm). PN 6032 – teža: nedoločljivo – 0,95 g, 15 mm. Barva: rjava do bela, prevladujejo svetlo sivi in svetlo modri odlomki.

Opis: lobanjski šivi so zraščeni. Nekaj slabo ohranjenih korenin zob izgleda povsem razvito. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo. V PN 6032 so prisotni drobni, povsem nedoločljivi odlomki.

Grobni inventar

1102 SE 4104, grob 103, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6921

Zelo majhna podolgovata koščena jagoda. Pr. 0,3 cm, dl. 0,3 cm.

1103 SE 4104, grob 103, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6920

Dva železna žebljička s stožčasto glavico in delom trna kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,9 cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,2 cm.

1104 SE 4104, grob 103, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6031

Velik železen žebelj z okroglo ploščasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je rahlo zvit. Pr. gl. 3,2 cm, ohr. dl. 4,8 cm.

1105 SE 4104, grob 103, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6461

Fina keramika. Odlomek ostenja skledice, posnetek oblike Consp. 39/43. Na notranji površini so vidni ostanki rdečega premaza, tu je tudi kanelura. F: N2a. B: svetlo rdeča. Vel. 2,5 × 3,8 cm.

1106 SE 4104, grob 103, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6029

Groba keramika. Lonec s profiliranim rahlo izvihanim ustjem, kroglastim ostenjem in ravnim dnom (oblika L 3). Na trebuhu je okrašen z navpičnim metličenjem, pod ustjem je kanelura. Močno ožgan. F: KK1. B: površina je rdeče rjava, prelom pa črn. Pr. u. 9,2 cm, pr. d. 9,8 cm, v. 10,0 cm.

1107 SE 4104, grob 103, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6459

Groba keramika. Odlomek dna lonca. F: KK4. B: zunanja površina je rjavo siva, notranja pa temno siva. Pr. d. 10,0 cm, ohr. v. 2,0 cm.

1108 SE 4104, grob 103, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6032

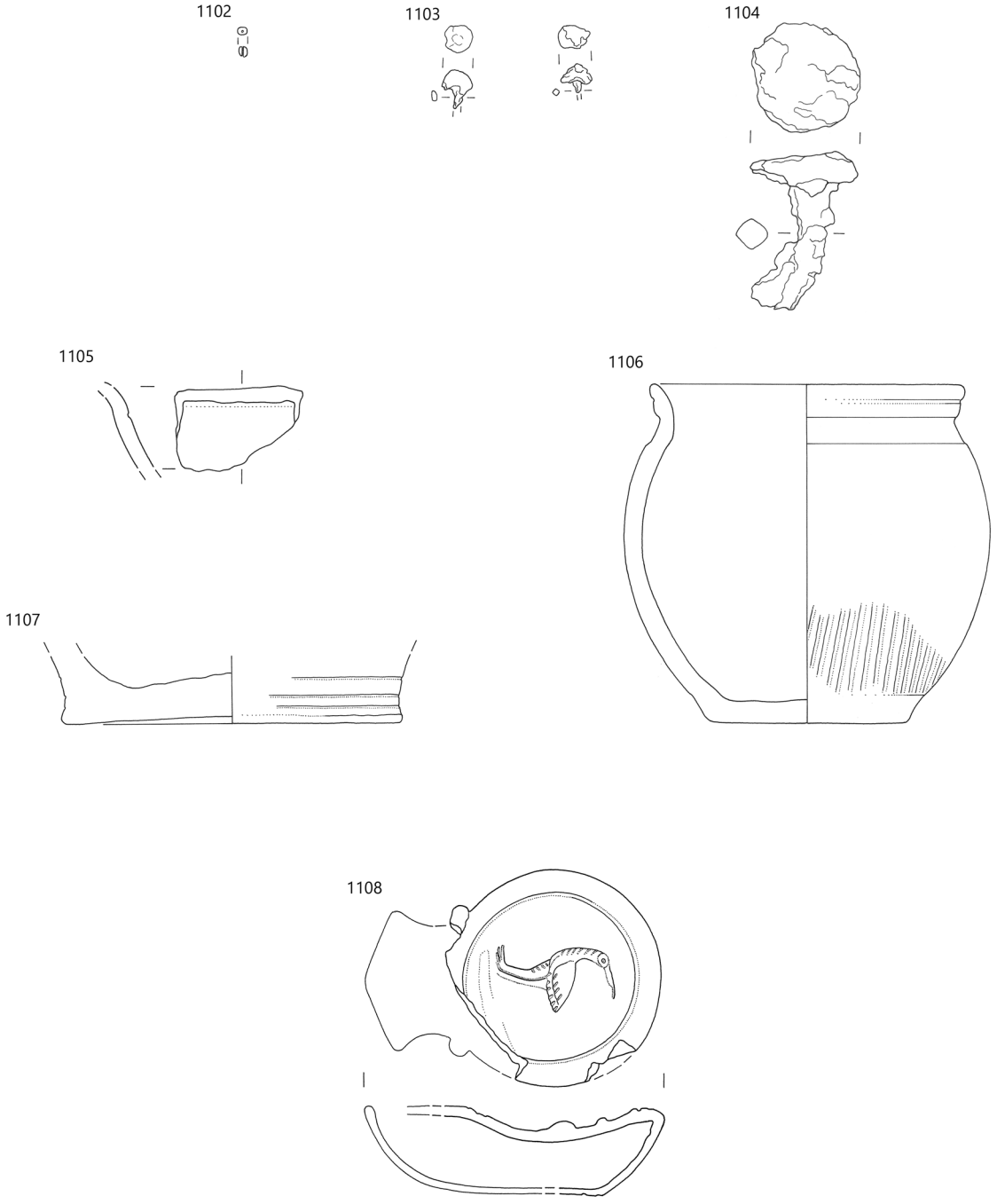
Oljenka, tip Loeschcke I. Reliefna oljenka, na disku upodobitev štorklje ali žerjava. Prežgana. F: O1. B: siva. Rek. dl. 9,0 cm, š. 6,6 cm, v. 2,6 cm.

1109 SE 4104, grob 103, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6030

Novec: Traianus/As/kovan 98–99/Rom/RIC 395/PMBr 1840, t. 8,04 g, vel. 27 × 28 mm.

V SE 4104 so se nahajali še: odlomki keramike (15 g), dva kristala kamene strele (0,2 g), koščki apnenca (2 g), odlomki in drobci stekla (1 g) ter odlomki železa (0,5 g).

Grob 103, merilo 1 : 2.

Grob 104 – SE 4107/SE 4108, SE 4113, SE 4114, sek. XXIII, kv. C/36

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4107) pravokotne do ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Stene so bile močno ožgane, oranžno rdeče barve (SE 4114). Jamo sta zapolnjevali dve polnili. Zgornji del je zapolnjevala rjava ilovica (10YR 4/3), premešana z žganino in sežganimi kostmi, ki se je nahajala v osrednjem delu jame (SE 4108) v debelini 0,25 m. Na dnu jame pa je bila odložena do 0,30 m debela plast žganine (10YR 2/1) (SE 4113). V polnilu SE 4108 je bilo najdenih več odlomkov lončenine (**G1113**–**G1120**) in železni žebljički (**G1110**–**G1111**), v žganini SE 4113 pa so se nahajali železni žebljički in njihovi deli (**G1121**–**G1123**), keramična skledica (**G1124**) ter bronast novec (**G1125**).

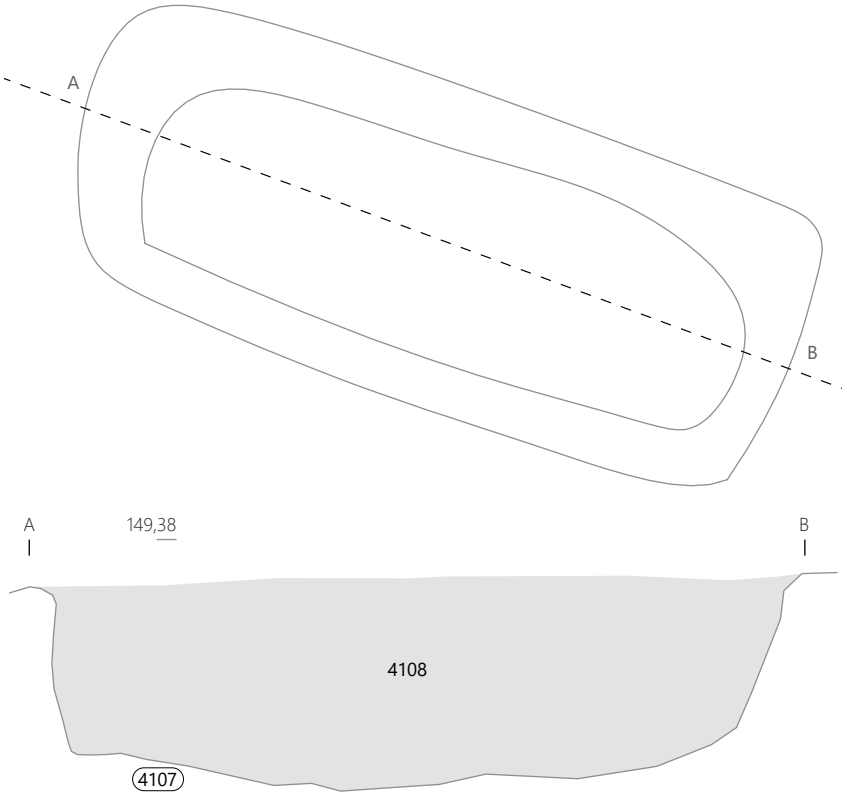
Dimenzije grobne jame: 2,0 m × 0,88 m, globina 0,55 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 4113 – teža: 562,35 g (lobanja – 66,73 g, 31 mm; medenični obroč – 10,80 g, 46 mm; rebra – 16 g, 39 mm; vretenca – 2,32 g, 22 mm; dlani/stopala – 3,09 g, 14 mm; pogačica – 1,13 g, 15 mm; dolge kosti – 108,32 g, 56 mm; nedoločljivo – 420,69 g, 29 mm). Barva: temno modra do bela. SE 4108 – teža: 110,1 g (lobanja – 9,42 g, 25 mm; rebra – 4,6 g, 17 mm; vretenca – 2,9 g, 17 mm; ramenski obroč – 0,51 g, 14 mm; dolge kosti – 28,74 g, 39 mm; nedoločljivo – 63,93 g, 16 mm). Barva: črna do umazano bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: ohranjeni so tanki odlomki lobanje s povsem odprtimi, nazobčanimi šivi. Ohranjenih je nekaj korenin stalnih zob, ki izgledajo povsem razvite. Skromno ohranjene krone izgledajo le rahlo obrabljene. Dolge kosti so tanke, a precej razvite. Vretenčni obroč vratnega vretenca je prisoten in zraščen. Verjetno gre za mlado odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

1110 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6922
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Š. gl. 0,4 cm, dl. 1,8 cm.

1111 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6923
Tri stožčaste glavice železnih žebljičkov. Trni niso ohranjeni. Pr. gl. od 0,8 do 0,9 cm, ohr. dl. 0,5 cm.

1112 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6482
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna sklede/posode. Na notranji površini so ohranjeni ostanki svetlo rjavega premaza. Na notranji strani je na dnu peresni okras. Ožgana. F: N2/FN1. B: bež do siva. Pr. d. 6,2 cm, ohr. v. 1,8 cm.

1113 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6040
Fina keramika. Rekonstruiran trebušast fin lonec z narebrenim vratom in odebeljenim ustjem (oblika FL 1). Odlomek ustja (PN 6460) tega lonca se je nahajal v grobu 103. F: N6. B: siva. Pr. u. 11,0 cm, pr. d. 7,2 cm, v. 15,0 cm.

1114 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. B, C/36, PN 6474
Fina keramika. Trebušast fin lonec z zakrnelim ustjem (oblika FL 5). Močno prežgan. F: N4. B: svetlo sivo rjava. Pr. u. 8,6 cm, pr. d. 4,8 cm, ohr. v. 15,0 cm.

1115 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. B, C/36, PN 6475
Fina keramika. Odlomki dna in ostenja čaše (oblika Č 3). Na zunanji strani so ohranjeni ostanki premaza. Močno prežgan. F: N2a. B: svetlo siva. Pr. d. 4,6 cm, ohr. v. 8,8 cm.

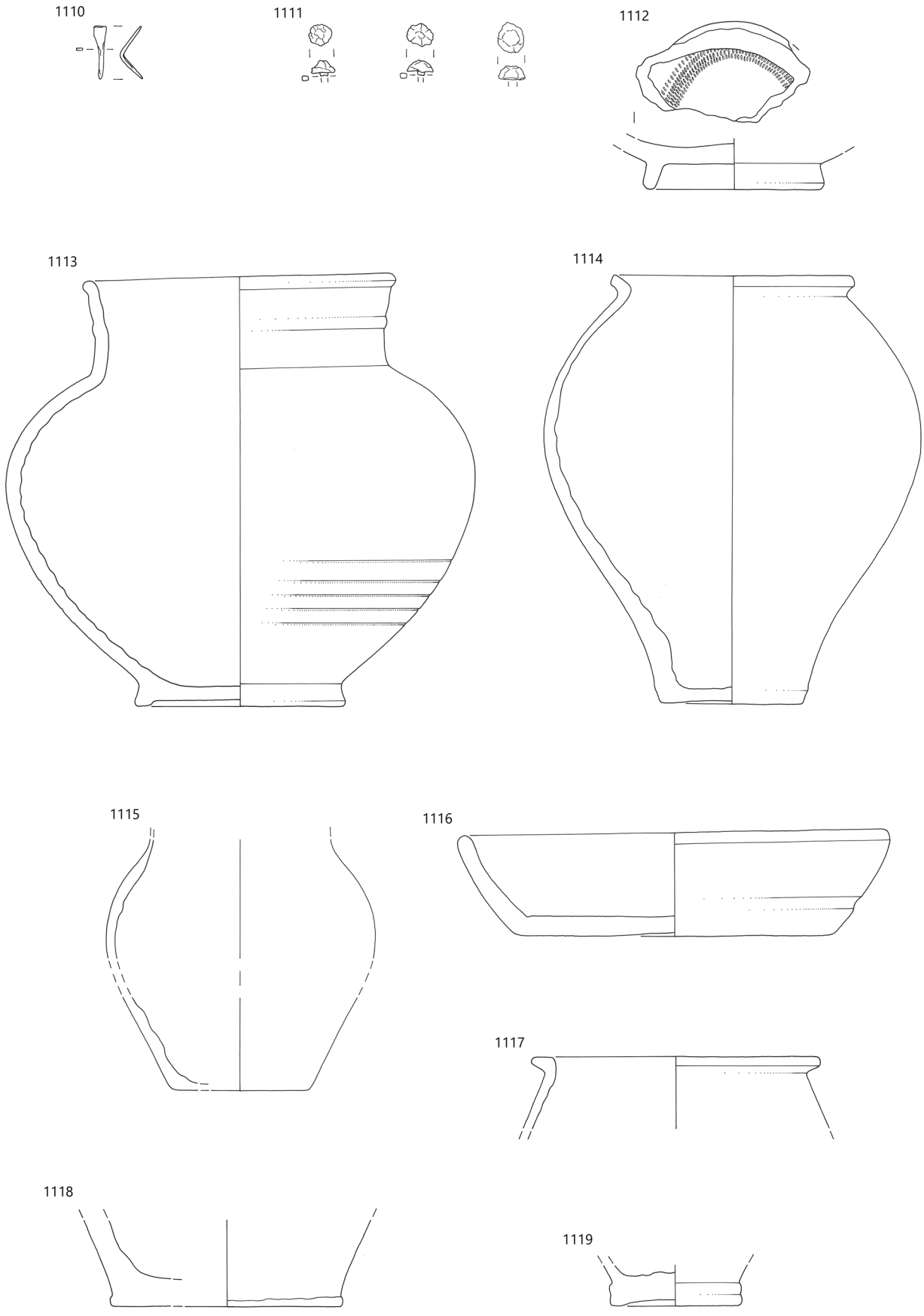
1116 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6480, PN 6539
Fina keramika. Rekonstruiran manjši krožnik (oblika K 1), ožgan. F: NK1. B: bež do siva. Pr. u. 14,8, pr. d. 11,0 cm, v. 3,6 cm.

1117 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6484
Groba keramika. Odlomek vodoravno izvihanega kratkega ustja in ostenja lonca. Prežgan. F: KK4. B: svetlo rjava. Pr. u. 10,0 cm, ohr. v. 2,5 cm.

1118 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6481
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja lonca. F: KK1. B: lisasta, svetlo rjava do črna. Pr. d. 8,2 cm, ohr. v. 3,0 cm.

1119 SE 4108, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6540
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja posode. F: KK4 (večji lističi sljude). B: temno siva. Pr. d. 4,6 cm, ohr. v. 1,4 cm.

Grob 104, merilo 1 : 2.

1120 SE 4108, SE 4113, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6483, PN 6485
Fina keramika. Čaša z izvihanim ustjem in prstanasto nogo (oblika Č 4.2). Posoda je prežgana. F: N2. B: površina svetlo rjava, prelom siv. Pr. u. 6,5 cm, pr. d. 5,8 cm, v. 7,7 cm.

1121 SE 4113, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6924
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Š. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

1122 SE 4113, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6925
Dve ploščati pahljačasti glavici železnih žebljičkov. Trna nista ohranjena. Pr. gl. od 0,4 do 0,8 cm, ohr. dl. od 1,0 do 1,1 cm.

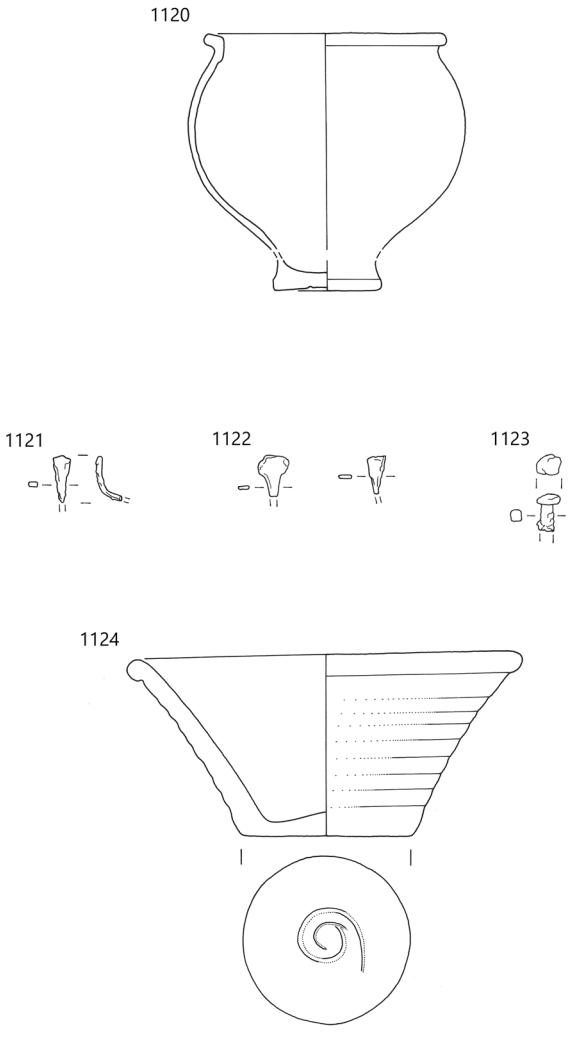
1123 SE 4113, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6926
Železen žebljiček s ploščato okroglo glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

1124 SE 4113, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6045
Fina keramika. Konična skledica z navzven odebeljenim ustjem in narebrenim ostenjem (oblika S 7). Na zunanji in notranji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. Na zunanji strani je pod robom ustja kanelura. Delno ožgana. F: N2. B: rjava do siva. Pr. u. 10,5 cm, pr. d. 4,9 cm, v. 4,8 cm.

1125 SE 4113, grob 104, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6044
Novec: Hadrianus/Dp/kovan 117–138/Rom/RIC?/PMBr 1838, določitev po portretu, ožgan, t. 6,59 g, vel. 25,5 × 27 mm.

V SE 4108 so se nahajali še odlomki keramike (54 g), drobci stekla (0,7 g), kamnit odbitek (0,1 g), drobec brona (0,1 g) in amorfni drobci železa (7 g). V SE 4113 pa so se nahajali odlomki keramike (22 g) in drobci korodiranega železa (17 g).

Grob 104, merilo 1 : 2.

Najdbe iz plasti SE 3893, ki je prekrivala grobove 90, 103 in 104

1126 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 2928
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

1127 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6927
Železen žebljiček s ploščato okroglo glavico in trnom nepravilnega preseka. Delno korodiran. Pr. gl. 1,1 cm, ohr. dl. 1,3 cm.

1128 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 2929
Železen žebljiček s ploščato pahljačasto glavico in trnom okroglega preseka. Korodiran. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

1129 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6930
Železna ploščica pravokotnega preseka. Korodirana. Ohr. dl. 2,2 cm, š. 0,7 cm, db. 0,1 cm.

1130 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6536, PN 6537
Fina keramika. Odlomek vodoravnega, na koncu odebeljenega ustja sklede ali skodele. Na zunanji površini je ohranjen črn premaz. Okrašena je s peresnim okrasom. F: N5a. B: površina črna, prelom roza. Pr. u. 15,8 cm, ohr. v. 1,1 cm.

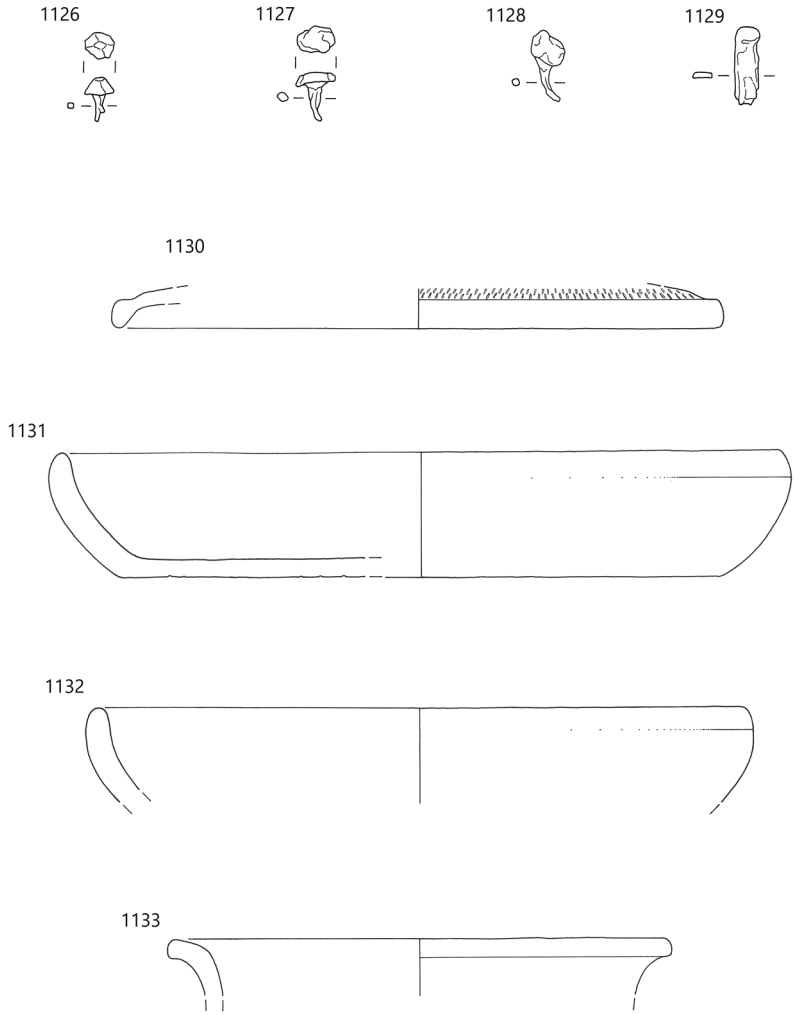
1131 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6534
Fina keramika. Deli krožnika z uvihanim ustjem (oblika K 1). Na notranji površini in zunanjem robu je delno ohranjen rdeč premaz. Ožgan. F: NK1. B: rdeč. Pr. u. 19,0 cm, pr. d. 15,6 cm, v. 3,2 cm.

1132 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6535
Fina keramika. Ustje in del ostenja krožnika (oblika K 1). Na notranji površini in zunanjem robu je ohranjen rdeč premaz. F: NK3. B: svetlo rdeča. Pr. u. 17,0 cm, ohr. v. 2,5 cm.

1133 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6538
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja lončka. Ožgan. F: KK1. B: površina svetlo rjava, prelom črn. Pr. u. 13,2 cm, ohr. v. 1,5 cm.

1134 SE 3893, sek. XXIII, kv. C/36, PN 6024
Novec: Antoninus Pius/As/kovan 145–161/Rom/RIC 827a/PMBr 1834, t. 7,13 g, vel. 28,5 × 29,5 mm.

V SE 3893 so se nahajali še odlomki keramike (242 g), kristal kamene strele (0,8 g), odlomki staljenega stekla 81 g) in drobci železa (3 g). V plasti so bili tudi sežgane človeške in nesežgane živalske kosti (SE 3893 – teža: 60.78g (lobanja – 1,93g, 10 mm; dolge kosti – 8,72 g, 15 mm; nedoločljivo – 50,13 g, 7 mm); barva: rjava do bela; drugo: premešane sežgane in nesežgane kosti.). Izstopa nesežgan človeški ličnik iz SE 3893. Grizna površina je deloma obrabljena, gre za odraslo osebo.

SE 3893, merilo 1 : 2.

Grob 91 – SE 3920/SE 3921, sek. XXIV, kv. D/39

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3920) podolgovate ovalne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Polnilo groba (SE 3921) je predstavljala temno rjava prst pomešana z žganino, žganimi kostmi in drobci keramike ter kovinskimi predmeti. V vrhnjem delu polnila so bili odkriti bronasta šivanka (**G1135**), del balzamarija (**G1136**) in oljenka (**G1137**). Grobna jama je bila vkopana tik ob severozahodnem vogalu zidane pravokotne grobnice (grobova 101 in 135).

Dimenzije grobne jame: 1,38 m × 0,54 m, globina 0,20 m.

Datacija: druga polovica 1. stoletja.

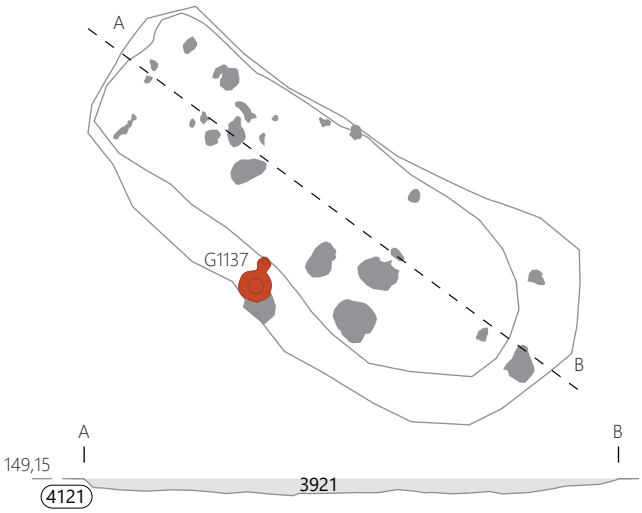
Kostni ostanki: SE 3921 – teža: 9,39 g (lobanja – 1,70 g, 16 mm; dolge kosti – 0,78 g, 14 mm; nedoločljivo – 6,91 g, 17 mm). Barva: svetlo modra do bela.

Opis: večinoma neprepoznavni odlomki. Prepoznaven je del skalnice in krona morda mlečnega podočnika, razvita do ¼. Gre za otroka, starega 0 mesecev ± 3 tedne. Nekaj sežganih odlomkov z zelo gosto gobasto kostnino je verjetno živalskih.

M 1 : 20

Grobni inventar

1135 SE 3921, grob 91, sek. XXIV, kv. D/39, PN 5855

Bronasta šivanka okroglega preseka s sploščeno glavico in podolgovato luknjo v spodnjem delu. Š. gl. 0,6 cm, dl. 12,6 cm.

1136 SE 3921, grob 91, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6734

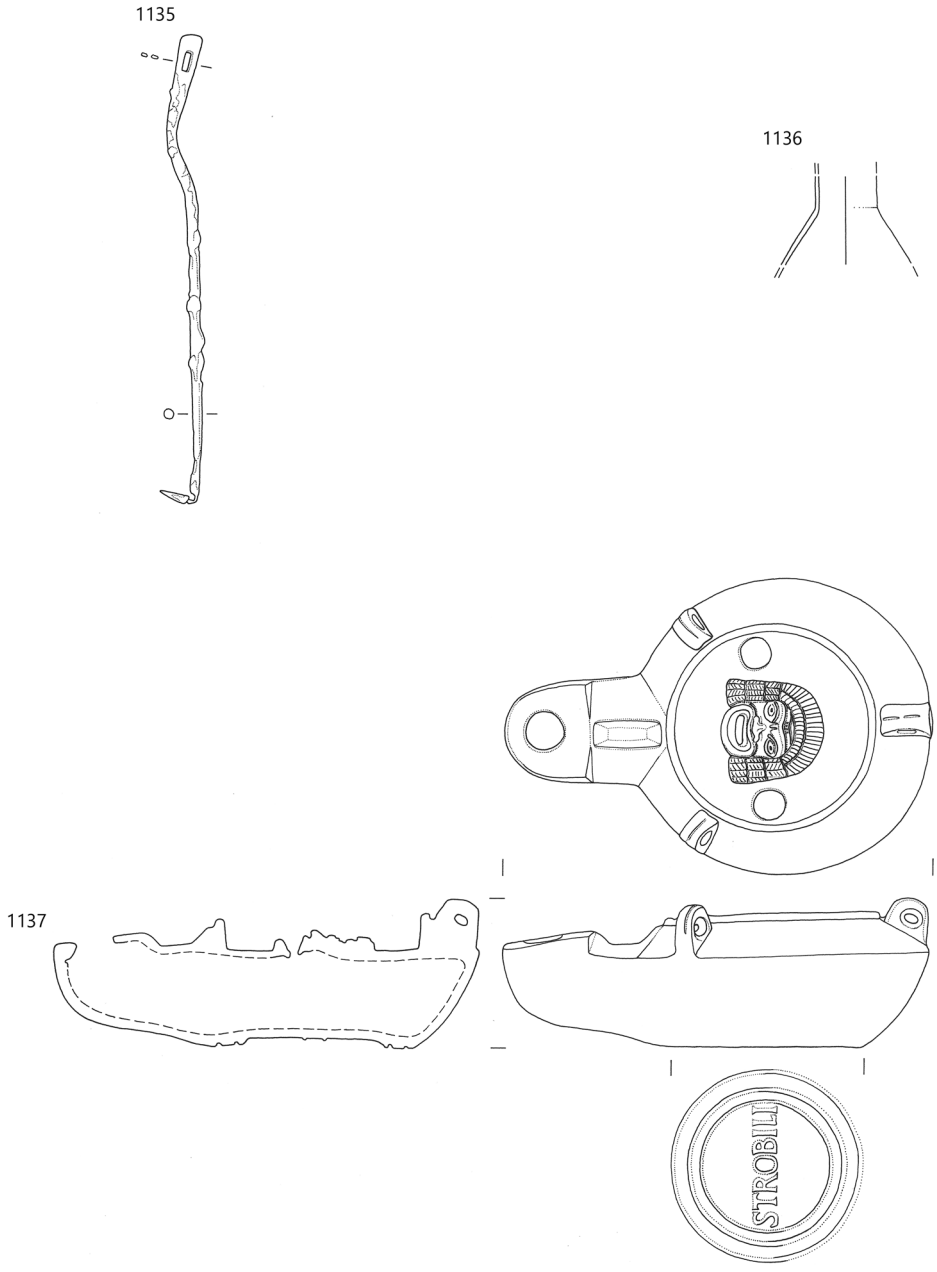
Del vratu in ostenja balzamarija. Pr. vratu 1,6 cm, ohr. v. 2,4 cm.

1137 SE 3921, grob 91, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6265

Pečatna oljenka, tip Loeschcke IX, z reliefom gledališke maske na disku. Na dnu je ohranjen žig *STROBILI*. F: O2. B: rjava. Dl. 11,2 cm, š. 7,8 cm, v. 4,0 cm.

V SE 3921 so se nahajali še: koščki apnenca (32 g), deli korodiranega žebljička (PN 5855), drobci korodiranega amorfnega železa (1,5 g), odlomki keramike (4 g), drobci staljenega stekla (12 g), drobci bronaste žičke (0,8 g) in drobca kamene strele (0,5 g).

Grob 91, merilo 1 : 2.

Grob 92 – SE 3922/SE 3923, sek. XXIV, kv. C37/38

Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), pokop nedefiniran.

Opis: grobna jama (SE 3922) nepravilne ovalne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. V grobno jamo je bila položena keramična žara z žganino (**G1138**), zraven nje pa pridana še ena, manjša keramična posoda (PN 5856). Polnilo groba (SE 3923) je predstavljala siva temno rjava mastna ilovica, pomešana z drobci žganih kosti in keramike.

Dimenzije grobne jame: 1,13 m × 0,80 m, globina do 0,12 m.

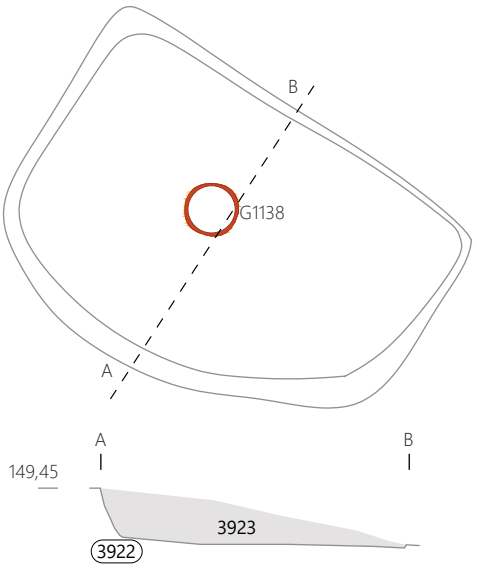
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3923 – teža: 1,15 g, 6 mm. Barva: temno modra do bela.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

Živalski ostanki: SE 3923 – *Echinoidea* (1 frg. – fosilizirana bodica).

M 1 : 20

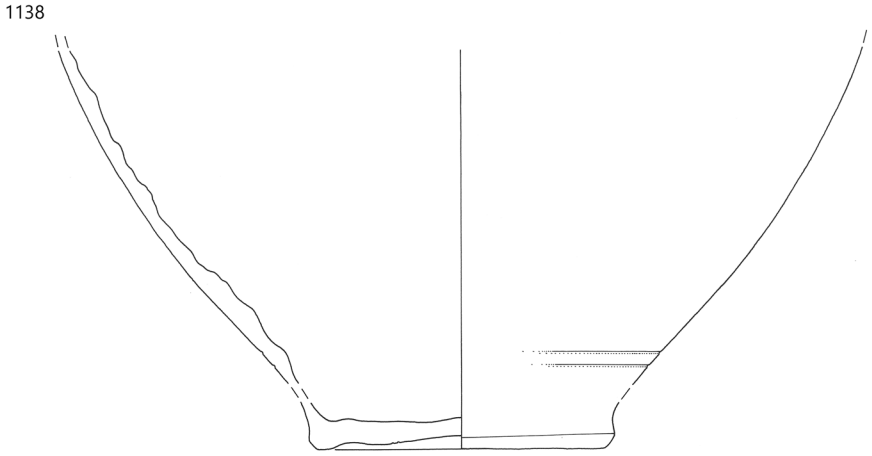

Grobni inventar

1138 SE 3923, grob 92, sek. XXIV, kv. C37/38, PN 5857

Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in del ostenja finega lonca. F: N2. B: svetlo rdeča. Pr. d. 7,6 cm, ohr. v. 10,6 cm.

V SE 3923 so se nahajali še skodelica (PN 5856 – izgubljena), drobci keramike (7 g) in koščki apnenca (125 g).

Grob 92, merilo 1 : 2.

Grob 93 – SE 3924/3925, SE 3945, sek. XXIV, kv. C/37

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop nedefiniran.

Opis: grobna jama (SE 3924) ovalne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Polnilo groba je sestavljala siva rjava zbita ilovica, pomešana s peskom, ki je vsebovala drobce žganih kosti, keramike in stekla (SE 3925). V grobno jamo so bile dodane tri keramične posode (**G1140–G1142**) in železen zatič (**G1139**). Grob je bil prekrit z dvema manjšima kamnitima ploščama iz preperelega peščenjaka. Ob grobni jami je ležala še peščena rumeno svetlo rjava plast mivke, ki je zapolnila naravno kotanjo ob grobu (SE 3945).

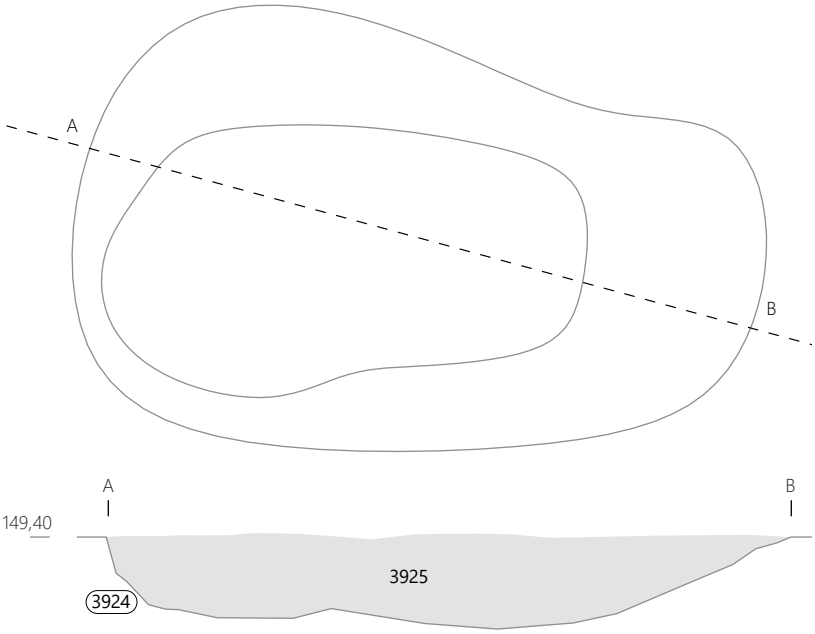
Dimenzije grobne jame: 1,83 m × 0,78 m, globina 0,20 m.

Datacija: druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3925 – teža: nedoločljivo – 1,58 g, 5 mm. Barva: rjava in črna

Opis: pomešani odlomki nesežganih živalskih kosti in sežganih nedoločljivih kosti.

M 1 : 20

Grobni inventar

1139 SE 3925, grob 93, sek. XXIV, kv. C/37, PN 6783
Korodiran železen zatič kvadratnega preseka. Dl. 4,3 cm, š. 0,5 cm.

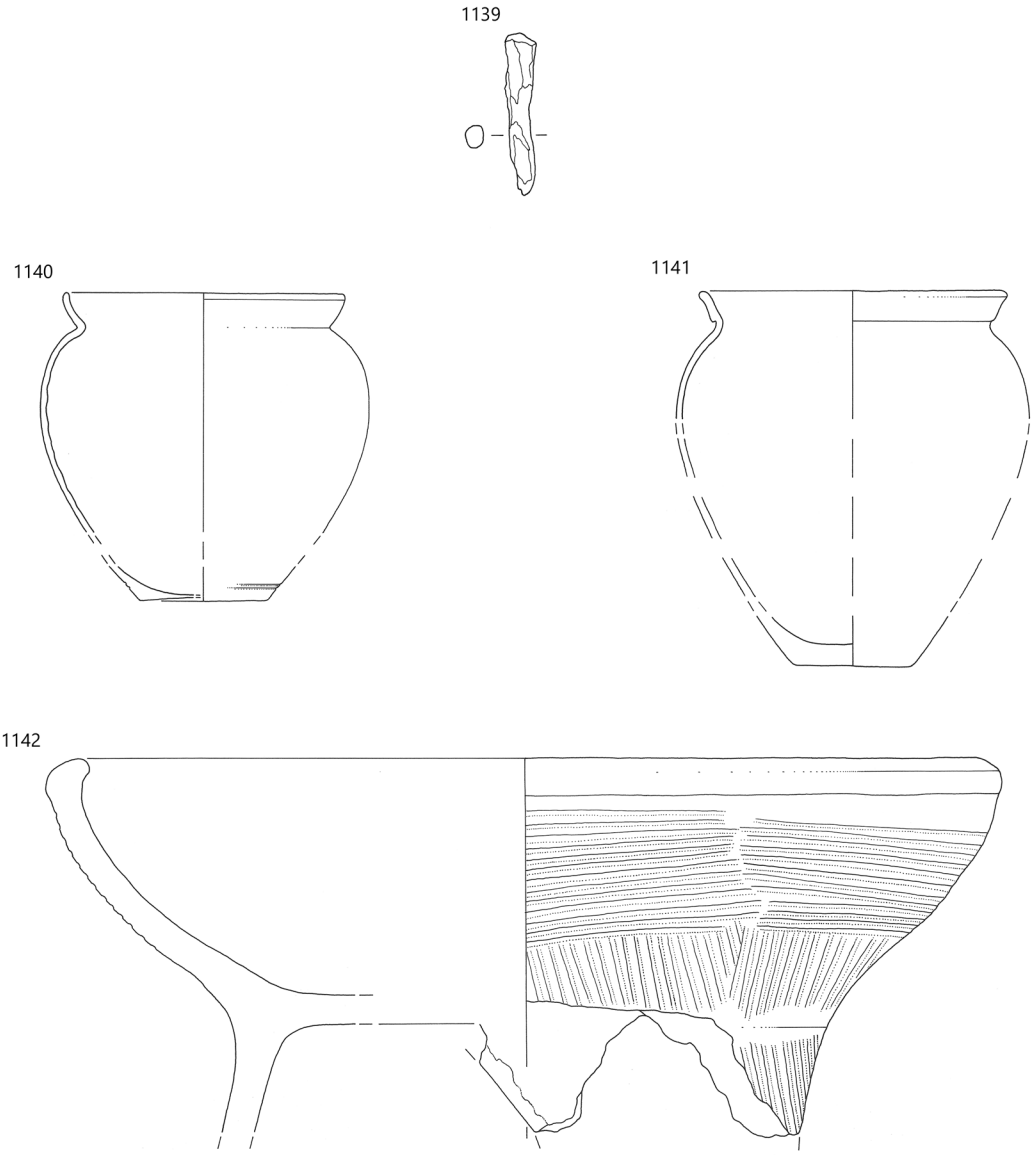
1140 SE 3925, grob 93, sek. XXIV, kv. C/37, PN 6732
Fina keramika. Trebušasta čaša z zakrnelim ustjem in ravnim dnom (oblika KTS O2.1). F: N1/N2. B: svetlo oranžna. Pr. u. 7,5 cm, pr. d. 3,3 cm, rek. v. 8,1 cm.

1141 SE 3925, grob 93, sek. XXIV, kv. C/37, PN 6733
Fina keramika. Jajčasta čaša z zakrnelim ustjem in ravnim dnom (oblika KTS O2.2). F: N1. B: svetlo rdeča. Pr. u. 8,1 cm, pr. d. 3,0 cm, rek. v. 9,9 cm.

1142 SE 3925, grob 93, sek. XXIV, kv. C/37, PN 5859
Groba keramika. Del lečastega trinožnika z uvihanim ustjem (oblika TR 1). Zunanja površina je okrašena z metličastim okrasom. F: KK1. B: lisasta, od svetlo rdeče do črne barve. Pr. u. 24,0 cm, pr. d. 16,0 cm, v. 9,9 cm.

V SE 3925 so se nahajali še: drobci keramike (8 g), koščki apnenca (305 g), nekaj drobcev stekla in kristalov kamene strele (1 g) ter dva kamnita odbitka (1,5 g).

Grob 93, merilo 1 : 2.

Grob 94 – SE 3926/SE 3927, sek. XXIV, kv. D/37

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3926) ovalne tlorisne oblike in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Vkop je bil zelo slabo viden. Polnilo groba (SE 3927) je sestavljala sivo črna, zbita mastna ilovica z majhnimi kamni, pomešana z žganino, ki je vsebovala žgane kosti, odlomke keramike in drobce močno korodiranih železnih predmetov. Vrhnji del polnila je bil deloma pomešan s cestnim tamponom, proti dnu grobne jame pa je bilo polnilo v glavnem sestavljeno samo iz žganine, v kateri so se nahajali deli keramičnega posodja (**G1143**–**G1144**). Grob je deloma poškodoval recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

Dimenzije grobne jame: 1,16 m × 0,71 m, ohr. globina 0,13 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

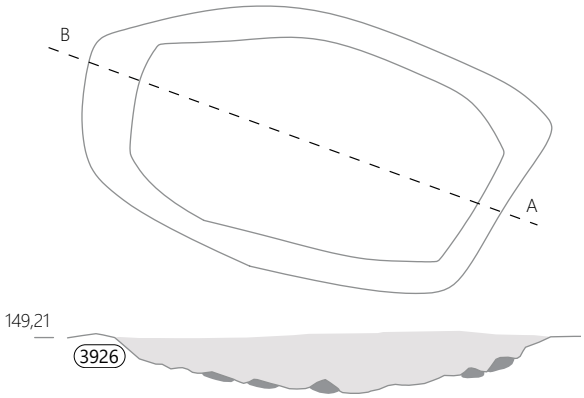
Kostni ostanki: SE 3927 – teža: 717,85 g (lobanja – 46,85 g, 31 mm; rebra – 9,81 g, 29 mm; ramenski obroč – 1,18 g, 16 mm; dlani/stopala – 0,51 g, 8 mm; medenični obroč – 2,1 g, 18 mm; dolge kosti – 155,46 g, 45 mm; nedoločljivo – 501,94 g, 24 mm). Barva: temno modra do bela, prevladuje bela, redko so vidni črni in rjavi odlomki. Drugo: dve živalski kosti.

Opis: lobanjske in dolge kosti so povsem razvite. Deloma ohranjena glava koželjnice ima premer 19 mm, kar kaže bolj na moškega. Ohranjeni so živi, ki so bili v fazi zraščanja ali zraščeni. Ohranjene korenine zob so povsem razvite. Verjetno gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo.

Živalski ostanki: SE 3927 – *Indet. spec.* (1 frg. – *indet fr.*).

M 1 : 20

Grobni inventar

1143 SE 3927, grob 94, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6730

Fina keramika. Cilindrična čaša z vodoravno izvihanim ustjem (oblika Č 7.1) z ostanki premaza na zunanji površini. Na ostenju je širša globoka kanelura. Posoda je ožgana. F: N1a. B: svetlo rjava. Pr. u. 8,2 cm, ohr. v. 7,4 cm.

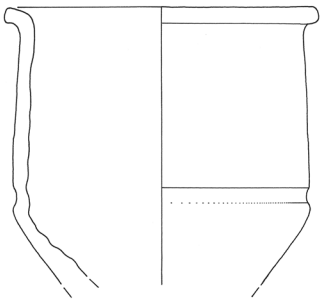

1144 SE 3927, grob 94, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6731

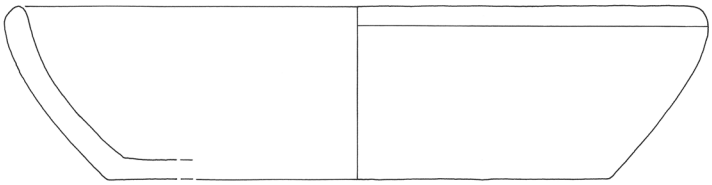
Fina keramika. Krožnik (oblika K 1) z rdečim premazom na notranji površini in zunanjem robu ustja. F: NK1. B: lisasta, svetlo rdeča do temno siva. Pr. u. 18,0 cm, pr. d. 13,2 cm, v. 4,6 cm.

V SE 3927 so se nahajali še: drobci amorfnega železa (2 g), kamnit odbitek (3 g), drobca stekla in kristala kamene strele (0,5 g), koščki apnenca (3 g) ter odlomki keramike (23 g).

1143

1144

Grob 94, merilo 1 : 2.

Grob 95 – SE 3928/SE 3929, sek. XXIV, kv. C/38

Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3928) nepravilne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. V grobno jamo je bila položena keramična žara z žganino. Polnilo groba (SE 3929) je sestavljala sivo črna zbita ilovica z ogljem in manjšimi kamni (peščenjak), ki so bili v glavnem skoncentrirani v vrhnjem delu polnila. V polnilu so bile odkrite še žgane in neožgane kosti, keramično posodje (**G1149**–**G1154**), tri rebraste jagode (**G1146**–**G1148**), bronasta fibula (**G1145**), kamnit odbitek (**G1155**) in bronast novec (**G1156**).

Dimenzije grobne jame: 1,30 m × 0,90 m, globina 0,09 m.

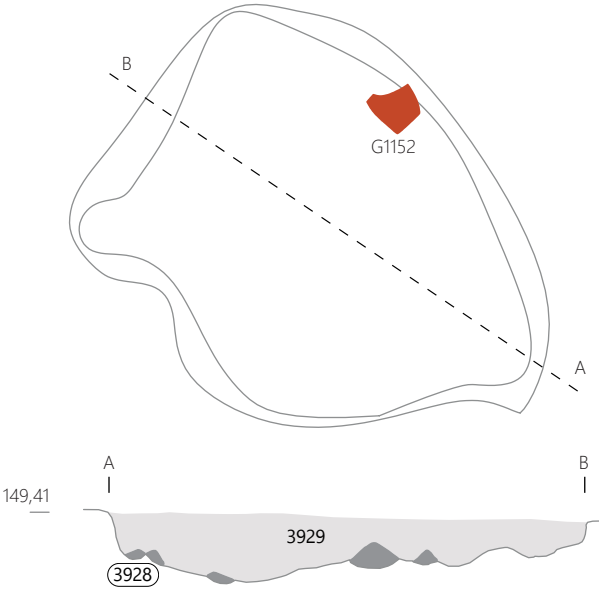
Datacija: konec 1. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3929 – teža: 11,08 g (lobanja – 1,61 g, 11 mm; rebra – 0,45 g, 19 mm; dolge kosti – 0,45 g, 11 mm; nedoločljivo – 8,57 g, 8 mm). Drugo: živalske kosti. Barva: črna do bela.

Opis – skromno ohranjeni odlomki, med katerimi je pol krone stalnega podočnika. Krona je skoraj povsem razvita, a ne še čisto, kar kaže na 5,5 leta ± 1 leto starega otroka.

Živalski ostanki: SE 3929 – *Indet. spec.* (24 fr. – *indet. fr.*); *Sus domesticus* (1 frg. – *ulna*, 1 – *os centrotarsale*, 1 frg. – *radius dist.*).

M 1 : 20

RIBNICA 2004
SEKT.XXIV GR 95
SE 3928,3929
KV.C 38 26.0704

RIBNICA 2004
SEKT.XXIV GR08 95
SE 3928,3929
KV C38 28.07 04

Grobni inventar

1145 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 5896
Bronasta, močno profilirana fibula s perforirano nogo. Dl. 4,2 cm, š. 1,8 cm.

1146 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 5894
Melonasta jagoda turkizne barve. Pr. 1,4 cm, dl. 1,0 cm.

1147 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 5893
Melonasta jagoda turkizne barve. Pr. 1,5 cm, dl. 1,3 cm.

1148 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 5895
Melonasta jagoda turkizne barve. Pr. 1,7 cm, dl. 1,5 cm.

1149 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 5871
Fina keramika. Bikonična čaša z zakrnelim, rahlo izvihanim ustjem, rekonstruirana (oblika Č 4.2). Na ostenju so vidne poškodbe. F: N2. B: oranžna. Pr. u. 7,0 cm, pr. d. 2,8 cm, v. 8,2 cm.

1150 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 6728
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja čaše. Rame okrašeno s pasom peresnega okrasa. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. F: N2a. B: svetlo rdeča do siva. Pr. u. 6,4 cm, ohr. v. 2,5 cm.

1151 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 6729
Fina keramika. Odlomek navpičnega ustja z delom vratu čaše (?) (oblika Č 6). Na zunanji površini so ohranjeni ostanki črnega premaza. F: N5a. B: siva. Pr. u. 7,2 cm, ohr. v. 2,5 cm.

1152 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 6264
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja finega lonca. F: N5. B: notranja površina je svetlo siva, zunanja pa temno siva. Pr. d. 7,2 cm, v. 5,4 cm.

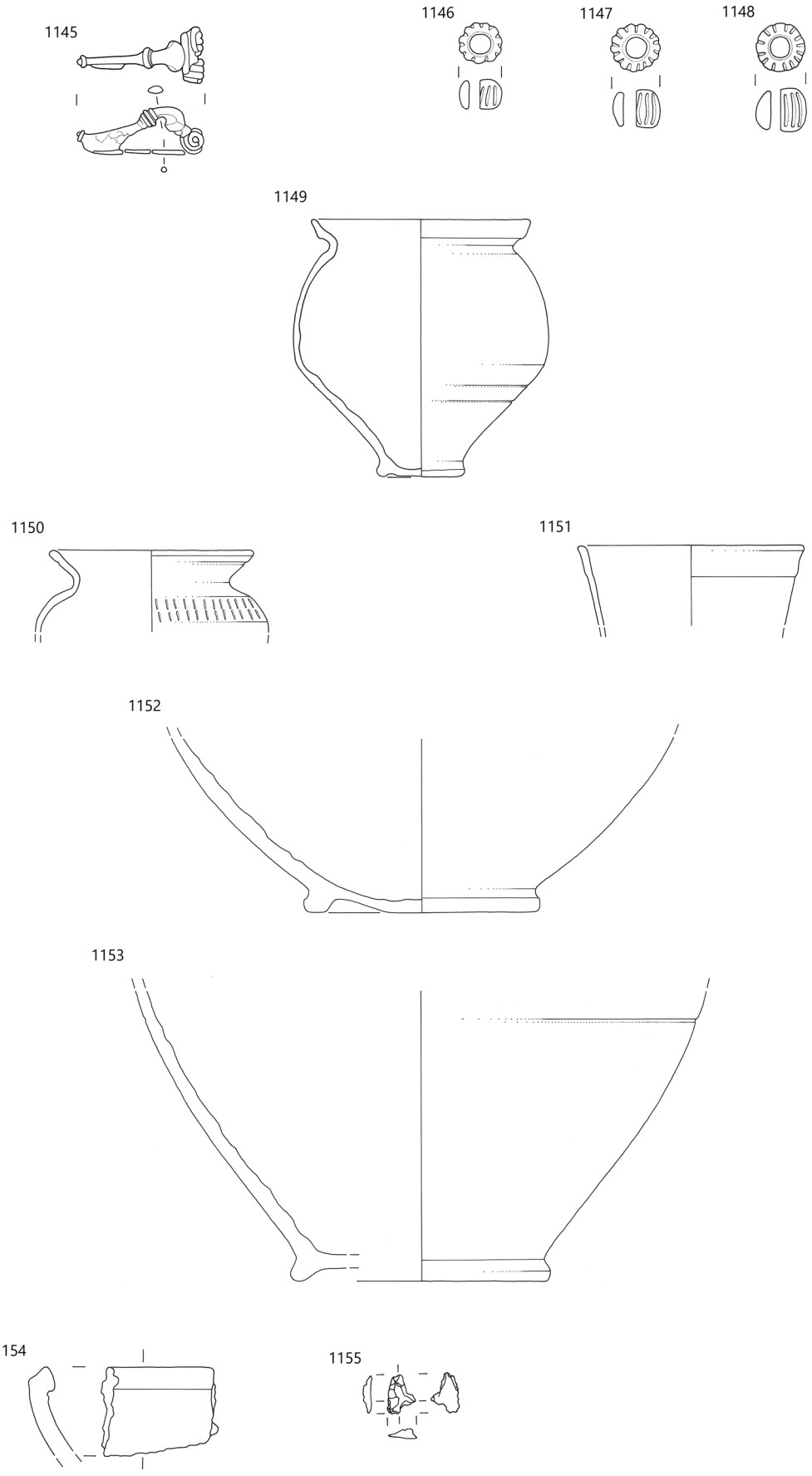
1153 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 5870
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja finega lonca ali vrča. Na ostenju je vodoravna kanelura. F: N2. B: svetlo rdeča. Pr. d. 8,0 cm, ohr. v. 9,2 cm.

1154 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 6727
Groba keramika. Odlomek uvihanega ustja in lečastega ostenja trinožnika. F: KK1. B: temno siva. Vel. 2,8 × 3,3 cm.

1155 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 6782
Retuširan odbitek z izjedo iz svetlo sivega kremena. Dl. 1,0 cm, š. 0,8 cm, db. 0,3 cm.

1156 SE 3929, grob 95, sek. XXIV, kv. C/38, PN 5867
Novec: Domitianus/As/kovan 81–96/Rom/RIC?/PMBr 1861, določitev po portretu, t. 9,75 g, vel. 28,5 × 29,5 mm.

V SE 3929 so se nahajali še: luski kamnitih odbitkov (0,8 g), odlomki keramike (133 g), drobci stekla (1 g) in koščki apnenca (138 g).

Grob 95, merilo 1 : 2.

Grob 96 – SE 3930/SE 3931, sek. XXIV, kv. C/38–39.
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop nedefiniran.

Opis: grobna jama (SE 3930) podolgovate ovalne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo (SE 3905). Polnilo groba (SE 3931) je sestavljala siva zbita ilovica z nekaj peska in manjšimi kamni peščenjaka, ki je vsebovala žganino z žganimi kostmi, nekaj odlomki keramike (**G1157**) in drobci stekla. Žganina je bila zgoščena na dnu zahodnega dela grobne jame.

Dimenzije grobne jame: 1,30 m × 0,48 m, globina 0,07 m.

Datacija: /.

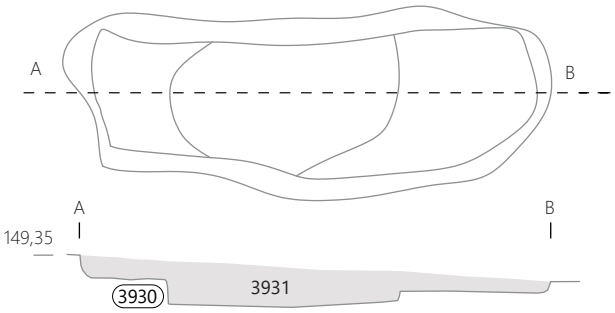
Kostni ostanki: SE 3931 – teža: nedoločljivo – 0,95 g, 13 mm. Barva: rjava do modra.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

M 1 : 20

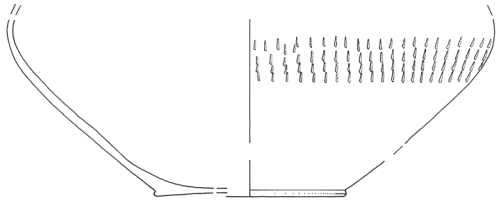

Grobni inventar

1157 SE 3931, grob 96, sek. XXIV, kv. C/39, PN 5858
Keramika tankih sten. Del dna in ostenja bikonične skodelice. Površina je premazana s črnim premazom, na zunanji strani je peresni okras. F: KTS1. B: siva. Pr. d. 5,0 cm, nv. pr. 12,9 cm, rek. ohr. v. 7,6 cm.

V SE 3831 so se nahajali še odlomki in drobci keramike (8 g), odlomki stekla (0,4 g) in koščki apnenca (174 g).

1157

Grob 96, merilo 1 : 2.

Grob 97 – SE 3894/SE 3895, sek. XXIII, kv. D/33.

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3894) pravokotno/ovalne tlorisne oblike, zaobljenega dna in sten, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zelo temno sivo rjavo ilovico (10YR 3/2) in žganino z žganimi kostmi (SE 3895). V grob je bila pridana oljenka (**G1158**).

Dimenzije grobne jame: 0,98 m × 0,72 m, ohr. globina 0,10 m.

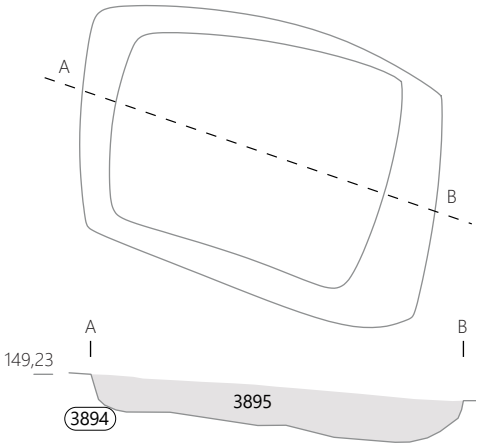
Datacija: druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3895 – teža: 330,99 g (lobanja – 25,89 g, 36 mm; rebra – 6,35 g, 30 mm; ramenski obroč – 2,32 g, 21 mm; dolge kosti – 65,35 g, 38 mm; nedoločljivo – 231,08 g, 17 mm).

Barva: črna do bela, prevladuje bela. Kosti so skoraj povsem kalcinirane.

Opis: odlomki lobanje in dolgih kosti so povsem razviti. Lobanjski šivi so deloma odprti, deloma zraščeni. Ohranjena korenina stalnega zoba je povsem razvita. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

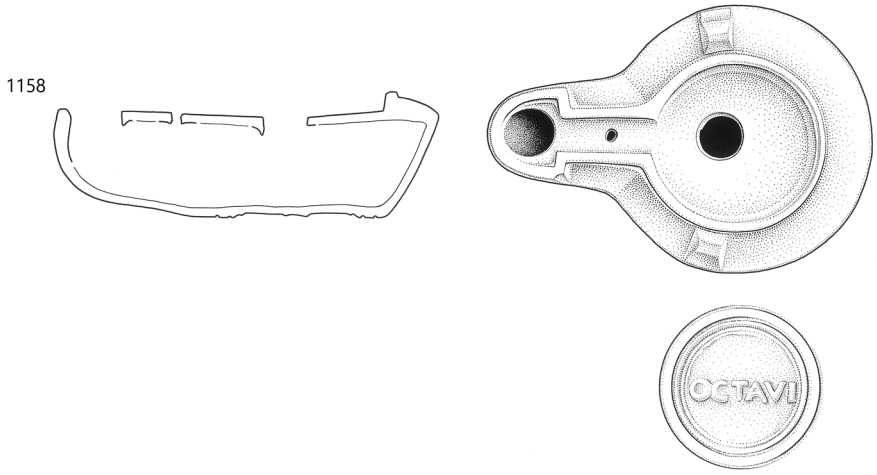
1158 SE 3895, grob 97, sek. XXIII, kv. D/33, PN 6026

Pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Na dnu je žig *Octavi*. Zgornji del diska ožgan. F: O2. B: rjava. Dl. 10,0 cm, š. 7,0 cm, v. 3,4 cm.

V SE 3895 so se nahajali še: drobci kamene strele (0,5 g), amorfni kosi železa (2 g), kosi apnenca (5 g) in odlomki keramike (11 g).

Grob 97, merilo 1 : 2.

Grob 98 – SE 3896/SE 3897, sek. XXIII, kv. C/35

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3896) nepravilne tlorisne oblike je bila vkopana v geološko osnovo. Ohranjena je bila vsega nekaj centimetrov globoko, zapolnjena pa z zbito, temno sivo rjavo ilovico (10YR 3/1) in žganino z maloštevilnimi drobci ožganih kosti (SE 3897). Drobnih najdb v polnilu groba ni bilo.

Dimenzije grobne jame: 0,75 m × 0,70 m, ohr. globina 0,05 m.

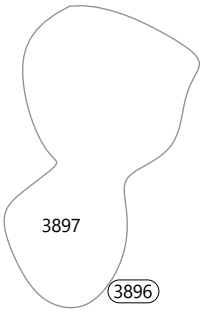
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3897 – teža: 11,67 g (lobanja – 0,93 g, 10 mm; rebra – 0,48 g, 16 mm; dolge kosti – 2,98 g, 18 mm; nedoločljivo – 7,28 g, 9 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: prepoznavnih je le nekaj skromno ohranjenih odlomkov lobanje in dolgih kosti. Vmes je skoraj povsem razvit ličnik z rahlo obrabljeno krono. Verjetno gre za odraslo osebo.

Brez grobnega inventarja.

M 1 : 20

Grob 99 – SE 3932/3933, sek. XXIV, kv. D/38

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3932) ovalne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo (SE 3964). Polnilo groba je sestavljala črno rjava mastna ilovica z veliko oglja, ki je vsebovala drobce žganih kosti in keramike (SE 3933). Grob je bil uničen z izkopom dveh novodobnih jarkov za odvod meteornih voda, povezanih z izgradnjo avtoceste iz l. 1958, kjer je en potekal v smeri vzhod–zahod (SE 3912/SE 3965) in drugi v smeri sever–jug (SE 3907/SE 3908).

Dimenzije grobne jame: 1,20 m × 1,06 m, globina 0,35 m.

Datacija: /.

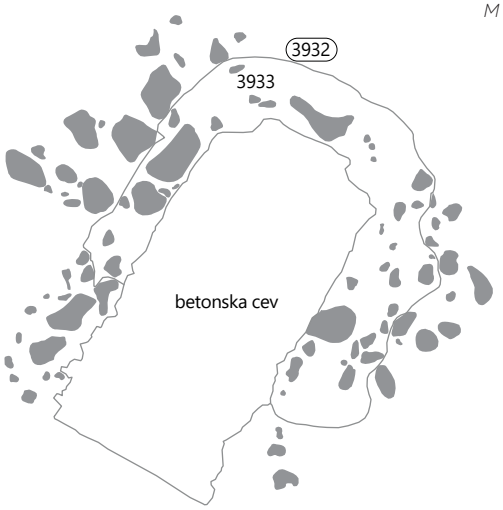
Kostni ostanki: SE 3933 – teža: 128,23 g (lobanja – 9,74 g, 27 mm; dolge kosti – 27,81 g, 24 mm; nedoločljivo – 90,68 g, 13 mm). Barva: temno modra do bela, prevladuje bela.

Opis: lobanjski odlomki so povsem razviti, šivi so mestoma še odprti, nekateri so povsem zraščeni. Verjetno gre za zrelo odraslo osebo.

Grobni inventar

V SE 3933 so se nahajali odlomki keramike (40 g), koščki apnenca (12 g) in drobci kamene strele (0,5 g).

M 1 : 20

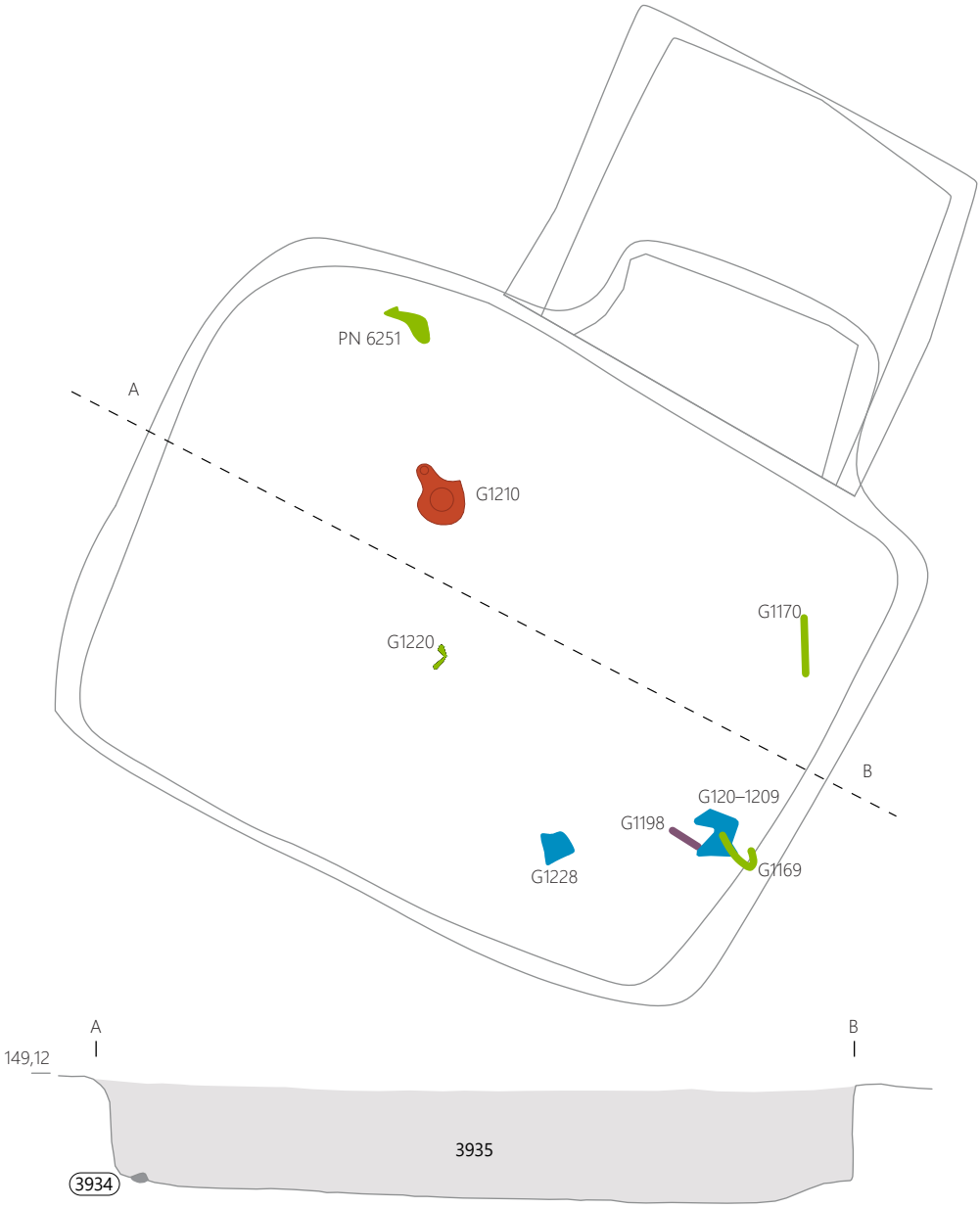

Grob 100 – SE 3934/SE 3935, SE 3938, SE 3940, SE 3943, sek. XXIV, kv. D/40

Preprosta grobna jama, pokop bustum (oblika Ža2), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3934) pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi robovi in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo (SE 3964). Robovi vkopa so bili ožgani. Grob sta zapolnjevali dve jasno ločeni polnili, vrhnje zemljeno/ilovnato polnilo (SE 3935) in žganina na dnu grobne jame (SE 3938). Obe polnili sta vsebovali tudi številne pridatke. Žganina (SE 3938), ki je ležala na dnu grobne jame, je bila sestavljena iz črne mastne ilovice in obilice oglja, žganih kosti, večjih kosov zoglenelih brun in večjega števila pridatkov. Med njimi izstopajo zlat prstan z gemo (**G1168**), miniaturna kockica iz gagata (**G1159**), kamnit prstan (**G1160**) in koščene igle (**G1161**–**G1165**), koščene zakovice (**G1166**) in uvita koščena igla, morda del preslice (**G1167**), bronaste igle (**G1169**–**G1172**), deli bronastih pločevinastih posod (**G1173**–**G1185**), bronaste zakovice in žebljički (**G1186**–**G1189**) ter drugi izdelki iz brona (**G1190**–**G1191**), pa železni predmeti ter večje število železnih žebljev in zatičev (**G1192**–**G1206**), deli balzamarijev in steklenic (**G1207**–**G1209**), deli oljenk (**G1210**–**G1211**) in bronast novec (**G1212**). Na severni strani grobne jame SE 3934 je bila zaznana še polička, katere vkop je bil določen glede na lego žganine (SE 3943). Na njej je bila evidentirana žganina (SE 3940) db. 0,03 m, ki je vsebovala drobce žganih kosti in kos brona (**G1229**). Zemljeno polnilo (SE 3935) je bilo sestavljeno iz sivo rjave zbite ilovice s peskom in nekaj manjšimi kamni, pomešano z žganimi kostmi, kamnitimi odbitki, odlomki keramike, stekla (staljenega in nestaljenega), koščenih in kovinskih predmetov. Še posebej pa izstopajo miniaturna steklena žara (**G1228**), ob kateri so se nahajali obdelana kost, bronasti ročaji in zanka (**G1220**–**G1223**), ki so bili deli skrinjic ali posod, številne razlomljene koščene igle

M 1 : 20

(**G1218**–**G1219**), bronasti žebljički in kaveljčki (**G1224**–**G1225**) ter železne konice in drugi predmeti (**G1226**–**G1227**). Del pridatkov je bil pripisan obema zapolnitvama groba, med njimi odlomek koščene igle (**G1213**), odlomka koščenega obročka (**G1214**), zlat uhan s košarico iz tanke žice (**G1215**) in deli verjetno bronaste pločevinaste posode (**G1216**–**G1217**). Grob, ki leži na skrajnem vzhodnem robu izkopnega polja, bi lahko bil glede na velikost grobne jame in na količino grobnih pridatkov, celo dvojni grob. Deloma ga je poškodoval recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

Dimenzije grobne jame: 2,06 m × 2,47 m, globina 0,30 m.

Datacija: konec 1. stoletja oziroma prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3935 – teža: 89,86 g (lobanja – 8,22 g, 36 mm; rebra – 0,23 g, 10 mm; dolge kosti – 13,07 g, 21 mm; nedoločljivo – 68,34 g, 16 mm). Drugo: nesežgane živalske kosti. SE 3938 – teža: 516,9 g (lobanja – 44,44 g, 45 mm; rebra – 5,22 g, 22 mm; dolge kosti – 48,94 g, 37 mm; nedoločljivo – 416,48 g, 20 mm). Barva: rjava do bela, prevladuje temno modra. Lobanjski odlomki so večinoma rjavi in črni.

Opis: lobanjske kosti in dolge kosti izgledajo povsem razvite. Prav tako ohranjene korenine zob. Lobanjski šivi so odprti. Deloma ohranjena grizna površina kočnika je obrabljena. Verjetno gre za mlado ali zrelo odraslo osebo.

Rastlinski ostanki: SE 3938 – hrast (Quercus sp.), razpadajoča zoglenela (?) deska.

Živalski ostanki: SE 3938 – *Indet. spec.* (1 frg. – *indet. fr.*); *Gastropoda* (3 frg. – hišica); *Microvertebrata* (1 frg. – vretence).

Grobni inventar

1159 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6290
Miniaturna kocka iz gagata. Na ploskvah so izdelane pikice za številke od 1 do 6. Vel. 0,3 × 0,3 cm.

1160 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6260
Del kamnitega prstana nepravilnega okroglega preseka. Na zunanji strani je viden sploščen oval. Rek. pr. 2,4 cm, nv. db. 0,4 cm.

1161 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6738
Gornji del koščene igle z razširjenim zaključkom v obliki ploščice in gumba. Š. 1,0 cm, ohr. dl. 2,3 cm.

1162 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6740
Uvit gornji del koščene igle (?) ovalnega preseka. Pr. od 0,7 do 0,4 cm, ohr. dl. 2,2 cm.

1163 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6940
Odlomek koščene igle okroglega preseka, ki je v enem delu nekoliko sploščen. Š. 0,5 cm, ohr. dl. 2,6 cm.

1164 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5879
Trije odlomki koščene igle krožnega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 10,5 cm.

1165 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6741
Deli več koščenih igel, od tega zrisanih šest konic. Igle imajo lahko krožen ali kvadraten presek. Pr. od 0,15 do 0,3 cm, ohr. dl. 0,6 do 1,6 cm.

1166 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6739a–c
Tri koščene zakovice z gobasto polkrožno glavico in trni okroglega preseka. a) pr. gl. 0,5 cm, dl. 1,0 cm, b) pr. gl. 0,5 cm, dl. 0,7 cm, c) pr. gl. 0,4 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

1167 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6261
Uvita koščena igla (?) okroglega preseka (preslica?). Pr. od 0,4 do 0,6 cm, ohr. dl. 17,1 cm.

1168 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6252
Zlat prstan z gemo iz oniksa ovalnega preseka. Na gemi je prikazana Metis. Pr. 2,0 cm, vel. geme 0,8 × 0,5 cm, db. 0,1 do 0,2 cm.

1169 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5885
Uvita bronasta igla s ploščato glavico okroglega preseka. Pr. gl. 0,4 cm, pr. tr. 0,3 cm, dl. 20,5 cm.

1170 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6258
Trije odlomki bronaste okrasne igle okroglega preseka. Pr. t 0,3 cm, rek. ohr. dl. 11,5 cm.

1171 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5877
Odlomek bronaste igle okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

1172 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5878
Odlomek bronaste igle okroglega preseka. Pr. 0,15 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

1173 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251h
Deli bronastega ročaja s profiliranimi zaključki in pritrdilnima zatičema. Presek ročaja je okrogel. Ohr. dl. 6,2 cm, ohr. š. 3,4 cm, db. roč. 0,5 cm.

1174 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251g
Šest bronastih žebljičkov/zakovic z masivno okroglo glavico in trnom okroglega preseka. Trije so odlomljeni pod glavico, trije pa uviti. Pr. gl. od 0,8 do 1,0 cm, ohr. dl. od 1,9 do 3,6 cm.

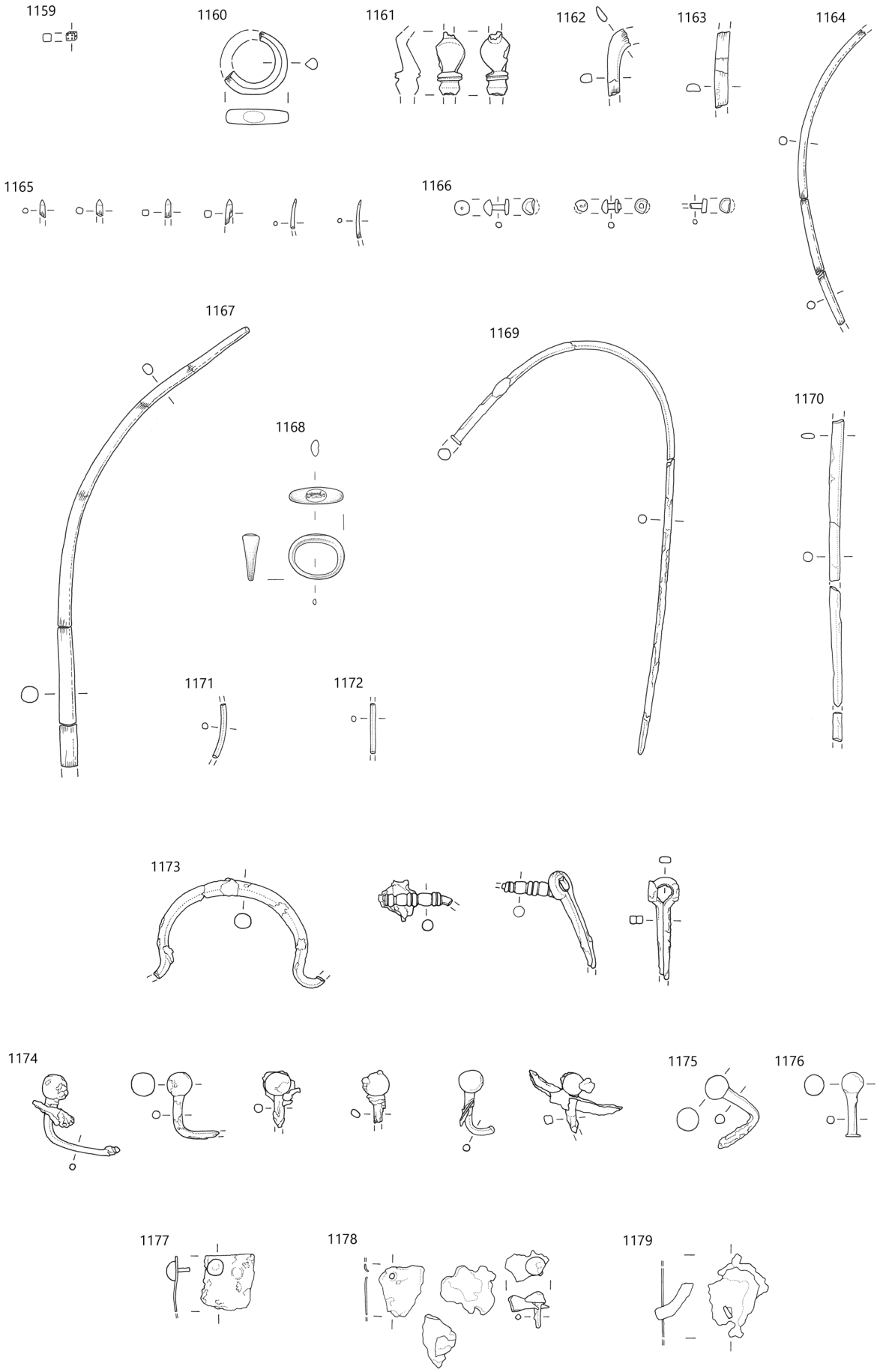
1175 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5892
Uvit bronast žebljiček/zakovica z masivno okroglo glavico in trnom okroglega preseka. Pr. gl. 0,9 cm, dl. 5,2 cm.

1176 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5899
Bronast žebljiček/zakovica z masivno okroglo glavico in trnom okroglega preseka. Konica je potolčena in razširjena. Pr. gl. 0,7 cm, dl. 2,4 cm.

1177 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251c
Odlomek kvadratne bronaste pločevine z ohranjeno zakovico. Vel. 2,0 × 1,9 cm.

1178 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5900
Odlomki bronaste pločevine, bronaste pločevine z luknjico in bronaste pločevine z ohranjenim bronastim žebljičkom z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pločevina: a) ohr. vel. 1,8 × 1,6 cm, b) ohr. vel. 1,8 × 2,0 cm, c) ohr. vel. 1,9 × 1,2 cm, d) ohr. vel. 1,1 × 1,6 cm z žebljičkom pr. 0,6 cm in ohr. dl. 1,3 cm.

1179 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5884a
Odlomek bronaste pločevine z ohranjenim železnim zatičem. Ohr. vel. 3,0 × 2,2 cm, dl. zatiča 1,8 cm.

Grob 100, merilo 1 : 2.

1180 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251a
Sedem odlomkov bronaste pločevine z luknjicami za zakovice. Vel. od 1,4 × 1,0 cm do 2,1 × 2,1 cm.

1181 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6288a
Številni manjši odlomki in drobci bronaste pločevine, od tega štirje kosi izrisani. Vel. 2,1 × 1,5 cm, vel. 1,8 × 2,4, vel. 0,9 × 1,1 in vel. 1,0 × 1,2 cm.

1182 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251d
Pet odlomkov bronaste pločevine različnih oblik in velikosti. Vel. od 1,1 × 1,4 cm do 1,9 × 3,0 cm.

1183 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5884b
Odlomek bronaste pločevine, ohranjen v treh delih. Ohr. vel. 2,1 × 2,0 cm, ohr. vel. 2,5 × 1,2 cm, ohr. vel. 1,3 × 0,8 cm.

1184 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251e
Bronasti zakovici z gobasto glavico in trnom okroglega preseka z zataljeno pločevino. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. od 1,0 do 1,9 cm.

1185 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5880
Bronast žebljiček z ohranjenim delom pločevine. Žebljiček ima gobasto glavico in trn kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

1186 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5897
Bronasti žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

1187 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251f
Bronasta zakovica z gobasto glavico in trnom okroglega preseka. Pr. gl. 1,6 cm, ohr. dl. 1,1 cm.

1188 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6287
20 bronastih žebljičkov z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,4 do 1,0 cm, ohr. dl. od 0,3 do 1,4 cm.

1189 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6288b
37 žebljičkov ali delov bronastih žebljičkov s krožno glavico in trnom kvadratnega preseka. Od tega je pet izrisanih. Pr. gl. od 0,3 do 0,4 cm, dl. od 0,8 do 1,5 cm.

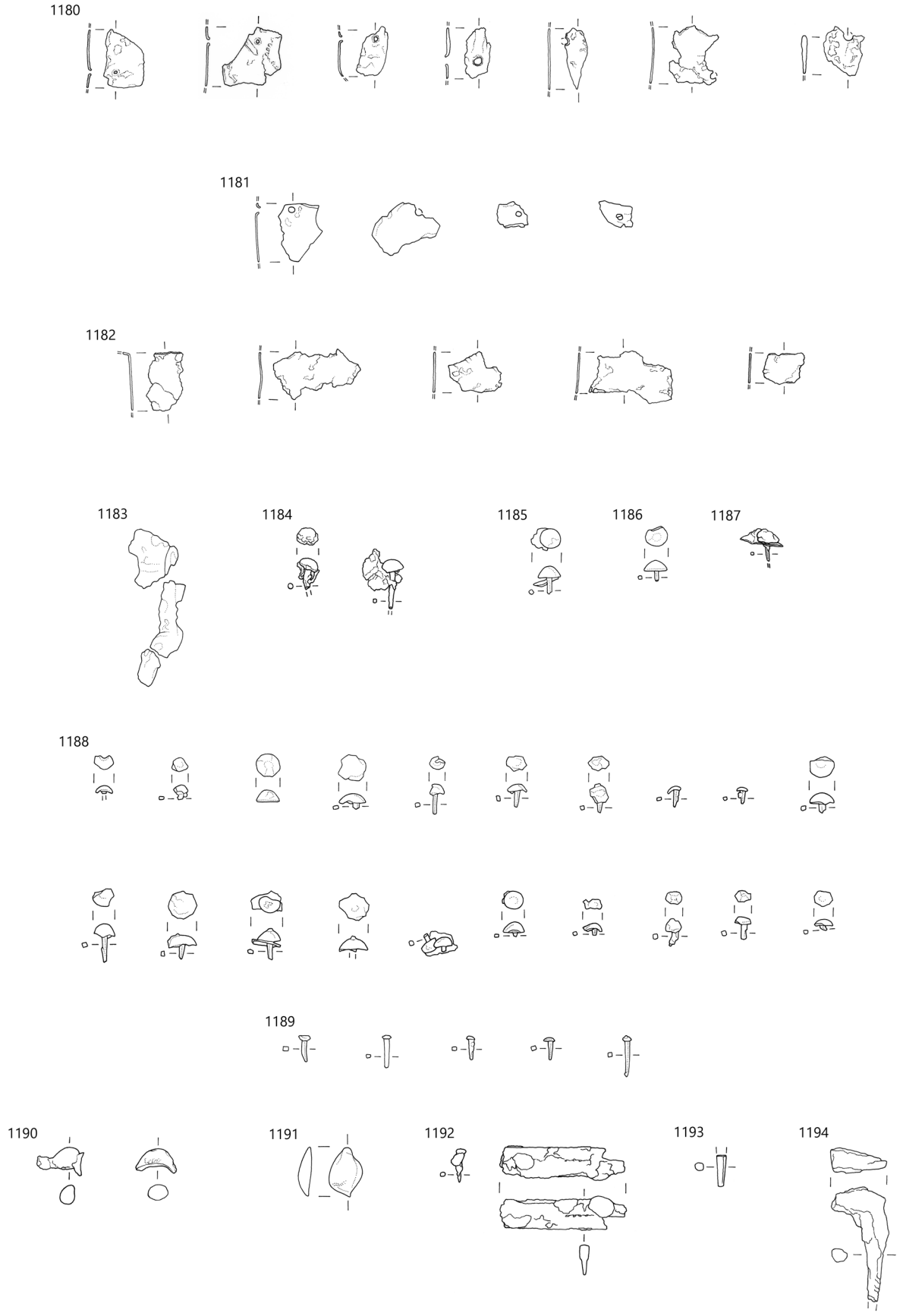
1190 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251i
Dva masivna koščka brona (aplika?). Vel. 0,8 × 1,4 cm, vel. 1,0 × 1,6 cm.

1191 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6289
Ploščat masiven košček brona (aplika?). Vel. 1,7 × 1,1 cm, ohr. db. 0,4 cm.

1192 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6251b
Pravokotna železna ploščica z zarezo in z dvema železnima žebljičkoma z nepravilno glavico in trnom kvadratnega preseka. Ohr. vel. 1,1 × 4,4 cm.

1193 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6942
Del železne konice krožnega preseka. Pr. 0,25 cm, dl. 1,0 cm.

1194 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6941
Del železnega žeblja/zatiča s pravokotno ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Š. tr. 0,5 cm, ohr. dl. 4,0 cm.

Grob 100, merilo 1 : 2.

1195 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5874
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,5 cm, ohr. dl. 7,6 cm.

1196 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6257
Dva odlomka železnega žeblja s ploščato okroglo glavico in trnom nepravilnega pravokotnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,7 cm, rek. dl. 9,5 cm.

1197 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5883
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom pravokotnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 3,1 cm, dl. 10,3 cm.

1198 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6254
Železen žebelj s ploščato glavo in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Vel. tr. 0,7 × 0,7 cm, ohr. dl. 9,8 cm.

1199 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5881
Železen žebelj s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Konica žeblja je zakrivljena. Močno korodiran. Pr. gl. 2,4 cm, dl. 7,2 cm.

1200 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5888
Železen žebelj s ploščato okroglo glavo in trnom kvadratnega preseka. V spodnjem delu je ukrivljen. Močno korodiran. Pr. gl. 2,4 cm, ohr. dl. 6,8 cm.

1201 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5882
Železen žebelj z okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Žebelj je v srednjem delu zakrivljen. Močno korodiran. Vel. tr. 0,5 × 0,5 cm, dl. 7,2 cm.

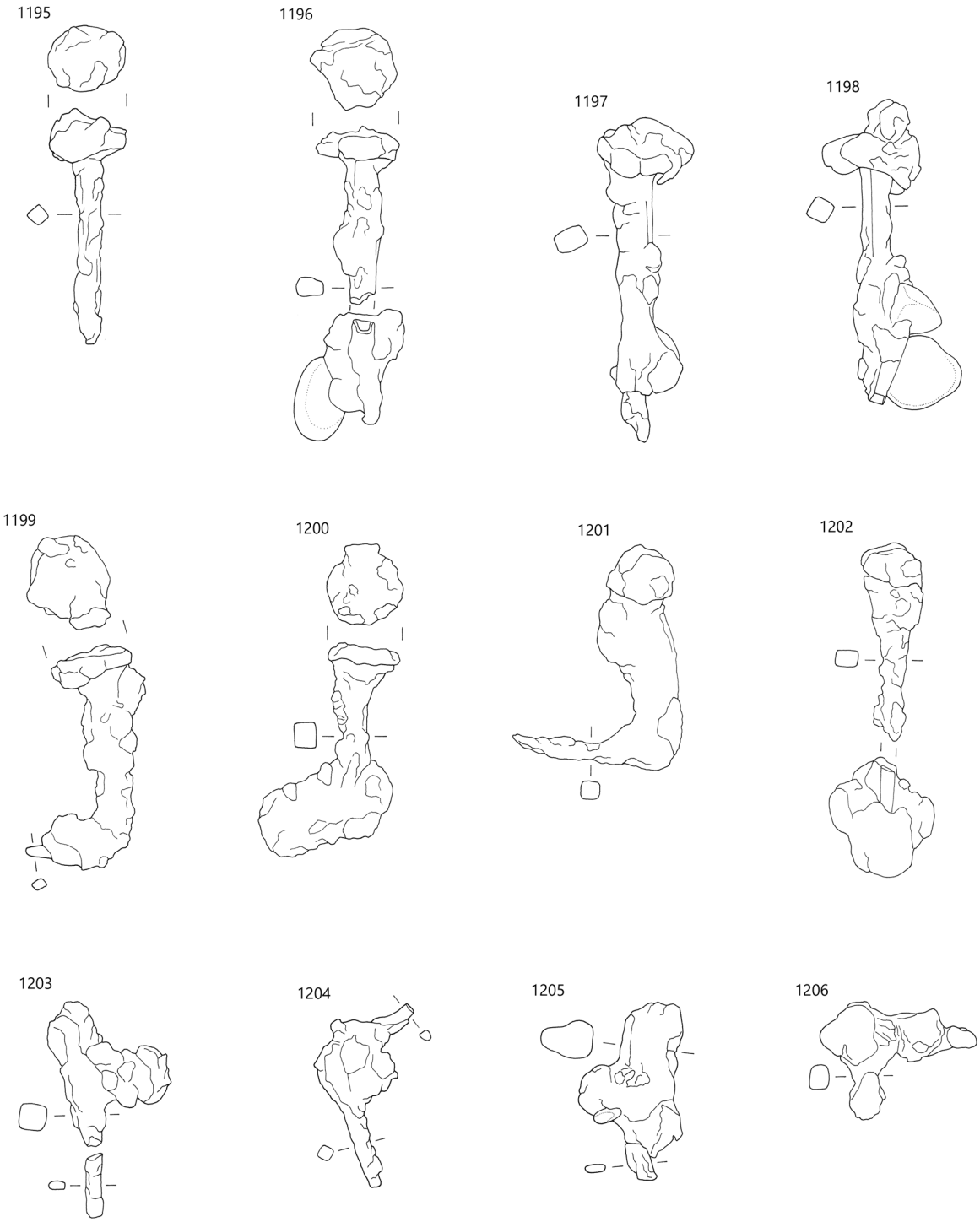
1202 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6256
Dva odlomka železnega žeblja s ploščato glavico (?) in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Vel. tr. 0,5 × 0,7 cm, rek. ohr. dl. 10,6 cm.

1203 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5876
Dva odlomka železnega predmeta, najverjetneje žeblja/zatiča. V zgornjem delu je kvadratnega, v spodnjem pa sploščenega ovalnega preseka. Močno korodiran. Pr. 0,8 × 0,8 cm, rek. ohr. dl. 7,0 cm.

1204 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5872
Železen žebelj s trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 5,4 cm.

1205 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5887
Del železnega predmeta. Močno korodiran. Vel. 5,6 × 3,4 cm.

1206 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5886
Deli dveh sprijetih žebljev s trnom kvadratnega preseka. Močno korodirana. Vel. tr. 0,7 × 0,6 cm, vel. 3,8 × 5,0 cm.

Grob 100, merilo 1 : 2.

1207 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6253b
Del ustja, vratu in dna balzamarija. Vel. 5,3 × 3,4 cm, vel. 6,6 × 4,2 cm, vel. 2,0 × 7,2 cm.

1208 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6253a
Del ustja in vratu steklenice. Vel. 9,2 × 4,4 cm.

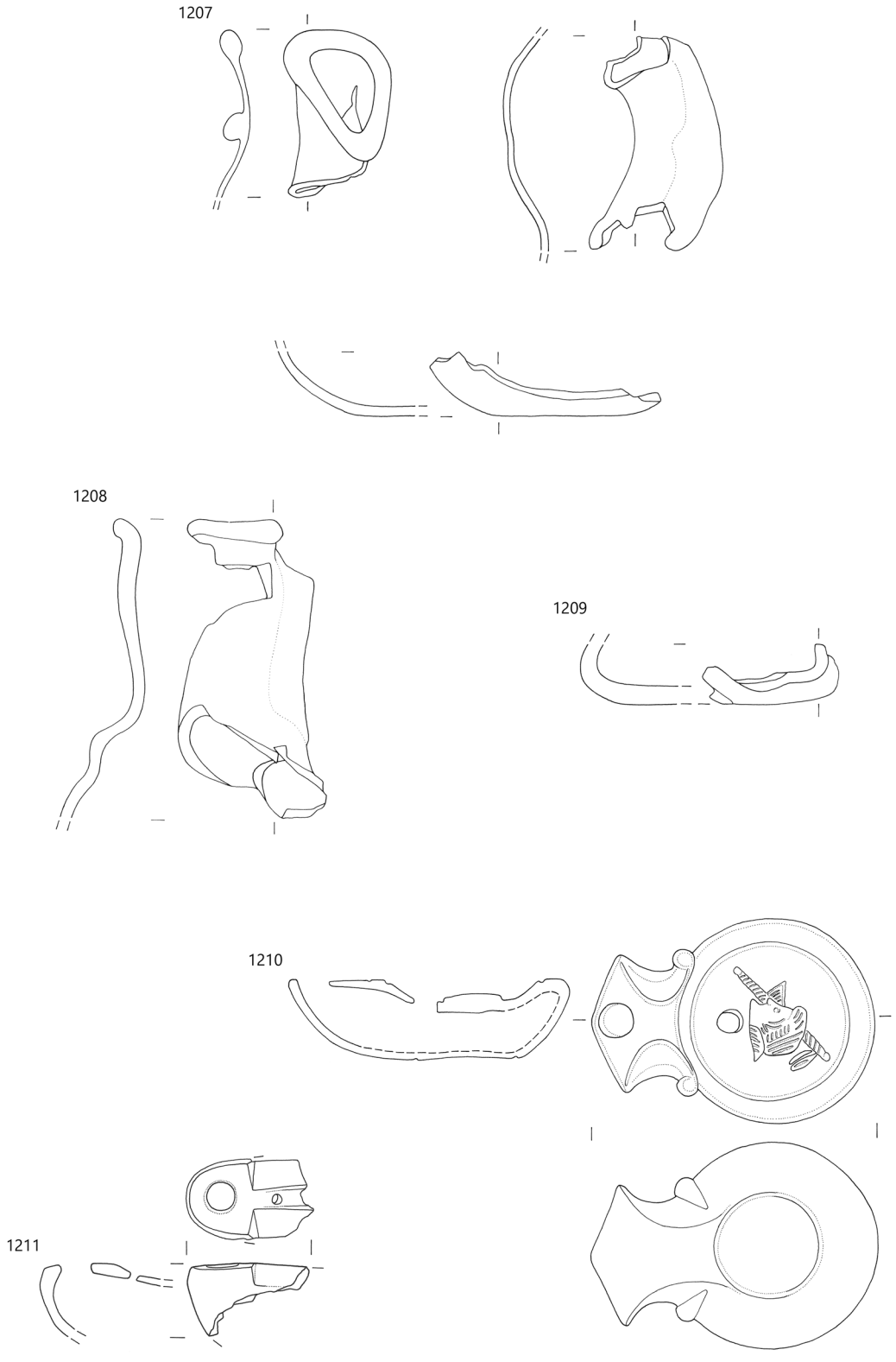
1209 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6253c
Del dna balzamarija. Vel. 1,8 × 4,3 cm.

1210 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D40, PN 6255
Oljenka, tip Loeschcke I. Reliefna oljenka z upodobitvijo gledališke maske in sceptra na disku. Ožgana. F: O1. B: siva do svetlo rjava. Dl. 8,8 cm, š. 6,3 cm, v. 2,5 cm.

1211 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6742
Oljenka, tip Loeschcke IX. Nosek pečatne oljenke. F: O2. B: rdeča. Ohr. dl. 3,6 cm, š. 2,4 cm.

1212 SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6259
Novec: Nerva/Dp/kovan 96–98/Rom/RIC?/PMBr 1859, določitev po portretu, t. 11,78 g, pr. 27 mm.

Grob 100, merilo 1 : 2.

1213 SE 3935/SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6939
Odlomek koščene igle okroglega preseka, ki je v enem delu nekoliko sploščen. Š. 0,4 cm, ohr. dl. 4,1 cm.

1214 SE 3935/SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6292
Dva odlomka koščenega obročka z vrezom na sredini. Pr. 1,9 cm, db. 0,6 cm.

1215 SE 3935/SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6286, PN 6297
Uhan, s spodnjim delom, oblikovanim v košarico iz tanke zlate žice, okroglega preseka. Na žico so nanizane slonokoščene jagode, okroglega preseka. Na sredini je zlata ploščica v obliki polmeseca, ki veže zlate žice. Vel. košarice 2,4 × 1,3 cm.

1216 SE 3935/SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5889, PN 5868, PN 5890, PN 5891
Šest odlomkov bronaste pločevine z ohranjenimi luknjicami in v enem primeru tudi ohranjenim bronastim žebljičkom z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka ter trije odlomki bronaste pločevine. Pločevina: a) ohr. vel. 2,8 × 3,0 cm, b) ohr. vel. 2,4 × 1,9 cm, c) ohr. vel. 2,5 × 3,0 cm, pr. gl. žebljička 0,6 cm, dl. 0,4 cm, d) ohr. vel. 2,0 × 3,0 cm, e) ohr. vel. 1,4 × 1,4 cm, f) ohr. vel. 1,2 × 1,3 cm.

1217 SE 3935, SE 3938, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5862, PN 5875
Dva dela bronastega okova z zapognjenim robom. Š. 1,8 cm, rek. ohr. dl. 10,4 cm.

1218 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5865
Del koščene igle z zaključkom v obliki ženskega poprsja. Igla je zgoraj ovalnega, spodaj pa krožnega preseka. Vel. gl. 1,4 × 1,2 cm, pr. tr. 0,4 cm, rek. ohr. dl. 6,6 cm.

1219 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6291
Deli več koščenih igel (od tega zrisanih šest konic). Igle imajo krožen, kvadraten ali pravokoten presek. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 0,6 do 1,6 cm.

1220 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5866
Manjši bronast ročaj romboidnega preseka z dvema pritrdilnima zatičema. Dl. roč. 5,1 cm, v. roč. 3,8 cm.

1221 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5861
Bronast ročaj romboidnega preseka z dvema pritrdilnima zatičema. Dl. roč. 8,2 cm, v. roč. 4,4 cm.

1222 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5863
Bronast ročaj romboidnega preseka s pritrdilnim zatičem. Ohr. dl. roč. 7,9 cm, v. roč. 4,2 cm.

1223 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6296
Bronasta zanka, razcepka. Del ročaja. Ohr. dl. 2,9 cm, pr. zanke 1,3 cm.

1224 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6293
Pet bronastih žebljičkov z gobasto ali poškodovano glavico in trni kvadratnega preseka. Pr. gl. od 0,4 do 0,8 cm, ohr. dl. od 0,4 do 0,7 cm.

1225 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6295
Bronast kaveljček rombičnega preseka. Š. 0,4 cm, ohr. dl. 2,2 cm.

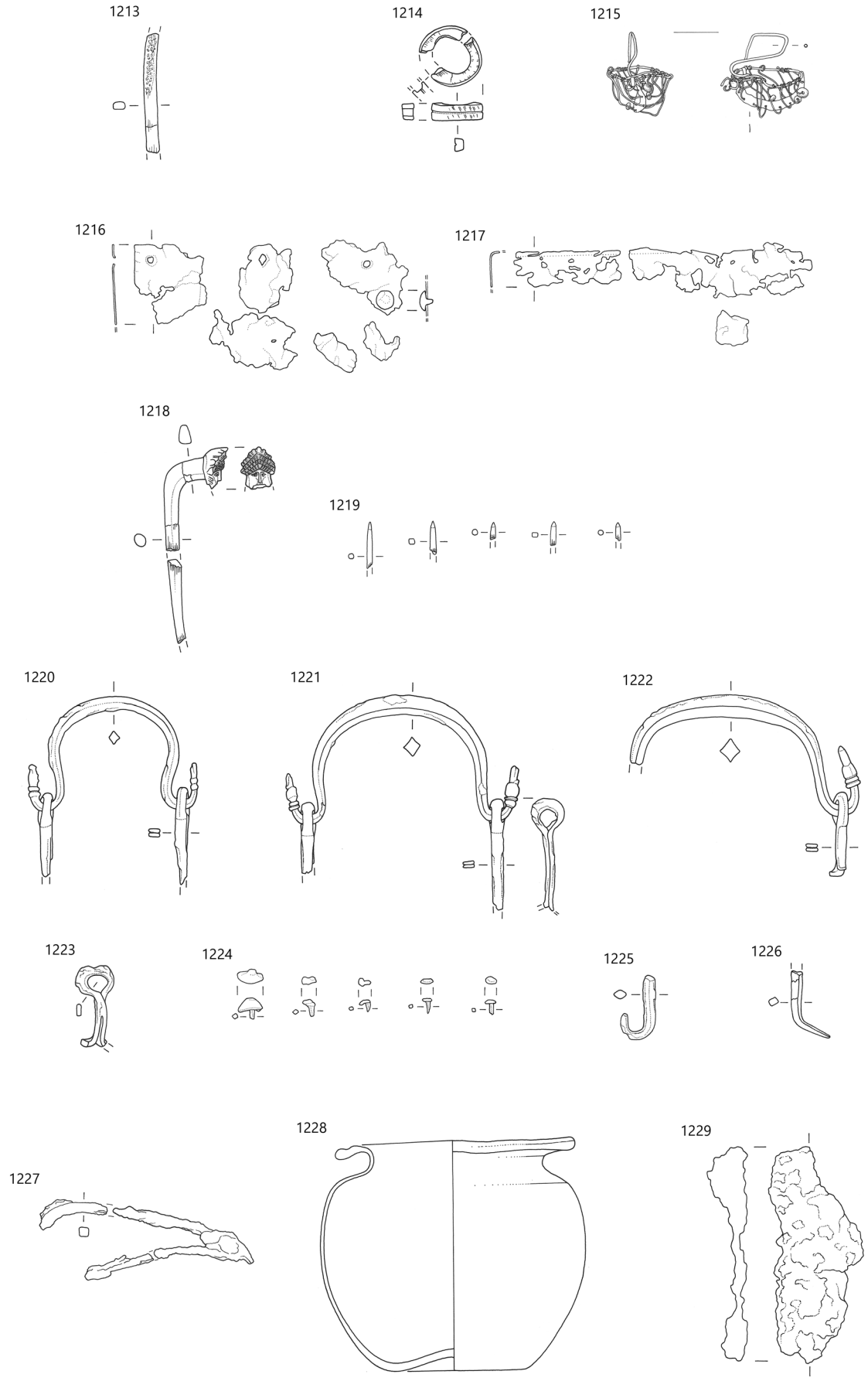
1226 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6943
Ukrivljena železna konica s trnom kvadratnega preseka. Nekorodirana. Š. tr. 0,3 cm, ohr. dl. 2,6 cm.

1227 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6944
Del železnega predmeta z dvema krakoma kvadratnega preseka. Močno korodiran. Dl. 7,2 cm, db. kraka 0,4 cm.

1228 SE 3935, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 5864
Miniaturna steklena žara z navzven izvihanim in cevasto zapognjenim ustjem ter rahlo vboklim dnom. Pr. u. 8,4 cm, pr. d. 4,4 cm, v. 8,8 cm.

1229 SE 3940, grob 100, sek. XXIV, kv. D/40, PN 6271
Staljen kos bronaste pločevine. Vel. 7,4 × 2,4 cm.

V SE 3938 so se nahajali še: delci staljenega stekla PN 6253d (655 g), ostanki bronastih zakovic PN 5873 (1 g), odlomki bronaste pločevine PN 6263 (1 g), odlomki bronaste pločevine PN 5898 (1 g), odlomki keramike (17 g), koščki apnenca (10 g), drobci staljenega stekla (120 g), kamniti odbitki (7 g) in delci korodiranega železa (185 g). V SE 3935 so se nahajali še: odlomki bronaste pločevine PN (3 g) in miniaturna steklena kroglica iz dekoloriranega stekla PN 6298 (0,3 g), drobci staljenega stekla (47 g), odlomki in drobci keramike (56 g), kamniti odbitki (16 g), koščki apnenca z malto (196 g), gagat (1 g) in koščki korodiranega železa.

Grob 100, merilo 1 : 2.

Grob 102 – SE 4101/SE 4102, sek. XXIII, kv. D/36
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4101) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. V grobni jami je na hrbtu ležal skelet, roke je imel položene ob telo, noge so bile v iztegnjenem položaju. Grobna jama je bila zapolnjena z zbito rjavo (10YR 4/3) ilovico (SE 4102), v kateri so se nahajali deli železnih predmetov (**G1230**–**G1233**). Na zahodni strani se je grob 102 naslanjal na žgan grob 89.

Dimenzije grobne jame: 1,80 m × 0,65 m, ohr. globina 0,25.

Datacija: /.

Kostni ostanki: Lobanja: skromno ohranjeni odlomki, prepoznaven je del desne senčnice z bradavičarjem. Ohranjenih je nekaj zob, prepoznavni so levi in desni zgornji prvi sekalec, podočnik, morda del še enega podočnika, prvi in drugi ličnik, morda spodnji drugi kočnik z obrabljeno grizno površino. Medenični obroč: močno poškodovan del črevnice z ohranjeno sklepno jamo. Dolge kosti: močno poškodovana debla dolgih kosti, prepoznavni so odlomki stegnenice. Patologija in posebnosti: obraba zob.

Opomba: v flotaciji SE 4102: žgani skeletni ostanki, premešani z živalskimi kostmi. Prepoznavnih je nekaj odlomkov dolgih kosti in nesežgan zob. Odlomki so črni do beli, tehtajo 31 g.

Grobni inventar

1230 SE 4102, grob 102, sek. XXIII, kv. D/36, PN 6775
Del korodiranega železnega trna krožnega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

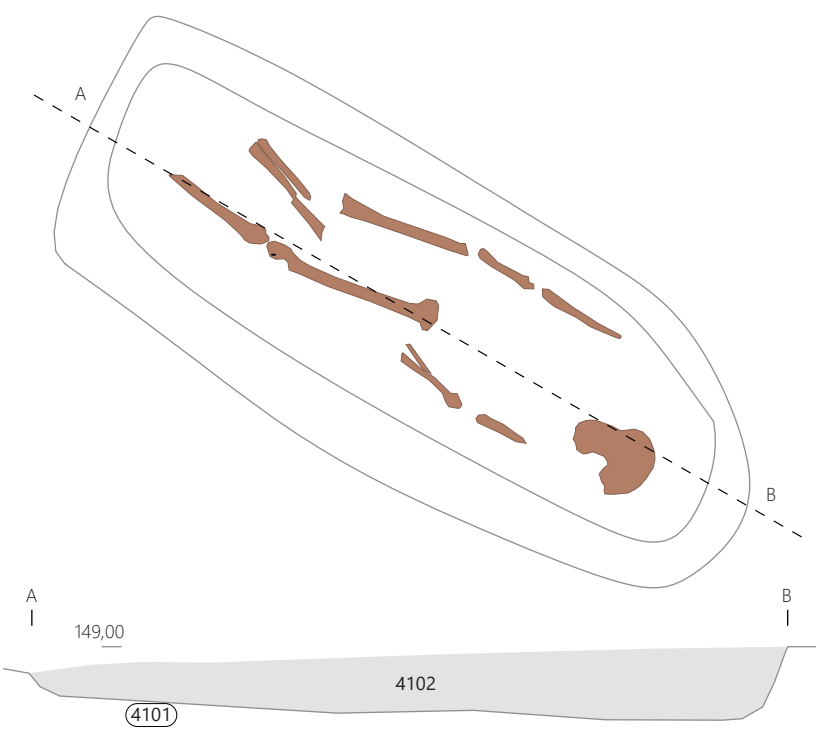
1231 SE 4102, grob 102, sek. XXIII, kv. D/36, PN 6773
Del korodiranega železnega trna krožnega preseka. Pr. 0,4 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

1232 SE 4102, grob 102, sek. XXIII, kv. D/36, PN 6774
Del korodiranega železnega trna krožnega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

1233 SE 4102, grob 102, sek. XXIII, kv. D/36, PN 6772
Del korodiranega železnega trna kvadratnega preseka. Vel. 0,4 × 0,4 cm, ohr. dl. 2,2 cm.

V SE 4102 so se nahajali: drobci brona (1,1 g), pet amorfnih odlomkov železa (2 g), drobci keramike (14 g) in dva drobca stekla (0,5 g).

M 1 : 20

Grob 102, merilo 1 : 2.

Grob 105 – SE 4025/SE 4026, SE 4024, SE 3751, sek. XXII, grobna parcela D, kv. B/30.

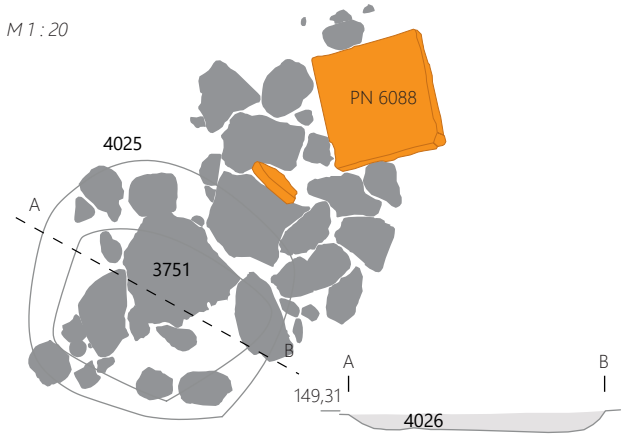
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4025) ovalne, skoraj okrogle tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v jugozahodnem vogalu grobne parcele D. Zapolnjena je bila z žganino z ostanki sežganih kosti in temno rjavim zemljenim zasutjem (SE 4026) s številnimi pridatki med katerimi so bili: keramična oljenka (**G1247**), deli keramičnega posodja (**G1243**–**G1246**), deli balzamarija in steklenega vrča (**G1241**–**G1242**) ter železni predmeti ali njihovi deli (**G1234**–**G1240**). Nad žganino se je nahajalo zemljeno prsteno zasutje SE 2024 s pridatki. Med njimi naj izpostavimo dele železnih predmetov (**G1248**–**G1250**) in odlomek keramike (**G1251**). Nad zasutji groba je bilo položenih več kamnov (neobdelani lomljenci) in opečni tlakovec (SE 3751), ki niso bili več v prvotni legi. Med njimi so se nahajale tudi najdbe: zložljiv nož z železnim rezilom in koščenim ročajem v obliki figurice – grifona (**G1252**), deli še drugih železnih predmetov in žebljev (**G1253**–**G1255**), deli keramičnega posodja (**G1256**–**G1260**) in bronast novec (**G1261**).

Dimenzije grobne jame: 1,30 m × 0,76 m, globina 0,30 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 4026 – teža: 12,37 g (lobanja – 2,42 g, 12 mm; dolge kosti – 1,06 g, 11 mm; nedoločljivo – 8,89 g, 10 mm). Barva: temno modra do bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: prepoznavni odlomki dolgih kosti in lobanje. Med njimi ostanki zob. Prepoznavna sta stalni sekalec in kočnik, ki imata krono razvito do ¾. Gre za otroka, starega 2,5–3,5 leta.

Grobni inventar

1234 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6226
Del železnega žeblja s trnom ovalnega preseka. Ohr. dl. 2,4 cm, š. 1,4 cm.

1235 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6223c
Odlomek trna železnega žeblja krožnega preseka. Pr. tr. 0,4 cm, db. 0,9 cm.

1236 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6223e
Odlomki ploščatega železnega predmeta z zakovico. Vel. 3,6 × 5,2 cm, db. 0,8–1,8 cm.

1237 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6223d
Odlomki ploščatega železnega predmeta z zakovico. Vel. 3,6 × 2,8 cm, db. 0,2–1,2 cm.

1238 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6223b
Odlomki ploščatega železnega predmeta z zakovico. Vel. 3,2 × 2,4 cm, db. 0,4–0,6 cm.

1239 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6223a
Odlomki krožnega železnega okova. Vel. 1,2 × 2,0 cm, db. 0,2 cm.

1240 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6771
Železna votla paličica. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 3,4 cm.

1241 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6722
Izvihano in sploščeno ustje in del vratu balzamarija. Pr. u. 3,6 cm, ohr. v. 1,2 cm.

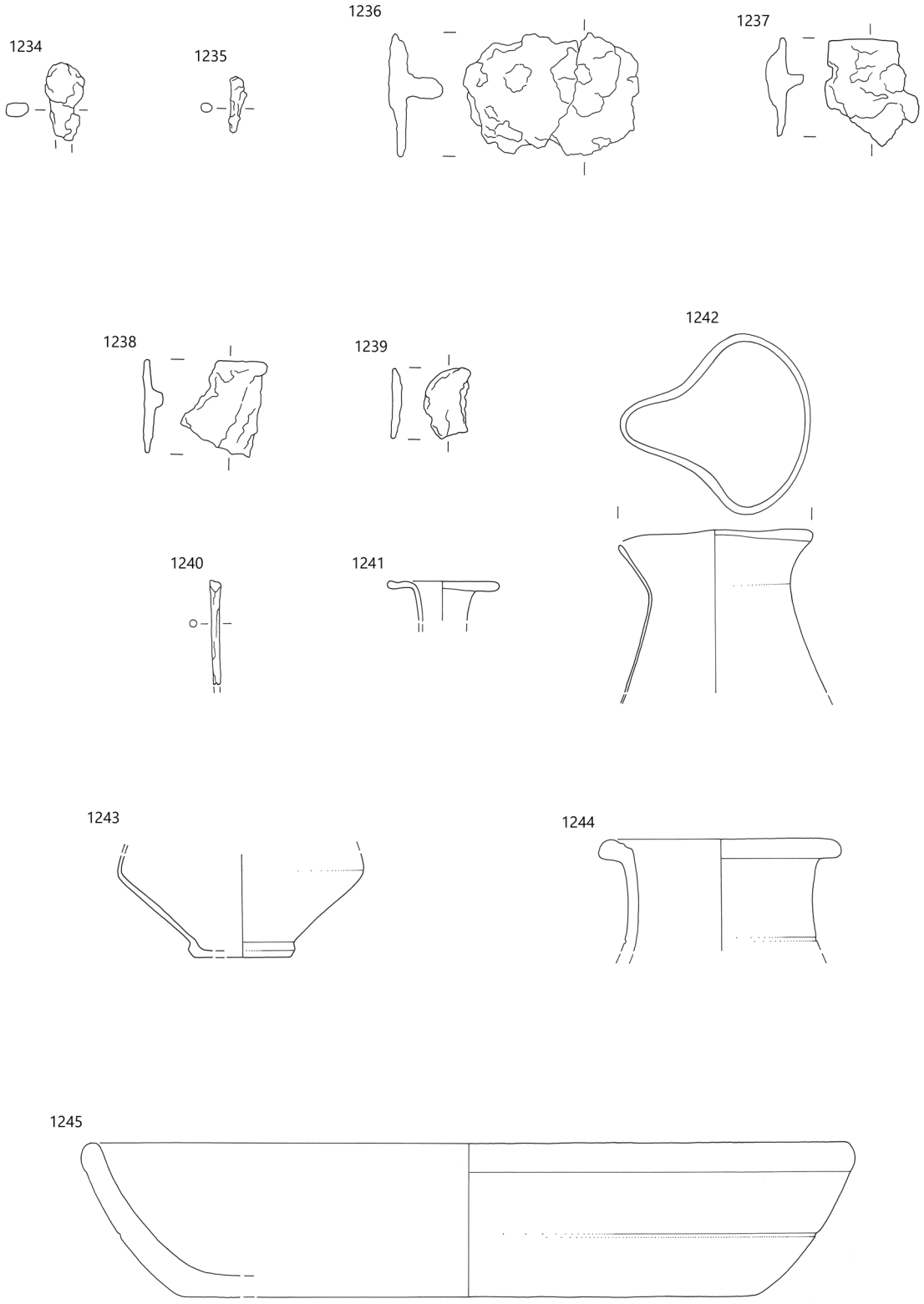
1242 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6230, PN 5818, PN 6225
Deteljasto ustje in del vratu steklenega vrča. Vel. u. 5,8 × 6,0 cm, ohr. v. 5,2 cm.

1243 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6725
Keramika tankih sten. Odlomek dna in ostenja bikonične skodelice. Na enem odlomku je na notranji strani viden ostanek korodiranega železnega predmeta. F: KTS2. B: svetlo siva. Pr. d. 6,0 cm, nv. pr. 7,8 cm, ohr. v. 3,3 cm.

1244 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6724
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in vratu finega lonca. Notranja stran ustja je profilirana. Del ustja je ožgan. F: N2. B: lisasta, svetlo rdeča do temno siva. Pr. u. 6,8 cm, ohr. v. 3,5 cm.

1245 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6723
Fina keramika. Del krožnika, ustje z ostenjem in delom dna (oblika K 1). Močno fragmentiran. Rdeč premaz je ohranjen na notranji površini in zunanjem robu. Ožgan. F: NK1. B: lisasta, svetlo rdeča do močno oranžna. Pr. u. 24,0 cm, pr. d. 18,0 cm, v. 4,8 cm.

Grob 105, merilo 1 : 2.

1246 SE 4026, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6214
Fina keramika. Del krožnika z navznoter odebeljenim ustjem (oblika K 2). Rdeč premaz je ohranjen na notranji površini in zunanjem robu. F: NK1. B: svetlo rdeča. Pr. u. 24,8 cm, pr. d. 19,6 cm, v. 2,5 cm.

1247 SE 4026, SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6224
Oljenka. Odlomki pečatne oljenke, tip Loeschcke X. Na dnu je žig OCTAVI, pod žigom pa venec s tenijo. Poškodovana v ognju. F: O2. B: lisasta, od rjave do sive. Dl. 10,9 cm, š. 4,5 cm, v. 3,9 cm.

1248 SE 4024, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD FLO 1410–4
Zvit trn železnega žeblja nepravilnega kvadratnega preseka. Korodiran. Š. 0,5 cm, ohr. dl. 2,2 cm.

1249 SE 4024, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD FLO 1410–3
Trn železnega žeblja nepravilnega kvadratnega preseka. Korodiran. Š. 0,4 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

1250 SE 4024, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD FLO 1410–2
Železna paličica ovalnega preseka. Korodirana. Š. 0,6 cm, ohr. dl. 2,3 cm.

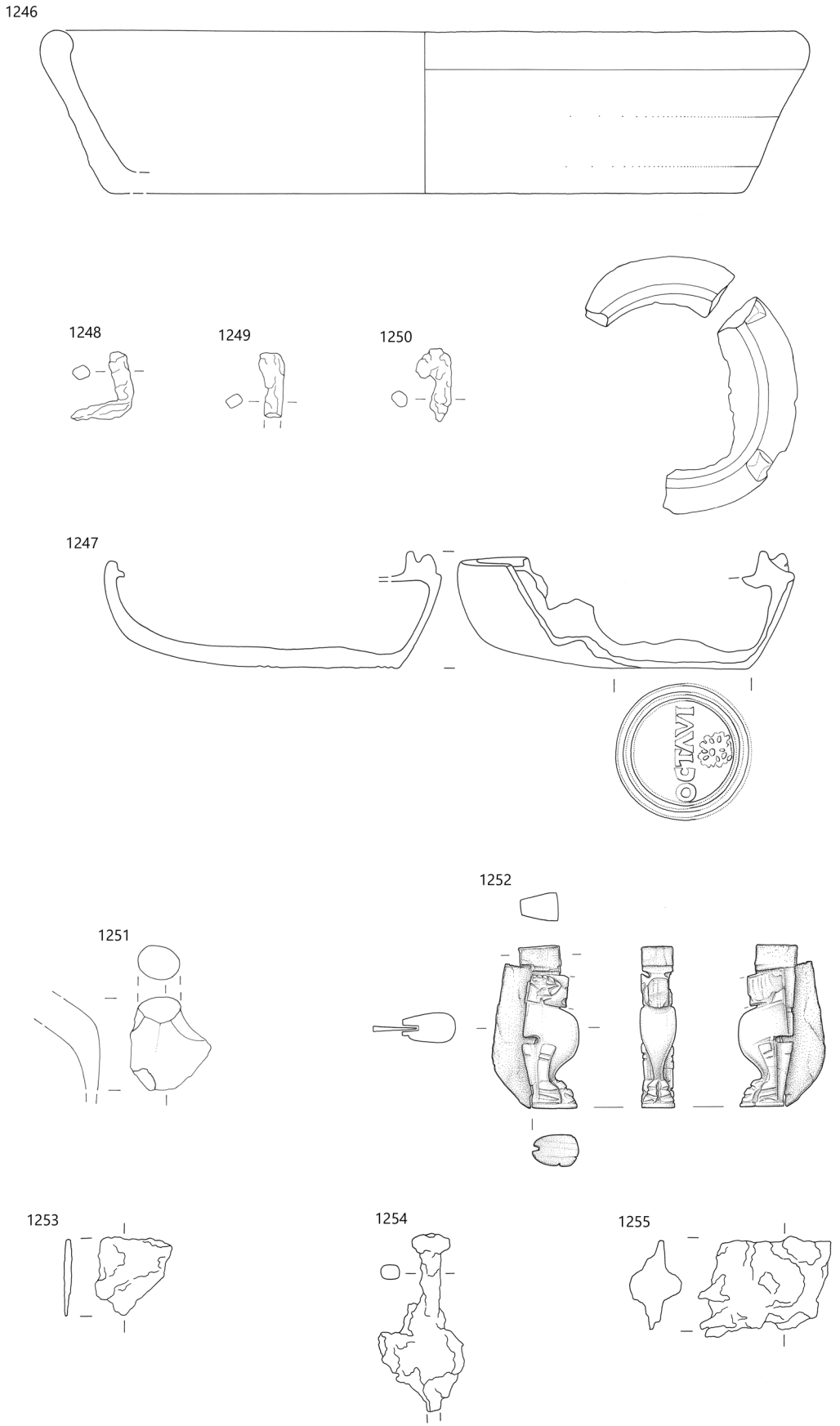
1251 SE 4024, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD FLO 1410–1
Fina keramika. Odlomek ostenja z delom ročaja posode. F: N2. B: svetlo rjava. Vel. 3,0 × 2,6 cm.

1252 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6217
Zložljiv nož ali britev (?) z železnim rezilom in koščenim ročajem v obliki figurice – grifona. Figurica ima prednji del glave odlomljen. Dl. rezila 4,6 cm, š. rezila 1,4 cm, v. figurice 4,5 cm, db. 1,1 cm.

1253 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6218
Odlomek železnega rezila. Vel. 2,6 × 2,4 cm, db. 0,2 cm.

1254 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6216
Odlomek železnega žeblja s ploščato krožno glavico in trnom krožnega preseka. Pr. gl. 1,2 cm, pr. tr. 0,6 cm, ohr. dl. 5,8 cm.

1255 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6220
Odlomek železnega okova z zakovico. Ohr. dl. 4,2 cm, š. 3,8 cm, db. z zakovico 1,4 cm.

Grob 105, merilo 1 : 2.

1256 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD 3751–6
Keramika tankih sten. Odlomek navpičnega ustja in ostenja čaše (KTS O2.3). Na zunanji površini so sledi rdečega premaza. Na ostenju so slabo vidne sledi dodelave, morda okras kanelur (?). Odlomek je ožgan. F: KTS18. B: svetlo siva do svetlo rjava. Pr. u. 7,0 cm, ohr. v. 1,8 cm.

1257 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD 3751–4
Keramika tankih sten. Odlomek kratkega izvihanega ustja in ostenja čaše (KTS O1.1). Na zunanji in notranji površini je deloma ohranjen temno siv premaz. Na ostenju pas peresnega okrasa. F: KTS1. B: siva. Pr. u. 4,0 cm, ohr. v. 1,8 cm.

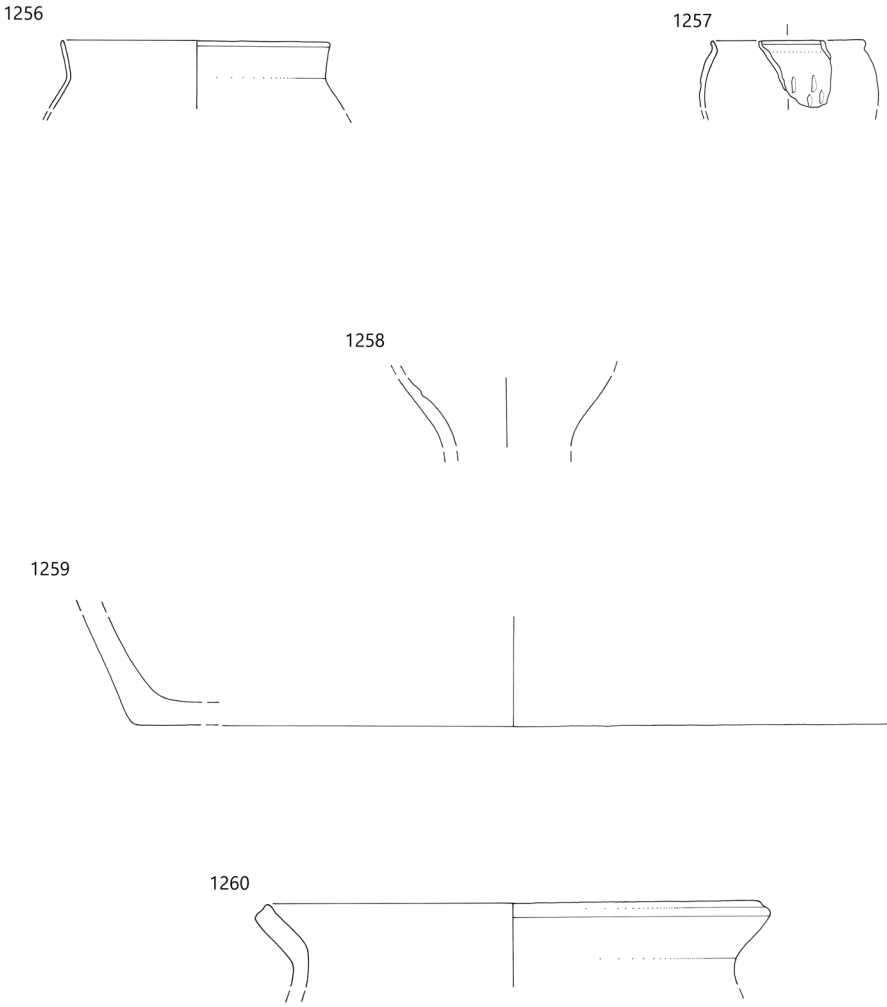
1258 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD 3751–1
Keramika tankih sten. Odlomek dna in ostenja čaše. Na zunanji in notranji površini je deloma ohranjen temno siv premaz. Na ostenju pas peresnega okrasa. F: KTS1. B: siva. Pr. d. 3,4 cm, ohr. v. 1,8 cm.

1259 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD 3751–2
Fina keramika. Odlomek dna in ostenja krožnika. Na notranji površini so sledovi rdečega premaza. F: NK1. B: rdeče rumena. Pr. d. 20,0 cm, ohr. v. 3,0 cm.

1260 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, OBD 3751–3
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in vratu lonca. Na robu ustja je plitva kanelura. Rob ustja je ožgan. F: KK5. B: svetlo rjava. Pr. u. 14,0 cm, ohr. v. 2,2 cm.

1261 SE 3751, grob 105, sek. XXII, kv. B/30, PN 6215
Novec: Hadrianus/As/kovan126–127/Rom/RIC 881/A2/PMBr 1857/t. 10,61 g, pr. 26,5 mm.

V SE 4026 so se nahajali še: korodirana kosa železnih predmetov (PN 6227 – 16 g, PN 6219 – 0,5 g), drobci amorfnega korodiranega železa (10 g), drobci stekla (0,5 g), odlomki opeke (15 g), odlomki keramike (29 g) in koščki apnenca (22 g), v grobni konstrukciji pa opečnati tlakovec (PN 6088). V SE 4024 so se nahajali drobci stekla (1 g), v SE 3751 pa odlomki in drobci keramike (320 g) ter drobci stekla (3 g).

Grob 105, merilo 1 : 2.

Grob 106 – SE 3686/SE 3687, sek. XXI, kv. B–C/25

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3686) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z rjavo zbito ilovico (10YR 4/3), s koščki oglja in nekaj kosti ter drobci keramike (SE 3687). V SE 3687 so se nahajali drobci keramike (2 g) in kamnit odbitek (1 g).

Dimenzije grobne jame: 0,60 m × 0,41 m, globina 0,06 m.

Datacija: /.

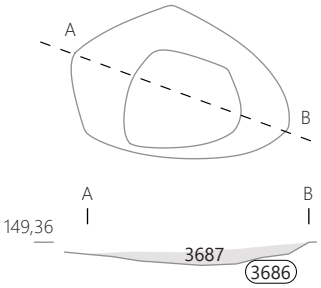
Kostni ostanki: SE 3687 – teža: nedoločljivo – 0,12 g, 12 mm.

Opis: nekaj zelo drobnih, nedoločljivih odlomkov. Prepoznavna je le krona mlečnega spodnjega sekalca, ki je razvita do ¾. Ne izgleda sežgana. Otrok, star 0 mesecev ± 2 tedna.

Grobni inventar

V SE 3687 so se nahajali drobci keramike (2 g) in kamnit odbitek (1 g).

M 1 : 20

Grob 107 – SE 3688/SE 3689, sek. XXI, kv. C/25

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop nedefiniran.

Opis: grobna jama (SE 3688) pravokotno-kvadratne tlorisne oblike, poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Jama se je naslanjala na vzhodno steno skeletnega groba 109, ki je bil vkopan globlje. Verjetno sta bila grob 109 in grob 107 vkopana istočasno ali pa je grob 107 nekoliko mlajši. V grobno jamo je bila položena žganina z žganimi kostmi, pomešana s zelo temno sivo rjavo (10YR 3/2) zbito ilovico (SE 3689). V grob so bili pridani bronast novec (**G1268**), del korodiranega železnega predmeta, odlomki stekla, verjetno balzamarija (**G1262**) in odlomki keramičnega posodja (**G1263**–**G1267**).

Dimenzije grobne jame: 0,73 m × 0,60 m, globina 0,20 m.

Datacija: sredina do druga polovica 2. stoletja.

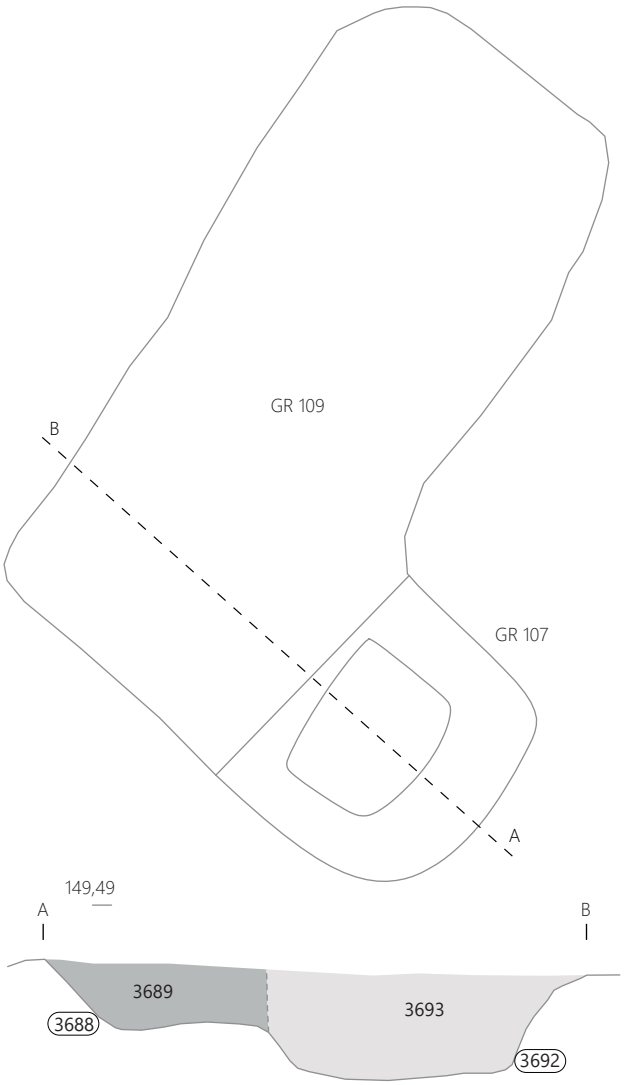
Kostni ostanki: SE 3889 – teža: nedoločljivo – 0,95 g, 10 mm. Barva: temno modra do bela.

Opis: drobni, nedoločljivi odlomki. Preslaba ohranjenost za ocene.

M 1 : 20

Grobni inventar

1262 SE 3689, grob 107, sek. XXI, kv. C/25, PN 6033
Balzamarij s cevasto zapognjenim ustjem in kroglastim trupom, dno je rahlo vboklo. Dekolorirano steklo. Pr. u. 2,9 cm, pr. d. 3,6 cm, v. 8,2 cm.

1263 SE 3689, grob 107, sek. XXI, kv. C/25, PN 6564
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja, vratu in ostenja finega lonca (oblika FL 5). F: N2. B: svetlo rdeča. Pr. u. 10,0 cm, ohr. v. 3,0 cm.

1264 SE 3689, grob 107, sek. XXI, kv. C/25, PN 6563
Fina keramika. Odlomek navzven odebeljenega ustja in del ostenja sklede (oblika S 8). Na notranji površini in zunanjem robu ustja so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Pod ustjem je na zunanji strani širša kanelura. Odlomek je delno ožgan. F: N2a. B: svetlo rjava. Pr. u. 17,8 cm, ohr. v. 4,0 cm.

1265 SE 3689, grob 107, sek. XXI, kv. C/25, PN 6562
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja sklede. Na zunanji strani pod ustjem je pas peresnega okrasa. Odlomek je ožgan. Ni originalne površine. F: N3. B: svetlo siva. Vel. 2,7 × 4,0 cm.

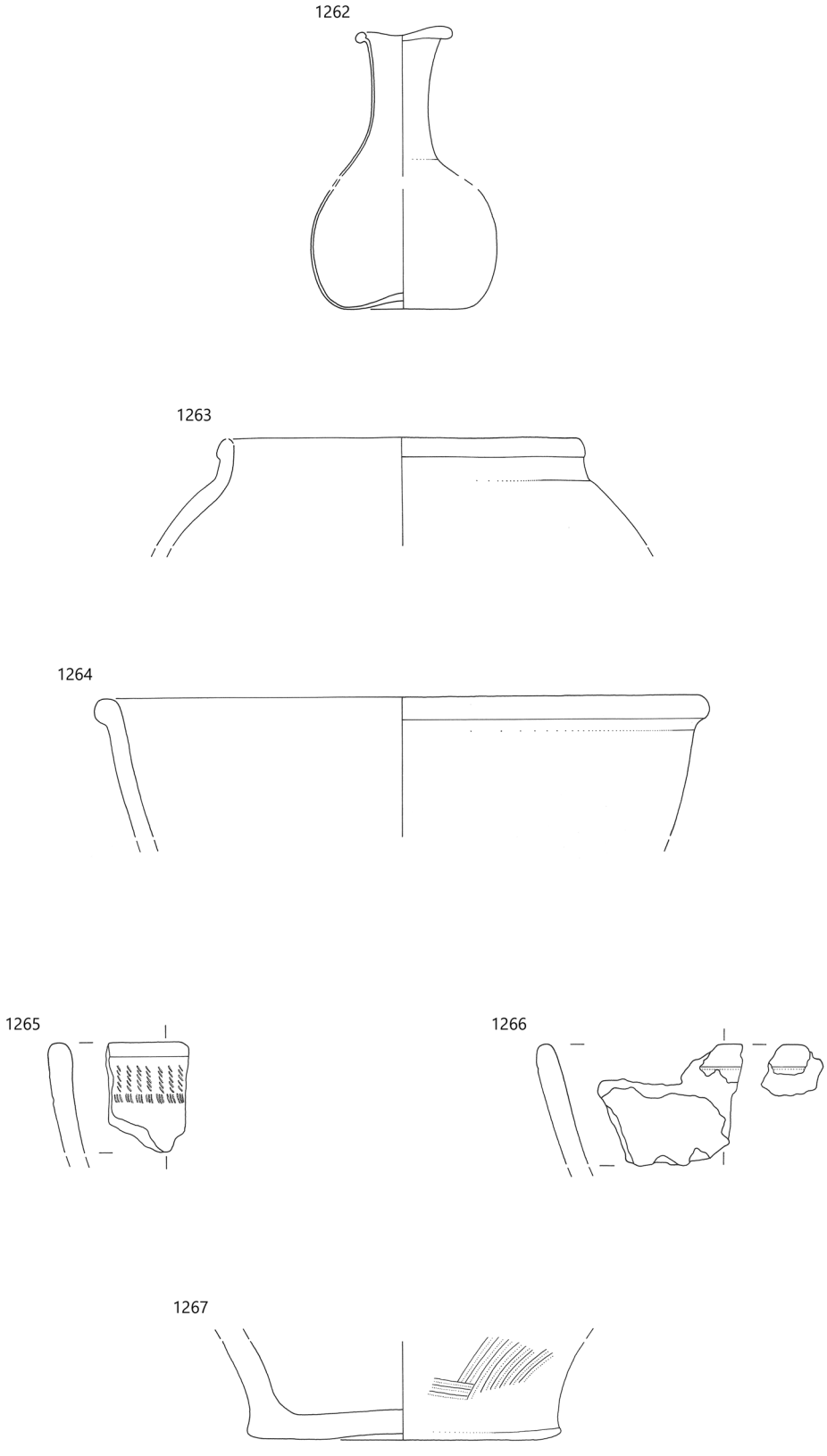
1266 SE 3689, grob 107, sek. XXI, kv. C/25, PN 6721
Fina keramika. Odlomek ustja sklede (?). Na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. F: N2a. B: svetlo rdeča. Vel. 1,6 × 2,4 cm.

1267 SE 3689, grob 107, sek. XXI, kv. C/25, PN 6561
Groba keramika. Odlomek dna in dela ostenja lonca, okrašenega z metličenjem. Prežgan. F: KK3. B: zunanja svetlo rjava, notranja temno siva. Pr. d. 8,8 cm, ohr. v. 2,5 cm.

1268 SE 3689, grob 107, sek. XXI, kv. C/25, PN 6034
Novec: /(Antoninus Pius)/As/kovan 138/Rom/RIC 2745 A1/ PMBr. T. 12,11 g, dim. 27,5 × 28,5 × 4,04 mm, pol. peč.: 6, dobro ohranjen.

V SE 3689 so se nahajali še: odlomek korodiranega železnega predmeta PN 6035 (18 g), drobni kamniti odbitki (0,5 g) in drobci keramike (3 g).

Grob 107, merilo 1 : 2.

Grob 108 – SE 3690/SE 3691, sek. XXI, kv. C/25–26

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3690) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in ravnega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. V grobni jami je na hrbtu ležal skelet, v smeri vzhod–zahod, z glavo na vzhodu (slabše ohranjen). Grobna jama je bila zapolnjena s trdo zbito temno sivo rjavo (10YR 3/2) ilovico (SE 3691). V grob so bili pridani bronast novec (**G1272**), lociran na desni ključnici, in odlomki keramičnega posodja (**G1269**–**G1271**).

Dimenzije grobne jame: 1,51 m × 0,80 m, globina 0,17 m.

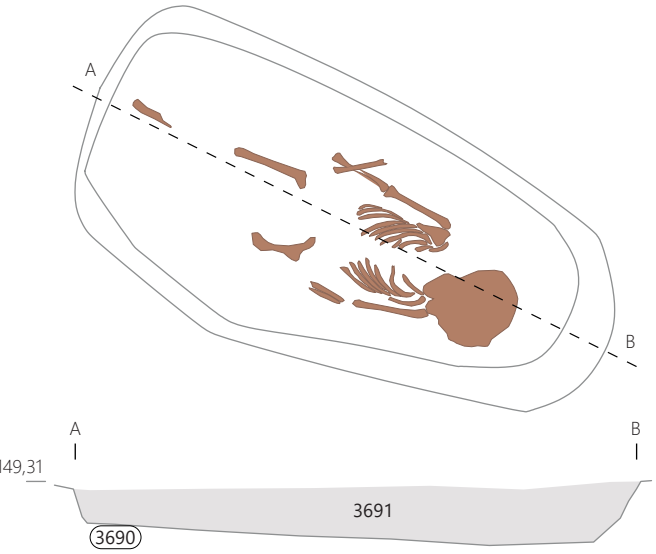
Datacija: druga polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3690 – lobanja: skoraj povsem ohranjena lobanja, predvsem desna stran, vendar je zlepljena s strnjeno zemljino. Odstranjevanje zemljine bi popolnoma uničilo kosti. Prepoznavni sta desni strani obeh čeljustnic. Od zob so vidni vsi desni zobje, drugi kočnik je še v zobnici. Zgornji prvi sekalec ima odprto korenino. Vretenca in rebra: manjši odlomki reber in vretenc, povsem zlepljeni s strnjeno zemljino. Dolge kosti: močno poškodovana debla dolgih kosti. Ocena starosti in spola: na osnovi razvitosti zob gre za 8,5 do 9,5 leta starega otroka, spol ni določljiv. Patologija in posebnosti: na zobeh so vidne prečne linije, ki kažejo na linearno hipoplazijo sklenine.

SE 3691 – teža: nedoločljivo – 1,16 g, 4 mm. Barva: temno modra do bela. Drugo: živalske kosti.

Opis: nesežgane živalske kosti in zelo drobni, nedoločljivi odlomki sežganih kosti.

M 1 : 20

Grobni inventar

1269 SE 3691, grob 108, sek. XXI, kv. C/25–26, PN 6566

Fina keramika. Odlomek ustja in del ostenja keramične čaše (oblika Č 7.2). Zunanja in notranja površina sta premazani z rdečim premazom. Pod robom ustja sta na zunanji strani dve vzporedni kaneluri. F: N2a. B: svetlo rdeča. Pr. u. 6,0 cm, ohr. v. 3,1 cm.

1270 SE 3691, grob 108, sek. XXI, kv. C/25–26, PN 6720

Fina keramika. Odlomka ostenja finega lonca (oblika FL 5). Na zunanji površini je ohranjen rdeč premaz. Rame je okrašeno s štirimi vzporednimi kanelurami. F: N2a. B: svetlo rdeča/roza. Nv. pr. 11,6 cm, ohr. v. 7,0 cm.

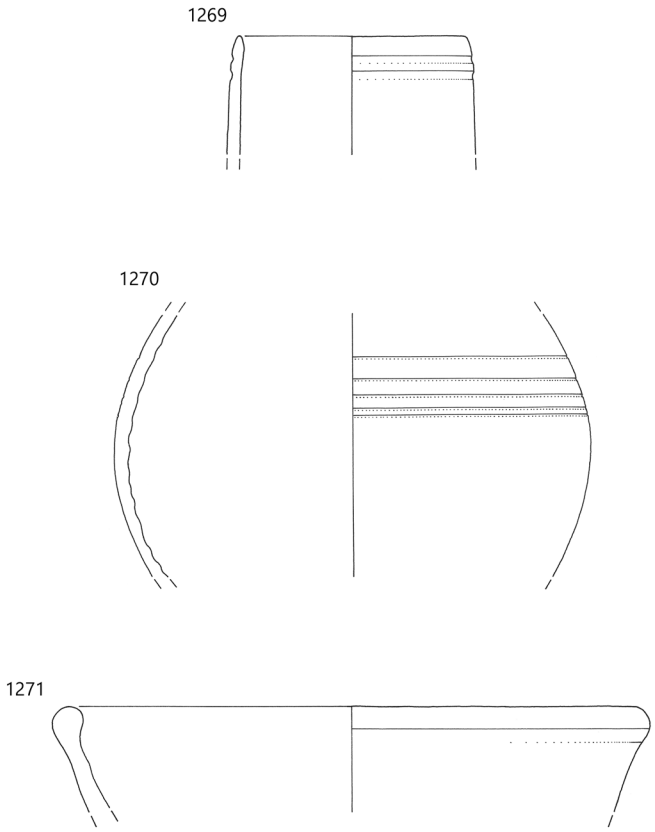
1271 SE 3691, grob 108, sek. XXI, kv. C/25–26, PN 6565

Fina keramika. Odlomek navznoter odebeljenega ustja in ostenja krožnika (oblika K 2). Na notranji površini in zunanjem robu ustja je ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: svetlo rjava. Pr. u. 15,0 cm, ohr. v. 2,8 cm.

1272 SE 3691, grob 108, sek. XXI, kv. C/25–26, PN 6038

Novec: M. Aurelius/As/kovan 166–167/Rom/RIC 950/PMBr 1823, t. 6,7 g, pr. 24,5 mm.

V SE 3691 so se nahajali drobci keramike (88 g), drobci stekla (0,3 g) in kamnite luske (0,7 g).

Grob 108, merilo 1 : 2.

Grob 109 – SE 3692/SE 3693, sek. XXI, kv. C/24

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), dvojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3692) pravokotne tlorisne oblike z rahlo poševnimi stenami in rahlo poševnim dnom je bila vkopana v geološko osnovo. V zgornjem zahodnem delu je grob 109 mejil z žarnim grobom 107, meja med njima pa je bila nejasna. V grob je bil položen skelet (slabše ohranjen). Skelet je ležal na hrbtu, v smeri sever–jug, z glavo na jugu. Grobno jamo je zapolnjevala temno sivo rjava (10YR 3/2), zbita, trda ilovica (SE 3693). V grob so bili pridani bronast novec (**G1275**) in odlomki keramike (**G1273**–**G1274**).

Dimenzije grobne jame: 1,93 m × 0,92 m, globina 0,28 m.

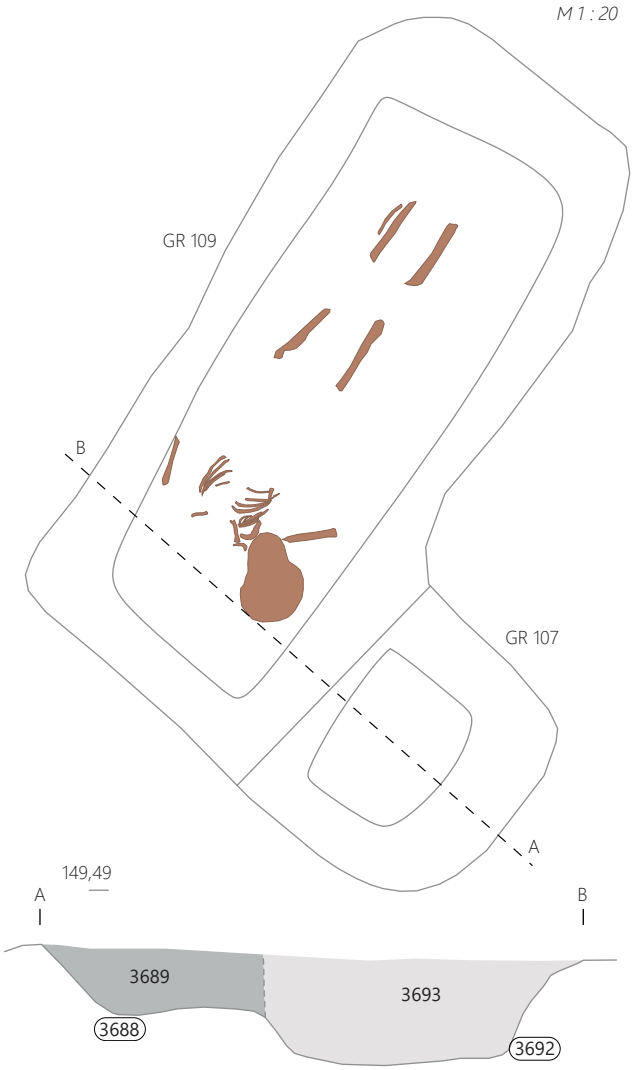
Datacija: 2. stoletje.

Kostni ostanki: SE 3693 – teža: nedoločljivo – 2,61 g, 16 mm. Barva: temno modra do bela.

Opis: nekaj drobnih, sežganih odlomkov in nekaj nesežganih odlomkov morda lobanje.

SE 3692 – lobanja: ohranjena lobanja z zgornjo čeljustnico. Prisoten je tretji kočnik, ki je še v zobnici. Poleg tega so vidni desni drugi sekalec, podočnik, ličnika in prva dva kočnika, leva podočnika in kočnika. Spodaj so ohranjeni en prvi in dva druga kočnika. Poleg je čeljustnica, ki ne sodi k lobanji. Od zob so ohranjeni mlečni prvi in drugi kočnik, desna stalna sekalca in desni podočnik, levi stalni kočnik. V čeljustnici so vidni desna stalna prvi in drugi podočnik ter levi drugi podočnik, ki so pod mlečnimi zobmi.

Dolge kosti: poškodovani odlomki dolgih kosti, ki so zlepljeni z zemljino. Ocena starosti in spola: glede na razvitost zob gre za dva otroka, eden je star 14,5–15,5 let, drugi pa 9,5–10,5 leta.

Grobni inventar

1273 SE 3693, grob 109, sek. XXI, kv. C/24, PN 6568

Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in dela ostenja sklede. Na zunanji in notranji površini so vidni ostanki rdečega premaza. F: N2. B: svetlo rdeča/roza. Pr. d. 7,8 cm, ohr. v. 3,5 cm.

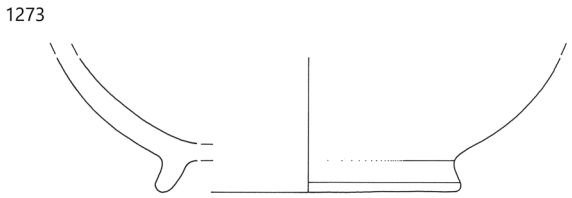
1274 SE 3693, grob 109, sek. XXI, kv. C/24, PN 6567

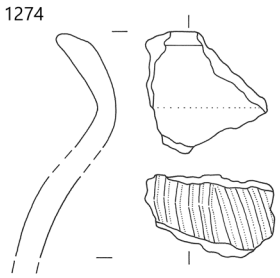
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja lonca (oblika L 1.2). Zunanja površina je okrašena z metličenjem. F: KK1. B: temno siva. Vel. 3,2 × 3,0 cm, vel. 2,3 × 3,4 cm.

1275 SE 3693, grob 109, sek. XXI, kv. C/24, PN 6037

Novec: Traianus/As/kovan 98–117/Rom/RIC?/PMBr 1825, določitev po portretu, t. 9,87 g, vel. 27,5 × 26,5 mm.

V SE 3693 so se nahajali še: drobec stekla (1 g), drobci keramike in ožgane gline (73 g) ter kamniti odbitki (3 g).

Grob 109, merilo 1 : 2.

Grob 110 – SE 4109/SE 4110, sek. XXIII, kv. C/32
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop nedefiniran.

Opis: grobna jama (SE 4109) nepravilne ovalne tlorisne oblike in zaobljenih sten ter dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbito, trdno, temno sivo rjavo ilovico z žganino in žganimi kostmi (SE 4010). Zgornji del groba je bil poškodovan s strojnim izkopom. Ohranjena globina je znašala le 0,06 m.

Dimenzije grobne jame: 0,40 m × 0,28 m, ohr. globina 0,06 cm.

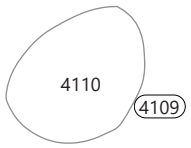
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4110 – teža: nedoločljivo – 1,15 g, 7 mm. Barva: temno modra do bela.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

Brez najdb.

M 1 : 20

Grob 111 – SE 4111/SE 4112, sek. XXIII, kv. C/31233
Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop nedefiniran.

Opis: vkop grobne jame (SE 4111) nepravilne ovalne tlorisne oblike je bil zapolnjen z rjavo ilovico (SE 4112), premešano z intenzivno žganino, pomešano s peskom in manjšimi ter srednje velikimi prodniki in kamni, velikosti do 10 × 5 cm. V SE 4112 so se nahajali drobci keramike (6 g) in drobec stekla (0,1 g).

Dimenzije grobne jame: 2,20 m × 1,05 m, globina ni bila določena.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4112 – teža: nedoločljivo – 0,55 g, 0,5 mm. Barva: temno modra do bela.

Opis: drobni, nedoločljivi odlomki, preslaba ohranjenost za ocene.

Grobni inventar

V SE 4112 so se nahajali drobci keramike (6 g) in drobec stekla (0,1 g).

233 Ni izrisan na načrtu.

Grob 112 – SE 3694/SE 3695, SE 3698, sek. XXI, kv. C/23

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3694) pravokotne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, je bila vkopana v geološko osnovo. V grobni jami je na hrbtu v smeri vzhod–zahod, z glavo na vzhodu, ležal skelet (slabše ohranjen). Jama je bila zapolnjena s temno sivo rjavo (10YR 3/2) zbito ilovico (SE 3695). Pod glavo je bila zaznana ovalna plast črne zbite žganine, premešana z ilovico, db. 0,05 m (SE 3698). Nad glavo skeleta je ležala keramična posoda (**G1285**), pod glavo pa 38 steklenih in gagatnih jagod različnih oblik (podolgovatih, okroglih, valjastih) ter barv (modre, rdeče, temno zelene, brezbarvne), ki so bile nanizane na tanko bronasto žičko v ogrlico (**G1276**–**G1283**). V zgornjem polnilu groba (SE 3695) sta bila priložena še keramična oljenka (**G1286**) in bronast novec (**G1287**). V žganini SE 3698 so se nahajale še steklene in gagatne jagode, prav tako različnih oblik (**G1288**–**G1295**).

Dimenzije grobne jame: 1,81 m × 0,87 m, globina 0,33 m.

Datacija: sredina oziroma druga polovica 2. stoletja.

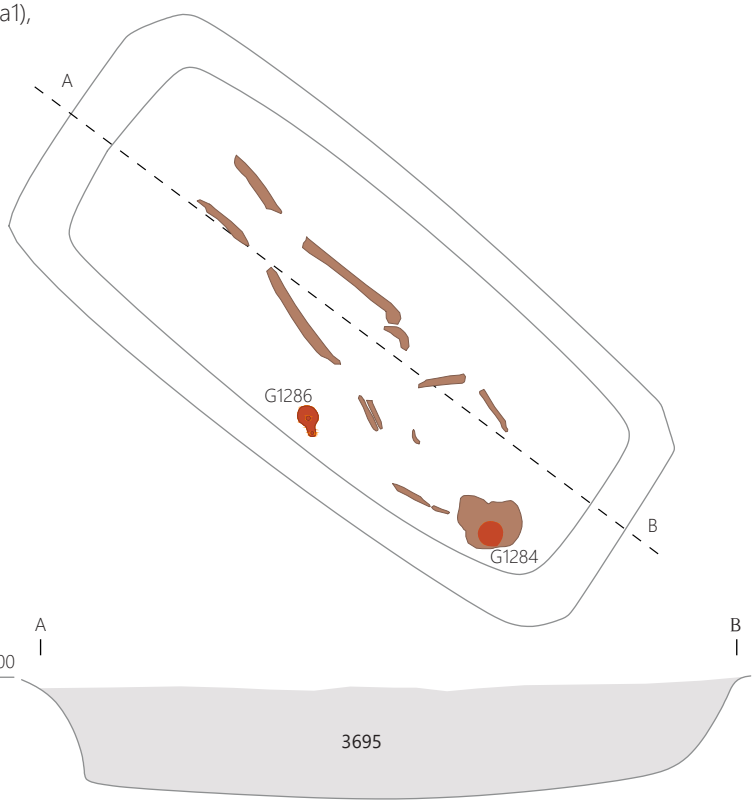
Kostni ostanki: SE 3695 – teža: 2,73 g (lobanja – 0,13 g; dolge kosti – 0,71 g). Drugo: živalske kosti.

Opis: majhni in tanki odlomki. Prepoznati je nekaj odlomkov lobanje in dolgih kosti ter korenin zob. Vsi odlomki so videti otroški, morda gre za dojenčka ali majhnega otroka.

SE 3694 – lobanja: zelo poškodovani odlomki lobanje, povsem zlepljeni s strnjeno zemljino. Prisotnih je nekaj zob, zgornji desni prvi sekalec, podočnik, ličnika in prva dva kočnika, levi prvi sekalec in prva dva kočnika. Spodaj so ohranjeni: levi prvi in drugi sekalec, podočnika, desni drugi ličnik. Poleg je zelo poškodovan prvi kočnik. Odlomek levega dela spodnje čeljustnice kaže, da sta ličnika in morda prvi kočnik izpadli pred smrtjo, zobnici sta povsem zaraščeni. Grizne površine zob so izrazito obrabljene, predvsem zgornji sekalec in spodnji podočnik. Dolge kosti: odlomki debel dolgih kosti. Ocena starosti in spola: glede na razvitost in obrabo zob gre za zrelo ali starejšo odraslo osebo.

Rastlinski ostanki: SE 3695 – oglje: javor (*Acer sp.*).

M 1 : 20

Grobni inventar

1276 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6457
Odlomek bronaste žičke z zanko okroglega preseka. Pr. 0,18 cm, ohr. dl. 0,4 cm.

1277 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6719b
Del zašiljene bronaste žičke, na kateri so nanizane jagode (PN 6719a) krožnega preseka. Pr. 0,1 cm, ohr. dl. 0,3 cm.

1278 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6325
Trojna steklena jagoda z zlato folijo iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,35 cm, dl. 0,6 cm.

1279 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6327
Dve dvojni stekleni jagodi z zlato folijo iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,35 cm, dl. 0,4 cm.

1280 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6326
Miniaturna okrogla jagoda z zlato folijo iz dekoloriranega stekla. Pr. 0,3 cm, dl. 0,2 cm.

1281 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6329
Petnajst v celoti oziroma deloma ohranjenih steklenih jagod različnih oblik in dimenzij. Svetlo modro steklo. Tri izrisane. A) pr. 0,3 cm, dl. 0,4 cm, b) pr. 0,3 cm, dl. 0,4 cm, c) pr. 0,5 cm, dl. 0,6 cm.

1282 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6328
Pet miniaturnih okroglih steklenih jagod iz temno modrega stekla. Ena je izrisana. Pr. 0,6 cm, dl. 0,3 cm.

1283 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6719a
Valjasta gagatna jagoda. Pr. 0,4 cm, dl. 1,2 cm.

1284 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6036
Fina keramika. Prstanasto dno posode. F: N6. B: notranja površina je rjava, zunanja pa temno siva. Pr. d. 5,9 cm, ohr. v. 0,9 cm.

1285 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6554
Groba keramika. Odlomek ustja, kratkega vratu, ostenja in dna čaše (oblika Č 5.2). Prežgan. F: KK2. B: črna. Pr. u. 9,2 cm, pr. d. 7,2 cm, rek. v. 15,0 cm.

1286 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6041
Pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Na dnu je odtis koncentričnega kroga in diska. F: O3. B: oranžna. Dl. 7,2 cm, š. 4,8 cm, v. 2,6 cm.

1287 SE 3695, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6043
Novec: Hadrianus/As/kovan 117–138/Rom/RIC?/PMBr 1818, določitev po portretu, t. 5,97 g, pr. 26 mm.

1288 SE 3698, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6347
Dve podolgovati, v sredini odebeljeni jagodi iz rdečega stekla. Ena je narisana. Pr. 0,4 cm, dl. 1,0 cm.

1289 SE 3698, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6452
Podolgovata, v sredini odebeljena steklena jagoda iz svetlo modrega stekla. Pr. 0,4 cm, dl. 1,0 cm.

1290 SE 3698, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6451
Steklena jagoda pravokotnega preseka iz svetlo modrega stekla. Pr. 0,4 cm, dl. 0,5 cm.

1291 SE 3698, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6348
Okrogla steklena jagoda iz temno modrega stekla. Pr. 0,6 cm, dl. 0,3 cm.

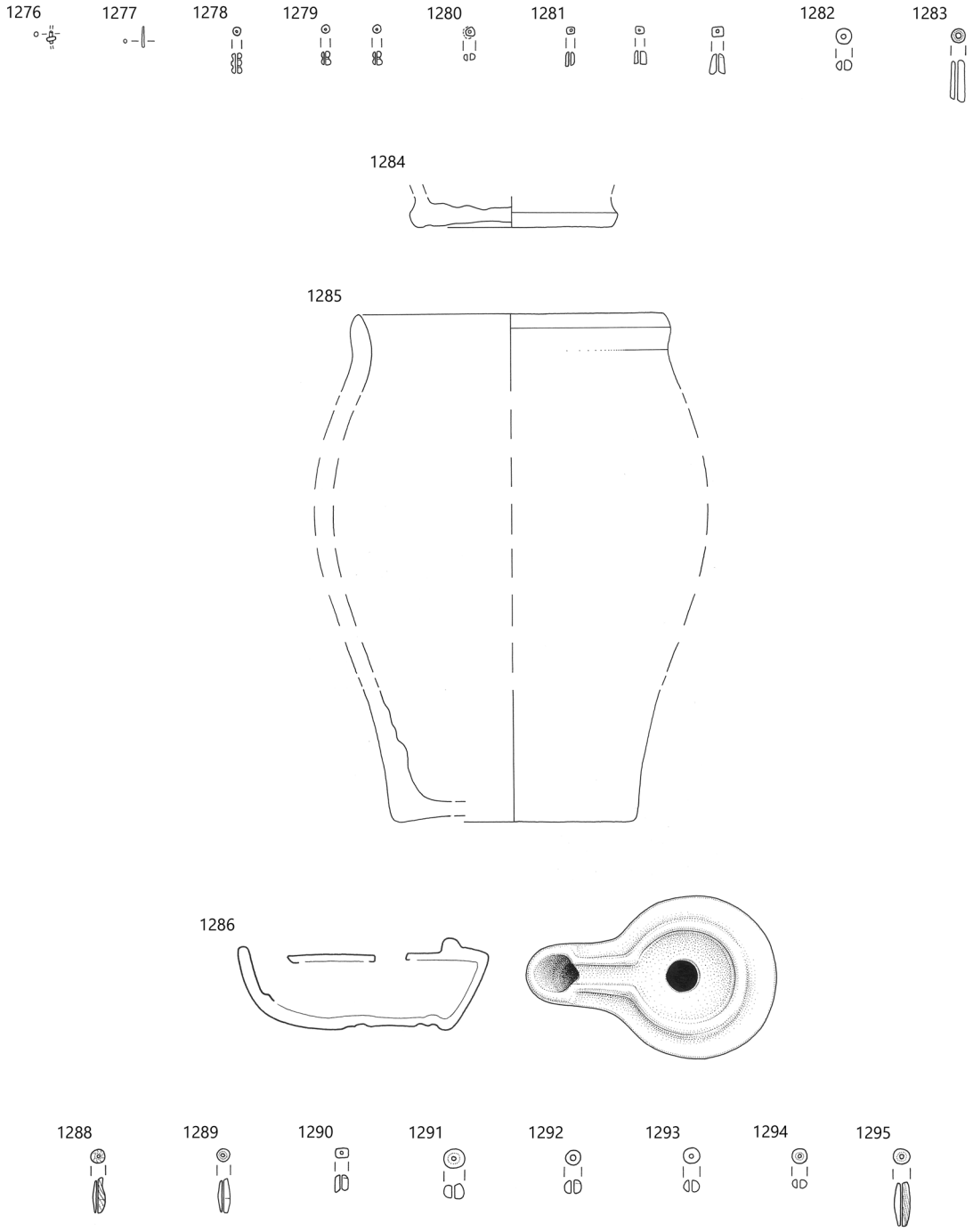
1292 SE 3698, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6350
Okrogla steklena jagoda iz temno modrega stekla. Pr. 0,5 cm, dl. 0,4 cm.

1293 SE 3698, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6453
Okrogla steklena jagoda iz temno modrega stekla. Pr. 0,45 cm, dl. 0,4 cm.

1294 SE 3698, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6349
Šest okroglih steklenih jagod iz temno zelenega stekla. Ena je narisana. Pr. 0,4 cm, dl. 0,2 cm.

1295 SE 3698, grob 112, sek. XXI, kv. C/23, PN 6454
Podolgovata, v sredini odebeljena jagoda iz gagata. Pr. 0,45 cm, dl. 1,3 cm.

V SE 3695 so se nahajali še: drobci bronaste žičke PN 6456 (0,1 g) in PN 6455 (0,1 g), odlomki in drobci keramike (11 g), luska kamnitega odbitka (1 g), amorfni drobci železa (2 g) in posamezni drobci kamene strele ter drobec stekla (0,8 g).

Grob 112, merilo 1 : 2.

Grob 113 – SE 3696/SE 3697, sek. XXI, kv. B/23

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

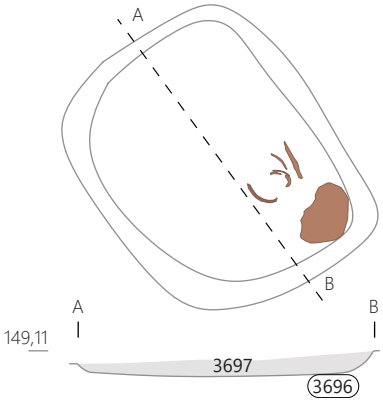
Opis: manjša grobna jama (SE 3696) kvadratne tlorisne oblike in ravnega dna je bila vkopana v geološko osnovo. V njej je na hrbtu, v smeri vzhod–zahod, z glavo na vzhodu ležal zelo slabo ohranjen skelet otroka. Grobna jama je bila zapolnjena z rjavo (SE 10YR 4/3) zbito ilovico (SE 3697), z odlomki keramike (G1296–G1297).

Dimenzije grobne jame: 0,78 m × 0,66 m, globina 0,13 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3696 – lobanja: zelo poškodovana lobanja, nekaj odlomkov in zob. Prepoznavni so: prvi mlečni kočnik, druga sekalca, krone stalnih zgornjih prvih sekalcev in krona morda spodnjega sekalca. Ocena starosti in spola: glede na razvitost zob gre za otroka, starega 10,5 meseca do 1,5 leta.

M 1 : 20

Grobni inventar

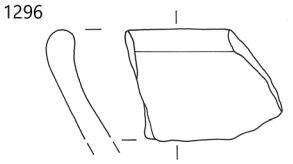
1296 SE 3697, grob 113, sek. XXI, kv. B/23, PN 6569

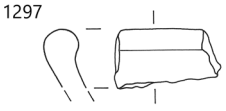
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja krožnika (oblika K 3). Na notranji površini in na zunanjem robu so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Močno ožgano. F: NK1. B: lisasta, roza do svetlo siva. Vel. 3,0 × 3,5 cm.

1297 SE 3697, grob 113, sek. XXI, kv. B/23, PN 6570

Fina keramika. Odlomek odebeljenega uvihanega ustja krožnika (oblika K 3). Na notranji površini so ohranjene sledi rdečega premaza. Ožgan. F: NK1. B: lisasta, svetlo rjava do siva, prelom črn. Vel. 1,9 × 2,8 cm.

V SE 3697 so se nahajali še manjši odlomki opeke (5 g) in keramike (7 g).

Grob 113, merilo 1 : 2.

Grob 114 – SE 4029/SE 4030, sek. XXII, kv. A/27

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop ni definiran.

Opis: grobna jama (SE 4029) okrogle tlorisne oblike, vertikalnih sten in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbito rjavo ilovico, pomešano z žganino (SE 4030), v kateri so se nahajali deli železnih predmetov (G1298–G1299) in odlomek keramike (G1300).

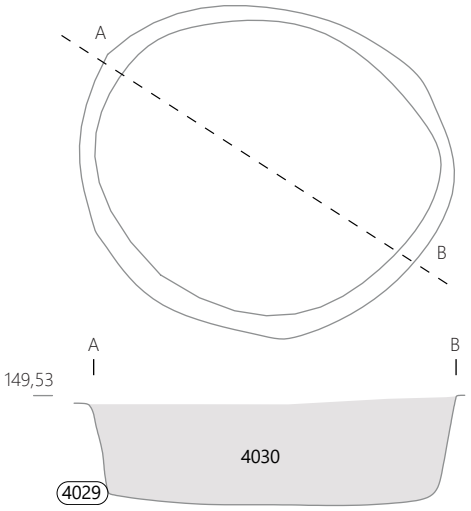
Dimenzije grobne jame: 0,96 m × 0,82 m, globina 0,27 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4030 – nesežgane živalske kosti, poleg nekaj manjših, nedoločljivih odlomkov sežganih kosti.

Živalski ostanki: SE 4030 – *Equus caballus* (1 frg. – *dens sup.*).

M 1 : 20

Grobni inventar

1298 SE 4030, grob 114, sek. XXII, kv. A/27, PN 6769

Korodiran železen žebljiček s stožčasto glavico. Pr. gl. 1,2 cm, dl. 1,4 cm.

1299 SE 4030, grob 114, sek. XXII, kv. A/27, PN 6781

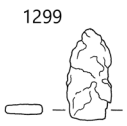
Korodirana železna ploščica pravokotnega preseka. Vel. 2,4 × 1,2 cm, db. 0,2 cm.

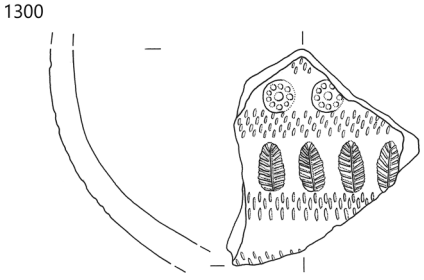
1300 SE 4030, grob 114, sek. XXII, kv. A/27, PN 6718

Fina keramika. Odlomek ostenja sklede. Na notranji in zunanji površini je ohranjen oranžen premaz. Ostenje je okrašeno s pečatnim okrasom in okrasom koleščka. Ožgana. F: N2a. B: oranžna do siva. Vel. 5,3 × 4,5 cm.

V SE 4030 so se nahajali še: amorfni koščki železa (7 g), kamniti odbitki (16 g), drobci kamene strele (1 g), odlomki keramike in drobci ožgane gline (161 g).

Grob 114, merilo 1 : 2.

Grob 115 – SE 4031/SE 4032, sek. XXII, kv. A/27

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4031) nepravilne krožne oblike, skoraj ravnih vertikalnih sten in globokega U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbito rjavo ilovico z žganino (SE 4032), v katero so bili pridani posameznimi odlomki keramičnega posodja (**G1301**) ter kamnit odbitek (**G1302**).

Dimenzije grobne jame: 0,91 m × 0,85 m, globina 0,29 m.

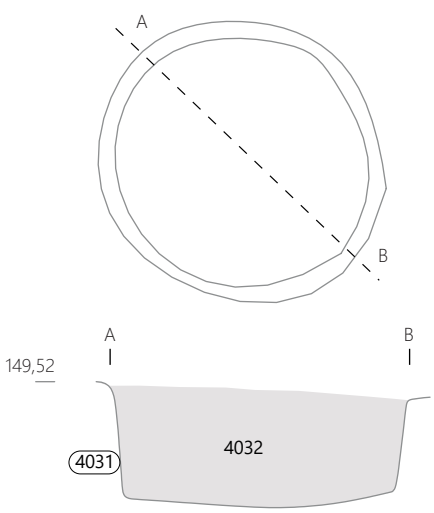
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4032 – teža: 59,56 g (lobanja – 1,78 g, 22 mm; rebra – 1,22 g, 24 mm; dolge kosti – 19,44 g, 28 mm; nedoločljivo – 37,12 g, 17 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: nekaj prepoznavnih odlomkov lobanje in dolgih kosti, ki izgledajo povsem razvito. Poleg je tudi del korenine kočnika, ki je povsem razvit. Kosti so precej gracilne. Ni jasno, ali gre za starejšega otroka/najstnika ali odraslo osebo. Gre za osebo, starejšo od 12 let.

Živalski ostanki: SE 4032 - *Sus sp.* (1 frg. – *dens*).

Grobni inventar

1301 SE 4032, grob 115, sek. XXII, kv. A27, PN 6717

Fina keramika. Odlomek stanjšanega ustja in del ostenja sklede (oblika S 4). Na notranji površini so ohranjeni ostanki premaza. Pod ustjem je na zunanji strani vodoravna kanelura. Posoda je ožgana. F: N2a. B: lisasta, siva do svetlo rjava. Pr. u. 22,0 cm, ohr. v. 3,4 cm.

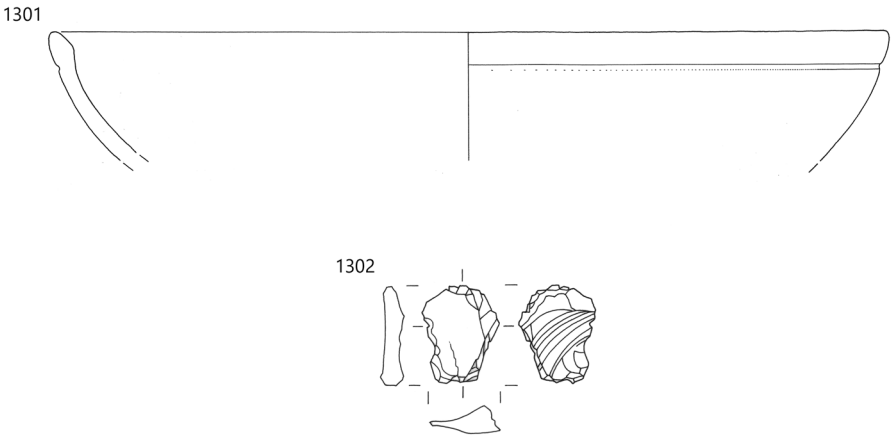

1302 SE 4032, grob 115, sek. XXII, kv. A27, PN 6768

Kamnito orodje iz sivega kremena. Praskalo na klini z izjedo. Retuše so vidne na lateralnih robovih in na distalnem delu. Dl. 2,6 cm, š. 2,0 cm, db. 0,8 cm.

V SE 4032 so se nahajali še: deli kamnitih odbitkov (5 g), drobci stekla (1 g), amorfni koščki železa (32 g), odlomki keramike ter ožgane gline (76 g).

Grob 115, merilo 1 : 2.

Grob 116 – SE 4033/SE 4034, sek. XXII, kv. A–B/28

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: manjša grobna jama (SE 4033) nepravilne ovalne tlorisne oblike in nepravilnega U-preseka vkopana v geološko osnovo, je ležala zahodno, zunaj ob grobni parceli C. Grob je bil zaradi strojnega izkopa močno poškodovan. V grobu je ležal skelet otroka, kot pridatek pa sta bila najdena del železnega predmeta in odlomek keramike (**G1303**). Grobna jama je bila zapolnjena s sivo rjavo ilovico (SE 4034).

Dimenzije grobne jame: 0,95 m × 0,53 m, globina 0,10 m.

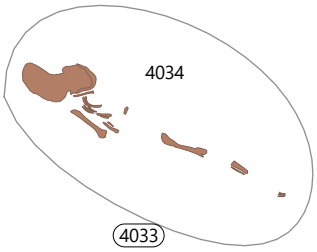
Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4034 – teža: nedoločljivo – 1,54 g. Barva: temno modra do bela.

Opis: majhni, nedoločljivi odlomki, premešani sežgani in nesežgani, prevladujejo slednji. Med nesežganimi odlomki je tudi zgornji drugi mlečni kočnik s korenino z odprtimi vršiči. Gre za otroka, starega 2,5 leta ± 1 leto. SE 4034 - lobanja: manjši odlomki lobanje, večinoma zlepljeni z zemljino. Prepoznavni so odlomki zgornje čeljustnice z mlečnim prvim sekalcem, podočnikom, prvim kočnikom in stalnim prvim kočnikom. Spodnja čeljustnica je poškodovana, a ohranjena. Prepoznavni so mlečni desni drugi sekalec, podočnik, prva dva kočnika in krone stalnega prvega sekalca, ki je še v zobnici. Prav tako je v zobnici še del krone prvega kočnika, vidni so levi mlečni prvi in drugi sekalec, podočnik, prva dva kočnika. V zobnici sta vidna stalni prvi sekalec in prvi kočnik. Vretenca: nekaj odlomkov vretenc, prepoznati je dva loka in dve telesi. Rebra: nekaj zelo majhnih odlomkov. Dolge kosti: odlomki debel dolgih kosti. Ocena starosti in spola: Glede na razvitost zob gre za otroka, starega 2,5–3,5 leta.

M 1 : 20

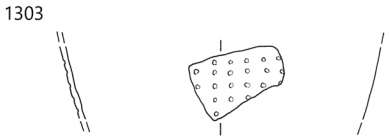

Grobni inventar

1303 SE 4034, grob 116, sek. XXII, kv. A/28, PN 6716

Fina keramika. Odlomek ostenja posode z okrasom vzporednih linij koleščka. F: N6. B: siva. Nv. pr. 8,4 cm, ohr. 1,8 cm.

V SE 4034 so se nahajali še: odlomek železnega predmeta (8 g) (PN 6229), drobec jantarja (0,3 g), odlomki keramike (22 g), dva kamnita odbitka (1 g) in drobci apnenca s fosilnimi ostanki (5 g).

Grob 116, merilo 1 : 2.

Grob 117 – SE 4035/SE 4036, sek. XXII, kv. A/28

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4035) ovalne tlorisne oblike in U-preseka, je bila vkopana v geološko osnovo. Ležala je na zahodni zunanji strani grobne parcele C. Grob je bil s strojnim posegom skoraj v celoti odstranjen, zato originalne dimenzije groba niso znane. Grobna jama je bila zapolnjena s temnejšo rjavo ilovico (SE 4036), ohranjeni so bili le pridatki odlomkov keramičnega posodja (**G1305**–**G1306**) in stekla (**G1304**).

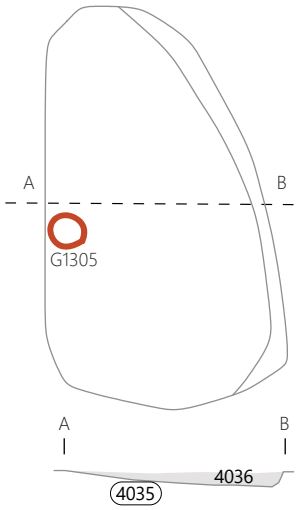
Dimenzije grobne jame: ohr. velikost 1,1 m × 0,57 m, ohr. globina 0,04 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4036 – teža: nedoločljivo – 0,92 g, < 5 mm. Barva: temno modra do bela.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

M 1 : 20

Grobni inventar

1304 SE 4036, grob 117, sek. XXII, kv. A/28, PN 6238

Odlomek stekla z vrezanim rastlinskim okrasom (vejica). Dekolorirano steklo. Vel. 3,0 × 3,5 cm.

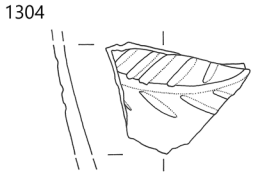
1305 SE 4036, grob 117, sek. XXII, kv. A/28, PN 6228

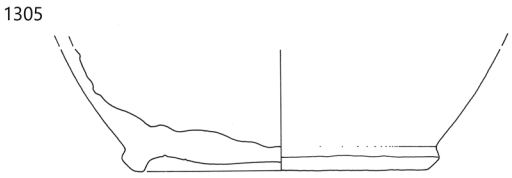
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna vrča ali finega lonca. F: N2. B: oranžna. Pr. d. 8,0 cm, ohr. v. 3,2 cm.

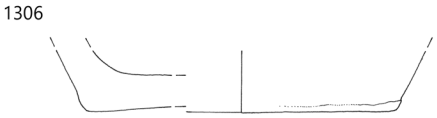
1306 SE 4036, grob 117, sek. XXII, kv. A/28, PN 6767

Groba keramika. Odlomek dna in ostenja lonca. Površina je ožgana. F: KK1. B: površina je rjava, prelom pa črn. Pr. d. 7,8 cm, ohr. v. 1,6 cm.

V SE 4036 so se nahajali še drobci stekla (0,5 g) in odlomki keramike (30 g).

Grob 117, merilo 1 : 2.

Grob 119 – SE 4042/SE 4043, sek. XXII, kv. B/27

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop ni definiran.

Opis: grobna jama (SE 4042) kvadratne tlorisne oblike in nepravilnega U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila s temno sivo rjavo zbito ilovico, pomešano s peskom, drobci oglja, žganino in ožgano glino (SE 4043). V grob so bili pridani deli keramičnih posod (**G1308**–**G1309**) in železni žebelj (**G1307**).

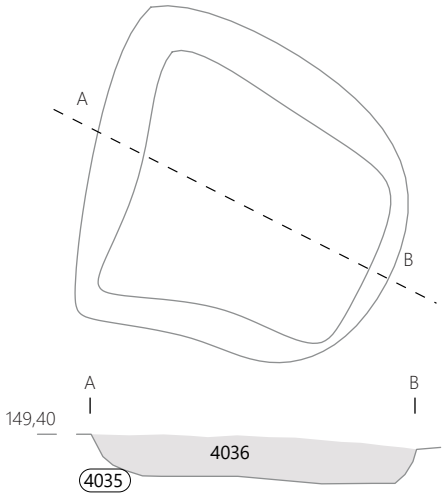
Dimenzije grobne jame: 0,82 m × 0,80 m, globina 0,11 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: teža: 29,94 g (lobanja – 0,32 g, 0,9 mm; rebra – 0,84 g, 17 mm; dolge kosti – 4,67 g, 21 mm; nedoločljivo – 24,11 g, 14 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

M 1 : 20

Grobni inventar

1307 SE 4043, grob 119, sek. XXII, kv. B/27, PN 6766

Korodiran železen žebelj s ploščato glavico. Pr. gl. 1,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

1308 SE 4043, grob 119, sek. XXII, kv. B/27, PN 6715

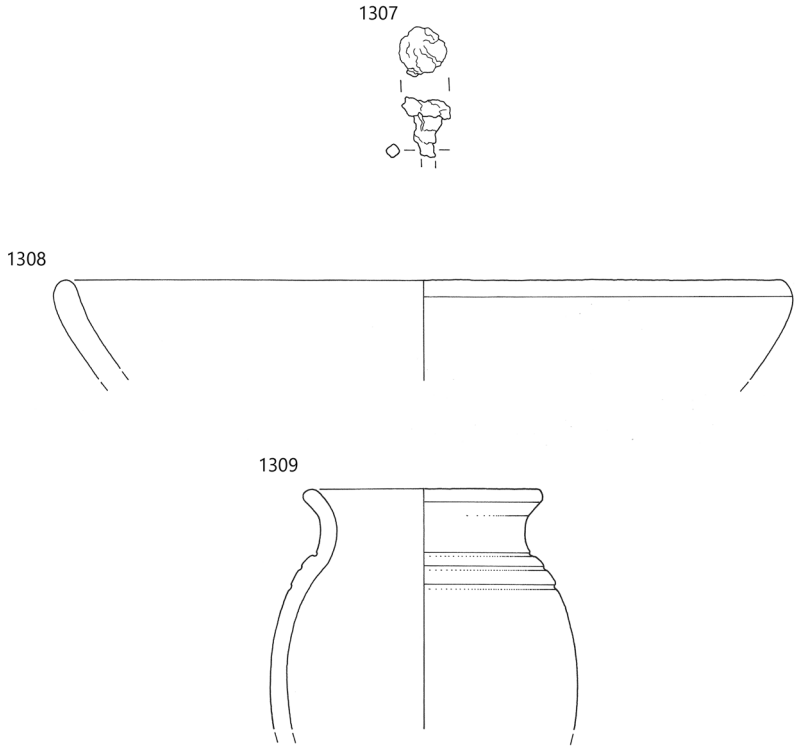
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika (oblika K 1). Na notranji površini in zgornjemu robu zunanje je delno ohranjen rdeč premaz. Odlomek je prežgan. F: NK1. B: lisasta, svetlo rdeča do črna. Pr. u. 18,2 cm, ohr. v. 2,7 cm.

1309 SE 4043, grob 119, sek. XXII, kv. B/27, PN 6231

Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in ovalnega ostenja čaše (oblika Č 1.2). Na ramenu so tri vzporedne vrezane kanelure. Odlomek je močno prežgan. F: KK4. B: lisasta, svetlo rjava. Pr. u. 6,0 cm, ohr. v. 8,4 cm.

V SE 4043 so se nahajali še: več delov korodiranega železnega žeblja (PN 6232) in drobcev železa (34 g), odlomki keramike (109 g), kamniti odbitki (3 g), dva drobca brona (0,3 g) ter drobci stekla (2 g).

Grob 119, merilo 1 : 2.

Grob 120 – SE 4044/SE 4045, sek. XXII, kv. C/26–27

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: velika grobna jama (SE 4044) pravokotne tlorisne oblike in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. V njej je ležal slabo ohranjen skelet v smeri vzhod–zahod, z glavo na vzhodu. Grobna jama je bila zapolnjena s sivo rjavo zbito ilovico, pomešano s peskom in kamni (SE 4045). V polnilu grobne jame so se nahajali železen žebelj (**G1310**), odlomek keramike (**G1311**) in bronast novec (**G1312**).

Dimenzije grobne jame: 2,30 m × 0,90 m, globina 0,51 m.

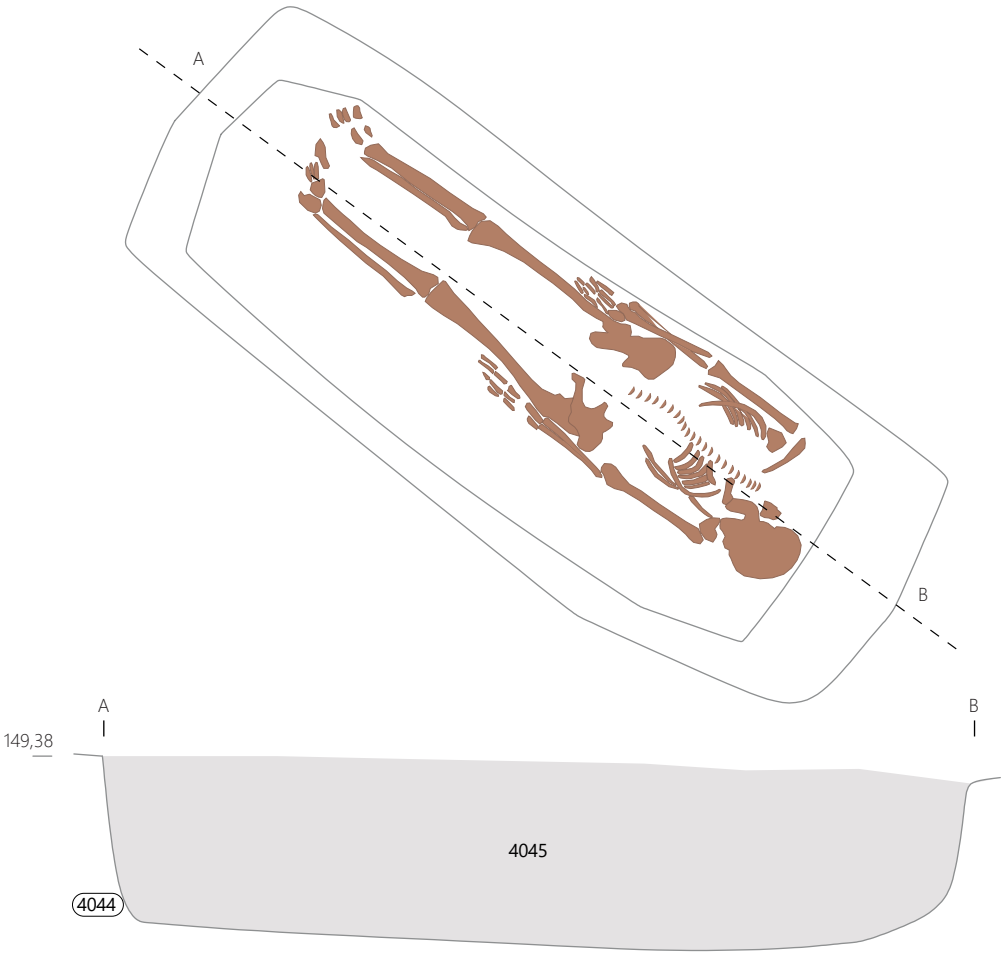
Datacija: 2. stoletje (?).

Kostni ostanki: SE 4045 – lobanja: skoraj povsem ohranjena lobanja, zlepljena s strnjeno zemljino. Vidna je zgornja čeljustnica z vsemi zobmi, vključno s tretjimi kočniki. Spodnja čeljustnica je poškodovana, vidni so trije kočniki, levi drugi sekalec, podočnik, prvi kočnik. Zobnice za drugi ličnik in prva dva kočnika so povsem zaraščene, zobje so izpadli pred smrtjo. Vretenca, rebra in ramenski obroč: odlomki vretenc, reber in ramenskega obroča. Kosti rok: razlomljene dolge kosti, kosti zapestja in dlani. Medenični obroč: odlomki obeh kolčnic. Kolčni vozel je globok. Kosti nog: razlomljene kosti nog. Slabo ohranjeni deli stopala. Ocena starosti in spola: glede na razvitost in morfološke značilnosti skeleta gre za odraslo osebo, morda moškega.

M 1 : 20

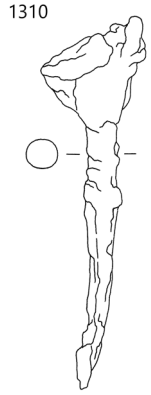
Grobni inventar

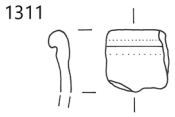
1310 SE 4045, grob 120, sek. XXII, kv. C/27, PN 6240
Večji železen žebelj s ploščato trapezasto glavico in trnom krožnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,4 cm, pr. tr. 0,8 cm, dl. 10,0 cm.

1311 SE 4045, grob 120, sek. XXII, kv. C/27, PN 6714
Fina keramika. Odlomek navzven odebeljenega ustja in ostenja čaše. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Pod ustjem je plitva kanelura. F: N2a. B: svetlo rdeča. Vel. 1,6 × 1,4 cm.

1312 SE 4045, grob 120, sek. XXII, kv. C/27, PN 6239
Novec: Traianus/As/kovan 98–117/Rom/RIC?/PMBr 1855, določitev po portretu, t. 8,9 g, pr. 25,5 mm.

V SE 4045 so se nahajali še: več amorfnih kosov železa (322 g), odlomki keramike (156,5 g), koščki kristala kamene strele (1 g), drobci stekla (1 g), koščki apnenca s fosilnimi ostanki (24 g) in kamniti odbitki (16 g).

Grob 120, merilo 1 : 2.

Grob 121 – SE 4121/SE 4122, sek. XXIII, kv. D/35

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop (?).

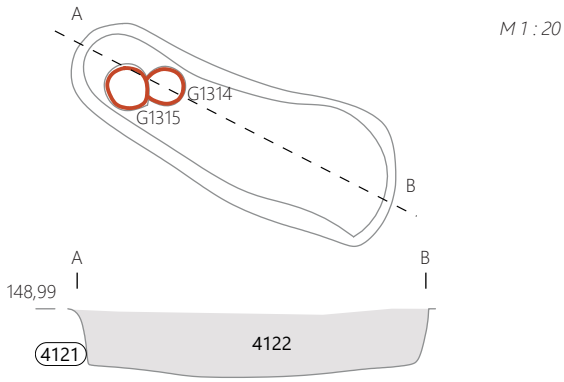
Opis: grobna jama (SE 4121) ovalne tlorisne oblike in rahlo zaobljenih sten ter dna je bila vkopana v geološko osnovo. Jama je bila zapolnjena z zbito, trdno, temno sivo rjavo ilovico (10YR 3/1) in žganino z žganimi kostmi (SE 4122). V polnilu grobne jame so bili najdeni deli keramičnih posod (**G1314–G1315**), zelo lepo ohranjena močno profilirana fibula (**G1313**) in bronast novec (**G1316**), kar kaže na to, da nista bila sežgana skupaj s pokojnikom.

Dimenzije grobne jame: 1,25 m × 0,70 m, globina 0,25 m.

Datacija: druga polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 4122 – teža: 36,18 g, (lobanja – 0,57 g, 13 mm; dolge kosti – 3,68 g, 13 mm; nedoločljivo – 31,63 g, 13 mm). Drugo: živalska kosti. PN 6302 – teža: 5,22 g (lobanja – 0,87 g, 15 mm; dolge kosti – 0,76 g, 14 mm; nedoločljivo – 3,59 g, 1 mm). PN 6301 – teža: 1,05 g (lobanja – 0,26 g, 0,3 mm; rebra – 0,79 g, 27 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: v posodi PN 6301 so zelo drobni odlomki, ki niso določljivi. Verjetno gre za človeške posmrtne ostanke. V posodi PN 6302 in v zasipu groba SE 4122 so skromno ohranjeni odlomki lobanje, ki so zelo tanki, kažejo na otroka.

Grobni inventar

1313 SE 4122, grob 121, sek. XXIII, kv. D/35, PN 6049

Bronasta enogumbasta fibula z lokom trikotnega preseka. Na zaključku noge je profiliran gumb. Dl. 4,4 cm, š. 2,0 cm.

1314 SE 4122, grob 121, sek. XXIII, kv. D/35, PN 6302

Fina keramika. Jajčasta čaša z navpičnim zakrnelim ustjem (oblika Č 3). Na zunanji površini in notranjem robu so ohranjeni ostanki premaza. Prežgana. F: N2a. B: lisasta, svetlo sivo rjava do rdeče rjava. Pr. u. 6,4 cm, pr. d. 3,4 cm, v. 11,3 cm.

1315 SE 4122, grob 121, sek. XXIII, kv. D/35, PN 6301

Fina keramika. Del dna in cilindričnega ostenja finega lonca z ostrim zalomom v spodnjem delu. Na zunanji površini je ohranjen rdeč premaz. Na zunanji strani je okras vzporednih žlebov. F: N1a ali HŽ1 (zelo spominja na hišasto žaro). B: močno oranžna. Nv. pr. 14,0 cm, pr. d. 5,8 cm, ohr. v. 11,2 cm.

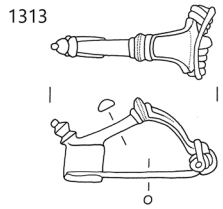
1316 SE 4122, grob 121, sek. XXIII, kv. D/35, PN 6050

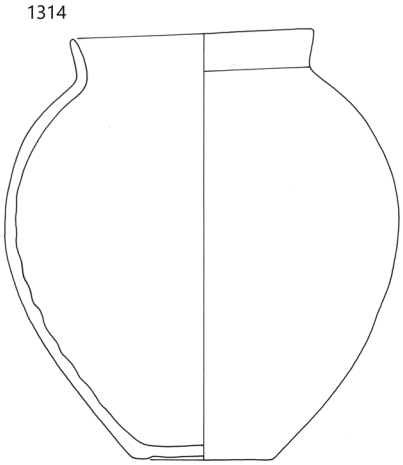
Novec: M. Aurelius (Commodus)/S/kovan 179/Rom/RIC 1599/

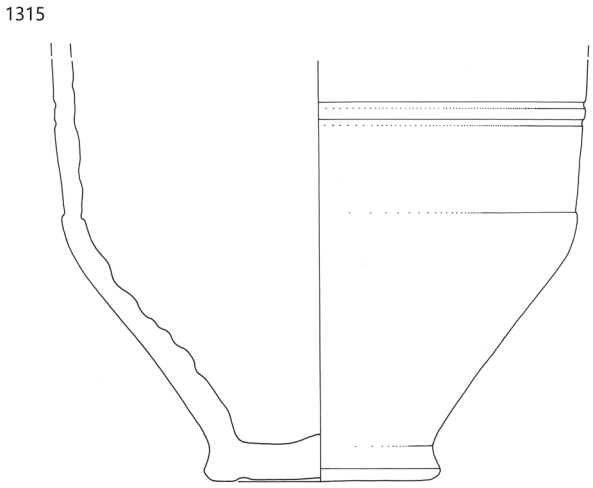

PMBr 1831, t. 16,36 g, vel. 29 × 28 mm.

V SE 4122 so se nahajali še: več amorfnih drobcev železa (1 g), luska kremena (0,5 g), luski kristala kamene strele (0,5 g) in več drobcev keramike (9 g).

Grob 121, merilo 1 : 2.

Grob 122 – SE 4123/SE 4124, sek. XXIII, kv. D/34–35

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4123) ovalne tlorisne oblike, zaobljenih sten in dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbito in trdno, temno sivo rjavo ilovico (10YR 3/1) z žganino in žganimi kostmi (SE 4124). V polnilo grobne jame je bilo pridanih več železnih žebljičkov (**G1317**), korodiran železni okov (**G1318**), več odlomkov lončenine (**G1319**–**G1320**) in bronast novec (**G1321**).

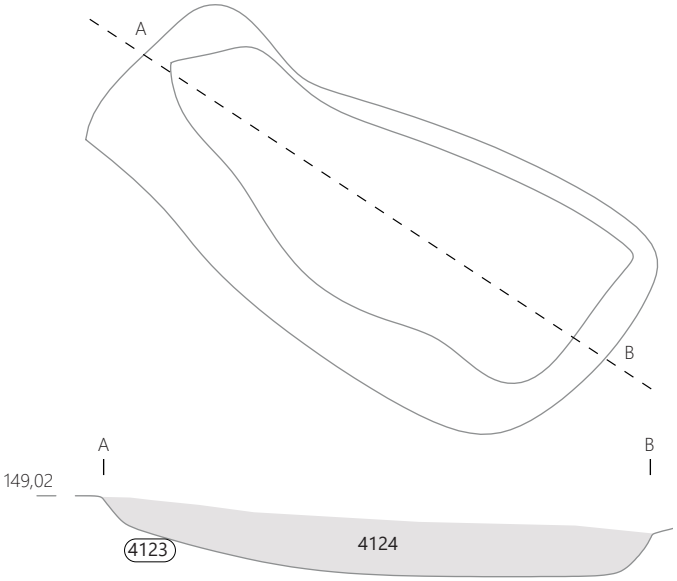
Dimenzije grobne jame: 1,45 m × 0,75 m, globina 0,25 m.

Datacija: prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 4124 – teža: 41,84 g (lobanja – 4,33 g, 19 mm; rebra – 2,85 g, 24 mm; dolge kosti – 34,66 g, 48 mm). Barva: svetlo modra do bela, prevladuje bela.

Opis: skromno ohranjeni odlomki lobanje in dolgih kosti so gracilni; ni jasno, ali so povsem razviti. Ohranjen je del spodnje čeljustnice z narastiščem za mišice, ki je vidno, a ne izrazito. Morda gre za otroka.

M 1 : 20

Grobni inventar

1317 SE 4124, grob 122, sek. XXIII, kv. D/34–35, PN 6765
Šest korodiranih železnih žebljičkov s stožčasto, potolčeno glavico in trnom štirikotnega preseka. Pr. gl. od 0,6 cm do 0,8 cm, ohr. dl. od 1,0 cm do 1,4 cm.

1318 SE 4124, grob 122, sek. XXIII, kv. D/34–35, PN 6764
Del korodiranega železnega okova. Vel. 1,4 × 2,4 cm, db. 0,4 cm.

1319 SE 4124, grob 122, sek. XXIII, kv. D/34–35, PN 6046, PN 6048
Fina keramika. Rekonstruirana čaša (oblika Č 1.1). Ustje je odebeljeno in izvihano, ramena poudarjena, dno rahlo vboklo. Na ramenih in delu trupa je okras vzporednih linij koleščka. Površina je slabo ohranjena. F: N6. B: lisasta, svetlo rjava, svetlo rdeče rjava, rjava. Pr. u. 8,8 cm, pr. d. 6,2 cm, rek. v. 16,4 cm.

1320 SE 4124, grob 122, sek. XXIII, kv. D/34–35, PN 6713
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja lonca (oblika L 2.2). Na zunanji strani je okras vzporednih plitvih kanelur. Ožgana. F: KK4. B: lisasta, svetlo rjava, siva, rdeča, temno siva. Pr. u. 9,8 cm, ohr. v. 8,1 cm.

1321 SE 4124, grob 122, sek. XXIII, kv. D/34–35, PN 6047
Novec: Hadrianus/As/kovan 117–138/Rom/RIC?/PMBr 1832, fragmentiran, določitev po portretu, t. 4,36 g.

V SE 4124 se je nahajalo še: 33 odlomkov in drobcev v ognju staljene steklene posode (9 g) (PN 6303), pet odlomkov ustja in ostenja v ognju poškodovanega balzamarija (8 g) (PN 6496), amorfni drobci železa (56 g), posamezni odlomki netipične keramike (14,5 g) ter drobec koščene igle (1 g).

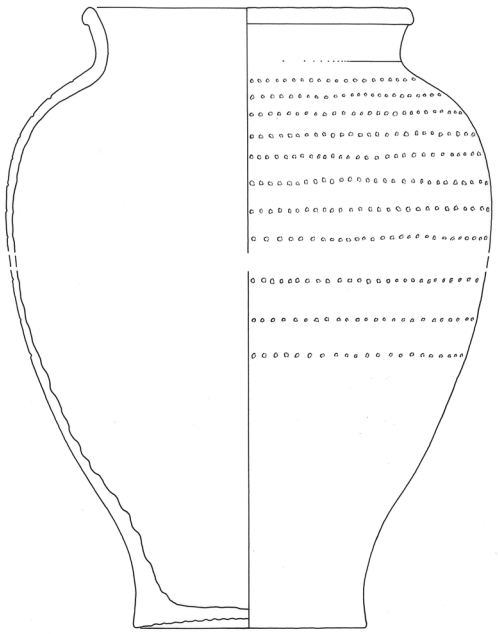
1317

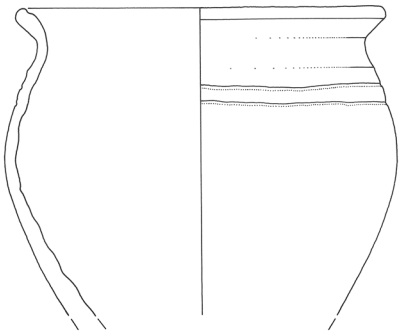
1318

1319

1320

Grob 122, merilo 1 : 2.

Grob 123 – SE 4119/SE 4120, sek. XXIII, kv. D/36

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4119) ovalne tlorisne oblike in zaobljenih sten ter dna je bila vkopana v geološko osnovo. Vanjo je bil položen skelet otroka, še dojenčka (zelo slabo ohranjen). Skelet je ležal na hrbtu, v smeri sever–jug, z glavo na jugu. Jamo je zapolnjevala zbita, trdna, plast rjave ilovice (10YR 4/3) (SE 4120), grobnih pridatkov ni bilo. Grob je v enem delu presekal recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

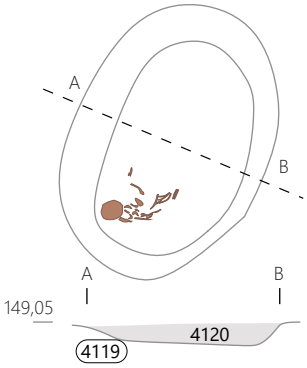
Dimenzije grobne jame: 0,74 m × 0,52 m, globina 0,11 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4119 – z zemljino zlepljeni odlomki kosti, povsem neprepoznavni. Prepoznavnih je nekaj manjših odlomkov reber, izgledajo otroški.

Brez grobnega inventarja.

M 1 : 20

Grob 124 – SE 4049/SE 4047, SE 4056, sek. XXII, kv. B/27

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4049) pravokotne tlorisne oblike in U--preseka je bila vkopana v geološko osnovo. V njej je ležal skelet v smeri sever–jug, z glavo na severu. Grob sta zapolnjevali sivo rjava zbita ilovica, pomešana s peskom in kamni (SE 4047) in drugo temno rjavo polnilo (SE 4056). V grobu je bilo kar nekaj pridatkov, med njimi: koščena jagoda (**G1325**), deli koščenih igel (zaključki) (**G1322**–**G1324**), bronaste zakovice (**G1326**–**G1327**), železni žebljički (**G1328**–**G1329**), železni žeblji (**G1330**–**G1332**), deli keramičnega posodja (**G1333**–**G1336**) ter retuširan odbitek in odbitek z uporabno retušo (**G1337**–**G1338**).

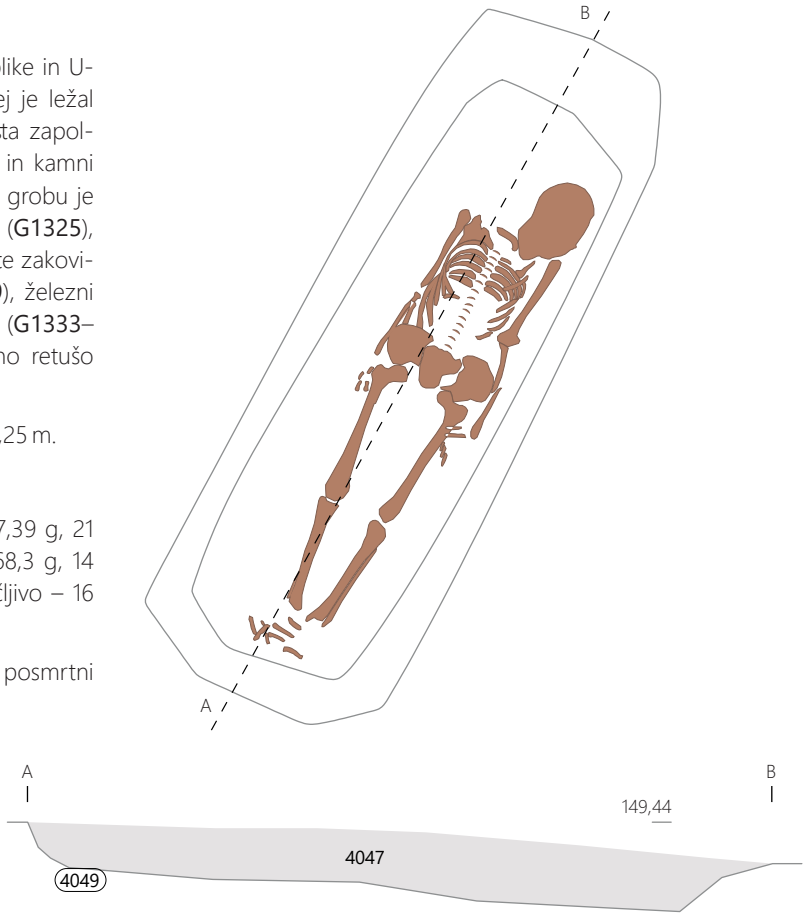
Dimenzije grobne jame: 1,98 m × 0,70 m, globina 0,25 m.

Datacija: 2. stoletje (?).

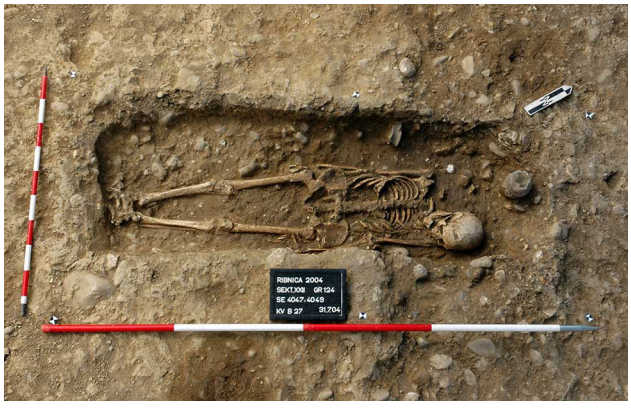
Kostni ostanki: SE 4047 – teža: 86,06 g (lobanja – 7,39 g, 21 mm; dolge kosti – 10,37 g, 21 mm; nedoločljivo – 68,3 g, 14 mm). Drugo: živalske kosti. SE 4056 – teža: nedoločljivo – 16 mm, 7,17 g.

Opis: v SE 4056 so premešani sežgani in nesežgani posmrtni ostanki ter odlomki živalskih kosti. Sežgani posmrtni ostanki imajo prepoznaven del skalnice, nesežgana je distalna prstnica roke. V SE 4047 so med nesežganimi odlomki deli lobanje z deloma zraščenimi šivi. Dolge kosti so povsem razvite. Tudi korenine zob so povsem razvite. Med nesežganimi kostmi so povsem razvite prstnice roke, zapestnice, stopalnice in kosti gležnja ter močno obrabljen zgornji sekalec, ki kažejo na zrelo ali starejšo odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

1322 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6360
Del koščene igle ovalnega preseka. Pr. 0,2 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

1323 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6358
Del koščene igle okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, rek. ohr. dl. 2,4 cm.

1324 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6355
Del koščene igle nepravilnega okroglega preseka. Pr. 0,3 cm, ohr. dl. 2,0 cm.

1325 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6354
Koščena jagoda okrogle oblike. Pr. 0,4 cm, db. 0,2 cm.

1326 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6760
Odlomek bronaste zakovice s podolgovato zakrivljeno glavico. Ohr. š. gl. 0,6 cm, dl. 0,8 cm.

1327 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6761
Odlomek bronaste zakovice s sploščeno glavico. Ohr. š. gl. 0,5 cm, ohr. dl. 0,5 cm.

1328 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6763
Železen žebljiček s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Š. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

1329 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6762
Železen žebljiček s stožčasto glavico in z nastavkom za trn kvadratnega preseka. Š. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

1330 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6246
Železen žebelj s ploščato glavico in trnom pravokotnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,0 cm, pr. tr. 0,8 cm, dl. 9,4 cm.

1331 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6245
Železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,4 cm, pr. tr. 0,6 cm, dl. 8,4 cm.

1332 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6244
Železen žebelj s ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,8 cm, pr. tr. 0,6 cm, dl. 6,8 cm.

1333 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6711
Groba keramika. Del vodoravno izvihanega ustja in ostenja lončka ali čaše. Prežgan. F: KK4. B: svetlo siv. Pr. u. 7,6 cm, ohr. v. 1,6 cm.

1334 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6242
Groba keramika. Del izvihanega ustja in ostenja lonca. Rob ustja je ožgan. F: KK1. B: črno rjava. Pr. u. 18,1 cm, ohr. v. 6,2 cm.

1335 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6712
Groba keramika. Del izvihanega stanjšanega ustja in ostenja lončka ali čaše. Na ostenju okras plitvih vrezov. Morda del PN 6241. F: KK4. B: svetlo sivo rjava. Vel. 2,2 × 2,4 cm.

1336 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6241
Groba keramika. Del dna, ovalnega in narebrenega ostenja ter vratu čaše (oblika Č 5.2). Ožgan. F: KK4. B: lisasta, rjava do črno rjava. Pr. d. 5,2 cm, nv. pr. 10,2 cm, pr. vratu 7,2 cm, ohr. v. 14,2 cm.

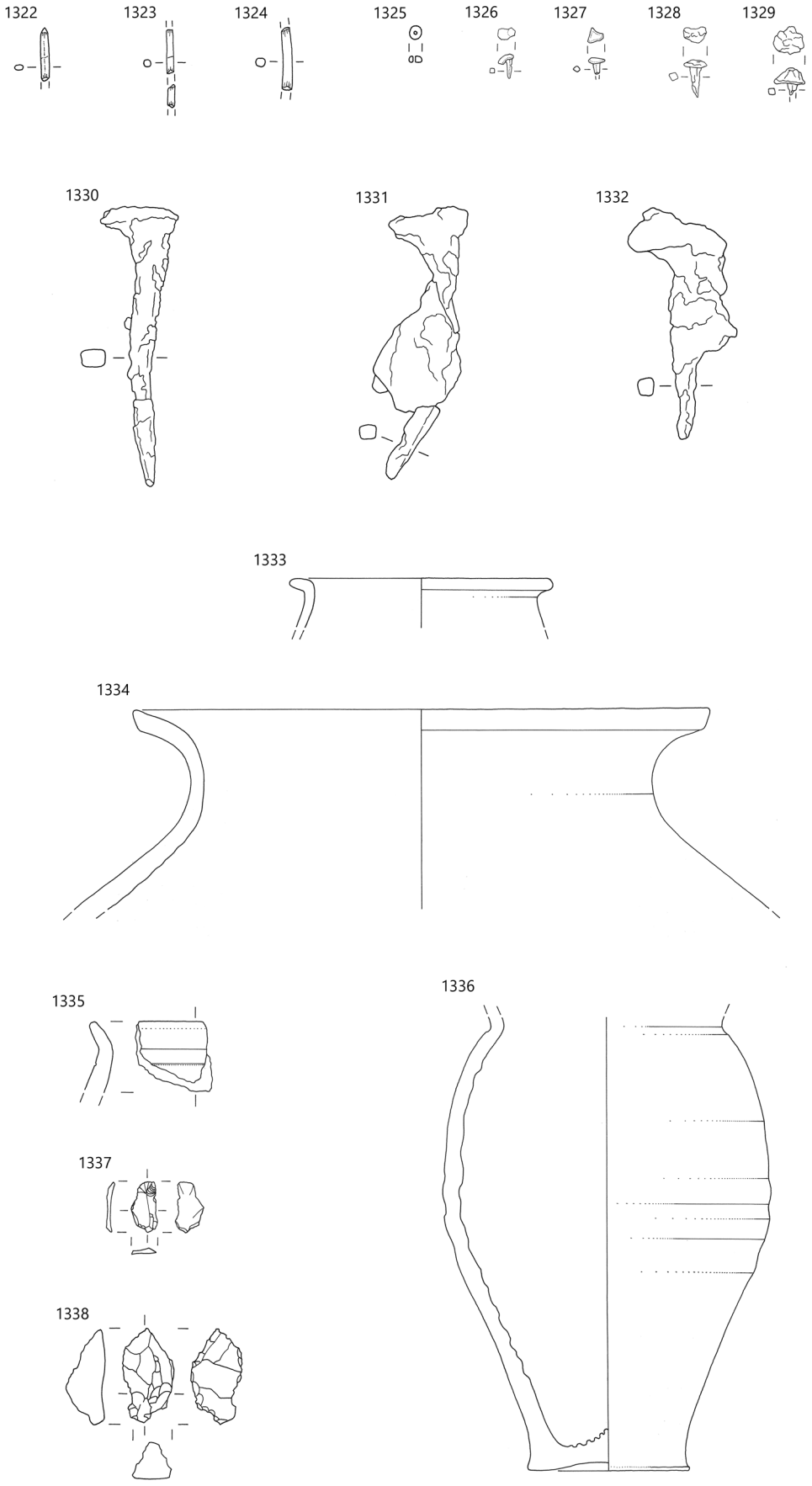

1337 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6759
Kamnit odbitek z uporabno retušo (?). Š. 0,9 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,2 cm.

1338 SE 4047, grob 124, sek. XXII, kv. B/27, PN 6776
Retuširan odbitek iz svetlo sivega kremena. Na dorzalni strani je ohranjen korteks. Dl. 3,0 cm, š. 1,6 cm, db. 1,2 cm.

V SE 4047 se je nahajalo več odlomkov obdelanih kosti PN 6359 (4 g), več drobnih koščkov koščenih igel (PN 6357, PN 6361, PN 6362, PN 6356) (10 g), več amorfnih koščkov korodiranega železa (25 g), več amorfnih koščkov brona (2 g), manjši odlomki keramike (161 g), drobci staljenega stekla (46 g) in dva neretuširana odbitka kremena (3 g).

Grob 124, merilo 1 : 2.

Grob 125 – SE 4050/SE 4051, sek. XXII, kv. C/29

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: vkop grobne jame (SE 4050) nepravilne ovalne tlorisne oblike in U-preseka je bil vkopan v geološko osnovo. Grob je bil najden pri strojnem odmiku zgornjih plasti in bil pri tem močno poškodovan, zato tudi ni znana originalna oblika grobne jame. Od celotnega skeleta se je v preostanku grobne jame ohranila le lobanja z delom prsnega koša. Grobna jama je bila zapolnjena z rjavim zbitim polnilom ilovice s peskom in kamni (SE 4051). Kot pridatka sta bila v grob dodana keramična čaša (**G1339**) in bronast novec (**G1340**).

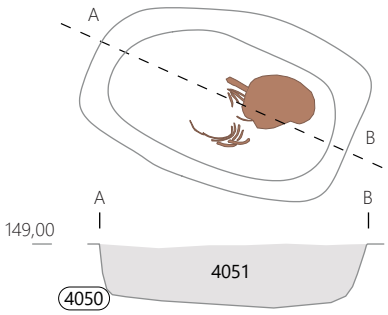
Dimenzije grobne jame: ohranjena dl. 0,53 m, ohranjena **š.** 0,29 m.

Datacija: sredina 1. stoletja (?).

Kostni ostanki: SE 4051 – nesežgani posmrtni ostanki. Prepoznati je nekaj odlomkov vretenc in reber, poleg tudi zobje. Med temo so mlečni zgornji prvi sekalec in dva druga sekalca. Korenine imajo odprt vršič, kar kaže na otroka, starega 1,5–2,5 leta.

Živalski ostanki: SE 4051 – *Balanoidea* (1 frg. – oklep (fosil)).

M 1 : 20

Grobni inventar

1339 SE 4051, grob 125, sek. XXII, kv. C/29, PN 6237

Fina keramika. Čaša z zakrnelim robom ustja (oblika Č 4.1). Ožgana. F: N2. B: lisasta, rjava do temno sivo rjava. Pr. u. 7,2 cm, pr. d. 3,2 cm, v. 8,8 cm.

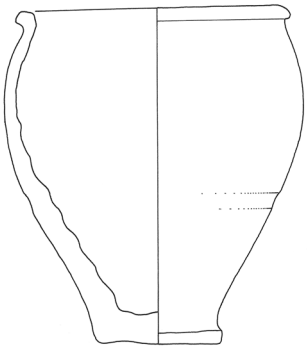

1340 SE 4051, grob 125, sek. XXII, kv. C/29, PN 6243

Novec: Claudius I/As/kovan 41–54/Rom/RIC 100, 116/PMBr 1849, fragmentiran, t. 2,85 g.

V SE 4051 so se nahajali še: koščki apnenca (15 g), drobci železa (1 g), nekaj majhnih odlomkov keramike in drobcev ožgane gline (21 g).

1339

Grob 125, merilo 1 : 2.

Grob 126 – SE 4052/SE 4053, sek. XXII, kv. C/30

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 4052) je bila nepravilne ovalne tlorisne oblike in U-preseka. Grob je bil odkrit pri strojnem odmiku zemljine in bil pri tem močno poškodovan, zato tudi ni povsem znana originalna oblika grobne jame. Od celotnega skeleta je bila v grobni jami odkrita le lobanja z manjšim delom prsnega koša. Grobna jama je bila zapolnjena s sivo rjavim zbitim polnilom ilovice s peskom in kamni (SE 4053). Kot pridatki so bile v grob dodane tri miniaturne koščene jagode (**G1341**), več delov koščene igle (**G1343**) in okrasna igla iz kosti (**G1342**).

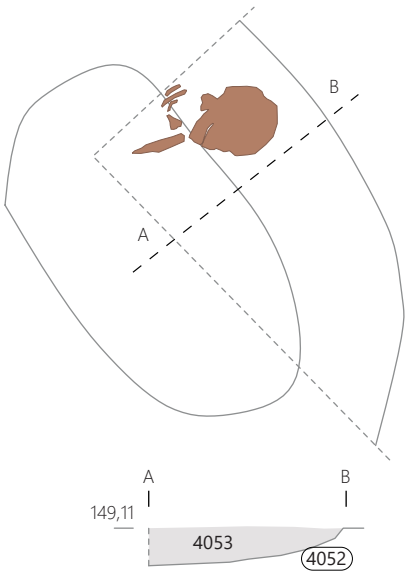
Dimenzije grobne jame: 1,01 m × 0,56 m, globina 0,18.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4053 – teža: 103,77 g (lobanja – 7,27 g, 16 mm; rebra – 1,29 g, 19 mm; vretenca – 0,85 g, 16 mm; dolge kosti – 12,91 g, 25 mm; nedoločljivo – 81,45 g, 18 mm). Barva: temno modra do bela.

Opis: slabo ohranjeni odlomki lobanje in dolgih kosti, predvsem slednji so neizpovedni. Med lobanjskimi odlomki je del s šivom, ki je odprt. Kosti izgledajo razvite. Morda gre za mlado odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

1341 SE 4053, grob 126, sek. XXII, kv. C/30, PN 6367

Tri miniaturne kroglaste koščene jagode. Pr. 0,3 cm, v. 0,15 cm.

1342 SE 4053, grob 126, sek. XXII, kv. C/30, PN 6370

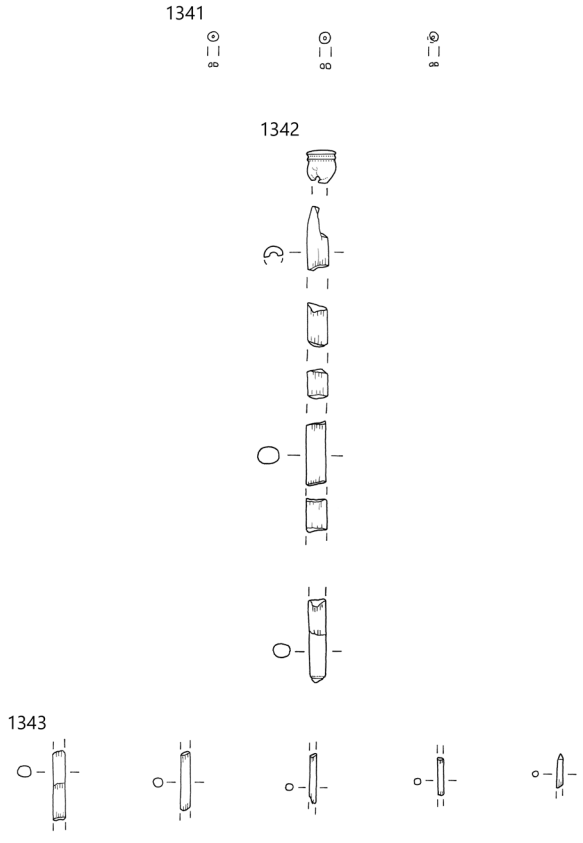
Razlomljena okrasna koščena igla v sedmih delih, krožnega preseka. Pr. 0,6 cm, rek. dl. 14,6 cm.

1343 SE 4053, grob 126, sek. XXII, kv. C/30, PN 6368

Pet odlomkov koščenih igel, krožnega preseka. Pr. med 0,2 cm in 0,4 cm, ohr. dl. med 0,8 in 2,2 cm.

V SE 4053 so se nahajali še: drobci železa (19 g), zdrobljeni odlomki staljene steklene posode (34 g), trije odlomki obdelanih kosti PN 6369 (3 g), odlomek keramike in več drobcev ožgane gline (16 g).

Grob 126, merilo 1 : 2.

Grob 127 – SE 4054/SE 4055, sek. XXII, kv. C/30–31

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

Opis: grob 127 je bil najden pri strojnem odmiku zemljine in bil pri tem tudi močno poškodovan. Grobna jama (SE 4054) pravokotne tlorisne oblike in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Od celotnega skeleta, položenega v grobno jamo, je ostal le spodnji del, od medenice navzdol. Grobna jama je bila zapolnjena s polnilom temno sivo rjave ilovice s peskom (SE 4055). Kot pridatek je bil v grob položen bronast novec (**G1346**), v polnilu pa sta se nahajala še odlomka kadilnic (**G1344**–**G1345**).

Dimenzije grobne jame: 1,13 m × 0,73 m, globina 0,18 m.

Datacija: sredina 1. stoletja (?).

Kostni ostanki: SE 4055 – teža: 22,3 g (dolge kosti – 5,46 g, 20 mm; nedoločljivo – 16,84 g, 11 mm).

Barva: temno modra do bela.

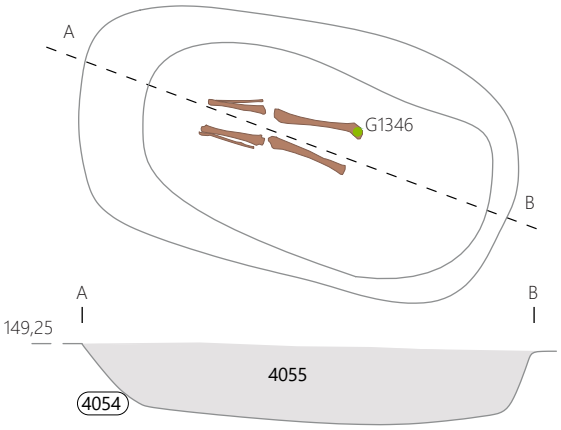
Opis: skromno ohranjeni odlomki, prepoznavnih je nekaj odlomkov dolgih kosti. Ohranjenost je preslaba za ocene.

SE 4055 – dolge kosti: zelo poškodovane, slabo prepoznavne. Desna stegnenica ima ohranjen vrat, na katerem ni glave. Vidno je, da glava še ni bila zraščena s telesom. Tudi distalni okrajek ni zraščen z deblom. Ocena starosti in spola: otrok, pod 15 let, glede na dolžino stegnenice zagotovo starejši od 5 let.

M 1 : 20

Grobni inventar

1344 SE 4055, grob 127, sek. XXII, kv. C/30, PN 6710a

Fina keramika. Odlomek valovito okrašenega izvihanega ustja finega lonca ali vrča. Na zgornjem delu zunanje površine so ohranjene sledi rdečega premaza. F: N1a. B: lisasta rdeče rjava. Vel. 4,0 × 2,6 cm.

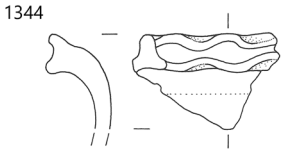
1345 SE 4055, grob 127, sek. XXII, kv. C/30, PN 6710b

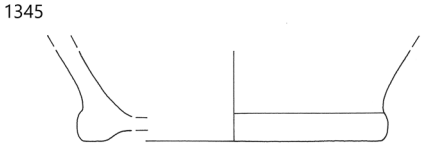
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna sklede ali skodele. F: N1a. B: lisasta rdeče rjava. Pr. d. 8,2 cm, ohr. v. 2,4 cm.

1346 SE 4055, grob 127, sek. XXII, kv. C/30, PN 6236

Novec: Gaius Germanicus/As/kovan 40–41/Rom/RIC 50/PMBr 1848, t. 7,66 g, vel. 27,5 × 26,5 mm.

V SE 4055 so se nahajali še: amorfni odlomki železa (15 g), manjši odlomki keramike (47 g), odlomki in drobci stekla (0,3 g) ter trije kamniti odbitki (1 g).

Grob 127, merilo 1 : 2.

Grob 128 – SE 3952/SE 3953, SE 3962, sek. XXIV, kv. D/38

Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), pokop definiran.

Opis: grobna jama (SE 3952) nepravilne okrogle tlorisne oblike in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Na dnu grobne jame je bila temno siva/črna žganina (SE 3962) z veliko oglja in žganimi kostmi, pomešana z odlomki najdb (drobci keramike, stekla, železnih predmetov), na katero je bila postavljena keramična žara z žganino (**G1350**). Zraven žare sta bila v grob položena še keramični pokrov (**G1355**) in bronasti novec (**G1357**). Vse skupaj je bilo zapolnjeno z rjavo ilovico (SE 3953), ki je vsebovala oglje, drobce žganih kosti, dele železnih žebljičkov in žebljev (**G1347**–**G1248**) ter odlomke keramike (**G1349**–**G1356**) in novec (**G1357**). Grob je deloma presekal recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

Dimenzije grobne jame: 1,24 m × 0,93 m, globina 0,08 m.

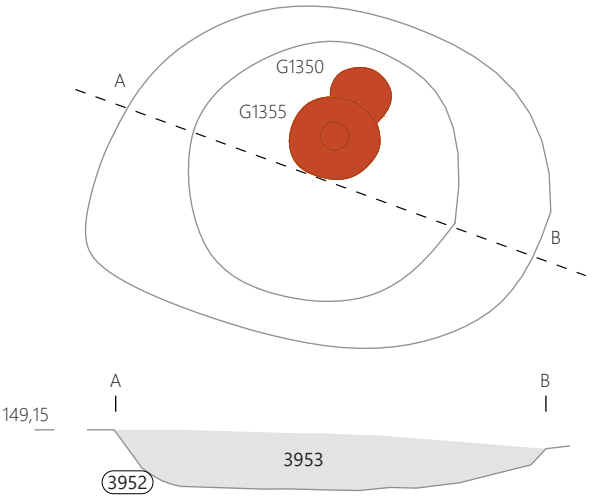
Datacija: konec 1. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3962 – teža: 1,74 g (dolge kosti – 1,74 g, 10 mm; nedoločljivo – 21,55 g, 15 mm).

SE 3953 – teža: 6,49 g (lobanja – 0,45 g, 11 mm; dolge kosti – 1,75 g, 11 mm; nedoločljivo – 4,29 g, 9 mm). Barva: črna do bela. Številni odlomki so črni.

Opis: odlomki so preslabo ohranjeni za oceno. Verjetno so ob človeških tudi živalski ostanki.

M 1 : 20

Grobni inventar

1347 SE 3962, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6780
Odlomek korodiranega žebljička s stožčasto glavico. Pr. 1,0 cm, ohr. dl. 1,4 cm.

1348 SE 3962, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6779
Odlomek korodiranega žeblja s ploščato krožno glavico. Pr. 1,8 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

1349 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6709
Fina keramika. Del odebeljenega ustja čaše z rebrom na vratu (oblika Č 8.1). Odlomki so ožgani. F: N1. B: siva. Pr. u. 9,2 cm, ohr. v. 2,9 cm.

1350 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6280
Fina keramika. Prstanasto dno in del ostenja trebušastega vrča ali finega lonca. V grobu je bil v funkciji žare. F: N1 (posamezna večja zrna belega peska). B: svetlo rdeča. Pr. d. 7,4 d. cm, ohr. v. 12,3 cm.

1351 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6706
Fina keramika. Prstanasto dno z delom ostenja čaše ali skodelice. Posoda je ožgana. F: N2. B: svetlo rjava do oranžna, prelom črn. Pr. d. 3,2 cm, ohr. v. 2,5 cm.

1352 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6708
Fina keramika. Odlomek vodoravnega ustja sklede. Na robu ustja dve kaneluri. Ohranjeni so ostanki premaza. F: N5a. B: površina temno siva, prelom svetlo rjav. Vel. 1,1 × 3,1 cm.

1353 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6707
Fina keramika. Del prstanastega dna in ostenja sklede ali skodele. Na notranji površini so vidni ostanki premaza (?). F: N1. B: površina rdeča, prelom črn. Pr. d. 5,5 cm, ohr. v. 2,3 cm.

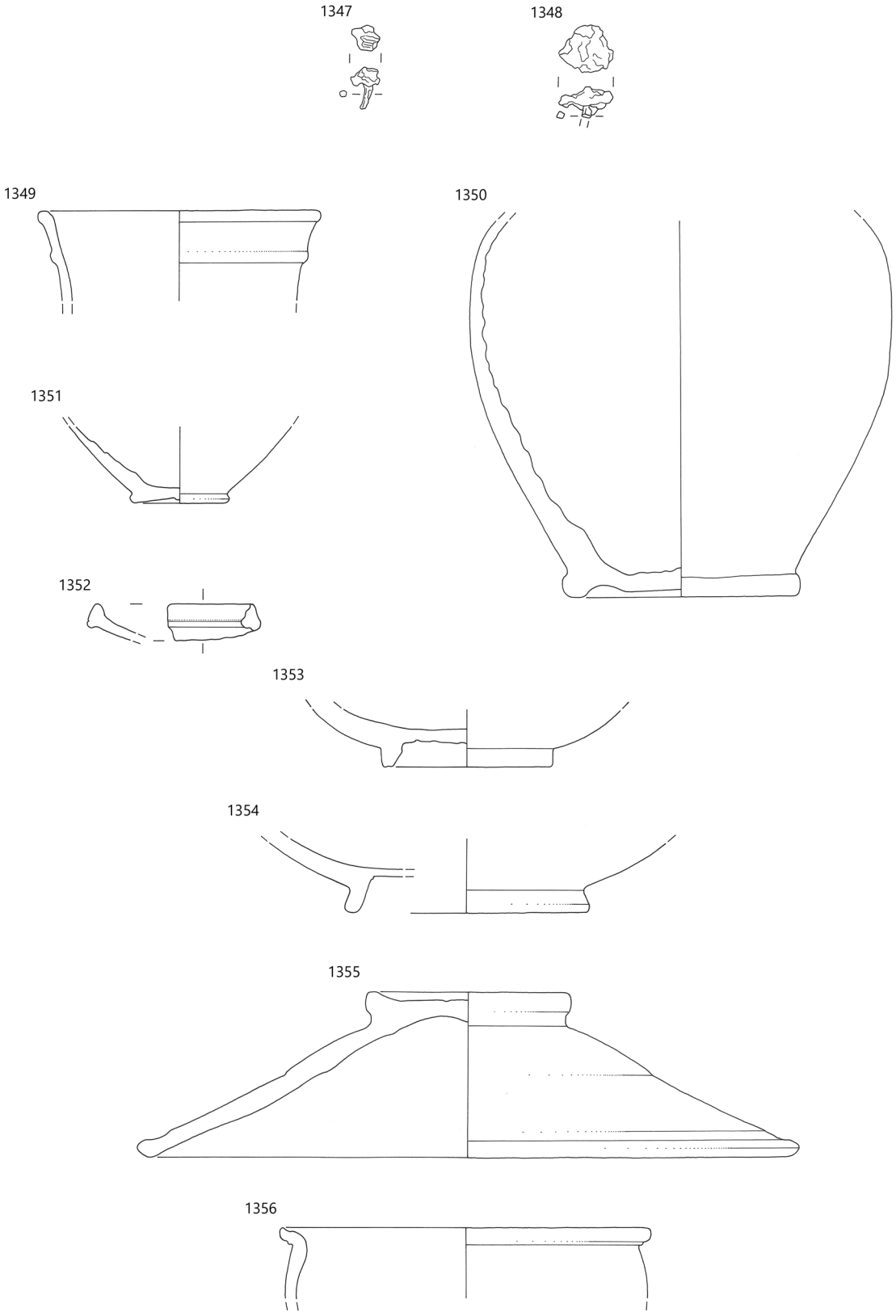
1354 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6705
Fina keramika. Del prstanastega dna in ostenja sklede ali skodele. Na dnu so ohranjeni ostanki premaza in slabo viden peresni okras v dveh vrstah. F: N2a. B: rumeno rdeče rjava. Pr. d. 7,8 cm, ohr. v. 2,4 cm.

1355 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6279
Fina keramika. Pokrov z enostavnim robom in ploščatim držajem (oblika P 1). Rob pokrova je ožgan. F: N1. B: lisasta, rdeča in črna. Pr. pok. 21,0 cm, pr. gumba 6,4 cm, v. 5,4 cm.

1356 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6704
Groba keramika. Odlomka izvihanega ustja lončka. F: KK2. B: temno sivo rjava. Pr. u. 18,1 cm, ohr. v. 2,3 cm.

1357 SE 3953, grob 128, sek. XXIV, kv. D/38, PN 6281
Novec: Domitianus/As/kovan 81–96/Rom/RIC?/PMBr 1860, določitev po portretu, t. 7,64 g, pr. 26,5 mm.

V SE 3953 so se nahajali še: drobci in drobni odlomki keramike (80 g), drobec jantarja (2 g), majhni odlomki stekla (0,5 g), majhen kamnit odbitek (0,5 g), drobci železa (2 g) in apnenca (90 g). V SE 3962 so se nahajali: drobci in majhni odlomki keramike (26 g), drobci železa (4 g), odlomki predmeta iz rumenega stekla (2 g), drobci stekla ali kristala kamene strele (1 g), kamnit odbitek (2 g) in več drobcev apnenca (19 g).

Grob 128, merilo 1 : 2.

Grob 129 – SE 4128/SE 4129, sek. XXIII, kv. D/35

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop (?).

Grobna jama (SE 4128), verjetno ovalne tlorisne oblike (severnega dela groba ni bilo mogoče izkopati, ker se je nahajal pod cestnim profilom), zaobljenih sten in dna, je bila vkopana v geološko osnovo. Zapolnjena je bila z zbito, trdno, temno sivo rjavo plastjo ilovice (10YR 3/1) z žganino in žganimi kostmi (SE 4129) ter redkimi najdbami (G1358). Zgornji del groba je bil poškodovan s strojnim izkopom, del groba pa se je nahajal pod recentnim cestnim profilom.

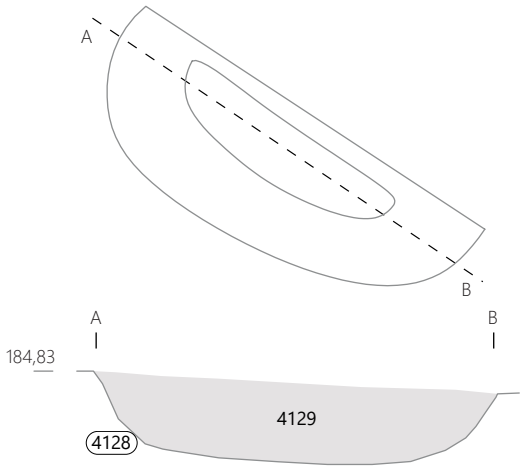
Dimenzije grobne jame: ohr. velikost 0,70 m × 0,40 m, globina 0,27 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 4129 – teža: 67,73 g (lobanja – 0,83 g, 10 mm; dlan/stopalo – 13,11 g, 47 mm; dolge kosti – 11,85 g, 31 mm; nedoločljivo – 41,94 g, 13 mm). Barva: črna do bela.

Opis: sežgani odlomki so zelo slabo ohranjeni, prepoznati je le nekaj odlomkov lobanje in dolgih kosti, ki niso izpovedni. Poleg so še trije odlomki nesežganih kosti, verjetno stegnenice odrasle osebe.

M 1 : 20

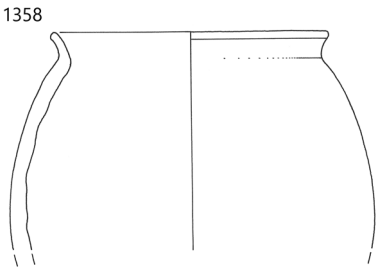
Grobni inventar

1358 SE 4129, grob 129, sek. XXIV, kv. D/35, PN 6703

Fina keramika. Del ustja in ostenja čaše (oblika Č 3). Ožgana. F: N2. B: rjavo rumena do siva. Pr. u. 7,6 cm, ohr. v. 5,8 cm.

V SE 4129 so se nahajali še drobci in drobni odlomki keramike (53 g) ter drobci železa (3 g).

Grob 129, merilo 1 : 2.

Grob 130 – SE 3954/SE 3955, sek. XXIV, kv. C–D/38

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop ni definiran.

Opis: grobna jama (SE 3954) nepravilne ovalne oblike in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Polnilo groba (SE 3955) je sestavljala rjava zbita prst z ogljem in manjšimi kamni, pomešana z žganimi kostmi ter odlomki keramike (**G1363**–**G1367**), oljenke (**G1368**), stekla (**G1361**–**G1362**), koščene igle (**G1359**) in železnega žebljička (**G1360**). Oglje, ostanki žganine in najdbe so bili skoncentrirani na dnu grobne jame. Na vrhu polnila (SE 3955) pa je bilo ohranjenih še nekaj večjih oz. srednje velikih kamnov peščenjaka.

Dimenzije grobne jame: 1,02 m × 0,93 m, globina 0,05 m.

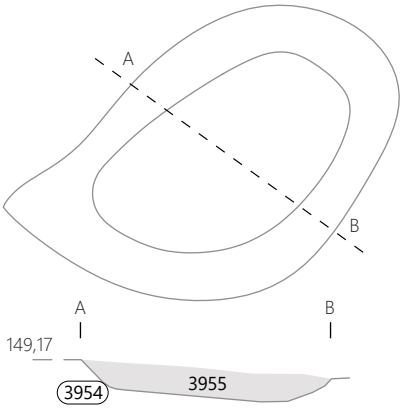
Datacija: druga polovica 1. stoletja (?).

Kostni ostanki: SE 3955 – teža: nedoločljivo – 3,26 g, 0,6 mm. Drugo: sežgane živalske kosti. Barva: temno modra do bela.

Opis: preslaba ohranjenost za ocene.

Živalski ostanki: SE 3955 – *Indet. spec.* (1 frg. – *indet fr.*).

M 1 : 20

Grobni inventar

1359 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6695
Del koščene igle okroglega preseka. Pr. 0,5 cm, ohr. dl. 5,5 cm.

1360 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6778
Železen žebljiček s stožčasto glavico in trnom okroglega preseka. Pr. 1,2 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

1361 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6696
Del dna steklenega balzamarija. Pr. d. 3,6 cm, ohr. v. 2,6 cm.

1362 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6697
Staljen kos temno modrega stekla z vložki belega stekla. Vel. 2,4 × 2,0 cm, db. 1,1 cm.

1363 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6702
Fina keramika. Navzdol izvihano ustje in prstanasto dno sklede (oblika S 1). Na obeh površinah so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Površina je prašna. F: FN1. B: svetlo rjava do siva. Pr. u. 19,8 cm, pr. d. 9,2 cm, rek. v. 4,4 cm.

1364 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6701
Fina keramika. Del prstanastega dna sklede, posnetek sig. oblike. F: FN1. B: bež. Pr. d. 5,6 cm, ohr. v. 2,1 cm.

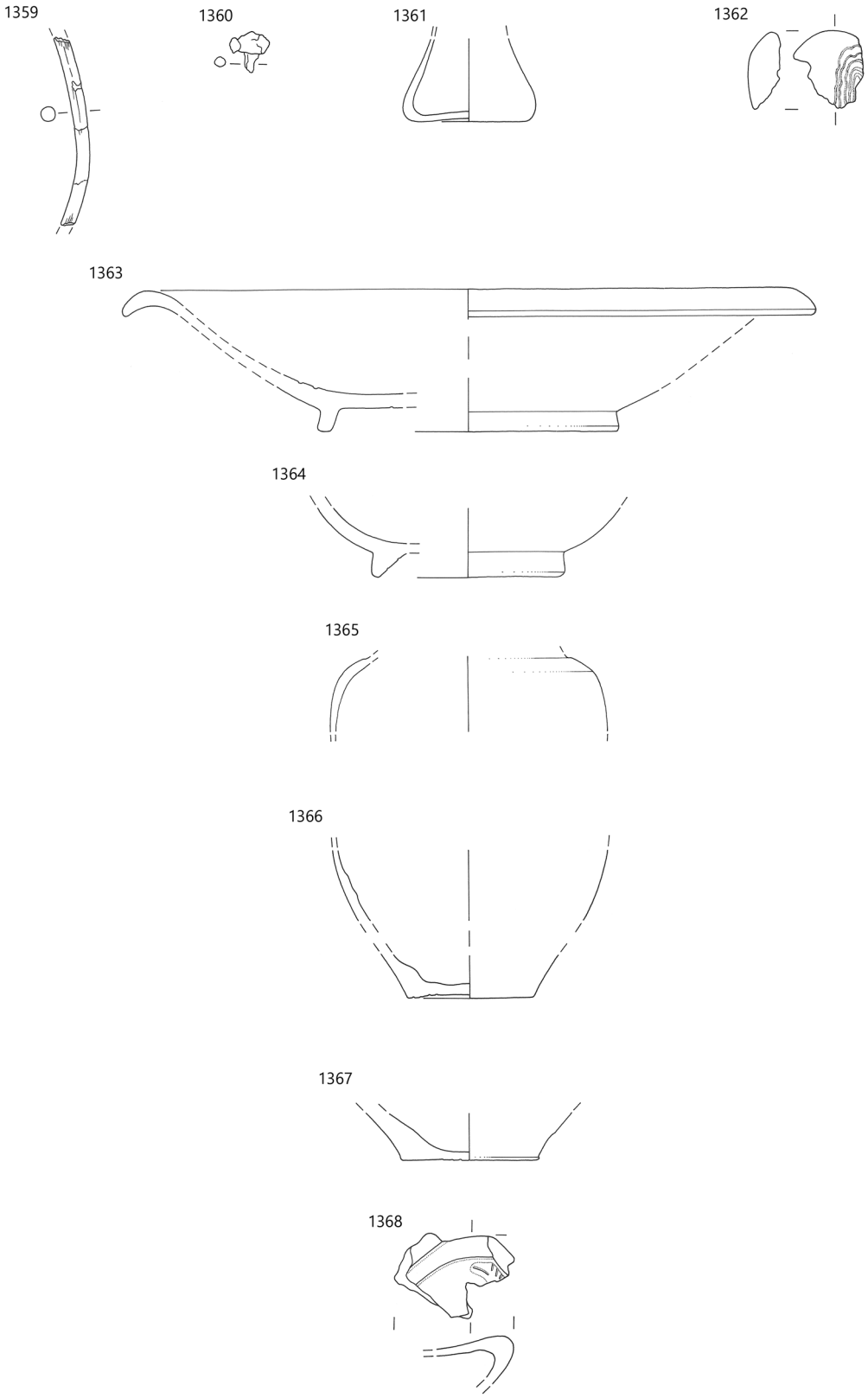
1365 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6844
Fina keramika. Odlomek vratu, ramena in ostenja čaše. F: N1. B: svetlo sivo rjava. Ohr. nv. pr. 8,4 cm, ohr. v. 2,2 cm.

1366 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6698
Fina keramika. Odlomek dna in del ostenja čaše. Dno ima na spodnji strani rebra, spominja na oljenko. Notranja površina je poškodovana. F: N2. B: rdeče rumena. Pr. d. 3,8 cm, ohr. v. 4,5 cm.

1367 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6699
Groba keramika. Del dna in ostenja lončka, zunanja površina prežgana. F: KK2. B: zunanja površina svetlo rjava, notranja površina črna. Pr. d. 4,1 cm, ohr. v. 1,5 cm.

1368 SE 3955, grob 130, sek. XXIV, kv. C–D/38, PN 6700
Oljenka. Odlomek diska in ramena reliefne oljenke. Ožgana. F: O1. B: bež do siva. Vel. 2,5 × 3,7 cm, ohr. v. 1,4 cm.

V SE 3955 so se nahajali še drobci in drobni odlomki keramike (27 g) in kamnit odbitek (2 g).

Grob 130, merilo 1 : 2.

Grob 131 – SE 3956/SE 3957, sek. XXIV, kv. D/37

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3956) nepravilne ovalne oblike in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Polnilo groba (SE 3957) je sestavljala črna mastna ilovica z ogljem, ki je bila pomešana z žganimi kostmi, odlomki keramike (**G1369**–**G1371**) in stekla. Oglje in najdbe so bili skoncentrirani na dnu grobne jame. Večji del groba je bil uničen ob strojnem odstranjevanju ornice, tako da se je ohranil le njegov najgloblji del.

Dimenzije grobne jame: 0,89 m × 0,73 m, globina 0,10 m.

Datacija: /.

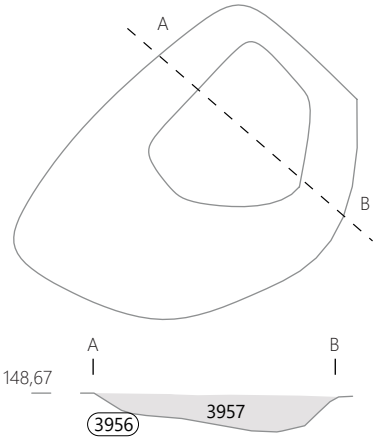
Kostni ostanki: SE 3957 – teža: 34,4 g (lobanja – 1,85 g, 16 mm; dolge kosti – 8,9 g, 25 mm; nedoločljivo – 23,65 g, 11 mm). Drugo: odlomek zoba živali. Barva: temno modra do bela.

Opis: skromno ohranjeni odlomki, prepoznati je nekaj odlomkov lobanje in dolgih kosti. Kosti so povsem razvite, verjetno gre za odraslo osebo.

M 1 : 20

Grobni inventar

1369 SE 3957, grob 131, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6692

Tera sigilata. Odlomek ustja sigilatne sklede, tip Drag. 37. Na notranji in zunanji površini je ohranjen debel rdeč premaz. Delno ožgana. F: TSG. B: bež. Vel. 2,8 × 4,7 cm.

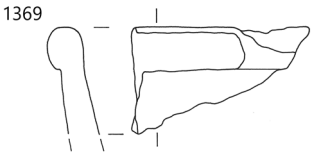
1370 SE 3957, grob 131, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6693

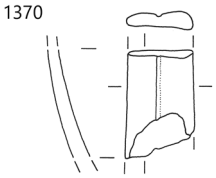
Fina keramika. Odlomek profiliranega ročaja vrča. Ožgan. F: FN1. B: siva. Š. roč. 1,8 cm, ohr. dl. roč. 2,9 cm, db.0,5 cm.

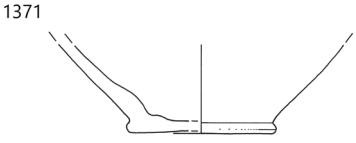
1371 SE 3957, grob 131, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6694

Fina keramika. Dno in del ostenja čaše ali vrčka. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Delno ožgana. F: N2a. B: svetlo rumeno rjava. Pr. d. 3,8 cm, ohr. v. 2,3 cm.

V SE 3957 so se nahajali še drobni odlomki keramike (40 g), kamniti odbitek (2 g) in drobci staljenega stekla (8 g).

Grob 131, merilo 1 : 2.

Grob 132 – SE 3958/SE 3959, SE 3963, sek. XXIV, kv. D/37
Preprosta grobna jama, pokop v žari (oblika Ža3), enojen pokop.

Opis: grobna jama (SE 3958) ovalne tlorisne oblike in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Na dnu grobne jame je bila odložena žganina (SE 3963) z veliko oglja in žganimi kostmi, pomešana z odlomki keramike in železnih predmetov (**G1372**) ter nežganimi kostmi, na katero je bila postavljena čaša, ki je bila v funkciji žare in je vsebovala žganino (**G1373**). Zraven nje so bile v grob položene še tri manjše keramične posode (**G1374**–**G1376**). Grobna jama je bila zapolnjena z rjavo rdečo mastno prstjo pomešano z manjšimi kamni (SE 3959). Večji del groba (skoraj vse zemljeno polnilo in vrhnji del žganinske plasti) je bil uničen ob strojnem odstranjevanju ornice, tako da se je ohranil le njegov najgloblji del. Grob je ležal tik ob severnem robu izkopnega polja in s tem tudi na robu savske terase.

Dimenzije grobne jame: 1,58 m × 0,84 m, globina 0,09 m.

Datacija: druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja.

Kostni ostanki: SE 3959 – teža: 256,32 g (lobanja – 1,60 g, 10 mm; rebra – 2,4 g, 28 mm; dlan/stopalo – 0,24 g, 16 mm; dolge kosti – 50,71 g, 23 mm; nedoločljivo – 201,37 g, 18 mm).

Barva: temno modra do bela.

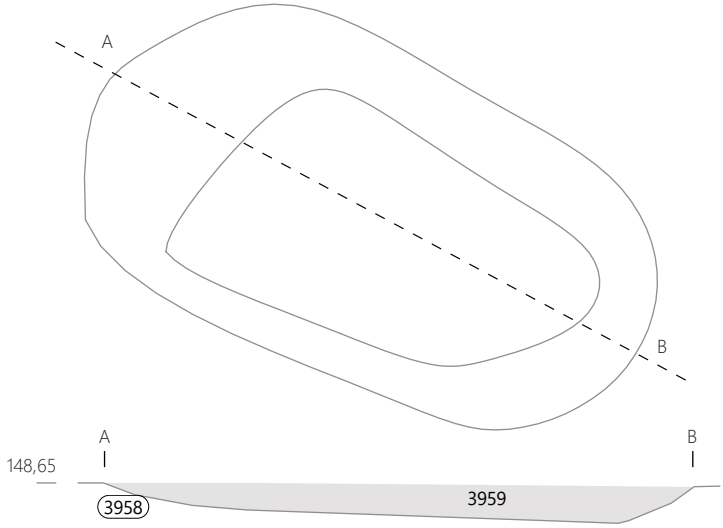
Opis: odlomek debla podlahtnice in koželjnice odrasle osebe, kosti sta nesežgani. Poleg so sežgani odlomki, ki so gracilni, ne izgledajo povsem razviti. Niso sicer izrazito majhni in tanki, poleg so tudi krone povsem razvitih stalnih zob in povsem razvita distalna prstnica roke. Gre za osebo, starejšo od 15 let, a verjetno ne za odraslo osebo.

Živalski ostanki: SE 3959 – *Indet. spec.* (6 – *indet fr.*).

M 1 : 20

Grobni inventar

1372 SE 3963, grob 132, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6777
Korodiran železen žebelj s kvadratno glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,4 cm, pr. tr. 0,8 cm, dl. 2,2 cm.

1373 SE 3963, grob 132, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6285
Fina keramika. Rekonstruirana čaša z izvihanim ustjem, poudarjenimi rameni in zoženim dnom (oblika Č 1.1). Dno je rahlo vbočeno. Delno ožgana. Uporabljena je bila kot žara. F: N4. B: bež do siva. Pr. u. 11,4 cm, pr. d. 6,4 cm, v. 14,4 cm.

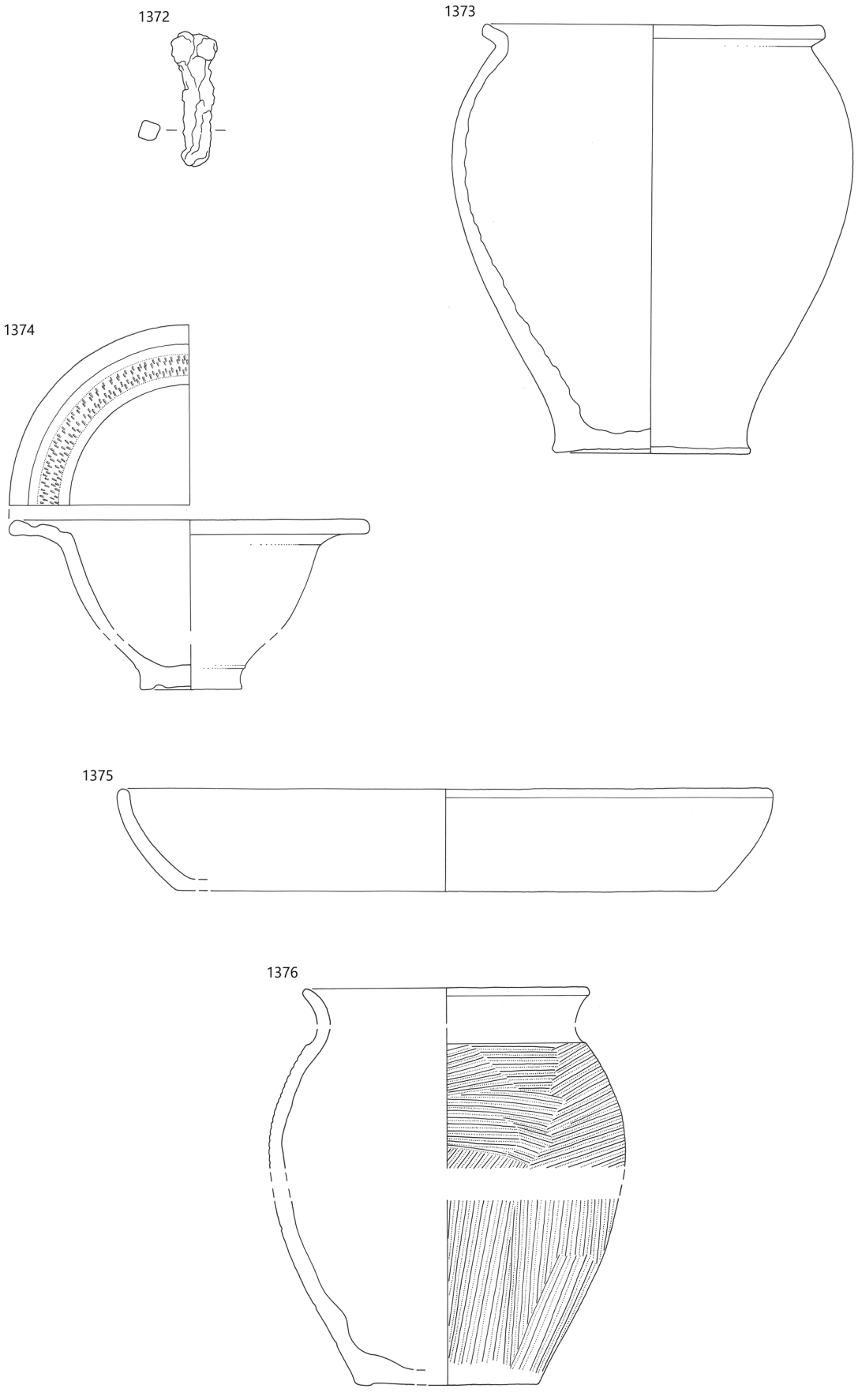
1374 SE 3963, grob 132, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6284
Fina keramika. Rekonstruirana skleda z vodoravno izvihanim ustjem in prstanastim dnom (oblika S 3.2). Rob ustja je okrašen s peresnim okrasom. Na notranji površini so vidni ostanki temnega premaza. Posoda je močno ožgana. F: N2a. B: bež do siva. Pr. u. 12,0 cm, pr. d. 3,4 cm, rek. v. 5,6 cm.

1375 SE 3963, grob 132, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6282, PN 6283
Fina keramika. Del ustja, ostenja in dna krožnika (oblika K 1). Na notranji in delno zunanji površini je ohranjen rdeč premaz. F: NK1. B: oranžna. Pr. u. 21,8 cm, pr. d. 18,0 cm, v. 3,5 cm.

1376 SE 3963, grob 132, sek. XXIV, kv. D/37, PN 6691, PN 6690
Groba keramika. Rekonstruiran lonček z izvihanim ustjem, ovalnim trupom in prstanastim dnom (oblika L 1.2). Ostenje je okrašeno z vodoravnim in navpičnim metličenjem. Prežgan, porozen. F: KK2. B: svetlo rjava. Pr. u. 9,4 cm, pr. d. 6,0 cm, rek. v. 13,2 cm.

V SE 3963 so se nahajali še: drobci železa (20 g), drobec kamene strele (0,2 g), drobec stekla (0,2 g), več drobcev keramike (37 g) in kamnitih odbitkov (4 g).

Grob 132, merilo 1 : 2.

Grob 133 – SE 3960/SE 3961, sek. XXIV, kv. D/38

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Ža1), pokop ni definiran.

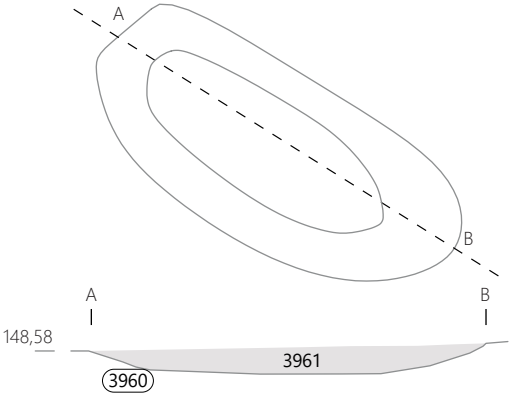
Opis: grobna jama (SE 3960) ovalne oblike in U-preseka je bila vkopana v geološko osnovo. Polnilo groba je sestavljala žganina z žganimi kostmi, pomešana s črno mastno ilovico z ogljem in drobci stekla, keramike in ožgane gline (SE 3961). Večji del groba je bil uničen ob strojnem odstranjevanju ornice. Ohranjen je bil le njegov najgloblji del. Brez najdb.

Dimenzije grobne jame: 1,02 m × 0,46 m, globina 0,05 m.

Datacija: /.

Kostni ostanki: SE 3961 – teža: nedoločljivo – 0,14 g, < 0,2 mm. Barva: bela. Opis: preslaba ohranjenost za oceno.

M 1 : 20

Grob 134 – SE 4057/SE 4046, sek. XXII, kv. C–D/26–27

M 1 : 20

Preprosta grobna jama, preprost pokop v jami (oblika Sa1), enojen pokop.

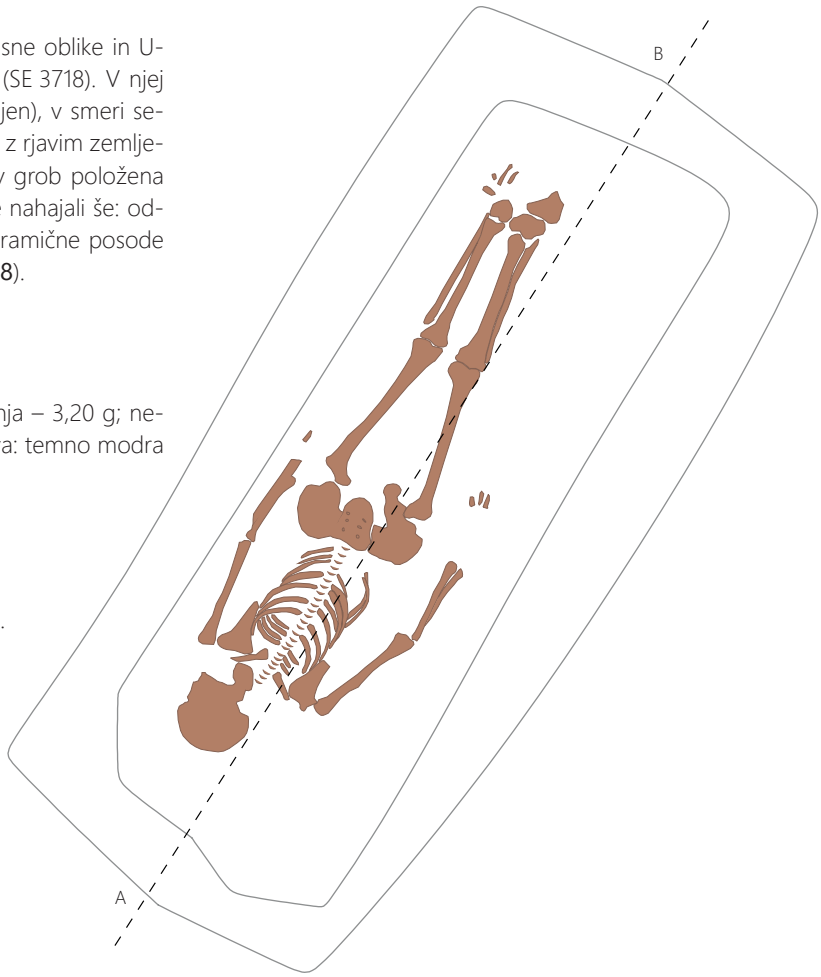
Opis: grobna jama (SE 4057) pravokotne tlorisne oblike in U--preseka je bila vkopana v geološko osnovo (SE 3718). V njej je ležal skelet odraslega človeka (slabo ohranjen), v smeri sever–jug, z glavo na jugu. Grob je bil zapolnjen z rjavim zemljenim polnilom (SE 4046). Kot pridatek je bila v grob položena keramična oljenka (**G1381**), v polnilu pa so se nahajali še: odlomek ustja balzamarija (**G1379**), odlomek keramične posode (**G1380**) in več železnih žebljev (**G1377–G1378**).

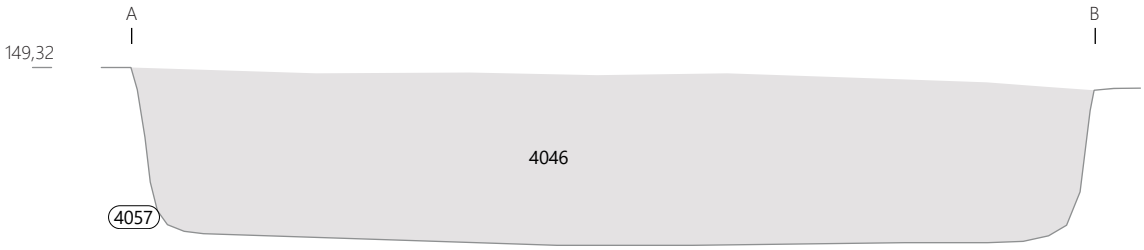
Dimenzije: 2,55 m × 1,20 m, globina 0, 52 m.

Datacija: 1. stoletje.

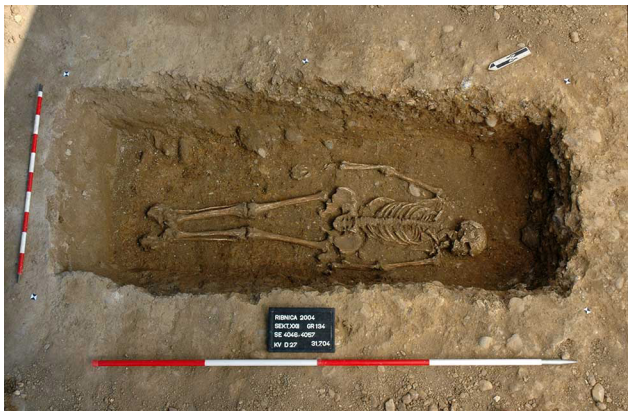
Kostni ostanki: SE 4046 – teža: 20,71 g (lobanja – 3,20 g; nedoločljivo – 1,34 g). Drugo: živalske kosti. Barva: temno modra do bela.

Opis: prevladujejo nesežgane živalske kosti. Poleg tudi trije odlomki, verjetno človeške lobanje, prav tako nesežgani. Poleg le nekaj odlomkov sežganih kosti, ki pa so nedoločljive.

Grobni inventar

1377 SE 4046, grob 134, sek. XXII, kv. C/27, PN 6234
Železen žebelj s trnom krožnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,6 cm, pr. tr. 1,0 cm, dl. 9,6 cm.

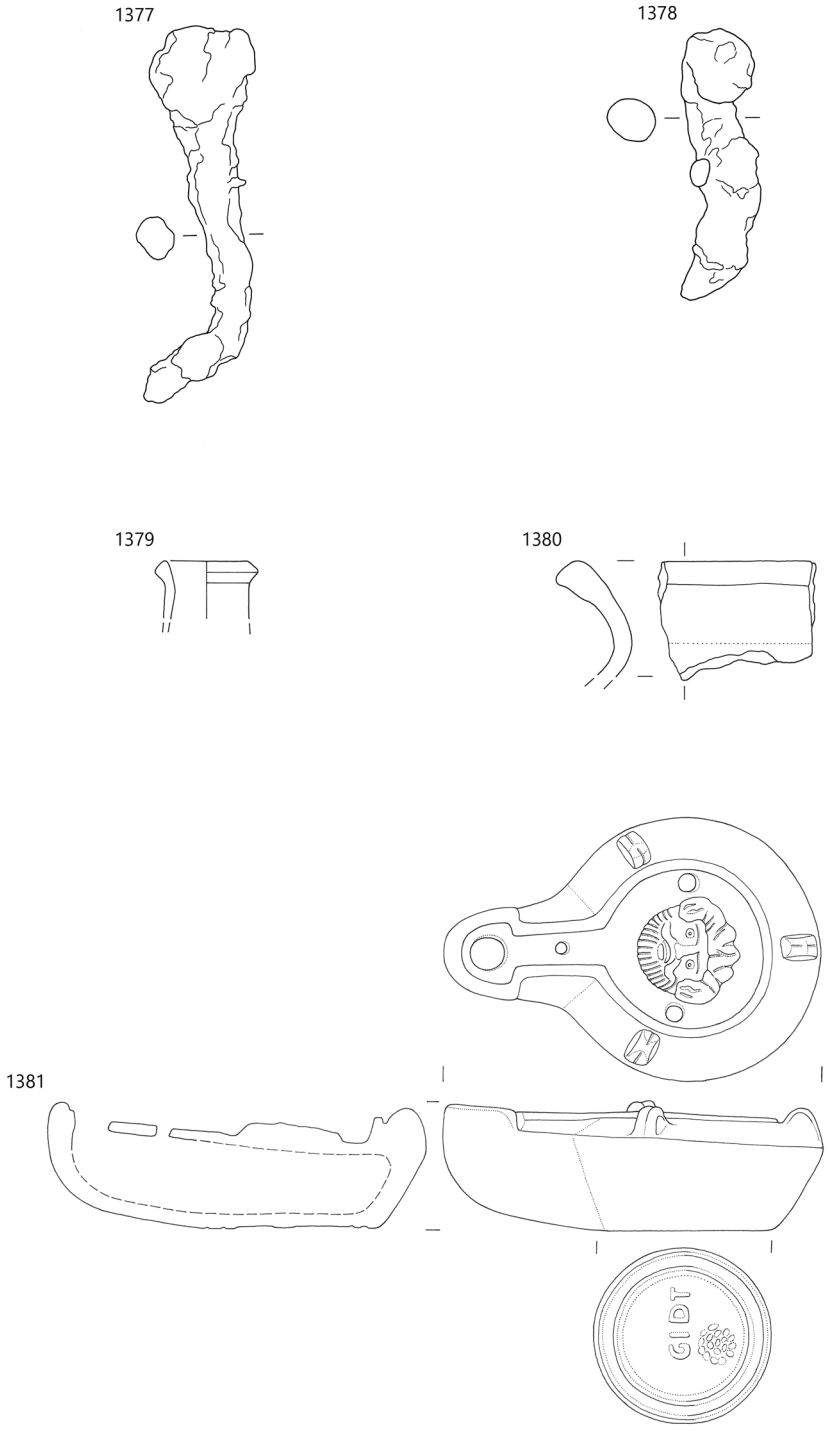
1378 SE 4046, grob 134, sek. XXII, kv. C/27, PN 6235
Železen žebelj s trnom krožnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 2,0 cm, pr. tr. 1,4 cm, dl. 7,0 cm.

1379 SE 4046, grob 134, sek. XXII, kv. C/27, PN 6689
Odlomek ustja balzamarija. Pr. u. 2,7 cm, ohr. v. 1,5 cm.

1380 SE 4046, grob 134, sek. XXII, kv. C/27, PN 6688
Groba keramika. Odlomek izvihanega in odebeljenega ustja lonca. Na notranji in zunanji površini so sledi gorenja. F: KK1. B: sivo rjava. Vel. 3,3 × 4,2 cm.

1381 SE 4046, grob 134, sek. XXII, kv. C/27, PN 6233
Pečatna oljenka, tip Loeschcke X. Na disku je maska Jupitra Amona, na dnu je viden del žiga GIDI in slabo ohranjen rastlinski okras. Oljenka je ožgana. F: O2 (bolj groba). B: siva. Dl. 9,8 cm, š. 6,9 cm, v. 3,2 cm.

V SE 4046 so se nahajali še: odlomki keramike (140 g), deli korodiranega železa (42 g), delci kremena (8 g) in drobci keramike in ožgane gline (32 g), drobci stekla (0,5 g) in deli ometa (?) (23 g).

Grob 134, merilo 1 : 2.

Zidana grobnica 2 – SE 3966, SE 3937, SE 3949, SE 3948, SE 3941, SE 3939, sek. XXIV, kv. D/39

Zidana grobna konstrukcija – pravokotna zidana grobnica

Grobnica 2 je bila zgrajena na skrajnem vzhodnem delu grobišča. Obodni zidovi (SE 3937) so bili postavljeni v vkop pravokotne tlorisne oblike, vertikalnih sten in ravnega dna (SE 3966). Zidovi so bili grajeni iz obdelanih lomljencev apnenca in peščenjaka, različnih velikosti in vezani z malto. Grobnica je bila predeljena na dva vzdolžna prostora s predelno steno, narejeno iz manjših kamnov peska in malte (SE 3949). Na severnem delu grobnice se je nahajala še kamnita polička iz večjega kamnitega kvadra (SE 3948). Na sredini severne zidane stranice je bila pribl. 0,5 m široka odprtina, ki je služila kot vhod v grobnico, ki sta si jo delila dva groba. V južnem delu grobnice so se nahajali skeletni pokopi, s pridatki še na skeletih (grob 101), pokop v prostoru s kamnito poličko pa je bil žgan (grob 135). Oba groba je prekrivala zelo tanka plast db. 0,02 m, sivo bele zbite, trde malte (SE 3941), nad njo pa peščeno zasutje sive barve (SE 3939), ki je vsebovalo še nekaj prodnikov od avtocestenga tampona. V plasti so bili tudi večji kosi opečnatih tlakovcev, ki jih je bilo več v severni polovici grobnice in morda predstavljajo ostanek njenega tlakovanja. Deloma jo je presekal recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

M 1 : 20

Grob 101 – SE 3946, SE 3941, SE 3939, zidana grobnica 2, sek. XXIV, kv. D/39

Zidana grobna konstrukcija, pravokotna zidana grobnica (oblika Sc1), večkratni pokop.

Opis: južni del grobnice je bil namenjen skeletnim pokopom. Njegovo zasutje je predstavljala rjava, zbita ilovica (SE 3946), ki je ležala pod nametanimi človeškimi kostmi, ki so pripadale več osebam. Zasutje groba je ležalo na dnu, na geološki osnovi. Nad skeletnimi ostanki je bila vidna tanka plast sivo bele zbite, trde malte (SE 3941),[234] nad njo pa peščeno zasutje sive barve (SE 3939). Pridatki v grobu so najverjetneje pripadali več osebam. Najdeni so bili: dva bronasta obročka (**G1387**–**G1388**), deli bronaste igle (**G1385**), deli bronaste žice s pozlato (**G1384**), deli ogrlice iz bronastih spiralno zvitih členov (**G1386**), del bronastega kaveljčka (**G1389**), deli jantarnih ploščic (**G1382**–**G1383**), deli železnega žeblja (**G1390**), kristal kamene strele (**G1398**) ter veliko majhnih steklenih jagod rumene, modre in zelene barve, okroglih, stožčastih, kvadratnih in poligonalnih oblik (**G1391**–**G1397**).

Dimenzije groba: 1,90 m × 0,60 m, globina do 0,10 m.

Datacija: druga polovica 3. stoletja (?).

Kostni ostanki: SE 3941 – ostanki vsaj treh različnih oseb. Lobanja: odlomki ploščatih kosti, prepoznavni sta zatilnica in del skalnice. Ohranjeni so odlomki spodnje čeljustnice, morda dveh različnih. Večina zobnic je zraščenih in kaže na izgubo zob pred smrtjo. Od zob so prisotni spodnji drugi ličnik, levi prvi kočnik in morda tretji kočnik. Poškodovana krona morda prvega kočnika. Ramenski obroč: odlomki lopatic. Vretenca: nekaj odlomkov, prepoznavna so štiri vratna in tri prsna vretenca. Rebra: trije odlomki reber. Kosti rok: debla treh nadlahtnic, odlomki koželjnic in podlahtnic. Medenični obroč: odlomki, med katerimi sta prepoznavni sklepna jama in zelo poškodovana križnično-črevnična sklepna površina. Kosti nog: odlomki treh desnih stegnenic, dveh levih stegnenic, treh golenic in odlomek desne skočnice. Ocena starosti in spola: vse kosti so povsem razvite in kažejo na odrasle osebe. Patologija: na enem prsnem vretencu so vidni šmorlovi vozli.

SE 3941 – premešani sežgani in nesežgani odlomki. Sežgane kosti: črni do beli odlomki (82 g). Prepoznavni so odlomki lobanje in korenina zoba, rebro, odlomki dolgih kosti in nedoločljivi odlomki.

Nesežgane kosti: premešani posmrtni ostanki minimalno štirih oseb. Prisotni so zobje odraslega in otroka, ki pa so močno poškodovani. Prepoznavni so: prvi in drugi spodnji sekalec, šest ličnikov v različnem stanju, ki pripadajo najmanj dvema odraslima osebama; dva spodnja druga kočnika, dva morda spodnja tretja kočnika in en zgornji tretji kočnik, še en zgornji prvi kočnik, dva zgornja druga kočnika in trije podočniki, ki na osnovi stanja pripadajo dvema različnima odraslima osebama; morda trije zgornji sekalci. Med otroške zobe sodijo krone stalnih zgornjih prvih sekalcev, dva druga sekalca, dva podočnika, dva ličnika in en prvi kočnik. Poleg so še mlečni kočniki: zgornji levi ter prvi in drugi desni. Spodnji stalni sekalec, dva druga sekalca, levi in desni prvi in drugi ličnik, desni prvi kočni, mlečni prvi in drugi sekalec, prvi in drugi kočnik. Na kronah stalnih zob je vidna izrazita hipoplazija sklenine. Krone štirih ličnikov in dveh zgornjih sekalcev. Glede na razvitost zob gre za dva otroka, eden je bil v času smrti star 4,5–5,5 leta, drugi 11,5–12,5 leta. Odlomki dolgih kosti, lopatica, 12 teles vretenc, odlomki reber, odlomek križnice, odlomki kosti dlani in stopal, morda čolnič, petnica, kline, nekaj zapestnic, debla dlančnic/stopalnic ter prstnic. Odlomki so močno poškodovani in so težko prepoznavni.

Grob 135 – SE 3967/SE 3947, SE 3948, zidana grobnica 2, sek. XXIV, kv. D/39

Zidana grobna konstrukcija, pravokotna zidana grobnica (oblika Sc1), večkratni pokop.

Opis: grob 135 se je nahajal v severnem delu zidane grobnice 2, s kamnito poličko iz večjega kamnitega kvadra (SE 3948). Grobno jamo (SE 3967), pravokotne tlorisne oblike in pravokotnega preseka, vkopano v geološko osnovo, je zapolnjevala žganina, ki je bila raztresena po tleh, premešana s sivo rjavo zbito ilovico in kosi gradbenega materiala, malte, sežganih in nesežganih kosti ter drobci oglja (SE 3947). V grob je bil pridan steklen kozarec (**G1399**). Predvideva se, da je bil nekdaj položen na poličko in je skozi stoletja padel z nje, saj je bil najden na tleh groba, ob polički. Grob je deloma presekal recenten kanal (SE 3824/SE 3825).

Dimenzije grobne jame: 1,90 m × 0,65 m, globina 0,16 cm.

Datacija: druga polovica 3. stoletja (?).

Kostni ostanki: SE 3947 – teža: 137,09 g (lobanja –13,5 g, 17 mm; rebra – 2,66 g, 22 mm; dolge kosti – 39,74 g, 25 mm; nedoločljivo – 81,1 g, 16 mm). Drugo: živalske kosti, odlomek stekla. Barva: temno modra do bela.

Opis: nesežgani posmrtni ostanki dveh otrok in odrasle osebe. Prepoznati je nekaj odlomkov lokov vretenc odrasle osebe ter zobe, kosti zapestja in prstnice otroka. Med zobmi so prisotni: mlečni prvi zgornji sekalec s celo korenino ter stalni zgornji sekalec, podočnik, trije ličniki ter prvi in drugi kočnik z odlomljenimi koreninami. Grizne površine stalnih zob so povsem neobrabljene. Prstnice nimajo zraščene baze, mala mnogovogelnica je prepoznavna, a še ne povsem razvita. Mlečni sekalec pripada 2,5–5,5 leta staremu otroku, stalni zobje in prstnice 10–15 let staremu otroku.

SE 3947 – odlomki reber in dolgih kosti, slabo ohranjeni. Ocena starosti in spola: gre ali za mladostnika ali gracilno odraslo osebo. Sežgane kosti so skromno ohranjene, prepoznati je nekaj odlomkov lobanje in dolgih kosti. Odlomki so povsem razviti, ohranjen lobanjski šiv je zraščen. Ohranjena je tudi povsem razvita korenina stalnega zoba. Kosti so gracilne, pripadajo zreli ali starejši odrasli osebi.

Živalski ostanki: SE 3947 – *Gastropoda* (več 10 – hišica).

234 Analizirana sta bila dva vzorca malte (VZ 560 in VZ 559). Vir sedimenta, ki je bil uporabljen za agregata, bi lahko bil od potoka Gračenica (Rižnar 2021).

Grobni inventar

1382 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6403
Okrogel ploščat kos jantarja. Š. 0,8 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

1383 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6278a
Okrogla ploščata jantarna ploščica z ostankom pritrditve. Š. 1,0 cm, dl. 1,2 cm.

1384 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6277, PN 6274
Štirje odlomki bronaste žice s pozlato. Ohr. dl. 0,7 cm, 0,6 cm, 0,3 cm in 0,2 cm.

1385 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6270
Del bronaste tordirane igle kvadratnega preseka. Vel. 0,1 × 0,1 cm, ohr. dl. 2,1 cm.

1386 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6268, PN 6401, PN 6402
Ogrlica iz bronastih spiralnih členov, ki so med seboj povezani s tankimi bronastimi zankicami. Ohranjen tudi zapenjalni zaključek. Pr. člena 0,4 cm, dl. člena od 0,6 do 0,8 cm.

1387 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6267
Bronast narebren obroček okroglega preseka. Pr. 4,6 cm, db. 0,2 do 0,3 cm.

1388 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6269
Bronast narebren obroček okroglega preseka. Pr. 4,5 cm, db. 0,2 do 0,3 cm.

1389 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6726
Odlomek bronastega kaveljčka. Š. 0,6 cm, ohr. dl. 0,8 cm.

1390 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6275
Železen žebelj s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. 1,6 cm, ohr. dl. 2,2 cm.

1391 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6744
Dve poliedrični jagodi iz temno modrega stekla. Izrisana je ena. Vel. 0,5 × 0,5 cm, dl. 0,5 cm.

1392 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6746
Štiri kvadratne jagode iz temno modrega stekla. Izrisana je ena. Vel. 0,4 × 0,4 cm, dl. 0,4 cm.

1393 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6745
Okrogla jagoda iz temno modrega stekla. Pr. 0,7 cm, dl. 0,7 cm.

1394 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6266, PN 6747
95 okroglih jagod iz temno modrega stekla (12 g). Izrisane so štiri. Pr. do 0,4 cm, dl. od 0,2 do 0,3 cm.

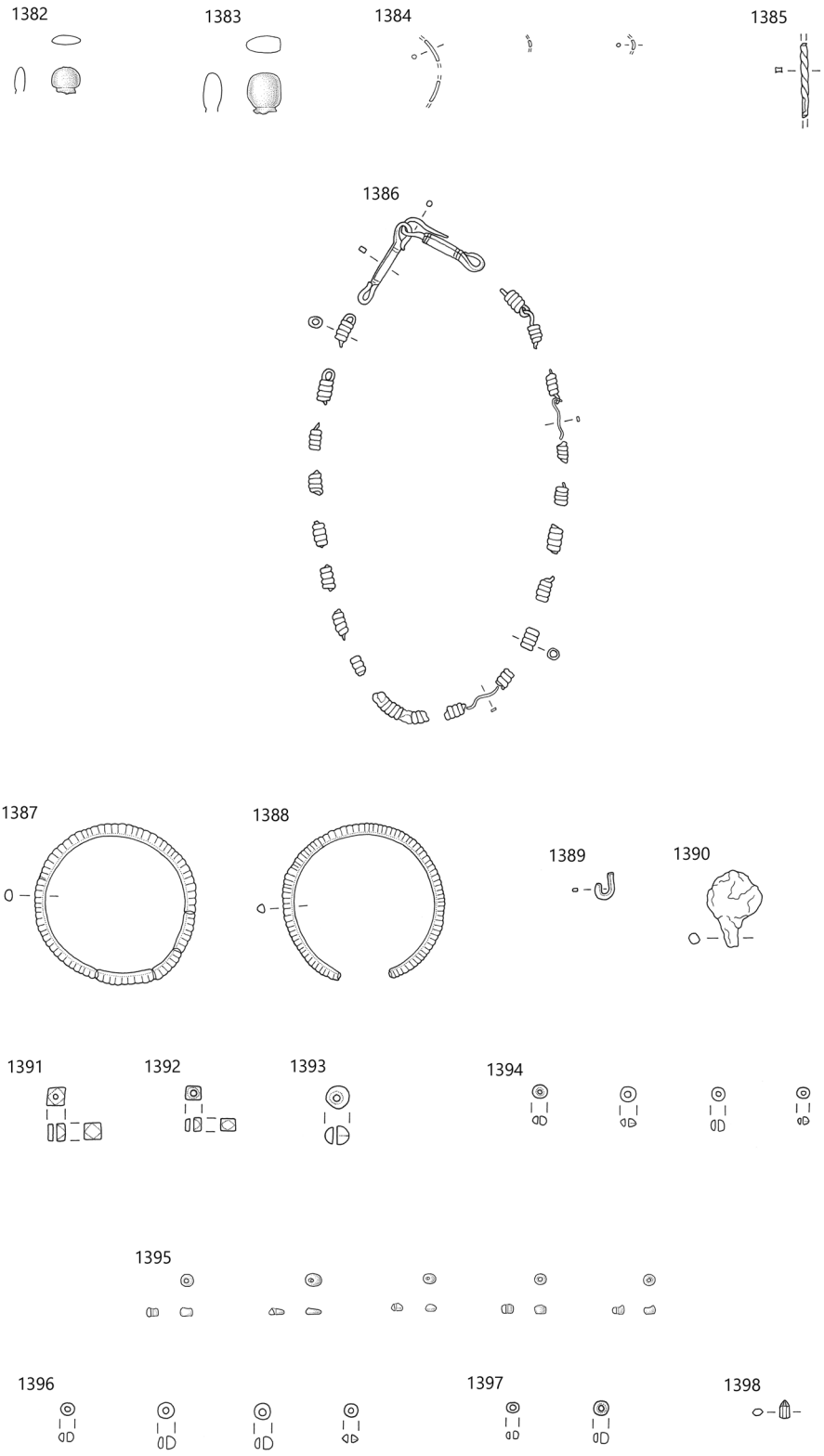
1395 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6278b
Pet majhnih steklenih jagod iz temno modrega stekla. Pr. od 0,4 do 0,3 cm.

1396 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6276, PN 6748
41 okroglih jagod iz medeno rjavega stekla (7 g). Izrisane so štiri. Pr. od 0,4 do 0,5 cm, dl. 0,3 do 0,4 cm.

1397 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6743
Pet okroglih jagod iz temno zelenega stekla. Izrisani sta dve. Pr. od 0,3 do 0,4 cm, dl. od 0,2 × 0,3 cm.

1398 SE 3941, grob 101, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6299
Kristal kamene strele. Š. 0,3 cm, ohr. 0,5 dl.

V SE 3941 so se nahajali še: odlomek brona (1 g) (PN 6300), drobci stekla (0,2 g), drobci brona (0,3 g), drobci železa (11 g) in odlomki opeke (413 g).

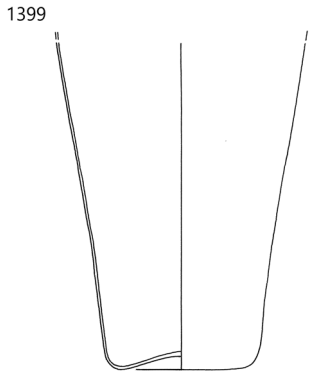

Grob 101, merilo 1 : 2.

1399 SE 3947, grob 135, sek. XXIV, kv. D/39, PN 6262, PN 6272, PN 6273

Spodnji del kozarca konične oblike z rahlo vboklim dnom. Pr. d. 3,3 cm, ohr. v. 8,6 cm.

V SE 3947 so se nahajali še amorfni drobci železa (3 g) ter odlomki in drobci opeke (413 g).

Grob 135, merilo 1 : 2.

Grob 136 – SE 706a/SE 706, SE 705, sek. VI, sonda 4/2235

Grobna jama s konstrukcijo, s kamenjem obložena grobnica (Žb2), ni pokopa.

Opis: vkop jame (SE 706a) v tlorisu ovalne oblike in U-preseka je bil zapolnjen s kompaktnim polnilom rjave peščene ilovice (10YR 4/2) z najdbami (**G1400**). Grobno jamo so omejevali zaobljeni kosi peščenjaka, velikosti od 8 cm × 10 cm do 20 cm × 20 cm, v skupni dolžini 1,40 m, širini 0,65 m in višini 0,20 m.

Dimenzije grobne jame: 1,15 m × 0,40 m, globina do 0,09 m.

Datacija: druga polovica 1. stoletja oziroma prva polovica 2. stoletja.

M 1 : 20

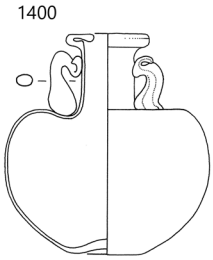

Grobni inventar

1400 SE 706, grob 136, sek. VI, sonda 4/2, PN 1954

Dvoročajna kroglasta steklenička z navznoter zapognjenim ustjem in rahlo vboklim dnom. Pr. d. 3,3 cm, ohr. v. 8,6 cm.

V SE 706 so se nahajali še odlomki keramike in gradbenega materiala.

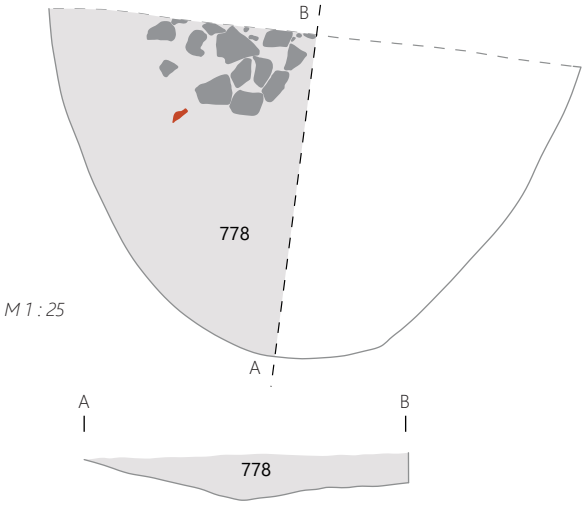
Grob 136, merilo 1 : 3.

235 Glede na obliko jame in konstrukcijo v njej se zdi, da gre za grobni kontekst, kakor smo ga tudi opredelili, glede na lokacijo na najdišču pa je grob 136 zelo oddaljen od preostalih grobov in je bližje lokaciji ustrin. Glede na datacijo edinega pridatka sodi v drugo polovico 1. stoletja oziroma prvo polovico 2. stoletja, spričo njegove lokacije in bližine naselbinskih objektov pa je nanj treba gledati s pridržkom.

8.2.3 Katalog arheoloških kontekstov ustrin

Ustrina 1, SE 778, sek. VI, sonda 4/4

Kompaktna plast črno (5YR 3/2) rdeče (2.5YR 3/6) peščene ilovice, ki je vsebovala številne drobce oglja, drobce kalciniranih kosti, posamezne ožgane kose dolomita, velikosti od 15 cm × 11 cm do 8 cm × 5 cm, nekaj odlomkov rimskodobne keramike in gradbenega materiala ter kose ožgane ilovice. V polnilu so se nahajali tudi številni bronasti predmeti ali njihovi deli (**G1401**–**G1405**), deli železnih predmetov (**G1406**), odlomki živalskih kosti (divje svinje (*Sus scrofa*), domačega goveda (*Bos taurus*), ptičev (*Aves*) in nedoločljivih ostankov (*indet. sp.*)) ter makrobotanični ostanki navadne leče (*Lens culinaris*), grašice (*Vicia sp.*), pšenice (*Triticum cf. naked*) in črnega bezga (*Sambucus nigra*). Mestoma je bila plast ožgana. Vkop ni bil viden. Velikost 1,40 m × 1,65 m, db. 0,15 m.

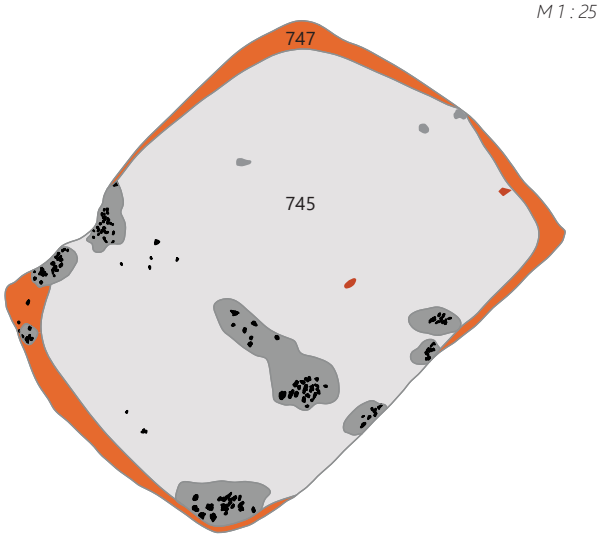

Ustrina 2, SE 747/SE 745, sek. VI, sonda 4/2

SE 745 je sestavljala črno rjava (7.5YR 2.5/1) mastna peščena ilovica kot polnilo jame z rdeče rjavim (5YR 5/8) ožganim robom vkopa (SE 747). Žganina je bila v spodnjem delu intenzivnejša in je dala barvo celotnemu polnilu. Polnilo je vsebovalo del posrebrene fibule (**G1407**), odlomek steklene posode (**G1408**), posamezne odlomke keramike (**G1409**), odlomke živalskih kosti (divje svinje (*Sus scrofa*), domačega goveda (*Bos taurus*)) in makrobotanične ostanke navadnega prosa (*Panicum miliaceum*) ter črnega bezga (*Sambucus nigra*) [230]. Dl. 1,50 m, š. 1,10 m in globina do 0,20 m.

M 1 : 25

230 Vzorec žganine iz polnila SE 745 (Z-3206) je bil poslan na analizo C^{14}, ki je pokazala radiokarbonski datum 1498 ± 102 BP. Glede na izvedeno kalibracijo datuma, naj bi ustrina 2 sodila v čas 263–772 n. št. (95,4%) (program OxCal v.4.4.4. (Bronk Ramsey 2021). Več o problematiki radiokarbonskih datacij ustrin je podano v poglavju 5.4.1 o ustrinah.

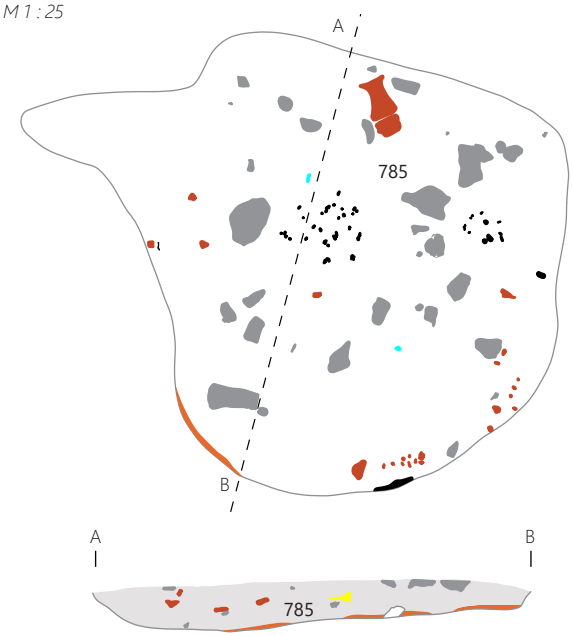
Ustrina 3, SE 785, SE 790, SE 784, sek. VI, sonda 4/4

S SE 785 je bil označena kompaktna črno rjava (7.5YR 2.5/2) peščena ilovica, v tlorisu nepravilne oblike, ki je vsebovala več neobdelanih kosov peščenjaka, velikosti od 20 cm × 15 cm do 8 × 5 cm, odlomke keramike (**G1413**–**G1417**), dele bronastih predmetov (**G1410**), dele železnih predmetov (**G1411**–**G1412**), drobce oglja, drobce živalskih kosti (domačega goveda (*Bos taurus*) in nedoločljivih ostankov (*indet. sp.*), nekaj kalciniranih kosti ter makrobotanične ostanke ječmena (*Hordeum vulgare naked*) in grašice (*Vicia sp.*). Kamni so bili praviloma ožgani. Velikost 1,50 m × 1,40 m, globina 0,20 m. S polnilom SE 785 smo lahko povezali tudi lečo ožgane ilovice SE 784, ki je prekrivala vrh SE 785, in lečo ožgane ilovice SE 790, ki je ležala pod SE 785. SE 784 je predstavljala do 0,15 m debelo zbito plast prežgane, oranžno rjave (5YR 5/6) ilovice, v tlorisu nepravilne oblike (velikost 0,75 m × 0,65 m), ki je vsebovala nekaj odlomkov rimskodobne keramike. SE 790 pa je sestavljala do 0,15 m debela zbita mastna oranžna (5YR 5/8) plast ožgane ilovice v tlorisu nepravilne oblike (velikosti 1,40 m × 0,90 m) in je predstavljala ožgano obrobo domnevno pravokotnega vkopa za SE 785.

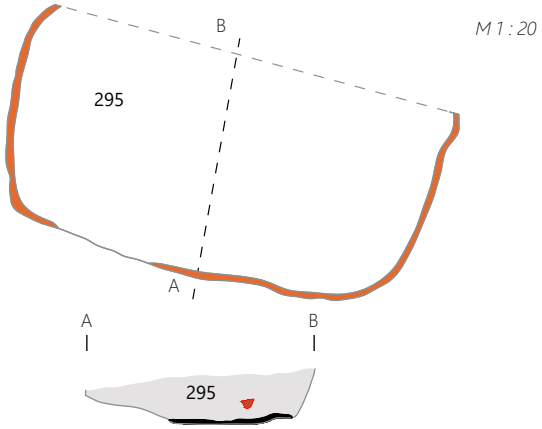
Ustrina 4, SE 295, SE 298, sek. VI, sonda 4/4

S SE 295 je bila označena črno rjava (10YR 3/2), kompaktna, mastna ilovica, ki je poleg delov železnih predmetov (**G1418**–**G1425**) vsebovala še posamezne atipične odlomke keramike in koščke oglja. Žganina je bila intenzivnejša v spodnjem delu zapolnitve, kjer se pojavljajo tudi zaplate ožgane ilovice, ki so verjetno ostanki roba vkopa, ki pa ni bil viden. Žganino in plast SE 295 je prekrivala do 0,20 m debela plast oranžno (5YR 5/8) rjave (7.5 YR 4/4) kompaktne ilovice (SE 298), ki je vsebovala dele bronastih (**G1426**) in železnih (**G1427**) predmetov ter odlomke keramike (**G1428**–**G1429**) in lepa oz. ožgane ilovice (velikost 0,95 m × 0,60 m). SE 295 – velikost 1,10 m × 0,90 m, db. 0,20 m.

M 1 : 25

M 1 : 20

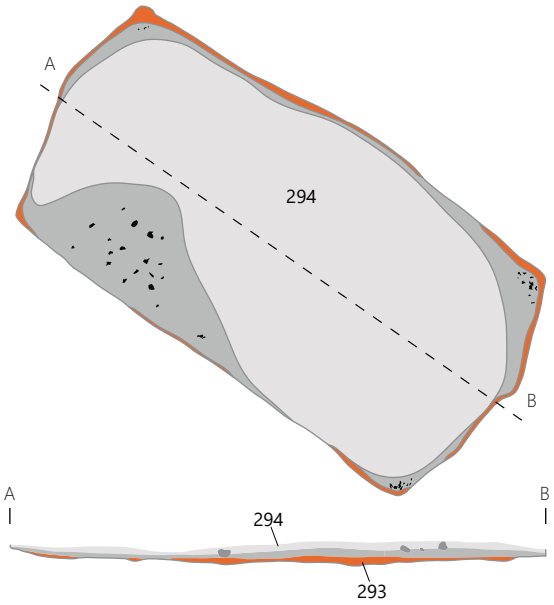
Ustrina 5, SE 293/SE 294, sek. VI, sonda 5/4

SE 293 je predstavljala do 0,05 m debela plast ožgane ilovice na meji pravokotnega vkopa v sivo – rumeno ilovico SE 704, ki ga je zapolnjevala črno rjava (7.5YR 3/1), mastna kompaktna ilovica, ki je v spodnjem delu vsebovala intenzivno žganino (SE 294) z redkimi najdbami (**G1430**) ter odlomki nedoločljivih živalskih kosti (*indet. sp.*). Velikost 1,80 m × 0,90 m, globina do 0,15 m.

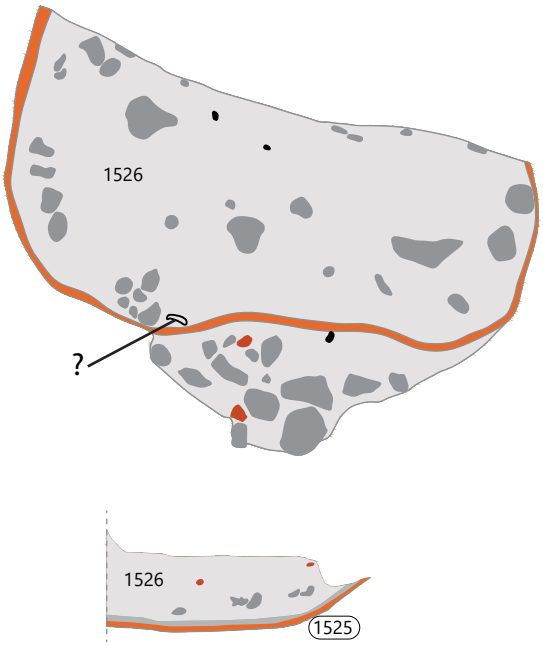
Ustrina 6, SE 1525/SE 1526, sek. VII, kv. A5,6

Vkop za ustrino (SE 1525), verjetno pravokotne tlorisne oblike z zaobljenimi robovi in plitvega polkrožnega preseka. Stene vkopa so bila ožgane (rdeča barva), ponekod tako močno, da je bilo že v videzu lepa. Vkop je zapolnjevala olivno zelena peščena ilovica (SE 1526) s številnimi kamni, drobci oglja oz. žganine in odlomkov živalskih kosti (domače koze (*Capra hircus*), domačega goveda (*Bos taurus)* in nedoločljivih ostankov (*indet. sp.*)) ter makrobotaničnih ostankov navadnega prosa (*Panicum miliaceum*). V polnilu sta se ohranila bronast trnek (**G1431**) in del železnega žeblja (**G1432**)[231]. Delna velikost 1,5 m × 0,50–0,70 m, globina 0,20 m.

M 1 : 25

M 1 : 20

231 Vzorec žganine iz polnila SE 1526 (Z-3192) je bil poslan na analizo C^{14}, ki je pokazala radiokarbonski datum 1761 ± 82 BP. Glede na izvedeno kalibracijo datuma, naj bi ustrina 6 sodila v čas 81–534 n. št. (95,4 %) (program OxCal v.4.4.4. (Bronk Ramsey 2021)). Več o problematiki radiokarbonskih datacij ustrin je podano v poglavju 5.4.1 o ustrinah.

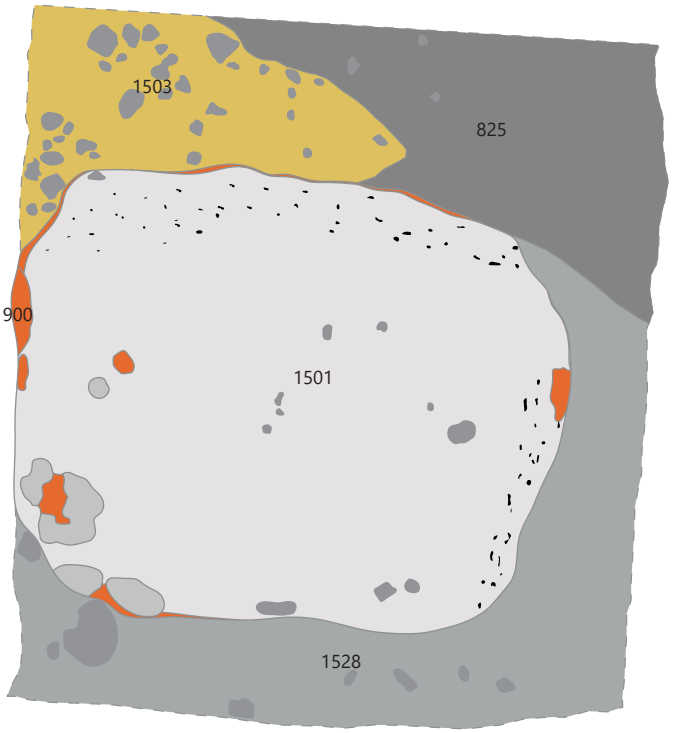
Ustrina 7, SE 1587/SE 1591, sek. VII, kv. A10

Vkop jame ovalne oblike in plitvega polkrožnega preseka (SE 1587). Ob njem oz. na njegovem robu sta ležala dva večja kamna. Rob vkopa je bil viden kot ožgana zemlja, polnilo pa je sestavljala rjavo črno rdeča mastna prhka peščena ilovica (SE 1591), v kateri so ležali odlomek steklene posode (**G1433**)[232] in makrobotanični ostanki laškega muhviča (*Setaria italica*).

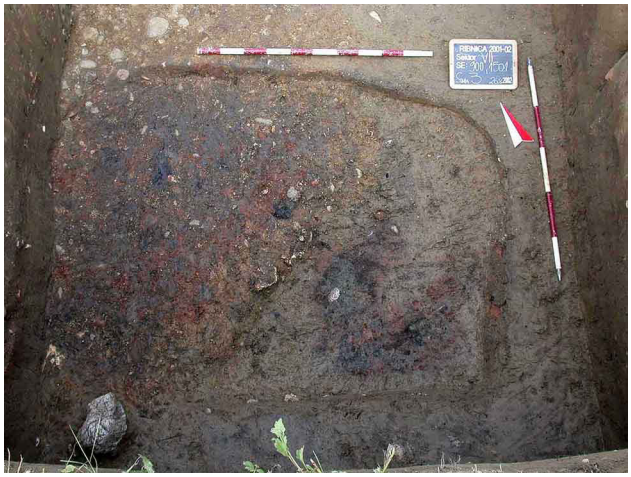
Ustrina 8, SE 900/SE 1501, sek. VII, sonda 3, kvadrant A/10

Vkop jame (SE 900), ki je ležal v južni polovici sonde 3. Bil je pravokotne oblike z ovalnimi vogali in plitvega oglatega preseka. Rob vkopa je bil lepo viden kot ožgana zemlja, polnilo (SE 1501) pa je sestavljala rjava mastna ilovica z veliko oglja, odlomki živalskih kosti domačega goveda (*Bos taurus*) in posamičnimi najdbami[233]. Velikost 1,70 m × 1,50 m, globina od 0,15 do 0,20 m.

M 1 : 25

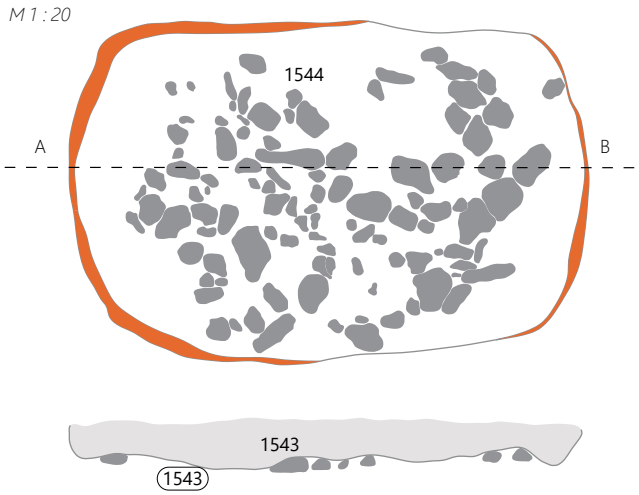

232 Vzorec žganine iz polnila SE 1591 (Z-3366) je bil poslan na analizo C^{14}, ki je pokazala radiokarbonski datum 1862 ± 82 BP. Glede na izvedeno kalibracijo datuma, naj bi ustrina 7 sodila v čas 38 pr. n. št.–375 n. št. (95,4 %) (program OxCal v.4.4.4. (Bronk Ramsey 2021). Več o problematiki radiokarbonskih datacij ustrin je podano v poglavju 5.4.1 o ustrinah.

233 Vzorec žganine iz polnila SE 1501 (Z-3189) je bil poslan na analizo C^{14}, ki je pokazala radiokarbonski datum 1605 ± 114 BP. Glede na izvedeno kalibracijo datuma, naj bi ustrina 8 sodila v čas 233–652 n. št. (95,4 %) (program OxCal v.4.4.4. (Bronk Ramsey 2021)). Več o problematiki radiokarbonskih datacij ustrin je podano v poglavju 5.4.1 o ustrinah.

Ustrina 9, SE 1543/SE 1544, sek. VII, kvadrant A/19

Vkop za ustrino (SE 1543) ovalne tlorisne oblike z zaobljenimi robovi in plitvega nepravilnega preseka je bil vkopan v geološko osnovo, v prodnike (SE 900). Stene vkopa so bile ožgane. Polnilo (SE 1543) je sestavljala sivo rjava ilovica s prodniki iz geološke osnove, v katero je bila ustrina vkopana. Vsebovalo je drobce korodiranega železnega žeblja, nekaj odlomkov netipične keramike[234] in makrobotanične ostanke (laškega muhviča (*Setaria italica*), dresni (*Polygonum sp.*), grašice (*Vicia sp.*), navadnega gabra (*Carpinus betulus*) in bele metlike (*Chenopodium album*). Velikost 1,40 m × 0,85–0,90 m, globina 0,16 m.

234 Vzorec žganine iz polnila SE 1544 (Z-3193) je bil poslan na analizo C^{14}, ki je pokazala radiokarbonski datum 1596 ± 81 BP. Glede na izvedeno kalibracijo datuma, naj bi ustrina 9 sodila v čas 255–640 n. št. (95,4 %) (program OxCal v.4.4.4. (Bronk Ramsey 2021)). Več o problematiki radiokarbonskih datacij ustrin je podano v poglavju 5.4.1 o ustrinah.

Katalog gradiva iz kontekstov ustrin

Ustrina 1

1401 SE 778, sek. VI, sonda 4/4, PN 2962
Dva fragmenta bronaste igle z veliko sploščeno glavico. Ohr. dl. 3,7 cm, š. gl. 2,2 cm, š. 0,3 cm, db. 0,1 cm.

1402 SE 778, sek. VI, sonda 4/4, PN 2955
Fragment bronaste igle kvadratnega preseka, na njej je nerazpoznavna železna gmota. Ohr. dl. 3,8 cm, š. 0,1 cm, db. 0,1 cm.

1403 SE 778, sek. VI, sonda 4/4, PN 2602
Dobro ohranjen fragment bronaste žice pravokotnega preseka. Ohr. dl. 19,2 cm, š. 0,32 cm, db. 0,2 cm.

1404 SE 778, sek. VI, sonda 4/4, PN 2642
Slabo ohranjen bronast predmet, domnevno okov. Dl. 3,0 cm, š. 1,3 cm, db. 0,8 cm.

1405 SE 778, sek. VI, sonda 4/4, PN 2956
Bronast predmet pravokotnega preseka in pravokotne oblike. Dl. 1,5 cm, š. 0,5 cm, db. 1,3 cm.

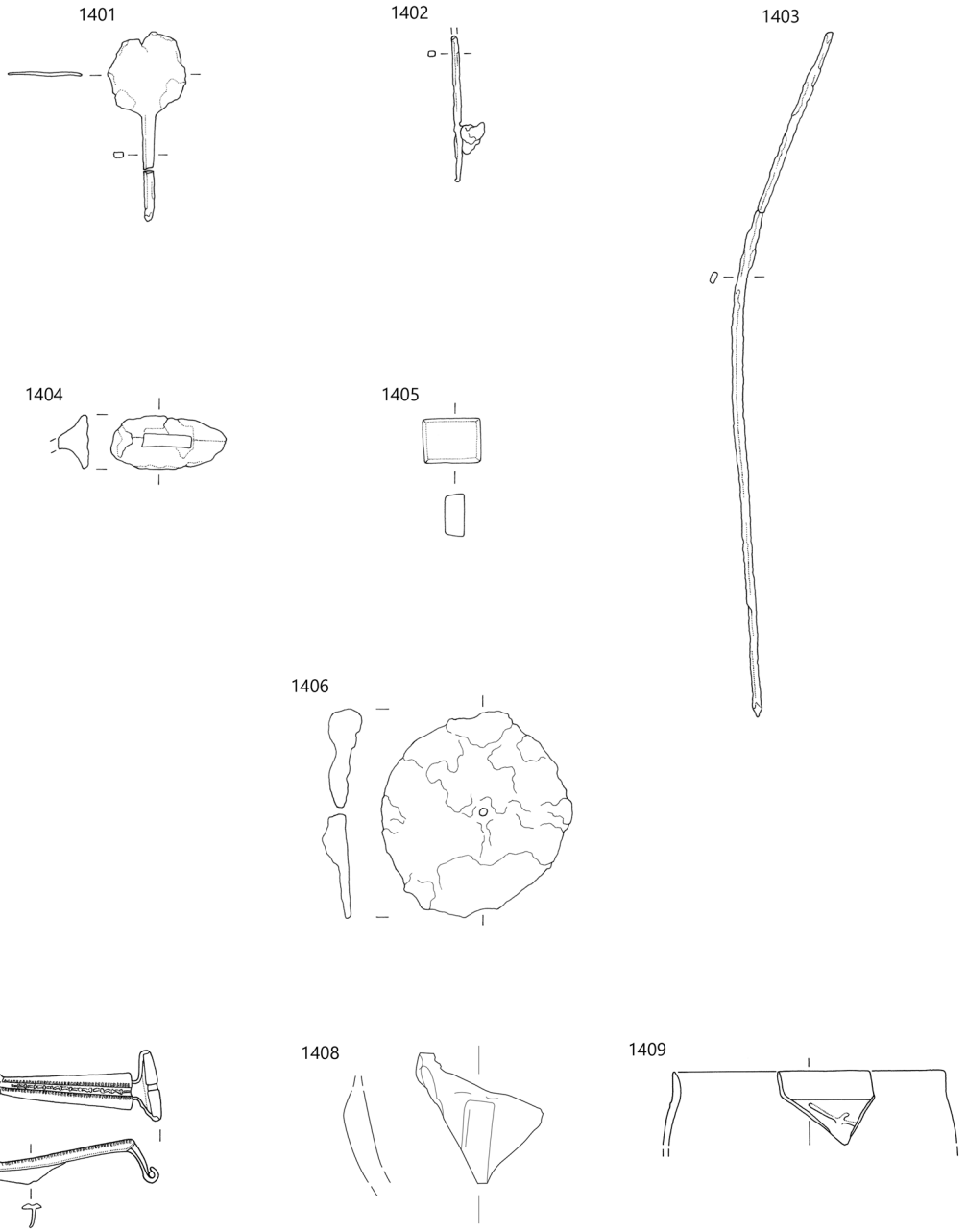
1406 SE 778, sek. VI, sonda 4/4, PN 2964
Močno korodiran železen predmet okrogle oblike z manjšo luknjo na sredini. Pr. 5,0 cm, db. 0,2 cm.

Ustrina 2

1407 SE 745, sek. VI, sonda 4/2, PN 1984
Dobro ohranjen odlomek posrebrene fibule s trakastim lokom in peresovino na šarnir. Lok je okrašen z vrezi. Noga fibule delno ohranjena, igla manjka. Dl. 4,9 cm, š. 2,0 cm.

1408 SE 745, sek. VI, sonda 4/2, PN 1980
Fragment ustja in ostenja rebraste steklene skodelice, izdelano v kalupu. Vel. 3,6 × 3,4 cm.

1409 SE 745, sek. VI, sonda 4/2, OBD. 1260
Keramika tankih sten. Odlomek navpičnega ustja in ostenja skodelice. Na zunanji in notranji površini je slabo ohranjen oranžen premaz. Ostenje je okrašeno z rastlinskim barbotin okrasom. F: KTS6. B: zelo bledo rjava. Pr. u. cm, ohr. v. cm.

1401–1406 ustrina 1, **1407–1409** ustrina 2; merilo 1 : 2.

Ustrina 3

1410 SE 785, sek. VI, sonda 4/4, PN 2626
Fragmenta bronaste igle pravokotnega preseka. Ohr. dl. 5,8 cm, š. 0,2 cm.

1411 SE 785, sek. VI, sonda 4/4, PN 2612
Fragment močno korodiranega železnega enoreznega noža. Ima masiven nastavek za držalo in je pravokotnega preseka. Ohr. dl. 12,3 cm, š. 3,0 cm, db. 0,6 cm.

1412 SE 785, sek. VI, sonda 4/4, PN 3527
Močno korodiran železen žebljiček z gobasto glavico in trnom pravokotnega preseka. Pr. gl. 0,7 cm, ohr. dl. 1,0 cm.

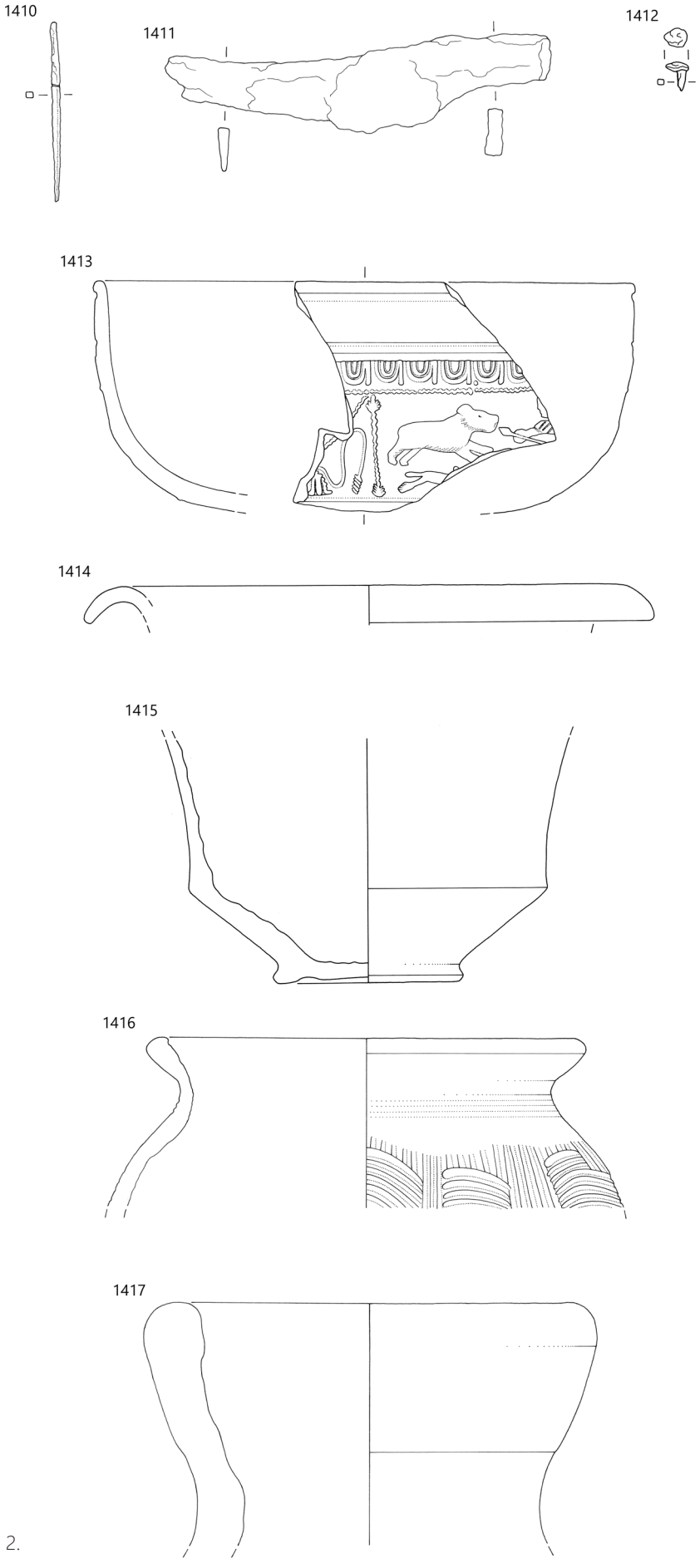
1413 SE 785, sek. VI, sonda 4/4, PN 2613, OBD 2353
Tera sigilata. Odlomka ustja in ostenja sigilatne sklede, tip Drag. 37. Na zunanji in notranji površini je ohranjen debel rdeč premaz. Ostenje je okrašeno reliefnim motivom lovskega prizora. F: TS20. B: rdeča. Pr. u. 17,9 cm, ohr. v. 7,3 cm.

1414 SE 785, sek. VI, sonda 4/4, OBD 2126
Fina keramika. Odlomek navzdol zapognjenega ustja in ostenja skledice (oblika S 1). Na notranji in zunanji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. F: N1a. B: rdeče rumena. Pr. u. 15,6 cm, ohr. v. 1,2 cm.

1415 SE 785, sek. VI, sonda 4/4, PN 2628, OBD 2352
Fina keramika. Odlomka prstanastega dna in ostenja posode. F: N2. B: rdeče rumena. Pr. d. 5,8 cm, ohr. v. 7,8 cm.

1416 SE 785, sek. VI, sonda 4/4, OBD 2124
Groba keramika. Odlomek izvihanega odebeljenega ustja in ostenja lonca (oblika L 1.2). Lonec je izdelan prostoročno, ustje pa je dodelano na vretenu. Rame je na zunanji strani okrašeno z navpičnim metličenjem, čezenj pa so snopi polkrožnega metličenja. F: KK1. B: lisasta, svetlo rjava do črna. Pr. u. 13,3 cm, ohr. v. 5,4 cm.

1417 SE 785, sek. VI, sonda 4/4, OBD 2121
Transportno posodje. Odlomek kelihastega ustja in vratu amfore, tip Dressel 6B. F: A4. B: rdeče rumena. Pr. u. 12,5 cm, ohr. 7,6 cm.

Ustrina 3, merilo 1 : 2.

Ustrina 4

1418 SE 295, sek. VI, sonda 4/4, PN 3520
Dva železna žebljička z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodirana. Pr. gl. 0,8 do 1,0 cm, ohr. dl. od 1,0 do 1,2 cm.

1419 SE 295, sek. VI, sonda 4/4, PN 3521
Dva različno velika železna žebljička z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodirana. Pr. gl. 0,7 do 1,2 cm, ohr. dl. od 0,8 do 1,3 cm.

1420 SE 295, sek. VI, sonda 4/4, PN 3522
Trije železni žebljički z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodirani. Ohr. dl. 1,0 cm, ohr. dl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,8 cm. Pr. gl. 0,8 do 1,2 cm, ohr. dl. od 1,1 do 1,2 cm.

1421 SE 295, sek. VI, sonda 4/4, PN 3523
Del železnega predmeta okroglega preseka v obliki ležeče arabske številke tri. Močno korodiran. Dl. 4,4 cm, š. 1,8 cm, db. 1,0 cm.

1422 SE 295, sek. VI, sonda 4/4, PN 3526–1
Železen žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je zakrivljen. Močno korodiran. Pr. gl. 1,4 cm, ohr. dl. 1,8 cm.

1423 SE 295, sek. VI, sonda 4/4, PN 3526–2
Železen žebljiček s stožčasto glavico in nastavkom za trn kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 0,6 cm, ohr. dl. 0,6 cm.

1424 SE 295, sek. VI, sonda 4/4, PN 3526–3
Železen žebljiček z gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Močno korodiran. Pr. gl. 1,0 cm, ohr. dl. 1,2 cm.

1425 SE 295, sek. VI, sonda 4/4, PN 3526–4
Železen žebljiček s ploščato okroglo glavico in trnom kvadratnega preseka. Trn je zakrivljen. Močno korodiran. Pr. gl. 0,9 cm, dl. 0,7 cm.

1426 SE 298, sek. VI, sonda 4/4, PN 3260
Bronast žebljiček s ploščato glavico in trnom pravokotnega preseka. Š. gl. 0,8 cm, ohr. dl. 0,7 cm.

1427 SE 298, sek. VI, sonda 4/4, PN 3519
Dva železna žebljička z visoko gobasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. od 1,0 do 1,1 cm, ohr. dl. od 1,2 do 1,8 cm.

1428 SE 298, sek. VI, sonda 4/4, OBD 2324
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja čaše (oblika Č 3). F: N1. B: svetlo rdeča. Pr. u. 7,4 cm, ohr. v. 3,0 cm.

1429 SE 298, sek. VI, sonda 4/4, OBD 2326
Transportno posodje. Odlomek ustja in vratu z delom ročaja poznorodoške amfore. Ustje je delno ožgano. F: A19. B: roza. Pr. u. 13,6 cm, rek. ohr. v. 17,0 cm, š. roč. 2,0 cm, db. roč. 2,8 cm.

Ustrina 5

1430 SE 294, sek. VI, sonda 5/4, PN 3517
Fragmentirana igla bronaste fibule. Ohr. dl. 2,7 cm, db. 0,2 cm.

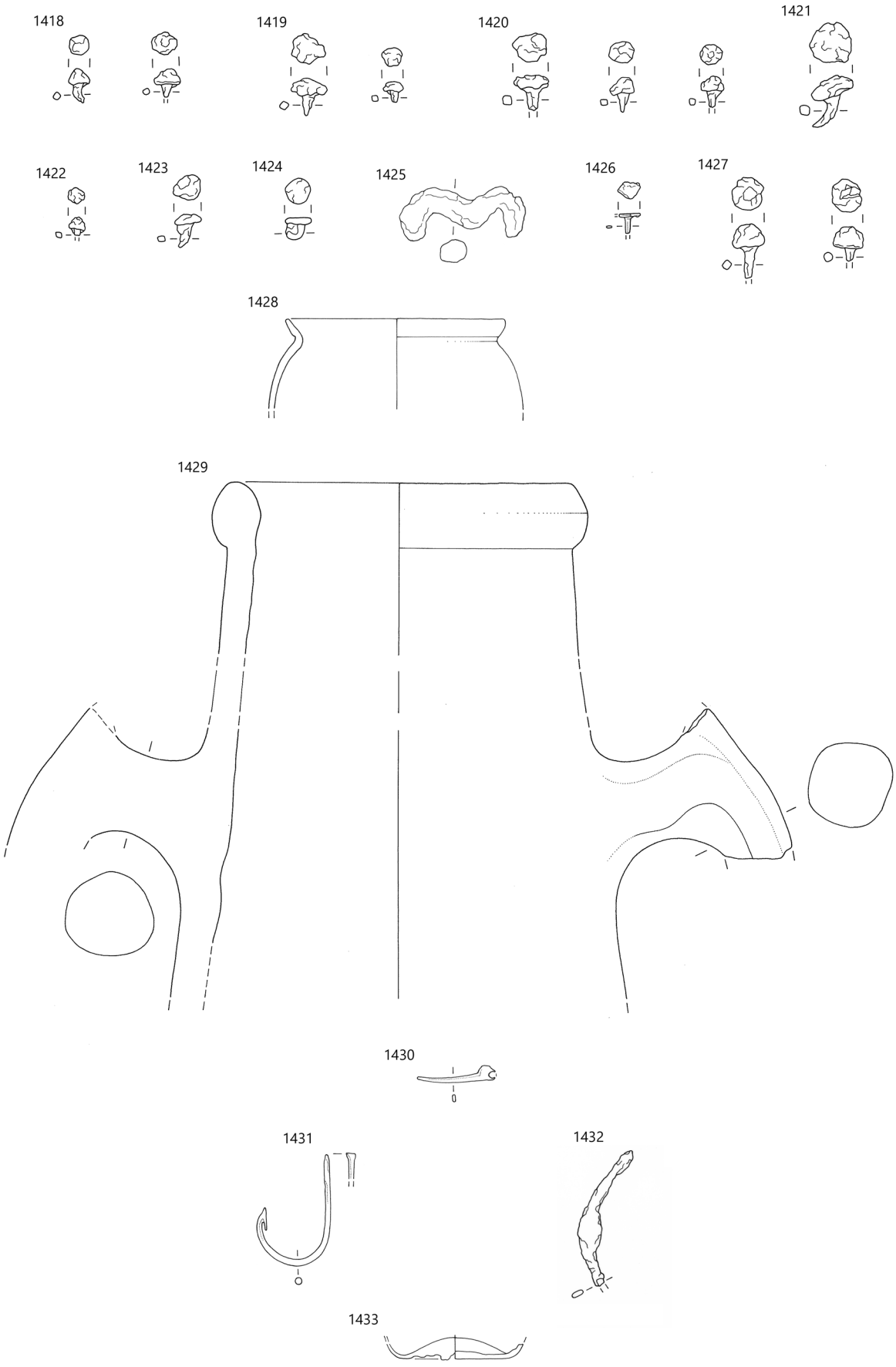
Ustrina 6

1431 SE 1526, sek. VII, kvadrant A6, PN 2575
Dobro ohranjen bronast trnek, okroglega preseka. Pr. 0,2 cm, dl. 3,8 cm.

1432 SE 1526, sek. VII, kv. A6, PN 2573
Trn železnega žeblja (?), sploščeno-ovalnega preseka. Močno korodiran. Ohr. dl. 4,6 cm, š. 0,8 cm.

Ustrina 7

1433 SE 1591, sek. VII, kvadrant A10, PN 3913
Fragment vboklega dna steklene posode. Vidne so sledi prijemalke. Pr. d. 3,7 cm, ohr. v. 0,8 cm.

1418–1429 ustrina 4, **1430** ustrina 5, **1431–1432** ustrina 6, **1433** ustrina 7; merilo 1 : 2.

8.2.4 Katalog ostalih struktur, povezanih z grobiščem

SE 422, SE 424, sek. V, sonda 5235
SE 422 je predstavljala večje, deloma razpršene kamne, pomešane z več odlomki keramike in na severni strani tudi opeke, db. 0,15 m, ležeče ob južnem robu SE 424, ki ga sestavlja koncentracija fragmentov keramike, vmes so še opeke in posamezni večji lomljenci velikosti 25 × 10 cm ter manjši prodniki, velikosti 7 cm × 4 cm. Skupna debelina je znašala 0,20 m. Strukturi sta najverjetneje ostalini nepovezane grobiščne arhitekture.

SE 446, sek. V, sonda 15
Velik prostostoječ kamen peščenjaka. Velikost 0,45 m × 0,24 m, db. 0,15 m. Mejnik grobne parcele (?) ali postament.

SE 447, sek. V, sonda 15
Velik prostostoječ kamen peščenjaka. Na južnem delu so bili še trije manjši lomljenci. Velikost 0,50 m × 0,45 m, db. 0,20 m. Mejnik grobne parcele ali postament.

SE 448, sek. V, sonda 15
Kamnita groblja z gruščem peščenjaka in večjima kamnoma, velikosti 30 cm × 32 cm. Velikost 0,85 m × 0,75 m, db. do 0,20 m. Morda mejnik grobne parcele ali postament.

SE 901, sek. V, sonda 15
Zelo velik kamen preperelega peščenjaka, ki je bil obdan z manjšimi kamni, velikosti do 20 cm. Nekateri, na južni strani, so bili postavljeni pokonci. Velikost 1,20 m × 0,70 m, db. do 0,15 m. Mejnik grobne parcele (?) ali postament.

SE 902, sek. V, sonda 15
Večji lomljenec, peščenjak, ob katerem so bili še štirje večji lomljenci. Velikost 0,52 m × 0,30 m. Mejnik grobne parcele (?) ali postament.

SE 953, sek. V, sonda 9
Obdelan kamen peščenjaka s širšimi podolžnimi rebri, morda umetno obdelan. Ležal je ob grobu 22. Velikost 40 cm × 30 cm, višina 0,20 m.

SE 707, sek. VI, sonda 4/2
Kamnita struktura je bila zložena iz kamnov nepravilne oblike, velikosti od 4 cm × 3 cm do 25 cm × 20 cm, posameznih prodnikov, velikosti od 3 cm × 2 cm do 7 cm × 15 cm, in kosov opeke, velikosti 16 cm × 16 cm. Kamni so bili večinoma kosi peščenjaka belo rumene in svetlo sive barve. Na zahodnem robu strukture sta ležala 2 večja kamna, velikosti do 40 cm × 40 cm, ob katerih so bili na vzhodni strani sistematično zloženi manjši kamni. Velika kamna sta verjetno delovala kot vogalna kamna konstrukcije. V strukturi je bil deponiran odlomek živalske mandibule (*indet. sp.*). Dl. 3,0 m, š. 2,5 m, višina 0,35 m. Struktura verjetno predstavlja ostanek kvadratnega postamenta za nagrobnik, zloženega iz neobdelanih kamnov.

235 Nista označeni na načrtu.

SE 3618, sek. XXI, kv. A–B/21

Štirje večji in štirje manjši beli apnenčasti kamni, ki so bili položeni eden do drugega v dolžini 1,60 m. Posamezne dimenzije kamnov so variirale med 75 cm × 35 cm, 70 cm × 30 cm, 60 cm × 27 cm in 70 cm × 15 cm, manjši pa pod 25 cm × 10 cm. Ležali so brez veziva na plasti 3602, verjetno v sekundarni legi. Pod kamni ni grobov. Verjetno gre za del opreme grobišča.

SE 3840, sek. XXIII, kv. C/35–36

Kamnit pravokotni blok velikosti 0,71 m × 0,22 m in db. 0,15 m je bil vkopan v geološko osnovo (SE 3601). Nahajal se je na zahodni strani ob grobu 65. Plošča ni prekrivala grobne jame. Verjetno gre za oznako groba oz. podstavek za nagrobni spomenik.

SE 3850, sek. XXIII, kv. B/32

Kamnit blok apnenca velikosti 0,74 m × 0,26 m in db. 0,15 m je bil vkopan v geološko osnovo (SE 3801). Nahajal se je vzhodno od groba 69. Plošča ni prekrivala grobne jame. Verjetno gre za oznako groba oz. podstavek za nagrobni spomenik.

SE 3875/SE 3876/SE 3839, sek. XXIII, kv. C/34,35

Vkop jame (SE 3875) pravokotne tlorisne oblike in oglatega preseka je bil vkopan v geološko osnovo (SE 3801 = SE 3601). Vanjo je bil postavljen kamnit blok (SE 3839). Jama (SE 3875) je bila zapolnjena z drobnim prodom, peskom in ilovico (SE 3876). Velikost 0,81 m × 0,30 m, globina 0,30 m. Plošča ni prekrivala grobne jame. Verjetno gre za oznako groba oz. podstavek za nagrobni spomenik.

8.3 Katalog rimskodobnih arheoloških kontekstov, plasti in gradiva na območju grobišča, ki niso povezana z grobiščem

8.3.1 Rimskodobne plasti

SE 403, sek. V, sonda 1
Plast temno rjave (10YR 3/3) mastne fine ilovice z drobci oglja in keramike, db. do 0,20 m, pod SE 402. Naplavinska plast.

SE 427, sek. V, sonda 10
Dokaj sipka plast fine mivkaste ilovice temno rumeno sivkasto rjave barve (10YR 4/4), brez prodnikov, db. od 0,20 m do 0,30 m. V njej so bili odkriti odlomki živalskih kosti (*Bos taurus*). Vrhnja plast v rimskem obdobju, na kateri so zgradili rimsko cesto, morda bivši humus.

SE 944, sek. V, sonda 20
Plast fine mastne sprijemljive temno sivo rjave (10YR 4/1) peščene ilovice, nedefiniranega tlorisa in preseka. Pod cesto SE 411 in njeno ruševino SE 441.

SE 950, sek. V, sonda 20
Premešana, mehka, mastna, sprijemljiva temno sivo rjava (10YR 4/2) plast ilovice z limonitnimi gomolji, db. do 0,30 m. Mešanica SE 944 in SE 432.

SE 3708, sek. XXII, kv. A–D/26–31
Temno rjava zbita plast ilovice s posameznimi kamni in številnimi najdbami (**G1446–G1489**), ki predstavlja nekdanjo hodno površino, v katero so bili vkopani grobovi, db. do 0,35 m.

SE 3904, sek. XXIV
Plast temno rjave zbite prsti je bila dokumentirana v velikosti pribl. 45,0 m × 6,0 m. Plast predstavlja paleotla, ki so ležala pod rimsko cesto (SE 3904) in nad sterilno plastjo (SE 3905).

SE 3913, sek. XXIV, kv. C/37
Plast rjave peščene ilovice, ki je ležala pod tamponom za avtocesto SE 3906 in na geološki osnovi SE 3905.

SE 3936, sek. XXIV, kv. D/37–39
Tanka plast temno rjave mehke prsti nepravilne oblike in db. 0,03 m, ki je vsebovala oglje, odlomke keramike (**G1491–G1496**) in odlomek brona (**G1490**). Gre za naplavinsko plast iz antičnega obdobja, ki je ležala nad hodno površino (SE 3904) in pod recentno naplavinsko plastjo SE 3942.

8.3.2 Rimskodobne strukture

Faza 2a

SE 408[236]**,** sek. V, sonda 4
Prodnata leča, sestavljena iz prodnikov od 2 cm do 12 cm in rjave (10YR 4/3) dokaj sipke ilovice, db. do 0,30 m. Prodniki so bili nekoliko prepereli, sama leča pa je bila pomešana tudi s SE 405. Na površini je bil evidentiran odlomek rimske keramike.

SE 938/SE 938a,[237] sek. V, sonda 8
Vkop jame (SE 938a) nedefinirane tlorisne oblike in preseka je bil zapolnjen z drobljivim polnilom žganine in ilovice črne barve (2.5YR 2.5/1). Nahajal se je pod grobom 11. Dolžina 1,20 m, š. 0,75 m, globina 0,13 m.

SE 3741/SE 3742, sek. XXII, kv. C/26–27
Vkop jame (SE 3741) nepravilne tlorisne oblike in nepravilnega preseka je bil zapolnjen z rjavo peščeno ilovico s koščki ožgane gline in oglja (SE 3742). Poškodovan je bil z vkopi grobov 41 in 35. Velikost 0,63 m × 0,63 m, globina 0,19 m.

Faza 2b

SE 413a/SE 413, sek. V, sonda 7
Vkop jame (SE 413a) elipsoidne tlorisne oblike in nepravilnega U-preseka je bil vkopan v plast SE 409 in geološko osnovo (SE 405). Zapolnjevala ga je mastna, sprijemljiva temno rjava (10YR 3/3) peščena ilovica z redkimi drobci peska in drobnimi kamenčki (do 4 mm). Velikost 1,8 m × 0,75 m, globina 0,80 m.

SE 903, SE 904, sek. V, sonda 14
Večja zbita groblja (SE 903), sestavljena iz lomljencev in nekaj opeke ter drobcev malte. Na sredini je bila vidna žganina (SE 904), pomešana s temno sivo rjavo (10YR 4/3) peščeno ilovico, ob strani pa so bili živalska mandibula (*Bos taurus*) in še drugi odlomki živalskih kosti (*indet. sp.*). Dl. 4,85 m, š. 1,93 m.

SE 912a/SE 912, sek. V, sonda 14
Vkop jame (SE 912a) nepravilne ovalne tlorisne oblike in U-preseka je bil vkopan v geološko osnovo (SE 423) in zapolnjen z mastno, sprijemljivo, temno rumenkasto rjavo (10YR 4/4) peščeno ilovico (SE 912). Dl. 1,57 m, š. 0,77 m, globina 0,30 m.

SE 924a/SE 925, SE 924, sek. V, sonda 18
Vkop jame (SE 924a) nepravilne krožne oblike in nedefiniranega preseka, je bil vkopan v rimskodobno plast (SE 427) in zapolnjen s fino, dokaj sprijemljivo ilovico olivno rjave barve (2.5Y 3/4), v kateri so se nahajali tudi odlomki keramike (**G1434**) in živalskih kosti (*indet. sp.*). Jamo SE 924/SE 924a je prekrivala fina, temno rumenkasto rjava (10YR 3/4) plast ilovice, krožnega tlorisa in lečastega preseka (SE 925). Dl. 1,30 m, globina 0,64 m.

SE 927, sek. V, sonda 18
Fina, dokaj sprijemljiva plast žganine in ilovice, črne barve (2.5Y 2.5/1), nepravilnega tlorisa in nedefiniranega preseka. V njej so se nahajali drobci in odlomki keramike, živalska mandibula (*Bos taurus*) ter odlomki drugih živalskih kosti (*indet. sp.*). Kurišče. Dl. 0,60 m, š. 0,45 m, db. 0,05 m.

SE 932a/SE 932, sek. V, sonda 9
Vkop jame (SE 932a) pravokotne oblike in preseka, zapolnjen z drobljivo temno rumenkasto rjavo (10YR 4/4) peščeno ilovico (zrnca manjša od 1 mm) z odlomki keramike (**G1435**) in živalskih kosti (*indet. sp.*), globine do 0,50 m.

SE 935, sek. V, sonda 20
Skupek večjega kamenja in prodnikov, velikosti 20 × 14 cm, s keramiko in živalskimi kostmi. Dl. 0,95 m, š. 0,85 m, globina od 0,15 do 0,20 m.

236 Ni izrisan na načrtu.

237 Ni izrisan na načrtu.

SE 936, sek. V, sonda 20
Skupek večjega kamenja, velikosti 15 × 12 cm, ki je bil pomešan z ilovico. Skupek kamenja je bil postavljen v venec, v sredini je bil viden vkop stojke, širine 0,09 m. Dl. 0,50 m, š. 0,45 m in globina 0,20 m.

SE 937a/SE 937, sek. V, sonda 9
Vkop jame (SE 937a) nedefinirane tlorisne oblike in preseka je bil zapolnjen s trdnim polnilom, sestavljenim iz prodnikov velikosti do 10 cm, keramike in ilovice (SE 937). Dl. 0,80 m, š. 0,28 m.

SE 939, sek. V, sonda 22
Kamnita konstrukcija suhozida, ki je bila sestavljena iz kamnov lomljencev različnih velikosti (do 20 × 20 cm), ohranjenih v višino v štiri vrste. V njej se je nahajal železen žebelj (**G1436**). Dl. 0,48 m, š. 0,40 m.

SE 940a/SE 940, sek. V, sonda 9
Vkop manjše jame (SE 940a) krožne tlorisne oblike in U-preseka je bil zapolnjen s temno sivkasto rjavo (10YR 4/2) fino mastno ilovico. Jama za stojko. Dl. 0,17 cm, š. 0,19 cm, globina 0,20 cm.

SE 943a/SE 943, sek. V, sonda 9
Vkop jame (SE 943a) pravokotnega tlorisa in pravokotnega preseka, je bil vkopan geološko osnovo (SE 423) in zapolnjen s fino, drobljivo temno rjavo (10YR 3/3) peščeno ilovico. Jama je bila locirana južno od groba 1. Velikost 0,65 m × 0,60 m, globina 0,15 cm.

SE 947a/SE 933/SE 947, sek. V, sonda 9
Vkop jame (SE 947a) krožne tlorisne oblike in U-preseka je bil zapolnjen s peščeno ilovico (pesek velikosti 0,1 cm), dokaj sprijemljivo in mastno, temno rumenkasto rjave (10YR 4/4) barve. Na njej je ležala kamnita plošča SE 933, velikosti 48 cm × 32 cm × 16 cm. Premer 0,50 m, globina 0,13 m.

SE 952a/SE 952, SE 956, sek. V, sonda 15
Vkop jame (SE 952a) nedefinirane tlorisne oblike in pravokotnega preseka, je bil vkopan v geološko osnovo (SE 432). Jamo je zapolnjevala rjava (10YR 4/3) mastna, sprijemljiva peščena ilovica, pomešana s peskom in kamenjem, velikosti do 1 cm (SE 952). Kot sestavni del polnila SE 952 sta bili v profilu evidentirani dve liniji prodnikov dolžine 0,9 m. Ohranjena je bila le v manjšem delu. Ohr. vel. 2,30 m × 0,20 m, globina 0,10 cm.

SE 3631/SE 3632, sek. XXI, kv. B/24–25
Vkop jame (SE 3631) nepravilne ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, je bil vkopan v geološko osnovo. Zapolnjen je bil s polnilom (SE 3632), sestavljenim iz dokaj čiste rjave ilovice (10YR 5/3). Velikost 1,70 m × 1,20 m, globina 0,10 m.

SE 3639/SE 3640, sek. XXI, kv. C/24
Vkop jame (SE 3639) nepravilne tlorisne oblike in polkrožnega preseka, je bil vkopan v geološko osnovo. Zapolnjen je bil s temno sivo rjavo (10YR 3/2) ilovico (SE 3640). Velikost 1,52 m × 1,10 m, globina 0,30 m.

SE 3682/SE 3683, sek. XXI, kv. C/25
Vkop jame za stojko (SE 3682) okrogle tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, je bil vkopan v geološko osnovo. Polnilo vkopa (SE 3683) je sestavljala zelo temno siva (10YR 3/1) trdna zbita ilovica s koščki oglja. Velikost 0,53 m × 0,50 m, globina 0,11 m.

SE 3684/SE 3685, sek. XXI, kv. C/25
Vkop jame za stojko (SE 3684) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, je bil vkopan v geološko osnovo. Zelo plitvo ohranjen. Polnilo vkopa (SE 3685) je sestavljala zelo temno siva (10YR 3/1) trdna zbita ilovica s koščki oglja. Velikost 0,42 m × 0,25 m, globina 0,04 m.

SE 3619/SE 3620, sek. XXI, kv. B/22
Vkop jame (SE 3619) ovalne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in zaobljenega dna, je bil vkopan v geološko osnovo. Zapolnjen je bil s polnilom (SE 3620), sestavljenim iz sivo rjave peščene ilovice (10YR 4/3), s koščki oglja in posameznimi drobci ožgane ilovice in lončenine. Velikost 1,60 m × 1,10 m, globina 0,28 m.

SE 4117/SE 4118, sek. XXI, kv. A–C/21–26
Vkop jame (SE 4117) nepravilne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in nepravilno zaobljenega dna, je bil vkopan v geološko osnovo. Polnilo vkopa (SE 4118) je sestavljala svetlo siva in rjava trdna zbita ilovica s koščki oglja in lepa. Velikost 1,48 m × 1,23 m, globina 0,14 m.

SE 4130/SE 3681, sek. XXI, kv. B/22–23
Vkop večje jame (SE 4130) ovalne oblike, poševnih, skoraj navpičnih sten in ravnega dna, vkopan v geološko osnovo. Polnilo vkopa (SE 3681) je sestavljala temno rjava (10YR 3/1) trdna zbita ilovica s prodniki, koščki oglja in ožgane gline/lepa ter odlomki keramike (**G1437**). Velikost 2,77 m × 1,50 m, globina 0,80 m.

SE 4048, sek. XXII, kv. C/26
Lisa temno rjave do črne peščene ilovice s koščki ožgane gline, okrogle tlorisne oblike in U-preseka, premera pribl. 0,35 m.

SE 3828, sek. XXIII, kv. A–B/32
Nepravilna koncentracija apnenčastih kamnov, različnih velikosti (30–50 cm). Kamni med seboj niso bili povezani in niso prekrivali groba. Velikost 1,60 m × 1,47 m, db. 0,22 cm. Ruševina (?).

SE 3898/SE 3899, sek. XXIII, kv. B/31
Vkop jame (SE 3898) nepravilne ovalne tlorisne oblike in plitvega nepravilnega preseka je bil zapolnjen svetlo sivo rumeno peščeno ilovico z drobci oglja ožgane ilovice in najdbami (**G1438–G1439**). Velikost 1,50 m × 0,52 m, globina do 0,10 m.

SE 4115/SE 4116, sek. XXIII, kv. C/35
Vkop jame (SE 4115) nepravilne ovalne tlorisne oblike in plitvega polkrožnega preseka, ki ga je zapolnjevala rjava peščena ilovica (SE 4116) z odlomki keramike (**G1443**). Velikost 1,76 m × 0,92 m, globina do 0,20 m.

SE 3918/SE 3919, sek. XXIV, kv. D/38
Vkop jame (SE 3918) pravokotne tlorisne oblike, rahlo poševnih sten in U-preseka. Jama je bila zapolnjena z zbito rjavo ilovico z drobci oglja (SE 3919) s korodiranimi drobci železnega žeblja (PN 5854).

Faza 2c

SE 4105/SE 4106, sek. XXIII, kv. C/36
Vkop jame (SE 4105), nepravilne okrogle tlorisne oblike in plitvega U-preseka je bil zapolnjen s temno rjavo peščeno ilovico z drobci oglja in ožgane ilovice (SE 4106) ter najdbami (**G1440–G1442**). Poškodoval je severni rob groba 104. Velikost 0,98 m × 0,99 m, globina do 0,06 m.

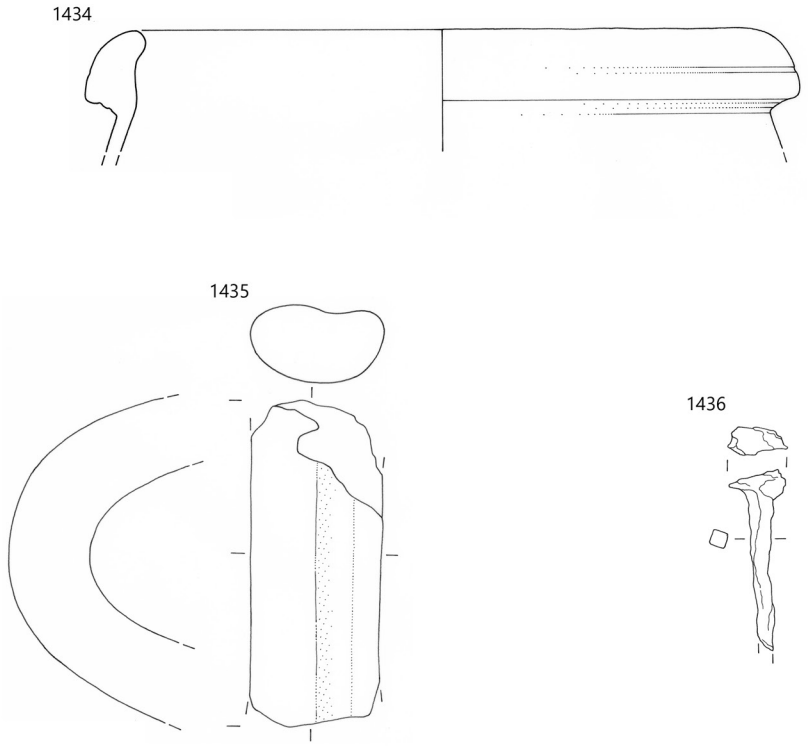
8.3.3 Katalog gradiva iz kontekstov in plasti na območju grobišča, ki niso povezani z grobiščem

1434 SE 924, sek. V, kv. S18, OBD 1300
Groba keramika. Del odebeljenega ustja in vratu lonca, tip Auerberg. Odlomek je prežgan. F: KK3/KK15. B: lisasta, rjava do črna. Pr. u. 16,2 cm, ohr. v. 3,2 cm.

1435 SE 932, sek. V, sonda 9, OBD 1348
Fina keramika. Odlomek narebrenega ročaja posode. F: N2. B: rdeča. Š. roč. 3,5 cm, ohr. dl. roč. 8,6 cm, db. roč. 2,0 cm.

1436 SE 939, sek. V, sonda 22, PN 1248
Železen žebelj z močno poškodovano glavico in trnom kvadratnega preseka. Š. tr. 0,4 cm, ohr. dl. 5,0 cm.

1437 SE 3681, sek. XXI, kv. /, PN 6024
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja lonca. Ostenje je okrašeno z vodoravnim in poševnim metličenjem. F: KK4. B: zunanja površina je svetlo rjava, notranja in prelom pa črna. Pr. d. 19,8 cm, nv. pr. 35,8 cm, ohr. rek. v. 29,2 cm.

1434 SE 924, **1435** SE 932, **1436** SE 939, **1437** SE 3681; **1437** merilo 1 : 3, **ostalo** merilo 1 : 2.

1438 SE 3899, sek. XXIII, kv. B/31, PN 6025
Fina keramika. Odlomek navzdol zavihanega ustja in ostenja sklede. Na notranji površini so sledi rdečega premaza. Na notranji strani je pod robom ustja široka kanelura. F: N1a/N2a. B: lisasta, svetlo rdeča do siva. Pr. u. 22,0 cm, ohr. v. 2,0 cm.

1439 SE 3899, sek. XXIII, kv. B/31, OBD SE 3899–1
Fina keramika. Odlomek dna in ostenja posode. Na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Na zunanji strani je nad dnom okras drobne kanelure. Ostenje je ožgano. F: NK1. B: lisasta, rdeča do svetlo rjava. Pr. d. 3,4 cm, ohr. v. 6,2 cm.

1440 SE 4106, sek. XXIII, kv. C/36, OBD SE 4106–1
Dva odlomka železnega žebljička s stožčasto glavico in trnom kvadratnega preseka. Pr. gl. 1,0 cm, rek. ohr. v. 2,8 cm.

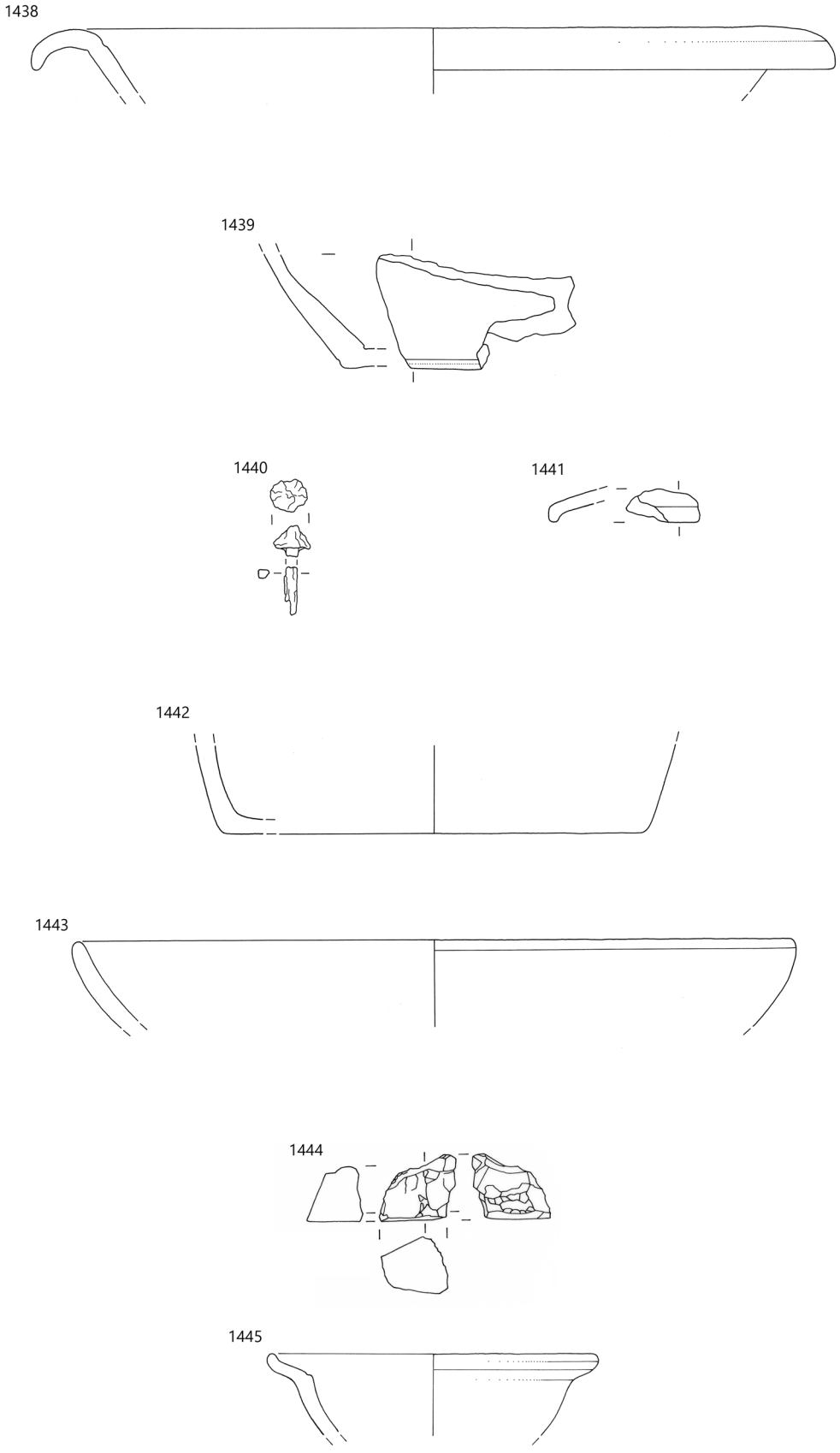
1441 SE 4106, sek. XXIII, kv. C/36, OBD SE 4106–3
Fina keramika. Odlomek odebeljenega roba in ostenja pokrova. F: N1. B: svetlo rjava. Vel. 1,0 × 2,2 cm.

1442 SE 4106, sek. XXIII, kv. C/36, OBD SE 4106–2
Fina keramika. Odlomek dna in ostenja posode, verjetno krožnika. Na notranji površini so vidni ostanki rdečega premaza. F: NK1. B: svetlo rjava. Pr. d. 13,0 cm, ohr. v. 2,8 cm.

1443 SE 4116, sek. XXIII, kv. C/35, OBD SE 4116–1
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika. Na notranji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. Odlomek je ožgan. F: NK1. B: lisasta, rdeča. Pr. u. 22,2 cm, ohr. v. 2,6 cm.

1444 SE 407, sek. V, sonda 9, PN 595
Polipolarno jedro iz sivega meliranega kremena. Dl. 2,6 cm, š. 2,0 cm, db. 1,8 cm.

1445 SE 3911, sek. XXIII, kv. D/38, OBD SE 3911–1
Fina keramika. Odlomek skoraj vodoravno izvihanega odebeljenega ustja in ostenja skodele. Na notranji površini in zgornjem zunanjem delu so ohranjene sledi svetlo rdečega do oranžnega premaza. Na robu ustja je plitva kanelura. Odlomek je ožgan. F: N1a. B: bledo rjava. Pr. u. 10,0 cm, ohr. v. 2,6 cm.

1438–1439 SE 3899, **1440–1442** SE 4106, **1443** SE 4116, **1444** SE 407, **1445** SE 3911; merilo 1 : 2.

1446 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27, PN 5692
Noga in del loka bronaste fibule z gumbom na loku. Lok je okrašen s cikcak vrezi v več linijah. Ohr. dl. 4,0 cm, ohr. v. 2,5 cm.

1447 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–31
Železen žebelj s poškodovano ploščato glavico in trnom kvadratnega preseka. Korodiran. Š. gl. 2,2 cm, ohr. dl. 8,6 cm.

1448 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27–28, OBD SE 3708–12
Del železne igle okroglega preseka. Korodirana. Pr. 0,4 cm, ohr. dl. 7,3 cm.

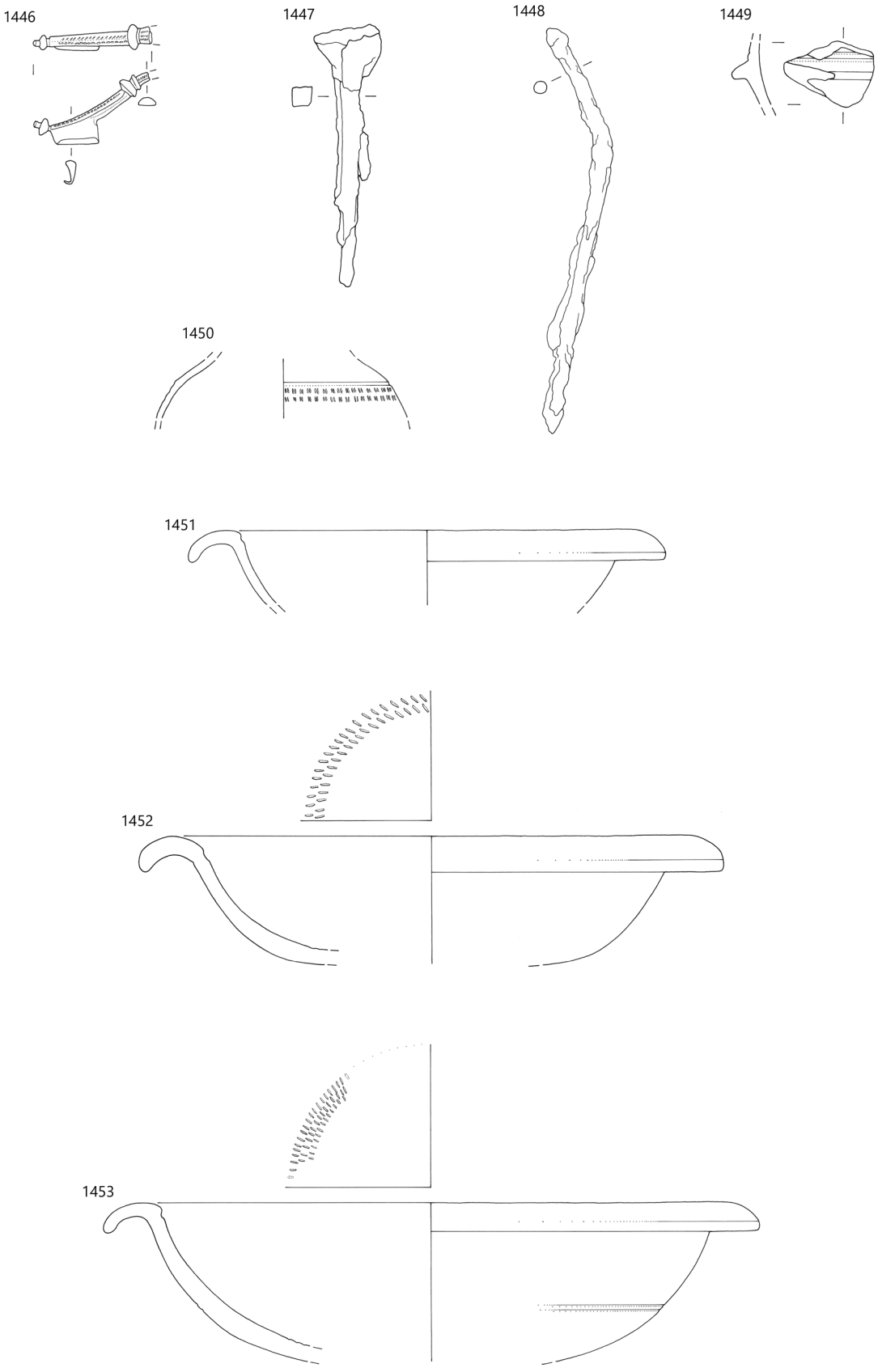
1449 SE 3708, sek. XXII, kv. A/37, OBD SE 3708–17
Tera sigilata. Odlomek ostenja sigilatne skodelice. Na zunanji in notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Ostenje je okrašeno z vodoravnim rebrom. F: TS16. B: močno rdeče rumena. Vel. 2,2 × 3,0 cm.

1450 SE 3708, sek. XXII, kv. A/37, OBD SE 3708–10
Fina keramika. Odlomek ramena finega lonca, čaše ali vrčka. Na notranji in zunanji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Ostenje je okrašeno s plitvo kaneluro in pasom peresnega okrasa pod njo. Odlomek je prežgan. F: FN1. B: svetlo rjava do svetlo rdeča. Nv. pr. 9,0 cm, ohr. v. 2,0 cm.

1451 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28–29, OBD SE 3708–5
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja in ostenja sklede, posnetek tipa Consp. 39/43. Na notranji površini je ohranjen svetlo rdeč premaz. Pod robom ustja je na notranji strani kanelura. F: N1a. B: svetlo rdeče rumena. Pr. u. 14,0 cm, ohr. v. 2,4 cm.

1452 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27, OBD SE 3708–39
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja in ostenja sklede, posnetek tipa Consp. 39/43. Pod robom ustja je ostenje okrašeno s široko kaneluro, na dnu pa s pasom peresnega okrasa. Odlomek je ožgan. F: N1. B: lisasta, siva do svetlo rdeča. Pr. u. 16,4 cm, ohr. v. 4,2 cm.

1453 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28–29, OBD SE 3708–1
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja in ostenja sklede, posnetek tipa Consp. 39/43. Na notranji površini je ohranjen rdeč premaz. Pod robom ustja je na notranji strani široka plitva kanelura. Dno je na notranji strani okrašeno s pasom peresnega okrasa. Odlomek je ožgan. F: N1a. B: lisasta, rdeča do svetlo rjava. Pr. u. 20,o cm, ohr. v. 5,2 cm.

SE 3708, merilo 1 : 2.

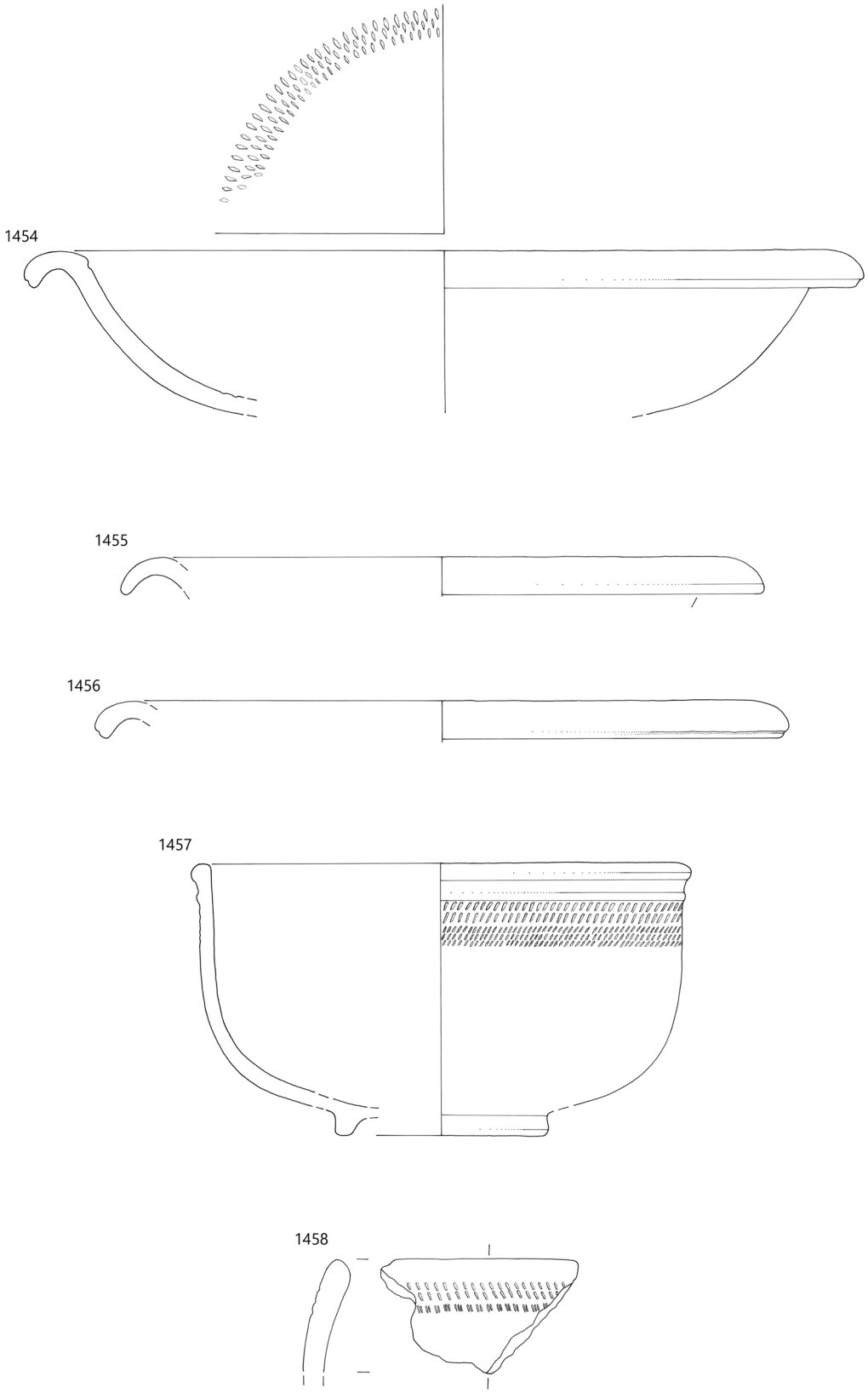
1454 SE 3708, sek. XXII, kv. /, OBD SE 3708–23
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja in ostenja sklede, posnetek tipa Consp. 39/43. Na notranji strani je slabo ohranjen rdeč premaz. Rob ustja je na zunanji strani okrašen s široko kaneluro, pod robom ustja na notranji strani pa je široka in plitva kanelura. Dno je na notranji strani okrašeno s pasom peresnega okrasa. Odlomek je ožgan. F: N1a. B: lisasta, siva do svetlo rdeča. Pr. u. 24,0 cm, ohr. v. 5,0 cm.

1455 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28–29, OBD SE 3708–2
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja sklede, posnetek tipa Consp. 39/43. F: N1. B: svetlo rdeče rumena. Pr. u. 18,0 cm, ohr. v. 1,2 cm.

1456 SE 3708, sek. XXII, kv. /, OBD SE 3708–40
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja in ostenja sklede, posnetek tipa Consp. 39/43. Na notranji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Rob ustja je na zunanji strani okrašen s kaneluro. Odlomek je ožgan. F: N1a. B: bledo rjava. Pr. u. 19,6 cm, ohr. v. 1,2 cm.

1457 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28–29, OBD SE 3708–3
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja, ostenja in dna sklede, posnetek tipa Drag. 37. Na zunanji površini in čez rob notranje je slabo ohranjen rdeč premaz. Pod robom ustja je na zunanji strani široka plitva kanelura, pod njo pa vodoravno rebro in pas peresnega okrasa. F: N1a. B: rdeče rumena. Pr. u. 15,6 cm, pr. d. 3,2 cm, rek. v. 8,4 cm.

1458 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–7
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja sklede. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. Odlomek je močno ožgan. F: N1a/N2a. B: siva. Vel. 3,6 × 6,2 cm.

SE 3708, merilo 1 : 2.

1459 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–44
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja sklede. Na zunanji in notranji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. Rob ustja je okrašen s široko kaneluro in pasom koleščkanja. F: N1a. B: svetlo rumeno rdeča. Pr. u. 24,4 cm, ohr. v. 1,0 cm.

1460 SE 3708, sek. XXII, kv. /, OBD SE 3708–45
Fina keramika. Odlomek vodoravno izvihanega ustja in ostenja sklede. Na notranji površini je ohranjen črn premaz. Rob ustja je okrašen z dvema kanelurama in pasovoma slabo vidnega peresnega okrasa. F: N6a. B: površina je siva, prelom svetlo rjav. Vel. 4,8 × 6,2 cm.

1461 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28–29, OBD SE 3708–38
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja sklede. Na notranji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. Dno je na notranji strani okrašeno s pasom peresnega okrasa. Odlomek je ožgan. F: N1a. B: lisasta, svetlo rumeno rdeča. Pr. d. 8,0 cm, ohr. v. 2,0 cm.

1462 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28–29, OBD SE 3708–37
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja sklede. Na notranji površini je delno ohranjen rjav premaz. Dno je na notranji strani okrašeno s pasom peresnega okrasa. Odlomek je ožgan. F: N1a. B: bledo rjava. Pr. d. 6,9 cm, ohr. v. 2,2 cm.

1463 SE 3708, sek. XXII, kv. /, OBD SE 3708–35
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja sklede. Na zunanji površini so ohranjeni ostanki svetlo rdečega premaza. F: N1a. B: svetlo rdeče rumena. Pr. d. 7,0 cm, ohr. v. 1,4 cm.

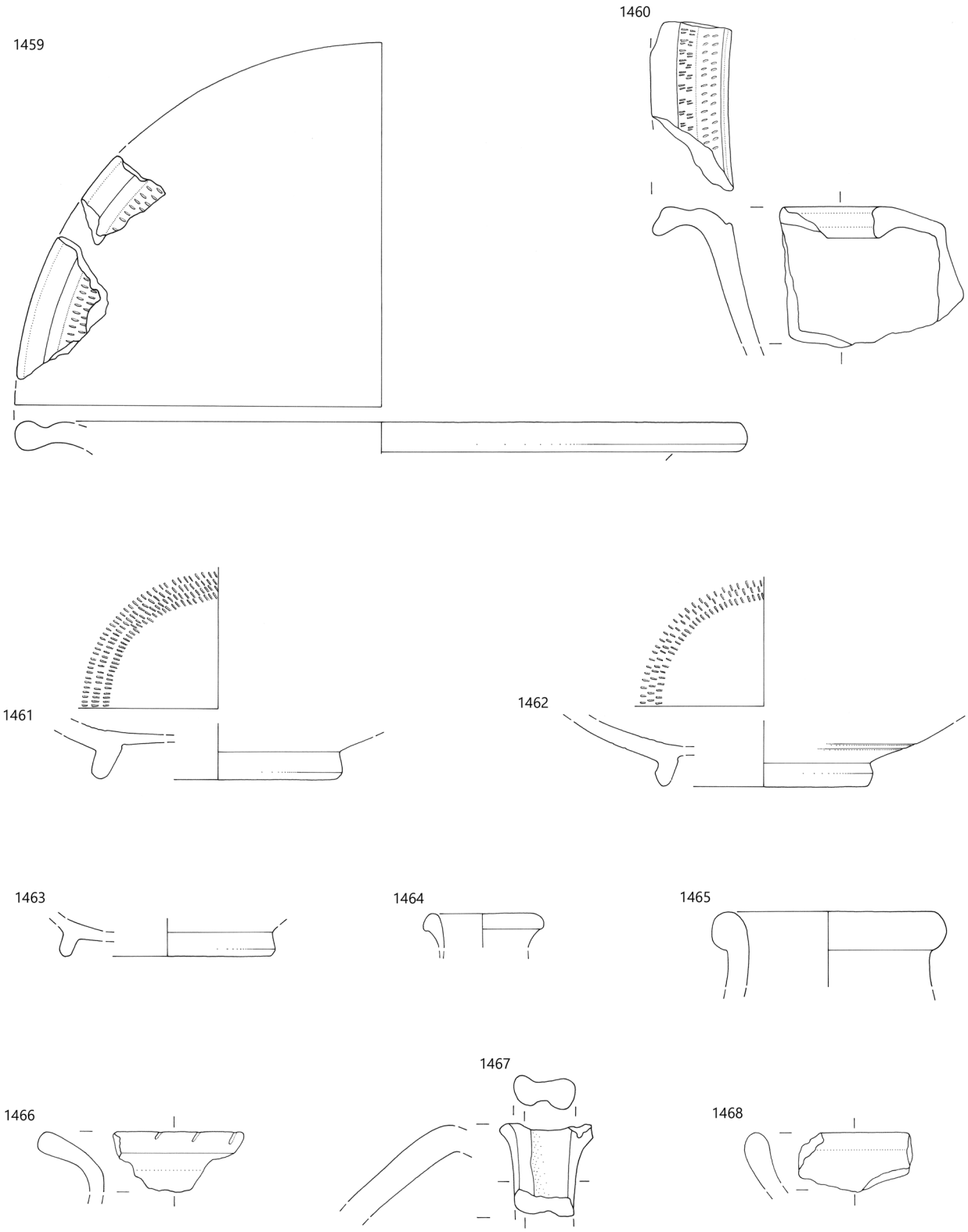
1464 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–8
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in vratu vrčka. F: N1. B: rdeče rumena. Pr. u. 3,8 cm, ohr. v. 1,1 cm.

1465 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28–29, OBD SE 3708–20
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in vratu vrča. F: N2. B: roza. Pr. u. 7,8 cm, ohr. v. 2,6 cm.

1466 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27, OBD SE 3708–11
Fina keramika. Odlomek izvihanega ustja finega lonca ali vrča. Rob ustja je okrašen z odtiskovanjem šila. F: N1. B: roza. Vel. 2,0 × 4,4 cm.

1467 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–43
Fina keramika. Odlomek profiliranega ročaja vrčka. F: N1. B: roza. Š. roč. 3,2 cm, ohr. dl. roč. 3,0 cm, db. roč. 1,0 cm.

1468 SE 3708, sek. XXII, kv. /, OBD SE 3708–6
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in ostenja krožnika ali sklede. Na notranji površini so ohranjeni ostanki temno rdečega premaza. F: N2a. B: rdeče rumena. Vel. 2,0 × 4,0 cm.

SE 3708, merilo 1 : 2.

1469 SE 3708, sek. XXII, kv. /, OBD SE 3708–36
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja posode. F: N1. B: svetlo rdeče rumena. Pr. d. 5,0 cm, ohr. v. 2,8 cm.

1470 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27–28, OBD SE 3708–14
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja posode. Odlomek je delno ožgan. F: N1. B: lisasta siva, do roza. Pr. d. 7,8 cm, ohr. v. 1,8 cm.

1471 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–18
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja sklede. F: N5. B: zunanja površina je svetlo siva, notranja površina in prelom pa svetlo rjava. Pr. d. 9,4 cm, ohr. v. 2,2 cm.

1472 SE 3708, sek. XXII, kv. A/29–30, OBD SE 3708–4
Fina keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja posode. F: N2. B: rdeče rumena. Pr. d. 9,0 cm, ohr. v. 1,4 cm.

1473 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27–28, OBD SE 3708–22
Fina keramika. Odlomek rahlo vbočenega dna in ostenja posode. F: N1. B: svetlo rdeče rumena. Pr. d. 3,2 cm, ohr. v. 2,8 cm.

1474 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27–28, OBD SE 3708–9
Fina keramika. Odlomek odebeljenega roba in ostenja pokrova. F: N1. B: bledo rjava. Vel. 2,1 × 5,0 cm.

1475 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27, OBD SE 3708–32
Fina keramika. Odlomek uvihanega ustja in ostenja krožnika. Na zunanji in notranji površini je slabo ohranjen rdeč premaz. F: NK2. B: svetlo rjava. Pr. u. 18,0 cm, pr. d. 14,2 cm, v. 3,2 cm.

1476 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27–28, OBD SE 3708–19
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika. Na notranji površini in čez rob je ohranjen rdeč premaz. Rob ustja in zunanja površina sta ožgana. F: NK1. B: svetlo rjava. Vel. 3,2 × 5,0 cm.

1477 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–27
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika. Na notranji površini so ohranjeni ostanki rdečega premaza. F: NK2. B: svetlo rjavo rdeča. Vel. 2,0 × 4,4 cm.

1478 SE 3708, sek. XXII, kv. /, OBD SE 3708–29
Fina keramika. Odlomek navznoter odebeljenega ustja in ostenja krožnika ali pekača. Rob ustja in zunanja površina sta ožgana. F: KK3. B: lisasta, temno siva do črna. Vel. 4,8 x 4,8 cm.

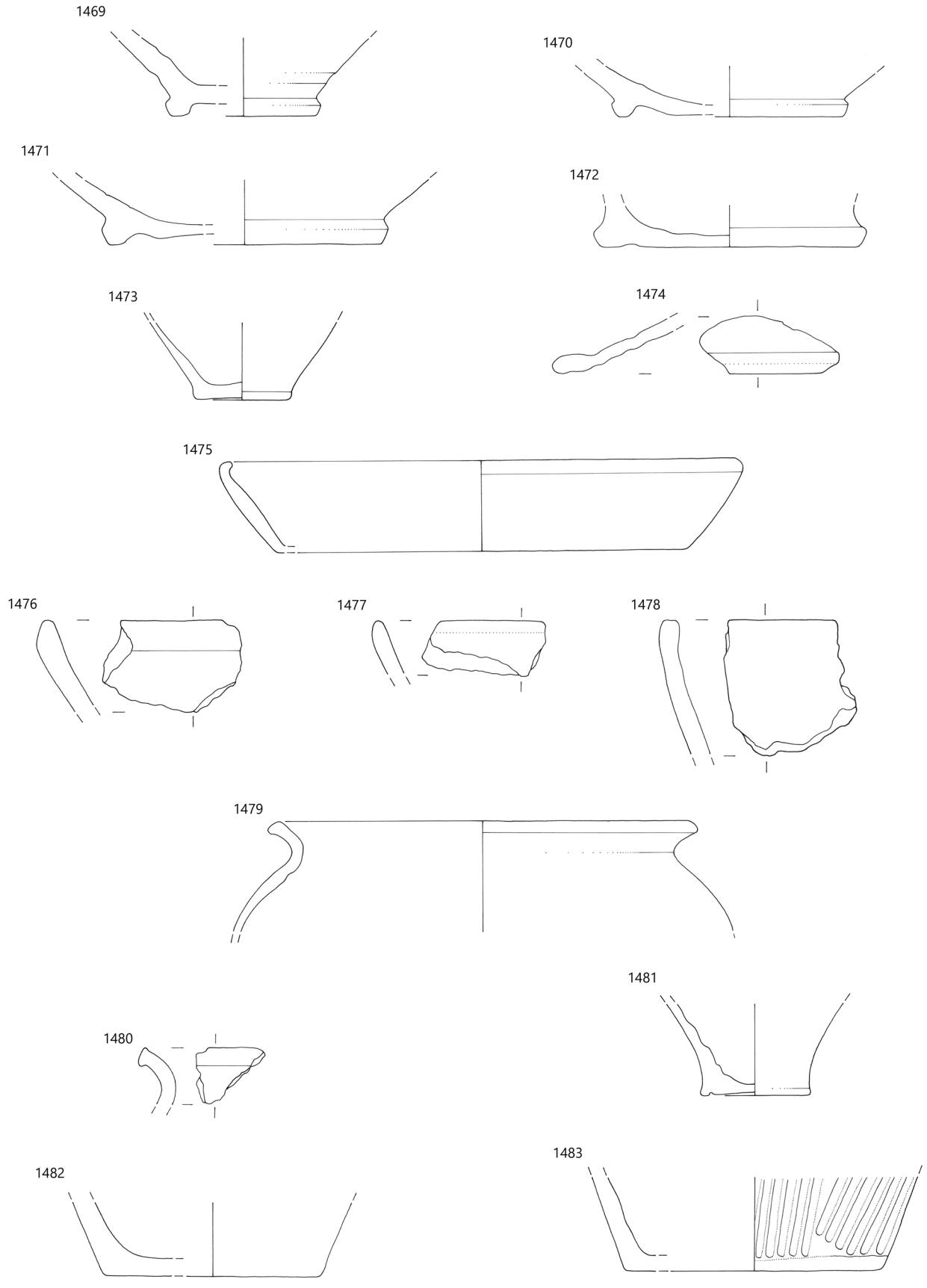
1479 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–25
Groba keramika. Odlomek izvihanega ustja in ostenja lonca. F: KK4. B: črna. Pr. u. 14,8 cm, ohr. v. 3,8 cm.

1480 SE 3708, sek. XXII, kv. A/8, OBD SE 3708–26
Groba keramika. Odlomek izvihanega odebeljenega ustja in vratu lonca. F: KK2. B: lisasta, svetlo rjava do siva. Vel. 2,0 × 2,4 cm.

1481 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28–29, OBD SE 3708–21
Groba keramika. Odlomek prstanastega dna in ostenja manjšega lonca ali čaše. Površina je ožgana. F: KK5. B: svetlo rjava. Pr. d. 3,8 cm, ohr. v. 3,2 cm.

1482 SE 3708, sek. XXII, kv. C–D/26–27, OBD SE 3708–13
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja lonca. Odlomek je ožgan. F: KK3. B: lisasta, črna do rjava. Vel. 7,5 × 2,6 cm.

1483 SE 3708, sek. XXII, kv. A/27,28, OBD SE 3708–15
Groba keramika. Odlomek dna in ostenja lonca. Ostenje je okrašeno s poševnim glavničenjem. F: KK1. B: lisasta, črna. Pr. d. 9,0 cm, ohr. v. 3,2 cm.

SE 3708, merilo 1 : 2.

1484 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–16
Groba keramika. Odlomek roba in ostenja pokrova. Pri gumbu je široka kanelura, ostenje pa je okrašeno s poševnim metličenjem. Zunanja površina in rob sta ožgana. F: KK2. B: lisasta, svetlo rjava do črna. Vel. 7,3 × 8,0 cm.

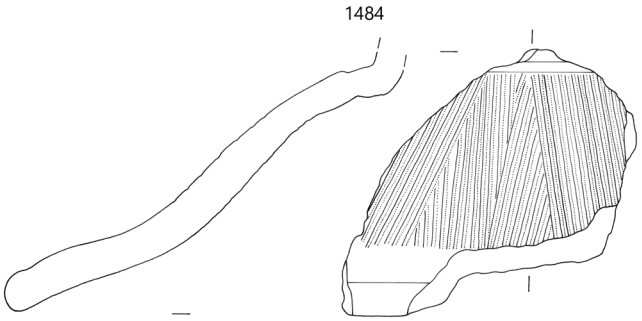
1485 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–28
Groba keramika. Odlomek roba in ostenja pokrova. Rob pokrova je delno ožgan. F: KK2. B: površina je svetlo rjava, prelom pa črn. Vel. 1,6 × 3,0 cm.

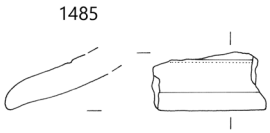
1486 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–42
Groba keramika. Odlomek dna, noge in ostenja trinožnika. Ostenje in noga sta okrašena z metličenjem. Zunanja površina je ožgana. F: KK1. B: zunanja površina je rdeča, notranja in prelom pa temno siva. Vel. 4,4 × 5,4 cm.

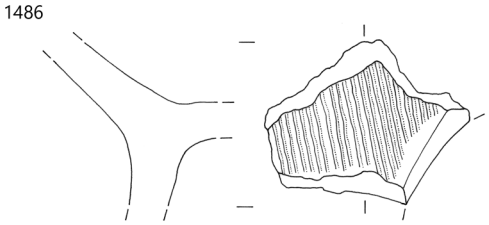
1487 SE 3708, sek. XXII, kv. A/28, OBD SE 3708–30
Transportno posodje (?). Odlomek profiliranega ročaja amfore ali vrča. F: A11. B: bledo rjava. Š. roč. 4,4 cm, ohr. dl. roč. 5,2 cm, db. roč. 2,0 cm.

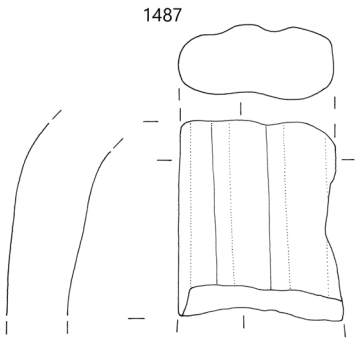
1488 SE 3708, sek. XXII, kv. A/29, 30, OBD SE 3708–24
Transportno posodje (?). Odlomek profiliranega ročaja amfore ali vrča. F: A11. B: bledo rjava. Š. roč. 4,6 cm, ohr. dl. roč. 6,2 cm, db. roč. 2,2 cm.

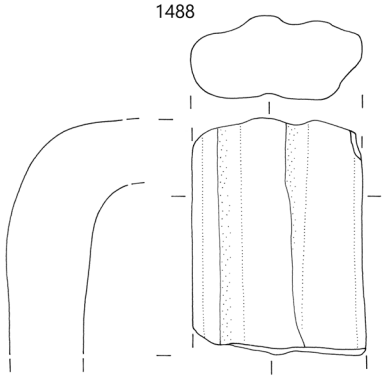
1489 SE 3708, sek. XXII, kv. /, OBD SE 3708–33
Odlomek izvihanega ustja in ostenja lonca. Na robu ustja je nastavek za pokrov. F: NVKK2. B: siva. Novoveška lončenina. Vel. 3,0 × 3,8 cm.

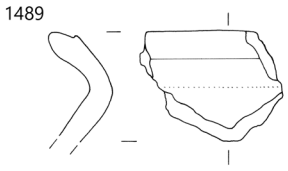

SE 3708, merilo 1 : 2.

1490 SE 3936, sek. XXIII, kv. D/37–39, PN 5860
Del bronaste pločevine. Ohr. š. 0,4 cm, ohr. dl. 1,6 cm.

1491 SE 3936, sek. XXIII, kv. D/37–39, OBD SE 3936–1
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in ostenja sklede, posnetek tipa Drag. 37. Na zunanji in notranji površini so sledi rdečega premaza. Ostenje je okrašeno s pasom peresnega okrasa. F: N1a. B: rdeče rumena. Vel. 2,4 × 2,6 cm.

1492 SE 3936, sek. XXIII, kv. D/37–39, OBD SE 3936–3
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in ostenja sklede, posnetek tipa Drag. 37. Na zunanji in notranji površini so ohranjene sledi rdečega premaza. F: N1a. B: rdeče rumena. Vel. 2,5 × 4,2 cm.

1493 SE 3936, sek. XXIII, kv. D/37–39, OBD SE 3936–5
Fina keramika. Odlomek odebeljenega ustja in vratu z nastavkom za ročaj vrčka. F: N1. B: svetlo rdeče rumena. Pr. u. 5,0 cm, ohr. v. 2,6 cm.

1494 SE 3936, sek. XXIII, kv. D/37–39, OBD SE 3936–6
Fina keramika. Odlomek profiliranega ročaja vrča. F: N1. B: svetlo rdeče rumena. Š. roč. 4,0 cm, ohr. dl. 4,1 cm, db. roč. 1,4 cm.

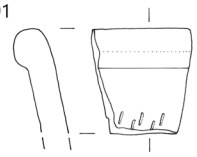
1495 SE 3936, sek. XXIII, kv. D/37–39, OBD SE 3936–2
Fina keramika. Odlomek ustja in ostenja krožnika. F: N2. B: svetlo rdeče rjava. Vel. 3,2 × 2,8 cm.

1496 SE 3936, sek. XXIII, kv. D/37–39, OBD SE 3936–4
Groba keramika. Odlomek odebeljenega roba in ostenja pokrova. F: KK1. B: črna. Vel. 1,8 × 3,2 cm.

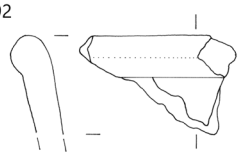
1490

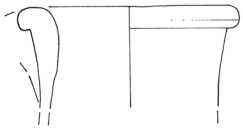
1491

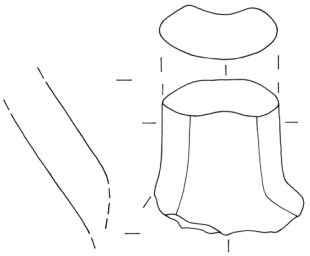
1492

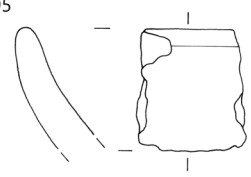
1493

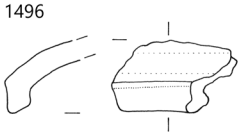
1494

1495

1496

SE 3936, merilo 1 : 2.

Priloga 1: Preglednica arheoloških kontekstov po fazah najdišča

Alenka Tomaž, Monika Zorko

Geološke osnove in naravne tvorbe[238]

Sektor I: SE 111 = SE 120; SE 121; SE 122 = SE 154; SE 119; SE 123; SE 124; SE 125; SE 126; SE 127; SE 155; SE 158; SE 162; SE 164; SE 165; SE 175; SE 176; SE 194; SE 567; SE 570; SE 182/SE 183.

Sektor II: SE 6 = SE 16; SE 23; SE 24; SE 27.

Sektor III: SE 235; SE 279; SE 3348; SE 233.

Sektor IV: SE 1426; SE 1454; SE 1456; SE 644 = SE 641 = SE 649 = SE 1142 = SE 1150, SE 650 (= SE 642 = SE 653); SE 652 (= SE 643); SE 1115; SE 1180; SE 1496; SE 1437; SE 1450; SE 30 = SE 75; SE 33; SE 60; SE 690; SE 691.

Sektor V: SE 404 = SE 423; SE 405; SE 432; SE 948.

Sektor VI: SE 704.

Sektor VII: SE 884; SE 1503 = SE 1507; SE 1528; SE 1574; SE 821; SE 1549.

Sektor VIII: SE 1002; SE 1086; SE 1087.

Sektor IX: SE 1215 (= SE 1213 = SE 1214)

Sektor X: SE 1251; SE 1252; SE 1264/SE 1263; SE 1268/SE 1267; SE 1272/SE 1271; SE 1278/SE 1277; SE 1280/SE 1279.

Sektor XI: SE 2304; SE 2362; SE 3115; SE 3116; SE 3122; SE 3123; SE 3146; SE 3192.

Sektor XII: SE 1702; SE 1702A; SE 1703 (= SE 1812 = SE 2040); SE 1716 (= SE 1813).

Sektor XIII: SE 1812 (= SE 2040 = SE 1703); SE 1813 = SE 1868 (= SE 1716); SE 1867; SE 1872; SE 1873; SE 1874.

Sektor XIV: SE 1937.

Sektor XV: SE 2040, SE 2059 = SE 2105 = SE 1675.

Sektor XVI: SE 2612.

Sektor XVII: SE 2707; SE 2737.

Sektor XVIII: SE 3423; SE 3424.

Sektor XIX[239]

Sektor XX: SE 3515.

Sektor XXI: SE 3601; SE 3602.

Sektor XXII: SE 3718; SE 3719.

Sektor XXIII: SE 3801; SE 3866.

Sektor XXIV: SE 3905; SE 3944 = SE 3964.

Petričev grič: SE 3203; SE 3204.

Naravne hudourniške paleostruge

Sektor V: hudourniška paleostruga 1 (SE 409).

Sektor XX: hudourniška paleostruga 1 (SE 3582/SE 3522); hudourniška paleostruga 2 (SE 3583/SE 3568).

Sektor XI: hudourniška paleostruga 3 (SE 2311).

Sektor XII: hudourniška paleostruga 3 (SE 1704a).

Faza 1 – Prazgodovina[240]

Faza 1a – eneolitik

Sektor XIX: PO 1a/PO 1; PO 20a/PO 20; PO 34a/PO 34.

Faza 1b – bronasta doba

Sektor VIII: vodnjak 1 (SE 1090/SE 1081, SE 1088, SE 1089); SE 1048; vodnjak 2 (SE 1041/SE 1040, SE 1068), SE 1031/SE 1030; SE 1043/SE 1042; SE 1045/SE 1044; SE 1047/SE 1046; SE 1064/SE 1063; SE 1025.

Sektor IX: SE 1220/SE 1221; SE 1223; SE 1290/SE 1289; SE 1205 (= SE 1216 = SE 1299); SE 1218/SE 1219; SE 1239/SE 1238; SE 1286/SE 1285; SE 1298/SE 1297.

Sektor X: SE 1095/SE 1094; SE 1097/SE 1096; SE 1248/SE 1247; SE 1266/SE 1265; SE 1270/SE 1269; SE 1274/SE 1273; SE 1276/SE 1275; SE 1288/SE 1287; SE 1292/SE 1291 s stojko SE 1296/SE 1295; SE 1294/SE 1293; SE 1250.

Sektor XV: SE 2873/SE 2872; SE 2897/SE 2896; SE 2898/SE 2899; SE 3001/SE 2900; SE 3007/SE 3006; SE 3009/SE 3008; SE

238 Konteksti so predstavljeni v zvezku Ribnica pri Brežicah I. Prazgodovina (Tomaž 2025).

239 V sektorju XIX na načrtu najdišča ni bila natančneje opisana ali dokumentirana nobena geološka osnova, zaznana je bila samo kot geološka osnova pri opisih posameznih kontekstov. Glede na lokacijo lahko predvidevamo, da gre, podobno kot v sektorjih X in XVII, za rumenkasto rjavo do temno rumenkasto rjavo mastno ilovico, mestoma premešano z ostanki proda.

240 Konteksti so predstavljeni v zvezku Ribnica pri Brežicah I. Prazgodovina (Tomaž 2025).

3011/SE 3010; SE 3024/SE 3023; SE 3026/SE 3025; SE 3028/SE 3027; SE 3030/SE 3029; SE 3032/SE 3031; SE 3034/SE 3033; SE 3036/SE 3035; SE 3040/SE 3039; SE 3042/SE 3041; SE 3044/SE 3043; SE 3046/SE 3045.

Sektor XVII: SE 2711; SE 2729.

Sektor XIX: objekt 1 (PO 9a/PO 9, PO 10a/PO 10, PO 11a/PO 11, PO 12a/12, PO 13a/PO 13, PO 14a/PO 14, PO 15a/PO 15, PO 16a/PO 16, JS 2a/JS 2, JS 3a/JS 3, JS 4a/JS 4, JS 5a/JS 5, JS 14a/JS 14, JS 15a/JS 15, J 16a/J 16); PO 2a/PO 2; PO 5a/PO 5; PO 17a/PO 17; PO 19a/PO 19; PO 22a/PO 22; PO 28a/PO 28; JS 12a/JS 12; JS 13a/JS 13; SE 24; SE 25; SE 26.

Sektor XX: SE 3586/SE 3585;

Faza 1c – latensko obdobje

Sektor III: SE 248/SE 249 z jamo za stojko SE 246/SE 247.

Sektor XIX: PO 3a/PO 3.

Podrobneje neopredeljene prazgodovinske plasti

Sektor X: SE 1092; SE 1093.

Sektor XV: SE 2875.

Faza 2 – Rimsko obdobje

Naselbina[241]

Faza 2a

Sektor I: SE 562/SE 547; SE 185; SE 186; SE 569; SE 576; SE 577; SE 529; SE 574.

Sektor III: SE 3338 = SE 3351; SE 3352; SE 3357/SE 3355; SE 3329; SE 3330 = SE 3334; SE 3335; SE 3341; SE 3342 = SE 3346.

Sektor IV: območje „parkirišče": SE 621 = SE 655 = SE 654; SE 622; SE 623; SE 625; SE 656.

Sektor VI: SE 718A/SE 718 (+ SE 753A/SE 753); SE 740A/SE 740; SE 728A/SE 728; SE 799; SE 744; SE 300; SE 710.

Sektor VII: SE 820; SE 1578; SE 811; SE 812; apnenice (SE 1594/SE 1584, SE 1586; SE 1592/SE 1588, SE 1595; SE 1583; SE 1515; SE 1576/SE 1577, SE 1579, SE 1566); SE 1561/SE 1562; SE 1598/SE 1593; SE 810; SE 824; SE 895; SE 1510; SE 1563=SE 1564; SE 1575 = SE 1573.

Sektor VIII: SE 1004/SE 1003; SE 1009/SE 1008; SE 1014/SE 1013; SE 1018/SE 1017; SE 1020/SE 1019; SE 1039/SE 1038; SE 1050/SE 1049; SE 1052/SE 1051; SE 1054/SE 1053; SE 1056/SE 1055; SE 1058/SE 1057; SE 1060/SE 1059; SE 1070/SE 1069; SE 1072/SE 1071; SE 1074/SE 1073; SE 1076/SE 1075; SE 1083/SE 1082; SE 1012; SE 1021.

Sektor XI: hudourniška paleostruga 3 (SE 3310, SE 3111); terasa 1 (SE 2365; SE 2370 = SE 2372); SE 2371; SE 2374; SE 2391/SE 2390; ***lesen objekt 1*** (SE 2393/SE 2392; SE 2395/SE 2394, SE 3164; SE 2399/SE 3174, SE 2398, SE 3173; SE 2914/SE 2913, SE 3178); SE 2381/SE 2380, SE 3118; SE 2383/SE 2382;SE 2385/SE 2384; SE 2387/SE 2386, SE 3117; SE 2389/SE 2388; SE 2397/SE 2396; SE 2902/SE 2901; SE 2904/SE 2903, SE 3175; SE 2906/SE 2905; SE 2908/SE 2907, SE 3176; SE 2910/SE 2909, SE 3177; SE 2912/SE 2911; SE 2916/SE 2915, SE 3179; SE 2918/SE 2917, SE 3180, SE 3181; SE 2920/SE 2919, SE 3182; SE 2924/SE 2923, SE 3183; SE 2926/SE 2925; SE 3125/SE 3124; SE 2938/SE 2937, SE 3184; SE 2940/SE 2939, SE 3185; SE 2942/SE 2941, SE 3186; SE 2944/SE 2943, SE 3187; SE 2946/SE 2945, SE 3188; SE 3119/SE 3120; terasa 2 (SE 3112; SE 3104; SE 3163); SE 3155, SE 3154, SE 3153; SE 3152/SE 3151, SE 3159; SE 3162/SE 3160, SE 3161; SE 2961, SE 2960; SE 2992; SE 2993; SE 2964/SE 2962, SE 2963; SE 2967/SE 2965, SE 2966; SE 2972/SE 2970, SE 2971 s SE 2975/SE 2973, SE 2974; SE 2978/SE 2976, SE 2977; SE 3132 = SE 3189 = SE 3195; SE 3169; SE 3170, SE 3171; SE 3149, SE 3144, SE 3126, SE 3127; SE 2949/SE 2948; SE 3129; SE 2956; SE 3113; SE 3150; SE 2991 = SE 2996; SE 3143; SE 3130; SE 2376; SE 3121; SE 3134/SE 3133; SE 3136/SE 3135; SE 3138/SE 3137; SE 3140/SE 3139; SE 3142/SE 3141; SE 2345/SE 2344, SE 2348.

Sektor XII: hudourniška paleostruga 3 (SE 1704C); SE 1731a/SE 1731; SE 1742a/SE 1742.

Sektor XIV: palisada (SE 2495/SE 2494; SE 2497/SE 2496; SE 2511/SE 2510; SE 2513/SE 2512; SE 2515/SE 2514; SE 2517/SE 2516; SE 2519/SE 2518; SE 2521/SE 2520; SE 2525/SE 2524; SE 2527/SE 2526; SE 2529/SE 2528; SE 2531/SE 2530; SE 2540; SE 2568/SE 2567; SE 2570/SE 2569; SE 2572/SE 2571; SE 2574/SE 2573; SE 2576/SE 2575; SE 2578/SE 2577; SE 2580/SE 2579; SE 2582/SE 2581); SE 2533/SE 2532; SE 2544/SE 2543; SE 2548/SE 2547; SE 2560/SE 2559; SE 2535/SE 2534; SE 2542/SE 2541; SE 2546/SE 2545; SE 2550/SE 2549; SE 2556/SE 2555; SE 2558/SE 2557; SE 2562/SE 2561; SE 2564/SE 2563; SE 2566/SE 2565; ***lesen objekt 2*** (SE 1903/SE 1902; SE 1905/SE 1904; SE 1907/SE 1906; SE 1909/SE 1908; SE 1911/SE 1910; SE 1913/SE 1912; SE 1915/SE 1914; SE 1917/SE 1916; SE 1919/SE 1918; SE 1921/SE 1920; SE 1923/SE 1922; SE 1925/SE 1924; SE 1927/SE 1926; SE 1929/SE 1928); SE 1933/SE 1932; SE 1935/SE 1934; SE 1939/SE 1938; SE 1952/SE 1951; SE 1959/SE 1958; SE 1966/SE 1965; SE 1998/SE 1997; SE 2501/SE 2500; SE 2503/SE 2502; SE 2505/SE 2504; SE 2507/SE 2506; SE 2509/SE 2508; SE 2523/SE 2522; SE 2537/SE 2536; SE 2539/SE 2538; SE 2552/SE 2551; SE 2554/SE 2553; SE 1931/SE 1930.

Sektor XV: sistem jarkov (SE 2838/SE 2837; SE 2852/SE 2851; SE 2854/SE 2853; SE 2856/SE 2855; SE 2858/SE 2857; SE 2867/SE 2866; SE 2869/SE 2868; SE 2871/SE 2870; SE 2887/SE 2886; SE 2871/SE 2870; SE 2871/SE 2870; SE 2887/SE 2886; SE 2889/SE 2888; SE 2809/SE 2808); apnenica (SE 2860/SE 2859, SE 2861, SE 2874); SE 2883/SE 2882; SE 3018/SE 3017; SE 2891/SE 2890; SE 2828/SE 2827; SE 3005/SE 3004; SE 2865/SE 2864; SE 2893/SE 2892; SE 2803/SE 2802; SE 1700/SE 1698; SE 2801/SE 1699; SE 2821/SE 2820; SE 2823/SE 2822; SE 2881/SE 2880; SE 2885/SE 2884; SE 2805/SE 2804; SE 2807/SE 2806; SE 2819/SE 2818; SE 2067/SE 2066; SE 2832/SE 2831; SE 2842/SE 2841; SE 2846/SE 2845; SE 3022/SE 3002, SE 3012, SE 3021; SE 3020/SE 3019; SE 3038/SE 3037; SE 2844/SE 2843; SE 2848/SE 2847; SE 2850/SE 2849; SE 2863/SE 2862; SE 2830/SE 2829; SE 1680/SE 1679; SE 2058; SE 2076; SE 2836; SE 1667; SE 1672; SE 2094; SE

241 Konteksti so predstavljeni v zvezku Ribnica pri Brežicah IV. Romula, naselbina (Tomaž *et al.* 2025b).

2095; SE 2096; SE 2824; SE 2825; SE 2826; SE 2091; SE 2092 = SE 2093; SE 2084; SE 2085; SE 2086; SE 2087; SE 2088; SE 2118; SE 2071; SE 1697.

Sektor XVI: SE 2606; SE 2611, SE 2630/SE 2629; SE 2649/SE 2648; SE 2651/SE 2650; SE 2653/SE 2652; SE 2655/SE 2654; SE 2659/SE 2658; SE 2642/SE 2641; SE 2640/SE 2639; SE 2644/SE 2643; SE 2647/SE 2646; SE 2635, SE 2627; SE 2613; SE 2631.

Faza 2b

Sektor I: kovaška delavnica (SE 311; SE 329; SE 342; SE 359; SE 583; SE 361/SE 330; SE 360/SE 331; SE 333/SE 332; SE 335/SE 334; SE 363/SE 362; SE 365/SE 364; SE 313/SE 312; SE 200; SE 302/SE 301; SE 316/SE 315; SE 318/SE 317; SE 320/SE 319; SE 322/SE 321); zgradba 1 (SE 339; SE 341; SE 346; SE 347; SE 348; SE 514; SE 515; SE 540; SE 542; SE 543; SE 564; SE 518=SE 184; SE 571; SE 580; SE 545; SE 527; SE 528; SE 575; SE 350; SE 568; SE 557; SE 548; SE 517; SE 534; SE 563; SE 501; SE 398/SE 397; SE 513; SE 538; SE 502; SE 532; SE 533; SE 573; SE 394/SE 393; SE 396/SE 395; SE 559/SE 555; SE 556/SE 560); SE 325/SE 196, SE 314; SE 307/SE 306; SE 324/SE 323; SE 156; SE 159; SE 310/SE 309; SE 337/SE 336; SE 550/SE 549; SE 552/SE 551; SE 172; SE 160; SE 161; SE 163; SE 167; SE 170; SE 173; SE 192; SE 193; SE 327; SE 507, SE 516, SE 558; SE 508; SE 572.

Sektor II: SE 13.

Sektor III: zgradba 2 (SE 270; SE 273; SE 274; SE 275); zgradba 3 (SE 3343 (SE 3336/SE 3317); SE 3328; SE 3331; SE 3340; SE 3304; SE 3333; SE 3332; SE 3327); SE 238; SE 253; SE 272; SE 229; SE 237; SE 243; SE 251; SE 255; SE 277; SE 278; SE 3307; SE 3314; SE 3318; SE 3323; SE 3324; SE 3325; SE 3326; SE 3337; SE 3345; SE 3349.

Sektor IV: območje „parkirišče": zgradba 4 (SE 663/SE 44, SE 45, SE 61, SE 664; SE 55, SE 56; SE 57; SE 43; SE 46; SE 93; SE 661; SE 662; SE 94); SE 624; območje „hiša": zgradba 5 (SE 1419/SE 1418, SE 675, SE 676, SE 1420; SE 1427/SE 1459, SE 695, SE 1428; SE 1178/SE 696, SE 697, SE 698, SE 1179; SE 1131; SE 1156, SE 1157; SE 1130; SE 694; SE 1129; SE 1166; SE 1491; SE 1492; SE 1493; SE 1494; SE 1441; SE 1108; SE 1109; SE 1181/SE 1118; SE 1413, SE 674; SE 1484, SE 1489; SE 1424; SE 1164; SE 1482; SE 1483; kurišče s konstrukcijo 1 (SE 1476; SE 1477; SE 1498; SE 2217; SE 2218; SE 2231/SE 2230; SE 2236/SE 2234, SE 2235; SE 2246/SE 2245; SE 2248/SE 2247; SE 2250/SE 2249; SE 2252/SE 2251; SE 2276/SE 2275; SE 2278/SE 2277; SE 2280/SE 2279; SE 2282/SE 2281; SE 2284/SE 2283; SE 2227/SE 2226; SE 2229/SE 2228; SE 2238/SE 2237; 2240/SE 2239; SE 2242/SE 2241; SE 2221/SE 2220; SE 2223/SE 2222; SE 2225/SE 2224; SE 2272/SE 2271; SE 2268/SE 2267; SE 2269/SE 2270); kurišče s konstrukcijo 2 (SE 1147; SE 1148; SE 1169/SE 1170; SE 1171/SE 1172; SE 1173/SE 1174; SE 1175/SE 1176; SE 1401/SE 1402; SE 1403/SE 1404; SE 1405/SE 1406; SE 1407/SE 1408; SE 1414/SE 1415; SE 1416/SE 1417); SE 2202/SE 2201; SE 2204/SE 2203; SE 2206/SE 2205; SE 2207/SE 2208; SE 2209/SE 2210; SE 1488/SE 1487; SE 2219/SE 1495; SE 2264/SE 2263, SE 2266; SE 1500/SE 1499; SE 2212/SE 2211; SE 2258/SE 2256; SE 2257; SE 2260/SE 2259, SE 2265; SE 2214/SE 2213; SE 2216/SE 2215; SE 2255/SE 2254; SE 2262/SE 2261; SE 1479; SE 2253; SE 1144; SE 1160; SE 1177, SE 1158; SE 1429); SE 1141; zgradba 6 (SE 1151/SE 1167, SE 670; 601; SE 1152, SE 1153/SE 667, SE 665; SE 666; SE 1154, SE 639; SE 640; SE 1128; SE 1159; SE 1103; SE 668; SE 1140, SE 1139); SE 1146; SE 1155; SE 1446; SE 1410/SE 1411, SE 1412; SE 1474, SE 1475; SE 1443/SE 1442; SE 1445/SE 1444; SE 1453/SE 1452; SE 1196; SE 1197; SE 1433/SE 1430, SE 1432, SE 1431; SE 1440/SE 1438, SE 1439; SE 2244/SE 2243; SE 2274/SE 2273; SE 1143; SE 1425; območje "razširitev": SE 1122, SE 1165; SE 1111; SE 1112; SE 1119; SE 1120; SE 1121; SE 1125; SE 1149; SE 1190; SE 1194; SE 1434.

Sektor V: hudourniška paleostruga 1 (SE 414; SE 415).

Sektor VI: zgradba 7 (SE 735; SE 748; SE 751; SE 734; SE 736; SE 733; SE 738); zgradba 8 (SE 730; SE 768; SE 729; SE 732; SE 754); SE 299; zgradba 9 (SE 798A/SE 798; SE 288A/SE 288; SE 290); SE 287A/SE 287; SE 712; SE 717; SE 289A/SE 289; SE 715, SE 716; SE 722; SE 758; SE 761; SE 786; SE 787; SE 788; SE 789; SE 795A/SE 795; SE 796A/SE 796; SE 797A/SE 797; SE 721; SE 723; SE 727; SE 750; SE 759; SE 760; SE 771; SE 792; SE 724A/SE 724; SE 756A/SE 756; SE 764A/SE 764, SE 783; SE 781A/SE 781; SE 782A/SE 782; SE 755; SE 762; SE 739; SE 805.

Sektor VII: zgradba 10 (SE 832; SE 833; SE 894; SE 871; SE 863; SE 841; SE 878); zgradba 11 (SE 826; SE 827; SE 829; SE 830; SE 849; SE 850;SE 840); zgradba 12 (SE 1536; SE 1550; SE 1590; SE 1581; SE 1558; SE 1559; SE 1589; SE1530; SE 1599/SE 1585; SE 1596; SE 1535 in SE 1537; SE 1540; SE 1545; SE 1538; SE 1551; SE 1554; SE 1556; SE 1557); zidan objekt 1 (SE 847; SE 848; SE 859; SE 883; SE 885; SE 893); lesen objekt 3 (SE 888/SE 887; SE 891/SE 892; SE 896/ E 897; SE 898/ SE 899); SE 886/SE 1502; SE 1519/SE 1520; SE 872/SE 868; SE 1552/SE 1553; SE 890/SE 889; SE 1567/SE 1568; SE 1517; SE 1518; SE 860; SE 866;SE 1514; SE 1506; SE 852; SE 805, SE 813, SE 1516; SE 806; SE 809; SE 814; SE 1547; SE 825; SE 856; SE 862; SE 864; SE 875=SE 1505; SE 1505; SE 1511; SE 1513; SE 1512; SE 1533; SE 1569; SE 1570; SE 1571; SE 853; SE 1523.

Sektor VIII: SE 1007/SE 1005, SE 1026, SE 1006, SE 1023; SE 1037/SE 1036; SE 1028/SE 1027, SE 1022; SE 1085/SE 1084; SE 1033/SE 1032; SE 1035/SE 1034, SE 1067; SE 1066/SE 1065; SE 1016/SE 1015.

Sektor IX: lesen objekt 4 (SE 1256/SE 1255; SE 1258/SE 1257; SE 1260/SE 1259; SE 1261/SE 1262; SE 1231/SE 1230; SE 1233/SE 1232); SE 1222/SE 1209a–k; SE 1227/SE 1226; SE 1242/SE 1241; SE 1246/SE 1245; SE 1235/SE 1234; SE 1237/SE 1236; SE 1206; SE 1240.

Sektor XI: hudourniška paleostruga 3 (SE 2309; SE 3101/SE 3100); SE 2999/SE 2998; SE 3156/SE 3131; SE 3194/SE 3190, SE 3158, SE 3105, SE 3108, SE 3107, SE 3106, SE 3109, SE 2968; SE 2994; SE 3165/SE 3166; SE 3167 SE 3168; SE 3172; SE 2336; SE 2354/SE 2353; SE 2320/SE 2319; SE 2347/SE 2346; SE 2350/SE 2349; SE 2360/SE 2359; SE 2364/SE 2363; SE 2959/SE 2957, SE 2958; SE 2981/SE 2979, SE 2980; SE 2950; SE 2955; SE 2373; SE 2337; SE 2369; SE 3147; SE 3148.

Sektor XII: hudourniška paleostruga 3 (SE 1704B; SE 1704A).

Sektor XIII: SE 1805/SE 1804; SE 1811/SE 1810; SE 1815/SE 1816, SE 1847, SE 1848A–D, SE 1866, SE 1871; SE 1846/SE 1845; SE 1857/SE 1856; SE 1859/SE 1858; SE 1819/SE 1820; SE 1840/SE

1839; SE 1861/SE 1860; SE 1865/SE 1864; SE 1842/SE 1841; SE 1836/SE 1835.

Sektor XIV: zidan objekt 2 SE 1944–A/SE 1944, SE 2487, SE 2492); lesen objekt 5 (SE 2469a/SE 2469, SE 2471a/SE 2471, SE 2472a/SE 2472; SE 2461/SE 2460, SE 2474/SE 2473 in SE 2499/SE 2498); SE 2416/SE 2415; SE 2453/SE 2452; SE 2478/SE 2477; SE 2480/SE 2479; SE 2476/SE 2475; SE 2482/SE 2481; SE 2492/SE 2491; SE 1941/SE 1940; SE 1980/SE 1979; SE 1984/SE 1983; SE 1986/SE 1985; SE 1988/SE 1987; SE 1976/SE 1975, SE 2465; SE 2484/SE 2493, SE 2483; SE 2414/SE 2413; SE 2489/SE 2488; SE 2447/SE 2446; SE 2449/SE 2448; SE 2451/SE 2450; SE 2486/SE 2485; SE 1950/SE 1949; SE 1962/SE 1961; SE 1968/SE 1967; SE 1970/SE 1969; SE 1948/SE 1947; SE 1964/SE 1963; SE 1972/SE 1971; SE 1974/SE 1973; SE 1978/SE 1977; SE 1982/SE 1981; SE 1990/SE 1989; SE 1992/SE 1991; SE 1994/SE 1993; SE 1996/SE 1995; SE 1998/SE 1997; SE 2000/SE 1999; SE 2408/SE 2407; SE 2402/SE 2401; SE 2404/SE 2403; SE 2406/SE 2405; SE 2410/SE 2409; SE 2412/SE 2411; SE 2418/SE 2417; SE 2420/SE 2419; SE 2422/SE 2421; SE 2424/SE 2423; SE 2426/SE 2425; SE 2428/SE 2427; SE 2430/SE 2429; SE 2432/SE 2431; SE 2434/SE 2433; SE 2436/SE 2435; SE 2439/SE 2438; SE 2441/SE 2440; SE 2443/SE 2442; SE 2445/SE 2444; SE 2455/SE 2454; SE 2457/SE 2456; SE 2459/SE 2458; SE 2467/SE 2466; SE 2464.

Sektor XV: zgradba 13 (2008 (SE 2141); SE 2145; SE 2146; SE 2147; SE 2148; SE 2149; SE 2150; SE 2151; SE 2009 (SE 2104); SE 2152; SE 2010 (SE 2101); SE 2144; SE 2011 (SE 2140); SE 2004 (SE 2103); SE 2005 (SE 2102); SE 2138 (SE 2139); SE 2069; SE 2072; SE 2077 = SE 2007; SE 2082; SE 2089; SE 1674; SE 1673; SE 2068; SE 2006, SE 2034; SE 2107; SE 2137; SE 2070; SE 2073; SE 2090; SE 2074 = SE 2080 = SE 2081; SE 2075; SE 2083; SE 1694; SE 1689, SE 1692, SE 1650, SE 2064; SE 2129; SE 1696; SE 1690; SE 1648; SE 1649; SE 2065; SE 1676; SE 1677; SE 1695; SE 2812; SE 2813; SE 1693; SE 1687; SE 1688); SE 2100/SE 1662, SE 2097, SE 2098, SE 2099; SE 1664/SE 1663, SE 1670, SE 1671; SE 2023/SE 2022, SE 2038, SE 2041, SE 2042, SE 2043; SE 2185/SE 2184; SE 1645/SE 1644; SE 2169/SE 2168; SE 2171/SE 2170; SE 1612/SE 1611 = SE 2061/SE 2060; SE 1606/SE 1605; SE 1630/SE 1629; SE 1632/SE 1631; SE 1654/SE 1653, SE 1661; SE 1656/SE 1655; SE 1666/SE 1665; SE 1669/SE 1668; SE 1682/SE 1681; SE 2013/SE 2012; SE 2015/SE 2014; SE 2017/SE 2016; SE 2021/SE 2020; SE 2025/SE 2024; SE 2027/SE 2026; SE 2031/SE 2030; SE 2045/SE 2044; SE 2057/SE 2056; SE 2133/SE 2132; SE 2135/SE 2134; SE 2154/SE 2153; SE 2177/SE 2176; SE 2811/SE 2810; SE 1628/SE 1627; SE 1602/SE 1601; SE 1604/SE 1603; SE 1608/SE 1607; SE 1610/SE 1609; SE 1614/SE 1613; SE 1616/SE 1615; SE 1618/SE 1617; SE 1620/SE 1619; SE 1622/SE 1621; SE 1624/SE 1623; SE 1626/SE 1625; SE 1634/SE 1633; SE 1636/SE 1635; SE 1638/SE 1637; SE 1640/SE 1639; SE 1647/SE 1646; SE 1658/SE 1657; SE 1660/SE 1659; SE 1686/SE 1685; SE 2029/SE 2028; SE 2049/SE 2048; SE 2051/SE 2050; SE 2053/SE 2052; SE 2055/SE 2054; SE 2156/SE 2155; SE 2158/SE 2157, SE 2165; SE 3016/SE 3014, SE 3015; SE 2167/SE 2166; SE 2196/SE 2195; SE 2198/SE 2197; SE 2200/SE 2199; SE 2815/SE 2814; SE 2817/SE 2816; SE 2877/SE 2876; SE 2879/SE 2878; SE 2895/SE 2894.

Sektor XVI: SE 2637/SE 2636, SE 2638; SE 2645; SE 2610, SE 2622.

Sektor XVII: zgradba 14 (SE 2704, SE 2730 in SE 2731); SE 2703.

Sektor XIX: RO 30a/RO 30; RO 27a/RO 27; RO 29a/RO 29.

Sektor XX: zapolnitev hudourniške paleostruge 1 (SE 3503a); zapolnitev hudourniške paleostruge 2 (SE 3503b); SE 3538/SE 3537.

Petričev grič: SE 3202[242].

Faza 2c

Sektor I: ruševine kovaške delavnice (SE 151 = SE 152, SE 328), ruševine zgradbe 1 (SE 340; SE 535, SE 536, SE 537; SE 539; SE 546; SE 553; SE 530; SE 531); SE 197; SE 308; SE 376.

Sektor III: zgradba 15 (SE 242; SE 266/SE 260, SE 259; SE 252; SE 236; SE 267; SE 230; SE 223; SE 232; SE 250; SE 263; SE 264; SE 269; SE 265; SE 268; SE 271); ruševine zgradbe 3 (SE 3319; SE 3316); SE 215; SE 239, SE 276; SE 231; SE 234; SE 221; SE 226; SE 3302; SE 3303; SE 3305; SE 3308; SE 3311, SE 3312; SE 3313; SE 3315; SE 3320; SE 3321; SE 3322; SE 261/SE 254, SE 257; SE 256/SE 258, SE 262; SE 3309/SE 3310; SE 3354/SE 3353; SE 3342 = SE 3346

Sektor IV: območje „parkirišče": ruševine zgradbe 4 (SE 657/SE 54; SE 66, sek. IV); SE 78; SE 87 = SE 677; SE 68 = SE 69; SE 88; SE 612; SE 620; SE 648; SE 29 = SE 31, SE 47; SE 37; SE 40; SE 79; SE 41/SE 32; območje "hiša": ruševine zgradbe 5 (SE 1451; SE 1480; SE 1471; SE 1478; SE 1481; SE 1490; SE 1101; SE 680; SE 700; SE 699; SE 679; SE 1102); ruševine zgradbe 6 (SE 669; SE 671 = SE 92; SE 672 = SE 85; SE 673; SE 1195; SE 1409); SE 677 = SE 86 = SE 87; SE 678 = SE 1123; SE 1145; SE 83 = SE 84; SE 1117.

Sektor VI: ruševine zgradbe 7 (SE 725; SE 791; SE 297); ruševine zgradbe 8 (SE 752; SE 769); SE 709A/SE 709B; SE 708; SE 713; SE 720, SE 794, SE 737; SE 731, SE 742, SE 741, SE 746; SE 793; SE 726; SE 291; SE 776, SE 296; SE 882; SE 1508; SE 1527; SE 767; SE 765; SE 757; SE 743, SE 763; SE 711A, SE 711B, SE 714, SE 719.

Sektor VII: ruševine zgradbe 10 (SE 1504); ruševine zgradbe 11 (SE 831; SE 851, sek. VII, kv. A/2); ruševine zgradbe 12 (SE 808 = SE 865, SE 861; SE 1546); SE 845; SE 846; SE 869/SE 876; SE 843; SE 836; SE 839; SE 879, SE 880; SE 1548; SE 807; SE 828; SE 834 = SE 835 = SE 837 = SE 838 = SE 857; SE 842; SE 844; SE 855; SE 858; SE 861; SE 873; SE 874; SE 877; SE 881; SE 882; SE 1508; SE 1509; SE 1582; SE 1521;SE 1527; SE 1529; SE 1532; SE 1534; SE 1539; SE 1555; SE 870 = SE 804 = SE 817 = SE 818 = SE 819 = SE 867, SE 1541.

Sektor XI: hudourniška paleostruga 3 (SE 2310); SE 2969; SE 2927; SE 2335/SE 2334 = SE 2922/SE 2921 = SE 2997; SE 2339/SE 2338; SE 2341/SE 2340; lesen objekt 6 (SE 2930/SE 2929; SE 2932/SE 2931; SE 2934/SE 2933; SE 2936/SE 2935; SE 2952/SE 2951; SE 2954/SE 2953); SE 2930/SE 2929; SE 2932/SE 2931; SE 2934/SE 2933; SE 2936/SE 2935; SE 2952/SE 2951; SE 2954/SE 2953; SE 2989/SE 2988; SE 2995; SE 2321; SE 3128; SE 2356; SE 2987; SE 2947; SE 3193; SE 2367; SE 2368; SE 2400, SE 3103; SE 3145, SE 3157.

Sektor XII: hudourniška paleostruga 3 (1704).

242 Konteksti so predstavljeni v zvezku Ribnica pri Brežicah III. Romula, območje Petričev grič (Tomaž *et al.* 2025a).

Sektor XIII: SE 1849; SE 1850; SE 1851.

Sektor XIV: SE 1946; SE 1945; SE 1953; SE 1954 = SE 2468; SE 2468; SE 1955; SE 1956; SE 1957; SE 1960.

Sektor XV: ruševine zgradbe 13 (SE 2002; SE 2003, SE 2143; SE 1678; SE 1691); SE 2189/SE 2188; SE 1642/SE 1641; SE 1684/SE 1683; SE 2033/SE 2032; SE 2109/SE 2108; SE 2111/SE 2110, SE 2122, SE 2130; SE 2113/SE 2112; SE 2115/SE 2114; SE 2117/SE 2116; SE 2124/SE 2123; SE 2164/SE 2163; SE 2179/SE 2178; SE 2039 = (SE 2142) = SE 2063 = SE 2062; SE 2119 = SE 2120; SE 2121; SE 2192; SE 1643.

Sektor XVI: SE 2624/SE 2623, SE 2628; SE 2626/SE 2625; SE 2604, SE 2605.

Sektor XVIII: SE 3403; SE 3412 = SE 3413.

Cesta[243]

Faza 2a

Sektor III: SE 3344; SE 3356/SE 3350.

Sektor V: SE 411 = SE 433, SE 964, SE 967; SE 445; SE 905; SE 431; SE 437; SE 441, SE 440.

Sektor VI: SE 777; SE 766; SE 773; SE 779; SE 800.

Sektor VII: SE 1524; SE 1565.

Sektor XVI: SE 2633, SE 2660, SE 2657, SE 2661; SE 2656.

Sektor XXIII: SE 3860; SE 3861 – SE 3865.

Sektor XXIV: SE 3903.

Grobišče[244]

Faze 2a–2c

Sektor V: grobna parcela A ((SE 425; SE 3612; SE 3613; SE 3614; SE 3616; SE 930; SE 426 = SE 926 (SE 931); SE 3615): grob 8 (SE 906a/SE 906); grob 9 (SE 908a/SE 908); grob 11 (SE 910a/SE 910); grob 12 (SE 909a/SE 909); grob 15 (SE 918a/SE 416, SE 918, SE 922)); grobna parcela B ((SE 443; SE 444; SE 954): zidana grobnica1: grob 7 (SE 439a/SE 439, SE 439M, SE 439z, SE 439p1, SE 439p2, SE 442, SE 915, SE 955, SE 957, (povezava še SE 945, SE 946, SE 949, SE 434a)); grob 1 (SE 418a/SE 417, SE 418); grob 2 (SE 420a/SE 419, SE 420, SE 420A, SE 420B); grob 3 (SE 429a/SE 429); grob 4 (SE 430a/SE 428, SE 430); grob 6 (SE 435a/SE 435); grob 14 (SE 917a/SE 449, SE 917); grob 16 (SE 913a/SE 913, SE 914); grob 17 (SE 923a/SE 923); grob 18 (SE 928a/SE 450, SE 928); grob 19 (SE 920a/SE 920, SE 929); grob 20 (SE 934a/SE 934); grob 21 (SE 942a/SE 921, SE 942); grob 22 (SE 951a/SE 951); grob 23 (SE 958a/SE 958).

Sektor VI: grob 136 (SE 706a/SE 706, SE 705).

Sektor XXI: grob 24 (SE 3603/SE 3604, SE 3605, SE 3606, SE 3656); grob 27 (SE 3607/SE 3608, SE 3623); grob 29 (SE 3624/SE 3625); grob 30 (SE 3628/SE 3629, SE 3630, SE 3641, SE 3653); grob 36 (SE 3621/SE 3622); grob 37 (SE 3633/SE 3634); grob 38 (SE 3635/3636); grob 39 (SE 3626/SE 3627) in lesena konstrukcija 2 (SE 3675/SE 3676; SE 3677/SE 3678; SE 3679/SE 3680; SE 3663/SE 3664; SE 3665/SE 3666; SE 3667/SE 3668; SE 3669/SE 3670; SE 3671/SE 3672; SE 3673/SE 3674; SE 3649/SE 3650; SE 3651/SE 3652); grob 40 (SE 3637/ E 3638); grob 46 (SE 3642/SE 3643, SE 3644); grob 47 (SE 3654/SE 3655); grob 48 (SE 3657/SE 3648); grob 70 (SE 3645/SE 3646, SE 3647, SE 3658); grob 77 (SE 3661/SE 3662); grob 106 (SE 3686/SE 3687); grob 107 (SE 3688/SE 3689); grob 108 (SE 3690/SE 3691); grob 109 (SE 3692/SE 3693); grob 112 (SE 3694/SE 3695, SE 3698); grob 113 (SE 3696/SE 3697).

Sektor XXII: grobna parcela C ((SE 3706, SE 3716; SE 3750; SE 3765; SE 3717, SE 3731; SE 3715): grob 34 (SE 4059/SE 3720, SE 3734, SE 3735, SE 3761; grob 44 (SE 3737/SE 3738); grob 58 (SE 3755/SE 3756, SE 3783, SE 4022; SE 3768/SE 3769); grob 72 (SE 3729, SE 3730); grob 78 (SE 4060/SE 3770, SE 3771, SE 3717b, SE 4018, SE 4019, SE 4020, SE 3721, SE 4021, SE 4023)); grobna parcela D ((SE 4039, SE 3749; SE 4040, SE 4038; SE 4041; SE 4037): grob 56 (SE 3747/SE 3748); grob 57 (SE 3752a/SE 3752); grob 59 (SE 3757/SE 3758, SE 3764, SE 3753); grob 60 (SE 3759 (= SE 3762)/ SE 3760, SE 3763, SE 3766, SE 3767; SE 3774); grob 105 (SE 4025/SE 4026, SE 4024, SE 3751)); grob 25 (SE 3702/SE 3703, SE 3707); grob 26 (SE 3704/SE 3705); grob 31 (SE 3709/SE 3710); grob 32 (SE 3711/SE 3712); grob 33 (SE 3713/SE 3714); grob 35 (SE 3722/SE 3723); grob 41 (SE 3724/SE 3725); grob 42 (SE 3726/SE 3727, SE 4061, SE 3728, SE 3736); grob 43 (SE 3732/SE 3733); grob 45 (SE 3743/SE 3744, SE 3745, SE 3746, SE 3754); grob 114 (SE 4029/SE 4030); grob 115 (SE 4031/SE 4032); grob 116 (SE 4033/SE 4034); grob 117 (SE 4035/SE 4036); grob 119 (SE 4042/SE 4043); grob 120 (SE 4044/SE 4045), grob 124 (SE 4049/SE 4047, SE 4056); grob 125 (SE 4050/SE 4051); grob 126 (SE 4052/SE 4053); grob 127 (SE 4054/SE 4055); grob 134 (SE 4057/SE 4046).

Sektor XXIII: grob 49 (SE 3805/SE 3806); grob 50 (SE 3807/SE 3808); grob 51 (SE 3809/SE 3810); grob 52 (SE 3811/SE 3812); grob 53 (SE 3820/SE 3821), grob 54 (SE 3822/SE 3823); grob 55 (SE 3802/SE 3803); grob 61 (SE 3826/SE 3827); grob 62 (SE 3829/SE 3830); grob 63 (SE 3831/SE 3832); grob 64 (SE 3835/SE 3836); grob 65 (SE 3837/SE 3838); grob 66 (SE 3841/SE 3842); grob 67 (SE 3843/SE 3844, SE 3845); grob 68 (SE 3846/SE 3847); grob 69 (SE 3848/SE 3849); grob 71 (SE 3833/SE 3834, SE 3859) in lesena konstrukcija 2 (SE 3855/SE 3856; SE 3857/SE 3858; SE 3853/SE 3854; SE 3807a/SE 3807b; SE 3818/SE 3819; SE 3814/SE 3813; SE 3816/SE 3817); grob 76 (SE 3867/SE 3868); grob 79 (SE 3869/SE 3870); grob 80 (SE 3871/SE 3872); grob 82 (SE 3873/SE 3874), grob 83 (SE 3877/SE 3878); grob 84 (SE 3879/SE 3880), grob 85 (SE 3881/SE 3882); grob 86 (SE 3883/SE 3884); grob 87 (SE 3886/SE 3887); grob 88 (SE 3888/SE 3889); grob 89 (SE 3890/SE 3891); grob 90 (SE 3892/SE 3900); grob 103 (SE 4103/SE 4104); grob 104 (SE 4107/SE 4108, SE 4113, SE 4114); grob 97 (SE 3894/SE 3895); grob 98 (SE 3896/SE 3897); grob 102 (SE 4101/SE 4102); grob 110 (SE 4109/SE 4110); grob 111 (SE 4111/SE 4112); grob 121 (SE 4121/SE 4122); grob 122 (SE 4123/SE 4124); grob 123 (SE 4119/SE 4120); grob 129 (SE 4128/4129).

Sektor XXIV: zidana grobnica 2 ((SE 3966, SE 3937, SE 3949, SE 3948, SE 3941, SE 3939): grob 101 (SE 3946, SE 3941, SE 3939); grob 135 (SE 3967/SE 3947, SE 3948)); grob 73 (SE 3909/

243 Konteksti so predstavljeni v tem zvezku

244 Konteksti so predstavljeni v tem zvezku

SE 3910); grob 74 (SE 3914/SE 3915); grob 75 (SE 3916/SE 3917); grob 91 (SE 3920/SE 3921); grob 92 (SE 3922/SE 3923); grob 93 (SE 3924/SE 3925, SE 3945); grob 94 (SE 3926/SE 3927); grob 95 (SE 3928/SE 3929); grob 96 (SE 3930/SE 3931); grob 99 (SE 3932/SE 3933); grob 100 (SE 3934/SE 3935, SE 3938, SE 3940, SE 3943); grob 128 (SE 3952/SE 3953, SE 3962); grob 130 (SE 3954/SE 3955); grob 131 (SE 3956/SE 3957); grob 132 (SE 3958/SE 3959, SE 3963); grob 133 (SE 3960/SE 3961).

Ustrine[245]

Faza 2a

Sektor VI: ustrina 1 (SE 778); ustrina 2 (SE 747/SE 745); ustrina 3 (SE 785, SE 790, SE 784); ustrina 4 (SE 295); ustrina 5 (SE 293/SE 294).

Sektor VII: ustrina 6 (SE 1525/SE 1526); ustrina 7 (SE 1587/SE 1591); ustrina 8 (SE 900/SE 1501); ustrina 9 (SE 1543/SE 1544).

Deli nepovezane grobiščne arhitekture[246]

Faza 2b

Sektor V: SE 422; SE 424; SE 446; SE 447; SE 448; SE 901; SE 902; SE 953.

Sektor VI: SE 707.

Sektor XXI: SE 3618.

Sektor XXIII: SE 3840; SE 3850; SE 3875/SE 3876, SE 3839.

Rimskodobne plasti in strukture na območju grobišča[247]

Faza 2a

Sektor V: SE 408; 938a/SE 938.

Sektor XXII: SE 3741/SE 3742.

Faza 2b

Sektor V: SE 403; SE 427; SE 944; SE 950; SE 413a/SE 413; SE 903, SE 904; SE 912a/SE 912; SE 924a/SE 924, SE 925; SE 927; SE 932a/SE 932; SE 935; SE 936; SE 937a/SE 937; SE SE SE 939; SE 940a/SE 940; SE 943a/SE 943; SE 947a/SE 933, SE 947; SE 952a/SE 952, SE 956.

Sektor XXI: SE 3631/SE 3632; SE 3639/SE 3640; SE 3682/SE 3683; SE 3684/SE 3685; SE 3619/SE 3620; SE 4117/SE 4118; SE 4130/SE 3681.

Sektor XXII: SE 3708; SE 4048.

Sektor XXIII: SE 3828; SE 3898/SE 3899; SE 4115/SE 4116.

Sektor XXIV: SE 3904; SE 3913; SE 3936; SE 3918/SE 3919.

Faza 2c

Sektor XXIII: SE 4105/SE 4106.

245 Konteksti so predstavljeni v tem zvezku.

246 Konteksti so predstavljeni v tem zvezku

247 Konteksti so predstavljeni v tem zvezku

Faza 3 – Zgodnji srednji vek[248]

Sektor IX: SE 1282/SE 1281, SE 1283, SE 1284; SE 1244/SE 1243.

Faza 4 – Srednji vek[249]

Sektor XI: SE 2308/SE 3102, SE 2990, SE 2307, SE 2324, SE 2328.

Sektor XII: SE 1705a/SE 1705; SE 1722a/SE 1722; SE 1724a/SE 1724; SE 1725a/SE 1725; SE 1743a/SE 1743, SE 1745; SE 1740a/SE 1740; SE 1741a/SE 1741; SE 1744a/SE 1744; ***talilni jarek*** (SE 1710a/SE 1710C; 1737a/SE 1737; SE 1739a/SE 1739; SE 1738; SE 1709B; SE 1710B; SE 1736; SE 1733a/SE 1733; SE 1727a/SE 1727; SE 1732a/SE 1732; SE 1710; SE 1710A; SE 1728; SE 1709a/SE 1709; SE 1726a/SE 1726; SE 1714a/SE 1714; SE 1729a/SE 1729; SE 1730a/SE 1730; SE 1709Aa/SE 1709A2; SE 1711a/SE 1711; SE 1711Aa/SE 1711A; SE 1712); SE 1715Aa/SE 1715A; SE 1715Ba/SE 1715B; SE 1715Ca/SE 1715C; SE 1723a/SE 1723; SE 1715; SE 1734a/SE 1734; SE 1708a/SE 1708; SE 1717a/SE 1717; SE 1718a/SE 1718; SE 1719a/SE 1719; SE 1720a/SE 1720; SE 1721a/SE 1721; SE 1735a/SE 1735.

Sektor XV: SE 2128/SE 2127, SE 2131, SE 2136.

Faza 5 – Novi vek[250]

Sektor I: zgradba mlina (SE 106 (SE 388); SE 130 (SE 584); SE 132 (SE 522); SE 133 (SE 579); SE 338 (SE 521); SE 139 (SE 581); SE 140 (SE 582), SE 141; SE 136; SE 135; SE 137; SE 138; SE 153; SE 356; SE 187; SE 188; SE 523; SE 400/SE 399; prizidek mlina (SE 382; SE 345; SE 387; SE 383; SE 384; SE 381; SE 504; SE 505; SE 503); zidan objekt (SE 352 (SE 519); SE 357 (SE 520); SE 525 (SE 541); SE 351; SE 353; SE 544; SE 354); zidana konstrukcija manjšega objekta (SE 375/SE 358, SE 366; SE 368/SE 367; SE 374/SE 373; SE 380/SE 379; SE 506); SE 303; SE 509 = SE 510; SE 343, SE 355; SE 378/SE 377; SE 390/SE 389; SE 392/SE 391; SE 566/SE 565; SE 349; SE 189; SE 166; SE 199/SE 198; SE 326; SE 110; SE 118; SE 147; SE 149; SE 150; SE 191; SE 171; SE 174.

Sektor II: nekdanja deželna cesta (SE 10, SE 7); stara lokalna cesta (SE 2, SE 3, SE 4, SE 15; SE 17/SE 18; SE 22/SE 11; SE 19; SE 20/SE 21).

Sektor III: novoveška cesta (SE 213; SE 228); SE 222.

Sektor IV: območje „parkirišče": SE 42/SE 49; SE 72/SE 73; SE 76, SE 77; SE 70; SE 38; SE 63; SE 64; SE 65; SE 613; območje "hiša": SE 1436; SE 1168; SE 82, SE 1447, SE 628; SE 1460; SE 1463; SE 1464; SE 1462/SE 1461; SE 658; SE 659; linijska struktura (SE 91/SE 90, SE 89; SE 97/SE 96, SE 95; SE 100/SE 99, SE 98; SE 604/SE 603, SE 602; SE 607/SE 606, SE 605; SE 610/SE 609, SE 608; SE 616/SE 615, SE 614; SE 619/SE 618, SE 617; SE 629/SE 627, SE 626; SE 632/ SE 631, SE 630; SE 635/SE 634, SE 633; SE 638/SE 637, SE 636; SE 1161/SE 1163, SE 1162; SE 1423/SE 1422, SE 1421); SE 1486/SE 1485, SE 1449; SE 1469/SE 1465,

248 Konteksti so predstavljeni v zvezku Ribnica pri Brežicah V. Zgodnji srednji, srednji in novi vek (Tomaž in Mileusnić 2025).

249 Konteksti so predstavljeni v zvezku Ribnica pri Brežicah V. Zgodnji srednji, srednji in novi vek (Tomaž in Mileusnić 2025).

250 Konteksti so predstavljeni v zvezku Ribnica pri Brežicah V. Zgodnji srednji, srednji in novi vek (Tomaž in Mileusnić 2025).

SE 1466, SE 1467, SE 1468; SE 081; SE 1116; SE 1455; SE 1457; SE 1458; SE 1470; SE 1473; območje "razširitev": SE 1124; SE 1127/SE 689, SE 1126; SE 1200/SE 1198, SE 1199; SE 1110; SE 1182; SE 1183; SE 1184; SE 1185; SE 1186; SE 1187; SE 1188; SE 1189; SE 1191; SE 1192; SE 1193.

Sektor V: hudourniška paleostruga 1 (SE 421); SE 402b; SE 402a (= SE 911= SE 907); SE 402.

Sektor XI: SE 2982/SE 2306, SE 2983; SE 2327/SE 2326, SE 2323; SE 2343; SE 2342; SE 2984, SE 2986.

Sektor XVIII: SE 3406, SE 3401; SE 3404, SE 3402; kanal (SE 3407, SE 3408, SE 3418, SE 3419, SE 3420, SE 3421, SE 3409 = SE 3410); SE 3411; SE 3416; SE 3417; SE 3422.

Sektor XIX: NO 7; NO 32; NO 23a/NO 23; NO 6a/NO 6; NO 8a/NO 8; NO 18a/NO 18; NO 21a/NO 21; NO 31a/NO 31; NO 33a/NO 33.

Sektor XX: stojke skupine 1 (SE 3510/SE 3509; SE 3559/SE 3558; SE 3561/SE 3560; SE 3563/SE 3562; SE 3565/SE 3564; SE 3567/SE 3566; SE 3574/SE 3573); stojke skupine 2 (SE 3557/SE 3556; SE 3577/SE 3575, SE 3576; SE 3526/SE 3525, SE 3545; SE 3542/SE 3516, SE 3541; SE 3518/SE 3517; SE 3521/SE 3519, SE 3520; SE 3524/SE 3523; SE 3528/SE 3527; SE 3530/SE 3529; SE 3532/SE 3531; SE 3534/SE 3533; SE 3536/SE 3535; SE 3540/SE 3539; SE 3544/SE 3543; SE 3551/SE 3550; SE 3553/SE 3552; SE 3555/SE 3554; SE 3570/SE 3569; SE 3581/SE 3580); SE 3508; SE 3547/SE 3546; hudourniška paleostruga 1 (SE 3579/SE 3578); SE 3584, zapolnitev (3504a); zapolnitev hudourniške paleostruge 2 (SE 3504b).

Faza 6 – Ostaline recentnih dejavnosti[251]

Sektor I: ruševine zgradbe mlina (SE 131; SE 143; SE 144; SE 157; SE 386; SE 145; SE 146; SE 148; SE 578; SE 105; SE 113; SE 129; SE 344; SE 178; SE 179; SE 180; SE 190); ruševine prizidka mlina (SE 385); SE 104 = SE 142, SE 134; SE 169/SE 168; SE 512/SE 511; SE 524; SE 561/SE 554; magistralna cesta 1958 (SE 117/SE 103, SE 128; SE 195/SE 102; SE 107; SE 108; SE 304; SE 305; SE 181; SE 114, SE 116, SE 109; SE 177); SE 101; SE 112.

Sektor II: SE 1; SE 5; SE 8; SE 9; SE 14; SE 25/SE 26.

Sektor III: magistralna cesta 1958 (SE 202; SE 203; SE 204; SE 205; SE 207/SE 206; SE 210; SE 219; SE 220; SE 224; SE 225; SE 227; SE 3347; SE 211; SE 216); SE 201; SE 208; SE 209; SE 214; SE 217 = SE 212; SE 218; SE 240 = SE 3306; SE 244; SE 245; SE 3301.

Sektor IV: območje „parkirišče": SE 35/SE 28/SE 36; magistralna cesta 1958 (SE 34 = SE 67; SE 39; SE 48 = SE 59; SE 50; SE 51; SE 52; SE 53; SE 58; SE 62; SE 74; SE 611); SE 71; območje „hiša":SE 693/SE 692; magistralna cesta 1958 (SE 1472; SE 1497); SE 1113, SE 1114; SE 646/SE 647, SE 651; SE 1435; SE 645; SE 660; SE 80; območje „razširitev": ostaline lokalne ceste (SE 682); SE 686/SE 687/SE 688; SE 1135/SE 1133, 1134; SE 1138/SE 1132; SE 1137/SE 1136; SE 681; SE 683; SE 684; SE 685.

Sektor V: SE 406a/SE 407, SE 410, SE 412, SE 406; SE 941a/SE 941; SE 966; SE 401a; SE 401.

Sektor VI: magistralna cesta 1958 (SE 292, SE 292A, SE 292B, SE 292C, SE 292D, SE 292E; SE 749; SE 774; SE 775); SE 703A/SE 703; SE 770A/SE 770; SE 772A/SE 772; SE 780; SE 701; SE 702.

Sektor VII: SE 802/SE 803, SE 822; SE 1597/SE 815; SE 1600/SE 1522, SE 1531; SE 1560; SE 801 = SE 823.

Sektor VIII: SE 1062/SE 1061; SE 1029; SE 1024; SE 1001; SE 1010; SE 1079; SE 1080.

Sektor IX: (SE 1202; SE 1203); SE 1207/SE 1204; SE 1225/SE 1224; SE 1229/SE 1228; SE 1254/SE 1253; SE 1201; SE 1210; SE 1211; SE 1212.

Sektor X: SE 1249, SE 1300.

Sektor XI: SE 2317/SE 2316; SE 2352/SE 2351; SE 2358/SE 2357; SE 2333; SE 2325; magistralna cesta 1958 in lokalna cesta (SE 2303; SE 2312; SE 2314; SE 2318; SE 2322; SE 2355; SE 2361; SE 2331; SE 2305; SE 2330); SE 2301; SE 2315; SE 2302; SE 2332; SE 2313; SE 2366; SE 2375; SE 2928; SE 2329.

Sektor XII: SE 1706a/SE 1706; SE 1707a/SE 1707; SE 1713a/SE 1713; SE 1701.

Sektor XIII: SE 1834/SE 1833; SE 1838/SE 1837; SE 1803/SE 1802; SE 1801 = SE 1853 = SE 1854 = SE 1855, SE 1852; SE 1814.

Sektor XIV: SE 2470/SE 2437; SE 1901; SE 1936.

Sektor XV: reklamni pano (SE 2162/SE 2161, SE 2182; SE 2036/SE 2035, SE 2183; SE 2187/SE 2186; SE 2019/SE 2018; SE 2173/SE 2172, SE 2181; SE 2175/SE 2174, SE 2180; SE 2834/SE 2833, SE 2835; SE 1652/SE 1651); SE 2191/SE 2190; SE 2160/SE 2159; SE 2194/SE 2193; SE 2001; SE 2037; SE 2106.

Sektor XVI: magistralna cesta 1958 (SE 2634); SE 2603a/SE 2603; SE 2609/SE 2608; SE 2663/SE 2662; kvadratna lesena konstrukcija (SE 2615/SE 2614, SE 2617/SE 2616, SE 2619/SE 2618 in SE 2621/SE 2620); SE 2601; SE 2602; SE 2607.

Sektor XVII: SE 2705/SE 2706; SE 2717/SE 2718; SE 2720/SE 2719, SE 2708; SE 2709/SE 2710; SE 2712/SE 2713; SE 2723/SE 2724; SE 2725/SE 2726; SE 2727/SE 2728; SE 2714; SE 2733; SE 2716; SE 2732; SE 2734; SE 2735; SE 2736; SE 2701; SE 2702; SE 2715; SE 2721; SE 2722.

Sektor XVIII: magistralna cesta 1958 (SE 3425); SE 3414.

Sektor XIX: SE 35.

Sektor XX: SE 3502; magistralna cesta 1958 (SE 3501; SE 3505; SE 3512/SE 3511; SE 3514/SE 3513; SE 3549/SE 3548).

Sektor XXI: magistralna cesta 1958 (SE 4131, SE 3659, SE 3660); SE 3700/SE 3699.

Sektor XXII: magistralna cesta 1958 (SE 3739; SE 3740; SE 4058); SE 3701.

Sektor XXIII magistralna cesta 1958 (SE 4126, SE 4125; SE 3804 (SE 3851, SE 3852); SE 3824/SE 3825); SE 4127.

Sektor XXIV: magistralna cesta 1958 (SE 3906; SE 3911; SE 3912/SE 3965; SE 3942); SE 3902; SE 3901.

Petričev grič: SE 3201; SE 3205.

251 Konteksti so predstavljeni v zvezku Ribnica pri Brežicah V. Zgodnji srednji, srednji in novi vek (Tomaž in Mileusnić 2025).

Nedoločeno

Sektor XIII: SE 1870/SE 1869; SE 1863/SE 1862; SE 1807/SE 1806; SE 1809/SE 1808; SE 1844/SE 1843; SE 1828/SE 1827; SE 1830/SE 1829; SE 1832/SE 1831; SE 1817/SE 1818; SE 1822/SE 1821; SE 1824/SE 1823; SE 1826/SE 1825.

Sektor XXIV: SE 3951/SE 3950.

Izločene[252]

SE 369 – SE 372; SE 959 – SE 963; SE 1011; SE 1091; SE 1098 – SE 1100; SE 1104 – SE 1107; SE 1117; SE 1926; SE 1927; SE 1942; SE 1943; SE 2377; SE 2985; SE 3114; SE 3405; SE 3415; SE 3506; SE 3507; SE 3571; SE 3572; SE 3587; SE 3588; SE 3617; SE 3885.

Nedodeljene[253]

SE 279 – SE 286; SE 451 – SE 500; SE 585 – SE 600; SE 968 – SE 1000; SE 1301 – SE 1400; SE 1746 – SE 1800, SE 1875 – SE 1900, SE 2285 – SE 2300, SE 2583 – SE 2600, SE 2664 – SE 2700, SE 2737 – SE 2800; SE 3047 – SE 3100; SE 3190 – SE 3200; SE 3206 – SE 3400; SE 3425 – SE 3500, SE 3589 – SE 3600, SE 3969 – SE 4000; SE 4061 – SE 4100.

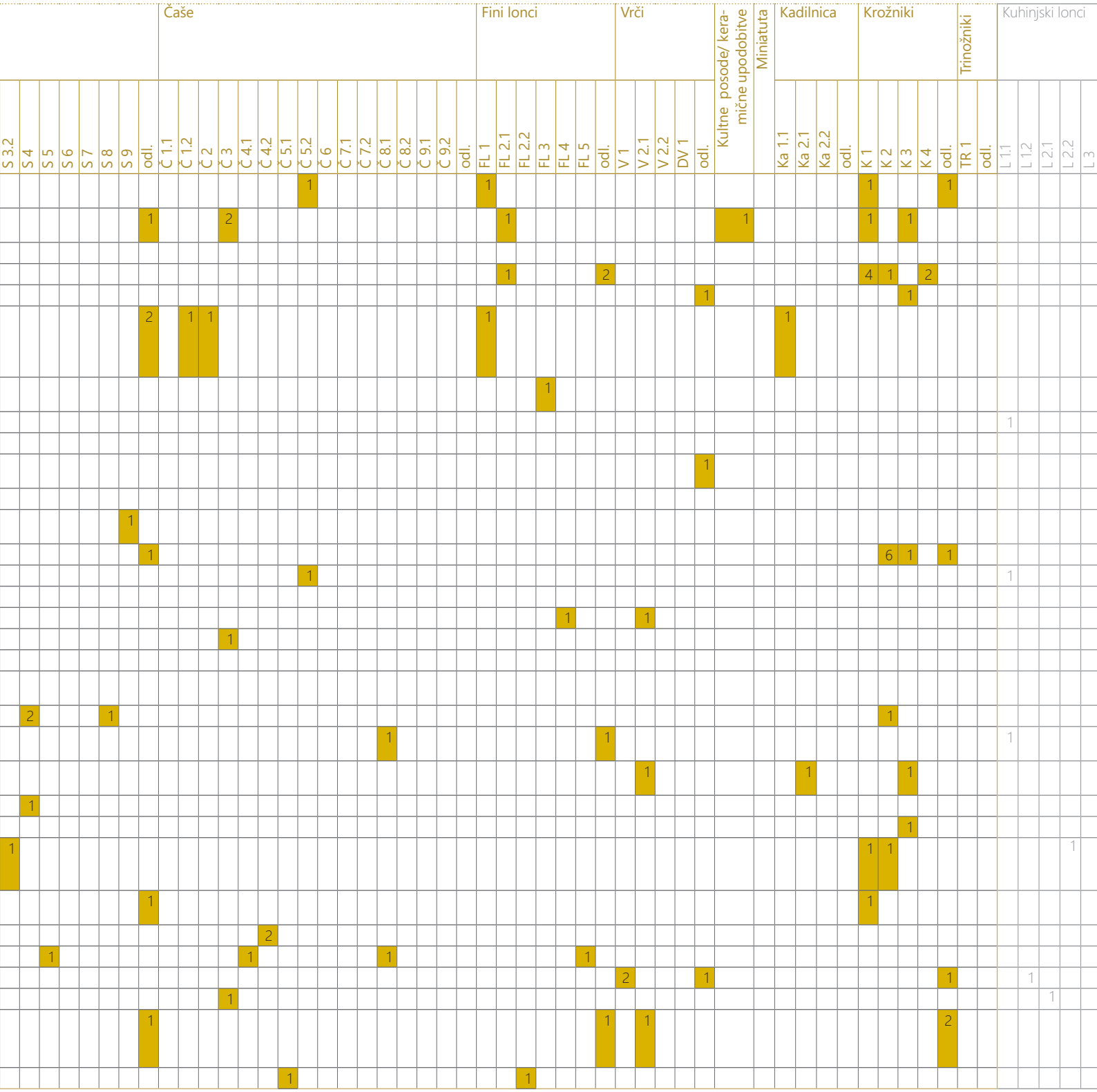
252 Izločeni so tisti SE, ki so bili v postopku dokumentacije sicer podeljeni, vendar se je po čiščenju izkazalo, da ne gre za ostalino.

253 Ker je bil sistem številčenja za celotno najdišče enoten, se je dogodilo, da nekatere številke SE v postopku dokumentacije niso bile niti dodeljene. Te so označene kot nedodeljene.

Priloga 2: Preglednice pridatkov po grobovih

Alenka Tomaž

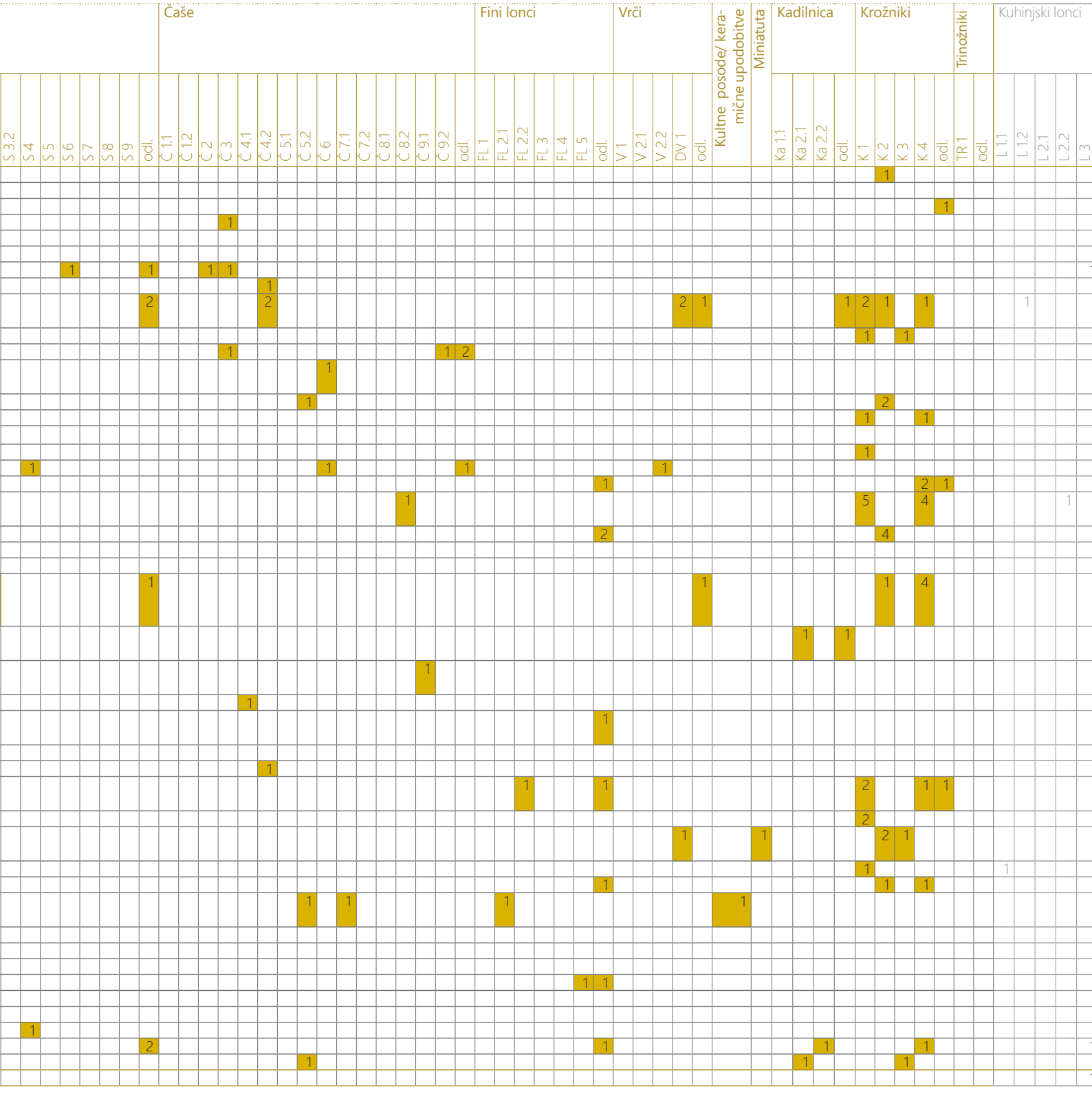
Pridatki					Hišaste žare							Tera sigilata		Keramika tankih sten									Fini krožniki			Sklede		
Št. groba	Oblika groba	Pokop	Antropološka ocena pokojnika	Datacija	H 1.1	H 1.2	H 1.3	H 2.1	H 2.2	H 3	odl.	Consp. 43	odl.	KTS O1.1	KTS O1.2	KTS O2.1	KTS O2.2	KTS O2.3	KTS O3	KTS O4	odl.	FK 1	FK 2	odl.	S 1	S 2	S 3.1
grob 1	Žb3	večkratni	dve zreli odrasli osebi, moški in ženska (?), ter otrok	2. polovica 1. in 1. polovica 2. stoletja	1	1				1																	
grob 2	Žb3	večkratni	dve zreli ali starejši odrasli osebi in otrok: 7,5 let ± 1 leto	1. polovica 2. stoletja				1																			
grob 3	Ža1	enojen	odrasla oseba, ženska (?)	/																							
grob 4	Žb2	enojen	odrasla oseba, moški (?)	2. stoletje															1								
grob 6	Ža1	enojen	odrasla oseba (?)	2. stoletje (?)																							
grob 7	Žc1	večkratni	zrela ali starejša odraslo oseba - moški (?), dve zreli ali starejši osebi – ženske (?), morda še ena odrasla (?)	sredina oz. 2. polovica 2. stoletja			1		1														2					
grob 8	Ža3	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba, moški (?)	2. stoletje																							
grob 9	Ža3	enojen	otrok: 3,5–4,5 let	2. stoletje																							
grob 11	Ža3	enojen	za odrasla oseba, moški (?)	2. stoletje																							
grob 12	Sa1	enojen	dojenček	konec 1. ali 2. stoletje (?)																							
grob 14	Žb2	ni pokopa	/	/																							
grob 15	Ža2	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba, moški (?)	2. polovica 1. oz. 1. polovica 2. stoletja																							
grob 16	Ža2	enojen	odrasla oseba (?)	2. stoletje																							
grob 17	Ža3	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba (?)	/																							
grob 18	Žb2	ni pokopa	/	/																							
grob 19	Žb3	enojen	odrasla oseba (?)	2. stoletje (?)																							
grob 20	Ža1	enojen	oseba, starejša od 15 let	/																							
grob 21	Žb2	ni pokopa	/	/																							
grob 22	Ža1	enojen	/	2. polovica 2. stoletja																							
grob 23	Ža1	enojen	odrasla oseba (?)	2. stoletje																							
grob 24	Žb3	dvojen	odrasla oseba in otrok	2. polovica 2. stoletja																							
grob 25	Ža2	enojen	odrasla oseba (?)	konec 1. stoletja oz. 1. polovica 2. stoletja																							
grob 26	Ža2	enojen	mladostnik, star med 12 in 18 let	2. stoletje (?)																							
grob 27	Ža1	enojen	mlada ali zrela odrasla oseba (?)	/																							
grob 28	Ža2	enojen	odrasla oseba, ženska (?) (+ nesežgan mlečni sekalec otroka: 2,5–5,5 let - morda pridatek ?)	sredina 2. stoletja																		2					
grob 29	Ža1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba (?)	1. ali prva polovica 2. stoletje (?)																1	1						
grob 30	Ža3	enojen	mladostnik, star 13,5 let ± 1 leto	1. polovica 2. stoletja	1			1																			
grob 31	Ža3	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba (?)	1. ali 2. stoletje																							
grob 32	Ža2	enojen	otrok (ni dojenček ali majhen otrok)	1. polovica 2. stoletja																							
grob 33	Ža1	enojen	otrok, starejši od 8 let	1. polovica 2. stoletja																							
grob 34	Sb1	enojen	mladostnik, 15,5–16,5 let, moški (?)	2. stoletje (?)																							1
grob 35	Ža2	enojen	otrok (?)	2. stoletje																							

Čaše
Fini lonci
Vrči
Kultne posode/ keramične upodobitve
Miniatuta
Kadilnica
Krožniki
Trinožniki
Kuhinjski lonci
S 3.2
S 4
S 5
S 6
S 7
S 8
S 9
odl.
Č 1.1
Č 1.2
Č 2
Č 3
Č 4.1
Č 4.2
Č 5.1
Č 5.2
Č 6
Č 7.1
Č 7.2
Č 8.1
Č 8.2
Č 9.1
Č 9.2
odl.
FL 1
FL 2.1
FL 2.2
FL 3
FL 4
FL 5
odl.
V 1
V 2.1
V 2.2
DV 1
odl.
Ka 1.1
Ka 2.1
Ka 2.2
odl.
K 1
K 2
K 3
K 4
odl.
TR 1
odl.
L 1.1
L 1.2
L 2.1
L 2.2
L 3

Pridatki	Kuhinjski lonci							Pokrovi				Nedefinirana oblika posode	Keramičen predmet	Oljenke						Transportno posodje			Jantar					Ostali materiali				Izdelki iz kosti										Izdelki iz zlata					Izdelki iz srebra		
Št. groba	L 1.1	L 1.2	L 2.1	L 2.2	L 3	L 4	odl.	P 1	P 2	P 3	odl.			Loeschcke I	Loeschcke VIII	Loeschcke IX	Loeschcke IX ali X	Loeschcke X	odl.	Dressel 2-4	Dressel 6B - mala	odl.	preslice	prstani	ploščice	steklenička	ostalo	gagat	alabaster	kamena strela	izdelki iz kamna	okrasne igle	jagode	zakovice	obročki	šivanke	žetoni	piksides	žličke	igle, nedefinirane	predmeti s pozlato	prstan	obesek	uhan	pasna spona	okov	prstan
grob 1							1											2						1						1																
grob 2																																															
grob 3																																														
grob 4							1		1																						1															
grob 6											1																																			
grob 7							5				1	1																		1	1	2															
grob 8																														1																
grob 9	1																																													
grob 11							1																																						1	3
grob 12							2												1		1										1															
grob 14																																														
grob 15														1				1						1	1	1																				
grob 16							2					2									2		1									5														
grob 17	1																																													
grob 18																																														
grob 19							4																							1															
grob 20																															2															
grob 21																																														
grob 22							1																																						
grob 23							2					1						1																												
grob 24	1						1					1						1																												
grob 25																		1					2	2			2				1	1		4					1						
grob 26							2												1																											
grob 27							1					1																																		
grob 28				1								1						1				1																								
grob 29																															1															
grob 30												8																				2														
grob 31																															1															
grob 32		1																	1																										
grob 33			1				1																																						
grob 34												1																																		
grob 35							2																								1														1	

z	Izdelki iz brona																Izdelki iz železa												Izdelki iz svinca	Izdelki iz stekla							Novci	Makrobotanični ostanki	Živalski ostanki
ostalo	fibule	igle	prstani	ogrlice	obročki	žličke	deli skrinjice	žebljički in zakovice	okovi	šivanke	pločevina	ogledalo	ključ	žica	pasna spona/ garnitura	drugo	prstan	žebljički s stožčasto ali gobasto glavico	žebljički s pahljačasto glavico	trni žebljičkov	žebljiv in trni žebljev	nož ali rezilo	stilus	ključ	drugo		jagoda	balzamarji	steklenička	žara	drugo posodje	ostalo	odl.	novci		
		1																1		1									3	2							
								3		4											2											3					
																		170		16	2				2												
																		1							1		4				1					
																											3									
	4																	40	7						1					1				1		*Indet spec; Gallus domesticus; Aves; Gastropoda; Indet spec; Helix pomatia; Cepaea; Gastropoda; Sus* sp.
																												1							*Allium Sativum* (?)	
																						1						1								
			1														1	22			2				5			1						1		
																		23																		
																					2				1	1		1		1						
							1						2					3			9	1					3	1	2					1		
																									1											
																									1											
																		2		1																
	1																																			
																		4																		*Juglans regia*	*Sus domesticus; Bos taurus*
																		1																1	*Allium* (?) *Sativum*) (?)	*Pisces; Microtus liechtensteini/ subterraneus*
									7		4		1			5		4						1	3			1						1		*Aves*
	3																	4			1							1								*Sus domesticus*
	2	5			1	1		16	2		14	1	1			2		13			6				7			1	1		2					*Bryozoa / Porifera (?)*
	1																																		*Coniferous* (cf. *Abies alba*)	
	2							2										4	1	4	4				2						1			1		
																1																				*Indet spec.*
		1																29			7				1			4	1	1				2		
																					6							1						1		živalska kost, ribje vretence
1																		6																		*Rodentia; Microtus liechtensteini/ subterraneus; Lepus europaeua; Bos taurus; Indet spec.*
	1																1	2				1			1									1		

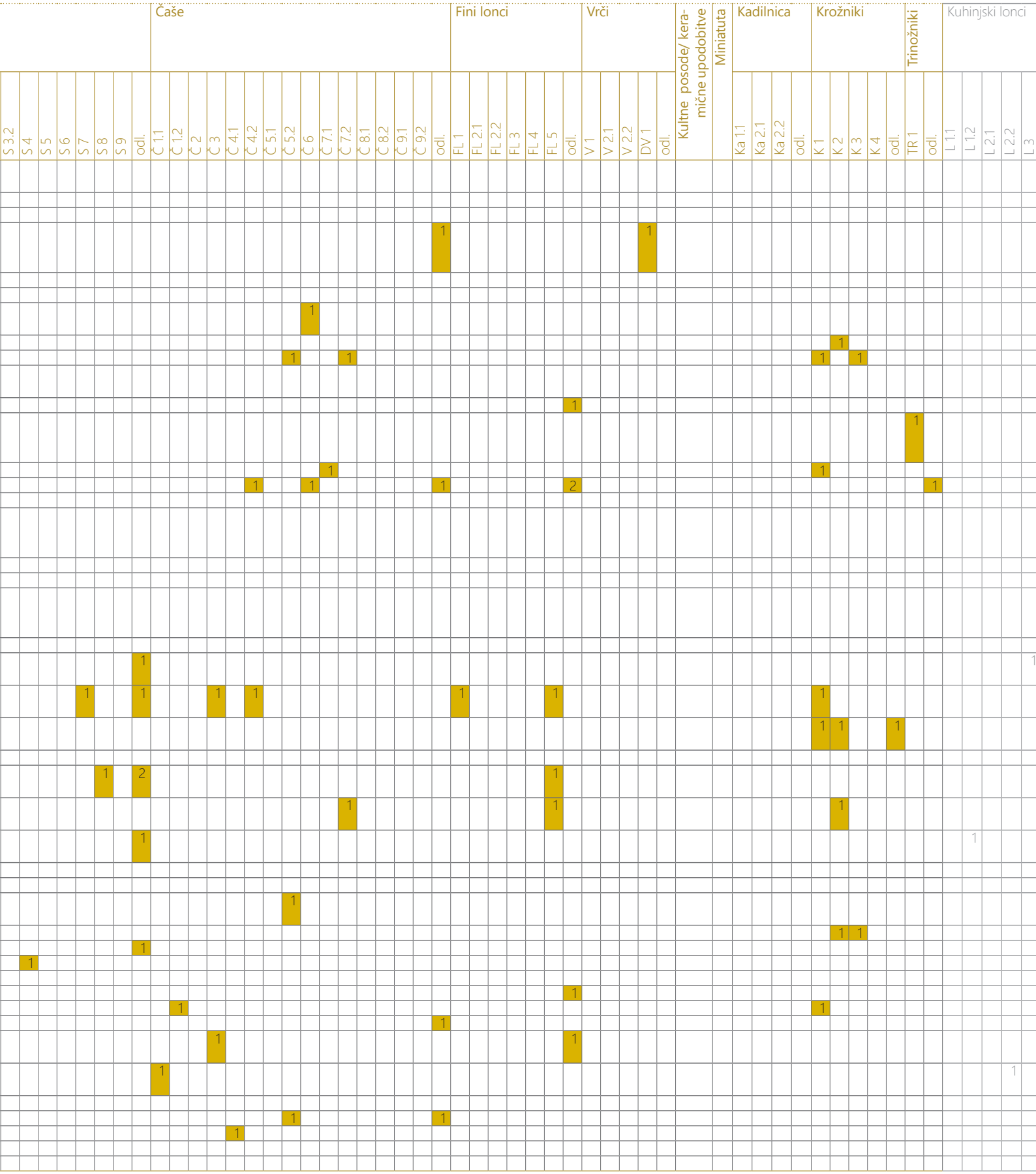
Pridatki					Hišaste žare							Tera sigilata		Keramika tankih sten								Fini krožniki			Sklede		
Št. groba	Oblika groba	Pokop	Antropološka ocena pokojnika	Datacija	H 1.1	H 1.2	H 1.3	H 2.1	H 2.2	H 3	odl.	Consp. 43	odl.	KTS O1.1	KTS O1.2	KTS O2.1	KTS O2.2	KTS O2.3	KTS O3	KTS O4	odl.	FK 1	FK 2	odl.	S 1	S 2	S 3.1
grob 36	Sa1	enojen	otrok: 1,5–2,5 let	/																							
grob 37	Ža1	enojen	starejši otrok ali najstnik	2. stoletje (?)																							
grob 38	Ža1	enojen	otrok (?)	sredina 1. stoletja																							
grob 39	Ža2	enojen	otrok (?)	1. stoletje (?)																							
grob 40	Sa1	enojen	otrok: 2,5 – 3,5 let	/																	1						
grob 41	Ža2	enojen	otrok	/																							
grob 42	Žb3	dvojen (?)	odrasla oseba in otrok (?)	2. stoletje																							
grob 43	Ža2	dvojen (?)	odrasla oseba in otrok (?)	konec 1. stoletja																							
grob 44	Ža2	dvojen (?)	odrasla oseba in otrok (?)	prva polovica 2. stoletja																							
grob 45	Sb1	enojen	odrasla oseba, moški: 45 - 56 let	2. stoletje																							
grob 46	Ža2	enojen	otrok (?)	2. stoletje																							
grob 47	Sa1	enojen	otrok: 4,5 do 5,5 let	prva polovica 2. stoletja																							
grob 48	Ža1	enojen	otrok, starejši od treh let	2. stoletje (?)																							
grob 49	Ža1	enojen	odrasla oseba, ženska (?)	2. stoletje (?)																							
grob 50	Ža1	enojen	otrok (?)	/																					1		
grob 51	Ža1	enojen	otrok: pod 6 let	/																							
grob 52	Ža2	enojen	odrasla oseba, ženska (?)	2. stoletje (?)																							
grob 53	Ža1	dvojen (?)	odrasla oseba in otrok (?)	/																					1		
grob 54	Ža2	dvojen (?)	odrasla oseba in otrok, mlajši od 3 let	prva polovica 2. stoletja																					1	1	
grob 55	Ža1	enojen	otrok, starejši od 3 let	2. stoletje																							
grob 56	Ža1	enojen (?)	/	/																							
grob 57	Sa1	enojen	otrok: 1,5 let +/– 3 meseci	/																							
grob 58	Ža2	enojen	otrok: 1,5 mesec ± 3 mesec	druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja																					1		3
grob 59	Ža2	enojen	otrok, starejši od 6 let	prva polovica 2. stoletja											1						1						
grob 60	Žb1	enojen	zrela odrasla oseba (?)	prva polovica 2. stoletja																							
grob 61	Ža1	enojen	mladostnik, starejši od 12 let	/																							
grob 62	Ža1	enojen	otrok (?)	druga polovica 1. stoletja ali 2. stoletje																							
grob 63	Ža1	enojen	odrasla oseba (?)	/																							
grob 64	Ža1	enojen	zrela odraslo osebo (?)	2. stoletje (?)																							
grob 65	Ža1	dvojen (?)	zrela ali starejša odrasla oseba in otrok	2. stoletje (?)																							
grob 66	Ža1	enojen	otrok (?)	2. stoletje (?)																					2		
grob 67	Ža2	enojen	otrok: nad 5 let	prva polovica 2. stoletja								2															
grob 68	Ža1	enojen	odrasla oseba (?)	/																							
grob 69	Ža1	enojen	otrok (?)	2. stoletje (?)																					1		
grob 70	Sa1	enojen	otrok: 1,5 do 2,5 let	druga polovica 2. stoletja																							
grob 71	Ža2	enojen	mlada odrasla oseba ali otrok (?)	2. stoletje														1									
grob 72	Ža1	enojen	odrasla oseba (?)	/																							
grob 73	Ža2	enojen	odrasla oseba, ženska (?)	/																							
grob 74	Ža1	enojen	/ (ni majhen otrok)	/																							
grob 75	Ža2	nedefiniran	/	/																							
grob 76	Sa1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba (?)	/																							
grob 77	Ža1	enojen	/ (ni majhen otrok)	/																							
grob 78	Sb1	enojen	odrasla oseba, moški (?)	1. do 2. stoletje																							
grob 79	Ža2	enojen	odrasla oseba (?)	2. stoletje (?)																							
grob 80	Ža1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba (?)	/																							

Čaše
Fini lonci
Vrči
Kultne posode/ keramične upodobitve
Miniatuta
Kadilnica
Krožniki
Trinožniki
Kuhinjski lonci
S 3.2
S 4
S 5
S 6
S 7
S 8
S 9
odl.
Č 1.1
Č 1.2
Č 2
Č 3
Č 4.1
Č 4.2
Č 5.1
Č 5.2
Č 6
Č 7.1
Č 7.2
Č 8.1
Č 8.2
Č 9.1
Č 9.2
odl.
FL 1
FL 2.1
FL 2.2
FL 3
FL 4
FL 5
odl.
V 1
V 2.1
V 2.2
DV 1
odl.
Ka 1.1
Ka 2.1
Ka 2.2
odl.
K 1
K 2
K 3
K 4
odl.
TR 1
odl.
L 1.1
L 1.2
L 2.1
L 2.2
L 3

Pridatki	Kuhinjski lonci							Pokrovi				Nedefinirana oblika posode	Keramičen predmet	Oljenke						Transportno posodje			Jantar					Ostali materiali				Izdelki iz kosti											Izdelki iz zlata				Izdelki i srebra		
Št. groba	L 1.1	L 1.2	L 2.1	L 2.2	L 3	L 4	odl.	P 1	P 2	P 3	odl.			Loeschcke I	Loeschcke VIII	Loeschcke IX	Loeschcke IX ali X	Loeschcke X	odl.	Dressel 2-4	Dressel 6B - mala	odl.	prešlice	prstani	ploščice	steklenička	ostalo	gagat	alabaster	kamena strela	izdelki iz kamna	okrasne igle	jagode	zakovice	obročki	šivanke	žetoni	piksida	žličke	igle, nedefinirane	predmeti s pozlato	prstan	obesek	uhan	pasna spona	okov	prstan
grob 36																																1															
grob 37																																															
grob 38												1																			1																
grob 39																								1	1							1															
grob 40																																															
grob 41																																															
grob 42					1							1			1			1	1																												
grob 43							1						1					1															1														
grob 44		1					1				1	1						1													1																
grob 45							1																																								
grob 46							2					2						1																													
grob 47																																															
grob 48																																															
grob 49																																															
grob 50																																															
grob 51																																															
grob 52																																															
grob 53						1																																									
grob 54				1							1	2						1	1																												
grob 55												2																																			
grob 56																																															
grob 57																																															
grob 58												1						1											1																		
grob 59																		1													1	2			1		5									
grob 60																		1		1																											
grob 61																																															
grob 62							1					1																																		
grob 63							1																																							
grob 64																																															
grob 65							2																							1																
grob 66												2																																		
grob 67																											5				1	6			11	1				2		1	1			
grob 68	1						1																																							
grob 69						1						1																																			
grob 70							3					1																																			
grob 71												1						2			1	2																								1		
grob 72																																															
grob 73												1																																			
grob 74																																															
grob 75																																															
grob 76										1																																				
grob 77										1																																				
grob 78					1		1					1						1			2																					1						
grob 79																																															
grob 80					1							2																																			

Izdelki iz brona																		Izdelki iz železa																		Izdelki iz svinca	Izdelki iz stekla							Novci	Makrobotanični ostanki	Živalski ostanki
ostalo	fibule	igle	prstani	ogrlice	obročki	žličke	deli skrinjice	žebljički in zakovice	okovi	šivanke	pločevina	ogledalo	ključ	žica	pasna spona/ garnitura	drugo	prstan	žebljički s stožčasto ali gobasto glavico	žebljički s pahljačasto glavico	trni žebljičkov	žebljи in trni žebljev	nož ali rezilo	stilus	ključ	drugo		jagoda	balzamarij	steklenička	žara	drugo posodje	ostalo	odl.	novci			
																											8																		*Ovis s Capra*
								7	1	6								2													1												
																		9																	1								*Indet spec.*
	1							3			1		1											1																			
																1		1				1																							
																		28	3		1																							
															1			22			15	1							3			1				3							
																		1											1														
																		2			4				1						1												*Indet spec.*
																		2				1			1										1							
																		2																									*Indet spec.*
																		1																									
																		7							1																			
																					3																						
																		5																									
																		12																									
																		14							1				2							1							
	1							1																											2							
						7																					7																
																					16	1	1	3			3	1					1		*Pisces*							
		3	1					2										6				1		4			4			1			1								
																		2																1	*Ovis s Capra*							
																		4																								
																					1	1						1					1									
											1																																
	2																																									
																																										Indet spec.
																		6																								
								11			1					4		13			11				1		1	2			1			2								*Indet spec; Reptilia; Bivalvia; Indet spec.; Canis familiaris*
																		2																								
																		6																									*Indet spec.*
																									1						1	1		1							
											1							17			1				4			2						1		*Acer sp.*	*Sus sp.*
																		3			2																							
																					1																						
																		2																									
		1				2						3				4	2	5			2	1			4										3								
												1						1																									
																			1																									

Pridatki					Hišaste žare							Tera sigilata		Keramika tankih sten								Fini krožniki			Sklede		
Št. groba	Oblika groba	Pokop	Antropološka ocena pokojnika	Datacija	H 1.1	H 1.2	H 1.3	H 2.1	H 2.2	H 3	odl.	Consp. 43	odl.	KTS O1.1	KTS O1.2	KTS O2.1	KTS O2.2	KTS O2.3	KTS O3	KTS O4	odl.	FK 1	FK 2	odl.	S 1	S 2	S 3.1
grob 82	Ža1	enojen (?)	odrasla oseba (+ kroni dojenčka: 4,5 mesec ± 3 mesec)	/																					2		
grob 83	Ža1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba (?)	/																							
grob 84	Ža1	enojen (?)	/	/																							
grob 85	Ža1	enojen	najstnik ali gracilna odrasla oseba	druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja																							
grob 86	Ža1	enojen	otrok (?)	/																							
grob 87	Ža1	enojen	otrok: 3,5 let ± 1 leto	/																							
grob 88	Ža1	enojen	oseba, starejša od 15 let	druga polovica 1. stoletja ali 2. stoletje																					2		
grob 89	Ža1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba (?)	/																							
grob 90	Ža1	enojen	odrasla oseba (?)	2. stoletje (?)																							
grob 91	Ža1	enojen	otrok: 0 mesecev ± 3 tedni	druga polovica 1. stoletja																							
grob 92	Ža3	nedefiniran	/	/																							
grob 93	Ža1	nedefiniran	/	druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja												1	1										
grob 94	Ža1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba	2. stoletje (?)																							
grob 95	Ža3	enojen	otrok: 5,5 let ± 1 leto	konec 1. stoletja																							
grob 96	Ža1	nedefiniran	/	/																	1						
grob 97	Ža1	enojen	zrela odrasla oseba (?)	druga polovica 1. stoletja ali prva polovica 2. stoletja																							
grob 98	Ža1	enojen	odrasla oseba (?)	/																							
grob 99	Ža1	enojen	zrela odrasla oseba	/																							
grob 100	Ža2	enojen	mlada ali zrela odrasla oseba	konec 1. stoletja oz. prva polovica 2. stoletja																							
grob 102	Sa1	enojen	/	/																							
grob 103	Ža1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba (?)	konec 1. stoletja oz. začetek 2. stoletja																							
grob 104	Ža2	enojen	mlada odrasla oseba (?)	prva polovica 2. stoletja																							
grob 105	Ža1	enojen	otrok: 2,5 – 3,5 let	prva polovica 2. stoletja										1				1			2						
grob 106	Sa1	enojen	otrok: 0 mesecev ± 2 tedna	/																							
grob 107	Ža1	nedefiniran	/	sredina do druga polovica 2. stoletja																							
grob 108	Sa1	enojen	otrok: 8,5 do 9,5 let	druga polovica 2. stoletja																							
grob 109	Sa1	dvojen	2 mladostnika: 14,5 – 15,5 let in 9,5 – 10,5 let	2. stoletje																							
grob 110	Ža1	nedefiniran	/	/																							
grob 111	Ža1	nedefiniran	/	/																							
grob 112	Sa1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba	sredina oz. druga polovica 2. stoletja																							
grob 113	Sa1	enojen	otrok: 10,5 mesecev do 1,5 let	/																							
grob 114	Ža1	nedefiniran	/	/																							
grob 115	Ža1	enojen	oseba: starejša od 12 let	/																							
grob 116	Sa1	enojen	otrok: 2,5 – 3,5 let	/																							
grob 117	Ža1	enojen	/	/																							
grob 119	Ža1	nedefiniran	/	2. stoletje (?)																							
grob 120	Sa1	enojen	odrasla oseba, moški (?)	2. stoletje (?)																							
grob 121	Ža1	enojen (?)	otrok (?)	druga polovica 2. stoletja																							
grob 122	Ža1	enojen	otrok (?)	prva polovica 2. stoletja																							
grob 123	Sa1	enojen	otrok (?)	/																							
grob 124	Sa1	enojen	zrela ali starejša odrasla oseba	2. stoletje (?)																							
grob 125	Sa1	enojen	otrok: 1,5 – 2,5 let	sredina 1. stoletja (?)																							
grob 126	Sa1	enojen	mlada odrasla oseba (?)	/																							
grob 127	Sa1	enojen	mladostnik, pod 15 let	sredina 1. stoletja (?)																							

Čaše
Fini lonci
Vrči
Kultne posode/ keramične upodobitve
Miniatuta
Kadilnica
Krožniki
Trinožniki
Kuhinjski lonci
S 3.2
S 4
S 5
S 6
S 7
S 8
S 9
odl.
Č 1.1
Č 1.2
Č 2
Č 3
Č 4.1
Č 4.2
Č 5.1
Č 5.2
Č 6
Č 7.1
Č 7.2
Č 8.1
Č 8.2
Č 9.1
Č 9.2
odl.
FL 1
FL 2.1
FL 2.2
FL 3
FL 4
FL 5
odl.
V 1
V 2.1
V 2.2
DV 1
odl.
Ka 1.1
Ka 2.1
Ka 2.2
odl.
K 1
K 2
K 3
K 4
odl.
TR 1
odl.
L 1.1
L 1.2
L 2.1
L 2.2
L 3

Pridatki	Kuhinjski lonci							Pokrovi				Nedefinirana oblika posode	Keramičen predmet	Oljenke						Transportno posodje			Jantar					Ostali materiali				Izdelki iz kosti										Izdelki iz zlata				Izdelki i srebra		
Št. groba	L 1.1	L 1.2	L 2.1	L 2.2	L 3	L 4	odl.	P 1	P 2	P 3	odl.			Loeschcke I	Loeschcke VIII	Loeschcke IX	Loeschcke IX ali X	Loeschcke X	odl.	Dressel 2-4	Dressel 6B - mala	odl.	prešlice	prstani	ploščice	steklenička	ostalo	gagat	alabaster	kamena strela	izdelki iz kamna	okrasne igle	jagode	zakovice	obročki	šivanke	žetoni	piksida	žličke	igle, nedefinirane	predmeti s pozlato	prstan	obesek	uhan	pasna spona	okov	prstan
grob 82																																															
grob 83																																															
grob 84																																															
grob 85																																															
grob 86																																															
grob 87																																															
grob 88																	1																														
grob 89																																															
grob 90																																															
grob 91																1																														
grob 92																																															
grob 93																																															
grob 94																																															
grob 95																															1																	
grob 96																																															
grob 97																		1																													
grob 98																																															
grob 99																																															
grob 100														1		1												1			1	3		3	1				8		1		1				
grob 102																																															
grob 103					1		1							1																			1													
grob 104							2					1																																			
grob 105							1					1						1																													
grob 106																																															
grob 107							1																																							
grob 108																																															
grob 109		1																																												
grob 110																																															
grob 111																																															
grob 112												1						1										1																		
grob 113																																															
grob 114																																															
grob 115																															1																
grob 116												1																																			
grob 117							1																																							
grob 119																																															
grob 120																																															
grob 121																																															
grob 122				1																																										
grob 123																																															
grob 124							3																								2		1								3						
grob 125																																															
grob 126																																1	3								1						
grob 127												2																																			

Izdelki iz brona																	Izdelki iz železa										Izdelki iz svinca	Izdelki iz stekla							Novci	Makrobotanični ostanki	Živalski ostanki
ostalo	fibule	igle	prstani	ogrlice	obročki	žličke	deli skrinjice	žebljički in zakovice	okovi	šivanke	pločevina	ogledalo	ključ	žica	pasna spona/ garnitura	drugo	prstan	žebljički s stožčasto ali gobasto glavico	žebljički s pahljačasto glavico	trni žebljičkov	žeblji in trni žebljev	nož ali rezilo	stilus	ključ	drugo		jagoda	balzamarij	steklenička	žara	drugo posodje	ostalo	odl.	novci		
	1																																		
																					1															
		1																			1															
																		1																		Bos taurus
		1																																	
										1								1										1								
																																			Echinoidea
																								1											
																																			Indet spec.
	1																									3							1		Indet spec.; Sus domesticus
		4				4	30		2	23					3						13			2		2	1	1				1	Quercus sp.	Indet spec.; Gastropoda; Microvertebrata
																				4															
																		2			1												1		
																		4	4														1		
																					4	2		8		1					1	1		
																										1						1		
																																1		
																																1		
														2																			1	Acer sp.	
																		1						1										Equus caballus
																																		Sus sp.
																															1			
																					1														
	1																				1												1		
																		6						1									1		
								2										2			3														
																																	1		Balanoidea
																																	1		

Pridatki					Hišaste žare							Tera sigilata		Keramika tankih sten									Fini krožniki			Sklede		
Št. groba	Oblika groba	Pokop	Antropološka ocena pokojnika	Datacija	H 1.1	H 1.2	H 1.3	H 2.1	H 2.2	H 3	odl.	Consp. 43	odl.	KTS O1.1	KTS O1.2	KTS O2.1	KTS O2.2	KTS O2.3	KTS O3	KTS O4	odl.	FK 1	FK 2	odl.	S 1	S 2	S 3.1
grob 128	Ža3	nedefiniran	/	konec 1. stoletja																							
grob 129	Ža1	enojen (?)	odrasla oseba	/																							
grob 130	Ža1	nedefiniran	/	druga polovica 1. stoletja (?)																					1		
grob 131	Ža1	enojen	odrasla oseba (?)	/									1														
grob 132	Ža3	enojen	odrasla oseba (?)	druga polovica 1. stoletja oz. prva polovica 2. stoletja																							
grob 133	Ža1	nedefiniran	/	/																							
grob 134	Sa1	enojen	/	1. stoletje																							
grob 101	Sc1 (ZG2)	večkratni	3 odrasle osebe ter nesežgane kosti 4 oseb, od tega otrok 4,5–5,5 let in mladostnik 11,5–12,5 let	/																							
grob 135	Sc1 (ZG2)	večkratni	otrok: 2,5–5,5 let, mladostnik: 10–15 let, odrasla oseba	druga polovica 3. stoletja (?).																							
grob 136	Žb2	ni pokopa		druga polovica 1. stoletja oz. prva polovica 2. stoletja																							
					2	1	1	2	1	1	0	2	1	1	1	1	1	2	1	1	6	2	2		10	1	4

Pridatki	Kuhinjski lonci							Pokrovi				Nedefinirana oblika posode	Keramičen predmet	Oljenke						Transportno posodje			Jantar					Ostali materiali				Izdelki iz kosti												Izdelki iz zlata				Izdelki iz srebra		
Št. groba	L 1.1	L 1.2	L 2.1	L 2.2	L 3	L 4	odl.	P 1	P 2	P 3	odl.			Loeschcke I	Loeschcke VIII	Loeschcke IX	Loeschcke IX ali X	Loeschcke X	odl.	Dressel 2-4	Dressel 6B - mala	odl.	preslice	prstani	pločice	steklenička	ostalo	gagat	alabaster	kamena strela	izdelki iz kamna	okrasne igle	jagode	zakovice	obročki	šivanke	žetoni	pikside	žličke	igle, nedefinirane	predmeti s pozlato	prstan	obesek	uhan	pasna spona	okov	
grob 128							1	1				1																																			
grob 129																																														
grob 130							1												1																					1						
grob 131												1																																			
grob 132		1																																												
grob 133																																														
grob 134							1											1																													
grob 101																								1		1				1										1						
grob 135																																														
grob 136																																														
	4	4	1	3	4	2	52	1	1	2	4	45	1	3	1	2	1	22	6	1	6	3	3	3	4	1	9	2	1	5	16	26	7	3	5	12	1	5	1	14	3	1	1	2	1	4	

| | Čaše | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Fini lonci | | | | | | | | Vrči | | | | | Kultne posode/ keramične upodobitve | Miniatuta | Kadilnica | | | | Krožniki | | | | | Trinožniki | | Kuhinjski lonci | | | | | |
|---|---|---

Priloga 3: Seznam okrajšav in opisi evidentiranih fakturnih skupin keramike z območja zahodnega grobišča Romule

Ana Kovačič

Barva je v določena na površini posode, razen v primerih, kjer je drugače opisano[254]. Barve so določene na podlagi Munsellove barvne lestvice.

Oljenke

O1 – volutne oljenke, Loeschcke I: zelo fino prečiščena lončarska masa z redkimi zrni belega peska (do 2 mm) in šamota (velikosti pod 0,5 mm) ter redko do zmerno zelo fino sljudo. Je oksidacijsko ali redukcijsko žgana keramika, površina je mehka, prašna, s premazom (svetlo rjav ponavadi ni ohranjen v celoti) [255]. Barva preloma je zelo bledo rjava (10YR 7/3), siva (2.5Y 6/1). Izdelana je v kalupu.

O2 – pečatne oljenke, Loeschcke IX in Loeschcke X, italska izdelava: zelo fino prečiščena lončarska masa z redkimi zrni železovih oksidov. Je oksidacijsko žgana keramika, površina je trda in gladka, brez premaza. Barva preloma je svetlo rdeča (2.5YR 6/8) do rdeča (2.5YR 5/6). Izdelana je v kalupu.

O3 – pečatne oljenke, Loeschcke IX in Loeschcke X, lokalna ali regionalna izdelava: zelo različne lastnosti posamičnih izdelkov. Je oksidacijsko žgana in mehka do trda keramika z gladko do grobo površino. Lončarska masa je bolj ali manj prečiščena z manjšimi zmernimi ali pogostimi vključki (faktura podobna N1 do N2). V prelomih so vidni vključki zdrobljene keramike (drobna zrnca, redko do zmerno gosta), zrna apnenca (fina in drobna zrnca, zmerno gosta), sljude (fine in redke luske). Brez premaza. Prelom je svetle barve: svetlo rumena (2.5 8/3), rdečkasto rumena (5YR 7/8), roza (7YR 7/4) ali rumenkasto rdeča (5YR 6/8). Izdelana je v kalupu; od fine do zelo grobe izdelave.

O4 – reliefne oljenke, Loeschcke VIII: prečiščena lončarska masa z zmernim šamotom (velikosti do 1 mm), na površini je zmerna zelo fina sljuda. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka, prašna s rdečkastim premazom, ki se lušči. Barva preloma je rdečkasto rumena (5YR 6/8). Izdelana je v kalupu.

Tera sigilata

TS1 – tera sigilata, padska B: zelo finozrnata prečiščena lončarska masa brez primesi ali redkimi primesmi fine sljude. Je oksidacijsko žgana keramika, površina je mehka, mazava, porozna, lahko zelo prašna. Barva preloma je rdečkasto rumena (5YR 7/8, 5YR 7/6). Premaz je lahko zelo trd in prekriva celo posodo, lahko je kvaliteten s svilnatim leskom do slabega mat, lisastega in grobega. Barva premaza je temno rdeča (2.5YR 3/6), rdeča (2.5YR 4/6) ali rdeče rjava (2.5YR 4/4). Izdelana je v kalupu in na vretenu.

TS2 – poznopadska sigilata (it. sigillata Tardopadana): večinoma zelo finozrnata prečiščena lončarska masa z redkimi ali zmernimi primesmi: zelo fina in fina zrnca sljude, lahko redka fina bela in črna zrnca. Je oksidacijsko žgana keramika, površina je mehka, redkeje trda, lahko mazava. Keramika je lahko rahlo porozna. Barva preloma je rdečkasto rumena (5YR 7/6) ali roza (7.5YR 8/4 in 5YR 8/4). Premaz je dobro, srednje ali slabo ohranjen, gladek z nepravilnostmi, trd, rahlo svetleč do mat. Barva premaza je lahko enakomerne ali neenakomerne rdeče barve (2.5YR 4/8 do 5/8, 10R 5/8, 10R 4/6-8). Izdelana je v kalupu in na vretenu.

TS11 – tera sigilata, italska: zelo finozrnata prečiščena lončarska masa, vidne so številne bele pike (zelo fine) in redke okrogle luknjice. Je oksidacijsko žgana keramika, površina je mehka. Barva preloma je svetlo rdeče rjava (5YR 6/4). Premaz je bolj tanek dobro ohranjen in se ne lušči. Barva premaza je rdeča (2.5YR 4/8 do 2.5YR 5/8). Izdelana je v kalupu in na vretenu.

TS12 – tera sigilata, galska neokrašena Lezaux (?): zelo finozrnata prečiščena lončarska masa, keramika je kompaktna z zmernimi primesmi finega belega peska (do 0,5 mm), v prelomu so vidne podolgovate luknje. Je oksidacijsko žgana, trda keramika. Barva preloma je rdeča (2.5YR 5/8). Premaz je bleščeč, debel in se zelo dobro drži podlage. Barva premaza je rdeča (2.5YR 4/8). Izdelana je na vretenu.

TS16 – tera sigilata, galska: zelo finozrnata prečiščena lončarska masa, keramika je kompaktna brez primesi. Je oksidacijsko žgana, zelo mehka in prašna keramika. Barva preloma je rdeče rumena (2.5YR 6/8). Premaz je bleščeč do mat, debel in se zelo dobro drži podlage. Barva premaza je rdeča (2.5YR 4/8). Izdelana je na vretenu.

TS20 – tera sigilata, galska: zelo finozrnata prečiščena lončarska masa, keramika je kompaktna z zmernimi primesmi finega belega peska (do 0,5 mm), v prelomu so vidne podolgovate luknje. Je oksidacijsko žgana, trda keramika. Barva preloma je roza (7.5YR 6/4). Premaz je bleščeč, debel in se zelo dobro drži podlage. Barva premaza je rdeča (2.5YR 4/8 do 2.5YR 5/8).

254 Veliko posod je restavriranih in premazanih z utrjevalcem, zaradi česar je keramika trda in bleščeča, ter ne vidiš preloma, ter tako ne moreš dobro določiti fakture. Ker gre za grobišče je veliko posod vsaj delno ožganih, nekaj pa jih je prežganih – to se še posebej močno odraža na kuhinjskem posodju. Ali je posoda ožgana je označeno v katalogu. Zaradi tega razloga opredeljene fakture keramike z grobišča ne moremo 100% uporabiti na lončenino iz naselbine.

255 Na obravnavanih oljenkah je premaz ohranjen le v sledovih in oljenke so premazane z utrjevalcem, zato je barva določena le opisno.

SIGG – tera sigilata, galska nedoločljiva: zelo finozrnata prečiščena lončarska masa, keramika je kompaktna z zmernimi primesmi finega belega peska (do 0,5 mm), v prelomu so vidne podolgovate luknje. Keramika je prežgana ali ožgana. Barva preloma je siva (10YR 6/1). Premaz je nebleščeč, tanek. Barva premaza je rdeča (2.5YR 4/6). Izdelana je v kalupu in na vretenu.

Keramika tankih sten

KTS1 – keramika tankih sten - fabrikat E na Štalenski gori: zelo finozrnata prečiščena lončarska masa brez primesi. Barva preloma je temno siva (GLEY 1 4/N) do siva (10YR 5/1). Je redukcijsko žgana keramika, lahko zelo trda do zelo mehka in prašnata. Premaz je lahko bleščeč ali mat, tanek ali debel. Barva premaza temno siva (GLEY 1 4/N) do črna. Izdelana je na vretenu.

KTS2 – keramika tankih sten – fabrikat D na Štalenski gori: zelo finozrnata prečiščena lončarska masa brez primesi. Barva preloma je temno siva (GLEY 1 4/N). Je redukcijsko žgana keramika, lahko zelo trda do trda. Izdelana je na vretenu.

KTS4 – keramika tankih sten – svetla prečiščena keramika z rjavim premazom: prečiščena, zelo finozrnata lončarska masa z redkimi primesmi: fina temna zrnca; posamezna fina bela zrnca (do 1mm). Je oksidacijsko žgana, srednje trda keramika. Barva preloma je rdeče rumena (7.5R 6/6). Premaz je včasih slabo ohranjen, lahko je tanek, dobro oprijet svetleč. Barva premaza je rdeče rjave (5YR 4/4) do rjave barve (10YR 4/3), nekateri primerki imajo premaz s kovinskim leskom. Izdelana je na vretenu.

KTS6 – keramika tankih sten - zelo svetla, prečiščena keramika z rumeno rdečim premazom: prečiščena zelo finozrnata lončarska masa brez vidnih vključkov. Je oksidacijsko žgana, srednje trda keramika. Barva preloma je zelo bledo rjava (10YR 8/1). Premaz je dobro ohranjen, rdeče rumene barve (7.5R 6/6). Izdelana je na vretenu.

KTS18 – keramika tankih sten – španska produkcija: prečiščena zelo finozrnata lončarska masa brez vidnih vključkov. Keramika je oksidacijsko žgana, površina je gladka in trda. Barva zunanje površine je zelo bledo rjava (10YR 8/4), barva notranje površine je roza (7.5YR 8/3) ali zelo bledo rjava (10YR 8/4). Izdelana je na vretenu.

Hišaste žare

HŽ1– hišasta žara: zelo fino prečiščena lončarska masa, brez vidnih vključkov. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka, lahko s premazom (rdeč, rjav, oranžno rjav). Barva preloma je rdeče rumena (7.5YR 6/6 do 5YR 7/6). Izdelana na vretenu.

HŽ2: je enaka fakturi N1.

Fina keramika

FN1 – zelo fina, namizna keramika, oksidacijsko žgana: Prečiščena, zelo finozrnata lončarska masa z redkimi črnimi pikami, zelo redkim finim šamotom in zmerno zelo fino sljudo. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka, včasih rahlo prašna. Barva preloma je rdeče rumena (7.5YR 7/6) do zelo bledo rjava (10YR 8/4). Izdelana je na vretenu.

FN1a – s premazom

FN2 – zelo fina, namizna keramika, redukcijsko žgana: prečiščena, zelo finozrnata lončarska masa z redkimi črnimi pikami, zelo redkim finim šamotom in zmerno zelo fino sljudo. Je redukcijsko žgana keramika. Površina je svilnata na otip, včasih rahlo prašna. Barva preloma je temno siva (GLEY 1 4/N) do siva (2.5Y 6/1). Izdelana je na vretenu.

FN2a – s premazom

N1 – fina, namizna keramika: prečiščena lončarska masa z zmernimi do obilnimi vključki rjavih in črnih jeder, posameznimi do zmernimi zrni belega in črnega peska (velikosti do 2,5 mm) in redko do zmerno fino srebrno sljudo. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je srednje mehka, lahko prašna. Barva preloma je rdeče rumena (7.5YR 7/6) do svetlo rdeča (2.5YR 7/6). Izdelana je na vretenu.

N1a - s premazom.

N2 – fina, namizna keramika: zelo fino prečiščena lončarska masa z redkimi vključki šamota (velikosti do 0,5 mm) in precej srebrne fine sljude ter posameznimi zrni belega peska (do 2 mm). Prelom je rahlo luknjičast. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka in prašna. Barva je roza (7.5YR 8/3 do 7.5YR 7/6), rdeče rdeče rumena (5YR 6/6 do 7.5Y 7/6) do svetlo rumena (2.5Y 8/3). Je podobna kot FN1. Izdelana je na vretenu.

N2a - s premazom.

N3 – fina, namizna keramika: prečiščena lončarska masa z zmernimi do redkimi vključki šamota in rjavih jeder (do 2 mm), ter fino srebrno sljudo. Keramika je kompaktna s posameznimi okroglimi luknjicami. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka do srednje mehka in gladka. Barva preloma je svetlo rdeče rumena (5YR 7/6). Izdelana je na vretenu.

N3a - s premazom

N4 – fina, namizna keramika: srednje prečiščena lončarska masa z obilnimi vključki šamota (od 1 do 2 mm) in številnim do zmernim belim in sivim peskom (do 1 mm), pojavljajo se posamezna večja zrna peska do 4 mm in posamezna zrna črnega peska. Je oksidacijsko ali redukcijsko žgana keramika, površina je trda in rahlo hrapava. Barva preloma je svetlo rjava (7.5YR 6/4). Izdelana je na vretenu. Od N3 se razlikuje predvsem po velikosti vključkov in površini.

N5 – fina, namizna keramika: zelo fino prečiščena lončarska masa, v prelomu vidne posamezne črne in bele pike. Keramika je kompaktna. Površina je glajena in srednje mehka. Je oksidacijsko žgana keramika z redukcijsko atmosfero v končni fazi žganja ali pri ohlajanju (lahko tudi dimljenje). Barva preloma je rdečkasto rumen (5YR 6/6), površina pa siva (10YR 5/1). Izdelana je na hitrem vretenu.

N5a – s premazom

N6 – fina, namizna keramika: fino prečiščena lončarska masa, z redkim belim peskom (do 0,5 mm), redkimi lističi sljude in temnimi pikami. Keramika je kompaktna. Je redukcijsko žgana keramika, površina je trda in gladka. Barva preloma je siva (10YR 6/1 do 2.5YR 6/1) do temno siva.

N6a – s premazom.

N7 – fina, namizna keramika: zelo fino prečiščena lončarska masa brez vključkov, kompaktna keramika. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka, svilnata na otip, spominja na sigilato, morda gre za odlomke sigilatnih posod brez premaza. Barva površine je roza (7.5YR 7/4). Izdelana je na vretenu. Je bolj fina kot FN1. Faktura je določena na PN 3739 iz groba 38.

N8 – fina, namizna keramika: dobro prečiščena lončarska masa z zelo številnimi vključki šamota (do 3 mm), zelo fino sljudo, z zelo redkim zrni finega belega peska (pod 0,5 mm) in jedri železa (do 1 mm). Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je gladka, srednje mehka. Barva preloma je svetlo rdeča (2.5YR 6/8). Izdelana je na vretenu. Faktura je določena na PN 5817 iz groba 44 (G655).

N8a – s premazom.

N10 – fina, namizna keramika: prečiščena finozrnata lončarska masa z zelo številnimi vključki belih pik, z zmernimi do številnimi jedri železa (do 1 mm) in posameznimi zrni belega peska (do 1 mm). Keramika je kompaktna s posameznimi okroglimi luknjicami. Je oksidacijsko žgana keramika, katere površina je zelo prašna in mehka. Barva površine je zelo bledo rjava (10YR 8/3), preloma pa roza (5YR 7/4). Izdelana je na vretenu.

N20 – fina, namizna keramika: dobro prečiščena finozrnata lončarska masa v redkimi do zmernimi vključki šamota (do 1,5 mm, z posameznimi zrni do 3 mm) in peska (do 1 mm). Keramika je kompaktna, v prelomu vidne redke podolgovate luknje (do 4 mm). Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je trda, rjave barve (7.5YR 4/3). Barva preloma je svetlo rdeča (2.5YR 6/6). Izdelana je na vretenu.

NK1[256] – fina, namizno kuhinjska keramika: prečiščena, grobozrnata lončarska masa z vključki zmernega do številnega šamota (velikosti do 4 mm), veliko fine sljude, zmernimi rjavimi zrni in redkimi zrni belega peska (velikosti do 1mm). Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je trda, gladka in večkrat delno ožgana. Barva površine je rdečkasto rjava (5YR 5/4), rumenkasto rdeča (5YR 5/8) do svetlo sivkasto rjava (10YR 6/4). Nekatere posode imajo rdeč premaz. Na notranji in na zgornjem delu zunanje površine je ponavadi rdeč premaz. Izdelana je na vretenu.

NK2 – fina, namizno kuhinjska keramika: prečiščena lončarska masa z vključki zmernega do redkega šamota (do 1,5 mm) in temnih pikic. Keramika je kompaktna z zelo finimi podolgovatimi luknjicami. V prelomu so vidne drobne luknjice. Je oksidacijsko žgana keramika, površina je mehka. Barva površine je rdečkasto rjava (5YR 5/4), rumenkasto rdeča (5YR 5/8) do svetlo sivkasto rjava (10YR 6/4). Na notranji in na zgornjem delu zunanje površine je ponavadi rdeč premaz. Bolj fina faktura kot NK1. Izdelana je na vretenu.

NK3 – fina, namizno kuhinjsko keramika: zelo fino prečiščena lončarska masa z redkimi vključki šamota (do 1,5 mm) in precej srebrne zelo fine sljude. Keramika je rahlo luknjičasta. Je oksidacijsko žgana. Površina je mehka in prašna. Barva površina je rdeče rumena (5YR 7/8 do 7.5YR 7/6). Na notranji in na zgornjem delu zunanje površine je ponavadi rdeč premaz. Izdelana je na vretenu.

NK4 – fina, namizno kuhinjsko keramika: prečiščena lončarska masa z vključki zmernega do redkega šamota (do 1,5 mm), temnimi pikami in posameznimi zrni šamota (do 2 mm). Keramika je kompaktna, v prelomu so vidne drobne luknjice. Je oksidacijsko žgana in na koncu dimljena keramika. Površina je mehka in gladka. Barva površine je temno siva (10YR 4/1) do siva (2.5Y 6/1), barva preloma pa zelo bledo rjava (10YR 7/3) do roza (7.5YR 7/4). Izdelana je na vretenu.

Uvožena groba keramika

IKK1 – srednjeitalska groba keramika: prečiščena drobnozrnata lončarska masa s številnimi vključki vulkanskega peska (do 1 mm), zmernimi sivim peskom (do 1mm), finih zrn kremena, železovih oksidov in zelo finih lističev sljude. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je trda. Na notranji in na zgornjem delu zunanje površine je ponavadi rdeč premaz. Barva preloma je rdeče rjava (2.5YR 4/4 do 2.5YR 4/6). ***Izdelana je na vretenu.***

Groba keramika

KK1 – groba, kuhinjska keramika: drobnozrnata keramika vsebuje zmerno do obilno goste primesi. V prelomih so vidna zrnca apnenca, fina in drobna zrnca so zmerno do obilno gosta, groba in zelo groba zrnca (velikosti do 2–3 mm) pa so redka. Je stihijsko ali redukcijsko žgana, mehka do trda keramika. Površina je lahko groba in raskava, lahko zglajena. Barva površine je lisasta črna (10YR 2/1) do zelo bledo rjava (10YR 7/4). Izdelovali so jo na hitrem vretenu ali na počasnem vretenu, pri čemer so ustje in zunanje površine dodelali na hitrem vretenu.

KK1a: malo bolj fina faktura kot KK1 (G624, G665 nima opisa za premaz).

KK1a – s premazom (G514–G515).

KK2 – groba, kuhinjska keramika: prečiščena lončarska masa z zmernim do obilnim finim belim peskom (velikosti do 0,5 mm, zrna so okrogla). Je r***edukcijsko ali*** stihijsko žgana keramika. Površina je mehka do trda, je močno porozna do porozna. Barva zunanje površine je sivo rjava (10YR 5/2) do črna (2.5Y 2/1), barva preloma je siva (10YR 6/1) do zelo temno siva (2.5Y 3/1), barva notranje površine je zelo bledo rjava (10YR 8/3) do zelo temno siva (2.5Y 3/1). Izdelovali so jo na hitrem vretenu ali na počasnem vretenu, pri čemer so ustje in zunanje površine dodelali na hitrem vretenu.

KK3 – groba, kuhinjska keramika: slabo prečiščena lončarska masa z redkimi zrnci belega peska (velikosti do 1,5 mm). Keramika je prežgana, površina je trda, močno porozna. Barva preloma je svetlo sivo rjava (10YR 6/2) do svetlo rjava (10YR 6/3). Izdelovali so jo na hitrem vretenu ali na počasnem vretenu, pri čemer so ustje in zunanje površine dodelali na hitrem vretenu.

KK4 – groba, kuhinjska keramika: prečiščena lončarska masa z zmernimi do obilnimi vključki sivega zaobljenega peska (do 1 mm), redko do zmerno belega peska (do 1mm), posamezna zrna šamota (do 0,5 mm). Keramika je drobljiva, površina je rahlo porozna in hrapava. Žgana je v izmenični atmosferi. Barva

256 K fini keramiki so uvrščene tudi fakture krožnikov, označene kot namizno kuhinjske (funkcionalna opredelitev).

notranje površine je svetlo rjava (7.5YR 6/4), zunanje rjava (7.5Yr 4/2), barva preloma pa je siva (10YR 6/1). Izdelana je na hitrem vretenu. Podobna fakturi N6.

KK5 – groba, kuhinjska keramika: prečiščena lončarska masa z obilnimi vključki belega peska, zmernimi sivega peska, redkim šamotom (vse do 0,5 mm) in redkimi lističi zelo fine sljude. Keramika je zelo kompaktna in oksidacijsko žgana. Površina je rahlo hrapava in mehka. Barva površine je svetlo sivo rjava (10YR 6/2), preloma pa rdeče rjava (5YR 5/4). Izdelana je vretenu.

KK6 – groba, kuhinjska keramika: srednje prečiščena lončarska masa z zmernimi do obilnimi vključki belega ostrorobega peska (večina zrn do 1 mm, posamezna zrna do 3 mm) in redkimi zrni sivega peska (do 1mm). Je stihijsko žgana keramika. Prelom je več barven, površina pa trda. Barva površine je črna, preloma pa črna in rdeče rumena (5YR 6/6). Izdelana je na vretenu.

KK12 – groba, kuhinjska keramika: srednje prečiščena grobozrnata lončarska masa z zmernimi do obilnimi vključki kalcita, (do 1,5 mm), posamezna zrna do 4 mm, v prelomu vidne večje nepravilne luknjice (do 2 mm). Keramika je žgana oksidacijsko in na koncu redukcijsko. Površina je trda. Barva površine je črna, barva preloma je rdeča (2.5YR 5/6). Izdelana je prostoročno, pri čemer so ustje in zunanje površine dodelali na vretenu.

KK15 – groba, kuhinjska keramika, Auerberg lonci: srednje prečiščena grobozrnata lončarska masa z zmernimi do obilnimi vključki belega peska, (do 0,5 mm) in zmernimi belim in rdečim peskom (do 3 mm). Keramika je kompaktna in redukcijsko žgana. Površina je mehka in porozna. Barva preloma je črna.

Transportna keramika

A1 – amfore Dressel 6B: : dobro prečiščena, drobnozrnata lončarska masa z zmernimi vključki šamota, (vse do 1,5 mm), belega peska (do 2 mm, posamezna zrna do 4 mm) in zmernimi do obilnimi vključki zdrobljenih školjk (do 1 mm). Je oksidacijsko žgana. Površina je mehka, rahlo porozna. Barva preloma je rdeče rumena (5YR 5/8). Izdelana je na vretenu.

A2 – amfora – mala Dressel 6B: zelo dobro prečiščena, zelo finozrnata lončarska masa brez vključkov, v prelomu so vidne fine luknjice. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka in zelo prašna. Barva površine je rdeče rumena (7.5YR 6/6), barva preloma pa tudi rdeče rumena (5YR 6/6). Izdelana je na vretenu.

A3 – amfora – mala Dressel 6B: dobro prečiščena, finozrnata lončarska masa z redkimi vključki šamota, železovih jeder in belega peska (vse do 0,5 mm). V prelomu so vidne fine luknjice. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka. Barva preloma je rdeče rumena (5YR 5/8). Izdelana je na vretenu.

A4 – amfora – mala Dressel 6B: slabo prečiščena, finozrnata lončarska masa z zmernimi do obilnimi vključki šamota, (vse do 1,5 mm) in redkim belim peskom (do 1mm). V prelomu so podolgovate luknjice. Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je trda in rahlo porozna. Barva površine je rdeče rumena (7.5YR 7/6), preloma pa siva (10YR 6/2). Opis je delan na ročaju. Izdelana je na vretenu.

A5 – amfora – Dressel 6B: dobro prečiščena, drobnozrnata lončarska masa z zmernimi vključki šamota, (do 1 mm, posamezna zrna do 3 mm), zmerno belega peska (do 2 mm). Na zunanji površini je obilo do zmerno belega peska (do 1 mm). Je oksidacijsko žgana keramika. Površina je mehka. Barva preloma je rdeče rumena (5YR 6/8 do 5YR 6/6), ponavadi je zunanja površina malo svetlejša. Izdelana je na vretenu.

A6 – amfora – Dressel 6B: dobro prečiščena, finozrnata lončarska masa z redkimi vključki šamota, (do 2 mm), redko (do 1 mm). Keramika je kompaktna, oksidacijsko žgana. Površina je mehka, prašna. Barva zunanje površine je zelo bledo rjava (10YR 7/4 do 10YR 8/3), barva notranje površine pa svetlo rdeče rjava (7.5YR 7/3 do 7.5YR 8/3). Izdelana je na vretenu.

A11 – amfora – Dressel 2-4: dobro prečiščena, finozrnata lončarska masa z redkimi vključki šamota, (do 1 mm) in belega peska (do 2 mm). Keramika je kompaktna, oksidacijsko žgana. Površina je trda, prašna in rahlo porozna. Barva površine je roza (7.5YR 7/4), barva preloma pa rjava (7.5YR 5/4). Izdelana je na vretenu.

A19 – amfora – rodoška (?): dobro prečiščena, finozrnata lončarska masa z zmernimi do obilnimi vključki zdrobljenih školjk (do 3 mm) in belega peska (do 1,5 mm), zmerno šamota (do 1mm). V prelomu so vidne številne podolgovate luknjice. Je oksidacijsko žgana keramika, površina je trda. Barva površine je rdeče rumena (7.5Y 7/6) barva preloma je rjava (7.5YR 5/4). Izdelana je na vretenu. Opis je delan na ročaju.

A22 – amfora – Dressel 6B: dobro prečiščena, finozrnata lončarska masa z redkimi vključki šamota in belega peska (do 1 mm), posamezna zrna belih kamenčkov do 7 mm, v prelomu so vidne luknjice. Je oksidacijsko žgana, površina je zelo luknjičasta (lunje do 5 mm), prašna, mazava in mehka. Barva preloma je rdeče rumena (5YR 6/6). Izdelana je na vretenu.

A65 – amfora – španska Dressel 2–4: dobro prečiščena, drobnozrnata lončarska masa z obilnimi do zmernimi vključki belega peska in šamota (do 2 mm, posamezna zrna do 3 mm), keramika je kompaktna. Je oksidacijsko žgana, površina je mehka, zelo prašna. Barva preloma je bledo rumena (2.5Y 8/3). Izdelana je na vretenu.

Novi vek

NVKK1: kuhinjska keramika; srednje prečiščena lončarska masa z zmernimi vključki belega peska (velikosti do 2 mm) in sive zdrobljene keramike (velikosti do 3 mm). Keramika je kompaktna, površina je gladka. Je stihijsko ali redukcijsko žgana keramika, površina je lisasta, črna (10YR 2/1) do bledo rjava. Izdelana je na hitrem vretenu.

Priloga 4: Pregled opisov oblik keramičnega posodja iz grobov

Alenka Tomaž, Ana Kovačič, Monika Zorko

Hišaste žare

Oblika H 1.1: hišasta žara zaobljene podolgovate oblike, ki se zožuje proti nizkem prstanastem dnu s poudarjeno bazo. Zgornji del je oblikovan v konično streho s poudarjenim koničnim gumbom. Vratca so v zgornjem delu posode in so trapezoidne oblike. Okras je okras. Nahaja se: grob 1 (**G55**), grob 30 (**G477**).

Oblika H 1.2: hišasta žara močno zaobljene podolgovate, rahlo bikonične oblike, ki se blago zožuje proti nizkem prstanastem dnu s poudarjeno bazo. Zgornji del je oblikovan v profilirano konično obliko strehe, pri čemer je vsak izmed treh delov strehe poudarjen z razčlenjenim plastičnim rebrom. Streha se končuje s sploščenim gumbom. Vratca so v sredinskem delu posode, trapezoidne oblike z luknjo. Nahaja se: grob 1 (**G56**).

Oblika H 1.3: hišasta žara trebušaste oblike. Del z odprtino je od ostalega dela posode oddeljen z dvemi vodoravnimi razčlenjenimi rebri. Zgornji del (streha) je oblikovan iz dveh delov, vrh je kroglaste oblike s stožčastim gumbom. Odprtina je visoko v zgornjem delu posode in je trapezoidne oblike. Dno je vboklo. Nahaja se: grob 7 (**G156**).

Oblika H 2.1: hišasta žara, bikonične oblike. Sredinski del trupa je cilindričen s kvadratno oz. romboidno odprtino. Gumb žare je strehaste oblike. Nahaja se: grob 2 (**G78**) in grob 30 (**G476**).

Oblika H 2.2: hišasta žara, bikonične oblike. Sredinski del trupa je cilindričen, ki se rahlo zožuje proti vrhu. V sredinskem delu žare so vratca trapezoidne oblike. Zgornji del ni ohranjen. Nahaja se: grob 7 (**G157**).

Oblika H 3: dvodelna hišasta žara, ki je sestavljena iz spodnjega dela, sklede (posnetek Drag. 25), v katero so bila izrezana vratca pravokotne oblike. Za zgornji del žare je bil uporabljen konični pokrov z rahlo navzven izvihanim robom. Nahaja se: grob 1 (**G57**).

Keramika tankih sten

Oblika KTS O1.1: čaša, kroglaste oblike s kratkim izvihanim ustjem, redukcijsko žgana, s črnim premazom. Nahaja se: grob 105 (**G1257**).

Oblika KTS O1.2: čaša, izdolžene kroglaste oblike z izvihanim narebrenim ustjem, s črnim premazom. Nahaja se: grob 59 (**G864**).

Oblika KTS O2.1: čaša, kroglaste oblike, s kelihastim ustjem, oksidacijsko žgana. Nahaja se: grob 93 (**G1140**).

Oblika KTS O2.2: čaša, jajčaste oblike s profiliranim ustjem, oksidacijsko žgana. Nahaja se: grob 93 (**G1141**).

Oblika KTS O2.3: čaša z navpičnim ustjem, oksidacijsko žgana, s premazom. Nahaja se: grob 71 (**G1021**), grob 105 (**G1256**).

Oblika KTS O3: skodelica, zaobljene izdolžene oblike, redukcijsko žgana. Nahaja se: grob 4 (**G103**).

Oblika KTS O4: skodelica, polkroglaste oblike z narebrenim ustjem, oksidacijsko žgana, na notranji površini premaz s peskanjem. Nahaja se: grob 29 (**G447**).

Fini krožniki

Oblika FK 1: plitev krožnik z vodoravno izvihanim odebeljenim robom in ravnim do rahlo vboklim dnom. Nahaja se: grob 28 (**G436, G442**).

Oblika FK 2: plitev krožnik s kratkim odebeljenim robom in ravnim dnom. Nahaja se: grob 7 (**G194–G195**).

Sklede

Oblika S 1: oblike sklede, tip Consp. 39/43. Nahaja se: grob 50 (**G727**), grob 53 (**G743**), grob 54 (**G759**), grob 58 (**G824**), grob 66 (**G901–G902**), grob 69 (**G922**), grob 88 (**G1091–G1092**), grob 130 (**G1363**).

Oblika S 2: oblike sklede, tip Consp. 42/44. Nahaja se: grob 54 (**G758**).

Oblika S 3.1: polkroglasta skleda z navzdol zapognjenim močno izvihanim robom ustja in prstanastim dnom. Nahaja se: grob 34 (**G535**), grob 58 (**G820–G822**).

Oblika S 3.2: konična, rahlo zaobljena skleda z vodoravnim močno izvihanim robom ustja in prstanastim dnom. Nahaja se: grob 28 (**G437**), grob 132 (**G1374**).

Oblika S 4: oblika sklede, tip Drag. 37. Nahaja se: grob 23 (**G311–G312**), grobu 26 (**G375**), grobu 52 (**G736**), grobu 77 (**G1039**), grob 115 (**G1301**).

Oblika S 5: večja skleda z navzven odebeljenim robom ustja in cilindričnim narebrenim trupom. Nahaja se: grob 31 (**G486**), grob 52 (**G736**).

Oblika S 6: oblika sklede, tip Drag. 25. Nahaja se: grob 42 (**G598**).

Oblika S 7: preprosta konična skleda z ustjem, odebeljenim na zunanji strani. Nahaja se: grob 104 (**G1124**).

Oblika S 8: preprosta konična skleda z nepoudarjenim ustjem in kaneluro pod robom. Nahaja se: grob 23 (**G310**), grob 107 (**G1264**).

Oblika S 9: bikonična skleda s kratkim izvihanim ustjem in nastavkom za pokrov. Nahaja se: grob 15 (**G235**).

Čaše

Oblika Č 1.1: večja čaša, jajčastega trupa, kratkega vratu in izvihanega, na zunanji strani odebeljenega ustja. Lahko je okrašena. Nahaja se: grob 122 (**G1319**), grob 132 (**G1373**).

Oblika Č 1.2: manjša čaša, jajčastega trupa, kratkega vratu in izvihanega, na zunanji strani odebeljenega ustja. Lahko je okrašena. Nahaja se: grob 7 (**G158**), grob 109 (**G1309**), grob 119 (**G 1309**).

Oblika Č 2: čaša z enostavnim ravnim ustjem, s cilindričnim, narebrenim vratom in kroglasto oblikovanim trupom. Nahaja se: grob 7 (**G159**), grob 42 (**G596**).

Oblika Č 3: čaša kroglastega trupa, kratkega vratu in ravnega ustja. Nahaja se: grob 2 (**G84**–**G85**), grob 20 (**G302**), grob 33 (**G528**), grob 39 (**G589**), grob 42 (**G595**), grob 46 (**G690**), grob 104 (**G1115**), grob 121 (**G1314**), grob 129 (**G1358**).

Oblika Č 4.1: večja čaša, jajčastega trupa s kratkim navzven izvihanim ustjem. Nahaja se: grob 31 (**G488**), grob 61 (**G878**), grob 125 (**G1339**).

Oblika Č 4.2: manjša čaša, jajčastega trupa s kratkim navzven izvihanim ustjem. Nahaja se: grob 30 (**G454**, **G480**), grob 43 (**G623**), grob 44 (**G652**–**G653**), grob 64 (**G890**), grob 104 (**G1120**), grob 95 (**G1149**).

Oblika Č 5.1: čaša, zaobljenega cilindričnega trupa s kratkim navzven izvihanim ustjem. Nahaja se: grob 35 (**G548**).

Oblika Č 5.2: čaša, zaobljenega cilindričnega trupa s kratkim poudarjenim vratom in ravnim ustjem. Nahaja se: grob 1 (**G64**), grob 17 (**G287**), grob 48 (**G707**), grob 70 (**G715**), grob 79 (**G1080**), grob 90 (**G1101**), grob 112 (**G1285**), grob 124 (**G1336**).

Oblika Č 6: konična čaša s kratkim ravnim, na notranji strani preoblikovanim vratom. Nahaja se: grob 47 (**G701**), grob 52 (**G739**), grob 88 (**G1093**), grob 95 (**G1151**).

Oblika Č 7.1: čaša, cilindričnega trupa z vodoravno izvihanim ustjem. Nahaja se: grob 70 (**G712**), grob 94 (**G1143**).

Oblika Č 7.2: čaša cilindričnega trupa z enostavnim, na notranji strani prirezanim ustjem. Nahaja se: grob 90 (**G1098**), grob 108 (**G1269**).

Oblika Č 8.1: čaša širokoodprtega cilindričnega trupa in z ravnim ustjem. Nahaja se: grob 24 (**G318**), grob 31 (**G485**), grob 128 (**G1349**).

Oblika Č 8.2: čaša širokoodprtega polkrožnega trupa in na zunanji strani odebeljenim ustjem. Nahaja se: grob 54 (**G757**).

Oblika Č 9.1: čaša gubanka, s kroglastim ostenjem, poudarjenim vratom in ravnim ustjem. Nahaja se: grob 60 (**G870**).

Oblika Č 9.2: čaša gubanka, bikoničnega ostenja, z narebrenim vratom in odebeljenim ustjem. Nahaja se: grob 46 (**G687**).

Fini lonci

Oblika FL 1: fin lonec z odebeljenim ustjem, s cilindričnim, narebrenim vratom in kroglasto oblikovanim trupom. Nahaja se: grob 1 (**G58**), grob 7 (**G160**), grob 104 (**G1113**).

Oblika FL 2.1: fin lonec z izvihanim ustjem, poudarjenim prehodom med vratom in rameni ter jajčasto do srčasto oblikovanim trupom. Nahaja se: grob 2 (**G79**), grob 4 (**G105**), grob 70 (**G713**).

Oblika FL 2.2: fin lonec z izvihanim ustjem, nepoudarjenim prehodom med vratom in rameni ter jajčasto oblikovanim trupom. Nahaja se: grob 35 (**G547**), grob 65 (**G891**).

Oblika FL 3: fin lonec z vodoravno izvihanim ustjem, narebrenim stožčastim vratom in kroglasto do srčasto oblikovanim trupom. Nahaja se: grob 8 (**G198**).

Oblika FL 4: fin lonec z navpičnim zaobljenim ustjem, kratkim vratom, z gosto narebrenimi rameni kroglasto do srčasto oblikovanim trupom. Nahaja se: grob 19 (**G290**).

Oblika FL 5: fin lonec s kratkim izvihanim ustjem ter kroglasto oblikovanim trupom. Nahaja se: grob 31 (**G487**), grob 74 (**G1033**), grob 104 (**G1114**), grob 107 (**G1263**), grob 108 (**G1270**).

Vrči

Oblika V 1: enoročajni vrč z ozkim dolgim vratom, krogastim trupom in profiliranim ročajem. Nahaja se: grob 32 (**G511**–**G512**).

Oblika V 2.1: enoročajni vrč s širšim vratom, izvihanim ustjem in narebrenim ročajem. Lahko imajo oblikovan izliv. Nahaja se: grob 19 (**G291**), grob 25 (**G362**), grob 34 (**G534**).

Oblika V 2.2: enoročajni vrč s širšim vratom, odebeljenim širšim ustjem. Lahko imajo oblikovan izliv. Nahaja se: grob 52 (**G738**).

Oblika DV 1: dvoročajni vrč z ozkim odebeljenim in profiliranim robom ustja, ozkim in daljšim vratom, kroglastim trupom in profiliranima ročajema. Nahaja se: grob 44 (**G654**–**G655**), grob 67 (**G956**), grob 85 (**G1088**).

Miniatura

Oblika: miniaturni lonček, kroglaste oblike, poudarjen prehod med vratom in rameni, z izvihanim stanjšanim ustjem. Nahaja se: grob 67 (**G950**).

Kadilnice

Oblika Ka 1.1: kadilnica s polkrožnim recipientom. Praviloma ima ustje in ostenje recipienta okrašeno z razčlenjenimi rebri. Nahaja se: grob 7 (**G190**).

Oblika Ka 2.1: kadilnica s cilindričnim, bogato okrašenim ostenjem recipienta in usločenim spodnjim delom. Ravno dno. Nahaja se: grob 25 (**G365**), grob 59 (**G865**), grob 78 (**G1057**).

Oblika Ka 2.2: kadilnica s cilindričnim, bogato okrašenim ostenjem recipienta in in nogo. Nahaja se: grob 78 (**G1056**).

Krožniki

Oblika K 1: krožnik, lečastega trupa, z enostavnim ravnim ali zaobljenim ustjem. Nahaja se: grob 1 (**G59**), grob 2 (**G82**), grob 4 (**G110**–**G113**), grob 28 (**G443**), grob 29 (**G450**), grob 44, (**G660**–**G661**), grob 45 (**G677**), grob 46 (**G693**), grob 49 (**G721**), grob 51 (**G730**), grob 54 (**G760**, **G767**–**G769**, **G771**),

grob 65 (**G893**, **G895**), grob 66 (**G905**–**G906**), grob 68 (**G983**), grob 90 (**G1100**), grob 104 (**G1116**), grob 94 (**G1144**), grob 105 (**G1245**), grob 119 (**G1308**), grob 132 (**G1375**).

Oblika K 2: krožnik, lečastega trupa, z odebeljenim ustjem. Nahaja se: grob 4 (**G108**), grob 16 (**G273**–**G278**), grob 23 (**G313**), grob 28 (**G444**), grob 36 (**G559**), grob 44 (**G622**), grob 48 (**G705**–**G706**), grob 55 (**G782**–**G785**), grob 58 (**G826**), grob 67 (**G952**, **G957**), grob 69 (**G996**), grob 79 (**G1079**), grob 89 (**G1096**), grob 105 (**G1246**), grob 108 (**G1271**), grob 113 (**G1297**).

Oblika K 3: krožnik, lečastega trupa, z uvihanim ustjem. Nahaja se: grob 2 (**G83**), grob 6 (**G120**), grob 7 (**G196**), grob 16 (**G279**), grob 25 (**G363**), grob 27 (**G380**), grob 45 (**G676**), grob 67 (**G951**), grob 90 (**G1099**), grob 113 (**G1296**).

Oblika K 4: krožnik, polkroglastega izdolženega trupa in ravnim, rahlo uvihanim ustjem Nahaja se: grob 4 (**G107**, **G109**), grob 44 (**G663**), grob 49 (**G722**), grob 53 (**G744**, **G745**), grob 54 (**G761**–**G763**, **G770**), grob 58 (**G828**–**G831**), grob 65 (**G894**), grob 69 (**G995**), grob 78 (**G1073**).

Trinožniki in trinožne sklede

Oblika TR 1: trinožnik ali trinožna skleda z lečastim recipientom in navznoter uvihanim ustjem. Nahaja se: grob 93 (**G1142**).

Lonci

Oblika L 1.1: lonec ovalnega do srčastega trupa, s kratkim vratom in izvihanim ustjem. Pogosto je okrašen z metličenjem. Nahaja se: grob 9 (**G202**), grob 24 (**G321**), grob 17 (**G288**), grob 68 (**G984**).

Oblika L 1.2: manjši lonec ovalnega do srčastega trupa, s kratkim vratom in izvihanim ustjem. Lahko ima poudarjen prehod vratu v rame. Pogosto je okrašen z metličenjem. Nahaja se: grob 32 (**G515**), grob 44 (**G665**), grob 109 (**G1274**), grob 132 (**G1376**).

Oblika L 2.1: nizek lonec, srčastega trupa, kratkega vratu z izvihanim do ravnim ustjem. Prehod vratu v rame je poudarjen. Ostenje je lahko okrašeno z metličenjem. Nahaja se: grob 33 (**G526**).

Oblika L 2.2: nizek lonec, srčastega trupa, kratkega vratu z izvihanim ustjem. Nahaja se: grob 28 (**G445**), grob 54 (**G772**), grob 122 (**G1320**).

Oblika L 3: kroglast lonec s kratkim, lahko narebrenim, rahlo izvihanim ustjem. Ostenje je lahko okrašeno z metličenjem. Nahaja se: grob 42 (**G599**), grob 78 (**G1055**), grob 80 (**G1083**), grob 103 (**G1106**).

Oblika L 4: lonec s podaljšanimi rameni, jajčastega trupa in rahlo izvihanim ustjem. Ostenje je lahko okrašeno z metličenjem. Nahaja se: grob 53 (**G748**), grob 69 (**G997**).

Pokrovi

Oblika P 1: pokrov z navzgor zavihanim robom in ploščatim prstanastim krožnim držajem. Nahaja se: grob 128 (**G1355**).

Oblika P 2: pokrov z bikoničnim ostenjem in rogovilastim robom (držaj ni definiran). Lahko je s premazom. Nahaja se: grob 4 (**G114**).

Oblika P 3: pokrov konične oblike z enostavnim robom (kuhinjska faktura). Nahaja se: grob 76 (**G1036**) in grob 77 (**G1040**).

Oljenke

Tip Loeschcke I: nahaja se: grob 103 (**G1108**) in grob 100 (**G1210**).

Tip Loeschcke VIII: nahaja se: grob 42 (**G602**).

Tip Loeschcke IX: nahaja se: grob 91 (**G1137**), grob 100 (**G1211**).

Tip Loeschcke IX ali **X**: nahaja se: grob 88 (**G1094**).

Tip Loeschcke X: nahaja se v: grob 1 (**G62**–**G63**), grob 34 (**G316**), grob 24 (**G323**), grob 25 (**G366**), grob 28 (**G439**), grob 42 (**G601**), grob 43 (**G625**), grob 44 (**G669**), grob 46 (**G696**), grob 54 (**G773**), grob 58 (**G832**), grob 59 (**G851**), grob 60 (**G871**), grob 71 (**G1015**, **G1023**), grob 78 (**G1058**), grob 97 (**G1158**), grob 105 (**G1247**), grob 112 (**G1286**) in grob 134 (**G1381**).

Amfore

Tip Dressel 2-4: nahaja se: grob 60 (**G873**).

Tip mala Dressel 6B: nahaja se: grob 12 (**G228**), grob 16 (**G283**–**G284**), grob 71 (**G1016**), grob 78 (**G1059**, **G1075**).